АКАДЭМІЯ НАВУК БЕЛАРУСІ
ІНСТЫТУТ МОВАЗНАЎСТВА імя ЯКУБА КОЛАСА

ЛЕКСІЧНЫ АТЛАС беларускіх народных гаворак

у пяці тамах

Том 3

ЧАЛАВЕК

ФОНД ФУНДАМЕНТАЛЬНЫХ ДАСЛЕДАВАННЯЎ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
МІНІСТЭРСТВА АРХІТЭКТУРЫ І БУДАЎНІЦТВА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ
Мінск 1996

Пад рэдакцыяй *Ю. Ф. Мацкевіч.*

Навуковы рэдактар тома *І. Я. Яшкін.*
Вялікую працу выканаў І.Я.Яшкін па арганізацыі і ажыццяўленні выдання тома.

Рэдакцыйная калегія тома:
Ф. Д. Клімчук, А. А. Крывіцкі, Ю. Ф. Мацкевіч, Я. М. Рамановіч, А. І. Чабярук, І. Я. Яшкін.

Рэцэнзенты:
В. П. Лемцюгова (Мінск), *Э. Д. Блінава* (Мінск).

Укладальнікі III тома:

Груцо А. П., доктар філалагічных навук—карты №90—95, 98. Спіс абследаваных населеных пунктаў (сумесна з Клімчуком Ф. Д., Міхайлавым П. А., Яшкіным І. Я.).

Клімчук Ф. Д., кандыдат філалагічных навук, карты № 207, 211, 216 — 229, 284—293. Спіс абследаваных населеных пунктаў (сумесна з Груцо А. П., Міхайлавым П. А., Яшкіным І. Я.).

Краўчанка З. Ф., кандыдат філалагічных навук — карты (сумесна з Яшкіным І. Я.) №43—45, 60—62, 65—68, 99.

Крывіцкі А. А., кандыдат філалагічных навук — карты №50—54, 56—59; 76 (сумесна з Чабярук А. І.); 86—89, 100—102, 196, 208, 283.

Крыўко М. Н., кандыдат філалагічных навук—карты №1—40.

Курцова В. М., кандыдат філалагічных навук—карты (сумесна з Старычонкам В. Дз.) №210, 212—215, 252—267.

Лобач С. Г., малодшы навуковы супрацоўнік—карты №153—176.

Мацкевіч Ю. Ф., доктар філалагічных навук, член - карэспандэнт АН Беларусі —карты №103—127.

Міхайлаў П. А., кандыдат філалагічных навук—карты №230 — 251. Спіс абследаваных населеных пунктаў (сумесна з Груцо А. П., Клімчуком Ф. Д., Яшкіным І. Я.).

Рамановіч Я. М., кандыдат філалагічных навук — карты № 77—85, 147, 148, 150, 183—186, 190—195, 197, 198, 209, 271—274.

Старычонак В. Дз., кандыдат філалагічных навук — карты (сумесна з Курцовай В. М.) №210, 212—215, 252—267.

Чабярук А. І., кандыдат філалагічных навук—карты № 63, 64, 69—75; 76 (сумесна з Крывіцкім А. А.); 151, 152, 177—182, 187—189, 199; 200 (сумесна з Яшкіным І. Я.); 201—204, 206, 268—270.

Яшкін І. Я., кандыдат філалагічных навук—карты № 41, 42; 43—45 (сумесна з Краўчанка З. Ф.); 46—49, 55; 60—62, 65—68, 96, 97, 99 (сумесна з Краўчанка З. Ф.); 128—146, 149: 200 (сумесна з Чабярук А. І.); 205, 275—282. Спіс абследаваных населеных пунктаў (сумесна з Груцо А. П., Міхайлавым П. А., Клімчуком Ф. Д.).

Рукапіс атласа надрукавала лабарантка Драбудзька Н. В., у падрыхтоўцы матэрыялаў да выдання прымаў удзел малодшы навуковы супрацоўнік Казначэеў В. В.

Выданне III тома атласа фінансавалі:

Фонд фундаментальных даследаванняў Рэспублікі Беларусь, Беларускі фонд культуры, Беларускае таварыства „Кніга", Беларускае згуртаванне татараў-мусульманаў „Аль-Кітаб", Міністэрства культуры і друку Рэспублікі Беларусь, Мінскі дзяржаўны лінгвістычны універсітэт.

Асабісты ўклад у выданне атласа зрабілі:
С.А.Богуш, Э.І.Васільеў, Г.Ф.Вештарт, В.А.Гуліцкая, М.А.Даніловіч, І.Канапацкі, Э.Ц.Круцько (Ціханава), В.М.Ламака, І.В.Саверчанка, З.Санько, Н.Санько, Ж.С.Сіпліменя, В.Дз.Старычонак, П.У.Сцяцко, Я.Якубоўскі, А.Ц.Яўсеенка, Т.М.Яўсеенка, М.І.Яшкін.
Падтрымалі выданне атласа асабістымі ўкладамі таксама:
А.Акула (Канада), А.Золтан (Венгрыя), А.В.Рудакоў (Расія), Д.Сінгх (Манголія).

Адміністрацыйна-тэрытарыяльнае дзяленне дадзена на 1 лістапада 1994 г.

Атлас укладзены і выдадзены на Мінскай картаграфічнай фабрыцы ў 1995 г.
Старшы рэдактар В.М. Пейхвассэр
Старшы рэдактар атласа Г.В. Вешнякова
Рэдактар Т.У. Баярынава
Тэхнічны рэдактар Н.В. Даніленкава

Падпісан да друку 22. 11. 95
Фармат 72×101 Друк. арк. 47,5 Умоўны друк. арк. 63,97
Тыраж 1250 экз. Заказ №2854
Фонд фундаментальных даследаванняў Рэспублікі Беларусь.
220072 Мінск, пр. Ф. Скарыны, 66/424.
Мінская картаграфічная фабрыка
220050 Мінск, вул. Валадарскага, 3

ЗМЕСТ

Ад укладальнікаў. Прынятыя скарачэнні. Транскрыпцыя 3
Спіс абследаваных населеных пунктаў 4
Алфавітныя паказальнікі абследаваных населеных пунктаў 15
Алфавітны паказальнік абследаваных раёнаў 18
Спіс збіральнікаў 19
Спіс картаў 21
Каментарыі да картаў 24
Індэкс 105
Карты №№ 1—293

АД УКЛАДАЛЬНІКАЎ

Трэці том «Лексічнага атласа беларускіх народных гаворак» грунтуецца на тых жа метадалагічных прынцыпах, што і папярэднія тамы. Ён уключае 293 лінгвістычныя карты, на якіх паказана тэрытарыяльнае пашырэнне лексікі мясцовых гаворак Беларусі, якая датычыцца асобы чалавека, яго побыту і заняткаў. Сюды адносяцца назвы частак цела чалавека, словы, якія характарызуюць яго знешні выгляд, характар, назвы хвароб, прадметаў і паняццяў асабістай гігіены, тэрміналогія роднасці і сваяцтва, моўных зносін, гандлю, абраднасці, маёмасных адносін і інш.

На пераважнай большасці картаў паказваюцца адносіны паміж рознымі тоеснымі па значэнні назвамі па сваім пашырэнні і раскрываюцца іх адносіны па ўтварэнні, а таксама нерэгулярныя фанетычныя і акцэнталагічныя адрозненні паміж імі. Шэраг картаў прысвечаны раскрыццю семантычнай неаднастайнасці слоў у гаворках.

Разлічаны атлас на моваведаў, этнографаў, фалькларыстаў, гісторыкаў, краязнаўцаў, а таксама ўсіх тых, хто цікавіцца роднай мовай.

ПРЫНЯТЫЯ СКАРАЧЭННІ

АЛА — Агульнаславянскі лінгвістычны атлас (Общеславянский лингвистический атлас). Матэрыялы захоўваюцца ў Інстытуце мовазнаўства АНБ.

ДАБМ — Дыялекталагічны атлас беларускай мовы. Мн., 1963.

ЛАБНГ — Лексічны атлас беларускіх народных гаворак.

СП-ЗБ — Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча, т. 1—1979, т. 2—1980, т. 3—1982, т. 4—1984, т. 5—1986.

Раёны

Акц.— Акцябрскі
Аш.— Ашмянскі
Бр.— Брагінскі
Брс.— Браслаўскі
Вл.— Вілейскі
Влж.— Валожынскі
Вр.— Воранаўскі
Вс.— Высокаўскі
Дзтл.— Дзятлаўскі
Гн.— Ганцавіцкі
Дк.— Докшыцкі
Жт.— Жыткавіцкі
Іў.— Іўеўскі
Кп.— Капыльскі
Крл.— Карэліцкі
Лб.— Любанскі
Лд.— Лідскі
Мг.— Магілёўскі
Мн.— Мінскі
Мр.— Мёрскі
Мсц.— Мсціслаўскі
Нвг.— Навáградскі
Нсв.— Нясвіжскі
Пл.— Полацкі
Сл.— Слаўгарадскі
Слц.— Слуцкі
Смр.— Смаргонскі
Стаўб.— Стаўбцоўскі
Ст.— Столінскі
Стд.— Старадарожскі
Уздз.— Уздзенскі
Уш.— Ушацкі
Хв.— Хвойніцкі
Хц.— Хоцімскі
Чв.— Чавускі
Чр.— Чэрыкаўскі

адз. л.— адзіночны лік
груб.— грубае слова
даўн.— даўняе слова
ж. р.— жаночы род
лаянк.— лаянкавае слова
м. р.— мужчынскі род
мн. л.— множны лік
н. р.— ніякі род
нас. п.— населены пункт
неадабр.— неадабральнае слова
непахв.— непахвальнае слова
нов.— новае слова
пазн.— пазнейшае слова
пераважн.— пераважнае ўжыванне слова
перан.— пераноснае значэнне слова
пр. час.— прошлы час
Р.— родны склон
рэдк.— рэдкаўжывальнае слова
суч.— сучаснае слова
трад.— традыцыйнае слова
узмац.— узмацняльнае слова
цяп.— цяперашняе слова
экспр.— экспрэсіўнае слова

ТРАНСКРЫПЦЫЯ

У каментарыях і спісах для абазначэння галосных і зычных гукаў выкарыстана спрошчаная транскрыпцыя — запісы адказаў на пытанні, як правіла, зроблены сродкамі сучаснай беларускай графікі. Аднак для абазначэння асобных гукаў, якія адсутнічаюць у сучаснай беларускай літаратурнай мове, прыняты наступныя дадатковыя знакі:

ă, ъ — рэдукаваны галосны гук *а* (*вăдá, въдá*)
ь — рэдукаваны галосны гук *е* (*вьснá*)
ô — закрыты галосны гук ó (*сôль*)
ê — закрыты галосны гук *е* (*мêд*)
и — гук сярэдні паміж *і* і *ы* (*дитя́тко*)
й — гук сярэдні паміж *і* і *ю* (*мйд, кйнь, опйлок*)
уо — дыфтонг (*муод, суоль*).
е^{а} — гук сярэдні паміж *е* і *а* (*ле^{а}бе^{а}дá, тре́^{а}ба*)
ы^{э} — гук сярэдні паміж *ы* і *э* (*Камы^{э}нюкі*)
л˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *л* (*л˙іпа*)
ж˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука ***ж*** (*ж˙аніх*)
р˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *р* (*р˙áма, р˙ез, різатэ*)
ч˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *ч* (*ч˙ýю, печ˙*)
ш˙ — паўмяккае вымаўленне зычнага гука *ш* (*ш˙апка*)
w — губна-губны зычны гук *в* (*wоз*)
б^{п}— частковае аглушэнне звонкага зычнага ***б*** (*боб^{п}*)

СПІС АБСЛЕДАВАНЫХ НАСЕЛЕНЫХ ПУНКТАЎ

У спісе назвы населеных пунктаў падаюцца ў чарговасці іх нумарацыі на картах атласа. У першай графе табліцы запісаны парадкавы нумар абследаванага населенага пункта. У другой графе пасля афіцыйнага наймення падаецца мясцовая назва і яе варыянты з абазначэннем націску. Ніжэй даюцца звесткі пра веравызнанне жыхароў. У трэцяй графе ўказваюцца вобласць і раён абследаванага населенага пункта паводле адміністрацыйнага падзелу Беларускай ССР 1971 года. Год абследавання населенага пункта, а таксама ўстанова і яе прадстаўнікі, якія ўдзельнічалі ў збіранні лексічных матэрыялаў для атласа, падзелены ў чацвёртай графе. Пятая графа змяшчае звесткі аб інфарматарах, прозвішчы якіх прыводзяцца звычайна ў алфавітным парадку.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
1	Лісна Лі́сна праваслаўныя	Віцебская, Верхнядзвінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гламадзюк А. А., 1909; Дзянісёнак К. К., 1910; Дзянісёнак Н. П., 1909; Зуда Л. В., 1900; Латошка З. Б., 1924; Марачкоўская Я. І. 1914.
1А	Лукшы Лу́кшы ДАБМ 24, АЛА 327	Віцебская, Браслаўскі	1963, 1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Крывіцкі А. А., Шаталава Л. Ф.	—
2	Кураполле Курапо́лле праваслаўныя	Віцебская, Пастаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Бароўка М. К., 1914; Дзеравянка М. М., 1909; Пронька М., 1909; Рожка М. А., 1918; Сарока Г., 1909; Хадкевіч М. М., 1899.
2А	Казлы Казлы́ ДАБМ 32, АЛА 329 праваслаўныя	Віцебская, Мёрскі	1963, 1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Крывіцкі А. А., Шаталава Л. Ф.	—
3	Магуны Магу́ны каталікі	Віцебская, Пастаўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Руткоўскі О. А., 1905; Урбанайць І. І., 1907; Урбанайць С. І., 1913.
3А	Пялікі Пя́лікі ДАБМ 40, АЛА 328	Віцебская, Шаркаўшчынскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Грыгор'ева Л. М., Кавальчук І. П., Краўчук Р. У.	—
4	Ахрэмаўцы Ахрэ́маўцы праваслаўныя і каталікі	Віцебская, Браслаўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Вітальд А. В., 1911; Мацук А., 1902; Піровіч А. А., 1897; Піровіч К. Н., 1900; Пятроўская С. В., 1918; Шакура І. А., 1935.
4А	Якубава Якубо́ва ДАБМ 55, АЛА 330	Віцебская, Расонскі	1969; Інстытут мовазнаўства, Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Гваздова В. К., 1910; Марозава А. Н., 1910; Палавэчка В. П., 1919; Палавэчка К. П., 1925.
5	Лугі, Лужкі Лугі́	Віцебская, Шаркаўшчынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Цыхун Г. А.	Аніськовіч Г., 1904; Андзілека М. П., 1914; Аніськовіч А. К., 1910; Аніськовіч Е. С., 1912; Хрол М. П., 1913.
5А	Лабуноўшчына Лабуно́ўшчына ДАБМ 78, АЛА 333 праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Грыгор'ева Л. М., Кавальчук І. П., Краўчук Р. У.	Ільіных С. Ф., 1907; Малькова А. Ф., 1911; Чарняхоўская П. В., 1902; Коршун Л. Ф., 1913.
6	Мярэцкія Мярэ́цкія праваслаўныя і каталікі	Віцебская, Глыбоцкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гарачка А. У., 1910; Прытыка П., 1891; Стахоўская І. А., 1898; Сянько Б. В., 1908; Філіторын А. А., 1898.
6А	Бабовікі Бабо́вікі АЛА 334 праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Бандарэнка Т. П., Каўрус А. А., Тумас Г. Д.	—
7	Сяляўшчына Сіля́ўшчына праваслаўныя	Віцебская, Расонскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Шаталава Л. Ф.	Карнілава В. В., 1909; Ніжнікава А. Г., 1896; Парфёна Р. Г., 1897; Усцінава А. А., 1892; Чапуль Е. Ц., 1900.
7А	Паташня Пата́шня АЛА 335 праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Чэкман В. М., Падлужны А. І.	Ягорава Е. В., 1899; Заяц Р. Д., 1891; Шлаганава Е. Ф., 1910; Ягорава В. А., 1937.
8	Валынцы Валы́нцы праваслаўныя	Віцебская, Верхнядзвінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Вярыга М. І., 1894; Дадзека А., 1899; Каськовіч М. В., 1909; Красоўская Л. І., 1896; Лохан А. А., 1900; Лохан Ф. П., 1903; Малей Т. Н., 1895, Малей І. М., 1906.
8А	Дворышча Дво́рышча ДАБМ 113, АЛА 342 праваслаўныя	Віцебская, Бешанковіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Яцук П. В., 1890; Яцук В. М., 1909.
8а	Манякова Маняко́ва праваслаўныя	Віцебская, Мёрскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крыўко М. Н.	Аляшкевіч А. С., 1894; Аляшкевіч З. С., 1897; Крыўко П. М., 1872; Крыўко Н. П., 1920; Крыўко В. П., 1928; Зімніцкі С. С., 1904; Мядзелец С. С., 1936.
9	Вераб'і Віраб'í праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І.	Бушунова П. Р., 1897; Гваздзёва В. С., 1926; Гваздзёва М. А., 1911; Гваздзёва Н. В., 1922; Гваздзёў В. Т., 1923; Гваздзёў С. А., 1895; Гваздзёў Ф. А., 1896.
9А	Загараднае За́гараднае АЛА 352 праваслаўныя	Віцебская, Лёзненскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Бондарава А. С., 1898; Дарожкіна А. Ф., 1923; Ігнатовіч А. А., 1898; Кокарава М. М., 1911.
10	Арэхаўна Арэ́хаўна праваслаўныя	Віцебская, Ушацкі	1975; Мінскі педінстытут; Панюціч К. М.	Арцямёнак З., 1919; Кулік М. С., 1922; Міцкевіч А. А., 1911.
10А	Прывалкі Прывалкі ДАБМ 341, АЛА 336 праваслаўныя	Гродзенская, Гродзенскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Гапановіч П. М., Груцо А. П., Краўчанка З. Ф.	—
11	Вялікія Дольцы Вялікія Дольцы праваслаўныя	Віцебская, Ушацкі	1974, 1975; Мінскі педінстытут; Панюціч К. М.	Абрадзэвіч А. П., 1898; Грышковіч В. А., 1906; Клопава А. М., 1923.
11А	Паляцкішкі Паляцкі́шкі ДАБМ 145, АЛА 337 каталікі	Гродзенская, Воранаўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Пракаповіч Л. І., 1918; Пракаповіч А. Т., 1923.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
12	Бярнова Бярно́ва праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Петрусь М. А., 1907; Петрусь Я. Г., 1910.
12А	Груздава Гру́здава АЛА 332 праваслаўныя	Віцебская, Пастаўскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Падгайскі І. І., 1897; Падгайская Е. В., 1900; Мацкевіч М. Н., 1898; Крывенька Б. К., 1912; Падгайская Я. А., 1904.
13	Грыбна Грі́бна праваслаўныя	Віцебская, Полацкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Канстанцінаў У. А., 1919; Коласаў М. Т., 1900; Юшкова М. Т., 1898; Юшкоў В. А., 1897.
13А	Ністанішкі Ніста́нішкі ДАБМ 164, АЛА 331 праваслаўныя і католікі	Гродзенская, Смаргонскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Кавалеўская Ю. М., 1890; Кавалеўскі Б. М., 1897; Ключнік Г. М., 1913; Радзюш Я. С., 1917.
14	Мішневічы Мі́шневічы праваслаўныя	Віцебская, Шумілінскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Іванова В. Л., 1920; Іванова М. В., 1900; Паўлаў І. Ф., Сямёнаў П. Д., Якаўлеў С. Я.
14А	Лоск Лоск ДАБМ 181, АЛА 338	Мінская, Валожынскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Лучыц-Федарэц І. І., Мацкевіч Ю. Ф.	—
15	Узрэчча Узрэ́чча праваслаўныя	Віцебская, Бешанковіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Яцук В. М., 1900; Яцук П. В., 1890.
15А	Асавец Асаве́ц ДАБМ 203, АЛА 339	Мінская, Вілейскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Кавальчук І. П., Рамановіч Я. М.	Барташэвіч О. І., 1908; Мартынава О. Д., 1908.
16	Зайкава За́йкава праваслаўныя	Віцебская, Гарадоцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Валхонскі А. С., 1890; Герасімава Т. Л., 1927; Кандрацева П. П., 1895; Капусціна М. Я., 1892; Кулакоўская В. М., 1896; Ласьянава М. В., 1910; Ласьянаў М. А., 1907; Лукацёнак А. І., 1926; Насавёнак А. Ф., 1895; Патапенка С. П.; Себрыкава П. М., 1891; Семяноўская А. І., 1889; Себрыкава П. М., 1904; Сілёнак Е. М., 1896; Уласенка Т. Ф., 1896; Уласенка Е. І., 1908; Фаменка Я. Ф., 1913; Яфімаў В. Я., 1913.
16А	Валодзькі Вало́дзькі ДАБМ 218, АЛА 347 пераважна католікі	Мінская, Маладзечанскі	1964; Інстытут мовазнаўства; Вярэніч В. Л., Груцо А. П., Лемцюгова В. П., Вайтовіч Н. Т.	Бакун У. В., 1894; Бальчунас Л. П., 1915; Дварэцкая Г. І., 1942.
17	Курына Ку́р'іна праваслаўныя	Віцебская, Віцебскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Бекешава Ф. І., 1889; Карповіч В. П., 1901; Карповіч Е. Я., 1902; Салдаценка М. І., 1915; Фанкевіч В. Я., 1907; Шварноў В. Я., 1897.
17А	Адрубак Адру́бак АЛА 340	Віцебская, Докшыцкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчанка З. Ф., Кузьмянкова Т. В., Лемцюгова В. П.	Абымаха Т. К., 1915; Абымаха В. С., 1911; Каляга Т. Ф., 1886; Стома Т. І., 1935; Сценік А. І., 1906.
18	Быстрыца Бы́стрыца католікі	Гродзенская, Астравецкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Вярбовіч А. А., 1900; Вярбовіч К. А., 1919; Лаўрыновіч Т. С., 1911; Сімановіч І. А., 1895.
18А	Чарніца Чарніца ДАБМ 233, АЛА 341 праваслаўныя	Віцебская, Лепельскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчанка З. Ф., Кузьмянкова Т. В., Лемцюгова В. П.	Домка Е. І., 1912; Садоўская М. І., 1941; Сімака А. П., 1897; Сімака В. П., 1940.
19	Граўжышкі Гра́ўжышкі	Гродзенская, Ашмянскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Шукяловіч Т. Т., 1907; Юркойць Г. І., 1930; Юркойць Ю. Б., 1923; Ятрэмская М. Т., 1904; Ятрэмскі А. І., 1893.
19А	Рудня Ру́дня ДАБМ 210, АЛА 348 праваслаўныя	Мінская, Лагойскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Лемцюгова В. П., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	—
20	Жылі Жылі́ католікі	Гродзенская, Іўеўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Грынавецкене А. І.	Каржанеўская М. І., 1905; Кульніс М. М., 1932; Міцкевіч Б. М., 1897; Міцкевіч Т. Б., 1943; Міхневіч Л. А., 1920.
20А	Стайкі Ста́йкі ДАБМ 251, АЛА 349 праваслаўныя	Мінская, Барысаўскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Чэкман В. М., Шаталава Л. Ф.	Бабіцкая В. М., 1911; Слаўкоўская В. М., 1898; Слаўкоўскі К. Н., 1895.
21	Брусы Брусы́ праваслаўныя	Мінская, Мядзельскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Каўрус А. А.	Біцар Я. М., 1884; Валаховіч Э. В., 1884; Дрозд А. Ф., 1907; Казак К. І., 1903; Каўрус А. К., 1902; Каўрус В. К., 1900; Каўрус І. В., 1928; Мураўскі А., 1896; Мурза С. С., 1906; Русак С. Р., 1910; Тачыцкая Т. Ф., 1892; Тачыцкая С. Ф., 1895; Тачыцкая Г. М., 1923; Тачыцкі К. В., 1915; Ходзін М. С., 1908; Ходзін П. В. 1910.
21А	Лядзінкі Лядзі́нкі ДАБМ 292, АЛА 315 праваслаўныя	Віцебская, Віцебскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Грышанкова М. Ф., 1902; Лядзінкаў І. Р., 1892; Сёмачкін Ф., 1897.
22	Жодзішкі Жо́дзішкі католікі	Гродзенская, Смаргонскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Голяк М. А., 1908; Голяк М. А., 1939; Дудзінская А. А., 1913; Дудзінскі А. А., 1897.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
22А	Абчуга Абчу́га ДАБМ 276, АЛА 350 праваслаўныя	Мінская, Крупскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Лемцюгова В. П., Кажура Н. Ц., Чыкілеўская Т. Р.	Чафкін А. П., 1893; Чайкіна Е. Ф., 1903.
23	Петрашунцы Петрашу́нцы праваслаўныя	Мінская, Валожынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Сухадолец В. А., 1913; Сухадолец Г. Е., 1896.
23А	Слатаўшчына Сла́таўшчына АЛА 360 праваслаўныя	Віцебская, Дубровенскі	1964, 1968; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Груцо А. П., Сігеда П. І., Шадурскі І. В., Яшкін І. Я.	Брытанава М. К., 1899; Рабцоў С. М., 1916; Ярмошкін М. М., 1892; Ярмошкін М. М., 1937.
24	Саланое Салано́е пераважна праваслаўныя	Мінская, Вілейскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Кур'яновіч І. К., 1903; Кур'яновіч Ю. В., 1918; Лях М. А., 1883; Лях М. М., 1893.
24А	Слабодка Слабо́дка ДАБМ 318, АЛА 359 праваслаўныя	Магілёўская, Шклоўскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Тумарава І. Я., 1885; Тумарава А. М., 1931; Тумараў І. Е., 1890; Сімашка М. П., 1902.
25	Рыбчына Ры́бчына праваслаўныя	Мінская, Вілейскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гамолка І. І., 1903; Гамолка П., 1887; Дуровіч А. І., 1911; Дуровіч В. І., 1917; Дурэйка В. С., 1928; Дурэйка І., Стан. 1920; Соніч І. А., 1899; Філістовіч А., 1901; Філістовіч А. С., 1906.
25А	Старакожаўка Старако́жаўка ДАБМ 336, АЛА 371 праваслаўныя	Магілёўская, Горацкі	1965; Інстытут мовазнаўства; Груцо А. П., Крывіцкі А. А., Шадурскі І. В.	Аніськава М. Л., 1903; Аніськаў В. С., 1905; Варанцова А. Л., 1889; Данцова Е. Д., 1913; Қавалёва Т., 1904; Қотцава Т. С., 1894; Французава Н. Д., 1936; Цішкевіч М., 1893; Цішкевіч П., 1898.
25а	Вялікія Нястанавічы Вялі́кія Ніста́навічы праваслаўныя	Мінская, Лагойскі	1975; Інстытут мовазнаўства Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Альшэўская Я. М., 1897; Альшэўскі І. І., 1904; Ванькові А. І., 1922; Панок А. Г., 1905.
26	Гайна Га́йна праваслаўныя	Мінская, Мінская, Лагойскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Чабярук А. І.	Бэндарук А. А., 1898; Қохан А. І., 1903; Қохан М. І., 1901; Шых Н. А., 1915.
26А	Вялікія Баяры Вялі́кія Бая́ры АЛА 344 каталікі	Гродзенская, Шчучынскі	1964; Інстытут мовазнаўства; Қавльчук І. П., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Роўба В. В., 1911; Чыжык Р. І., 1941; Чыжык Г. І., 1919; Якімовіч С. І., 1908.
27	Вязынка Сяле́дчыкі, Вязы́нка праваслаўныя	Мінская, Маладзечанскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бізюк Г. В., 1930; Дзямідчык В. С., 1890; Таролік М. А., 1919.
27А	Гостраў Го́страў ДАБМ 371, АЛА 343 праваслаўныя і каталікі	Гродзенская, Мастоўскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У., Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Ярэмчык А. С., 1918; Ярэмчык Т. С., 1901; Ярэмчык Ю. В., 1932.
28	Беразіно Беразіно́ праваслаўныя	Віцебская, Докшыцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Аўтушка М. В., 1918; Бычок Г. П., 1896; Барановіч У. М., Захарэвіч М. Я., 1903; Захарэвіч П. Д., 1898; Қазлоўская С. Р., 1906; Раслёнак А. А., 1892; Раслёнак М. П., 1893.
28А	Альхоўка Альхо́ўка ДАБМ 394, АЛА 345 праваслаўныя	Гродзенская, Навагрудскі	1967; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Анацко М. В., 1900; Анацко П. С., 1895; Анацко Я. М., 1885; Жыдок Е. Я., 1899; Сокал Қ. Н., 1910; Урбановіч М. А., 1914; Урбановіч С. С., 1907.
29	Чэрцы Чэ́рцы праваслаўныя	Віцебская, Лепельскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Алейнік А. І., 1926; Арлова Е. І., 1889; Банько М. Д., 1909; Дзядко І. К., 1885; Жарнасек В. П., 1903; Жарнасек Ф. М., 1897; Крачкоўская А. І., 1898; Падасінавік М. А., 1904; Падасінавік Н. А., 1900; Скрабнеўская В. П., 1955; Трубека І. Г., 1881; Шчамялёва А. Г., 1914.
29А	Міратычы Міра́тычы ДАБМ 409, АЛА 355 праваслаўныя	Гродзенская, Карэліцкі	1968; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	Гурын В. Ф., 1880; Қаралько З. І., 1900; Машчэнская В. М., 1912; Машчэнскі Ю. І., 1908.
30	Палік Пялі́к, Па́лік	Мінская, Барысаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Грышкевіч В. С., 1905; Грышкевіч В. Д., 1906; Грышкевіч К. Ц., 1906; Грышкевіч М. С., 1900.
30А	Пруды Пруды́ ДАБМ 343, АЛА 346 каталікі	Мінская, Івянецкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Босы Р. Ф., 1921; Дошчачка Г. М., 1923.
31	Глівін Глівін праваслаўныя	Мінская, Барысаўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Вярбіцкі В. А., 1902; Бярозка Г. Е., 1892; Лосік В. Р., 1892; Кот П. М., 1905; Лосік А. І., 1907; Лосік П. М., 1899; Сацукевіч І. К., 1902.
31А	Дзяхань Дзя́хань ДАБМ 468, АЛА 358 праваслаўныя	Мінская, Смалявіцкі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Міхневіч А. Я., Сігеда П. І., Цыхун Г. А., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Малахоўскі А., 1904; Сітнік Л. І., 1895.
32	Машканы Машканы́ праваслаўныя	Віцебская, Сенненскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дубавец У. С., 1894; Машкей А. Ц., 1904; Уткін П. Ф., 1900.
32А	Дудзічы Дудзі́чы ДАБМ 478, АЛА 357 праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1964, 1971; Інстытут мовазнаўства; Вярэніч В. Л., Выгонная Л. Ц., Фандзяко-	Лыскавец А. П., 1886; Лыскавец Л. С., 1914; Позняк М. А., 1907; Позняк Н. Л., 1908; Сквар-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
			ва Р. М., Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	нюк Н. Д., 1914; Хадыка М. М., 1903.
33	Антаполле Антапóлле праваслаўныя	Віцебская, Чашніцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дзямешка В. М., 1898; Іванава А. А., 1911; Іванаў С. А., 1908.
33А	Гарэлец Гарэлец ДАБМ 484, АЛА 367 праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Тумас Г. Д.	Верамейчык М. П., 1900; Марушын Н. І., 1897; Пузіцкая Е. І., 1900; Ясько Д. Д., 1895.
34	Прошыка Прóшыка праваслаўныя і каталікі	Мінская, Крупскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Костачка А. В., 1882; Костачка Р. Д., 1903.
34А	Ванелевічы Вáнелевічы ДАБМ 497, АЛА 366	Мінская, Капыльскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Краўчук Р. К., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І., Лобач С. Г.	Кароткі І. К., 1902; Лазюк В. Ф., 1911; Лазюк Е. Д., 1899.
35	Янава Янава праваслаўныя	Віцебская, Талачынскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Ананевіч Е. А., 1909; Ананевіч М. В., 1905; Ананевіч М. К., 1910; Бярэзіна Е. Я., 1888; Казакевіч М. М., 1903; Пісарэнка С. І., 1914; Царова В. Л., 1905; Цароў І. Х., 1907; Цароў П. Х., 1900; Шматульскі С. Л., 1925.
35А	Карытнае Кары́тнае ДАБМ 532, АЛА 377 праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1967; Інстытут мовазнаўства; Падлужны А. І., Валкавец Л. М.	Каленік А. С., 1905; Савончык П., 1896; Томчык А. П., 1902; Усай А., 1898.
36	Гай Гай праваслаўныя	Магілёўская, Круглянскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Канцавая Л., 1909; Мінькукова Л. В., 1904; Хвалевіч Я. Д., 1909; Цішурова А. А., 1909; Цішурова М. В., 1888; Цішурова Д. Ф., 1911; Цішурова П. К., 1902; Цішуроў Г. Е., 1893.
36А	Асавец Асавéц ДАБМ 538, АЛА 369 праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Лобач С. Г.	—
37	Ухвала Ухвáла праваслаўныя	Мінская, Крупскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Лобач С. Г.	Кальніцкая Г. Я., 1920; Мігаль А. П., 1922; Сасноўская Л. М., 1903; Фуфта Ю. Ю., 1903.
37А	Рубеж Рубéж ДАБМ 554, АЛА 378	Магілёўская, Клічаўскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Маркоўская А. В., 1887; Солтан П. В., 1889; Стукальская Ф. С., 1905.
38	Ланькава Лáнькаў, Лáнькава праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Бутылёва Л., 1911; Дазорцава Е. Я., 1913; Сталяроў В. А., 1922.
38А	Стайкі Стáйкі ДАБМ 582, АЛА 370	Магілёўская, Магілёўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Грыгор'ева Л. М., Кузьмянкова Т. В.	—
39	Зубакі Зубáкі праваслаўныя	Віцебская, Лёзненскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Пацыенка П. Ф., 1915; Пацыенка С. Я., 1910; Шакулоў М. Ц., 1906.
39А	Завад-Віравая Зáвыд-Вірувáя, Зáвыд-Йірувáя ДАБМ 623, АЛА 379 праваслаўныя	Магілёўская, Слаўгарадскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П., Яшкін І. Я.	Барадаценка Т. І., 1874; Даніленка І. П., 1883; Узгорскі Ф. Я., 1866.
40	Клюкаўка Клю́кыўка праваслаўныя	Віцебская, Аршанскі	1974; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	Мацюк К. Я., 1894; Мацюк Н. С., 1905; Мацюк Я. С., 1892.
40А	Ніжняя Тошчыца Ніжняя Тошчыца ДАБМ 597, АЛА 388 праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Колас Н. П., Падлужны А. І.	Гадунова Г. Е., 1888; Казлова А. В., 1918; Мартыненка А. Е., 1909; Тамашова М. М., 1913.
41	Пішчыкі, Пíшчыкі праваслаўныя	Віцебская, Дубровенскі	1971; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	—
41А	Беражыстае, Беражы́стае ДАБМ, 612, АЛА 380	Магілёўская, Крычаўскі	1965; Інстытут мовазнаўства; Валкавец Л. М., Падлужны А. І., Яшкін І. Я.	Канаплёва У. С., 1897; Канаплёў П. Ф., 1893; Лявонаў А. В., 1889; Пруднікава А. Ф., 1904; Цімашэнка Д. С., 1914; Шаўцова Е. Ф., 1900; Шаўцоў Д. С., 1890.
42	Грывец Грывéц праваслаўныя	Магілёўская, Горацкі	1973; Мінскі педінстытут; Груцо А. П.	Нікіфарава З. Е., 1901; Пустоў М. З., 1929; Разумоўская В. В., 1920; Разумоўская Н. К., 1955; Разумоўскі К. Я., 1912; Сямёнава Т. М., 1950.
42А	Пралетарскае Царкóвішча ДАБМ 646, АЛА 381 праваслаўныя	Магілёўская, Касцюковіцкі	1967; Магілёўскі педінстытут; Клюсаў Г. Н.	Клепава М. І., 1886; Краўчанка У. Н., 1882; Рухманкова, 1892.
43	Чарнеўка Чэ́рніўка праваслаўныя	Магілёўская, Шклоўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Арлоў А. Ф., 1923; Іванова У. З., 1911; Іваноў Ц. Я., 1911; Раманаў А. Я., 1908; Шкарыянкова В. І., 1914.
43А	Дзімітравічы Дмы́тровычы ДАБМ 653, АЛА 362 праваслаўныя	Брэсцкая, Камянецкі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чартко І. І., Шаталава Л. Ф., Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Гуцэвіч М. М., 1890; Дземідзюк Н. Д., 1932; Жыгала А. К., 1932; Казак В. С., 1882; Каленік В. Н., 1912; Карнялюк В. М., 1912; Карнялюк Л. Л., 1909; Мардас А. М., 1950; Мардас І. М., 1921; Кулік М. К., 1888; Кучынскі В. І., 1930; Пабрук Н. К., 1937.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
44	Старына Старiна́ праваслаўныя	Магілёўская, Мсціслаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А.	Гурынаў І. А., 1904; Карабкова А. М., 1903.
44А	Навасёлкі Навасёлкі ДАБМ 671, АЛА 353 католікі	Гродзенская, Свіслацкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Шаталава Л. Ф.	—
45	Каробчыцы Каро́бчыцы пераважна католікі	Гродзенская, Гродзенскі	1971; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф.	Баталовіч М. І., 1925; Казук Ю. К., 1899; Машук А. С., 1898.
45А	Горак Гуорск ДАБМ 687, АЛА 363 праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1963, 1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чартко І. І., Шаталава Л. Ф., Шушкевіч М. С.	Еўтуховіч А. Л., 1902; Казловіч І. І., 1891; Казловіч М. К., 1899; Казловіч Ю. К., 1896.
46	Макараўцы Мака́раўцы	Гродзенская, Берастовіцкі	1972; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Панасюк Г.	—
46А	Любішчыцы Любішчыцы ДАБМ 713, АЛА 364 праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1964, 1971; Інстытут мовазнаўства; Бірыла М. В., Булыка А. М., Падлужны А. І., Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	—
47	Бершты Бе́ршты	Гродзенская, Шчучынскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Калаціліна В., Парфімчык Г., Трафімовіч А., Маліноўская Л., Корбут Л., Лебядзевіч Л.	Буцько А. А., 1930; Гіль А. М., 1904; Гіль А. М., 1902; Гіль А. М. 1904; Гіль А. М. 1914; Гіль Г. Х., 1920; Дарашкевіч Я. М., 1928; Лебядзевіч А. С., 1892; Лебядзевіч М. А., Павярайка Г. М., 1888.
47А	Азарычы Оза́рычы ДАБМ 725, АЛА 375 праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У., Шаталава Л. Ф.	Барысевіч Т. І., 1883; Мельнік А. А., 1894; Чуйко А. Г., 1899.
48	Касцянёва Касцянёва	Гродзенская, Шчучынскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Сцяшковіч Т. Ф., Сарокіна В. І., Бігель М. М., Панкевіч Г. У.	Арабчык В., 1927; Захарка В. В., 1905; Яцевіч Ю. В., 1899.
48А	Ляжыткавічы Лыжы́тковычы ДАБМ 736, АЛА 374 праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І., Кавальчук І. П.	Дзясюк Ф. Д., 1897; Камлюк М. П., 1924; Каплун В. М., 1923; Лявончык Н. П., 1923; Лясюк П. С., 1888; Марголь А. К., 1909; Марголь К. С., 1913.
49	Стральцы Стральцы́	Гродзенская, Гродзенскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Курыловія П. П., 1898; Рамановіч В. М., 1911; Рамановіч В. А., 1908.
49А	Альхоўцы Альхо́ўцы ДАБМ 742, АЛА 365 праваслаўныя	Брэсцкая, Ляхавіцкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Кірыла С. В., 1892; Маслоўская А. І., 1894; Папчэня А. А., 1932; Піліпчык С. А.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
49а	Галубы Галубы́ праваслаўныя і католікі	Гродзенская, Мастоўскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Валчкевіч Н. Д., Гідрэвіч І. Л., 1933; Гудзіловіч С. Р., 1911; Мойса В. В., 1911; Мойса Г. Р., 1908; Мойса У. А., 1924; Мойса Ф. С., 1910; Сарвас В. С., 1913.
50	Старое Сяло Старо́е Сяло́ АЛА 354 пераважна католікі	Гродзенская, Зэльвенскі	1971; Мінскі педінстытут; Сцяцко П. У.	Гойла Я. П., 1905; Пузач С. Ф., 1892.
50А	Дзяніскавічы Дзяніскавічы ДАБМ 751, АЛА 376	Брэсцкая, Ганцавіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Дзенісеня В. Н., 1907; Дзенісеня П. Я., 1910; Сташанін А. Г., 1920; Швайко Е. І.
51	Мсцібава, Амсцібава Мсці́баў католікі і праваслаўныя	Гродзенская, Ваўкавыскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Акулінскі Ф. І., 1908; Галась В. Ф., 1895; Галась Л. Ю., 1922; Галась Ю. Ф., 1887; Гуляй Э. І., 1909; Крысян С. Ю., 1929; Сабаткоўская А. В., 1910; Філіповіч М. А., 1910.
51А	Вулька ІІ-я ДАБМ 756, АЛА 384 праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1969; Інстытут мовазнаўства; Кузьмянкова Т. В., Напорка А. А.	Гаргун В. М., 1911; Макейчык У., 1893; Паўловіч А. А., 1905; Паўловіч Н., 1898.
52	Старыя Смільгіні Стары́я Смільгіні католікі	Гродзенская, Воранаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Насаль П., 1918; Радзевіч Я. А., 1914; Савіцкая Р. Я., 1896; Савіцкая Я. С., 1918; Савіцкі А. Ю., 1914; Сакаловіч Т. А., 1900.
52А	Месяцічы Мі́сятычы ДАБМ 772, АЛА 382 праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Грыгор'ева Л. М., Груцо А. П.	Шпакоўская В. С., 1920; Шпакоўская Н. С., 1907; Шпакоўскі А. А., 1910; Шпакоўскі М. П., 1926.
52а	Дакудава Даку́дава праваслаўныя	Гродзенская, Лідскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Кудзі А. І., 1927; Манько М. Я., 1903; Сокал І. А., 1906.
53	Малые Вераб'евічы Малыя Граб'е́вічы, Грабе́вічы праваслаўныя	Гродзенская, Навагрудскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Аляксейчык Г. М.	Гаўрош М. Ф., 1902; Гаўрош П. І., 1900; Даражэй І. С., 1919; Кушаль В. К., 1907; Рамза А. Я., 1901; Сілко П. М., 1900; Тарасевіч П. І., 1887; Рагавец В. Ф., 1904.
53А	Яскавічы Яскавічы ДАБМ 791, АЛА 385 праваслаўныя	Мінская, Старобінскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Яшкін І. Я.	Бойка І. Т., 1969; Круковіч А. М., 1905; Круковіч Д. Г., 1909; Круковіч Д. Ц., 1899; Круковіч Х. Я., 1909.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
54	Азяраны Азяра́ны, Азяра́не праваслаўныя	Гродзенская, Дзятлаўскі	1974; Гродзенскі педінстытут; Аляксейчык Г. М., 1979; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Барысевіч У. Л., 1904; Бялятка П. М., 1910; Кухарчык С. М., 1892; Кухта І. К., 1900; Літавер В. А., 1904; Мацiеўскі А. С., 1904; Сінявіч В. Л., 1899.
54А	Запясочча Запесо́ч'е АЛА 389 праваслаўныя	Гомельская, Жыткавіцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Валкавец Л. М., Крывіцкі А. А., Фандзякова Р. М., Цыхун Г. А.	Балбуцкая М. А., 1913; Карась Ф. І., 1907; Швед Х. Г., 1890.
55	Парэчча Паpэ́чо праваслаўныя	Гродзенская, Слонімскі	1973; Мінскі педінстытут; Сцяцко П. У.	Жывулька Л. В., 1915; Жывулька У. Я., 1913; Скок Н. В., 1924; Скокаў П. А., 1900.
55А	Смыковічы Смуко́вічы АЛА 391 праваслаўныя	Гомельская, Акцябрскі	1968; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Раговіч Н. С., 1930; Шэйка У. А., 1889.
56	Малахоўцы Малахо́ўцы праваслаўныя	Брэсцкая, Баранавіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бутырчык А. А., 1903; Дурыла І. М., 1899; Лайша І. А., 1905.
56А	Бобрык ДАБМ 838, АЛА 390 праваслаўныя	Гомельская, Капаткевіцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Карнейчык Е. М., 1901; Майсюк У. М., 1899; Малышава У. А., 1900; Осіпчык А. А., 1901.
57	Баравікоўшчына Баравіко́ўшчына каталікі	Мінская, Валожынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Рэвінская Э. І., 1900.
57А	Жахавічы Жахавічы ДАБМ 849, АЛА 395 праваслаўныя	Гомельская, Мазырскі	1966; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Шаталава Л. Ф., Шушкевіч М. С.	—
58	Бакшты Ба́кшты праваслаўныя і каталікі	Гродзенская, Іўеўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Аўдзевіч Л. П., 1890; Булка Л. М., 1906; Камароўскі К. В., 1906; Кароль З. К., 1890; Комса Л. А., 1932; Комса Г. Н., 1912; Комса В. А., 1933; Русак І. С., 1882; Чэрнік Я. І., 1912.
58А	Бутчын Бу́дчына ДАБМ 855, АЛА 387 праваслаўныя	Магілёўская, Бабруйскі	1969; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Багачова А. І., 1929; Парахневіч Г. І., 1910; Парахневіч Н. М., 1910.
59	Налібокі Налібакі каталікі	Мінская, Стаўбцоўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Куніцкая І. Ф., 1903; Куніцкі С. М., 1916; Лойка Ю. С., 1899; Ферботка М. С., 1897.
59А	Вязавіца Вязавіца ДАБМ 879, АЛА 396 праваслаўныя	Гомельская, Калінкавіцкі	1968; Інстытут мовазнаўства; Падлужны А. І., Тумас Г. Д.	Варанцова У., 1912; Горбач А., 1917; Мірановіч П., 1892; Перапечка Л., 1899.
60	Лукі Лу́кі праваслаўныя	Гродзенская, Карэліцкі	1972; Мінскі педінстытут; Гаўрош Н. В.	Булдык Д. А., 1913; Булдык М. Д., 1915; Забенка Р., 1894; Забенка Ц. Р., 1896; Тананка І. З., 1896.
60А	Бяляеўка Біля́іўка ДАБМ 925, АЛА 393	Гомельская, Чачэрскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Кузьмянкова Т. В., Напорка А. А.	Атрошанка М. С., 1904; Атрошанка Н. І., 1892; Іванчанка Г. С., 1913; Шыцікаў П. С., 1881.
61	Стары Свержань ДАБМ 448, АЛА 356 праваслаўныя	Мінская, Стаўбцоўскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Прышчэпчык Г. М.	Дрозд С. С., 1897; Здрозд М. К., 1900.
61А	Шыхаў Шы́хаў ДАБМ 898, АЛА 392 праваслаўныя	Гомельская, Жлобінскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Міроеўскі Я. С., 1898; Прылепаў Е. Ф., 1881; Шэметава Т. К., 1920.
62	Карцэвічы Карцэ́вічы праваслаўныя	Мінская, Нясвіжскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Вальчык А. М., 1890; Гаціло С. С., 1915; Грабоўская Г. І., 1894; Грабоўскі А. Ф., 1893.
62А	Заспа За́спа ДАБМ 915, АЛА 397	Гомельская, Рэчыцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Стрыжак А. Н., 1905; Стрыжак Е. М., 1896.
63	Крупіца Крупі́ца праваслаўныя	Мінская, Мінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лагацкая Е. Е., 1892; Лагацкая М. С., 1900; Ламака М. М., 1910.
63А	Шарсцін Шарсці́н ДАБМ 331, АЛА 398 праваслаўныя	Гомельская, Веткаўскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч В. Т., Яшкін І. Я.	Гірынава А. Г., 1911; Клікунова А. Ф., 1897; Палазава Н. Д., 1924; Сундукова Л. Ф., 1905.
64	Данілавічы Даніла́вічы праваслаўныя	Мінская, Дзяржынскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Шамко Р. І., 1906; Шамко Т. Д., 1914; Шыбко Е. Н., 1890; Шыбко Р. І., 1911.
64А	Вялікія Радванічы Вылы́кы Родва́нычы АЛА 372	Брэсцкая, Брэсцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Цыхун Г. А., Фандзякова Р. М., Валкавец Л. М.	Калішок Д., 1911; Рамановіч М., 1889; Рамановіч П., 1921; Юшчук Л., 1950.
65	Нізок Нізо́к праваслаўныя	Мінская, Уздзенскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Герасімовіч І. І., 1898; Нісцюк А. Ф., 1900; Шавель А. М., 1903; Шырко К. А, 1907.
65А	Новае Палессе Каро́сцін ДАБМ 879, АЛА 394 праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1970; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лісіцкая М. І., 1930; Палын І. Я., 1892; Тушынская А. І., 1921.
66	Вецярэвічы Вецярэ́вічы праваслаўныя	Мінская, Пухавіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Гурыновіч М. М., 1908; Гурыновіч К. І., 1902; Гурыновіч А. Г., 1905; Казючыц Н., 1915; Лапцэвіч З. Р., 1902; Лапцэвіч Ц. Д., 1903; Лапцэвіч Н. І., 1900; Лапцэвіч Н. Я., 1910; Сабан Л. А., 1915; Шашок М. Б., 1930.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
66А	Тульгавічы Ту́льгавічы ДАБМ 1001, АЛА 399 праваслаўныя	Гомельская, Хвойніцкі	1966; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	Акуленка Е. Д., 1896; Акуленка Н. Я., 1908; Няфёд А. В., 1896; Трасцянок А. І., 1905.
67	Амговічы Амго́вічы праваслаўныя	Мінская, Слуцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Коршак В. В., 1908; Коршак М. В., 1901; Малецкі Г. П., 1924; Пенязь В. С., 1914; Пенязь К. І., 1912.
67А	Шкураты Шкураты́ ДАБМ 1018, АЛА 400 праваслаўныя	Гомельская, Брагінскі	1970; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Шаталава Л. Ф.	Карсак М. А., 1913; Крыванчук А. Е., 1900; Давыдок М. І., 1895; Хвашчэнка А. Д., 1900.
68	Рудня Ру́дня праваслаўныя	Мінская, Чэрвеньскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Вяргун В. К., 1907; Вяргун П. В., 1903; Вяргун Я. А., 1899; Жыгімонт П. Ф., 1883; Толкач Г. В., 1896.
69	Рудня Астравітая Ру́дня Астраві́тая праваслаўныя	Мінская, Чэрвеньскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Буркун Д. Ф., 1905; Врублеўская Г. В., 1908; Врублеўскі В. А., 1909; Каленік Е., 1906; Краснагіра А. К., 1911; Макейчык П. І., 1908.
70	Багушэвічы Багушэ́вічы ДАБМ 511, АЛА 368 праваслаўныя	Мінская, Бярэзінскі	1973, 1974; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Забаронак А. І., 1900; Забаронак Н. У., 1926; Забаронак Ф. С., 1890.
71	Лапічы Ла́пічы праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Канонік В. І., 1902; Усніч Ю. Я., 1903.
72	Дараганава Дарага́нава праваслаўныя	Магілёўская, Асіповіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Міхадзюк І. Я., 1905; Міхадзюк Т. Я., 1910; Цераш Н. С., 1913.
73	Цяхцін Цяхці́н праваслаўныя	Магілёўская, Бялыніцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Канаплёва П. Л., 1913; Матлахаў С. В., 1907; Цапік П. Х., 1925, Цапікаў А. І., 1904; Хрушчоў Б. М., 1925.
74	Мачаск Ма́часк праваслаўныя	Мінская, Бярэзінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Чабярук А. І.	Ігнатовіч І. Г., 1921; Любецкая Г. А., 1910; Сідаровіч М. В., 1897; Сідаровіч В. А., 1897; Сярмяжка В. М., 1913; Цэдрык М. Ю., 1901; Цэдрык М. М., 1934.
75	Кароўчына Каро́ўчына праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Баршчэўскі В. А., 1927; Баршчэўскі Р. І., 1926; Гарбылёва Н. К., 1902; Гайсцер В. Г., 1914; Галікава Я. А., 1912; Закрэўская А. П., 1911; Ізгачова В. Л., 1922; Пінчук Л. П., 1893; Пузырова В. П., 1913; Сабалеўская А. Е., 1898; Савіцкі В. А., 1902; Савіцкая Х. Ф., 1910.
76	Любонічы Любо́нічы праваслаўныя	Магілёўская, Кіраўскі	1971; Мінскі педінстытут; Гайдукевіч І. М.	Казека Т. М., 1899; Лазаковіч Г. В., 1896; Рудзінская А. А., 1913; Салановіч І. С., 1906; Салановіч Г. М., 1917; Сцепанец М. М., 1925; Чорны С. Р., 1901; Чорная Е. І., 1902.
77	Азяраны Азяра́ны праваслаўныя	Гомельская, Рагачоўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Бондарава С., 1913; Кандратава М., 1908; Маспанаў Р. Т., 1898; Пашка М., 1908; Салдаценка А. А., 1926; Салдаценка І. С., 1888; Янова В. С., 1900.
78	Княжыцы Кня́жыцы праваслаўныя	Магілёўская, Магілёўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Аўчыннікава П. К., 1897; Камяноў С. Р., 1912; Каршунова М. П., 1907; Лапцева А. Д., 1907.
79	Дужаўшчына Ду́жаўшчына, Ду́жаўка праваслаўныя	Магілёўская, Чавускі	1971, 1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Асіпенка В. М., 1927; Жалезнякова А. В., 1884; Макарэнка Я. А., 1901; Мельнічэнка Д. З., 1907; Падбярэзкая А., 1880; Падбярэзкая К. А., 1908; Падбярэзкі А. М., 1882; Падбярэзкі В. М., 1904; Трактарава Г. І., 1931.
80	Баркалабава Баркала́бава, Баркала́баў праваслаўныя	Магілёўская, Быхаўскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Балашэнка А. І., 1912; Валькоўская В. П., 1926; Балькоўская М. М., 1924; Стральцова М. Л., 1909; Турын П., 1900; Турына Е. М., 1926.
81	Бахань Баха́нь праваслаўныя	Магілёўская, Слаўгарадскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Кавалёў І. С., 1893; Шараметава М. А., 1904; Шараметаў А. І., 1936; Шараметаў І. Ф., 1904.
82	Ворнаўка Во́ранаўшчына Во́рнаўка, Го́рнаўка праваслаўныя	Гомельская, Кармянскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Арлоўскі К. В., 1908; Бруевіч А. К., 1827; Бруевіч Н. М., 1900; Грыбава В. М., 1907; Грыбава Г. П., 1896; Грыбава Г. Х., 1909; Грыбаў А. І., 1907; Жлоба К. Д., 1889; Несцяровіч Н. А., 1919.
83	Забалоцце За́былыцця праваслаўныя	Магілёўская, Мсціслаўскі	1973; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Аляксееў Я. С., 1936; Ганчарова Х., 1893; Грашчанкава К. І., 1906; Данільчанка Л. А., 1887; Іонава Л. І., 1931; Кучукова В. І., 1947; Кучукова Е. І., 1904; Кучукоў І. С., 1900; Лаўры-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
				енка М. І., 1902; Лаўрыенка П. Я., 1894; Лаўрыенка С. К., 1887; Лявонавá П. І., 1898; Маторын М. С., 1913; Нікіценка Л. Д., 1913; Паўлючэнка Н. М., 1918; Саманкова Х. В., 1900; Саўчанка В. М., 1905; Свірыдава А. В., 1900; Свірыдзенка М. С., 1921; Філіпенка Л. Д., 1891; Шайтарва Х. К., 1920.
84	Лобжа Лóбжа праваслаўныя	Магілёўская, Клімавіцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Багамолава Г. А., 1899; Багамолаў Ф. М., 1899; Белахвостава Х. Г., 1910; Белахвостаў Г. Д., 1917; Бераснёў С. Г., 1910; Галалобава А. А., 1905; Курачова П. Ц., 1907; Маскалёва (Манетава) А. А., 1913; Цітова Г. Л., 1905; Цітоў М. К., 1903; Чэпікаў Я. А., 1907.
85	Ушакі Ушакí праваслаўныя	Магілёўская, Чэрыкаўскі	1972; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Васількова П. С., 1895; Віранькова А. Е., 1890; Карнеенка А. В., 1923; Котава М. С., 1902; Котаў А. Р., 1905; Лосева А. Ф., 1894; Рамянкова К. П., 1907; Чыркова Г. А., 1887; Яскевіч В. Ф., 1904; Яскевіч Г. І., 1902; Яскевіч І. П., 1902; Яскевіч С. І., 1882; Яскевіч Х. П., 1903.
86	Белая Дуброва Бéлая Дубрóва праваслаўныя	Магілёўская, Касцюковіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Глазоўская Г. С., 1913; Іванюшчанка А. С., 1907; Гоманава Г. С., 1914; Балакірава Х. І., 1918; Салаўёва К. Ю., 1906; Салаўёў Л. А., 1936; Сяргеенка Ф. М., 1897; Хлестакоў П. М., 1893; Шаўцова Х. С., 1915.
87	Мхінічы Мхíнічы праваслаўныя	Магілёўская, Краснапольскі	1974; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я.	Бажкова Н. М., 1920; Галушка П. К., 1906; Гудзілавá А. Ф., 1925; Карнеенка Х. Д., 1896; Кірэенка П. М., 1918; Курыленка А. А., 1896; Марчанка Н. М., 1914; Палевенка М. І., 1882; Піліпенка П. К., 1903; Пуплікава А. І., 1896; Трахімовіч А. А., 1904.
88	Мілаславічы Міласлáвічы праваслаўныя	Магілёўская, Клімавіцкі	1975; Магілёўскі педінстытут; Абабурка М. В.	—
89	Баханы Бахáны́ праваслаўныя	Магілёўская, Хоцімскі	1974; Магілёўскі педінстытут; Кечык С. Я. 1977; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	Зямцова А. М., 1888; Клімкова М. А., 1912; Клімкоў Я. І., 1905; Клюшнікава А. П., 1919; Савасценка Г. К., 1895; Савасценка Я. П. 1893; Сарокіна П. С., 1894; Чэвусаў Ф. Ф., 1898.
90	Камянюкі Камыэню́к'і	Брэсцкая, Камянецкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.,	Нікіцюк П. А., 1911; Якубовіч К. П., 1898; Венярская С. М., 1889; Венярскі З. І., 1886; Дзямянчук Ф. Ф., 1903; Кміта Г. Р., 1909; Мартысюк Н. П., 1903; Якубовіч К. С., 1906.
91	Расна Ря́сна праваслаўныя	Брэсцкая, Камянецкі	1972, 1973; Брэсцкі педінстытут; Карлаў Г. І.; Петручук А. Я.	Грыцук Г. С., 1887; Семянюк І. М., 1903; Семянюк М. А., 1907; Шаўчук П. Ф., 1904.
92	Прылукі Прылу́к'і праваслаўныя	Брэсцкая, Брэсцкі	1973; Брэсцкі педінстытут; Дабрыяк М. В., 1983; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д	Басацкая В. І., 1940; Басацкая Д. Ф., 1929; Басацкі Р. Ф., 1935; Верамчук В. В., 1922; Данілюк Ф. А., 1910; Дарковіч В. І., 1942; Дарковіч М. І., 1904; Дарковіч М. П., 1934; Дарковіч Т. М., 1966; Задарожнік І. Р., 1925; Зышчук К. І., 1892; Карнялюк В. У., 1930; Курловіч М. М., 1927; Мазур У. І., 1923; Мартынюк М. Дз., 1930; Пакіслюк А. І., 1906; Працук М. Р., 1913; Сівенька Г. Дз., 1932; Сівенька І. М., 1929; Сівенька У. І., 1952; Трацук А. І., 1896; Трацук В. А., 1909; Трацук І. М., 1888; Трацук М. І., 1902.
93	Хвалава Хвáлово Фáлово праваслаўныя	Брэсцкая, Пружанскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лучыц-Федарэц І. І.	Глушко К. П., 1895; Лукша К. П., 1891; Панасюк М. М., 1893; Панасюк Н. К., 1901; Раўнейка В. Д., 1907; Раўнейка М. А., 1908; Раўнейка Р. І., 1906; Селівонец А. Г., 1910; Селівонец В. К., 1907; Селівонец І. К., 1906; Селівонец К. К., 1903.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
94	Сялец Сялéц праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Пейган Г. С., 1905; Гаворка В. Н., 1903; Гаворка М. М., 1908; Панасевіч Г. І., 1909; Панасевіч С. А., 1905; Тарасевіч В. С., 1904; Тарасевіч С. М., 1892.
94а	Спорава Спóрово, Спóров праваслаўныя	Брэсцкая, Бярозаўскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Казека М. К., 1894; Ваўчок П. М., 1910; Казека А. А., 1901; Казека В. В., 1914; Казека К. Г., 1906; Круковіч А. І., 1909; Ліпскі В. П., 1904; Лютыч Г. К., 1900; Лютыч М. Р., 1910; Лютыч С. М., 1902; Пашкевіч В. Р., 1943; Пашкевіч К. М., 1906; Пашкевіч М. М., 1929; Равенька В. В., 1919.
95	Сіманавічы Сы́моновычы праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Клімчук А. А., 1912; Клімчук Д. Ф., 1907; Шавялюк М. П., 1880.
96	Пяркі Пыркы́ праваслаўныя	Брэсцкая, Кобрынскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Майсеюк Е. М., 1908; Бабурчык У. С., 1913; Капыл Дз. Дз., 1899; Бабурчык В. Ц., 1916; Галашка М. М., 1901; Каберская Е. В., 1901; Каберскі Р. М., 1898; Максімук У. К., 1929; Максімук У. У., 1954; Раманюк І. С., 1907; Станчук І. У., 1950.
96а	Азяты Озятó	Брэсцкая, Жабінкаўскі	1974; Брэсцкі педінстытут; Аляхновіч М. М., Бендзерук В. А., Малажай Г. М., Петручук А. Я. 1985; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Міхайлаў П. А.	Бычок В. К., 1926; Гапанюк П. К., 1914; Гапанюк П. Н., 1915; Загорская Л. С., 1955; Манец М. Ф., 1907; Міхалюк М. В., 1943; Хамук А. М., 1896.
97	Аніскавічы Оны́ськовычы праваслаўныя	Брэсцкая, Кобрынскі	1975; Брэсцкі педінстытут; 1963, 1984; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	Гардзіевіч В. Я., 1908; Гацелюк К. С.
98	Радастава Рáдустув, Рáдуствуо праваслаўныя	Брэсцкая, Драгічынскі	1974; Брэсцкі педінстытут; Сігеда П. І.; 1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Астапук Р. С., 1906; Марчук Я. П., 1907; Астапук Я. З. 1910; Астапук М. М., 1945; Галавацкая В. Р., 1914; Галавацкая Я. М., 1926; Галавацкі І. Дз., 1928; Галавацкі М. Дз., 1956; Галавацкі М. І., 1948; Дзіцук М. Ф., 1962; Дзмітрук В. Дз., 1896; Дзімітрук Е. А., 1930; Дзімітрук Т. Р., 1960; Кавалевіч З. А., 1960; Кавалевіч М. А., 1957; Казёл В. А., 1953; Краўчук М. А., 1957; Лаўрэнюк К. Я.; Сухарэвіч А. Р., 1961; Сухарэвіч Г. Я., 1914.
99	Масілавічы Масíлавічы праваслаўныя	Гродзенская, Слонімскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М.	Супрун В. Ф., 1909; Сума Р. Р., 1893.
100	Тухавічы Тýхавічы праваслаўныя	Брэсцкая, Ляхавіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Дубіна А. Р., 1897; Дубіна В. П., 1925; Дубіна К. С., 1899.
101	Козікі Кóзікі праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Краўчэня І. К., 1908; Краўчэня Н. Е., 1902; Краўчэня К. Д., 1902; Куратнік В. І., 1924; Лішко А. М., 1930; Саевец Р. Дз., 1896.
102	Горталь Гóртоль праваслаўныя	Брэсцкая, Івацэвіцкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Яшкін І. Я.	Струнеўская Д. С., 1913; Кананові Г. В., 1902; Кананові І. А., 1908; Віктаровіч В. С., 1911; Дзегцярык Е. Ф., 1904; Дзегцярык П. П., 1902; Кананові В. П., 1902; Кананові Н. М., 1923; Кананові П. І., 1927; Кананові Я. І., 1938; Струнеўскі С. В., 1950.
103	Дружылавічы Дружы́ловычы праваслаўныя	Брэсцкая, Іванаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Наумавец М. М., 1898; Наумавец Р. С., 1897; Бенда З. Я., 1924; Бутрым М. М., 1924; Казінская К. Е., 1904; Казінскі Р. І., 1909; Касцюк Г. К., 1904; Кузюр І. І., 1912; Наумавец А. С., 1906; Наумавец Г. Ц., 1897; Наумавец М. І., 1911; Шурхай Н. Е., 1900.
104	Сіняўка Сіня́ўка пераважна праваслаўныя	Мінская, Клецкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Гусакоўскі М. М., 1900; Кандрацюк В. Г., 1904; Кулеш В. А., 1906; Талстая Ю. А., 1898; Хмялеўская П. М., 1908; Хоміч С. А.
105	Семежава Сéмежава праваслаўныя	Мінская, Капыльскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Лянько М. Ф., 1914; Шчэрба В. Р., 1919; Шчэрба Г. К., 1893.
106	Хатынічы Хаты́нічы праваслаўныя	Брэсцкая, Ганцавіцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.; 1983; Інстытут мовазнаўства;	Амрэйчык В. Ф., Амрэйчык Х. Р., 1893; Гацук З. М., 1900; Ка-

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобрасць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
			Рамановіч Я. М.	зак Г. К., 1900; Кsurvival Кагановіч П. А., 1906; Кагановіч Р. Т.; Мінько А. Р., 1893; Наўмік В. С., 1927.
107	Бастынь Басты́нь праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1971; Інстытут мовазнаўства; Шаталава Л. Ф.	Арабей Т. А., 1888; Барысевіч М. Н., 1901; Качановіч Я. А., 1886; Цальпук К., Л., 1893; Швед М. А., 1875.
108	Сушыцк Сушы́цк праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Бурван А. Дз., 1910; Лявоцкая В. А., 1915; Бурван А. А., 1932; Бурван М. П., 1888; Бурван П. М., 1910; Дзікавіцкі К. К., 1932.
109	Ласіцк Ла́сыцк праваслаўныя	Брэсцкая, Пінскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Шэндзер Р. І., 1893; Шэндзер М. М., 1905; Жагун Г. Ю., 1908; Пась І. І., 1907; Рамановіч П. В., 1903; Цымбалюк В. Я., 1926; Шаўчук М. П., 1906; Шэндзер І. Р., 1937.
110	Ісерна Ісерно праваслаўныя	Мінская, Слуцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Бялько А. С., 1907; Горбач С. П., 1908.
111	Капацэвічы Капачы́ праваслаўныя	Мінская, Салігорскі	1972; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.	Грыцкеівіч Г. М., 1920; Радзёк С. Б., 1909.
112	Кузьмічы Кузьмічы́ праваслаўныя	Мінская, Любанскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лемцюгова В. П.; 1987; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф.	Благінкова С. П., 1908; Лучыновіч Г. С., 1898; Лучыновіч М. А., 1897; Лучыновіч П. Г. 1904; Маргун М. С., 1905.
113	Сінкевічы Сінке́вічы праваслаўныя	Брэсцкая, Лунінецкі	1972; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д., Брэсцкі пединстытут; Міхайлаў П. А.	Матысік В. П., 1917; Цітовіч К. А., 1910; Клеўжыц А. Я., 1892; Адамец І. І., 1912; Вярэніч У. І., 1898; Гарагляд А. І., 1916; Драздовіч М. А., 1921; Захарэвіч Н. Е., 1920; Кагановіч А. Н., 1905; Капліч М. А., 1923; Каўтун В. І., 1903; Клеўжыц А. П., 1915; Марачкоўская П. Ф., 1901; Марачкоўскі Ф. К., 1935; Случак М. В., 1893; Шулякоўскі І. П., 1924.
114	Луткі Лу́ткі праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Крывіцкі А. А., Міхайлаў П. А., Цыхун Г. А., Яшкін І. Я.	Клімовіч М. А., 1900; Клімовіч М. Ф., 1895; Клімовіч П. А., 1930; Комар Т. І., 1930; Кудласевіч П. В., 1908; Лесько Е. Р., 1935; Лесько Е. Т., 1900; Ракавец С. І., 1911; Стамы-
				коўская А. А., 1924; Стамыкоўскі А. К., 1902.
115	Пасека Па́сека ДАБМ 815, АЛА 386 праваслаўныя	Мінская, Старадарожскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Арашонкава Г. У.	Русаковіч Д. Е., 1905; Усеня М. І., 1907; Усеня Н. Ф., 1908.
116	Бярозаўка Бяро́заўка праваслаўныя	Магілёўская, Глускі	1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Малаковіч А. Г., 1900; Малаковіч А. І., 1906; Марціновіч Ф. І., 1900; Марціновіч Х. Н., 1907; Хвалецкая К. М., 1924; Шумская В. І., 1905.
117	Бабунічы Бабу́нічы праваслаўныя	Гомельская, Петрыкаўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Палтаран Р. П., 1899; Стракач В. Я., 1898.
118	Варатынь Вараты́нь праваслаўныя	Магілёўская, Бабруйскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бабкова М. П., 1922; Бяспалая Д. М., 1895; Галубіцкая Д. П., 1904; Парахневіч Л. П., 1900; Парахневіч Ф. І., 1883; Піменаў Р. К., 1908; Пракопчык І. П., 1905.
119	Кароткавічы Каро́ткавічы праваслаўныя	Гомельская, Жлобінскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т.	Говар М. А., 1917; Калеснеў Г. Ф., 1885; Колеснеў Х. І., 1904; Кудзіновіч М., 1914; Кудзіновіч П. С., 1912.
120	Валосавічы Вало́савічы праваслаўныя	Гомельская, Акцябрскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Драпеза І. Д., 1891; Драпераз Т. А., 1898; Руцкая Н. М., 1908; Сенько Х. С., 1905.
120а	Асташкавічы Аста́шкавічы праваслаўныя	Гомельская, Светлагорскі	1984; Інстытут мовазнаўства; Мацкевіч Ю. Ф., Чабярук А. І.	Гвоздзь А. А., 1905; Захарэнка М. М., 1893; Захарэнка П. М., 1902; Кавальчук М. М.; Мічай М. Л., 1913; Пінчук А. Ф., 1928; Пінчук І. І., 1957; Пінчук К. А., 1904; Пунтус М. Н., 1903; Пунтус У. Л., 1910; Пунтус Я. Дз., 1903; Пятрушка Х. Л., 1897.
121	Дуброва Дубро́ва праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І.	Пракопенка У. М., 1924; Смалян Д. С., 1899; Смалян А. М., 1895; Чырык У. С., 1899.
122	Малыя Аўцюкі Малы́е Оўцюкі́ праваслаўныя	Гомельская, Калінкавіцкі	1973, 1975; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., Мацкевіч Ю. Ф.; Мазырскі педінстытут; выкладчыкі і студэнты.	Века П. І., 1906; Дулуб Б. С., 1902; Дулуб К. А., 1901; Дулуб Ф. С., 1889; Есьман А. М., 1935; Есьман У. Я., 1920; Есьман Ф. Н., 1897; Севярын Ф. І., 1915.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
123	Залессе Зале́сця праваслаўныя	Гомельская, Чачэрскі	1974; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Аўсейцава Г. Р., 1907; Бяляева Г. Д., 1904; Кашчэеў Р., Я., 1893; Трумкоў Л. А., 1898; Трыбуналава П. Я., 1908; Хрысцін М. В., 1888.
124	Смычок Смычо́к праваслаўныя	Гомельская, Буда-Кашалёўскі	1973; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Брэднеў І. С., 1931; Брэднеў У. Ф., 1927; Брэднеў Ф. Д., 1895; Куркоў Е. Ф., 1925; Марынчын П. Я., 1905; Марынчына В. І., 1905; Пазнякова М. В., 1912; Пазнякоў С. С., 1910; Пінчукова Д. С., 1902; Пінчукоў С. Д., 1888.
125	Бабовічы Бабо́вічы праваслаўныя	Гомельская, Гомельскі	1972; Гомельскі універсітэт; студэнты. 1984; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	—
126	Холмеч Хо́лмыч праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1972, 1973; Інстытут мовазнаўства; Рамановіч Я. М., Чабярук А. І., 1972, 1973; Гомельскі універсітэт; Янкова Т. С. і студэнты.	Гірач Ф. Я., 1893; Каваленка Ц. М., 1905; Кулік К. Н., 1906.
127	Маладуша Маладу́ша праваслаўныя	Гомельская, Рэчыцкі	1974; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Новік Д. Я., 1907; Новік С. І., 1915; Пархомчык М. С., 1887; Саванок М. Р., 1900; Савянок У. С., 1915; Савянок Ф. Р., 1898; Сідарэйка Т. С., 1914.
128	Хізы Хізы́ праваслаўныя	Гомельская, Веткаўскі	1978; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Грыбоўская Н. Г., 1896; Запольская Л. Л., 1919; Клімовіч А. Л., 1907; Лапіцкая М. Д., 1922; Лапіцкі М. С., 1896; Лапіцкі Г. А., 1897; Якубовіч І. П., 1923.
129	Дзям'янкі Дзям'я́нкі праваслаўныя	Гомельская, Добрушскі	1979; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бандарэнка А. П., 1909; Горава А. А., 1901; Кавалёва Г. М., 1924; Качанкоў В. І., 1899; Купрыянава Е. А., 1908; Купрыянаў С. Б., 1903; Салянкова П. І., 1927; Сілянкова П. І., 1932; Усачэнка Х. Р., 1906; Шаўчыркіна Н. В., 1903.
130	Дубраўка Ду́браўка праваслаўныя	Гомельская, Добрушскі	1975; Гомельскі універсітэт; Анічэнка У. В. і студэнты; 1983; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г., 1984; Інстытут мовазнаўства; Лобач С. Г.	Маскаленка В. П., 1944.
131	Хацілаў Хоты́слав праваслаўныя	Брэсцкая, Маларыцкі	1975; Брэсцкі педінстытут; Карлаў Р. І., Малажай Г. М., Петручук А. Я і студэнты; 1978; Інстытут мовазнаўства; Міхайлаў П. А.	—
132	Відзібар Выды́бор праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Шахрай Г. С., 1901; Шахрай С. М., 1902; Лебядзеўская В. Я., 1915; Харавец Е. С., 1896.
133	Струга Стру́га праваслаўныя	Брэсцкая, Столінскі	1971; Інстытут мовазнаўства; Бяндэга Л. А., Вярэніч В. Л., Кажура Н. Ц., Крывіцкі А. А., Малько Р. М., Напорка Г. А., Цыхун Г. А., Яшкін І. Я.	—
134	Дзяржынск Дзерж іньськ Ра́дзіловічі праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1975; Інстытут мовазнаўства; Яшкін І. Я.	Бабовіч А. І., 1928; Бабовіч Е. П., 1938; Бабовіч П. І., 1920; Бабовіч Ф. П., 1910; Бабовіч Ф. Ю., 1936; Лукашэвіч Г. І., 1928; Лукашэвіч Ф. Ю., 1896; Махновіч Л. Д., 1922; Махновіч П. С., 1923; Мішкевіч Г. Я. 1940; Мішкевіч К. Ф., 1920; Случыц Ф. Д., 1905; Тароня Ф. А., 1895.
135	Махнавічы Ма́хнавічы праваслаўныя	Гомельская, Мазырскі	1975; Інстытут мовазнаўства; Клімчук Ф. Д.	Дарашук П. Л., 1927; Гуня М. П., 1915; Канопліч Е. А., 1893; Дарашук М. П., 1957; Дарашук Н. С., 1932; Заяц Е. Г., 1910; Канопліч Т. І., 1915.
136	Стадолічы Стодо́лічы праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1974; Мазырскі педінстытут; Гурыновіч Л. А., Шур В. В.	Гурыновіч А. Г., 1921; Крупнік А. І., 1901; Маркевіч А. М., 1890.
137	Маркоўскае Морко́ўское, Горновішчэ праваслаўныя	Гомельская, Лельчыцкі	1974; Мазырскі педінстытут; Кацапаў Л. А.	Барысавец М. А., 1932; Маркоўская А. Ф., 1894; Наканечная П. А., 1914; Наканечны В. А., 1910; Сечка П. Т., 1914; Унук Т. К., 1922.
138	Засінцы Засі́нцы праваслаўныя	Гомельская, Ельскі	1974; Мазырскі педінстытут; Паўлючэнка А. М., Стома А. С., Шахнова А. А.; 1975; Інстытут мовазнаўства; Вайтовіч Н. Т., Яшкін І. Я.	—
139	Барысаўшчына Бары́саўшчына праваслаўныя	Гомельская, Хойніцкі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Брухавец В. С., 1909; Голуб М. М., 1922; Голуб П. М., 1924; Га́рбар В. С., 1927.

Нумар на карце	Афіцыйная назва населенага пункта Мясцовая назва па даных збіральнікаў Нумар у ДАБМ і АЛА Веравызнанне жыхароў	Вобласць, раён	Год абследавання, установа, прозвішча збіральніка	Ад каго запісана
140	Вербавічы Вéрбавічы праваслаўныя	Гомельская, Нараўлянскі	1973; Мазырскі педінстытут; Анішчанка А. В., Кацапаў Л. А., Кучук І. М., Малюк А. К., Нікіценка В. М.; 1979; Інстытут мовазнаўства; Старычонак В. Дз.	Анішчанка І. В., 1897; Баравік М. А., 1904; Дубянок М. С., 1899; Кавальчук М. С., 1923; Камыш І. А., 1898; Мелех С. А., 1896; Рэхцік А. І., 1906; Сямідка М. Р., 1898; Шульга Е. Н., 1903.
141	Ручаёўка Ручаёўка праваслаўныя	Гомельская, Лоеўскі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Бернацкая П. Н., 1921; Кацуба А. С., 1905; Кацуба Н. М., 1898; Коўзік В. М., 1933.
142	Глухавічы Глýхавічы праваслаўныя	Гомельская, Брагінскі	1973; Мінскі педінстытут; Краўчанка З. Ф.	Дземідзенка У. Н., 1894; Жураў А. М., 1903; Заранік П. П., 1892; Масеенка П. А., 1908.

АЛФАВІТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК АБСЛЕДАВАНЫХ НАСЕЛЕНЫХ ПУНКТАЎ

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
1.	Абчуга	Крупскі	Мінская	22А
2.	Адрубак	Докшыцкі	Віцебская	17А
3.	Азарычы	Пінскі	Брэсцкая	47А
4.	Азяраны	Дзятлаўскі	Гродзенская	54
5.	Азяраны	Рагачоўскі	Гомельская	77
6.	Азяты	Жабінкаўскі	Брэсцкая	96а
7.	Альхоўка	Навагрудскі	Гродзенская	28а
8.	Альхоўцы	Ляхавіцкі	Брэсцкая	49а
9.	Амговічы	Слуцкі	Мінская	67
10.	Аніскавічы	Кобрынскі	Брэсцкая	97
11.	Антаполле	Чашніцкі	Віцебская	33
12.	Арэхаўка	Ушацкі	»	10
13.	Асавец	Бялыніцкі	Магілёўская	36А
14.	Асавец	Вілейскі	Мінская	15А
15.	Асташкавічы	Светлагорскі	Гомельская	120а
16.	Ахрэмаўцы	Браслаўскі	Віцебская	4
17.	Бабовікі	Полацкі	»	6А
18.	Бабовічы	Гомельскі	Гомельская	125
19.	Бабунічы	Петрыкаўскі	»	117
20.	Багушэвічы	Бярэзінскі	Мінская	70
21.	Бакшты	Іўеўскі	Гродзенская	58
22.	Баравікоўшчына	Валожынскі	Мінская	57
23.	Баркалабава	Быхаўскі	Магілёўская	80
24.	Барысаўшчына	Хойніцкі	Гомельская	139
25.	Бастынь	Лунінецкі	Брэсцкая	107
26.	Баханы́	Хоцімскі	Магілёўская	89
27.	Бахань	Слаўгарадскі	Магілёўская	61
28.	Белая Дуброва	Касцюковіцкі	»	86
29.	Беражыстае	Крычаўскі	»	41А
30.	Беразіно	Докшыцкі	Віцебская	28
31.	Бершты	Шчучынскі	Гродзенская	47
32.	Бобрыкі	Капаткевіцкі	Гомельская	36А
33.	Брусы	Мядзельскі	Мінская	21
34.	Бутчын	Бабруйскі	Магілёўская	56А
35.	Быстрыца	Астравецкі	Гродзенская	18
36.	Бяляеўка	Чачэрскі	Гомельская	60А
37.	Бярнова	Гарадоцкі	Віцебская	12
38.	Бярозаўка	Глускі	Магілёўская	116
39.	Валодзькі	Маладзечанскі	Мінская	16А
40.	Валосавічы	Акцябрскі	Гомельская	120
41.	Валынцы	Верхнядзвінскі	Віцебская	8
42.	Ванелевічы	Капыльскі	Мінская	34А
43.	Варатынь	Бабруйскі	Магілёўская	118
44.	Вераб'і	Полацкі	Віцебская	9
45.	Вербавічы	Нараўлянскі	Гомельская	140
46.	Вецярэвічы	Пухавіцкі	Мінская	66
47.	Відзібар	Столінскі	Брэсцкая	132
48.	Ворнаўка	Кармянскі	Гомельская	82

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
49.	Вулька II-я	Лунінецкі	Брэсцкая	51А
50.	Вязавіца	Калінкавіцкі	Гомельская	59А
51.	Вязынка	Маладзечанскі	Мінская	27
52.	Вялікія Баяры	Шчучынскі	Гродзенская	26А
53.	Вялікія Дольцы	Ушацкі	Віцебская	11
54.	Вялікія Нястанавічы	Лагойскі	Мінская	25а
55.	Вялікія Радванічы	Брэсцкі	Брэсцкая	64А
56.	Гай	Круглянскі	Магілёўская	36
57.	Гайна	Лагойскі	Мінская	26
58.	Галубы	Мастоўскі	Гродзенская	49А
59.	Гарэлец	Пухавіцкі	Мінская	33А
60.	Глівін	Барысаўскі	»	31
61.	Глухавічы	Брагінскі	Гомельская	142
62.	Горск	Бярозаўскі	Брэсцкая	45А
63.	Горталь	Івацэвіцкі	»	102
64.	Гостраў	Мастоўскі	Гродзенская	27А
65.	Граўжышкі	Ашмянскі	»	19
66.	Груздава	Пастаўскі	Віцебская	12А
67.	Грыбна	Полацкі	»	13
68.	Грывец	Горацкі	Магілёўская	42
69.	Дакудава	Лідскі	Гродзенская	52А
70.	Данілавічы	Дзяржынскі	Мінская	64
71.	Дараганава	Асіповіцкі	Магілёўская	72
72.	Дзімітравічы	Камянецкі	Брэсцкая	43А
73.	Дзям'янкі	Добрушскі	Гомельская	129
74.	Дзяніскавічы	Ганцавіцкі	Брэсцкая	50А
75.	Дзяржынск	Лельчыцкі	Гомельская	134
76.	Дзяхань	Смалявіцкі	Мінская	31А
77	Дружылавічы	Іванаўскі	Брэсцкая	103
78.	Дуброўка	Добрушскі	Гомельская	130
79.	Дуброва	Пухавіцкі	Мінская	32А
80.	Дудзічы	Пухавіцкі	»	32А
81.	Дужаўка	Чавускі	Магілёўская	79
82.	Жодзішкі	Смаргонскі	Гродзенская	22
83.	Жылі	Іўеўскі	»	20
84.	Жыхавічы	Мазырскі	Гомельская	97А
85.	Забалоцце	Мсціслаўскі	Магілёўская	83
86.	Завад-Віравая	Слаўгарадскі	»	39А
87.	Загараднае	Лёзненскі	Віцебская	9А
88.	Зайкава	Гарадоцкі	»	16
89.	Залессе	Чачэрскі	Гомельская	123
90.	Запясочча	Жыткавіцкі	»	94А
91.	Засінцы	Ельскі	»	138
92.	Заспа	Рэчыцкі	»	62А
93.	Зубакі	Лёзненскі	Віцебская	39
94.	Ісерна	Слуцкі	Мінская	110
95.	Казлы	Мёрскі	Віцебская	2А
96.	Каменюкі	Камянецкі	Брэсцкая	90
97.	Капацэвічы	Салігорскі	Мінская	111

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
98.	Каробчыцы	Гродзенскі	Гродзенская	45
99.	Кароткавічы	Жлобінскі	Гомельская	119
100.	Кароўчына	Быхаўскі	Магілёўская	75
101.	Карцэвічы	Нясвіжскі	Мінская	62
102.	Карытнае	Асіповіцкі	Магілёўская	35А
103.	Касцянёва	Шчучынскі	Гродзенская	48
104.	Клюкаўка	Аршанскі	Віцебская	40
105.	Княжыцы	Магілёўскі	Магілёўская	78
106.	Козікі	Івацэвіцкі	Брэсцкая	101
107.	Крупіца	Мінскі	Мінская	63
108.	Кузьмічы	Любанскі	»	112
109.	Кураполле	Пастаўскі	Віцебская	2
110.	Курына	Віцебскі	»	17
111.	Лабуноўшчына	Полацкі	»	5А
112.	Ланькава	Бялыніцкі	Магілёўская	38
113.	Лапічы	Асіповіцкі	»	71
114.	Ласіцк	Пінскі	Брэсцкая	109
115.	Лісна	Верхнядзвінскі	Віцебская	1
116.	Лобжа	Клімавіцкі	Магілёўская	84
117.	Лоск	Валожынскі	Мінская	14А
118.	Лужкі	Шаркоўшчынскі	Віцебская	5
119.	Лукі	Карэліцкі	Гродзенская	60
120.	Лукшы	Браслаўскі	Віцебская	1А
121.	Луткі	Столінскі	Брэсцкая	114
122.	Любішчыцы	Івацэвіцкі	»	46А
123.	Любонічы	Кіраўскі	Магілёўская	76
124.	Лядзінкі	Віцебскі	Віцебская	21А
125.	Ляжыткавічы	Драгічынскі	Брэсцкая	48А
126.	Магуны	Пастаўскі	Віцебская	3
127.	Макараўцы	Берастовіцкі	Гродзенская	46
128.	Маладуша	Рэчыцкі	Гомельская	127
129.	Малахоўцы	Баранавіцкі	Брэсцкая	56
130.	Малыя Аўцюкі	Калінкавіцкі	Гомельская	122
131.	Малыя Вераб'евічы	Навагрудскі	Гродзенская	53
132.	Манякова	Мёрскі	Віцебская	8а
133.	Маркоўскае	Лельчыцкі	Гомельская	137
134.	Масілавічы	Слонімскі	Гродзенская	99
135.	Махнавічы	Мазырскі	Гомельская	135
136.	Мачаск	Бярэзінскі	Мінская	74
137.	Машканы	Сенненскі	Віцебская	32
138.	Месяцічы	Пінскі	Брэсцкая	62А
139.	Мілаславічы	Клімавіцкі	Магілёўская	88
140.	Міратычы	Карэліцкі	Гродзенская	29А
141.	Мішневічы	Шумілінскі	Віцебская	14
142.	Мсцібава	Ваўкавыскі	Гродзенская	91
143.	Мсцінічы	Краснапольскі	Магілёўская	87
144.	Мярэцкія	Глыбоцкі	Віцебская	6
145.	Навасёлкі	Свіслацкі	Гродзенская	44А
146.	Налібокі	Стаўбцоўскі	Мінская	99

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
147.	Ніжняя Тошчыца	Быхаўскі	Магілёўская	40А
148.	Нізок	Уздзенскі	Мінская	65
149.	Нястанішкі	Смаргонскі	Віцебская	13А
150.	Новае Палессе	Лельчыцкі	Гомельская	65А
151.	Палік	Барысаўскі	Мінская	30
152.	Паляцкішкі	Воранаўскі	Гродзенская	11А
153.	Парэчча	Слонімскі	»	55
154.	Пасека	Старадарожскі	Мінская	115
155.	Паташня	Гарадоцкі	Віцебская	7А
156.	Петрашўнцы	Валожынскі	Мінская	23
157.	Пішчыкі	Дубровенскі	Віцебская	41
158.	Пралетарскае	Камянецкі	Брэсцкая	42А
159.	Прошыка	Крупскі	Мінская	34
160.	Пруды	Івянецкі	»	30А
161.	Прывалкі	Гродзенскі	Гродзенская	10А
162.	Прылукі	Брэсцкі	Брэсцкая	92
163.	Пялікі	Шаркоўшчынскі	Віцебская	3А
164.	Пяркі	Кобрынскі	Брэсцкая	96
165.	Радастава	Драгічынскі	»	98
166.	Расна	Камянецкі	»	91
167.	Рубеж	Клічаўскі	Магілёўская	37А
168.	Рудня	Лагойскі	Мінская	19А
169.	Рудня	Чэрвенскі	»	68
170.	Рудня Астравітая	»	»	69
171.	Ручаёўка	Лоеўскі	Гомельская	141
172.	Рыбчына	Вілейскі	Мінская	25
173.	Саланое	»	»	24
174.	Смыковічы	Акцябрскі	Гомельская	55А
175.	Семежава	Капыльскі	Мінская	105
176.	Сіманавічы	Драгічынскі	Брэсцкая	95
177.	Сінкевічы	Лунінецкі	»	103
178.	Сіняўка	Клецкі	Мінская	104
179.	Слабодка	Шклоўскі	Магілёўская	24А
180.	Слатаўшчына	Дубровенскі	Віцебская	13А
181.	Смычок	Буда-Кашалёўскі	Гомельская	124
182.	Спорава	Бярозаўскі	Брэсцкая	94А
183.	Стадолічы	Лельчыцкі	Гомельская	136
184.	Стайкі	Барысаўскі	Мінская	20А
185.	Стайкі	Магілёўскі	Магілёўская	33А
186.	Старакожаўка	Горацкі	»	25А
187.	Старое Сяло	Зэльвенскі	Гродзенская	50
188.	Старына	Мсціслаўскі	Магілёўская	44
189.	Стары Свержань	Стаўбцоўскі	Мінская	61
190.	Старыя Смільгіні	Воранаўскі	Гродзенская	52
191.	Стральцы	Гродзенскі	»	49
192.	Струга	Столінскі	Брэсцкая	133
193.	Сушыцк	Пінскі	»	108
194.	Сялец	Бярозаўскі	»	94
195.	Сяляўшчына	Расонскі	Віцебская	7

№№ п/п	Населены пункт	Раён	Вобласць	Нумар на карце
196.	Тульгавічы	Хвойніцкі	Гомельская	66А
197.	Тухавічы	Ляхавіцкі	Брэсцкая	100
198.	Узрэчча	Бешанковіцкі	Віцебская	15
199.	Ухвала	Крупскі	Мінская	37
200.	Ушакі	Чэрыкаўскі	Магілёўская	85
201.	Хатынічы	Ганцавіцкі	Брэсцкая	106
202.	Хацілаў	Маларыцкі	»	131
203.	Хвалава	Пружанскі	»	93
204.	Хізы	Веткаўскі	Гомельская	128
205.	Холмеч	Рэчыцкі	»	126
206.	Цяхцін	Бялыніцкі	Магілёўская	73
207.	Чарніца	Лепельскі	Віцебская	18А
208.	Чэрнеўка	Шклоўскі	Магілёўская	43
209.	Чэрцы	Лепельскі	Віцебская	29
210.	Шарсцін	Веткаўскі	Гомельская	63А
211.	Шкураты	Брагінскі	»	67А
212.	Шыхаў	Жлобінскі	»	61А
213.	Якубова	Расонскі	Віцебская	4А
214.	Янава	Талачынскі	»	35
215.	Яскавічы	Салігорскі	Мінская	53А

АЛФАВІТНЫ ПАКАЗАЛЬНІК АБСЛЕДАВАНЫХ РАЁНАЎ

№№ п/п	Раён	Вобласць	Нумар н. п. на карце
1.	Акцябрскі	Гомельская	55А, 120
2.	Аршанскі	Віцебская	40
3.	Асіповіцкі	Магілёўская	35А, 71, 72
4.	Астравецкі	Гродзенская	18
5.	Ашмянскі	»	19
6.	Бабруйскі	Магілёўская	58А, 118
7.	Баранавіцкі	Брэсцкая	56
8.	Барысаўскі	Мінская	20А, 30, 31
9.	Берастовіцкі	Гродзенская	46
10.	Бешанковіцкі	Віцебская	8А, 15
11.	Брагінскі	Гомельская	67А, 142
12.	Браслаўскі	Віцебская	1А, 4
13.	Брэсцкі	Брэсцкая	64А, 92
14.	Буда-Кашалёўскі	Гомельская	124
15.	Быхаўскі	Магілёўская	40А, 75, 80
16.	Бялыніцкі	»	36А, 38, 73
17.	Бярозаўскі	Брэсцкая	45А, 94, 94а
18.	Бярэзінскі	Мінская	70, 74
19.	Валожынскі	»	14А, 23, 57
20.	Ваўкавыскі	Гродзенская	51
21.	Верхнядзвінскі	Віцебская	1, 8
22.	Веткаўскі	Гомельская	63А, 128
23.	Вілейскі	Мінская	15А, 24, 25
24.	Віцебскі	Віцебская	17, 21А
25.	Воранаўскі	Гродзенская	11А, 52
26.	Ганцавіцкі	Брэсцкая	50А, 106
27.	Гарадоцкі	Віцебская	7А, 12, 18
28.	Глускі	Магілёўская	116
29.	Глыбоцкі	Віцебская	6
30.	Гомельскі	Гомельская	125
31.	Горацкі	Магілёўская	25А, 42
32.	Гродзенскі	Гродзенская	10А, 45, 49
33.	Дзяржынскі	Мінская	64
34.	Дзятлаўскі	Гродзенская	54
35.	Добрушскі	Гомельская	129, 130
36.	Докшыцкі	Віцебская	17А, 28
37.	Драгічынскі	Брэсцкая	48А, 95, 98
38.	Дубровенскі	Віцебская	23А, 41
39.	Ельскі	Гомельская	138
40.	Жабінкаўскі	Брэсцкая	96а
41.	Жлобінскі	Гомельская	61А, 119
42.	Жыткавіцкі	»	54А
43.	Зельвенскі	Гродзенская	50
44.	Іванаўскі	Брэсцкая	103
45.	Івацэвіцкі	»	46А, 101, 102
46.	Івянецкі	Мінская	30А
47.	Іўеўскі	Гродзенская	20, 58
48.	Калінкавіцкі	Гомельская	59А, 122
49.	Камянецкі	Брэсцкая	42А, 43А, 90, 91
50.	Капаткевіцкі	Гомельская	56А
51.	Капыльскі	Мінская	34А, 105
52.	Кармянскі	Гомельская	82
53.	Карэліцкі	Гродзенская	29А, 60
54.	Касцюковіцкі	Магілёўская	86
55.	Кіраўскі	»	76
56.	Клецкі	Мінская	104
57.	Клімавіцкі	Магілёўская	84, 88
58.	Клічаўскі	»	37А
59.	Кобрынскі	Брэсцкая	96, 97
60.	Краснапольскі	Магілёўская	87
61.	Круглянскі	»	36
62.	Крупскі	Мінская	27А, 34, 37
63.	Крычаўскі	Магілёўская	41А
64.	Лагойскі	Мінская	19А, 25а, 26
65.	Лельчыцкі	Гомельская	65А, 134, 136, 137
66.	Лепельскі	Віцебская	18А, 29
67.	Лёзненскі	»	9А, 39
68.	Лідскі	Гродзенская	52а
69.	Лоеўскі	Гомельская	141
70.	Лунінецкі	Брэсцкая	51А, 107, 113
71.	Любанскі	Мінская	112
72.	Ляхавіцкі	Брэсцкая	49А, 100
73.	Магілёўскі	Магілёўская	38А, 78
74.	Мазырскі	Гомельская	57А, 135
75.	Маладзечанскі	Мінская	16А, 27
76.	Маларыцкі	Брэсцкая	131
77.	Мастоўскі	Гродзенская	27А, 49
78.	Мёрскі	Віцебская	2А, 8а
79.	Мінскі	Мінская	63
80.	Мсціслаўскі	Магілёўская	44, 83
81.	Мядзельскі	Гродзенская	21

№№ п/п	Раён	Вобласць	Нумар н. п. на карце
82.	Навагрудскі	Гродзенская	28А, 53
83.	Нараўлянскі	Гомельская	140
84.	Нясвіжскі	Мінская	62
85.	Пастаўскі	Віцебская	2, 3, 12А
86.	Петрыкаўскі	Гомельская	117
87.	Пінскі	Брэсцкая	47А, 52А, 108, 109
88.	Полацкі	Віцебская	5А, 6А, 9, 13
89.	Круглянскі	Брэсцкая	93
90.	Пухавіцкі	Мінская	32А, 33А, 66
91.	Рагачоўскі	Гомельская	77
92.	Расонскі	Віцебская	4А, 7
93.	Рэчыцкі	Гомельская	62А, 121, 126, 127
94.	Салігорскі	Мінская	53, 111
95.	Светлагорскі	Гомельская	120а
96.	Свіслацкі	Гродзенская	44А
97.	Сенненскі	Віцебская	92
98.	Слаўгарадскі	Магілёўская	39А, 81
99.	Слонімскі	Гродзенская	55, 99
100.	Слуцкі	Мінская	67, 110
101.	Смалявіцкі	»	31А
102.	Смаргонскі	Гродзенская	13А, 22
103.	Старадарожскі	Мінская	115
104.	Стаўбцоўскі	»	59, 61
105.	Столінскі	Брэсцкая	114, 132, 133
106.	Талачынскі	Віцебская	35
107.	Уздзенскі	Мінская	65
108.	Ушацкі	Віцебская	10, 11
109.	Хойніцкі	Гомельская	66А, 139
110.	Хоцімскі	Магілёўская	89
111.	Чавускі	»	79
112.	Чачэрскі	Гомельская	60А, 123
113.	Чашніцкі	Віцебская	33
114.	Чэрвенскі	Мінская	68, 69
115.	Чэрыкаўскі	Магілёўская	85
116.	Шаркоўшчынскі	Віцебская	3А, 5
117.	Шклоўскі	Магілёўская	24А, 43
118.	Шумілінскі	Віцебская	14
119.	Шчучынскі	Гродзенская	26А, 47, 48

СПІС ЗБІРАЛЬНІКАЎ

№№ п/п	Прозвішча і ініцыялы	Установа	Колькасць абследаваных населеных пунктаў	Нумары абследаваных населеных пунктаў
1.	Абабурка М. В.	Магілёўскі педінстытут	1	88
2.	Аляксейчык Г. М.	Мінскі педінстытут	2	53, 54
3.	Аляхновіч М. М.	Брэсцкі педінстытут	1	96А
4.	Анічэнка У. В.	Гомельскі універсітэт	1	130
5.	Анішчанка В. А.	Мазырскі педінстытут	1	140
6.	Арашонкава Г. У.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	27А, 47А, 68, 70, 71, 115
7.	Бандарэнка Т. П.	»	1	6А
8.	Бендзерук В. А.	Брэсцкі педінстытут	1	96А
9.	Бігель	Гродзенскі педінстытут	1	48
10.	Бірыла М. В.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	17А, 18А, 19А, 22А, 34А, 46А
11.	Булыка А. М.	»	1	46А
12.	Бяндэга (Антанюк) Л. А.	»	1	133
13.	Вайтовіч Н. Т.	»	18	9а, 16А, 20А, 30А, 32А, 37, 57, 57А, 59, 62А, 65, 66А, 67, 73, 80, 104, 119, 138
14.	Валкавец (Грыгор'ева) Л. М.	»	7	3А, 5А, 35А, 38А, 41А, 52А, 64А
15.	Выгонная Л. Ц.	»	1	32А
16.	Вярэніч В. Л.	»	3	16А§ 32А§ 133
17.	Гайдукевіч І. М.	Мінскі педінстытут	1	76
18.	Гапановіч П. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	10А
19.	Гаўрош Н. В.	Мінскі педінстытут	1	60
20.	Груцо А. П.	»	10	3А, 5А, 10А, 16А, 23А, 25А, 40, 41, 42, 52А
21.	Грыгор'ева (Валкавец) Л. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	7	3А, 5А, 35А, 38А, 41А, 54А, 64А
22.	Грынавецкене А. І.	Інстытут мовы і літаратуры АН Літ. ССР	1	20
23.	Гурыновіч Л. А.	Мазырскі педінстытут	1	136
24.	Дабрыян М. В.	Брэсцкі педінстытут	1	52
25.	Кавальчук Л. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	8	1А, 2А, 3А, 5А, 13А, 15А, 26А, 48А
26.	Кажура Н. П.	»	2	22А, 133
27.	Калацігіна В.	Гродзенскі педінстытут	1	47
28.	Карлаў Р. І.	Брэсцкі педінстытут	2	91, 131
29.	Каўрус А. А.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	2	6А, 21
30.	Кацапаў Л. А.	Мазырскі педінстытут	2	137, 140
31.	Кечык С. Я.	Магілёўскі педінстытут	4	83, 85, 87, 89
32.	Клімчук Ф. Д.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	17	43А, 86, 90, 92, 94, 94А, 95, 96, 96а, 98, 102, 103, 108, 109, 113, 132, 135
33.	Клюсаў Г. Н.	Магілёўскі педінстытут	1	42
34.	Колас Н. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	40А

№№ п/п	Прозвішча і ініцыялы	Установа	Колькасць абследаваных населеных пунктаў	Нумары абследаваных населеных пунктаў
35.	Корбут Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
36.	Краўчанка З. Ф.	Мінскі педінстытут	6	10А, 17А, 18А, 139, 141, 142
37.	Краўчук Р. У.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	3	3А, 5А, 34А
38.	Крывіцкі А. А.	»	20	1А, 2А, 5, 8А, 12, 13, 15, 23, 25А, 33, 34, 36А, 38, 39, 44, 53, 54А, 64А, 114, 133.
39.	Крыўко М. Н.	»	1	8а
40.	Кузьмянкова Т. В.	»	5	17А, 18А, 38А, 51А, 60А
41.	Кучук І. М.	Мазырскі педінстытут	1	140
42.	Лебядзевіч Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
43.	Лемцюгова В. П.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	11	16А, 17А, 18А, 19А, 22А, 39А, 43, 78, 79, 111, 112
44.	Лобач С. Г.	»	21	4А, 14, 17, 28, 31, 34А, 36, 37, 49А, 56А, 67А, 74, 101, 106, 116, 117, 120, 122, 123, 125, 130
45.	Лучыц-Федарэц І. І.	»	4	9, 14А, 48А, 93
46.	Малажай Г. М.	Брэсцкі педінстытут	2	96а, 131
47.	Маліноўская Л.	Гродзенскі педінстытут	1	47
48.	Малько (Фандзякова) Р. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	4	32А, 54А, 64А, 133
49.	Малюк А. К.	Мазырскі педінстытут	1	140
50.	Мацкевіч Ю. Ю.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	31	1, 2, 4, 6, 8, 11А, 12А, 14А, 19, 20, 24, 25, 26А, 27А, 28А, 29А, 43А, 44А, 45А, 49А, 50А, 51, 52, 58, 66, 69, 77, 112, 120, 122, 137
51.	Міхайлаў П. А.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	7	89, 96а, 97, 98, 113, 114, 131
52.	Міхневіч А. Я.	»	1	21А
53.	Напорка А. А.	»	3	51А, 60А, 133
54.	Нікіценка В. М.	Мазырскі педінстытут	1	140
55.	Падлужны А. І.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	6	7А, 35А, 40А, 41А, 46А, 59А
56.	Панасюк Г.	Гродзенскі педінстытут	1	46
57.	Панкевіч Г. У.	»	1	48
58.	Панюціч К. М.	Мінскі педінстытут	2	10, 11
59.	Пархімчык Г.	Гродзенскі педінстытут	1	47
60.	Паўлючэнка А. М.	Мазырскі педінстытут	1	138
61.	Петручук А. Я.	Брэсцкі педінстытут	3	93, 96А, 131
62.	Прышчэпчык Г. М.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	61
63.	Рамановіч Я. М.	»	39	3, 15А, 18, 19А, 21А, 22, 24А, 25А, 27, 30, 31А, 32, 33, 33А, 34, 36А, 37А, 46А, 49, 52, 54, 55А, 56, 58А, 61, 63, 64, 65, 65А, 72, 99, 100, 105, 106, 110, 111, 117, 121, 126
64.	Сарокіна В. І.	Гродзенскі педінстытут	1	43
65.	Сігеда П. І.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	3	23А, 31А, 98
66.	Старычонак В. Дз.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	1	140
67.	Стома А. С.	Мазырскі педінстытут	1	138
68.	Студэнты	Брэсцкі педінстытут	1	131
		Гомельскі універсітэт	3	125, 126, 130
		Мазырскі педінстытут	1	137
69.	Сцяцко П. У.	Мінскі педінстытут	2	50, 55
70.	Сцяшковіч Т. Ф.	Гродзенскі педінстытут	4	45, 46, 47, 48
71.	Трафімовіч А.	»	1	47
72.	Тумас Г. Д.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	4	6А, 33А, 36А, 59А
73.	Фандзякова (Малько) Р. М.	»	4	32А, 54А, 64А, 133
74.	Цыхун Г. А.	»	6	5, 31А, 54А, 64А, 114, 133
75.	Чабярук А. І.	»	37	3, 18, 19А, 21А, 22, 24А, 25А, 26, 27, 30, 31А, 32, 33, 34А, 37А, 46А, 52а, 55А, 56, 58А, 61А, 63, 64, 65, 65А, 72, 74, 99, 100, 105, 110, 111, 117, 120а, 121, 126, 137
76.	Чартко І. І.	»	2	43А, 45А
77.	Чыкілеўская Т. Р.	»	1	22А
78.	Чэкман В. М.	»	2	7А, 20А
79.	Шадурскі І. В.	»	2	23А, 25А
80.	Шаталава Л. Ф.	»	20	1А, 2А, 4А, 7, 11А, 12А, 13А, 20А, 26А, 27А, 28А, 29А, 43А, 44А, 45А, 47А, 56А, 57А, 67А, 107
81.	Махнова А. А.	Мазырскі педінстытут	1	138
82.	Шур В. В.	»	1	136
83.	Шушкевіч М. С.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	2	45А, 57А
84.	Янкова Т. С.	Гомельскі універсітэт	1	126
85.	Яшкін І. Я.	Інстытут мовазнаўства АН БССР	30	9А, 16, 23А, 28А, 30, 32А, 35, 39, 41А, 43А, 53А, 62, 62А, 63А, 66, 75, 81, 82, 84, 94, 102, 114, 118, 124, 127, 128, 129, 133, 134, 138.

СПІС КАРТАЎ

№№ картаў стар.

1. Зіркаты . . . 24
2. Губаты . . . 24
3. *Лупáты* (значэнне слова) . . . 24
4. Падобны . . . 25
5. Хуткі (у рабоце) . . . 25
6. Таварыскі . . . 26
7. Жартаўлівы . . . 26
8. Жартаўнік . . . 26
9. Жартаваць . . . 27
10. Сябар . . . 27
11. Сябраваць . . . 27
12. Памяркоўны . . . 27
13. Памеркавацца . . . 28
14. Клапатлівы . . . 28
15. Клапаціцца . . . 29
16. Турбаваць . . . 29
17. Шанцуе . . . 29
18. Самотны . . . 30
19. Шкадаваць . . . 30
20. Шкода . . . 30
21. Сарамлівы . . . 30
22. Сароміць . . . 31
23. Сорам . . . 31
24. Нелюдзімы . . . 31
25. Нелюдзь . . . 32
26. Маўчун . . . 32
27. Маўклівы . . . 32
28. Манюка . . . 32
29. Маніць . . . 33
30. Мана . . . 33
31. Надакучлівы . . . 33
32. Зайздросны . . . 34
33. Зайздросціць . . . 34
34. Жанчына, якая любіць хадзіць па сяле . . . 35
35. Крыўдзіцца . . . 35
36. Крыўдзіць . . . 35
37. Крыўда . . . 36
38. Сварка . . . 36
39. Словы з коранем-*пракуд-* . . . 36
40. *Бунавáць* (значэнне слова) . . . 37
41. Твар . . . 37
42. Шчака . . . 37
43. Ружовыя месцы на шчацэ . . . 37
44. Вяснушкі, рабаціннe . . . 38
45. Маршчыны . . . 38
46. Зрэнка . . . 38
47. Павека . . . 38
48. Брыво . . . 39
49. Бачыць (3 ас. адз. л.) . . . 39
50. Парушына . . . 39
51. Запарушыў вока . . . 39
52. Вусны . . . 39
53. Дзясны . . . 40
54. Сківіцы . . . 40
55. Паднябенне . . . 40
56. Сліна . . . 40
57. Аглухнуць . . . 41
58. Высмаркаць (нос) . . . 41
59. Скура . . . 41
60. Прышчык . . . 41
61. Прышчыкі (мн. л.) . . . 41
62. Прышчыкі паўскаквалі . . . 42
63. Шалушэнне (скуры) . . . 42
64. Перхаць . . . 43
65. Кароста . . . 43
66. Каростлівыя . . . 43
67. Цыпкі . . . 43
68. Барадаўкі . . . 44
69. Жаўлак . . . 44
70. Скула . . . 45
71. Пачырваненне вакол скулы . . . 45
72. Чырванее (вакол раны) . . . 46
73. *Ятрыцца* (націск) . . . 46
74. *Вóгнік* (значэнне слова) . . . 46
75. Сіняк . . . 46
76. Раздражняць (рану) . . . 46
77. Стрэмка . . . 47
78. Застраміць . . . 47
79. Козыт . . . 47
80. Казытаць . . . 48
81. Пухліна . . . 48
82. Пухір . . . 48
83. Мазоль . . . 48
84. Сухі мазоль . . . 49
85. Крывавы мазоль . . . 49
86. Падэшва . . . 49
87. Ныркі . . . 49
88. Жывот . . . 49
89. Трыбух . . . 49
90. Галёнка . . . 50
91. Лытка . . . 50
92. Сцягно . . . 50
93. Ногаць . . . 51
94. Суставы пальцаў рукі . . . 51
95. Далонь . . . 52
96. Рукі з набухлымі венамі . . . 52
97. Балючыя (рукі) . . . 53
98. Ступак, ступня . . . 53
99. Падэшвы патрэскаліся . . . 53
100. Кульгавы . . . 54
101. Мыліца . . . 54
102. Трымае . . . 54
103. Люстэрка . . . 54

104. Валасы . . . 55
105. Волас . . . 55
106. Галіцца . . . 55
107. Рагі поту, слёз на твары . . . 55
108. Брудная бялізна . . . 56
109. Пляма на адзенні . . . 56
110. Мыла . . . 56
111. Луг (з попелу) . . . 56
112. Мыць бялізну . . . 57
113. Жлукціць . . . 57
114. Праць бялізну (пранікам) . . . 57
115. Жлукта . . . 58
116. Брудная вада пасля мыцця бялізны . . . 58
117. Пена на мыльнай вадзе . . . 58
118. Прас . . . 58
119. Прасаваць . . . 59
120. Збуцвець (пра адзенне) . . . 59
121. Лазня . . . 59
122. Паліць у лазні . . . 60
123. Прыбіраць у хаце . . . 60
124. *Пратаць* (значэнне слова) . . . 60
125. Дзяркач (змецены венік) . . . 60
126. Смецце . . . 61
127. Сметнік . . . 61
128. Трасца . . . 61
129. Трасца трасе . . . 61
130. Дыхавіца . . . 62
131. Удушлівы . . . 62
132. Сухоты . . . 62
133. Моташнасць . . . 62
134. *Нудзіць* . . . 63
135. *Лядаек* . . . 63
136. *Асца* (значэнне слова) . . . 63
137. Моташна . . . 63
138. Крываўка . . . 64
139. Жаўтуха . . . 64
140. Ікаўка . . . 64
141. Ікаць . . . 64
142. Пякотка . . . 65
143. Пякотка пячэ . . . 65
144. Спалохацца . . . 65
145. Зляканы . . . 66
146. Захварэць ад злякання . . . 66
147. Падучая хвароба . . . 66
148. Кідаць (пра эпілепсію) . . . 67
149. Хворы на эпілепсію . . . 67
150. *Прыдунелы* . . . 67
151. Псіхічна хворы . . . 67
152. Звар'яцець . . . 67
153. Пасаг . . . 68
154. Пасажная жывёла . . . 68
155. *Атарыца* (значэнне слова) . . . 68
156. Нявестка . . . 69
157. Залоўка . . . 69
158. Цешча . . . 69
159. Братавая, брацiха . . . 69
160. Ятроўкі . . . 69
161. Сваццi . . . 70
162. Радня . . . 70
163. Продкі . . . 70
164. Нашчадкі . . . 70
165. Сярэдні сын . . . 71
166. Сярэдняя дачка . . . 71
167. Пазашлюбнае дзіця . . . 71
168. Айчым . . . 71
169. Падчарка . . . 72
170. Пасынак . . . 72
171. Хлапчук . . . 72
172. Хлопец . . . 72
173. Дзяўчына-падлетак . . . 73
174. *Нябож, нябога* (пры звароце) . . . 73
175. Дзядзіна . . . 73
176. Стрыечныя браты, сёстры . . . 73
177. Карміць дзіця грудзьмі . . . 74
178. Стаячая калыска . . . 74
179. Калыска, якую бралі ў час жніва . . . 74
180. Ласкавае (пра дзіця) . . . 75
181. Выцяць . . . 75
182. Дужацца, барукацца . . . 75
183. *Чвэрыць* (значэнне слова) . . . 75
184. *Выдзірацца* (значэнне слова) . . . 76
185. *Дзяўкаць* (значэнне слова) . . . 76
186. *Вайцяць* (значэнне слова) . . . 76
187. *Рэйдзіць, лейдзіць* . . . 76
188. *Дзейкаць* (значэнне слова) . . . 77
189. *Майначыць* (значэнне слова) . . . 77
190. Чутка . . . 77
191. Запытаць . . . 77
192. Парада . . . 78
193. Параіць . . . 78
194. Абяцаць . . . 78
195. Клікаць . . . 78
196. Кліча . . . 78
197. *Гукаць* (значэнне слова) . . . 78
198. Рэха . . . 79
199. Моўчкі (сядзець) . . . 79
200. Разумець . . . 79
201. Цяміць . . . 80
202. Памятлівы . . . 80
203. Памятаць . . . 80
204. Забыць, забыцца . . . 80
205. Памыліцца (3 ас. адз. л.) . . . 81
206. Павестка . . . 81
207. Ліст, пісьмо . . . 81
208. *Блюзніць* . . . 81
209. *Блюзніць* (значэнне слова) . . . 81

210. Рымар . . . 82
211. Рыбак . . . 82
212. Гарбар . . . 82
213. Млынар . . . 83
214. Ганчар . . . 83
215. Цясляр . . . 83
216. Муляр, пячнік . . . 83
217. Муляр . . . 83
218. *Джóгаць* (значэнне слова) . . . 84
219. Пільшчык . . . 84
220. Смалакур . . . 84
221. Смалакурня . . . 84
222. Калеснік . . . 85
223. Бондар . . . 85
224. Ляснік . . . 85
225. Паляўнічы . . . 85
226. Землякоп, грабар . . . 86
227. Араты . . . 86
228. Сейбіт . . . 86
229. Возчык . . . 87
230. Конюх . . . 87
231. Конюхі . . . 87
232. *Гайдáр* (значэнне слова) . . . 87
233. Малацьбіт . . . 87
234. Жняя . . . 88
235. Жнеі . . . 88
236. Жнец . . . 88
237. Жняцы . . . 88
238. Трапальшчыца . . . 89
239. Папрадуха . . . 89
240. Калгас . . . 89
241. Калгаснік . . . 89
242. Саўгас . . . 89
243. Прысядзібны ўчастак калгасніка . . . 90
244. Селянін . . . 90
245. Тутэйшы . . . 90
246. Перасяленец . . . 90
247. Бабыль . . . 91
248. Бабыль (значэнне слова) . . . 91
249. Наймічка . . . 91
250. Жабрак . . . 92
251. Жабрачка . . . 92
252. Маёмасць . . . 92
253. Спадчына . . . 93
254. Бацькаўшчына . . . 93
255. Бацькоўская спадчына . . . 93
256. Спадчына па маці . . . 93
257. Спадчына па дзеду . . . 94
258. Зямельны надзел (у мінулым) . . . 94
259. *Надзéл, валóка, пляц* . . . 94
260. Маёнтак . . . 94
261. Паншчына . . . 95
262. Жылі *пры пáншчыне, за пáншчынай* . . . 95
263. Рабілі *пáншчыну, прыгóн* . . . 95
264. Чынш . . . 96
265. Танны тавар . . . 96
266. Дарагі тавар . . . 96
267. Рэшта . . . 96
268. *Прыпáр* . . . 97
269. Зажынкі . . . 97
270. Барада (абрад у час жніва) . . . 97
271. Уходзіны . . . 98
272. Госці . . . 98
273. Быць у гасцях . . . 99
274. Быць у бяседзе . . . 99
275. Вядзьмар . . . 99
276. Вядзьмарка . . . 99
277. Вядзьмарыць . . . 100
278. Урокі . . . 100
279. Сурочыць . . . 100
280. *Кадýк* . . . 101
281. Каляды . . . 101
282. Шчадрэц . . . 102
283. Вялікдзень . . . 102
284. Крыж . . . 102
285. Паміраць . . . 102
286. Мёртвы . . . 103
287. Нябожчык (да пахавання) . . . 103
288. Нябожчык (пасля пахавання) . . . 103
289. Мярцвяк . . . 103
290. Труна, дамавіна . . . 103
291. Магільная яма . . . 104
292. Хаваць нябожчыка . . . 104
293. Хаўтуры . . . 104

КАМЕНТАРЫІ ДА КАРТАЎ

Карта № 1

ЗІРКАТЫ

№ 2510 «Той, хто з вялікімі вачыма: зіркаты, лупаты, вірлавокі...»

Картаграфуюцца назвы чалавека з выпуклымі вачамі. На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Слова *зяркáты* картаграфуецца як *зіркáты*, варыянты *зягрáты, зягрáты, зегрáты, зыгрáтый, зенгрáты, зягравáты* — як *зікрáты*, *вірлáч* — як *вірлáты*, *лупáч* — як *лупáты*.

вірлáты 5, 8а, 9 (*вірлáты — у яго глазá навярхý сідзяць*), 13, 21, 49а, 69, 70, 74. *вірлáтый* 8а, 15. *вірлáч* 50.

вірлáсты 8а. *вірлáстый* 8а, 39.

вірлавóкі 1 (*вірлавóкі хóдзіць, вóчы навярхý*), 2—4 (*вірлавóкі, вывернуў вірлы свае, вывернуў бéльмы*), 6, 8а, 9, 14, 23, 32 (*вірлавóкі, вычалýп, як свáруцца*), 33—36, 38, 43, 47, 50, 57 (*вірлавóкі — бéлыя вóчы, больш на скаціну, на каня кáжуць: конь вірлавóкі, алé і на чалавéка: бáба вірлавóкая*), 73, 75, 78, 80, 81, 82 (лаянк.), 87, 118 (*вірлавóкі — у кагó аднó вóка бóльшае, а другóе мéней за яго*), 124, 140 (зневаж., *чорт ты вірлавóкі*), *вірлавóкій* 7, 8а, 29, 40 (*вірлавóкій чорт — хто усéрдзіцца на каго*), 41, 42, 44, 79, 85, 87.

вірлапóкі 84. *вірлапóкій* 83, 85.

валавóкі 19.

валапóкі 86. *вылапóкі* 87, 89. *вылапóкій* 89.

лупáты 35, 47 (*вядóмо, і бáцько быў вірлавóкі, і мáці лупáта*), 48, 56, 59—62, 64—67, 71, 72, 75—77, 81, 82, 88, 93, 94, 100—102, 104—106, 110—113, 115, 116, 118—124, 125 (*чалавéк лупáты, бы чорт які*), 126 (*у кагó ён такі лупáты, вóчы аж з арбіт вылáзяць*), 127, 129, 134, 136—142. *лупáтый* 41, 44, 79, 92, 94а, 107. *лупáч* 54, 55, 104, 127.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *лупавóкій* 44. *вылупля́сты* 57. *вылупáсты* 84. *валупáты* 122. *лупавáты* 140.

зікрáты 26, 63, 96а, 104 (*зікрáты — выпуклыя вóчы*). *зікрáтый* 107. *зікрáч* 104 (*вытарашчыў вóчы — зікрáч!*). *зыкрáтый* 91, 92, 95, 96, 97, 103, 131, 132. *зякрáты* 20, 53, 57, *зекрáты* 58. *зэкрáтый* 109 (*зэкрáтый, óчы навáрсы бы бýльба*). *зыгрáтый* 108. *зягрáты* 46, 47 (*нéко зягрáто дзіця́ тваё*). *зягрáты* 50. *зегрáты* 51 (*зегрáты — у кагó вóчы вéлькія навярхý*). *зенгрáты* 45. *зягравáты* 46.

зіркáты 22. *зуркáты* 98. *зяркáты* 27, 54, 68, 69, 99.

вурачкáты 135. *вурачкáтый* 114. *вурочкáты* 134.

вырачкавáты 49. *вырачковатый* 103. *вырачковáтый* 108, 132.

пуля́ты 10 (*аткýль такі пуля́ты мáліц быў на вічарынцы? вóчы на выкаці, пуля́тая дзéўка*), 11, 28, 31. *пулькáты* 30.

бяльмáты 53, 66 (*бяльмáты — бéльма паварóчаў*). *бельмáты* 25а, 139. *більмáты* 24 (*більмáты — вóчы вялíкія*), 25. *быльмáтый* 90.

Апісальныя канструкцыі: 16 (*глáзы бальшыі, што шпóнкі*), 18 (*вялíкія вóчы*), 52 (*вывернуўшы вóчы, як у таракáна óчы*).

Адзінкавыя: *булáты* 37. *бульбáты* 133. *бульбáч* 133. *вачалýпы* 8. *вычалýп* 32 (*вычалýп — як свáруцца*). *велькавóкі* 122. *вътрьглáзъй* 12. *глазі сцік* 35. *глузáты* 17. *глызáсты* 35. *грыбáты* 81. *зрэнькáты* 52а. *клубáты* 117.

Карта № 2

ГУБАТЫ

№ 2513 «Я. н. той, у каго тоўстыя губы: лупаты, губаты, губасты, грыбаты...»

Картаграфуюцца назвы чалавека з тоўстымі губамі. На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Слова *губасты́* пракартаграфавана як *губáсты*, лексемы *лýпа, лупáч, лупсéй* — як *лупáты*. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адпавядаюць тэме карты: *гудéль, рылáты, салапáй, свяцéльнік*.

лупáты 2, 3, 5, 6, 8—11, 14, 18—20, 22—30, 33—35, 37, 38 (заўвага: *лупáты* — з выступаючымі ўперад зубамі і губамі), 45—47, 48 (*што зрóбіш, калí і лупáтыя. Якія ужэ бог даў*). 49—52а, 53, 57, 58, 63, 68—70, 75, 78. *лапáты* 32. *лупáтый* 1, 7, 8а, 80. *лупáтъй* 15. *лýпа* 58 (*ах ты лýпа!*). *лупáч* 21. *лупсéй* 30 (абразл., груб.).

таўсталýпы 2 (*таўсталýпы, што ты надýў свае лýпы!*), 4, 36.

губáты 13, 53 (*губáты — такóга дрáжняць свяцéльнік*), 54, 56, 59—62, 65, 66 (*губáты, у ягó гýбы вялі кія, Кéля губáтая*), 67, 69, 71, 72, 75, 78, 93, 94, 98—102, 105, 110—113, 115—117, 120—122, 126, 127, 134—136, 137 (*губáты — гýбы, як каўбáсы*), 138—142. *губáтый* 16, 85, 90—92, 94а—97, 103, 106—108 (*губáтый — губськá настáвыв бы остóпкы*), 114, 131, 132.

губáсты 35, 61, 75, 106, 124. *губáстый* 7. *губасты́* 125.

таўстагýбы 71, 118, 121, 130, 137, 141. *таўстагýбу* 140. *тоўстогýбы* 94, 114.

губáр 54, 55, 60, 134.

губáч 103 (зневаж.), 133.

губéль 120а, 127.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *губашлёп* 54. *кíслагýбяц* 64. *губáль* 109 (*о губáль, губськá настáвыв, бы остóпкы*), *губрэ́й* 114.

грыбáты 17, 38, 43, 73—77, 81, 82, 88, 118, 119, 123—125, 127, 128 (*купля́й кабылу гарбáтую, а жóнку грыбáтую, кабылу ніхтó не ўкрáдзя, а жóнку ніхтó не палю́бя*), 129, 130. *грыбáтый* 40, 42.

грíбáстый 41.

тоўстагры́бый 40.

грыбазвóн 35 (*грыбазвóн — у кагó непрыгóжыя вялíкія гýбы*), 75, 82 (лаянк.), 118.

лычáтый 40.

Адведзены: *свяцéльнік* 53. *рылáты* 112. *салапáй* 118. *гудéль* 142.

Карта № 3

ЛУПАТЫ (значэнне слова)

Картаграфуюцца значэнні слова *лупáты:* 'чалавек з вялікімі, тоўстымі губамі' і 'чалавек з выпучанымі вачамі, вірлавокі'. Лексемы *валупáты, вылупáсты, вылупля́сты, лýпа, лупавóкі, лупавáты, лупáч, лупсéй, таўсталýпы* картаграфуюцца як *лупáты*.

'чалавек з вялікімі, тоўстымі губамі'

лупáты 2, 3, 5, 6, 8—11, 14, 18—20, 22—30, 33—35, 37, 38, 45—53, 57, 58, 63, 68—70, 75, 78. *лапáты* 32. *лупáтый* 1, 7, 8а, 80. *лупáтъй* 15. *лýпа* 58. *лупáч* 21. *лупсéй* 50. *таўсталýпы* 2, 4, 36.

'чалавек з выпуклымі вачамі'

лупáты 35, 47, 48, 56, 59—62, 64—67, 71, 72, 75—77, 81, 82, 88, 93, 94, 100—102, 104—106, 110—113, 115, 116, 118—127, 129, 130, 134, 136—142. *лупáтый* 41, 44, 79, 92, 94а, 107. *лупáч* 54, 55, 104, 127. *валупáты* 122. *вылупáсты* 84. *вылупля́сты* 57. *лупавáты* 140. *лупавóкій* 44.

Адсутнасць лексемы з коранем *-луп-*: 12, 13, 16, 17, 31, 39, 40, 42, 43, 73, 74, 83, 85—87, 89—91, 95—99, 103, 108, 109, 114, 117, 128, 131—133, 135.

Карта № 4

ПАДОБНЫ

№ 2519 «Я. н. чалавека, падобнага да каго-небудзь: падобны, пахожы...»

Картаграфуюцца назвы чалавека, падобнага на каго-небудзь. На карце паказаны каранёвыя і нерэгулярныя фанетычныя адрозненні.

Адказы пададзены ў форме прыметнікаў (*пахо́жы, падо́бны, схо́жы* і г. д.), дзеясловаў (*дара́ць, со́чыць, удáйся*), словазлучэнняў (*схо́дства ё, падо́бія ё, кро́шкі падабрáў...*) і параўнальных зваротаў (*як дзве кáплі вады́, як браты́*). Значную колькасць адказаў складаюць выразы тыпу *вы́капаны бáцька, вы́літы бáцька, увесь у бáцьку, уве́сь бáцька, ры́хтык бáцька, ры́хтык як бáцька, со́чыць бáцьку* і інш. У легендзе і тэксце гэтыя выразы, а таксама ўстойлівыя словазлучэнні тыпу *усé кро́шкі падабрáў бáцькавы, як дзве кáплі вады́ бáцька* падаюцца спрошчана: *со́чыць ..., вы́літы ..., ры́хтык ..., увéсь ..., кро́шкі падабрáў ..., як дзве кáплі вады́ ....*

пахо́жы 5, 8—11, 13, 25, 29, 31—35, 39, 40, 43, 46, 49а, 53, 61, 65—67, 70—81, 88, 99, 102, 104, 111, 112, 115, 116, 118, 121, 125, 127, 128 (*харашó, éслі сын пахо́жы на мáтку, а до́чка на бáцьку — шчаслі́выя бу́дуць*), 129, 135, 139—142. *пахо́жый* 1, 7, 8а, 14, 40—42, 44, 83, 87, 89. *пахо́жъй* 12. *похо́жі* 134. *похо́жы* 94, 106, 136, 138. *похо́жый* 94а, 95, 96, 96а, 97, 103, 107—109, 131, 132. *пôхо́жый* 90. *пухо́жы* 98. *пухо́жый* 91, 92. *пахо́ж* 36, 69 (*нов.*). *пахо́ный* 16 (*пахо́ный сын ны мáцір, пахо́н на бáбушку*).

пахо́джы 15, 37, 38, 82, 84, 119, 123, 137. *пахо́дж* 85, 86. *пахо́джый* 85, 120. *похо́джы* 114. *похо́джый* 95, 101.

схо́жы 28, 51, 98, 120а, 130, 134, 140. *схо́жый* 17, 96, 108, 132. *схо́жі* 134. *схож* 35.

пахо́дзіць (на каго) 58. *похо́дзіць* 113 (нов.).

схо́дства ё 75.

падо́бны 2 (нов.), 3, 18—24, 25а, 26, 27, 29, 30, 40, 45—49, 50—54, 57, 59, 62—64, 67—69, 75, 100, 104, 118, 124, 126. *падôбны* 60, 93, 105, 110. *падо́быны* 137. *подо́бны* 94, 114, 117, 133, 134. *подо́бный* 92.

падо́бія ё 75.

дара́ць 'быць падобным' 4 (*дара́іць да бáцькі ці да мáткі. Бу́дзіць дара́ць да бáцькі*), 16.

со́чыць ... 2 (*пасачы́ла мáтку, бáцьку*), 6 (*со́чыць бáцьку, со́чыць мáтку, со́чыць дзя́дзьку*), 24 (*со́чыць бáцьку, со́чыць мáтку*).

вы́капаны... 35 (*уве́сь вы́кыпыты бáцька, уся́ вы́кыпыныя мáтка*), 55, 82 (*уве́сь вы́кыпыный бацю́та*), 124 (*вы́капаны бацю́та*).

вы́літы... 29 (*вы́літы як мáтка, з е́йнай прыро́ды*), 60, 81, 102.

ры́хтык... 46 (*ры́хтык на яго́ падо́бны*), 47 (*ры́хтык як бáцька*), 109 (*ры́хтык тобі*).

увéсь... 1 (*увéсь у бáцьку, уся́ ў мáтку*), 35 [*увéсь вы́кыпыты бáцька, уся́ вы́кыпыныйа мáтка, увéсь ны мáтку схош, увéсь (уся́) бацю́та (мату́ля)*], 91 (*увéсь у бáцьку, увéсь у мáтку*), 118 (*уся́ на мáтку, увéсь бáцька, увéсь бацю́та, уся́ мату́лька*).

кро́шкі падабрáў ... 35 (*і кро́шычкі дзе́дувы пыдыбрáў Жэ́нік*), 118 (*усé кро́шкі падабрáў*).

як дзве кáплі вады́... 81 (*як кáпля вады́*), 124 (*як кáпля вады́*), 125 (*уну́чка на бáбу пахо́жая як дзве кáплі вады́*).

як браты́ 40 (*падо́бны ўсё адно́ як браты́*), 113 (*ек ро́дные браты́*; стар.).

удáйся 2, 113, (*удалі́са одзі́н у одного́*), 114 (*удáйса як одзі н*).

Адзінкавыя: *вяро́тны* 51. *як одзі н* 114.

Карта № 5

ХУТКІ (У РАБОЦЕ)

№ 2535 «Той, хто хуткі ў рабоце: гонкі, шпаркі, быстры, шыбасты...»

Картаграфуюцца назвы чалавека, хуткага ў рабоце. На карце паказаны каранёвыя адрозненні. Слова *заўзе́нты* картаграфуецца як *заўзя́ты, агні́сцік* — як *агні сты, павяртќі* — як *вёрткі, рухо́мі* — як *рухлі вы, пру́ткі* — як *прэ́нткі, стара́тлівы* — як *страрэ́нны*, выраз *увёртка рабо́тая* — як *увёрткі*, выраз *ху́тка рабо́тае* — як *ху́тка ро́біць*.

бы́стры 8—11, 13, 25а, 26, 28, 31, 33—37, 43, 49а, 52а, 59, 66—68 (*бы́стры на рабо́ту*), 70, 71 (*вот яна́ бы́страя на рабо́ту, гары́ць у яé у рукáх*), 73—78, 81, 104 (трад.), 111, 116, 118, 119, 120а, 121—124, 126, 127, 129, 133, 139 (нов.), 140, 141. *бы́стрый* 7, 8а, 14, 39—42, 44, 79, 80, 84, 86—89, 107, 120, 131, 132 (*бы́стрый до рабо́ты*). *бы́стръй* 12, 15. *бу́йстрый* 117. *бы́йстры* 137.

ху́ткі 9—11, 45, 46, 57, 75, 85, 94, 101, 104 (устар.), 106, 118, 122, 127, 136, 139, 142. *ху́ткый* 90, 97, 103.

ху́тко ро́біт 94, 102. *ху́тко ро́быть* 131. *ху́тка рабо́тае* 142.

шы́бкі 8, 8а, 9, 11, 14, 17, 25, 25а, 48, 58, 75. *шы́бкій* 1, 7, 8а, 12, 15.

шпáркі 2, 3 (*шпáркі да рабо́ты*), 4, 9, 51 (*шпáркі ў рабо́це, ру́кі хо́дзяць, як машы́на*), 53, 54, 63, 75, 93, 94, 129, 140 (трад.).

шпáрко ро́біт 94.

рабо́чы 60. *робо́чі* 113. *робо́чы* 106. *робо́чый* 94а, 95, 96, 103, 108, 109, 132. *рôбо́чый* 90. *рубо́чы* 98. *рубо́чый* 92.

робо́тнік 94а. *робôтнік* 94.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *рабаця́га* 81. *рабо́цько* 115.

круты́ 3, 6, 8, 8а, 24. *круты́й* 1, 8а. *крут* 8а.

ско́ры 22, 53, 59, 64, 72, 100, 101, 104, 112.

шу́стры 5, 13, 21, 24, 34, 67, 137. *шу́стрый* 44, 92.

вёрткі 18, 112, 118, 134. *в'е́рткі* 134. *вёрткій* 16, 79, 86.

увёрткі 120а, 124. *увёртка рабо́тая* 80.

павяртќі 24.

гарáчы 22, 102. *гаря́чый* 103, 108. *гырáчый* 83.

спры́тны 21, 49, 55, 69, 76, 136, 138.

шчы́ры 8а, 27, 125, 127, 135. *шчы́рый* 8а.

прэ́нткі 20, 53, 59, 99. *прэ́ндкі* 48. *прэ́нкі* 47 (*нáтто прэ́нкі у рабо́ці, аж гары́ць у яго́ ўсéнко ў рукáх*). *пру́ткі* 114.

правóрны 82, 125, 137 (*правóрны, як мятлá ў рукáх*). *провóрны* 114, 134.

жвáвы 18, 19, 23, 53, 57. *жвáвый* 92.

ёмкі 38, 78, 128. *ёмкій* 80. *ёмкый* 103.

агня́стый 84. *агні́сцік* 75, 118.

хі жы 22. *хы́жый* 94а.

заўзя́ты 52. *заўзе́нты* 56.

зая́длы 56, 111.

паспе́шны 54, 110. *паспе́шный* 84.

рухáвы 53, 57. *рухáвый* 85.

рухлі вый 107. *рухлы́вый* 103. *рухо́мі* 133.

спрáўны 85. *спрáвный* 92, 96а.

старэ́нны 62. *старэ̂нны* 105. *старáтлівы* 69.

шві дкі 93, 99.

удáлы 8, 37, 74, 105.

ры́хлы 10, 11 (*на ўся́кую рабо́ту ры́хлая, усё ў яé рукáх гары́ць*).

Адзінкавыя: *абме́ціца* 139. *бо́йкі* 18 (*бо́йкі — рабо́та ў рукáх не гніе́ць*). *бо́рзда ро́біць* 57. *бягу́чы* 61. *ввіі́шный* 79. *жо́сткі* 119. *жывэ́й* 16. *жэ́шкій* 91. *заві́дны* 29. *зайздро́сны* 30. *заю́ха* 32. *зві нны* 93. *здáтны* 46. *ле́ткі* 50 (*ле́ткі да рабо́ты*). *мёткі* 124. *нáглы* 56. *пі лны* 10. *працёвытый* 96. *прысцёбісты* 9. *рі звый* 95. *спо́ры* 130. *тарáплі вы* 54. *трапяслі вы* 53. *труця́га* 122. *хáбры* 134. *хамазá* 120а (*хамазá — бы́стра, алé дрэ́нна ро́біць*). *шурэ́цкій* 15. *шыбя́сты* 93 (*шыбя́сты — рахі́цік, у яко́га ў калéнях но́гі пастáўлены шыро́ка, шыб* — адлегласць у каленях).

Карта № 6

ТАВАРЫСКІ

№ 5838 «Я. н. той, хто лёгка ўваходзіць у кантакт з людзьмі: прылюдны, кампанейскі, таварыскі, свецкі, дзітковы...»

Картаграфуюцца назвы чалавека, які лёгка ўваходзіць у кантакт з людзьмі. На карце паказаны як каранёвыя, так і лексікаўтваральныя адрозненні. Слова *кампані скі (кунпані скый)* картаграфуецца як *кампанéйскі, людны́* — як *людны, людскí* — як *лю́дскі, падыхóдны* — як *падхóдны*, словы *тавары́шчацкі, тавары́шаскі* — як *тавары́шчаскі, тавары́йскі* і *тава́рыскі* — як *тавары́скі*, варыянты *дру́жацкі* і *дружа́цкі* — як *дру́жаскі*, слова *прывéтчывы* — як *прывéтчы*.

кампанéйскі 11, 48—50, 55, 59—60, 76, 77, 104, 126, 130, 137. *компанéйськый* 95. *кумпанéйскі* 120а. *кымпанéйскі* 43. *кымпанéйскій* 79, 83, 85. *къмпанéйскій* 9, 85, 86. *кунпані скый* 109.

кампані сты 111. *компані сты* 94, 102. *кумпані сты* 133. *кунпані стый* 132.

кампа́нскі 47. *компа́нскі* 114.

кампаніóнный 14. *кампаніённы* 54. *компаньёный* 92.

кампані часкі 124. *компані ческый* 108. *компоні чэскій* 107. *кунпані чыскый* 103.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *кампанёр* 30. *кънпъён* 13.

дружбі сты 8а, 25, 106. *дружбі стый* 8а, 132. *дружбі ст* 20, 80, 93, 96, 103, 107, 109.

дру́жны 25а, 27, 53, 54, 61, 126.

дру́жаскі 32, 33, 36, 37, 38 (нов.), 54, 70, 117. *дру́жыскі* 75. *дру́жыскій* 41, 44, 84. *дру́жэскі* 134. *дру́жэскый* 96а, 108. *дру́жыцкі* 35. *дружа́цкі* 112.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *дру́жыствіны* 13. *дружба́цкі* 79.

тавары́скі 10, 11, 20, 31, 36, 54, 56, 59, 67, 74, 100, 111, 119, 120а, 123, 136, 139. *тавары́скій* 7. *тавары́йскі* 137. *тава́рыскі* 58.

тавары́шчаскі 38, 116. *тавары́шчэскі* 135. *товары́шчаскі* 117. *туварі шчыскій* 44. *търары́шчаскі* 5. *тъвары́шчъскі* 8а. *тъвары́шчъскій* 8а. *тъвары́шчыскі* 34. *тъвары́шчацкі* 9. *тъвары́шчъцкій* 15. *тавары́шыскі* 75. *товары́шэскі* 134.

лю́дны 8, 65, 120, 122, 127, 138. *лю́дный* 109. *людны́* 34, 35, 75.

прылю́дны 3, 4, 23, 46, 63, 68, 93, 100. *прылю́дный* 90—92, 131, 132.

лю́дскі 10, 46, 57, 64, 105, 118, 137. *людскí* 62.

вéтлы 114, 142. *вéтлъй* 15. *вéтлый* 80.

прывéтлівы 2 (суч.), 26, 35, 69, 74, 75, 77, 82, 118, 127, 140. *прывêтлівы* 105. *прывéтлівый* 42. *прівéтліву* 113 (нов.).

прывéтчы 113 (стар.). *прывíтчый* 95. *прывíччый* 103. *прывíчый* 97. *прывêтчывы* 94. *прівéтный* 84.

прыёмны 28, 49а, 98, 101.

прінёмчасты 17. *прынёмцыстый* 16.

падхóдны 8а, 89. *падхóдный* 8а, 84, 89. *подхóдны* 102, 122. *падыхóдны* 24.

падхóдлівы 73, 81, 118. *падхóдлівый* 80.

падхóдчывы 30.

свéцкі 29, 54 *(свéцкі скáжуць на старóга)*, 57 *(свéцкі — рáзвіты, éздзіў па свéце)*, 81, 118, 127 *(свéцкі — хто папаéздзіў)*. *свéцкій* 82.

лёзны 2, 6.

Іншыя назвы: *акáзлівы* 51. *артéльный* 95 (нов.). *бы́стры* 126. *бъявы́* 8а, 9. *бъявы́й* 8а. *бядóвы* 19. *васóлы* 19. *вясёлы* 51, 71, 118. *гаваркí* 66 *(такí гаваркí, к смалянóй кабы́ля прыстáня)*, 72, 120а. *гываркí* 78. *гаварэ́нь* 21. *гаманкí* 82. *дабрадýшны* 126. *дабрахвóчы* 135. *дабрэ́нны* 120а. *дóбры* 99, 137. *дóбрый* 94а. *знáтны* 32. *калежáнскі* 20. *комéрчэскый* 90. *лагóдны* 2 *(хто да людзéй лагóдны — той да дóма нягóдны)*. *ласкáвы* 98. *лáскавый* 1. *лісáвы* 24. *лíслі вы* 78. *мí лы* 22. *мýдры* 52а. *нахóдчывый* 87, 90. *нахóччывый* 7. *нягóрдый* 33, 34. *падлí знік* 135. *панарáўны* 45. *прасты́й* 41. *працяк* 18. *прыéмны* 45. *прыкí длівы* 81, 137, 140. *прыкí дчывы* 140. *прылёпісты* 77. *прылí цы* 121. *прыхí льны* 52. *прыю́тлывый* 94а. *прыю́тный* 94а. *прыя́тны* 8а, 129. *прыя́тный* 8а. *разгавóрчывы* 141. *розговóрчлівы* 94. *свóйскій* 40. *схéйрый дóбро* 115. *хадóвы* 9. *харáкцерны* 116. *харóшы* 22, 124. *шýстры* 71. *як агóнь* 2 *(да рабóты як агóнь)*.

Карта № 7

ЖАРТАЎЛІВЫ

№ 2540 «Чалавек жартаўлівы, шутлівы, смяшлівы...»

Картаграфуюцца прыметнікі, што характарызуюць чалавека, які любіць жартаваць, смяшыць іншых. На карце паказаны каранёвыя, акцэнтуацыйныя і лексікаўтваральныя адрозненні. Словы *жартóўлівы, жартаблí вы* картаграфуюцца як *жартаўлí вы*, слова *жутлí вы* — як *шутлí вы*.

шутлí вы 2, 4—6, 8—11, 13, 17, 21, 22, 25а, 31—33, 35—37, 43—48, 49а, 53, 58, 59, 61, 64—69, 72—78, 81 (нов.), 88, 94, 101, 102, 104—106, 111, 112, 114—116, 119—120а, 123—125, 127, 129, 130, 137, 140. *шутлí вый* 8а, 12, 16, 39, 41, 42, 79, 80, 82, 84, 86, 91, 107, 132 (нов.). *шутлí въй* 12. *шутлы́вый* 97, 103 (нов.), 108, 131. *шутлэ́вы* 98 (рэдк.). *жутлí вы* 141.

шуцéйны 25.

жартаўлí вы 3, 5, 18, 19, 26, 27, 29, 46, 48, 51, 52, 53—55, 57, 59, 60, 62—64, 70, 77, 81, 88, 102, 104, 121, 127. *жартовлёвый* 90. *жартовлы́вый* 94а, 95, 96, 96а, 103, 108, 109, 132. *жартоўлí ву* 136. *жартувлы́вый* 92. *жартувлэ́вы* 98 (рэдк.). *жыртаўлí вый* 84. *жъртаўлí вы* 8а, 15. *жъртаўлí вый* 8а. *жартаблí вы* 20. *жартóўлівы* 23.

жартлí вы 24, 52а, 54, 67, 117, 119, 124, 134. *жартлí вый* 113. *жортлівы* 114. *жартліві* 133.

жартаўны́ 75.

смяшлí вы 6, 10, 11, 34, 35, 53, 54, 75, 81 (нов.), 129. *смяшлí вый* 14, 80, 86. *смешлí вы* 126. *смышлí вый* 90.

смéшны 8, 8а, 31, 50, 53, 56, 74, 76, 80, 93, 102, 104, 106, 134, 135, 138, 139. *смêшны* 61. *смéшный* 8а. *смí шный* 90, 94а.

смяшны́й 1, 7.

насмéшлівы (-ый) 89.

вясёлы 8а, 9, 18, 25а, 27, 69, 81, 125, 130, 136. *вясёлый* 8а. *вэсёлы* 93.

забáўный 107. *зыбáўны* 82.

Адзінкавыя: *выдýмлівы* 82. *гоманкí* 136. *збыткóўны* 99. *камí чный* 83. *прыдумлённы* 75. *прычмурóны* 10 *(Аліксандрына дýжа прычмурóная былá: як скáжыць што — за жывать́ хватáліся)*. *чудлí вый* 86. *чýдный* 7. *штуклí вы* 142. *шухáрный* 85.

Карта № 8

ЖАРТАЎНІК

№ 2540 «Жартаўнік, смяхун, забаўнік...»

Картаграфуюцца словы-назоўнікі, якімі характарызуецца жартаўлівы чалавек, той, хто можа развесяліць, пасмяшыць іншых. На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Слова *жартóўнік* пракартаграфавана як *жартаўні к*. Слова *шýтнік* картаграфуецца як *шутні к*. Адведзены ад картаграфавання словы *абсмí шнік, насмéхіч, прасмéшнік, прасмí ха, пустасмéх*, якія не адпавядаюць тэме карты.

шутні к 9, 11, 13, 16, 31, 37, 40, 43, 44, 49а, 60, 79, 84, 87, 101, 106, 110, 116, 120, 123, 125 (рэдк.). *шýтнік* 17.

шутáр 94. *шутя́р* 94а.

шут 9, 42, 77—79, 102, 107, 109, 122.

жартаўні к 3, 26—28, 46, 53, 54, 57, 59, 62, 63, 67, 68, 70, 71, 88, 93, 94 (рэдк.), 104, 117, 118, 121, 126, 130. *жартовны́к* 90, 103, 109, 132. *жъртаўні к* 8а. *жартóўнік* 23.

жартýн 75, 127.

смяхýн 14, 50, 75, 84, 104, 118.

забáўнік 49, 75, 107, 129. *зыбáўнік* 83—85.

чудáк 7, 13, 14, 34, 38, 47, 53, 60, 86, 94, 94, 95, 135.

балаўні к 137, 140.

Адзінкавыя: *быламýт* 89. *кóмік* 124. *прычмýра* 8а. *рагатýн* 118. *чмут* 10. *штукáр* 96.

Адведзены: *абсмí шнік* 30. *прасмí ха* 32. *прасмéшнік* 38. *пустасмéх* 82. *насмéхіч* 130.

Карта № 9

ЖАРТАВАЦЬ

№ 2540 «Жартаваць, шуткаваць, шуціць, строіць жарты...»

Картаграфуецца дзеяслоўная лексіка з семантыкай 'гаварыць або рабіць штонебудзь смешнае, для пацехі', а таксама ўстойлівыя словазлучэнні з дзеяслоўным і назоўнікавым кампанентамі. На карце паказаны каранёвыя назвы дзеяння. Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм. Дзеяслоў *шута́рыць* пракартаграфаваны як *шуці́ць*. Адведзены ад картаграфавання словы *ба́лавацца, кпіць, смяшы́ць*, якія не зусім адпавядаюць тэме карты.

шуткава́ць 5, 10, 11, 53, 60, 62, 67, 104, 140. *шуткова́ць* 113 (нов.), 114, 120а, 133. *шуткова́ці* 102. *шуткова́ті* 94. *шуткова́ты* 94а, 96, 97, 103 (нов.), 109 (рэдк.), 131. *шуткова́тэ̂* 98 (рэдк.).

шуці́ць 4, 7, 8а, 9, 13, 14, 16, 17, 25, 25а, 28, 29, 31, 34—38, 40—45, 47, 49а, 53, 56, 58, 59, 61, 72—76, 79—84, 86, 87, 99, 101, 102, 104, 107, 110—112, 115, 116, 119, 120, 123, 124, 125, 128, 137. *шуті́ті* 94. *шуты́ты* 108 (нов.). *шута́ріці* і *шута́ріті* 94.

жартава́ць 3, 5, 18, 23, 26, 27, 38, 52а—55, 59, 60, 62, 63, 67, 70, 71, 75, 76, 81, 86 (рэдк.), 88, 104, 111, 117—119, 121, 124, 126, 127, 129, 135. *жартова́ць* 106, 113, 114, 133. *жартова́ть* 134. *жыртува́ць* 35, 84. *жыртъва́ць* 41. *жъртъва́ць* 8а, 9. *жартава́ці* 93. *жартова́ці* 94, 102. *жартова́ті* 94. *жартова́ты* 94а—96а, 103, 108, 109, 131, 132. *жарто̂ва́ты* 90. *жартува́ты* 92. *жартува́тэ̂* 98. *жарту́іць* 15, 24. *жарту́я* 68, 69.

чудзі́ць 8а, 13, 34, 86. *чуды́ты* 103.

стро́іць жа́рты 8а, 10, 11, 53, 54, 64, 67 (трад.), 86, 100, 104, 133. *стро́іць жа́рты* 134. *стро́іті жа́рты* 94. *стро́іты жа́рты* 108. *стро́іты жя́рты* 95, 96.

встро́іты чудака́ 103.

стро́іць збыткі 50. *стро́іць ко́нікі* 81. *стро́іць кпі́ны* 10. *стро́іць сме́шкі* 11, 114.

выкі́дываць ко́нікі 75, 82, 124. *выкі́дываць ко́мікі* 82. *вы́кінуць ко́нікі* 127.

рабі́ць жа́рты 135. *ро́быть жа́рты* 94а.

Адзінкавыя: *выду́мліваць сме́хі* 82. *прыдумля́ць* 112. *штукава́ць* 66. *шы́дзіць* 114.

Адведзены: *кпіць* 10. *смяшы́ць* 80, 82, 139. *ба́лувацца* 137.

Карта № 10

СЯБАР

№ 2541 «Я. н. той, хто звязаны з кім-небудзь дружбай: сябар, сябра, прыяцель, таварыш, дружбак, друг...»

Картаграфуюцца назоўнікі, якія называюць чалавека, звязанага з кім-небудзь дружбай. На карце паказаны каранёвыя, лексікаўтваральныя і акцэнтуацыйныя адрозненні. Слова *пры́яцел* картаграфуецца як *пры́яцель,* назоўнік *дружба́нт* — як *дружба́к*. Адведзены ад картаграфавання словы-назоўнікі жаночага роду *ге́йка, дружбя́чка, каляжа́нка, капма́нка, падру́га, падру́жка, пры́яцелька, сябро́ўка, тава́рышка* і г. д.

друг 4, 5, 7—14, 16, 17, 34, 35, 41—43, 46, 53, 59, 62, 67, 70, 71, 73, 75—86, 88, 89, 90 (нов.), 91, 92, 94, 94а, 95, 96, 98, 101—104, 106, 108 (нов.), 109, 112, 113, 116, 118—120, 124—127, 129, 130, 132—134, 136—138, 140—142.

дружба́к 57, 67, 75, 95, 96, 103, 109, 110, 118, 134. *дружба́нт* 49а.

дружбя́к 2, 6, 8а, 11, 28.

дружа́к 3, 57, 71, 81.

дружа́ка 27, 29, 63, 74, 75, 81, 111.

дружбі́ст 20, 93, 103, 107.

ся́бар 13, 23, 49, 53, 54, 57, 59, 61, 68, 69, 80 (рэдк., устар.) 104, 118, 124, 141. *ся́бър* 9, 37, 85.

ся́бер 62, 67, 122, 142. *ся́бэр* 94, 94а (нов.), 95, 102, 103, 108, 109.

ся́бра 6—8, 8а, 10, 12, 15, 21, 25, 29, 35, 53, 59, 67, 73, 75, 82, 104, 115, 135, 140. *сябры́э* 93.

тава́рыш 1, 3, 10, 11, 14, 18, 21, 22, 24, 25а, 26, 29—31, 33, 36—38, 45, 48 (*гэ́то не́калі казалі пры́яцель, а цяпе́р усё тава́рыш да тава́рыш*), 50, 52а, 53, 55—62, 64—66, 68, 72, 75, 76, 80—82, 88, 93, 99, 100, 102, 104, 105, 117—119, 121, 123, 124, 126, 127, 129, 135, 137, 140—142. *тава́раш* 73. *това́ріш* 94 (рэдк.), 138. *то̂ва́ріш* 113. *това́рыш* 92, 94 (рэдк.), 94а, 95, 96, 96а, 97, 101, 108, 109, 114, 131—134. *тува́рыш* 35, 44, 98. *тыва́рыш* 7. *тыва́ріш* 16, 85, 87. *тэва́рыш* 103. *тъва́рыш* 5, 12, 32, 34. *тъва́ръш* 8а. *тава́рашч* 4. *тава́рішч* 86. *то̂ва́рышч* 90. *тува́рішч* 79, 84. *тъва́рішч* 41. *тъва́рышч* 5.

пры́яцель 11, 29, 46, 48, 59, 80, 81, 86, 102, 114, 118, 127—129, 137—139. *пры́яце̂ль* 9. *пры́яцэль* 98. *пры́ятель* 134. *пры́ятэль* 108. *пры́яціль* 10, 40—42. *пръя́ціль* 8а. *прі́яціль* 16, 84. *пры́яцяль* 47, 54, 69, 76, 106, 124. *пры́яціл* 8.

прыя́цель 51, 53, 57, 104, 114. *пры́ецель* 107.

кале́га 54. *коле́га* 52, 92, 131. *ко̂ле́га* 90. *куле́га* 4, 8а.

Адзінкавыя: *кумпаньён* 90. *саву́ля* 17.

Адведзены: *падру́га* 1, 4, 9, 24, 77. *подру́жка* 94а. *дружбя́чка* 2, 8а. *кумпа́нка* 3. *тава́рышка* 3, 10, 24, 38, 56, 60, 66, 81, 102, 118. *това́рішка* 138. *това́рышка* 94а, 133. *сябро́ўка* 6, 25, 69. *пры́яцелька* 46. *пры́яцялка* 46. *колежа́нка* 52. *ге́йка* 120а (сяброўка).

Карта № 11

СЯБРАВАЦЬ

№ 2541 «Сябраваць, дружыць, таварышаваць, таварышкаваць...»

Картаграфуецца дзеяслоўная лексіка, якой абазначаецца працэс адносін паміж людзьмі, звязанымі дружбай, сяброўствам. На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральная адрозненні. Дзеясловы *тава́рышкаваць* і *тавары́шкаваць* картаграфуюцца як *тварышкава́ць*. Дзеясловы з суфіксам зваротнасці *таварышава́цца, таварышкава́цца, таварышы́цца, калегава́цца* паказаны на карце адпаведна як *таварышава́ць, таварышкава́ць, таварышы́ць, калегава́ць*.

дружы́ць 3—5, 8, 8а, 10, 11, 13, 14, 16—19, 22, 24, 25а, 26, 28—36, 37 (нов.), 38—41, 43, 44, 47, 49, 49а, 52 (суч.), 52а, 53, 57—61, 63—78, 80—86, 88, 89, 101, 104—107, 110—112, 116—121, 124—127, 129, 133, 135, 137—140. *дружі́ць* 113. *дружі́ть* 134. *дружы́ты* 90 (нов.), 91, 92, 94, 94а, 95, 96, 96а, 103, 108 (нов.), 109, 131, 132. *дружы́ці* 93. *дружэ́тэ* 98.

сябрава́ць 23, 25, 37, 53, 54, 57, 59, 67, 73, 104, 118, 124, 129. *себрава́ць* 122. *сібрыва́ць* 85. *сібръва́ць* 8а. *сяброва́ты* 94, 94а (нов.), 95, 103, 108. *сяброва́ць* 102. *сябру́юць* 4, 13 (трад.), 15, 45, 69.

таварышава́ць 10, 11, 75, 104, 119, 135, 137, 140 (рэдка, часам іранічна). *товарышова́ть* 134. *товарышова́ць* 138. *товарышова́ты* 97. *таварышу́юць* 19. *товарішова́тысь* 91 (рэдк.). *товарышова́тыса* 103. *товарышова́тысь* 95, 96. *то̂варышова́тысь* 90. *туварышува́тысь* 98.

таварышкава́ць 50, 53—55, 57, 59, 60, 62, 81, 99, 102. *товарышкова́ты* 108. *тъвъръшкъва́ць* 8а. *тава́рышкаваць* 56. *тавары́шкаваць* 123. *товарышкова́тысь* 90, 96.

товары́шыць 114. *тавары́шыць* 124. *товары́шытыса* 109.

тавары́стваваць 100. *тавары́ставаць* 127.

калегава́ць 54. *ко̂легува́ты* 90. *голігува́ты* 132. *колегова́цца* 52. *колігува́тысь* 92, 95.

Адзінкавыя: *загейкавацца* 120а (падружыцца). *компанова́тысь* 90.

Карта № 12

ПАМЯРКОЎНЫ

№ 2542 «Чалавек, які дзеліцца апошнім куском: памяркоўны, памяргоўны...»

Картаграфуецца ад'ектыўная лексіка, якой характарызуецца добразычлівы, памяркоўны, не скупы чалавек, які можа падзяліцца з іншымі апошнім куском хлеба.

На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Улічаны таксама фанетычныя змяненні. Слова *дабрахо́чы* картаграфуецца як *дабрахво́чы*. Лексема *памяргоўны* (з фрыкатыўным «г») картаграфуецца як *памяргоўны*. Слова *паддзе́лівы* картаграфуецца як *падзе́лліва*.

памяркоўны 3, 10, 11, 20, 22, 23, 25а, 26, 27, 47, 48, 52, 53, 57—59, 63—65, 67, 68, 70, 71. *памяркоўны* 60, 72. *памірко́ўны* 37, 51. *пъмярко́ўный* 41. *пымярко́ўный* 40, 79.

памяргоўны 21, 25, 49, 50, 66, 69, 99, 100, 104, 105. *пъмяргоўны* 33. *памяргоўны* 55, 61, 88, 116. *памяргôўны* 54. *памірго́ўны* 28, 31, 49а, 73, 74. *памірго́ўны* 62.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *мярко́вы* 139. *мяркоўны* 32. *мыркóваный* 131. *міргуішны* 35. *памяркáтны* 18. *памяргáтны* 24.

падзе́лліва 73, 76, 78, 110, 111, 118, 119, 120а, 125. *падзе́лліву* 135. *падзе́лівый* 80, 117. *падзе́лляві* 126. *подзе́лліві* 122. *поділлывый* 109. *паддзе́лліві* 120. *поддзе́лліві* 138.

падзе́льчывы 14, 36, 43, 73, 106, 123, 140, 141. *падзе́льчавы* 126. *поде́льчівы* 134. *пôде́льчывый* 90

здзе́лліві 121, 127. *іздзе́лляві* і *іздзе́ляві* 77.

падзяля́шчы 137. *поделя́шчі* 134.

падзе́льны 36, 111, 130.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *дзялі́мы* 139. *здзе́льны* 9. *падзе́лісты* 112.

пакла́длівы 17, 81. *пакла́длівый* 86. *пъкла́длівый* 15. *пыкла́длівы* 89. *пыкла́длівый* 82—85, 89.

пакла́дзісты 129. *пыкла́дзістый* 44, 79, 84.

пыкла́дчывый 85.

до́бры 8а, 9, 20, 34, 49, 51, 54, 67, 93, 96а, 98, 115. *до́брый* 7, 8а, 44, 90, 92, 94а, 95—97, 103, 107. *до́брі* 113.

дабраду́шны 19, 45 *(дабраду́шны наш усе́д, мо́жа памі́рыцца з усімі)*, 52а, 53, 58, 62, 121, 142. *доброду́шны* 101. *доброду́шный* 132. *добруду́шный* 92.

дабрахво́чы 6, 24, 25. *дабрахо́чы* 75.

дабра́чы 75, 135.

добро́слівы 134.

мілосэ́рдны 94, 113. *мылосэ́рдный* 95, 96, 103.

не скупы́ 4, 8, 118, 119. *не скупы́* 7, 108. *ні скупы́* 8а, 68, 118. *ні скупы́й* 8а. *ны скупы́й* 90. *ны скупэ́й* 91, 108. *нэ скупы́* 94.

Іншыя назвы: *дру́жаскі* 140. *дру́жэскі* 136. *душэ́ўны* 64. *не жа́дны* 4. *нешкадлівы* 120а. *нешкадлівуй* 136. *пада́тлівы* 58. *прасты́* 8, 31. *прасты́й* 7, 8. *прастэ́й* 16. *прымірлівы* 75. *спага́длівы* 82, 112. *споráдлывый* 103. *спага́дны* 20. *сукру́шны* 114. *схо́длівы* 130. *сызна́цільный* 87. *тарава́ты* 82. *харо́шы* 9. *хоро́шы* 102. *хлебасо́лливы* 124. *хлібасо́лліві* 75. *шчо́дры* 93. *шчы́ры* 98.

Карта № 13

ПАМЕРКАВАЦЦА

№ 2542 «Падзяліцца, памеркавацца, памяргавацца...»

Картаграфуюцца дзеясловы тыпу *памяркава́цца, памяргава́цца, падзялі́цца,* якія маюць значэнне 'аддаць каму-небудзь частку таго, што маеш'. На карце супрацьпастаўлены нерэгулярныя фанетычныя і каранёвыя адрозненні. Слова *дзялі́цца* і форма дзеяслова *падзе́ліць* паказаны на карце як *падзялі́цца,* форма дзеяслова *мяргу́ецца* — як *памергава́цца.* Дзеяслоў *памергава́цца, памяргава́цца* (з «г» фрыкатыўным) паказаны на карце як *памергава́цца.* Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм.

памеркава́цца 25а, 53, 67, 124, 127. *паміркава́цца* 30, 37, 51, 75. *памяркава́цца* 68, 71. *памярку́ецца* 3, 22 *(памярку́ецца пасле́дкамі)*, 58, 139. *памярку́іцца* 4. *памірку́іцца* 32.

памергава́цца 104. *памірғава́цца* 33, 62. *памірғъва́цца* 5. *пумірғува́цца* 35. *памяргава́цца* 21, 50, 63, 69. *паміргава́цца* 31, 49а, 74. *памяргава́цца* 54, 55, 61, 116. *памярғу́ецца* 24 *(памярғу́ецца аднэ́й кро́шачкай)*, 66. *памярғу́іцца* 6. *hъмярғу́іцца* 33. *памярғу́яцца* 105. *мярғу́ецца* 28.

падзялі́цца 3, 10, 11, 14, 17, 26, 38, 41, 43, 44, 46 *(ён і апо́шнім куско́м падзе́ліцца, усё аддáсць)*, 49, 53, 54, 57, 62, 67, 70, 72, 73, 75, 76, 80, 82, 110—112, 115, 117, 118, 120, 123—125, 127, 137 *(такі падзяля́шчы, падзе́ліцца і ка́пляю)*, 140. *пъдзялі́цца* 8а, 29 *(пасле́днім падзе́ліцца куса́кым)*, 34, 41. *пыдзялі́цца* 16, 35, 79, 83—85. *пыдзелі́цца* 107. *падзелі́цца* 135. *падзялі́ца* 65. *подзелі́цца* 101, 113, 133. *поделі́цца* 134. *поді́льыцца* 94а. *поді́льыцця* 92, 96. *поді́льыця* 98. *падзялі́ціса* 93. *подылы́тыса* 103, 132 *(з кры́шкою поді́лыцца)*. *подылы́тысь* 95, 97. *по́дылэ́тысь* 90. *подэлі́тыс* 94. *подэлі́ціс* 94. *падзе́ліцца* 6, 12, 52, 56, 58, 60, 86, 89, 104, 106 *(кры́шкою падзе́ліцца)*, 119. *подзелі́цца* 102, 114 *(подзе́ліцца з кусо́чком, з кры́шочкою)*. *падзялі́ўся* 59. *падзе́ліць* 133. *дзялі́цца* 81.

пырыді́лыцця 96 *(до́брый — пырыді́лыцця послі́дным)*.

памі́рыцца 38, 45 *(дабраду́шны наш усе́д, мо́жа памі́рыцца з усімі)*, 53 *(памі́рымся адны́м куско́м)*.

Адзінкавыя: *отда́ты свое́* 96а. *паклада́цца* 81.

Карта № 14

КЛАПАТЛІВЫ

№ 544 «Я. н. той, хто клапоціцца: клапатлівы, руплівы, рупатлівы, дбайны...»

Картаграфуюцца прыметнікі, якімі даецца характарыстыка клапатліваму, руплівому чалавеку. Улічаны таксама нерэгулярныя фанетычныя змяненні. Лексема *ру́плівы* картаграфуецца як *руплі вы,* варыянты *дбайлі вы, дбайлы́вый* — як *дба́йлівы,* слова *дба́льны* — як *дба́йны,* слова *рупатлі вы* — як *ру́патлівы.* Адведзена ад картаграфавання назоўнікавая лексіка, якая пытаннем праграмы не прадугледжана і сабрана недастаткова: *дба́йнік, ру́пнік, ру́пніца.*

клапатлі вы 4, 10, 11, 13, 17, 19, 20, 26, 27, 30, 37, 52а—54, 59, 60, 62, 63, 66, 72, 73, 75, 76, 88, 99, 104, 105, 110—112, 118, 126, 127, 129, 135, 139—141. *клапатлі вый* 80 (рэдк.). 86. *клопотлі вы* 102, 113, 114, 117, 122, 134. *клопотлі вый* 107. *клопотлы́вый* 96а, 108, 131. *клопотлі вуй* 136. *клыпатлі вы* 34, 35, 43, 82. *клыпатлі вый* 16, 44, 84, 85. *клъпатлі вы* 8а, 9, 15, 32. *клъпатлі вый* 8а, 41.

хлапатлі вы 2, 23, 24, 28. *хлапатлі вый* 1. *хлыпатлі вый* 16. *хлапалі вы* 58.

руплі вы 5, 10, 11, 13, 18, 19, 31, 33—35, 38, 43, 46 *(руплі вы быў, дбаў аб усім чы́сто)*, 49, 50, 53, 55, 59, 61, 67, 68, 70, 75—77, 81, 104, 118, 119, 126, 127. *руплі вый* 16, 41, 79, 84. *руплы́вый* 95, 103, 132. *ру́плівы* 19 *(ру́плівы чалаве́к, не апеша́ліць, у яго́ ўсё паро́бліна)*, 73, 78.

ру́патлівый 86. *ру́пытлівы* 82. *ру́пытлівый* 44, 84. *рупатлі вы* 8.

ру́післіві 23, 54, 63. *ру́пясліві* 53, 124.

ру́пны 3, 6, 8а, 10, 11, 15, 21, 22, 29 (рэдк.), 57. *ру́пный* 8а.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *ру́патны* 81. *ру́пісты* 49а.

дба́йны 25а, 48, 53, 59, 61, 62, 71, 96а, 100, 102, 104, 106, 118—120, 121, 134, 137—139. *дба́йный* 84 (нов.), 96, 97. *дба́льны* 57, *дба́льні* 133.

дба́йлівы 135. *дба́йлівый* 90. *дба́йлывы* 98. *дба́йлывый* 92, 95, 108, 132. *дбайлі вы* 113, 114. *дбайлы́вый* 131.

дба́лы 10, 11, 20, 46, 55 (рэдк.), 116.

дба́йчлывый 92.

забо́тлівы 2, 5, 8а, 9, 25, 25а, 29, 36, 47, 51, 52, 67, 69, 74, 75, 77, 81, 82, 93, 94, 101, 106, 112, 115, 118, 119, 124, 125, 127, 130, 137, 139, 140, 142. *забі тлывый* 109. *забо́тлівый* 8а, 40, 42, 80, 83—86, 89, 90, 132. *забо́тлывы* 98. *забо́тлывый* 94а, 96, 103, 108.

забо́тны 53, 89. *забо́тны* 65. *забо́тный* 7.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *забо́тшый* 7. *забо́чый* 14.

стара́тлівы 53. *стара́тлівый* 91.

стара́нны 53, 59.

стара́цільны 35. *стыра́цільный* 79.

стара́йлівый 90.

журлі вы 82, 114, 120а.

до́бры 45, 93, 100.
турбо́тны 56, 125 (рэдк.).
Адзінкавыя: *корплі́вы* 102. *крапатлі́вы* 130. *спачу́ствуючый* 87 (нов.). *хазя́йлівы* 123. *харо́шый* 87.
Адведзены: *ру́пнік* 10, 11. *ру́пніца* 10, 11. *дба́йнік* 118, 137.

Карта № 15

КЛАПАЦІЦЦА

№ 2554 «Клапаціцца, турбавацца, дбаць, рупіцца...»
Картаграфуюцца дзеясловы са значэннем 'турбавацца, непакоіцца, праяўляць клопат аб кім-, чым-небудзь'. На карце супрацьпастаўлены нерэгулярныя фанетычныя і каранёвыя адрозненні. Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм.
клапаці́цца 4, 7, 10, 11, 17, 27, 30, 37, 53, 54, 57, 59—63, 71, 75, 76, 81, 86 (рэдк.), 88, 104, 110—112, 118, 120а, 124, 135, 137, 140, 141. *клопоці́цца* 102, 107, 108, 114, 117 *(хто клопо́цицца, той турбу́еццa)*. *клопоті́цца* 134. *клыпаці́цца* 34, 35, 43, 44, 84. *клъпаці́цца* 8а, 13, 15, 41. *клапоці́цiса* 93. *клопоты́тис* 132. *клопоты́тись* 94. *клупутэ̂тысь* 98. *клопоты́тыся* 96а. *клапо́цицца* 12, 20, 26, 32, 52а, 64, 66, 72, 80, 99, 105, 126, 127. *клапо́ціца* 19. *клопо́цицца* 94, 113. *клопо́тiцца* 94. *клопо́тыцца* 109. *клопо́чыцца* 103. *клопо́чэцца* 94а, 108.
Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *клыпаці́ць* 82. *клапачава́ць* 126.
хлапаці́цца 28. *хлапо́цiцца* 24, 58.
ру́піцца 3, 8а, 10, 11, 13, 15, 18, 21, 22, 31, 33, 34, 35, 38, 41, 43, 44, 47, 49, 49а, 50, 53—55, 57, 59, 64, 67, 68, 70, 73, 75, 76, 79—81, 89 (рэдк.), 104, 118, 119, 124, 127. *ру́пытысь* 95, 103. *ру́пытыса* 132.
дбаць 10, 11, 20 *(на́тта, дба́лы, клапатлі́вы — ап усё дба́я)*, 35, 45 *(ваш аспада́р до́бры, дба́я аб сваі́х спра́вах)*, 46 *(але́ ж дбаў хоць тро́хі аб чы́мсьці)*, 50, 53, 54, 55 (рэдк.), 57, 59—61, 65, 67, 74, 102, 104, 106, 116, 118, 120, 121, 124, 135, 137, 140. *дбать* 134. *дбатэ̂* 98. *дба́ты* 90, 92, 94, 95, 96а, 97, 131, 132. *дба́е* 94а, 96, 103, 108, 109, 113, 119, 138.
турбава́цца 53, 54, 56, 57, 59, 104, 124. *турбова́тыса* 132. *турбова́цца* 117, 134. *турбува́цца* 8а, 35. *турбу́ецца* 26, 80 (рэдк.).
забо́ціцца 2, 5, 8а, 14, 25, 25а, 29, 36, 40, 47, 51, 53, 69, 73—75, 80, 81, 83, 84, 86, 89, 101, 112, 115, 119, 125, 137, 140, 142. *забо́тытис* 132. *забо́тытись* 90, 94а, 96, 98, 109.
журы́цца 114, 120а, 129.
стара́цца 53. *стара́тыся* 91. *стыря́цца* 79. *стара́тись* 90.
беспако́іцца 80. *біспако́іцца* 12.
Адзінкавыя: *бядзі́ць* 10 *(бядзі́ць мне, як там на́ша ба́бка — ці ні захварэ́ла?)*. *корпі́цца* 102.

Карта № 16

ТУРБАВАЦЬ

№ 2545 «Як скажуць, калі прычыняюць другому чалавеку неспакой, турботы: турбуюць, непакояць, трывожаць, фатыгуюць...»
Картаграфуюцца дзеясловы, якія маюць семантыку 'непакоіць, турбаваць, прымушаць каго-небудзь турбавацца, трывожыцца'. На карце паказаны каранёвыя і прэфіксальныя адрозненні дзеяслоўнай лексікі, а таксама словазлучэнні, якімі выражаецца дадзенае значэнне. Выразы *прычыні́ў хло́пату, зада́ць кло́пату, нарабі́ў хло́пату, нарабі́ць кло́пату, прыбаўля́ць кло́пат, нашто́ мне лі́шні кло́пат забіва́ць галаву́* пракартаграфаваны як *прычыня́ць кло́пат*, а словазлучэнні *не дае́ спако́ю, не даю́ць спако́ю, не дае́ пако́ю, прычыня́е непако́й* — як *не дава́ць спако́ю*. Слова *трыво́жны* пры адсутнасці ў адказе на пытанне дзеяслова *трыво́жыць* картаграфуецца як *трыво́жыць*. Дзеяслоў *памяша́ць* пракартаграфаваны як *мяша́ць*. Назоўнік *беспако́йства* пры адсутнасці ў адказе на пытанне дзеяслова *беспако́іць* паказаны на карце як *беспако́іць*. Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм. Адведзены ад картаграфавання словы і словазлучэнні, якія не адпавядаюць ці не зусім адпавядаюць тэме карты.
трыво́жыць 5, 10, 11, 18, 31, 37, 45, 46, 48, 49а, 53, 60, 68, 72, 85, 120, 123, 129, 133, 138. *тріво́жыць* 39, 44, 79, 84, 85, 89. *тріво́жіті* 94. *трыво́жыты* 96, 131. *трыво́жаць* 9, 14, 29, 40, 50, 53—55, 57, 59, 61, 62, 71, 73—75, 80, 88, 101, 104, 112, 114—117, 123, 135—137, 139, 140, 142. *тріво́жаць* 86 (рэдк., нов.), 113. *трыво́жать* 96а, 98, 103, 108, 132, 134. *трыво́жат* 93, 102. *трыво́жуць* 7, 8, 34, 35, 42, 78, 81, 118. *тріво́жуць* 16, 41. *тръво́жуць* 8а. *трыво́жыт* 94. *трыво́жны* 141.
турбава́ць 4, 28, 36, 46, 52, 65, 69, 77, 86, 99, 100, 110, 136. *турбува́ць* 6, 8а. *турбова́ты* 95, 97, 98, 102. *турбôва́ты* 90. *турбу́юць* 7, 15, 21, 29, 33, 53, 54, 56, 59, 61, 63, 67, 71, 75, 81—84, 86, 104, 107, 111, 118, 121, 124, 126, 140. *турбу́ють* 97, 98, 103, 108, 109, 132. *турбу́іць* 22, 25а. *турбу́я* 25, 27, 126. *турбава́ў* 23. *не турбу́й* 119. *ні турбу́й* 38.
беспако́іць 5, 47, 128 *(То́ню ў часы́ і не ў часы́ беспако́яць)*. *безспако́іць* 129. *біспако́іць* 1, 6, 8а, 13, 17, 30, 79, 84, 89. *быспоко́іты* 95 (нов.). *беспако́яць* 9, 70, 86, 125, 140, 142. *беспоко́ять* 134. *біспако́яць* 14, 76. *бэспоко́ять* 109. *бэспоко́ят* 102. *біспако́юць* 12, 16, 35, 42, 43, 75. *бэспоко́іт* 94. *не беспако́й мяне́* 119. *беспако́йства* 2.
непако́іць 31, 52а, 124. *ніпако́іць* 10, 110. *непако́яць* 57, 59, 80, 104. *ніпако́яць* 11, 50. *непако́юць* 41. *ніпако́юць* 124.
неспако́іць 19, 20. *ніспако́іць* 3. *неспако́яць* 114. *неспако́й* 19, 20.
валнава́ць 123. *валну́юць* 32, 142.
фатыгу́юць 53, 61.
клапаці́ць 120а. *клапо́цяць* 53.
мяша́юць 130. *міша́юць* 75. *міша́ють* 94а. *пумыша́ты* 91.
прычыня́ць кло́пат 120а. *прычыні́ ў хло́пату* 24. *зада́ты кло́пату* 96. *нарабі́ ў хло́пату* 58. *наробы́ты кло́поту* 96. *прыбаўля́ют кло́пат* 93. *нашто́ мне лі́шні кло́пат забіва́ць галаву́* 66.
не дае́ спако́ю 20. *ны дае́ споко́ю* 92. *не даю́ць спако́ю* 67, 137. *ны даю́ть споко́ю* 103. *ні дае́ пако́ю* 105. *прычыня́е неспако́й* 51.
Адзінкавыя: *бутува́ць* 44. *надаядая́* 49. *тлумі́ць* 69. *чыпа́ць* 44. *чэпля́ты* 96а.
Адведзены: *благі́ (нехаро́шы) чалаве́к* 64. *вре́дный* 87. *напячэ́ душу́* 106. *чого́ мэне́ тро́гаеця* 106. *нудлі́вы* 122.

Карта № 17

ШАНЦУЕ

№ 2547 «Як кажуць, калі ў каго ўдача: шанцуе, вязе, шчасціць...»
Картаграфуюцца дзеясловы, якія выражаюць удачу, шанцаванне ў чым-небудзь, а таксама словазлучэнні, што ўжываюцца замест дзеясловаў і маюць аналагічную семантыку. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні. Улічаны таксама нерэгулярныя фанетычныя змяненні і суфіксацыя. Інфінітыўная форма *ве́зці* картаграфуецца як *вязе́*, формы *повэзло́, пувызло́*, пракартаграфаваны таксама як *вязе́*. Форма *шыку́я* і інфінітыўная форма *шіхова́ць* картаграфуюцца як *шыху́е*. Формы *шчасці́ць, шчасты́ть* пракартаграфаваны як *шча́сціць*. Форма *пушчаслі́ выло* картаграфуецца як *шчаслі́віць*. Назоўнік *шча́сце* пры адсутнасці дзеяслова *шча́сціць* картаграфуецца як *шча́сціць*. Форма *удало́ся* паказана на карце як *удае́цца*. Устойлівыя словазлучэнні *ідзе́ ў руку́ (на руку́)* і *у руку́* пракартаграфаваны як *ідзе́ руко́й*. Назоўнік *уда́ча* картаграфуецца як выраз *уда́ча яму́*.
Адведзены ад картаграфавання словы *вязу́чы, насты́рлівы, тала́н, шчаслі́вы*, якія не зусім адпавядаюць тэме карты.
вязе́ 20, 25а, 28, 30, 31, 43, 46, 53, 54, 56—59, 61, 62, 67—69, 71, 75, 76, 81, 82, 86, 88, 99, 100, 104, 112, 115—121, 124, 125 *(што яна́ ні заду́мая, ва ўсім ей вязе́, а на́ша няўда́ча не́йкая)*, 126—128, 137, 139—141. *везе́* 134, 136. *вызэ́* 92 (нов.), 97, 131, 132 (нов.), *вэзе́* 102. *вэезе́* 93. *вязе́ць* 1, 2, 4—7, 8а, 9—11, 13, 15, 29, 35, 36, 40—42, 44, 73, 78—80, 84, 85, 89. *візе́ць* 12, 14, 16, 39. *вязёт* 1, 125. *вязёць* 35, 87 *(вязёць яму́, як уто́пліннiку)*. *везці́* 133. *повэзло́* 96а. *пувызло́* 91.

шанцу́е 23, 37, 38, 45, 51, 53, 57, 61, 62, 65, 67, 74, 77, 102, 104—106, 110 *(шанцу́е — калі на ўсё, а шча́сце — калі на што шча́сце, на што не)*, 114, 116, 117, 123, 134—139, 140 (рэдк.). *шанцу́я* 20, 25, 25а, 26, 27, 46, 52, 52а, 54, 59, 60, 63, 64, 66 *(як каму́ шанцу́я, дык і ў ла́пцях танцу́я)*, 69—73, 75, 76, 81, 82, 118, 119, 124, 126, 127. *шанцу́іць* 8а, 10 *(як шанцу́іць, то й у ла́пцях танцу́іць)*, 11, 24, 32—35, 85.

шані́ ць 142.

шэ́нціць 3, 19, 21, 22. *шэ́нця* 18.

шэ́ндзя 82.

шыху́е 48, 90, 92—96, 98, 103, 108, 109, 114, 131, 132. *шіху́е* 113. *шыху́я* 47 *(от шыху́я чалаве́ку: каро́ву до́бру купі ў і бу́льба ўрадзі ла — спор у аспада́рцы)*, 50 *(як шыху́я, то і мужы́к танцу́я)*, 55. *шіхова́ць* 101. *шыку́я* 49.

шча́сціць 8а, 41, 44, 49а, 53, 57, 104, 112. *шча́сце* 141. *шчасці ць* 82, 84, 86. *шчасты́ть* 109. *шчасці цца* 102.

шчаслі віць 8а, 35. *шашслі віць* 16. *пушчаслі выло* 91. *шчаслі віцца* 84.

тала́ніць 120а. *тала́ня* 124.

удае́цца 8а, 53, 54, 56, 81, 83, 93, 94, 114. *удало́ся* 45, 92.

уда́ча яму́ 17, 19. *уда́ча ёму́* 94. *уда́ча* 134.

ідзе́ руко́й 81, 82. *ідзе́ руко́ю* 134. *ідзе́ць руко́й* 2, 8, 75. *ідзе́ ў руку́* 93. *ідзе́ць у руку́* 5, 6. *йдзе на ру́ку* 138. *у руку́* 2 *(не з рукі́, а ў руку́)*.

Адзінкавыя: *до́ля до́бра кого́* 94а. *дурня́к папада́е* 82. *ідзе́ць у жыцці́* 6. *йдзе ў дзе́ло* 138. *ла́дыця* 97. *хэнцу́е* 107.

Адведзены: *насты́рліві* 111. *вязу́чы* 130. *шчаслі вы* 130. *тала́н* 142.

Карта № 18

САМОТНЫ

№ 2549 «Самотны: адзінокі, з'адзінелы... Самотнік, адзінец...»

Картаграфуецца лексіка, якая характарызуе адзінокага чалавека. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Слова *адзіно́къя* пракартаграфавана як *адзіно́кі*. Ад картаграфавання адведзены словы *ску́чны* і *су́мны*, якія не зусім адпавядаюць тэме карты.

адзіно́кі 2—4 *(адзіно́кі — жыве́ць адзі́н як па́ліц)*, 5—8, 8а, 9—11, 13—15, 19, 21—25, 25а, 26—29, 31—37, 43, 45—49, 49а, 50, 51 *(жыве́ адзіно́кі як кало́к у по́лі)*, 52, 52а, 53—56, 58—61, 63, 64, 66—72, 74—78, 80—82, 86, 89, 93, 100, 102, 104, 105, 110, 112, 115—126 *(зусі́м заста́ўся адзіно́кім, не́каму кру́жку вады́ пада́ць)*, 128—130, 135 (нов.), 136, 137, 140. *адзіно́кій* 1, 8а, 16, 17, 39—42, 44, 79, 83—85, 87, 89. *адзіно́къя* 12. *одзіно́кі* 101, 106, 113, 114, 133, 138 *(одзіно́кі чолове́к, шо звер)*. *одзіно́кій* 107. *одіно́кі* 94. *одіно́кій* 92. *одіно́кый* 97, 103, 132. *одыно́кы* 98. *одыно́кый* 94а, 95, 96, 96а *(чолові́к, якы́й жыв на ху́торы, був одыно́кый)*, 103, 108, 109, 131, 132 *(одыно́кый як коло́к у по́лі)*. *ôдыно́кый* 90.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *адзіно́шны* 30. *одына́к* 131.

адзі́н 4 *(жыве́ць адзі́н, як па́ліц)*, 8а *(адзі́н як па́ліц, адзі́н адны́м)*, 9 *(адзі́н як пень)*, 14, 35, 37, 52 *(жыве́ сам адзі́н)*, 58, *(адзі́н як па́лка, як дубе́ц у по́лі, так і ён адзі́н)*, 71, 118, 124. *одзі́н* 106.

адзіне́ц 23, 62, 80, 82, 104. *одзінэ́ц* 114.

сам адзі́н 52 *(жыве́ сам адзі́н)*, 135. *само́дён* 90.

само́тны 18, 20, 46, 53, 57, 62, 113. *само́тный* 94а, 96, 96а, 108. *самі́тный* 109. *самы́тный* 95, 103.

само́тнік 57.

сам 94, 94а, 95, 96, 138 *(чолове́к сам жывэ́)*.

сам сабе́ 137 *(адзіно́кі, сам сабе́ жыве́)*, 140 *(аніко́га німа́, жыве́ сам сабе́)*.

Адзінкавыя: *гаро́тны* 31. *журлі́вы* 38.

Адведзены: *ску́чны* 127, 142. *су́мны* 127.

Карта № 19

ШКАДАВАЦЬ

№ 2550 «Як кажуць: каго-небудзь шкадаваць, жалець, жалкаваць...»

Картаграфуюцца дзеясловы з семантыкай 'адчуваць жаль, спагаду да каго-небудзь'. Супрацьпастаўляюцца лексіка па каранёвых і словаўтваральных элементах. Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм.

шкадава́ць 10, 18—28, 31, 37, 38, 45—47, 49, 49а, 52—68, 70—72, 74—77, 81, 82, 86 (рэдк.), 99, 100, 104, 105, 107, 110—112, 115, 116, 118—129, 135—137, 139, 140, 142. *шкадъва́ць* 38. *шкъдава́ць* 9. *шкъдъва́ць* 8а, 15. *шкадува́ць* 73. *шкодова́ць* 101, 102, 106, 113, 138. *шкодова́ть* 134. *шкудува́ць* 43, 84. *шкыдува́ць* 35, 73. *шкыдыва́ць* 7, 87. *шкадава́ці* 93. *шкодова́ті* 94, 133. *шкодова́ты* 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132. *шкôдôва́ты* 90. *шкодова́ці* 94. *шкодува́ты* 92, 96. *шкудува́ты* 91. *шкудува́тэ* 93. *шкаду́я* 50, 69. *шкоду́е* 117.

жале́ць 1, 2, 4—17, 24, 29, 32—36, 38—44, 53, 62, 66 (нов.), 67, 69 (нов.), 73, 75, 76, 79—89, 102, 116—119, 123, 124, 125 (рэдк.), 127, 130, 138, 142. *жале́ть* 134.

жа́лаваць 48.

жалкава́ць 75, 82, 118. *жалкова́ць* 102.

Карта № 20

ШКОДА

№ 2550 «Як скажуць: шкада, шкода, жалка, жаль...»

Картаграфуюцца прэдыкатыўныя словы, што ўжываюцца ў значэнні выказніка ў безасабовых сказах, калі гаворыцца пра пачуццё жалю, спагады, якое перажывае хто-небудзь у адносінах да каго-, чаго-небудзь. На карце супрацьпастаўляюцца каранёвыя і акцэнтуацыйныя адрозненні. Дадзеная карта складзена на падставе адказу на другую частку пытання, пагэтаму ёсць няпоўныя адказы на гэту частку. Гэты прабел у асноўным кампенсуецца адказам на першую частку пытання ў форме дзеяслоўнай лексікі, пракартаграфаванай на карце № 19.

шко́да 2—7, 8а, 9, 13, 15, 18, 20—25, 25а, 26—31, 33, 35—38, 41, 43, 45, 46, 49, 49а, 51, 52, 52а, 54, 56—60, 63—65, 67, 68, 70—78, 80—82, 84, 86, 90, 91, 93, 94, 94а, 95, 96, 96а, 97, 98, 100—110, 112, 113, 115—124, 126—129, 131—135, 137—141. *шко́до* 53.

шкада́ 10, 14, 47, 50, 54, 55, 57, 60, 61, 99, 104, 111. *шкыда́* 87.

жа́лка 7, 8а, 9—13, 15—17, 29, 33—35, 39, 41—44, 67, 73, 75, 76, 79—82, 84, 86, 88, 107, 116—119, 124, 127, 141, 142. *жа́лко* 53, 61, 102, 134, 138, 140.

жаль 14, 36, 42, 53, 67, 75, 80, 82, 85, 86, 89, 94, 102, 108, 118, 123, 140.

Карта № 21

САРАМЛІВЫ

№ 2553 «Я. н. сарамлівы чалавек: сарамлівы, сарамяжны, стыдлівы...»

Картаграфуюцца прыметнікі, якімі характарызуюць сарамлівага чалавека. Пры картаграфаванні ўлічаны каранёвыя, словаўтваральныя і фанетычныя змяненні. Лексема *устыдлі́вы* картаграфуецца як *стыдлі́вы*, *сарамяжлі́вы* — як *сарамя́жлівы*. Зыходная форма прыметнікаў узнаўляецца на аснове склонавых форм.

стыдлі́вы 2—6, 8, 9—11, 13, 19—22, 24, 25, 25а, 27—32, 34, 38а, 43, 45, 47—49, 49а, 50 (нов.), 51, 52, 52а, 53, 55, 57, 58, 67—70, 72—78, 81, 82, 88, 93, 94, 101, 102, 104, 114, 116, 118, 119, 121, 123—126, 127 (нов.), 128, 129, 134, 139—141. *стыдлі́вый* 1, 7, 14, 16, 17, 39—42, 44, 79, 80, 83—86, 107. *стыдліві* 133. *стадлі́вы* 33. *стъдлі́вы* 8а, 9. *стъдлі́вый* 8а. *стъдлі́въй* 15. *стъдлі́въя* 12. *стыдлы́вый* 92, 94а, 96, 96а, 97, 108, 131, 132. *стыдлêвый* 90. *стыдлэ́вы* 98. *устыдлі́вы* 46.

сарамлівы 26, 27, 38, 50, 53, 54, 59, 62, 66, 67, 69, 71, 75, 96, 99, 100, 104, 110—112, 118, 119, 120а, 126 *(ён такі сарамлівы, выйсці ему́ на ву́ліцу, так ён наперо́д у шты́лачку паба́чыць)*, 129, 130, 136, 140, 141. *сарамлівый* 107. *соромлівы* 102, 106, 113, 114, 122, 134. *сырамлівы* 35, 82. *соромлы́вый* 96, 103, 132.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *саро́млівы* 23. *соромя́гі* 137.
сарамя́жы 53, 63, 115, 120, 136, 140, 142. *сорам'я́жы* 135. *сором'я́жі* 134. *сором'я́жій* 113. *соромя́жы* 138. *сором'я́жы* 114, 117.
сарамя́жны 64, 127.
сарамя́жлівы 56, 57, 61, 65, 104. *соромля́жлывый* 109. *сором'яжлы́вый* 94а.
сарамя́злівы 53, 60.
сором'язлы́вый 95. *соромлязлы́вый* 103.
сараматлівы 105. *соромотлівы* 94 (рэдк.).
страмлівы 10, 73, 117.
стра́мны 124.
сцісніцільный 7. *сцісніцільная* 12. *сцяснíцельны* 142. *сцясніцільны* 81.
нясме́лы 51. *нысмілый* 91.
скро́мны 51, 75, 89, 130. *скро́мный* 83, 84, 89.
со́весны 74. *со́вісны* 89. *со́вісный* 1, 87, 89. *со́высный* 90, 92.
Адзінкавыя: *засце́нчывы* 111. *неадва́жны* 52.

Карта № 22

САРОМІЦЬ

№ 2553 «Стыдзіць, сароміць, сарамаціць, страміць...»
Картаграфуецца дзеяслоўная лексіка з семантыкай 'дакараць, выклікаючы пачуццё сораму'. На карце паказаны каранёвыя, словаўтваральныя і акцэнтуацыйныя змяненні. Слова *стра́міць* картаграфуецца як *страміць*.
стыдзіць 1, 2, 4—8, 9—11, 13—15, 17—19, 21, 22, 24, 25, 25а, 28—37, 39—45, 48, 49, 49а, 50—52, 52а, 53, 55, 57—61, 67—85, 88, 89, 101, 102, 104, 107, 113, 114, 116, 118—120, 121, 123—129, 133, 135, 139, 140. *стъдзіць* 8а, 12. *стыдзіці* 93. *стыды́ты* 92, 94а, 96а, 108, 109, 131, 132.
сты́дзіць 3, 47. *сты́дыты* 94, 95, 103. *сты́дыці* 94. *стэ́дытэ* 98.
стыда́ты 91, 96, 97.
саро́міць 23, 26, 27, 31, 38, 56, 57, 66, 67, 80, 104, 110, 113, 118, 119, 122, 130, 140. *соро́міць* 106, 107. *соро́мець* 114. *соро́мыты* 94а, 95, 96, 103, 108. *суро́мітэ* 98.
соромы́ты 109, 132.
сарамаціць 11, 53, 54, 60, 62, 63, 104, 142. *соромотíть* 134.
сарамя́жыць 53, 64.
страміць 5, 8а, 9—13, 15, 16, 29, 34, 35, 38, 41—44, 67, 69, 73, 75, 78, 80—82, 84, 102, 113, 117, 118, 124, 127, 135, 137. *страміті* 94. *страміці* 94. *страмы́ты* 94а, 95, 96, 103, 108, 109, 131, 132 (моцна сароміць). *стра́міць* 76.
Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *сраміць* 79. *страмаціць* 105.
савесціць 74.

Карта № 23

СОРАМ

№ 2553 «Стыд, сорам, страмата, страм...»
Картаграфуецца лексіка са значэннем 'сорам; пачуццё моцнай збянтэжанасці, няёмкасці'. На карце паказаны каранёвыя, прэфіксальныя і суфіксальныя адрозненні. Лексема *скрамата́* пракартаграфавана як *страмата́*.
стыд 1—4, 6—8, 8а, 9—19, 21, 22, 24, 25, 25а, 28—44, 46—49, 49а, 50—52, 52а, 53, 55, 57—61, 67—70, 72—86, 88—94, 94а, 95, 96, 97, 101—104, 107—109, 113, 114, 116, 118—121, 123—129, 131—134, 137, 139—142. *стэд* 98.
встыд 20. *устыд* 45, 46.
со́рам 23, 26, 27, 35, 38, 53, 54, 56, 57, 60, 62—67, 69, 71, 75, 81, 82 (у песнях), 99, 100, 104, 107, 110—112, 115, 118, 119, 122, 124, 127, 129, 130, 136, 140, 141. *со́ром* 94, 94а, 95, 96, 102, 103, 106, 108, 109, 113, 114, 117, 132, 134, 135, 138. *со́рым* 84.
страм 5, 8а, 9—13, 15, 16, 29, 34, 35, 37, 38, 40—44, 69, 73, 75, 76, 78, 80—82, 84, 86, 94, 94а, 95, 96, 98, 102, 103, 105, 108, 109, 113, 117, 118, 124, 127, 134, 135, 142.
страмата́ 10, 80. *стрымыта́* 44. *скрамата́* 53.
страмо́цця 44.
пазо́р 54.

Карта № 24

НЕЛЮДЗІМЫ

№ 2555 «Я. н. той, хто пазбягае людзей: нелюдзімы, непрылюдны, дзікі, дзіклівы...»
Картаграфуецца ад'ектыўная лексіка, якой характарызуецца нелюдзімы чалавек. На карце паказаны каранёвыя, прэфіксальныя і суфіксальныя адрозненні. Улічаны таксама нерэгулярныя фанетычныя змяненні. Назва *дзікі́* картаграфуецца як *дзікі*, слова *непрылю́дні* — як *непрылю́дны*, слова *нелюдскі* — як *нялю́дскі*. Ад картаграфавання адведзены словы, якія не адпавядаюць ці не зусім адпавядаюць тэме карты.
нелюдзі́мы 31, 33, 106, 112, 124, 126 *(такі́ ўжо нелюдзі́мы, людзе́й не хо́ча паніма́ць)*, 129, 130, 136. *нелюдзі́мый* 86. *нілюдзі́мы* 10—13, 34, 35, 38, 76, 78, 83, 89. *нілюдзі́мый* 29, 40, 44, 79, 82, 85, 89. *нылюды́мый* 131. *нялюдзімы* 72 *(нялюдзімы — хе́йры ніякай ня лю́біць)*.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *адлю́дны* 18. *нілюднівы* 35. *нілюдзя́ны* 43. *нелюдзівы* 53. *нымыжлю́дный* 94а. *міжлю́дны* 99.
непрылю́дны 5, 49а, 54, 137. *ніпрылю́дны* 6, 8, 51, 105. *ніпрылю́дный* 7. *ніпрълю́дны* 8а. *ніпрълю́дный* 8а. *ныпрылю́дный* 131. *ніпрылю́дні* 127.
нялю́дскі 3 *(нялю́цкі, да людзе́й ня ту́ліцца)*, 11, 24, 57, 64, 71 *(нялю́цкі чалаве́к — ні пасаве́туецца з людзьмі, ні пагаво́рыць)*, 104, 117, 140. *нелю́дскі* 138, 139. *нілю́дскі* 52а, 70. *нілюдске́й* 16.
нялю́дны 22, 25, 26, 67, 71 *(нялю́дны — як воўк адзін)*, 119, 122, 128 *(жылі тут нялю́дныя, іх дражнілі «палудзікія» — саўсім не падхо́дзілі к лю́дзям)*. *нелю́дны* 80, 114, 116, 142. *нілю́дны* 51, 127. *нылю́дный* 97. *нэлю́дный* 108.
бязлю́дны 27, 63, 65, 67, 99, 104, 119, 120, 125 *(вот ра́дам такі бязлю́дны жыве́ — ні ён к людзя́м, ні лю́дзі к яму́)*, 126, 140. *безлю́дны* 120а, 134, 135. *бызлю́дный* 132. *бэзлю́дны* 102. *бэзлю́дный* 97, 109. *бязлю́дный* 17.
дзікі 8а, 10, 20, 30, 32, 45 *(дзікі не́йкі чалаве́к, не лю́біць людзе́й)*, 46, 48 *(ён з мале́нства такі дзікі, бо жыў на ху́тары)*, 50, 53—55, 61, 62, 73, 75, 77, 78, 82, 88, 100, 102, 104, 111, 113—115, 120а, 121, 124, 126, 127, 133, 137, 141, 142. *дзікій* 8а, 29, 41, 42, 84, 86, 87. *ды́кый* 92, 96а, 103 (рэдк.), 131. *дзікі́* 8а, 20, 52. *дзікі́й* 8а.
дзіклівы 8а, 9, 23. *дзіклівый* 7, 8а, 14, 41.
дзічлівый 41.
дзікава́ты 10, 11, 64.
ніцы 110. *ніцый* 86.
пану́ры 121. *поню́ры* 133.
Адзінкавыя: *адсты́рлівы* 20. *засце́нчывый* 42. *зверава́ты* 81. *злый* 1. *маўклівы* 28. *нігаманкі* 77. *нікумпаністъй* 15. *ныдолу́гый* 103. *ныпрыёмный* 131 *(ныпрыёмный до людэ́й)*. *няве́тлъй* 15. *нядру́жыскій* 84. *пану́рысты* 19. *пôтайный* 90. *саро́мны* 124. *свірыбый* 1. *скрытый* 84.
Адведзены: *бяспу́тны, -ый* 89. *самôлюбівый* 90.

Карта № 25

НЕЛЮДЗЬ

№ 2555 «Я. н. той, хто пазбягае людзей: нелюдзь, нелюдзень, дзюк, дзік...»

Картаграфуюцца назоўнікі, якія называюць чалавека, што пазбягае людзей, нелюдзімага. На карце супрацьпастаўляюцца каранёвыя, суфіксальныя і прэфіксальныя найменні. Слова *нéлюд* картаграфуецца як *нéлюдзь,* лексема *непрылю́дзік* — як *непрылю́дак,* назва *нéлюднік* — як *нялю́днік,* лексема *нéўледдзе* — як *нялю́дздзе, нелюдзíн* — як *нелюдзíм.* Адведзены ад картаграфавання словы *батрáк, вýпар, даўбня́, самалю́бец, цíхоня,* якія не адпавядаюць тэме карты. Пры фіксацыі матэрыялу ўвага збіральнікаў больш была сканцэнтравана на першай частцы пытання (гл. карту № 24), таму няма адказаў па значнай колькасці населеных пунктаў на другую частку пытання.

нéлюдзь 7, 10, 11, 22, 25а, 31, 38, 46, 49, 49а, 56, 58, 59, 61, 67—69, 71, 73—76, 78, 79, 81, 82, 84, 86 (рэдк.), 88, 93, 102, 104, 107, 112, 114, 116—**120, 121** *(нéлюдзь — éслі ён ваабшчэ́ ні панімáя нíчóга),* 124, 129, 137, 140. *нéлюд* 53. *нэ́люд* **96**. *нэ́людь* 108.

нялю́днік 9, 26, 28. *нелю́днік* 54. *нéлюднік* 122.

непрылю́дак 21. *ніпрылю́дак* 2, 4, 6. *ніпръ*л*ю́дак* 8а. *ніпрылю́дзік* 5.

нялю́ддзя 44. *нéўледдзе* 14.

нéлюдзень 54, 67, 73, 104, 136. *нéлюдень* 134. *нéлюдзінь* 75.

нілюдзíм 79, 83. *нілюдзíн* 35.

бязлю́ддзе 123. *бязлю́ддзя* 79. *безлю́ддзя* 35. *бізлю́ддзя* 118.

бязлю́днік 35, 36, 53, 57, 66, 73, 81, 82, 104, 110. *бызлю́днык* 90, 95—96а, **103, 131**. *бэзлю́днік* 94, 101, 113. *бэзлю́днык* 98, 103, 109.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *ніпръ*л*ю́да* 8а. *неналю́днік* 24. *адлю́днік* 47 *(вот нéкі адлю́днік — людзéй баіцца).* *бызлю́док* 91. *бязнéлюдзь* 140.

дзік 50 *(дзік нéкі гэ́ты хлóпяц),* 53, 55, 62, 104, 136.

дзікáр 2, 7, 8а, 53, 60, 82, 93, 111, 113, 115, 118, 120а, 124. *дзікáрь* 16. *дзікáр* 94, 134. *дыкáр* 96.

дзіч 36.

дычáр 132.

воўк 30, 34, 71.

вуўкулáк 35.

тýмарнік 21, 25а.

Адзінкавыя: *адстыра* 20. *атáдур* 4. *барю́к* 41. *даматýр* 69. *даматýрка* 69. *дзюк* 84. *затыннік* 85. *ніцýн* 86. *понýра* 107. *соўмáч* 113.

Адведзены: *вýпар* 60. *батрáк* 64. *даўбня́* 81. *цíхоня* 81. *самалю́бец* 93.

Карта № 26

МАЎЧУН

№ 2556 «Чалавек маўклівы... Маўчун, мармыль...»

Картаграфуюцца словы-назоўнікі, якімі характарызуюць маўклівага чалавека. На карце супрацьпастаўляюцца каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Слова *мáрмыль* паказана на карце як *мармы́ль,* лексема *мармýла* — як *мармýль,* слова *маўмы́ра* — як *маўмы́р,* слова *ню́ня* — як *ню́нька.* Адведзена ад картаграфавання назва *няўдáліца,* якая не адпавядае тэме карты.

маўчýн 13, 15, 18, 25а, 31, 36—38, 43, 44, 48, 49а, 53, 55, 57, 60, 62, 71, 76—79, 82, 88, 104, 112, 118, 124, 129, 130, 140. *моўчýн* 74, 94, 106, 107, 114, 117, 137, 138. *муўчýн* 17.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *маўкýн* 26. *маўчáк* 54. *маўчýня* 128.

мармы́ль 8а, 9, 10 *(слóва ні скáжыць, мармы́ль),* 11 *(як інá жывéць з тым мармылём — слóва ні пачýлі ат ягó),* 21, 28, 29, 33, 42, 79, 84, 86, 118. *мáрмыль* 40 *(мáрмыль éтый нíчóга нам ні скáжыць).*

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *мармýза* 20. *мурмéль* 22. *мармы́ра* 31. *мармы́за* 49. *мамрýга* 51. *мармóн* 72. *мормы́ло* 96. *мýрмаль* 118. *мамéй* 123. *мамэ́ка* 123. *мýмра* 139.

мармýль 25, 64, 65, 67, 111. *мормýла* 133.

мармóль 54 *(ты гаварыць лянýяссе, мармóль),* 100, 104, 105.

маўмы́р 80, 119. *маўмы́ра* 75, 82.

маўмýра 117, 126, 127.

мамрю́к 83. *мумрю́к* 84.

цíхоня 1, 16, 25а, 34, 81, 82, 118.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *цíхмáн* 18. *цíхманнё* 21. *цíхýн* 115.

ню́нька 66, 73. *ню́ня* 64.

Адзінкавыя: *ваўчы́ца* 140 *(такáя ваўчы́ца, што ні з кім не разгавáрвае).* *воўк* 50. *дундýк* 6. *маўдýк* 2. *мýня* 14. *німэ́ць* 131. *ніцкó* 110. *нямкó* 110. *понýра* 101. *тур* 109. *ýпар* 53.

Адведзена: *неўдáліца* 19.

Карта № 27

МАЎКЛІВЫ

№ 2556 «Чалавек маўклівы...»

Картаграфуюцца прыметнікі, якімі характарызуецца маўклівы чалавек. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя, суфіксальныя і фанетычныя адрозненні. Ад картаграфавання адведзены словы, што не адпавядаюць тэме карты.

маўклíвы 3, 4, 8а, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 23, 24, 26—28, 30—32, 35, 43, 45, 52 *(маўклíвая — сядзíць, як кум у вóрку),* 53—59, 61—63, 65, 67, 68, 70, 71, 75, 78, 81, 82, 104, **112, 115,** 120, 120а, 124, 126, 130, 136, 139—141. *маўклíвый* 7, 8а, 17, 80, 83—86. *мовклы́вый* **94**а. ***моўклíвы*** 74, 134, 138.

замóўклы **47** *(от нéкі замóўклы, сам за сібé ні адгавóрыцца).*

маўчлíвы 2, 5, 8, 25, 29, 36, 38, 51, 66, 73, 81, 82, 93, 99, 102, 111, 116, 118, 119, 121, 123, 127, **128, 135, 140, 142**. ***маўчлíвъй*** 12. *маўчлíвый* 86, 87. *маўшлíвы* 35, 82. *маўшлíвый* 84. ***мовчлíвый 94***а, **132**. ***мовчлы́вый*** 96, 97, 103, 108, 109. *моўчлíві* 138. *моўчлíвы* 94, 114, 117, 122, 134.

маўчалíвы 128. *мовчалíвый* 91. *муўчалíвъй* 15. *муўчалíвый* 39, 44. *мъўчалíвый* 41. *мыўцалíвый* 16.

мôвчавлíвый 90.

цíхі 32, 34, 46, 66, 68, 72, 113, 125 *(нéйкі цíхі такí — усё цішкóм, маўчкóм),* 140. *тыхый* 96.

ваўкавáты 50, 93, 140. *вовковáтый* 95. *вовкувáты* 98.

негаваркí 66. *неговоркí* 114.

ныгувурлы́вый 92. *нэговорлы́вый* 96а.

ніразгавóрчысты 89. *ніразгавóрчистый* 84.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *нêразгавóрны* 9. *ніразгавóрчывы* 76. *ныговорýчый* 103.

Адзінкавыя: *дудувáты* 6. *зáвшы мовчы́ть* 131. *замкнёны* 93 *(замкнёны — у ягó мóвы нéма).* *маломóвный* 92. *мармулявáты* 64. *насýпаваты* 52а. *нігаманкí* 77. *ніцы* 110. *понýруватый* 94а.

Адведзены: *нелюдзíмы* 33. *спакóйны* 46, 66. *спокóйный* 92. *нысмíлый* 92.

Карта № 28

МАНЮКА

№ 2558 «Я. н. той, хто хлусіць: ілгун, хлус, манюка, брахун...»

Картаграфуюцца назоўнікі, якімі называюць чалавека, які хлусіць. На карце па-

казаны каранёвыя адрозненні назваў ілгуна. Улічаны нерэгулярныя фанетычныя змяненні. Слова *мутýн* картаграфуецца як *муцю́н*. Адведзены ад картаграфавання назвы, што не адпавядаюць ці не зусім адпавядаюць тэме карты.

брахýн 9, 10, 13, 16, 18, 23, 25а, 29, 31, 35, 37, 42, 43, 59, 67 *(брахýн абмáнвае і мóцна мéле языкóм)*, 73, 75, 76 (груб.), 78, 80, 82, 104, 118, 121, 123—125 (асудж.), 126—129, 135, 137—139, 140 (груб.), 141, 142. *брехýн* 120. *брыхýн* 92, 96, 103 (рэдк.), 132. *брэхýн* 94а, 102, 103 (рэдк.), 114, 126, 133, 134, 136. *бряхýн* 17, 44, 84—87, 89.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *брахня́* 46. *брэхтýн* 107. *брэ́хля* 130.

брахлó 43, 78, 81, 124. *бряхлó* 79.

ілгýн 1, 4, 5, 7, 8, 8а, 9, 12—15, 27, 29, 32, 33, 36, 39—42, 44, 48, 54, 57, 63, 64, 75, 80 (рэдк.), 93, 104, 124. *ілгýня* 8 (ж. р.). *ілхýн* 16. *йілгýн* 11, 35, 43. *лгун* 20, 23, 49а, 57, 61, 62, 65, 83, 86 (рэдк.), 91, 94а, 118, 124. *ýгун* 84.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *лгар* 19. *лгач* 20. *угýль* 81.

лыгýн 52а, 53, 59.

лы́га (ж. р.) 12.

манюка 2, 6, 10, 11, 21, 22, 24, 25, 25а, 26, 28, 30, 31, 34, 38, 57, 66, 71, 73, 75—77, 79, 100, 104, 120а, 129.

манцюк 37, 56.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *манцюшка* 37. *манёк* 68. *манцéль* 70. *мань* 74. *мантýн* 106. *манéка* 116. *манéй* 118. *маняка* 124.

хлус 10, 11, 21, 29, 58, 67, 72, 75, 104, 105, 107, 110—112, 115, 117, 122, 124, 137, 140. *хлуст* 59.

мутю́н 94а—96, 96а—98, 103, 108, 109, 131. *мутýн* 92.

муця́р 94. *мутя́р* 94, 103.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *муцéль* 99. *мýцель* 101. *мýця* 102. *мутяры́ско* 103.

матóн 73 ('абманшчык, балбатун'), 119.

лахнá 45 *(лахнá ён, абмáншчык — лахнíць лю́біць)*, 49.

Адзінкавыя: *аблýднік* 51. *брыль* 79. *звóднік* 47. *крутосвéт* 101. *крутю́н* 97. *маты́га* 12. *мот* 82. *маталы́га* 84. *халю́к* 53.

Адведзены: *абмáншчык* 4, 9, 13, 29, 41, 45, 62, 75, 81, 83, 85, 93, 119. *аммáншчык* 35, 38. *обмáншчык* 92, 131, 132. *махля́р* 3, 46—48, 50—52, 53—55. *круцéль* 9. *круцíль* 94. *крутíль* 94. *круцêнь* 60. *крутю́н* 97. *тряплó* 14. *траплó* 75. *балтáйнік* 37. *язы́чнік* 97, 120. *балбатýн* 75. *сабáка* 75, 82. *сýчка* 75. *пустульгá* 78. *пыдманёха* 84. *болтýн* 91. *плут* 92. *падмáншчык* 93. *пыдмáншчык* 84. *боўтýн* 107. *баламýт* 113. *баламýта* 113 (ж. р.). *жýлік* 138.

Карта № 29

МАНІЦЬ

№ 2558 «Ілгаць, хлусіць, маніць, брахаць, гаварыць няпраўду...»

Картаграфуецца дзеяслоўная лексіка са значэннем 'гаварыць няпраўду, маніць'. На карце паказаны каранёвыя лексічныя адрозненні. Картаграфуецца таксама складаная назва *гавары́ць няпрáўду*. Выраз *мýціць няпрáўду* картаграфуецца як *гавары́ць няпрáўду*. Інфінітывы дзеясловаў аднолены на аснове асабовых форм. Словы *абмáнваць* (і яго варыянты), *абхíтрываць, балбатáць, круцíць, падмáнваць* (і яго варыянты), *трапáць* не зусім адпавядаюць тэме карты, сабраны недастаткова і пагэтаму адведзены ад картаграфавання.

брахáць 3, 10, 18, 21, 23, 25а, 31, 46, 49, 49а, 54, 59, 67, 73, 75—77, 80—82, 104, 107, 118, 119, 121, 123—130, 135, 137—139, 140 (груб.), 141, 142. *бріхáць* 16, 44, 79, 84, 87, 89. *бръхáць* 29. *брыхáць* 35, 43. *брэхáць* 101, 102, 114, 120, 133, 136. *брэхáть* 134. *бряхáць* 13, 17, 86. *брыхáты* 90, 96. *брэхáты* 94 (рэдк.), 94а, 109 (рэдк.). *брэ́ша* 78. *брэ́шэ* 132. *брéшыць* 13, 32, 85. *бріхáцца* 16.

ілгáць 4, 5, 7, 8а, 12, 14, 23, 27, 38, 40—42, 44, 48, 49а, 54, 60, 63, 64, 75, 80—82, 104, 124, 140. *йілгáць* 11, 29, 35, 43, 65. *лгаць* 15, 16, 20, 61, 83, 86 (рэдк.), 118. *ýгаць* 75, 81, 84. *ілгáці* 93. *лгáты* 90, 94а. *лжáты* 91. *ілжэ́* 57. *ілжэ́ць* 1, 8, 13, 33, 36. *ілгéць* 39. *лжэ* 19. *лжэць* 9, 85.

лыгáць 53, 62. *лыжэ́* 52а. *лыжэ́ш* 59.

манíць 2, 5—7, 10, 11, 21, 22, 24, 25а, 26, 28, 30, 31, 34, 37, 40, 53 (рэдк.), 62, 63, 66—71, 73—77, 79, 82, 88, 100, 104, 106, 116, 118, 119, 124, 127, 135. *мáніць* 56. *мáня* 25.

хлусíць 10, 11, 29, 62, 67, 75, 82, 104, 105, 107, 115, 118, 120, 124, 129, 137, 140. *хлусíці* 93. *хлýсіць* 27, 53, 58, 72, 110—112, 117, 122.

Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *хлуснíць* 15. *хлусцíць* 59.

муцíць 99. *муцíці* 94, 102. *мутíті* 94. *муты́ты* 92. 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132 (рэдк.). *мутэ̂тэ* 98.

махлявáць 3, 47, 48, 50, 54, 55. *махлю́е* 51. *махлю́я* 52.

лахнíць 45, 49.

гавары́ць няпрáўду 80, 81, 125. *гавары́ць ніпрáўду* 38. *говоры́ть непрáўду* 134. *гуварíць ніпрáўду* 84. *гыварíць ніпрáўду* 89. *гывары́ць ніпрáўду* 35. *гъвары́ць ніпрáўду* 82. *гавóрыць ніпрáўду* 1. *мýціць ніпрáўду* 99.

Адзінкавыя: *баламýціць* 113. *брíліць* 79. *звóдзіць* 47. *шальмíць* 9. *шулóтытэ̂* 98.

Адведзены: *абмáнаваць* 2, 4, 75. *абмáнаваіць* 4. *абмáнъваіць* 9. *абмáныя* 78. *абмáніваць* 7. *абмáнівъць* 42. *абмáнівыць* 41. *обмáньвае* 132. *абманíць* 67. *бріхáць* 41 ('сварыцца'). *абхíтраваць* 75. *балбатáць* 75. *трапáць* 75. *круцíці* 94. *крутíті* 94. *падмáнваць* 99, 119. *пудмáніваць* 140. *падмáньваць* 135. *падмáньваці* 93.

Карта № 30

МАНА

№ 2558 «Хлусня, мана, брахня...»

Картаграфуюцца аддзеяслоўныя назоўнікі са значэннем 'няпраўда, хлусня, мана'. На карце паказаны каранёвыя адрозненні. Слова *маня́* картаграфуецца як *манá*. Адведзены ад картаграфавання лексемы *абмáн, круцéньства, махлявáнне, махля́рства,* якія не зусім адпавядаюць тэме карты.

брахня́ 3, 10, 11, 18, 25а, 36, 46, 47, 49, 49а, 54, 56, 59, 62, 65, 73, 75, 76, 78, 80—82, 104, 107, 110, 118, 119, 121, 123—130, 135, 137—142. *брехня́* 14, 17, 86. *бріхня́* 16, 32, 41, 44, 83—85, 87, 89. *брыхня́* 35, 40, 43, 90 (рэдк.), 92, 96, 132. *бръхня́* 8а, 29, 33, 42. *брэхня́* 90 (рэдк.), 94 (рэдк.), 94а, 101, 102, 109 (рэдк.), 113 (нов.), 114, 133, 134, 136. *брэ̂хня́* 131. *бряхня́* 13, 86.

манá 5, 6, 11, 21, 22, 25, 25а, 28, 30, 31, 37, 62, 63, 66, 68—71, 74—77, 79, 88, 100, 116, 118, 119, 127. *мънá* 34, 73. *маня́* 106.

хлусня́ 7, 9—11, 14, 15, 27, 29, 31, 34, 35 (нов.), 54, 58, 59, 62, 67, 72, 75, 80 (рэдк.), 82, 104, 105, 107, 110, 115, 117, 120, 122, 124, 129, 137, 140. *хлушня́* 82.

няпрáўда 19, 20, 80, 81. *непрáўда* 113, 134, 135. *ніпрáўда* 1, 4, 7, 8а, 16, 35, 38, 75, 82, 84, 89, 99. *ныпрáвда* 90, 91, 96, 132.

мутня́ 92, 94, 94а, 95, 96, 96а, 103, 108, 109. *мутнé* 98. *мутнэ́* 97.

лож 40, 62, 75.

Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *ілганнё* 44. *лжэ́нство* 60. *лгáнство* 61.

Адзінкавыя: *шулóта* 98.

Адведзены: *абмáн* 10, 41, 42. *махлявáнё* 50. *махля́рства* 54. *махля́рство* 47. *круцêньство* 60. *крутнэ́* 97. *пудмáн* 140.

Карта № 31

НАДАКУЧЛІВЫ

№ 2560 «Я. н. той, хто надакучае: прыкры, надаедлівы, назойлівы, надакучлівы, дакучны, назольны...»

Картаграфуюцца назвы надакучлівага, надаедлівага чалавека. На карце супраць-

пастаўлены каранёвыя, прыставачныя, словаўтваральныя і фанетычныя адрозненні. Лексема *прыклы* картаграфуецца як *прыкры*. Назва *назолліве* — як *назойліві*, назва *надакушліві* — як *надакучліві*, назва *дакушліві* — як *дакучліві*, назва *дакушны* — як *дакучны*, дзеяслоў *надакучае* пракартаграфаваны як *надакучліві*, а дзеяслоў *надаядаць*, *надаеў* — як *надаедліві*. Адведзены ад картаграфавання словы, якія не адпавядаюць або не зусім адпавядаюць тэме карты.

надакучліві 27, 45, 51, 52а, 53, 54, 57, 59, 62, 70, 73, 99, 104, 118, 124, 127, 129, 139, 140. *надакучліві* 133. *надакучлівый* 80. *надокучліві* 94, 114. *надокучлівый* 107. *надокучлывый* 94а, 96а, 108, 132. *надукучлывы* 98. *надокучліві* 122. *нъдакучліві* 34. *нъдакучлівый* 41. *ныдакучлівый* 40, 42. *надокучае* 109, 113. *надакушліві* 75, 81. *ныдакушліві* 43. *ныдакушлівый* 79, 85.

дакучліві 5, 10, 13, 20, 24, 28, 37, 57, 123. *дакучлівый* 14, 39, 44. *докучліві* 114, 134. *дакушліві* 82. *дакушлівый* 84, 86, 87.

надокучны 102.

дакучны 2, 6, 31, 53, 54, 58, 68, 69, 80. *дакучный* 44, 80. *дакушны* 17, 35, 75, 89. *дакушный* 83, 84. *дакушнъй* 15.

дакучнік 53.

надаедліві 3, 4, 21, 30—32, 43, 48, 49, 55, 60—62, 65, 67, 71, 72, 76, 93, 100, 110, 118, 120, 120а, 121, 123—125, 126 *(ой, надаедліві, прыйдзе, як пачне балтаць, работаць не дае)*, 127, 129, 135, 137, 139, 140, 142. *надаедлівуй* 136. *надаедлівый* 1, 7, 14, 44, 80, 117. *надоедліві* 133. *надоедліві* 94, 102, 106, 114, 134, 138. *надоедлівый* 107. *надоедлывый* 97, 131. *нодоедліві* 122. *нъдаедліві* 13, 33, 34. *нъдаедлівъй* 12, 15. *нъдаедлівый* 41. *ныдаедліві* 29, 43, 82. *ныдаедлівый* 16, 40, 79, 83, 84. *надоідлівый* 90. *надоідлівый* 95. *надуідлывый* 92. *надуюдлівый* 91. *надаядаць* 66. *надаеў* 115, 130.

надойдлывый 96а.

надаедны 3, 116.

надаедлы 119.

даедліві 11 *(даедліві дзяцёнак, звягаіць цэлны дзень)*.

надаядліві 19, 25, 36, 47, 52, 53, 59, 69 (нов.), 74, 75, 77, 104, 105, 112. *нъдъядліві* 38. *ныдыядліві* 35.

надаядлы 8, 25, 57, 63, 119. *нъдаядлы* 9. *нъдъядлы* 8а. *нъдъядлый* 8а. *ныдыядлы* 78.

надаядны 19, 46, 49а, 73. *надаядный* 86.

даядлы 5, 6, 53.

даяда 6.

надаяда 46, 55, 135.

назойліві 9—11, 25, 25а, 35, 43, 61, 75, 76, 78, 81, 82, 88, 112, 124, 137. *назойлівый* 16, 80, 86, 90. *назойлывый* 131, 132. *назюйлывый* 96. *назолліві* 29, 82, 127, 134.

назольный 80.

назолы 139.

назола 6, 8а, 9, 25а, 32, 41, 44, 60, 64, 67, 77, 103.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *назэлліві* 101. *назолісты* 102. *назоляе* 109.

прыкры 22, 29, 53, 56, 57, 60, 62, 74, 77, 82, 104, 124, 126, 127. *прікрый* 84, 86. *прыкрый* 131. *прыклы* 82.

слота 95, 96, 108, 113. *слёта* 90.

абрыдны 22, 71.

Адзінкавыя: *абрыдліві* 23. *ад'яда* 50. *апастылы* 142. *башня* 124. *пастылы* 124.

Адведзены: *нахальны* 18. *ныхальный* 87. *наругень* 21. *адура* 93. *упор* 96. *гідкэй* 98. *пуганы* 98. *ўедліві* 113. *звяга* 118. *звягліві* 118. *уедлы* 121. *настырны* 124. *прывязацца* 128. *урэдны* 141.

Карта № 32

ЗАЙЗДРОСНЫ

№ 2563 «Я. н. той, хто зайздросціць: зайздросны, зайздросліві, завідны, завідліві, завідушчы...»

Картаграфуюцца прыметнікі, якія характарызуюць зайздроснага чалавека. Рознымі фігурамі на карце абазначаны назвы з неаднолькавымі асновамі. Словаўтваральныя і фанетычныя адрозненні паказаны запаўненнямі ўнутры фігур. Назва *завідны* картаграфуецца як *завідны*, лексемы *зайздрасны*, *задросны*, *заздросны*, *заздросный*, *зайдросны*, *зайздросы*, *зайзросны*, *зоздросні* — як *зайздросны*, назвы *задроны*, *заздроны*, *заздроный*, *зазроны*, *зайдроны* — як *зайздроны*, прыметнік *зайздрывый* — як *зайздрывы*. Адведзены ад картаграфавання словы *жаднік*, *жадны*, якія не зусім адпавядаюць тэме карты, а таксама словы *завісць* і *зайздрасць*, якія трэба разглядаць як вынік недакладнага адказу на пытанне.

завідны 2—6, 8а, 9—11, 19, 21, 23, 24, 31, 37, 49а, 52, 52а, 53, 57, 58, 60—62, 66, 67, 70, 73, 76, 82, 88, 99—102, 104, 113, 119, 120, 124, 126, 135, 140, 142. *завідный* 7, 8а, 17, 84, 86, 87, 107, 117. *завыдный* 92, 95, 103, 108, 109, 132. *завэдны* 98. *завідны* 25, 34, 129.

Іншыя назвы ад таго ж кораня: *завіднік* 4, 85, 89, 124. *завідчывы* 118. *завіжы* 134.

завідліві 23, 25а, 29, 35—38, 43, 53, 55, 59, 74, 75, 78, 81, 82, 94 (рэдк.), 112, 114, 121—123, 125, 126, 128, 134, 137, 140, 141. *завідлівый* 16, 39—42, 44, 79, 83—86. *завідлівъй* 12, 15. *завыдлівый* 90. *завыдлывый* 96, 97, 131.

завідушчы 43, 75, 77, 82, 89, 118, 120а, 124, 125. *завідушчый* 80, 84. *зывідушчы* 79, 82. *зывідушчый* 84.

завідросны 62, 127.

зайздросны 9, 11, 18, 20—23, 26, 28—30, 33, 35, 38, 46, 48, 49, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 63—68, 70, 73, 74, 82, 105, 110, 111, 113, 114, 116, 134, 136. *зайздросный* 80 (рэдк.), 108. *зайздрасны* 73, 137. *зайздръсны* 34. *здрасны* 140. *задросны* 118, 138. *заздросны* 45, 47, 75, 142. *заздросный* 91, 103 (рэдк.), 133. *зоздросні* 133. *зайдросны* 71, 82, 94, 127, 135 (рэдк.), 136, 140. *зайздросы* 9 (лічаць польскім словам). *зайзросны* 104.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *зайздроннік* 51. *задроснік* 124. *зайздры* 139. *зайздросліві* 53, 54, 104, 142.

зайздроны 106. *задроны* 98. *заздроны* 50, 93, 96а. *заздроный* 94а, 96. *зазроны* 101, 102. *зайдроны* 99.

зайздрывы 19, 27. *заздрывый* 131.

завісліві 8, 13, 32, 76, 118. *завіслівый* 7, 14. *завіслывый* 92.

завісны 43. *завісный* 1.

павідліві 72, 105, 115.

Адзінкавыя: *запесліві* 135. *заяда* 73. *заядны* 73. *злыдный* 108. *крывосны* 120а. *крывотліві* 140 (пагардл.). *нінасытный* 84. *ныобольный* 132. *скныры* 136. *хоўхліві* 66.

Адведзены: *жадны* 37, 139. *жаднік* 84. *завісць* 130. *зайздрасць* 130.

Карта № 33

ЗАЙЗДРОСЦІЦЬ

№ 2563 «Зайздросціць, завідаваць...»

Картаграфуюцца дзеясловы з семантыкай 'зведваць, перажываць пачуццё зайздрасці да каго-, чаго-небудзь'. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і фанетычныя адрозненні. Дзеясловы *задросціць*, *зайдросціць*, *зайзросціць* картаграфуюцца як *зайздросціць*. Інфінітывы ўзнаўляюцца на аснове асабовых форм.

завідаваць 1, 3, 6—8, 9, 14, 17, 21, 23, 25а, 31, 36, 39, 49а, 50, 52а—55, 57, 59—62, 67, 70, 74, 80—82, 85, 99, 100, 104, 117—126, 128—130, 135, 141. *завідуваць* 32, 66, 76, 79, 83, 112, 118, 137, 140. *завідувуць* 43. *завідувыць* 78, 83. *завідъваць* 5, 86. *завідъвъць* 8а, 12, 13, 15, 34, 38. *завідываць* 10, 11. *завідывыць* 16, 35, 40—42, 44, 83, 84, 87—89. *завідоваць* 101, 102, 106, 107, 113, 114, 138. *завідовать* 134. *завідваць* 37. *завідоваці* 93, 94. *завідоваті* 94. *завыдоваты* 97, 103, 108, 131. *завыдуваты* 90, 92, 94а—96, 109, 132. *завэдуватэ* 98. *завідавая* 25. *завідуя* 19, 58, 69 (нов.), 75, 77, 115. *завідая* 73. *завідаваіць* 2, 4, 24, *завідывыіць* 29.

павідаваць 72.

зайздруя 27, 51. *зайзруя* 27.

зайздросціць 11, 18, 20—22, 26, 28—30, 33—35, 38, 46, 48, 49, 52, 54, 56, 57, 59, 60, 62—65, 67—69, 73, 74, 104, 105, 110—113, 127, 130, 136, 142. *зайздростіть* 134. *зайздростыты* 108. *задросціць* 138. *зайдросціць* 71, 99, 135, 136. *зайзросціць* 116.

зайздро́сіць 110, 139.
Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *зайздро́сліць* 53. *заздры́ты* 94а. *заздро́сіць* 45, 47, 75, 133, 142. *заздро́стыты* 91, 96, 96а, 103 (рэдк.), 131.
Адзінкавыя: *завіжоват* 134 (рэдк.). *крывава́ць* 140. *ныввбо́лыты* 132.

Карта № 34

ЖАНЧЫНА, ЯКАЯ ЛЮБІЦЬ ХАДЗІЦЬ ПА СЯЛЕ

№ 2566 «Я. н. жанчына, якая любіць хадзіць па сяле: пахатніца, пасялуха, пасялушніца...»
Картаграфуюцца назвы жанчыны, якая любіць хадзіць па сяле. На карце паказаны каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні. Назва *ха́тніца* картаграфуецца як *паха́тніца*, лексема *пахату́ха* — як *паха́туха, пасяльні́ча* — як *пасяльні́чая, брэ́нда* — як *бры́нда, блэ́нда* — як *блы́нда, валанцу́га* — як *валацу́га, блу́дніца* — як *блудні́ца, бадзі́ня* — як *бадзя́ка.* Адведзены ад картаграфавання назвы, што не адпавядаюць тэме карты. Назва *пасяле́нь* адведзена ад картаграфавання толькі ў дачыненні да пунктаў 6 і 11, дзе маецца супрацьпастаўленне жанчына — мужчына (*пасялу́ха* — жанчына, *пасяле́нь* — мужчына), а «Інструкцыяй адказу на пытанне «Я. н. мужчына, які любіць хадзіць па сяле» не прадугледжана. Для тых жа населеных пунктаў, у мове жыхароў якіх словам *пасяле́нь* характарызуюцца жанчыны (а таксама, відаць, і мужчыны), слова *пасяле́нь* картаграфуецца.
пасялу́ха 4, 6, 8, 10 (*на ва́шым пасёлку мно́га такіх пасялу́х — хо́дзяць з ха́ты ў ха́ту, а до́ма ўсё ля́дам ляжы́ць*), 11 (*гэ́тым пасялу́хам не́калі ро́біць — па сяле́ ціга́юцца*), 21, 22, 25, 26, 27, 45 (устар.), 47, 49а, 50, 53 (трад.), 54, 55 (рэдк.), 58, 63—65, 68, 104, 121, 126. *пъсялу́ха* 8а, 30. *пысялу́ха* 16, 29, 35, 83. *посэлу́ха* 98.
пасялу́шніца 25, 48, 54. *пъсялу́шніца* 5, 9.
пасяльні́чая 10, 11. *пасяльні́ча* 2 (*пасяльні́ча то́лькі па сялу́ і хо́дзіць, а мужчы́на — пасяльні́чы — плёткі развóдзіць*).
пасяле́нь 28, 31, 37, 74.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *пасялы́нда* 10 (асудж.). *пасялда́* 25а. *пасіля́йка* 37. *пасялу́шка* 54 (маладая). *по́сял* 56.
паха́тніца 62, 67, 72, 76, 115, 116, 118, 119, 122, 126, 136, 137, 139—142. *пъха́тніца* 13. *поха́тніца* 106, 107, 134. *поха́тныца* 94а, 108, 109, 131, 132. *ха́тніца* 7.
паха́туха 36, 49, 110, 120а, 135. *поха́туха* 101, 102, 106, 114. *пыха́туха* 44. *пахату́ха* 136.
валацу́га 53, 71, 75, 87, 93, 127. *въЛацу́га* 86. *вылацу́га* 87, 89. *волоцю́га* 133. *валанцу́га* 6.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *волоча́й* 94. *волоча́шчая* 94. *валача́ста* 112.
бры́нда 43, 78, 79, 81, 84. *брэ́нда* 80.
бры́ндала 75, 80.
блы́нда 12 (экспр.). *блэ́нда* 33.
блэ́ндаяцца па ха́тах 52а.
Назвы з коранем *-хад-*: *пахадзя́ка* 14, 17. *пахады́ня* 123. *пахаджа́йка* 141. *походу́шча* 90, 95. *походу́шчая* 113 (*блудні́ца, походу́шчая, потпіра́е лю́дзям ла́вкі*). *походэ́нька* 96, 96а. *походю́нка* 103. *пухудю́ха* 92. *пъхаду́ха* 39. *хо́дзіць па ха́тах* 105.
Назвы з коранем *-цяг-*: *цяга́шчая* 53, 57. *цяга́шча* 54. *цяга́лка* 124. *пыцігáйка* 82. *пацяга́ка* 11. *пацяга́чка* 77.
по́шта 42, 98. *по́чта* 51.
Назвы з коранем *-бег-*: *побагу́ха* 138. *побэгу́ха* 138. *пубягу́шка* 34. *пъбягу́шка* 33.
Назвы з коранем *-сяд-*: *пасяду́шка* 46. *ніпасяду́ха* 75.
блудні́ца 113. *блу́дніца* 73.
бадзя́ка 23. *бадзі́ня* 3.
брадзя́га 70. *брыдзя́га* 82.
Адзінкавыя: *баўту́ха* 42. *бяздо́мніца* 125. *згра́йня* 84. *лахна́* 45. *ла́хта* 59. *лы́нда* 80. *павадзю́шча* 140. *палянд́эра* 25а. *палята́йка* 18. *патаску́ха* 129. *похвэ́стыя* 97. *пу́га* 98. *пыддзірэ́ўніца* 16. *смэ́кса* 97. *сямідво́рка* 53. *тра́йла* 52.

Адведзены: *страпа́чка* 1 (*страпа́чка трэ́пліць языко́м шпо ні папа́ла*). *пасяльні́чы* 2, 11. *сплётнік* 4. *сплётніца* 4, 13, 24, 32, 69, 73, 77, 89, 120а, 125, 130, 131. *плётніца* 122. *пасяле́нь* 6, 11. *пляткарка* 19, 20, 51. *пасялу́н* 25. *пасялу́шнік* 25. *гульта́й* 52а, 100, 142. *язы́чніца* 60. *манью́ка* 66. *пляцёнка* 66. *плётка* 75. *языка́стая* 77. *гульта́йка* 85. *гульця́йка* 142. *трыпа́чка* 91. *поха́тнык* 94а. *ме́льмецень* 117. *бяздзе́луха* 120.

Карта № 35

КРЫЎДЗІЦЦА

№ 2577 «Мець на каго-небудзь крыўду: крыўдзіцца, абіжацца, вайдавацца...»
Картаграфуюцца дзеясловы, якія маюць значэнне 'мець на каго-небудзь крыўду', а таксама словазлучэнні з гэтай жа семантыкай. Рознымі фігурамі абазначаны лексемы з рознымі каранямі. Улічаны словаўтваральны аспект. Адведзены ад картаграфавання лексемы *злава́цца, злава́ць, крыўдава́ць* (з семантыкай 'рабіць каму-н. крыўду, крыўдзіць'), *се́рдзіцца, сердава́ці* і словазлучэнне *мець злосць,* якія не адпавядаюць або не зусім адпавядаюць тэме карты.
абіжа́цца 2, 3, 5, 7, 8, 8а, 9—17, 21, 25, 25а, 28, 29, 31—44, 47, 48, 49а, 50, 51, 53, 58, 59, 62, 67, 68, 70—73, 75—89, 104, 112, 115, 116, 118—120, 121—128, 130, 137, 139, 140, 142. *обіжа́цца* 102, 107, 113 (нов.), 114, 117, 134, 138. *обэжа́цца* 133. *обіжа́ціса* 94. *обіжа́тіса* 94. *обіжа́тыся* 91. *обіжа́тыса* 94а. *обыжа́тыса* 109, 132. *біжа́тыся* 98. *обіжа́тысь* 96а. *обіжа́тыс* 108. *обыжа́тысь* 92, 131. *ôбыжа́тысь* 90. *обыжя́тысь* 95 (нов.), 96, 97. *обыжя́тыс* 103.
крыўдзіцца 1, 6, 7, 8а, 9, 19, 21, 23—25, 25а, 26, 27, 29, 34, 35, 45, 48, 49, 50, 52, 52а, 53, 54, 57, 59, 62, 63, 65, 67, 69, 74, 75, 80 (рэдк.), 81, 82, 99—101, 104, 105, 107, 110, 111, 118, 119, 124, 126, 127, 129, 130, 140—142. *кры́ўдзіца* 18, 30, 56. *кры́ўдіцца* 134. *кры́ўдзіцца* 84. *кры́ўдыцця* 131. *кры́вдытысь* 96 (рэдк.).
Адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня: *закры́ўдзіць* 4. *крыўдава́цца* 64.
крыўдава́ць 20. *крыўдова́ць* 102. *крівдова́ць* 113. *крывдова́ты* 95, 96 (рэдк.), 97, 103, 108, 109. *крывдува́ты* 132. *крывдува́тэ̂* 98.
гне́вацца 25, 66, 106. *гне́ватыса* 132. *гні́ватысь* 92, 95, 98, 131. *гны́ватысь* 90. *загне́вацца* 106.
мець абі́ду 2, 38, 58, 99. *ма́ті обі́ду* 94.
мець кры́ўду 6, 20, 52, 61, 99. *ма́ті кры́ўду* 94.
Адзінкавыя: *крывава́ць* 120а. *крыві́цца* 124. *мець крыво́ту* 142.
Адведзены: *злава́цца* 1, 6, 22. *мець злосць* 6. *злава́ць* 27, 53, 55, 60, 61, 65. *се́рдзіцца* 77, 106, 118, 135, 136. *сердава́ці* 93. *крыўдава́ць* 124 ('крыўдзіць каго-небудзь').

Карта № 36

КРЫЎДЗІЦЬ

№ 2577 «Крыўдзіць, абіжаць...»
Картаграфуюцца дзеясловы з семантыкай 'рабіць каму-н. крыўду'. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні. Лексемы *глумі́ць* і *се́рдзіць* адведзены ад картаграфавання з прычыны неадпаведнасці іх тэме карты.
абіжа́ць 2, 3, 5, 7, 8, 8а—17, 21, 25, 25а, 27—29, 31—44, 47, 48, 49а—51, 53, 58—62, 67, 70—73, 75—89, 104, 112, 115, 116, 118—128, 130, 137, 139, 140, 142. *обіжа́ць* 102, 106, 107, 113, (нов.), 114, 117, 138. *обіжа́ть* 134. *обэжа́ць* 133. *абіжа́ці* 93. *обіжа́ці* 94. *обіжа́ті* 94. *обіжа́ты* 91, 94а, 96а, 108. *обыжа́ты* 92, 109, 131, 132. *ôбыжа́ты* 90. *обыжя́ты* 95 (нов.), 96, 97, 103. *біжа́тэ̂* 98.
кры́ўдзіць 1, 4, 6, 7, 8а, 9—11, 18—21, 23—25, 25а—27, 29, 30, 34, 35, 45, 48, 49, 50, 52, 52а—54, 56, 57, 59, 62, 63, 65, 67, 69, 74, 75, 80 (рэдк.), 81, 82, 99—102, 104, 105, 107, 110, 111, 118, 124, 126, 127, 129, 130, 140—142. *кры́ўдзіць* 84. *крі́вдзіць* 113. *кры́ўдіть* 94, 134. *кры́ўдзіці* 93. *кры́вдыты* 95, 96, 103, 108, 109, 131, 132. *крэ́вдытэ* 98.
крыўдава́ць 124.
Адведзены: *глумі́ць* 54. *се́рдзіць* 118, 135.

Карта № 37

КРЫЎДА

№ 2577 «Крыўда, абіда...»

Картаграфуюцца назоўнікі — назвы крыўды. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні. Адведзены ад картаграфавання назвы *абра́за* і *злосць,* якія не адпавядаюць тэме карты.

абі́да 2, 3, 5—8, 8а—17, 21, 25, 25а, 27—29, 31—44, 47, 48, 49а, 50, 51, 52а—54, 57—62, 67, 68, 70—73, 75—89, 93, 99, 112, 115, 116, 118—120, 121—125, 127, 128, 130, 137, 139, 140. *обі́да* 91, 92, 94, 94а, 96, 97, 98, 102, 103, 106—109, 113, 114, 117, 131—134, 138. *ôбі́да* 90.

крыўда 1, 4—7, 8а, 10, 11, 18—21, 23—25, 25а, 26, 29, 30, 35, 45, 48, 49, 50, 52, 53, 54, 56, 57, 59, 62—65, 67, 69, 74, 75, 80—82, 94, 99—102, 104, 105, 107, 110, 111, 118, 124, 126, 127, 129, 130, 134, 137, 140, 141. *кріўда* 84. *крі́вда* 113. *кры́вда* 92 *(кры́вда — як нішча́сце якóе),* 94а—96, 103, 108, 109, 131, 132. *крэ́вда* 98.

гнеў 106. *гнів* 92, 94а, 95, 98, 108, 132. *гныв* 90, 92.

Адзінкавыя: *крывóта* 142.

Адведзены: *злосць* 6, 55. *абра́за* 46.

Карта № 38

СВАРКА

№ 2580 «Я. н. сварка: сварка, свара, звада, звадка, грызня, перамоўка, калатня...»

Картаграфуюцца назвы сваркі. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні. Улічваецца словаўтварэнне. Лексема *зава́дка* картаграфуецца як *зва́дка,* слова *сва́ра* — як *свар,* слова *сварба́* — як *сва́рба,* назоўнік *сварка́* — як *сва́рка,* назоўнікі *звод, зво́ды, зво́дкі* — як *зво́да,* назоўнікі *ругані́на, ру́гань* — як *ругня́.* Ад картаграфавання адведзены назвы, што не адпавядаюць тэме карты.

сва́рка 1, 4—6 (нов.), 7, 8, 8а, 9—13, 15, 18, 24, 25, 28—38, 40—44, 46—48, 49а, 50, 51, 52а, 53—62, 64—68, 71—92, 94, 94а, 95, 96, 96а, 98, 100—124, 125 (рэдк.), 126—129, 131—142. *сварка́* 97.

свар 113, 117, 120а. *сва́ра* 67, 93.

сва́рба 45. *сварба́* 52.

калатня́ 10, 11 (з бойкай), 18 (калі моцна сварацца), 46, 49. (калі б'юцца), 53, 54, 57 *(калатня́ — б'ю́цца, руга́юцца),* 59, 60, 61 (груб.), 62, 63, 67, 70, 74—76, 82 ('вобыск'), 86 ('вельмі моцная сварка'), 104 (калі сварацца і б'юцца), 105, 116, 118, 127, 139—141. *кылытня́* 29, 82 ('вобыск'). *колотня́* 94 *(колотня́ — мо́цно сва́рымоса і ча́сто),* 94а *(колотня́ в ха́ты постоя́нно),* 95 ('частая сварка, склалася варожасць'), 96 ('частая сварка'), 103 *(нэ́лад у ха́ты),* 108 ('моцная сварка'), 109 ('моцная сварка'), 113 ('калі сварацца і б'юцца'), 114, 131, 132 ('моцная сварка'), 134. *кулутне́* 98 ('частыя сваркі і г. д.').

колоце́ча 102. *колоте́ча* 134. *колотэ́ча* 109, 133.

калантры́га 139.

грызня́ 7, 9 *(сва́рка, грызня́, а калі́ до́ўга-до́ўга, то грызня́),* 10, 11, 14, 16, 29, 41, 46, 48, 53, 54, 57, 62, 73, 75, 76 (груб.), 81—84, 86, 92, 94, 103 (экспр.), 107, 109, 110, 118, 127, 134, 137, 139—141. *грізня́* 113, 134.

грызо́та 112, 131, 134.

гры́жа 50 *(гры́жа адна́ зае́сць, так грызу́цца).*

ва́да 2, 3, 5, 6, 9, 23.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *ва́дзіцца* 24. *зва́дзіцца* 25.

ва́дка 8а, 21.

зва́дка 25а, 57. *зава́дка* 69 *(завяла́ся зава́дка; спяля́ліся сва́рыцца).*

зва́да 19, 20, 22, 26, 27.

зво́да 54, 107. *звод* 81. *зво́ды* 10, 82. *зво́дкі* 12, 134.

пэрэмо́ўка 94. *пыре́мовка* 95.

брехня́ 14, 17. *бріхня́* 16. *брыхня́* 35.

ругня́ 9, 12, 16, 35, 75, 118. *ругані́на* 84, 123, 124. *ру́гань* 14, 141. *ру́гынь* 79, 84.

Адзінкавыя: *ва́тарга* 2. *гіркатня́* 116. *гыдня́* 103 (экспр.).

Адведзены: *спор* 4, 78, 125, 140. *бу́ўтуўня́* 7. *сплёткі* 12. *спо́рка* 39. *ла́янка* 49, 130. *нізго́да* 51. *буза́* 75. *гамо́нка* 75. *го́ман* 75. *го́мын* 35. *сканда́л* 75. *шум* 75. *шумі́ха* 75. *бітва́* 84, 118. *бу́ча* 84. *нэ́лад* 96, 131. *нэна́высь* 109.

Карта № 39

СЛОВЫ З КОРАНЕМ *-ПРАКУД-*

№ 2561 «Што абазначае слова спракудзіць: а) надаесці, апрацівець, апрыкрацы, б) сваволынічаць...»

Картаграфуецца лексіка з коранем *-пракуд-*. Словы *апраку́дзіць, праку́дзіць, пракуды́ты, прошку́дзіць* картаграфуюцца як *спраку́дзіць, проку́дытысь* — як *спраку́дзіцца.* Акрамя таго, у каментары прыводзіцца спіс лексічных адпаведнікаў з іншымі каранямі.

спраку́дзіць 2 ('абрыдзець'; *спраку́дзіла ўсё слу́хаць),* 4 *(спраку́дзіў ты мне* = надаеў; *спраку́дзіла, мо́жыць спраку́дзіць),* 5 ('апрыкраць'), 6 *(як ён мне спраку́дзіў* = надаеў, знелюбеў, спрацівеў), 7 ('надаесці, апрацівець'), 8а ('надакучыць'), 9 ('надаесці, апрыкрацы'; *спраку́дзіла е́та дзе́ла мне),* 22 *(«спраку́дзіць — гэ́та абры́днуць адзін аднаму́»),* 27, 36 *(спраку́дзіў* = надаеў), 46 *(спраку́дзіць* = а) 'надаесці', б) 'сваволынічаць'), 48 *(спраку́дзіць* — а) 'надаесці, апрацівець, апрыкрацы, спрацівець'; *гэ́та рабо́та за ўвесь ты́дзень мне спраку́дзіла;* б) —), 49 ('апрацівець'), 52 ('абрыднуць'; *ён мне спраку́дзіў, не магу́ на яго́ глядзе́ць),* 53 ('абрыднуць'), 54 *(спраку́дзіць — прагна́ць, вы́гнаць з ха́ты),* 57 *(спраку́дзіць — бла́га зрабі́ць само́му сабе́, дрэ́нна, памылі́цца),* 64 *(спраку́дзіць — памяша́ць у хаду́ ці ў рабо́ці),* 65 ('спрацівець'; *вот спраку́дзіла, не хо́чацца пазіра́ць),* 85 *(спраку́дзіць — начудзі́ць, праку́да ж ён),* 87 ('надакучваць'), 111 *('надаесці, апрацівець'), спрôку́дыты* 90 (а) 'надаесці, апрацівець', б) —; *мудрува́ты). спроку́дыты* 97 ('надаесці'). *апраку́дзіць* 8а ('надаесці, абрыдзець'). *праку́дзіць* 44 ('сваволіць'). *прокуды́ты* 103 ('надаесці, апрацівець'), *прошку́дзіць* 102 ('правініцца, насваволіць').

спраку́дзіцца 19 *(мы жылі́ до́бра, а по́тым бла́га, зна́чыць, спраку́дзілася хазя́йка, ста́ла блага́я),* 20 *(ён мне спраку́дзіўся*=надаеў, апрацівеў; *быў до́бры чалаве́к, ды нешта спраку́дзіўся*=сапсаваўся, нешта нядобра зрабіў), 23 ('зняверыцца'), 25 ('абрыдзець, спрацівець'), 25а ('надаесці'), 57 *(спраку́дзіўся — ашуко́ўся, дрэ́нна зрабі́ў),* 58 ('згадзіцца'; *ён мне спраку́дзіўся),* 59 ('надаесці, апрацівець'). *спраку́дзіцца* 93 ('надаесці'). *спраку́дытысь* 96 ('абрыднуць'). *спруку́дытысь* 97 *(спроку́дывся собака, ны схотів па́сты),* 98. *проку́дытысь* 131 ('пратаргавацца').

праку́да 13 *(праку́да — ныдае́длівы, пустаме́ля; ідзі ты, праку́да, што ты гаво́рыш пусто́я),* 14 *(ідзі́, праку́да),* 46 *(праку́да — калі́ замаўля́юць хваро́бу;* ужываецца: *прыду́маў праку́ду які́юсьці; яка́ясьці праку́да напа́ла — калі́ гавары́лі, што чалаве́к хво́ры, апа́цыя на яго́ напа́ла),* 85 ('весялун, жартаўнік'; *ну й праку́да ж ён).*

Словы, якія ўжываюцца замест лексемы *спраку́дзіць: обрі́днуць* 113. *обры́днуты* 92, 95. *абры́даць* 66. *абры́дзіць* 2. *збры́днуты* 94а. *збры́дыты* 108.

апраці́вець 118, 124, 126, 129, 135. *апраці́вяць* 55. *апраці́віць* 1, 14, 16, 40, 42, 55, 69, 75, 82, 84. *опроты́выты* 92. *спраці́вець* 118. *спроці́вець* 113. *спраці́віцца* 8 *(ён мне спраці́віўся, не магу́ цярпе́ць яго́). спраці́віць* 40, 51, 66, 69, 75.

апры́крацы 24, 127. *апры́крыць* 35, 82, 118, 126. *опры́краць* 107. *опры́крыты* 109. *спры́крыць* 77.

надае́сці 14, 45, 71, 75, 118, 126, 128, 136. *надае́сць* 86, 124. *надае́сь* 127. *надое́сты* 94. *надое́сці* 107. *надоі́сты* 108, 109, 131. *надуе́сты* 92. *ныдае́сці* 35, 40. *ныдае́сць* 29, 82, 84. *ныдае́сь* 16. *дае́сці* 10.

абры́длы 77. *ачарце́ць* 135. *бісхазя́йнічыць* 75. *дура́чыцца* 86. *дурэ́ць* 55. *збро́дъвыць* 42. *знелюбе́ць* 24. *мудрува́ты* 90. *надаку́чыць* 75. *надоку́чыты* 108, 132. *огі́дыты* 108. *самаво́льнічаць* 118, 127. *сымаво́льнічыць* 29, 35, 84. *сымаво́льніцыць* 16. *сваво́ліць* 82.

сваво́лыты 94а, 95, 103, 108, 109, 132. *сваво́лытэ̂* 98. *сваво́льнічаць* 126. *спастыле́ць* 86. *спраклі́віць* 69. *шале́ць* 113, 135.

Адсутнасць лексемы з коранем-*пракуд-*: 1, 2, 3, 4, 5, 6. 7, 8, 8а, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 25а, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 49а, 52, 52а, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 96а, 100, 101, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 120а, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142.

Карта № 40

БУНАВАЦЬ (значэнне слова)

№ 2581 «У якім значэнні ўжываецца слова бунаваць: сварыцца, лаяцца...»

На карце паказаны значэнні і пашырэнне слова *бунава́ць*. Розныя запаўненні фігуры сведчаць пра розныя значэнні лексемы. Розныя адзінкавыя ўжыванні слова *бунава́ць* аб'яднаны знакам ⊙. Адсутнасць слова паказана на карце знакам — . Форма *буйнава́ць* картаграфуецца як *бунава́ць*.

бунава́ць 19 (*бунава́ць — бунт падыма́ць у ха́ця, сварыцца цёнгля*), 20 (*буну́я, хо́ча чорт ве́дая чаго́; бунава́ць — бушава́ць*), 23 (*бунава́ць — дурэ́ць*), 26 (*як мужчы́на б'е́цца — ка́жуць — буну́я, б'е́цца і сва́рыцца*), 46 (*бунава́ць — калі́ сва́рацца. Зноў бунава́лі цэ́лы ве́чар*), 50 (*як стаў бунава́ць, хоць ты з ха́ты ўцяка́й. Нілю́дскі хло́пяц, як стаў бунава́ць — пабі́ў пасу́ду, гаш у мі́ліцу забра́лі*), 51 ('таптаць — пра жывёлу'; *буню́юць збо́жа каро́вы*), 55 ('беспакарана распраўляцца з кім-небудзь, крыўдзіць'), 57 (*бунава́ць — буя́ніць, кі́даецца біцца, ла́ецца*), 62 ('сварыцца'), 63 ('сварыцца'), 64 ('сварыцца, гаварыць грубасці'), 99 ('сварыцца, хуліганіць; *буну́я п'я́ны, ма́ла хто ні буну́я*), 104 ('сварыцца, лаяцца, бушаваць'). *бунава́ці* 93 ('не рабіць, не працаваць'; *от буну́е без рабо́ты*). *бунова́ты* 94а ('буяніць'; *прышо́в да буну́е*'), 96 ('лодырнічаць'), 97 ('гультаяваць, не працаваць'). *бунова́ць* 102 ('весці сябе двудушна, нагаварваць ціхай сапай'). *бунува́тэ̂* 98 ('крыўдзіць каго-небудзь, выкарыстоўваючы сваю ўладу'). *бунова́ты* 95 ('буяніць'). *буйнава́ць* 49 (*буйнава́ць — калі́ б'е́цца п'я́ны*).

Адсутнасць слова *бунава́ць*: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 8а, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 21, 22, 24, 25, 25а, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 47, 48, 52, 52а, 53, 54, 56, 58, 59, 60, 61, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 94, 96а, 100, 101, 103, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 120а, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142.

Карта № 41

ТВАР

№ 2587 «Я. н. твар: ліцо, твар, морда, від...» АЛА 1334 'лицо' — lice — twarz АЛА 1335 'щека' — obraz — policzek

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні назваў твару: старыя ўсходнеславянскія *ліцо* (параўн. у н. п. 39А — *круглалікій, круглалікінькій, круглале́кенькій*), *твар* (параўн. у н. п. 85 — *памы́й тва́рь!, рызьнясло усю тва́рь*), від (параўн. у н. п. 81 — *ні кшталту ні віду, мыладзіца кшталтна, а від древный*). Зрабілі ўплыў польская і руская субстытуцыі. Так, у паўночна-ўсходняй частцы рэспублікі больш пашырана назва твару. *ліцо́*. У традыцыйных гаворках гэтага краю ужываюцца ўсе тры сінонімы. Са сваімі мікрасістэмамі ў гэтым паняційным полі. Назва *мо́рда* сітуацыйна (пры сучасным моцным уплывам рускай субстытуцыі) часта выступае як эмацыянальнае. У гэтых жа традыцыйных гаворках назва *мо́рда* выступае як абсалютны сінонім (параўн. у н. п. 39А — *памы́ла мо́рду, рызьнясло́ мо́рду, мо́рдачка чы́стая*). Назва *від* ужываецца больш у фальклорнай мове (*від у яе сусім бальнэ́й — уся́ жо́ўтыя; у яе ж ні віду ні ста́ну, а так зылыта́я ў рабо́ці; ой, у яе́ ж ні віду ні за́ду*). У заходняй частцы, дзе больш доўгі час мела ўплыў польская субстытуцыя, большую канцэнтрацыю мае назва *твар*. Назва *морда* 'твар' на поўдні рэспублікі, відаць, з'яўляецца новым запазычаннам з рускай мовы. У традыцыйных гаворках Брэстчыны і Гомельшчыны бытуе назва *мо́рда* 'шчака', *мо́рды* (мн. л.).

Адсутнасць інфармацыі на карце ніяк не абазначаецца.

ліцо́ (2587) 4, 8а, 69—11, 54, 78, 79, 83, 87, 89, 90 (новае), 92, 93, 95 (новае), 96 (новае), 96а, 103 (новае), 108 (новае), 139 (новае), 96а, 130, 131, 132 (новае), 142. *лыцо́* 97; (1334) *АЛА* (1334) 1А—9А, 13А, 18А—25А, 28А, 33А, 35А—37А, 39А—42А, 46А, 50А, 52А, 54А—60А, 62А—64А, 66А, 67А.

твар (2587) 4 (трад.), 8а, 9 (даўней), 54, 60, 62, 90, 95, 96, 98, 103, 107—109, 131, 132; АЛА (1334) 3А (раней), 10А—17А, 19А, 26А—32А, 34А, 41А, 43А, 44А, 46А, 48А, 50А, 59А, 61А, 63А, 67А, 50, 115. *тварь* (ж. р.) 39А; (1335) *твар* 50А.

від (2587) *від* 11, 93 (трад.), 142. *віт* 10, 133. выд 95, 96, 103, 108, 109, 131, 132; АЛА (1334) 47А, 51А, 54А, 56А, 63А, 65А, 67А (трад.); 1335) *від* 47А.

мо́рда (2587) 8а, 11, 19, 54, 78, 79, 83, 87, 89, 95, 96, 107, 108, 113, 130, 131, 133, 136, 139, 142; АЛА (1334) 11А, 28А, 34А, 35А, 54А, 61А—66А.

Карта № 42

ШЧАКА

АЛА 1335 'щека' щека — obraz — policzek

На карце супрацьпастаўлены назвы шчакі. Адзначана акцэнталагічная асаблівасць, калі націск ставіцца на першым складзе *шчо́ка*.

шчака́ 1А, 6А, 10А, 12А, 13А—19А, 26А—35А, 37А, 40А, 44А—46А, 49А, 55А, 57А—63А, 66А, 50, 61, 70, 115. *шчыка́* 2А—5А, 9А, 20А, 21А, 23А—25А, 36А, 38А, 39А, 41А, 52А. *шчъка́* 7А, 8А, 20А, 42А. *шчіка́* 22А. *шшыка́* 9А. *шчока́* 48А, 56А, 64А. *шчэка́* 53А, 54А, 65А.

шчо́ка 45А, 49А.

мо́рда 47А, 49А, 51А, 67А.

Карта № 43

РУЖОВЫЯ МЕСЦЫ НА ШЧАЦЭ

№ 2588 «Я. н. ружовыя месцы на твары: ягавіцы, ягадніцы, ягадкі... Адз. лік: ягадзіца, ягавіца...»

Картаграфуюцца назвы выпукласці, самай высокай мясціны на твары. Падобныя акругласці на пальцах рук і ног у народнай мове называюцца *пукі, пучкі, я́гадкі, паду́шачкі...*»

Як *я́гадкі* картаграфуецца выраз *твар як я́гатка* 24, *як я́гадзіна — яго́дзіна*, як *шчо́кі — пашчо́кі, пашчо́ка* 131.

я́гадкі 8, 12—15, 17, 23, 28, 31—38, 40—44, 47, 49, 58, 62, 65, 67, 69, 72—75, 77—82, 84—87, 96, 96а, 99—102, 105—107, 110, 112, 115—130, 134, 138, 139, 141. *твар як я́гатка* 24.

я́гады 45, 49а, 50, 51, 54, 55, 78, 96, 112, 114.

я́гадніцы 83, 104, 126, 129.

я́гадзіцы 6, 135, 139.

я́гавіцы 14, 17, 126.

я́гадзіна 16. *я́гадзіна, ягадзіна́, яго́дзіна* 85, 87 (паведаміў І. Я. Яшкін).

шчо́кі 1—5, 10, 11, 18, 25а, 29, 30, 39, 52а, 63, 64, 66, 68, 70, 71, 81, 89, 98, 108, 109, 111, 113, 132, 133, 138. *пашчо́кі, пашчо́ка* 131.

пуцкі, пу́ца 19, 20, 27, 53.
пучкі 25, 56. *пучкі, пучо́чкі, пучо́чэчкі* 85 (паведаміў І. Я. Яшкін).
гру́дкі 93, 95, 103.
Адзінкавыя: *падлі́чча* 7. *пятло́* 9. *кругі́* 21. *пе́тна* 46. *ру́жа* 48. *чырво́ныя тва́ркі* 52. *ружо́вы, чырво́ны твар* 57. *румя́ны, чырво́ны* 59. *пажа́р* 60. *ро́дзінка* 92. *румя́нец* 97, 104. *пля́мы* 131. *ро́дзімка* 136. *ружо́ва пятно́* 140. *руда́я мо́рда* 142.
Адсутнасць назвы: 22, 26, 61, 76, 88, 137.

Карта № 44

ВЯСНУШКІ, РАБАЦІННЕ

№ 2589 «Я. н. маленькія жоўтыя плямкі на твары: вяснушкі, вяснянкі, рабаценне, рабаццё, рабацінне, шэркі...»
На карце супрацьпастаўлены назвы маленькіх жоўтых плямак на твары.
Як *рабацінне* картаграфуюцца назвы *работы́нне* 96а, 97, як *ластаві́нне — ластовы́нне* 131, як *рабі́нне* 7 — *рабі́ны, рабі́навае ліцо́* 8, *рабаві́нне* 34, *рабы́* 82, як *вясня́нкі — весня́нкі* 130, як *шэ́ркі — шары́ны* 12, *шо́ры* 73, *шэ́ры чалаве́к* 2, як *плесня — пле́снівыя* 81, 82, як *ла́стаўчына рабаццё — ла́стаўчына рабаці́нне* 1, 95, 109, *ла́стаўчына рабаце́нне* 104, *ла́стаўчына рабі́нне* 1.
Адведзены ад картаграфавання *гнязда́ паро́ла* 2, *моршчы́ны* 94, бо не зусім адпавядаюць тэме карты.
вясну́шкі 1, 5, 6, 9—11, 16, 17, 24, 31, 35, 37—41, 43, 44, 54, 67, 68, 70—78, 80, 81, 83—89, 91, 92, 95, 96, 96а, 101, 102, 104, 108, 112—115, 117—122, 125, 126, 128—132, 134, 135, 139, 141, 142.
вясня́нкі 45, 123, 127, 129, 134, 140. *весня́нкі* 130.
рабаці́нне 23, 25, 25а, 26—28, 30, 47, 57, 63, 66, 69, 92, 94а, 95—98, 103, 106, 108, 114, 131, 132, 139. *работы́нне* 96а, 97.
рабаце́нне 20, 46, 48, 61, 64, 105, 107, 110, 111, 113, 116, 133—136, 138, 140.
рабаце́на 49—52, 52а, 53—56, 58, 62, 65, 67, 93, 99, 100.
рабаці́на 59, 60, 76.
рабаццё 2—4, 18, 19, 22.
рабі́нне 7. *рабі́ны* 8, *рабі́навае ліцо́* 8, *рабаві́нне* 34. *рабы́* 82.
ла́стаўкі 36, 39.
ластаві́нне 90, 98, 108, 131, 132.
ластове́нне 114, 128, 129, 137.
ла́стаўчына рабаццё 2, 9, 21, 81, 82, 124.
ла́стаўчына рабаці́нне 1, 95, 109. *ла́стаўчына рабаце́нне* 104. *ла́стаўчына рабі́нне* 1.
шэ́ркі 10, 11, 33, 80. *шо́ры* 73. *шары́ны* 12. *шэ́ры чалаве́к* 2.
пле́сня 81, 82, 128. *пле́снівыя* 81, 82.
Адзінкавыя: *баця́нькі* 49а. *рудзякі́* 130.

Карта № 45

МАРШЧЫНЫ

№ 2594 «Я. н. маршчыны на твары: зморшчыкі, зморшчкі, моршчкі, маршчыны, моршчы, закарпіцы...».
Картаграфуюцца назвы маршчынаў на твары. Як *маршчы́ны* картаграфуюцца назвы *моршчы́ны, мурщчэ́не, маршчы́нне, моршчы́ныкы, маршчы́ны, маршчы́нны, мо́ршчыны, моршчыны́*, як *змаршчы́ны — змо́ршчыны*, як *маршчакі́ — мяршчакі́, маршчы́кі, мършчакі́, маршчаке́*, як *маршчы́ — мо́ршча, ма́ршкі, мо́ршчкі, маршча́тае ліцо́, смаршкі́, маршчы́ністы, маршчлі́вы, смарні́чыны, памо́ршчаны твар, мо́ршкі*. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Марфалагічныя і акцэнталагічныя асаблівасці не заўсёды ўлічваліся таксама з-за іх факультатыўнасці звычайна ў адным і тым жа пункце.

маршчы́ны 1, 2, 4—12, 14, 16, 17, 21, 24, 25, 25а, 26, 28—33, 35—40, 42—49, 49а, 52а, 54, 56, 59—61, 63, 65—69, 71—83, 85, 86, 88—92, 94а, 95, 96а, 98—100, 104—106, 108—113, 116—120, 122, 126, 128—132, 134—142. *моршчы́ны* 90, 91, 92, 94а, 95, 96, 96а, 106, 108, 113, 117, 122, 131, 132, 134, 136. *мурщчэ́не* 98. *маршчы́нне* 13. *моршчы́ныкы* 109. *маршшыны* 16, 76. *маршчы́нны* 85. *мо́ршчыны* 41, 86, 87, 102, 123. *моршчыны́* 101, 131.
змаршчы́ны 54, 85. *змо́ршчыны* 50, 55, 75, 107, 121.
маршчакі́ 3, 18—20, 23, 24, 27, 34, 55, 57, 58, 62, 64, 66, 69, 70, 75, 93, 103, 115, 118, 124, 125, 127—129, *мяршчакі́* 23. *маршчы́кі* 24. *мършчакі́* 34. *маршчаке́* 55, 58, 62, 64, 66, 115.
маршчы́ 6, 22, 45, 80, 107. *мо́ршча* 45. *ма́ршкі* 51. *мо́ршчкі* 52. *маршча́тае ліцо́* 77. *смаршкі́* 84. *маршчы́ністы* 85. *маршчлі́вы* 87. *смарні́чыны* 89. *памо́ршчаны твар* 93. *мо́ршкі* 114.
Адзінкавыя: *зару́пкі* 24. *цы́пкі* 34. *ранцякі́* 52. *карабаны́* 53. *карабы́, карабэ́* 54. *карпачэ́* 58. *пакамя́чанае ліцо́, пакаме́чанае ліцо́* 86. скла́дкі 86. *морсякы́, морслякі́* 96. *сімаса́тый* 96а. *мороклâты* 97. *мороклâты* 97. *рабо́е* 131. *морхле́* 133.

Карта № 46

ЗРЭНКА

АЛА 1345 'зрачок' — zenica, gledecé — źrenica
На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні назвы зрэнкі, адзначаны родавыя асаблівасці. Рэгулярныя фанетычныя змяненні пад увагу не прымаліся. Памяншальна-ласкальная форма *зрэ́начка* 3А, 6А картаграфавалася, як *зрэ́нка*. Форма *чалаве́чак* рэканструявана на аснове множнага ліку *чалаве́чкі* 33А. Аднаўлена форма *ля́лька* з *ля́лечка* 53А, *ля́лячка* 6А, 14А, 15А. Адзначаны адзінкавыя назвы. Паводле этымалагічных слоўнікаў назвы *зрачо́к, зяро́к, зрэ́нка, зе́нка, зе́ркала, зе́рнетка, зрэлко́, здрачо́к* узыходзяць да аднаго кораня *-зр-, -з-* і **-зор-*.
зрачо́к 4А, 6А, 8А, 10А, 18А, 20А, 21А, 23А, 25А, 34А, 35А, 38А, 40А, 41А, 52А, 57А, 59А, 61, 62А, 67А, 115. *зрычо́к* 22А. *зрочо́к* 65А.
здрачо́к 32А, 50А, 53А, 66А, 67А. *здрочо́к* 54А, 55А.
зрачко́ 3А.
зяро́к 9А, 31А, 70.
зрэ́нка 1А, 2А, 5А, 10А, 12А, 16А, 17А, 19А. *зрэ́нко* 39А, 42А. *зрэ́начка* 3А, 6А.
зрэлко́ 56А.
зе́нка 24А, 25А, 41А, 60А.
чалаве́чак 26А—30А, 44А, 46А, 49А, 50А, 61А. *чълаве́чък* 7А. *чалаве́чкі* 33А. *чолове́чок* 47А, 51А. *чолове́чок* 45А. *чоловічок* 43А, 48А, 64А. *чалаве́чка* 58А.
ля́лька 11А—13А, 15А, 18А. *ля́лечка* 53А. *ля́лячка* 6А, 14А, 15А.
зе́рнетка 63А.
зе́ркъла 36А. *зе́ркъльца* 36А.
Адзінкавыя: *во́чка* 7А. *глятка* 26А.

Карта № 47

ПАВЕКА

№ 2670 «Я. н. верхняе павека з валаскамі: вейкі, павейкі, павекі...» АЛА 1363 'глазное веко' веко — očni — kapak — powieka
На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і словаўтваральныя асаблівасці назвы паве́ка. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці не ўлічваліся. Варыянт *jiŭka* 29А пракартаграфаваны, як *вейка*, форма множнага ліку *віі* 64А, як *ве́я*, форма ніякага роду *веё* 46А таксама, як *ве́я*. *Бе́чка* 41А падаецца, як *абе́чка*. Адпадзенне пачатковага *а* адзначаецца як у паўночна-ўсходніх, так і ў іншых гаворках Беларусі. Форма мужчын-

скага роду *абéчак* 33А і жаночага роду *абячáйка* 35А, *бічáйка* 83 і *бéчка* 89, 41А пададзены адным знакам пад *абéчка*.

павéка: павéкі 10. *павéко* 60. АЛА: 1А, 11А, 12А, 30А.

павéчка 4 (н. р.), 8А (н. р.), 9 (н. р.). АЛА: 2А—5А, 13А, 16А, 17А.

вéка 69, 85, 89. АЛА: 7А, 19А, 21А, 23А—26А, 31А, 36А, 38А, 42А, 70. *вéко* 57А. *вéкі* 78, 79. *вéко* 45А. *віко* 52А, 115.

вéчка 6А, 8А, 9А, 15А, 22А, 63А.

вéйка 88, 93, 108, 113. *вéйкі* 92, 93, 133. АЛА: *вéйка* 37А, 39А, 40А, 50А, 59А, 62А, 66А. *jiцка* 29А.

вéя: вія 90, 95, 96, 98, 103, 109, 132. АЛА: *вéя* 47А, вія 43А, 48А. *віі (мн. л.) 64А*. *вéё* 46А.

вéянка 60. АЛА: 44А.

вéялка 54, 62. *АЛА:* 27А, 28А, 58А, 50, 61.

павéйка: АЛА: *павéйко* 14А.

абéчка: бéчка 89, *бічáйка* 83. АЛА: *абéчак* 33А. *абячáйка* 35А. *бéчка* 41А.

Карта № 48

БРЫВО

АЛА 1360 brъvь — бровь — obrva — brew

На карце супрацьпастаўлены родавыя і акцэнталагічныя адрозненні назвы брывó. Рэгулярныя фанетычныя змяненні пад увагу не прымаліся. На аснове назвы *брóўца* 6А рэканструявана назва *брóва*.

броў 7А, 25А, 30А, 45А, 53А, 56А, 57А.

брóва 1А—4А, 11А, 22А, 43А, 47А, 48А, 64А. *брóво* 46А, 49А, 61. *брóўца* 6А.

бравá 40А, 60А, 61А, 63А. *бровá* 43А, 52А, 54А, 65А. *бръвá* 42А. *брыᵃвá* 41А.

бравінá 12А, 16А, 31А, 37А, 58А, 70. *брывінá* 15А, 16А, 19А, 23А, 30А, 36А, 38А, 39А. *бръвінá* 20А.

бравіна 9А, 17А, 21А.

брóвіна 5А, 8А, 17А, 18А, 20А.

брывá 10А, 23А, 24А, 28А, 32А, 34А, 35А, 42А, 50А, 53А, 55А, 59А, 62А, 66А, 67А.

брывó 6А, 13А, 14А, 26А, 27А, 29А, 33А, 44А, 50.

Карта № 49

БАЧЫЦЬ (3 ас. адз. л.)

АЛА 1348 viditъ видит — vidi — widzi

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні дзеясловаў трэцяй асобы адзіночнага ліку бачыць. Асаблівасці канчаткаў пад увагу не прымаліся з-за наяўнасці разгляду гэтай асаблівасці ў ДАБМ. Адсутнасць формы 3 ас. адз. л. дзеяслова бáчыць адзначана ў нас. п. 33А, 35А, 36А, 59А. Мяркуем, што гэта памылковыя адказы.

відзіць 1А—6А, 8А—13А, 15А, 17А, 18А, 20А—26А, 28А, 41А, 42А, 49А, 57А, 64А. *відзя* 14А, 16А, 19А, 20А, 39А.

бáчыць 27А, 29А—32А, 34А, 39А, 44А, 46А, 48А, 49А, 64А, 50, 50А—56А, 58А, 61, 61А, 62А, 64А—67А. *бáчыт* 43А, 45А, 47А. *бáча* 37А—40А, 60А, 63А, 70.

Карта № 50

ПАРУШЫНА

№ 2678 «Парушына, церушына, сарына...»

На карце пададзены супрацьпастаўленні розных па корані назваў парушыны і паказана іх пашырэнне. Картаграфуецца як *парушына — парýшына, парушынка,* як *парашына — парашынá, парóшшына,* як *сарына — сарынá, сарынка,* як *сурына — сурынка,* як *шуміна — шумінá.*

парушына 28, 47, 49, 49А, 50, 52а, 55, 56, 60—63, 65, 66, 69—72, 75—77, 80, 82, 99, 100, 104, 105, 110—112, 116—118, 121, 123, 124, 126—129, 135, 139, 140, 142. *порушына* 94, 108, 113, 114, 133, 134, 137, *пурушэна* 98. *пурушына* 34. *прушына* 20. *парушынка* 23, 58, 68, 69, 115. *парýшына* 26, 119, 120.

парашына 21, 24, 25, 35. *парашынá* 5, 22. *парóшшына* 30.

пóрах 37, 38, 73, 74, 81.

парашóк 31, 81.

запорýха 107. *парушóк* 115. *парусіна* 53.

сарына 1, 17, 29, 31, 35, 36, 40, 80, 86, 88. *саріна* 12, 13, 16, 39, 41. *сарынка* 9, 15, 27, 80, 140. *сарінка* 89. *сарынá* 10, 14.

сурына 75, 78. *суріна* 43, 44, 79, 83, 84. *сурінка* 86.

шумінá 5, 8а, 9. *шуміна* 12.

смытына 90, 95, 96, 103, 132. *смітына* 94а. *сметына* 108. *сме́ціна* 106.

цярусіна 101, 102. *цярýсенка* 93.

Адзінкавыя: *шымка* 52. *шарынá* 3. *шурунá* 8. *мýсаріна* 16.

Карта № 51

ЗАПАРУШЫЎ ВОКА

№ 2678 «Як гавораць: вока... зацярушыў, запарушыў, засорыў, засурыў...»

Лексічныя абазначэнні адзначанага дзеяння характарызуюцца ўласнымі супрацьпастаўленнямі па аснове і па месцы націску ў форме. Карта паказвае лакалізацыю гэтых супрацьпастаўленняў у гаворках.

запарушыў 27, 30, 57, 59, 61—63, 66—71, 76, 77, 82, 100, 105, 110—112, 115, 117—121, 124, 126—130, 135, 141, 142. *запорушыў* 113, 114, 133, 134, 136. *запурушэў* 98.

запарýшыў 26, 64, 65, 72, 75, 116, 123, 125, 139, 140. *запорýшыў* 106, 107, 137, 138.

запарóшыў 2, 5, 6, 21, 22, 24, 25, 25а, 28, 31, 37, 38, 73, 74, 78, 80, 81. *зъпарóшыў* 34. *запурóшыў* 35, 36.

зыпарусіў 45. *запрусіў* 59.

зацерусіў 93, 99, 101, 102. *затырусыв* 90, 92, 95, 96, 131. *заторусыў* 96а. *затэрусыў* 97, 103, 108. *затырусэў* 98.

зацярýсіў 47.

зацерушыў 3, 23. *зыцярушыў* 56, 60, 104.

затрусіў 19, 20, 46, 48, 49, 49а, 50, 51, 52а, 53—55, 58, 60, 94. *затрусыў* 91. *затрусыв* 109, 132.

затрóс 18, 52.

засóрыў 1, 2, 4, 7, 8, 8а, 10—12, 15—17, 29, 35, 40—42, 88. *засóрiў* 14, 16.

засарыў 73, 80, 81. *засорыў* 137. *зъсарыў* 9, 15. *засаріў* 32. *зъсаріў* 13, 39. *зысаріў* 85.

засурыў 75. *зысуріў* 44, 79, 83, 84, 87, 89. *засуріў* 86. *зусуріў* 43.

Карта № 52

ВУСНЫ

№ 2690 «Я. н. вусны: губы, вусны, лупы...» АЛА 1388 губы

Карта адлюстроўвае галоўным чынам пашырэнне рэгіянальнай назвы *вýсны*

(*вýсты*), якая супрацьпастаўляецца тэрытарыяльна назве *гýбы*, пашыранай у пераважнай большасці гаворак. Назва *грыбы́*, калі меркаваць па розных ускосных звестках, з'яўляецца, відаць, экспрэсіўнай. Аднак з такой адзнакай яна падаецца толькі ў двух н. п., таму яна картаграфуецца таксама. Адведзена ад картаграфавання назва *лýпы*, якая суправаджаецца адзнакамі аб яе экспрэсіўнасці амаль ва ўсіх н. п., дзе яна адзначана. *лýпы* 1 (груб.), 5 (вялікія), 8а, 10 (груб.), 11 (груб.), 13 (груб.), 20, 21, 22 (вялікія), 28, 34 (вялікія), 36, 47—49, 50 (груб.), 52, 53 (груб.), 55 (груб.), 57, 70 (вялікія), 78, 80 (груб.). АЛА: 3А, 12А, 26А, 28А.

вýсны 2—6, 8а, 9—12, 14, 15, 21, 22, 25, 25а, 29, 30, 32, 33, 35 (нов.), 46 (рэдк.), 52, 73—75. *ýсны* 24.

ýсты 18, 19.

гýбы 1, 5, 7, 8, 8а, 9 (нов.), 10, 11 (нов.), 13, 14, 16, 17, 23, 26—28, 31, 34—48, 49а, 50, 51, 52а, 53—94, 94а, 95, 96, 96а, 97—115, 118—132, 134, 137, 139, 141, 142. *гýбу* 112, 116, 117, 136, 140. *гýбі* 133—135, 138.

грыбы́ 10 (груб.), 35, 75, 80, 81, 118, 124, 129. *грібы́* 16 (груб.), 42, 44, 85.

АЛА: вýсны 3А, 5А, 13А, 15А, 17А, 19А.

вýсты 1А.

гýбы 2А, 6А—10А, 14А, 16А, 18А—25А, 27А, 29А—56А, 58А—63А. *гýбу* 57А, 64А, 66А, 67А. *гýбі* 65А.

грыбы́ 4А, 8А.

Карта № 53

ДЗЯСНЫ

№ 2693 «Я. н. дзясны: дзёсны, ясны, дзясны...»

АЛА 1393 *десна*

Карта адлюстроўвае пашырэнне фанетычных адрозненняў нерэгулярнага характару ў слове. Картаграфуюцца як *дзя́сны* — *дзясна́* (адз. л.), *дзя́сно*, як *дзя́слы* — *дзя́сліна*.

дзя́сны 2, 3, 5, 6, 8а, 9, 12, 15, 18—22, 24, 25, 25а, 26—31, 33—38, 42, 44—48, 49а, 51—54, 57, 59, 62—78, 80—86, 88, 89, 99, 104, 107, 111—121, 124—130, 134, 136—142. *дзя́сна* 50, 52, 55, 56, 58, 61, 93, 100, 101, 105, 106, 110, 122, 135, 138.

дзёсны 1, 4, 7, 8, 10, 11, 14, 16, 17, 41, 43, 44, 54, 57, 75, 79, 81, 87, 123. *дзёсна* 60. *дзёсна* 94а (нов.).

дзя́слы 23, 40, 42, 83.

я́сны 15, 49. *я́сна* 90, 91, 94, 96а, 102, 103, 108, 133.

я́сла 92, 95, 96, **103**, 109, 131, 132. *éсла* 97, 98.

я́слі 13, 94а.

я́лкі 16, 32, 39.

АЛА: *дзясна́* 6А, 15А, 18А, 19А, 26А, 28А, 31А, 33А, 34А, 37А, 39А, 40А, 51А, 58А, 59А, 63А, 65А, 67А, 70. *дзісна* 7А, 16А, 22А, 36А, 41А, 42А. *дзесна́* 56А, *десна́* 52А. *дзя́сны* (мн.), 10А, 32А, 38А, 54А, 55А, 60А, 61А. *дзя́сна* 3А, 12А, 13А, 15А, 17А, 20А, 25А, 30А, 35А, 44А, 46А, 50А, 53А, 62А, 61, 115. *дзя́сна* (мн.), 66А. *дзя́сно* 29А.

дзя́сліна 23А.

дзёсна 4А, 8А, 11А. *дзёсны* 2А, 14А.

я́сла 45А. *éсла* 48А.

я́лка 1А, 9А. *я́лкі* (мн.) 21А.

Карта № 54

СКІВІЦЫ

№ 2666 «Я. н. сківіцы: шчэляпы, сківіцы, пашчэнкі, санкі...»

АЛА 1384 'челюсти'.

На карце паказана супрацьпастаўленне ў гаворках назваў сківіц у чалавека, а таксама пашырэнне варыянтаў гэтых назваў. Картаграфуецца як *скі́віцы* — *скі́біцы*, як *пашчэ́нкі* — *пашчэ́мкі*, *пашчэ́нькі*, *пáшчынкі*, як *пáшчакі* — *пашчукí*, як *сáнкі* — *сáні*.

скі́віцы 42, 44, 49а, 50, 53—55, 57—59, 61, 62, 64—67, 94, 101, 102, 104—107, 111—114, 124, 125, 133—138, 140. *скы́выцы* 94а, 108, 109, 132. *скы́выці* 95, 97. *скі́віцы* 103. *скі́біцы* 63.

пашчэ́нкі 3—5, 22, 25, 25а, 45, 47, 49, 51, 52а, 53, 54, 56, 60, 62, 90, 91, 100. *пашчóнкі* 50. *пашчэ́нькі* 18, 49а, 59. *пашчэ́мкі* 19, 20, 25, 46, 52.

пáшчакі 93, 98, 99.

шчэ́лепы 37, 57, 74, 112, 119, 120, 135 (груб.), 141. *шчэ́ляпы* 50, 67, 70—72, 126, 139. *шчэ́ліпы* 26, 75. *шчэ́лепу* 116, 136. *шчэляпу* 138, 142. *шчэ́лепі* 21, 28, 31, 110, 118, 124, 127—129. *шчэ́ляпі* 2, 30, 69, 76, 77, 122, 138. *шчэ́ліпі* 2, 24 (у свіней), 121.

шчэ́леты 82. *ашчалёны* 73. *шчэ́лісці* 128. *шчэ́люшчы* 125.

сáнкі 7, 8, 8а, 9—17, 21, 23, 24 (у чалавека), 27, 29, 32, 33, 34 (у жывёл), 35, 36, 38—43, 67, 68, 73, 77, 79—85, 87—89, 118. *сáнкы* 96. *сáні* 93.

чэ́люсці 1, 43, 70, 115, 130, 131. *чэ́лісці* 34 (у чалавека). *чэ́лесці* 129. *чэ́люсті* 91, 96а. *чэ́люсты* 92.

Адзінкавыя назвы: *зявá* 119, 120. *пáшчы* 86.

АЛА: *скі́віцы* 28А, 31А, 33А, 45А—47А, 50А, 51А, 53А, 65А, *скы́выцы* 45А. *скі́выці* 48А.

пашчэ́нкі 1А, 3А, 11А, 12А, 16А, 19А, 26А, 28А—30А, 49А, 50А. *пáшчынкі* 42А. *пашчэ́мкі* 10А, 13А, 27А, 44А.

пáшчыкі 63А. *пáшчукі* 64А.

шчэ́лепы 57А, 115. *шчэ́ляпы* 14А, 35А, 55А, 58А, 50. *шчэ́ліпы* 20А. *шчэ́ліпі* 20А, 36А. *шчэляпы* 32А, 37А, 59А, 61А, 62А.

шэ́лісці 22А. *чэ́люшчы* 56А. *шчэ́люшчы* 115.

сáнкі 2А, 3А, 7А—9А, 15А, 17А, 21А, 23А, 24А, 39А, 41А—43А, 64А.

чэ́люсці 16А, 18А, 20А, 25А, 34А, 38А, 40А, 41А, 56А. *чэ́люсті* 43А, 52А. *чэ́лясці* 3А, 5А, 29А, 61А. *чэ́лісці* 4А, 20А. *чэ́лесці* 6А, 67А.

Адзінкавыя: *пáшчы* 60А. *пáскавіцы* 19А.

Карта № 55

ПАДНЯБЕННЕ

АЛА 1392 'нёбо', нёбо — hepce, nebo — podniebienie

На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя формы назваў паднябéння. Адзначаны пераход *е* у *ё*: *неба* — *нёба*. З'ява падаўжэння зычных тыпу *паднябéнне* пад увагу не прымалася з-за наяўнасці карты № 64 у ДАБМ. Некаторыя адказы дапоўнены (*пыднябéння* 39А — паведаміў Яшкін І. Я.) і ўдакладнены (*поднэбэ́нне* 52а, 64А — паведамілі Вярэніч В. Л. і Клімчук Ф. Д.).

нéба 7А, 40А, 54А, 56А, 60А—62А, 65А—67А.

нёба 9А, 23А, 39А, 42А.

паднябéнне 17А, 115. *паднабéнне* 63А. *паннебéнне* 57А. *паднебéнне* 57А, 63А. *паднебéне* 66А. *паднябéнне*ᵃ 34А. *паднябéннё* 115. *паднябéнё* 29А, 49А, 50, 61. *поднібéнне* 48А. *поднябéнне* 51А. *паднябéнье* 50А. *поднебéнье* 54А. *паднябéне* 10А, 11А, 30А. *паднябéня* 26А—28А, 46А. *паднібéня* 44А. *паднябéння* 5А, 6А, 12А—16А, 19А, 32А, 33А, 55А, 58А, 59А. *падябéння* 35А, 37А. *паднябéнні* 18А. *пыднябéння* 1А—4А, 38А, 39А. *пыднябéнне*ᵃ 24А. *пыднябéнне* 22А. *пъднябéння* 8А, 20А. *пъднібéння* 21А. *пуднебéнне* 45А, 47А, 53А. *пудныбíнне* 43А. *пуднябéння* 36А. *поднэбэ́нне* 52А, 64А.

Карта № 56

СЛІНА

АЛА 1403 'слюна'

На карце паказана варыянтнасць слова *слі́на*. Як *слю́нкі* картаграфуецца *слю́нка*.

сліна 2А, 3А, 8А, 10А—17А, 19А, 20А, 26А—29А, 31А—35А, 44А—47А, 49А—51А, 53А, 54А, 56А, 58А, 65А, 67А, 50, 61, 70, 115. *слына* 1А, 52А, 64А.
сліна́ 9А, 30А, 57А.
сліня 115. *слыня* 48А.
слінкі 1А, 3А—5А, 7А, 21А.
слюна 17А, 19А, 22А, 24А, 37А, 38А, 40А, 55А, 59А, 60А, 61А, 63А.
слюна́ 6А, 18А, 20А, 56А, 62А, 66А, 70.
слюня 23А, 25А, 36А, 41А, 42А.
слюнкі 4А. *слюнка* 19А.
сленя 43А.

Карта № 57

АГЛУХНУЦЬ

№ 2684 «Страціць слых: аглохнуць, аглухці, аглухнуць...»
Карта адлюстроўвае фанетычную варыянтнасць асновы дзеяслова. Як *агло́хнуць* картаграфуюцца *аглахну́ць*, а таксама *оло́хнуты, олохну́ты.*
аглу́хнуць 26, 27, 30, 31, 33, 34, 37, 39, 41, 43, 53, 57, 59—61, 63—76, 78—80, 82—84, 88, 115, 116, 118, 123, 124, 126, 128—130, 135, 137, 139—141. *оглу́хнутэ* 98. *оглу́хнуці* 114. *аглу́хці* 23, 77, 118, 127, 142.
агло́хнуць 1—6, 8, 8а, 9—21, 24, 25а, 28, 29, 32, 35, 36, 38, 40, 42, 44—49, 49а, 50—52, 54—56, 58, 62, 81, 84—87, 89, 90, 104, 110—112, 117, 119, 120, 122, 125, 135, 136. *агло́хнуці* 93, 94, 101. *огло́хнуты* 94а, 96, 96а, 97, 103, 108, 109, 131. *огло́хнуць* 99, 100, 102, 106, 107, 113. *огло́хнуть* 134. *угло́хнуты* 91. *вогло́хнуць* 138. *аглахну́ць* 54. *олохну́ты* 95. *оло́хнуты* 95. *агло́хці* 25, 121. *огло́хці* 133.
Адзінкавыя: *аглы́хнуць* 105, 122.

Карта № 58

ВЫСМАРКАЦЬ (НОС)

№ 2689 «Як гавораць: нос... высмаркаць, высякаць, выснякаць...»
Картаграфуецца пашырэнне адрозненняў слова па фанетычнай структуры яго кораня. Як *вы́смаркаць* картаграфуецца *вы́смаргаць.*
вы́смаркаць 1—4, 6—11, 14, 17—25, 25а, 26—31, 36—38, 45—47, 52, 52а, 53, 54, 57—59, 61—65, 66 (нов.), 67 (нов.), 68—71, 73—77, 80—89, 97, 104, 105, 111, 112 (нов.), 116, 118, 121—130, 137, 141, 142. *вы́смъркъць* 5, 8а, 12, 13, 15, 33, 34, 39, 41. *вы́смыркыць* 16, 32, 35, 40, 42—44, 78, 79. *ву́сморкаць* 135, 140. *ві́сморкаць* 138. *вы́сморкаты* 90, 91. *вы́сморкаці* 94. *высмарѓаць* 55. *вы́смыргаці* 93.
вы́снякаць 48, 49, 49а, 50, 51, 54, 56, 60, 66, 67, 76, 99.
вы́сякаць 72, 100, 101, 106, 111, 112, 114, 116, 119, 120, 122, 139—142. *вы́сякать* 93, 94. *вы́секаць* 102, 107, 110. *ву́секаць* 113, 117, 134, 135. *ву́сякаць* 137. *вы́сякаты* 90, 94а, 95, 96, 96а, 103, 108, 109, 131—133. *вы́сыкаты* 92. *вэ́секатэ* 98.
вы́сокаці 94. *высакаці* 136.

Карта № 59

СКУРА

АЛА 1662 ’кожа человека’
Карта прысвечана галоўным чынам супрацьпастаўленню *ск/шк* у пачатку слова. Паказана таксама пашырэнне слова *ко́жа.*
ску́ра 2А, 10А—17А, 26А—31А, 40А, 52А, 57А, 62А, 50, 70.
шку́ра 1А, 8А, 9А, 21А, 24А, 30А, 32А, 33А, 36А, 37А, 43А—51А, 53А, 54А, 56А, 58А, 59А, 63А—67А, 61.
ко́жа 3А, 4А, 6А—8А, 18А—20А, 22А, 23А, 25А, 34А, 35А, 38А—42А, 52А, 55А, 56А, 60А, 61А, 67А, 70, 115.

Карта № 60

ПРЫШЧЫК

№ 2604 «Я. н. прышч на скуры: прышч, прышчайка, прышчык...»
На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя і родавыя адрозненні назваў дробных нарыўчыкаў на скуры. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *прышч* картаграфуецца *прашч, прєшч,* як *пры́шчык — пры́шшык, прє́шчыкь,* як *пры́шчынак — прышчы́нак.* Адводзяцца ад картаграфавання, бо не адпавядаюць тэме карты з-за невыразнасці значэння: *баля́чка, бо́лька, буля́ўка, вады́р, гуды́р, нежыто́ўка, пухі́рчык.*
прышч 4 (*прышч нашо́ўся, прышча́вая ліцо́*), 5, 8а, 9, 14, 17, 18, 22, 30 (*прышч ускочы́ў*), 33, 37, 45, 46, 49а, 67, 71, 74, 78, 83, 84, 87 (*прышч, прышчыкыва́тый хло́піць*), 89, 90, 91—94, (*прышч не нарыва́я*), 94а, 95—97, 99, 100—103, 108—110, 114, 116, 117, 120—123, 126, 130, 131, 132, 133, 135—142. *прі́шч* 113. *прашч* 125 (*пращчава́тая, пращо́ў мно́га на тва́ры*). *прєшч* (*прєшч збіг*) 98.
пры́шчык 1, 5, 7, 8, 10—13 (*пры́шчык ускочы́ў*), 23, 24, 28, 29, 32, 38, 39 (*пры́шчык ускачы́ў*), 40—44, 46, 61, 65, 74, 77, 79—82, 84—86, 88, 96 (невялікі), 96А, 108, 117, 118, 124, 127—129. *пры́шчік* 134. *пры́шшык* 16, 17, 76. *пры́шчък* 15. *прі́шчік* 113. *прє́шчыкь* 98.
пры́шчынак 31, 59. *пры́шчанак* 25а, 26, 66, 69 (*схваці́ўся пры́шчанак*), 75. *пры́шчынък* 34. *прышчы́нак* 119 (*прышчы́нкі паўсхва́таваліся*). *прышча́й* 49 (*прышча́й вы́скачыў*), 51, 52а, 54, 58.
пры́шча 18 (*пры́шча наско́чыла*), 19 (*пры́шча адно́*).
пры́шчынка 37 (адз. лік: *пры́шчынка, прышч;* мн. лік: *пры́шчаўкі паўска́квалі*) 68. *пры́шчанка* 72, 75 (*пры́шчанка се́ла* — в. Барсукі), 105, 111 (*мале́нькі — пры́шчык; пры́шчанка бальша́я*).
пры́шчаўка 2 (*пры́шчаўка уско́чыла з ва́ды; воно́ быва́йіць по́йдзіць, як два разы ма́тка адлуча́йіць ад грудзе́й*), 9 (*у́ско́чыла пры́шчаўка*), 22, 36, 73, 102, 106, 110. *прыша́ўка* 25. *пры́шчуўка* 95.
прыша́йка 47 (*пры́шча́йка на но́гі вы́скачыла, балі́ць*), 48, 50, 51, 52а, 54, 56, 62, 104, 120а.
Адзінкавыя назвы ж. р. ад таго ж кораня: *прышчва́* 3. *пры́шчолка* 102.
Адведзены: *баля́шка* 6. *баля́чка* 52, 55, 107. *бо́лька* 38, 64, 70, 78 (*болька часцей, чым буля́ўка, прышч*). *буля́ўка* 78. *нежыто́ўка* (*нежыто́ўка — бо́льшая, баля́чка — ма́лая, нежыто́ўкі обсе́лі, прохоло́даў*) 107. *вады́р* 115. *пухі́рчык* 131. *гуды́р* 139.
Адзінкавыя: *вы́сыпка* 52.

Карта № 61

ПРЫШЧЫКІ (мн. л.)

№ 2604 «Я. н. прышч на скуры: ...мн. лік: прышчаі, прышчайкі...»
На карце супрацьпастаўлены назвы прышчыкаў у множным ліку. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *прышчы́* картаграфуюцца назвы *пры́шчы* 19, 24. *пры́шшы* 16, *прашчы́* 125. Назоўны склон *прашчы́* ўзнаўляецца з роднага склону множнага ліку *прашчо́ў.* Як *баля́чкі* картаграфуецца назва *быля́ўкі* 78, як *пры́шчынкі — прышчы́нкі* 119. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адпавядаюць тэме карты: *вы́сыпкі* 52, 126, *скуля́ўкі* 94, *нежыто́ўкі* 107, *вадырэ́* 115, *пухырі, пухі́рі* 131, *гуды́ры* 139.

прышчы 9, 14, 16, 18, 22, 27, 30, 33, 40, 46, 62, 63, 65, 71, 74, 78, 79, 81, 83, 84, 89, 94а, 101, 110, 116, 120, 121, 123, 126, 127, 130, 132, 135, 137, 138, 139, 140, 141, 142 *(прышчы, прышчавáна цéла, бугравáна ліцó)*. *прышчі* 90, 92, 95, 96, 96а, 97, 98, 103, 108, 109. *прышчэ̂* 45, 46, 60, 93, 99, 102, 114. *прышчыэ̂* 93. *прышчэ̂* 94, 100, 134. *пріщчê* 113. *прашчы (прашчóў мнóга на твáры)* 125. *прышчы* (шмат) 19, 24. *прышшы* 16.

прышчаі 49а, 67, 140. *прышчаíі* 20, 51, 52а, 120а.

прышчаé 49, 53, 54, 58, 62.

прышчакі 23, (паведаміў І. Я. Яшкін) 81, 85, 87.

прышчыкі 1, 7, 8 *(прышчыкі свярбýчыя)*, 10, 11, 28, 29, 41, 42, 43, 44, 74, 76, 77, 79, 80, 81, 82, 85, 86, 112, 117, 118, 124, 127, 128, 129. *прышшыкі* 17, 76.

прышчаўкі 22, 25, 36, 73, 97, 102, 106, 110. *прышчуўкі* 35. *пръшчъўкі* 8а.

прышчынкі 31, 34, 68. *прышчынькі* 59. *прышчанкі* 26, 66, 69, 72, 75, 105, 111. *прычынкі* 119.

прышчайкі 48, 50, 56, 104.

прышчвы 3.

бóлькі 70, 78.

балячкі 52, 55. *быляўкі* 78.

Карта № 62

ПРЫШЧЫКІ ПАЎСКАКВАЛІ

№ 2604 «Я. н. прышчы на скуры: ...Прышчаі паўскаквалі, панахватываліся...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя ўтварэнні назваў з'яўлення дробных прышчыкаў на скуры. Формы множнага ліку ўзнаўляюцца таксама на аснове асабовых формаў дзеясловаў адзіночнага ліку закончанага трывання. Фанетычныя і словаўтваральныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адведзены ад картаграфавання лексемы.

паўскáквалі 7, 11, 26, 37, 49а, 65, 80, 82, 116, 121, 126, 128, 135, 137. *паўскáквылі* 79. *пуўскáквалі* 33. *паўскóквалі* 50, 55. *павыскáквалі* 46, 93. *по(ъ)ўускáквалі* 9. *повыскáквалі* 45, 94. *повыскáквалы* 132. *повыскáквалы* 109. *паўскáкавалі* 28. *пуўскáкувылі* 35. *пыныскáкувылі* 35. *паўскáкувалі* 76. *пыўскáкувылі* 43. *пъўскáкывылі* 42. *пуўскáкывылі* 44, 83. *панаскáкывылі* 16. *пыныскáкувылі* 35. *паўскáкывылі* 35. *пуўскáкъвалі* 34. *пуўскáкъвълі* 8а. *повыскáкувалы* 96, 96а. *паўскáкалі* 31, 72, 129. *наскакáла* 25А. *паўскікáлі* 22. *павыскакалі* 111. *паwыскáкалі* 111.

ускóчылі 82. *ўскóчылі* 29, 36, 82. *ускóчыць* 27. *ускóчыў* 30. 82, 85. *выскачыў* 49. *Vы(ў)скочыv* 113. *выскачылі* 104. *наскóчыла прышча* 18. *паўскóчылі* 40. *паўскачылі* 17.

паўсхвáтваліся 73, 118, 119. *па(о)ўсхвáтваліса* 105. *пуўсхwáтылісь* 84. *паўсхвáтуваліся* 140. *паўсхвáтувалісь* 127. *паўсхвáталіся* 110. *панахвáтваліся* 60. *папахвáтваліся* 52а, 63, 124. *посхвáтваліся* 96, 135. *пасхвáтваліся* 135. *схвáтваліся* 123. *паўсвáтваліся* 62. *паўсхвáтаваліся* 129. *схваціўся* 69. *усхваціўся* 71. *усхваціўса* 120. *пахватáліся* 139. *пыныхвытáліся* 89. *схваціліся* 54, 70. *пыўсхвáтылісь* 82.

паўсхáпваліся 68. *поўсхáпваліса* 114. *паўсхáпаліся* 81. *усхапіўся вадыр* 115. *усхапіліся* 86.

паўспрыгвалі 75. *успрыгнулі* 35.

пасéлі 14, 66. *посéлі* 113. *обсéлі* 107. *сéлі, сеў* 1, 8, 75 *(прышчанкі сéлі, прышчанка сéла* — в. Барсукі).

пазбягáлі: позбыгáлы 103 *(позбыгáлы прышчі)*, 131 *(прышчі)*. *збíглыся* 98. *пôзбыгáлі* 90.

павылáзілі 101. *повылáзылы* 97.

павыступáлі: повыступáлі 117. *поўступáлі* 134.

высыпаліся 93. *высыпалысь (мныго і дрібны)* 96.

павыхóдзілі: повыхóдылы 108.

нашліся 54.

Адведзены: *зробывся* 94а. *спанавáўшы* 19.

Карта № 63

ШАЛУШЭННЕ (СКУРЫ)

№ 2606 «Я. н. шалушэнне скуры на галаве: пархі, парша, перхаць, шолудзі...»

Як вынікае з адказаў, шалушэнне, якое выклікаецца нейкім захворваннем скуры, па свайму характару можа быць розным. Аднак не ва ўсіх матэрыялах, дзе адказам з'яўляецца некалькі лексем, даюцца тлумачэнні і заўвагі да іх, таму мы не маем магчымасці паслядоўна размежаваць семантыку слоў і разглядаем іх як назвы захворвання скуры з шалушэннем наогул. Заўвагі збіральнікаў, якія зроблены ў асобных пунктах аб характары захворвання, прыводзяцца ў індэксе да карт.

У радзе пунктаў разам з назвай шалушэння скуры на галаве даецца назва галавы ці чалавека з наяўнасцю гэтай хваробы. Напрыклад: *шалудзівая галавá* (4), *пархáты чалавéк* (10), *шълудзéнь* (9). Гэты матэрыял не картаграфуецца (гл. індэкс.).

Пры картаграфаванні ўлічваўся толькі корань слова. У наступных пунктах корані слоў характарызуюцца нерэгулярнымі фанетычнымі асаблівасцямі: 37 *пярхаць*, 59 *пóрхаць*, 75 *пóршні*. Як *самяшына* картаграфуецца *шамяшына*, як *кóшасць* — *кóшарсць* і *кашута*, як *перхаць* — *пярхаць, пéрхайка, перхацéнь, перхутá*, як *пáрхі* — *пархотá, пóршні, паршакы*.

Ад картаграфавання адведзена лексема *царáпіна* у 20 п., адказ *вылілася галавá, адныя струпы* ў 52 п.

1 *пéрхаць у галавé*. 2 *шалшая* (трад.), *лускá* (суч.). *шалшавáтая галавá*. 3 *лускá*. 4 *шалудзівая галавá, шалухá у галавé нашлáся*. 5 *шълухá*. 6 *шалухá, пéрхаўка* (даўн.), *лускá* (цяпер). 7 *пéрхаць (не абыкурáціцца чалавек — шулудзі, шулудлівый чалавéк)*. 8 *пéрхаць у галавé, галавá свярбіць*. 8а *шълухá*. 9 *шълудзіцца гълавá, шалухá, а чалавéк шълудзéнь*. 10 *пáрхі, пархáты чалавéк*. 11 *пéрхаць*. 12 *плéва, пéрхъць*. 13 *пéрхъць*. 14 *пéръхаць*. 15 *шълухá*. 16 *плéва, пéрхыць*. 17 *плéва, пéрьхаць*. 18 *лускá*. 19 *шалухá, шóлудзі скýру сцягуюць*. 20 *царáпіна*. 21. *лускá, шалашая даўнéй звалі, цяпéр завýць перхсць*. 22 *лускá*. 23 *шамухá*. 24 *лушая, лускá, шалуя*. 25 *лушая завялáся ў галавé*. 25а *лускá*. 26 *пáрхі*. 27 *лускá, пéрхаць*. 28 *пéрхаць*. 29 *шалухá (шóлудзі — балéзь, бóлькі, гóлая галавá)*. 30 *шалухá* 31 *пéрхаць*. 32—34 *шулухá*. 35 *лускá, пéрхыць, шолудзівыя (зылатýшныя) гулувá, шóлудзі ныпáлі*. 36 *пéрхаць*. 37 *пярхаць і шалухá*. 38 *шóлудзі — лішáй сухі*. 39 *шулухá*. 40 *пéрхыць*. 41 *пéрхъць*. 42 *пéрхыць, кырá, шóлудзі*, 43—44 *пéрхыць*. 45 *кóшасць*. 46 *кóшусць — пéрхаць, пáршы — бóлькі, кóшусць ці пéрхаць*. 47 *кóшасць (кóшасці пóўная галавá, чым яе вывесці?)*. 48 *кóшарсць (кóшарсці бывáе мнóга, янá бéлая, як снех)*. 49 *паршá, пархáты*. 50 *кашутá (кашутý мылам слаба вымаеш у нашуй вадзе)*. 51 *у галавé кóшуць завялáся*. 52 *вылілася галавá, адныя струпы*. 52а *кóшасць*. 53 *пéрхуць, перхутá*. 54 *шóлудзі (шалудзівы, паршывы чалавéк)*. 55 *паршá*. 56 *пáршы*. 57 *лускá*. 58 *галавá струпліва, аструпéла галавá, шалудлівы чалавéк; шалýцькі*. 59 *пóрхаць*. 60—65 *пéрхаць*. 66 *шалудзівы, шóлудзі, пéрхаць*. 67 *пéрхаць, паршá, шалухá*. 68 *шóлудзі, шалудзівы, на галаве прáма скарынкай рóбіцца*. 69 *шалухá завялáся ад залатýхі, шóлудзі вылі валасы, шалудзівы*. 70 *пéрхаць, самяшына завялáся*. 71 *шамяшына*. 72 *пéрхаць, лускá*. 73 *шалухá, пéрхаць*. 74 *шэлухá* (трад.), *пéрхаць*. 75 *пéрхаць, лускá, шóлудзь, пóршні*. 76 *шóлудзі* ўжываецца, але не проста шалушэнне, а хвароба скуры, паршá (рускае). 77 *самяшына бéленькая ў галавé*. 78 *пéрхыць, лускá (па-старóму)*, 79 *перхъць*. 80 *пěрхыць, шалухá*. 81 *пéрхаць, шóлудзі, лускá, шалудзівыя дзéці*. 82 *пéрхаць; шóлудзі, як кóсы спадáюць*. 83 *пéльсць, пéрхыць*. 84 *шулухá, шóлудзі, кыржá*. 85 *лускá, пéрхаць*. 86 *пéрхаць*. 87 *пéрхыць*. 88 *пéрхаць*. 89 *лускá*. 90 *лушпакú, лупыны* (рэдка), *пэ̂рхать* (нов.). 91 *лупыны*. 92 *шолухá, лускá*. 93 *пáршы, бы лýшчацца*. 94 *чышуя*. 95 *чышов'я, пáршы* (моцн.). 96 *лышаі, пáршы — ныбы ат рáны*. 96а *пэ̂рхоть, лупыны*. 97 *чэшуя, паршакы* 98 лускá. 99 *чашуя*. 100 *кашутá*. 101 *чашуя, лускá*, 102 *пáршы, шóлуха, чэшуя*. 103 *чэшуя*. 104, 105 *пéрхаць*. 106 *пэ̂рхоцень*. 107 *пéрхоць*. 108 *пархотынне*. 109 *пáршы*. 110 *пéрхаць, шалухá, шóлудзі — струпы*. 111 *пéрхаць*. 112 *пéрхаць, шашуя у свіней заводзіцца*. 113 *парші*. 114 *першá*. 115 *пéрхаць*. 116 *пéрхаць, самашына*. 117 *пéрга (шóлудзі, пáршы у галавé напáлі)*. 118 *пéрхаць*. 119 *шамухá* (трад.). 120 *пéрхаць*. 120а *пéрхаць, шóлудзі* (трад.). 121 *шóлудзі (шóлудзі напáлі)*. 122 *пéрхаць*. 123 *шолухá, пéрхаць*. 124 *шэмяшына, пéрхаць*. 125 *шалухá, пéрхаць (шалухі у галавé мнóга, ніяк не вывесці; пéрхаць у галавé, шалушыцца скýра)*. 126 *пéрхаць лускá*. 127 *шалухá, паршá, шóлудзі*. 128

шалуха́, пе́рхаць. 129 *шалуха́, пе́рхаць* (нов.), *нуда́, кара́, шо́лудзі*. 130 *лупа́*. 131 *луска́, пырхоть*. 132 *пархо́та*. 133 *пэ́рхоць*. 134 *пе́рга*. 135 *па́ршы (па́ршамі сваі́мі тут не трасі́; пе́рхаць, па́ршы з баля́чкамі)*. 136 *парша́, па́ршы*. 137 *пе́рхоць, па́ршы — калі́ струпы на галаве́*. 138 *пе́рхоць*. 139 *пе́рхаць, шо́лудзі, па́ршы*. 140 *луска́, пе́рхаць, шо́ладзь — моцнае шалушэнне*. 141 *шамяшы́на*. 142 *шамяшы́на, пархі́*.

Карта № 64

ПЕРХАЦЬ

№ 2607 «У валасах на галаве перхаць, кашута, кошасць, чашуя...»

Не картаграфуюцца адказы у 92 пункце *па́рхы (паршы́ як стру́п'е)*, 107 — *каўту́н*, у 103 — *стру́п'е* і ў 135 *па́ршы* (з балячкамі), таму, што яны называюць хутчэй за ўсё захворванне скуры на галаве, а не вынік гэтага захворвання — перхаць.

Пры картаграфаванні ўлічваўся толькі корань слова. Як *пе́рхаць* картаграфуюцца: *пя́рхаць, по́рхаць, перхута́, пэрхоце́нь, пе́рхайка*, як *ко́шасць — ко́шуць, кашута́*, як *шо́лудзі — шо́лаць*, як *самяшы́на — шамяшы́на*, як *лупы́на — лушпы́ны, лушпа́і, лу́пы*.

1 *пе́рхаць, шо́лаць апанава́ла, шалуда́вый чалаве́к*. 2 *шалшая́* (трад.), *луска́* (суч.), 3 *луска́*. 4 *луска́, пе́рхаць* (суч.), 5 *шълуха́*. 6 *завіла́ся пе́рхайка ў галаве́*. 7 *пе́рхаць, шулудзі́*. 8 *пе́рхаць у галаве́, галава́ свярбі́ць*. 8а *шълуха́*. 9 *шалуха́, пе́рхаць*. 10 *пе́рхаць у валаса́х, шалуха́*. 11 *пе́рхаць на галаве́*. 12 *пе́рхъць, плёва*. 13 *пе́рхъць*. 14 *пе́рьхаць*. 15 *шълуха́*. 16 *плёва, пе́рхъць*. 17 *плёва, пе́ръхаць*. 18 *луска́*. 19 *шалуха́, шо́лудзі*, 20 *ко́шасць завяла́ся*. 21 *пе́рхаць*. 22 *луска́*. 23 *шамуха́*. 24 *лушая́*. 25 *лушая́*. 25а, 26 *луска́*. 27, 28 *пе́рхаць*, 29 *пе́рхыць* (нов.), *шылуха́* (трад.). 30 *шалуха́*. 31 *пе́рхаць*. 32 *шулуха́, ціпе́р пе́рхаць* 33, 34 *шулуха́*. 35 *луска́, пе́рхыць*. 36 *пе́рхаць*. 37 *пя́рхаць*. 38 *луска́*. 39 *шулуха́*. 40—44 *пе́рхыць*. 45 *ко́шасць у валаса́х на галаве́*. 46 *ко́шусць ці пе́рхаць*. 47 *ко́шасць у галаве́*. 48 *ко́шасць*. 49 *пе́рхаць цяпе́р, ране́й — ко́шуць*. 50 *кашута́ ў галаве́*. 51 *ко́шуць у галаве́*. 52 *кашута́ у галаве́*. 52а *ко́шасць*. 53 *перхута́, пе́рхуць, луска́*. 54 *кашута́, лупе́ш* (лупеж). 55, 56 *кашута́*. 57 *луска́*. 58 *чашуя́, мно́га чашуі́*. 59 *по́рхаць, шалуха́*. 60—67 *пе́рхаць*. 68 *пе́рхаць, луска́ така́я сыпляцца*. 69 *по́рхаць у галаве, шалуха́*. 70 *пе́рхаць*. 71 *шамяшы́на, ціпе́р заву́ць пе́рхаць*. 72 *пе́рхаць*. 73 *шалуха́, пе́рхаць*. 74 *шэлуха́* (трад.), *пе́рхаць*. 75 *луска́, пе́рхаць*. 76, 77 *самяшы́на*. 78 *ны галаве́ пе́рхыць*. 79 *пе́рхыць*. 80 *пе́рхаць, шалуха́*. 81 *шо́лудзі*. 82 *пе́рхаць*. 83 *у выласа́х пельсць, пе́рхыць*. 84 *шулаха́, шо́лудзі, кыржа́*. 85 *у вылыса́х лускі́ мно́га*. 86 *пляшы*. 87 *пе́рхыць*. 88 *пе́рхаць*. 89 *пе́рхыць*. 90 *лушпакі́, лупы́ны* (рэдка), *пэ́рхоть* (нов.). 91 *лупы́ны*. 92 *па́рхы, пэ́рхаць, луска́ (па́ршы як струп'я)*, 93 *чашуя́*. 94 *чышуя́*. 95 *чышов'я*. 96 *лушпаі́, лушпы́ны*. 96а *пэ́рхоть*. 97 *чэшуя́*. 98 *па́ршэ*. 99 *чашуя́* 100 *кашута́*. 101 *чашуя́, луска́*. 102 *па́ршы*. 103 *стру́п'е, чышуя́*. 105 *пе́рхаць*. 106 *пэ́рхоцень*. 107 *па́ршы, коўту́н*. 108 *пархоты́нне*. 109 *пархота́*. 110 *пе́рхаць, шалуха́*. 111 *пе́рхаць*. 112 *пе́рхаць, шашуя́*. 113 *луска́, пе́рхаць*. 114 *пе́рга*. 115 *пе́рхаць*. 116 *самашы́на*. 117 *пе́рьга*. 118 *пе́рхаць, шалуха́ (сы́плецца)*. 119 *шамуха́* (трад.). 120, 120а. *пе́рхаць*. 121 *по́шасць*. 122 *пе́рхаць*. 123 *шалуха́, пе́рхаць*. 125 *пе́рхаць (пе́рхаць сыпі́цца з валасо́ў)*. 126 *луска́, пе́рхаць, шалуха́*. 127 *шо́лудзі, луска́*. 128 *пе́рхаць, шалуха́*. 129 *пе́рхаць*. 130 *лупа́*. 131 *луска́ пырхоть*. 132 *пархота́*. 133 *пэ́рхоць*. 134 *пе́рхуть, чэшуя́*. 135, 136 *пе́рхаць*. 137, 138 *пе́рхоць*. 139 *пе́рхаць, шо́лудзі, па́ршы*. 140 *пе́рхаць*. 141 *шамяшы́на*. 142 *шамяшы́на, пе́рхаць*.

Карта № 65

КАРОСТА

№ 2599 «Я. н. кароста: часотка, кароста...»

На карце супрацьпастаўлены назвы заразнай хваробы скуры з гнойнай высыпкай і моцным свербам. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *каро́ста* картаграфуюцца *коро́ста, куро́ста, карэ́ста*, як *часо́тка — чэсо́тка, чашо́тка*.

каро́ста 1—5, 7, 9—25, 25а, 26—39, 41—49, 49а, 50—52, 52а, 53—75, 77—87, 89—93, 99, 100, 104, 105, 111, 112, 115, 118—124, 120, 120а, 127—130, 134—137, 139—142. *коро́ста* 90—92, 94, 94а, 95, 96, 96а, 97, 101—103, 106—110, 113, 114, 117, 131—134, 136, 138. *куро́ста* 98, 131, *кӑрэ́ста* 122.

часо́тка 4, 35, 42, 53, 54, 77, 84, 85, 87, 88, 94, 119, 125, 126, 129, 135, 137, 139—142. *чэсо́тка* 131. *чашо́тка* 127.

чо́ска 83. *чу́ска* 142.

начо́ска 36, 37, 78, 80.

не́чысць 81 (паведаміў І. Я. Яшкін), 82, 89.

Адзінкавыя: *баля́шка* 6. *пры́шчанка* 111. *рэ́пы* 117. *дра́чка* 139.

Карта № 66

КАРОСЛІВЫЯ

№ 2599 «Рукі кареслівыя, часотачныя...»

На карце супрацьпастаўлены прыметнікі, якія абазначаюць хворыя на каросту рукі. Фанетычныя асаблівасці пад увашу не прымаліся. Як *каро́слівыя* картаграфуюцца назвы *коро́слівыя, корэ́слівыя*, як *караслі́вые — караслі́вы, караслі́ваты*, як *карасля́выя — карасля́вы*, як *каро́ставыя — каро́ставы, куро́ставе, куро́ставы*, як *каро́сцевыя — коро́сцевыя, коро́сценыя, карасці́вы*, як *часо́тачныя — часо́тачны*.

Адведзены ад картаграфавання назвы *балькава́тыя, паршы́выя*.

каро́слівыя 5, 8—11, 14, 16, 17, 19—22, 24, 26—29, 31, 34—38, 41—44, 48—50, 58, 59, 61, 65, 67—75, 79—84, 89, 104, 112, 116, 119—123, 127, *коро́слівыя* 101, 110, 113, 117, 122, 123. *корэ́слівыя* 122.

каро́ставыя 1, 2, 7, 8, 25, 93, 132. *коро́ставы* 90, 91, 94а, 95, 96, 103, 106—109, 113. *куро́ставе* 98, 131. *куро́ставы* 98, 131.

каро́сцевыя: коро́сцевыя 102. *коро́сценыя* 114. *карасці́вы* 139.

караслі́выя: караслі́вы 118, 124, 135, 140, 142. *караслі́ваты* 115.

карасля́выя: карасля́вы 80, 81, 86.

часо́тачныя: часо́тачны 88, 130.

Адведзены: *балькава́тыя* 40. *паршы́выя* 135.

Карта № 67

ЦЫПКІ

№ 2597 «Я. н. патрэсканая скура на нагах ад ветру, вады: цыпкі...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя назвы дробных трэшчынак, шурпатасці і чырвані на скуры ног, а таксама дзеясловы пашкоджання паверхні скуры на нагах ад ветру і вады.

Фанетычныя і словаўтваральныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Множны лік узнаўляецца паводле формаў адзіночнага ліку. Закончанае трыванне ўзнаўляецца на аснове асабовых формаў.

Як *цы́пкі* картаграфуюцца назвы *цы́бкі*, як *кураня́ты — кураня́ткі, курчу́кі*, як *ціпля́ты — ціпкаюць*, як *петухі́ — петушкі́, пітухі́ пяюць, пятушкі́ пайска́квалі*, як *раско́ліны — расколо́ціны, розко́лоціны*, як *рэ́пы — рэ́па апанава́ла, рэ́пу пасе́яла, хоць рэ́пу сей на нага́х, бу́сял рэ́пу пасе́яў, бу́ско рэ́пы насе́яў, плі́ска рэ́пу пасе́яла, жо́раў рэ́пу пасе́яў*, як *рэ́пайкі — рэ́пана, рэ́пыныя шку́ра*, як *жураві́ — жо́ра*, як *се́верка — се́вер*, як *сі́верка — сі́вер*, як *ве́траніца — ве́цер пабі́ў ску́ру*, як *пасе́верылі* (ногі) — *пасе́верэлі, пасе́вiралі, пасе́вяраюць, пасе́йралі, пасе́ўраюць, пасівярэ́лі, усівярэ́лі, сі́вяр бы́ў(у́)ва́я*, як *пасі́верылі — пасі́вірілі, пасі́вярэлі, сі́верныя*, як *пало́паліся — пало́пана шку́ра*, як *патрэ́скаліся — патрэ́скалася на*

нагах скура, потріскалася, патрэсканыя ногі, патрэскано, потрысканы ногі, потріскане, як *пашчапаліся* — *пашчапалася*, *пашчапаўшыся*, як *пакалоліся* — *коляцца, пакоданы, раскалоліся*, як *папенкаліся* — *папенкаюць, папенкала, папенканая шкура, папенкаўшы*, як *паскяпаліся* — *паскяпалася скура*.

Назвы дробных трэшчынак, шурпатасці і чырвані на скуры ног.

цыпкі 5, 10—17, 29, 31—33, 35, 36, 38—44, 70, 75, 78—80, 83—86, 88, 89, 110, 118, 123, 125, 130. *цыбкі* 82, 128, 129.

кураняты 26, 27, 48, 64, 65, 67. *кураняткі* 59, 63. *курчукі* 20.

цыпляты 71. *ціпкаюць* 20.

петухі 52, 127. *петушкі* 127. *пітухі пяюць* 2, 6, 19. *пятушкі паўскаквалі* 58.

пеўнікі 76, 142.

расколіны 53. *расколоціны* 114. *розколоціны* 106.

рэпы (на нагах): 8, 23, 25, 25а. *рэпа апанавала* 1. *рэпу пасеяла* 52а, 54. *хоць рэпу сей на нагах* 34. *бусял рэпу пасеяў* 47, 50. *бускó рэпы насеяў* 102, 107. *пліска рэпу пасеяла* 4. *жораў рэру пасеяў* 56. *жораў рэпу пасеяў* 66.

рэпаўкі 72. *рэпана* 112. *рэпыныя шкура* 87.

журавы: *жора* 1. *журавы пуклювалі ногі* 7. *жораў падзюбаў* 14.

северка 112, 126а. *север* 116.

сіверка 126, 140. *сівер* 77 (кожа папокаецца ад сіверу, кроў ідзе), 141.

ветраніца: *ветреніца* 117. *вецер пабіў скуру* 51.

Дзеясловы пашкоджання паверхі скуры на нагах ад ветру і вады.

пасеверылі (ногі): *пасеверэлі* 74, 117. *пасевіралі* 73. *пасевяраюць* 24, 28, 49а. *пасейралі* 123. *пасейраюць* 30, 37. *пасівярэлі* 2, 6, 9, 77, 115, 119—121, 124, 139. *усівярэлі* 9. *сівяр бы(у)вая* 77.

пасіверылі: *пасівералі* 77. *пасівірілі* 30, 66. *пасівярэлі* 9. *сіверныя* 30.

палопаліся ад сіверу 111. *палопана шкура* 113, 131.

патрэскаліся: *патрэскалася на нагах скура* 34, 45, 46, 56, 62, 81, 100, 104, *потріскалася* 94, 95, 98, 131. *патрэсканыя ногі* 50, 51, 55, 60, 111, 113, 126, *потрэскано* 135. *потрысканы ногі* 90, 91, 94, 94а, 95—97, 131. *потріскане* 98, 103, 132.

пашчапаліся 3, 19, 20, 26, 52, 57, 58, 68, *пашчапаўшыся* 22.

пакалоліся 49, 69, 81, 93, 102, 105, 114, 134, 139. *коляцца* 63, 111. *пакоданы* 93. *раскалоліся* 63.

папенкаліся: *папенкаюць* 20. *ногі папенкала* 51, 118. *папенканая шкура* 131. *папенкаўшы* 45.

паскяпаліся: *паскяпалася скура* 21, 81.

Адзінкавыя: *курчукі ціпкаюць* (г. зн. кроў паказваецца на нагах) 20. *пыленяткі* 31. *цыплята* 71. *кожа папокаецца* 77. *лупа* 135. *росседаюцца ногі* 102. *паперхлі рукі, ногі* 99. *ногі як араля* 4. *парошчычылася скура* 109. *обладыт* 97. *сякуцца* 101. *палушчыліся* 136. *жорсткія рукі* 105.

Карта № 68

БАРОДАЎКІ

№ 2593 «Я. н. бародаўкі: бародаўкі, барадаўкі, дзічкі, карпы...»

На карце супрацьпастаўлены назвы невялікіх цвёрдых нарасцяў на скуры чалавека. Паказаны фанетычна-акцэнталагічныя асаблівасці найменняў бародавак. Як *бародаўкі* картаграфуюцца назвы *буродавкы* 92, як *барадаўкі* — *бородовкы* 131, *барадашкі* 12, *бырыдаўка* 85, як *дзічка* — *дзічок дзікі*.

бародаўкі 2, 3, 5, 19—21, 23, 26, 27, 30, 32, 45—49, 49а, 50, 51, 52а, 53—72, 76, 79, 90, 91, 93, 96, 99—101, 104, 106, 107, 110—122, 124, 126, 127, 129, 130, 134—142. *буродавкы* 92.

барадаўкі 1, 4, 9, 13, 24, 28, 42—45, 70, 71, 73—75, 77, 79—89, 92, 119, 123, 125, 126, 128. *бородавкы* 131. *барадашкі* 12.

бародзяўкі 94, 94а, 95, 97, 98, 102, 103, 108, 109, 132, 133.

барадзеўкі 102, 103.

дзіч 1, 6—8, 12, 14, 22, 25, 25а, 32, 39—42, 69.

дзічка 1, 10, 11, 29, 31, 33—38, 43, 73, 78, 85, 123. *дзічок, дзікі* 15, 16.

срачкі 38, 40, 142.

карп 18, 52.

Адзінкавыя: *рабацаватая* 19. *радзімыя меткі* 40. *куріныя жопка* 85. *курдупкі* 89. *гускі* 105. *бублы* 122. *скулячкі, скулячачкі* 140.

Карта № 69

ЖАЎЛАК

№ 2617 «Я. н. наросты на скуры: жаўлак, гуз, нарасцень...»

Пытанне патрабуе назваць наросты на скуры незалежна ад характару іх паходжання. Як паказваюць заўвагі збіральнікаў, часта розныя лексемы называюць розныя рэаліі. Напрыклад: 38 п. *жаўлак* — цвёрдае пад скурай: *гуз* — апухласць ад удару, *нарасцінь* — нараст на скуры. Тлумачэнне значэнняў слоў можна знайсці ў індэксе, але яны даюцца не ва ўсіх адказах.

Ад картаграфавання адведзены лексемы: *залоза* (112, 120, 122), (якая, магчыма, называе не проста залозу, а яе пухліну), *вайдур* (119), што называе пухір на скуры, *шчупулька*, значэнне якой няяснае (107) (гл. індэкс.).

Пры картаграфаванні ўлічваўся толькі корань слоў. Як *гус* картаграфуецца *гус, куз, кузікь*.

1 *жаўлак, жаўлакі*. 2 *гузак садзіцца, бываіць галавой удзёрнісся, як дасіся — і гус усцячэць, гус усцёк*. 3 *гузак*. 4 *нарась, жаўлак*. 5 *жъўлак, гус* — часцей, *узуцца ад удару*. 6. *нарасць нарасла*. 7 *нарасцень, гус*. 8. *гус, гузы, нарасцень*. 8а *жъўлак, гус, наръсцінь*. 9 *жъўлак, гуз нъ гълаве усцёк*. 10 *гузы, гус*. 11 *гуз*. 12—15 *жуўлак*. 16 *нарысіль*. 17 *грыжа, жаўлак*. 18 *гус расцё*. 19 *гузакі, гузак*. 20 *гус, гузачок*. 21 *дзіч, грысь (грузок без раны), гус*. 22 *гузак*. 23 *гус расцё*. 24 *нарась*. 25 *нарас на цэле*. 26 *нарасць*. 27 *гус, гузок*. 28 *гус*. 29 *нарысцінь, гус*. 30 *гус*. 31 *грыш, гузяк*. 32 *гус*. 33 *жуўлукі*. 34 *жуўлак* (прадаўгаваты), *гузлак* (круглы, цвёрды, набіты). 35 *нарысцінь*. 36 *жуўлак*. 37 *грысь, гуз*. 38 *жаўлак* — цвёрдае пад скурай, *гуз* — апухласць ад удару; *нарасцінь* — нарост на скуры. 39 *жуўлак, гус*. 40 *жыўлак — ета напохшы, гуз — то места, дзе ўдарыны*. 41 *жыўлак, набіў гуз*. 42 *жыўлак і гузак*. 43 *жыўлак, нарысцінь*. 44 *жуўлак* — цвёрдае ўтварэнне пад скурай; *гуз* — узвышэнне на целе ад удару. 45 *гуз, гузэ набіла на скуры, як гачкавала картоплю*. 46 *нарасць, гуз, гузэ на руках*. 47 *нарасць, гуз (нарасць нарасла на руцэ, а на лобі гус выскачыў)*. 49 *гус*. 49а *нарасць*. 50 *гус*. 51 *гус, гузы*. 52 *нарасць, гузачок*. 52а *гус*. 53 *нарасць, жаўлак, гус*. 54 *нарасць, гус*. 55 *гус*. 56 *гус, гузоўка*. 57 *нарасць*. 58 *нарасць нарастая нейкая*. 59, 60 *гус*. 61 *гус*. 62—64 нарасць. 65 *гус*. 66 *гус. гузэ парaслі*. 67, 68 *гус*. 69 *гус з лесавы яблык, нарасць*. 70 *нарасцянь, валбук*. 71 *гузяка*. 72 *куляпка нарасцё с увяроду*. 73 *жыўлак*. 74 *гус, грысь* (на руцэ). 75 *гуз, жаўлак, нарась*. 76 *нарась, валбука*. 77 *бурган (зацвярдзіўся бурган, аказаўся бурган)*. 78 *нарысць*. 79 *нарысць* (агульная назва нарастаў), *жыўлак* (які сам ускочыў), *гуз* (набіты). 80 *нарась, гус* — ад удару. 81 *жаўлак, гуз, нарасцень*. 82 *жаўлак, нарасцень*. 83 *гус*. 84 *жыўлак, нарысць*. 85 *гуз (насадзіў гузакоў)*. 86 *гузы, гуз, жаўлак, нарасці* (рэдка), *нарасць*. 87 *нарысцінь, жыўлак*. 88 *гуз*. 89 *нарысць*. 90 *наросць*. 91 *наросла*. 92 *наросць*. 93 *гус нарос, грыз — на косці нарастае*. 94 *наросць, гуз (наросць значна больш)*, 95 *наросць, гуля*. 96 *наросць, гузь*. 96а *нарость*. 97 *нарость, грызь*. 98 *нарусць (кузікь, гузь — ад удару), гуля* (не абавязкова нарасць). 99 *нарасць*. 100 *гус, гузы*. 101 *грызь, наросць*. 102 *наросць*. 103 *гуля*. 104 *гуз*. 105 *гус, гузы*. 106 *грызь*. 107 *шчупулька*. 108 *наросць, гуля*. 109 *наросць, гуля, гулька*. 110 нарась. 111 нарась, *гус*. 112 *нарась, залоза*. 113 *нарось, грізь (расшырэнне касці ад перасільвання), куз (як удырісса)*, 114 *наросцень*. 115 *нарасля*. 116 *нарасль*. 117 *нарослячка*. 118 *балбука, нарась*. 119 *вайдур — пузыр ад укусу, вайдур ад крапівы; гуз усхапіўся, набіў, стукнуўся*. 120 залозка. 121 нарасць, *больш грыжа мы завом*. 122 *залоза*. 123 *грыжа*. 124 *нарасцень*. 126 *нарасць, нарасцень* (калісь нацёрла, дык нарасцень цепер). 127 *нарасцень*. 128 *гуз, нарасць, жаўлака, бугор*. 129 *жаўлак, нарасцень, вапіна ўскочыла*. 130 *нарасцень, куз (упала, ударылася, дык такі нарасцень нагнала)*. 131 *нарость, шышка выросла*. 132 *нарося, гуля, гуз*.

133 *грызь, гу́лька,* на́рость. 134 *на́ростень.* 135 *наросля.* 136 *на́расцень.* 137 *на́рост (на́рост не́йкі на голове́, на́рослі).* 138 *на́росцень), е́то ж такі здоро́ві на́росцень наро́с.* 139 *гуз.* 140 *гуз.* 141 на́раслі, *гуз.* 142 на́расцень.

Карта № 70

СКУЛА

№ 2611 «Я. н. скула: скулка, чырэй...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя варыянты слова. Лексемы часта суправаджаюцца паметай аб тым, што слова новае: 16 *цырь* (нов.). 32 *ціперь чырь.* 35 *чыр* (нов.). 69 *скула́* (трад.), *чыра, чы́ры* (цяпер). 81 *чы́ра* (нов.). 84 *чы́рі* (нов., ж.). Аб ужыванні і значэнні лексем ёсць і іншыя заўвагі: 40 *чырэ́й; скуллёнкі; а ску́лка нарыва́іць быльша́я.* 67 *чыр (во́стры), скула́ (вялі́кая).* 77 *скула́* (пераважна), *чы́ра, баля́чка.* 81 *скула́, скулка* (малая). 85 *ску́лка знахо́дзіцца на ску́ры; ску́ла бальша́я, чырво́ная, яна́ знахо́дзіцца пад ко́жай.* 93 ску́ла, а мала́я *скуля́ўка.* 94 *скула, скуля́ўка ме́ншых паме́раў.* 95 *ску́ла, скуля́чка, жы́жавка, о́гнявка — малая ску́ла.* 98 *ску́ла (вэ́лэка), жэ́жавка (мэ́нча).* 111 *скула́ (вялі́кая), чыр (мале́нькая).* 132 *згу́ла (до́вго ны прорве́цца), чыра́к (ско́ро прорве́цца).* 135 *са́натка (на шчацэ́ са́натка усхапілася); ску́ла* (нов.), *баля́чка.* 137 *скула́, баля́чка, чы́рка* — маленькая скула. 140 *ску́ла, ску́лка, баля́чка, чыр (мала́я ску́лка).* 142 *ску́ла, чы́рок (мале́нькая ску́ла).*

У 87 п. знак пастаўлены на падставе формы мн. ліку — *чыракі́.* У 131 — на падставе слова *ску́ля.* Як *згула* картаграфуецца *згу́лка.*

Ад картаграфавання адводзіцца лексема *баля́чка,* таму што яна мае больш агульнае значэнне — называе розны від скурных захворванняў. На карце не паказана зборная форма назоўніка *скулля* (гл. спіс слоў).

ску́ла 1—3, 5—9, 11, 13, 18, 19, 21, 22, 25—28, 30, 33, 34, 36, 49—51, 52а, 53, 55, 56, 58—62, 65, 73, 74, 85, 90—106, 108, 109, 113, 128, 138—140, 142.

скула́ 14, 16, 20, 23, 24, 29, 31, 32, 37, 45—47, 52, 54, 57, 63, 64, 66—70, 72, 73, 75—77, 80—82, 84, 87, 107, 110—112, 115—127, 129, 134—137, 141.

ску́лка 10, 12, 15, 16, 29, 35, 37, 38, 40—44, 78—86, 88, 89, 124, 128, 129.

скуля́нка 53, 71, 75, 76, 84, 119, 121.

ску́ліна 4, 17, 32, 39.

скуля́ўка 93, 94. *скуля́чка* 93.

скуллё 2, 6, 8. *ску́лля* 38, 67, 119. *ску́ля* 131. *скуллёнкі* 40.

чыр 9, 35, 42, 46, 54, 67, 90, 111, 112, 123, 128, 129, 139, 140. *чырь* 32. *цырь* 16.

чы́ры 69. *чырэ́й* 36, 40. *чы́рый* 80. *чы́рі* 84. *чы́ряй* 88.

чы́ра 69, 77, 79, 81. *чы́ря* 14.

чыра́к 114, 125, 130—132. *чыракі́* 87.

чы́рка 137, 139, *чыра́нка* 139. *чы́рык, чы́рычка* 141. *чыро́к* 142.

згу́ла 132, 133. *згу́лка* 133.

Адзінкавыя: *о́гнявка* 95. *жы́жавка* 95. *жэ́жавка* 98. *сана́тка* 135.

Адведзены: *баля́чка* 77, 103, 109, 113, 130, 135, 137, 140.

Карта № 71

ПАЧЫРВАНЕННЕ ВАКОЛ СКУЛЫ

№ 2612 «Я. н. пачырваненне вакол скулы, раны, прышчыка: вогнік, ятрась...»

На падставе адказаў на пытанне 2612 складзена дзве карты. На першай з іх (№ 71) паказаны назвы пачырванення вакол скулы, дзе адлюстраваны лексічныя супрацьпастаўленні. На другой — пашырэнне і значэнне слова *вогнік.* (№ 74).

З адказаў вынікае, што ў асобных гаворках няма назвы пачырванення вакол скулы, а толькі указваецца на працэс, які адбываецца каля скулы ў выніку нейкай прычыны (гл., напрыклад, 25 п.— *загардзілася каля скулы́*). Калі назва-тэрмін адсутнічае, а апісваецца працэс, што адбываецца вакол скулы, або стан, гэта картаграфуецца як апісальная назва. Як *во́гнік* картаграфуецца *о́гнік.* Як *я́трась — я́тразь, я́трасць, ятро́сць, ятра́сіца,* як *я́тра — я́тры́,* як *красната́ — красніна́.*

Адведзены ад картаграфавання лексема *ро́жа,* т. я. яна называе іншую хваробу скуры, а таксама 'герпес,запаленне на губах' (гл. пп. 12, 26, 27, 28, 29, 30, 32, 33, 35, 38, 44, 56, 63, 65, 74, 82, 89, 90, 91, 110, 115, 113, 133, 135, 139, 141 і карту № 74).

1 *во́гнік.* 2 *разардзілася скула́, во́гнік прыкі́нуўся.* 3, 4 *прыкі́нуўся во́гнік.* 5 *во́гнік.* 6 *во́гнік прыкі́нуўся, кра́сна каля скулы́, ра́ны.* 7 *крысныта́, во́гнік.* 8 *во́гнік прыста́ўшы, калі чырванеіць каля ра́ны.* 8а — 11 *во́гнік.* 12 *во́гнік — стру́п'я на губа́х.* 13 *красні́на.* 14 *во́гнік.* 15 *зардзіцца кругом ску́лкі.* 16 *крысныта́.* 17 *во́гнік, красната́.* 18 *пачырване́ў прышч.* 19 *о́гнік прыпа́ў.* 20 *раздражнілася ра́на, о́гнік.* 21 *во́гнік.* 22 *во́гнік круго́м ску́лы.* 23 *во́гнік.* 24 *круга́ скулы́ разгардзілася.* 25 *загардзілася каля ску́лы* (назоўніка няма). 25а *во́гнік.* 26 *чырво́на круго́м ску́лы, во́гнік у дзіця́ці на губа́х.* 27 *пакрасне́ння, во́гнік асы́піцца каля ро́та — гэ́та во́гнік.* 28 *во́гнік.* 29 *крысныта́, во́гнік — бале́зінь, пры́шчыкі раздражні́ць каля гня́ і тады чо́рнай ко́ркай пакрыва́ецца і засу́шываецца.* 30 *во́гнік — апры́шчыцца каля ро́ту, каля но́су ў дзяцей.* 31 *во́гнік.* 32 *раздразніла, ро́жа прыкінулась, во́гнік — бале́сь на губа́х, чэ́шыцца.* 33 *за́рдзілася, вогнік на губе, шчаке́.* 34 *во́гнік.* 35 *крысныта́, во́гнік (баля́ўкі ў дзяце́й каля ро́та),* 36, 37 *во́гнік.* 38 *во́гнік — запаленне скуры ад гразі з балячкамі і макратой.* 40 *во́гнік.* 41 *во́гнік прыкі́нуўся.* 42 *во́гнік.* 43 *пыкрасне́ння.* 44 *пыкрасне́ла круго́м ску́лкі, во́гнік — болькі на барадзе ў дзяцей.* 45 *пакрасне́нне вако́л скулы́.* 46 *во́гнік (во́гнік ззышо́ў, то мягчэ́й ста́ло).* 47 *злосць, прышча́йка злосць пусціла, не трэ було́ скрабята́ць.* 49 *о́гнік.* 50 *во́гнік.* 51 *ат'ятрываецца ску́ла, калі каля яе́ яшчэ́ уска́квае, ску́ла апарасілася, ат'ятрываецца — чырване́е, балі́ць.* 52 разжа́рдзіцца, *разга́рдзілася вако́л скулы́, ску́ла злосць папусціла.* 52а *во́гнік падупо́ўшы.* 53—55 *во́гнік.* 56 *удразні́ў, во́гнік уска́квая на барадзе́ струпка́мі.* 57 *во́гнік патпа́ў.* 58 *во́гнік прыпа́ў.* 59 пачырване́ла каля ску́лы, во́гнік — *вялікае пачырваненне — «на ўсё», патпа́ла ру́жа чы во́гнік.* 60 *чырво́но.* 62 *во́гнік.* 63 *пачырване́ла, во́гнік на губа́х, як на што плюнеш, ці с прасту́ды.* 64 *чырво́ная круго́м, я́трыцца, зажыва́я, а по́тым зноў балі́ць, ад'я́трываецца.* 65 *во́гнік на лі́цы ў дзіця́ці, бо́лячкі, шыро́ка разлі́га́іцца.* 66 *зардзе́лася круго́м скула́, мо́жа зардзе́цца.* 67 *ат'я́трылася скула́.* 68 *красната́.* 69 *раз'я́дрылася скула́ — цвёрдая і кра́сная ста́ла.* 70 *пры́пацць круго́м бо́лькі.* 71 *красната́; зардзе́лася круго́м ра́ны.* 72 *я́трась прыкінулася.* 74 *чы́рвань, во́гнік (на губа́х прышчы́).* 75 *красната́.* 76, 77 *ядране́я круго́м, красне́я.* 78, 79 *крысныта́.* 80 *зардзе́лася.* 81 *во́гнік.* 82 *красната́; во́гнік — мо́кры струпо́чак на барадзе́ і ў куто́чках (ро́та) у дзяце́й.* 83, 84 *во́гнік.* 85 *атмёты ат скулы́, абсе́ілыся круго́м.* 86 *красната́.* 87 *крысныта́.* 89 *зачырване́лысь круго́м, во́гнік — сып на губа́х.* 90 *чырвоны́т, о́гнык* (лічыцца асобай хваробай). 91 *о́гнык — малыя́ прышчы́, скў́чаныя, пачырване́лыя.* 92 *пакрасне́нне.* 93 *уо́гнік, укі́нуўся му́сіт уо́гнік.* 94 *краснота́, о́гнік прыпа́ў.* 95 *ятра́.* 96 *ятры́цця.* 96а *краснота́.* 97 *ятро́сць.* 98 *ятра́.* 99 *я́трась.* 100—102 *во́гнік.* 103 *ятра́.* 104 *во́гнік.* 105 *зачырване́ло.* 106 *зарде́лосо.* 107 *во́гнік.* 108 *о́гнык.* 109 *розорділаса ра́на, ятры́цца.* 110 *во́гнік у дзяце́й на губа́х, барадзе́, а я́трась — нары́ў не го́іцца і зноў нарыва́е, я́трае.* 111 *красната́.* 112 *зардзе́лася скула́.* 113 *зачырвоне́лосо, о́гнік.* 114 *зардзе́лосо, чэрво́нэ.* 115 *я́тразь, заго́іцца і дале́й зноў усхо́піцца, я́трыцца; во́гнік на губа́х у дзяце́й, ка́уць, хто на аго́нь плюе́, у таго во́гнік.* 116 *во́гнік.* 117 *я́тросць; полечі, што п не разье́трывалася.* 118 *чыр зла́я, зардзе́лася.* 119 *кра́сна круго́м.* 120 *я́трась,* 120а *я́трась // во́гнік.* 121 *я́трыца, я́трасць.* 122 *я́трась, я́трызь.* 123 *во́гнік.* 124 *кра́сна (круго́м ра́ны),* 125 *во́гняк, пачырване́нне; (скула́ зла́я, на ўсю шчаку́ во́гняк; пачырване́нне — зна́чыцца чыра́к ся́дзя).* 126 *во́гнік — пачырване́нне вако́л скулы́.* 127 *во́гнік.* 128 *красната́.* 129 *во́гнік.* 130 *красната́,* 131 *о́гнык.* 132 *о́гнык, ятра́.* 133 *во́гнік — прастуда.* 134 *во́гнік, я́тры.* 135 *я́трыцца, о́гнік — хваро́ба, я́трыцца на губа́х.* 136 *пакрасне́нне.* 137 *я́тросць, круго́м ра́ны — я́тросць.* 138 *о́гнік, зардзе́лосо.* 139 *красната́, во́гнік, калі гу́бы і нос абсыпа́е.* 140 *я́трасць, ятра́сіца.* 141 *пакрасне́ла; во́гнік на барадзе́ ўро́дзе прышча́, яго́ адкры́суюць.* 142 *пакрасне́ла, я́трыца.*

Карта № 72

ЧЫРВАНЕЕ (ВАКОЛ РАНЫ)

№ 2613 «У якім значэнні ўжываецца слова ятрыцца: чырванее, свярбіць вакол скулы...»

Па матэрыялах адказаў на пытанне складзены дзве карты — № 72 і 73. На дадзенай карце паказана лексічнае супрацьпастаўленне дзеясловаў, што абазначаюць працэс, які адбываецца вакол скулы, раны. Акрамя названага пытання выкарыстаны адказы на пытанне 2612 «Я. н. пачырваненне вакол скулы, раны, прышчыка: вогнік, ятрась...» Картаграфуюцца толькі карані лексем. Словы з коранем -ядр- картаграфуюцца як лексемы з коранем -ятр-. Знак не пастаўлены там, дзе адсутнічае матэрыял, або матэрыял не з'яўляецца адказам на пытанне (гл. індэкс да карты).

№ 2613: 1 *зардзе́лася то́е ме́ста, дзе ску́ла бу́дзіць, тады́ нарыва́іць.* 2 *раза́рдзілася скула́.* 3 *расчырване́лася.* 4 *чырване́іць, ро́жа выступа́іць.* 5 *усвірадзе́ў, усвярэ́дзіш.* 6 *га́рдзіцца, разга́рдзілася каля ску́лы, ра́ны.* 7 *пакрасне́ння, яко́е свярбіць.* 8а *свярбіцца, свярбіць, чэ́шыцца.* 9 *чэ́шацца во́гнік.* 10 *свярбіць лі ра́ны.* 11 *свярбіць.* 13 *закрашэ́лыся.* 16 *ядріцца — сільне́іць ра́на.* 20 *раздражнілася ра́на.* 24 *разга́рдзілася.* 25 *зага́рдзілася каля скулы.* 25а *во́гнік прыкіну́ўся.* 29 *красне́я.* 35 *красне́іць, свярбіць, чэ́шыцца.* 42 *ядріцца, зьядране́лі шчо́кі.* 46 *я́трыцца гаво́раць, калі свярбіць.* 51 *ат'я́трываецца ску́ла — чырване́е, пячэ́.* 52 *аго́нь укіну́ўся, удражнілі ра́ну.* 53 *я́дрыцца, ад'я́дрылася — чырване́е, свярбіць вако́л скулы.* 54 *я́трыцца — чырване́е вако́л скулы́, ра́ны.* 56 *я́трыца.* 57 *я́дрыцца — чырванее, свярбіць вакол скулы́, ра́ны.* 62 *чырване́ецца.* 64 *я́трыцца, чырване́я,* 66 *ра́на зардзе́лася, зачырване́лася, за́рдзецца ста́ла.* 67 *я́трыцца — чырване́е, свярбіць вако́л ра́ны, скулы́.* 68 *свярбіць.* 72 *я́трыцца: чырване́е, свярбіць вако́л скулы.* 73 *ірдзіцца.* 75 *свярбіць, чэ́шыцца, зу́дзіць, зу́дзіцца.* 77 *ядране́ць — паяўленне чырвані вакол скулы.* 81 *чырване́я.* 82 *чэ́шыцца.* 84 *чырванеіць.* 85 *чэ́шыцца.* 86 *чэ́шацца, свярбіць.* 90 *роз'ятруіцця (павялічваецца ў размѐрах, разраста́ецца ра́на),* 92 *свырбы́ть, ятры́цця.* 94 *ятры́цца — заража́ецца да́льшэ.* 95 *ятры́тысь — утвара́цца чы́рвані вако́л ра́ны, павялічвацца ра́не.* 96 *ятры́цця.* 96а *я́трыцця — свярбіць (вот рука́ я́трыцця),* 97 *ятры́цца — чырванее вакол раны.* 98 *ятрэ́цця* — павялічваецца рана, чырванее вакол раны. 99 *я́трыцца.* 102 *зардзе́цца, рдзе́цца.* 103 *ятры́цца* — павялічваецца рана, утвараецца пачырваненне вакол скулы, раны. 104 *я́трыцца — расчырванелася скула, балі́т разжыга́ецца.* 105 *падкі́нулася.* 108 *ятры́цца* — калі рана схільна да павялічэння. 109 *разо́рдзіласа ра́на, ятры́цца.* 110 *я́трае* — не гоіцца і зноў нарывае. 114 *я́трываецца* — свярбіць вакол раны. 115 *я́трыцца — чырване́іць вако́л ра́ны.* 116 *яка́я не бале́знь — згоі́цца, а пато́м апя́ць ве́рнецца — ат'я́трыласа.* 117 *я́трыцца і чэ́шацца, раскіда́ецца далёй.* 118 *зудзіць, свярбіць, чэ́шыцца.* 119 *свярбіць, круго́м кра́сна.* 120 *я́трыцца: чырване́е, свярбіць вако́л скулы́.* 120а *я́трыцца, чырване́е, запаля́ецца,* 121 *я́трыцца вакру́г скуля́нкі.* 122 *я́трыцца скула — чырване́е, балі́ць.* 123 *чэ́шыцца, ядні́ць.* 124 *красне́я, свярбіць.* 127 *красне́я, злі́цца.* 128 *чэ́шыцца, свярбіць.* 131 *ятры́цця.* 132 *ятры́цца.* 133 *я́трыцца — растрыво́жваецца рана.* 134 *я́трыцца* — чырванее, свярбіць вакол раны, нарыва. 135 *я́трыцца* — чырванее вакол раны, павялічваецца рана. 136 *свербіць кала ра́ны.* 137 *я́трыцца — чырване́е вако́л ра́ны, ірдзіцца.* 138 *свярбіць круго́м ра́ны.* 139 *ятры́цца — пая́ўля́ецца о́пухаль і чэ́шацца, а по́тым сіні нары́ў.* 140 *скула́ ятры́цца — свярбіць вако́л скулы́.* 142 *чырване́е круго́м ску́ла.*

№ 2612: 45 *зардзіцца.* 26 *чырво́на круго́м скулы́.* 33 *зардзілася.* 44 *пакрасне́ла.* 59 *пачырване́ла каля́ скулы́.* 63 *пачырване́ла.* 69 *раз'я́дрылася.* 71 *зардзе́лася круго́м ра́ны.* 76, 77 *ядране́е круго́м, красне́я.* 80 *зардзе́лася.* 85 *абсе́ілася круго́м.* 89 *зачырване́лася круго́м.* 90 *чырвоны́т.* 105 *зачырване́ло.* 106 *зарде́лосо.* 112 *зардзе́лася ску́ла.* 113 *зачырване́лосо* 114. *зардзе́лосо* 117 *разве́трывалася.* 118 *зардзе́лася.* 142 *я́трыца.*

Карта № 73

Я́ТРЫЦЦА (націск)

№ 2613 «У якім значэнні ўжываецца слова ятрыцца; чырванее, свярбіць вакол скуры...»

На карце паказана пашырэнне слова *я́трыцца* і націск у ім. Асноўнае значэнне слова *я́трыцца* — 'запаленне ці раздражненне цела вакол скулы, раны, якое выклікае пачырваненне, сверб'. У 42 п. яно называе пачырваненне шчок. Усе тлумачэнні збіральнікаў прыводзяцца ў індэксе да карты № 72, дзе знаходзіцца ўвесь матэрыял. У 69, 142 пп. пры картаграфаванні выкарыстаны адказы на пытанне № 2612 (гл. карту № 71). Фармальныя паказчыкі слова пры картаграфаванні не ўлічваюцца.

Карта № 74

ВО́ГНІК (значэнне слова)

№ 2612 «Я. н. пачырваненне вакол скулы, раны, прышчыка: вогнік, ятрась...»

Гэта другая карта, што складзена на матэрыяле адказаў на ўказанае пытанне. Увесь матэрыял знаходзіцца пры карце № 71. На дадзенай карце адлюстравана семантычнае супрацьпастаўленне слова *во́гнік.*

Карта № 75

СІНЯК

№ 2610 «Я. н. чорныя плямы на целе (ад пабою): чарнякі, плягі, сінякі... Адз. лік: чарняк, пляга, сіняк...»

Фармальныя паказчыкі слова на карце не ўлічваюцца. Форму слова, на падставе якой пастаўлены знак на карце, можна знайсці ў спісе слоў.

Адным знакам картаграфуюцца: *чо́рныя пля́мы, плямо́к чо́рны, чо́рны знак.*

сіня́к, сінякі 1—11, 14, 16—19, 21, 22, 26, 28, 29, 31, 33—38, 40—43, 49, 51—52а, 56, 63, 67—75, 77, 78, 80—84, 86—89, 94, 101, 102, 104, 105, 107, 111, 113—120, 123, 124, 126—129, 134, 135, 137, 139, 140, 142. *сыня́к, сынякі* 90, 92, 131, 132. *сыня́к, сыняќы* 95—96а, 103, 108, 109. *сіня́к, сіняке́* 45, 46, 50, 53—55, 59—62, 65, 66, 76, 93. *сіне́кь, сінякэ́* 98. *сіня́к* 12, 13, 15, 20, 25, 25а, 32, 39, 99, 121, 122, 130, 133. *сыня́к* 91, 97. *сінякі* 23, 27, 30, 44, 47, 79, 85, 106, 112, 125, 136, 141. *сінекі* 138. *сіняке́* 58. *сіня́ка* 129. *сіня́ўка* (радзей) 121. *сіня́чча* 82. *сіне́ц, сінцы́* 57.

чарня́к, чарнякі 64, 100, 116. *чырня́к, чырнякы́* 95, 103. *чэрня́к, чэрнякі* 114, 134. *чэрня́к, чэрняке́* 54, 62, 65 (трад.). чарнякі 110. *чэрне́нік, чэрне́нікі* 113.

чо́рныя пля́мы 30, 66. *плямо́к чо́рны* 69. *чо́рны знак* 24.

пабо́й 17. *пабо́й, пабо́і* 62, 123.

пля́мы 54.

пругі 84.

Карта № 76

РАЗДРАЖНЯЦЬ (РАНУ)

№ 2614 «Як гавораць: рану ўдражніць, расцвяліць, бярэдзіць, вярэдзіць...» АЛА 1435 kvililъ бр цвяліў — cvilio — kwilił

Тэмай карты з'яўляецца абазначэнне дзеяння, якое выклікае раздражненне раны. Адказы, сабраныя для АЛА, якія не суправаджаюцца тлумачэннем слова, па-

даюцца са значэннем 'раздражняць' рану. Картаграфуюцца толькі карані слоў. Як *уквяліць* картаграфуецца *уклявіць* 28.

Ад картаграфавання адведзены лексемы ў тых выпадках, калі яны маюць значэнне, не адпаведнае тэме карты: 9 *навярэ́дзіць сустáў.* 49 *расквяліць дзіця́ мóжно.* 65 *навярэ́дзіла рукý, жмéні брáла вялікія.* 67 *вярэ́дзіць — натрудзіць: рукá апухáе, калі жнеш.* 109 *врáзыты — раз штурхнýты.* 5А *квялíў* (пакрыўдзіў). 15А *квялíў* (раззлаваў). 46А *квялíў* (раззлаваў).

1 *удражніць (удражнілі рáну).* 2 *уквяліць (уквяліла скулу)* 3 *уквяліць.* 4 *рáну раздражнілі.* 6 *угнявіць рáну, раздражнíў рáну.* 7 *удражніць рáну.* 8 *мóжна ўгнявіць скýлу.* 8а *уздражніць, ръздражніць.* 9 *раздразніць, а навярэ́дзіць сустáў.* 10 *вярэ́дзіць рáну, уквяліць рáну.* 11 *уквяліць рáну.* 12, 13 *удражніць.* 14 рáну ўдражніць. 15 *рáну ўдражніць.* 16 *дражніць.* 17 *раздражніць рáну.* 18 *удражніць (удражніла рáну).* 19 *удражніць (удражнíў рáну).* 20 *рáну ўдражніць.* 21 *рáну раздражніць.* 22 *узвярэ́дзіць.* 23 *удражнíў скулý.* 24, 25 *рáну ўквяліць.* 25а *раздражнíў.* 26 *удражніць (скýлы удрáжнім, ды інá прыкініцца).* 27 *удражніць рáну.* 28 *рáну уклявіць.* 29 *рáну рыздражніць.* 30, 31 *удражніць.* 32 *раздразніць.* 33 *раздражніць.* 34 *нъдражніць рáну.* 35—38 *удражніць (рáну).* 39 *ръздражнíў рáну.* 40 *удражніла рáну, што цяпéр дзéлыць.* 41—43 *удражніць.* 44 *развірадзíў.* 45 *раны ўдражнім.* 46 *рáну навярэ́дзіць, раздражніць.* 47 *удрачыць.* 49 *удражніць, расквяліць дзіця́ мóжно.* 50 *раздаржніць рáну.* 51 *рáну уквяліць.* 52, 52а (рану) *удражніць.* 53 *рáну раздражніць.* 54 *рáну ўдражніць.* 55 *раздражніць рáну.* 56 *удразніць.* 57 *рáну раздражніць.* 58 *рáну ўдражнілі, удражніць.* 59 *раздражніць, апаразіць (апаразíў рáну).* 60 *раздрадзіць, развярадзіць.* 61 *рáну вярэ́дзіць.* 62—64 *удражніць.* 65 *уквяліць (наверадзіла рукý, жмéні брáла вялікія).* 66 *рáну мóжна ўдражніць.* 67 *рáну ўцвяліць; вярэ́дзіць — натрудзіць, рукá апухáе, калі жнеш.* 68 *удражніць рáну.* 69 *удражніць (рýжа ўдрáжніна).* 70, 71 *удражніць рáну.* 72 *рáну сувярóдала.* 73 *раздражніла рáну.* 74—77 *удражніць рáну.* 78, 79 *рыздражніць* (скулу, рожу і г. д.). 80 *рáну ўдражнíў.* 81 *удражніць,* 82 *раздражніць.* 83 *рáну рыздражніць.* 84—87 *удражніць* (рану). 89 *удражніць.* 90 *угразыты.* 91 *роздрáжнюваты.* 92 *угрозыв рáну.* 93 *раздражніці рáну.* 94 раздражніті рáну *(навэрэ́діті рáну — гэ́то з вэрóды, рáна ад перанапражэ́ння).* 95 *вразыты, розразыты* (больш моцна), *вгразыты* (рэдка), *розгразыты* (рэдка). 96 *вразыты, розгразыты.* 96а *розгразыты, огразыты.* 97 *угрозыты.* 98 *вгразэ́тэ.* 99 *уквяліць.* 100 *расцвяліць.* 101 *роздражнілі рáну.* 102 *рáну ўгразіць.* 103 *вразыты — раз штырхнýты, розразыты — разыв кілька.* 104 *раздражніць рáну.* 105 *уцвяліць.* 106 *рáну ўцвалілі.* 107 *растрóвіць.* 108 *уразыты рáну.* 109 *нэ тóркны рáны, бо огразыш; огразыты.* 110 *уцвяліць рáну.* 111 *раздражніць.* 112 *удражніць, уцвяліць.* 113 *вразіць, вгразіць, раздражніць.* 114 *росцвіліць рáну, угразіць вáўку.* 115 *рáну ўдражніла, так аткінула назáт.* 116 *удражніць рáну.* 117 *рáну расцвелілі.* 118 *удражніць.* 119 *рáну ўрáзіць, раздражніць.* 120 *удражнілі рáну.* 120а *удражніць рáну.* 121 (рану) *удражніць.* 122 *удражніць я́трызь.* 123 *рáну раздражніць, удражніць.* 124 *удражніць.* 125 *вярэ́дзіць (ні вярэ́дзь рáну)* 126 *удражніць, шэвеліць (рáну не шэвелі, бо не зажывé).* 127 *удражніць, звярэ́дзіць, усéрдзіць.* 128 *удражніць, растравіць.* 129 *рáну ўдражніць.* 130 *уквéліла, удражніла,* 131 *огразылыть, огразыты рáну.* 132 *угразыты.* 134 *роскверіць.* 135 *удражніць, расквяліць (пахадзíў, так рáну расквялíў), раздражніць, угразіць.* 137 *рáну ўдражніць, то янá я́трыцца болей.* 138—140 *удражніць рáну.*

АЛА: *цвялíў* 4А, 14А *(расцвялíў рану),* 30А, 49А *(пацвельгацца)* 34А, 50А, 51А, 53А, 54А, 56А, 58А, 65А, 57А, 60, 115.

квялíў 3А, 13А, 5А (пакрыўдзіў), 15А (раззлаваў), 26А *(цвялíў),* 27А, 32А, 46А (раззлаваў).

Карта № 77

СТРЭМКА

№ 2625 «Я. н. стрэмка: страмяк, заноза, скабка...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы стрэмкі. Акрамя таго адзначана змяненне ў родзе: *страмя́ка* — ж. р., *страмя́к* — м. р. Як *страмя́ка* картаграфуецца назва *страмáка,* як *дзéрава — дэ́рво,* як *застрóма* — назва *застрóміна.*

стрэ́мка 23, 25—28, 30, 31, 45, 57, 63—67, 69—72, 110, 115, 116.

стрóмка 52а — 54, 59, 60, 62, 105, 111, 112, 117.

зáстрамка 58. *зáстрэмка* 104.

страмя́к 20, 49, 49а, 50, 56, 100.

страмя́ка 47, 55, 61. *страмáка* 99.

застрóма 137. *застрóміна* 137.

скáбка 17, 32, 33, 35, 36, 38—44, 79—89, 118, 119, 120а, 121, 123—130, 139, 141, 142. *скáпка* 13, 15, 37, 73—79.

дзéрава 122, 142. *дзéраво* 46, 51, 93, 106, 136, 137. *дзéрэва* 101, 113, 135, 138. *дэ́рэво* 94, 98, 102, 133, 134. *дэ́рыво* 132. *дэ́рво* 92, 131.

шчэ́пка 4, 5, 7, 10—13, 29, 34, 68, 69.

шчэ́піна 1, 14, 15.

занóза 4, 8, 16, 29, 40, 80, 120, 125, 140.

ражóн 2, 3, 18—20.

хлут 2, 21, 22.

шпáга 95, 96, 103.

дря́ска 90, 91, 96а.

шпычка 108, 109.

закóлка 8, 9.

Адзінкавыя: *патарчáка* 6. *зáмка* 24. *палíчына* 103. *острэ́нец* 107. *шчэ́мка* 140.

Карта № 78

ЗАСТРАМІЦЬ

№ 2625 «Стрэмку ў нагу, у палец загнаць, застраміць, занозіць, заскабіць...»

На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'увагнаць стрэмку'. Акцэнталагічныя варыянты дзеясловаў застраміць *(застрáміць і застрóміць),* занозіць *(занóзіць і заназíць)* картаграфуюцца адным знакам.

застраміць 20, 26, 28, 30, 45, 50, 53, 54, 56, 59, 62, 63, 65, 67, 69—71, 100, 105, 110—112, 117, 120, 135, 137, 138, 140. *застрóміць* 137.

заскáбіць 76, 118, 119, 120а, 121, 123—130, 139. *зыскáбіць* 17, 32, 33, 35, 36, 38—44, 75, 76, 79—98.

загнáць 2—4, 10, 11, 15, 18—20, 22, 25, 27, 29, 31, 46, 47, 49, 49а, 50, 52—55, 57, 58, 60—62, 66, 68, 69, 72, 74, 76, 99, 104, 115, 116, 118, 137, 142. *зыгнáць* 12—14, 17, 34—37, 73, 77, 78, 80, 81, 84. *загнáті* 91, 94. *загнáці* 101, 102, 133. *загнáты* 90, 92, 94а — 97, 103, 109, 131. *загнáтэ* 98.

закалóць 8, 9, 24. *заколóць* 114. *заколóты* 94а, 108, 109, 132.

укалóць 1, 16.

забíць 51, 122.

убíць 93, 106. *вбыты* 95, 96, 103.

занóзіць 80. *заназíць* 8. *зыназíць* 16.

захромíць 107, 134.

Адзінкавыя: *захлýдзіць* 21. *усадзíць* 64. *зашчамíць* 140.

Карта № 79

КОЗЫТ

№ 2629 «Як гавораць:... Баіцца шчокату, шчакоткі...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы козыту. Назва

шчыкотка картаграфуецца як *шчакотка*, назва *злокат* — як *слокат*, назвы *шлёкат*, *шлэкат* картаграфуюцца як *шлокат*.
козыт 20, 49а, 50, 52а — 56, 58—62, 93, 100, 104, 106.
козлыт 65, 67, 105.
козытка 45—47, 49.
шчокат 19, 22, 25а — 28, 43, 57, 63, 66, 68—75, 81, 83, 110, 115, 123, 128, 129. *шчокыт* 83—89.
шчакотка 1—9, 11—17, 18 (нов.), 21, 23—25, 29—42, 75, 78—81, 86. *шчыкотка* 10, 76, 82.
слокат 125—127, 138—141. *злокат* 124.
шлокат 77, 135—137. *шлёкат* 111, 112. *шлэкат* 120а.
шлакотка 142.
лоскат 99. *лоскот* 94а, 95, 103, 114, 133. *лоскут* 98.
ласкітка 96а. *лускітка* 91, 92.
шэлехт 107. *шэлэхт* 108, 109. *шэлыхт* 132.
шылькітка 96, 96а, 97. *шылькытка* 103.
куцяняня 18 (трад.). *куціняня* 52.
Адзінкавыя: *кодык* 51. *гізікавка* 90. *гызыкы* 94. *коцікы* 95. *голгіт* 99. *кіткат* 101. *калдыканьня* 102. *шэвел* 113. *стрыкот* 128. *галык* 134.

Карта № 80

КАЗЫТАЦЬ

№ 2629 «Як гавораць: казытаць, шчакатаць, ласкатаць...»
На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'казытаць'. Як *шчыкатаць* картаграфуецца дзеяслоў *шчакатаць*, як *слакатаць* — *злакатаць*, як *шалехтаць* — сэлэстаты.
казытаць 20, 45—47, 49, 50, 52а — 56, 58—62, 93, 100, 104, 106.
казлытаць 65, 67, 105.
шчыкатаць 4, 9, 10, 19, 21, 26, 29, 57, 63, 66, 69, 71—74, 76, 123, 128, 129. *шчакатаць* 1—3, 6, 8, 11, 22—25а, 27, 28, 30, 31, 64, 70, 75, 115. *шчыкытаць* 5, 7, 9, 12—17, 32—44, 78—89. *шчыкътаць* 8а.
слакатаць 125—127, 141, 142. *слекатаць* 110. *слокотаць* 138, 140. *злакатаць* 124.
шлакатаць 77, 116, 118—120а, 122, 135, 139. *шлекатаць* 111, 112. *шлокотаць* 117, 136, 137. *шлыкатаць* 121.
ласкатаць 130. *лоскотаць* 114. *лоскотаты* 95. (рэдк.), 133. *ласкотаты* 96а. *лоскутатэ* 98. *лоскытаты* 94а. *лускутаты* 92. *лускутаті* 91.
шылькотаті 96, 103. *шылькотаты* 96а, 97, 131.
шалехтаць 107. *шалехтаты* 109. *шылыхтаты* 132. *сэлэстаты* 108.
куціняць 18, 52.
Адзінкавыя: *кадыкаць* 51. *гізіляты* 90. *гызыкаті* 94. *кыцікаты* 95. *гальгітаць* 99. *кіткаці* 101. *калдыкаць* 102. *шавеліць* 113. *стракатаць* 128. *галыкаць* 134.

Карта № 81

ПУХЛІНА

№ 2618 «Я. н. пухліна: пухліна, вопух, опух...»
На карце паказаны словаўтваральныя адрозненні назвы пухліны.
пухліна 1—3, 6—9, 12—31, 33—37, 40, 42, 44, 53, 57—59, 61, 63—65, 67—76, 79—86, 101, 107, 110, 111, 117, 119, 121, 124, 127—129, 134, 135, 139, 140. *пухлына* 95.
пухляціна 47, 51, 53, 93. *пухлятіна* 94. *пухлятына* 96а.
пухло 98.
вопух 5, 6, 10, 11, 39—43, 52а, 54—56, 59, 60, 62, 75, 78, 79, 81, 82, 84, 85, 87, 89, 100, 104, 112, 116, 118, 120а, 122, 124, 126, 127, 129, 130, 136, 138, 141.
вопухаль 4, 70, 77, 80, 81, 118, 120, 123, 125, 126, 128, 142. *вопухыль* 35, 42, 87. *вопыхыль* 16.
вопухлы 66, 115.
вопуха 32, 38.
опух 45, 46, 48, 49, 50—52, 92, 96, 96а, 97, 99, 102, 106—108, 111, 113, 114, 131, 133—135, 137, 139, 140.
опухоль 90 (нов.), 91.
опухля 95, 103. *опухлё* 109.
опухло 94а.

Карта № 82

ПУХІР

№ 2619 «Я. н. пухір на скуры, напоўнены вадкасцю: вадзяны пухір, пухір...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў пухіра на скуры. Як *пухір* картаграфуецца *пухер*, як *панхір* — *панхер*, як *вадзяны пухір* — *вадзяны пухер*, як *муляк* картаграфуюцца *мулек* і *мулянік*.
пухір 10, 11, 20, 49а — 52а, 55, 56, 61, 65, 91, 92, 94, 94а, 96, 96а, 98, 102, 103, 109, 131, 132; *пухер* 93.
паўхір 50, 53, 54, 57.
панхір 4, 19, 22, 46. *панхер* 47.
вадзяны пухір 59, 63, 64, 67, 104. *водяный пухір* 90. *вадзяны пухер* 101.
вадзянка 27, 66, 70, 75, 77, 111, 112, 115, 118, 121, 127—130, 141. *выдзянка* 7, 17, 29, 35, 38, 44, 79, 81—86.
вадзянік 135, *водзенік* 107, 114, *водзянік* 113, 133. *водзянык* 108. *водяник* 94а, 95. *водэнык* 131.
вадыр 15, 21, 23, 25, 25а, 49, 49а, 54, 58, 62, 99, 100, 102. *водыр* 106. *вудыр* 2, 5, 8. *вудырь* 12.
пузыр 1, 2 (суч.), 4 (суч.), 6, 18, 24, 26, 28, 30, 32—34, 68, 69, 71, 72, 76, 78, 84, 105, 110, 116, 118, 120, 120а, 122, 123, 125, 126, 128, 129, 134, 136, 138, 142. *пузырь* 12, 16, 36, 38—40, 42, 43, 87, 89, 117.
вадзяны пузыр 3, 8, 31, 74, 75, 119, 124, 139, 140. *водзяны пузыр* 137. *выдзяны пузырь* 37, 73, 80, 81, 88. *выдзяный пузырь* 41.
мазоль 8а, 9, 13.
вадзяный мазоль 14. *въдзяны мазоль* 9.
муляк 138. *мулек* 97 (трад.). *мулянік* 103, 109.
Адзінкавыя: *лопайка* 32. *бомбаль* 51. *байдыр* 53. *вадзяная шклянка* 80. *бурдыль* 85. *булдур* 118. *націск* 123.

Карта № 83

МАЗОЛЬ

№ 2620 «Я. н. вадзяны мазоль: агнётка, муляк, мульмо, мазоль...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы мазаля. Адзначана перасоўванне націску ў словае муленік: *муленік, мулянык*. Як *мазоль* картаграфуюцца назвы: *мазуль, музыль, музэль, мазюль, музіль*. У н. п. 138 знак (*муляк*) пастаўлены на аснове адказаў на пытанне № 2621 «Інструкцыі...»
мазоль 1—45, 47, 49—51, 53, 54, 56—71, 73—75, 77—89. 93, 100, 104, 106, 111, 112, 116, 118, 120, 123—126, 128—130, 139, 141, 142. *музоль* 115, 117, 119, 121, 122, 127, 137, 140. *мозоль* 94. *мазуль* 72, 76, 99, 105. *музыль* 91, 92, 110, 120а. *мозыль* 96а, 102. *музэль* 101. *мазюль* 90, 96. *музіль* 131.

муляны́к 94а, 95, 98, 103 *(як наму́ляный)*, 108, 109, 132.
муле́нік 107, 113, 114.
муля́к 134—136, 138.
мульмо́ 117, 120.
муля́ч 46.

Карта № 84

СУХІ МАЗОЛЬ

№ 2621 «Я. н. сухі мазоль: набой...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы мазаля, набітага на назе. Гл. таксама карту № 83.
сухі мазо́ль 2—6, 8, 9, 13, 20, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 33—38, 45, 47, 49а, 51, 52, 53, 54, 58, 60, 67, 68, 70, 72—76, 78, 82, 94, 110—112, 115, 118—120, 120а *(сухі музы́ль)*, 122, 125, 127, 135, 137 *(сухі музо́ль на падэ́шве бува́е)*, 138, 139, 141, 142. *сухы мозы́ль* 96а. *сухе́й мазо́ль* 12, 15, 16, 17, 32, 79, 83, 86, 87. *сухі́й мазо́ль* 1, 7, 8а, 29, 40, 41, 42, 43, 44, 80, 81, 84, 85, 89. *сухо́й мазо́ль* 14. *сухы́й мазю́ль* 90. *сухы́й музы́ль* 92, 93, 95—97. *сухы́й мозо́ль* 94, 94а, 108. *сухы́й музо́ль* 109. *сухы́й музі́ль* 131. *сухі музэ́ль* 101.
мазо́ль 18, 19, 22, 23, 25а, 57, 71, 104, 123. *мозы́ль* 102. *мозю́ль* 103.
набо́й 26, 27, 33, 34, 49, 50, 52а, 55, 56, 58, 62, 63, 69, 77, 100, 113, 117, 121, 124, 126, 128—130, 136. *набу́й* 116, 132. *набыэ́й* 107.
падбо́й 10, 11, 59, 61, 64, 65, 93, 99, 105. *подбо́й* 114. *пудбо́й* 134. *підбо́й* 106.
Адзінкавыя: *цвёрды мазо́ль* 66. *тв́эрды муляны́к* 98. *на́ціск* 123. *наму́льваннік* 133.

Карта № 85

КРЫВАВЫ МАЗОЛЬ

№ 2620 «Я. н. мазоль крывавы: крывавы, крывяны...»
На карце паказаны словаўтваральныя адрозненні назвы крывавага мазаля.
крыва́вы мазо́ль 2—5, 8, 9—11, 18—22, 26—28, 31, 33—39. 45, 49, 49а, 51—54, 56—63, 65, 67—76, 81, 82, 104, 105 *(мазу́ль)*, 110, 111, 115 *(музо́ль)*, 116, 117 *(музо́ль)*, 118, 119, 121, 123—125, 127 *(музо́ль)*, 129, 135, 137 *(музо́ль)*, 139—142. *крыва́вый* 1, 8а, 12, 16, 29, 40, 42—44, 78—81, 83, 86—90 *(мозю́ль)*, 92 *(мозы́ль)* 94а *(муляны́к)*, 96 *(мозю́ль)*, 96а *(мозы́ль)*, 97 *(мозі́ль)*, 100, 120, 131. *крава́вы* 6, 23. *крава́вый* 14. *кріва́вы* 32. *кріва́вый* 41. *крова́вы* 98 *(муляны́к)*. *крэва́вы* 101 *(музэ́ль)*.
крывяны́ мазо́ль 24, 99 *(мазу́ль)*. *крывяны́й* 17, 84, 85, 134. *кравяны́* 112. *кровяны́й* 103 *(муляны́к)*.
кро́ўю набе́г мазо́ль 106, 113 *(муле́нік)*, 114 *(муле́нік)*. *кро́в'ю набі́г муляны́к* 95, 108, 109, 132.
мазо́ль с кро́ўю 50, 54, 55.

Карта № 86

ПАДЭШВА

АЛА 1576 'подошва, нижняя часть стопы'.
Карта адлюстроўвае супрацьпастаўленне акцэнтных варыянтаў слова *падэ́шва*, а таксама пашырэнне яго асаблівай гукавой формы з галосным [е] пад націскам.
падэ́шва 3А, 10А, 11А, 13А, 14А, 26А — 30А, 34А, 35А, 44А, 46А, 49А, 50А, 56А, 50.
падо́шва 7А, 17А, 19А, 22А, 53А, 54А, 57А, 59А, 70. *подо́шва* 48А, 51А. *пыдо́шва* 47А, 39А. *пудо́шва* 43А, 45А, 52А, 65А, 66А.
падашва́ 12А, 15А — 18А, 31А — 33А, 40А, 55А, 58А, 59А, 60А — 63А, 67А, 70. *пыдышва́* 4А, 5А, 8А, 9А, 20А, 21А, 23А — 25А, 38А, 41А, 42А. *пудушва́* 36А.
Адзінкавыя: *ступня́* 1А. *ступе́нь, ступня́* 2А. *слет* 6А. *ступня́* 30А. *ступа́к* 56А. *ступа́к* 115.

Карта № 87

НЫРКІ

АЛА 1661 'почки человека'
Карта адлюстроўвае супрацьпастаўленне слоў *ны́ркі* і *по́чкі* ў адзначаным значэнні.
ны́ркі 10А — 14А, 19А, 27А — 30А, 32А, 49А, 50А, 66А.
по́чкі 1А — 9А, 15А — 18А, 20А — 26А, 28А, 31А, 33А — 44А, 46А — 49А, 51А, 53А — 63А, 65А, 67А, 50, 61, 115. *по́чкы* 52А, 64А.
Адзінкавыя: *бо́чкі* 45А.

Карта № 88

ЖЫВОТ

АЛА 1677 'живот человека'
Карта ўказвае на існаванне хоць і не вельмі выразнага, але прыкметнага супрацьпастаўлення паўночна-заходняга слова *бру́ха* некаторым іншым словам ў гэтым значэнні. Як *бру́ха* картаграфуецца *брух*.
бру́ха 1А, 4А, 12А — 14А, 17А, 27А, 28А, 36А (у тоўстага чалавека), 67А, 70. *бру́хо* 47А, 56А. *брух* 11А.
чэ́рава 28А. *чэ́рава* 50А, 61. *чэ́рэво* 47А, 53А, 56А.
жыво́т 2А, 3А, 5А — 11А, 13А — 40А, 42А, 44А — 46А, 49А, 51А, 53А — 63А, 66А, 67А, 50, 70. *жыві́т* 48А, 52А, 64А. *жіво́т* 65А. *жіві́т* 43А. *жыве́т* 47А. *живо́т* 115. *жаво́т* 41А.
пу́за 1А, 7А, 23А, 30А, 32А, 60А, 67А, 70. *пу́зо* 47А, 56А.
Адзінкавыя: *жлу́док* 13А.

Карта № 89

ТРЫБУХ

АЛА 1648 'брюхо животного'
На карце паказана супрацьпастаўленне тых жа слоў, што і на папярэдняй карце, і ў тым жа значэнні, але ў іншай сферы іх ужывання, а таксама пашырэнне ў гэтай сферы ў дадзеным значэнні слова *трыбу́х*.
трыбу́х 1А, 8А, 10А, 26А, 27А, 30А, 44А, 46А, 49А, 70, 115. *трябу́х* 41А. *трабу́х* 60А.
бру́ха 2А — 6А, 12А — 19А, 24А, 28А, 31А, 35А — 38А, 47А, 63А, 67А, 70. *бру́хо* 45А, 56А, 65А, 66А. *бру́го* 52А. *брю́ха* 7А, 9А, 21А, 23А, 25А, 39А, 41А. *брух* 11А.
чэ́раво 29А, 34А, 49А, 50А, 51А, 53А, 57А. *чэ́рава* 47А, 59А, 61А. *чэ́рво* 43А.
жыво́т 22А, 32А, 34А, 42А, 54А, 55А, 62А. *жыві́т* 48А. *жывы́т* 43А.
пу́за 33А, 40А, 58А, 60А.
Адзінкавыя: *бе́бух* 1А. *кучу́к* 26А. *кавду́н, трэбло́* 43А. *коўду́н* 64А.

Карта № 90

ГАЛЁНКА

№ 2632 «Я. н. частка нагі да калена: лытка, галень...»

На карце супрацьпастаўлены назвы часткі нагі ад шчыкалаткі ці ступні да калена. З-за агульнага характару пытання значэнні назваў галёнка (парэдняя частка нагі да калена) і лы́тка (задняя частка нагі да калена) не размежаваны. Часта даюцца гэтыя назвы як сінонімы ў гаворцы аднаго і таго ж населенага пункта. Паказаны словаўтваральныя адрозненні назваў. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся.

Як *галёнка* картаграфуюцца назвы *галёнка* 128, *алёнка* 18, *голінка* 90, 131, як *го́лень — гале́нь* 73, як *голішка — гогюшка* 96а, як *плюсна́ — плесьня* 99, *плёськня* 103, як *цэ́ўка — цᵇᵎэва* 93. Адведзены ад картаграфавання назвы, якія не адпавядаюць тэме карты: *шчы́калатка* 4, *лы́тка* (задняя частка нагі) 25, лы́тка (уся нага) 25а, *галёнка* (костка нагі), *галёнка* (у жывёлы), 60 *галёнка* (спераду) 129, *галёнка* (у каровы) 139, *нога́* 90, *лы́тка* (задняя частка нагі да калена) 124.

галёнка 5, 8а, 10 *(галёнка ржэ́ўнікам паабдзірала)*, 11 *(галёнкі паабдзірала)* 14—17, 19, 23, 24, 25 *(галёнка* — пярэдняя частка нагі і агульная назва нагі), 26, 27, 29, 31, 32, 34, 35, 36, 40—42, 44, 45 *(такі хо́лад, аж галёкі замёрзлі)*, 52—54, 57, 58, 64, 68, 72, 73, 75 *(галёнка* — ззаду і спераду), 81—83, 86, 89, 110, 111, 113, 114, 117, 118 *(галёнка* — спераду нагі і ніжэй калена), 118, 120а, 123 (задняя частка нагі да калена — *лытка, а галёнка* — пярэдняя частка нагі да калена) 124, 125 *(галёнка, а той шчанюк ня дурны, за галёнку яго́...»)*, 129 *(галёнка* — спераду), *алёнка* 18. *галёнка* 128. *голёнка* 134. *голёнка* 94 *(нога́ до коле́на — голёнка)*. *голінка* 90, 95, 131. *гулінка* 98.

го́лень 37, 45, 104. *(го́лень* — сперэду), 106, 107, 135. *го́лянь* 47, 54, 56, 88, 100. *го́лінь* 87. *гале́нь* 73.

голішка 92, 96 *(голішка, голіішка)*, 131. *гогюшка* 96а.

лытка 1, 2 *(лытка — ня брытка, лытка як нітка)*, 3, 5—8, 8а, 9, 12, 13, 20 *(лытка, лыткі мн. л.)*, 21, 22, 28, 30, 38, 39, 43, 46 *(лытка — ня брытка)*, 47 *(маю дачку́ саба́ка за лытку укусі́ў)*, 49—52, 54 *(лытка — гляну́ць ня брытка)*, 55, 57, 59, 60 *(лытка, а галёнка* — у жывёлы), 61—63, 65, 66 *(то́нкая лытка)*, 67, 68 *(галёнка і лытка ка́жуць)*, 69 *(лытка, лыткі то́ўстыя, то́нкія)*, 70, 71, 73, 74, 75, 77 *(лытка, лыткі* мн. л.), 78—81, 85 *(схвачу́ па́лку, да́м па лытках)*, 88, 89, 97, 101, 102, 107, 108, 112 *(то́нкая і то́ўстая лытка)*, 115, 116, 118 *(лытка спе́раду нагі і ніжэ́й кале́на)*, 110—122, 124, 126 *(лытка; а як по́йдзе касі́ць — то́лькі лыткі све́цяць)*, 127, 129, 130 (лыткі мн. л.; *она́ пошла́, лыткі выставіла)*, 132, 133, 135 *(усе́ лыткі го́лыя)*, 136, 137 *(лытка, лытку уда́рыў)*, 138 *(лытка, то́ўстые лыткі)*, 139 *(лытка* — у чалавека, а *галёнка* — у каровы), 140—142.

цэ́ўка 16, 33, 75, 84. *цівка* 98, 108. *цᵇᵎэва* 93.

плюсна́ 105. *плёсьня* 99. *плёськня* 103.

Адзінкавыя: *жыжкі* 130. *сьцёгны* 130. *цуру́балка* 135.

Адсутнасць назвы: 48, 76.

Адведзены: *шчы́калатка* 4. *лытка* (задняя частка нагі) 25. *лытка* (уся нага) 25а. *галёнка* (костка нагі) 59. *галёнка* (у жывёлы) 60. *галёнка* (у каровы) 139. *нога́* 90. *лытка* 91. *лытка* (задняя частка нагі да калена) 124.

Карта № 91

ЛЫТКА

№ 2633 «Я. н. мускулістая частка нагі (да калена): путца, пузік, пузца, ікра, лытка...»

На карце без уліку асаблівасцяў вымаўлення картаграфаваліся назвы мускулістай часткі на задняй частцы нагі (ад шчыкалаткі да калена), а таксама іх словаўтваральныя і акцэнталагічныя варыянты, а менавіта: *ікра, ікра́, йікра́; лытка; мя́каць, мяко́ць, мя́кіць; пу́зца, пу́сца, пу́ска; бру́шка*. Назва *пу́сца* картаграфуецца як *пу́зца, йікра́* — як *ікра́, мяко́ць* — *мя́кіць* — як *мя́каць*.

Адзіночны лік адноўлены на аснове формы множнага ліку назоўнага склону: 1 *íкры*, 37 *пу́зцы*, 46 *íкры, йкры*, 118 *íкры*, 127 *йікры*, 140 *íкры*.

1 íкры, у íкрах нага́ балíць. 2 *бру́шка, харо́шыя бру́шкі*. 3 *лытка*. 4—6 *бру́шка* н. р. 7 *мя́каць*. 8 *пу́зачка*, 8а *лытка*. 9 *пу́зічка*. 10, 11 *лытка*. 12 *пу́ска*. 13 *йікра́*. 14 *мяко́ць*. 15 *ікра́*. 16 *йікра́, лытка*, 17 *ікра́, лытка*. 18 *лытка*. 19, 20 *ікра́*. 21 *пучо́к лыткі*. 22 *лытка*. 23 *лытка тоўста́я*. 24 *мя́кіш*. 25 *лытка*. 25а *мя́кіш*. 26—30 *лытка*. 31 *ікра́, лытка*. 32 *пу́сца*. 33 *німа́, гаво́рацць то́ўстыя ныга́*. 34 *пу́сца, пу́сцы харо́шыя*. 35 *лытка, йікра́, паду́шычка*. 36 *лытка*. 37 *пу́зцы*. 38 *пу́сца*. 39 *ікра́*. 40 *ныга́ забале́ла у пучку́, пучо́к, то́ўста по́ўна, ну й пучо́к*. 41 *пу́зца*. 42 няма адказу. 43 йікра́. 44 *ікра*. 45 *лытка*. ж. р., *лытка то́ўста, дык гаво́рацць ікры́ста нага́*, 46 *лытка*, ці *íкры, йікры баля́ць*. 47 *лытка, не́што мне лытка балíць*. 48 няма адказу. 49—51 *лытка*. 52 *трыбушо́к*. 52а, 53 *лытка*, 54 *ікра́*. 55, 56 *лытка*. 57 *ікра́, лытка*. 58—60 *лытка*. 61 няма адказу. 62 *лытка*. 63 *ікра́*. 64, 65 *лытка*, 66 *ікра́, íкры ў дзвёх нага́х*. 67 *лытка, йікра́*. 68 *мя́кіш, мякішы*, 69 *мікішэ́ўя*. 70 *ікра́*. 71, 72 *лытка*. 73 *лытка* (трад.), *выставіла лыткі*. 74 *пу́зца*. 75 *йікра́*. 76 *лытка*. 77 *ікраніца*. 78, 79 *йікра́*. 80 *йікра́, йікры́нка, лытка*. 81 *йікра́*. 82 *лытка, йкра́, за лытку, за адзе́жу сабака хапі́ў*. 83, 84 *йікра́*. 85 *ікра, лытка*. 86 *лытка*. 87, 88 *ікра́*. 89 *йкра*. 90 *го̂лінка*. 91—94 *лытка*. 94а *лытка, ікра́*. 95, 96 *лытка*. 96а *лытка, йікра́*. 97 *лытка*. 98 *ле́тка*. 99—103 *лытка*. 104 *лытка* (ззаду мускулы), 105, 106 *лытка*. 107 *ікра́, лытка*. 108—111 *лытка* 112 *йікра́, йікра́ то́ўстыя*. 113—117 *лытка*. 118 *íкры*. 119 *лытка, ікра́* (радзей), *лытка забале́ла*. 120 *лытка*. 120а *лытка*. 121 *мя́кіць у лытца*. 122 *ікра́*, 123 *галёнка*. 124 *йікра́*. 125 *ікра́, лытка* (неадабр.), *нахадзілася, што íкры мае́ баля́ць, лыткі трасу́цца*. 126 *ікра́, íкры пазагара́лі, а ўсе́ но́гі бе́лые; лытка*. 127 *йікры*. 128 *ікра́*. 129 *ікра́, íкраніца*. 130—134 *лытка*. 135 *лытка, ікра́, лытка; то́лькі лыткі мялька́юць*. 136 *лытка*. 137 *лытка, лыткамі памялька́ла*. 138 *ікра́, у ікра́х пудцегну́ло но́гу, жы́лы прыцегло́*. 139 *ікра́, лытка*. 140 *íкры* (калі гаворацць пра абедзьве нагі). 141—142 *лытка, ікра́*.

Адзінкавыя: 8 *пу́зачка*, 9 *пузі́чка*, 21 *пучо́к лыткі*, 35 *паду́шычка*, 40 *ныга́ забале́ла ў пучку́, пучо́к, то́ўста по́ўна ну й пучо́к*, 52 *трыбушо́к*, 69 *мікішэ́ўя*, 77 *íкраніца*, 80 *йікры́нка*, 90 *голіка*, 98 *ле́тка*, 123 *галёнка*, 129 *íкраніца*.

Карта № 92

СЦЯГНО

№ 2636 «Я. н. частка нагі ад калена да тазабедранага сустава: галёнка, сцягно, купро, кульша, ляшка...»

На карце супрацьпастаўлены назвы нагі ад таза да калена, а таксама словаўтваральныя асаблівасці. Фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Як *галёнка* картаграфуецца назва *голінка* 131, як *ку́льша — кульша́* 6, 8, 16, 117, як *кульшня́ — клёшня* 94, як *клюшня — клюшня́к* 66, *клёшня* 94, як *кумпя́к — кунпя́к* 4, як *сцягня́к — сцягню́к* 44.

Назвы *ля́шка* 64 і *сцягно́* 126 адзіночнага ліку адноўлены паводле формаў назоўнага і меснага склонаў множнага ліку.

1 *кумпя́к*. 2 няма адказу. 3 *сьцягно́ і галёнка, ніякая ра́зніцы. кунпякі, ку́льшы, кунпя́к, ку́льша*. 5 *ля́шка, кульша́*. 6 *ля́шка, ку́льша* (клуб, тазабедраны сустаў), *балі́ць кульша́*. 7 *сцягно́, ля́шка*. 8 *сьцягно́, сьцёгна, кульша́* (тазабедраны сустаў). 8а *сьцягно́, кульша́*. 9 *сьцягно́*. 10 *сьцягно́, ля́шка* (груб.), *сьцягно́ агнём гары́ць, а друго́я зьмярцве́ла, німа́ рату́начку*. 11 *сьцягно́, адно́ сьцягно́ хало́дная, а друго́я як хто ва́рам аблі́ў, му́чаюся*. 12 *галёнка*. 13 *сьцягно́*. 14 *сцягно́*. 15 *лытка, ля́шка* (груб.). 16 *сьцягно́, ля́шка, кульша́*. 17 *кульшня́*. 18 *кумпя́к*. 19 *кумпя́к, нага́ да кумпяка́*. 20 *ку́льша*. 21 *сьцягня́к*. 22 *кумпя́к, ку́льша*. 23 *ку́льша*. 24 *сцягно́*. 25 *сьцягня́к*. 25а *сцягня́к, дайно́ зва́лі клюшня́*. 26 *сьцягно́*. 27 *ля́шка*. 28—30 *сьцягно́*. 31 *ля́шка*. 32 *сьцягно́*. 33 *лытка*. 34 *ля́шка*. 35 *сьцягно́, ля́шка*. 36 *ля́шка, кунпя́к*. 37 *галёнка*, 38 *ля́шка*. 39 *галёнка*, 40—42 *ля́шка*. 43 *сьцягно́*. 44 *лытка, ля́шка, сцягню́к* (у чалавека). 45 *ку́льша, ку́льша то́ўста ў Я́дзі*. 46 *ку́льша, сцягно́, ля́шка, сцягно́* (радзей), *сьцягно́*

выцяла. 47 ку́льша, у яе́ то́ўстыя ку́льшы. 48 няма адказу. 49 сьцягно́. 49а клуб, ку́льша. 50 сьцягно́. 51 сьцягно́, у́до, у́ды мн. л. (косць), купро́ (дзе канчаецца верхняя частка сцягна). 52, 52а ку́льша. 53 няма адказу. 54 сьцягно́, сьцагня́к, ля́шка. 55, 56 сьцягно́. 57 сцягно́, сцягня́к, нага́ ў сцегняку́ балі́ць. 58 ку́льша, ку́льшы. 59 сцягно́, ля́шкі мн. л.; от, ля́шкі то́ўстыя!. 60 сьцягно́. 61, 62 сьцягно́, сьцягня́к. 63 сьцягня́к. 64 ля́шкі. 65 сьцягня́к. 66 клюшня́к, то́ўстыя клюшняке́. 67 сцягно́ (больш часта), ля́шка. 68 сьцягно́. Р. сьцягна́. мн. л. сьцягны́. 69 сьцягно́, сьцё̄гны, ця́глі, ця́глі баля́ць, сьцягно́ балі́ць. 70 ля́шка, ля́шкі баля́ць. 71 сьцягня́к. 72 сьцягно́. 73 ля́шка, сьцягно́, бядро́. 74 сьцягно́, клю́шня. 75 ля́шка, галё̄нка, сьцягно́. 76 галё̄нка. 77 сьця́гно, сьцё̄гны баля́ць. 78 сьцягно́. 79 ля́шка. 80 галё̄нка (косць), ля́шка, сцягно́, клю́шня, клуб — верхняя частка бядра. 81 ля́шка. 82 ля́шка, ля́шычка, сьцягно́. 83 ля́шка. 84 галё̄нка, сьцягно́, ля́шка. 85 сцягно́, ля́шка. 86 сьцягно́. 87, 88 ля́шка. 89 сьцягно́, ля́шка. 90—92 стыгно́. 93 сьцягно́. 94 клё́шня. 94а сьцёгно́. 95 стыгно́. 96 стыгня́к. 96а стыгно́. 97 стэгно́. 98 стегно́. 99, 100 сьцягно́. 101 сцёгно́. 102 сьцегно́. 103 сты^{е}гно́. 104 сцягня́к. 105 галё̄нка. 106, 107. сьцёгно́. 108, 109 стегно́. 110 сцягно́, 111 сьцягно́. 112 сцягно́, а дзе канчаецца сцягно́ — ку́льша. 113 сьцёгно́. 114 сьцёгно́. 115. сьцягно́. 116. сцягно́. 117 сцягно́ (купро́ — ку́льша — вышэй сцягна). 118 ля́шка. 119, 120 сцягно́. 120 сцягно́ (пераважна), ку́льша (верхняя частка нагі), 121 ля́шка. 122 сцягно́. 123 ля́шка. 124 сьцягно́, ля́шка. 125 ля́шка, вы́ставіла ля́шкі. 126а крапі́вы нарву́, да па голых сцё́гнах — больш не палезе ў малі́ну; ля́шка. 127 сьцягно́, клю́шня, ля́шка. 128 ля́шка, сцягно́. 129 галё̄нка, ляшка; ля́шка, лы́тка, сцягно́. 130 сьцягно́, сьцё̄гны павысты́ркувала. 131 ля́шка, стыгно́, голі́нка, стэгно́. 132 стыгно́. 133 сьцегно́. 134 сьтёгно́. 135 сьцегно́, галё̄нка, сьцягно́, бядро́, ку́льша, ля́шка. 136 сцегно́. 137 сьцягно́, усё̄ сьцягно́ аж да калé́на балі́ць. 138 сьцегно́, бач, йекі́е сьцё̄гна то́ўстые. 139 сцягно́, галё̄нка, ля́шка. 140 галё̄нка, сцягно́ (задняя частка нагі), ля́шка (бакавая ўнутраная частка). 141, 142 сцягно́.

Адзінкавыя: 49а клуб, 51, 117 купро́, 51 у́до (косць) 51, 66 кляшня́к, 69 ця́глі, 73, 135 бя́дро́.

Карта № 93

НОГАЦЬ

№ 2638 «Я. н. ногаць: пазногаць, ногаць, пузыр, кіпцюр... Мн. лік: пазногці, пазуры, кіпцюры...»

На карце супрацьпастаўлены назвы ногця. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адзіночны лік назваў адноўлены на аснове формы множнага ліку назоўнага склону: 4 пазно́гаць, 8а, 100, 140 (нов.), но́гаць, 46, 92 пазу́р, 81 ко́каць.

Як но́гаць картаграфуюцца назвы но́каць, но́къць, но́хаць, не́гець, не́готь, не́гоць, ні́гот, ныегець, ню́готь, як пазно́гаць — пазно́каць, пазно́хаць, як кі́пацьь — ке́пацьь, ке́пяць, кы́пыць, як капцю́р — кабцю́р, кіпцю́р, як пазу́р — позю́р, пажу́р.

1 ко́гаць, ко́хці на́да абрэ́заць. 2 но́хаць, но́хці павырастáлі, на́да паабраза́ць. 3 пазно́гаць, пазно́хці. 4 но́кці, но́каць (суч.), пазно́кці (трад.), экспр. капцюры́, капцю́р. 5 но́гъць. 6 падно́хці, падно́гаць (цяпер). капцю́р (трад.). 7 но́каць, кі́пці, кі́піць. 8 но́хаць, но́хці. 8а капцю́р мн. л. къпцюры́, но́хці. 9 но́кці, но́гаць. 10 но́гаць (у чалавека), но́гці, кіпцю́р (у жывёлы), кіпцюры́. 11 но́гаць, кіпцю́р (у жывёлы), но́хці, кіпцюры́. 12 но́гъць. 13 нокъць. 14 но́каць, но́кці. 15 но́къць. 16 но́гыць, но́хці. 17 но́хаць, но́кці. 18 пазу́р, мн. л. пазуры́, пазно́кці, пазно́каць. 19 пазно́гаць, пазно́хці. 20 пазу́р, пазуры́. 21 но́гаць, мн. л. но́хці. 22 пазно́гаць. 23 но́хаць, но́хці. 24 но́гаць, но́хці (суч.), 25 но́гаць, но́хці (мн. л.), 25а пазно́гаць. 26 пазно́гаць мн. л. пазно́хці. 27 но́гаць, мн. л. но́хці. 28 пазно́хаць, пазно́хці. 29 но́хаць, капцю́р, но́хці мн. л., капцюры́ (экспр.). 30 няма адказу. 31 но́хаць. 32 но́къць, но́кці. 33 но́хаць, но́хці. 34 но́гъць. 35 но́гыць, но́хці, капцю́р, капцюры́. 36 но́гаць, но́гці. 37 но́хаць, но́хці. 38 но́гаць, но́хці. 39 но́къць. 40 абрé́ш но́хці што й ты такé́я зыгудува́ў, купцюры́ (рэдка), но́гыць, кіпцю́р. 41 но́гъць. 42 но́гыць, но́гці, за́ныгціца — як выдзярé́цца ко́жа блі́зка но́гця. 43 но́гыць, мн. л. но́гці. 44 но́гыць. 45 но́гаць, які́я но́хці ў цябé́ бру́дныя. 46 пазурэ́, пасцінáй пазурэ́, а то як у чо́рта. 47 пазу́р, но́гаць, пазу́р заламáла, нáтта балі́ць. 48 няма адказу. 49 пазу́р, пазурэ̂, 49а пазурэ́, пазу́р. 50 но́гаць, пазу́р (вялікі ногаць), пазурэ́ загадава́ў, як у шулякá. 51 но́гець, но́хці. 52 кнэ́пяць, кнэ́пці, пазу́р, пазуры́ (суч.), 52а пазуры́, адз. л. пазу́р. 53 няма адказу. 54 но́гаць, пазу́р, капцю́р, мн. л. нахцé́, пазурэ́, капцюрэ́. 55 но́гаць, пазу́р (узмацн., непахв.), 56 но́гаць. 57 пазно́гаць — пазно́гці (мн. л.). кабцю́р — капцюры́ мн. л. 58 нахці́, адзін но́гаць, загадавáла ты вялі́кія нахцé́. 59 но́гаць, но́гці (-хці). 60 пазно́гаць (трад.), но́гаць. 61 но́гаць, мн. л. но́хці. 62 но́гаць, пазно́гаць (рэдка), но́хці, пазу́р (у шуляка), пазурэ́ (у курыцы). 63 но́гаць мн. л. но́хці. 64 но́гаць. 65 но́гаць (нов.), пазно́гаць (трад.). 66 ке́пці, ке́пець, у яго́ не было́ ке́пцяў, но́хці (суч.), но́гаць. 67 кі́пець — кі́пці (трад.). 68 но́гаць, но́хці. 69 ке́пці адгадавáла, абрэ́ш ке́пяць (даўн.), но́гаць, Р. но́хця (пазнейшае), 70 но́хаць, мн. л. но́хці, но́хаць заламáўся. 71 но́хці, но́гаць зламо́ўся. 72 кі́пяць, кі́пці. 73 но́гаць, кі́пацьь, нагадавáла кі́пці. 74 но́ɣаць, но́хці. 75 но́гаць, но́гці. 76 кі́пяць, пазно́гаць, мн. л. кі́пці, пазно́гці. 77 кі́пяць, кі́пці. 78, 79 но́гыць, но́гці. 80 но́гаць, кі́пацьь, но́гці, кі́пці. 81 но́гаць, кі́піць, кі́пці, 82 но́гаць, но́гці, кі́пець (у курэй), капцю́р (у савы). 83 но́гыць, мн. л. но́гці. 84 но́ɣыць, ноɣці. 85 но́гыць, кы́пыць, мн. л. кы́пці, но́гці. 86 но́гаць, но́гці мн. л. 87 но́гыць. 88 но́гаць. 89 но́ɣыць. 90—92 пазу́р, пазуры́ мн. л. 93 пазу́р, пазур^{ы}э́. 94 пазю́р, пазюрэ́ мн. л. 94а, 95 пазю́р, пазюрі́ мн. л. 96 пазу́р. 96а пазуры́. 97 пазю́р. 98 пажу́р, пажурі́ мн. л. 99 пазу́р, мн. л. пазурэ́. 100 но́хці, казáлі і пазурэ̂. 101 не́гоць, пазу́р. 102 но́ɣоць, не́ɣець, пазю́р, капцю́р загадава́ў, мн. л.: пазю́ры, но́гці, не́гці. 103 пазю́р, пазу́р, пазюрі́, пазурі́. 104 но́гці, но́гаць адз. л. 105 кі́пяць, кі́пці. 106. но́хці, но́хоць. 107 ные́гець, ные́геці. 108 пазю́р, пазюрі́ мн. л., ні^{ю}готь (трад.), ні^{ю}гті мн. л., на чо́рный пазю́р. 109 пазю́р, пазюрі́ мн. л., ні́гот (рэдк.), ні́гты. 110 кі́пяць, мн. л. кі́пяці. 111 кі́пацьь, кі́пці. 112 но́гаць, мн. л. но́гці. 113 но́гаць, но̂́хці, мн. л. 114 но́гаць, кіпцю́р, но́гці, кіпцюры́ мн. л. 115 кі́пці, адз. л. кі́пяць. 116 кі́пці, кіпцю́р. 117 кіпцю́р, кіпцю́ры, мн. л. ко́каць (трад.), ко́кні мн. л. 118 но́гаць, кі́пець... но́хці, кі́пці мн. л. 119 кі́пець, но́гаць (справядлі́вéй). 120 но́хаць, но́хці, мн. л. 120а но́гаць. 121 но́гці. 122 но́гаць, кі́пяць (трад.), кі́пці мн. л. 123 но́гаць, но́гці мн. л. 124 но́гаць, но́гці мн. л. кі́пець, кі́пці, мн. л. 125 но́гаць, но́гці мн. л. 126 но́гаць (пад но́гцямі аж чо́рна). 127 но́гаць, но́гці мн. л. 128 но́гаць, но́гці мн. л. 129 но́гаць, но́гці мн. л. 130 но́гаць. 131 но́готь, но́гті мн. л., пазу́р — у кароў. 132 пазю́р, пазюры́ мн. л. 133 нё̄готь. 134 нё̄готь, нё̄гті мн. л. 135 но́готь, но́гці мн. л. 136 нагé́ць. 137 но́гаць, но́гці мн. л., кі́пець (кі́пці як у ко́ршака). 138 но́гоць. 139 но́гаць, кіпцю́р, но́гці кіпцюры́ мн. л. 140. но́гці (нов.), 141 но́гаць. 142 но́гаць, но́хці мн. л.

Адзінкавыя: 1 ко́гаць, 6 падно́хці, падно́гаць (цяпер), 81 ко́кці, 117 ко́каць, ко́кні.

Карта № 94

СУСТАВЫ ПАЛЬЦАЎ РУКІ

№ 2639 «Я. н. суставы пальцаў рукі: чучаланкі, чучкі, члункі...»

На карце супрацьпастаўлены назвы рукі. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Множны лік пастаўлены на аснове формы назоўнага склону адзіночнага ліку, менавіта: 7 калé́нка, 25 шчы́калатка, 39 шчы́кылытка, 51 пу́чка, чу́чка, 74 сукалé́нца, 83 шчы́клытка, шчы́кылытка, 85, 89 суста́ў, 92 чы́колоток, 137 суста́ў. Як шчы́калаткі картаграфуюцца назвы шчы́калаць, шчы́калакі 36, чы́колодкі — чыко́дкы 131, як чу́чаланкі — чы́целенкі 112, як мы́шчакалаткі — мы́шчълка, мы́шчылк 13.
Адводзяцца ад картаграфавання назвы, якія не адпавядаюць тэме карты: 111 пу́шкі — мя́ккія, 130 кі́сць, 131, 136 па́льцы.

1 калé́нцы (на пальцах рук). 2 гібяжы́, пальцы баля́ць, у гібяжа́х, суста́ўкі баля́ць, ко́стачкі баля́ць. 3 шчы́калаткі. 4 ко́стачкі. 5 ко́стъчкі. 6 шчы́калаткі. 7 калé́нка, у калé́нкі па́ліц нягнé́цца. 8 састáвы. 8а калé́нцы. 9 шчы́калаткі. 10, 11 сустáвы. 12 мы́шчыкълъткі. 13. мы́шчълка, мы́шчылк. 14 шчы́калаткі, сукалé́нкі. 15 сукалé́нцы. 16

суста́вы первый, другі́й, мышкылкі. 17 *шчы́калаткі.* 18 *ко́стачкі.* 19 *суста́ва, суста́вы па́льцаў.* 20 *члу́нак, члу́нкі (разрэ́заў каля члу́нка), пу́чкі* (костачкі зверху рукі), 21 *шчы́калаткі*, 22, 23 *ко́стачкі.* 24, 25 *шчы́калаткі, шчы́калатка.* 26 *ко́стачкі.* 27, 28 *шчы́калаткі.* 29 *суста́вы.* 30, 31 *шчы́калаткі.* 32 *сукале́нкі.* 32 *сукале́нкі.* 33 *шчы́къ лаць.* 34 *шчы́къ лъткі.* 35 *ко́стычкі, сыста́вы.* 36 *шчы́калакі.* 37 *суста́ўкі.* 38 *ко́стачкі.* 39 *шчы́кылытка.* 40 *шчы́кылыткі ў ка́ждым па́льчыку дзве шчы́кылыткі.* 41 *суста́вы.* 42 *суста́вы, шчы́кылыткі.* 43 *суста́вы.* 44 *ко́стычкі*, 45 *чу́чкі* мн. л., *чу́чкі баля́ць.* 46 *члу́нкі, чучкі, чу́чак дзе́сьці сту́кнула.* 47 *чло́нкі, трашча́ць чло́нкі на рука́х.* 48 няма адказу. 49 *чу́чке.* 49а *чучке́.* 50 *чу́чкі.* 51 пе́ршы суста́ў — *пу́чка, другі́ суста́ў — чу́чка.* 52 *кру́мплі малыя і ве́нкшыя* (суставы пальцаў). 53 няма адказу. 52а *члу́нкі.* 54 *ко́стачкі, члу́нке, суста́вы.* 55 *пучке́*, адз. л. *пу́чка.* 56 *чу́чкі.* 57 *ко́стачкі, суста́вы, дождж будзе — так ло́міць у суста́вах.* 58 *шчы́калаткі, шчы́калатка.* 59 *суста́вы..* 60—62 *чу́чкі.* 63, 64 *шчы́калаткі.* 65 *шлу́нкі.* 66 *ко́стачкі на па́льцах баля́ць.* 67 *суста́ў, суста́вы* (мала гавараць), не ведаюць назвы, *ко́стачкі па́льцаў, пу́шкі.* 68 *суста́вы, суста́ўкі.* 69 *суста́ўка, суста́вы, суста́ўкі.* 70—72 *ко́стачкі.* 73 *суста́вы.* 74 *сукале́нца, ко́стачкі, суста́ўкі* цяпер. 76 *ко́стачкі.* 77 *суста́ў, суста́вы.* 78—80 *суста́вы.* 81 *суста́вы, пазбіва́ў на нага́х шчы́калаткі.* 82 *шчы́калаткі.* 83 *шчы́клатка, шчы́кылытка.* 84 *суста́вы, ко́стычкі.* 85 *суста́ў.* 86 *суста́вы, шчы́калаткі.* 87 *суста́вы.* 88 няма адказу. 89 *суста́ў, во баліць ся́ння е́тый суста́ў.* 90 *суста́вы.* 92 *чы́колоток.* 91 *чы́колоткі.* 93 *ко̀ткі.* 94 *ко́сточкі, ко́сточка* (адз. л.). 94а *суста́вы (чы́колоткы* — месцы згіба). 95 *чы́колоткы, чы́колодок* (адз. л.). 96 *чы́кот^д кы* (мн. л.). *чы́колодок* (адз. л.). 96а *чы́коткы.* 97 *чы́колоткі.* 98 *суста́вчікê.* 99 *суста́вы*, 100 *чу́чаланкі.* 101 *чы́колоткі.* 102. *чы́колодкі.* 103 *кіі(ю)точкы, кіі(ю)ткы, кіі(ю)точка, кіі(ю)тка.* 104 *сустава*, 105 *пу́шкі (сярэ́дні суста́ў).* 106 *пушкі, пу́чкі* (в. Агарэвічы), 107 *суста́вы у ру́чках, шчы́колодкі.* 108 *суста́вчыкы.* 109 *суста́вы, суста́вцы.* 110 костачкі, сярэднія суставы пальцаў называюцца *пу́шкі.* 111 *ко́стачкі, пу́шкі — мя́ккія.* 112 *суста́вы, чы́чылінкі, чы́целенкі, адзін чы́целенак.* 113, 114 *шчі́колоткі.* 115 *пу́шкі пазбіва́ла, пу́шкі баля́ць.* 116 *ко́стачкі.* 117 *суста́ўчыкі.* 118 *ко́стачкі.* 119 *ко́стачкі, суста́ўкі.* 120 *ко́стачкі.* 120а *ко́стачкі баля́ць.* 121 *сукале́нцы, ко́стачкі.* 122 *суста́вы.* 123 *шчы́калаткі.* 124 *ко́стачкі.* 125 *суста́вы, ко́стачкі, суста́вы параспуха́лі, баля́ць, у ко́стачку папа́ў.* 126 *суста́ў, калі рэ́ўматызм, дык папу́хнуць суста́вы і баля́ць, ко́стачкі.* 127 *ко́стачкі.* 128 *ко́стачкі, суста́ўчыкі.* 129 *шчы́калаткі, суста́вы, шчы́калаткі.* 130 *кісць.* 131 *па́льцы, чы́колодкы* 132. *суста́вы.* 133 *ко́сточкі.* 134 *суста́вы, суста́ўчікі, кокоткі* (2 рады суставаў на пальцах). 135 *суста́ў, суста́вы* (мн. л.), *ко́стачкі, ко́стачкамі пасту́кaў па сталé.* 136 *па́льцы.* 137 *суста́ў, усе́ суста́ўчыкі на па́льцах баля́ць, ко́сточкі.* 138 — *ко́сточкі.* 139 *пу́шкі.* 140 *соста́вы.* 141, 142 *суста́вы.*

Адзінкавыя: 2 *гібяжы́*, 52 *кру́мплі*, 65 *шлу́нкі*, 96а *чы́коткі*, 103 *кюточкі, кю́ткы.*

Карта № 95

ДАЛОНЬ

№ 2640 «Я. н. далонь: ладоня, ладонь, далонь, далоня...»

На карце супрацьпастаўлены родавыя і лексічныя варыянты назваў далоні. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. У формах мужчынскага роду адзначаны акцэнталагічныя адрозненні.

дало́нь ж. р. 2 *(дало́нь ні магла́ сціснуць)*, 4, 10, 11 *(дало́ні* мн. л.), 16, 18—20, 22—25, 45, 47 *(дало́ні баля́ць ад рабо́ты)*, 49—52а, 54, 55, 59, 60, 62—65, 66 (пераважна, чым *ладо́нь*), *(бале́ла дало́нь)*, 67, 69 *(разрэ́заў дало́нь, чо́рная дало́нь, мая́ дало́нь)*, 70 (ж. р., *дало́ні* мн. л.). 72, 81, 93, 99, 100, 104, 111, 115, 117, 120, 135 *(на дало́ні дзяржы́ць)*, 137 *(і ка́ліва на дало́нь не кіне)*, 139. *дало̀нь* 61. *доло́нь* 96 (рэдка), 106, 108, 131 *(доло́нь* ж. р.), 132, 134, 138 *(так доло́ні боля́ць). дуло́нь* 90, 92.

дола́нь 131.

дало́нь м. р. 55 *(дало́нь* м. р., *дало́нямі прыці́снуў)*, 58 *(мо́й дало́нь).*

до́лань м. р. 2 *(бале́ў до́лань)*, 3, 21.

дало́ня ж. р. 26, 27, 45 *(дало́ня шыро́ка)*, 46 *(дало́ня цёплая)*, 57, 67, 94, 105, 112, 121, 122, 135, 137, 141. *доло́ня* 96, 96а, 97, 101, 103 *(доло́ня на руцые)*, 109, 114, 133, 140. *дуло́ня* 90, 91, 92 *(дуло́нь*, мн. л. *дуло́ні)*, 98.

ладо́нь ж. р. 1, 5, 6, 7, 8 *(ладо́нь бале́ла)*, 8а, 9, 12—15, 16, 17, 25а, 28, 29, 31—33, 37, 38, 40—43, 54, 61, 66, 68, 71 (мн. л. *ладо́ні)*, 73, 75, 77—79, 80, 82—87, 89, 96а, 110, 111, 123, 125 *(у яе́ ладоні мя́кія як пу́х, бе́лыя)*, 126 *(дава́й я тады́ даставáць снег, расціра́ць ладо́нямі шчо́кі, аж збеле́лі)*, 128—130, 136.

ладо́ня ж. р. 7, 30, 34—36, 39, 44, 74—76, 79 (радзей), 80, 82, 88, 112, 116, 118, 119, 124, 126—129, 139—142. *ладо́ня* 102.

ладо́шка ж. р. 16.

Карта № 96

РУКІ З НАБУХЛЫМІ ВЕНАМІ

№ 2641 «Я. н. рукі з набраклымі жыламі: жылістыя, жылаватыя, жылястыя...»

На карце супрацьпастаўлены азначэнні-назвы рук з набраклымі венамі. Паказаны акцэнталагічныя адрозненні. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адзначаны іншыя назвы. Як *напру́жаныя* картаграфуюцца аднакарэнныя назвы *напружа́стыя* 128, *напру́джаныя ру́кі* 113. Як *жылаватыя* картаграфуюцца назвы *жылуваты* 90, 92. Як *жылаватыя — жылава́тая* 7, 49, 70. Як *паўпіна́тыя* картаграфуюцца аднакарэнныя назвы *поўпіна́юцца* 117, *повпына́лыся* 94а, *папярапіна́ліся* 79, *параспіна́ліся* 115. Як *набра́кшыя — жы́лля набра́кла* 119.

жы́лістыя (рукі) 8—11, 22, 29, 31, 33—37, 42—47, 53—55, 57, 59, 60, 61, 63 64, 66—68, 71, 72, 74, 76, 78—81, 83, 85—87, 89, 102, 104, 110—112, 115, 117, 120, 125 *(сухія ру́кі жы́лістыя)*, 126, 127, 129, 130, 135, 142. *жы́лістые* 126 *(а ру́кі жы́лістые, сі́льные)*, 133, 137, 138, *жы́лістая рука́* 1, 25а, 26, 27, 32, 91, 101, 140. *жы́лісты* 126, 132. *жы́лісты ру́кы* 95, 96а. *жы́^і лістые ру́кі* 94. *жы́ліста* 105, 140. *жы́лістъйі* 12, 15.

жылістыя 39, 43, 88.

жы́лаватыя (рукі) 17, 50, 53, 58, 77, 82, 118, 124, 136, 140. *жы́лаватые* 114 (у маладога), 135. *жы́лаватая рука́* 52. *жы́луваты* 90, 92. *жі́ловатый* 97. *жі́ловатые* 134.

жы́лавыя (рукі): *жы́лавы^э ру́кі* 93. *жэ́лавэ́ ру́кэ* 98. *жы́лавы ру́кы* 103 (рэдка). *жі́ловые ру́кі* 134.

жылава́тыя (рукі) 2—4, 9 *(жылава́тыя ру́кі у старо́га)* 13, 14, 16, 18, 20, 21, 23, 25, 38, 52, 54, 56, 62, 65, 69, 75, 81, 99, 116, 119, 139. *жылова́тые* 107, 114 (у старых), *жылува́тыя* 73. *жылава́тыя* 42. *жылава́тая* 49. *жылава́тая рука́* 70.

жылава́тыя ру́кі 38. *жылава́тая рука́* 7. жълъва́тъі 8а.

жылава́сты ру́кі 52а.

жыля́стыя рука́ 123. *жыля́стыя ру́кі* 28, 51.

набра́кшыя 141. *панабра́кшыя* 129. *жы́лля набра́кла* 119.

напру́жаныя: напружа́стыя 128. *напру́жыныя* 84. *напру́джоные* 113.

паўпіна́тыя: жы́лы поўпіна́юцца 117. *жы́лы повпына́лыса* 109. *жы́лы повпына́лыся* 94а. *жы́лы параспіна́ліса* 115. *жы́ламі папярапіна́ліся* 72.

Іншыя назвы: *жы́лы* 24. *жы́лы наве́рсі* 100. *жы́лы на рука́х* 66, 105, 106, 111, 122. *жы́лы павы́стывіліся* 84. *жы́лы павыступа́ўшы* 52. *жы́лы повыла́зылы* 95. *жы́лы повыпы́ра́лысь* 96. *жы́лы повыпыра́ло* 103. *жы́лы повыступа́лі* 40. *жы́лы паўстава́лі* 113. *жы́ллё адно́* 24. *жы́ллё торчы́ць* 34. *жы́лля* 119. *жы́лля на рука́х* 70. *жы́льныя ру́кі* 6. *з жэ́ламэ* 98. *нъ рука́х жы́ллё пъцігáўшы* 5. *на рука́х жы́лкі* 32. *нелю́дные* 107. *одны́^э жы́лы* 93. *пу́гі* 122. *спрацова́ны ру́кы* 108. *сіня́жылы* 121. *то́ўстыя жы́лы* 30.

Карта № 97

БАЛЮЧЫЯ (РУКІ)

№ 2650 «Як гавораць; рукі баляць, балючыя, балячыя... Скула балючая, балюшчая...» № 3845 «Балючы, балюшчы, балячы...»

Картаграфуюцца словаўтваральныя асаблівасці азначэння адчування болю да назоўніка ру́кі. На карце супрацьпастаўляюцца толькі дэрывацыйныя марфемы з коранем *-бол-*. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адведзены ад картаграфавання не адпавядаючыя тэме карты дзеясловы *баля́ць, балі́ць, круці́ць* і адзінкавыя азначэнні *збале́лыя, мля́выя, хво́рыя* (рукі) у адказах 2, 25а, 30, 32, 40, 42, 46, 49, 52, 56, 57, 60, 66, 69 *(балю́чыя но́гі)*, 70, 84, 91, 92, 95, 100, 113, 117. Адказ 48 прапушчаны збіральнікам. *Баглючая* 139 картаграфуецца як *балючыя, буля́чкая ску́ла* 91 — як *баля́чы, баля́чкый* 95, 131 — як *баля́чы*. У Слаўгарадскім раёне пашырана таксама назва *баля́шчы* 81 для выказвання ўзнёсласці, узмацнення, напрыклад, у замовах і іншых сітуацыях.

Прыводзяцца матэрыялы азначэнняў да назоўніка *скула́* (№ 2650) і словаўтваральныя формы *балю́чы, балюшчы, баля́чы* (№ 3845), якія толькі дапаўняюць пашырэнне дадзеных да *балючыя* (рукі) (№ 2650). Паралельнае ўжыванне розных формаў адзначаецца не заўсёды.

балю́чыя (ру́кі) 1—11, 14, 15, 20—22, 24—29, 31, 33—38, 41—43, 45, 52а, 54, 55, 57—59, 61, 63—65, 67, 68, 70, 71, 76—78, 80—83, 85, 86, 88, 105, 110—112, 115, 118—124, 127—130, 137, 139, 140, 142, *балю́чые* 135. *балю́чыйі ру́кі* 12. *балючые* 114, 133, 136, 138 *(болю́чые па́льцы)*, *болю́чіе* 113 (рэдка), 134. *болючая* 134. *балю́чы* 8а, 77, 126. *болю́чы ру́кы* 108, 109. *болю́ча ру́ка* 94. *баглю́чая* 139. *болёчы ру́кы* 131.

балю́шчыя (ру́кі) 18, 19, 46, 47 *(ру́кі, якія́ на́дта баля́ць)*, 51, *(балюшчыя но́гі)*, 72. *балю́шчы ру́кы* 132. *болю́шчэ рўкэ* 98. *болюшчая* 134. *балю́шшыя* 16.

баля́чыя (рукі) 50, 53, 54, 99, 104, 111, 116, 117. *боля́чыя ру́кі* 101, 106. *бол́эчія* 97. *баля́чыê ру́кі* 98. *боля́чые ру́кі* 102. *боля́чы ру́кі* 90. *боля́чіе* (рэдка) 113. *боля́чы ру́кы* 94а, 96, 103. *боля́чэ* 96а.

баля́шчыя 13, 81, 118.

баля́выя (рукі) 62. *быля́выя ру́кі* 71 (ру́кі баля́выя, як на іх бо́лькі нася́дуць), 83.

бале́лый 16 (№ 3845).

бальны́я (ру́кі) 17, 87, 89, 124, 125, 141. *бо́льныя* 129. *бальн́эя ру́кі* 79.

баля́ць (ру́кі) 25а, 30, 52, 56, 57, 66, 100. *боля́ць ру́кі* 70, 113, 117. *быля́ць ру́кі* 32, 40, 42, 84. *ру́кы боле́ть* 95. *рука́ мо́цна балі́ць* 49.

Адзінкавыя: *збале́лыя ру́кі* 46. *мля́выя ру́кі* 2. *хво́ры ру́кі* 91. *кру́тять ру́кы* 92.

Скула (рана) балючая (№ 2650).

скула́ балю́чая 3, 6, 7 *(ску́ла)*, 9—11, 14, 27, 29, 37, 53, 59, 61, 63, 67, 68, 71 *(скуля́нка)*, 73, 74, 81, 86, 112, 118, 119, 121, 123—126, 128, 137, 140, 142. *скула́ балю́чыя* 36, 43, 77—80, 87, 88, 110, 111. *ску́ла болю́ча* 109. *ску́ла балю́чъя* 8а. *балю́чые ты́е ску́лы, лі́ха і́іх беры́* 126. *ску́ла болю́чая* 133. *ску́лка балю́чая* 42. *ра́на балю́ча* 135. *ра́на болю́ча* 95, 108, *ра́на балю́чыя* 39. *балю́чыя бо́лька* 89. *балю́чыя ме́ста* 76. *балю́чая ску́ра* 57. *чэра́к болю́чы* 114.

ску́ла балю́шчая 53, 59, 127. *ску́лка балю́шчыя* 44. *ра́на болю́шча* 132. *мазо́ль балю́шчы* 23, 51. *ра́на булю́шча* 114.

скула́ боля́чая 102, 101 (ску́ла), 116. *ску́ла баля́чыя* 53. *скула́ боля́ча* 106. *ра́на боля́ча* 94а, 96. *ра́на бôля́ча* 90. *буля́чкая ску́ла* 91. *быля́шчыя ску́ла* 13. *ску́ла боле́ча* 131.

Іншыя назвы: *скула́ балі́ць і ўсё* 141. *ру́кі боля́ць* 107. *скула́ пяку́чая* 65. *скула́ палю́чая* 80.

Балючы, балюшчы, балячы (№ 3845).

балю́чы 2—6, 8а, 10, 13, 20—22, 24, 25, 25а, 26, 28, 30, 31, 33—39, 43, 46, 48, 52, 53, 56, 57, 59—61, 63—78, 81, 82, 88, 89, 100, 105, 110—112, 115, 116, 118, 119, 120а, 121, 123—130, 135, 139—141. *балю́чый* 1, 7, 8, 8а, 9, 14, 15, 29, 32, 41, 42, 44, 79, 80, 83, 84, 85—89. *болю́чы* 114, 117, 136—138. *болю́чі* 113, 133, 134. *болю́чый* 95, 96а, 107, 108, 109. *болю́чій* 91. *бол́эчій* 97. *булю́чы* 98. *булю́чый* 92. *балю́чая нага́* 6. *балю́чыя ру́кі* 24.

балю́шчы 19, 23, 45—49, 50 (вельмі хворы, для ўзмацнення), 51, 53, 55, 57, 59, 60, 120, 130. *болю́шчы* 94, 114. *балю́шчый* 12, 44. *бôлю́шчый* 90. *болю́шчый* 95, 132. *булю́шчы* 98. *балю́шчыя* мн. л. 18. *балю́шшый* 16.

баля́чы 17, 46, 48, 50, 53, 55, 58, 67, 93, 104, 122, 129. *баля́чыя* мн. л. 27, 49а. *боля́чы* 101, 102, 106. *бôля́чый* 90. *боля́чый* 94а, 96, 103. *боля́чкый* 95, 131, *баля́шчы* 129. *за баля́шчых* (моліцца) 118.

бале́лый 16.

Карта № 98

СТУПАК, СТУПНЯ

№ 2630 «Я. н. ніжняя плоская частка нагі: ступня, ступа, ступак, ступень...»

На карце супрацьпастаўлены назвы ступні. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Паказаны родавыя адрозненні. Як *ступе́нь* картаграфуюцца назвы *сту́пень* 126 *(сту́пені аш гара́ць, нахадзі́лася)*, *сту́пэнь* 96а, *ступянёк* 2. Як *ступня́* — *стапня́* 126, як *ступа́* — *сту́па* 81, *сту́пка* 131, як *плюсна́* — *плюсьня́* 124.

Адведзена ад картаграфавання назва *пета́, пёта́* 122, бо не адпавядае тэме карты.

ступе́нь 1, 2 *(балі́ць ступе́нь, бале́ў ступе́нь)*, 3—8а, 9, 12—21, 23, 25—27, 29, 30, 32, 33, 35—38, 40, 42, 46 *(ступе́нь праб́ій, так заво́рчвае*, г. зн. дзёргае, нарывае), 47 *(не́што мне ступе́нь балі́ць)*, 49а, 52а, 56—58, 63, 65, 69 *(малы́, вялі́кі ступе́нь)*, 72, 73, 75, 77 *(ступе́нь нагі́)*, 79—81, 82 *(ступе́нь уве́сь, падашва́ са́мая)*, 83—86, 89, 93, 96, 98, 100, 101, 102 *(ступе́нь у ступе́нь хо́дзіць)*, 103, 105, 111, 113, 114, 119, 123, 127—130, 137 *(ступе́нь шыро́кая ў мяне́)*, 139, 142 *(ступе́нь* — пад нізам, а *плюсна́* — наверсе), *ступы́нь* 90. *сту́пэнь* 96а. *ступянёк (ступянёк малы́)* 2.

ступня́ 9—11, 25а, 28, 31, 34, 39, 41—44, 45 *(ступня́ ў мяне́ шыро́ка)*, 70, 71, 74, 75, 78, 88, 89, 92, 111, 114, 119, 121, 122, 129, 131, 134—136, 138, 140 *(ступня́ шыро́кая)*. *стапня́* 126.

ступа́к 50 (м. р., *ступако́м ні ступі́ць, так падбі́ўсё)*, 53, 59—62, 64, 66 *(ступа́к балі́ць)*, 67, 74, 76, 104, 106, 111, 116—118, 120.

ступа́ 54, 55, 82, 99, 107, 109, 110, 115, 129, 132. *сту́па* 81. *сту́пна* 131 *(сту́пка ногі́)*.

пад́эшва 24 *(пад́эшвы баля́ць)*, 49, 51, 52.

падо́шва 85 (трад.), 102, 125 *(падо́шва чо́рная, хоць бы спаласну́ў)*. *падо́шва* 96а, 97. *пудо́шва* 91, 131. *підо́шва* 133.

падашва́ 68 *(набі́ў падашву́*, мн. л. *пад́эшвы)*, 129, 130, 141. *пудашва́* 137. *пыдышва́* 87.

плюсна́ 133, 142 (наверсе), 124 *(плюсьня́)*.

плюсно́ 22 (н. р.).

пета́ 112. *пёта́* 112.

Карта № 99

ПАДЭШВЫ ПАТРЭСКАЛІСЯ

№ 2598 «Ногі (падэшвы) пашчапаліся, паскіпаліся, патрэскаліся, пакалоліся, парэпаліся... Рэпаўкі...»

На карце супрацьпастаўлены дзеясловы пашкоджання паверхні на падэшвах ног, а таксама назваў трэшчынаў на іх. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Закончанае трыванне дзеяслова ўзнаўляецца на падставе асабовых формаў, а множны лік назоўніка — на аснове адзіночнага ліку назваў. Як *пашчапа́ліся* картаграфуюцца *пашчыпа́ліся, пъшчъпа́ліся, пашшыпа́ліся, шчапа́юцца, шч́эпяцца*, як *пар́эпаліся* — *пор́эпаліся, пур́эпаліс́ь, р́эпаныя*, як *патр́эскаліся* — *потрі́скаліся, потрі́скалысь, патр́эскалі, патр́эшчыліся, патр́эсканыя но́гі; поростр́іскувалысь*, як *пакало́ліся* — *поколо́ліся, пукуло́ліс́ь, пороско́льваліся*, як *пап́энкаліся* — *пап́энкаўшы, пап́энкалі,*

як палóпаліся — палóпалі, як *рэ́пы — рэ́па, рэ́пка,* як *рэ́панька —* рэ́пыны, рэ́паныя.

Назвы пашкоджання на падэшвах ног

пашчапáліся 1, 3—5, 9, 14, 20, 22—25, 25а, 29, 38, 53, 57, 73, 82. *пашчыпáліся* 7, 13, 17, 33, 35, 43, 84. *пъшчъпáліся* 15, 34, 42. *пашшыпáліся* 16. *шчапáюцца* 68. *шчэ́пяцца* 19.

парэ́паліся 38, 43, 51, 56, 67, 69, 72, 73, 75, 77—79, 81, 82, 84—87, 92, 95, 107, 108, 111—113, 118—121, 124—126, 126а, 127—134. *порэ́паліся* 114, 117. *пурэ́палісь* 98. *рэ́паныя* 75.

патрэ́скаліся 5, 16, 26—28, 30, 31, 35, 39—42, 44—46, 50, 52, 55, 57, 60, 61, 65, 67, 71, 73, 75, 79—82, 85, 86, 88, 89, 111, 118, 119, 124, 126а, 134, 137, 138, 140, 141. *потрі́скаліся* 90, 91, 131, 132. *потрі́скалысь* 94а, 95, 96а. *патрэ́скалі* 54, 83, 84, 93, 96. *патрэ́шчыліся* 36, 41. *патрэ́сканыя нóгі* 106, 90, 97. *пороострі́скувалысь* 96.

пакалóліся 16, 45—49, 49а, 51, 52а, 53, 54, 59, 62, 63, 66, 69, 70, 74, 75, 81, 94, 94а, 95, 99, 100, 101, 104, 105, 110, 111, 113, 115, 116, 118—120, 123, 124, 142. *поколóліся* 102, 103, 106—109, 117, 122, 132—135, 137, 140—142. *пукулóлісь* 98. *пороскóльваліся* 94, 95, 108, 109.

паскіпáліся 6, 8, 10, 11, 32, 37, 73, 80, 81. *пыскіпáліся* 35, 42, 84. *пъскіпáліся* 41. *паскапáліся* 25. *папаскéпліваюцца* 21. *скіпáюцца* 31.

папэ́нкаліся 52. *папэ́нкаўшы* 20, 52. *папэ́нкалі* 18, 19.

палóпаліся 12, 59, 111, 136, 140, 141. *пэлóпалі* 64, 96.

Назвы трэшчынаў на падэшвах ног.

рэ́пы: рэ́па на нагах 10, 11, 105, 115, 117. *бýсел рэ́пы насée* 93. *пасéяло рэ́пку на нагáх* 3.

рэ́паўкі 38, 43, 67, 80, 121, 126, 129.

рэ́панка 118, 127. *рэ́пыны* 87, 128. *рэ́паныя* 75.

Адзінкавыя: *шрáмы пастáнуць* 4. *равы́ на пя́тах* 6. *раскéпы на пя́тах* 8. *наб'éць ад сéверу* 36. *рашчэ́пы* 99. *трэ́шчыны* 89. *пороспадáліся* 96а. *перепадзі́на* 98. *раўчакí* 105. *цыпкí* 125. *порозвáльваліся* 132.

Карта № 100

КУЛЬГАВЫ

№ 2652 «Чалавек з пакалечанай нагой: храмы, кульгавы, крывы...»

АЛА 1916 'хромой' (о человеке)

Карта паказвае супрацьпастаўленне прыметнікаў *кульгáвы* і *храмы* і пашырэнне ўжывання прыметніка *крывы́* ў адзначаным значэнні. Як *кульгáвы* картаграфуецца *куля́вы,* як *клыбáты — клымбáты, клыпáты, клюбáты.*

кульгáвы(-ый) 1—13, 15, 19—25а, 26, 27, 29, 32, 33, 35, 37, 39, 45, 46, 50, 51, 52а—63, 65—68, 71, 75, 77, 81, 83, 90—100, 103—105, 107—114, 118—121, 124, 126, 131—135, 137, 139—142. *куля́вы* 17, 49а.

храмы́ 13, 21, 24, 25, 28, 30, 31, 34—36, 38, 40—44, 54, 69, 73, 75, 77, 78, 80—86, 88, 123, 126, 128, 129. *храмэ́й* 16, 79, 88, 125. *храмýй* 136. *хромі́* 138.

крывы́ (*-ýй, -ы́й*) 6—11, 14, 15, 17, 25, 31, 35, 37, 42, 54, 57, 59, 61, 66, 67, 72—76, 80, 81, 84, 95, 96, 98, 103, 106, 108, 109, 114—119, 121, 122, 124—126, 129—132, 135, 137, 139—142. *крывэ́й* 12, 16, 82, 83, 113.

клыбáты 49, 52, 101, 102.

Адзінкавыя назвы: *калдыбáты* 1. *клыкáвы* 66. *клыгáвы* 69.

АЛА: *кульгáвы(-ый)* 1А—3А, 12А—15А, 21А, 28А—30А, 32А, 33А, 35А, 37А, 40А, 43А—46А, 48А—50А, 52А—56А, 59А. 67А, 50, 70, 115. *куля́вы* (*-ый*) 1А.

храмы́й 1А, 2А, 6А, 11А, 15А—19А, 26А, 34А—36А, 38А, 40А, 42А, 61А, 63А, 61, 70. *храмэ́й* 22А, 39А, 41А. *хромы́й* 64А. *хромі́* 51А. *хромýй* 56А, 67А.

крывы́й 4А, 5А, 18А, 28А, 31А, 32А, 35А, 47А, 48А, 50А, 53А, 57А, 58А, 61А—63А, 66А, 67А. *крівы́й* 7А, 25А. *крывэ́й* 8А, 52А. *крівэ́й* 9А, 23А. *крывýй* 56А, 67А. *кріві́* 65А.

клыбáты 26А, 27А, 50. *клымбáты* 10А. *клыпáты* 29А. *клюбáты* 51А.

Адзінкавыя назвы: *клыгáвы* 45А.

Карта № 101

МЫЛІЦА

№ 2654 «Я. н. кастыль: мыліца, кастыль, кавяла...»

Карта адлюстроўвае адрозненне ў назве мыліцы ў гаворках. Як *касты́ль* картаграфуюцца *кастýль, кастýр, костэля́к,* як *каштыль — коштýль,* як *кавялá — кавінька.*

мы́ліца 23, 27, 53, 56—65, 69, 71 (стар.), 94а, 104, 107, 127. *мýліца* 113, 114, 117 (верх кастыля), 134, 136, 140. *мы́лыця* 95. *мы́лыца* 103, 108, 109 (верх кастыля). *мýліца* 110.

касты́ль 4, 5, 7, 9—11, 13—20, 24—25а, 29, 31, 32, 34, 35 (нов.), 36—38, 40—44, 49, 50 (нов.), 52а—54, 55 (нов.), 57, 61, 66—90, 93, 111, 115, 117, 118 (нов.), 119—121, 124—130, 135, 137, 139, 140 (нов.), 141, 142. *кості́ль* 92, 94, 96, 96а, 101, 106, 122, 123, 131, 134, 136. *кустэ́ль* 98 (нов.). *кастýль* 105. *костýль* 138. *кастýр* 21. *костэля́к* 109.

кашты́ль 26, 44, 49а, 112, 116. *кошты́ль* 102, 107, 114, 133. *коштýль* 138.

кавялá 3, 6, 31, 68. *кавілá* 1, 2, 4, 8, 28, 75. *кървілá* 5, 8а, 21, 33. *кървялá* 9. *кывялá* 30, 35. *кървълá* 12, 15. *кывілá* 29, 42. *кавылá* 38. *кывылá* 39. *кавінька* 22.

кýля 46, 50—52, 55, 91, 97—99.

Адзінкавыя назвы: *кульбáка* 100. *хадáк* 135.

Карта № 102

ТРЫМАЕ

АЛА 1497 'держит'

Карта адлюстроўвае пашырэнне ў гаворках слова *трымáе* і яго супрацьпастаўленне слову *дзяржы́ць (дзéржыць).*

трымáе 10А, 11А, 14А, 30А, 43А, 50А, 51А, 61А, 115. *трымáя* 16А, 19А, 26А, 28А, 29А, 31А, 33А, 37А, 44А, 46А, 49А, 67А, 61. *трымáіць* 6А, 17А.

дзяржы́ць 1А—5А, 7А—9А, 12А—16А, 18А, 20А, 21А, 23А—28А, 32А, 35А, 36А, 38А, 39А, 40А—42А, 46А, 49А, 50А, 57А—60А, 50, 115. *дзержы́ць* 53А—56А, 66А. *дэржы́ть* 47А, 48А, 52А, 64А. *дэржы́т* 45А. *дыржэ́т* 43А.

дзéржыць 6А, 10А, 17А, 22А, 34А, 51А, 65А. *дэ́ржыт* 45А. *дзéржа* 60А.

Карта № 103

ЛЮСТЭРКА

№ 1312 «Я. н. люстэрка: люстэрка, зеркала, зверцала, дзівідла, выглядка...» АЛА 1691 'зеркало'

Картаграфуюцца лексічныя, некаторыя фанетычныя і словаўтваральныя адрозненні ў назвах люстэрка.

люстэ́рка 8а, 9, 19, 70. *люстэ́рко* 50, 60—62.

люстэ́рак 4 (трад.), 69.

лю́стро 107, 133.

ю́стро 93, 96а, 98, 115.

юстэ́рка 69.

зе́ркала 4 (суч.), 9—11, 22 (часта), 54, 69, 88, 130. *зе́ркало* 92, 97, 131, 136, 140. *зе́ркыла* 8а, 78, 79, 83, 85, 87, 89.

АЛА: *люстэ́рка* 2А, 4А, 5А, 10А, 11А, 13А, 14А, 16А, 19А, 28А, 30А, 32А, 33А, 37А, 47А, 67А. *люстэ́рко* 27А, 29А, 34А, 49А, 53А. *люсцёрко* 57А.
люстэ́рак 1А—3А, 12А, 15А, 17А, 31А, 32А.
лю́стра 16А, 21А, 22А, 26А, 30А, 41А, 56А. люстро 27А, 43А, 45А, 50А, 53А, 64А, 66А.
ю́стро 48А, 52А, 65А.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *лі́стэчка* 59А.
зе́ркало 3А, 5А, 6А, 15А, 18А—20А, 35А, 38А, 40А, 55А, 58А, 60А, 61А, 63А, 67А. *зе́ркало* 21А, 32А (нов.), 46А, 49А (суч.), 62А. *зе́ркыла* 7А, 23А—25А, 36А, 39А, 41А (цяпер называюць), 42А.
зерке́йло 56А.
Адзінкавыя: *відзёлка* 51А. *вы́глядка* 54А. *мордагляд* 54А.

Карта № 104

ВАЛАСЫ

№ 1315 «Я. н. незаплеценыя валасы: косы, валасы...»
На дадзенай карце картаграфуюцца формы множнага ліку назваў рэаліі: *валасы́, ко́сы.*
На карце паказаны акцэнталагічныя варыянты: *во́ласы, вало́сы,* зборныя ўтварэнні тыпу *вало́сся.* Як *вало́ссе* картаграфуюцца *вало́сце.* Адведзены ад картаграфавання адзінкавыя экспрэсіўныя назвы: *ку́длы* 8а, *касмо́цця* 16, *касмы́лля* 84, *пе́йсы* 89, *гі́ра* 96а. (Гл. карту 105.)
валасы́ 1—8, 8а, 9—16, 18—20, 22—25а, 26—30, 32—34, 38, 47, 49, 51, 52, 52а, 56, 57, 59, 63—65, 67—72, 74, 75, 79—81, 83, 84, 88, 100, 104, 111, 130. *выласы́* 35, 37, 39—44, 73, 83, 85, 87. *валасэ́* 45, 46, 60—62, 66.
во́ласы 77 (суч.). *во́лосы* 117. *во́лысы* 78.
вало́сы 6, 21.
вало́сся 86, 87. *воло́сье* 96. *воло́сьце* 90, 91. *вуло́сте* 92 *(ны на гулуві).*
ко́сы 17, 36, 49А, 50, 55, 58, 76, 77 (трад.), 82 (трад.), 83, 85 (трад.), 92—95, 96 (рэдк.), 96а, 97, 99, 101—103, 105—110, 112—129, 131—142. *ко́сэ* 98.

Карта № 105

ВОЛАС

№ 1315 «Я. н. незаплеценыя валасы: косы (валасы)...
Адзін волас: валасіна, волас, касіна...»
Картаграфуюцца лексіка-граматычныя, словаўтваральныя адрозненні ў назвах аднаго воласа і акцэнталагічныя варыянты: *валасі́на, валасіна́, касі́на і касіна́.* Як волас картаграфуецца *волосо́к.*
во́лас 1, 7, 9—11, 15, 17, 20, 29, 30—32, 37, 46, 50—55, 57, 60, 61, 63—70, 72—76, 80, 88, 100, 104—106, 111, 115, 116, 119, 120, 123, 124, 142. *во́лыс* 15, 35, 39—42, 44, 84, 85. *во́лос* 91, 96а, 131. *волосо́к* 45.
валасі́на 1, 13, 16, 29, 38, 47—49, 54, 59, 62, 71, 77 (трад.), 80—83, 86, 115, 118, 121, 125, 128—130. *выласі́на* 34, 41, 42, 43, 44, 78, 83, 93. *волосы́на* 90, 96, 96а, 97. *вулусы́на* 92. *вулусэ́на* 98.
валасіна́ 1—6, 8, 10, 14, 18, 19, 21, 23—28, 36, 49а, 52а, 56—58. *вылысіна́* 8а, 12. *выласіна́* 13, 16, 33, 41.
волосы́нка 131. *выласі́нка* 85.
касі́на 83, 93, 112, 128, 129, 135, 139, 140. *косі́на* 94, 101, 102, 107, 113, 114, 117, 139. *косы́на* 94а, 97, 103, 108, 109, 132.
касіна́ 126, 127, 130, 137.
ко́сіна 122.
касі́нка 99. *косі́нка* 133.
Адзінкавыя: *ко́ска* 120а. *гі́ра* 96а (трад.).

Карта № 106

ГАЛІЦЦА

№ 1320 «Аб брыцці: брыцца, галіцца...»
Картаграфуюцца адрозненні дзеяслоўных лексем, якія звязаны з працэсам галення. Як формы інфінітыва картаграфуюцца адпаведныя асабовыя формы, а таксама формы прошлага часу. Не ўлічваюцца прэфіксальныя дэрываты: *бры́цца* і *пабры́цца, брэ́іцца* і *пабрэ́іцца, галі́цца* і *пагалі́цца* і г. д. картаграфуюцца адным знакам.
бры́цца 1 (суч.), 2 (суч.), 4 (суч.), 5 (цяпер), 6 (цяпер), 7, 8 (суч..), 8а—17, 21, 24, (суч.), 25 (суч.), 26 (нов.), 28—40, 42, 43, 46, 49—51, 52 (суч.), 53—57, 58 (суч.), 59 (нов.), 60, 61, 63, 66—68, 69 (пераважн.), 70—76, 78—85, 87—101, 104—107, 110—112, 114—124, 126—130, 134, 136, 137, 138, 139, 141, 142. *пабры́цца* 83, 89. *пабры́ць* 66. *пабры́йся* 77. *бры́юцца* 45. *бры́яцца* 47. *брі́цца* 41, 44, 70, 86, 88, 113. *побрі́цца* 113. *бры́тысь* 90 (нов.), 95, 96 (нов.), 96а. *бры́тыся* 91, 92, 97, 131. *бры́ціса* 94, 102 (трад., рэдк.) *бры́тыса* 103 (нов.), 108, 109, 132.
бры́ціць 66 *(пабры́цій бараду́).* брыціца 133.
брэ́іцца 75, 77, 125, 130, 135, 140. *пабрэ́іцца* 113 (тард.). *пабрэ́йся* 125.
галі́цца 1 (даўнейш.), 2 (даўней), 3, 4 (трад.), 5, 6 (даўней), 8а, 19, 20, 21, 23, 24 (трад.), 25 (трад.), 25а, 26 (трад.), 27, 34, 35, 46, 48, 52а, 54, 57, 58 (трад.), 59, 62, 64, 65, 70 (раней), 86 (нов., рэдк.). *пагалі́цца* 20. *падгалі́цца* 23, 53 (трад.). *пагалі́йся* 1. *абгалі́цца* 8. *галі́ць* 1 *(абгалі́й галаву́),* 8, 22, 25 *(галі́ бараду́),* 69. *галё́тысь* 90. *галі́ціса* 93. *галы́тысь* 94а, 95, 96, 96а. *гулэ́тысь* 98. *голі́ціса* 102. *голы́тыса* 103, 108, 109, 132. *поголю́ся* 96а. *алі́цца* 18.

Карта № 107

РАГІ ПОТУ, СЛЁЗ НА ТВАРЫ

№ 1324 «Я. н. сляды поту, слёз на твары: рагі, рагайды, дзюгі... Адз. лік: рага, рагайда, дзюга...»
Картаграфуюцца лексічныя, некаторыя словаўтваральныя і фанетычныя адрозненні ў назвах слядоў поту, слёз на твары.
Карта складзена на аснове формы назоўнага склону множнага ліку. Як *пацё́кі* картаграфуюцца *ацё́кі, зацё́кі, по́цекі,* як *дзя́гі — дзё́гі, дзю́гі,* як *ручаі́ — раўча́кі, ру́чча,* як *пісягі — піця́гі,* як *сура́гі–суру́гі, сурагі.*
ра́гі 10, 11, 23, 45, 46, 48 *(вытрыся, ато ра́гі на тва́ры),* 49а, 53, 54, 57, 61, 62, 68. *ра́гі* 2 *(ра́гі цякýць, як жы́та жа́лі),* 3 (ра́га), 4, 5, 6 *(пот пацёк ра́гамі),* 8 *(ра́гамі),* 8а *(ра́гъмі),* 9, 10, 19, 20 *(ра́гамі),* 27, 28, 30, 31, 47, 49, 50, 51, 52а, 55, 56, 58, 60, 63—66, 69, 71, 99, 100, 104, 105.
рага́зы 22 *(рагаза, рагаза́мі),* 25, 25а *(рага́зіна),* 26, 59.
сура́гі 111. *суру́гі* 110 *(суру́га, суру́гамі). сурагі* 115 *(сура́г),* 116.
пу́цікі 1 (пот цікець пуцікамі, пуцікі пацяклі *на вакне́),* 7 *(пу́цік),* 12, 14, 15, 17, 29, 32, 33 *(пу́цік),* 34, 35 *(пу́ціка* — ж. р.), 36—39, 41, 42, 44, 75, 80, 81 *(пу́цікамы),* 118. *пу́цякі* 40.
пуцугі 43 *(пуцу́г, пуцуга́мі).*
пацё́кі 67, 78, 79, 83, 84 *(пацё́кымі),* 101, 116, 117, 123, 124, 127—130, 139 *(пацё́к, пацё́ка). поцё́кі* 94 *(поцё́камі),* 102, 137. *потё́кы* 90, 95, 103, 108, 109, 132. *пацюкі́* 77 *(пацё́к, пацюка́мі). поцё́кі* 133 *(поцё́камі). по́цікі* 16 *(по́цік)* 18 *(ацё́кі на во́кнах). зацё́кі* 94.

дзя́гі 93. *дя́гі* 91, 92 *(піт стыка́е дзягамы).* *дя́гы* 96 *(дя́гамы),* *дё́гы* 97 *(дёга).* *дё́гэ* 98. *дзю́гі* 54 *(дзю́га),* 83, 106. *дю́гы (піт лые́цца дзю́гамы).*
ручаі́ 72, 82, 85, 124 (ручая́мі). *руцяі́* 16 (руціямі). *ру́чча* 8 (трад.), *(руччо́м пот цячэ́ць).* *раўча́кі* 76, 82, 118 *(раўчачо́к),* 119, 120а, 122, 138, 140.
паўро́зы 112 *(паўро́за),* 114. *повро́зы* 113, 134 *(повро́з, повро́зом).*
латакі 120 *(напла́калася, аж латакі пацяклі),* 135, *(латакі цеку́ць),* 136 *(латакі цяку́ць).*
пісягі 117, 126 *піця́гі.* 74 *(піця́х),* 137.

пасы́ 94а *(пасы́* ад поту, ад слёз). 96 *(пас).*
цурком 88 *(пот сцяка́ець цурко́м)* 125.
Адзінкавыя: *рэ́йсы* 8 *(рэ́йсамі пот цячэ́ць).* *гра́дам* 13 *(пот гра́дам сцікае).* *гала́зы* 21 (гала́замі). латáры 24 *(лата́ры па тва́ры пацяклі).* *рышто́кі* 52 *(рышто́камі).* *раўкі* 104. *вожые́* 107 (вожыя́мі).

Карта № 108

БРУДНАЯ БЯЛІЗНА

№ 1328 «Я. н. сукупнасць вопраткі, якую збіраюць для мыцця: бялізна, бяллё, плацце...»
Картаграфуюцца назвы бруднай бялізны і іншага адзення, сукупнасць якога сабрана для мыцця.
Як *ху́сты* картаграфуецца *ху́сьця,* як *ла́йны* — ло́йны. Адводзяцца ад картаграфавання экспрэсіўныя назвы: *барахло́, лахманы́, ла́ты, шмо́цця.*
бялі́зна 6 (суч), 8, 8а, 46, 51, 52, 54, 57, 63, 78, 83.
бяльё 1 (суч.), 4 (суч.), 5, 8 (суч.), 8а, 9, 14, 19 (суч.), 23, 26 (нов.), 49а, 51 (суч.), 54, 57, 59, 61, 64, 67 (трад.), 86 (нов., рэдк.), 92, 102, 104 (цяпер), 111 (цяпер), 112, 117 (нов.), *бэльё* 101. *бяллё* 9—12, 15, 16, 17, 25а, 28, 29 (нов.), 31, 32 (нов.), 35 (нов.), 36, 39, 40, 41, 42, 43, 69 (суч.), 70 (радзей), 73 (цяпер), 74, 75 (нов.), 79, 80, 83, 85, 86 (нов. рэдк.), 87, 88, 89, 97, 119, 120, 120а (цяпер.), 123. *бялле́* 37. *біллё* 97. *більлё* 131 (нов.).
пла́цце 70, 74, 104, 106, 115, 116, 123, 125, 133, 136, 138, 139, 141, 142. *пла́цця* 1 (даўней), 5, 7, 8а, 16 (трад.), 29, 30, 33, 34, 37—39, 41—44, 66—68, 71—73, 75—78, 81, 82, 84—86, 110, 111 (раней), 118, 119 (трад.), 120а (трад.), 122, 124, 126—129. *пла́ццё* 62, 99. *пла́тте* 94а, 103, 108, 109, 131, 132. *пла́це* 121, 140. *пла́ця* 65, 69, 112. *пла́цё* 50, 53, 55, 56, 60. *пла́цье* 105, 107, 113, 114, 117, 134, 135. *пла́тье* 102.
адзе́жа 1, 2, 3, 8, 21, 24, 25, 27, 57, 58, 59, 93, 100. *одзе́жа* 113. *одэ́жа* 94, 95, 96, 97, 132. *вдэ́жа* 98.
адзе́ння 3.
кашу́лі 18, 22, 26, 51, 52, 64.
ху́сты 19, 20, 51, 58. *ху́сьця* 45.
порця 47, 48, 49.
ла́хі 91, 104. *ла́хы* 96а.
шку́цця 37, 79, 80 (зневаж.).
ла́йны 6, 28. *ло́йны* 1, 13.
Адзінкавыя: *мыцце* 94. *ла́пікі* 100. *руба́шкі* 101. *сціра́нне* 130.
Адведзены: *барахло́* 49а. *лахманы́* 52. *ла́ты* 52 (рванае адзенне), 131 (экспр.).

Карта № 109

ПЛЯМА НА АДЗЕННІ

№ 1329 «Я. н. пляма на адзенні (бялізне): пятно, петна, пляма, пляймо...» АЛА 1698 «Пятно, грязный след на одежде».

Картаграфуюцца лексічныя, словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні ў назвах плямы на адзенні. Як *пля́ма* картаграфуецца *пля́йма,* як *плямо́* — *пляймо́.* Адводзіцца ад картаграфавання назва *ла́піна* з паметай экспр. (экспрэсіўнае).
пля́ма 1, 2, 4 (трад.), 8, 8а, 9, 10 (нов.), 19, 29, 45, 50, 51, 52, 54, 60, 62, 66, 69, 78, 79, 83, 85, 87, 88, 89, 92, 96а, 98, 107, 115, 122, 130, 131, 133, 136, 140.
пле́ма 97.
плямо́ 2, 69.
пля́міна 2, 6.
пятно́ 1 (суч.), 9, 10 (нов.), 11, 79, 83, 85, 87, 88, 89.
Адведзены: *ла́піна* 58 (экспр.).
АЛА: *пля́ма* 4А, 10А—12А, 14А—17А, 20А, 23А, 24А, 26А—34А, 36А, 37А, 39А, 41А—46А, 49А—51А, 53А, 55А, 58А, 60А, 62А—67А. *пля́йма* 23А.
пле́мо 48А.
племо́ 56А. *пляймо́* 8А.
пля́міна 2А, 59А.
пятно́ 3А, 5А, 6А, 7А, 9А, 13А, 18А, 20А—23А, 25А, 36А, 38А—40А, 47А, 56А, 60А, 61А, 62А (нов.). *пя́тна* 28А, 35А.

Карта № 110

МЫЛА

№ 1311 «Я. н. мыла: мыдла, мыла...»: АЛА 1665 'мыло' мыло — mydło.
Картаграфуюцца адрозненні галосных у націскным становішчы ў слове мыла: *мы́ла, му́ла, мэ́ла, мі́ла,* паказаны выпадкі наяўнасці суфікса -дл-. У н. пп. 2, 18, 20, 49а, 52, 52а знак *(мы́дла)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-3Б (3, 1988).
мы́ла 8а—11, 19, 63, 70, 79, 83, 85, 87—89, 130, *мы́ло* 50, 60—62, 92, 93, 96а, 97, 107, 131.
му́ла 142. *му́ло* 115, 136, 140.
мэ́ло 98.
мі́ло 133.
мы́дла 2, 4, 18 (ніпатрэ́бна чо́рнаму мы́дла) 20, 49а *(мы́дла не было́, бапку́ накапа́юць, яго́ парацы, ён шумі́ць, як мы́дла).* 52а *(мыдлам мы́дліць трэ́ба до́ўго, мэ́рля пабяле́ла),* 54 (у каталікаў).
АЛА: *мы́ла* 1А—4А, 12А—25А, 28А, 30А—33А, 35А—42А, 55А, 58А, 60А—63А. *мы́ло* 27А, 29А, 34А, 44А, 50А, 51А, 52А, 64А.
му́ла 59А, 67А. *му́ло* 53А, 56А, 57А, 65А, 66А.
мэ́ло 43А.
мы́дла 11А, 19А, 30А.

Карта № 111

ЛУГ (З ПОПЕЛУ)

№ 1332 «Я. н. вада з попелам для адбельвання палатна, бялізны: луг, лугоўка, шчолак...»
Картаграфуюцца лексічныя, асобныя словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні ў назвах шчолачнай вады, прыгатаванай з попелу. Як *пазо́лкі* картаграфуецца *пазу́лкі.*
луг 14, 17, 37, 83, 90—96а, 101—109, 113, 114, 117, 131—135, *лух* 1—6, 8, 8а, 12, 15, 18—27, 28 *(зо́лоць лу́гам бяллё),* 30, 31, 33—35, 45, 47, 48 *(лу́гам ні то́лькі палатно́ бялілі, а і галаву́ мы́лі),* 49—60, 61 *(лу́гам до́бра мыць го́лаў),* 62—71, 74, 97—100.
луга́ 9, 10, 11 *(насто́льнікі, рушнікі вымыва́лі луго́й),* 13.
луго́йка 54 (рэдк.), 129.
лу́га 29 (ж. р.).

шчо́лак 7, 17, 32, 37, 38, 39, 46 *(по́пельная вада́)*, 47, 67, 71—73, 75—77, 80—86, 88, 100—112, 115, 118—121, 123—130, 136, 137, 139, 141. *шчо́лак* 96 (рэдк.), 107, 138 *(шчо́локу ў жлу́кто, хай зо́ліцца пла́цце)*, 140. *шчо́лък* 39. шчо́лык 35 (нов.), 40 *(надзе́лаюць шчо́лыку: насе́юць залы́, а тады́ кіпятко́м зыліва́юць)* 41—44, 78, 79, 83—85, 87, 89. *шшо́лык* 16.
пазо́лкі 122, 127. *пазу́лкі* 139, 141.
по́залкі 116, 140.

Карта № 112

МЫЦЬ БЯЛІЗНУ

№ 1335 «Аб працэсе мыцця бялізны ў цёплай вадзе: мыць, сціраць...»
Картаграфуюцца лексічныя і некаторыя фанетычныя і словаўтваральныя адрозненні ў дзеяслоўных лексемах, звязаных з працэсам мыцця бялізны. Як *аджыма́ць* картаграфуецца *выжыма́ць*.
мыць 1, 2 *(мы́лі ў начо́ўцы; мая начо́ўка)*, 3—5, 7—12, 14—16, 18—22, 25—36, 37 (трад.), 38, 40—42, 44—46, 48, 49а, 50, 51, 52а, 53—57, 59—65, 67 (трад.), 68, 70, 73—77, 81—87, 89, 100, 101, 104, 105, 107, 110, 111 (цяпер), 112 (цяпер), 116, 118—120, 124, 126, 127, 129, 130, 140. *мыці* 102. *мыті* 94, 97, 99. *мыты* 94а, 96а, 97, 103, 109, 131, 132. *муць* 112 (суч.), 113, 136, 141, 142. *мэ́тэ* 98.
сціра́ць 9, 13, 15, 17, 23, 34, 37—44, 54, 59, 67 (нов.), 68 (нов.), 70 (часцей), 71, 73 (нов.), 75 (нов.), 79, 80, 82, 83, 85, 87, 89, 104 (цяпер), 111, 113, 117, 125, 126, 128—130, 141. *сті́ра́ты* 92 (нов.), 103 (нов.). *сціра́ці* 102. *сті́рать* 134.
ацціра́ць 58 *(з мылам ацціра́юць)*, 78. *оцціра́ці* 102. *аціраць* 139 *(у цёплай вадзе́)*.
праць 112 (дауней), 113 (трад.), 114, 117, 120а, 121, 123, 129, 135, 137, 138, 139. *пра́ты* 92 (трад.), 108, 109, 112 (дауней). 132. *пра́ці* 133. *прать* 134.
жмаць 72. *(пла́цце нага́мі, ці ў валюшках жмалі)*, 106, 122.
аджыма́ць 24, 50 (трад., рэдк.), 52, 66, 68, 69, 76, 99, 112, 115. *аджыма́юць* 109. *оджыма́ты* 94а, 95, 96, 96а, 108. *аджыма́ты* 132. *отжыма́ці* 133. *выжыма́ць* 6, 105. *жма́хаць* 1.
бя́ліць 47 (лу́гам бе́ляць по́рця). *бялі́ты* 90. *былы́ты* 96. *бэ́ліці* 93.
жу́хаты 95. *джу́гаты* 96.
Адзінкавыя: *заліць* 77. *ку́таці* 94.

Карта № 113

ЖЛУКЦІЦЬ

№ 1334 «Лугам бялізну, палатно золяць, бучаць...»
Картаграфуюцца дзеяслоўныя лексемы, якія звязаны з працэсамі мыцця, адбельвання. Адны з іх звязаны з праннем бялізны, адзення: *мыць, аджымаць,* другія адносяцца да бялізны і палатна, што выпарвалі ў спецыяльнай кадушцы, куды сыпалі попел і залівалі варам. Да гэтай групы належаць *заліць, жлу́кціць, бу́чыць, шчалачы́ць*. Астатнія лексемы маюць агульнае значэнне, яны могуць адносіцца да мыцця бялізны і да адбельвання палатна: *заліва́ць, па́рыць, выва́рваць,* за выключэннем лексемы *адбе́льваць,* што звязаны з суравым палатном, якое працяглы час беляць, адбельваюць. Як формы інфінітыва картаграфуюцца формы цяперашняга і прошлага часу, бы беспрыставачныя — прыставачныя ўтварэнні, як дзеяслоў *жаць* картаграфуецца дзеяслоў *аджыма́ць*.
1 *на́ды заліць лугам*. 2. *заліва́лі лу́гам*. 3 *лу́гам заліва́лі*. 4 *у лу́гу мы́лі бялізну, мачы́лі палатно́*. 5 мыць. 6 *заліва́ць лу́гам палатно́, бялі́зну*. 7 *бе́люць, заліць*. 8 *палатно́ заліва́лі лу́гам, а бялізну мы́лі*. 8а *бе́люць, адбе́лівъюць*. 9 *бе́ляць, адбе́льваюць*. 10 *бялізну лугой мыць, мачыць лугой*. 11 *бяльё мо́чаць*. 12 *у лугу́ мыюць*. 13 *лу́гам мыць*. 14 *лу́гам бяльё мыць*. 15 *мыць*. 16 *зо́люць*. 17 *бяльлё капяця́ць у шчо́лаку*. 18 *лу́гам мыюць*. 19 *замо́чуюць лу́гам*. 20 *лу́гам мылі*. 21 *кіда́ць пад лух*. 22 *мыць у лугу́*. 23 *мо́чаць у лух. лу́гам заліва́юць палатно, адзе́жу мыюць*. 25 *заліва́лі лу́гам*. 25а *лу́гам мы́лі, у жлу́ктах жлу́кцілі*. 26 *лу́гам мыюць*. 27 *лу́гам заліва́юць*. 28 *зо́ляць лу́гам бяльлё*. 29 *лу́гам палатно бе́люць*. 30 *мыць*. 31 *лу́гам мыць*. 32 *шчо́лъкам пълатно́ бяліць, бяллё мыць*. 33 *лу́гам мыць*. 34 *мо́чуць у лух бяльлё*. 35 *зыпа́рыюць, бе́люць*. 36 *лу́гам бяллё мыюць*. 37 *мыла у лугу́*. 38 *нымачы́ла пла́цьця у шчо́лаку*. 39 *мыць*. 40 *зымачы́ць у шчо́лык пало́тны і бяльлё таксама*. 41 *заліць шчо́лыкам пла́цьця*. 42, 43 *зо́ляць*. 44 *заліць у шчо́лыку*. 45 *ху́сця вараць з лу́гам*. 46 *лу́гам бялізну бе́ляць*. 47 *лу́гам бе́ляць по́рця*. 48 *лу́гам бялізну выва́рваюць*. 49 *лу́гам по́рця заліва́лі, а по́тым пра́нікам пяры́лі на сло́нах*. 49а *лу́гам мо́чаць, зо́ляць*. 50 *у лу́зе мо́чаць плацё, палатно́*. 51 *лу́гам бялізну мылі*. 52 *лу́гам мыюць бялізну, у лу́зе памы́ла*. 52а *лу́гам мыць*. 53 *лу́гам мо́чаць*. 54 *зо́ляць палатно́, мыюць бялізну*. 55 *лу́гам вымо́чваюць*. 56 *заліва́юць лу́гам*. 57 *лу́гам палатно́ бе́люць*. 58 *лу́гам мыць, мыюць*. 59, 60 *мыць, мыюць*. 61 *лу́гам бялізну мыць*. 62 *мо́чаць*. 63, 64 *мыюць*. 65 *по́пялам зо́ляць*. 66 *лу́гам пла́ццяі палатно́ жлу́кцілі; кадо́ўбчык без дна і называ́лі жлу́кта, маё жлу́кта*. 67 *бе́ляць*. 68 *жлу́кцяць*. 69 *зало́ю з по́пялу пла́ця жлу́кцілі*. 70 *лу́гам зо́ляць*. 71 жлу́кцяць. 72 *заліць, залілі пла́ццяя*. 73 *жлу́кцяць*. 74 *лу́гам бяльлё жлу́кцілі; заліць*. 75 *бу́чуць, зо́ляць*. 76 *зо́ляць шчо́лакам*. 77 *заліць трэ́ба пла́ццяя, залілі і палатно́ зо́ляць*. 78, 79 *шчылачы́ць*. 80 *жлу́кцююць у шчо́лаку*. 81, 82 *зо́люць*. 83 *зо́ліць бялізну, пылатно́*. 84 *мыюць*. 85 *жлу́кціць*. 86 *вы́жлукціць, мыюць*. 87 *зо́люць бяльлё, зыма́чывыюць*. 88 *у шчо́лаку палатно́ бу́чуць, мо́чуць*. 89.—90 *білят*. 91 *мы́лі*. 92 *зо́ляць*. 93 *намачы́ць у лу́гові, намо́чат або́ пáрат лу́гам, выва́рвают*. 94.—94а *зо́лят, золы́ты*. 95 *мыты, жу́хаты, оджыма́ты*. 96 *былы́ты*. 96а *білят*. 97 *зо́лять, былы́ты*. 98 *лу́гом вдэ́жу мэ́тэ, мэ́ють, джыма́ють*. 99 *лу́гам аджыма́лі*. 100 *мыць*. 101 *лу́гам зо́лят бэльё*. 102 *зо́лят у зо́льніцы*. 103 *зо́лят в жлу́ктовы; оджыма́ють*. 104 *мы́лі лугаво́ю вадо́ю*. 105 *лу́гам жа́лі, жмуць у начо́ўках*. 106 *лу́гам зо́ліць пла́цьце*. 107 *зо́ляць*. 108 *зо́лять, па́рать*. 109 *зо́лять, золы́ты*. 110 *мыюць*. 111 *шчо́лакам мы́лі*. 112 *атзо́льваць, атзо́львалі ў жлу́кце*. 113 *золіць, позоліла, зо́ляць*. 114 *позоліла пла́цье*. 115 *бе́ляць шчо́лакам*. 116 *по́залкамі зо́ляць пла́цце*. 117 *лу́гам пла́цье зо́ляць у жлу́кце*. 118 *бу́чуць*. 119 *шчо́лакам зо́ляць пла́ццяя*. 120 *палатно́ шчо́лакам зо́ляць, зо́ляць*. 120а *зо́ляць, заліць*. 121 *зо́ляць, заліць*. 122 *палатно́, рушнікі зо́ляць, заліць*. 123 *шчо́лакам жлу́кцілі пла́цце*. 124 *зо́ляць*. 125 *заліць лу́гам бялізну*. 126, 127 *зо́ляць*. 128 *зо́ляць*. 129 *шчо́лакам пла́ццяя зо́ляць, бу́чаць, заліць, бу́чыць*. 130 *палатно́ бе́ляць*. 131 *зо́лять*. 132 *зо́лять, мыють*. 133 *зо́ляць*. 134 *зо́лять*. 135 *пе́руць, праць*. 136, 137—.138, 139 *зо́ляць*. 140 *бялізну, палатно́ зо́ляць; жлу́кта* — выварка на ножках, з дзюркай. 141 *заліць пла́цце ў жлу́кце*. 142 *пла́цце зо́ляць*.

Карта № 114

ПРАЦЬ БЯЛІЗНУ (ПРАНІКАМ)

№ 1337 «Пранікам біць, перыць, пратаць, праць...»
Картаграфуюцца лексічныя, словаўтваральныя і акцэнтныя адрозненні ў дзеяслоўных лексемах, звязаных з працэсам прання бялізны пранікам.
Формы інфінітыва выяўляюць працэсы выраўноўвання асновы па мадэлі форм цяперашняга часу; так узніклі формы пе́рыць, пя́рыць, *пі́рыць* па ўзору *пя́ру* або *пе́ру, пе́рыш, пі́рыш* і г. д. У выніку ўтварылася адзінства асновы ва ўсім парадыгматычным радзе. Працэсы уніфікацыі адбыліся на вялікім арэале беларускіх гаворак.
На аснове форм цяперашняга часу пастаўлены знакі ў 17, 22, 38, 88, 140 населеных пунктах. Як *праць* картаграфуецца *вы́праць* і інш. прэфіксойды.
праць 4, 5, 12—14, 16, 18, 33, 35, 37, 39—44, 73, 75, 77, 78, 80—87, 89, 106, 107, 114, 118, 119, 120а, 122, 123, 124, 128, 129, 130. *пра́ці* 93, 102. *пра́ті* 94. *прать* 97. *пра́лі* 72. *пра́ты* 90, 94а, 95, 96а, 97, 103, 108, 109. *пры́ты* 131. *пра́тэ* 98. *пра́ца* 3. *вы́праць* 46. *папраць* 125.
пе́рыць 3, 10, 15, 23, 26, 31, 32, 51, 52а, 56, 62, 68, 70, 71, 76, 100, 104, 105, 115. *пе́раць* 69. *пе́ріць* 117. *пе́руць* 12, 34. *папе́рыць* 74.

пярыць 2, 6 (даўней), 8а, 19—21, 24, 25, 25а, 27, 49, 57, 58. *пя́руць* 17, 22, 88. *пяру́ць* 38, 115. *пя́руць* 137 *(на во́зеры перу́ць к нога́м).*

пірыць 47, 48, 54. *піраць* 45 *(піраць ху́сця).*

пярыць 53. *пірыць* 50 (мо́цна біць).

атпіра́ць 52. *успіра́ць* 64, 76. *спіраць* 99. *спіра́лі* 100.

біць 1, 6—8а, 11, 21, 28, 30, 35, 36, 37, 46, 49а, 50, 55, 59, 60, 61, 63, 65—67, 83, 85, 101, 107, 110—112, 116, 117. 120, 125, 126, 138, 139. б'юць 113, 137 *(пра́нікам).* *біть* 134. *быты* 91, 92, 132.

выбіва́ць 60, 61, 66. *вубіва́ць* 135 *(пла́цье). выбіва́лі* 111. *вубіва́е* 117. *убіва́ла* 142. *ву́біць* 140. *убіць* 141 *(саро́чкі пра́нікам).*

пра́таць 8а, 9, 29.

папо́каць 77.

Карта № 115

ЖЛУКТА

№ 1338 «Я. н. кадка, у якой выпарвалі бялізну: жлукта...»

Карта складзена на аснове матэрыялаў, сабраных па скарочанай праграме.

Картаграфуюцца назвы драўлянай пасуды, у якой выпарвалі лугам бялізну.

1 дзе́шка (у дзе́шцы запа́рвалі), 2 жлу́кта (жлу́кцілі адзе́жу, у цэ́бар залiва́лі бялізну, палатно́). 8 *(па́рылі у катле́).* 9 *(цяпе́р бачо́к, а даўне́й кацёл).* 10 *жлу́кта (жлу́кціць).* 11 *жлу́кта (дзе́жачка такая бяльё жлукціць).* 19 *трыно́х (залiва́лі бяльё і палатно́).* 25а *жлу́кта (лу́гам мы́лі і ў жлу́ктах жлу́кцілі).* 45 *сага́н (кіпяцілі ху́сця з лу́гам у сагано́х).* 54 *цэ́бар (по́ўны цэ́бар адзе́жы).* 60—.62 *(цэ́брык спаска́ць лух).* 66 *жлу́кта (кадо́ўбчык без дна і называ́лі жлу́кта,* н. р.). 68 *жлу́кта (жлу́кцяць).* 69 *жлу́кта.* 71, 73 *жлу́кта* (жлу́кцяць). 74 *жлу́кта (лу́гам бяльлё жлу́кцілі).* 78 жлу́кта. 79 *жлу́кта (жлу́кціць).* 80 *(жлу́кцюць у шчо́лаку).* 83, 85 жлу́кта *(жлу́кціць бяльлё).* 86 *жлукта (выжлукціць).* 87 *жлу́кта.* 88 *бак, шчалако́ўка.* 89 *жлу́кта* (рэдка). 92 *вы́варка.* 93 *цэ́бар (у цэ́бры бэ́лілі).* 96а *цэ́бор.* 97, 98 *жлу́кто.* 102 *зо́льніца.* 103. *жлу́кто (зо́лят в жлуктовы).* 106 *жлу́кта.* 107, 112, *жлу́кто.* 114 *(па́золкі спуска́юць са жлу́кта).* 117 *жлу́кта (лу́гам пла́цье зо́лять у жлукце).* 120а *жлу́кта.* 123 *жлу́кта (жлу́кцілі плацце).* 125 *жлу́кта (поўнае жлу́кта пла́цця назбіра́ла, пазаліла).* 130 *жлу́кта (жлу́кціць).* 131 *жлу́кта.* 133 *цэ́бор (па́рыць пла́цьце),* 136 *жлу́кто (налі шчо́лаку у жлу́кто, хай зо́ліцца плацьце).* 140 *жлу́кто (вы́варка на но́жках з дзіркай).* 141 *жлу́кта (заліць пла́цце ў жлу́кце).*

Карта № 116

БРУДНАЯ ВАДА ПАСЛЯ МЫЦЦЯ БЯЛІЗНЫ

№ 1341 «Мыльная вада, у якой аджымалі бялізну: змыліны, памыдліны...»

Картаграфуюцца назвы мыльнай вады пасля мыцця бялізны, паказаны словаўтваральныя адрозненні. У канцы каментарыяў да карты прыводзіцца спіс двухслоўных спалучэнняў, якія на карце не паказаны.

Як *абмылкі* картаграфуюцца *памылкі, змылкі, азмылкі,* як *мыдліны — мыдліны, змыдліны, памыдліны,* як *мыліны — змыліны, абмыліны,* як *луг — гра́зны луг, чо́рны луг,* як *па́залкі* картаграфуецца *пазо́лкі,* як па́залы — пазо́лы, як *памыі — памыйкі.*

абмылкі 1, 10, 11, 14, 16, 28—30, 32, 33, 39, 40, 42, 43, 73, 78, 79, 81, 85—88, 125. *памылкі* 36. *змылкі* 27, 28, 31, 38, 52а, 68, 70, 75—77, 80—82, 84, 116, 118, 120, 121, 123—129. *змілкі* 133, 137. *азмылкі* 37. *змулкі* 134, 140.

мыдліны 116. *мыдліны* 2, 63, 106, 126. *мыдлыны* 92. *мэдліны* 94. *змыдліны* 20, 104. *змыдліны* 46, 59, 61. *памыдліны* 49а, 57, 97, 139. *памыдліны* 3, 4, 6, 8, 18, 21, 22, 25, 25а, 58, 71, 110.

мыліны 7, 56, 93. *мылыны* 96а. *змыліны* 9, 17, 41, 53, 54, 60, 99, 100, 104 (больш часта), 107, 111 (часцей), *змылыны* 96. *зміліны* 133, 138. *абыліны* 28.

памыі 48, 50, 55, 111. *памыйкі* 12, 83.

памыльніца 52.

па́залкі 19, 21, 23, 26, 29, 35, 44, 51, 57, 61, 62, 64—66, 69, 72, 77 *(як золяць бялізну),* 105, 111, 112, 115. *па́зълкі* 34. *па́золкі* 135 *(што плацье зо́ляць). пазо́лкі* 114 *(вада́, якую спуска́юць са жлу́кты),* 120а, 122.

па́залы 93 *(калі ў лу́гу мылі). па́золы* 103. *пазо́лы* 94а *(як зо́ляць),* 95, 104.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *па́зыліны* 91. *зала́* 24.

шчо́лак 71, 74, 142.

луг 101. *чо́рны луг* 132. *гра́зны луг* 102, 109, 135.

Двухслоўныя спалучэнні: *мыльная вада́* 7, 9, 13, 67, 93, 127, 130, 136, 142. *мыльнъя въда́* 15. *мыльныя вуда́* 89. *мыльна вода́* 94, 107, 122, 131. *му́льна вода́* 117. *мэ́лна вуда́, вуда́ з мэ́лом* 98. *мылка вода́* 47, 108. *мылкая вада́* 119. *гра́знъя въда́* 15. *гра́зная вада́* 45, 102. *гра́зная вода́* 113, 130. *гра́зна вода́* 109. *гра́зна вада́* 141. *вода́ гра́зная* 119. *бру́дная вада́* 45. *чо́рная вада́* 49. *чо́рна вода́* 90, 94а. *зама́зана вуда́* 98.

Карта № 117

ПЕНА НА МЫЛЬНАЙ ВАДЗЕ

АЛА 1667 пена — pena — piana

Картаграфуюцца лексічныя адрозненні ў назве пены на мыльнай вадзе. Як *пе́на* картаграфуецца *піна.* Адводзяцца ад картаграфавання не звязаныя з тэмай карты назвы мыльнай вады пасля мыцця бялізны: *памыдліны* у н. п. 3А, 12А, *змылкі* у н. п. 66А, 70. На аснове матэрыялу для ЛАБНГ знак *пе́на* пастаўлены ў н. пп. 70 і 115, знак *шум* — у н. п. 115, знак *шума́* — у н. п. 50.

пе́на 1А, 2А, 4А—9А, 13А, 17А—25А, 32А, 33А, 35А—42А, 46А, 54А, 57А—59А, 60А, 62А, 63А, 67А, 70, 115. *піна* 43А, 52А.

шум 10А, 11А, 13А, 15А, 16А, 28А—30А, 34А, 45А, 47А—49А, 51А, 55А, 56А, 64А, 115.

шума́ 26А, 27А, 44А, 50, 65А.

шу́ма 32А, 50А.

Карта № 118

ПРАС

№ 1346 «Я. н. прылада, якой гладзяць бялізну: уцюг, прас, жаляска...»

Картаграфуюцца лексічныя, некаторыя словаўтваральныя і фанетычныя адрозненні ў назвах праса. Як *прас* картаграфуецца адзінкавае *прэс.*

прас 2—6, 8 (трад.), 8а, 21, 23, 24 (трад.), 25, 26, 28, 33, 50 (рэдка), 52, 53, 57 (часцей), 58, 67 (устар.), 68 (трад), 69, 74 (трад.), 76 (трад.), 77 (трад.), 90, 95—98, 102, 103, 105, 108—111, 117, 118, 119 (устар., рэдкае), 132, 136, 137, 138, 142. *прэс* 134.

прасавідло 50, 93.

жаля́ска 3 (пераважна), 18, 22, 25, 25а, 27, 48 *(жаля́ска ране́й, калі і было́ ў каго́, то награва́лася жа́рам),* 49а, 54, 57, 59 *(жаля́ска — уцюг на ву́глях),* 61, 63—65, 70, 71 *(не́калі зва́лі),* 72, 100, 104 (устар.), 111. *жаля́ско* 46, 48, 49, 50 (трад.), 51, 53, 55, 60 (трад.), 106. *жэля́ска* 19, 51, 66 *(жэля́ска, але ма́ла ў каго́ былі, жар кідалі ў яго́ і гла́дзілі). жэля́ско* 94. *жале́ска* 20. *жаля́скі* 99. *заля́ска* 56. *заля́ско* 62, 133. *залі́ско* 94а. *зеля́ско* 107.

уцю́г 1, 10, 14, 17, 41—44, 59, 75, 77 (суч.), 80, 81 *(былі ўцюгі безжаро́выя,*

уцюгі з жáрам, а цяпéр электры́чныя уцюгі). 83, 84, 88, 89, 103 (нов., рэдк.), 104 (цяпер), 118—129, 135, 138, 139 (цяпер), 141, 142 (цяпер), *оўцю́г* 140. *цюг* 37 (старое пакаленне). *утю́г* 91, 92, 131, 134. *втюг* 131. *отю́г* 102 (рэдк.). *уцю́х* 7, 8 (суч.), 10, 11, 13, 15, 16, 28—40, 54, 55 (нов.), 57 (руск.), 60—62, 67 (цяпер), 68 (нов.), 71, 73 *(уцю́х называ́юць, як з'віліся чыгу́нныя ўцюгі)*, 74, 76, 85, 86 (трад.), 93 (цяпер). *вуцю́х* 78, 112, 125.

Карта № 119

ПРАСАВАЦЬ

№ 1346 «...Прасаваць, гладзіць...»

Картаграфуюцца дзеяслоўныя лексемы, звязаныя з працэсам прасавання бялізны.

Як *прасава́ць* картаграфуецца *папрасава́ць*, як *гла́дзіць — пагла́дзіць*, як *уцю́жыць* картаграфуюцца *вуцю́жыць, паўцю́жыць*, як формы інфінітыва — асабовыя формы і формы прошлага часу.

прасава́ць 3—6, 8, 8а, 21, 24—29, 33, 45, 49, 49а, 50—55, 57, 59, 64, 67, 68 (трад.), 74, 76, 100, 104 *(каза́лі пры По́льшчы)*, 105, 107, 110, 111, 117, 119 (рэдк.), 124 (трад.), 136, 137. *прасова́ць* 94, 113. *прасава́ці* 93. *прасова́ці* 102. *прэсова́ть* 134. *прасава́лі* 6, 58, 77. *прасава́ў* 101. *прасу́юць* 142. *прасоваты* 90, 94а, 95, 96а, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *прасуватэ* 98. *папрасава́ць* 2, 18, 19, 20, 45, 69.

гла́дзіць 7, 11, 14, 16, 17, 21, 24, 30, 32, 33, 36—38, 40, 41, 42, 44, 47, 53 (нов.), 54, 56, 57 (нов.), 61, 62, 67, 70—73, 75, 76, 80, 82, 84—86, 89, 99, 104 (трад.), 113 (нов.), 114, 116, 117, 119 (пераважна), 120а, 122, 124, 126—130, 135. *вы́гладзіць* 87. *гла́дыты* 91, 92, 103 (нов., рэдк.), 131. *гла́дзім* 66. *гла́дзяць* 125, *пыгладзь* 87. *пагла́дзіць* 1, 10, 11.

уцю́жыць 31, 35, 37, 42, 43, 45 (цяпер.), 54, 68 (нов.), 77 (цяпер.), 78, 80—82, 87, 88, 115, 120, 124, 135, 141. *уцю́жаць* 142. *утю́жыть* 134. *утю́жыты* 92. *вуцю́жыць* 47. *оцю́жыці* 102. *паўцю́жыць* 1 (цяпер.).

Карта № 120

ЗБУЦВЕЦЬ (пра адзенне)

№ 1347 «Тканіна, адзенне ад вільгаці можа збутвець, спляснявець, збраснець... збутнела, збутнеўшы...»

Картаграфуюцца дзеясловы, якія звязаны з распадам матэрыялу ад доўгага ляжання ў вільгаці.

Як формы інфінітыва картаграфуюцца формы цяперашняга і прошлага часу, як *сплéснець, сплеснявéць, заплеснявéць*, як *збуцвець* картаграфуецца *збутвéць*, як *збутвéць — збатлéць*.

1 *мо́жыць сту́хнуць, сту́хла адзéжа.* 2. *кажу́х збутвéў, бо́ты збутвéлі, збутвéць мо́жыць адзéжа, злéжваецца; зплéснець, сплéснеўшы.* 4 *адзéжа мо́жыць збутвéць; мая́ ху́стка збутвéла.* 5 *сплéсніла.* 6 *мо́жыць збутвéць, збутвéла; ху́стка збутвéўшы.* 8 *адзéжа збатлéйіць калі яé не перасу́шваць; мо́жыць, збатлéць.* 8а *згніць.* 9 *мо́жа заплéсніць, сплéслы.* 10 *сплéснівець, сплéснівілы.* 11 *сплéснівець, сплéснівелы.* 12, 13 *заплéсніць.* 14 *заплéснець, зплéснець, зплéснець, зплéснелы.* 15 *плéснівійіць, бутлéйіць.* 16 *сплéсніць, заплéснітый.* 17 *зацвіціць, заплéсневаець.* 18 *прыпляснéла, сту́хла, так пáхне.* 19 *бутвéя, бутвéць, збутвéўшы сукéнка.* 20 *мо́жа збутвéць, ху́стка збутвéўшы, выпадáяць дзю́ры.* 21 *сплéсніць.* 22 *збутвéла, сплéсняла.* 23 *сплéснела адзéжа, зацвілá; збу́кла адзéжа ў я́ме, збуцьвéла, збу́кне, збу́кнуць.* 24 *мо́жыць адзéжа збутнéць, збутнéла.* 25 *збутнéць, збутнéлы, збутнéўшая адзéжа.* 25а *адзéжа ад вільгаці гніéць, згніéць і плéсянь по́йдзя.* 26 *сплéснія.* 27 *збуцьвя́ла — падапрэ́ла, збуцьвéлы.* 28 *збутнéць, збутнéўшы.* 29 *збутлéць, збутлéлы.* 30 *спляснявéць.* 31 *заплéснець.* 32 *сплясніве́ць.* 33 *заплéсніла адзéжа.* 34 *паплéсніць мо́жыць.* 35 *збутлéць, збутлéлы.* 36 *сплéсняла бяллё, адзéжа; сплéсняць.* 37 *пабутлéць, збуцвéлая.* 38 *заплéснілі гуркі, зацвіло́ адзéнне.* 40. *сплéснівіць, і гнісць; збутлéла — знáчыць згніло́; збутлéлый.* 41 *сплéснівіць, сплéснівілый.* 42 *сплéснівіць, сплéснівілы.* 43 *зацвісць, сцвіўшы, сцвілы; сплісняве́ць, сплісняве́ўшы, сплісюве́лы.* 44 *заплéсніць.* 45 *збутнéла ху́сця.* 46 *збутвéла, прыбутвéла, прыбуцьвéла ўсё ў шáфе.* 47 *сплéсняць; по́сцілка чы́сто сплéсняла, пат пры́зьбаю лéжачы.* 48 *збутнéць мо́гуць по́сцілкі.* 49 *збутнéло.* 49а *сплéснец, сплéснеўшы.* 50 *збу́тляць, збу́тляло пальто́, збу́тляўшо плáцё.* 51 *мо́жэ збу́тляць, палатно́ збу́тляло, сту́хло, ту́хлая.* 52 *збутвéць, збутвéўшы.* 53 *адзéнё ад вільгаці мо́жа збутлéць, збутлéлы.* 54 *збуцьвéць, збутлéць, збутлéўшы, збуцьвéлы.* 55 *згніць, згніло́, гніло́ё.* 56 *зацвісці.* 57 *сплéснець — пацягну́лася плéсенню, сплéснела; збуцьвéла, згнілá і развалілася адзéжа.* 58 *можа збу́цьвець, адзежа збу́цьвела* — сапрэла, злежалася. 59 *сплясне́ць, збутнéць, збутнéўшы тканіна — раз, два — і паляцела.* 60 *збу́тняць, збутнéлы, сплéснялы.* 61 *збуцьвéць, збуцьвéлы.* 62 *збу́тлець.* 63 *набрыня́ла, а калі до́ўга паляжы́ць — зацвіце́, цвілы, заплеснявéлы.* 64 *збу́цвяць, збу́цьвяла.* 65 *збу́цьвяць, збуцьвéлы.* 66 *адзежа збу́цяць трэ́ба перасушы́ць, збу́цела адзéжа, смярдзіць прэ́лым.* 67 *бу́цяя, збуцвéлая.* 68 *сплясне́ць, сплясне́лы.* 69 *патлéла адзéжа, можа патлéць; збу́тляць, збу́тляла лéжачы, пабутля́ць.* 70 *заплéснець, збуцьвéць, збуцьвéлы.* 71 *збутвéць, збутвéла ад сы́расці.* 72 *сплéсніць, сплясне́лы.* 73 *сплéсніла, атсырэ́ла; сплéсніць.* 74 *сплеснявéць, сплéсняве́ўшы.* 75 *стру́хнуць, збутнéць, збутнéўшы.* 76 *пацвісці.* 77 *мажэ́, збу́тляць, до́ўга не брáўшы; дáжа кажу́х мажэ́ збу́тляць; найбо́ляя бу́тляя. суко́нная.* 78, 79 *спліснявéць, спліснявéлый.* 80 *заплéсняе, сплеснéлы, сплясні́лае, цвілае.* 81 *паплéсніць, сплясне́лы.* 82 *сплéсняць, сплéсніць.* 83 *сплéснівыць, паплéсніўшый.* 84 *згнісць, стунéць, сплéснювыць; стунéлы, гнілы́.* 85 *сплéсніць.* 86 *сплéснявець, згнісць; згнілá, сплесня́вела.* 87 *заплéснівіць.* 88 *сплеснявéць.* 89 *адзежа мо́жа сплéсніць.* 90 *поцвысты́, збу́тліты, збу́тліла соро́чка.* 91 *пубу́тліло.* 92 *заплісні́выты, цвылы́й.* 93 *зацвісці. сцвілá, сцвілы́, цвілáя.* 94 *збу́тлеті, збутлéлы, збутлéўшы, збутлéў лён.* 94а *пля́мыста стáла, погніé, гнілáя.* 95 *поплíснявыты, погны́ты, згны́ты.* 96 *поцвысты́, тро́шкі сплеснявéць; збу́тылыло, побу́тылыло.* 96а *попрíты, збу́талыты.* 97 *поцвысты́; гны́лью чу́ты.* 98 *матір'я́л цвітэ́, мужэ́ пуцвістэ́, пугнэ́тэ; пуцілá, пугнылá.* 99 *збутлéць, збутлéлы.* 100 *сплéсняло.* 101 збутлéло, збутлéлы. 102 *погніці, зомлéті, зомлéе тканіна.* 103 *поцвылá, поплíснявыла, цвылáя, аж плíсня напáла.* 104 *збу́тлела, сплéснела, і парвáлася.* 105 *пацвісці, зацвіло́ палатно́.* 106 *пацвісці, прыпáло пы́лом.* 107 *сцвісці, сцвіло́.* 108 *поцвылá, поплíнявыла; плíсня напáла.* 109 *стру́хне, стру́хнуты, стру́хла.* 110 *збу́цяць, збу́яла.* 111 збу́цяць, збу́цяла. 112 *сцвісці, сцвілы́.* 113 *сплéснець, погніць, сплéсневшае.* 114 *поцвісці.* 115 *сапрэ́ць, сацвіло́.* 116 *сплéснець, сплéснеўшы.* 117 *пацвіло́ плáцце, збутлéло.* 118 *сплéсніць, згніць, збуцéць, збуцьвéўшы.* 119 *папрэ́ць, адсырэ́ць; плáця сапрэ́ла.* 120 *зацвіло́ плáцце.* 120а *збу́цяла лéжачы, збу́цее і распадáецца само́ па сабé; сплéснела.* 121 *сплéсніць, сплéснелы.* 122 *пацвісці, пацвілá дзéжа.* 123 *плáцце заплéсняла, сплéснеўшы.* 124 *сплéсніць, перабуцьвéць ат плéсені, збуцьвéлы.* 125 сагніць; *намя́кла плáця, сагніло́.* 126 *пацвісці, пацвіў, усё ў шафе зацвіло́.* 127 *зацвісці, струхлявéць, струхля́вы, трухля́вы.* 128 *сплéснець, сапрэ́ць.* 129 *сплéснець, струхлявéць, парыжэ́ць, сапрэ́ць, згніць.* 130 *папрэ́ць, пацвісці.* 131 *поцвысты́, поцвы́сты, поцвы́ла.* 132 *поцвытэ́ — жо́втэ стáне, погныé.* 133 *поцвісці, поцвіўшэ плáцце.* 134 *збу́теть, збу́теў ку́хор.* 135 *адглёўкнуць — сільна адсырэ́ць, пагніць, пацвісці, прыпáсці, плéсью, адглёўклы; плéсью пабрáлосо, гнэлы́.* 136 *пабутлéла.* 137 *патлéло або поцвіло́.* 138 *поцвісці; одзéжа поцвілá.* 139 *пацвіцé, пацвіўшая.* 140 *пабуцьвéць.* 141 *цвіллю пакры́лася, працвіло́, цвіцé.* 142 *пацвіло́ у круцяня́х плáцце, пацвіўшы.*

Карта № 121

ЛАЗНЯ

№ 1348 «Я. н. будынак, у каторым мыюцца: лазня, баня, байня...»

Картаграфуюцца лексічныя адрозненні ў назве будынка, у якім мыюцца, адзначаны фанетычныя варыянты — *байня*.

лáзня 1 (даўн.), 2 (даўн.), 3—5, 6, 8 (трад.), 8а (трад.; *цяпер лáзняй не назы-*

ваюць). 9 (раней), 12 (раней), 13, 16 (трад.), 18—29, 31, 33, 34, 35, 37, 40 *(лазній называлі, у лазні не было пола; а я вот ня помню, штоб лазня была бяс полу),* 41—43 (ранейшае), 45, 47 *(даўней лазню меў кожны аспадар; палілася лазня па-чорнаму),* 48, 49, 52, 52а, 53, 57, 58, 59 (устар.), 63—69, 71, 73 (устар.), 74 (трад.), 75, 76 (трад.), 77 (трад.), 78, 79 (трад.), 80, 81, 82 (трад.), 83, 84 (больш), 85 (трад.), 86, 87, 89 (трад.), 94 (была мала пашырана), 95 (трад.), 96 (трад.), 104 (устар.), 111, 113, 118, 119 (даўней называлі), 124, 125 *(калісь называлі),* 127 (да рэвалюцыі была), 129, 136, 142.

баня 2 (суч.), 6 (суч.), 8 (суч.), 8а, 9 (цяпер), 11, 12 (цяпер), 13, 14, 16 (нов.), 17, 29 (нов.), 31, 32, 34, 36, 37 (цяпер.), 38 *(раней не было бані, мыліся ў печы),* 39—44, 46, 47, 49а, 50 (нов.), 51 (суч.), 53 (нов.), 54, 55 (нов.), 56, 58—62, 67, 70, 71 (цяпер), 72—77, 79, 80, 81, 82 (нов.), 83, 84 (нов.), 85, 86 (рэдк. нов.), 87, 88, 89 (трад.), 90—92, 94 (нов.), 95 (нов.), 96, 96а, 97, 98, 99 (цяпер), 100—102, 103 (нов.), 104—107, 108 (нов.), 109 (нов.), 110, 111 (нов.), 112, 113, 114, 115, 116, 117 *(я банілаcа),* 118, 119 (цяпер), 120—123, 124 (нов.), 125—132, 133 (нов.), 134 (нов.), 135 *(не было раней),* 136 (часцей), 137 *(бані сегонні поробілі, у нас не було),* 138—139.

байня 1 (пераважна), 4 (суч.), 15.

Адзінкавыя: *цяпліца* 4 (трад.). *мыліся ў ёўнях* 30. *сушня служыла за лазню* 35.

Карта № 122

ПАЛІЦЬ У ЛАЗНІ

№ 1352 «Як скажуць: лазню (баню) паліць, тапіць, цэпліць...»

Картаграфуюцца лексемы, якія звязаны з працэсам палення ў лазні, паказаны некаторыя нацiскныя адрозненні.

Як формы інфінітыва картаграфуюцца асабовыя формы цяперашняга часу і формы прошлага часу, як *паліць* картаграфуецца адзінкавае *паліцца.* Прэфіксальны адрозненні пры картаграфаванні не ўлічваліся.

паліць 19, 20, 21, 22, 26, 31, 37 (больш старажытнае), 45—49а, 50, 51 (баня паліцца), 52—61, 63, 67, 69, 71, 72, 104, 105, 110, 111, 112, 113 (рэдк.), 115, 116, 121, 122, 126, 127, 140. *паліці* 94. *поліць* 107. *паліть* 134.

тапіць 4 (суч.), 7, 8 (суч.), 8а, 9—14, 16, 17, 21, 23, 25, 25а, 28—30, 32—44, 66 (суч.), 67, 68, 70, 73—84, 86—89, 100, 111, 117—120а, 123, 124, 126, 127—129, 135, 139, 141, 142. *топіць* 101, 106, 113, 137, 138. *натапіць* 125. *пратапіць* 130. *выпапіць* 1. *зытапіць* 85. *прытапіць* 78. *тапілі* 1. *топіці* 102. *тапіў* 15. *топыты* 90, 91, 94а, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 131, 132. *тупыты* 92. *тупэтэ* 98. *топіть* 134. *топлять* 96а.

цэпліць 2, 3, 4 (трад.), 5, 6, 8, 8а, 18, 21, 24, 64, 74, 75. *цэпляць* 68. *нацэпліць* 22, 69.

цяпліць 27. *цэплілі* 117.

нагрэць 66. *нагрыты* 103.

жарыць 54.

Карта № 123

ПРЫБІРАЦЬ У ХАЦЕ

№ 1360 «У хаце прыбіраць, пратаць...»

Картаграфуюцца лексемы, звязаныя з працэсам прыбірання ў хаце. Як формы інфінітыва картаграфуюцца асабовыя формы цяперашняга часу, таксама формы прошлага часу. Не ўлічваліся пры картаграфаванні адрозненні ў формах трывання, у тым ліку прэфіксальныя ўтварэнні.

прыбіраць 7, 10, 11, 13, 14, 16, 17, 18, 19, 21, 22, 25, 26, 28, 29, 31, 35—37, 41—44, 50, 54, 57, 60, 63, 65, 67, 70—78, 80—88, 101, 102, 104—107, 110—113, 115—121, 123, 124, 127, 128, 130, 133, 135—140, 142. *прібірать* 134. *прыбыраты* 90—92, 95, 96, 96а, 97, 103, 108, 109, 131, 134. *прыбіратэ* 98. *прыбіраці* 102. *прыбраты* 108. *прібіраць* 89. *убраць* 1, 9 *убіраць* 7, 32, 83, 88, 111, 126. *убірала* 4. *прыбрала* 34. *прыбраць* 3, 4, 5, 6, 8, 9, 12, 15, 23, 24, 30, 33, 39, 40, 43, 57, 61, 66, 69, 86, 105, 126, 141.

пратаць 3, 20, 27, 37 (трад, устар.), 46—56, 59—62, 94, 99, 136. *пратуваць* 122. *пратаці* 93. *прататы* 91, 103. *выпратаць* 3, 6, 20, 66. *выпратать* 105. *апратаць* 25а, 57, 64, 70 (часцей). *атпратацца* 2. *апратацца* 21. *апратваць* 59. *спратваць* 46. *выпратала* 2, 6. *папратаць* 27, 56. *патпратаць* 65. папратала 52. *прыпратаць* 100. *порацца* 129, 140.

Адзінкавыя: *падабраць* 24. *чысціць* 89. *прыкутаты* 94а. *прыгрэбці* 125.

Карта № 124

ПРАТАЦЬ (значэнне слова)

№ 1361 «Што абазначае слова пратаць: а) прыбіраць у хаце, наводзіць парадак, чысціню, б) хаваць што-небудзь, в) біць, лупцаваць...»

Першая частка пытання супадае з папярэднім пытаннем праграмы: № 1360 «У хаце прыбіраць, пратать...» У тых выпадках, калі адсутнічалі адказы на пытанне № 1361, адпаведныя знакі пастаўлены на аснове адказаў на пытанне № 1360.

Адводзіцца ад картаграфавання лексема *прыкутаты* (н. п. 94а).

'прыбіраць у хаце': *пратаць* 2, 3 *(рабіць вялікую ўборку),* 6 *(я буду пратаць хату),* 8а (прыбіраць, мыць у хаце; *апратъвъць),* 20 *(выпратаць),* 21 *(апратацца),* 25а *(апратаць),* 27, 37 (трад., устар.), 46 *(пратай, пратай — а толку — дзеці насмецілі),* 47 *(папрач трохо у хаці),* 48—67, 70 *(апратаць у хаця),* 99, 100, 104, 105, 123. *пратаці* 93, 94. *прататы* 91, 97. *пряtaты* 103.

'хаваць што-небудзь': *пратаць* 1, 4, 7, 8, 14, 19, 20, 24, 25, 28, 31, 37, 40, 42, 47 *(прач усенько, кап не нашлі),* 48, 49а, 51, 54, 58, 60, 61, 65 *(пратаць — па-руску,* схаваць што-н.), 69 *(спратаць),* 70, 71, 73—75, 77, 80, 81, 96а, 101, 106, 111 *(пратаць — гэта хаваць),* 112, 116—118, 119 (рэдк.), 125 *(запратаў дзет нош, дак я чуць найшла),* 129—131, 133, 136, 139—142. *пратыць* 6, 35, 78 *(пратыць — хуваць па-новаму).* *пратаці* 94, 102. *прятаць* 17. *прятыць* 16, 79 (нов.), 83—89. *прятъць* 41 *(прятыць дзеньгі ат жонкі),* 43. *прятаты* 103.

'праць пранікам': *пратаць* 9 *(пратаць пранікам бяллё),* 29 *(біць пранікам, скуматы),* 33, 75, 84. *пратъць* 8а.

'караць' 5, 68, 75, 81, 83 (рэдк.), 128. *пратъць* 8а. *прятыць* 87 *(лупцаваць).*

'складаць, нарыхтоўваць' 29 *(пратаць, упратаць сена),* 82 *(сена напраталі, пратаць —* нарыхтоўваць) 129.

'красці': *пратаць* 127 *(пратаць —* красці). *прятыць* 87.

'ускопваць ляда' 128.

Адсутнасць слова: 10—13, 15, 22, 23, 26, 30, 34, 38, 39, 44, 45, 68, 72, 92, 95, 98, 109, 113, 114, 115, 120—122, 124, 126.

Карта № 125

ДЗЯРКАЧ (ЗМЕЦЕНЫ ВЕНІК)

№ 1365 «Я. н. змецены венік: дзяркач, гален, гальнік, голік...»

Картаграфуюцца назвы змеценага веніка з бярозавых галінак. На карце паказаны лексічныя, словаўтваральныя і некаторыя фанетычныя адрозненні. Адносна *драпач* і *драбач* можна меркаваць, што тут фанетычныя варыянты: *п — б,* аднак не выключаецца наяўнасць розных лексем: *драбач* — ад *драбы* 'рэбры' (груб.).

дзяркач 19, 22, 23, 27, 45—52а, 54—57, 59—61, 63—72, 76, 77, 93, 99, 100,

104, 105, 110—112, 115, 116, 119—121, 124, 126, 130, 140, 141, 142. *дзеркáч* 20, 62, 74, 101, 102, 106, 107, 113, 114, 117, 118, 122, 125, 127, 135, 136, 137, 138, 139. *дзіркáч* 2, 26, 37, 75, 82. *деркáч* 134. *дэркáч* 94, 94а, 98, 108, 109, 133. *дыркáч* 90, 95, 96, 97, 103, 132.

дзяргáч 3, 18, 21.

драпáч 91, 92, 131.

драбáч 24, 38, 73.

драч 18, 82, 87, 128, 129.

Адзінкавыя ад таго ж кораня: *драпкáч* 53. *драчы́нь* 123.

галéнь 1, 2, 5—17, 28—30, 32—37, 39, 40, 42—44, 78—80, 83, 84, 86—89.

гальнíк 21, 25, 25а, 83—85.

галён 4.

акамёлак 7. *акамёлък* 8а.

камéль 89.

карачу́н 96, 96а.

Карта № 126

СМЕЦЦЕ

№ 1368 «Я. н. смецце: смецце, шума, ляда...»

Картаграфуюцца лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні ў назвах смецця. Як *смéцце* картаграфуецца *шмéцце*, як смяццё картаграфуюцца *смяццé* і *шмяццё*.

смéцце 57, 116, 120а, 125, 126, 128, 130, 136, 139, 141, 142. *смéце* 23, 112. *сьмéцце* 31, 74, 93, 102, 106, 113, 115, 133, 138. *смéцця* 73, 80, 104, 119, 121, 129. *сьмéця* 46, 51, 52а, 54, 58, 100, 127. *сьмéцця* 26, 27, 38, 49а, 63—72, 75—77, 81—83, 85—87, 110, 111, 118, 124, 126. *смéця* 59. *смéцье* 101, 105, 107, 117, 137. *смéцья* 104, 111. *сьмéцье* 114, 135. *сьмéтье* 134. *сьмéцё* 50, 53, 55, 56, 60, 62, 99. *сьмéцьё* 61. *сьмéце* 94, 112. *смíтте* 90—92, 96, 96а, 97, 103, 132. *смíтьте* 131. *сьмíтте* 94а, 95, 98, 108, 109. *шмéцця* 30, 80.

смяццё 36, 37, 120, 123. *смяцё* 45, 52. *сьмяццё* 18—22, 25, 25а, 40, 42—44, 48, 78, 79, 83, 84. *смяццé* 122. *сьмяццé* 140. *смяцé* 47, 49. *смеццé* 139. *шмяццё* 32.

шу́ма 1, 2, 4—8, 8а, 9 (даўней), 10, 11, 13, 14, 16, 17, 24, 28, 29, 33—35, 129, 142.

шумá 12, 15, 25а, 32, 39, 83.

му́сар 4 (суч.), 9 (цяпер), 71 (цяпер). *му́сур* 85. *му́сыр* 87, 89.

ля́да 11, 36, 75.

сур 75 (у ягадах).

Карта № 127

СМЕТНІК

№ 1370 «Я. н. месца, куды ссыпаюць смецце: сметнік, шуметнік, смяццішча...»

Картаграфуюцца лексічныя і словаўтваральныя адрозненні ў назвах сметніка, паказаны некаторыя акцэнтныя асаблівасці.

Як *смéтнік* картаграфуецца *шмéтнік*, як *смéцішча* — адзінкавае *смяццíшчы*.

Адводзяцца ад картаграфавання назва *кутóк* — месца каля печы ў хаце, і назва *памóйная я́ма* — абазначае іншую рэалію.

смéтнік 45, 52, 59, 84, 101, 104, 116, 117, 119—123, 126, 136, 137, 141, 142. *сьмéтнікі* 72. *сьмéтнік* 3, 18—20, 22, 23, 25, 27, 31, 46—51, 52а, 53—58, 60—66, 68—71, 74, 76—79, 83, 85, 88, 89, 93, 94, 99, 100, 102, 104, 107, 110—115, 118, 124, 126, 127, 133—135, 138, 140. *смíтнык* 90, 92, 94а, 95, 96, 96а, 97, 98, 103, 108, 109, 131. *шмéтнік* 26, 32, 75.

смéтнішча 37, 38, 67, 73 (цяпер), 80, 128, 129. *сьмéтнішча* 81, 82, 87.

сьмéцішча 87. *сьмяццíшча* 44.

сьмятнíк 21, 86. *сьметнíк* 114.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *сьмíтныско* 91. *пасмéтнік* 139.

шумéтнік 1, 2, 4, 6—8а, 10—17, 24, 25а, 28—30, 33—35, 39.

му́сурнік 85. *мусорнíк* 140.

Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *му́сарніца* 9. *му́сарная я́ма* 9. *сóрная яма* 130.

зáгарадзь 125, 129.

зáгарада 32.

Адзінкавыя: *дзяннíк* 5. *дрыжэ́нь* 33. *дражнíк* 73 (устар.).

Адведзены: *памóйная я́ма* 88. *(памы́і злівáюць). куток* 93 (у хаце), 141 *(гэ́та ў хáце)*.

Карта № 128

ТРАСЦА

№ 2716 «Я. н. малярыя: трасца, хондзя, хіндзя, шохля, шухля, ліхарадка...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і словаўтваральныя адрозненні назваў малярыі. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Адрозніваюцца лексікалізаваныя фанетычныя змены. Як *хінцюха* катраграфуецца назва *хінцу́га* 121, *фінцу́ха* 120а, як *хíндзя — хíнця, як шóхля — шу́хля,* як *шы́хля — шíхля, шi^юхля, як шэ́хля — шэ́хва, ліхарáдка — ліхарáтка*. Назвы *малярыя́* і *ліхарáдка* маюць інтэрферэнцыйны характар і ўжываюцца часта ў міжмоўных кантактах. Традыцыйнымі з'яўляюцца міфічныя назвы *трáсца, хóндзя, цяцю́ха, шóхля, цётка* (Тураўскі слоўнік, т. 5. Мн., 1987. С. 273).

трáсца 1—6, 8а, 9—11, 15, 18—25, 25а, 26—31, 33, 34, 37, 38, 42, 46—49, 49а, 50—52, 53—60, 62—75, 77, 78, 80—82, 100, 102, 104, 105, 110, 111, 115, 116, 127, 129, 140. *тря́сца* 13, 14, 16, 32, 39, 44, 79, 84, 86.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *трáсця* 94а. *трáсса* 76. *трясу́ха* 16.

хíндзя 135, 138—142. *хíньдзя* 127. *хíнця* 118, 124, 126, 129.

хóндзя 114, 119—121, 136, 137. *хóньдзя* 112, 122. *хóньдя* 134.

хіньцю́ха 123. *хінцу́га* 121. *фінцу́ха* 120а. *хінцю́ха* 82.

шóхля 106, 113, 134. *шу́хля* 93, 94а, 132, 133.

шы́хля 95, 96а, 103. *шíхля* 96, 97, 98, 109. *шi^юхля (шііхля)* 90, 96, 103, 108.

шэ́хля 101, 102. *шэ́хва* 107.

цяцю́ха 85, 86, 89.

малярыя́ 10, 71, 76 (нов.), 97, 119, 120, 130, 135, 137, 141. *(малярыя́ — хварóба му́чыць дóўго)*. 142 (цяп.). *малярэ́я* (суч.) 1, 8, 31, 36, 37, 69, 73 (нов.), 81, 82, 94, 127, 128. *малярéя* 17. *малярыя́* 40, 43 *(па-вучóнаму)*. *малярíя* 44, 83. *мылярэ́я* (нов.) 35, 78. *мылярéя* 79, 83, 84. *мълярыя́* (нов.) 9. *мълярэ́я* 8а, 15, 34.

ліхарáдка 17, 46, 75, 81, 82, 124, 126—130, 135, 136, 139, 141 *(ліхарáдко пры любóй хварóбе бывáе дзень, тры і прахóдзіць)*, 142, *ліхорáдка* 91, 92, 94, 101, 102, 106, 114, 117, 131, 134. *ліхырáдка* 84, 85, 87, 89. *ліхърáдка* 42. *міхарáтка* 7, 8, 24 (суч.), 29, 45, 53, 54, 59—61, 69 (нов.), 76, 88, 99, 112, 125. *ліхарáтка* 112. *ліхорáтка* 108. *ліхôратка* (нов.) 90. *ліхърáтка* 12, 42.

Адзінкавыя: *гнетýха* 102. *патніца* 84. *цётка (пры Пóльшчы казáлі — 102, 114)* (Тураўскі слоўнік. Т. 5. Мн., 1987. С. 273).

Карта № 129

ТРАСЦА ТРАСЕ

№ 2716 «Трасе, знабіць, ліхарадзіць...»

Картаграфуецца ліхаманкавы стан хворага на малярыю (трасцу).

На карце супрацьпастаўлены розныя карані дзеясловаў у трэцяй асобе адзіноч-

нага ліку. Фанетычныя і марфалагічныя асаблівасці не прымаліся пад увагу ў сувязі з разглядам гэтых з'яў на картах ДАБМ. Адзначаны адзінкавыя назвы. У матэрыялах часткі населеных пунктаў дзеясловы не адзначаны зусім, няма ніякай інфармацыі.

трасé 19, 20, 23, 25—28, 30, 31, 38, 43, 45, 49, 49а, 50—52, 52а, 53—64, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 77, 80—82, 90, 93—96, 99, 100, 104—106, 108, 110, 112, 115, 116, 119, 120, 123, 125—128, 132, 135, 136, 137—140, 142. *трасэ́* 91, 96а, 98, 103, 109, 131. *трэсé* 102, 107. *тресé* 117. *трясé* 14. *трасéць* 6, 11, 15, 17, 18, 22, 24, 25а, 33, 35, 37, 38, 40, 42, 85, 86. *трíсець* 16, 39. *трясéць* 13, 32, 41, 79, 83, 84, 89.

калóціць 29, 39, 59, 65, 70, 124, 125, 139. *колóтіть* 124. *калóця* 74, 75, 77, 129.

трýсіць 113, 114, 122. *трýсіть* 134. *трýся* 129.

б'е 81, 128. *б'ець* 35.

ліхарáдзіць 88, 135. *ліхорáдзіць* 101. *ліхырáдзіць* 40, 85, 87. *ліхъ́рáдзіць* 41.

знабíць 40, 43, 80.

кíдáе: кы́дае 94а. *у хóлод кы́дае* 95. *вкыдáе в хóлод* 96.

знабíць — прыстудзíўся 40. *знабíць* 43. *знабíць* 80.

Адзінкавыя: *цíсне* 94. *навáльваецца* 94.

Карта № 130

ДЫХАВІЦА

№ 2718 «Я. н. астма: задышка, адышка, дыхавіца, удушша...»

На карце супрацьпастаўлены назвы астматычнага стану органаў дыхання. Фанетычныя, словаўтваральныя і акцэнтныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *удýшша* картаграфуецца назва *удýшлівасць* 61, як *дыхавíца — дыхáўка,* як *зады́шка — атды́шка* 41, *ады́шка* 88. Назвы *я́духы* 109, *я́духі* 133 выкарыстаны з матэрыялаў артыкула В. Л. Вярэніча (Беларуска-ўкраінскія ізалексы (матэрыялы для абмеркавання). Мн., 1971. С. 7).

удýшша 1, 5—7, 8а, 9—11, 16, 21, 22, 24, 25а, 28, 29, 35, 41—43, 66, 68, 73, 75, 76, 79—82, 84, 86, 104, 105, 121, 123—125, 127—129. *уздýшша* 106. *удýша* 2, 4, 19, 45, 52, 52а, 58, 125. *удýшча* 17, 74, 118. *удýш'я* 8. *удýш'е* 107, 111. *удýшлівасць* 61.

удýха 20, 50, 51, 53—55, 99, 109.

я́духа 90, 91, 92, 94—96, 96а, 108, 132. *éдуха* 98.

я́духі 133. *я́духы* 103, 109. *уя́духы* 94а. *в'я́духы* 94а.

ды́хавіца 3, 19, 23—25, 52—54, 57, 59, 64, 69, 72, 73, 80, 112, 115, 116, 119, 120а, 122, 126. *дыхáвіца* 5. *дыхавíца* 20, 21, 32, 33, 94, 95 (часцей пра жывёл), 113. *ды́хавíца* 93. *дыхавы́ца* 108. *дыхавы́ця* 92. *дыхавы́ця* 90, 96 (часцей аб жывёлах, часам аб людзях) 96а. *ды́хавка* 96а.

зады́шка 12—15, 17, 26, 29, 31, 34—42, 44, 46—48, 49а, 50, 52а, 54, 56, 57, 60, 62, 67, 70, 71, 73, 74, 77—81, 83, 85, 87, 89, 92, 94, 97, 100—102, 104, 108 (нов.), 112—114, 117, 118, 130, 131, 134—142. *зады́шка* 130. *атды́шка* 41. *ады́шка* 88.

áстма 85 (н. р.), 87 (рэдк.), 126, 141. *áсма* 35, 40, 63, 75, 82, 85, 97, 118 (нов.), 122, 126, 129.

Адзінкавыя: *сáпка* 51.

Карта № 131

УДУШЛІВЫ

№ 2718 «Чалавек удушлівы, дыхавічны...»

Картаграфуецца прыметнік, які абазначае астматычны стан органаў дыхання.

На карце паказаны карнявыя і словаўтваральныя асаблівасці прыметнікаў *удýшлівы, дыхавíчны.* Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці, а таксама месца націску пад увагу не прымаліся. У населеных пунктах 94, 106 рэканструяваны прыметнік *удýшлівы* замест *дýшыᴵт, уздýшлівы.* У нас. п. 135 замест *зады́шкаваты* картаграфуецца *зады́шлівы.*

удýшлівы 2, 4—6, 8, 8а, 10, 11, 17, 19, 22, 24, 26, 27, 30, 35, 37, 38, 43, 45, 49, 50, 52—59, 61, 62, 65, 67, 68, 70—73, 75, 76, 78, 81, 82, 104, 105, 107, 111, 117, 118, 121, 123—127, 129, 134. *удýшлівый* 7, 14, 16, 29, 40—42, 79, 80, 83, 84, 86, 114. *удýшлівъ́й* 12, 15. *удýшлівыя* 89. *дýшыᴵт* 94. *уздýшлівы* 106. *удýшліву* 113. *удýшлівы* 113.

я́душлівы 90, 91, 102. *я́душліві* 133. *я́душлывый* 92, 95, 96 (аб людзях), 96а, 103, 108, 109. *в'я́дýшлывый* 94а, 132. *éдушлывы* 98. *éдушлывый* 130.

дыхавíчны 3, 46, 52, 57, 59, 67, 93, 96а, 115, 116, 119, 120, *дыхавы́чны* 95 (часцей пра жывёл), 96, 103. *дыхавы́шный* 90. *дыхавэ̂чны* 98. *ды́хавíчны* 54. *ды́хывычный 96а.*

дыхавíчлівы 33. *дыхавíшлівы* 32, 35.

зады́шлівы 112, 137, 139, 140. *зады́шлівы* 44, 84. *задýшлівы* 127. *зады́шкаваты* 135. *зады́шлывый* 97, 130.

Карта № 132

СУХОТЫ

№ 2722 «Я. н. сухоты: чахотка, грузліца, туберкулёз...»

На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя асаблівасці назваў сухотаў (туберкулёзу). Рэгулярна фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *сухóтка* картаграфуецца назва *сухóта,* як *чахóтка — чахóтышный,* як *туберкулёз — туберкулёзный.* Назвы *чахóтка, туберкулёз, беркулёз* у гаворках мясцовымі жыхарамі лічацца новымі.

сухóты 2 (трад.), 3, 4 (трад.), 6, 12, 18—23, 24 (пазн.), 25, 25а, 26, 27, 29, 30, 35, 38, 45, 46, 47—52, 52а, 53—66, 67 (трад.), 68, 69, 70, (трад.), 71, 74, 75, 76 (трад.), 80—82, 84, 86 (нов.), 89, 91, 93, 94, 99—105, 108—118, 120а, 121, 122, 127, 129 *(хварóба, калі чалавéк сóхне),* 132. 133 *(сухóты — туберкулёз касці),* 134, 135 (рэдк.), 137, 139.

сухóтнік 46, 57.

сухóтка 95, 98, *сухóта* 96.

чахóтка 1, 2, 4 (суч.), 5, 7, 8, 8а, 9, 10, 11 (трад.), 13—15, 17, 24, 28, 29, 31—35, 38—44, 53, 69 (нов.), 71 (нов.), 72, 73, 75—79, 81—84, 86, 87, 89, 113, 118, 123—130, 135, 136, 137, 139, 140, 142. *чахôтка* 60. *чохóтка* 101. *чехóтка* 84 (нов.), 94а. *чыхóтка* 90, 92, 94а, 95, 96а, 97, 98, 102, 103, 107, 131, 132, (рэдк.), 137. *чэхóтка* 109, 114, 133. *чахóтышный* 85. *цахóтка* 16.

туберкулёз 102, 113 (нов.), 136, 139, 142 (цяпер), *тубíркулёз* 42, 75, 87 (нов.), 89. *тубíркулёзный* 85.

беркулёз 14, 37, 48, 73, 80, 96а, 108, 114, 119, 120, 125, 134, 140, *беᴵркулёз* (нов.), 124. *беркулёс* 31, 54. *біркулёз* 36, 49а, 70, 75, 81, 82, 84, 123, 127, 128, 129 *(біркулёз — хварóба, а сухóты, калі чалавéк сóхне),* 130. *біркулёс* 8а, 11 (нов.), 10, 16 (нов.), 29 (нов.), 35, 62, 68, 112, 118. *быркулёс* 9. *быркулёз* 96 (нов.), 97, 131. *буркулёз* 43 (нов.), 79, 115, 117, 138. *баркулёс* 50 (нов.), 55 (трад., рэдк.), *баркулёз* 106, 137. *бяркулёс* 60 (суч.).

Карта № 133

МОТАШНАСЦЬ

№ 2725 «Я. н. моташлівасць: ташната, нястраўнасць...»

Картаграфуюцца назвы стану моташнасці, непрыемнага адчування.

На карце нанесены каранёвыя і акцэнтныя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Аднаўлена форма адзіночнага ліку ў нас. пп. 37,

130, 133 на аснове формаў множнага ліку *ташно́ты*. Пракартаграфаваны як *нуда́* лексема з нерэгулярным змяненнем *ну́джа* 95, форма *зану́да* 14.
ташна́та 9—11, 14, 17, 21, 31, 36, 45, 47, 49а, 54, 55, 61, 67, 69—71, 74—76, 80—83, 88, 86, 111, 112, 117—120, 123—125, 127—129, 137, 139. *тышныта́* 16, 35, 40, 42—44, 79, 84. *тошнота́* 96, 97, 101, 102, 107, 114, 131, 134, 138. *тъшнъта́* 13.
ташно́та 9, 53, 85, 89, 126. *ташно́ты* 37, 130, 133.
нястра́ўнасць 28, 53, 56, 68. *нестра́ўнасць* 107. *ністра́ўнасць* 19, 20, 25а, 54, 62. *нуда́* 55, 86, 94а. *ну́джа* 95. *нуд* 90, 96, 97, 98. *зану́да* 14. *ну́днасць* 50.
Адзінкавыя: *ліхо* 110. *млосно́ты* 109. *мля́васць* 118. *мля́ўкасць* 93. *нудо́та* 135. *худо́ба* 7. *заві́ла́ асца́, не мо́жно ды́хаць* 112. *вані́ты* 45.

Карта № 134

НУ́ДЗІЦЬ

№ 2725 «Нудзіць, ташніць; вадзіць...»
Картаграфуюцца назвы млоснага стану, які бывае перад рвотай.
На карце супрацьпастаўляюцца каранёвыя адрозненні. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся, не ўлічваліся і словаўтваральныя, акцэнтныя асаблівасці. У нас. п. 138 замест *точні́ць* картаграфуецца *ташні́ць*. Лексема *ну́дзіць* рэканструявана з прыставачных формаў тыпу *зану́дзіць, зану́дзя* ў нас. пп. 37, 49а, 63, 75, 78, 94а, 102, 112, 119, 120, 129, 132, 134. *Заны́дзіць* 74 пракартаграфавана як *ну́дзіць*. Лексемы *гамуты́ть* 92, *колону́тіть* 133 картаграфуюцца як *галаму́ціць*.
ташні́ць 4, 7, 9—11, 13, 14, 16, 17, 21, 23, 28, 31, 35—37, 39—44, 49а, 53, 54, 59, 62, 67, 70, 73—76, 80—87, 89, 104, 111, 112, 115, 117—120, 123—125, 127—129, 135, 137, 141, 142. *тошні́ць* 101, 107, 114. *тошні́ть* 134. *тошні́т* 102. *точні́ць* 138. *тошны́ть* 92, 96 (нов.), 131.
ну́дзіць 4, 12, 20, 26, 29, 33—35, 38—40, 43—46, 48, 50—57, 59—61, 64—69, 71, 72, 76, 77, 80, 81, 84, 86, 99, 100, 104—106, 110, 111, 113, 114, 116—118, 121, 125—127, 135—138, 140. *ну́дзіт* 94. *ну́дыть* 95, 96, 96а, 97, 98, 103, 108, 109, 131, 132, 133. *ну́діть* 134, *ну́дыт* 90. *ну́дзіць* 122. *нудзі́ць* 1—3, 22, 42. *ну́дзя* 18, 25, 27, 52а, 75, 123, 128—130. *ну́діе* 94а. *зану́дзя* 37, 82, 130. *зану́дзіць* 49а, 63, 75, 78. *зану́дзіт* 102. *зану́дзіць* 119, 120, 129. *зану́дыло* 132. *зану́діть* 134. *зану́діло* 94а. *занудзі́ла* 112. *заны́дзіць* 74.
ва́дзіць 41, 118, 121, 135.
галаму́ціць: ғаламу́тыт 96. *гамуты́ть* 92. *колону́тіть* 133.
бла́жыць 6, 25.
нудзі́ць 8, 32. *худзі́цца, зъхудзі́цца яму́* 15.
га́дзіць 58, 138, 142.
Адзінкавыя: *ванітава́ць* 45. *ныць* 38. *клю́чыць* 84. *мля́віці* 93. *мля́мчыт* 90. *млясні́ць* 84. *млосню́ю* (і па дзецях) 109. *зле́ ро́біцца* 58. *недабры́цца, на́ча на рво́ты* 141. *зыны́йіць* 16.

Карта № 135

ЛЯДА́ЕК

№ 2725 «Лідаік...»
Картаграфуюцца назвы моташнасці, нядобрага, непрыемнага адчування, якое бывае перад рвотай. На карце паказана пашырэнне слоў назоўнікаў *ляда́ек, лідаві́к*, а таксама дзеяслоўных формаў *ліда́іць, ліда́е* і прыслоўяў *ліда́шна, ліда́йкава, ліда́йна*. Як *ляда́е* картаграфуюцца *залі́да́ело, заляда́я*. У нас. п. 9 картаграфуецца назва *ліда́ік* паводле паведамлення ст. н. супрацоўніка А. Я. Баханькова в. Гомель (в. Гомля) Полацкага раёна.
ляда́ек 5, 8а, 9—11, 28—31, 33; 34 *(ліда́ік бя́рэ́ць)*, 35, 36, 73, 74, 80. *леда́ек* 37, 42. *ляда́ік* 72, 74.
лідаві́к 78, 79.
ляда́е: леда́е 82. *ліда́е* 74 (мне ліда́е). *ліда́я* 75. *ляда́я* 128. *ліда́іць* 30. *залі́да́ело* 37. *заляда́я* 128.
ліда́шна 1, 31, 41, 42, 74, 123.
ліда́йкава 81, 87.
ліда́йна 5.
Адсутнасць слова: 1—4, 6, 8, 12—27, 32, 38—40, 43—72, 76, 77, 83—122, 124—142.

Карта № 136

АСЦА́ (значэнне слова)

№ 2730 «У якім значэнні ўжываецца слова асца?»
На карце супрацьпастаўляюцца значэнні слова *асца́*. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *асца́* картаграфуецца назва *осца́* 135.
'сліна'
13 *асца́ — слінькі трубо́й бягу́ць, ну́дна.* 54 *асца́ — гэта калі сліна ідзе і боль у жалу́тку.* 55 *асца́ калі прэ сліну.* 56 *асца́ — прэ сліну.* 60 *асца́ — слюна́, што выдзяля́ецца пры ташнаце́.* 62 *асца́ — падваро́чвае й прэ сліну.* 64 *асца́ — сліну го́ніць.* 65 *го́ніць асцу́* (-гоніць сліну). 66 *асца́ го́ніць, плюе́ і плюе́, по́ўны рот сліны; го́ніць, як с трубы.* 67 *го́ніць асца́ — го́ніць сліну з ро́та, пячэ́.* 84 *'сца.* 99 *асца́ — падваро́чвая, сліну́ го́ніць.* 100 *асца́* (адзначаецца на адлегласці 15 км ад Тухавічаў). 104 *асца́ — ве́льмі цячэ́ сліна́ з ро́та.* 105 *асца́ — го́ніць сліну.* 112 *асца́ заві́ла́* (г. зн. стала інтэнсіўна выдзяляцца сліна). 115 *асца́ пагна́ла, як го́ніць сліну́.* 122 *'сца* (г. зн. сліну гоніць), *завіла́сь 'сца́ — слюна́ бу́дзе ісці.* 135 *осца́ — закру́цяць глісты́, э́та й осца́ е.* 139 *як слюну вельмі гоніць, то кажуць асца́.* 142 *асца́ — падо́йдзе і га́дзіць, по́тым ідзе́ слюна белая, асца́ заві́ла́* (пачалося актыўнае выдзяленне сліны). 130 *асца́ (калі сліну гоніць, моташна)* 120а.
'мокры лішай' 16 *асца́ — чэ́шыцца пыд наго́й.* 32 *асца́ — гдзе-ніб́удзь чэ́шыцца, вот на падашве́.* 35 *асца́* (макрэц, макрата на назе ў каровы, калі яна наступіць на месца, дзе была чалавечая мача). 44 *ісца́* (хвароба, мокрая экзема). 75 *асца́* (пухір пад падэшвай у чалавека). 124 *асца́* (сверб на сцягне ў жывёлы ад мачы чалавека, калі жывёла ступіць на тое месца, дзе яна была).
Іншыя назвы: 51 *заға.* 134 *гнудоед.*
Адсутнасць слова: 1—12, 14, 15, 17—31, 33, 34, 36—43, 45—54, 57—59, 61, 68—74, 76—83, 85—89, 90—98, 96а, 101—103, 106—111, 113, 114, 116—121, 123, 125—134, 140, 141.

Карта № 137

МОТАШНА

№ 2725 «Мне лідашна, моташна...»
Картаграфуюцца назвы млоснага нядобрага стану, які бывае перад рвотай. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні назваў стану моташнасці. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *мо́ташна* картаграфуюцца назвы *мо́тачно* 62. *мо́тачна* 104, 120а, як *ляда́шна — ліда́йна* 5, *ліда́йкава* 81, як *ху́да — худзіць* 86, *худзі́цца* 15, як *бла́га — блажы́ць*, як *ну́да — нудлі́ва.* Назву *ну́дно* 96 паведаміў ст. н. с. П. А. Міхайлаў.
мо́ташна 7, 23, 34, 38, 44, 54, 57, 59, 76, 80, 127, 141. *мо́тышна* 49. *мо́ташно* 53, 137. *мо́тачно* 63. *мо́тошно* 102. *мо́тачна* 104, 120а.
то́шна 3, 13, 16, 21, 25, 39, 81, 83, 129.
ляда́шна: ліда́шна 28, 31, 41, 42, 74, 123. *ліда́йкава* 81. *ліда́йна* 5.
ху́да 1 *(ху́да ста́ла)*, 8 *(ху́да ро́біцца)*, 10 *ху́дӑ* 12, 15 *(худзі́цца, ху́да бува́іць)*, 32 *(ста́ла худзі́ць)*, 86.

дрэ́нна 8а. *дрэ́нна* 83.
бла́га (ста́ла), 10, 57. *бла́га пад грудзьмі́* 24. *бла́га ро́біцца* 25а. *блажы́ць* 25.
ну́дна 13, 52, 57, 129, 140. *ну́дно* 51, 90, 95, 96, 97, 98, 103, 106, 108, 113, 114, 116, 117, 132, 135. *нудлі́ва* 2.
Адзінкавыя: *гы́тко* 91. *мля́мко* 90. *мля́ўко* 93. *ны́тко* 49.

Карта № 138

КРЫВАЎКА

№ 2734 «Я. н. дызентэрыя: крываўка, бягунка, крывавы панос, разачка, разанка...» № 2730 «У якім значэнні ўжываецца асца?» (нас. п. 82).
На карце супрацьпастаўлены назвы дызентэры, паказаны каранёвыя адрозненні. Спалучэнні, фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Спалучэнне *крыва́вы пано́с* як тэрмін картаграфуецца асобным знакам. Як *крыва́ўка* пракартаграфаваны *крыво́ўка,* як *крыва́вы пано́с — кровяны́ поно́с* 97, *крыва́вная быгу́нка* 80, як *раза́чка — крыўя́ная раза́чка* 133, *разу́ха* 15, *рэзь* 129, як *дызентэ́рыя — дзісянцэ́рыя* 37. *дзізянці́ра* 82, *доцентэ́рыя* 126. *сінцяры́я* 74.
Адведзены ад картаграфавання назва *пано́с* 12, 34, 44, 128, 141, 142, *поно́с* 94, 115, 131, бо мае агульнае значэнне вадкага падворка і не адпавядае тэме карты. Не нанесена на карту і назва вадкага некрывавага падворка *бягу́нка* 49, 60, 67 (трад.), *быга́нка* 95, 105 (некрывавы панос), *быгу́нка* 96, *быга́нка, бягу́чка без кры́ві* 95. Таксама — *дрісту́н* 13, *дрыстава́нец* 14. *дрыста́чка* 91, *дрысту́ха* 27.
крыва́ўка 2—6, 10, 11, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 25а, 28—31, 43, 45—48, 50—52, 52а, 53—60, 62, 63, 65, 67, 68, 70—72, 84, 93, 94, 94а, 99—107, 110, 111, 119, 126, 131, 141, 142. *крыва́вка* 109, 132. *кръва́ўка* 8а. *кріва́ўка* 117, 134. *крыво́ўка* 66, 69 (трад.), *крыво̂ўка* 64. *крова́вка* 108.
крыва́вы пано́с 8, 26, 27, 33, 35, 37, 38, 43, 45, 54, 61, 67, 69, 71, 73—77, 80 (трад.), 81, 82, 116, 118, 120, 123, 125, 128—130, 135, 137, 139. *крыва́вый пано́с* 7, 9, 14, 16, 17, 36, 40—42, 79, 85—87, 89. *кръва́вый поно́с* 95, 96а. *кріва́вый поно́с* 117. *крыва́вы пуно́с* 98. *крыва́ву пано́с* 140. *кровяны́ поно́с* 97, 103 *(по́нос).* *крыва́ва дзісінцэ́рыя* 127. *крыва́вый поно́с* 96а. *кръва́вый пано́с* 8а.
раза́чка 67, 115, 118, 121, 124, 127, 129, 136, 139, 141, 142. *рэ̂за́чка* 113, *різа́чка* 32. *роза́чка* 137. *рыза́чка* 97, 132. *рэза́чка* 102, 109, 114, 117, 133 *(крыўя́ная),* 134. *разу́ха* 15. *рэзь* 129.
раза́нка 75 *(раза́нка рэ́зала),* 82 (пытанне 2730) *(каб цібе́ раза́нка рэ́зала).* *разу́нка* 112, 120а, 138. *різа́нка* 79. *рыза́нка* 35.
дызентэ́рыя: дызентыры́я 92. *дызынтэ́рыя* 20. *дзізінцэ́рыя* 141. *дзізінцэ́рія* 44. *дзізенте́рыя* 134. *дзізі[е]нцэ́рыя* 82, *дзізенцэ́рыя* 46, 81. *дзізінцэ́рія* 86. *дзізінцяры́я* 41, 42. *дзізянцяры́я* 81 (трад.). *дзізінці́рія* 87. *дзізянці́ра* 82. *дзісенцэ́рыя* 135. *дзісінцэ́рія* 84. *дзісіньцэ́рія* 83. *дзісінцэ́рія* 16. *дзісінцэ́рыя крыва́ва* 127. *дзісінцэ́рыя* 40, 35, 89, 128. *дзісінцяры́я* 85. *дзісянцэ́рыя* 37 (нов.), *доцентэ́рыя* 126. *сіньцяры́я* 74.
крыва́выя дрысня́ 78. *крыва́ва дры́сьня* 135, 142. *крыва́вы дрысту́н* 1.
Адзінкавыя: *Аляксе́й го́ніць* 8а. *чэ́мір хапі́ў* 35. *кыламы́тка* 81, 85, 87 (паведаміў ст. н. с. І. Я. Яшкін), *гняту́ха* 128. *мыту́ха* 128.

Карта № 139

ЖАЎТУХА

№ 2726 «Я. н. жаўтуха, жаўтачка...»
На карце супрацьпастаўлены назвы жаўтухі. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *жаўту́ха* картаграфуецца назва *жэлту́ха* 119, 120, *жаўтуха́* 56, 111, як *жаўта́чка — жалта́чка* 18, 20.
жаўту́ха 1, 2, 5—8, 8а, 9—13, 15, 17, 21, 23—25, 25а, 26, 27, 30, 31, 34, 36—44, 53, 62, 63, 68—70, 73, 75—85, 87—89, 99, 100, 110, 112, 115, 117, 118, 120а, 123, 125, 126, 128—130, 135, 137, 140—142. *жоўту́ха* 94, 102, 122, 131. *жовту́ха* 94а, 95, 96, 96а, 97, 101, 103, 108, 109. *жэлту́ха* 119, 120. *жувту́ха* 98. *жаўтуха́* 65, 111.
жаўта́чка 3, 4, 19, 22, 28, 45—48, 49а, 50, 52, 52а, 53—55, 57, 59—61, 64, 65, 71, 72, 86, 104—107, 116, 121, 124, 127, 139, 141. *жалта́чка* 18, 20. *жуўта́чка* 29, 35, 84. *жыўта́чка* 32, 39. *жъўта́чка* 33. *жоўта́чкі* 66. *ждвта́чка* 90. *жувта́чка* 91. *жоўта́чка* 106, 107, 113, 114, 134, 136, 138. *жовта́чка* 109, 131.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *жаўця́нка* 16. *жо̂ўця̂ніца* 93. *жоўкляні́цы* 133. *жаўцю́ха* 58. *жоўцюха́* 51. *жаўця́чка* 49. *жувте́чка* 92.

Карта № 140

ІКАЎКА

№ 2727 «Як кажуць: ікота, ікаўка, ікавіца...» № 2730 «У якім значэнні ўжываецца асца?» (нас. п. 82).
Картаграфуюцца назвы ікаўкі (міжвольных ўдыхальных рухаў ад сутаргавага скарачэння дыяфрагмы і суправаджаючых іх адрывістых гукаў).
На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і словаўтваральныя асаблівасці назваў ікаўкі. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *і́каўка* картаграфуюцца назвы *і́калка* 136, *йі́кылка* 16, 89, як *і́кавіца — ікóвіца* 137, *і́кавіца* 139, як *і́катка — йі́кота* 106, як *ікóтка — ікóта* 76, 88.
і́каўка — 3—11, 18, 22, 25а, 30, 32, 52, 52а, 56, 60, 61, 63, 68, 70, 72, 76, 77, 94, 102, 104, 105, 113, 125—127, 129, 130, 133, 140. *і́куўка* 34, 39. *і́кыўка* 41, 44. *і́къўка* 8а, 85. *йіка́ўка* 139. *йі́каўка* 1, 2, 17, 20, 23—28, 31—33, 36—38, 45, 46, 62, 64—67, 71, 73—75, 80—84, 86 *(йі́каўка, йі́каўка, йдзі да варóт, кагó ўстэ́ціш таго ў рот.* Прыгаворка ад ікаўкі), 102, 111, 118, 121, 123, 124, 128. *йі́кыўка* 40, 79, 85, 87. *йі́куўка* 13, 15, 29, 42, 43, 78. *йі́коўка* 14. *і́калка* 136. *йі́кылка* 16, 89.
гі́каўка 47, 48, 51, 53—55, 57—59, 93, 99. *гі́кыўка* 82 (№ 2730). *гы́каўка* 96а, 131. *гі́кавка* 90. *гы́кавка* 91, 92, 86, 109, 131, 132. *гэ́кавка* 98.
і́кавіца 110, 111, 115, 120а, 135, 140—142. *і́кавыца* 108. *йі́кавіца* 67, 69, 107, 112, 114, 116, 119, 120. *йі́кавыца* 94а. *йікаві́ца* 112. *йі́кывіца* 34. *ікoвіца* 117, 137. *йікові́ца* 134, 138. *ікóвіца* 137. *ікаві́ца* 139.
гі́кавіца: гы́кавыца 103. *гы́кавыця* 95.
і́катка: йі́катка 100. *йі́кытка* 42. *йі́кота* 106. *ікóтка* 77. *йікóтка* 101. *ікóта* 76, 88. *шчы́каўка* 50, 53.

Карта № 141

ІКАЦЬ

№ 2727 «Як кажуць: ікаць, шчоўкаць, шчыкаць...»
№ 2730 «У якім значэнні ўжываецца асца? (нас. п. 82).
Картаграфуюцца назвы адрывістых міжвольных гукаў, якія выклікаюцца сутаргавым скарачэннем дыяфрагмы.
На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні назваў дзеяння *і́каць.* Рэгулярныя фанетычныя змяненні і нешматлікія адрозненні націску пад увагу не прымаліся (апрача формы з пратэтычным *г*). Адноўлена форма інфінітыва на месцы асабовых і зваротных формаў у нас. пп. 2, 4, 5, 13, 16, 20, 22, 23, 25, 34, 40, 46, 62, 69, 72, 77, 80, 86, 87, 94, 94а, 99, 104, 107, 108, 111, 113, 115. Таксама адноўлены інфінітывы *шчо́ўкаць* (у нас. пп. 40, 63, 64, 69, 70, 80, 86, 89, 117, 121, 125) і *шчы́каць* (50, 56). Пад увагу не прыняты заўвагі збіральнікаў, што ў частцы населеных пунктаў (16) гэтыя дзеясловы ўжываюцца, калі гутарка ідзе пра дзяцей. Картаграфаванне паказала, што ў большасці нас. пп. дзеясловы *шчо́ўкаць,*

шчыкаць ўжываюцца паралельна з дзеясловам *ікаць*. Як *шчоўкаць* картаграфуецца *шчылкаюць*.

ікаць 17, 22, 30, 32, 38, 49а, 52, 63, 68, 76, 77, 81, 82, 102, 105, 118, 121, 126, 140. *йікаць* 14, 20, 28, 31, 33, 36, 64, 67, 71, 73, 80, 106, 116, 119, 120, 123, 124, 128. *йкаць* 37, 94. *йікыць* 29, 35, 78, 79, 83, 84, 89. *ікыць* 39, 41, 42. *ікъць* 8а, 12. *йікыць* 112. *ікаць* 61, 74, 88, 104, 135. *йікаць* 43, 74, 75, 114, 129. *йікать* 134. *йікаць* 111. *йікавіць* 49а. *ікаіць* 6—10, 11. *ікъіць* 5. *ікайіць* 4, 22. *йікайіць* 2. *йікыйіць* 16. *йікъіць* 13. *йікыць* 40, 79. *ікаці* 94. *йікая* 20, 25. *ікая* 77. *ікае* 111. *ікыя* 87. *йікае* 23, 80, 94а, 107. *ікаецца* 104, 108. *йікаецца* 62. *ікъйіцца* 34. *йікацца* 62. *ікаяцца* 115. *йікаюць* (рэдка) 86. *ікая* 69, 115, 34. йікацца 62. ікаяцца 115. йікаюць (рэдка) 86. *ікая* 69, 115. *ікаяцца* 72. *йікаты* 94а. *ікаты* 108. *мне ічыцца* 113.

гікаць 19 (пра дзіця), 53—55, 58, 59. *гікыўка гікыя* 82 (№ 2730). *гікаці* 93. *гікаты* 90. *гыкаты* 91, 92, 95, 96, 96а, 97, 103, 109, 132. *гэкатэ* 98. *гікая* 99. *гікаецца нешта* 46.

шчоўкаць 57, 67, 70, 71, 73, 75 (пра дзяцей), 80, 81 (пра малых дзяцей), 82, 102 (пра дзяцей), 118 (пра дзяцей), 122, 124 (пра дзяцей), 127 (пра дзяцей), 128, 129 (пра дзяцей), 137 (пра дзяцей), 140. *шчоўкыць* 35 (пра дзяцей), 79, 84. *шчоўкъць* 43 (пра дзяцей), *шшоўкыць* 16 (пра дзіця). *шчоўкыйць* 40. *шчоўкае* 80, 117. *шчоўкая* 63, 64 (пра дзіця), 69, 70 (пра дзіця), 121. *шчаўкае* 80. *шчаўкаюць* 86. *шчылкаюць* 89. *зашчоўкала* 125 (пра дзіця).

шчыкаць 53, 54 (пра малое дзіця), 61, 62, *шчыкая* 56. *шчыкае* 50.

Адзінкавыя: *гыкаты* 131. *нападаць (йіковіца чогоо напала)* 138.

Карта № 142

ПЯКОТКА

№ 2729 «Я. н. пякотка: пячайка, печая, пеката, жога...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя і словаўтваральныя асаблівасці назваў адчування пякучага болю ў страваводзе. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *пякота* картаграфуюцца назвы *пеката* 56, *пяката* 100, як *пячайка — пычелька* 98. *почайка* 137, як *печая — почая* 137. як *пекарыца* 136 — *пякерыца* 140. *пакарыца* 138, як *жога — аджога* 12, *жджога* 12, *іжжога* 41, 73, 79, як *зага — зага* 49, 49а, 52, 53. *зьага* 51, 52, *дзага* 20.

пякотка 1—5, 8, 8а, 9—11, 15, 21, 25, 25а, 28—30, 33—37, 41—44, 57, 59 (радзей), 63—65, 73, 78, 79, 81, 99.

пякота 42 (*пякота, якота ехыла кыла балота, кабыла пала, пякота прыпала*. Прыговорка ад пякоткі), *пеката* 56. *пяката* 100.

пячайка 18, 19, 23, 48, 49а, 53—55, 58, 60—62, 68, 69, 101, 104, 105, 111, 121. *пачайка* 106. *пічайка* 6, 22, 26, 27, 51. *печайка* 20, 57, 67, 94, 94а, 97. *пычайка* 132. *пычяйка* 95, 96, 96а. *пыечяйка* 103. *пачайка* 93. *пэчайка* 102, 108, 109. *пычелька* 98. *почайка* 137.

печая 66, 67, 70, 71, 80, 81, 82 (м. р.), 115—120, 122—127, 129, 130, 135, 139, 142. *пячая* 69, 72, 76, 77, 110, 128, 141. *пеачая* 86. *пічая* 31, 74, 75, 120а. *пічыя* 84, 85, 89. *почая* 137.

пекарыца 136. *пякерыца* 140. *пакарыца* 138.

жога: ажога 7, 13, 14, 32, 39, 129. *аджога* 12. *жджога* 12. *жога* 29, 35, 36, 39, 40, 42, 44, 46, 53, 54, 75, 80, 83, 84, 89, 97, 111 (радзей), 118, 122, 133, 134, 136, 141. *жжога* 15—17, 43, 81, 102 (нов.), 135, 140, 142. *іжжога* 41, 73. *йіжжога* 79. *жага* 3, 22, 52а, 107, 113, 114.

зага 58, 59, 90—92, 131. *зага* 49, 49а, 52, 53. *зьага* 51, 52, *дзага* 20.

Адзінкавыя: *атрыжка* 129.

Карта № 143

ПЯКОТКА ПЯЧЭ

№ 2729 «Пякотка пячэ, паліць...»

На карце супрацьпастаўлены назвы адчування пякучага болю пры пякотцы ў страваводзе. Рэгулярныя фанетычныя і марфалагічныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Як *пячэць* картаграфуецца *пякець* 16.

пячэ 20, 23, 26—28, 31, 45, 46, 48, 49, 49а, 50, 51, 53—56, 58, 59, 61—63, 66—73, 75—77, 80—82, 100, 101, 104, 110, 115—117, 119—122, 124—126, 128, 129, 137, 139, 140. *пячэ* 94, 127, 134. *пачэ* 106, 138. *пэчэ* 93. *пычэ* 90, 91, 95, 96, *пыечэ* 103. *пычэ* 131, 132. *печэ* 135, 137. *пэчэ* 94а, 98, 102, 107—109, 113, 133. *печэ* 114.

пячэць 6, 8, 8а, 11, 15, 25а, 29, 30, 32—36, 40, 41, 74, 75, 78, 79, 83, 85, 86. *пякла* 57. *пікець* 16.

паліць 13, 14, 19, 39, 140. *палыть* 98. *паля* 123, 129.

Адзінкавыя: *есць* 52. *рыгае* 88. *рэжа* 118. *смаля* 128.

Карта № 144

СПАЛОХАЦЦА

№ 2740 «Як гавораць: спалохацца, злякацца, спужацца...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні дзеясловаў, якія абазначаюць стан чалавека, калі ён раптоўна і моцна спужаецца. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *спужацца* картаграфуецца форма *іспужацца*. Зваротная форма *спужацца* адноўлена на месцы асабовых формаў у населеных пунктах: 8, 12, 15, 16, 40, 66, 82, 85, 101, 106, 108, 111, *спалохацца* — 51, 52, 99, 105, *злякацца* 84, 94а, 101, 102, 125. Як *злякацца* картаграфуюцца формы з суфіксам *-ну-* тыпу *злякнуцца, улякнуцца*. Мяркуецца, што пры наяўнасці закончанага трывання існуе ў гаворцы і незакончанае трыванне. Як *злякацца* картаграфуецца дзеяслоў *прылякатысь*.

спужацца 1—8, *спужацца (у праваслаўных)* 4, 5—7, 8а, 9—11, 13, 14, 16—18, 21, 22, 24, 25, 25а, 26, 28—31, 33—39, 41—44, 53, 54, 61, 63, 65—76, 78—84, 86—89, 107, 110, 112—116, 117—124, 120а, 126—129, 134—137, 139—142. *іспужацца* 106. *спужаласа* 69, 71. *спужалася* (суч.) 77, 122. *спужалыся* 35. *спужайся* 8, 15, 40, 85, 125. *спужойся* 66. *спугацца* 12, 40, 82. *спугацца (у гарадскіх)* 16, *спужалосо* 106. *спугаласа* 101. *спужатыса* (редк.), 108 *пужацца* 111. *спугалъсь* 12.

спалохацца (редк.), 16, 19, 20, 23, 25а, 27, 45—52, 52а, 53—59, 61, 62, 64, 67, 70, 72, 80, 82, 104, 105, 115, 118, 121. *спалохалася* 51, 52, 105. *спалохаў* 52. *спалохайся* 99. *сполохатысь* (редк.) 95. *сполохатысь* (пераважна аб жывёлах) 96. *сполохатыса* (редк.) 132. *спулохатысь* (редк.) 98. *полохатіса* 94.

злякацца (у католікаў) 4. *злякацца* (трад.) 11. *злякацца* (раптам спужацца, здрыгануцца) 57, 77, 80, 100. *злякацца (па-польску)*, 104, 124, 126. *злякацца* (трад.) 127, 130, 133, 134, 139, 141, 142. *злекацца* 102, 138. *злікацца* 29, 43, 73, 78, 79, 84. *злякаціса* 93. *злекат'чіса* 94. *злякатысь* 90, 92, 95, 96, 98, 108, 131. *злякатыся* 91, 96а, 97. *злякатыса* 103, 109, 132. *злякаласа* 101. *злякалося* 94а. *злякалосо* 109. *злекаласа* 102. *злякайся* 125. *злякавсь* 94а. *пырылякатысь* 90. *злікайшый* 84. *улякшы* 107. *злякнуцца* (трад.) 2, 10, 25, 35, 42, 67, 81, 112. *злякнулася* (трад.) 77, 124. *ізлякнуса* 115, 118. *злякнуўса* 75, 79. *улякнуцца* (трад.) 1, 16, 36, 54, 75, 78, 82, 106, 118, 128, 129. *улякнулася* (трад.) 69, 118, 124. *улякнуўся* 16, 32, 75.

Карта № 145

ЗЛЯКАНЫ

№ 2740 «Спалоханы, зляканы, спужаны...»

На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні дзеепрыметнікаў, якія абазначаюць стан чалавека, калі яму робіцца боязна пасля жахлівых выпадкаў. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *спужáны* картаграфуецца лексема *спужáты* 34, *спужáўся* 125, *спужáўса* 116, як *спýжаны — пэрэпýжоны* 113, *спýжаная дзіцá* 70, як *спýджаны — спуджáны* 118, *спуджаны́*, як *спугáны — спýганы* 68, *спýганый* (рэдк.) 108. як *спалóханы — спухушэ́тысь* 98, *палóхацца* (аб жывёлах) 20, як *зля́каны — ізля́каны* 132, як *зля́каны — злякнýты* 10, *злёканый* 97, *злёканый* 131 і ўсе іншыя формы з элементам *-ля-*.

спужáны 8, 8а, 9—11, 26, 33, 35, 38, 43, 63, 75, 82, 83, 89, 124—126, 129. *спужáный* 16, 29, 40—42, 47, 80, 86, 107. *спýжаны (больш пра каня)* 53, 54, 71—73, 75, 76, 83, 110, 111, 114, 116, 117, 120, 127, 128. 134, 135, 137, 139, 140, 142. *спужáты* 34. *спужáўся* 125. *спужáўса* 116.

спýжаны 36, 117, 137. *спýжыны* 78. *спýжыный* 79, 84. *пэрэпýжоны* 113. *спýжаная дзіцá* 70.

спýджаны 31 37, 74, 101, 106, 119. *спуджáны* 118. *спуджаны́* 106.

спугáны 9, 28, 75. *спýганы* 68. *спýганый* (рэдк.) 108.

спалóханы 19, 27, 49а, 50, 53—57, 59, 60, 62, 64, 80, 104, 118. *спалóханый* (рэдк.) 95. *сполóханый* 96. *сполóханый* (рэдк.) 132. *спулóханы* (рэдк.) 98. *сполóханы* 94. *спухушэ́тысь* (рэдк.) 98. *палóхацца* (аб жывёлах) 20.

злякáны 11, 43, 126, 130, 133, 139. *злікáны* 29, 73. *злікáный* 42, 80, *злекáны* 102, 134. *злекáны* 93, 98.

зля́каны 96а, 127, 138, 142. *зля́каный* 90, 94а, 95, 96, 103, 108, 109. *ізля́каны* 132. *злякнýты* 10. *зля́кнутый* 80. *пырыля́каный* 90, 91. *пэрэлéканы* 94. *пэрэля́каный* 94а. *улякнýты* 128. *улякнýўшы* 129. *улякнёны* 54. *злéканый* 97. *злёканый* 131.

Адзінкавыя: *нервóвы* 97. *памéшаны* 97.

Карта № 146

ЗАХВАРЭЦЬ АД ЗЛЯКАННЯ

№ 2740 «Дзіця захварэла ад пуду, з перапалоху, ад злякання, ад зляку...»

На карце супрацьпастаўлены прыназоўнікавыя спалучэнні са значэннем 'захварэць ад злякання'. Фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адзіночны лік спалучэнняў аднаўляецца паводле формаў множнага ліку.

ад (з, са) спýгу, пýгу: ад спýгу, ад пýгу, ад спýгу 73, 75, 84, 124, 128, 129, 137, 140. ат *спýгу* 68, 79, 82, 85, 127. *ад іспýгу* 14, 139. *ад йіспýгу* 43, 115. *а тый спýгу* 127. *су спýгу* 86. *од пýгу* 138. *с пýгу* 109, 134. *із пýгу* 123. *од пэрэпýгу* 94. *са спýгу* 125.

ад (з) спужáння, пужáння, ад спужáння 75, 81, 85, 89, 142. *ат спужáння* 63, 69. *ад пужáння* 43, 123. *з пужáння* 80, 84, 85.

ад (з, с) перапалóху, пярэ́палаху, спóлаху: ад перапалóху 20. *ад пірапалóху* 75. *од пэрэполóху* 94. *с перапалóху* 62, 88, 100, 124. *быў пірыпалóх* 82. *с пырыполóху* (рэдк.) 95. *пярэ́палаху* 49, 55, 115. *ат пярэпалаху* 50, 53, 54, 56, 64. *ат пярэпалаху* 65. *ад пярэ́палахаў* 19, 25, 52. *ат пярэ́палахаў* 51. *з пярéпаляху* 22. *з пярэ́палаху* 18. *с пярэ́палаху* 49а, 52, 58. *с пярэ́палахаў* 57, 59. *пярэ́палахі* 58. *ад спóлаху* 104.

ад (з, с) спýду, упýду, перапýду: ад спýду 126. *ат спýду* 25а, 110. *спух* 125. *ад пýду* 17, 37, 41, 70, 72, 123, 135. *ат пýду* 15, 29, 31, 33, 35, 38, 42, 74. *з пýду* 28, 36, 54, 101, 116, 117, 119, 120. *із пýду* 107. *ад упýду* 5. *ат упýду* 6, 8а, 9, 10, 32. *с пýду* 12, 13, 24, 34, 39, 71, 76, 113, 114, 118. *с упýду* 7, 10, 40. *з перапýду* 76. *з пэрэ́пуду* 122.

ад (з) зляку, злякáння, уляку, ляку: од зляку 102, 126. *ат зляку* 112, 125. *зляк* 106, 111, 125. *ад злікáння* 81, 84. *з злікáння* 81, 84. *ад ізлёку* 115. *уля́к напáў* 106. *ад улёку* 129. *ýляк* 107. *ад зля́ку* 125, 126. *ату лёку* 35. *од ля́ку* 103, 108, 109, 138. *з ля́ку* 132, 133. *ляк выговáрваюць* 134. *з лёку захворíло* 97.

ад перэля́ку: от пярэля́ку 94, 94а, 113. *ôд пырыля́ку* 90, 91, 96. *од пырыля́ку* 92. *од паралёку* 93. *з пырыля́ку* 95.

Карта № 147

ПАДУЧАЯ ХВАРОБА

№ 2741 «Я. н. эпілепсія: падучка, кідун, прыпадкі...»

На карце супрацьпастаўляюцца назвы эпілепсіі, якія выражаны адным словам ці словазлучэннем. Як *падýчая* картаграфуюцца *падýчая хварóба, падýчая балéзня (балéзь)*, як *падýшчая — падýшчая хварóба, падýшчая балéзня (балéзь)*, як *ліха — падýчае ліха, нядóбрае ліха, нíхарóшае ліха*, як *свая́ слáбасць — бóжая слáбасць, радзíмая слáбасць, свая́ болéсь*, як *чóрная хварóба* картаграфуецца *чóрная балéзня (балéзь)*, як *нехарóшая — нехарóшая балéзь;* як *прыпáдак — прыпáдачная хварóба.* Адным знакам наносіцца на карту слова *прыпáдак* у адз. і мн. л.: *прыпáдак* і *прыпáдкі.*

падýчая 2, 14, 22 *(падýчая б'ець)*, 25 *(падýчая кíдая)*, 26, 32 *(падýчая б'ець)*, 49 *(падýчая б'е)*, 56 *(падýчая кíдая)*, 60 *(падýчая бярэ́)*, 64, 65, 67, 73, 81, 86, 110, 111 *(падýчая кíдая)*, 121 *(падýчая б'е, падýчая кíдая)*, 125 *(падýчая б'е)*. *падýчыя* 13 *(падýчыя б'ець)*, 41, 44 *(падýчыя б'ець)*. *падýчае* 31 *(падýчае кíдае)*. *падýча* 46 *(падýча кíдала)*, 51, 55, 92, 105. *(падýча кíдае)*. *падýчая хварóба* 4, 7, 67, 104, 140. *падýчая хворóба* 94, 96а. *падýчыя хварóба* 43, 83, *падýчья хварóба* 5. *падýча хварóба* 46, 50, 55. *падýча хворóба* 90. *падýчая балéзнь* 1, 61, 139, 141, *падýчая балéзня* 123. *падýчая болéзнь* 94. *падýчая болéзь* 115 *(подýчая балéзь кíдая)*, 135. *падýчая балéсь* 4, 17, 24, 63 (падýчая балéсь кíдая), 68, 72, 76, 80, 120а. *падýчая балéсць* 6. *падýчыя балéзнь* 40. *падýчая балéзь* 23, 37, 116, 124 *(падýчая балéзь б'е)*, 127, 128. *падýчая балéзня* 78, 123. *падýча балéзь* 120. *падýчыя балéзь* 79. *падýчъя балéзня* 8а. *падýчъя балéзнь* 9. *падýчъя балéзь* 13. *падýча балéсь* 51.

падýшча 98, 132 (нов.). *падýшчы* 53, 59, 114. *падýшчая хварóба* 21, 58, 59. *падýшча хворóба* 94а, 95, 96, 103, 108. *падýшча хвурóба* 98. *падýшчая балéзнь* 57. *падýшчая балéсць* 66, 69. *падýшча балéсь* 2, 71. *падýшча болéзь* 94а, 96, 96а, 102, 113. *падýшча болéзьнь* 108. *падýшча болéзнь* 96а. *падýшча булéзнь* 98, 114. *падýшча балéсць* 93. *падзю́шчая болéзь* 117.

падýчка 38, 39, 43, 44, 106.

падáчка 3, 18, 19, 20, 25, 27, 48, 52а, 53.

прыпáдак 7, 8, 9—11, 28, 29, 31, 50, 51, 62, 67, 68, 70, 72—75, 77, 82, 110, 116, 118—120, 123, 129. *прыпáдок* 91, 92, 94а, 102. *прыпáдък* 5, 15. *прíпáдък* 12, *86*, *прíпáдык* 16, 41, 43, 79, 83, 84, 87. *прыпáдкі* 14, 17, 37, 78, 80, 81, 94, 112, 117, 124, 126—128, 134—142. *прыпáдкы* 131. *прыпáткі* 25а, 33—36, 47, 55, 62, 67, 85, 93, 125. *прыпáткы* 97. *прыпáдочна хворóба* 97.

óпаць 49а. *вóпаць* 54.

чóрна хворóба 90. *чóрна хорóба* 134. *чóрная балéзня* 123, 134. *чóрная балéзнь* 113. *чóрная болéзь* 138. *чóрная болéзь* 81. *чóрна болéзь* 90, 124, 128, 129, 135, 137, 138. *чóрна болéзь* 137. *чóрна балéзнь* 139. *чóрна болéзнь* 102. *чóрна болéсь* 112 (чóрна болéсь бярэ).

патайнíк 73, 74, 84, 123.

збытнíк 123. *ізбытнíк* 124.

ліха 66, 73. *ліхо* 102. *падýчае ліха* 35, 74, 96а, 104. *падýчае ліхо* 62, 134. *падýчая ліха* 74, 81, 118, 129, 130. *падýчая ліхо* 62. *падýчыя ліха* 35, 82. *падýчаё ліхо* 53. *падýчэ ліхо* 94. *нядóбрая ліха* 75. *нíхарóшая ліха* 128. *чóрныя ліха* 81.

свóя слáбосць 109 *(своéю слáбосцю болíе)*. *бóжа слáбасць* 133. радзíмэ слабасць 133. *своя болесь* 132.

нехарóшая 81. *нíхарóшыя балéзь* 84.

Адзінкавыя: *худáя балéзнь* 89. *гóпад* 101. *кíдальніца* 104 *(ён мáе кíдальніцу)*, *радзíма балéсць* 107. *сухóтнік* 123. *старынá* 131. *дзéцкая* 142.

Карта № 148

КІДАЦЬ (пра эпілепсію)

№ 2741 «Прыпадак кідае, б'е...»

На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'біць, трэсці (пра хваробу)'. Адзначаны акцэнталагічныя варыянты дзеяслова кідаць: *кідае і кідáе*. Адным знакам наносяцца на карту формы адз. і мн. л.: *кідае* і *кідаюць, б'е* і *б'юць*. Гл. таксама карту № 147.

кідая 25, 26, 30, 46, 49—51, 52а—54, 56, 59, 62—64, 67, 68, 70, 72, 82, 99, 100, 105, 110, 111, 115, 116, 118, 119. *кідае* 21, 22, 57, 73, 74, 91, 106, 107, 113, 114, 117, 121, 134, 135, 137. *кыдае* 92, 95, 96, 97, 108, 109, 131. *кідаюць* 36, 37, 45, 47. *кідыюць* 35.

кідáе 18, 31. *кідáіць* 2, 3, 6, 7. *кідáюць* 37.

б'е 43, 73, 75, 77, 80—82, 118—121, 123—126, 129, 135, 142. *б'ець* 8а—11, 13—16, 29, 32, 39, 83, 84, 87. *б'юць* 17, 33, 34, 40, 41, 78, 127, 128, 139.

трасэ́ 90, 95, 96, 98, 103, 109, 132.

бярэ́ 60, 94а, 112, 140, 141.

тарнýя 69.

Карта № 149

ХВОРЫ НА ЭПІЛЕПСІЮ

№ 2741 «Я. н. той, хто хварэе на эпілепсію: прыпадачны...»

Картаграфуюцца назвы асобы, якая хварэе на эпілепсію, у якой назіраюцца раптоўныя прыступы эпілепсіі. На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя элементы лексемы *прыпáдачны*, а таксама адзначана фанетычная асаблівасць, вымаўленне спалучэння *-шк-*. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Слова *апáдліві* картаграфуецца як *прыпадкóвы* 49а.

прыпáдачны 8, 9, 11, 23, 25а, 50, 60—69, 70, 71, 73, 76, 77, 80, 93, 104, 110, 112, 115, 116, 121, 122, 126, 135, 137, 139, 140. *пріпáдаъчный* 86. *прыпáдъчны* 5. *прыіпáдочны* 94, 102, 140. *прыпáдычный* 40, 44. *прыпáдочны* 134. *прыпáдочный* 95, 96 (рэдк.), 96а, 97, 103, 108, 117. *пріпáдочны* 113, 117. *пріпáдычный* 41, 83. *прыпáдочні* 133.

прыпáдашны 14, 34, 37, 69, 74, 81, 82, 117, 118, 124, 125, 127—130. *прыпáдышный* 29, 84, 85. *прыпáдышны* 35, 43. *пріпáдышный* 16. *прыпáдошны* 138.

прыпадкóвы 142. *прыпаткóвы* 45. *прыпáдкóвый* 91, 92. *прыпадкавáты* 140. *апáдліві* 49а.

Адзінкавыя: *ныдýжый* 132. *падрýчная балéсь* 30.

Карта № 150

ПРЫЛУНÉЛЫ

№ 2743 «Ці вядома слова прылунелы (прылунеўшы): ненармальны, псіхічна хворы...»

Картаграфуюцца ўтварэнні з коранем *-лун-*, *-лунь-* і слова *лунь* у значэнні 'ненармальны, псіхічна хворы'. Адным знакам наносяцца на карту словы *прылунéлы, прылунéўшы, аблунéлы, алунéўшы, лунявáты, лунькавáты.*

прылунéлы 4, 31. *прылунéўшы* 6. *аблунéўшы* 2. *алунéўшы* 8, 8а, 12. *лунівáты* 5. *лунявáты* 24. *лунькавáты* 1.

лунь 5, 6, 8, 10, 11.

Адсутнасць слова: 3, 7, 9, 13—23, 25—30, 32—142.

Карта № 151

ПСІХІЧНА ХВОРЫ

№ 2742 «Я. н. псіхічна хворы чалавек: вар'ят, звар'яцелы, сумашэдчы, пацераны, расцяраны, памешаны, дурны... Звар'яцець, тронуцца, памяшацца, пацярацца...»

Картаграфуюцца адказы на першую частку пытання. Назва псіхічна хворага чалавека перадаецца субстантываваным прыметнікам і рэдка назоўнікам. Фармальныя паказчыкі слова пры картаграфаванні не ўлічваліся.

Мéшаны (чалавек) картаграфуецца як *памéшаны, расцéраны* — як *пацéраны.*

Адведзены ад картаграфавання лексемы, якія не адпавядаюць значэнню лексемаў, што картаграфуюцца, або маюць эмацыянальную афарбоўку. Гл. карту № 152.

дурны́ 1, 2, 3, 5, 6, 8—11, 18—22, 24—27, 30, 33—39, 43, 45—47, 49—51, 52 (пераважна), 52а—56, 58—65, 68, 71—75, 78, 81—82, 88, 93, 94, 99—102, 104—106, 110, 111, 113—115, 118—120, 122, 124, 128—130, 133—140, 142. *дурны́й* 1, 7, 8а, 29, 44, 83—85, 90—92, 95—96а, 103, 107, 108, (найчасцей), 109, 117, 131, 132. *дурнъ́й* 15. *дурнэ́й* 12, 16, 79, 83, 98. *дурáк* 29. *прыдуркъвáты* 5.

памéшаны 3, 9, 11, 14, 23, 37, 47, 53, 54, 57, 66, 69, 70, 73, 76, 78, 80, 82, 94, 114, 116, 118, 124, 125, 128, 129, 135, 136, 137, 139—142. *памéшыны* 35. *памяшáны* 4, 46. *памéшъны* 8а. *поміішаны* 131. *помéшэны* 134. *памéшыный* 39—40, 42, 44, 84, 85. *памéшъный* 8а, 41. *памíшаный* 95. *помíшаный* 108, 132. *пымíшáны* 43. *пумíшáный умом* 16. *мéшаны чалавéк* 120а.

пацéраны 9, 62, 69 (даўн.), 72, 75, 81, 82, 105, 110, 118, 121, 126, 129. *пацéрыны* 35. *пацéреный* 86. *пацéріный* 16, 84. *поцéраны* 102. *потéраны* 94, 98, 134. *потéраный* 95 (нов. рэдка), 97, 108, 132. *расцéраны* 9. *ростéраный* 95 (нов. рэдка), 108, 132.

сумашэ́дчы 48, 53 (нов.), 80, 126, 135. *сумашэ́дчый* 41, 79. *сумашэ́дшы* 117. *сумашэ́тшы* 10, 51, 54, 69. *сумашэ́чшы* 35, 43, 63 (нов.), 75, 76, 78, 81, 130. *сумашэ́чы* 60. *сумашэ́ччый* 83, 87. *сумашэшчы* 114. *самашэ́дчы* 112. *самашэ́ччы* 118, 128. *самошэ́чы* 134. *самашэ́ччый* 86. *сымашэ́ччы* 89. *сымашэ́ччый* 84, 89. *сымашэ́дчый* 42. *съмашэ́чы* 8а, *съмашэ́ччый* 8а, *шамашэ́ччы* 129. *шымашэ́ччый* 84.

вар'ят 48, 50 (рэдка, трад.), 53, 54, 55 (рэдка), 57, 59, 62, 102, *(польскае слова)*, 104. *выр'ят* 35 (*тóльки некатóрыя гавóраць так*). *вар'я́тны* 137. *звар'яцéлы* 9. *звар'я́лы* 58 (*калі бáбы свáрацца*).

Адзінкавыя: *лунь* 5, *лунявáты* 24. *спахалóвый* 7. *трóнутый* 12. *трóнутый з умá* 97. *нінырмáльны* 39. *пацéраны* 75. *псіхíчыскі* 35, 89. *псіхíчыскій* 85. *псіхíчэскій* 94. *псіхíчэскый* 96 а. *псіхíчэскі* 128. *псіхíчаскі* 142. *псіх* 84, 128, 130. *псіхíчны чалавéк* 128. *пламéтны* 114.

Адведзены: *палавýмны* 2. *малавýмны* 32. *палвýмны* 69. *ніякі* 4. *неразýмны* 14. *ніразýмны* 75. *глýпый* 17. *ня ўсе дóма* 2. *не ўсі дóма* 14. *не пры пáмяці* 9. *строне́ный* 103. *бязлюзкій* 84. *шалёны* 61. *бéшаный* 96а. *крýчаный* 96а. *крýчоный* 113. *дуркóвáтый* 87. *нэрвóвы* 52.

Карта № 152

ЗВАР'ЯЦЕЦЬ

№ 2742 «Я. н. псіхічна хворы чалавек: ... Звар'яцець, тронуцца, памяшацца, пацярацца...»

Карта складзена на падставе адказаў на другую частку пытання (гл. яшчэ карту № 151).

Пры картаграфаванні ў асноўным не ўлічваліся граматычныя і фармальныя паказчыкі слова, за выключэннем прыставак і суфіксаў ў словах з коранем *-дур-*. На карту не наносіліся словы з эмацыянальнай афарбоўкай. Як *пацярáцца* картаграфуецца *пацярáцца з ума,* як *трóнуцца — трóнуцца з ума, умá трóнуцца;* як *памяшáцца* картаграфуецца *змяшáцца* і *помешаліса мозгі.*

здурнéць 9—11, 25, 27, 30, 34, 35, 38, 61, 65, 71, 115, 118, 127, 140. *здурнéў* 3, 15, 19, 22, 25а, 26, 49, 51, 58, 59, 68, 100, 110, 111, 115.

адурнéць 8а, 29, 34. *адурнéў* 8, 24, 67. *дурнéць* 24.

здурэ́ць 36, 55, 113, 129, 135, 137. *здурэ́ў* 20, 99. *здурéць* 79, 81. *здурíты* 90, 131, 132. *здурыты* 91. *здурíтэ* 98. *здурэ́ці* 93. *здурíў* 94. *здурíв* 95, 96, 98, 103. *здурэ́в* 113.

адурэ́ць 9. *адурéць* 16, 17. *адурéў* 89. *одурэ́ть* 134.

памяшáцца 23, 38, 52а—54, 61, 62, 66, 67, 69, 70, 76, 81, 88, 118, 120а, 124, 125, 128, 130, 135, 137, 140, 141. *памішáцца* 10, 11, 14, 31, 75, 80, 86, 102. *пъмішáцца* 8а, 39, 41. *памяшáўся* 59, 77, 111. *пъмішáўся* 5. *пымішáцца* 35, 42, 43, 79, 83. *пымішáўся* 85. *памешáцца* 82, 129. *помешáцца* 107, 133, 134. *памяшáўся* 120а. *помешáвса* 108. *помышя́вся* 95. *помышя́всь* 96. *пумішáцца* 16, 44, 84. *пумішáўся* 13. *памешóўся* 66. *помешáўса* 116. *помешáліса мозгí* 94. *помышáтысы* 132. *помэшэ́тыся рóзумом* 131. *змышáвса* 103.

пацярáцца 9, 54, 110, 118, 121, 124, 126. *пацірáцца* 75, 102. *пыцірáцца* 16, 35. *пыціря́цца* 84. *пацерáцца* 82. *поцерáцца* 134. *пацірáўся* 86. *пацерáвса з умá* 94.

с умá сышóў 37, 73, 119. *с умá схóдзіць* 112. *с ума сыйціць* 84. *з умá зыйшóв* 90, 95, 96, 98, 108, 109, 132. *зайшóв з умá* 103. *усамашэ́чала дзéўка* 67. *зыйшóв з умá* 92.

звар'яцéць 35 (рэдка), 48, 53, 54, 55 (рэдка). *звар'яцéў* 45, 57, 104.

трóнуцца 9, 10, 16, 28, 35, 41—43, 48, 53, 54, 61, 75, 76, 80—82, 84, 102, 106, 118, 124, 127, 134, 135. *трóнуўся* 85. *трóнувся* 92, 96 (нов.). *с умá трóнуцца* 60, 74. *с умá трóнуўся* 2, 59. *трóнуўся з умá* 94. *трóнуцца з умá* 114, 133. *трóнувся з умá* 95. *з умá трóнувса* 109. *умá трóнуцца* 35, 128. *умá трóнъць* 8а. *трóнуўся ўмá* 32, 33, 40, 67. *трóнутись* 98. *трóнувса* 108. *трóнувса з умá* 132. *з рóзуму трóнуцца* 109.

Адведзены: *агалавéць* 10 (перан.). *ашалéя* 25а. *ошалíты* 132. *збясíўся* 73. *стаць біс пáмяці* 84. *скруцíцца* 113.

Карта № 153

ПАСАГ

№ 2836 «Я. н. тая маёмасць і грошы, якія давалі бацькі дачцы пры яе выхадзе замуж: пасаг, пасага, прыданае...»

Тэмай карты з'яўляецца назва пасагу. На карце паказаны лексіка-марфалагічныя і акцэнталагічныя адрозненні. Лексема *пырыпі^ю^йнэ* картаграфуецца як *пырыпíй*.

пасáг 11, 45—48, 49а, 54, 57, 59, 86, 100, 115. *пасáх* 4, 8, 18—23, 25—27, 31, 49, 50—53, 55, 56, 58, 60—65, 105, 110, 111. *посáг* 91, 94—96а, 101, 103, 104, 106, 108, 109, 132. *пъсáг* 42. *пъсáх* 8а. *пусáг* 98. *пысáг* 83.

пасáга 1—3, 5, 6, 24, 30, 37, 38, 66, 67, 69—71, 77, 116, 119, 120, 122, 124, 128, 135, 141, 142. *посáга* 102, 113, 114, 118, 133, 134, 137. *пъсáга* 13. *пысáга* 29, 35, 43, 79, 82, 84, 85.

прыданае 9, 14, 36, 67, 73, 74, 80, 123, 126, 137, 140, 141. *прыданая* 10, 59, 72. *прыданъя* 32, 33. *прíдыныя* 16, 79. *прыдана* 117. *прыдано* 99. *прыданэ* 93—94а, 108, 136, 138. *прыданнае* 28, 61, 112, 120а, 128, 139. *прыданная* 69, 75, 81, 118, 122, 124, 127, 129, 130. *прыданныя* 40. *прыдъннъя* 15. *прыдынныя* 43, 78. *прíдынныя* 39, 44, 83, 84, 89. *прíдънныя* 41. *прíдъннъя* 12. *прыданна* 68, 121. *прыданно*. 70.

прыданне 90, 92, 132. *прыданье* 34.

прыдáнае 17, 31, 104, 111, 125. *прыдáнаё* 53. *прыдáная* 6, 76. *прыдáныя* 42. *прідáныя* 16. *прыдáннае* 142. *прыдáнная* 82. *прыдáннэ* 133. *прідáннае* 86, 88. прідáнныя 87. *даравáнне* 140. *даровáнне* 97.

пырыпíй 131. *пырыпі^ю^йнэ* 90.

Адзінкавыя: *прыдань* 29. *прідáнства* 88. *бóнда* 107.

Карта № 154

ПАСАЖНАЯ ЖЫВЁЛА

№ 2837 «Я. н. жывёла, якую бацькі давалі у пасаг дачцы: бонда, атарыца...»

Картаграфуюцца назвы пасажнай жывёлы. Паказаны лексіка-марфалагічныя адрозненні. Назвы *пасáжная свіння́, пасáжная скацíна* картаграфуецца тым жа знакам, што і *пасáжная карóва, пырыпíйна* — як *перэпóй, прыдáнае, прыдáннае* — як *прыданнае*.

1—2 *пасáжная карова*. 3 *карову давалі ў пасáгу*. 4 *пасáх (карову давалі ў пасах)*. 5—6 *пасáжная* (карова, свіння). 7 *пысáг*. 8 *пасáжная карóва*. 8а *пъсáх*. 9 *пасáга*. 10—.11 *пасáг*. 12—13—. 14 *прыданае*. 15—. 16 *прíданныя*. 17 *прыдáнае*. 18—19 *пасáжная карóва*. 20 *пасáх (карова, авечкі — усё ў пасах)*. 22—23 *пасáх*. 24 *пасáга (дзве каровы пасагі далі)*. 25 *пасáх (даў карову, авечку, свінню у пасах)*. 25а *пасáх, пасáжная карóва*. 26—. 27 *пасáжная карóва*. 28 *пасáга*. 29 *пысáга, прыдань*. 30 *пасáга* (карова, свіння). 31 *пасáх*. 32 *пъсáга*. 33 *пъсáга (у таткі нас было пяць і пяць кароў аддаў у пъсагу)*. 34 *пъсáга*. 35 *пысáга*. 36—37 *пасáга*. 38—39—. 40 *пысáг*. 41 *прíдънныя (даць карову ці цёлку ў прíдънныя)* 42—. 43 *прыдынныя*. 44—. 45 *пасáг. пасáжна карóва, свіння*. 46 *пасáг (карову у пасаг далі)*. 47 *пасáжна карóва*. 48—49—. 49а *пасáг*. 50 *пасáх (і карова пасах, як даюць у пасах)*. 51 *бóнда (бонду давалі: жывёлу — карову і інш.)*. 52 *пасáжна карóва*. 52а—. 53 *пасáжная карóва, авечка; пасажная свіня, нават вуліца ёсць Пасажная, там куплялі пасажныя хаты*. 54 *бóндзіна, пасáжніца*. 55 *пасáжна скацíна*. 56 *пасáх (бацька дае карову, грошы — усё пасах)* 57 *пасáжная карóва*. 58—. 59 *пасáг (пасах велькі ўзят: каровы, грошы)*. 60 *пасáжная карóва, свіння*. 61—. 62—63 *пасáх*. 64—66 *пасáжная карóва*. 67 *пасáга, пасáжная карова*. 68—69 *пасáга* (карову, свінню далі ў пасагу) 70 *пасáга*. 71 *пасáжная карóва, свіння*. 72 *пасáга (карова, конь)*. 73 *прыданае*. 74—77 *пасáга*. 78 *пысáга*. 79 *пысáга, прíданыя*. 80—. 81—82 *пасáга*. 83 *пысáг*. 84 *пысáга*. 85 *прíданныя (карову й кыбына даў бацька ў прíдынныя)*. 86 *прíданка*. 87 *вéна*. 88 *прíданнае, прíданства*. 89 *прíдынныя*. 90 *посáг, прыданэ, пырыпíйнэ*. 91 *посáг*. 92—. 93 *бóнда*. 94а *бóнда, посáг, прыданэ* (нов.). 94—95 *бóнда*. 96а—96 *посáг*. 97 *пусáг*. 98 *пусáг, пригін (пригона пригнала)*. 99 *бóнда (бонду давалі праз некаторы час пасля вяселля: запрашалі ў госці маладых і давалі карову ці авечку — усё, што жывое)*. 100 *пасáг (у пасах давалі карову)*. 101 *посáг*. 102—103 *бóнда*. 104—. 105 *данінá* (даюць жывёлу). 106 *посáг*. 107 *бóнда*. 108 *прыгíн*. 109 *посáг*. 110 *атáрыца* 112 *пасáх*. 113 *посáга (корова, свіня, овэчка)*. 114 *перэпóй*. 115 *пасáжна карóва, пасáжніца*. 116 *пасáга*. 117 *прыдана, посáг*. 118—120 *пасáга*. 120а *прыданнае*. 121 *прыданна*. 122 *падáрак, падарóванная*. 123 *вéна (бацька вену даваў дачцы: карову, авечку, свінню)*. 124 *пасáга, прыданная*. 125—126—. 127 *пасáга*. 128 *вéна (карову, каня, авечку давалі — вéна)*. 129 *прыданная*. 130 *прыданая*. 131 *пырыпíйй*. 132 *прыгýн*. 133—134—. 135 *пасáга*. 136 *бóнда* (рэдка). 137—. 138 *посáг*. 139 *прыданнае*. 140 *прыданае*. 141 *прыданае, пасáга*. 142 *падарóнкі*.

Карта № 155

АТÁРЫЦА (значэнне слова)

№ 2893 «У якім значэнні ўжывалася слова атарыцца: а) пасажная зямля, б) пасажная жывёла...»

Картаграфуецца значэнне слова *атáрыца*.

27 *атáрыца:* участак зямлі, якую даваў пан пад пасеў лёну, а потым гаспадар адрабляў: *пасеяў атарыцу лёна ў пана*. 57 а) — б) але слова *атáрыцца* ужываецца: *атáрыца — лён сеялі для сябе* (палоска), *на нявестку, жонку казалі: узяў атарыцу дык узяў, вот атарыца ў наш дом папала*. 58 *нейрадзіла ў міне ў гэтым гаду атáрыца: пасеў увесь, што пасеяў*. 66 *атáрыца:* 1) *дабро, сала і іншыя прадукты, што сплачваюць дзеці бацькам*. 2) *збажына, што аддавалі ў магазін, доўг замест пазычанага*. 99 *атáрыца: прыданае ў выглядзе зернавых. Даў бацька даццэ атарыцу* (пшаніцу) 104 *(слова забыта. Але: «От зжала сваю атарыцу, г. зн. сваю частку»*. 110 *атáры-*

ца а) пасажная жывёла. 111 а) пасажная жывёла, б) пасаг — *рэчы, якія адводзяць маладой ад бацькой пасля вяселля.* 138 *Атáрыца — назва ўрочышча* (поплаў, луг).

Карта № 156

НЯВЕСТКА

№ 2843 «Я. н. жонка сына: нявестка, сынавая...»

Картаграфуюцца назвы жонкі сына. Паказаны словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні,

нявéстка 2, 4—7, 8а—11, 14, 15, 21, 23—35, 37, 38, 40—45, 47, 52а—89, 99—101, 104—106, 110—112, 115—118, 120—122, 124—130, 139—142. *невéстка* 93, 94, 102, 113, 114, 133, 135, 136, 138. *невíстка* 98. *невэ́стка* 107. *нівéстка* 1, 8, 12, 13, 16, 17, 39, 46, 51, 119, 137. *нівíстка* 97. *нывíстка* 90—92, 94а—97, 108, 131, 132. *ныᵉвíстка* 103. *нэвíстка* 108, 109.

нявéста 3, 8а, 18, 22, 36—38, 47—49а.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *нявéхна* 118.

сынóва 2, 4, 18, 19, 46, 54. *сынóвая* 53, 59.

сынава 75, 139, 142

сынавáя 20, 51, 52, 57.

Карта № 157

ЗАЛОЎКА

№ 2847 «Я. н. сястра мужа: залоўка, залвіца, залувіца, завіца...»

Картаграфуюцца назвы сястры мужа. Паказаны словаўтваральныя і некаторыя фанетычныя адрозненні. Адводзіцца ад картаграфавання назва *швагéрка*, бо не адпавядае тэме карты, а таксама *сястрá мýжа,* бо тут няма адказу на пастаўленае пытанне.

залóўка 1—17, 25а, 26, 28—44, 49, 51, 53, 54, 59, 65, 68—75, 78—89, 93, 94, 118, 123, 125, 129, 139, 141. *залóвка* 92. *золóўка* 126.

залвíца 19—23, 25, 35, 45, 46, 48, 49а, 50, 52а, 55, 57, 63, 64, 66, 75, 111, 118. *зальвíца* 18. *золвíца* 122. *зялвíца* 52. *заўвíца* 67, 119.

залавíца 129. *залувíца* 24, 47, 53, 54, 56, 58—62, 77, 99, 104, 110.

завíца 76, 112, 116, 120, 121, 124, 126, 127, 130, 135, 139—142. *зовíца* 101, 102, 106, 107, 113, 114, 117, 133, 134, 136—138. *зовы́ца* 94а, 103, 108, 109, 132. *зовы́ця* 95—97, 131. *зоввы́ця* 90. *зувы́ця* 91, 92. *зувэ́ця* 98.

Адсутнасць назвы: 27, 100.

Адведзены: *сястрá мýжа* 105. *швагéрка* 115.

Карта № 158

ЦЕШЧА

№ 2848 «Я. н. маці жонкі; цёшча, цешча, чэшча...»

Картаграфуюцца назвы маці жонкі. На карце паказаны фанетычныя адрозненні. Назва *тэ́сцява* картаграфуецца як *тэсцёва.*

цéшча 1—4, 6, 7, 8а, 9—12, 14, 18, 19, 21—31, 33, 37, 41, 46, 49—50, 52а—55, 59, 61, 64, 65, 68, 69, 71, 73—75, 77, 79, 81, 82, 84, 100, 101, 106, 118, 119, 123, 126, 127, 129, 135, 136, 138—140, 142. *цéшша* 76.

цёшча 5, 8, 13, 15—17, 32, 34—36, 38—40, 42—45, 47, 48, 51, 53, 54, 57, 58, 60, 62, 63, 67, 70, 73, 78—89, 93, 99, 102, 104, 111, 118, 120а—122, 124, 125, 127, 128, 130, 136, 137, 144, 142.

чэ́шча 66, 72, 104—107, 110, 112, 114—117, 120, 134.

тэшча 90—92, 94—98, 103, 108, 109, 113, 131—133, 137.

тэсцёва 52. *тэ́сцява* 20.

Карта № 159

БРАТАВАЯ, БРАЦІХА

№ 2852 «Я. н. жонка брата: братавая, брацíха...»

Картаграфуюцца назвы брáтавай. На карце паказаны лексічныя, словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні. Адведзена ад картаграфавання назва *швагéрка*, бо не адпавядае тэме карты.

брáтавая 2, 5—8, 11, 18, 21, 22, 24—25а, 27—30, 57, 59—61, 63, 64, 66, 75, 80, 86, 88, 105. *брáтъвъя* 8а. *брáтавыя* 42, 44. *брáтава* 3, 4, 10, 14, 17, 35, 52а, 53, 65, 67, 77, 85, 110. *брáтыва* 83.

братавáя 9, 36, 45—50, 52, 54, 55, 73, 76, 80—82, 119, 123—125, 128—130, 139. *братовáя* 90, 94а—96, 102, 103, 106, 113, 132. *братувáя* 92.

братóвая 58. *братóва* 51, 109.

братóўка 1, 2, 5, 10, 11, 14, 78.

братавýха 53, 54, 77.

брацíха 13, 15, 26, 31, 34, 37, 62, 67, 70—72, 74, 75, 77, 93, 94, 99—102, 104, 107, 112—118, 120—121, 126, 127, 133, 135—142. *брацéха* 56. *братéха* 98. *братíха* 134. *браты́ха* 90, 91, 92, 94а—97, 103, 108, 109, 131, 132.

брáціха 19, 20, 23, 38, 122.

брацíхá 63, 69, 111.

нявéстка 32, 33, 35, 36, 40—42, 84, 85—87, 89, 118. *нівéстка* 12, 16, 17, 39.

Адведзены: *швагéрка* 43, 79.

Карта № 160

ЯТРОЎКІ

№ 2854 «Я. н. жонкі родных братоў: ятроўкі...»

Картаграфуюцца назвы жонак родных братоў. На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні. Назва *втрывынкы́* картаграфуеццца як *трывінкі.*

ятрóўкі 1—14, 19—31, 33, 34, 37, 38, 42, 44, 48, 50, 51, 52а, 54, 56, 57, 61, 63—77, 80—82, 93, 94, 102, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—130, 133, 135, 136, 140—142. *ятрóвкі* 113. *ятрóвкы* 94а. *етрóўкі* 117, 138.

ятраўкі 49а, 100. *ятраўкé* 45, 49, 62. *ятроўкі* 101, 106, 134, 137. *ятровкы́* 95, 103, 109, 132. *етроўкí* 107, 114.

вятрóўкі 20, 46, 47, 52, 53—55, 58—60, 82. *ветрóўкі* 102.

ятрóшкы 91, 92, 131.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *ятрóвіцы* 77. *ятрыню́вкі* 90.

трывінкі 96а. *втрывынкы́* 96.

нявéсткі 15, 32, 35, 36, 40, 41, 43, 78, 79, 83—87, 89. *нівéсткі* 16, 17, 39.

Адзінкавыя: *пулуны́чкэ* 98. *патровкы́* 108.

Адсутнасць назвы: 18, 88, 99.

Карта № 161

СВАЦЦІ

№ 2862 «Я. н. мацеры жонкі і мужа (у адносінах між сабой): свахі, сваццi, свацеі...»

Картаграфуюцца назвы маці жонкі і мужа. Паказаны словаўтваральныя і акцэнталагічныя адрозненні.

сва́цці 1, 3, 5—11, 13—17, 21, 22, 24—44, 57, 62, 64, 68, 69, 71, 73—76, 78—82, 84, 86, 88, 89, 102, 111, 118, 123, 124, 126, 128, 129, 139. *сва́ці* 2, 4, 19, 20, 23, 52, 55, 58, 59, 63, 65, 83.

свацéі 53, 60, 61.

сва́хі 1, 12, 18, 46, 47, 49, 50, 51, 56, 62, 66, 67, 70—73, 76, 77, 82, 85, 87, 91, 93—94а, 99—102, 104, 105, 107, 110—122, 127—130, 134, 135, 137—142. сва́хи 90. сва́хэ 106.

свахí 133, 136. *свахы́* 95—97, 108, 109, 131, 132. *свахê* 98.

сва́нькі 45, 48, 49а, 52а. *сва́нкі* 54. *сва́нькы* 92.

сва́шкі 82, 124, 125, 127, 134.

Карта № 162

РАДНЯ

№ 2863 «Я. н. кроўная радня: радня, радзіна, раство...»

Картаграфуюцца назвы кроўнай радні. У сувязі з тым, што ў большасці населеных пунктаў зафіксавана вялікая колькасць марфалагічных варыянтаў аднаго і таго ж слова, картаграфуюцца карані слоў.

Усе варыянты слоў падаюцца ў індэксе.

1 *радня́*. 2 *свае́, ро́дные*. 3 *радня́*. 4 *радня́, ро́дства*. 5 *рання́, крэ́ўныя*. 6 *радня́, ро́дзіна, крэ́ўная радня́*. 7 *рыдня́*. 8 *радня́*. 8а *ръдня́*. 9 *ръдня́ крэ́ўная, ро́дныя*. 10 *радня́, радзíна* (трад.), *свае́, сраство́, свайство́* (не размяжоўваецца кроўнае і някроўнае свайство або сраство), *кро́ўныя, адро́ддзе, прыро́да (Гэта уся наша радня, усё свае; сваіх пазаві на вяселле; наша радзіна у Дольцах жывець; адно сраство, дык адзін за аднаго й цягнуць; усё ваша атроддзя — совісныя людзі, усю іх прыроду рыбачкамі завуць)*. 11 *радня́, свае́, ро́дныя, радзíна, ро́дзіна* (у песнях і зрэдку ў гутарковай мове), *прыро́да, род* (зрэдку), *сраство́, свайство́. (Усю іх прыроду тут любяць; з радзіны адзін браток астаўся; якоя яны вам сраство?)*. 12 *ръдня́, сваí*. 13 *ръдня́*. 14 *рыдня́*. 15 *ръдня́, сраство́*. 16 *рыдня́*. 17 *сро́сцвеннікі*. 18 *радня́, крэ́ўныя*. 19 *крэ́ўная радня́*. 20 *крэ́ўная радня́*. 21—23 *радня́*. 24 *крэ́ўная радня́, радня́*. 25 *крэ́ўная радня́* (сваякі). 25а *радня́*. 26 *радзíна*. 27—28 *радня́*. 29 *радня́, ро́дзічы, свае́*. 30 *ро́дзіна*. 32, 33 *ръдня́*. 34 *рънне́*. 35 *рыдня́, кро́ўныя, крэ́ўныя, радзíна, раство́, сраство́, свае́*. 36 *рыдня́, ро́дныя*. 38 *рання́*. 39 *ръдня́, сраство́*. 40 *рыдня́, сро́сцвіннікі, ро́сцвіннікі*. 41—44 *рыдня́*. 45—48 *радня́*. 49 *свае́* — кроўная радня. 49а — 52 *радня́*. 52а *радня́, сро́сцвіннікі*. 53 *крэ́ўныя сваяке́*. 54 *ро́дзічы, радзіна, радня́, радныя, раство́*. 55 *радня́*. 56 *радня́, свае́*. 57 *радня́, радзíма* (уся радня бальшая). 58 *радня́, ро́дныя*. 59 *радня́*. 60 *радзíна*. 61 *ро́дныя*. 62 *радня́, свае́*. 63—65 *радня́*. 66 *ро́дзіма, радня́*. 67 *радня́, раство́*. 68 *радня́*. 69 *крэ́ўная радня́, крэ́ўныя, сро́тство*. 70 *сраство́*. 71 *ро́дныя*. 72 *радня́*. 73 *радня́ крэ́ўная, ро́дзічы*. 74 *рання́*. 75, 76 *радня́*. 78, 79 *рыдня́*. 80 *радня́ (ръдня́)*. 81 *радня́, ро́дзічы*. 82 *радня́, ро́дзічы*. 83 *рыдня́*. 84 *свае́, кро́ўныя, крэ́ўныя, сро́дзічы, рыдня́, радзíма*. 85 *рыдня́*. 86 *радня́, ро́дзічы* (рэдк.). 87 *рыдня́*. 88 *ро́дзічы*. 89 *рыдня́*. 90 *родня́, ро́дычи, ро́дство*. 91 *родня́*. 92 *крэ́вная рудня́, рудына́*. 93 *радня́*. 94 *родня́, ро́дычі, родíна* (рэдк.). 94а *родня́, ро́дычы*. 95 *родня́, роды́на, ро́дычы, родакы́, своí*. 96 *родня́, роды́на, ро́дычы, своí*. 96а *роды́на*. 97 *рíдны, роды́на*. 98 *рудня́, рудэ́на, ро́дичэ*. 99, 100 *радня́*. 101 *ро́дные*. 102 *родня́*. 103 *родня́, рид, ро́дычы* (рэд.). 104, 105 *радня́*. 106 *родня́, ро́дзіна*. 107 *ро́дзіна, родня́*. 108 *родня́, роды́на, ро́дычы*. 109 *роды́на, ронне́, своí*. 110 *радня́*. 111 *радня́, сваякí*. 112 *радня́*. 113 *родня́, кагаló, ко́дло*. 114 *родня́, ро́дзічы, родзíна, ко́дло*. 115, 116 *радня́*. 117 *родня́*. 118 *радня́, радзíна*. 119 *радня́*. 120, 121 *ро́дзічы*. 122 *род, сро́дства*. 123, 124 *радня́*. 125 *радня́, сваякí*. 126 *радня́*. 127 *радня́, сраство́, ро́дзічы*. 128 *радня́, сраство́, ро́дзічы*. 129 *ро́дзічы*. 130 *ро́дзічы, свае́*. 131 *своякы́, свуякы́, роды́на*. 132 *кро́вная родня́, ро́дычы, роды́на*. 133 *родня́*. 134 *ро́дічі, родня́, свое́, родíна, крэ́ўные*. 135 *радня́, ро́дзічы*. 136 *родня́, ро́дзічы*. 138 *родня́*. 139 *ро́дныя, радня́, крэ́ўныя*. 140 *радня́*. 141, 142 *радня́, ро́дзічы*.

Карта № 163

ПРОДКІ

№ 2867 «Я. н. даўнія родзічы: продкі, прэдкі, дзяды...»

Картаграфуюцца назвы даўніх родзічаў. На карце паказаны лексічныя і некаторыя фанетычныя адрозненні.

Адводзяцца ад картаграфавання назвы *свае́, радня́, далёка радня́, далёкія ро́дзічы*, бо не адпавядаюць тэме карты.

дзяды́ 1—8, 10, 11, 13, 15—30, 32—40, 44, 45, 47—49а, 51—52а, 57—59, 63, 65, 67, 68, 70, 71, 73—75, 77, 79—82, 84, 86, 93, 100, 104, 106, 110, 111, 116—120, 123—127, 130. *дзеды́* 102, 107, 135—137. *дзядэ́* 50, 53—56, 60—62, 64, 66, 76. *деды́* 94, 134, 137. *діды́* 90, 94а — 97, 103, 131. *дідэ́* 98. *дэды́* 109, 133.

пра́дзеды 1—4, 9, 23, 28, 33, 45, 51, 57, 59, 65, 66, 77, 81—83, 86, 101, 113, 130, 135, 137. *пра́дзяды* 6, 22, 24, 27, 30, 49, 52, 53, 58, 67, 93, 110. *пра́дзіды* 8а, 10—13, 15, 16, 18—20, 29, 32, 44, 75, 79, 84. *пра́деды* 94, 134. *пра́діды* 90—92, 94а — 96а, 103. *пра́дідэ* 98. *пра́дыды* 132. *пра́дэды* 108, 109.

прэ́дкі 10, 11, 78, 80, 81, 94, 114, 115, 122, 124, 125, 128, 129, 135, 139, 140, 142. *прэдкы* 92, 95, 108, 132. *прэткы* 94а, 103. *прэткі* 5, 53, 60, 69, 72, 105, 113. *пре́дкі* 40, 85, 88, 121.

про́дкі 36, 43, 67, 73, 87, 89, 107, 126, 136, 138. *про́ткі* 31, 99.

радзíцелі 41, 42.

Адзінкавыя: *пра́рады* 120а.

Адведзены: *рыдня́* 14. *свае́* 46. *далёка радня́* 112. *далёкія ро́дзічы* 141.

Карта № 164

НАШЧАДКІ

№ 2868 «Я. н. патомства: патомства, патомкі, нашчадкі...»

Картаграфуюцца назвы патомства. На карце паказаны лексіка-марфалагічныя адрозненні.

пато́мства 2—4, 6, 7, 10, 11, 14—17, 19—22, 24—25а, 28—30, 33—36, 38, 40, 41, 43, 45, 49, 52а, 57—59, 64, 69, 70, 73—76, 78—84, 86—89, 104, 110, 112, 118—121, 123, 125—130, 139—142. *пато́мства* 46—48, 53, 56, 62, 93, 105, 107, 117. *пото́мства* 122. *пото́мство* 90, 91, 94—97, 101—103, 108, 109, 113, 114, 131—137, 140. *путо́мство* 98.

пато́мкі 1, 4, 5, 8а — 13, 18, 23, 27, 31, 32, 37, 39, 42—44, 50, 54, 60, 61, 63, 71, 72, 76, 86, 88, 89, 99, 100, 104, 106, 111, 115, 116, 128. *пото́мкі* 91, 113, 134, 138. *пото́мки* 90. *пото́мкы* 94а, 95, 108, 132. *путо́мкы* 92.

пакале́ння 77, 124. *пакале́нне* 86. *пыкале́ння* 85. *поколíнне* 90, 96. *пукулíнне* 92. *поколе́нье* 134. *поколе́ня* 52.

насле́днікі 51, 115. *насле́ннікі* 37.

насле́дства 130. *наслéтство* 53. *насле́ства* 65.

нашча́дкі 49а. *нашча́ткі* 55.

адрóддзя 11. *адрóддзе* 10. *атрóддзя* 5.
прáўнукі 2, 8, 120а. *прáўнікі* 17. *прáвнукы* 92, 95.
Адзінкавыя: *прáшчуры* 135.

Карта № 165

СЯРЭДНІ СЫН

№ 2876 «Я. н. сярэдні сын: сярэдні, селядоршы, серадольшы...»
Тэмай карты з'яўляецца назва сярэдняга сына. Паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах і некаторых фанетычных рысах.
сярэ́дні 2—11, 18—20, 31, 36, 43, 46, 50—52, 53—60, 62, 63, 67, 68, 70, 73—78, 81, 82, 93, 95, 99, 101, 102, 104, 106, 112, 115, 116, 118, 124, 125, 127—129, 141. *сярéдні* 30, 33, 44, 126. *серэдні* 113, 114, 134, 136. *серéдні* 13, 14. *сэрэдні* 96а, 98, 133. *сярэдній* 80. *сярéдній* 40—42, 79, 86, 87, 89. *серэдній* 107. *сірéдній* 16. *сірэдній* 1. *сырэдній* 90, 91, 97, 103, 131, 132. *сэрэдній* 94, 94а, 108, 109. *сярэнні* 37. *сярéнні* 38.
срэ́дні 35, 70, 75, 120, 123, 128, 130, 140, 141. *срéдні* 12, 17, 39, 88, 137. *срéдній* 15, 32, 84, 85. *срэдній* 96.
серадóльшы 47—49, 59, 66, 72, 100, 111, 119—122, 135, 137—139, 141, 142. *середóльшы* 117. *серэдóльшы* 112, 136. *серадýльшы* 57. *сярадóльшы* 76, 110. *сэрэдýльшый* 94а.
селядóршы 45, 49а, 53, 54, 59—62, 65, 67, 69, 104, 105. *салядóршы* 65. *слядóршы* 52.
сірадня́к 34. *сірідня́к* 44, 83.

Карта № 166

СЯРЭДНЯЯ ДАЧКА

№ 2876 «Я. н. сярэдняя дачка: сярэдняя, серадольшая, селядоршая...»
Картаграфуюцца назвы сярэдняй дачкі. Паказаны словаўтваральныя і некаторыя фанетычныя адрозненні.
сярэ́дняя 2, 3, 5—8, 9—11, 18—20, 23—25а, 28, 31, 36, 46, 55—57, 59, 60, 63, 67, 68, 70, 73, 75—77, 80—82, 93, 95, 96а, 99, 101, 106, 116, 118, 124, 125, 127, 128, 129, 142. *сярэднія* 4, 8а, 29, 43, 78. *сярéдняя* 21, 22, 26, 27, 30, 32, 33, 86, 87, 126. *сярéднія* 15, 40—42, 44, 79, 83, 89. *серэдняя* 113, 136. *сірэдняя* 1. *сірéдняя* 13, 14. *сірéднія* 16. *сэрэдняя* 94. *сярэдня* 50—52, 53, 54, 58, 62, 74, 102, 112, 115. *серэдня* 107, 114, 134. *сырэдня* 90—92, 97, 103, 131, 132. *сэрэдня* 94а, 96а, 98, 108, 109, 133. *сярэнняя* 37. *сярéння* 38.
срэ́дняя 9, 17, 71, 75, 120, 123, 128, 130, 140. *срэднія* 35, 84, 85. *срéднія* 12, 15, 39. *срéдняя* 88. *срéдня* 137. *срэдня* 96.
серадóльшая 47, 48, 59, 66, 72, 100, 116, 119, 120—122, 127, 139, 141, 142. *сярадóльшая* 76. *серэдóльшая* 136. *серадýльшая* 57. *серадóльша* 49, 111, 135, 137, 138. *середóльша* 117. *серэдóльша* 112. *серэдýльша* 94а. *сярадóльша* 110.
селядóршая 45, 49а, 59, 60, 67, 69, 104. *салядóршая* 64. *слядóршая* 52а. *селядóрша* 53, 54, 61, 62, 65, 105.
сірідня́чка 44. *сіранн́ячка* 34.

Карта № 167

ПАЗАШЛЮБНАЕ ДЗІЦЯ

№ 2880 «Я. н. пазашлюбнае дзіця: байструк, банкарт, бянок...»
Тэмай карты з'яўляюцца назвы пазашлюбнага дзіцяці. На карце паказаны лексіка-марфалагічныя адрозненні. Маюцца лексічныя супрацьпастаўленні з яркай экспрэсіўнай афарбоўкай. Лексема *бéнся* картаграфуецца як *бэнсь, найдзён, найдзёнак* як *знайдзён, бáхур, бэ́хур* як *бахýр, багданóўскі* як *багдáн.*
байстрýк 9, 10, 12, 19—27, 31, 35, 38, 40, 44—65, 67, 69—72, 76, 78, 85, 88—95, 97, 99—106, 108—118, 120—124, 126, 132—142. *бастрýк* 11, 96, 96а, 131. *бастрýкъ* 98. *бейстрýк* 107.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *бáйсцер* 140.
крапíўнік 1, 5, 7—8а, 10, 11, 15, 17, 32, 36, 37, 43, 73, 75—77, 80—82, 84, 85, 87, 88, 118, 119, 123, 125, 126—128. *кръпíўнік* 86.
вы́бледак 14, 17, 82, 123, 127 (лаянк.), 128. *вы́блядак* 72, 76, 118. *вы́блідак* 75, 81. *вы́блідък* 39. *вы́бліддык* 16, 35, 40, 42, 43, 78, 79, 83, 84, 89. *вы́блюдак* 77, 86. *вýбледак* 116. *вýблядак* 120. *вýблядък* 112. *вýблюдак* 120а.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *выблёдыш* 79. *вы́блядзь* 129.
банкáрт 4, 9, 28, 30, 31, 36, 37, 48, 57, 59, 74. *бънкáрт* 8а, 33, 34. *бынкáрт* 35. *бынкáр* 29. *бэнкáр* 59.
бэнсь 31, 70. *бэньсь* 54, 66, 68, 84, 85. *бэнць* 37. *бéнся* 30.
бансю́к 2, 68, 69, 84.
знайдзён 14, 17, 35, 37, 75, 118, 128. *знайдён* 134. *найдзён* 82, 116. *найдзёнак* 86.
знайдýн 10, 11.
бахýр 2, 3, 6, 18. *бахóр* 22. *бáхур* 5. *бэ́хур* 28.
багдáн 1, 7. *бъгдáн* 15. *быгдáн* 29. *багданóўскі* 32.
бенóк 114, 134.
баркáн 112, 129.
бязбáцькавіч 80. *бізбáцькавіч* 86.
Адзінкавыя: *бязбóжнік* 32. *кукурýзнік* 35. *самасéйка* 36. *дзявóцкій* 41. *прыбыгны́й* 90. *мудáк* 129. *падты́ннік* 134.
Адсутнасць назвы: 13.

Карта № 168

АЙЧЫМ

№ 2883 «Я. н. нядродны бацька: айчым, вотчым, воччым...»
На карце паказаны супрацьпастаўленні назвы *айчы́ма* паводле фанетычных асаблівасцяў і націску. Як *атчы́м* картаграфуецца *аччы́м,* як *вóтчым — вчым, вутчэ́м,* як *óтчым — óччым, óчшым, óццым.* як *вóтчым — вóччым.*
айчы́м 7, 20, 45—54, 56—65, 69, 93, 130, 136. *ойчы́м* 94, 96—98. *очы́м* 102. *ойчы́м* 90.
óйчым 3, 4, 18, 19, 91, 96.
вóйчым 7, 81, 22.
атчы́м 72, 99—101, 103, 105, 110, 116, 120, 130, 135, 139, 141, 142. *адчы́м* 120а. *аччы́м* 66, 67, 71, 76, 77, 104, 111, 112, 115, 118, 119, 121, 122, 124, 125 *(не скажý, аччы́м харóшы чалавéк быў, пáльцам нас ні трóнуў),* 126, 127, 135. *отчы́м* 101, 106, 117, 132, 135. *отчíм* 134. *очы́м* 102, 138. *очíм* 113. *оччы́м* 94а, 108, 109, 114. *очы́м* 138 *(ачы́м вéльмо б'е, п'я́ніца).*
ватчы́м: вчым 92. *вутчэ́м* 98.
óтчым 14, 95. *óччым* 2, 82, 107, 142. *óччын* 16, 133. *óццым* 16. *óчшым* 6.
вóтчым 5, 9, 11, 12, 17, 23, 28, 30—33, 36, 37, 40—42, 74, 87, 88, 123, 129. *вóччым* 1, 8, 10 *(вóччым жалéіць дзяцéй),* 11, 13, 15, 25, 25а, 26, 27, 29, 34, 35, 38, 39, 40, 43, 44, 55, 57, 68, 70, 73—75, 78—81, 83—86, 89, 128, 137, 140. *вóччъм* 8а. *вóчам* 24.
Адзінкавыя: *паўбáцькавіч* 25.

Карта № 169

ПАДЧАРКА

№ 2884 «Я. н. нyродная дачка: падчарка, пачарка, пасербка...»

Картаграфуюцца назвы нyроднай дачкі. Паказаны лексіка-марфалагічныя і некаторыя акцэнталагічныя адрозненні.

Лексемы *пáсылныца, пасынчóва* картаграфуюцца як *пáсыныця, даччанíца* — як *дочáнка, пасярбíца, пáсэрбниця, пáсерніца, пáсрыця, пасоробíца* — як *пáсярбіца.*

пáдчарыца 21, 28, 48, 51, 54, 59, 67, 104, 138. *пáдчырыца* 17, 42. *пáдчэрыца* 14. *пáтчарыца* 5, 9, 23, 27, 32, 53, 60, 61, 63, 99, 105. *пáтчэрыца* 62. *пáтчэріца* 88. *пáтчырaца* 22. *пáтчырыца* 40. *пáччараца* 8. *пáччарыца* 10, 21, 25—26, 50, 57, 64—68, 71, 100, 111, 118, 127. *пáччаріца* 86. *пáччыріца, пáццыріца* 16. *пáчараца* 4, 6. *пáчарыца* 1—3, 45, 47, 49, 49а, 52а, 58, 69, 72, 106, 112, 115, 122, 139. *пáчъръца* 8а. *пáчэрыца* 109, 114, 116, 133.

пáнчэрыца 102, 103, 107, 108, 134. *пáньчэрыца* 101. *пáнчэріца* 113.

пáдчарка 11, 36, 37, 54, 80, 119, 123, 130, 136, 141, 142. *пáдчырка* 42, 87, 89. *пáтчырка* 12, 30, 31, 39—41, 43, 44, 74, 83. *пáтчарка* 33, 38, 46, 73. *пáччарка* 7, 10, 11, 70, 75—77, 81, 82, 86, 118, 124—126, 128, 141. *пáччырка* 13, 15, 29, 34, 35, 70, 78, 79, 84, 85. *пáчарка* 24, 56, 115, 121, 129.

пáнчарка 120а, 140.

падчóрка 120. *пачóрка* 114.

панчóрка 117, 134. *панчýрка* 122, 135, 136.

пáсэрба 108. *пáсырба* 132.

пáсярбіца 20, 52. *пáсербіца* 19. *пасярбíца* 18, 51. *пáсырбыця* 90, 96, 96а. *пасоробíца* 97. *пáсэрбниця* 98. *пáсерніца* 137. *пáсырныця* 95. *пáсрыця* 92.

пáсыныця 91. *пáсылныца* 131. *пасынчóва* 112.

дочáнка 94, 94а. *даччанíца* 93.

Адзінкавыя: *прывядзёнка* 105.

Адсутнасць назвы: 110.

Карта № 170

ПАСЫНАК

№ 2885 «Я. н. нyродны сын: пасынак, пасерб...»

Картаграфуюцца назвы нyродныга сына. На карце паказаны лексічныя адрозненні. Назвы *пáсярабак, пáсэрбык, пáсерба* картаграфуюцца там жа знакам, што і *пáсярп.*

пáсынак 1—6, 8, 9—11, 14, 17, 19, 21—25а, 27, 28, 30, 31, 33, 36, 37, 45—78, 80—82, 88, 99, 100, 104, 105, 110, 111, 115, 116, 118—121, 123—130, 136, 139—142. *пáсынок* 90—92, 94, 95, 96, 97, 101, 102, 106—109, 112, 114, 117, 131—135, 137, 138. *пáсинокъ* 98. *пáсінок* 113. *пáсанак* 7, 26. *пáсынык* 16, 29, 35, 40, 42, 44, 79, 83, 84, 87, 89. *пáсынък* 32, 43, 85. *пáсънък* 8а, 12, 13, 15, 34, 39, 41, 86.

нéсын 86, 89.

сынóвец 94а. *сынôвэц* 93. *сынóвэц* 103.

пáсырп 20. *пасéрба* 51 (трад.). *пáсярабак* 18. *пáсэрбык* 96а.

Адзінкавыя: *панчýр* 122. *прывыдённый* 131.

Карта № 171

ХЛАПЧУК

№ 2886 «Я. н. недарослы хлопец: малец, хлапец, хлопец...»

Картаграфуюцца назвы хлапчука. Паказаны супрацьпастаўленні па каранях і словаўтваральных элементах. Не картаграфуюцца словы, якія не адпавядаюць тэме карты. Адны з іх маюць эмацыянальную афарбоўку, другія адносяцца да назваў як дзіцяці, так і падлетка, трэція — як недаpослага хлопца, так і недарослай дзяўчыны і г. д.

Як паказваюць адказы на пытанне № 2886 і дадатковыя матэрыялы ў многіх гаворках словаформы *хлапчýк, хлапчáк* не ўжываюцца.

хлапчýк 22, 67, 68, 71, 81, 82, 85, 105, 112, 129, 135. *хлопчýк* 108, 114 (в. Млынок), 134.

хлапчáк 45, 46, 50, 52а, 55, 80, 81, 85, 129, 135. *хлопчáк* 92, 94, 108, 109, 114, 134, 138. *хлопчéк* 97. *хлопчя́к* 90, 95, 96, 103. *хлупчáкь* 98. *хлупчéкь* 98.

мальчýк 10, 11, 15.

мальчóнак 1, 8, 9, 10. *мальчóнък* 8а, 32.

мальчанёнак 10, 11. *мальчанёнък* 8а, 34.

Адведзены: *вылíпут* 84. *вырóсток* 108. *вырóсток* 102, 103, 108. *дзяцю́к* 69. *дэтю́к* 109. *карапýза* 75. *кардýпаль* 60. *карлю́к* 93. *кýцы* 118. *кыжáн* 85. *мáлец* (зусім малы) 113. *малы́ шпунт* 53. *мальчаня́тка* 9. *малэ́йкый* 131. *молоды́к* 94а. *нéдарасьцень* 129. *недарóслы* 118, 139. *недарóст* 129. *недарóсток* 93, 135, 137. *недорóсток* 134. *нідарóслік* 35. *нідарóслый* 84. *нідарóстык* 43, 87. *ныдорóсток* 131. *падлéтак* 11, 76. *падлéток* 135. *падлётак* 10, 11, 75. *падрóстак* 58, 75, 85, 111, 139, 141. *падрóстык* 79. *падурóстак* 10, 11, 28. *падшпáрак* 47. *патшпáрак* 54. *паўкавалéра* 47. *пацáн* 113, 119, 142. *пíдлыток* 96. *пíдрóстокь* 98. *пӥдлыток* 96. *пóдлеток* 113. *пóдрастак* 77, 115. *подрóсток* 91, 96. *пудлéток* 138. *пýдлыток* 95, 132. *пудрóсток* 90, 95, 96а, 108, 109. *пъзня́к (недарослый, маленькій)* 86. *сігалéтак* 10, 11. *хлапáк* 21. *хлапéчык* 82. *хлапíна* 99. *хлапчаня́* 50, 112. *хлóпчык* 13, 18, 25а, 27, 49, 72, 88, 117, 121, 136.

Матэрыялы, якія паведамілі супрацоўнікі Інстытута мовазнаўства АН Беларусі. Прыводзіцца лексема, якая картаграфуецца, назва населенага пункта, дзе яна запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім картаграфуецца лексема, хто паведаміў; назвы раёнаў падаюцца скарочана.

хлапчýк (Вялікія Круговічы Гн., 106, І. У. Кандраценя; Вайкунцы Вр., 52, І. Г. Дода; Стары Свержань Стаўб., 61, Г. М. Прышчэпчык; Рубяжэвічы Ст., 59, І. Л. Бурак; Куранец Вл., 24, Л. У. Сакалова; Беражно Крл., 60, І. І. Крамко).

хлапчáк (Вялікія Круговічы Г., 106, І. У. Кандраценя; Вайкунцы Вр., 52, І. Г. Дода).

Карта № 172

ХЛОПЕЦ

№ 2886 «Я. н. хлопец: хлопец, хлапец, малец...»

Тэмай карты з'яўляецца назва хлопца.

На карце паказаны лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні.

хлóпец 17, 23, 24, 25а, 31, 37, 46, 49, 49а, 51, 57, 61, 67, 72—74, 81, 82, 88, 99, 104, 105, 110, 115—117, 119, 121—123, 136. *хлóпіц* 2, 7, 13, 26, 35, 38—40, 42—44, 83, 84, 86, 87, 134, 135, 137. *хлóпяц* 3, 47, 50, 52, 52а, 63—66, 76, 100, 112, 120а, 126. *хлóпац* 106. *хлóпэц* 91, 93—94а, 101—103, 107—109, 113, 131—133. *хлóпэць* 92, 95—98. *хлóпыць* 90.

хлапéц 18—20, 22, 23, 25, 27, 28, 35, 37, 48, 53—60, 62, 68—71, 75, 77—81, 84, 111, 118, 124, 125, 127—130. *хлопéц* 138—142.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *хлапáк* 21.

мáлец 5, 9—11, 14, 29, 31, 36, 37, 45, 113, 120. *мáліц* 1, 4, 6—8а, 12, 16, 24, 30, 32—35, 39—41, 44, 75, 84, 85, 89.

Карта № 173

ДЗЯЎЧЫНА-ПАДЛЕТАК

№ 2887 «Я: н. недарослая дзяўчына: дзяўчо, дзяўчынка, дзяўчатка, дзеўчаня, дзяўчук...»

Тэмай карты з'яўляюцца назвы дзяўчыны-падлетка.

Лексема *дзяўчынёшка* картаграфуецца як *дзеўчынёха; дзяўчá, дзéўча* — як *дзяўчó*. Не картаграфуецца назвы *падрóстак, вырóстак, недарóстак, падлéтак,* таму што гэта агульныя назвы як для хлопца, так і для дзяўчыны.

дзяўчы́нка 1—5, 7—11, 15, 19, 20, 22—31, 37, 53, 54, 57—59, 62, 64, 65, 86, 87, 99, 100, 104, 105, 117—119, 123, 138, 141, 142, *дзеўчы́нка* 51, 52.

дзéўчынка 20, 35, 46, 52а, 56, 66, 94, 101, 111, 118, 122, 133. *дíвчынка* 92, 94а—98, 103, 108, 109, 132. *дывчынка* 90.

дзяўчóнка 12—14, 16, 32, 35, 36, 41, 42, 44, 73, 75, 77, 78, 80, 81, 124, 125, 128. *дзеўчóнка* 17.

дзяўчу́к 10, 11, 45, 47—49а, 55, 112, 142. *дзеўчу́к* 102, 135, 136. *девчу́к* 134. *дівчу́к* 94а. *дывчу́к* 90, 92, 96, 96а, 103, 132. *дэвчу́к* 108, 109.

дзеўчынёха 21. *дзіўчынёха* 6. *дзіўчынёшка* 10, 11. *дзіўчънёшка* 8а. *дзяўчынёшка* 8. *дзяўчó* 53, 54, 60, 71. *дзяўчá* 50, 54, 55. *дзеўчá* 62, 113. *дзéўча* 37.

дзяўчаня́ 50. *дзеўчаня́* 137. *дзяўчанё* 53. дзеўчанё 31.

дзéвачка 18, 38, 72, 88, 116, 120, 121, 124, 127, 129, 130, 136, 142. *дзéвочка* 106, 107, 114. *дзéвычка* 39, 40, 42, 44, 74, 76, 84, 85, 89. *дéвочка* 134.

Адзінкавыя: *дзіўгá* 37. *дзіўчанёнка* 11. *дзіўчанётка* 9.

Адведзены: *падрóстак* 5, 6, 47, 77, 86, 111, 139, 141. *падрóстык* 79. *пудрóстак* 5. *подрóсток* 91, 96. *підрóстокь* 98. *пудрóсток* 90, 95, 108. *пóдрастак* 115. *падурóстак* 10. *вырóстак* 6. *вырóсток* 106, 108. *недарóстак* 66, 129. *недарóсток* 93, 135. *нідарóстык* 43. *ныдорóсток* 131. *нідарóслік* 35. *падлéтак* 53, 76. *падлéток* 135. *подлéток* 113. *підлы́ток* 96. *пудлéток* 137. *пу́длеток* 138. *пу́длыток* 95, 132.

Карта № 174

НЯБÓЖ, НЯБÓГА (пры звароце)

№ 2893 «У якім значэнні ўжываюцца словы нябож, нябога, нябожа: а) пры звароце да пляменнікаў, б) да дзяцей наогул, в) да небаракі (з адценнем ласкавасці)...»

Картаграфуюцца словы *нябóж, нябóга* пры звароце.

пры звароце да пляменнікаў 2, 7, 8, 18, 62, 66, 67, 69, 71, 72, 74, 99, 101, 104—108, 111—117, 120, 120а, 132, 134—137, 139, 141, 142.

пры звароце да небаракі 10, 11, 16, 17, 31, 35, 53, 56, 59, 73, 75, 76, 81, 83—85, 104, 107, 118, 119, 125, 129, 131, 134, 135, 140.

пры звароце да дзяцей 37, 38, 46, 60, 61, 64, 74, 76, 77, 94а, 97, 104, 105, 108, 109, 113, 114, 121, 127, 132, 137, 140, 142.

пры звароце да людзей (з адценнем ласкавасці) 27, 60, 65, 82, 93, 94, 95, 96, 98, 103, 113, 124, 133, 135.

словы *нябóж, нябóга* у прыказках: 26 *(ты, нябóжа, памажы́)*, 36 *(ня́бога яго ведаіць)*, 86 *(на табе, нябожа, што мне нягожа)*. 102 *(на тобе, небоже, што мне нігоже)*, 124 *(на табе, нябожа, што сабе негожа)*. 128 *(на табе, нябожа, што сабе нягожа)*.

Іншыя выпадкі: пры звароце да жонкі 20. сірата (без апекуна) 88. прозвішча чалавека 90. пры звароце да зяця 121. незвычайны чалавек 125. цёткін муж 126. пакойнік 138.

словы *нябóж, нябóга* не зафіксаваны: 1—6, 8а, 9, 12—15, 19, 21—25а, 28—30, 32—34, 39—45, 47—52а, 54, 55, 57, 58, 61, 63, 68, 70, 78—80, 89, 91, 97, 100, 110, 122, 123, 130, 133.

Карта № 175

ДЗЯДЗІНА

№ 2898 «Я. н. жонка роднага дзядзькі: цётка, дзядна, дзядзіна, дзядзінка...»

На карце паказаны лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назвы жонкі роднага дзядзькі.

дзя́дзіна 1—12, 14—17, 19—25, 26—38, 40—44, 46, 48, 49а—54, 56—58, 60, 62—81, 104—106, 100—102, 104—106, 110—113, 115, 118, 119, 123, 128, 129. *дзя́дзена* 125. *дя́дына* 90, 91, 94а—96а, 103, 108, 109, 132. *дéдына* 92, 97, 98, 131.

дзя́дзінка 7, 77, 81, 84, 85, 87, 89, 128, 129.

дзя́дна 47, 49, 116, 120—121, 124, 126, 127, 137, 140—142. *дзя́нна* 107, 112—114, 117, 118, 122, 133, 135, 136, 138, 139. *дя́нна* 134.

цётка 4, 8а, 10, 11, 13, 15, 18, 21, 25а, 39—45, 52а, 55, 57, 59, 61, 66, 67, 69, 71, 75, 78, 79, 82, 93, 104, 111, 113, 115, 118, 119, 136. *ціéтка* 107. *тéтка* 131. *тётка* 94, 103. *тíтка* 95, 96, 98, 109. *тіютка* 90, 108. *тю́тка* 94а, 132.

Карта № 176

СТРЫЕЧНЫЯ БРАТЫ, СЁСТРЫ

№ 2900 «Я. н. дзеці родных братоў, родных сясцёр: стрэчныя, стрыечныя, першай стрэчы, дваюрадныя...»

Тэмай карты з'яўляецца агульная назва дваюрадных братоў і сясцёр. Паказаны лексічныя і акцэнталагічныя адрозненні. Назвы ў адзіночным і множным ліку картаграфуюцца адным і тым жа знакам. Лексема *двухрóдныя* картаграфуецца як *дваюрóдныя, з брат дзéці, збрадзéтныя, брáтнія дзéці* як *збрадзéці*. У назвах *стрыéчныя, стрэчныя, стрынэ́чны, стры́днія, пéршай стрэ́чы, пéрша стрынь, пéрвой строчэ́* і г. д. картаграфуюцца карані слоў. Ад картаграфавання адведзены канкрэтныя назвы братоў і сясцёр.

дваю́радныя 4, 9—11, 24, 26, 28, 36, 51, 53, 55, 57, 59—62, 64, 70, 71, 73, 77, 80, 81, 88, 93, 104, 118, 120—121, 125, 128—130. *дваю́рыдныя* 16, 29, 35, 40, 41, 75, 76, 78, 79, 83, 84, 87, 89. *дваюръдныя* 13, 41, 42. *дваюрудныя* 43. *двъюрадныя* 5. *дваюръднъі* 12. *дваюрудныі* 39. *дваюръднъй* 15. *дваюрдныя* 8. *двоірыᵉдные* 107. *двоюродны* 97, 131. *двоюрыдны* 95, 96. *двуюрудны* 91. *двуюруднэ* 98. *дваюрныя* 2, 10, 11. *дваюрныі* 1, 6. *дваюрнъі* 8а. *дваюраныя* 32, 65. *дваюранныя* 21, 27, 33, 37, 99, 115. *дваюрунныя* 38. *дваюръннъя* 34.

дваюрóдныя 7, 67, 117, 119, 127, 140. *дваюрóдные* 137. *дваюрóдны* 90. *дваярóдные* 136. *двайрóдныя* 139, 141, 142. *двайрóдные* 135. *двоюрóдные* 101, 114. *двоюрóдны* 94, 94а, 96а, 102, 103, 108, 109. *двоерóдныя* 111. *двоірóдные* 113. *двоіру́дныя* 132. *двуюрóдныя* 83. *двуйрóдные* 106. *двухрóдныя* 10, 11.

стрыéчныя 3, 4, 11, 18—20, 25а, 26, 31, 46, 57, 65, 67, 94. *стрыéшныя* 10. *стрэ́чныя* 24, 25, 47, 53, 54, 58, 59, 62, 67, 100, 104, 112. *стрéчныя* 6, 22, 23, 26, 27. *стрынэчны* 95, 103. *стрыдзэ́чны* 92. *стрэ́днія* 69, 105. *стрэдніе* 114, 137. *стрэ́дные* 135. *стры́днія* 133. *стрéнные* 138. *пéршай стрэчы* 19, 20, 52, 54, 56, 57, 59, 62, 63, 100, 104. *пéршай стрéчы* 27. *пéршай устрэчы* 67. *пéршуй стрэчы* 49. *пéршая стрэч* 25. *пéрша стрэч* 50. *першастрэчныя* 62. *у пéршай стрэчы* 23, 45, 48, 49а, 52а, 61, 66. *у пéршай страчы́* 106. *пéрвай стрэчы* 58. *пéрвай строчэ́* 107. *пéршы стрíнь* 108. *пéрша стрынь* 94а, 95. *першастрíнь* 109.

збрадзéці 25, 63. *з брат дзéці* 102. *збрадзéтныя* 10, 11. *брáтнія дзéці* 6, 66.

Адведзены: *брацéннікі* 14, 74, 82, 123. *брацéнікі* 30, 72, 85, 86. *брацíшкі* 17. *брáткі* 134. *сястру́шкі* 14, 17, 123. *сястру́хі* 30, 74. *сястру́хны* 34. 74. *пасёстры* 85, 86.

Карта № 177

КАРМІЦЬ ДЗІЦЯ ГРУДЗЬМІ

№ 2912 «Карміць грудзямі дзіця: сасіць, саіць... Карміла, сасіла, саіла...»

Пры картаграфаванні ўлічваліся толькі карані слоў і не ўлічваліся фанетычныя і граматычныя формы слова. Дзеянне *карміць* называецца словам або спалучэннем слоў.

Ад картаграфавання адведзены адказы, якія з'яўляюцца адпаведнікамі дзеяслову *есці*, а не *карміць*. Адным знакам картаграфуюцца *даць цыцкі (грудзі)*і *даць пассаць цыцкі (грудзі)*.

карміць 9, 23, 25а, 29 (нов.), 30—34, 37—39, 43, 45, 46, 53, 54, 59, 62, 63, 67—71, 73—75, 81—89, 100, 104, 112, 115, 118, 119, 121, 124—127, 129, 137. *корміць* 102, 114, 138, 140. *корміть* 134. *корміті* 94 (рэд.). *корміты* 97. *кормыты* 96а. *кормыць* 133. *корміць* 35, 57. *карміла* 8а, 57, 80, 116, 142. *корміла* 107. *кормыла* 131. *курмыла* 92. *пакорміць* 117. *карміць грўддзю* 26, 77—79, 86, 99, 111, 128. *карміць грудзьмі* 40—42, 61, 71, 86. *карміць грудзямі* 36, 44, 120, 136. *грудзямы карміла дзіця* 123. *грудзьмыма кормыты* 90. *карміла грўддзю* 84. *корміць грудзьмі* 2 (цяпер). *грудзьмі карміла* 51. *грудзьмі корміць* 71. *корміла грудзьмі* 102. *карміць сіськой* 16, 25. *карміць дзіця цыцкаю* 50. *карміла цыцкою* 69. *цыцкай карміла* 93. *корміць цыцкою* 101. *ціцькою кормыты* 90. *цыцкою кормыць* 133. *корміць грудзьмі* 106.

сасіць 1, 5, 7—15, 17, 21, 24, 29 (трад.), 35—26, 107, 120а, 122. *сосіць сіськой* 2 (даўней) 6, 24. *сасіла грудзёй, грудзямы* 4. *сасіла грудзьмі* 116. *сасіла, высасіла* 6. *пасасіць дзіця* 28.

саіць 3, 18—20, 22, 47—49а, 52—52а, *соіць, пасаіць* 58.

даць цыцкі 26. *цыцкі даць* 60, 65, 74. *даць цыцку* 56. *даваць ціцькі* 113. *даваць цыцкі* 134. *даваць цыцку* 135. *даты ціцькі* 91. *даваты ціцьки* 90. *даваты цыцкы* 94а, 95, 103, 108, 109. *даваті цыцку* 94. *цыцку даваты* 96, 96а, 132. *даватэ цэцкэ* 98. *давала цыцкы* 92. *трэ даць цыцкі* 106. *даць цыцкі* 120а. *даць грудзі* 46. *даць грудзей пассаць* 117. *дай дзіцяці пассаць цыцку* 27. *дай дзіцяці цыцкі пассаць* 64. *даць дзіцяці пассаць цыцкі* 105. *даць ссаць цыцку* 72. *даць дзіцяці пассаць* 110.

Адведзены: *дай дзіцёнак пассець* 30, 40, 105. *дзіця сцець сіську* 39. *ссаць* 55, *цыцку ссе* 56, 66. *дзіця ссала* (ссе) 66, 77, 80, 122. *цыцку ссаці* 93. *сцэ цыцку* 101. *пассе цыцку дзіця* 139. *ссе цыцку* 141.

Карта № 178

СТАЯЧАЯ КАЛЫСКА

№ 2916 «Я. н. калыска: а) якую падвешвалі да столі, б) якая стаяла на падлозе, в) якую бралі на поля...»

Карта складзена на матэрыяле адказаў на пытанне 2916 б). Карта на пункт а) гэтага ж пытання ў атлас не ўключана, т. я. яна ёсць у ДАБМ, карта № 247.

Рэалія, што картаграфуецца на данай карце, параўнальна новая. Аб гэтым сведчаць такія адказы: «не было», «даўней не было», ці ўказваецца, што спецыяльнай назвы няма (30, 47, 62, 92, 100). У асноўным назва гэтага тыпу калыскі такая ж, як і назва вісячай калыскі, якая з'яўляецца традыцыйнай для беларускай вёскі.

На карце ўлічаны толькі карані слоў. Фанетычныя і словаўтваральныя варыянты не ўлічваюцца. У некаторых адказах ёсць азначэнне, якое ўдакладняе (канкрэтызуе) тып рэаліі (*калыска качаная, стаячая* і інш.). На карце гэта не адзначана.

У наступных пунктах прыведзены заўвагі збіральнікаў і інфарматараў: 39 *калыска, люлька (аднолькава)*. 40 *нашы дзеці у такой не калыхаліся*. 44 а) *люлька*, б) *калыска* (але часта і без дыферэнцыяцыі). 46 *калыбель гавораць толькі, без розніцы*. 56 *пазней рабілі калыску і на палу качалі* 67. *калыска стаяла на падлозе, краватка цяпер.* 72 *катанка — каліс іх ня было.* 73 *калыска (цяпер, раней не было)*. 80 *не было стаячых, цяпер называюць калыска стаячая.* 95 *колыска, дырывяна колыска, колыска, шо стоіць, колысь іх ны було.* 120а *калыска (пазнейшая)*. 135 *калыска, калыска пахадзюшча.*

Як *катанка* картаграфуецца *качанка, качэль* і падобныя лексемы.

калыска 3, 8а, 15, 18, 21, 22, 25, 25а *(цяпер тока калыска)*, 26, 27, 33—44, 49а, 52а *(цяпер стаіць калыска)*, 56, 58—61, 63 (нов.), 65, 67, 68, 71, 73 *(цяпер)*, 75, 78, 82, 86 (рэдка), 88, 89, 99, 104, *(на падлозе на катках)*, 111, 112, 116, 118, 120а *(пазнейшая)*, 121, 124 *(не было раней — калыска стаячая)*, 126, 129, 135, 141. *колыска* 94а, 95, 101, 102, 106, 113, 114, 131, 136, 137. *калыска стаячая*, 23, 80, 142. *стаяча калыска* 139. *стаючая калыска* 81. *колыска стояча* 122. *калыска з нагамі* 127. *колыска стоячая* 140. *калыска качаная* 57, 64. *колыска дзераўянная* 134 (нов.). *колышка* 94 *(стояча)*, 117. *кулэска* 98 (часцей).

люлька 8а, 12, 14, 17, 28, 31, 32, 38 *(з'явілася нядаўна)*, 39, 41, 70, 75, 86, 87, *стаячая люлька* 128. *люлька стыячыя* 29. *люлька стаюшчая* 37.

калыбель 46. *калубель* 21 (трад.) 49, 50. *кальбель* 55. *кольбель* 133. *колубель* 107. *калубель на бягунах* 51.

качалка 9—11, 21, 76, 119 *(стаяла)*. *качанка* 24, 53 *(з дзерава робяць)*, 54, 68, 69, 97, 120. *качанніца* 37. *каталка* 110. *катанка* 72, 74, 111, 112 *(ложачак, які качаецца)*, 115. *качэль* 1, 5, 7. *качэля* 13, 105. *качэлька* 6, 8, 8а. *качэлькі* 2.

ложак 6. *ложачак* 6, 25, 66. *ложачык* 4. *лыжачок* 90. *ложачко* 45. *лыжычко* 96а. *ложачка* 48, 52. *ложачка дзяціная* 19. *ложачка на бігунох* 20. *ліжечок* 108. *ліжечок (в мэнэ нэ було)* 109.

стаяк 37. *стаячка* 75. *стаючка* 83, 84. *стаянка* 77, 118. *стойка* 85.

зыбка 79, 88.

крыватка 16. *краватка* 67. *кроватка* 91, 96 (нов.). *дзецкая крываць* 40.

коічка 132 *(нэ було кэдысь)*. *коечка* 103.

Адзінкавыя: *калыханка* 97. *нэнька, ненька* 98.

Карта № 179

КАЛЫСКА, ЯКУЮ БРАЛІ Ў ЧАС ЖНІВА

№ 2916 «Я. н. калыска... в) якую бралі на поле...»

Рэалія — калыска, што бралі на поле — старажытная. Таму ў некаторых адказах указваецца, што інфарматары яе не ведаюць, і прыводзіцца назва рэалій, якія выкарыстоўваюцца з гэтай жа мэтай: 1 *не называлі, начоўкі бралі, а то ў снапах паляжыць.* 2 (бралі) *калмашку, цігалі на калёсах.* 105 *на поля-каляска.*

На карце не ўлічаны словаўтваральныя і фанетычныя варыянты слоў. Як *люлька* картаграфуецца *люлька-лубянка*. Знак не пастаўлены там, дзе збіральнікі не атрымалі адказа.

калыска 18, 20, 21, 27, 30, 39, 40, 45, 49а, 52, 56, 57, 61—63, 70, 71, 76, 100, 115, 119, 120а, 121, 124—126, 135, 139. *колыска* 90, 97, 122, 132, 136, 137, 140. *калысачка* 75. *колысочка* 97, 103. *калышка* 72, 93, 120. *колышка* 91, 94, 117. *кулышка* 92. *калыска палатняная* 29, 53. *колыска полотняна* 96. *калыска парцяная* 52а. *портяная колыска* 95. *палняная калыска* 54. *калыска абшывана* 48. *лубяная калыска* 25а, 77.

люлька 8, 16, 17, 33, 34, 39, 41, 42, 44, 73, 75, 78, 80, 82, 86 (рэд.), 87—89, 123, 128, 129, 142. *люлька на пяльцах* 13. *люлька з тыгынамі* 29. *люлька с кастылямі (насілкамі)* 36. *люлька вісушчая* 37. *люлька-лубянка* 28.

калыбель 46, 67, 104. *калубель* 50, 60, 68, 69, 112. *кальбель* 55, 66, 110, 111, 113. *калубенька* 5. *калбель* 106. *калюбель* 76. *кулубель* 31, 74. *кольбель* 114, 133. *колібель* 108. *колібіль* 109. *колубель* 102, 107. *колюбіль* 94а. *колубілька* 103. *калубель на калках* 49а. *парцяная калубель* 58.

лубянка 6, 47, 59, 65, 81, 83, 84, 116, 118. *луб'янка* 127. *лубяначка* 124. *лубка* 101. *лупка* 99 *(на поле лупку бралі)*.

таганы 10, 11, 29. *тъганы* 15, 32. *тъган* 29.

палатнянка 141. *пылытнянка* 35, 82. *палатняначка* 25.

нэнька 96а, *нэнечка, ненечка* 99.

Адзінкавыя: *казюлі* 7. *зыпка (на бярозе падвешана)* 9. *валачынка* 14. *валакі* 26. *маячок* 20. *палявушка* 22. *тырмазы* 43. *калыхалкі* 79. *калыханка* 86. *пысахі* 85. *калаганы* 135.

Адведзены: *начоўкі бралі* 1. *калмашка* 2, 3. *каляска* 105. *каробка з дранє* 134.

Карта № 180

ЛАСКАВАЕ (пра дзіця)

№ 2928 «Дзіця лісліваe, лісаваe...»

На карце адлюстраваны лексічныя і словаўтваральныя варыянты слоў. Граматычная форма слова не ўлічваецца.

У некаторых выпадках зроблены заўвагі аб тым, што словы *лісліваe* і *ла́скавае* маюць celosнае значэнне: *ла́скавы* — гэта пяшчотны, а *ліслівы* 'хітры'. Напрыклад, *ліслівы (до́брыцца, як лісіца), лісавая* 127, *(як лісіца)*.

Невыразнасць карты можа і тлумачыцца там, што ёсць адценні ў слоў, што картаграфуюцца, аднак збіральнікамі гэта не адзначана. У 49а п. *лідкава* можна матываваць адзнакай 'схільны да любасці ў вялікай ступені'. Прыведзеныя словы, а таксама *прылёпістае* (77), *прыхільнае* (52), *прыю́тнае* (108) і некаторыя іншыя маюць эмацыянальную афарбоўку.

Як *лісліваe* картаграфуецца *улісліваe, уле́слівае, леслівае.*

ліслівая 2, 10, 11, 25а—26, 29, 38, 58, 59, 63—65, 69, 75, 76, 81, 105, 120а, 129. *лісліваe* 31, 54, 46, 53, 54, 67, 70, 71, 73, 92, 104, 111, 112, 116. *лісліваё* 30, 60, 61, 99. *ліслі́въя* 39, 85. *ліслівa* 74, 140. *лісліваe* 101, 136, 137. *лісліво* 50, 55, 56, 62. *ліслівыя* 78, 79, 84, 89. *ліслівые* 86. *ліслівэ* 110, 138. *лыслывэ* 131. *ліслівы* 9 *(добрыцца, як лісіца). ле́слівая* 82. *ляслівое* 137. *улісліваяя* 3. *уле́слівая* 129.

ільслівая 12. *ільслівыя* 16. *ільслівае* 14. *ільслівы* 13.

ліса́вая 19 *(як ліска)*, 20, 24, 52а, 66, 68, 72, 118, 121, 124, 127 *(як лісіца). ліса́вае* 21, 28, 139, 141. *ліса́вое* 134. *лісаво́е* 117, 122. *лісаваё* 53. *ліса́въя* 15, 41. *ліса́выя* 42, 44, 84. *ліса́ва* 48, 142. *ліса́вэ* 107, 114, 133. *ліса́вый* 41, 42.

ла́скавае 80, 88, 125, 128. *ла́скавая* 18, 119. *ла́скавыя* 32. *ла́скывая* 33. *ла́скывыя* 40, 83. *ла́скавы* 8, 126. *ла́скавый* 1. *ла́скывый* 40. *ла́сковэе* 94, 109. *ла́сковэ* 96а, 106.

ласка́вае 22, 23, 45, 115, 120, 123. *ласка́вая* 2, 3, 52, 58, 65, 69, 77. *ласка́ваё* 37. *ласка́вэе* 113, 132. *ласка́ва* 95, 98. *ласка́во* 97. *ласка́вэ* 90, 91, 94а, 96, 103, 108.

лізлівая 23, 27. *лізлівае* 57 *(ла́сціцца)*.

лізу́ха 69.

лёзная 5, 6 *(перава́жна)*

Адзінкавыя: *ла́шчая, як лісіца* 6. *лісцівы* 35. *лісцівае* 102. *лісцівая* 129. *лідкава дзіця* 49а. *прыхільная* 52. *прывітлывэ* 108. *прыўле́сная* 129.

Адведзены: *лаго́дны* 4. *віскліваяя* 25. *хітрэнька* 74. *прылёпістая* 77. *покі́рнэ* 90. *мазёпа* 97. *прыю́тнэе* 108.

Карта № 181

ВЫЦЯЦЬ

№ 2931 «Дзіця выцяць, ударыць... Нагу выцяў, ударыў...»

На карце паказана пашырэнне слоў *уда́рыць (уды́рыць)* і *вы́цяць, сту́кнуць,* якія маюць значэнне 'нанесці ўдар каму-н..., па чым-н. або чым-н.', 'сцёбнуць, секануць', 'нанесці ўдар чым-н. гнуткім, тонкім'.

У адказах сустракаліся словы *набіць, пабіць, абабіць, вы́сеч, вы́сцібаць, апсе́ч,* якія маюць іншае значэнне — 'нанесці шмат удараў, збіць', а таксама лексемы тыпу *задзяліць, зба́хтітэ, атпру́дзіць; нада́ць* і інш., што маюць эмацыянальную афарбоўку і ўказваюць таксама на нанясенне шматразовых удараў. Усе гэтыя словы адведзены ад картаграфавання. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці і граматычныя формы слоў пры картаграфаванні не ўлічваліся.

уда́рыць 1, 5, 10, 11, 14, 15, 17, 21—24, 25 (суч.), 25а—27, 28 (нов.), 29, 30, 31, 33—38, 40—43, 49а, 54, 73—75, 78, 80—82, 100, 102, 111, 112, 115, 117, 118, 121, 123—129, 137, 138, 140, 141. *уда́ріць* 12, 13, 16, 32, 39, 44, 79, 83—89. *уда́ръць* 8а. *уда́рыті* 94. *уда́рыў* 3, 5, 17, 18, 29—31, 33, 35, 37, 38, 43, 54, 57, 73—76, 78, 80—82, 101 (ці папругай), 117, 118, 121, 127—129, 137, 139. *ударыў* 112. *ударі́ў* 12, 13, 16, 39, 79, 83, 86, 88, 89.

уды́рыць 45, 107, 114, 120а, 122, 126, 133. *уды́рыть* 134. *уды́рыў* 107, 114. *удырыла* 45. *уда́рыв* 103 (рэд.). *уды́рыв* 94а, 108, 109, 132. *уды́ріў* 134. *уды́рів* 113. *вдырыты* 109. *удэ́рыць* 19.

вы́цяць 18, 23, 25 (трад.). 27 (трад.), 49, 52а—56, 58—61, 63—67, 69 (даўн.), 71, 72, 99, 100, 101 (рукой), 104, 105, 110, 111, 127. *вы́цець* 62. *вы́цяты* 90, 92, 95—97, 103, 109, 131. *вытятэ* 98. *вы́цяў* 20, 53, 54, 56, 57, 59, 60, 64, 65, 67, 72, 99, 104, 105, 110, 127. *вы́цеў* 62. *вы́тяв* 90, 95, 103, 109, 131. *вы́теў* 134. *вы́тявса ного́ю* 91. *ву́цець* 140. *ву́цяць* 115, 116, 120. *ву́цяў* 115, 116, 120, 142. *вэ́тяв* 98. *вы́тнуць* 134. *вы́тнуты* 97. *вы́тнуў* 60. *тётэ* 98 *(міцно). тев* 98 *(міцно)*.

Адзінкавыя: *нагу́ пабі́ў* 4. *гняну́ць* 10 (як *гняне́ць па каро́ві) сціба́нуць, сцёбнуць* 29. *сікану́ць* 36. *сту́кнуць* 41. *сту́кнуў* 47. *здаць* 50 (па назе). *жыгну́ць* 81. *сада́нуў* 86. *зба́хтітэ* 98. *апціг пу́гай* 124. *лупану́ць* 129.

Адведзены: *вы́цегці, вы́цег* 113. *набіць* 8, 17, 19, 22, 26, 46, 49а, 50, 51, 61, 68, 69 (суч.), 70, 71, 75, 80, 106, 119, 128, 135, 136, 139. *набіці* 93. *набіті* 94. *набы́ты* 91, 96, 103. *набэ́тэ* 98. *набі́ў* 1, 20, 142. *пабіць* 24, 26, 57, 68. *абабі́ць* 2, 6, 8. *абабі́ў* 4. *пабіла* 25 а. *пабі́ў* 4, 14, 17, 70. *забі́ў* 106 *(но́гу)*. 135. *забы́в* 96 *(но́гу)*, 108. *збі́ў* 119. *рабёнка абабі́ў* 4. высеч 7. *сцёбнуць* 29. *задзяліць* 48. *здаць* 50 *(паназе́). зада́ць* 52, 77 *(яму́). лупіць, атпру́дзіць, налупі́ць, даць ба́ню, налупцава́ць* 75. *апсе́ч* 84. *натрыпа́ты, зорва́в* 103. *урэ́заць* 114.

Карта № 182

ДУЖАЦЦА, БАРУКАЦЦА

№ 2932 «Хлопцы борацца, барукаюцца, дужацца...»

Пры картаграфаванні фармальныя паказчыкі слова не ўлічваюцца, картаграфуецца корань слова.

бо́рацца 3, 29, 34, 38 *(борӑцца)* 45, 74, 100, 111, 112, 119, 120а, 126. *баро́цца* 1. *бо́рацця* 90. *бо́руцца* 5, 7, 8а, 15, 35, 62, 93, 102—104, 108—110, 113, 114, 132—134, 137. *бо́руцця* 95—96а. *бо́руця* 92, 97, 98, 131. *бо́рюцца* 12—14, 16, 17, 32, 44, 79, 84, 89, 106. *бо́руться* 91. *бо́рутця* 97. *бо́раюцца* 9, 30, 37, 53, 54, 60, 72, 73, 75, 76, 80—82, 115, 116, 118, 120—124, 127, 128, 135, 136, 138, 141. *бо́руюцца* 33, 36, 78. *бо́рiюцца* 41, 86. *борююцца* 42, 83, 85. *бо́реюцца* 117. *бо́рацца, бо́руцца* 6. *бо́рацца, бо́раюцца* 70, 125, 129, 140, 142. *бо́руцца, бо́раюцца* 77 (переважн.). *баро́цца, бо́рацца* 28. *баро́цца, бо́руцца* 4, 8, 46. *бо́рюцца, бо́ріцца* 87. *бо́рюцца, бо́ріюцца* 39. *бо́рыцца. бо́рыюцца* 40.

ду́жацца 10, 48, 54, 58, 59, 63, 111. *ду́жаюцца* 21, 23, 24, 27, 49, 52, 52а, 57, 60, 65, 67, 77, 94, 94а, 101, 105, *ду́жуцца* 26. *ду́жаяцца* 25. *ду́жацця* 92. *паду́жаемся* 2. *ду́жацца, ду́жаюцца* 11, 49а, 66, 68, 71, 107. *ду́жацца, ду́жаліся* 69.

бару́каюцца 31, 99. *барука́юцца* 50 (трад.), 54—56, 59, 61, 64. *барука́цца, барука́юцца* 51.

до́ляцца 20. *до́ляюцца* 19, 22. *до́лююцца* 18.

Адзінкавыя: *хо́даюцца, хо́даліся* 69 *(адзін другога схо́даў). брыжку́юць хло́пцы* 114. *сілеюцца* 134.

Апісальныя канструкцыі: *у барца́ хо́дзяць* 2. *барца́ хо́дзяць* 3. *у ду́шкі дра́ліся* 25а. *у запа́сы хо́дзяць* 47. *у ду́шкі пашлі* 52.

Карта № 183

ЧВЭ́РЫЦЬ (значэнне слова)

№ 2758 «Чвэрыць: гаварыць непрыстойнае...»

На карце паказана семантыка слова *чвэ́рыць*. Адным знакам абазначаны словы: *чвэ́рыць, чво́рыць, чва́рыць, чве́рыць, чвырыць.*

'гаварыць непатрэбшчыну, глупства': *чвэ́рыць* 18 (гаварыць абы-што), 19

(гаварыць насмех), 20 (гаварыць тое, што не трэба), 49а *(чвэрыць нешта)*, 50 *(гаварыць пустоя)*, 51 *(пляцé нікудышнае)*, 53 *(гаварыць усякая)*, 54 (гаварыць непрыстойнае), 55 (гаварыць абы-што), 60 (жартаваць, гаварыць абы-што), 61 *(гаварыць пустоя)*. 62 *(гаварыць пустоя, няма чагó слухаць)*, 65 *(сказáў нешта такóя, што слухаць ня мóжаш)*, 99 *(гаварыць абы-штó, няма чагó слухаць)*, 100 (гаварыць абы-што), 104 *(абы-штó чвэрыць)*, 106 (гаварыць абы-што, выдумліваць), 107 (гаварыць абы-што), 112 (гаварыць лухту), 115 *(чвэрыш абы-штó)*, 133 (гаварыць абы-што). 134 (гаварыць непатрэбнае), 137 *(гаварыць несамастóйнае, немá чагó слухаць)*, 142 *(гаварыць што папáла)*. *чвэрыці* 101 *(чвэрыш ты, буцьшчо)*. *чвэрыты* 132 *(гаворыты абы-шó)*. *чвóрыць* 46 *(пазбірáюцца і чвóрáць, гавóраць усякая)*, 117 *(чвóрыць усякая, гавóрыць абы-штó)*, 120 *(гавóрыць усякая)*. *чвáрыць* 48 (гаварыць абы-што). 49 *(гавóрыць усякая)*, *чвéрыць* 74 *(гавóрыць абы-штó, не даé рабіць)*.

'вырабляць штукі, дурэць': *чвэрыць* 102 (дурэць, гарэзнічаць). *чвэрыты* 95 *(робыты всякы выделкі, шалысты вытворáть)*, 96а *(вытворяты абы-шо)*, 103 *(выробляты жярты)*, 108 (свавольнічаць), 109 *(нэмаладу шчо робыты)*. *чвэрытэ* 98 (вельмі дурэць, сваволіць). *чвэріть* 113 (вельмі жартаваць, дурэць). *чвóрыць* 114 *(чвóрыць камедзію)*.

'паводзіць сябе непрыстойна': *чвэрыты* 90 (рабіць кепскае, непрыстойнае), 91 (рабіць глупства), 92 (рабіць дрэннае), 96 *(шось робыты ныдóбрэ)*, 97 (рабіць што-н. дрэннае). *чвэрытэ* 98 (рабіць нешта дрэннае). *чвэрыці* 93 *(кéпское наробіці)*. *чвэріті* 94 *(шо нэ трэбо робіті)*.

Адзінкавыя: *чвэрыць* 73 (устар. *Глядзіць у вóчы, калі ядуць, напрáшваецца на яду, чвэра, кап далі яму*). *чвырыць* 75 *(чвырыць вачáмы, кап ухапіць што)*.

Адсутнасць слова: 1—17, 21—45, 47, 52, 52а, 56—59, 63, 64, 66—72, 76—89, 94а, 105, 110, 111, 116, 119, 121—130, 135, 136, 138—141.

Карта № 184

ВЫДЗІРÁЦЦА (значэнне слова)

№ 2759 «Выдзірацца: насмяхацца, дражніцца...»

На карце паказана семантыка слова выдзірацца.

'лаяцца': *выдзірáцца* 51 *(лáяцца, сільна адбрэхвацца)*, 100 *(лáяцца)*, 101 *(ох, і выдзірáецца яна! Чагó крычыш?)*, 102 (прыставаць, лаяцца), 106 *(ні выдзірáйся, ні лáйся!)*, 107 *(вонá спосóбна выдзірáцца, лáяцца)*, 110 *(выдзірáцца рóзнымі славáмі)*, 111 (лаяцца), 112 *(за што яна выдзірáецца?)*. *выдырáтыса* 108 *(мóцно крычáць)*.

'насміхацца': 53, 54, 104.

'фанабэрыцца': 19 (задавацца, фарсіць; *яна выдзірáецца, а няма з чагó*).

Адсутнасць слова: 1—18, 20—52а, 55—99, 103, 105, 109, 113—142.

Карта № 185

ДЗЯЎКАЦЬ (значэнне слова)

№ 2760 «Дзяўкаць: гаварыць абы-што...»

На карту нанесены словы *дзяўкаць, зяўкаць, цяўкаць* у значэнні 'гаварыць абы-што'. Як *дзяўкаць* картаграфуюцца *дзяўгаць, дзёўкаць, дзёвгаты*, як *жванькаць* картаграфуюцца *жвэнькаць, джвэньгаць*, як *цяўкаць* картаграфуецца *цёўкаць*.

дзяўкаць 19, 20, 23, 45—47, 49, 51, 53, 55, 56, 60, 63, 77, 99, 100, 104, 105, 107, 110—112, 114—117, 119, 121, 126, 127, 137, 138, 140. *дзяўкаты* 92. *дзяўкаті* 94. *дзявкаты* 94а, 95, 108, 132. *дзявкать* 113. *дзёўкаць* 122, 135. *дзяўгаць* 50, 52а, 54, 58. *дзяўгаць* 59. *дзяўгаці* 93. *дзявгаты* 96, 96а. *дзёвгаты* 97.

зяўкаць 4—6, 8, 8а, 10, 11, 28. *зяўкъць* 15.

цяўкаць 1, 14, 25, 66, 71, 80, 106, 117, 120, 120а, 123, 125, 128, 139. *цяўкыць* 36, 43, 78, 81, 83, 84. *цёўкаць* 74.

жванькаць 75. *жвэнькаць* 118. *джвэньгаць* 118.

Адзінкавыя: *дзябаць* 24 *(яна дзябаіць пустóя)*. *дзéйкаць* 30 (гаварыць абы-што). *джáўгаць* 70. *дзéньгаць* 71. *дзячыць* 84.

Карта № 186

ВАЙЦЯЦЬ (значэнне слова)

№ 2763 «Вайцяць: з крыўдаю сказаць, крыўдзіцца на каго-небудзь»

На карце паказана семантыка слова вайцяць. Як *вайцяць* картаграфуецца слова *ванцяць*.

'упікаць, папракаць, выказваць крыўду': *вайцяць* 2 *(ты на мяне вайцяла, выгавóрвала)*, 6 *(вайцяіць мне, ня любіць прáўды)*, 19 (выгаварваць, папракаць), 25 (выгаворваць крыўду, папракаць), 27 *(выгаварыў абіду сваю, звайцёў, не вайцяй, ты сама дáла чалавéку грóшы)*. 48 (крыўдзіцца), 49 (упікаць, выказваць крыўду), 50 (крыўдзіцца). 57 (выказваць сваю крыўду: *я яму звайцяла*), 80 (выказваць крыўду: *што ты вайцяеш, я нічóга ні знáю)*, 99 (выказваць крыўду: *я ёй вывайціла, хай слухае)*, 100 (выказваць крыўду), 104 (выказваць крыўду, з крыўдаю сказаць), 106 (упікаць, крыўдзіцца на каго-небудзь).

'лаяць каго-небудзь': *вайцяць* 20 *(вывайціла яго; я яго вывайцяю)*, 24 *(усякія слóвы тóлькі вайцяіць і вайцяіць)*, 52 *(звайцявáць* — збэсціць), 53 *(казáць на чалавéка нехарóшая)*.

'гаварыць недарэчнае': 28 *(вайцяіш абы-што)*, 61 (гаварыць лухту), 77 *(перастáнь вайцяць аднó і тóе ж, ерунду гавóрыш)*. *ванцяць* 29 *(абы-што ванцяць)*, 30 *(ванцяіць, гавóрыць абы-што)*, 31 (гаварыць абы-што, *ванцяіць*).

Адсутнасць слова: 1, 3—5, 7—18, 21—23, 25а, 26, 31—47, 49а, 51, 52а, 54—61, 63—68, 70—79, 81—98, 101—103, 105, 107—142.

Карта № 187

РЭЙДЗІЦЬ, ЛÉЙДЗІЦЬ

№ 2765 «Рэйдзіць, ляйдзіць, лейдзіць: плеткаваць, хлусіць, брахаць, трапаць языком...»

Картаграфуецца пашырэнне лексем.

Пры картаграфаванні не ўлічваліся фармальныя асаблівасці слова.

19 *рэйдаць (рэйдая — гавóра так ці не так)*. 20 *рэйдзіць* — гаварыць абы-што *(будуць рэйдзіць і рэйдзіць, як сабярýцца пляткáркі)*. 47 *рэйдаць — трапáць языкóм, брахáць (ні рэйдай быля чагó, ніхтó цібé слухаць ні бýдзя)*. 48 *рэйдаць (ні рэйдзі, бо праганю зáраз)*. 49 *рэйдзя — ніпрáўду кáжа*. 51 *рэйдзіш чорт ведае што, чапуху, рэйдзіць бýдзя*. 52 *рэйдаць (рэйдаеш і рэйдаеш, хóдзячы па вýліцы — языкóм мéлеш)*. 53 *рэйдзіць — брахáць, трапáць языкóм, лáйдзіць, лéйдзіць*. 54 *рэйдзіць, нарэйдзіць — пляткáрыць, хлусíць, брахáць, трапáць языкóм*. 62 *рэндзіць*. 93 *рэйдзіці, шалóціці — абы-што гаварыць*. 96 *рэйдаты — хлусіць, трапáць языкóм; рэйда* — аддзеяслоўны назоўнік. 97 *рэйдзіць, лéйдзіць*. 98 *рэйдэтэ* — гаварыць абы-што, няпраўду. 100 *рэйдзіць* — абы-што гаварыць, 139 *рэйдзіць — шальнóе гаварыць, трапáць языкóм*.

Адсутнасць слова: 1—18, 21—46, 49а, 50, 53, 55—61, 63—92, 94—95, 96а, 99, 101—138, 140—142.

Карта № 188

ДЗЕ́ЙКАЦЬ (значэнне слова)

№ 2766 «Дзейкаць: перадаваць няпэўныя навіны...»

На карце паказана значэнне слова *дзейкаць* і яго геаграфія.

У асноўным *дзе́йкаць* мае значэнне 'перадаваць няпэўныя звесткі, гаварыць тое, што можа і не пацвердзіцца'. У двух пунктах адзначана, што яно сінанімічна слову *прадка́зваць* (79, 81). Гаворка аб будучым мае таксама значэнне няпэўнасці.

Як *дзе́йкаць* картаграфуецца *пусціць дзе́йкі.*

15 *дзе́йкаць — перадава́ць няпэ́ўную навіну́.* 29 *дзе́йкыць.* 31 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 33 *дзе́йкаць* — гаварыць няпэўнае. 35 *дзе́йкыць.* 36 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 37 *здзе́йкалі* — перадалі няпэўныя навіны. 41 *дзе́йкыць (дзе́йкалі, што ён ужо́ быў жына́т).* 42 *дзе́йкыць, пусцілі дзе́йкі.* 44 *дзе́йкаць* — гаварыць няпэўна, разважаць. 54, 59 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 60 *пуска́ць дзе́йку, пуска́ць дзей-барадзе́й* — перадаваць няпэўныя навіны. 62 *дзе́йкаць.* 63 *дзе́йкаць* — гаварыць абы-што. 65 *дзе́йкаць* — пусціць пагалоску. 66 *дзе́йкаюць, што яго́ няма́.* 69 *дзе́йкаць (што-та дзе́йкаюць; ні чула ты новасць? А людзі дзе́йкаюць).* 70 *пусцілі людзі такія дзе́йкі, але пра́ўда ці не?.* 72 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 74 *дзе́йкаць (толькі ж ты дзейкі тыя перадавала, с цябе ўсе дзейкі ідуць).* 77 *дзе́йкаць (а ня дзе́йкай ты ўжо).* 79 *дзейкаць — прадка́зваць, перадава́ць што-н. непра́вільна.* 80 *дзе́йкаць — перадава́ць чу́ткі, плёткі.* 81 *дзе́йкаць* — прадказваць, гаварыць пра будучае, перадаваць няпэўныя навіны *(быва́ла дзе́йкалі пра вайну).* 82 *дзе́йкаць.* 83 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 84 *дзе́йкыць.* 95 *де́йкаты* — перадаваць няпэўныя навіны. 96 *дэ́йкаты* — перадаваць няпэўныя навіны. 97 *дэ́йкаты* — перадаваць няпэўныя навіны. 98 *дэ́йкатэ* — перадаваць няпэўныя навіны. 103 *дэ́йкаты — каза́ты ны вэ́льмы пэ́вно, чы то пра́вда, чы то не́.* 107 *дзе́йкаць.* 108 *дэ́йкаты — говоры́ты, шо тру́дно розобра́ты.* 109 *дэ́йкае — гэ́то гомо́ныть, мурмы́чэ.* 118 *дзе́йкаць.* 121 *дзе́йкаць* — гаварыць няпэўнае *(дзе́йкае ні зіму́, ні ле́та).* 123 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны. 124, 127, 128 *дзе́йкаць.* 131 *дэ́йкаты* — перадаваць няпэўныя навіны. 132 *де́йкаты — ныпра́вду говоры́ты, ты́хэнько, та́йно.* 137 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны *(так ля магазіна дзе́йкалі).* 139 *дзе́йкаць — трапа́ць языко́м.* 142 *дзе́йкаць* — перадаваць няпэўныя навіны.

Карта № 189

МАЙНА́ЧЫЦЬ (значэнне слова)

№ 2768 «Майначыць: трызніць, гаварыць без памяці...»

На карце паказана пашырэнне лексемы *майначыць* і яе значэнне. Форма слова пры картаграфаванні не ўлічвалася.

18 *майна́чыць — несправядліва гаво́раць.* 19 *майна́чыць — абману́ць, падве́сці.* 20 *майна́чыць, маніць — непрыто́мны гаво́рыць, у мані гаво́рыць.* 29 *майна́чыць* — абмануць, гаварыць няпраўду. 53 *майна́чыць* — гаварыць абы-што. 54 *майня́чыць, намайня́чыць* — гаварыць, рабіць нядобрае, *майня́чыць* — трызніць. 57 *майна́чыць* — трызніць, *майна́цыя* — брэд хворага, галюцынацыя *(майна́чыў — не́шта здава́лася яму́).* 59 *майна́чыць* — гаварыць абы-што, тлуміць галаву. 70 *майна́чыць:* а) гаварыць глупства, б) трызніць. 62 *майна́чыць — гавары́ць, быць без па́мяці.* 100 *змайна́чыць* — украсці, прапіць. 103 *майна́чыты — як паскыда́іш добро́, ны эконо́мыш (хозяйство розмайна́чыв).* 104 *майна́чыць* — трызніць *(хво́ры майна́чыць), майна́чыць — гавары́ць без ро́зуму, абы-што.*

Карта № 190

ЧУТКА

№ 2776 «Я. н. чутка: чутка, пагалоска, погаласка...» Мн. лік: чуткі, погаласкі, галасы, дзейкі...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы чуткі і акцэнталагічныя варыянты слова *пагало́ска: по́галаска, пагало́ска.*

У н. пп. 66, 70, 79, 83, 107 знак *(дзе́йка)* пастаўлены на аснове адказаў на пытанне № 2766 «Інструкцыі...» Адным знакам картаграфуюцца формы адз. і мн. ліку. Як *слух* картаграфуецца назва *слых,* як *по́галас– пагало́с.* Адводзяцца ад картаграфавання словы: *но́васць, сплётні, вы́думка, няпра́ўда, звóды, брэ́хні,* якія не маюць адносін да тэмы данай карты. Адводзіцца ад картаграфавання у н. п. 42 слова *пыгало́скі* ў сувязі з заўвагай інфарматара: *дзе́йкі пашлі пы дзярэ́ўні, пыгало́скі — пы лясу́.*

чу́тка 7, 9, 13, 14, 28, 29, 31, 34, 35, 37—39, 43, 44, 57, 59, 61—63, 65—67, 73, 75, 77—82, 87, 88, 91, 92, 94 (рэд.), 94а—96а, 98, 102—104, 107—109, 111—114, 117, 118, 124—129, 132—136, 139—142. *чу́ткі* 3, 27, 69, 83, 84, 110.

по́галаска 2, 18, 19, 21, 23, 25, 25а, 45—50, 52—57, 59, 60, 62, 65, 67, 71, 72, 99, 100, 105, 115, *по́голоска* 90—94, 94а (рэдк.), 95 (рэдк.), 96, 102, 103, 106, 108, 117, 131. *по́гылыска* 8а, 16. *по́гулуска* 98. *по́галаскі* 24, 69, 116. *по́голоскы* 97.

пагало́ска 6, 8, 10, 11, 17, 26, 29, 63, 70, 76, 111, 118, 121, 122, 124, 126—129, 141. *погoло́ска* 114, 117, 134, 135, 137, 138. *пыгало́ска* 5, 32, 37, 41, 43, 44, 78, 81, 84, 86, 88. *пыгало́скі* 80, 84.

по́галас 5. *пагало́с* 82.

га́ласкі 30.

дзе́йка 15, 37, 41, 59, 60, 62, 63, 65, 66, 75, 77, 81 *(дзе́йкі, дзе́йкаць),* 82, 104, 107, 118, 121, 124, 127, 129, 139, 142. *дэ́йка* 95, 96, 98, 103, 108, 109, 132. *дзе́йкі* 29, 31, 33, 36, 42, 44, 54, 68—72, 74, 79, 80, 83, 84, 123.

пагаво́рка 20, 64, 75, 120, 128. *поговó́рка* 134, 140. *пыгаво́рка* 89. *пагаво́ркі* 27.

погово́р 132, 140.

слух 41, 76. *слы́хі* 51, 74, 89.

слы́шка 12.

Адзінкавыя: 1 *чува́ць (чува́ць, што бу́дзіць вясе́лля).* 4 *шэ́мрыць (людзі шэ́мруць).* 20 *гаво́рацъ (гаво́рацъ людзі).* 24 *гук (гук пашо́ў, што вясе́лля бу́дзіць).* 86 *каза́лі (каза́лі людзі).* 96а *мо́ва пашла́.* 120а *гаво́рка (гаво́рка пашла́ па сялу́).* 130 *абгу́к.*

Адведзены: 9 *но́васць.* 40 *сплéтні.* 49а *звóды, брэ́хні.* 92 *сплётні.* 93 *няпра́ўда.* 101 *вы́думка.*

Карта № 191

ЗАПЫТАЦЬ

№ 2777 «У каго-н. запытаць, спытаць, спрасіць...»

На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'звярнуцца да каго-н. з пытаннем'.

папыта́ць 2, 3, 18, 19, 21, 22, 25, 25а, 27, 28, 30, 38, 47, 49а, 50, 52, 53, 55, 56, 58—69, 72—74, 76, 77, 80—82, 100, 110, 112, 115, 118—120, 122, 125—128, 130, 141, 142. *папыта́ці* 93. *попыта́ць* 101, 106, 113. *пупыта́ць* 29, 84. *пыпыта́ць* 107. *попыта́ці* 102. *попыта́ты* 94а, 108, 109. *папата́ць* 33. *папута́ць* 116, 120а, 139. *попута́ць* 114, 117, 136, 140. *попута́ть* 134, 135.

запыта́ць 4, 5, 8, 10, 11, 20, 23, 24, 26, 31, 37, 46, 48, 49, 52а, 54, 57, 62, 67, 71, 75, 81, 84, 105, 121, 124, 129, 138. *зъпъта́ць* 8а. *запата́ць* 6. *запута́ть* 134.

спыта́ць 35, 43, 45, 54, 65, 67, 80, 83, 99, 104, 111, 113, 124, 126, 137. *спыта́ті* 94, 95—97. *спыта́ты* 90, 92, 94а, 103, 108, 109, 131, 132. *спата́ць* 39. *спіта́ть* 133. спітатэ 98.

спрасіць 1, 5, 7, 8а, 9, 13—17, 28, 29, 31, 34—36, 39, 40—44, 73, 78, 79, 82—89, 123, 127—130, 141, 142 (нов.).

Карта № 192

ПАРАДА

№ 2778 «Даць параду, савет...»

На аснове адказаў на дадзенае пытанне складзена карта, на якой паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назвы парады.

пара́да 2—6, 8а, 10, 11, 18—23, 27, 30, 45—49а, 51, 52а, 54, 56—58, 61—67, 70, 72, 77, 99, 100, 104, 105, 111, 122, 124, 129, 141. *пора́да* 90, 91, 93—97, 101—103, 106—109, 113, 114, 117, 132, 134, 136—138. *пура́да* 92.

ра́да 16 (рэд.), 20, 24—25а, 29, 33, 35, 52, 53—55, 73, 75, 80, 81, 82, 84, 85, 127, 134.

саве́т 1, 5, 7—9, 12—17, 25а, 26, 28, 31, 32, 33—44, 63 (нов.), 67, 69, 71—76, 78—89, 110, 112, 115, 118—120а, 123, 125—128, 130, 140, 141. *сове́т* 114, 117, 131, 134—137.

Карта № 193

ПАРАІЦЬ

№ 2778 «Параіць, пасаветаваць, парадзіць...»

На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'параіць'. Як *пара́дзіць* картаграфуецца слова *ра́дзіць,* як *пасаве́таваць* картаграфуецца слова *саве́таваць*

пара́іць 4, 8а, 10, 11, 23, 26, 27, 29, 50, 52а—56, 59—69, 72, 75, 76, 105, 111, 115, 118, 121, 124, 126, 127, 129, 130, 139, 142. *пыра́іць* 30, 33, 35, 40, 41, 81, 82, 85, 88, 89, 104. *пора́іць* 114. *пора́іть* 134. *пора́іты* 94а (рэдк.), 95 (рэдк.) 103, 108, 132. *пура́ятэ* 98.

пара́дзіць 2, 3, 5, 6, 8 (трад.), 8а, 23—25, 27—29, 45—49а, 51, 52, 53, 54, 57, 58, 60, 67, 70, 73, 75, 77, 99, 118, 122, 127, 135, *пора́дзіць* 101, 102, 106, 113, 137. *пыра́дзіць* 16 (рэдк.), 35, 80—82, 84, 85. *пора́діть* 134. *пора́діті* 94. *пора́дыты* 91, 93, 103, 107—109, 131, 132. *пура́дыты* 92, 94а—96а. *ра́дзіць* 3.

пасаве́таваць 7, 8, 9, 72, 74—76, 110, 112, 115, 116, 118, 120, 120а, 126—128, 135 (рэдк., нов.), 142. *пасуве́таваць* 119. *посове́товаць* 114, 117. *посове́товать* 134. *посове́товати* 133. *пасаве́тываць* 12, 14, 15—17, 31, 32, 34, 36—44, 73, 80—82, 85—87. *пасаве́туваць* 71, 129, 130. *посове́туваць* 137, 140. *пысаве́туваць* 78, 79, 83, 84, 88, 89. *саве́таваць* 1.

Карта № 194

АБЯЦАЦЬ

№ 2780 «Што-небудзь абяцаць, абяшчаць, дакляраваць...»

На карце супрацьпастаўляюцца дзеясловы са значэннем 'абяцаць'.

абяца́ць 19, 26, 27, 31, 45, 49—51, 52а—57, 59, 67—69, 112, 115, 124, 139 (цяпер), 142. *абіца́ць* 37, 74, 75. *обеца́ть* 134. *обыца́ты* 94а (рэдк.). *обыця́ты* 90—92, 95, 96.

абяшча́ць 67, 70, 71, 93, 112, 116, 118—122, 125—130, 135—142. *абешча́ць* 5, 9, 120. *обешча́ць* 113, 114, 117. *абішча́ць* 1, 11—17, 34—36, 38—44, 73, 75—81, 83—89, 123. *обешча́ть* 133, 134. *обішча́ты* 94а. *обышча́ты* 91, 92 (нов.), 131, 132, *обэшча́ты* 109. *убішча́тэ* 98. *обышчёты* 97. *обышча́ты* 90, 96а.

даклярава́ць 3, 8, 18—25а, 26 (трад.), 28, 45—56, 58, 60—65, 72, 93, 99, 100, 104, 105, 110, 111. *даклірава́ць* 2, 4, 6. *дыклірава́ць* 8а, 29, 30, 33. *доклярова́ць* 102, 113. *дакляртова́ть* 106. *доклярова́ті* 94. *доклярова́ты* 94а (рэдк.)—96 (рэдк.), 103, 132. *дэклярова́ты* 108, 109 (трад.).

маніцца 7 *(я ей манілася даць квакту́ху),* 10 *(манілася прыехаць і не прыехала).*

суліць 32, 35, 129.

Карта № 195

КЛІКАЦЬ

№ 2784 «Як кажуць: зваць, клікаць, гукаць, валаць...»

Картаграфуюцца дзеясловы са значэннем 'голасам запрашаць падысці з блізкай адлегласці'. У н. пп. 3, 52, 100 знак *(вала́ць)* пастаўлены на аснове матэрыялаў СП-ЗБ (1, 1979). Адводзіцца ад картаграфавання слова *зваць* у сувязі з заўвагай інфарматара: н. п. 94а *зва́ты на вэсілле.*

клікаць 2, 5, 6, 8, 8а, 10—12, 15, 19—23, 25—27, 29, 31, 35, 47—63, 65, 67, 70, 73, 99, 100, 102, 104, 106, 107, 111. *клікыць* 13. *клікать* 134. *клікаці* 93. *клікаті* 94. *клыкаты* 92, 94а—97, 109, 130, 131. *клыкатэ* 98. *клекаты* 90.

зваць 1—5, 7, 8а, 9, 12—19, 21, 24, 25а, 28, 29, 31, 32, 34—36, 40—44, 64, 67—70, 75, 76, 78—89, 112—114, 116—119, 120а—122, 124, 125, 127—130, 135, 136, 139, 141. *звать* 134. *зва́ці* 133. *зва́ты* 90 (рэдк., нов.), 132.

гука́ць 14, 16, 30, 32, 33, 35—44, 53—55, 57, 66, 67, 69, 71—81, 101, 102, 105, 110, 112, 114, 115, 117—130, 136—139, 141, 142. *гука́ть* 134. *гука́ці* 133. *гука́ты* 108, 109.

вала́ць 3, 25а, 52, 52а, 54, 57, 100.

Карта № 196

КЛІЧА

АЛА 1432 'зовет кого-нибудь'

На карце паказаны лексічныя адрозненні ў назве адзначанага паняцця. Як *заве́* картаграфуецца *заве́ць* і *зо́віць.*

кліча 10А, 11А, 14А, 16А, 26А, 27А, 29А, 31А, 44А, 49А, 50А, 67А, 50, 61. *клічэ* 45А, 47А, 56А, 57А, 115. *клычэ* 48А, 64А. *клечэ* 43А.

заве́ 16А, 19А, 28А, 30А, 32А—35А, 38А—40А, 46А, 53А, 55А—63А, 65А—67А, 70, 115. *зове́* 45А, 51А, 52А, 54А. *заве́ць* 2А—7А, 9А, 12А, 13А, 15А, 17А, 18А, 20А, 21А, 23А—25А, 36А, 41А, 42А. *зо́віць* 1А. *завёць* 22А.

зве 43А, 45А.

гука́е 57А, 58А, 61А. *гука́я* 33А, 35А—37А, 67А. *гука́іць* 42А (гучна кліча).

Карта № 197

ГУКА́ЦЬ (значэнне слова)

№ 2784 «Як кажуць: зваць, клікаць, гукаць, валаць...»

На карце паказана семантыка слова *гука́ць.*

'голасам запрашаць падысці з блізкай адлегласці': 6, 14, 16, 30, 32, 33, 36—44, 54, 55, 57, 66, 67, 69, 71—81, 83—88, 101 *(гука́ці),* 102, 103 *(гука́ты),* 105, 106, 108, 109, *(гука́ты),* 110, 112, 114, 115, 117—130, 133 *(гука́ці),* 134 *(гука́ть),* 136—142.

'голасам запрашаць падысці з далёкай адлегласці, крычаць': 3 *(у лéсі гукáць)*, 18 *(калі далёка — укáць)*, 22 *(гукáць — як дáлей, у лéсе гукáць)*, 23 *(гукáць — мóцна крычáць)*, 34 *(гукáюць у лéсе)*, 47 *(гукáла мóцна, ніхтó не адгукнýўса)*, 49, 50 *(гукáць далéко)*, 52а *(гукáць далёка)*, 53 (моцна крычаць), 55 (гукаць далёка), 56 *(у лéсі гукáюць)*, 64 *(гукáць мóжна ў лéсі)*, 95 *(гукáты — крычáчы клыкаты на. растоя́нії)*, 98 *(гукáтэ — як далёка)*, 103 *(як далёка — гукáты)*, 113 *(гукáць* — калі далёка), 132 *(гукáты* — на значнай адлегласці), 135 *(гукáць* — як далёка), 140 *(гукáць — калі знахóдзіцца далёко)*.
'размаўляць, гаманіць': 2 *(сядзíць і гукáіць самá сабé пад нос)*, 10 *(гукáць* — размаўляць), 11 *(гукáць* — гаварыць), 24 (размаўляць), 28 (гаварыць).
Адзінкавыя: 73 *(гукáць* — зваць у госці), 94а *(звáты на вэсілле)*.

Карта № 198

РЭХА

№ 2785 «Я. н. рэха: эха, рэха, погаласкі, гула...»
На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў рэха. Словы *адгалóсак, адгалóска* (адз. лік.) картаграфуюцца як *адгалóскі* (мн. лік), слова *вэх* картаграфуецца як *вэ́ха*, слова *вóгаласкі* — як *вóдгаласкі*, слова *лёхат* — як *ля́хат*, слова *вэ́дур* — як *вэ́дра*.
рэ́ха 1, 7, 10, 11, 22, 25а—29, 31, 35, 37, 48, 52, 57, 58, 63, 67—69, 71, 72, 77, 81, 85, 104, 120, 130, 137. *рэ́хо* 46, 47, 55, 61, 62, 102, 111, 136.
вэ́ха 132. *вэх* 108 (вэх ідэ́).
э́ха 9, 14, 18—20, 40, 45, 50, 51, 52а, 59, 80, 88, 104, 116, 141, 142. *э́хо* 91—93, 96, 97, 105, 110, 139, 140.
я́ха 60, 64—66. *я́хо* 99.
ля́хат 53, 54. *лёхат* 56.
адгалóскі 2—5, 8а, 16, 17, 25, 33—36, 38—40, 43, 44, 73, 74, 79, 80, 84, 118, 129. *ыдгалóскі* 86, 87, 89. *адгалóсак* 70, 125, 126. *адгалóсык* 32. *адгалóска* 124.
пагалóскі 75, 77, 128, 141. *пыгалóскі* 41, 42, 78, 83, 85, 89. *поголóскі* 112.
пóгаласкі 76, 81, 118, 119, 127, 140.
пагалóс 123. *пыгалóс* 82.
вóдгаласкі 24. *вóгаласкі* 21.
гóлас 94, 115, 116, 120а *(гóлас па лéсе ідзé, разлягáецца)*, 122, 128, 137 *(от гóлас ідзé, галасы́ ідýць ў лéсі)*, 140 *(гóлас раздаéцца, як гукáе ў лéсе)*, 142 *гó-лос* 101, 106, 109, 112—114, 117, 133.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *адгалóсця* 12. *гáласка* 30. *галóскі* 15.
гук 23, 49, 53, 90, 94, 94а, 96, 96а, 103, 104, 107.
згук 62, 131, 132.
гулы́ 7, 8, 13.
луна́ 134, 135, 138.
вэ́дра 95. *вэ́дро* 131. *вэ́дур* 98.
Адзінкавыя: *атзыўкі* 6. *атклíчкі* 8.

Карта № 199

МОЎЧКІ (СЯДЗЕЦЬ)

№ 2786 «Сядзець моўчкі, цішком, нішком...»
Пры картаграфаванні не ўлічаны словаўтваральныя і акцэнталагічныя варыянты слоў — картаграфуюцца карані слоў.
У 96 і 129 пп. ёсць заўвагі аб ўжыванні слоў: *нышкóм, ты́хонько, тышкóм* (рэдка); *мóўчыкі, цішкóм* (рэдка). У 9п. знакі пастаўлены на аснове наступнага запісу: *сядзéць цішкóм, але рабіць маўчкóм*.

маўчкóм 3, 7—9, 11—13, 18, 30, 35, 39, 43, 52, 54, 78, 83, 112, 127, 130. *моўчкóм* 102. *мовчкóм* 101, 103. *маўчакóм* 25, 41, 47, 57, 75. *мóўчъкъм* 15. *мóўчкам* 62, 110. *мóўчкым* 29. *мóўчакам* 77. *мóўчыкам* 60, 76. *мóўчакі* 69, 120а, 121. *мóўчыкі* 119, 124, 129, 138. *маўчакá* 36, 73, 81, 82, 129. *муўчыкá* 84. *мóўчака* 118, 128. *мóўча* 33, 35, 42, 86, 87, 89. *маўчá* 4. *мóўчынька* 80. *мóвачкам* 6. *мóўчкі* 1, 2, 10, 17, 20, 37, 51, 53, 54, 69—71, 78, 81, 82, 84, 85, 88, 111, 112, 117, 120, 122, 124, 125, 127 *(мóўчкі)* 133—135, 137, 139—142. *мóвчкы* 108, 132. *мовчкóм* 92. *мóўчачкі* 116.
цішкóм 3, 5, 9, 12, 14, 16, 19—24, 25а—29, 31—35, 37, 44—46, 48, 53—55, 57, 62, 63, 65, 68, 70, 73, 75, 79, 81, 82, 84, 101, 104, 111, 118, 119, 123, 126, 129, 139. *тишкóм* 94. *тышкóм* 91, 96, 103, 108, 109, 132. *тэ́шком* 98. *ціха* 8а, 10, 11, 27, 52а, 58, 59, 67, 68, 80, 85, 88, 104, 119, 125, 127, 128, 130. *цíхо* 56, 106. *ты́хо* 92, 96а, 109, 131. *цíхóм* 61. *цішкá* 50. *цíхамá* 53. *сцíхамá* 53. *цíханька* 2, 49, 64, 74, *цíхенька* 117, 118, 122, 142. *цíхінька* 58. *цíхынька* 43. *цíханько* 56. *ты́хынько* 96. *ты́хэнько* 97. *пацíхай* 99.
нішкóм 72, 93, 107. *нíшкам* 53, 67, 105, 110, 114, 115. *нíшком* 113, 134. *ны́ш-ком* 90, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 132. *нэ́шком* 98. *ны́шчком* 131. *нíшчачкам* 66, 112. *нíшчэчкам* 114.
безмóўные 94.

Карта № 200

РАЗУМЕЦЬ

№ 2795 «Як гавораць: кеміць, цяміць, разумець, панімаць, кмеціць...» АЛА 1323 'понимает' понимает — razume — rozumie.
Сярод слоў, якія пералічваюцца ў пытанні ЛАБНГ, відаць, можна вылучыць дзве групы, якія адрозніваюцца сваёй семантыкай. Вылучаюцца лексемы са значэннем 'спасцігаць розумам, асэнсоўваць' і 'разбірацца', 'разумець сэнс падзей, гаворкі'. Да першай групы адносяцца словы *разумéць, панімáць*, да другой — *кéміць, ця́міць, кмéціць, саабражáць, кумéкаць*.
Тэмай дадзенай карты з'яўляецца супрацьпастаўленне лексем са значэннем 'спасцігаць розумам сэнс, змест, асэнсоўваць'. У радзе пунктаў збіральнікамі зроблены заўвагі аб значэнні слоў, а таксама аб ужыванні іх: 16 *пынімáць, пéтрíць* (пра дзіця). 44 *ця́міць* — разумець здатна, *пынімáць* — разумець наогул. 80 *па-нíмáць, разумéць* (радзей). 95 *кмíтыть, понімáе* (нов.), *розумíе* (трад.). 96 *понімáе, розумíе* (рэдка). 102 *знаць, понімáць, цíковáці (разумéць* — пра дзіця, дарослага). 103 *понімáе* (нов.), *розумíе, кмэтыть (догáджуецца)*. 108 *понімáе, тя́мыть, розумíе* (рэдк.). 139 *ця́міць, кмéціць, разумéць* (цяпер).
Марфалагічныя асаблівасці слоў пры картаграфаванні не ўлічваюцца.
Ад картаграфавання адведзены лексемы *знáе, вміе, увéдаў*, так як мы лічым, што яны маюць іншыя значэнні: 'ведаць што-н., умець, пазнаць што-н.': *увéдаў* (105), *вміе, знáе* (100, 108), *знáе* (45А, 47А, 57А), *знáя* (26А, 29А, 44А, 67А), *вéдае* (45А, 57А), *умéіць* (23А).
Паколькі ў пытанні няма размежавання па адценнях значэнняў, пералічаных ніжэй слоў, няма гарантыі, што лексемы, якія нанесены на карты № 200 і 201, не перакрываюць адна адну. Часткова гэтым можна тлумачыць і запаўненне картаў. Па гэтай жа прычыне не ставіўся знак адсутнасці слова на картах.
панімáць 1, 4, 8, 10, 17, 19, 21, 25, 26—29, 31, 37, 47, 50, 52—55, 59—61, 63, 66, 67, 73—76, 80, 82, 86, 88, 112, 115—120, 122, 123, 125—130, 135, 140, 142. *пынімáць* 16, 35, 40, 43, 44, 78, 79, 83, 84, 87, 89. *пънімáць* 8а, 15, 39, 41, 42, 85. *понімáць* 102, 107, 138. *панімáці* 93, 134. *понімáті* 94. *понымáць* 133. *пунімáты* 91, 92, 96а. *панімáя* 20, 25а, 58, 69. *панімáе* 111, 113, 120а. *панімáць* 36. *пъні-мáіць* 34. *понімáе* 90, 95—97, 101, 103, 106, 108, 109, 132. *пунімáтэ* 98.

разумéць 4, 6, 10, 11, 19, 31, 44, 45, 48, 52—54, 56, 57, 59, 62, 67, 70, 80, 81, 97, 99, 104, 118, 124, 125, 127, 129, 139, 142. *розумéць* 136. *розумéці* 94. *рузумéць* 85. *рызумéць* 83. *рязумéць* 88. *разумéя* 25а. *розумíе* 90, 95, 96, 103, 108, 109, 132. *рузумíтэ* 98.

цямíць 7, 8а, 9, 13, 14, 29, 30, 35, 38, 41, 43, 44, 46, 53, 57, 70, 72, 77, 79, 81, 84, 104, 105, 113, 114, 124, 129, 130, 135—138. *цямаць* 118. *цямніць* 33. *тямíть* 134. *тямыць* 108. *тéмыть* 131. *прыцéміць* 7.

кéміць 2, 3, 5, 9—11, 22—24, 32, 53, 57, 59, 60, 64, 65, 68, 76, 77, 111 *(с)кéміць* 86.

кмéціць 54, 121, 126, 135, 138, *кмэ́тыть* 103. *кмíтыть* 95. *скмéтыв* 132. *кмэ́тыть* 92. *кумéкаць* 51, 81. *кумéкыць* 35. *кумéкая* 49. *кумéкае* 114.

сабражáць 75. *сыбразíць* 40. *сыбражáіць* 35. *събражáіць* 12.

шýпіць 35, 75, 127, 128.

Адзінкавыя: *пéтрыць* 16, 79. *капавáць* 21. *галавá вáрыць* 50. *вáрыць* 131. *дóбра разбірáецца* 71. *разбірáць* 133. *дóбра знáя* 100. *цікавáці* 102. *кéпшыць* 131.

АЛА: *панімáць* 17А. *панімáіць* 3А, 6А, 7А, 9А, 12А, 13А, 15А, 18А, 33А, 52А, 55А. *пынімáіць* 1А, 2А, 4А, 5А, 20А—22А, 24А, 41А. *пънімаіць* 42А. *панімáе* 10А, 30А, 50А, 53А, 63А, 66А. *панімáя* 11А, 14А, 16А, 19А, 26А—29А, 34А—37А, 40А, 44А, 46А, 49А, 50, 58А—62А, 67А, 70. *пънімáя* 38А. *пынімáя* 39А. *панімáе* 42А. *понымáе* 43А, *понімáе* 48А.

разумéіць 3А, 6А, 12А, 13А. *разумéе* 10А, 30А, 32А, 115. *разумéя* 11А, 26А, 27А, 29А, 31А, 39А, 50, 61, 67А, 70. *розумéе* 45А, *розумíе* 43А, 64А.

Карта № 201

ЦЯМІЦЬ

№ 2795 «Як гавораць: кеміць, цяміць, разумець, панімаць, кмеціць...»

На падставе гэтага ж пытання складзена карта № 200, пры якой знаходзіцца увесь даведачны матэрыял: каментарыі і спіс слоў. Тэмай дадзенай карты з'яўляецца лексічнае супрацьпастаўленне слоў са значэннем 'разбірацца, разумець сэнс падзей, гаворкі'.

Карта № 202

ПАМЯТЛІВЫ

№ 2798 «Я. н. той, хто добра помніць: памятлівы, памятушчы...»

На карце паказаны асноўныя словаўтваральныя і акцэнталагічныя варыянты назвы чалавека з добрай памяццю. Як *памятýшчы* картаграфуецца *помнятýшчы, памытю́шчый*, як *пáмятлівы — пáмнятлывы*. Адным знакам картаграфуюцца *памяткí, пáміткі* і *памéткі*.

Ад картаграфавання адведзены лексемы, што маюць іншае значэнне ці адценне: *кéмны, панятны, бышкавíты, кмéткі*.

пáмятлівы 3, 8, 9, 11, 14, 17, 19, 20, 25а, 28, 37, 38, 45, 50, 55, 59, 60, 69—71, 73, 76, 77, 88, 110, 112, 116—120, 123, 125, 129, 130, 137, 139, 142. *пáмятлівый* 36, 86. *пáмітлівы* 13, 29, 32—35, 43, 44, 75, 78, 127. *пáмітлівый* 16, 39, 40—42, 79, 80, 83, 87, 89. *пáмітлівый* 85. *пáмітлівъй* 15. *пáметлівы* 82, 124, 128. *пáматлíвí* 138. *пáмнятлывы* 131. *запáмятлівы* 30.

памятлíвы 18, 47—49, 52, 54, 62—64, 66, 67, 72, 99, 104, 105, 111, 115, 121, 126. *паметлíвы* 96а, 100, 113. *паметлíвы* 136. *паметлíвый* 107. *пометлíвы* 114. *помэтлíвы* 93.

памітлывí 97. *памітлывый* 92.

пáмятушчы 2, 5, 6, 8, 21, 25, 46, 51, 57, 68, 141. *пáмітушчы* 4, 24. *пáмітушчый* 7, 8.

памятýшчы 22, 31, 52а—54, 56, 58, 59, 61, 111. *паметýшчы* 94. *паметýшчый* 108, 109. *пометýшчы* 102. *пом'ятýшчый* 109. *памытýшчый* 90, 95. *помытýшчый* 91, 96, 97. *памэтýшчы* 101, 133. *памэтýшчый* 103. *памытю́шчый* 132. *памнятýшчы* 98. *памятýшлівы* 74, 120а.

пáмятны 20, 23, 27, 135. *пáмітный* 84.

пымяткí 44, 105. *пáміткій* 84. *пометкí* 134. *памéткі* 122.

Іншыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *памéнтлівы* 53. *памéнтны* 53. *памнетлы́вый* 131. *пáміткывы(й)* 89.

нызабýтный 103.

Апісальныя назвы: *пáмяць харóшая* 69. *пáмаць харóша* 106. *пáмяць дóбрую мáя* 52. *пáмяць дóбрая* 120а. *дóбра пóмніць* 26, 140. *пóмня дóбра* 58.

Карта № 203

ПАМЯТАЦЬ

№ 2799 «Утрымліваць у памяці: памятаць, помніць...»

На карце адлюстраваны дзеясловы са значэннем 'утрымліваць у памяці'. Супрацьпастаўляюцца словаўтваральныя варыянты. Граматычная форма дзеяслова не ўлічваецца: картаграфаванне рабілася на аснове адказаў у інфінітыве і ў асабовых формах. Ад картаграфавання адведзены лексемы *кéміць* і *ýздумляць*, так як яны маюць іншае значэнне. У наступных пунктах ёсць заўвагі аб ўжыванні слоў: 67 *пóмніць, памятáць* (стар.), 69 *дóбра пóмніць, памятáя* (пераважна першае). 86 *пóмніць, пáмятаць* (рэдк., вучні). 94 *паметáю, пóмню* (рэдка). 120а *пóмніць, памятáць* (трад.).

пóмніць 1—5, 7—11, 13, 15, 16, 18—24, 25а, 26, 29, 30, 32—34, 36—44, 46—48, 50, 51, 52а—54, 56, 57, 59, 60, 62—73, 75, 76, 78—80, 82—89, 99, 107, 111—121, 125—130, 135—142. *пóмніть* 134. *пóмніты* 97, 131. *пóмню* 12, 52, 94. *пóмня* 31, 77. *пóмняць* 55, 61. *пóмніт* 102. *памнятáтэ* 98.

пáмятаць 14, 17, 27, 37, 45, 53, 69, 86, 88, 111, 116, 123, 126, 133, 139, 141. *пáмітаць* 75, 80. *пáмітыць* 29, 35, 84, 85, 89. *пáматаць* 101. *пáмятая* 25. *пáмятае* 119, 120а.

пáмітъвъць 15. *пáметаваць* 124. *пáмітувыць* 16, 85.

памятáць 54, 67, 74, 100, 104, 105, 110, 121, 135. *паметáть* 133, 134. *пам'ятáць* 113. *паматáць* 106. *памятýя* 49. *паметáю* 94. *памітáць* 28. *помытáты* 92, 95, 96, 97, 103, 132. *пом'ятáты* 96а, 108, 109. *памэтáці* 93. *помынтáты* 90, 91. *помы^этаты́* 103.

пáмітнаваць 127.

пóўніць 2, 6.

Карта № 204

ЗАБЫЦЬ, ЗАБЫЦЦА

№ 2801 «Не ўтрымаць у памяці: забыць, запомніць...»

Супрацьпастаўляюцца на карце лексічныя варыянты ўказанага ў пытанні дзеяння. Пры картаграфаванні фанетычныя і марфалагічныя формы дзеясловаў не ўлічваюцца.

Як *запáмятаваць* картаграфуецца *запамятáць*.

забы́ць 5, 11, 14, 16, 17, 27—37, 39—42, 48, 49, 53, 57, 62—65, 67, 68, 70—75, 78, 80—85, 88, 100, 104—107, 112, 116, 118—121, 123—130, 135, 137, 139. *забывáць* 1, 18, 100, 122. *забýць* 102, 113—115, 117, 133, 135, 136, 138, 140. *забýть* 134. *забýты* 91, 96, 96а, 103, 131, 132. *забýтэ* 98. *забы́ці* 93. *забувáць* 142. *забýв* 92. *забувáе* 141. *забы́ў* 12, 89. *забы́цца* 2, 3, 6, 8—11, 13, 15, 21—24, 25 (суч.) 25а, 26, 33, 38, 43—45, 47, 50, 53, 55, 56, 58, 60, 61, 65, 66, 73, 76, 77, 79, 86, 99, 101, 110, 120а, 126. *забывáцца* 122. *забýцца* 135, *забýтыся* 103, 108. *забýтыся*

109. *забу́тысь* 90, 95, 96. *забутись* 98 (рэдка). *забы́тіс* 94. *забува́тыся* 97. *забы́ўся* 27, 52а, 59, 68, 70, 87. *забы́ўса* 107.
запо́мніць 7, 20, 25 (трад.), 46, 51, 52, 54 (рэдк.).
запамята́ць 46. *запа́мятаваць* 111. *запа́мятъваў* 5.

Карта № 205

ПАМЫЛІЦЦА (3 ас. адз. л.)

АЛА № 1332 'ошибётся' ошибется — pogreši — pomyli się
На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні дзеясловаў трэцяй асобы адзіночнага ліку *памы́ліцца* і *ашыбе́цца*. Наяўнасць кантамінаваных форм з устаўкай *-н-* тыпу *ашыбне́цца*, відаць, сведчыць, пра рускае запазычанне дзеяслова *ошибиться*. Дзеяслоў *памы́ліцца* пашыраны амаль на ўсёй тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Часта два дзеясловы суіснуюць у гаворцы аднаго і таго ж населенага пункта. Закончанае трыванне аднаўляецца на аснове наяўнасці іншых асабовых формаў.
памы́ліцца 6А, 10А, 11А, 14А, 16А, 32А, 61, 70. *помы́ліцца* 64А. *помы́лыцця* 48А. *памылі́цца* 39А, 63А. *помыле́цця* 43А. *памыля́іцца* 7А, 17А, 58А. *памыля́ецца* 19А, 46А, 53А, 50, 61. *памыля́іцца* 36А. *памыля́яцца* 26А, 28А, 29А, 31А, 33А, 44А, 49А. *памулі́ўса* 55А. *памылі́ўся* 37А.
абмы́ліцца 13А. *абмыля́яцца* 27А.
змы́ліцца 13А (пры лічэнні). *змуля́юся* 15А.
спамы́ліцца 39А, 115. *спамуля́ецца* 53А.
муля́ецца 50А.
ашыбе́цца 2А, 4А, 13А, 18А, 25А, 40А, 47А, 56А, 57А, 62А, 66А, 70. *ашыбёцца* 6А, 9А. *ашы́біцца* 10А. *ашыбі́цца* 4А, 16А (больш, як рускае), 39А. *ошыбе́цца* 43А. *ашыба́ецца* 19А. 52А, 67А. *ашыба́іцца* 1А, 8А, 20А—23А, *ашыба́яцца* 29А, 35А.
ашыбне́цца 3А, 5А, 13А, 41А, 42А, 54А. *ошібне́цца* 65А. *ошыбне́цця* 43А. *ошыбну́ўся* 20А, 24А, 39А.
ашука́ецца 30А, 34А, 51А. *ашука́іцца* 12А.

Карта № 206

ПАВЕСТКА

№ 2810 «Я. н. павестка: позва, павестка, карта...»
У радзе адказаў ёсць заўвагі аб ужыванні той ці іншай лексемы: 2 *паве́стка, павала́ня* (пры Польшчы). 20 *вэзва́ня, паве́стка* (суч.). 21 *по́зва* (рэдка), *паве́стка.* 50 *паве́стка, по́зва* (трад.), *ка́рта* (рэдка, каталіцкае насельніцтва ўжывае), 55 *по́зва, ка́рта* (трад.). *паве́стка* (нов.). 69 *по́зва, паве́стка* (пераважна другое). 75 *паве́стка, по́зва* (рэдка). 82 *паве́стка, по́зва* (нов.). 98 *пове́стка, бума́га* (трад.). 103 *пове́стка, ка́рта* (трад.), *карта-повола́нне* (пры Польшчы). 112 *паве́стка* (найчасцей), *по́зва* (радзей). 113 *ка́рта* (трад.), *пове́стка* (нов.). 129, *паве́стка, по́зва* (рэдк.).
Па зместу карта з'яўляецца лексічнай.
паве́стка 1—8, 22—29, 31—36, 38—48, 50—52, 53—71, 73, 75, 76, 78—89, 99, 100, 104—105, 111, 112, 115, 116, 118—130, 135, 139, 141, 142. *пове́стка* 90, 91, 93—96, 97, 98, 101—103, 106—108, 113, 114, 117, 126, 131, 133—138, 140. *пові́стка* 96а, 109, 132, *пуве́стка* 92.
по́зва 21, 29, 30, 34, 37, 50, 55, 68, 69, 72, 74, 75, 77, 80—82, 84, 110, 112, 129, 134, 139.
ка́рта 48—50, 52а, 54, 55, 95, 103, 113, 134.
павала́ня 2. *повола́нне* 103. *повола́ня* 95.

вы́зыў 84. *вызва́ння* 54. *вызва́нне* 96. *вэзва́ня* 20.
бума́га 90, 96, 98.
Адзінкавыя: *вядо́масць* 19. *звішчэ́ніе* 96.

Карта № 207

ЛІСТ, ПІСЬМО

№ 2424 «Як скажуць: паслаў ліст, пісьмо...» Ала 2085 'письмо, сообщение, написанное на бумаге и отправленное по почте в конверте' письмо — pismo — list
Картаграфуюцца назвы ліста (пісьма). Паказаны адрозненні па каранях.
пісьмо́ 4, 8а —11, 19, 51, 54, 60, 62, 66, 69, 78, 79, 83, 85, 87—90, 92, 93, 95, 96, 97, 98, 107, 113, 122, 130, 136, 138, 139. *пысьмо́* 95—96а, 103, 108, 109, 131, 132.
ліст 10 (трад.), 11, 62, 130 (у дзяржаўную ўстанову). *лыст* 95—96 (*лы́сты* мн. л.; трад.), 103 (*лы́сты* мн. л.; у песнях), 108—109 (трад.), 132 (трад.).
АЛА: *пісьмо́* 1А —42А, 44А, 46А —63А, 65А —67А, 50, 61, 70, 115 (нов.). *пысьмо́* 43А, 45А, 52А, 64А.
ліст 11А, 20А, 27А, 29А, 30А, 115.

Карта № 208

БЛЮ́ЗНІЦЬ

№ 2709 «Трызніць, брэдзіць...»
Карта адлюстроўвае лексічныя адрозненні ў абазначэнні адзначанага паняцця. Картаграфуецца як *блю́зніць — блу́зніць*, як *трызні́ць — дрызні́ць*, як *брэ́дзіць — бры́дзіць*, як *ма́ніць — гаво́рыць ў ма́ні.*
блю́зніць 3, 18, 22, 25, 52. *блу́зніць* 2, 6, 7, 8а, 21, 24, 25а, 26, 37, 68—70, 74.
трызні́ць 5, 11, 15, 29, 31, 33—35, 38, 40—43, 75, 78, 80—82, 84—86, 101, 110, 118, 123, 124, 129. *трізні́ць* 12, 39, 44, 79, 83, 89. *дрызні́ць* 73.
брэ́дзіць 4, 8, 9, 14, 17, 29, 30, 36, 45, 47, 53, 61—63, 80, 81, 88, 94, 99, 104, 111, 112, 117—121, 126, 128, 136, 138. *бре́дзіць* 16, 87. *брэ́дыть* 91, 96а. *бры́дзіць* 137.
бро́дзіць 49а, 52а, 54, 55, 64, 105, 116, 129, 130. *брадзі́ць* 142.
ма́ніць 20, 45, 46, 49. *гаво́рыць у ма́ні (-іі)* 19, 20.
дрыві́ць 23, 27, 37, 58.
гаво́рыць з гара́чкі 51, 65, 77, 90, 93, 96, 100, 102, 103, 108, 112—115, 122, 124, 125, 127, 133, 134, 140. *гаво́рыць з жары́* 56. *гаво́рыць з агню́* 59, 66, 72. *гаво́рыць абы што́* 71, 107, 117. *гаво́рыць без па́мяці* 1, 4, 94а, 95, 98, 132, 135. *шалбо́ча у сне* 106. *гаво́рыць у сне* 50. *ба́е з гара́чкы* 109.
Адзінкавыя: *бруcі́ць* 16. *блу́дзіць* 28. *бро́іць* 53, 60.

Карта № 209

БЛЮ́ЗНІЦЬ (значэнне слова)

№ 2762 «Блюзніць: гаварыць лухту»
На карце паказана семантыка слова *блю́зніць*. Як *блю́зніць* картаграфуецца *блу́зніць*, як *блю́зніць* картаграфуецца *блюзні́ць*. У н. пп. 22, 34 знак (*блю́зніць* — трызніць у час хваробы) пастаўлены на аснове матэрыялаў СПЗБ (1, 1979).
'гаварыць лухту': 3 (*сядзіць і блю́зніць — гаво́рыць абы-што*), 5 (*блу́зніць* — гаварыць лухту), 8 (*блу́зніць* — абы-што гаварыць), 19 (*блю́зніць, калі ерунду́ трэ́пя*), 20 (*блю́зніць, ён п'я́ны*), 22 (*не блю́зні, гаво́рыш абы-што*), 42 (*блу́зніць — гавары́ць*

чыпуху́), 44 *(блю́зніць* — гаварыць абы-што), 45 *(блю́зніць бы́ля - што),* 46 *(блю́зніць, ня слу́хай яго́),* 51 *(блю́зніць, гаво́рыць абы-што́),* 52 *(блю́зніць, слу́хаць нямá чаго́),* 52а *(ня блю́зні),* 53 *(блю́зніць* — гаварыць абы-што), 57 *(блю́зніць — гаварыць лухту),* 59 *(блю́зніць* — гаварыць абы-што, лухту), 61 *(блю́зніць абы-што́),* 73 *(блу́зніць* — гаварыць абы-што), 74 *(блу́зніць* — гаварыць абы-што), 75 *(блу́зніць* — гаварыць лухту), 77 *(блю́зніць* — абы-што гаварыць), 81 *(блу́зніць* — гаварыць лухту), 100 *(блю́зніць — гавары́ць дурно́е),* 108 *(блю́зніты* — гаварыць абы-што), 115 *(блу́зніць* — гаварыць лухту), 122 *(што ты там блю́зніш),* 137 *(блю́зніць* — гаварыць лухту).

'трызніць': 2 *(ляжы́ць без па́мяці, блу́зніць),* 3 *(блю́зніць у хваро́бе),* 6 *(блю́зніць, біс па́мяці гаво́рыць),* 8 *(блу́зніць, як жара́ бальша́я),* 8а *(блу́зніць* — трызніць), 9 *(чалаве́к не ў сваім ро́зуме блю́зніць, біс па́мяці блу́зніць),* 12 *(блу́зніць* — трызніць), 14 *(ты блю́зніў, бале́ў),* 16 *(блю́зніць, калі́ ў гара́чцы гаво́рыць),* 18 *(бяс па́мяці блю́зня),* 21 *(блу́зніць* — гаварыць у стане непрытомнасці), 22 *(ён ня по́мня, што блю́зня),* 24 *(блу́зніць без па́мяці),* 25 *(блю́зніць* — гаварыць без памяці), 25а *(блю́зніць но́чы* — пра хворага чалавека), 26 *(блю́зніць* — трызніць), 28 *(блю́зніць* — гаворыць без памяці), 29 *(блю́зніць бальны́),* 34 *(гара́чка ў яго́, абы-што блу́зніць),* 37 *(блю́зніць* — хворы гаворыць абы-што), 68 *(блю́зніць* — гаварыць ў гарачцы), 70 *(бальны́ чалаве́к у гара́чцы блу́зніць).*

'гаварыць спрасонку': 31 *(блю́зне́ ва сне),* 40 *(блу́зніць ува сне),* 68 *(блю́зніць* — гаварыць у сне), 69 *(блу́зніць* спрасонку), 74 *(блу́зне* ў сне).

Адсутнасць слова: 1, 4, 7, 10, 11, 13, 15, 17, 23, 27, 32, 33, 35, 36, 38, 39, 41, 43, 47, 49, 49а, 50, 54—56, 58, 60—67, 71, 72, 76, 78—80, 82—99, 101—107, 109—114, 116—121, 123—136, 138—142.

Карта № 210

РЫМАР

№ 2393 «Я. н. спецыяліст па вырабу раменнай вупражы: рымар, шорнік...»

На карце падаюцца назвы спецыяліста па вырабу раменнай вупражы. Як *ры́мар* картаграфуюцца *лы́мар, лі́мар.*

З-за недастатковасці зафіксаваных матэрыялаў дадаткова выкарыстаны звесткі «Тураўскага слоўніка» і «Слоўніка беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча», а таксама вусныя паведамленні супрацоўнікаў Інстытута мовазнаўства імя Якуба Коласа АН Беларусі. Паведамленні супрацоўнікаў Інстытута картаграфуюцца наступным чынам: прыводзіцца картаграфуемая лексема, назва населенага пункта, дзе лексема запісана, нумар сеткі ЛАБНГ, пад якім яна картаграфуецца, хто паведаміў (прозвішча і ініцыялы), назвы раёнаў падаюцца скарочана *ры́мар* (Бéражна Крл. 80, І. І. Крамко; Селішча, Нвг, 53, А. М. Булыка; Пецюлёва Пл, 9, М. Р. Суднік; Жураўка Вл, 23, А. А. Лукашанец).

шо́рнік (Турасполле, Уш, 10, У. М. Свяжынскі; Стары Свержань, Стаўб., 61, Г. М. Прышчэпчык; Любча, Нвг, 53, Г. К. Бакуновіч; Куранец, Вл., 25, А. Ф. Кучмароў; Хоцімка, Хц, 89, Л. Ф. Яўменаў; Слаўнае, Мсц, 44, А. А. Крывіцкі; Віцебск, 17, Т. Т. Хонская; Ганчароўка, Мн., 63, В. П. Русак; Пецюлёва, Пл, 9, М. Р. Суднік; Жураўка, Влж, 23, А. А. Лукашанец; Шаламы́, Сл, 81, І. Я. Яшкін; Ушакі, Чр., 85, І. Я. Яшкін).

хаму́тнік (Ду́жаўка, Чв, 79, В. П. Лемцюгова).

Тураўскі слоўнік. Мн., 1985, Т. 4, С. 341.. *ры́мар* Мачу́ль (картаграфуецца пад № 133). Слоўнік беларускіх гаворак паўночна-заходняй Беларусі і яе пагранічча. Мн., 1984, Т. 4. С. 325. *ры́мар* Жылі, Іў (картаграфуецца пад № 30); Солы, Смр (картаграфуецца пад № 22); Мсцібава, Вс (картаграфуецца пад № 51); Дакудава, Лд (картаграфуецца пад № 52а).

З-за адсутнасці фіксацый адсылачныя знакі не пастаўлены на нас. пп. 1—3, 5—8а, 12—16, 18, 21, 24, 25а —43, 45—50, 52, 55—57, 59, 64, 65, 67—77, 82, 84, 86, 91, 94, 96а, 99—102, 104—106, 110—112, 115—129, 134—142.

ры́мар 4, 9, 19, 20, 22, 23, 51, 52а, 53, 54, 58, 62, 66, 80, 90, 92, 96, 97, 108, 114, 132, 133. *ры́ма^е^р* 93. *рэ́мар* 98. *лы́мар* 94а, 95, 103, 109. *лі́мар* 113. *лі́мар* 103.

шо́рнік 9, 10, 11, 17, 23, 25, 44, 53, 54, 60, 61, 63, 66, 78, 79, 81, 83, 85, 87, 88, 89, 107, 130, 133. *шо́рнык* 131.

хаму́тнік 79, 133.

Адзінкавыя: *чымба́рня* 97.

Карта № 211

РЫБАК

№ 2415 «Я. н. чалавек, які займаецца рыбалоўствам: рыбак, рыбалоў...»

АЛА 2163 'человек, который удит рыбу', рыбак — ribar, ribič — rybak

Картаграфуюцца назвы рыбака. Паказаны адрозненні па суфіксах.

рыба́к 9—11, 54, 58, 60, 62, 79, 85, 88, 92, 93, 95—98, 107—109, 113, 122, 130—133, 136, 139. *ръба́к* 8а.

рыбало́ў 4, 19, 54, 78, 79, 83, 87—89, 93. *рыболо́ў* 138. *рыболо́в* 90, 95, 96 (рэдк.), 98, 103, 108, 132.

рыболо́вэц 113, 133.

рыба́лка 85.

АЛА: *рыба́к* 1А —5А, 7А —14А, 16А —18А, 20А —22А, 24А, 26А —28А, 30А —33А, 35А —37А, 39А, 41А, 43А, 45А —49А, 52А —57А, 59А —62А, 64А, 65А, 61, 70, 115.

рыбало́ў 1А, 4А, 9А, 15А, 17А, 19А, 23А, 25А, 29А, 34А, 35А, 39А —42А, 44А, 50А, 58А, 59А, 62А, 66А, 67А.

рыбало́вец 62А, 50, 115. *рыболо́вец* 51А.

рыбало́ўнік 6А, 26А.

рыба́лка 38А, 63А.

Карта № 212

ГАРБАР

№ 2391 «Я. н. таго, хто апрацоўвае скуры: грабар, кажэўнік, кажамяка...»

Картаграфуюцца найбольш распаўсюджаныя назвы майстра па апрацоўцы скуры. Як *шкура́т* картаграфуецца *шкура́тнік,* як *граба́р* — *гра́бар.* Лексемы *ры́мар, шо́рнік,* якімі называюць асоб, хто вырабляе вупраж, адводзяцца ад картаграфавання з-за неадпаведнасці тэме карты.

гарба́р 1, 2, 46, 49, 50, 53, 54, 137, 140. *гърба́р* 8а. *гарба́р* 3, 4, 5, 18, 19, 50 (рэдк.), 93. *гэрба́р* 108. *герба́р* 47. *гярба́р* 55.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *гарба́рнік* 54, 114.

граба́р 10, 21, 22, 25а, 27, 61, 62, 77, 134, 135, 138, 141. *граба́р* 6. *гра́бар* 24 (трад.). *гра́бар* 25.

кажэ́ўнік 1, 8, 9, 11, 13, 15, 23, 24 (сучасн.), 26, 28—31, 33—36, 38—44, 49а, 57—59, 64, 65, 67, 69—73, 75, 76, 79—84, 86, 87, 89, 102, 105, 110, 111, 116, 117, 119—121, 123, 125—130, 136, 139, 141, 142.

кажамя́ка 21, 63, 68, 129. *къжъмя́ка* 12, 32. *кыжымя́ка* 7, 16.

шку́рнік 66, 101, 104, 107, 115, 122, 134. *шку́рнык* 90, 92, 96, 96а, 98.

шкура́т 101, 113. *шкура́тнік* 120.

аўчы́ннік 14, 17, 36, 37, 54, 74, 78, 79, 81—83, 85, 118, 122, 130. *аўчы́нік* 56. *оўчы́ннік* 106, 130.

ку́шнер 82, 140. *кушні́р* 90, 93, 100. *кушня́р* 91

чымба́р 94а, 97, 103. *чэмба́р* 94. *чамба́р* 95. *чэ́мбар* 95 (рэдк.). *чынба́р* 95, 109. *чэ́нбар* 95 (рэдк.).

балту́шнік 20, 52.

Адзінкавыя: *кажу́шнік* 113. *кажу́рнік* 74. *мача́н* 112. *кажаду́б* 124.

Адсутнасць назвы: 45, 48, 60, 88, 131, 132, 133.

Адведзены: *ры́мар* 51, 52а, 99. *шо́рнік* 112.

Карта № 213

МЛЫНАР

№ 2394 «Я. н. працаўнік у млыне, які праводзіць памол: мельнік, млынар, пруднік, мукамол...»

На карце супрацьпастаўлены назвы працаўніка, які меліць у млыне.

ме́льнік 1—89, 94, 99, 100, 104, 105, 107, 110—112, 115—130, 134—142. *мэ́лнык* 92, 94а —98, 103, 108, 109, 131. *мэ́льнік* 101, 102, 106, 113, 114, 133. *мэ́льнык* 91. *ме́льнык* 90. *ме́лнык* 132. *мѣ́льнік* 93.

млына́р 50 (рэдк.), 53, 54, 82, 124, 141 (рэдк.), 142. *млына́рь* 89.

пру́днік 15, 29 (трад.), 35, 41 (рэдк.), 43 (даўней), 83 (даўно), 84.

Адзінкавыя: *млына́ж* 52 (даўно).

Карта № 214

ГАНЧАР

№ 2399 «Я. н. чалавек, які вырабляе гліняны посуд: ганчар, гаршчай...»

На карце адлюстроўваюцца назвы асобы, якая вырабляе гліняны посуд. Дыферэнцыяцыя аднолькавых лексем, якія абазначаюць самога вытворцу посуду і яго прадаўца, пад увагу не прымалася. Як *гаршчэ́чнік* (той, хто рабіў посуд) картаграфуецца *гаршчо́чнік* (той, хто прадаваў посуд) 124. Як *гаршчэ́чнік* падаюцца *гаршчэ́тнік, гаршэ́тнік, гаршо́чнік, гурчэ́чнік,* як *гаршчэ́ўнік — гаршчэ́льнік,* як *гаршча́нік — го́ршчнік.*

ганча́р 1, 8, 10, 11, 14, 17, 20, 21, 23—26, 31, 36—38, 45—47, 50, 51, 53, 54, 55, 57—65, 67—71, 74, 76, 77, 80, 86, 88, 93, 104, 110, 115, 116, 118, 119, 125—130, 135, 139, 141, 142. *гъ́нча́р* 8а, 9, 12, 32, 34, 39, 41—43, 73. *гынча́р* 7, 29, 35, 40, 44, 78, 79, 83—85, 89. *гонча́р* 90, 94, 97, 136—138. *гонча́р* 95. *ганчя́р* 95.

гаршчэ́чнік 30, 31, 33, 48, 54, 56, 62, 72, 99, 111, 112. *горшчэ́чнык* 132. *гаршчэ́чнік* 15, 35. *горшчэ́чнік* 94а, 117. *горшчэ́чнык* 95, 108, 109. *гаршчо́чнік* 116, 125, 129. *гаршчэ́тнік* 100. *гаршэ́чнік* 13, 17, 49, 75, 87, 120. *горшэ́чнік* 101, 102, 106. *гаршэ́тнік* 16. *гаршо́чнік* 130. *гурчэ́чнік* 92.

гаршчэ́ўнік 29, 49а, 79, 81, 84, 85. *гаршчо́ўнік* 82, 118, 123, 128. *гаршчэ́льнік* 105. *гаршча́нік* 120а, 121. *горшчэ́нік* 140. *горшча́нык* 103. *го́ршчнік* 122.

гаршча́й 66. *горшча́й* 107, 113, 114, 133, 134.

гаршча́н 2, 6. *горшчя́н* 96.

горшчэ́р 131. *горшче́р* 98. *горшчя́р* 96а. *гуршче́р* 98.

гаршка́ль 4, 115, 124. *гъ́ршка́ль* 5.

гаршкалёп 19, 59. *гаршкале́п* 3, 52а, 59. *горшколі́п* 109.

паго́ршнік 127, 141.

Адзінкавыя: *гліня́нік* 28. *гарця́ж* 45 (даўней).

Карта № 215

ЦЯСЛЯР

№ 2403 «Я. н. чалавек, які ставіць (будуе) хаты і іншыя будынкі: плотнік, дойлід, цясляр, цесля...»

На карце адлюстроўваюцца лексічныя варыянты назвы асобы, якая будуе хаты і іншыя пабудовы. Як *це́сьля* картаграфуецца *це́сель,* як *ма́йстар — ма́йстра, ма́сьцёр, ма́стэр.*

пло́тнік 1, 2, 4—17, 24—44, 47—49а, 52а —62, 64—89, 91—96, 99—102, 104—142.

цясля́р 21, 46, 50, 53, 60, 63, 64, 71. *цісьля́р* 10 (трад.), 11 (трад.), 75 (даўн.), 89.

це́сьля 3, 18, 50, 51 (трад.), 55. *це́сель* 23, 57.

ма́йстар 2, 19, 45, 90. *ма́йстэр* 3, 92, 95—98, 108, 109, 131, 132. *ма́йстра* 20, 52. *ма́йсьцер* 94, 94а, 102, 103, 107. *ма́йсцер* 108, 137. *ма́сьцёр* 113. *ма́стэр* 98.

Адзінкавыя: *часа́льнік* 62. *ціса́ньнік* 75. *будаўні́к* 46. *строі́цель* 136.

Адведзены: *сто́лер* 7.

Карта № 216

МУЛЯР, ПЯЧНІК

№ 2405 «Я. н. чалавек, які кладзе печы: пячнік, пячкур, муляр...» АЛА 2010 'человек, который делает печи' печник — pećar — zdun

Картаграфуюцца назвы чалавека, які робіць печы. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах.

пячні́к 6, 8 (нов.), 9—11, 16, 20, 24 (нов.), 25—26, 29, 31, 32, 34, 37, 45, 48, 50, 52а — 55, 58—62, 66 (нов.), 67, 69—72, 74, 75, 77 (нов.), 79 (нов.), 81—85, 88, 99, 104, 105, 110, 111, 115, 116, 118, 119, 121, 125—127, 129, 139, 140. *печні́к* 122, 126, 130, 135 (нов.), 136, 138 (нов.). *пычны́к* 90, 95 (нов.), 96 (нов., рэдк.), 96а, 103 *(пы/э/чны́к),* 131. *пэчні́к* 94 (нов.), 101, 102, 106, 107, 113 (нов.). *пэчны́к* 108. *пяцні́к* 16. *пяшні́к* 119.

пячку́р 1, 7, 8, 12—17, 28, 30, 33, 35—44, 73, 75, 77—84, 86, 87, 89, 123, 124, 128, 129. *печку́р* 140. *пэчку́р* 133.

пачу́р 93. *пэчу́р* 107, 109. *пэцу́р* 92.

пячу́ра 139, 141.

пячка́р 112. *печка́р* 114, 134, 135, 137, 138.

пе́чанік 52. *пячу́рнік* 49а.

му́ляр 2, 3, 5, 9, 10, 19—24, 27, 46, 47, 49, 51—54, 56, 57, 63—66, 68, 90, 91, 93—98, 100, 102—104, 108, 109, 113, 132. *муля́р* 18, 139. *му́лер* 62. *му́лір* 8а.

му́рнік 4.

ляпе́й 75, 77, 117, 126.

ляпе́йка 81. *ле́птух* 113. *лепе́нік* 113. *ляпі́та* 120.

Адзінкавыя: *ка́меншчык* 130.

АЛА: *пячні́к* 6А, 10А, 12А —17А, 19А, 20А, 22А, 26А —30А, 32А —34А, 36А, 46А, 49А, 50А, 55А *(робіць печы з кірпіча),* 58А, 59А, 61А, 62А, 50, 61, 70, 115. *печні́к* 7А, 53А, 67А. *пі́чнык* 64А. *пычны́к* 43А. *пэчні́к* 47А.

пячку́р 8А, 9А, 18А, 21А —25А, 35А —42А, 60А, 63А, 115.

пячу́р 44А. *печу́р* 66А. *пэчу́р* 51А. 52А.

печка́р 54А, 56А. *пэчка́р* 65А.

пяку́р 4А.

му́ляр 3А, 10А, 13А, 15А, 17А, 26А, 31А, 45А, 48А, 49А, 50, 70. *муля́р* 5А, 11А.

му́рнік 1А —3А.

му́ршчык 2А.

ляпе́й 62А.

ляпе́ш 57А. *ляпі́ла* 55А *(ляпіў з гліны печы).*

Карта № 217

МУЛЯР

№ 2407 «Я. н. чалавек, які будуе цагляныя дамы: каменшчык, муляр...» АЛА 2009 'человек, который строит каменные дома' каменщик — zidar — murarz

Картаграфуюцца назвы чалавека, які будуе цагляныя і каменныя дамы (мурніка). Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах.

ка́меншчык 9, 122, 136, 138. *ка́мяншчык* 88. *ка́міншчык* 8а, 78, 79, 83, 85, 87. *ка́мэншчык* 92.

ка́меньшчык 130. *ка́міньшчык* 89.

му́ляр 10, 11, 19, 88, 93, 95—96а, 98, 103, 108, 109. *му́лер* 62, 107. *му́лір* 8а.

му́рнік 4.
муровны́к 131.
Адзінкавыя: *ле́птух* 113. *ма́йстэр* 132. *строі́тель* 90.
АЛА: *ка́менщчык* 9А, 11А, 18А, 19А, 28А, 34А, 45А, 46А, 49А, 53А, 54А, 56А, 57А, 61А, 63А, 66А, 67А, 115. *ка́мінщчык* 2А—5А, 17А, 20А, 21А, 24А, 25А, 36А, 38А, 39А, 41А, 70. *ка́мянщчык* 6А, 14А, 26А, 27А, 33А—35А, 55А, 58А, 59А, 62А.
ка́меньшчык 32А, 37А′ *(каменьшчыкі — дзе шаша, а ў нас німа)*, 60А, 61. *ка́міньшчык* 7А, 23А. *ка́меньшык* 32А.
му́ляр 10А, 12А, 13А, 15А, 29А, 43А, 44А, 47А—50А, 52А, 64А, 67А, 50, *му́лер* 16А, 56А.
му́рнік 1А.
Адсутнасць назвы: 8А, 22А, 31А, 40А, 42А, 51А, 65А.

Карта № 218

ДЖО́ГАЦЬ (значэнне слова)

№ 204 «У якім значэнні ўжываецца слова джогаць: а) біць, дзёўбаць сякерай, малатком; б) джогаць касой...»
Картаграфуюцца значэнні слоў *джо́гаць, джы́гаць, джэ́гаць,* а таксама *дзёгаць, дзюгаць.* Паказаны іх семантычныя адрозненні. Словы *дзёгаць, дзюгаць,* відаць, трапілі ў адказы не ва ўсіх выпадках, таму што пытанне № 204 не арыентавана на іх высвятленне.
1 *дзюбайіць тапаром.* 2. *дзюгаць тапаром, касой дзюгайіць — дзюх-дзюх!* 3—. 4 *дзюбаць тапаром.* 5 *джо́гаць, джы́гаць,* 'біць дубцом і інш.' 6—7—. 8 *дзя́бнуць; чатыры тысячы за дом дзя́бніць.* 8а *дзюгаць, сту́каць, гру́каць.* 9—. 10 *дзюгнуць* 'ударыць нагою аб камень'. 11—23—. 24 *джо́гаць — біць тапаром па палену.* 25 *джо́гаць — біць тапаром.* 25а—28—. 29 *дзёгаць* 'стукаць гучна нагамі'. 30 *крапіва джы́гая.* 31—34—. 35 *джы́гыць — касой няўмела с пляча.* 36—52—. 52а *джо́гаць касой.* 53—68—. 69 *джо́гнуць — тапаром секану́ць.* 70—73—. 74 *джо́гаць — біць, дзёўбаць сякерай, малатком.* 75 *дзюгаць касой.* 76—. 77 *дзёгаць — стукаць чым-небудзь, ківацца на гібкай кладцы і стукаць, ківаць што-небудзь, пастукуючы.* 78—81—. 82 *джо́гаць, джэ́гаць* 'высякаць агонь крэсалам'. 83—. 84 *джу́хыць касой.* 85—94а—. 95 *джэ́гаты — кульгаючы йты.* 96 *джо́гаты* 'дрэнна сячы дровы, касіць, дзёўбаць малатком'. 96а—101—. 102 *джо́гаці — важко робіці; поподжо́гаў сам дрова.* 103—107—. 108 *джо́гаты; пугою, кыём джо́гнув його.* 109 *длюпаты косою.* 110—113—. 114 *джо́гаць* 'ісці, амаль не падымаючы ног'. 115—121—. 122 *джо́гаць касой — касіць.* 123—. 124 *джы́гаць крапіво́й.* 125—127—. 128 *джэ́гаць краса́лам.* 129—131—. 132 *джо́гаты; джо́гае — коня поганяе.* 133—140—. 141 *джо́гаць — цягнуць ногі.* 142—.

Карта № 219

ПІЛЬШЧЫК

№ 2408 «Я. н. чалавек, які пілуе дошкі: пільшчык...»
Картаграфуюцца назвы чалавека, які займаецца пілаваннем. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах.
пільшчык 1—6, 9—15, 17—24, 25а—40, 42—49а, 52—89, 93, 94, 95—96а, 98—107, 110, 121, 123—130, 132—142. *пільшчък* 8а. *пільшшык* 16. *пыльшчык* 109, 131.
пільнік 25, 46 (рэдк.), 122.
пільчак 7, 73.
пілава́ннік 50. *пілаўшчы́к* 54. *пі́ле́чнік* 51. *пыльчык* 108, *пыляр* 94а.
трач 90, 91, 131.

Карта № 220

СМАЛАКУР

№ 2409 «Я. н. чалавек, які выпальваў вугаль і гнаў дзёгаць у лесе: дзягцяр, смалакур...»
Картаграфуюцца назвы чалавека, які займаецца перапрацоўкай смалы і здабываннем дзёгцю. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Не картаграфуецца назва *муля́р* (п. 139), хоць яна, магчыма, паходзіць ад слова *смуля́р.*
смалаку́р 8, 10, 11, 14, 21, 24, 29, 33, 36, 38, 57, 60, 61, 62, 64, 65, 66, 67, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 80, 82, 93, 104, 105, 110, 112 *(гоніць смалу)*, 118, 119, 121, 123, 124, 125, 127 *(гнаў з смаловых карчоў каланіцу, каламазь)*, 128, 129, 135, 137, 142. *смоloку́р* 136, 138. *смълаку́р* 9, 13, 32, 34, *смылаку́р* 16, 25а, 35, 40, 41, 44, 78. 84, 89.
смолоку́рнік 106. *смылаку́рнік* 35.
смаля́р 4, 18, 19, 20, 23, 25, 27, 30, 31, 47, 50, 52, 52а, 54, 55, 56, 57, 59, 63, 68, 69 *(смалу гнаў)*, 71, 99, 130, 141. *смоля́р* 94, 101, 102, 108, 133, 134. *смуле́р* 98. *смуля́р* 98. *смъля́р* 8а.
смаля́рнік 22. *смоля́рнык* 132 *(смолу гоныть, а дёгтяр дёготь вызэ)*.
смальні́к 51, 58. *смольні́к* 122.
смалаго́н 126.
дзягця́р 86, 104, 116, 127 *(гнаў дзёгаць з бяросты)*. *дзяхця́р* 3, 46, 48, 69 *(дзёгаць гнаў)*, 100, 111, 112 *(гоніць дзёгаць)*, 117. *дзегця́р* 5, 126, 137, 140. *дзехця́р* 9. *дзёгця́р* 107. *дзёхця́р* 113, 114. *дзігця́р* 75, 79, 81, 84, 87. *дзіхця́р* 2, 7, 8, 8а, 24, 26, 39, 42, 43, 83. *дзіхця́рь* 12, 17. *дёгтя́р* 90, 94а, 96а 103, 108, 109. *дёхтя́р* 95, 96. *діхтя́р* 91.
дзягця́рнік 115, 117, 120а. *дзегця́рнік* 135. *дзехця́рнік* 120. *дзіхця́рнік* 6, 28.
дзяхця́рык 49а. *дёгольшчык* 131.
го́ншчык 75. *го́ньшчык* 37, 85, 135.
Адзінкавыя: *вуго́льнік* 135. *мазьні́к* 1.
Адсутнасць фіксацыі: 15, 45, 49, 53, 88, 92, 97.

Карта № 221

СМАЛАКУРНЯ

№ 2410 «Я. н. смалакурня: смалярня, смалаварня, смалакурня...»
Картаграфуюцца назвы смалакурні. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Адзначаны таксама складаныя назвы. Назвы *смаля́ны заво́д, смалзаво́т* картаграфуюцца як *смалаку́рны заво́д,* назва *мазна́я я́ма* — як *мазна́я пе́чка.*
смаля́рня 3, 4, 10, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 30, 31, 36, 37, 38, 45, 46, 47, 48, 49, 49а, 51, 52, 52а, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 68, 69, 70, 71, 72, 76, 77 *(чоп — печ у смалярні)*, 80, 81, 86, 93, 99, 100, 104, 105, 111, 115, 116, 119, 120, 122, 126, 128, 129, 130, 136, 142. *смоля́рня* 90, 92, 94а, 96, 96а, 106, 107, 108, 131, 132, 133, 134. *смуле́рня* 98. *смуля́рня* 91, 98. *смыля́рня* 25а, 33, 41, 78, 79, 84.
смаля́рка 94, 141.
смалаку́рня 7, 11, 17, 46, 65, 67, 73, 75, 80, 82, 86, 87, 88, 110, 112, 117, 120а, 121, 123, 124, 125, 129, 135, 137, 139. *смолоку́рня* 101. *смълаку́рня* 8а, 9, 32, 34. *смылаку́рня* 16, 35, 40, 43, 84, 85, 89.
смалаку́рка 14, 31, 66, 74. *смолоку́рка* 102. *смыляку́рка* 29.
смо́льня 54, 99.
смалаку́рны заво́д 73, 127. *смаля́ны заво́д* 117. *смоле́ны заво́д* 138. *смоля́ны заво́д* 140. *смалзаво́т* 54.
дзягця́рня 86. *дзяхця́рня* 69, 111, 112. *дзёхця́рня* 113, 114. *дзігця́рня* 44. *дзіхця́рня* 6, 12, 13, 83. *дёгтя́рня* 103, 109, *дёхтя́рня* 95.
дзегця́рка 5. *дзіхця́рка* 2, 17.
мъзна́я пе́чка 15. *мазна́я я́ма* 1.
Адзінкавыя: *во́гныско* 109. *майда́н* 118. *самоку́рка* 102. *тарпаты́нніца* 47.
Адсутнасць фіксацыі: 18, 39, 53, 97.

Карта № 222

КАЛЕСНІК

№ 2412 «Я. н. чалавек, які вырабляў калёсы: каляснік, калеснік, стэльмах...» АЛА 2012 'человек, который делает колеса для телег' колесник — kolar — kołodziej

Картаграфуюцца назвы калесніка (майстра па вырабу колаў). Паказаны адрозненні па каранях, некаторых фанетычных рысах і націску. Як *каладзей* картаграфуецца *кладзей* Адведзены ад картаграфавання назвы *плотнік* і *абручоўнік* (не адпавядаюць тэме карты).

калеснік (калесьнік) 1, 7, 9, 12, 13, 21, 25, 26, 32, 35, 36, 38, 40, 43, 48, 53, 58, 64, 70, 73, 75—79, 81—87, 89, 93, 94, 104, 118, 122, 124—129, 139, 141. *колесьнік* 101, 102, 113, 117, 137.

калёснік (калёсьнік) 4, 16, 41, 42, 44, 49а, 67, 140. *колёсьнік* 106, 114, 138. *колёсньік* 103, 132. *калісньік* 90, 96, 97.

каляснік (калясьнік) 2, 3, 5, 6, 8, 10, 11, 17, 19, 20, 22—25, 28—31, 37, 49а, 51, 52а—54, 57, 59, 60, 65, 66, 68, 69, 71, 72, 74, 75, 80—82, 110—112, 116, 121, 123. *колеснік* 133. *колэсньік* 108, 131. *кълясьнік* 15, 34. *кылясьнік* 25а.

кулясньикь 98.

стэльмах 45, 54, 61, 67, 90, 92, 93, 96, 96а, 100, 105, 107, 134—136, 139.

штэльмах 91, 94а, 95, 103, 108, 109, 131.

стальмах 18, 27, 47, 49, 50, 52, 53, 55, 56, 62, 63, 67, 99.

сьцельмажнік 102.

каладзей 20, 46.

абоднік 14, 74.

Адзінкавыя: 23 *бурлак.* 33 *хъзяйін сам сабе рабіў калёсы.* 52 *каламашнік.* 94а *майстэр, што колёса робыть.* 119 *катошнік* 130 *калхозная арцель.*

Адсутнасць назвы: 39, 88, 142.

Адведзены: *абручоўнік* 74.

АЛА: *калеснік (калесьнік)* 5А, 8А, 14А, 16А, 21А, 23А, 24А, 32А, 35А—42А, 47А, 49А, 57А, 58А, 60А, 61А, 63А, 66А, 67А, 50. *колеснік (колесьнік)* 54А, 56А.

калёснік (калёсьнік) 4А, 7А, 28А, 34А, 46А. *колёсьнік* 51А. *колёсньік* 48А, 64А.

каляснік (калясьнік) 1А, 6А, 12А, 13А, 15А, 17А, 19А, 26А, 27А, 29А—31А, 44А, 50А, 55А, 59А, 61, 70, 115. *калесьнік* 53А. *колесньік* 45А. *колісньк* 43А. *кълясьнік* 3А. *кылясьнік* 22А.

стэльмах 45А, 52А, 67А.

стальмах 16А, 28А, 31А. *стальмаг* 10А.

кладзей 11А.

абоднік 42А.

Адзінкавыя: *шабан* 46А.

Адсутнасць назвы: 2А, 20А, 25А, 33А, 65А.

Адведзены: *плотнік* 9А, 18А, 62А.

Карта № 223

БОНДАР

№ 2411 «Я. н. чалавек, які вырабляе драўляны посуд (бочкі, вёдры): бачкар, бондар...» АЛА 2011 'человек, который делает деревянные бочки и кадки' бондарь — bačvar, kačar — bendarz

Картаграфуюцца назвы бондара (майстра па вырабу драўлянага посуду). Паказаны адрозненні па каранях і націску. Не картаграфуюцца словы *токар* і *пасуднік* (не адпавядаюць тэме карты).

бондар 1—3, 5, 8, 9—11, 18—31, 33, 37, 38, 45—50, 52а—57, 58, *(ён цэлы век бандаруя),* 60—67, 69—77, 80—82, 88, 90—98, 100—109, 111—116, 118—136, 139—142. *бондарь* 12, 14, 17, 32, 86, 117. *бондър* 82, 15, 34, 43, 122. *бондърь* 13, 39, 85. *бондыр* 7, 14, 35, 78. *бондырь* 40, 41, 44, 79, 83, 84, 87, 89. *бондэр* 62.

бандар 6, 36, 51, 57 (часцей), 59, 67, 68, 99, 110, 129. *быньдар* 42.

бондзер 62. *бундяр* 98. *бандарнік* 129.

боднар 96 (рэдк.), 98 (рэдк.).

бачкар 4. *бочкар* 138. *бычкарь* 84.

Адведзена: *токар* 10.

АЛА: *бондар* 3А, 5А, 6А, 10А—12А, 14А, 16А—19А, 26А—28А, 30А—33А, 35А, 37А, 38А, 40А, 43А—61А, 63А—67А, 50, 61, 70, 115. *бондарь* 9А, 21А. *бондър* 8А, 20А, 36А. *бондърь* 7А, 42А. *бондыр* 1А, 2А, 4А, 22А, 24А. *бондырь* 23А, 25А, 39А, 41А.

бандар 13А, 15А, 29А, 34А, 44А, 59А. *быньдарь* 39А.

бачкар 27А.

Адведзена: *пасуднік* 28А.

Карта № 224

ЛЯСНІК

№ 2413 «Я. н. чалавек, які ахоўвае лес: ляснік, палясоўшчык, стражнік...»

Картаграфуюцца назвы лесніка. Паказаны адрозненні па каранях. Словы, якія картаграфуюцца, семантычна некалькі адрозніваюцца.

ляснік (лясьнік) 1—29, 31—37, 39—50, 52а—60, 64—89, 99, 100, 104, 106, 110—112, 116—121, 123—130, 139, 141, 142. *леснік (лесьнік)* 51, 52, 93, 94, 101, 102, 107, 113, 114, 122, 126, 133—138, 140. *лісньік* 90, 91, 94а. *лысньік* 95—96а, 103, 132. *лыснэкь* 98. *лэсньік* 92, 108, 109, 131.

палясоўшчык 35.

стражнік 49, 51, 54, 61—64, 66, 69, 98, 104, 105, 113, 115.

гаёвы 4, 45, 49а 102, 133, гаёвы 20, 58. *гаёвый* 95, 103.

Карта № 225

ПАЛЯЎНІЧЫ

№ 2414 «Я. н. чалавек, які займаецца паляваннем: ахотнік, паляўнічы...» АЛА 2154 'человек, который охотится' охотник — lovac — myśliwy

Картаграфуюцца назвы паляўнічага. Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, некаторых фанетычных рысах. Адным знакам картаграфуюцца формы *мыслівец, мыслявец* і *мысліві.*

ахотнік 1 (нов.), 2, 4 (нов.), 5—17, 20, 21, 23, 24 (нов.), 25, 26, 28, 29 (нов.), 30—44, 47, 49а, 51, 53 (нов.), 54, 56, 58 (нов.), 59 (нов.), 60, 61, 63, 65—89, 93, 99, 100, 104, 105, 110—112, 115, 116, 118—130, 139, 141, 142. *вохотнік* 138. *охотнік* 90—92, 94—97, 101—103, 106—109, 113, 114, 117, 126, 131—134, 136, 137, 140. *охотньік* 96а.

ахвотнік 118, 119.

хотнік 122.

хвотнік 98.

паляўнічы 2—4, 18—24, 27, 36, 45, 48, 49, 50 (нов.), 52а—54, 55 (рэдк.), 58, 59, 62, 67, 73, 75, 77, 80, 93, 104, 110, 111, 127, 129 (школьнае), 142. *палеўнічы* 135, 136. *палёўнічы* 57. *полеўнічі* 134. *полеўнічы* 94 (наглядальнік за парадкам на палях і сенажацях). *полёвнічый* (рэдк.) 95, 103, 109, 132. *полёвньічый* 96 (рэдк.). *пыляўнічы* 29, 33 *(пыляўнічы цяпер паля асматрывайць, каб ні было пътравы),* 84. *полывньічный* 98 (нов.).

паляўнік 46, 48, 50, 52, 54, 55. *палеўнік* 135. *пылеўнік* 57.

палешнік 1. *паляваннік* 50.

стралец 15, 25а, 81, 82, 118. *стрылэць* (трад., рэдк.) 95, 96, 98, 103, 132.

мыслівец 45. *мыслывэць* (трад., рэдк.) 95, 103. *мыслявэць* 96а. *мыслівы* 53.

АЛА: *ахотнік* 2А, 4А—10А, 13А, 14А, 17А—26А, 28А, 31А, 32А, 34А—36А, 38А—42А, 44А, 46А, 49А, 50А (нов.), 53А, 55А, 58А, 60А—63А, 66А, 67А, 61. 70. *охотнік* 43А, 45А, 47А, 52А, 54А, 56А, 65А. *охотньік* 64А.

ахвóтнік 57А, 59А.
хóтнік 39А, 51А.
охóтнічый 45А.
паляўнічы 3А, 4А, 12А, 14А, 15А, 17А, 28А—30А, 33А, 37А, 44А, 50А, 67А, 50, 70. *паляўнічый* 1А, 4А. *полеўнічый* 43А. *полеўнычый* 48А. *пъляўнічы* 3А.
паляўнік 11А, 13А, 26А, 27А. *палёўнік* 16А.
стралéц 1А, 8А, 23А, 30А, 32А.

Карта № 226

ЗЕМЛЯКОП, ГРАБАР

№ 2417 «Я. н. рабочы, які выконвае земляныя работы: грабар, землякоп...» АЛА 703 'мужчина, который копает землю' (лопатой, мотыгой) землекоп —kopač — kopacz

Картаграфуюцца назвы землякопа. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Словы, якія картаграфуюцца, семантычна некалькі адрозніваюцца.

землякóп 9. *землекóп* 93, 107, 122, 136. *зімлякóп* 8а, 10, 78, 79, 83, 85, 88, 89. *зымлыкóп* 131. *зэмлёкóп* 96а. *зямлякóп* 60.
копáч 103.
равакóп 4, 19.
грабáр 10, 11, 51, 66, 69. *грабáр* 62. *грáбырь* 83.
землерóб 138. *зімлярóб* 87. *зымлёрóб* 96.
канáўшчык 58, 133.
Адсутнасць назвы: 54, 90, 95, 97, 98 *(зэ́мню купáе)*, 108 *(зэ́млю копáв)*, 109, 113 *(шо зéмлю копáе)*, 130, 132 *(пошов копáты зэ́млю)*.
АЛА: *землякóп* 4А, 6А, 12А, 37А, 62А, 67А. *землекóп* 34А, 56А. *зімлякóп* 3А, 7А, 8А, 19А, 23А, 24А, 38А, 39А, 41А, 42А. *зэмнэкóп* 45А. *зямлякóп* 33А.
капáч 115. *копáч* 43А, 48А, 64А. *кыпáч* 5А, 39А.
капáльнік 1А, 26А, 44А, 46А, 49А, 70. *копáльнік* 47А. *копáльны*[і]*к* 65.
капáннік 13А, 53А, 57А. *капáнік (хто капае бульбу)* 62А.
капáніц 59А. *пудкóпанік* 66А.
рывакóп 2А. *ръвакóп* 3А.
грáбарь 21А. *грáбар* 5А. *грабáр* 50А.
канáўшчык 56А.
Адсутнасць назвы: 9А—11А, 14А—18А, 20А, 22А, 25А, 27А—31А, 32А *(чалавéк капáе)*, 35А, 36А, 40А, 51А, 52А, 54А, 55А, 58А, 60А, 61А, 63А, 50; 61.

Карта № 227

АРАТЫ

№ 2430 «Я. н. той, хто арэ зямлю: араты, ратай, гаратай, гаратнік, пахар...» АЛА 558 'человек, который пашет' пахарь — orač — oracz

Картаграфуюцца назвы аратага. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *аральбіт* картаграфуецца як *арацьбіт*.

арáты 9—11, 23, 25, 26, 27, 31, 49а, 57, 59—72, 74—76, 104, 105, 110, 111 (часцей), 115, 118, 119, 121, 124, 126. *арáтый* 1, 41. *гарáты* 53, 54, 58.
орáтай 107, 140. *оратáй* 127, 134. *гарáтай* 54. *гаратáй* 47. *ратáй* 46, 48, 49, 50, 51, 55, 90—103, 108, 109, 112, 113, 131, 132, 134, 135, 137.
арадзьбíт 39. *аральбíт* 12.
арáннік 81. *гарáннік* 50 (экспр., *гаранніку пірох хавая, ратаю ні дасць*). *горáннік* 101.
арэ́ц 15. *орáтнік* 134.
артáй 2—4, 8а, 19, 21, 22, 24, 25а, 52. *гартáй* 20.
пáхар 1, 5, 6, 8, 24 (нов.), 28—31, 36, 38, 47, 53, 54, 73, 77, 80—82, 88, 101, 111, 112, 114, 116, 118, 122——125, 129, 133, 136, 137, 139, 141, 142. *пáхарь* 17, 86, 117, 120, 130. *пáхор* 138. *пáхыр* 7, 35, 40, 42, 78. *пáхырь* 16, 44, 79, 83—85, 87, 89. *пахър* 34, 43. *пáхърь* 13, 14, 32.
пáхат 37. *пáхатнік* 106. *хлебапáхар* 80.
плугáтар 122. *плугáтыр* 75.
плугавíк 85. *плугáтнік* 122.
рóльнік 18, 45, 56, 58.
землярóб 80. *землярóп* 1.
ганя́ты 75. *гаспадáр* 69. *хлебарóб* 80. *хъзя́ін* 33.
АЛА: *арáты* 16А, 19А, 20А, 30А—33А, 35А, 37А, 49А, 53А, 55А, 61А, 62А, 61, 70, 115. *арáтый* 66А. *гарáты* 28А—30А, 50А.
гаратáй 33А.
ратáй 43А—45А, 47А, 48А, 52А, 64А, 50.
арбíт 4А. *арáталь* 59А. *орáч* 64А.
артáй 1А, 3А, 12А, 14А, 15А, 17А, *гартáй* 11А.
пáхар 6А, 13А, 18А, 34А, 36А, 46А, 56А, 60А, 63А, 67А. *пáхарь* 21А, 49А, 41А. *пáхор* 65А. *пáхыр* 2А, 22А, 24А, 25А. *пáхырь* 9А, 23А. *пáхър* 8А, 38А. *пáхърь* 7А, 42А.
пашнік 5А.
плугатáр 40А.
рóльнік 27А.
Адсутнасць фіксацыі: 51А, 54А.

Карта № 228

СЕЙБІТ

№ 2431 «Я. н. чалавек, які сее збожжа: сейбіт, сявак, сявец, севар...» АЛА 577 'человек, который сеет' сеятель — sejač — siewca

Картаграфуюцца назвы сейбіта (чалавека, які сее збожжа). Паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах. Назва *пасяўшчык* картаграфуецца як *сéўшчык*.

сявéц 2—11, 15, 19—27, 34—36, 38, 40—44, 46—48, 49а, 50, 53—58, 60—69, 71—73, 75—79, 82—87, 89, 93, 99, 104, 105, 111, 112, 115, 118, 119, 122, 124, 142. *севéц* 51, 99, 138. *севэ́ц* 106, 107. *сывэ́ць* 90, 96.
сяўбéц 17, 77.
сявáк 116, 121. *сівáк* 75, 94а. *сывáк* 95—98, 103, 131. *сэвáк* 94а, 108, 109, 133.
севáч 102.
сяўбáк 130.
сяўбíт 13—16, 29, 33, 37, 75, 80, 81, 139. *сеўбíт* 28, 31, 74.
сяўбíк 127—129.
сéўшчык 94, 137. *сеўшчы́к* 135. *сеўшчíк* 134.
сéйбіт 53, 101, 117, 120, 126, 136.
сéяльшчык 32, 53, 70, 79, 86 (нов.), 110, 113, 126, 141. *сéільшчык* 84. *сíяльшчык* *132* (нов.).
сéяннік 50, 129.
сéяціль 1.
посеўнíк 140. *сеўбавíк* 128. *сéяншчык* 129. *сявáты* 125 (рэдк.), *сявíк* 129. *сяю́к* 52.
Адсутнасць фіксацыі: 12, 18, 30, 45, 49, 52а, 59, 88, 91, 92, 100, 114.
АЛА: *сявéц* 1А—6А, 12А—17А, 19А, 23А, 25А—29А, 31А, 32А, 34А, 38А—42А, 44А, 46А, 49А, 50А, 50, 61, 115. *севéц* 53А. *сэвэ́ц* 45А.
сэвáк 48А.
сывáч 64А. *сэвáч* 47А.
сяўбáк 58А.
сяўбíт 8А, 9А, 20А, 33А, 36А, 70. *сеўбíт* 66А.
сяўбíк 55А, 60А, 63А. *сеўбíк* 59А.
сéўшчык 65А. *пасяўшчы́к* 18А. *пасеўшчы́к* 56А.
сéйбіт 67А.

сыяльшчык 43А.
сейціль 24А. *сеяцяль* 35А.
сявун 61А. *сяйбак* 11А.
Адсутнасць фіксацыі: 7А, 21А, 22А, 30А, 37А, 51А, 52А, 54А.

Карта № 229

ВОЗЧЫК

№ 2432 «Я. н. чалавек, які звозіць збожжа, сена з поля: вазюр, вазак, возчык...»
Картаграфуюцца назвы возчыка (чалавека, які возіць снапы, сена і інш.). Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Назва *вызака* картаграфуецца як *вазак*. Не картаграфуюцца словы *ратай* і *хозяін* (не адпавядаюць тэме карты).
возчык 11, 17, 36, 37, 40—42, 47, 53, 106, 107, 120, 126, 136, 137, 140, 141. *вожчік* 134. *вожчык* 14, 43, 70, 75, 77—87, 89, 96 (нов.), 98, 102, 111, 113 (нов.), 119, 121, 124, 127—129, 131, 138. *восчык* 7, 88, 130. *вошчык* 1, 4—6, 8, 9—11, 13, 16—18, 24, 25, 25а, 28, 32, 35, 38, 39, 41, 42, 46, 49а, 52, 54, 59—61, 65, 67—70, 74, 76, 83, 85, 96а, 97, 100, 110, 112, 118, 122, 123, 125, 139, 141. *вошчък* 8А. *вошшык* 16.
звозчык 48, 117. *звожчік* 134. *звожчык* 114, 135. *звошчык* 15, 31, 33, 51, 92, 115, 116, 129, 131. *ізвожчык* 40. *ізвошчык* 139.
падвошчык 54, 64. *подвошчык* 94.
вазак 2, 19, 21, 25а, 27, 29, 38, 44, 50, 55, 57, 58, 60, 62, 63, 66, 71, 72, 104, 105, 127, 129, 136. *возак* 95, 101, 103, 114, 132 (рэдк.). *вызак* 82. *възак* 34. *вызака* 84.
вазеннік 50, 75, 84.
вазюр 20, 25 *(ругацельскае слова)*, 44 (рэдк.), 53, 60.
хурман 96, 98, 113, 132. *хурман* 94а, 95. *фурман* 90.
Адзінкавыя: *калоднік* (што лес возіць) 23. *яздовы* 89.
Адсутнасць спецыяльнай назвы: 3, 12, 26, 30, 45, 49, 52а, 56, 73, 91, 93, 99, 108, 109, 142.
Адведзены: *ратай* 109. *хозяін* 109.

Карта № 230

КОНЮХ

№ 2434 «Я. н. таго, хто даглядае коней: канюх, конюх... Мн. лік: канюхі, конюхі...»
Картаграфуюцца назвы асобы, якая даглядае коней. У беларускіх народных гаворках для яе абазначэння выкарыстоўваюцца ў асноўным дзве назвы, што адрозніваюцца паміж сабою толькі акцэнтуацыйна.
конюх 1, 3, 5, 8—13, 15—17, 20—23, 25а, 26, 28, 31, 33—37, 39, 41—46, 48—50, 52а—56, 59—62, 64—80, 83, 85—110, 112, 114—119, 120а, 121—142. *коніх* 7, 14, 84. *конях* 30.
канюх 2, 4, 6, 8а, 9, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 32, 38, 51, 53, 57—59, 62, 63, 75, 76, 80—82, 118, 128. *конюх* 40, 113.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *коняр* 109. *коннік* 52.

Карта № 231

КОНЮХІ

№ 2434. «Я. н. таго; хто даглядае коней: канюх, конюх... Мн. лік: канюхі, конюхі...»
Картаграфуюцца формы мн. ліку слова *конюх, канюх*. На жаль, у даволі значнай колькасці населеных пунктаў адказ на гэтае пытанне не адзначаны. Акцэнтуацыйныя супрацьпастаўленні на карце паказаны розным напаўненнем унутры фігуры. Марфалагічныя адрозненні ў формах множнага ліку пад увагу не прымаліся. Адказ *канюгі* (п. 2) нанесены на карту тым жа знакам, што і *канюхі*.
конюхі 8а—11, 17, 22, 26, 28, 31, 35—37, 40, 42, 43, 46, 53, 54, 59, 68—72, 74, 76, 80, 85, 86, 88, 89, 93, 94, 101, 102, 105, 114—117, 119, 121—125, 129, 130, 134, 135, 139, 142. *коніхі* 7, 14, 80, 84. *конюхы* 96, 97.
канюхі 2, 5, 8а, 9, 22, 27, 51, 57, 59, 75, 81, 82, 99, 104, 112, 118, 127, 128, 139, 141. *конюхі* 40, 90, 107, 113. *кунюхі* 29, 34, 78. *конюхы* 94а, 95, 103, 108, 109, 131, 132. *канюхе* 53, 55, 60—62, 76. *конюхе* 50. *канюгі* 2. *конюха* 102. *кунюха* 98.
конярі 109.
Няма адказу: 3, 4, 6, 8, 12, 13, 15, 16, 18—21, 23—25а, 32, 33, 38, 39, 41, 44, 45, 47—49а, 52, 52а, 56, 58, 63—67, 73, 77, 79, 83, 87, 91, 92, 96а, 97, 100, 106, 110, 111, 120, 120а, 126, 133, 136—138, 140.

Карта № 232

ГАЙДАР (значэнне слова)

№ 2437 «Што абазначае слова гайдар: а) той, хто працуе на конях б) той, хто паганяе валоў...»
Картаграфуецца семантыка слова *гайдар* і яго словаўтваральныя варыянты. Розныя значэнні слова на карце паказаны фігурамі, а словаўтваральная варыянтнасць — унутраным напаўненнем. Як паказвае сабраны матэрыял, назва вядома ў асноўным толькі на Палессі.
гайдар
'хто гоніць жывёлу' 92, 96, 96а, 97, 131, 132.
'хто паганяе валоў' 102, 113, 120а, 139.
'хто даглядае валоў' 100.
'фурман' 91, 79.
'абразлівае' 75.
гайдай
'хто гоніць жывёлу' 107 (і *гайдай кыеньмі гандлюе)*, 108, 109, 138.
'хто паганяе валоў' 103, 108 *(паганяе поводный волы)* 114, 137.
'хто пасе жывёлу, прызначаную на продаж' 95.
'беззямельны чалавек' 98.
гайдаш
'хто гоніць жывёлу' 134, *гойдаш* 133.
'хто паганяе валоў' 136.
гайдак
'беззямельны чалавек' 98.
Адсутнасць назвы: 1—74, 76—78, 80—90, 93—94а, 97, 99, 101, 104—106, 110, 112, 115—130, 135, 140—142.

Карта № 233

МАЛАЦЬБІТ

№ 2442 «Я. н. таго, хто малаціў цэпам: малацельнік, малацьбіт...»
На карце паказана супрацьпастаўленне словаўтваральных варыянтаў назваў малацьбіта. Памяншальна-ласкальная форма *малацільнічык* (п. 53) картаграфуецца тым жа знакам, што і *малацільнік*. Адказы *молотабнык* (п. 92) і *молотэмнык* (п. 90) на карту нанесены тым жа знакам, што і *малацебнік*, а адказ *мулутэр* (п. 98) — тым жа знакам, што і *малатар*. Адведзены ад картаграфавання адказы *землярОп* і *хозяін* (п. 18), паколькі яны не адносяцца да тэмы дадзенай карты.
малацьбіт 1, 2, 7, 8, 11, 13, 14, 17, 19, 22—24, 25а, 27, 28, 31—33, 36, 37, 41, 49а, 53, 57, 61, 62, 64, 65, 67, 71, 73, 74, 104, 105, 110, 112, 116, 118, 120а, 124, 130, 139—141.

молоцьбіт 106, *мылацьбіт* 4. *маладзьбіт* 3—6, 8а—10, 12, 15, 21, 25, 34, 38, 39, 58—60, 68, 75—77, 80, 81, 115. *мыладзьбіт* 29, 35, 44, 85.
малацьбік 63, 66, 69, 82, 86, 123, 130. *мылыцьбік* 87. *маладзьбік* 127—129. *мыладзьбік* 84.
малацільшчык 54, 112. *молоцільшчык* 138, *мылацільшчык* 44, 89.
малацéльшчык 100, 117. *молоцéльшчык* 101, 114. *мылацéльшчык* 78.
малацільнік 46, 51, 93. *молотільнык* 94, 96а, 132. *молотілнык* 94а, 95, 103, 108, 109. *малацільнічык* 53.
малацéльнік 20, 42, 45, 54, 55. *молоцéльнік* 102, 122, 136.
молотэ́бнык 96, 131. *моолта́бнык* 92. *мулутэ́бнык* 91, 92. *молотэ́мнык* 90.
малацéннік 50, 75. *молоцéнік* 113. *мылацéннік* 44.
малата́р 47—49. *молота́р* 97, *мулутэ́р* 98.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *моло́тнік* 137. *молотéц* 134. *маладзьбавік* 128. *молота́ч* 97.
Адведзены: *земляро́п* 18. *хазя́ін* 18.
Адсутнасць назвы: 26, 30, 52а, 56, 72, 79, 88, 99, 107, 111, 119, 120, 121, 125, 126, 133, 135, 142.

Карта № 234

ЖНЯЯ

№ 2445 «Я. н. той, хто жне сярпом: а) жанчына: жачка, жняя, жніца, б) мужчына: жнец... Мн. лік: жнеі, жачкі, жанцы, жняцы...»
Картаграфуюцца назвы жанчыны, якая жне збожжа сярпом. На карце адлюстраваны два планы супрацьпастаўленняў. Словаўтваральныя адрозненні паміж назвамі паказаны розным напаўненнем унутры фігуры. Назвы мужчынскага роду адзначаны дадатковым значком зверху на знешнім баку фігуры. Адказы *жнéя* (пп. 13, 62) нанесены на карту тым жа знакам, што і *жняя́, жнёйка* (п. 126), *жнíйка* (п. 20) — тым жа знакам, што і *жнéйка, жэнéц* (п. 134), тым жа знакам, што і *жнец*. Адказ *ходжа́йка* (п. 107) адведзены ад картаграфавання.
жняя́ 3, 5, 19—23, 25, 25а, 27, 47—49а, 52—54, 57—61, 63—72, 76, 77, 100, 105, 110, 115, 118. 124, 126, 128, 130; *жнія́* 1, 2, 4, 6—8а, 10—12, 14, 15, 17, 24, 26, 28, 29, 32—42, 44, 73—75, 78—81, 83—87, 89, 140, *жнея́* 9, 31, 54, 57, 67, 82, 136. *жнéя* 13, 62.
жнéйка 4, 18, 30, 112, 116—119, 120а, 121, 123—125, 127, 129, 130, 137—139, 141. *жнэ́йка* 106. *жнёйка* 126. *жнíйка* 120.
жнíца 43, 142. *жны́ца* 109.
жа́чка 113, 135. *жа́цка* 16.
жнец 45, 46, 50, 51, 55, 56, 62, 88, 93, 99, 101, 102, 104, 122, 133, 137. *жнэц* 94, 94а, 103, 108, 109, 132. *жнэць* 90, 91, 92, 95—98, 131. *жэнéц* 134.
жняя́рка 77. *жнія́рка* 34—35.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *жняя́р* 75. *жнéчка* 130.

Карта № 235

ЖНЕІ

№ 2445 «Я. н. той, хто жне сярпом. Мн. лік: жнеі, жачкі, жанцы, жняцы...»
Карта складзена на падставе дадатковага пытання, якое, на жаль, пры збіранні нярэдка прапускалася. Словаўтваральныя адрозненні паміж паасобнымі назвамі паказаны розным напаўненнем унутры фігуры. Марфалагічнае супрацьпастаўленне назваў (формы мужчынскага роду) адзначана дадатковым значком зверху на вонкавым баку фігуры. Адказ *жнёйкі* (п. 126) картаграфуецца як *жнéйкі*.
жнéі 2, 4—7, 8а—11, 14, 17, 19, 20, 22—29, 31, 32, 35, 37, 40, 42—44, 47, 49, 49а, 52—54, 59, 61, 63—65, 67—72, 74—78, 80—86, 88, 89, 105, 115, 118, 123, 125, 126, 128.
жнéйкі 18, 75, 112, 118, 119, 120а, 121, 124, 127, 139. *жнёйкі* 126.
жанцы́ 51, 67, 93, 99, 104, 135. *жэнцы́* 94, 122, 134. *жынці* 90—92, 95, 96, 97, 103, 131, 132. *жанцэ̂* 50, 55, 56, 60, 62. *жэнцэ̂* 94, 102. *жэнці* 94а, 98, 108, 109.
жніцы 142.
жнецы́ 101, 133.
жа́чкі 16, 113.
жняя́ркі 77.
Адсутнасць назвы: 114.
Няма адказу: 1, 3, 8, 12, 13, 15, 21, 30, 33, 36, 38, 39, 41, 45, 46, 48, 57, 58, 66, 73, 79, 87, 96а, 100, 106, 107, 110, 116, 117, 120, 129, 130, 136—138, 140, 141.

Карта № 236

ЖНЕЦ

№ 2445 «Я. н. той, хто жне сярпом: б) мужчына: жнец...»
Картаграфуюцца назвы мужчыны-жняца. На жаль, у многіх пунктах гэтае пытанне было прапушчана. Адказ *ходжа́ін* (п. 107) адведзены ад картаграфавання, паколькі не адносіцца да тэмы карты. Адказ *жанéц* (п. 100) картаграфуецца тым жа знакам, што і *жнец*.
жнец 8а, 10, 11, 14, 17, 28, 36, 37, 43, 46, 48—51, 54, 55, 60, 62, 65, 70, 71, 74, 76, 85, 88, 93, 99, 101, 102, 104—106, 110, 116, 117, 120, 122, 123, 126, 129, 133, 136, 139, 142. *жнэц* 94, 94а, 103, 108, 109, 132. *жнэць* 90, 91, 95—98, 131. *жанéц* 100.
жняя́ 3, 5, 20, 22, 27, 52а, 58, 63, 68, 69, 72, 124, 128. *жнія́* 6, 15, 24, 29, 34, 75, 81, 83, 84, 86.
жняя́р 47, 66, 115, 128. *жнія́р* 8, 35, 75, 81. *жнея́р* 127.
жнéйка 18, 124, 127, 137.
жней 82, 118.
жнія́рка 34.
жа́цка 16.
жнея́к 135.
ходжа́ін 107.
Адсутнасць назвы: 7, 9, 12, 25а, 26, 30, 32, 38—42, 44, 53, 57, 59, 64, 67, 73, 78, 80, 89, 112—114, 119, 121, 134, 141.
Няма адказу: 1, 2, 4, 13, 19, 21, 23, 25, 31, 33, 45, 52, 56, 61, 77, 79, 87, 92, 130, 138, 140.

Карта № 237

ЖНЯЦЫ

№ 2445 «Я. н. той, хто жне сярпом. Мн. лік: жнеі, жачкі, жанцы, жняцы...»
Картаграфуюцца формы множнага ліку, утвораныя ад назвы жняца мужчыны. Усе формы мужчынскага роду, як і на папярэдніх аналагічных картах, паказаны дадатковым значком зверху на вонкавым боку фігуры. Адказ *жнэвці* (п. 109) нанесены тым жа знакам, што і *жняцы́*.
жняцы́ 8а, 10, 11, 14, 43, 48, 49а, 74, 85, 139, 142. *жнэцэ̂* 76, *жнецы́* 101, 133. *жнэвці* 109.
жанцы́ 49, 51, 93, 99, 104, 105. *жынці* 90—92, 95, 96, 97, 103, 131, 132. *жыньці* 131. *жэнці* 94а, 98, 108, 109. *жэнцы́* 94, 122. *жанцэ̂* 50, 55, 60, 62, 116. *жэнцэ̂* 94, 102.
жнéі 5, 6, 20, 22, 24, 27, 29, 52а, 63, 68, 69, 72, 81, 84, 86, 88, 118, 128, 140.
жнéйкі 18, 112, 120а, 124, 127.
жнеяры́ 82.
жа́чкі 16.

Адсутнасць назвы: 7, 12, 25а, 26, 32, 40, 42, 44, 53, 59, 64, 78, 80, 89, 113, 114, 117, 119, 121, 134.
Няма адказаў 1—4, 8, 13, 15, 17, 19, 21, 23, 25, 28, 30, 31, 33, 35—39, 41, 45—47, 52, 54, 56—58, 61, 65, 66, 70, 71, 73, 75, 77, 79, 87, 96а, 100, 106, 107, 110, 111, 115, 120, 123, 125, 126, 129, 130, 135—138, 141.

Карта № 238

ТРАПАЛЬШЧЫЦА

№ 2449 «Я. н. жанчына, якая трэпле лён: трапальшчыца, трапальніца...»
На карце супрацьпастаўлены словаўтваральныя адрозненні назваў трапальшчыцы. Як *трапáльніца* картаграфуецца *тропáльныця.*
трапáльшчыца 8, 9—11, 21, 32, 36—38, 43, 46, 54, 57, 59—61, 63, 74, 75, 99, 106, 110, 112, 115, 116, 118, 120—123, 126, 127, 129, 137, 141, 142. *трэпáльшчыца* 101, 138. *трепáльшчыца* 17. *тряпáльшчыца* 86, 117. *тріпáльшчыца* 12, 13, 44, 79, 83—85, 87, 89. *трыпáльшчыца* 40, 42, 78. *трапáльшшыца* 76.
трапáльніца 2, 3, 4, 9, 15, 29, 31, 35, 43, 47, 49а, 52а, 54, 55, 62, 66, 69, 70, 75, 80, 93, 102, 118, 130. *трэпáльніца* 92, 94, 113, 134, 136. *трыпáльныца* 132. *трэпáлныця* 96а, 98, 131. *трэпáлныца* 94а, 108, 109. *трыпáлныца* 103. *трыпáлныця* 95, 96. *трыпáльныця* 90. *тріпáльніца* 41, 44, 84. *трóпальныця* 97.
трапáчка 1, 3, 6, 22, 24, 25а, 28, 30, 34, 45, 58, 73, 75, 135.
трапáнніца 8а, 50, 81, 82, 124, 128. *трапáніца* 2. *тріпáнніца* 84.
траплó 5. *тряплó* 79.
трапáлка 77. *трыпáлка* 33.
трапáльня 19, 20, 51, 52.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *трэпáч* 126. *трапáльшчык* 115. *трапáтальніца* 53. *трапýха* 53. *траплá* 53. *трапáха* 23. *трапéц* 15. *тряпцы́* 14.
Адзінкавыя: *трэ́йка* 139.
Адсутнасць назвы: 7, 16, 18, 25—27, 39, 48, 49, 56, 64, 65, 67, 68, 71, 72, 88, 91, 100, 105, 107, 114, 119, 125.

Карта № 239

ПАПРАДУХА

№ 2450 «Я. н. жанчына, якая прадзе: кудзельніца, прадзеніца, папрадуха, пралля...»
На карце паказаны словаўтваральныя (суфіксальныя) супрацьпастаўленні назваў папрадухі. Як *папрадýха* картаграфуюцца *папрадýха* і *попрадýха,* як *прадзéніца* — *прадзíльніца,* як *прадзёха* — *продóха,* як *кудзéльніца* — *скудзéльніца* і *кудзяльніца.*
прáлля 1, 5—7, 8а—11, 21, 22, 24, 25а, 28—31, 33—37, 40, 42, 48, 49а, 68—71, 73—76, 80—82, 101, 109, 112, 115—119, 120а, 122, 124—129, 132, 139, 141, 142. *прáля* 53, 58, 60, 61, 67, 127. *прялля* 39, 41, 44, 84, 86, 95, 120. *прáльья* 64, 104, 105, 112.
прáльніца 99. *пряльныця* 96.
прáльшчыца 8, 63, 78, 83. *пря́льшчыца* 79, 83, 85.
прáльня 15. *прéлка* 97.
прáдка 127, 130, 134, 135, 139, 140. *прéдка* 92, 131. *прéтка* 98.
папрáдуха 2—4, 9, 19, 23, 25, 27, 49, 51, 52, 54, 57—59, 62, 65, 66, 72, 74. *попрáдуха* 93, 94а, 107—109, 113, 132. *попря́духа* 90, 95, 107, 117. *попрéдуха* 93. *папрадýха* 20, 53—55. *попрадýха* 106, 136.
прадзéнніца 50, 75, 128, 129. *прядзéнніца* 84.
прадзéльніца 46, 101, 102. *прадыльніця* 96а—98. *прідзéльніца* 12. *прадêльніца 94. прадíлныца* 94а, 103, 108, 109. *прадзíльніца* 89.
прадзёха 118, 123. *продóха* 114.
пóпрадніца 77, 121.
Адзінкавыя назвы ад таго ж кораня: *прадзíльшчыца* 138. *попрáдушныца* 132. *прáднік* 106. *пóпрадка* 96. *прядýха* 14. *пряджэ́нніца* 84.
пряха 38, 93, 110, 130, 136. *пря́ха* 13, 16, 17, 32, 87.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *тонкапря́ха* 17.
кудзéльніца 45—47, 54, 55, 93, 120а. *кудзяльніца* 56. *скудзéльніца* 53.
Адзінкавыя: *прáчка* 34. *прáчніца* 79.
Адстунасць назвы: 18, 26, 52а, 88, 91, 100.

Карта № 240

КАЛГАС

№ 2455 «Я. н. сучасная калектыўная гаспадарка: а) калхоз, калгас...»
Картаграфуюцца дыялектныя назвы калгаса. Супрацьпастаўляюцца дзве формы: *калгáс* і *калхóз.*
калхóз 6, 14, 17, 36, 37, 40, 42—48, 67, 70, 73, 75, 77—86, 89, 90, 94, 94а, 108, 109, 116—121, 123—125, 127—130, 139, 141, 142. *колхóз* 90, 91, 92, 94а—98, 101—103, 107, 108, 113, 114, 126, 132, 134, 136, 137, 140. *колхóс* 133. *кулхóз* 131. *калхóс* 1—5, 7—13, 15, 16, 19, 20, 22, 24—25а, 29, 32—35, 38, 39, 41, 49, 50, 52, 53—61, 64, 66, 68, 69, 71, 74, 76, 88, 99, 104, 112. *халхóз* 90, 113. *холхóз* 102, 106. *хоўхóз* 102. *кавхóз* 109. *коўхóз* 102. *калфóс* 56. *халхóс* 18, 49а, 52а, 93, 100. *калкóс* 3, 6, 8а, 30, 54, 93, 98.
калгáс 10, 12, 15, 21, 24, 26—28, 31, 51, 57, 62, 63, 65, 68, 69, 72, 75, 76, 81, 82, 86, 90, 105, 112, 115, 118, 119, 122, 124, 127—129, 134, 135, 137—139, 141, 142. *кылгáс* 16, 29, 35, 44, 83—85, 89. *колгáс* 138. *калгáз* 110. *калкáс* 8а. *каўгáз* 66. *калгóс* 21, 23, 57.

Карта № 241

КАЛГАСНІК

№ 2459 «Я. н. той, хто працуе ў сельскай гаспадарцы: калгаснік, калхознік...»
На карце супрацьпастаўлены назвы калгасніка.
калхóзнік 1—17, 19, 20, 22, 24—25а, 28—49, 50—61, 64, 66—68, 70—85, 87—90, 93—94а, 98, 99, 104, 108, 109, 115, 116, 119—125, 127—130, 139—142. *колхóзьнік* 90—92, 95, 96, 97, 98, 101—103, 107, 108, 113, 114, 126, 131—134, 136—138, 140. *кулхóзнік* 98. *колхóзнык* 96а. *калгóзнік* 21, 57. *калкóзнік* 3, 6, 8а. *халхóзьнік* 18, 93, 100. *холхóзьнік* 102, 106.
калгáснік 10, 23, 26, 27, 31, 57, 62, 63, 65, 67, 75, 76, 82, 86, 105, 112, 117, 124, 127—129, 134, 135, 139, 141, 142. *колгáсьнік* 138. *калгáзьнік* 81, 110, 118. *калхáзьнік* 118, 127. *кылгáсьнік* 16, 35, 87. *кылгáзьнік* 84. *кыгáсьнік* 29. *кългáснік* 15.
Адзінкавыя: *селянíн* 127. *однолíчнік* 94. *гаспадáр* 69. *землярóб* 9.

Карта № 242

САЎГАС

№ 2455 «Я. н. сучасная калектыўная гаспадарка: б/саўхоз, саўгас...»
Картаграфуюцца назвы саўгаса. Як і на папярэдняй аналагічнай карце, супрацьпастаўляюцца дзве формы: *саўгáс* і *саўхóз.*
саўхóз 11, 17, 36, 37, 40, 42—48, 67, 73, 75, 77—86, 89, 116—118, 120—124, 126—129, 139, 141, 142. *соўхóз* 14, 94, 101, 102, 106, 107, 114, 134, 136, 140. *салхóз* 137. *салхóс* 8а, 19, 51, 60. *саўхóс* 1—13, 15, 16, 18, 22, 24—30, 32—35, 38, 39, 41, 49а, 50, 53—61, 63, 64, 66, 68, 69, 71, 74, 76, 88, 99, 100, 104, 112. *совхóз* 90, 91, 94а—98, 103, 108, 113,

131, 132. *сахвоз* 94а, 98, 108, 109. *совхоз* 96а. *солхос* 92. *сапхос* 52. *саўкос* 49, 52а, 72.
саўгас 10, 31, 57, 62, 65, 69, 75, 76, 81, 82, 86, 105, 112, 115, 118, 124, 127—129, 135, 139, 142. *соўгас* 134. *саўгаз* 110. *суўгас* 35, 84. *сыўгас* 16, 29.

Карта № 243

ПРЫСЯДЗІБНЫ ЎЧАСТАК КАЛГАСНІКА

№ 2456 «Я. н. прысядзібны ўчастак калгасніка: соткі, дзялка...»
Картаграфуюцца лексічныя адрозненні назваў прысядзібнага ўчастка калгасніка. Як *соткі* картаграфуецца *соты* (пп. 97, 131), як *план — планік* (п. 119), як *агарод — свой гарот, сядзьба* (пп. 84, 86). Не прымаліся пад увагу ўсе азначэнні да слова ўчастак.
соткі 2—7, 10—12, 14, 16—24, 25а—28, 30, 36, 37, 43—56, 58—70, 72, 74—76, 83, 85, 86, 88—91, 93, 94, 101, 104, 106, 107, 112—120, 125, 126, 133—142. *соткы* 92, 94а—97, 103, 108, 109, 132. *соткэ* 98. *соты* 97, 131.
пляц 6, 25, 56, 75, 81, 82, 102, 106, 108, 110, 134, 141.
усадзьба 12, 16, 29, 33—35, 39, 42, 44, 66, 67, 71, 73, 75, 77—81, 89, 104, 118, 124, 138, 139. *усадба* 112. *усядзьба* 38, 89. *сядзьба* 84, 86.
участак 39, 137. *прыдусадебны участак* 134. *прыусадзебны участак* 8, 122. *усадзібны вучастак* 69. *прыўсадзібны ўчастак* 9.
агарод 130. *агарот* 12, 32, 105. *город* 94а. *горот* 92. *гарот* 1, 13, 15, 29, 40. *свой гарот* 8а.
план 99, 121, 123—129. *планік* 119.
Адзінкавыя: *дылянка* 91. *дзялка* 49а. *пайгектыр* 41. *сяліба* 35. *скарот* 1.

Карта № 244

СЕЛЯНІН

№ 2458 «Я. н. той, хто ў мінулым займаўся сельскай гаспадаркай: селянін, крэсцьянін...»
Картаграфуюцца назвы селяніна. На карце супрацьпастаўляюцца толькі адрозненні паміж назвамі па каранях. Як *селянін* (адзіночны лік) картаграфуюцца назвы множнага ліку *сяляня* (пп. 49, 110, 121,), *сіляня* (п. 30), як *крэсцьянін — крэсціяня* (п. 52а). Адведзены ад картаграфавання назвы *землярōб* (п. 77), *землярōп* (пп. 68, 105), *землярōбы* (п. 2), *землянін* (п. 48), *рольнік* (п. 51), *вяскōвец* (п. 24), *вяскōвыя* (п. 2), *дзіравенскія людзі* (п. 1), *адзіналічнік* (пп. 139, 141), *пахар* (пп. 124, 142), паколькі яны не адносяцца да тэмы карты. Відавочна і картаграфуемыя назвы *гаспадар* і *хазяін* у адносінах да разглядаемага паняцця таксама маюць некалькі іншае адценне і наўрад ці можна іх лічыць абсалютнымі сінонімамі, напрыклад, да слоў *селянін* і *крэсцьянін*. Назвы *крэсцьянін* і *крэсцьянін* на карту нанесены адным і тым жа знакам.
селянін 8, 9, 23, 28, 31, 54, 56, 57, 62, 65, 67, 70, 74, 80, 86, 99—102, 104, 115, 117, 118, 120а, 126, 128—130, 134—136, 139, 141. *селенін* 114, 138. *сілянін* 7, 10, 11, 26, 29, 33, 73, 75, 79, 82—84, 89. *селянін* 50, 55, 63, 64, 72. *сылянын* 96, 97, 103. *сэлянын* 109. *сэлянін* 94. *сяляня* 49, 110, 121. *сіляня* 30.
крэсцьянін 25а, 37, 42, 59, 80, 82, 106, 117, 128, 141. *крэстіянін* 134. *крэсцянін* 129, 131. *крэстьянін* 94. *крэсціянін* 83. *красцьянін* 60. *крысцьянін* 43, 73. *кръсцянін* 8а. *крысціянін* 35. *хрісцянін* 39. *крэсцьянін* 5, 14, 36, 49а, 107, 116, 119, 120, 123, 125, 137. *крысціянін* 29, 38, 102, 124, 127. *красцьянін* 112. *крестьянін* 108. *крэстьянін* 97. *крэстіянін* 94а, *крісцьянін* 40, 41, 89. *кресцьянін* 17, 88. *крісцьянін* 13, 84, 85. *крысцянін* 7, 81. *крысцьянін* 78. *красціянін* 71, 75. *крэсцянін* 9. *крісціянін* 12. *кръсціянін* 15. *крісцянін* 32. *крісцьянін* 44. *хрысцьянін* 73, 137. *хрысціянін* 118. *хрэсціянін* 59. *крэсціяня* 52а.
мужык 2—4, 6, 8, 16, 25, 25а, 27, 34, 41, 44, 51, 69, 75, 82, 86, 90, 94а—96а, 103, 106, 109, 110, 113, 129, 132, 133, 135, 135, *мужэк* 98.

гаспадар 20, 21, 27, 45, 46, 49, 53, 61, 66, 69, 74, 93. *господар* 90, 92, 96. *гуспудар* 91, *аспадар* 19, 21, 22, 47, 52, 58.
хазяін 90, 93, 94а, 132. *хозяін* 122, 131. *хадзяін* 92, 136. *ходзяін* 140. *казяін* 52.
Адведзены: *землярōб* 77. *землярōп* 68, 105. *землярōбы* 2. *землянін* 48. *рольнік* 51. *вяскōвец* 24. *вяскōвыя* 2. *дзіравенскія людзі* 1. *адзіналічнік* 139, 141. *пахар* 124, 142.

Карта № 245

ТУТЭЙШЫ

№ 2460 «Як гавораць: гэты чалавек наські, тутэйшы, месны...»
На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў тутэйшага чалавека. Як *тутэчны* картаграфуецца *тутэшні* (пп. 13, 92), *тутэшты* (п. 84), *тутошній* (п. 12), як *наш — нашый* (пп. 109, 132), як *наські — нашкій* (п. 16) і *наськія людзі* (п. 74). Адведзены ад картаграфавання адказы *селавы* (п. 69), *сілавы* (п. 6), *з нашого села* (п. 113), *прыродны* (п. 54), *стралецкі* (п. 49), *адсюль* (п. 30), *гэты* (п. 29), паколькі яны не адносяцца да тэмы карты.
тутэйшы 2—6, 9—11, 14, 18—24, 25а, 26, 28, 29, 31, 32, 34, 35, 45—47, 50—67, 69—71, 75, 81, 93, 94, 98, 99, 101, 102, 104—106, 110, 112—115, 117, 118, 120а, 121, 126, 127, 133, 135, 141. *тутэйшый* 90, 92, 94а—97, 103, 107—109, 132.
тутэчны 98. *тутечны* 134. *тутэшні* 13, 92. *тутэшны* 84. *тутошній* 12.
тўташні 8, 77, 124, 129. *тўтышній* 16. *тўтъшні* 8а.
месны 8а—11, 14, 29, 31, 35—37, 43, 48, 49а, 53, 54, 59, 67, 72—76, 80, 81, 84, 88, 89, 96а, 102, 104, 112—116, 118—120, 123—128, 130, 131, 134—142. *месный* 6, 17, 40—42, 44, 79, 83, 86, 90, 91, 94а—96, 103, 107—109, 132.
наш 1, 20, 25а, 27, 29, 30, 32, 33, 49, 69, 73, 82, 89, 94, 95, 98, 100, 103, 104, 106, 108, 113, 118, 123, 124, 128, 131, 134, 135, 141. *нашый* 109, 132.
наські 5, 7, 8а, 17, 21, 25, 29, 35, 75, 76, 78, 81, 82, 84, 118, 122, 124, 126—129, 134, 141. *наскі* 3. *наській* 15, 39, 41, 44, 117.*нашкій* 16. *наськія людзі* 74.
тўбылец 102, *тўболец* 103. *тўбэлэц* 108. *тўболец* 114.
тўбылнык 95, 96.
тўбылнэц 132.
свой 1, 81, 119, 128, 134, 140.
здзешні 66, 68, 69, 87, 92. *здзешній* 85. *здешній* 91. *здешный* 95. *здзешны* 38, 71. *здзесьні* 51.
Адведзены: *селавы* 69. *сілавы* 6. *з нашого села* 113. *прыродны* 54. *стралецкі* 49. *адсюль* 30. *гэты* 29.

Карта № 246

ПЕРАСЯЛЕНЕЦ

№ 2461 «Як скажуць пра чалавека, які перасяліўся з другой мясцовасці: прышлы, наезжы, нахожы... Чужыя людзі: набрыдзь, чужынцы, чужакі...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя і словаўтваральныя (прэфіксальныя і суфіксальныя) адрозненні назваў перасяленца. Як *прыежджы* картаграфуецца *прыежджыя* (п. 137), як *прыезны — прыежні* (п. 45). Адказы *валачай* (п. 45), *новый* (п. 40), *чужаніца, прыволока* (п. 134), *прыблўдак* (п. 63) і *батрак* (п. 24) не картаграфаваліся, паколькі не адносяцца да тэмы карты.
перэселенец 134. *пэрэсэленец* 108, 133. *прысыленец* 132. *пераселеняц* 63, 65, 71, 126. *пірісілэніц* 86. *пырысіленец* 92. *пырыселенец* 97.
пэрэсэлянін 131.
наежджы 2, 10, 11, 18, 27, 29, 30, 35, 39, 57, 66, 70, 71, 73, 75, 84, 104, 112, 113, 115, 118, 124, 128, 129. *наежджый* 1, 44, 97, 107, 109, 131. *наежжы* 21, 23, 28, 31, 33, 44, 68, 69, 72, 80, 100, 121, 127, 133. *наезжы* 2, 126. *наежы* 126.

наяжджáлы 19. *наежджáлы* 118. *наяжжáлы* 76. *наежжáлы* 135.
наéздный 132.
наяжджóмы 22.
прыéжджы 4, 7—9, 25, 26, 34, 35, 56, 62, 74, 75, 77, 81, 82, 94, 101, 102, 105, 106, 119, 120а, 136, 138. *прыéзжы* 5, 14, 17, 54, 59, 67, 139, 141. *пріéжый* 41. *прыéжжы* 37, 42, 60, 116, 130, *прыéжжый* 92. *пръéжджы* 8а. *пріéжжый* 16, 32, 79, 86, 87. *пріéжчы* 89. *прыéжджыя* 137.
прыéзны 18, 58, 137. *прыéжні* 66.
прышлы 40, 47, 49а, 50, 55, 116, 129.
чужы 1, 6, 30, 36, 48—50, 56—58, 61, 65, 68, 77, 93, 113, 117, 122, 140. *чужéй* 89.
чужáк 116, 127.
нітутэ́йшы 33, 89. *прыбыўшый* 87. *прікóт* 83. *нямéсный* 79. *ніráськi* 78. *нядзéшні*, *пасялéнь* 69. *прыхóжы* 25. *прыбылéвец* 124. *пераязжáлы* 54.
Адведзены: *нóвый* 40. *валачáй* 45. *прыволóка* 134. *чужаніца* 134. *прыблýдак* 63. *батрáк* 24.

Карта № 247

БАБЫЛЬ

№ 2463 «Як называлі беднага чалавека, які не меў сваёй хаты і жыў у чужых людзей: падсусядак, кутнік... Жыць у падсуседах, у суседзях, кутнікам...»
На карце супрацьпастаўляюцца лексічныя, словаўтваральныя (суфіксальныя) і акцэнтуацыйныя адрозненні назваў бабыля. Як *падсусéд* картаграфуецца на *патсусéдзях* (п. 112). Адведзены ад картаграфавання назвы *батрáк, бядня́к, стáрац, жабрáк, бéдны, сусéд, кварцірáнт, глодомóр (голодомóр), пáрабак, валачóбнік, бяздóмны, бісхáтнік, покомíрнык, прыбыш,* паколькі яны не адносяцца да тэмы карты.
кýтнік 2—6, 9—11, 19, 21, 22, 24—25а, 46, 48, 49а, 58, 76, 94, 134.
патсýсет 23. *пітсýсет* 133. *пудсýсыд* 108, 132. *пацсýсяд* 50. *патсýсят* 54, 57, 60, 61, 69. *пыдсýсід* 94а. *падсýсят* 101. *подсýсед* 102. *пудсýсыд* 95, 103. *пудсýсэд, пудсýсэдь* 109. *патсýсець* 118. *патсýсяць* 27, 65.
патсусéт 105. *патсуся́т* 53, 100. *пыдсусід* 107. *па патсусéдзях* 112.
падсýседак 67. *патсýседак* 118. *падсýсядзяк* 59. *падсýседак* 106, 113. *пыдсýсядык* 63. *патсýсядак* 55, 62, 99. *падсýсядак* 56, 104, 120а.
падусусéдак 47. *патсусéдак* 112. *падсусéдык* 42. *падсусéдок* 136. *пудсусідок* 131.
бабы́ль 1, 7—8а, 12—15, 17, 38, 39, 70, 75, 79, 80, 110, 126, 129. *бабýль* 120.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *подсýседнік* 134. *падсусéдство* 135. *посýседок* 113. *у сусéдзях* 125, 130.
Адведзены: батрáк 17, 28, 33, 49, 63, 64, 72, 75, 81, 90, 92, 93, 94а, 96, 97, 103, 116, 118, 120, 121, 127, 131, 138, 139, 141. *батря́к* 117, *бытрáк* 7, 30, 84. *бытря́к* 32.
бядня́к 81, 124, 127, 128. *бедня́к* 86, 114, 117, 138, 141. *бідня́к* 43, 87, 89.
стáрац 9, 37, 124, 140. *стáріц* 85.
жабрáк 140.
бéдны 142.
сусéд 82, 137.
квартірáнт 96, 98. *кватірáнт* 98. *кваціpáнт* 135.
глодомóр, голодомóр 113.
пáрабак 31, 52а.
валачóбнік 74.
бяздóмны 78.
бісхáтнік 89.
покомíрнік 96а.
прыбыш 96, 97.
Адсутнасць назвы: 44, 46, 52, 79, 88, 91, 106.

Карта № 248

БАБЫЛЬ (значэнне слова)

№ 2464 «У якім значэнні ўжывалася слова бабыль: а) чалавек, які не меў ні сям'і, ні маёмасці, б) адзінокі чалавек, в) бедны чалавек...»
Картаграфуюцца значэнні слова бабыль. Адзінкавыя значэнні слова бабыль на карту не наносіліся. Не пракартаграфавана і значэнне 'гультай', якое выклікае сумненні і пярэчанні ў сваёй аб'ектыўнасці.
'чалавек, які не меў ні сям'і, ні маёмасці': *бабы́ль* 6—10, 12, 13, 29—32, 35, 36, 39, 46, 57, 60, 62, 63, 67, 68, 71—75, 80, 82, 84—87, 89, 100, 104, 110, 120а, 124—126, 129, 136, 142, бабъль 141.
'адзінокі чалавек': *бабы́ль* 8а, 10, 17, 18, 28, 31, 35, 38, 44, 46, 47, 53, 57, 60—62, 67, 71, 75, 78, 79, 82, 84, 89, 110, 117, 139. *бобы́ль* 96а, 124, 131.
'бедны чалавек': *бабы́ль* 1, 4, 5, 10, 16, 17, 29, 33—35, 40, 42, 43, 57, 65, 68, 69, 75—78, 81, 82, 84, 89, 112, 118, 119, 121, 123, 124, 126, 128, 129. *бабýль* 115, 116, 120, 127.
Іншыя адзінкавыя значэнні:
'гермафрадыт': *бабы́ль* 139.
'гультай': *бабы́ль* 37, 70, 78, 81.
'беззямельны чалавек': *бабы́ль* 66.
'той, хто меў асобны надзел': *бабы́ль* 51.
'бяздзетны чалавек': *бабýль* 45.
'нежанаты мужчына': *бабы́ль* 27.
'падростак — гультай': *бабы́ль* 26.
'абразлівая мянушка': *бобэ́ль* 97.
Не адзначана значэнне: 2, 11, 14, 83, 130.
Адсутнасць назвы: 3, 19—25а, 48—50, 52, 52а, 54—56, 58, 59, 64, 88, 90—96, 98, 99, 101—103, 105—109, 113, 114, 117, 122, 132—135, 137, 138, 140.

Карта № 249

НАЙМІЧКА

№ 2465 «Я. н. жанчына, якая рабіла па найму ў дарэвалюцыйны час: наймічка, наймітка, служанка, паслуга, чалядніца...»
На карце супрацьпастаўлены лексічныя, словаўтваральныя і акцэнтуацыйныя адрозненні назвы наймічкі. Як *нáймічка* картаграфуецца назва *нэ́ймічка* (122). Адведзены ад картаграфавання назвы *дзéўка* (пп. 20, 57), *дывка* (пп. 90, 91), *рабóтніца* (пп. 7, 14, 16, 32), *кухáрка* (п. 94а), *старчáнка* (п. 2), *прыслýга* (п. 7).
служáнка 6, 8а, 14, 16, 17, 39—42, 45, 46, 48—52, 53, 54, 56, 59, 61, 67, 68, 71, 75, 76, 80, 84—87, 89, 90, 92, 93, 94а, 98, 101, 104, 108, 109, 112, 113, 116—120, 123—125, 127—129, 132—134, 137, 141, 142. *служя́нка* 95, 96, 103.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня:
служэ́бка 131. *служóнцая* 19, 20.
нáймічка 8, 9, 25, 46, 53, 54, 59, 60, 62, 64, 65, 67, 68, 72, 75, 77, 83, 93—94а, 98, 100, 102, 104—106, 110, 112, 113, 115, 117, 118, 120а, 121, 124—127, 129, 134—141. *нáймычка* 95—97, 103, 131, 132. *нáймечка* 114. *нáймэчка* 108, 109. *нáймічка* 55, 99. *нáймъчка* 12. *нэ́ймічка* 122.
наймíчка 57, 107, 130.
нáймітка 2, 3, 10, 11, 13, 24, 26—31, 33—38, 42—44, 49а, 63, 66, 69, 70, 73—76, 78, 80, 81, 84, 85, 119. *нáйметка* 25а. *нáйматка* 75.
наймíтка 107, 116.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня:
нáйміца 119. *нáйміт* 140.
чаля́дніца 2, 4, 5, 18, 21, 23, 49, 51, 52а—54, 57, 58. *чэлля́дніца* 1. *чъля́дніца* 8а. чыля́дніца 7.

чалядка 77, 81, 82, 128, 129. *чэлядка* 86, 126. *чылядка* 79, 85.
батрáчка 9, 17, 127. *бътрáчка* 8а. *бытрáчка* 40, 89.
Адзінкавыя назвы:
парапчáнка 22. *пърабчáнка* 5. *падзённіца* 119. *падзéніца* 14. *надзённіца* 85. *надзёнішчыца* 83.
Адведзены:
дзéўка 20, 57. *дывка* 90, 91.
рабóтніца 7, 14, 16, 32.
кухáрка 94а.
старчáнка 2 (па найму).
прыслýга 7.
Адсутнасць назвы: 15, 88.

Карта № 250

ЖАБРАК

№ 2466 «Я. н. той, хто жабруе: жабрак, старац... Жабрачка, старчыха...»
На карце адлюстраваны толькі адзін план супрацьпастаўленняў — лексічны. Як *стáрац* картаграфуецца *стáрэц* (п. 120), як *нішчы* — *нішчыя* (п. 40). Адведзены ад картаграфавання адказы *прашáк* (п. 140), *тэрбéшнік* (п. 120), *пабырýх* (п. 91), *дыд* (п. 90), *пахаджáлый* (п. 86), паколькі яны не адносяцца да тэмы карты.
стáрац 8—11, 31, 32, 36—38, 43, 65—74, 76, 77, 80, 82, 88, 104, 105, 112, 116, 119, 120—122, 124—130, 133, 138—142, *стáрэц* 29, 94, 94а, 97, 101—103, 106—109, 113, 114, 131, 132, 134—137. *стáрец* 17, 86, 117. *стáрэць* 95—98, 131. *стáрыць* 81, 92,*стáріц* 12, 13, 16, 39, 41, 44, 79, 84, 85, 87, 89. стáрыц 7, 14, 30, 33, 35, 40, 42, 75, 78, *стáрьц* 8а, 15, 34. *старэ́ц* 120.
жабрáк 1—4, 6, 8, 9, 18—28, 46, 47, 49—64, 67, 70, 75, 93, 99, 100, 104, 106, 110, 112, 115, 124, 127, 130. *жэбрáк* 92, 94. *жъбрáк* 5, 8а.
нішчы 4, 29, 80, 87, 123, 127, 140, 141. *нішчый* 79, 83, 86, 89. *нішчыя* 40.
убóгі 6, 20, 22, 24, 31, 45, 58, 63, 69, 116.
Адведзены: *прашáк* 140. *тэрбéшнік* 120. *пабырýх* 91. *дыд* 90. *пахаджáлый* 86.

Карта № 251

ЖАБРАЧКА

№ 2466 «Я. н. той, хто жабруе: жабрак, старац... Жабрачка, старчыха...»
На карце супрацьпастаўлены лексічныя, словаўтваральныя (суфіксальныя) і акцэнтуацыйныя асаблівасці назваў жабрачкі. Як *старчоўка* картаграфуецца *старцóўка* (п. 32). Адказ *побырýшка* (п. 91) адведзены ад картаграфавання, бо гэта дымінутыў ад нейтральнай назвы *побырýха* ў тым жа пункце. Адведзены ад картаграфавання таксама і назвы *стáрец* (п. 86) і *бáба* (п. 90), паколькі яны не адносяцца да тэмы карты.
жабрáчка 2, 3, 6, 18—20, 23—25, 27, 28, 46, 49—55, 57—64, 67, 75, 93, 99, 104, 110, 115, 124, 127. *жэбрáчка* 92, 94. *жъбрáчка* 5, 8а.
старчы́ха 7, 29, 31, 35—37, 43, 65, 66, 70—77, 80—82, 84, 85, 95—97, 101, 102, 104—106, 112, 116—119, 120а, 121, 124—129, 131, 135, 137, 139. *старчэ́ха* 98.
стáрчыха 10—13, 33, 34, 38, 40—42, 103, 122.
старчáнка 67, 80, 94а, 107, 108, 113, 114, 133, 134.
стáрчанка 109, 132.
старчóўка 14, 15, 17, 39. *старцóўка* 32.
нішчая 29, 123, 127. *нішча* 54.
пабірýха 120. *побырýха* 91. *побырáха* 92.
убóгая 6, 24, 63, 69, 116.

Адзінкавыя: *тэрбéшніца* 120.
Адведзены: *побырýшка* 91. *стáрец* 86. *бáба* 90.
Няма адказу 1, 4, 8, 9, 16, 21, 22, 25а, 26, 30, 44, 45, 47, 48, 56, 68, 78, 79, 83, 87—89, 100, 111, 130, 136, 138, 140—142.

Карта № 252

МАЁМАСЦЬ

№ 2469 «Я. н. маёмасць, якая знаходзіцца ў поўным распараджэнні каго-небудзь: уласнасць, собственнасць... Уласны, собственны...»
На карце картаграфуюцца словы і словазлучэнні, якія ўжываюцца для абазначэння маёмасці асобы, поўным уладальнікам якой яна з'яўляецца. Як *улáснасць* картаграфуецца *улáсны*, як *сóпствіннасьць* — *сóбственны*. Як *гаспадáрка* падаецца *аспадáрка*, як *багáцце* — *багáтства* (у яго фанетычных варыянтах), як *імýшчыства* — *мýчаства, мýшчество, мýшэство.* Асобныя займеннікі ці іх спалучэнні, як: *гéна, маё, усё сваё* і інш., а таксама словазлучэнні *сваё дабрó* і аналагічныя гэтаму, на карце аб'яднаны адным знакам.
улáснасць 18, 20, 23, 28, 45, 46, 49а, 50, 52а, 54, 55, 57, 60, 61, 67, 81, 99, 104, 129, 142. *влáсносьць* 90, 94а, 95, 96, 98, 103, 108, 109, 113. *влáсность* 132. *улáсны* 9, 18, 20, 23, 28, 31, 49а, 50, 54, 55, 57, 59, 60, 62, 67, 81, 94, 102, 129, 142. *влáсный* 90, 94а, 95, 96, 103, 108, 109, 113. *влáсны* 18, 98.
сóпствіннасьць 25а, 30, 32, 53, 81, 111, 112, 137. *сóпствінасьць* 33. *сóпствіннысьць* 42, 43, 78, 79, 83, 84, 87, 89. *сопствяннасьць* 68, 70. *сóбствяннасць* 121, 126. *сóбственасьць* 19. *сóбствынносьць* 90, 92, 95, 96, 97. *сóбствыность* 132. *сóбствыносьць* 98. *сóбственосьць* 113, 138. *сóбственносьць* 107, 108, 109. *сóбственость* 96а. *сóпственносьць* 114. *сóпствіносьць* 133. *сóбсьтвенносьть* 134. *сопсьвеннасьць* 37, 74, 93, 115, 118, 125. *сóпсьцьвіннасьць* 11. *сóбсьцьвеннасьць* 123, 124. *сóпсьцьвіннъсць* 15. *сóбсцвіннасць* 7. *сóбсцьвенасць* 24, 57, 67, 73, 80, 104, 119. *сóбсцвеннасць* 5, 31, 128, 129, 130, 139, 141. *сóбсцьвеннасць* 14, 17. *сóпсьцьвенасць* 58. *сóбственнасць* 142. *сóпсьцьвянасьць* 47, 56, 88. *сóпсьцьвяннасьць* 71. *сóбсьцьвіннысьць* 29, 40, 41, 44, 82, 85. *сóпсьцівіннысьць* 16. *сóпсцвіннъсць* 8а. *сóбсьцьвянъсьць* 39. *сóпсьцьвіннъсьць* 34. *сóпсцвеннасць* 9. *сóпсцвінасць* 6. *сóбсьцьвенносць* 101, 106, 117. *сóбсьцьвенносьць* 102. *сóбсьцьвеносьць* 135. *сóбствыенносьць* 103. *сóбсьцьвеннасць* 116, 120. *сóбсьцьвенасьць* 127. *сóпсьцьвіннысь* 35. *сóпсьцьвіннъсь* 13. *сóбсцвеннась* 10. *сóпсьцьвенась* 25. *сóпсьцьвіннась* 38, 75. *сóбцьвеннасць* 36. *сóпяснасьць* 60 (рэдк.), *сóбстэлносьць* 131. *сóбственны* 137, 139, 140, 142. *сóбственный* 108, 109. *сóбствінный* 42, 84. *сóбствінны* 89. *сóбствены* 59. *сóбсьтвены* 134. *сóбствынный* 90, 95, 96, 97, 103, 132. *сóбствыны* 98. *сóбстэлный* 131. *сóбствянны* 100, 126. *сóбсьцьвенны* 101, 102, 106, 116, 117, 120, 123, 124, 135. *сóбсьцьвены* 127. *сóбсьцьвенный* 107. *сóбсцвенны* 5, 73, 80, 119, 128, 129. *сóбсцвенный* 10. *сóбцьвенны* 36. *сóбсцьвенны* 14. *сóпсьцьвінны* 11, 12, 29, 35, 37, 38, 40, 41, 67, 73, 75. *сóпсьцьвенны* 31, 115, 118, 125. *сóпственный* 91, 114. *сóпствінны* 133. *сóпсьтвэнны* 93. *сóпствянны* 48, 63, 68, 70. *сóпствяны* 54. *сóпсьцьвінный* 44, 85. *сóпсьцьвены* 25, 58. *сóпсьцьвянны* 71. *сóпсьцвяны* 88. *сóпсцвінный* 7, 8а. *сóпсьцінный* 16. *сóпясны* 60 (рэдк.). *сóпсьцьвіннъе* 12. *сóпственны* 53, 61, 81, 86, 111.
маёмасць 24 (трад.), 69, 72, 81, 86 (рэдк.), 105, 110. *маёмысьць* 84. *маёмась* 4.
гаспадáрка 21, 25, 26, 51, 56, 57, 68. *аспадáрка* 52. *господáрка* 91.
багáцце 65. *багáцця* 8, 66, 69. *багáця* 2. *багáства* 1, 120а. *багáцтва* 110.
хазя́йства 25, 77. *хозяйства* 86. *хадзя́йство* 94а. *хозя́йство* 92. *хызя́йства* 29. *хъзя́йства* 29. *хъзя́йства* 33. *хазя́йство* 3.
імýшчыства 41. *мýчаства* 52. *імýшчество* 94. *мýшчество* 94. *мýшэство* 109.
гéна маё 27. *гéто маё дабрó* 49. *гéта маё* 64. *éта маё* 72. *усё сваё* 65. *усё маё* 121. *гето мойé* 94а. *своé* 96а. *маё, сваё* 135. *сваé дабрó* 140. *ваша, маё* 100.
Адзінкавыя: *маёмасны* 81. *двыравы́й* 84. *мáйка* 98. *рухóмосьць* 109 (тое, што ў хаце).

Карта № 253

СПАДЧЫНА

№ 2471 «Я. н. спадчына, якая пасля смерці ўладальніка перадаецца другой асобе: спадчына, спадкі, наследства...»

На карце падаюцца назвы спадчыны.

Акрамя матэрыялу, зафіксаванага збіральнікамі па гэтаму пытанню, карта дапоўнена звесткамі з картаў, дзе падаецца дыферэнцыраванае абазначэнне спадчыны па мацеры і па дзеду. Як *спаткі* картаграфуецца *спадак*, як *наследства — насьлетствія, наследія, наследак.*

спадчына 104, 115, 126, 132, 139. *спатчына* 23, 26, 31, 49а, 53, 61, 90, 96, 99, 104, 110, 111 (даўн.). *спаччына* 12, 34, 63, 65, 69, 71, 76, 95. *спатшына* 91, 93.

спаткі 1—11, 13, 14, 18, 19, 21, 23—25а, 27, 28, 29 (з адзення), 30, 34—38, 45—62, 66, 68, 69, 70 (*адзежа*, мэбля), 72—75, 77, 80—82, 86 (рэдк.), 90, 91, 93, 94, 100, 102, 104, 107, 112, 113, 114, 117—124, 134, 137. *спаткы* 92, 94а—97, 108, 109, 131, 132. *спаткэ* 98. *спадак* 20, 22, 51, 103.

насьлества 15, 16, 29, 35, 40, 41, 43, 75, 76, 79, 81, 82, 83, 84, 86, 107, 111, 112, 118, 124, 127, 137. *наслества* 7, 78, 86, 87, 89, 105, 128, 129. *насьлетства* 13, 31, 44, 53, 85. *наслецтва* 32, 37, 42, 67. *насьлецтва* 33, 70 (нерухомасць), 125. *наследства* 14, 17, 116, 130, 139, 140, 141, 142. *наследство* 101, 106, 108 (рэдк.), 117, 136, (рэдк.). *насьледство* 102, 138. *наследство* 103. *наслество* 95, 96, 132. *насьлество* 133, 135. *наслество* 95, 96. *наслецтво* 94, 96а. *наслетство* 91. *насьлетствія* 39. *наследія* 134. *наследак* 46.

бацькаўшчына 18, 32, 33, 52а, 56, 63, 64, 67, 68, 70, 71, 72, 105, 110, 124, 136, 139. *бацькыўшчына* 40. *бацькъўшчына* 15.

хазяйства 141. *хозяйство* 135.

Адзінкавыя: *дабро* 16. *добро 136.*

Карта № 254

БАЦЬКАЎШЧЫНА

№ 2472 «Я. н. спадчына б) па бацьку: бацькаўшчына, айчызна...»

На карце пракартаграфаваны матэрыялы, якія абазначаюць назвы спадчыны па бацьку.

Адным адсылачным знакам аб'яднаны словы і словазлучэнні: *ад бацькі, батьковськэ, бацькава асталося, бацьковэ добро.* Як *бацькавы спаткі* картаграфуюцца *бацькіны спаткі, бацькаўскія спаткі, спаткі па бацьку, спаткі ад бацькі, батьковы спаткы, батькувэ спаткэ, бацькаў спадак,* як *насьлества пу бацьку — наслества бацькіна.*

Не пастаўлены знакі на нас. пп. 12, 41, 45, 61, 83, 87, дзе не зафіксавана спецыяльнае абазначэнне спадчыны па бацьку, аднак, як сведчаць матэрыялы карты «Спадчына», ужываецца яе агульная назва.

бацькаўшчына 1, 4, 5, 7, 8, 9—11, 17, 18, 22, 23, 25а, 26—28, 30—32, 36—38, 46, 49а, 50, 52а, 53, 55, 56—60, 62—64, 67—75, 77, 80—82, 86, 99, 100, 104, 105, 110—112, 118—120, 121, 123—130, 135—137, 139—141. *бацькъўшчына* 39. *бацькъўшчъна* 8а, 15, 16. *бацькыўшчына* 29, 33, 40, 42, 44, 85, 89. *бацькуўшчына* 13, 34, 35, 43, 84. *бацькоўшчына* 93, 94, 101, 102, 106, 107, 114, 117, 133, 138. *бацьковшчына* 113. *батьковшчына* 90, 92, 95—98, 108, 109, 132. *батькоўшчіна* 134. *батькувшчына* 91. *бацькаўшшына* 76. *бацькоўшчына* 48. *батьковшчына* 131.

бацькоўшчызна 3, 20.

бацькавізна 47, 49.

батьковськэ 90, 95. *бацькава асталося* 65. *ад бацькі* 124. *бацьковэ добро* 137.

спаткі 4, 21, 66, 124, 137. *спаткы* 94а, 103, 108. *спадок* 103.

бацькавы спаткі 2, 6, 24, 51, 73, 115, 120а, 122. *бацькіны спаткі* 52. *бацькаўскія спаткі* 54. *спаткі па бацьку* 25. *спаткі ад бацькі* 19. *батьковы спаткы* 94а. *батькувэ спаткэ* 98. *бацькаў спадак* 22.

насьлества 35, 79, 82, 84, 124. *наслества* 86. *наследства* 14, 142. *наследство* 103. *насьлества пу бацьку* 43. *наслества бацькіна* 78.

Адзінкавыя: *чась* 14. *айчызнае* 18. *бацькава спаччына* 69. *хадзяйства* 120а.

Карта № 255

БАЦЬКОЎСКАЯ СПАДЧЫНА

№ 2472 «Я. н. спадчына: а) ад бацькоў: спадчына, бацькаўшчына, наследдзе...»

На карце з улікам некаторых структурных і словаўтваральных адрозненняў картаграфуюцца спецыяльныя назвы спадчыны ад бацькоў.

Па прычыне наяўнасці асобнай карты, дзе падаюцца агульныя назвы паняцця спадчына, на дадзенай найменні *спаткі, спатчына, наследства* (у іх фанетычных варыянтах) адводзяцца ад картаграфавання. Не вылучаюцца асобным адсылачным знакам нас. пп. 24, 27, 51, у якіх не зафіксаваны дыферэнцыраванае абазначанне *спадчыны ад бацькоў,* аднак згодна з матэрыяламі карты «Спадчына», ужываецца іх агульная назва.

Не прымаліся пад увагу акцэнталагічныя адрозненні слоў *бацькоўшчызна, бацькаўшчызна,* як *бацькаўшчына* картаграфуецца *бацькоўшчына.*

бацькаўшчына 1, 4—6, 8—11, 17, 22, 23, 25, 25а, 26, 30, 32, 33, 36, 38, 46, 50, 52а, 54—64, 67—70, 72, 73, 75, 77, 80, 81, 83, 86, 99, 100, 104 (нерухомасць), 105, 110, 111, 118, 119, 121, 122, 124, 125, 127—131, 135—137, 139—141. *бацькъўшчына* 8а, 12, 15, 16, 39, 41.*бацькыўшчына* 29, 40, 42, 44, 87, 89. *бацькуўшчына* 35, 43, 82—84. *бацькоўшчына* 93, 94, 102, 106, 138. *бацьковшчына* 113. *батьковшчына* 90, 94а (зямля), 95, 96, 96а, 98, 103 (зямля), 108, 109, 132. *батькоўшчіна* 134. *бацькаўшшына* 76. *бацькоўшчына* 48.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *батьковськэ* 95.

бацькоўшчызна 3, 20. *бацькаўшчызна* 52.

спаткі ад бацькоў 19, 52, 66. *спаткі бацькоў* 120а. *бацькавы спаткі* 2, 73.

Адзінкавыя: *ад бацькоў асталося* 65. *аччына* 129.

Адведзены: *спаткі* 4, 10, 11, 18, 21, 28, 45, 46, 49, 53, 54, 57, 59, 73, 74, 104, 112, 113, 114, 117, 120, 123, 124. *спаткы* 92, 94а, 96, 97, 103, 108, 109, 131. *спадок* 103. *спатчына* 23, 31, 49а, 53, 96, 115, 126. *спаччына* 34, 63, 71. *спатшчына* 91. *насьлества 35, 43, 79, 84, 112, 124, 127.* *наслества* 7, 78, 86, 87. *наслество* 96, 105. *насьлетства* 13, 31, 53, 85. *наследства* 14, 37, 116, 142. *наследство* 101, 103, 117. *насъледство* 107. *насьлество* 133. *насьледіе* 134. *наследак* 46.

Карта № 256

СПАДЧЫНА ПА МАЦІ

№ 2472 «Я. н. спадчына в) па мацеры: мацярызна, мацярынскія спадкі...»

На карце з улікам некаторых структурных адрозненняў адлюстроўваецца пашырэнне слоў і словазлучэнняў, якія ўжываюцца для абазначэння спадчыны па мацеры.

Словаўтваральныя адрозненні, што маюць месца ў прыметнікаў з каранямі *-мацяр-, -матк-* (у іх фанетычных варыянтах) пад увагу не прымаліся.

Як *мацярынскія спаткі* картаграфуюцца *спаткі па мацяры, спаткі ад маткі, спадак па мацца,* як *маткіна насьлества — насьлества пу мацяры,* як *па мацяры — ад маткі, ад маткі асталося,* як *маткіна — маткіна (матчынае) дабро.*

Знакі не пастаўлены на нас. пп. 3, 12, 27, 30, 39, 41, 42, 49, 53, 61, 76, 83, 86, 87, 89, 111, 119, 121, 125, 130, 131, 141, дзе не зафіксавана дыферэнцыраванае абазначэнне спадчыны па мацеры, аднак згодна з матэрыяламі карты «Спадчына» ўжываецца яе агульная назва.

мацярыншчына 93. *матэрыншчына* 94, 108, 109. *матырыншчына* 90, 92, 95, 96, 96а, 97, 103, 132. *матырэншчына* 91.

мацярызна 47. *мацерызна* 114. *мацярізна* 23. *мацерызьніна* 133.

маткіна 44, 129. *маччынае* 140. *мацярына* 74. *мацерыно* 135. *матырынэ* 96. *матырынськэ* 90, 95, 96. *маткіна дабро* 128. *матчынае дабро* 137.

па мацяры 9, 72, 99. *ад маткі* 9. *ад маткі асталося* 65.

мацярынскія спаткі 7, 11, 28, 31, 36, 46, 48, 49а, 50, 54, 62, 80, 104 (арх.), 107, 112, 116, 123. *мацерінськія спадкі* 117. *маччыны спаткі* 2, 8, 24, 38, 58, 77, 82, 118, 120а, 122, 124, 127. *мачыны спаткі* 4. *маччаны спаткі* 6. *матчыны спаткі* 8а, 10, 26. *матчын*

спа́дак 22. *ма́ткіны спа́ткі* 1, 29, 35, 52, 73, 75, 81, 82, 85. *ма́цярыны спа́ткі* 5, 45, 51, 59, 60, 69, 100, 106, 115. *ма́церыны спа́ткі* 113. *ма́церыные спа́ткі* 138. *ма́терыны спа́ткэ* 98. *ма́тэрыны спа́ткы* 94а, 108. *ма́терные спа́ткі* 134. *спа́ткі па ма́цяры.* 25, 25а. *спа́ткі ад ма́ткі* 19. *спа́дак па ма́цца* 20.

ма́ткіна насьле́ства 15, 16, 78, 81, 84, 101. *насьле́ства пу ма́цяры* 43.

спа́ткі 14, 21, 23, 34, 55, 57, 66, 120, 137.

насле́дства 14, 17, 37, 142. *насьле́ства* 35, 79.

ба́цькаўшчына 18, 32, 33, 52а, 56, 64, 67, 68, 70, 71, 72, 105, 110, 124, 136, 139. *ба́цькыўшчына* 40.

Адзінкавыя: *ма́ччына спа́ччына* 63. *одмэ́ршчына ма́церына* 102. *спа́дчына* 126.

Карта № 257

СПАДЧЫНА ПА ДЗЕДУ

№ 2472 «Я. н. спадчына г) па дзеду: дзядоўшчына, дзедаўшчына...»

На карце картаграфуюцца толькі тыя словы і словазлучэнні, якія ўжываюцца выключна для абазначэння спадчыны па дзеду.

Пры картаграфаванні лексем з коранем *дзед-* суфіксальныя і акцэнталагічныя адрозненні не ўлічваліся. Як *дзе́давы спа́ткі* падаюцца *спа́ткі ад зядо́ў.*

Найменні *спа́ткі, насле́дства, ба́цькаўшчына* як агульныя назвы спадчыны на карце не падаюцца. Не адлюстроўваюцца асобным адсылачным знакам нас. п. п. 12, 17, 18, 30, 38, 41, 45, 49, 61, 67, 78, 83, 86, 87, 91, 96а, 100, 106, 119, 121, 133, дзе адсутнічае спецыяльнае абазначэнне спадчыны па дзеду, аднак ужываюцца назвы спадчыны як агульнага паняцця.

дзе́даўшчына 5, 7, 8, 9—11, 23, 24, 25а—27, 31—33, 36, 48, 49а, 52, 55—57, 60, 62, 68, 70—72, 74, 76, 77, 80—82, 93, 99, 101, 102, 111, 112, 116, 122—130, 135, 141. *дзе́дъўшчына* 8а, 13. *дзе́дыўшчына* 40, 42. *дзе́дуўшчына* 16, 29, 35, 82, 84. *дзе́доўшчына* 107, 117, 118. *дзе́доўшчіна* 138. *дедо́ўшчіна* 134. *ді́довшчына* 95, 97, 132. *зе́даўшчына* 58. *зе́дыўшчына* 85, 89. *дыдовшчына* 131. *дзядо́ўшчына* 1, 3, 22, 39, 44, 47, 52а, 53, 54, 104 (трад.), 111. *зядо́ўшчына* 20.

дзе́дава 118. *дзе́дове* 138. *дзе́даўске* 140. *дзе́доўске* 138. *ді́довськэ* 95. *дзедаўске́* 93. *ді́довськóе* 92. *ді́довэ* 96.

дзе́давы спа́ткі 2, 28, 29, 51, 59, 69, 73, 75, 115, 120а. *дзе́довы спа́ткі* 113. *дзе́давыя спа́ткі* 46, 50. *дзе́довые спа́ткі* 138. *де́довы спа́ткі* 94. *ді́довы спа́ткы* 94а, 109. *ді́довэ спа́ткэ* 98. *дзе́даўскія спа́ткі* 6, 24, 25. *ді́довські спа́ткі* 90. *дзядо́ўскія спа́ткі* 2. *дзедо́ўе спа́ткі* 114. *спа́ткі ад зядо́ў* 19.

Адзінкавыя: *дзе́даўская зімля́* 4. *чась* 14. *насьле́ства па дзе́ду* 43. *дзе́дава спа́ччына* 65. *от ді́да спа́дшчына* 96. *дзе́дава дабро́* 137.

Адведзены: *спа́ткі* 21, 34, 36, 66, 120, 137. *спа́ткы* 94а, 103. *спа́док* 103. *насле́дства* 14, 37, 141, 142. *насле́дство* 103, 117. *насьле́ства* 35, 79. *ба́цькаўшчына* 63, 64, 105, 110, 136, 139. *ба́цькъўшчъна* 15.

Карта № 258

ЗЯМЕЛЬНЫ НАДЗЕЛ (у мінулым)

№ 2474 «Я. н. у мінулым зямля аднаго гаспадара пры аднаасобнай гаспадарцы: надзел, пляц, дзялка...»

На карце адлюстроўваецца пашырэнне толькі лексем *надзе́л, вало́ка, пляц.* Іншыя назвы, як *зямля́, уча́стак, шнуры́, заго́н, нарэ́зы, пало́ска,* якія ўжываюцца ў значэнні 'зямельны надзел', на карце не картаграфуюцца.

Як *надзе́л* картаграфуецца *надзё́л, назе́л, надзе́льная зямля́,* як *вало́ка* — *увало́ка.*

надзе́л 3 (калі надзеліць пан) — 15, 18, 20, 22, 23, 25а, 27—29, 31—36, 38, 39, 41—46, 48, 52а—54, 57—61, 63, 65, 67—70, 72, 73, 76—82, 84, 86, 87, 99, 100, 102, 104, 105, 107, 110—113 (даўней), 114—120, 121—129, 133, 135—140. *наде́л* 92, 94, 134. *надзё́л* 16. *наді́л* 96—98, 131, 132. *назе́л* 58, 83, 85, 88, 89. *надзе́льная зямля́* 99.

вало́ка 2, 19, 24, 26, 28, 37, 69. *увало́ка* 34.

пляц 56, 57, 67, 71, 75, 81, 82, 102, 104, 142.

Карта № 259

НАДЗЕ́Л, ВАЛО́КА, ПЛЯЦ

№ 2474 «Я. н. у мінулым зямля аднаго гаспадара пры аднаасобнай гаспадарцы: надзел, пляц, дзялка...»

На карце падаюцца назвы зямлі пры аднаасобнай гаспадарцы. Акрамя назваў, што мелі месца ў мінулым, картаграфуюцца і больш познія абазначэнні зямельных надзелаў.

На карце не адлюстроўваюцца лексемы, якія абазначаюць адзінкі вымярэння наяўнай колькасці зямлі.

Лексема *зямля́* шырока вядома на тэрыторыі ўсёй Беларусі, аднак у значэнні 'надзел' яна картаграфуецца абмежавана.

Як *надзе́л* картаграфуецца *назе́л, надзё́л, надзе́льная зямля,* як *вало́ка* — *увало́ка,* як *зямля́* — *свая зямля́,* як *шнуры́* — *шнуркі́, шнюр, шнуро́к, шнуро́чок,* як *заго́н* — *заго́ны, загі́н,* як *нарэ́зы* — *рэ́ска, рэ́зас,* як *пало́ска* — *поло́сы, пылыса́, пало́сная зямля́.*

надзе́л 3 (калі надзеліць пан), 4—15, 18, 20, 22, 23, 25а, 27—29, 31—36, 38, 39, 41—48, 52а—54, 57, 59—61, 63, 65, 67—70, 72, 73, 76—82, 84, 86, 87, 99, 100, 102, 104, 105, 107, 110—113 (даўней), 114—129, 133, 135—140. *наде́л* 92, 94, 134. *надзё́л* 16. *наді́л* 96—98, 131, 132. *назе́л* 58, 83, 85, 88, 89. *надзе́льная зямля́* 99.

вало́ка 2, 19, 24, 26, 28, 37, 69. *увало́ка* 34.

пляц 56, 57, 67, 71, 75, 81, 82, 102, 104, 142.

уча́стак 1, 6, 7, 46, 51, 93, 127. *уча́сток* 90, 108, 135.

зямля́ 21. *зе́мля́* 113, 135 (рэдка). *зэмля́* 94, 108, 109. *зымля́* 90, 96, 131, 132. *зэмня́* 94а. *зэмнэ́* 98. *зымня́* 95, 103. *свая́ зямля́* 25.

шнуры́ 25. *шнурэ́* 106. *шнюр* 3, 49а. *шнуркі́* 103. *шнуро́к* 95. *шнуро́чок* 94а.

заго́н 49. *заго́ны* 101. *загі́н* 109.

нарэ́зы 30. *рэ́ска* 31, 74. *рэ́зас* 52.

пало́ска 123. *поло́сы* 101. *пылыса́* 83. *пало́сная зямля́* 56.

Адзінкавыя: *шнут* 17. *грунт* 66.

Адведзены: *ху́тар* 61, 62, 71. *ху́тэр* 95, 103. *фу́тар* 9, 53. *фу́тър* 8а. *фу́тыр* 92. *фу́тэр* 94. *уса́дзьба* 64. *уса́дьба* 91, 92. *гаспада́рка* 60. *аднааса́бнае хазя́йства* 141. *дзя́лка* 49а, 50, 55. *дзіля́нка* 80. *цягло́* 129, 130. *часьць* 98. *го́ні* (ы) 120, 123.

Карта № 260

МАЁНТАК

№ 2477 «Я. н. ў мінулым зямельнае ўладанне з памешчыцкай гаспадаркай: маёнтак, двор, усадзьба...»

На карце картаграфуюцца назвы памешчыцкай гаспадаркі з прыналежнай ёй зямлёй. Як *маёнтак* падаецца *маён,* як *іме́нія* — *іме́ньня, іме́ня, йіме́нье,* як *фальва́рак* — *хвальва́рак, хо́лівaрак,* як *уса́дзьба* — *уса́зьба.*

маёнтак 1, 4—7, 8а, 9, 14, 19, 20, 23, 25, 25а, 31—33, 45—48, 49а, 51 (арх.), 53, 54, 55 (рэдк.), 57, 59—64, 67, 70, 74—76, 81, 82, 86 (рэдк.), 93, 101, 104, 105, 107, 110, 111, 116, 117, 119, 120, 121, 124, 127. *маёнток* 90, 92, 94—98, 102, 103, 106, 108, 109, 113, 114, 131, 136—138. *моёнток* 133, 134. *маёнтык* 78. *маён* 135. *майо́нток* 93.

двор 2, 3, 4 (некалькі фальваркаў) — 11, 15, 16, 18—22, 24, 25, 27—29, 34, 36, 37, 40, 44, 46, 49, 50—57, 59, 60, 62—66, 68, 69, 72, 73, 77, 80, 94, 99, 100, 104, 105, 110, 112,

113, 115, 116, 118, 123, 125—127, 134, 136, 139, 140. *двур* 94а, 132. *двір* 90—92, 96, 96а, 98, 103, 108, 109. *двыр* 95, 107. *двйр* 93.

імéнія 8, 13, 15, 35, 38, 39, 82, 85, 89, 118. *йимéнія* 43. *імéньня* 30, 37, 76. *імéння* 122. *імéня* 52а, 58. *імéніе* 17, 73, 80, 86, 108, 119, 130. *йимéніе* 71. *йимéнье* 111.

фальвáрак 4, 8 (рэдк.), 52, 53, 73. *хольвáрак* 86, 128. *хальвáрак* 127. *хульвáрык* 35. *хвалівáрак* 118. *фальвъркъ* 41. *фóльварак* 31. *хóльварак* 75, 82. *хóліварак* 81. *хóлівырык* 35, 84. *хóльвыркъ* 83.

усáдзьба 9, 40, 79, 80. *усáзьба* 88.

эканóмія 87, 129.

Адзінкавыя: *двóрная зямлý* 2. *пáнская зямлý* 6, 120а. *асáда* 53. *памéсьця* 79. *маёмство* 135.

Адсутнасць назвы: 12, 26, 142.

Адведзены: *сóбственнасць* 141.

Карта № 261

ПАНШЧЫНА

№ 2478 «Я. н. калісьці зямельная павіннасць сялян пры феадалізме: прыгон, паншчына...»

Карта адлюстроўвае назвы зямельнай павіннасці сялян пры феадалізме.

пáншчына 7, 10, 11, 15, 17, 22, 23, 27, 31, 36, 42, 44—47, 49—51, 52а—55, 57—67, 71, 75, 81, 82, 84—86 (рэдка), 89, 90, 92, 94—104, 106—111, 113, 116, 117, 120—124, 126, 127, 130—132, 135—142. *пáньшчына* 93, 114, 115, 133. *пáншшына* 76. *пáншчіна* 134.

пáншчызна 20, 48. *паншчы́зна* 3, 18, 52.

прыгóн 2, 4—9, 14, 15, 19, 21, 24, 25а, 26, 28—31, 33—35, 37, 38, 40, 42, 43, 56, 68—70, 72—78, 80—82, 85, 88, 89, 112, 118—120, 123—125, 127—130. *прігóн* 12, 13, 16, 32, 39, 41, 44, 79, 83, 84, 86, 87.

Адзінкавыя: *бáршчына* 1. *дзéла* 25. *дзéло* 99. *удрóбок* 91. *тóлака* 105.

Карта № 262

ЖЫЛІ *ПРЫ ПÁНШЧЫНЕ, ЗА ПÁНШЧЫНАЙ*

№ 2479 «Як гавораць пры ўспамінах: жылі за паншчынай, за прыгонам, пры паншчыне, пры прыгоне...»

Карта складзена на падставе толькі часткі пытання, пры якім словазлучэнне 'жыць за паншчынай' (і іншыя, аналагічныя гэтаму), абазначаюць пэўны гістарычны прамежак часу. Цалкам пытанне змешчана ў матэрыялах да карты «Рабілі паншчыну (прыгон)».

У аснове картаграфавання — дыферэнцыяцыя матэрыялу па характару сінтаксічнай сувязі.

Формы *пры пáншчыне, пры прыгóне* з-за невыразнасці іх семантычнага значэння падаюцца як словазлучэнні, якія абазначаюць адпаведны гістарычны час. Яны выступаюць пад знакамі словазлучэнняў *жыць пры пáншчыне, жыць пры прыгóне.* Як *жылí за прыгóнам* картаграфуецца *жылí пад прыгóнам,* як *жылí пры пáншчыне* — *буλó пры пáншчыны.*

жылí пры пáншчыне 11, 15, 36, 53, 54, 59, 60, 61, 62, 66, 71, 94, 101, 104, 116, 123, 124, 134, 135, 137, 140. *жылí пры пáньшчыні* 114. *жылí пры пáншчыны* 90. *жылы́ пры пáншчыны* 96, 103, 108, 131, 132. *пры пáншчыне* 31, 54, 75, 107. *пры пáншчыні* 10. *пры пáншчыны* 95. *буλó пры пáншчыны* 96а, 103. *булэ́ пры пáншчыне* 98. *булы́ пры пáншчыны* 94а. *був прі пáншчыне* 113.

жылí пры панáх 8а, 142.

жылí за пáншчынай 49а, 50, 53, 54, 60, 63, 64, 67, 75, 100, 104, 106, 117, 120. *жылы́ за пáншчыны* 103. *за пáншчынай* 7, 107, 139. *за пáншчынаю* 55. *за пáншчыны* 95, 96. *за пáншчызнай* 48, 58. *буλó за пáншчыны* 97, 103.

жылí за пънáмі 17.

жылí пры прыгóне (пры прыгóне жылí) 8а, 9, 14, 25а, 28, 29, 31, 35, 37, 43, 68, 78, 88, 118, 119. *жылí пры прігóні* 44, 81, 84, 112. *пры прыгóне* 70. *пры прыгóні* 75. *прі прыгóні* 34. *прі прігóні* 16, 32, 86. *пры прыгóну* 4.

жылí за прыгóнам 2, 5, 8а, 21, 26, 73, 74, 75, 80, 119, 123, 129. *за прыгóнам* 7. *жылí пад прыгóнам* 128.

былí ў прыгóне 127. *у прігóні былá* 16. *прыгóн быў да прáцы* 19.

Карта № 263

РАБІЛІ *ПÁНШЧЫНУ, ПРЫГÓН*

№ 2479 «Як гавораць пры ўспамінах: ганялі на прыгон, на паншчыну... Рабілі прыгон, паншчыну... Жылі за паншчынай, за прыгонам, пры паншчыне, пры прыгоне...»

З-за неаднароднасці семантыкі словазлучэнняў увесь зафіксаваны збіральнікамі матэрыял картаграфуецца на дзвюх картах. На першай падаюцца словазлучэнні, ў складзе якіх *пáншчына (прыгóн)* выступае са значэннем *'дармавая прымусовая праца сялян на пана'*. На другой адлюстраваны матэрыял, у якім словазлучэнні маюць значэнне *'гістарычны прамежак часу'*.

Пры картаграфаванні словазлучэнняў *рабілі прыгóн (пáншчыну), хадзілі на прыгон (на пáншчыну), ганялі на прыгóн (на паншчыну)* і інш. са значэннем *'дармавая прымусовая праца сялян на пана'* улічваліся семантычныя адрозненні ва ўжыванні дзеясловаў. Адлюстроўваецца характар сінтаксічнай структуры гэтых словазлучэнняў. Фанетычныя, акцэнталагічныя асаблівасці дзеясловаў пад увагу не прымаліся. Дзеясловы з аднолькавай семантыкай картаграфаваліся адным знакам.

Адсылачнымі знакамі на карце не абазначаны нас. пп. 12, 13, 19, 21, 27, 32, 38, 76, 107, 141, 142 з-за адсутнасці запісаў у адказах збіральнікаў ці іх недакладнасці. Аднак, згодна з матэрыяламі адказаў на пытанне № 2478 «Я. н. калісьці зямельная павіннасць сялян пры феадалізме...» у адзначаных нас. пунктах, за выключэннем 91 *удрóбок,* зафіксаваны лексемы *прыгóн* або *пáншчына.* Іх наяўнасць мяркуе існаванне і свабодных дзеяслоўных словазлучэнняў, накшталт адзначаных вышэй.

рабілі прыгóн (прыгóн рабілі) 8а, 24, 25а, 26, 37, 62, 68, 69, 74, 82, 118, 124. *рóбілі прігóн* 16. *рабóталі прыгóн* 127. *рабóтылі прыгóн* 35. *дзéлалі прыгóн* 125.

рабілі пáншчыну 8а, 10, 11, 36, 49а, 51, 52а—55, 58—60, 64, 66, 67, 71, 99, 104, 116, 137, 139, 140. *робілі пáньшчыну* 114, 115. *робілі пáншчыну* 106. *робілі пáншчіну* 134. *робылы пáншчыну* 97, 108, 131. *робы́лі пáншчыну* 90. *рабілі пáншчызну* 20. *рабілі паншчы́зну* 52. *рабóталі пáншчыну* 127.

атраблялі прыгóн 31. *атрѣбáтывалі прыгóн* 34. *атрабáтывалі прыгóн* 79.

адрабляялі пáншчыну 135. *пáншчыну одробля́лі* 94. *одробля́лы пáншчыну* 95, 103.

рабілі пры прыгóне 33. *рóбілі ны прыгóні* 29.

рабóталі на прыгóн 81. *рабілі ны прыгóн* 89.

рабóталі за прыгóнам 77.

рабілі на пáншчыне 100, 135. *робілі на пáншчыне* 94, 113. *на пáншчыны робы́лы* 95. *рубэ́лэ на пáншчыне* 98. *у пáншчыне робілі* 117. *у пáншчыне рабілі* 104.

рабілі дзéла пáну 25. *рабілі тóлакі* 105. *рóбілі пат прымýсам* 9. *робылы пáну* 132. *рабілі на пáна* 121. *пяць дней пáну рабілі, а шосты сабé* 18.

служылі прыгóн 4, 5, 8, 35, 77, 82, 127, 128, 129. *служылі пáншчыну* 116. *бáршчыну служылі* 1.

адбывáлі прыгóн 7, 112, 123, 128. *адбувáлі прыгóн* 43. *адбывáлі прігóн* 44, 81, 86. *хадзілі прігóн атбывáць* 41, 42. *адбывáлі пáншчыну* 57.

хадзілі на прыгóн 2, 4, 6, 9, 14, 15, 25а, 37, 69, 74. *хадзілі ны прігóн* 79.

хадзілі на пáншчыну 7, 17, 23, 46, 49, 67, 130 («сáмі хадзілі», у адрозненне ад прыгона, на які «ганялі»). *на пáншчыну ходзілі* 101. *хадзілі на паншчы́зну* 3. *хадзілі на пáньшчыну* 93. *ходы́лі на пáншчыну* 90. *ходы́лы на пáншчыну* 94а, 96, 103, 108.

хадзілі ў двор 110. *хадзілі у двор пáна* 56. *хадзілі у двор рабіць* 65, 72.
хадзілі на рабóту к пáну 33. *хадзілі к памéшчаку, на пóлі рóбілі* 30. *хадзілі адраблáць пáну тыждзень* 122.
ганялі на пáншчыну 10, 11, 22, 45, 47, 50, 51, 53, 55, 57—59, 62—64, 75, 92, 102, 111, 120, 120а, 126, 136, 137. *гънялі нъ пáшчъну* 8а. *гынялі ны пáншчыну* 42, 44. *гынялі ны пáншчыну* 85, 89. *ганялі на пáньшчыну* 94. *гоныли на пáншчыну* 94а, 95, 96, 97, 103, 108, 109, 132. *гонілі на пáншчыну* 113, 114, 138. *ганілі на пáншчыну* 135. *гонялі на пáншчыну* 96а, 117. *гонялі на пáншчіну* 134. *гунэлэ на пáншчыну* 98. *гоныты на пáньшчыну* 133. *зганялі на пáншчыну* 46. *выганялы на пáншчыну* 103. *ганялі на пáншчызну* 48. *гналі на пáншчызну* 61.
ганялі на прыгóн (на прыгóн ганялі) 8, 8а, 28, 31, 62, 70, 73, 75, 80, 88, 112, 119, 124, 125, 128, 129, 130. *гынялі ны прыгóн* 29, 35, 43, 78, 85, 89. *гынялі ны прігóн* 83, 84, 87. *ганялі на прігóн* 86. *ганялі ў прыгóн* 118.

Карта № 264

ЧЫНШ

№ 2481 «Я. н. былы грашовы збор у карысць памешчыка :чынш, аброк»
Картаграфуюцца найбольш пашыраныя назвы былога грашовага збору ў карысць памешчыка.
Як *пóдаць* падаюцца — *пóдаці, пóдач, пóдыч,* як *падáтак* — *падáткі, падáчка.*
З-за даўнасці назвы ці адсутнасці самой рэаліі не зафіксаваны матэрыял у наступных населеных пунктах: 6, 8, 12, 15, 18, 29, 30, 35, 39, 45, 49, 52, 52а, 56, 59, 66, 68, 69, 71, 73, 91, 92, 94, 94а, 95, 97, 98, 100, 103, 104, 105, 109, 110, 112, 113, 119, 121, 127, 132, 139, 141, 142.
абрóк 7, 8а—11, 13, 14, 16, 17, 21, 25а, 31, 32, 34, 36, 38, 40—44, 46—48, 49а, 50, 53, 55, 61, 70, 72, 74—76, 78, 79, 81—83, 86—88, 111, 116, 123, 125, 126, 129, 130. *обрóк* 96, 107, 117, 120, 131, 133, 136. *обрэ́к* 101. *обрýк* 106.
падáтак 54, 60, 65, 128. *подáток* 90, 96а, 134, 138. *пъдáтык* 33. *пыдáтык* 84. *падáткі* 2, 4, 22, 53, 58, 99. *падáчка* 93.
пóдаць 28, 80, 82, 102, 124, 129,135, 138, 140. *пóдаці* 24, 25, 77, 118, 122. *пóдач* 114. *пóдыч* 89.
чынш 3, 19, 20, 57, 67, 76 (трад.). *цынш* 23, 27, 57, 62, 115.
налóх 5, 26, 32, 63, 85.
арэ́нда 37, 137.
Адзінкавыя: *абрáт* 1. *рэ́круцкія* 23. *збор* 37. *аклáд* 83. *дань* 108. *рáта* 118. *падýшнае* 120а. *пáнскі узнóс* 128.
Адведзены: *рабілі пат прымýсам* 51. *пáншчына* 64.

Карта № 265

ТАННЫ ТАВАР

№ 2485 «Як гавораць пра вартасць тавара: а) тавар танны, дзяшовы...»
На карце супрацьпастаўлены лексемы, якія выкарыстоўваюцца для абазначэння нізкай вартасці тавара. Пры картаграфаванні часткова ўлічаны акцэнталагічныя адрозненні ва ўжыванні слова *дзяшóвы,* адлюстравана чаргаванне зычных *дз':з'*, што мае месца ў гэтым слове.
Як *дзяшóвы* картаграфуецца *дзéшыў, дзéшавы,* як *тáнны* — *тáны, тáньній, тáній, атáній, тáйный, тáдны,* як *зяшóвый* — *зёшóвы, зішавéй.*
тáнны 3, 4, 18—20, 22, 23, 25, 25а, 27 (трад.), 45—48, 49а—55, 57—62, 64, 65, 67, 94, 99—101, 104 (трад.), 105, 106. *тáнный* 103. *тáны* 4, 49. *тáньній* 96. *тáній* 91. *атáній* 90, *тáйный* 94а. *тáдны* 54.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *затáнны* 47.
дзяшóвы 4, 5, 8—11, 25, 26—35, 37, 38, 43, 53, 54, 56, 60, 66, 67, 69, 71—78, 80—82, 84, 93, 104, 110—112, 115, 118, 119, 120а, 122—129, 136, 137, 139—142. *дзяшóвый* 1, 8а, 12, 14—17, 39—42, 44, 79, 86, 116, 120. *дзешóвы* 102, 114, 124, 135, 138. *дзешóвый* 107, 113, 117. *дышóвый* 90, 92, 95—97. *дішóвый* 94а. *дешóвы* 94, 134. *дэшэ́вы* 98. *дышэ́вый* 103, 131. *дзéшыў* 16. *дзéшавы* 99. *дэшóві* 133.
дзешавы́ 21, 24, 36, 63, 70, 128. *дзешавы́й* 7. *дзішавы́* 2, 6, 8а, 13, 35, 75, 87. *дзішавóй* 8а. *дышóвый* 132. *дэшовы́й* 108, 109.
зяшóвый 83. *зёшóвы* 88. *зішавéй* 85, 89.
Адзінкавыя: *пацэ́ллы* 130.

Карта № 266

ДАРАГІ ТАВАР

№ 2485 «Як гавораць пра вартасць тавара: б) дарагі...»
На карце з улікам адрозненняў ва ўжыванні канчаткаў *-і, -ій (-ый), -ой, -ей (-эй)* картаграфаваліся лексемы, якія абазначаюць высокую вартасць тавара. Як *дарагéй* падаецца *дуругэ́й, дыражэ́й.*
дарагí 2—6, 8, 10, 11, 18—31, 35—38, 45—77, 80, 81, 88, 93, 100, 101, 104, 105, 110—112, 115, 118, 119, 120а, 123, 124, 126—129, 135—137, 139—142. *дырагí* 43, 78, 87. *дърагí* 8а, 9, 13, 33, 34, 39. *дарогí* 122. *дорогí* 94, 106, 113, 114, 133, 134, 138.
дарагóй 17, 120, 125. *дырагóй* 40, 41.
дарагíй 1, 7, 14, 116. *дърагíй* 89. *дырагíй* 42, 44, 83, 84. *дорогíй* 102, 107, 117. *дорогíй* 90, 92, 94а—97, 103, 108,109,131,132.
дарагéй 86. *дърагéй* 12, 15, 32, 79. *дырагéй* 16, 82, 83, 89. *дыражэ́й* 85. *дуругэ́й* 98.
цэ́нны 35, 82, 127.
Адзінкавыя: *каштóўны* 69. *дурóшчый* 91.

Карта № 267

РЭШТА

№ 2496 «Я. н. частка або кавалак чаго-небудзь, што застаецца пасля ўжытку: рэшта, астатак, астача».
На карце падаюцца лексемы, якія абазначаюць частку або кавалак чаго-небудзь, што застаецца пасля ўжытку. Лексемы *остáлось, мáла,* якія ў розных фанетычных варыянтах пашыраны на тэрыторыі Беларусі, але не зусім дакладна адпавядаюць тэме карты, адводзяцца ад картаграфавання. Не картаграфуецца *здáча,* назва, што мае адрознае ад картаграфуемага значэнне.
Як *рэ́шта* картаграфуецца *рэ́штка, рэ́шткі, рэ́штачка, рэшт, рэ́йшта,* як *астáтак* — *астáткі, востáток, встáток, астáнак, астстáтык, устáток, останці,* як *астáча* — *стáча, астстáча,* як *лы́шнее* — *зьлíшок.*
рэ́шта 2—4, 6, 18, 19, 23—25а, 27, 31, 46, 48, 49, 50, 51 (пра грошы) — 57, 59, 60, 62, 64, 66, 67, 69 (арх.), 77 (арх.), 90, 92, 94, 95—96а, 98, 100, 102 (трад.) — 105, 108, 109, 111, 113, 114, 127, 132—134. *рэ́штка* 20, 23, 28, 45, 65, 67. *рэ́шткі* 10, 11. *рэ́штачка* 25, 66. *рéшта* 21, 22. *рэшт* 124. *рэ́йшта* 47.
астáтак 2, 9, 10, 14, 26, 27, 36, 38, 51, 53, 54, 61, 63, 64, 67, 70, 73—76, 80, 81, 88, 111, 118, 120, 123, 125—128, 130, 140, 141, 142. *астáтък* 5, 8а, 13, 15, 34, 39, 41, 43. *астáтык* 16, 29, 35, 44, 82, 83, 85, 87, 89. *остáток* 92, 94—96, 102, 103, 106, 108, 109, 113, 114, 117, 132, 137. *астáткі* 4. *востáток* 138. *встáток* 98. *астстáтык* 84. *астáнак* 93. *устáток* 91. *останці* 103.
астáча 1, 7, 8а, 11, 12, 17, 21, 29—33, 35, 37, 40—43 (аб грашах), 44, 46, 62, 67, 68, 71, 72, 75, 76, 78, 79, 81, 86, 93, 104, 110, 112, 115, 119, 124, 127—129, 135, 136, 139—141. *остáча* 96, 97, 103, 107, 114, 131, 132, 134, 137. *стáча* 41. *астстáча* 84, 99.

лышнейе 94а. *зьлішок* 113.
Іншыя адзінкавыя назвы ў адносінах да тканіны: *кусóк* 8, 120а. *недарэ́зак* 122. *лáтка* 120а.
Адзінкавыя: *кавáлачак грóшай* 22.
Адведзены: *здáча* 2, 4, 8, 37, 49а, 58, 60, 69, 77, 89, 94а, 101, 116, 117, 123. *остáлось* 90, 94а. *мáла* 127.

Карта № 268

ПРЫПА́Р

№ 2933 «Я. н. пара ўборкі ўраджаю: пільніца, прыпар, гарачая пара...»
Тэмай карты з'яўляецца назва часу (пары), калі ў сельскай гаспадарцы наступае напружаная праца, звычайна некалькі відаў работы: незакончана касавіца, а наступае жніво і г. д. Назва перадаецца словам або словазлучэннем. У адказах збіральнікаў акрамя гэтых назваў прыводзяцца назвы асобных відаў сельскагаспадарчых работ *(жніво́, касавíца)* або больш агульная лексема — *убо́рашная* і інш. У некаторых выпадках такія адказы з'яўляюцца адзінымі. Трэба меркаваць, што абагульняючае паняцце тут невядома. У некаторых населеных пунктах ёсць указанне, што агульнага паняцця часу напружанай працы няма: 25 няма асобнай назвы, 34 назва адсутнічае.
У матэрыялах ёсць наступныя заўвагі: 70 *гара́чая пара́*, але часцей *жніво́, сенако́с*. 24 *наступíла пíльніца, цяпе́р — гара́чая пара́*. 68 *жніво́, убо́рашная* (новае). 103 *гаря́чэ врэ́мне, убо́рка* (новае).
Як *пры́пар* картаграфуецца *пры́парка, пры́парніцца*, як *пíльніца — пры́пíльніца*. Як *гара́чая пара́* картаграфуюцца *гара́чы час, гара́чая ўрэ́мя, гара́ча страда́*. Як *пíльніца* картаграфуецца *пíльная рабо́та*. Як адзінкавая назва картаграфуецца лексема з экспрэсіўнай афарбоўкай *шалёнка*.
гара́чая пара́ 3, 19, 21, 22, 24—25а, 31, 36, 37, 48, 52а—54, 56, 57, 59—61, 63, 67, 69, 70, 72, 74—76, 81, 82, 99, 100, 104, 111, 112, 116, 118, 119, 120а, 122, 124—128, 141. *гара́ча пара́* 20, 46, 49—50, 55, 65, 93, 105, 115, 142. *гъра́чая пъра́* 73. *гъра́чъя пъра́* 33. *гъра́чыя пыра́* 43. *гъра́чая пара́* 80. *гыра́чыя пыра́* 78, 79, 89. *гаря́чая пара́* 14, 86. *гаря́чая паря́* 88. *гыря́чая пыра́* 16, 83, 85, 87. *гаря́ча пара́ (паря́)* 90. *гора́чая по́ра* 106, 113, 134, 136. *гора́ча пора́* 94, 101, 102, 107, 131—133, 138. *горя́чая пора́* 96а. *гаре́ча пура́* 98. *гара́чы час* 64. *гара́ча страда́* 92. *горя́чэ врэ́мне* 103, 108. *гаря́чее уре́мья* 117. *гара́чае ўрэ́мя* 123. *гара́ча ўрэ́м'я* 140. *горя́чыя ўре́мя* 84.
пры́пар 1, 7—9, 15, 30, 120. *пры́пыр* 29. *прі́пър* 12. *прі́пыр* 16. *пры́па́рніца* 9. *пры́парка* 32.
пíльніца 2, 4—6, 8а, 9—11, 24, 28. *пры́пíльніца* 35. *пíльная рабо́та* 18. *пíльнъя рабо́та* 13. *пылна́цыя* 97.
убо́рка 38, 39, 44, 45, 75, 103, 126, 137. *убо́рашная* 68. *убо́рышныя* 40, 42. *убо́рка урожа́я* 97.
жніво́ 23, 26, 39, 40, 47, 68, 77, 89, 124, 135. *жнíва* 102, 140. *жнíво* 51, 93, 94. *жныво́* 92. *жныва́* 95, 96, 139, 140. *жны́во* 91. *жнíва́ гара́ча* 109, 110.
Апіса́льныя назвы: *рабо́ты час прышо́ў*, жніво́, касьба́ 52. *убо́рка наступíла* 58. *прыпе́рлася уся работа* 66. *рабо́чыя ўрэ́мя* 89. *всэ нахваты́лосо* 109. *дзе́лнэ ўрэ́ме* 114.
Адзінкавыя: *гъра́чка, шалёнка* 8а. *гара́чка вялíка* 62. *тэ́шка пора́* 90.

Карта № 269

ЗАЖЫНКІ

№ 2934 «Я. н. пачатак жніва: зажынаць жыта, зажынкі, зажон... зажыначны дзень...»
Амаль на ўсёй моўнай тэрыторыі для абазначэння паняцця 'пачатак жніва' вядома лексема *зажы́нкі* і некалькі яе варыянтаў. На меншай частцы тэрыторыі званае паняцце абазначаецца дзеясловамі *зажа́ць, зажына́ць*.

Карта будавалася па наступнаму прынцыпу: на карту паслядоўна наносіліся лексема *зажы́нкі* і яе варыянты. Лексемы ж *зажына́ць, зажа́ць* на карце паказваюцца пры адсутнасці назоўніка *зажы́нкі*. Выключэнне складаюць выпадкі, калі збіральнікамі былі зроблены заўвагі аб тым, што слова *зажы́нкі* ўжываецца рэдка ці яно з'яўляецца новым. Тады на карту наносілася і лексема *зажына́ць (зажа́ць)*. Увесь матэрыял прыведзены ў індэксе слоў да карты.
У 133 пункце слова *за́жынкі* мае націск на першым складзе. Магчыма, тут памылкова зроблены запіс у сувязі з тым, што ў гэтым рэгіёне вядома падоўжанае вымаўленне ў пераднаціскных складах, і збіральнікам падоўжаны галосны быў успрыняты як націскны гук.
Не картаграфавалася лексема *жніво́*. Знак не пастаўлены там, дзе ў матэрыялах не было адказаў.
Адным знакам картаграфуецца *зажы́н* і *зажо́н, пачатак жніва* і *пачалося жніво́*. У 7 п. знак пастаўлены на аснове адказу *зажына́ць зажо́н*.
1 *зажо́н сяго́ння*. 2 *сяго́ня ў нас зажы́нкі, пайду́ жы́та зажына́ць, пайду́ хоць дзет вы́ражу*. 3 *пача́так жнíва́, пачыня́ем жаць*. 4 *зажы́нкі, як зажы́наюць жы́та*. 5 *зажы́нкі*. 6 *жы́та зажана́ць, зажы́нкі*. 7 *зажына́ць жы́та, зыжа́ла зажо́н*. 8, 8а *зажы́нкі*. 9 *зъжа́ла я ўжо́ жы́та; зъжы́нкі — ма́ла хто гаво́рыць*, 10, 11 *зажы́нкі*. 13 *зажы́нкі*. 14 *зажына́ць жы́та*. 15 *зажы́нкі, зъжына́ць*. 17 *зажы́наць жы́та*. 18 *пача́так жнíва́*. 19 *зажына́ць жы́та, зажа́ла жы́та*. 20—24 *зажы́нкі*. 25 *зажы́нкі, зажына́ць*. 25а—28 *зажы́нкі*. 29 *зыжа́ць жы́та*. 30—33 *зажы́нкі*. 34 *сягоння зажына́ім ці пъчънаім жаць*. 35 *зажы́нкі*. 36 *зажы́нкі, зажына́ць жы́та*. 37, 39 *зажы́нкі*. 40 *зажы́нькі, ся́нні зыжа́лі*. 41—44 *зажы́нкі*. 45 *зажы́нкі, пачало́со жніво́*. 46 *пача́так жнíва́*. 47—50 *зажы́нкі*. 51 *зажа́ць жы́то*. 52 *зажы́нкі*. 52а *зажына́юць пе́ршы сноп*. 53 *зажы́нкі*. 54 *зажы́нкі, зажы́на́чны дзень, зажына́ць жы́та*. 56. *зажы́нкі*. 57 *зажы́нкі, зажына́ць жы́та*. 58 *зажы́нкі сёння*. 59 *зажы́нкі, зажы́нькі, зажына́ць жы́та*. 61—65 *зажы́нкі*. 66 *жніво́*. 67 *зажы́нкі*. 68 *зажы́нкі і жы́та зажына́ць*. 69 *зажы́нкі, жы́та зажа́лі сяго́ння*. 70 *зажы́нкі*. 71 *зажына́ць жы́та (по́йдуць ве́чарам ба́бы стары́я, зажну́ць жы́та, іду́ць с пе́снямі, до́ма гуля́юць, зажы́нкі гуля́юць у калхо́зя)*. 72 *зажы́нкі*. 73 *зажы́нкі, зажына́ць жы́та*. 74 *зажы́нкі*. 75 *зажы́нак, зажы́нкі*. 76 *зажы́нкі*. 77 *зажы́нкі, зажына́ць бу́дам жы́та*. 78, 79 *зажы́нкі*. 80 *зажына́ць жы́та*. 81 *зажына́ць жы́та, зажы́нкі*. 82, 83 *зажы́нкі*. 84 *зыжына́ць жы́та, пачына́ць жаць жы́та, зажы́нкі*. 85 *зъжына́ць жы́та*. 86 *зажы́нкі*. 87 *жніво́*. 88, 89 *зажы́нкі*. 90 *зажына́ют і зажя́ла*. 91 *зажына́ты, зажы́нкі*. 92 *зажы́нкы, зажына́ють*. 93 *зажы́нкі*. 94 *зажына́ты жы́то, зажы́нкі*. 94а *зажына́ты, зажы́нкы*. 95 *зажы́нкы* (рэдка), *зажына́ты, зажя́ты жы́то*. 96—97 *зажы́нкы*. 98 *зажина́е, заже́ла, зажэ́нке*. 99, 100 *зажы́нкі*. 101 *зажы́наць жы́то*. 102 *зажы́нкі*. 103 *зажя́ла вжэ, зажы́нкы* (рэдка). 104, 105 *зажы́нкі*. 106 *зажына́ць жы́то*. 107 *зажы́нкі*. 108 *зажына́ють, зажа́ла, зажа́лы*. 109 *зажа́ты, зажа́ла*. 110 *зажы́нкі*. 111 *зажы́н, пача́так жнíва́, зажы́нкі, зажо́н*. 112 *зажы́нкі*. 113 *зажíна́юць жíто, зажíнкі* (нов.), 114 *зажына́юць жы́та*. 116, 117 *зажына́ць жы́то*. 118 *зажы́нкі*. 119 *зажа́ць жы́та, зажы́нкі*. 120 *зажына́ць жы́та, зажы́нак*. 120а, 121 *зажы́нкі*. 122 *зажы́нак*. 123 *зажына́ць жы́та, зажы́нкі*. 124—126 *зажы́нкі*. 127 *зажына́ць жы́та, зажы́нкі, зажы́начны дзень*. 128 *зажы́нкі, зажа́лі*. 129 *нача́ла жнíва́, зажы́нкі*. 131 *зажы́нкі, зажына́ты жы́то*. 132 *зажа́ла жы́то, зажы́нкы* (рэдка). 133 *зажы́нкі*. 134 *зажíнок*. 135 *зажы́нкі, зажа́ла*. 136 *пачына́ецца жніво́, зажы́нак*. 137 *зажына́ць жы́та, зажы́нкі*. 138 *зажы́нкі*. 139 *пе́рвыя жнíва, зажы́нкі, зажы́начны дзень*. 140 *зажы́нкі, зажына́ць жы́та*. 141 *зажы́нкі*. 142 *начало́ся жніво́, трэ́ба зажына́ць жы́та, зажы́нкі*.

Карта № 270

БАРАДА (АБРАД У ЧАС ЖНІВА)

№ 2938 «Я. н. нязжаты касмык жыта, які пакідалі на полі: барада, лібарада, Іллі барада...»
Пакідаць кусток жыта на полі было традыцыйным абрадам, напраўленым на «павялічэнне ўраджаю». Пытанне Інструкцыі ЛАБНГ патрабуе даць назву жыта, якое

пакідалася на полі пры заканчэнні жніва. Гэты рытуал, як паказаў матэрыял, выконваўся не на ўсёй тэрыторыі і па-рознаму. У некаторых рэгіёнах наадварот жменю каласоў зжыналі і неслі ў хату або гумно. Зжатыя каласы ўпрыгожвалі, свянцілі звычайна на Спаса. Рытуалам магло быць закопванне хлеба і г. д.

Сабраны для атласа матэрыял дазваляе даволі шырока прадставіць назвы абрада. Назвы маюць розную матывацыю. (Гл. яшчэ Полесский этнолингвистический сборник. М., 1983. С. 36—39. Жывое народнае слова. Мн., 1992. С. 53—54).

Пры картаграфаванні не ўлічаны адказы: 9п. *казá (а па злóсці кідáлі і казý)*, 23 п. *залóм* таму, што звычайна гэтымі словамі называецца чараванне, напраўленае на шкоду гаспадару поля. Па гэтай жа прычыне не картаграфуецца лексема *завілка* ў 106 п. Не картаграфуецца слова *барадá* ў 47 п. таму, што яно ўжыта тут у значэнні 'агрэх'.

Паколькі збіральнікі сваёй мэтай лічылі толькі неабходнасць даць назву абрада, то ў шматлікіх выпадках выкананне абраду не апісвалася. У частцы пунктаў адказы адсутнічаюць. Гэта можна тлумачыць, тым, што абрад традыцыйны, і ён паступова забываецца і замяняецца новымі.

У 2 п. знак пастаўлены на падставе адказу на пытанне № 2934 *пайду жыта зажынаць, пайду хоць дзет выражу* (гл. карту № 269).

Як *спарня́* картаграфуецца *спор*. Як *бóгу барадá* картаграфуецца *бóгу на жэ́ртву барадá*, як *Ллі барадá — Ллі на барадý*. Адным знакам картаграфуюцца *дажы́нкі* і *абжы́нкі*. Як *казá* картаграфуецца *казёл*. Апісанне абраду ў 25 п. картаграфуецца як адзінкавая назва.

3 *спарня́ (пачакай, я спарню абажну — тады, як астанецца нямнога, каласкі абажнём, завя́жам, пат хлеб закапаям)*. 5 *дзет*. 6 *нáда дзіда убрáць, нáда рая́ убрáць*. 7 *бырыдá*. 8 *барадá (кінула бóгу барадý)*. 8а *бърър̌дá*. 9 *бърадá, яé пóлюць, а не жнуць (як дзеўкі, то падалом полюць, цвятоў наторкаюць, пяюць, п'юць гарэлку, а па злосці кідалі і казу — не дажаўшы)*. 10 *барадá (як канчáлі жаць, кідáлі барадý, украшáлі яé цвітáмі)*. 11 *барадá*. 12 *бърър̌дá*. 14 *казёл*. 16 *абжы́нкі, бърър̌дá*. 16 *бырыда (і бырыдá бóгу)*. 17 *барадá*. 18 *не пакідалі жыта, а закопвалі хлеп у зямлю, які называўся спор*. 19 *дажынкóвы хлеп астаўлялі і жменьку нязжалага жыта*. 20 *барадá, кýкла* (трэ́ба *закруцíць кýклу, кáменем націсне)*. 25 *не былó звычаю пакідáць, закóпвалі хлеб у зямлю, але хлеб не назывáўся асóбнай назвай*. 25а *нія́к не называлі, астаўля́лі жыта і хлéба, трóха клáлі — дажы́нкі і ўсё*. 27 *дажы́нкі пакідáлі на пóлі, пад гэ́та жыта клáлі хлеп*. 28 *абжы́нкі*. 29 *бырыдá*. 31 *касмы́к*. 34 *бърър̌дá — прóста агрэ́х у жнівé* (а не сакральны). 35 *бóгу ны бырадý пакідáлі касмы́к жыта*. 36—38 *бóгу на барадý*. 40 *бырыдá* (бырадý *пакі́нулі)*. 41 *бърър̌дá*. 42 *кызá*. 43 *бырыдá*. 45 *плен — нязжáты касмы́к жыта. (плен пакідáлі для зайцóў, каб зайцы́ з'ядáлі, гэ́та бáйка былá аб зайцóх, кавáлачак хлéба пакідáлі на дажы́нках — гэ́та быў зáйчыкаў хлеп, плялі вянкé)*. 46 *барадá, касмó*. 47 *кéпская жняя́ пакідáя бóрады за сабóй*. 48 *барадá (паглядзі, якýю барадý пакі́нулі)*. 50 *казá (казý пакі́нулі на пóлі, ні жнуць яé)*. 51 *рабілі з каласóў кры́жык, кап усé збóжа радзіла*. 52 *пакідáюць для мышэ́й каласкі, барадý*. 52а *барадá*. 53 *барадá, гры́ва*. 54 *чуп, барадá*. 55 *казá*. 56 *барадá*. 57 *кýкла (закруці кýклу, закрýцяць пучóк жыта, палóжаць хлéба на камéньчык)*. 58 *дажы́нкі — не пакідáлі, а астáтнюю жмéню нéслі, у торп клáлі; зжынáлі высóка і закрýчвалі, і паложаць хлéба і сóлі*. 59—62 *барадá*. 63 *астаўля́лі дажы́нкі, пяць, шэсць каласкóў астаўля́юць, лéнтай перавя́жуць, кáменем прыціснеш, кап на зáхат стая́лі, хлеп пад іх клáлі*. 64 *астаўля́лі малéнькі кусóчак жыта*. 65 *барадá*. 66 *дажы́нкі: пакідаем у аднóй кýчцы тры каласкá, ніточкай звя́зваюць і зразáлі каласкі і ў зажы́нкі стáвілі, не закóпалі, і ляжáў хлеб навéрсе*. 68 *барадá*. 69 *барадá, яе крáскамі ўбірáюць; завязáлі барадý, прыбрáлі барадý*. 70 *барадá*. 71 *барадá (мы ўжó барадý звязáлі, тры каласкі ўбярýць, пастáвяць дубéц, вянóк нясуць і пяюць.)* 72 *не рабілі так*. 73 *не астаўля́лі*. 74 *барадá, касмы́к*. 75, 76 *барадá*. 77 *барадá — пакідáюць тры каласкі, кладýць хлеб, назывáецца барадá і бáбка, зямлю трáпачкай накрывáлі*. 78, 79 *бырыдá*. 80 *бóгу барадá — нарóшкі астаўля́лі*. 81 *барадá, дажы́нкі*. 82 *нідажóн, барадá, кýкла*. 83 *бырыдá, гріўка*. 84 *Іллёва бырыда*. 85 *клінóк, бырыдá*. 86 *барадá*. 87 *бырыдá*. 88 *Ільé на барядý*. 89 *Аллі бырыдá*. 90 *пыэрыэпілка*. 91 *пэрэпілка*. 92 *дожы́нкы, опóлота борода*. 94 *квітка*. 94а *як кончáлы жáты; на сэрпá пов'я́жуть жмэ́ню жыта, квітка звáлы, вінóк — як дожынкы рóблять в богатого, коза — як на однý хáту остáлось*. 95—96а *козá*. 97 *крутíль*. 98 *кусá, косý заплэлá, плэтінка* (рэдка). 101 *бóгу на жэ́ртву бородá*. 102 *козá*. 104 *барадá*. 106 *зáвілка*. 107 *вэнóк (дожáўшы жыто, нажáла вэнкá, бýду свеціці)*. 108 *бородá, дóжынкы, Ллі на бóроду*. 109 *бородá (дожáлы жыто тры — штыры снопы́, шоб колóсце хорóшэ, постáвымо і вытя́гае твоé і моé, злáдымо, одрізваемо солóму, колóсьця остаéцца, злáдьваемо, котóры колоскы́ рівны, з'я́жымо косныкóм коло колóсьця і вуздéрыка, тую солóму, котóру одрізвалы, на дві склáдываемо, положы́мо нáкрыж, на еі хліба й сóлы і покынемо, тýю «квітку» звáлы бородá, тýю бородý в хýсточку в біленьку, тая бородá шоб колóсьцем унúз, хýсточку з'я́жэмо — нэсэ́м додóму, вóсэны, як жы́то засэвáлі, гэ́ту бóроду помнэ́м, да в той мэшóк, шо жы́то засэвáты вээ́, бóроду сьватылы на Спáса*. 110 *у нас так не рабíлі*. 111 *барадá*. 112 *барады́ не завя́зваюць*. 113 *бородá*. 114 *бородá — касмы́к жы́та (дóбрага), які зжынáлі апóшнім, лажы́лі за абразáмі і свяцілі на Спáса рáзам з я́блыкамі, на пóлі барады́ не пакідáлі*. 115, 116 *барадá*. 117 *Лы́ бородá*. 118—120а барадá. 122, 123 *барадá*. 124 *барадá, казíная барадá*. 125 *барадá (нездармá астаўля́юць барадý — пакідáюць дýхам, кап на настýпны гот прынéслі ўраджáй)*. 126 *барадá (трэ́ба Івáну абскубсці барадý — абкапáць касмы́к жы́та)*. 127 *барадá, знімáць барадý* (яе тут не пакідаюць на полі). 128 *барадá, палóць барадý*. 129 *барадá, завязáць барадý*. 130 *барадá — нязжáты касмы́к жы́та*. 131, 132 *бородá*. 133 *Ллі бородá*. 134 *бородá*. 135 *барадá*. 136 *нязжáты кусóк жы́та — бородá*. 137 *бородá (жы́та жáлі й бородý покінулі, трэ́ба дожáць бóроду)*. 138 *бородá*. 139 *барадá*. 140 *бородá*. 141 *барадá*. 142 *не жжáты хвóсцік жы́та: як дажынаюць жыта, то пяць каласкóў завя́зваюць — гэ́та барадá*.

Карта № 271

УХОДЗІНЫ

№ 2946 «Я. н. свята, якое спраўляецца з прычыны перасялення ў новую хату: уходзіны, улазіны, наваселле...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў свята з выпадку перасялення ў новую хату. Як *улáзіны* картаграфуюцца назвы *ўлáзкі, улáзвіны*, як *ухóшчына — вхвíшчына*.

ухóдзіны 1—7, 10, 11, 18—22, 25а—29, 32, 45—56, 59, 60, 63, 67, 68, 71, 90, 104—107, 110, 111, 137. *вхóдзіны* 113. *вхóдыны* 109, 132. *вхóдынэ* 98.

ухóшчыны 23, 57, 58, 61, 62, 64, 65. *ухóжчыны* 138. *ухóччыны* 141. *ухóдчыны* 130.

ухóшчына 100, 101. *ухóжчына* 138. *ухóччына* 94. *ухóтшчына* 93. *ухíдчына* 90, 92, 103. *вхíдчына* 96а, 108. *вхюдшчына* 96. *вхíччына* 97. *вхýдчына* 94а. *вхы́дчына, вхы́шчына* 95. *ухэ́дшчына* 102. *вхвíшчына* 103. *вхвы́шчына* 95.

перахóдзіны 24, 25.

улáзіны 12—17, 29 (трад.), 30, 33—44, 66, 69, 70, 72—89, 112, 114—120а, 122—129, 133, 134, 136, 139, 140, 142. *улáзіні* 121. *влазінэ* 98. *улáзвіны* 135. *улáзні* 137.

навасéлле 31. *новосы́лле* 91 (нов.). *новосілле* 96а. *новосéлле* 131.

Адзінкавыя: *перапóўзіны* 6 *(перапóўзіны — даўнéй, ухóдзіны — цяпéр)*, *улéзці ў хáту* 107 *(улéзлі ў хату, а цяпéр — ухóдзіны)*.

Карта № 272

ГОСЦІ

№ 2947 «Я. н. госці: бяседа, чужнік, людзі званыя...»

На карце паказаны лексіка-словаўтваральныя адрозненні назваў гасцей. Картаграфуецца слова са значэннем 'збор гасцей з пачастункам'. У н. пп. 81, 82, 84, 118, 128 знак (чэсць) пастаўлены на аснове адказаў на пытанне № 2950 «Інструкцыі...»

гóсці 1—8а, 11—13, 15—17, 19—22, 24—26, 28, 31, 35—51, 52а—62, 66, 68, 73—76, 78—88, 99—102, 104—107, 111—118, 120, 120а, 122—125, 127—130, 133, 135—139, 141, 142. *гóсті* 131, 134. *гóсты* 90—92, 94а—97, 103, 108, 109, 132. *гóстэ* 98.

óсці 18, 52.

госціна 93, 94. *гостына* 90, 94а—96, 102, 103, 131, 132. *густэна* 98.
бясéда 2, 3, 6 (дауней), 9—11 (трад.), 12—15, 22—26 (трад.), 27, 29—36, 39, 44, 63—77, 81, 82, 84—86 (радзей), 88, 89, 110, 115, 117, 118 (нов.), 119 (трад.), 120а, 121, 124, 126, 127, 129, 137, 139, 140, 142. *бесéда* 102, 135, 136. *бісéда* 111. *бысэда* 95, 103, 132. *бэсэда* 108 (трад.), 109.
патрэба 10 (*патрэба* — госці на вяселлі ці на хаўтурах. *У цябé ш скóра патрэба бýдзіць, ці пазавéш?*), 11 (устар. *Скóра ў іх жа патрэба бýдзіць*), 21 (*хрэзьбіны, вясéлле, пахарóны — усё патрэба*), 23 (*прыдзі да мянé, бýдзе патрэба; трэба на патрэбу ісці, трэба ўзяць чагó*), 25, 29.
чэсць 81 (*былі на чэсці*), 82, 84, 118, 128, 129.
Адзінкавыя: *пачóска* 37. *гóсці звáныя* 75. *чýжнік* 75. *прóшоны гóсты* 108.

Карта № 273

БЫЦЬ У ГАСЦЯХ

№ 2950 «Быць у гасцях, у (на) бяседзе, у патрэбе...»
На карце паказана ўжыванне прыназоўнікаў *у (в)* і *на* з месным склонам у выразе *быць у (в) гасцях* і *быць на гасцях*.
быць у гасцях 1, 4—6 (цяпер), 8, 8а, 10—20, 25, 25а, 26, 28, 31, 34—57, 59—62, 65—67, 69—71, 73—76, 78—89, 92—94, 98, 99, 100—102, 104—108, 111—116, 118—120а, 122—130, 133—142. *в гостях (гостыны)* 90, 91, 94а—97, 103, 109, 131, 132.
быць на гасцях 3, 21—23 (*éхаць трэба на гóсці*), 24, 29 (*пайдý на гóсці*), 53 (*яны на гасцёх*), 57 (*яны паéхалі на гóсці*), 58 (*былі на гасцях*).

Карта № 274

БЫЦЬ У БЯСЕДЗЕ

№ 2950 б. «Быць у (на) бяседзе, у патрэбе...»
На карце паказана ўжыванне прыназоўнікаў *у (в)* і *на* з месным склонам у выразе *быць у бясéдзе, быць на бясéдзе*. Гл. карту № 272 «Госці».
быць у бясéдзе 2 (*былá ў бясéдзя*), 6, 9—11, 24, 32, 33, 36, 66, 69 (*быў у бясéдзя*), 70, 73, 86, 89, 109 (*у бэсэды*), 114, 119, 120а (*былá ў бясéдзі*), 121, 129, 140 (*булі ў бясéдзі*).
на бясéдзе 3, 26, 27, 29, 30, 31, 35, 37, 63, 64, 65, 67, 68, 71 (*на бясéдзя былá*), 72, 75, 77, 81, 82, 84, 88, 108, 110, 111, 112, 115, 116, 117, 124, 126, 127, 135.
Адсутнасць выразу: 1, 4, 5, 7, 8а, 15, 16—23, 25, 28, 39—62, 79, 83, 85, 87, 90—107, 113, 122, 130—134, 136—139, 141, 142.

Карта № 275

ВЯДЗЬМАР

№ 3016 «Я. н. чалавек, які займаўся чараўніцтвам: чараўнік, калдун, галдун, вядзьмар...»
На карце супрацьпастаўлены назвы чалавека, які займаўся чараўніцтвам. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся.
Адведзены ад картаграфавання словы *шаптýн* (52, 86, 129, 141), *шыптýр* (96), *шэптáр* (123), якія не адпавядаюць тэме карты. Адказ *знáхар* у нас. п. 9 картаграфуецца паводле паведамлення ст. н. с. П. В. Садоўскага з в. Бýцькаўшчына Полацкага раёна.
У нас. п. 114 (в. Запясочча Жыткавіцкага раёна) даецца назва *голдýн* паводле Тураўскага слоўніка (т. 1, 1982. С. 211).
вядзьмáр 27, 30, 45—47, 49, 50, 53—55, 58—64, 72, 99, 100, 104, 105, 112 (хто адбірае малако ў каровы), 115, 118, 121, 126, 129, 130. *вядзьмяр* 56, 120а. *вядзьмýр* 36. *ведзьмáр* 37, 51, 94, 102, 108, 113, 114, 116, 134, 136, 138, 140, 142. *відзьмáр* 26, 79, 94а, 132. *відзьмáрь* 41. *выдзьмáр* 90. *выдзьмяр* 95, 96. *ваᵊдзьмáр* 93. *вэдзьмáр* 101, 107.
вядзьмáк 65—68, 70, 71, 76, 81, 85, 111, 118, 125, 129. *ведзьмáк* 31, 77, 82, 86, 122, 135. *відзьмáк* 12, 16, 42, 84.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *вядзьмяч* 128.
чараўнік 1—4, 6—8, 10, 11, 14, 18—22, 24, 25, 25а, 26, 28, 29, 38, 46, 49а, 52, 52а, 53, 54, 57, 62, 69, 73—76, 80, 81, 118, 124, 129, 142. *чаровнык* 90, 91, 95 (рэдк.), 96, 96а, 97, 103, 108 (рэдк.), 109. *чароўнік* 106, 113. *чъраўнік* 8а, 9, 13, 15, 32—34. *чыраўнік* 5, 35, 39, 43, 44, 78, 79, 83, 84. *чэрувнэкъ* (рэдк.). 98. АЛА 49А *чараўнік*.
чарадзéй 31, 54, 57. *чърадзéй* 87. *чърадзéй* 73.
Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *чародзéец* 107.
знáхар 9, 54, 112, 119, 120, 127, 129, 142. *знáхор* 94, 94а (*знáхор поправляе*), 95, 96, 96а, 103. (*знáхор адрóбыть*), 108—110, 113, 114, 132, 134, 135, 138. *знáхорь* 117. *знáхър* 12. *знáхарь* 86. *знáхырь* 89. *знáхур* (найчасцей) 92, 98.
калдýн 1—5, 7, 9, 12, 13, 16, 17, 23, 29, 35, 38, 40—44, 48, 53, 54, 70, 73, 75, 79, 81, 86—89, 97, 102, 108 (рэдк.), 112, 118 (нов.), 120а, 126—131, 139, 142. *калдóўнік* 84. *колдýн* 98 (рэдк.), 107, 113, 133, 134, 137. *кулдýн* 92. *коўдýн* 138. *ґалдýн* 69, 124. *голдýн* 114 (Тураўскі слоўнік, т. 1, 1982. С. 211). АЛА 56А *колдýн*.
Адзінкавыя: *валхвіт* 12. *варажбéй* 123.

Карта № 276

ВЯДЗЬМАРКА

№ 3016 «Я. н. чалавека, які займаўся чараўніцтвам: ...Жанчына: ведзьма, галдунка, чараўніца...» АЛА 2253 'женщина, которая занимается колдовством' колдунья — veštnica — czarownica
Картаграфуюцца назвы жанчыны, якая займалася чараўніцтвам. На карце супрацьпастаўлены каранёвыя адрозненні назоўнікаў. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адказ *вядзьмарыха* 58 (ЛАБНГ) картаграфуецца, як *вядзьмáрка*. Адказы 2, 23, 38, 53, 54, 84, 113, 118, 133, а таксама і 1А, 20А, 40А, 45А, 53А, 60А, 61А, 66А, 67А картаграфуюцца як *калдýння*. Назва *чародзéйніца* 107 картаграфуецца як *чарадзéйка*.
вядзьмáрка (ЛАБНГ) 27, 54, 60, 72, 100, 104, 105, 112, 121, 129, 132. *вядзьмýрка* 36. *вядзьмярка* 56, 120а. *ведзьмáрка* 94, 108, 109, 113. *відзьмáрка* 94а. *выдзьмáрка* 90. *выдзьмярка* 95. *вэдзьмáрка* 101. *вэᵃдзьмáрка* 93. *ведзьмарыха* 58; (АЛА) *вядзьмáрка* 27А, 28А, 50 (без А), *ведзьмáрка* 34А, 45А.
вядзьмáчка 66, 71, 118, 129. *ведзьмáчка* 31; (АЛА) *вядзьмáчка* 63А.
вéдзьма (ЛАБНГ) 16, 18—20, 26, 29, 30, 35, 37, 41, 43, 46, 49—51, 53—55, 57, 59, 61—63, 65—70, 73—75, 77, 79—82, 84—88, 90, 99, 102, 104, 111, 114—116, 118, 122, 124—128, 130, 135, 138, 140. *вêдзьма* 137. *вéдьма* 134. *відзьма* 96, 131. *вэдзьма* 107; (АЛА) *вéдзьма* 9А, 10А, 14А, 16А, 17А, 29А, 31А, 32А, 39А, 42А, 44А, 45А, 46А, 50 (без А), 54А, 61А, 63А, 67А, 115 (без А). *вéдзьма* 33А, 65А. *вéдьма* 45А. *відьма* 43А, 52А.
чараўніца (ЛАБНГ) 6, 10, 11, 14, 18, 19, 21, 22, 24—26, 28, 37, 44, 46, 49а, 51, 52а, 53—55, 59, 62, 65, 68, 70—72, 74—76, 80, 81, 100, 105, 110, 116, 118—121, 129. *чароўніца* 106, 113. *чаровныца* 103, 108, 109. *чарôвныця* 90, 95 (рэдк.), 96, 97. *чъраўніца* 8а, 9, 15, 32, 33. *чыраўніца* 5, 13, 35, 39, 79, 83, 84; (АЛА) 1А, 4А—7А, 11А—13А, 15А, 17А—20А, 26А—28А, 30А, 32А, 37А, 58А, 61 (без А), 63А, 70 (без А). *чароўніца* 51а, *чароўныця* 64А. *чароўнéца* 43А. *чороўныца* 45А. *чъраўніца* 3А, 8А, 38А, 41А. *чыраўніца* 2А, 9А, 21А, 22А—24А, 39А.

чарадзе́йка (ЛАБНГ) *чарадзе́йка* 57. *чародзе́йніца* 107. *чырадзе́йка* 87; АЛА 17А. *чърадзе́йка* 38А.

зна́харка (ЛАБНГ), 54, 112, 119, 120, 127, 142. *зна́харька* 86. *зна́хорка* 94—96, 96а, 103, 109, 113, 114, 132, 135. *зна́хôрка* 110. *зна́хърка* 12. *зна́хурка* 94а. *зна́хірка* 108. *зна́хорька* 117; (АЛА) *зна́харка* 10А, 50А, 67А. *зна́харка* 17А, 27А, 62А. *зна́херка* 47А. *зна́хорка* 56А. *зна́хорка* 29А. *знахо́рка* 51А, 55А, 115 (без А).

калду́ння (ЛАБНГ) 1, 5, 7, 13, 16, 17, 35, 40, 41, 73, 85—87, 89, 128, 129, 139. *калдуні́ха* 2, 38, 54. *калдо́ўшчыца, колдуні́ца* 23, 133. *калду́нка* 53, 54, 112 (рэдк.), 131. 113, 118; (АЛА) *калду́ння* 7А, 20А, 22А, 25А. *калду́нья* 6А, 46А. *калду́ня* 2А, 19А, 67А. *калдоўны́ца* 45А. *калдуні́ха* 61А. *калду́нка* 1А, 20А, 40А, 53А, *калдо́ўшчыца* 60А. *калду́ня* 11А. *кулду́ха* 67А.

Адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня: *голду́нка* 66А (АЛА), *голду́нка* 114 (Тураўскі слоўнік, т. 1, 1982. С. 211).

Адзінкавыя: (ЛАБНГ) *валхві́тка* 12. *варо́жка* 123. *гада́лка* 136. *шапту́ха* 52, 86, 129. *шыпту́рка* 96. *шэпта́рка* 123; АЛА *варо́шка* 27А, 35А, 44А, 46А. *ворожэ́я* 48А. *выражбі́тка* 36А. *падзе́лышніца* 39А. *шапету́ха* 57А. *шапту́ха* 70 (без А).

Карта № 277

ВЯДЗЬМАРЫЦЬ

№ 3016 «Чараваць, галдаваць, калдаваць...»

Картаграфуюцца назвы заняцця вядзьмарствам. На карце супрацьпастаўлены лексічныя адрозненні дзеясловаў. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адказ 67 картаграфуецца, як *вядзьма́чыць*. У адказах 30, 57, 69, 84, 85, 94, 103 аднаўлены інфінітыў *чарава́ць*. У адказах 110, 114 — *знахарава́ць*. У адказах 12, 23, 69, 73, 94, 124 — *калдава́ць*.

У нас. п. 114 (в. Запясочча Жыткавіцкага раёна) унесена назва *голдова́ць* паводле Тураўскага слоўніка (т. 1, 1982. С. 211).

вядзьма́рыць 53, 61.

вядзьма́чыць 104, 129. *вядзьма́чылі* 67.

чарава́ць 6, 10, 11, 14, 18, 19, 21, 22, 24—26, 28, 37, 44, 46, 49а, 51, 52а, 53—55, 59, 62, 65, 68, 70—72, 74—76, 80, 81, 100, 105, 110, 116, 118—121, 129. *ча̀рава́ць* 38. *чърава́ць* 9. *чъръва́ць* 5, 8а, 33. *чурува́ць* 29, 43, 79. *чырыва́ць* 83, 87. *чарова́ць* 106, 109, 113. *чарова́ты* 94а, 96, 97, 103, 108, 131, 132. *чарова́ты* 90. *чырува́ць* 35, 39. *очорова́ты* 103. *зачарова́ті* 94. *зучурува́ць* 84. *чарава́ў* 57. *чару́е* 30. *чару́я* 69, 85. *чарува́ты* 92.

знахарава́ць 135. *знахорова́ть* 134. *знахорова́ты* 108. *знахары́лі* 110. *знахоры́ты* 132. *прызнахорова́ць* 114.

калдава́ць 5—7, 17, 36, 53, 54, 60, 63, 70, 74—76, 81, 86, 88, 111, 117, 118, 120а, 126—130. *ка̀лдава́ць* 38. *калдова́ць* 102. *колдова́ці* 133. *кулдува́ць* 16, 29, 43. *кылдува́ць* 35, 89. *кълдъва́ць* 5. *кълъдъва́ць* 41. *кылдыва́ць* 40, 44, 84, 87. *калдава́ла* 77. *закалдува́ў* 73. *накалду́ній* 23. *заколдава́тці* (нов.) 94. *галдава́ць* 124. *галду́я* 69. *зъкълдуні́ў* 12. *калдова́ты* (часцей) 97. *коўдова́ць* 138.

Словы з коранем *-раб-(іць)*: *рабі́ць* 104. *рабі́ць суро́кі* 121. *рабі́ць прыстрэ́кі* 121. *ро́бяць* 110. *зробі́ць* 113, 138. *зробы́ты* 96, 96а, 103. *вробы́ты* 96. *урабі́ці чалаве́ку* 93. *уробі́ті* 94. *вробля́е* 94а, 101. *вробля́ты* 94а, 95, 96. *прырабі́ць* 135. *прырабля́ць* 140. *прыробля́ць* 114. *подробі́ць* 138.

Словы з коранем *-дзел-(аць)*.: *дзе́лаць* 81. *падзе́лаць* 36. *паддзе́лаваць* 75, 81, 82, 118, 127. *паддзе́лаваць* 127. *паддзе́лувыць* 35. *падзе́лывыць* 84. *пыдзя́лъя* 85.

Адзінкавыя: *варажы́ць* 125. *ён зна́е* 135. *ле́чыць* 119, 120. *нагавары́ць* 86. *наўро́чыць* 138. *падра́джвала* 77. *падстро́іў не́хта* 118. *прызе́льваць* 102. *пусці́ў во́здух* 57. *пусці́ў дух* 57. *пэрэво́дыты* 94а. *урэ́дзіў* 57. *чмуры́ць* 58. *шыпта́ты* 103. *адбіра́ць* 112.

Карта № 278

УРОКІ

№ 3019 «Як кажуць: суроцы, сурокі, урокі, зглаз, падзіў...»

Картаграфуюцца назвы хваробы, якая ўзнікае (паводле забабонных уяўленняў) ад падзіву.

На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя адрозненні назваў урокаў. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Як *прыстрэ́к* картаграфуюцца формы *прыстрэ́кі* 121, *прыстрочы́в* 117, *прыстрачы́ў* 121, як *падзі́ў* — *падзі́вы* 85, *падзі́ўкі* 110, 116, *подзі́вок* 117, *подзі́вец* 115, *здзівова́ў* 5, *здзі́віла* 64, *падзі́віць* 110, як *паду́мка* — *поду́мка* 120, *по́думка* 119, *по́думы* 94а, як *зглаз* — *глас* 7.

уро́кі 3, 7, 12, 18—20, 22—25, 25а, 26—28, 30, 45, 46, 52, 52а, 53—62, 65, 67, 68, 70, 72, 73, 75, 99, 100, 102, 104, 106, 107, 110—114, 124, 126, 128, 129, 134, 138, 140. *вуро́кі* 133. *звуро́кі* 136. *уро́кы* 90, 92, 95, 96, 103, 109, 132. *вро́кы* 94а, 95, 96, 96а, 103, 108, 132. *вро́кэ* 98.

уро́к 16, 30, 48, 49а, 57, 69, 73, 74, 77, 82, 91, 94, 99, 115, 117, 121, 130.

суро́кі 31, 37, 63, 73, 75, 76, 101, 118, 121, 123, 125.

суро́ка 127. *суро́цу* 14.

уро́цы 1, 5, 6, 8, 10, 11, 21, 35. *уро́цці* 2.

уро́ц 8а. с *уро́цу яму́ ста́ла* 9.

суро́цы 13, 15, 29, 32—40, 42—44, 78—80, 83—86, 89. *суро́цы з глаз* 88.

прыстрэ́к 127, 142. *прыстрэ́кі* 121. *прыстрочы́в* 117. *прыстрачы́ў* 121.

падзі́ў 114, 118. *падзі́вы* 85. *падзі́ўкі* 110, 116. *подзі́вок* 117. *подзі́вец* 115. *здзівова́ў* 4. *здзі́віла* 64. *падзі́віць* 110.

паду́мка: поду́мка 120. *по́думка* 119. *по́думы* 94а.

по́мыслы 95.

зглаз 14, 17, 130. *зглас* 54, 57. *глас* 7.

Адзінкавыя: *зрака́не* 50. *прагаво́р* 36. *прыгаво́р* 78. *пры́маўка* 76.

Карта № 279

СУРОЧЫЦЬ

№ 3019 «Як кажуць: сурочыць, асурочыць, урачы, зглазіць...»

На карце супрацьпастаўлены лексічныя, словаўтваральныя і акцэнтуацыйныя адрозненні дзеясловаў, якія абазначаюць хваравіты стан ад урокаў. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Інфінітывы ўзноўлены на аснове іншых інфінітываў і асабовых формаў. Паралельнымі рысачкамі адзначаны спалучэнні *«з воч стаць», «з глаз стаць», «з урокаў ста́ла», «ад уро́ку»*. Першыя два выразы ўжываюцца паралельна ў адной гаворцы.

урачы́ 3, 18, 19, 21, 27, 52а, 54, 56, 60, 62, 70, 99, 104, 139. *зрачы́ (коб хто яго́ не зрок злы́мі вача́мі)* 48, 93, 107. *зрачы́ (яна́ зракла́)* 49. *зракчы́* 50, 55. *уракці́* 118. *урачы́* 94. *урачы́ць* 58, 75. *зрачы́ць* 71. *зрачы́ў* 71. *зрачы́ла* 23. *урачы́лі* 58. *уракл́і* 2, 27, 46, 69, 73, 104. *урэкла́* 94.

уракну́ць 68, 72, 116, 124, 126. *зракну́ць* 105. *урэкну́ць* 122. *урякну́лі* 45.

уро́чыць 112. *уро́чіць* 134. *уро́чытэ̂* 98. *уро́чыў* 49а, 112, 120а. *наўро́чэць* 137. *наўро́чылі* 137.

суро́чыць 4—7, 8а, 10—14, 25а, 26, 28—30, 32, 33, 35—37, 40, 43, 63, 66, 73—76, 78, 79, 82, 85, 88, 89, 107, 111, 115, 118, 125—128, 130, 139, 141, 142. *суро̀чыць* 65. *ссуро́чыць* 13. *суро́чылі* 9, 142. *суро́чыў* 4, 6, 31, 57, 61, 73, 77, 87. *зуро́чыць* 92, 106, 113, 114, 133. *зуро́чыты* 90, 92, 94а, 95, 96, 103, 108, 131, 132. *зуро́чыв* 94а. *зуро́чыў* 117. *заўро́чыць* 10, 11.

асуро́чыць 34, 38, 40, 42, 43, 80, 84, 85, 129. *асуро́чыў* 39, 40, 80.

паўро́чыць: повро́чыты 97, 103, 132. *поўро́чыць* 102. *повро́чыў* 101. *пôвро́чыв* 94, 94а, 96а. *спові́ро́чыты* (рэдк.) 95, 96, 107. *спувро́чытэ̂* 98. *уро́чаны* 57. *подуро́чылась* 123. *зворо́чыты* 109.

падзівіць 110. *здзівовáў* 4. *здзівіла* 64.

зглáзіць 7, 14, 35, 42, 53, 54, 83, 85 (нов.), 86 (нов., рэдк.), 88, 89, 107, 119, 120, 126, 129, 142. *зглáсіць* 16. *зглáзіў* 17, 40, 42, 67, 73, 83, 87. *зглáзыв* 97. *зглáзілі* 141, 142.

Спалучэнні: *з воч стаць* 116. *з воч стáла* 80, 86. *з воч стáлася* 66. *з вачэ́й* 75. *з вачэ́й стáла* 67. *з ачэ́й стáлася* 59.

з глáз стáць 75. *ад глаз* 119, 120.

з урóкаў стáла 25. *с урóку стáла* 16. *с урóкаў* 104. *з урóкъў у яго́* 12. *с урóкаў* 28. *с урóцу яму́ стáла* 9. *з суро́ц* 88. *ад урóку* 77, *ат урóку* 82.

Адзінкавыя: *шкадлíвыя óчы* 51. *пристрочи́в* 117. *плахíя вóчы* 125. *нападáюць урóкі* 140. *урóкаў баіцца* 25.

Карта № 280

КАДУ́К

№ 2974 «Кадук (а кадук яго ведае)?»

Картаграфуецца слова кадук, якое сустракаецца пераважна ў выразах *«А кадýк яго́ вéдае!» «Каб цябé кадýк!»*. На карце супрацьпастаўлена наяўнасць слова *кадýк* і сведчанне збіральнікаў аб яго адсутнасці. Рэгулярныя фанетычныя адрозненні пад увагу не прымаліся. Зорачкай адзначана наяўнасць адзінкавых сінонімаў тыпу *хут* 57 і *дох* 114 (паводле картатэкі «Тураўскага слоўніка»). Дзве ласкальныя формы — *кадучэ́нь* і *кадучэ́ня* — адзначаны ў нас. п. 8а. Назва *кадýк* фіксуецца і ў нас. п. 114. (паводле Тураўскага слоўніка). Значэнне слова *кадýк* адзначана не ва ўсіх адказах, менавіта: *кадýк* 'чорт, казачная істота, нешта нядобрае' выяўлена ў нас. пп. 19, 20, 47, 57, 67, 69, 73, 76, 82, 85, 104, 115, а *кадýк* 'тоўсты хлапчук, чалавек' зафіксавана ў нас. пп. 97, 113.

кадýк 4—6, 8—11, 14, 18—21, 22 *кадýк* (так гавораць каля вёскі Куранéц), 23—25, 25а, 26—31, 36, 37, 43, 47—49, 49а, 51, 52а, 53, 54, 56—58, 61—78, 82, 84—87, 90, 93, 94, 94а, 95, 96, 99—105, 107, 109—111, 113—121, 123—129, 139—142.

кадýх 11, 87. *къдучэ́нь* 8а. *къдучэ́ня* 8а (ласкальнае ад *кадýк*).

Адзінкавыя: *хут* 57, *дох* 114 (паводле картатэкі «Тураўскага слоўніка»).

Адсутнасць слова: 1—3, 7, 8а, 12, 13, 15—17, 32—35, 38—42, 44—46, 50, 52, 55, 60, 79—81, 83, 88, 89, 91, 92, 96а, 97, 98, 106, 108, 112, 114, 122, 130—138.

Выразы, у якіх сустракаецца слова *кадýк:* 4 (*кап цібé кадýк!* Не ведаюць, што гэта). 5(*кап цябé кадýк*). 6 (*кадýк цябé ніхáй...*). 8 (*кадýк яго́ вéдаіць*), 8а (*а кадýк яго вéдъіць, кап цябé кадýк, кап нъ цябé къдучэ́нь! кап нъ цябé къдучэ́ня!* як ласкальнае да *кадýк*). 9 (*кап цябé кадýк стаптáў, кап цябé кадýк пабрáў, як ты мне хвартýх падрáў* (прыпеўка, якую паведаміў ст. н. с., ураджэнец Полацкага раёна А. Я. Баханькоў). 10 (*а кап цябé кадýх схваціў! каб цябé кадýк таптáў!, каб цябé кадýк парвáў!, кадýк іх знáіць, чагó яны́ хóчуць?*). 14 (*а кадýк яго́ знáе*). 18. *кадýк яго́ вéдая! кап цябé кадýк!, а кадýк яго́ знáя!*). 19 (*кап цябé кадýк узя́ў!, кап цябé халéра, кап цябé кадýк!*). 20 (*кап цябé кадýк панёс!*). 21 (*кап цябé кадýк!*). 22 (каля в. Куранцá кажуць: *кадýк яго...!*). 23 (*а кадýк яго́ знáе!*). 24 (*кап цябé кадýк!* — кажуць, як нядобра хто зробіць). 25 (*ах, кап цябé кадýк!*, лаянка). 25а, 26, 27 (*кадýк яго́ вéдая!*). 28 (*а кадýк яго́ вéдаіць!*). 29 (*кадýк яго́ вéдыіць!*). 30, 31 (*кадýк яго́ вéдае*). 36 (*а кадýк яго́ знáіць!*). 37 (*а хай цябé кадýк задýша! А хто ён, той кадýк — павéтра яго́ вéдае!*). 41 (*а чорт яо знáіць*). 43 (*а кадýк яго́ вéдыя!*). 47 (*кадýк, а сáмы стáршы чорт Люціпар*). 48 (*кадýк яе вéдая!*). 49 (*кадýк яго́ вéдая!*). 49а (*а кадýк яго́ знáе!*). 51, 52а, 53, 54, 56 (*кадýк яго́ вéдая!*). 57 (*а кадýк яго́ знáе!*), *які ж яму́ кадýк здáўся, што ён яе адчурáўся*, прыпеўка). 58 (*кадýк яго́ вéдая*). 61 (*а кадýк яго́ знáя!*). 62 (*кадýк яго́ вéдае*). 64 (*кап яго́ кадýк!*), 63 (*няхáй цябé кадýк*). 65 (*кадýк яго́ вéдая*). 66 (*кадýк яго́ вéдае*). 67 (*а кадýк яго́ вóзьмя*). 68 (*кадýк яго́ вéдая*). 69 (*кадýк яго́ вéдая!*), *ідзі ты к кадукáм* (чарцям(!). 70 (*кадýк яго́ вéдая!*). 71 (*а кадýк ты чóртаў!*). 72 (*кадýк яго́ ня бярэ́!*). 73, 75 (*а кадýк яго вéдая*). 74 (*кадýк яго́ вéдае!*). 76 (*кадýк яго́ вéдая!, кадýк цябé бяры́, кадýк яго́ пабірáй, кадýк лупáты!* — так ласкава дакараюць малога). 77 (*кадýк яго́ вéдая!*). 78 (*а кадýк яго́ вéдыя*). 82 (*а кадýк яго́ бяры́*). 84 (*а кадýк яго́ знáіць*). 85 (*а кадýк цябé бярі!*). 86 *кадýк яго́ вéдаіць!*). 87 (*кадýк яго́ вéдая!*). 90 (*коб тыэбé кадýк узя́в!*). 93 (*а, коб цябэ́ кадукé забрáлі!*). 94 (*а кадýк ёгó вéдае!*). 94а (*коб тэбэ́ кадýк забрáв*)! *а кадýк тэбэ́ знáе!*). 95 (*кадýк ёгó вíдае!*). 96 (*кадýк ёгó знáе!*). 99 (*кадýк яго́ вéдае!*). 100 (*кадýк яго́ знáя!*). 101 (*а кадýк ёгó знáе!*). 102 (*а кадýк его вéдае!*). 103 (*а кадýк ёгó знáе!, а кадýк ёгó вíдае!, ах, кадýк тваíю мáтыерыі!*). 104 (*а кадýк яго́ знáе!*). 105 (*кадýк яго́ вêдае!, кап цябé кадýк!*). 107 (*кодýк стáрый*): 109 (*а кадýк ёгó знáе!, а кадýк ёгó вíдае!*). 110 (*кап кадýк цябé ўзя́ў!*). 111 (*кадýк яго́ вéдае*). 113 (*кадýк — гэ́то тóўсты пацáн, хлóпец, ек кадýк, угé*). 115 (*кадýк яго́ вéдае!, вот кадукé прынеслí!*). 116 (*а кадýк яго вéдае!*). 117 (*а кадýк яго знáе*). 118 (*а кадýк яго́ вéдая!*). 119, 120 (*а кадýк яго знáе!*). 121 (*кадýк яго́ вéдая!*). 123 (*а кадýк яго́ вéдае!*). 124 (*а кадýк яго́ вéдая!*). 125 (*а кадýк яго́ вéдае!*). 126 (*а ну яго́ к кадукý!*). 127 (*а кадýк яго́ вéдае!*). 128 (*кадýк яго́ знáя!*). 129 (*а кадýк яго́ вéдая!*). 139 (*кадýк яго́ вéдае!, кадýк яго́ ўзя́ў!*). 140 (*ах ты кадýк дурны́!*). 141 (*кадýк яго́ вéдае!*). 142 (*а кадýк яго знáе!*).

Карта № 281

КАЛЯДЫ

№ 3023 «Я. н. зімовае рэлігійнае свята: Каляды, Коляды, Ражаство, Радзяство...»
АЛА 3411 «рождество» рождество — Božić — Boże Narodzenie

Картаграфуюцца назвы зімовага рэлігійнага свята Каляды. На карце супрацьпастаўляюцца акцэнталагічныя і лексічныя адрозненні назваў гэтага свята. Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Адказы 8, 84, 86 картаграфаваліся, як *Ражаство́*. Адказ 78 картаграфуецца, як *Раздво́*. Ад картаграфавання адведзены назвы адзіночнага ліку *Калядá* 9А, 12, 16, 17, 64А, 65А, 73, 94, 97, 106, 107, 126, 137), *Каля́дніца* 24, якія не адпавядаюць тэме карты. Звычайна *Калядá* абазначае куццю, дзень перад Калядамі (Ражаством), не само свята (7 студзеня па н. ст.). Для этымалагічных пошукаў цікавым з'яўляецца сведчанне інфарматара аб міфічным *Калядзé* (сатанé) 126. Аб сатане *Калядзé* ёсць паданні у «Живописной Росии» А. Киркора. Параўн. яшчэ: Каля́ды: *пéрвыя Каля́ды* — Каляды, *другíя Каля́ды* — Новы год., *трэ́ція Каля́ды* — Вадохрышча 112. *Калядá (вячэ́ра перад Кóлядамі)* 120а. *кóлісь на коледý пеклí з мукí коля́днікі* 137.

Каля́ды (ЛАБНГ) 3, 4, 6, 10, 11 (*на Каля́ды цярэ́шку жанíлі*), 18, 19, 21—25, 25а, 26—28, 30, 31, 36—38, 54, 57—62, 66, 68—77, 80—82, 86 (з 7 па 14 ст.), 88, 112, 118, 124 (два тыдні), 125, 128—130, 141, 142. *Калядэ́* 53. *Коля́ды* 92, 107. *Кыля́ды* 7, 29, 35, 42—44, 78, 79, 83—85, 87, 89. *Къля́ды* 5, 8а, 9, 12, 13, 15, 33, 34, 39—41, 80. *пéрвыя Каля́ды* 112; (АЛА) 1А, 3А, 11А—17А, 31А—33А, 37А, 40А, 57А, 58А, 60А, 61А, 63А, 70 (без А). *Кíляды* 39А. *Кýледы* 66А. *Кыля́ды* 2А, 4А, 5А, 18А, 19А, 41А. *Къля́ды* 20А, 24А, 36А. *Кыля́ды* 79.

Кóляды (ЛАБНГ) 20, 45—49, 49а, 50—53, 52а, 54—57, 63, 65, 67, 93, 94а, 95, 99—104, 110—111, 115, 117, 119, 120, 120а, 122, 127, 132 (рэдк.), 135, 139, *Кóлеады* 62, 113. *Кóледы* 94, 105, 134, 136, 138, 140, 141; (АЛА) 10А, 26А—30А, 44А, 49А, 50А, 50 (без А), 55А, 61 (без А), 62А, 115 (без А). *Кóляды* 34А, *Кóляде* 48А. *Кóледы* 47А, 51А, 53А, 56А, 57А, 67А.

Раждзяство́ (ЛАБНГ) 7, 75, 81, 82, 88, 123—126. *Раждзество́* 128.*Раджжаство́* 31. *Рыждзяство́* 29, 40—43, 73, 85, 87, 89. *Рыждзíство́* 35. *Раздзяство́* 111. *Ръздзяство́* 41. *Рыздзяство́* 79; (АЛА) *Раждзяство́* 16А, 40А. *Рыждзяство́* 9А, 23А, 39А. *Рыждзяство́* 25А. *Рыждзíство́* 22А. *Ръждзяство́* 38А. *Рыздзяство́* 76, 117. *Раждҗаство́* 6А.

Ражаство́ (ЛАБНГ) 14, 54, 76, 112, 116, 129, 130, 142. *Рожаство́* 117, 127. *Рожэство́* 92, 94, 102, 134. *Рыжаство́* 16. *Ръжаство́* 32, 83. *Ражство́* 44. *Ражтво́* 84. *Раштво́* 8. *Раждво́* 86; (АЛА) *Ражаство́* 35А, 46А, 63А. *Ражыство́* 14А. *Рожество́* 54А. *Ръжаство́* 42А. *Ръжжаство́* 20А. *Ражтво́* 8А. *Рашство́* 7А. *Раштво́* 4А, 7А, 21А.

Раздво́ (ЛАБНГ), 118, 121. *Раздство́* 73. *Роздво́* 96, 96А, 108, 109, 114, 132—134. *Ро̂здво́* 90. *Руздво́* 92, 97, 98, 131; (АЛА) *Раздво́* 59А. *Роздво́* 52А, 54А. *Роздво́* 43А, 45А.

Адзінкавыя: *Бóжа народзэ́ня* 20. *Разъдвéншчына* (1—2 дні) 124.

Адведзены: *Калядá* (ЛАБНГ) (*Калядá — гэто быў сатанá, а Раждзяство́ прáзнік*) 126. *Калíдá* 17, 78 (трад.). *Коледá* 94, 137, *Колядá* 97, 106. *Коледá* 107. *Кылíдá* 16

(*Кылідá пірід Рыжаствóм*). *Қълідá* 12. *Калядніца* 24; (АЛА) *Колядá* 64А. *Колядá* 65А. *Кылідá* 9А.

Карта № 282

ШЧАДРЭЦ

№ 3026 «Я. н. шчодры вечар: шчадрэц, шчадроўкі, шчэдрык...»

На карце супрацьпастаўлены лексічныя і словаўтваральныя асаблівасці назвы вечара перад Новым годам (па ст. ст.). Рэгулярныя фанетычныя асаблівасці пад увагу не прымаліся. Як *Шчóдрык* картаграфуецца *шчóдрыкі* 47, *шчóдрыкы* 103, *шчэ́дрык* 82, 125, *шчадрыкé* 48, *шчыдрыкі* 47, як Шчóдра — шчáдра 52а, 59, *шчóдры* 112, 118, як *шчадрóўка — шчадрóўкі* 9, 87, 88, як *Шчадрýха — шчудрýх* 92. *шчадрухá* 51. як *Шчáдраная — шчадрýюць* 121, 122, *шчодровáты* 131, *шчадравáць* 57, як *Багáтая калядá — ка(ы)лідá* 7, *па калядзé хадзілі* 73, колядкі 140, *калядавáць* 57, як *Шчóдры вéчар — шчóдрыя вечары́* 63, як *Багáты вéчар — вечарýшкі* 25.

Шчадрэ́ц 53, 54, 62, 66, 67, 100, 104, 105 (*пéрат Нóвы гот шчадрýюць*), 117, 135. *Шчадрéц* 79. *Шчадрêц* 65. *Шчадырэ́ц* 61. *Шчадрэ̂ц* 110, 111 (13 студзеня). *Шчэдрэ́ц* 107 (*на Шчэдрэ́ц дзéці шчэдровáюць*) 114. *Шчодрэ́ц* 108, 132, 133 (вечар перад Новым годам па ст. ст.), 136, 137.

Шчóдрык 53, 54, 58, 109 (вечар перад Новым годам па ст. ст.), 112, 130. *Шчóдрыкі* 55, 75, 102 (вечар перад старым Новым годам), 116. *Шчóдрыкы* 103, *Шчэ́дрык* 82, 125. *Шчадрыкé* 48. *Шчыдрыкі* 47.

Шчадравік 86. *Шчэдрэвік* 86.

Шчадзёр 49, 60. *Шчодзёр* 115.

Шчодра 101. *Шчадра* 52а, 59. *Шчóдры* 112, 118 (*на багáтую Калядý шчóдры пяюць*).

Шчадрóўка 130. *Шчадрóўкі* 9, 87, 88.

Шчадрýха 46, 93, 120а, 126. *Шчодрýха* 94а, 95, 96, 96а, 97, 103, 119—121, 124, 126, 127, 141, 142. *Шчудрýха* 98. *Шчэдрýха* 94. *Шчудрýх* 92. *Шчадрýха* 51 (ад *Қаля́д да Хрышчэ́ння*).

Шчáдраная 31. *шчадравáць* 57. *шчадрýюць* 121, 122. *шчодровáты* 131.

Словазлучэнні.

Багáтая Калядá 36, 70. *Багáтая Калідá* 8, 14. *Быгáтыя Кылідá* 29, 35. *Бъгáтъя Калідá* 33 (*Бъгáтая Калідá пéрад Нóвым гóдам*). *Бъгáтыя Калідá* 80. *па Калядзé хадзілі* 73. *Калідá* 1. *Кылідá* 7.

Лáсая Кылідá 33 (*Кылідá Лáсыя перад Нóвым гóдам*).

Багáты вéчар 135. *Богáтый вэ́чур* 131. *Быгáтый вéчър* 85. *вечарýшкі*. 25.

Шчóдры вéчар 3 (*Шчóдры вéчар пéрат Трымá Қаралямі*), 49а, 56, 60, 64, 71, 72, 121, 123, 129, 138, 139. *Шчóдры вэ́чор* 93, 97, 113. *Шчэ́дрый вéчор* 92. *Шчóдры вéчор* 92, 134, 138. *Шчóдры вэ́чур* 98, 106. *Шчóдрый вéчор* 90. (*на гôтуху Шчóдрый вéчор*) 96. *Шчóдрый вэ́чор* 103. *Шчóдрый вэ́чур* 94а. *Шчэ́дры вéчар* 10. *Шчэ́дры вéчыр* 11. *Шчóдрыя вечары́* 63.

Святы́ вéчар 49а. *Святы́я Вечары́* 26. *Святы́й Вéчър* 85.

Багáтая куцця́ 2, 4, 6. *Багáтая куцья́* 58 (*пéрад Нóвым гóдам*). *куцця́ багáта* 139. *другáя куцця́* (*другáя куцця́ тлýстая пад Нóвы год. Трэ́ця куцця́ на Тры́ Каралі пéрад Вадóхрышчам*) 45. *Крашчэ́нская Куцця́* 28. *Бéдная Куцця́* 17. *ныватóдныя куцця́* 84.

Адзінкавыя: *Васілій* 123. *пойдýць на бабіны* 89. *правады́* 23. *Готýха* 91. *Гôтýха* (вячэра перад старым Новым годам, *на Гôтýху шчóдрый вéчор*) 90.

Адведзены: *Пóсная Калідá крашчэ́нская* 37. *дзве Пóсныя Кóляды: раздзéжская і кшчэ́нская* 74.

Карта № 283

ВЯЛІКДЗЕНЬ

АЛА 2412 'пасха'

Карта паказвае асноўную лексічную варыянтнасць у назве ў гаворках рэлігійнага свята, а таксама словаўтваральную варыянтнасць складанай назвы *вялікдзень*.

Вялікдзень 13А, 15А, 16А, 27А—29А, 34А, 44А, 49А, 50А, 62А, 50. *Велікдзень* 54А, 56А, 67А. *велікдэнь* 65А. *Вялікдзянь* 26А. *Вылéгдзень* 43А. *Вэлікдэнь* 45А, 64А. *Вельыкдэнь* 52А.

Вялідзень 9А, 30А, 115. *Вялідзянь* 14А. *Велідзень* 115.

Вялікадня 19А, 31А, 35А, 38А, 40А, 58А—62А. *Вялікыдня* 4А, 23А, 25А, 36А, 39А, 41А, 42А. *Велікадне* 10А, 66А. *Вялікаднё* 61. *Валікодне* 51А. *Вялікання* 3А, 5А, 6А, 12А, 17А, 32А, 33А, 37А, 63А. *Вялікыння* 8А, 20А. *Веліканне* 57А. *Вэліконне* 47А. *Веліконье* 56А. *Велікане* 10А. *Вялікыня* 2А, 9А.

Велькáнац 11А, 13А. *Вялькáнац* 1А. *Вількáнац* 1А.

Вялічка 36А.

Пáска 6А, 7А, 9А, 14А, 18А, 21А—24А, 39А, 41А, 43А, 46А, 48А, 51А, 53А—55А, 60А. *Пáсха* 4А, 16А, 20А, 56А, 67А.

Карта № 284

КРЫЖ

№ 3056 «Я. н. крыж: крэст, хрэст, крыж...» АЛА 2289 krьstъ крест — krst — chrzest

Картаграфуюцца назвы крыжа. Паказаны адрозненні па каранях і некаторых фанетычных асаблівасцях.

крыж 10, 14, 20, 21, 24, 37, 40, 45—48, 49а, 57, 59, 67, 69, 73, 77, 81, 82, 89—97, 101—104, 106—110, 113, 115, 117, 118, 120, 124, 127—129, 134, 135 (мн. *крыжá*), 142. *кріж* 84. *крыш* 2—7, 18, 19, 22, 23, 25—27, 30, 33, 35, 38, 49, 50—55, 60, 62—66, 68, 69, 72, 76, 99, 100, 111, 112. *крэж* 98.

хрэст 8—10, 25а, 28, 29, 31, 34, 36, 42, 54, 74, 76 (урачыстае), 81, 82, 122, 123, 130, 131, 133, 134, 136—138, 140, 142. *хрест* 12—15, 39, 41, 44, 79, 83—85, 87—89.

хрёст 16.

крэст 1, 11, 43, 53, 54, 56, 60, 61, 67, 70, 75, 78, 80, 82, 102, 105, 108, 109, 111, 114—116, 118, 119, 121, 122, 124—129, 132, 135 (мн. *крастá*), 139, 141, 142. *крест* 17, 32, 40, 83, 87—89, 117.

АЛА: *крыж* 10А, 16А, 19А, 38А, 40А, 45А, 47А, 50А, 64А, 70, 115. *крыш* 1А, 2А, 9А, 12А, 26А, 28А, 30А—33А, 51А, 53А, 70. *крэж* 43А, 48А.

хрэст 2А—6А, 8А, 18А, 20А, 22А, 37А, 49А, 53А, 58А, 60А—63А, 65А, 66А, 70. *хрест* 7А, 9А, 23А, 25А, 39А, 41А, 42А.

хрост 13А.

крэст 14А, 15А, 17А, 19А (нов.), 24А, 34А—36А, 40А, 46А, 47А, 51А, 52А, 54А—57А, 62А, 66А, 67А, 61. *крест* 9А, 21А.

Карта № 285

ПАМІРАЦЬ

№ 3047 «Чалавек памірае, канае, адходзіць... Паміраць, канаць, атхадзіць... Скон, кананне...» АЛА 2330 umiralъ умирал — umirao — umieral АЛА 2323 3sg praes mьretъ мрет — mre — mrze

Картаграфуюцца адпаведнікі дзеяслова *памірáць*. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах. Словаформа *мрэ* картаграфуецца як *мерці*.

памірáць 10, 54, 60, 62, 130, 136, 139. *памірáць* 88. *помірáць* 122, 138. *пумірáць* 87. *пымірáць* 78, 79, 83, 85, 89. *пъмірáць* 8а, 9.

умірáць 8а, 9, 60, 113, 136, 139. *вмырáты* 90, 95, 96, 103. *умірáты* 94а. *умірáці* 93. *умырáты* 90, 92, 97, 98, 108, 109, 132.

канáць 4, 6, 9, 10, 19, 54, 60, 62, 107, 113, 130, 136. *канáці* 93. *канáты* 90, 96, 96а, 103, 108, 132. *конáть* 133. *конáты* 109. *кънáць* 8а.

АЛА: *памірáў* 1А, 3А, 5А, 8А, 10А—17А, 19А, 25А—27А, 29А—32А, 34А, 35А, 37А,

40А, 49А, 58А—63А, 67А, 115. *памірóў* 33А. *померáў* 56А. *помірáў* 65А. *помэрáў* 45А. *пумірáў* 4А, 9А, 23А, 24А, 36А. *пъмірáў* 7А, 38А, 42А.
умірáў 1А—6А, 8А, 11А, 12А, 14А, 18А, 20А—23А, 25А, 27А—29А, 39А—42А, 44А, 46А, 47А, 49А—51А, 53А—57А, 60А, 62А, 65А—67А, 50, 61, 70, 115. *вмырáў* 48А. *умірóў* 26А. *умырáў* 43А, 45А, 48А, 52А, 64А.
мрэ 6А, 16А, 27А, 29А, 30А, 32А, 35А, 37А—38А, 43А, 45А, 53А, 55А, 56А, 59А, 62А, 64А, 67А, 61. *мре* 54А. *мрець* 7А, 9А, 23А, 41А, 42А. *мрэць* 3А, 5А, 22А, 27А, 63А.
канáя 70.

Карта № 286

МЁРТВЫ

АЛА 2331 mьrtvъ(-jь) мёртвый — mrtav, mrtvi — martwy
Картаграфуюцца адпаведнікі прыметніка *мёртвы.* Паказаны фанетычныя і словаўтваральныя адрозненні.
мёртвы 3А, 4А, 6А, 8А, 10А, 12А, 13А, 15А, 17А—19А, 22А, 24А, 26А—38А, 40А, 46А, 49А, 55А, 58А, 60А, 61А, 63А, 50, 61, 70. *мёртвуй* 9А. *мёртвый* 1А, 2А, 4А—6А, 8А, 13А, 20А, 21А, 23А, 25А, 39А, 41А, 42А, 45А. *мёртвъй* 7А. *мйóртвуй* 67А.
мéртвы 59А, 62А. *мéртву* 53А. *мéртвуй* 56А, 57А, 66А. *мéртвый* 54А. *мэ́ртвы* 47А, 65А. *мэ́ртвый* 45А, 47А, 52А, 64А, 65А.
мя́ртвы 14А, 29А, 49А.
умéрлы 44А. *вмэ́рлый* 48А. *умэ́рлы* 51А. *умэ́рлый* 43А.
памёршы 11А, 17А.
смярцвéц 50А. *умірýшчы* 115.
Дадаткова выкарыстаны ўскосныя звесткі з адказаў на розныя пытанні Інструкцыі ЛАБНГ: *мэ́ртвый* 90, 96, 108, 132. *мя́ртвы, мя́ртвый, мя́ртвая клідбá, мя́ртвая клідзьбá* 81. *умэ́рлый* 90, 95, 96, 103, 132.

Карта № 287

НЯБОЖЧЫК (ДА ПАХАВАННЯ)

№ 3049 «Я. н. памершага: а) у дзень пахавання: мярцвяк, мярцвец, мрэц...»
Картаграфуюцца назвы памёршага чалавека ад моманта смерці і да пахавання. Паказаны адрозненні па каранях. Назва *мярцвéц* картаграфуецца толькі ў тых выпадках, калі не прыведзены іншыя назвы.
нябóжчык 48, 81, 142. *небóжчік* 113, 134. небыэ́жчык 107. *ныбíшчык* 92. *ныбýжчык* 94а, 132. *нэбíжчык* 108. *нэбóжчык* 94. *нябошчык* 3, 5, 7, 10, 18, 21—23, 25а, 27, 28, 31, 33, 52, 57, 59, 60, 106, 111, 112.
пакóйнік 4, 12, 14, 16, 24, 26, 31, 32, 35, 36, 40, 41, 53, 61, 70, 71, 76, 79—81, 83—87, 112, 125, 126, 128, 129, 135, 141, 142. *покóйнік* 90— 92, 94—96, 97, 101, 103, 113, 132, 133, 137, 140. *покóйнык* 96а, 108, 109, 132. *пукóйныкь* 98.
мярцвéц гл. каментарый да карты № 289.

Карта № 288

НЯБОЖЧЫК (ПАСЛЯ ПАХАВАННЯ)

№ 3049 «Я. н. памершага: б) на памінках: пакойнік, нябошчык...»
Картаграфуюцца назвы памершага чалавека пасля пахавання (на памінках і ў іншых выпадках). Паказаны адрозненні па каранях. Выдзелена таксама форма *пакóйны,* якая трапіла ў адказы толькі часткова.
нябóжчык 37, 45, 48, 67, 75, 81, 82, 104, 124, 127, 129, 139, 142. *небóжчік* 113, 134. *небóшчык* 102, 114, 117, 122, 135, 138. *небыэ́шчык* 107. *нібóшчык* 51. *ныбíжчык* 92, 97. *ныбíжчык* 90, 96, 103. *ныбýжчык* 94а, 132. *ныбыжчык* 95. *нэбíшчыкь* 98. *нэбíжчык* 108. *нэбóжчык* 94. *нябóшчык* 3, 5, 7, 9, 10, 18—23, 25а, 27—29, 31—35, 38, 40, 42, 46, 47, 49, 50, 52, 53—55, 57, 59—65, 68, 72, 73, 99, 100, 106, 110—112, 142. *нябóшчък* 8а.
пакóйнік 1, 2, 4, 6—8а, 12—17, 24, 25, 26, 29—31, 36, 39—44, 49а, 52а, 53, 56, 58, 67—71, 73—80, 82—89, 93, 105, 112, 115, 116, 118—121, 123—126, 129, 130, 135, 141, 142. *покóйнік* 91, 92, 94—95, 101, 103, 114, 117, 131—133, 136, 140. *покóйнык* 96, 108, 109, 132. *пукóйныкь* 98.
пакóйны 47, 58, 70, 127. *пакóйный* 75, 85. *покóйный* 108.

Карта № 289

МЯРЦВЯК

№ 3049 «Я. н. памершага: а) у дзень пахавання: мярцвяк, мярцвец, мрэц, б) на памінках: пакойнік, нябошчык...»
Картаграфуюцца назвы мёртвага чалавека наогул, калі акцэнтуецца ўвага на супрацьпастаўленні паняццяў *'мёртвы' — 'жывы'*. З адказаў на пытанне № 3049 выкарыстаны назвы, якія адпавядаюць тэме карты. Пры картаграфаванні паказаны адрозненні па словаўтваральных элементах.
мярцьвéц 2, 4, 6—10, 12—15, 17, 20, 26, 29, 30, 34—36, 38, 39, 41—44, 52а—54, 63, 65—67, 72—75, 77, 78, 80—84, 86, 87, 89, 99, 104, 105, 110, 111, 116—118, 120, 126, 127, 129, 139, 142. *мартвéц* 115. *марцвéц* 138. *мерцвéц* 114, 122, 135, 137. *мертвéц* 134. *мірцвéц* 1, 16. *мыртвэ́ц* 103. *мыртвэ́ць* 90, 95 (рэдк.). *мэртвэ́ц* 94, 102, 113. *мяртвéц* 62.
мрэц 46, 49, 51, 55, 56, 93, 94а, 100, 103, 108, 109. *мрэць* 90, 92, 95, 96, 97, 98, 131.
мярэ́ц 45, 47, 48, 49а, 50, 100. *мэрыэ́ц* 107. *мэрэ́ц* 109.
мярцвя́ц 119, 129, 130. *мірцвя́ц* 37.
мярцвя́к 53, 61, 76, 121, 123, 124. *мерцвя́к* 88, 136. *мірцвя́к* 85.
мярцвíк 25, 64, 68, 69. *мертвíк* 134.
смерць 140. *смэрть* 95.

Карта № 290

ТРУНА, ДАМАВІНА

№ 3052 «Я. н. труна: гроб, труна, дамавіна, дубавіна...» АЛА 2342 'гроб, в котором хоронят покойника' гроб — mrtvački kovčeg, sanduk — trumna
Картаграфуюцца назвы труны. Паказаны адрозненні па каранях і словаўтваральных элементах.
дамавíна 1 *(у старавераў),* 10, 11, 26, 31, 36, 38, 57, 62, 64—69, 73—77, 80—82, 104, 105, 110, 111, 118, 119, 122, 124, 127—129, 135, 139, 142. *домовíна* 101, 107, 114, 133, 134, 136, 137, 138, 140. *домовына* 108, 109, 132. *думавíна* 35, 37. *дымавíна* 35, 44 (у праклёнах), 87. *дъмавíна* 32, 34 (церамок над магілай).
дамаўё 24. *думаўё* 6, 7, 8а, 25, 28. *дымаўё* 29, 39. *дъмаўё* 5, 9, 12, 13, 15.
дамóўка 120. *домóўка* 134, 136.
дом 30. *дум* 106.
трунá 2—4, 6 (нов.), 8, 9, 18—23, 25а, 27, 33, 35, 38, 39, 45—61, 63, 65—67, 69—73, 75, 78—81, 83, 84, 87, 89—100, 102—104, 107, 108, 111—113, 117, 126, 127, 131, 132, 134, 135, 141, 142.
гроб 36, 40—44, 67 (нов.), 70 (нов.), 73 (нов.), 80 (нов.), 81, 82 (нов.), 83—87, 89, 115, 116, 119, 123, 125, 126, 128—130, 141—142 (нов.), *грёб* 88. *гроп* 1, 8, 9, 10 (нов.), 12—17, 30 (нов.), 31, 34, 35 (нов.), 39, 53, 54, 58 (нов.), 68—69 (нов.), 112, 125.
деревíшчэ 134. *дырывышчэ* 95 (трад.).
склеп 114 (труна з крышкай-дашкам). *склёп* 117.

Адзінкавыя: *скрынька* 106.
АЛА: *дамавіна* 19А, 31А—34А, 37А, 50А, 58А, 59А, 62А, 66А, 67А, 70. *домовіна* 51А, 54А, 56А. *домовы^іна* 65А.
дамаўё 4А, 5А. *думаўё* 3А, 15А, 17А, 18А, 20А.
дамоўка 115. *домоўка* 56А.
дабавіна 50А.
труна 1А, 2А, 4А, 6А, 10А—14А, 16А, 21А, 24А—32А, 36А, 37А, 43А—49А, 50А (больш позняе), 52А, 57А, 64А, 67А, 50, 61.
гроб 23А, 25А, 38А—42А, 55А, 60А, 61А, 62А (нов.), 63А, 67А. *гроп* 4А, 6А—9А, 20А, 35А, 37А, 53А.

Карта № 291

МАГІЛЬНАЯ ЯМА

№ 3053 «Я. н. яма, куды апускаюць гроб: дол, магіла, ямка...» АЛА 2343 'могила, яма, в которой хоронят покойника' могила — grob — grób
Картаграфуюцца назвы магілы (ямы для пахавання памёршага). Паказаны адрозненні па каранях. Выдзелена таксама форма *ямка*.
магіла 9, 10, 54, 60, 78, 87—89, 130, 139. *могіла* 107, 122, 138. *могыла* 90, 95, 96, 97, 108, 109, 132. *мугэла* 98.
дол 19, 24, 45, 47, 49, 51, 52, 54, 57, 58, 62, 69, 93.
долы (фальклорнае) 95.
яма 4, 6, 8а, 9, 58, 69, 95, 103, 109, 113, 132, 133. *ема* 98.
ямка 79, 83, 85, 89, 90, 92, 96, 96а, 107, 113, 132, 136.
АЛА: *магіла* 2А, 4А—8А, 14А, 19А, 21А—23А, 24А (насыпаны ўзгорак пасля пахавання), 26А, 27А, 31А, 33А—36А, 39А—42А, 46А, 53А, 55А, 58А, 59А, 61А, 62А, 67А, 61, 70. *могіла* 43А, 56А, 65А. *могыла* 45А, 52А.
дол 11А—16А, 19А, 26А, 27А, 29А, 30А, 32А, 44А, 50, 70.
яма 1А, 3А, 4А, 9А, 12А, 17А, 18А, 20А, 24А—28А, 30А, 32А, 37А, 47А, 49А, 50А, 54А, 57А, 66А, 70, 115. *ема* 48А.
ямка 9А, 38А, 51А, 60А, 63А, 64А.

Карта № 292

ХАВАЦЬ НЯБОЖЧЫКА

№ 3054 [б] «Памёршага хаваць, хараніць...» АЛА 2340 'похоронит' (покойника) похоронит — sahrani, pokopa, pogrebe — pochowa
Картаграфуюцца абазначэнні паняцця 'хаваць нябожчыка'. Паказаны адрозненні па каранях.
хаваць 6, 9, 10, 19, 54, 58, 60, 62, 113, 130. *хаваты* 90, 95, 96, 103, 108, 109, 132. *хаватэ* 98. *хуваць* 87. *хываць* 89. *хъваць* 8а.
хараніць 54, 130, 139. *хороніць* 113. *хороныты* 95 (нов.), 96, 103, 109, 132 (нов.). *хоронэтэ* 98. *хыраніць* 83, 87, 89.
пратаць 54.
АЛА: Рэканструявана неазначальная форма дзеяслова.
хаваць 1А, 6А, 10А—19А, 26А—34А, 37А, 40А, 44А, 46А, 49А, 50А, 53А, 55А, 57А—63А, 66А, 67А, 50, 61, 70, 115. *хаваты* 43А, 48А. *ховаті* 47А. *ховаты* 45А, 52А, 64А. *ховаць* 51А, 54А, 65А. *хуваць* 9А, 24А, 36А, 41А, 42А. *хываць* 4А, 5А, 38А. *хъваць* 3А, 7А, 8А, 20А.
хараніць 6А, 14А, 17А, 35А, 57А. *хороніць* 51А, 56А. *хороныты* 48А. *хыраніць* 2А, 9А, 22А, 23А, 25А, 41А. *хъраніць* 7А, 21А, 39А, 42А.

Карта № 293

ХАЎТУРЫ

№ 3054 [а] «Я. н. абрад пахавання: пахароны, паграбіны, паграбенне, хаўтуры...» АЛА 2341 'похороны, погребение умершего' похороны — pogreb, sahrana — pogrzeb
Картаграфуюцца назвы абраду пахавання нябожчыка (хаўтураў). Паказаны адрозненні па каранях, словаўтваральных элементах, націску. Назвы *пахаронкі, пъхаронкі* картаграфуюцца як *пахароны*.
хаўтуры 6, 8а, 9, 10, 62, 66, 77—79, 83, 85—87. *хаўтурі* 88.
хаўтурэ 54, 94. *хавтурі* 96 (трад.).
ховтурыны 103.
похараны 60, 130, 139. *похороны* 90—92, 94, 95 (нов.), 96—97, 103, 108, 109, 113, 122, 132, 133, 136, 138. *похурунэ* 98. *похурыны* 85. *похырыны* 85.
пахароны 54, 86, 93. *пахарёны* 88. *похороны* 107, 113. *пыхароны* 83, 87, 89.
похаран 66.
пахарон 6 (нов.), 51, 58.
паграбіны 58.
пограб 19.
грабкі 89.
мырліны 90. *мырлыны* 95, 96. *мэрліны* 94. *мэрлыны* 108.
умэршчына 90.
АЛА: *хаўтуры* 1А, 4А, 5А, 7А—9А, 12А, 18А, 20А, 21А, 23А, 24А, 36А, 41А, 63А, 67А, 70, 115.
похараны 12А, 30А, 32А, 35А, 39А, 40А, 57А, 59А—62А, 61. *похороны* 51А, 52А, 54А. *похоронэ* 43А, 48А. *похырыны* 25А.
пахароны 1А, 6А, 17А, 19А, 20А, 29А, 34А, 37А, 40А, 50А (нов.), 53А, 63А, 66А, 50, 61. *похороны* 45А, 56А. *пыхароны* 2А, 22А. *пъхароны* 38А, 41А, 42А. *пахаронкі* 33А, 49А, 58А. *пъхаронкі* 7А.
похорон 51А.
пахарон 15А, 16А. *пъхарон* 3А.
паграбіны 50.
пограп 11А.
паграбёнё 49А. *паграбеня* 66А.
пахаване 10А, 30А. *пахавання* 13А, 14А, 31А. *пахаванье* 53А. *пахаваня* 26А, 28А.
мярліны 27А, 44А. *мырлыны* 64А.
Адзінкавыя: 47А *будут ховаті*. 55А *провад* 65А *ховающь*.

ЗАЎВАЖАНЫЯ ПАМЫЛКІ Ў 2-м ТОМЕ

Старонка, калонка	Радок	Надрукавана	Павінна быць
С. 9 калонка 4	5 радок знізу	Фендзякова Р.М.	Фандзякова Р.М.
С. 69	12 радок зверху	Яна	Яны
С. 69	3 радок знізу	падзел	надзел
С. 58	7 радок знізу	тагож	таго ж

ІНДЭКС

А

абе́чак 47
абжы́нкі 270
абі́да 37
абіжа́цца 35
абіжа́ць 36
аблу́днік 28
аблуне́ўшы 153
абма́н 30
абма́ніваць 29
абмані́ць 29
абма́ншчык 28
абма́ныдаць 29
абма́ньваць 29
абме́ціца 5
абміра́ць 147
абмо́р 147
абмы́ліцца 205
абмы́лкі 116
або́днік 222
абра́за 37
абра́т 264
абро́к 264
абручо́ўнік 222
абры́даць 39
абры́дзіць 39
абры́длівы 31
абры́длы 39
абы́днуць 39
абры́дны 31
абсмі́шнік 8
абхі́трываць 29
абяца́ць 194
абяча́йка 47
абяшча́ць 194
агаро́д
агі́дзець 39
аглё́ўкнуць 120
агло́хнуць 57
аглу́хнуць 57
агні́сцік 5
агня́сты 5
ад бацько́ў астало́ся 255
адбіра́ць 276
адбыва́лі па́ншчыну 263
адбыва́лі прыго́н 263
адгало́скі 198
адгало́сця 198
адда́ць сваё 13
аджо́га 142
аджыма́ць 112
адзе́ння 108
адзі́н 18
адзіна́к 18
адзіне́ц 18
адзіно́кі 18
адзіно́чны 18
адлю́днік 25
адлю́дны 24
ад ма́ткі астало́ся 256
аднаасо́бнае хазя́йства 258
адна́кавы 4
адрабля́лі па́ншчыну 263
адро́ддзе(я) 162, 164
адсты́ра 25
адсты́рлівы 24
аду́ра 31
адурне́ць 152
адурэ́ць 152
ады́шка 130
ад'я́да 31
ажо́га 142
азмы́лкі 116
айчы́м 168
айчы́зкае 254
ака́злівы 6
акамё́лак 125
акла́д 264
алуне́ўшы 153
Аляксе́й го́ніць 138
апа́длівы 147, 149
апаразі́ць 76
апасты́лы 31
апіле́псія 147
апраку́дзіць 39
апрацівець 39
апры́краць 39
апцё́р пу́гай 181
арадзьбі́т 227
аральбі́т 227
ара́ннік 227
арата́й 227
арата́ль 227
ара́тнік 227
ара́ты 227
ара́ч 227
арбі́т 227
арта́й 227
арце́льны 6
арэ́нда 264
арэ́ц 227
аса́да 260
асе́ліца 247
а́сма 130
аспада́рка 252
аста́так 267
аста́ткі 267
аста́ча 267
а́стма 130
асуро́чыць 279
асца́ 97, 133, 135
ата́дур 25
ата́ній 265
ата́рыца 154, 155
атзы́ўкі 198
атклі́чкі 198
атмё́ты 71
атпіра́ць 114
атрабля́лі прыго́н 263
атрыба́тывалі прыго́н 263
атры́жка 142
атста́ча 267
атчы́м 168
аўчы́ннік 210
ахво́тнік 225
ахо́тнік 225
ахо́тнічы 225
аціра́ць 112
апціра́ці 112
ачарце́ць 39
аччы́м 168
аччы́на 255
ашале́ць 152, 269, 270
ашука́цца 205
ашыба́цца 205
ашыбі́цца 205
ашыбну́цца 205

Б

бабі́ны 178
ба́бка 27
бабу́ль 248
бабы́ль 167, 247, 248
бага́тая каляда́ 282
бага́тая куцця́ 282
бага́ты ве́чар 282
бага́цце 252
багда́н 167
багдано́ўскі 167
баглю́чая рука́ 97
бадзі́ня 34
бадзя́ка 34
ба́йня 121
байстру́к 167
ба́йсцер 167
ба́лавацца 9
баламу́т 8, 28
баламу́та 28
баламу́ціць 29
балау́нік 8
балбата́ць 29
балбату́н 28
балбу́ка 69
балду́р 82
бале́зня б'е 147
бале́зь 147
бале́зь харо́шая 147
бале́сць кі́дае
бало́тнае 247
балтау́нік 28
балту́н 28
балту́шнік 210
балвны́я ру́кі 97
балю́чыя ру́кі 97
балю́шчыя ру́кі 97
баля́выя ру́кі 97
баля́ўка 60
баля́чка 60
баля́чыя ру́кі 97
банда́р 223
банда́рнік 223
банка́р 167
банка́рт 167
бансю́к 167
ба́ня 121
барада́ 270
барада́ўкі 68
барада́шкі 68
барадзе́ўкі 68
барка́н 167
баро́даўкі 68
баро́дзяўкі 68
баро́цца 182
бару́к 25
барука́ючца 182
барца́ хо́дзяць 182
ба́ршчына 261
ба́ршчыну служы́лі 263
бастру́к 167
батра́к 25
батра́чка 249
батько́вське 254, 255
баўды́р 81
баўтаўня́ 38
баўту́н 28
баўту́ха 34
баху́р 167
ба́цькава аста́лась 254
ба́цькава спа́ччына 254
бацькаві́зна 254, 255
ба́цькавы спа́дкі 255
бацькаўшчы́зна 254
ба́цькаўшчына 253, 254, 256
бацько́ўшчына 253, 255
баця́нькі 44
бачка́р 223
ба́чыць 49
ба́шня 31
баявы́ 6
б'е 149
бе́дная куцця́ 282
безмо́ўные 199
берагаво́е 247
беркулё́з 172
беспако́іцца 15
беспако́іць 16
беспако́йства 16
бесхазя́йнічаць 39
бе́чка 47
бе́шаны 270
бе́шаный 265, 269
бі́тва 38
біць 114
бла́га 137
благі́ (нехарошы) чалаве́к 16
блажы́ць 134
бла́жыць 137
блу́дніца 34
блузні́ць 208
блу́зніць 209
блы́нда 34
блэ́нда 34
блэ́ндаецца па ха́тах 34
блюзні́ць 209
бо́гу барада́ 270
бо́гу на бараду́ 270
бо́ндар 223
бо́жа сла́басць 147
бо́йкі 5
бо́лька 60
бо́мбаль 82
бо́нда 153, 154
бо́ндар 223
бо́ндзер 223
бо́ндзіна 154
бо́рацца 182
бо́рзда ро́біць 5
брава́ 48
бравіна́ 48
брадзя́га 34
бра́тава 159
бра́тавая 159
братаву́ха 159
бра́тнія дзе́ці 176
брато́ва(я) 159
брато́ўка 159
браха́цца 29
браха́ць 29
брахло́ 28
брахня́ 28, 30, 38
брахту́н 28
брахун 28
браце́нікі 176
браце́ха 159
брацíха́ 159
брацць 148
бро́ва 48
бро́віна 48
бро́дзіць 208
броў 48
бро́ўца 48
бру́дная вада́ 112
брук 88
бру́ха 89
бру́шка 91
брыва́ 48
брыво́ 48
бры́дзіць 208
брыжку́юць хло́пцы 182
брылі́ць 29
брыль 28
бры́нда 34
бры́ндала 34
бры́тыся(а) 106
бры́ціцца 106
бры́цца 106
брэ́дзіць 208
брэ́нда 34
брэ́хля 28
бублы́ 68
бугор 69
буйнава́ць 40
бук 115
була́ты 1
булы́ пры па́ншчыны 262
бульба́ты 1
бульба́ч 1
бума́га 206
бунава́ць 40
бундя́р 223
бурга́н 69
бурды́ль 82
буркулё́з 132
бурла́к 222
бутава́ць 16
бу́ча 38
бу́чыць 113
бы́йстры 5
былі́ ў прыго́не 262
бы́стры 5, 6
быць на бясе́дзе 273
быць на гасця́х 272
быць у бясе́дзе 273
быць у гасця́х 272
бэнць 167
бэ́хур 167
бяга́нка 138
бягу́нка 138
бягу́чка 138
бягу́чы 5
бядзі́ць 5
бядо́вы 6
бядро́ 92
бязба́цькавіч 167
бязбо́жнік 167
бяздзе́луха 34
бяздо́мніца 34
бязлю́дак 25
бязлю́ддзе 25
бязлю́днік 25
бязлю́дны 24
бязмо́зкій 151
бязне́людзь 25
бялі́зна 108
бялі́ць 113, 114
бяллё 108
бяльё 108
бяльма́ты 1
бяно́к 167
бярэ́ (эпілепсія) 149
бясе́да 272
бяспу́тны 24

В

ва́да 38
ва́дзіцца 38
ва́дзіць 134
вадзяна́я шкля́нка 82
вадзяні́к 82
вадзя́нка 82
вадзяны́ мазо́ль 82
вадзяны́ пухі́р 82
ва́дка 38
вадо́хрышча 282
вады́р 82
ваза́к 229
ваза́ка 229
вазе́ннік 229
вазю́р 229
вайця́ць 185
валаво́кі 1
валакі́ 178
валанцу́га 34
валапо́кі 1
валасі́на́ 105
валасы́(э́) 104
валацу́га 34
валача́й 34
валача́ста 34
валача́шчая 34
валбу́к 69
валбу́ка 69
валнава́ць 16
вало́ка 258
вало́сся 104
вало́сце 104
вало́чнікі 258
валхві́т 275
ванітава́ць 134
ва́ніты 133
ванця́ць 186
ва́піна 69
варажбе́й 275
варажбі́тка 276

варажэ́я 276
варо́жка 276
ва́рыць 200
вар'я́т 151
вар'я́тны 151
Васі́лій 282
ва́тарга 38
ваўкава́ты 24, 27
ваўкала́к 25
ваўчы́ца 26
вачалу́п 1
вачалу́пы 1
вбы́ты 78
вгразі́ць 76
вгразы́ты 76
вды́рыты 181
ве́дзьма 276
ве́йка 47
ве́ка 47
велькаво́кі 1
велька́нац 283
ве́на 155
веснякі́ 44
ве́тлы 6
вечару́шкі 282
ве́чка 47
ве́я 47
ве́ялка 47
ве́янка 47
вёрткі 5
від 41
відзёлка 103
ві́дзіць 49
вірлаво́кі 1
вірлапо́кі 1
вірла́сты 1
вірла́ты 1
вірла́ч 1
вісклі́вая 180
вла́зынэ 272
вла́сный 252
во́галаскі 198
во́гнік 71, 74
во́гныско 221
во́дгаласкі 198
водзяны́к 82
во́зчык 229
во́йчым 168
во́лас 105
волосы́на 105
во́паць 132
во́пух 81
во́пуха 81
во́пухаль 81
во́пухля 81
во́рык 127
воста́ток 277
воўк 25, 26
во́чам 168
во́чка 46
во́ччым 168
вразі́ць 76
вразы́ты 76
вчта́ток 267
втрыві́нкі 160
вуго́льнік 220
вуды́р(ь) 82
ву́пар 25
вуро́кі 278
ву́сны 52
вы́смаркаць 58
ву́цець 181
вуцю́жыць 119
вхві́шчына 271
вхвы́шчына 271
вхі́дчыны 271
вхі́дшчына 271
вхо́дзіны 271
вхо́дынэ 271
вху́дчына 271
вхы́дчына 271
вхы́шчына 271
выбіва́ць 114
вы́бледак 167
выблёдыш 167
вы́вернуўшы во̀чы 1
вы́глядка 103
вы́дача 153
выдзіра́цца 184
выду́мліваць сме́хі 9
выду́млівы 7
выжыма́цца 112
выжыма́ць 112
вызва́нне 206
вы́зыў 206
вы́капаны ба́цька 4
выкі́дваць ко́мікі 9
выкі́дваць ко́нікі 9
вы́кінуць ко́нікі 9
выліпу́т 172
вы́літы 4
вылупа́сты 1, 3
вылупа́ты 1, 3
вылупля́сты 1, 3
вылысіна́ 105
вы́пратаць 123
вырачкава́ты 1
вырачка́ты 1
выро́стак 173
вы́снякаць 58
вы́сыпаліся 62
вы́сыпка 60
вы́сякаць 58
вы́тнуты 181
вы́тнуць 181
вытраглá́зы 1
вы́тявса ного́ю 181
вы́тяты(э) 181
вы́цергі 181
вы́цяць 181
вэ́дро 198
вэ́зва́ня 206
вэ́хо 198
вядзьма́к 275
вядзьма́р 275
вядзьма́рка 276
вядзьма́рыць 277
вядзьма́чка 276
вядзьма́чыць 277
вядзьму́рка 276
вядзьмя́р 275
вядзьма́ч 275
вядо́масць 206
вязе́ 17
вязу́чы 17
вялі́дзень 283
вялі́кдзень 283
вялі́кія во́чы 1
вяро́тны 4
вярэ́дзіць 76
вясёлкі 271
вясёлы 6, 7
вясну́шкі 43
вясня́нкі 44
вятро́ўкі 160

Г

гаваркі́ 6
гавары́ць няпра́ўду 29
гавары́ць у ма́ні 208
гавары́ць у сне́ 208
гаварэ́нь 6
гада́лка 276
га́дзіць 134
гадня́ 38
гаёвы 224
гайда́й 232
гайда́н 232
гайда́р 232
гайда́ш 232
гала́вы 107
галаму́ціць 134
га́ласка 190, 198
галдава́ць 277
галду́н 275
галду́нка 276
гале́нка 90
гале́нь 125
галён 125
галёнка 91, 92
галі́ціса 106
галі́цца 106
гало́скі 198
галы́к 80
галыка́ть 80
гальгіта́ць 80, 97
гальні́к 125
гамо́нка 38
гаманкі́ 6, 7
гамуці́ць 134
ганча́р 214
ганя́лі на прыго́н 263
ганя́лі на па́ншчызну 263
ганя́лі, хадзі́лі на па́ншчыну 263
ганя́ты 227
гара́ннік 227
гарата́й 227
гара́ты 227
гара́ча страда́ 268
гара́чая пара́ 268
гара́чы 5
гарачы́ час 268
га́рба́р 212
гарба́рнік 212
гарбылька 247
гаре́ча пура́ 268
гаро́тны 18
гарта́й 227
гарця́ж 214
гаршкалёп 214
гаршка́ль 214
гаршча́й 214
гаршча́н 214
гаршче́тнік 214
гаршчо́ўнік 214
гаршчо́чнік 214
гаршчэ́льнік 214
гаршчэ́ўнік 214
гаршчэ́чнік 214
гаршчэ́шнік 214
гаршэ́чнік 214
гаря́чее уре́мья 268
гаспада́р 244
(г)аспада́рка 252
ге́йка 10
гі́дка 137
гідкі́ 31
гізі́кавка 79
гізіля́ць 80
гізы́к 79
гі́кавіца 140
гі́каўка 140
гі́каці 141
гі́кацца 141
гі́ра 104
гіркатня́ 38
гла́дзіць 119
гла́дыты 119
глаза́ты 1
глаза́сты 1
глазі́сцік 1
гліня́нік 214
гла́зы бальшы́я 1
гла́зы што шпо́нкі 1
глумі́ць 36
глу́пый 151
гля́тка 46
гне́вацца 35
гнеў 37
гнётка 138
гнудое́д 97, 135
гняну́ць 181
гняту́ха 128, 138
гняце́ннё 138
го́лас 198
го́лгіт 198
го́лень 90
голёнка 91
голі́ка 91
голі́нка 92
голі́нь 90
голі́шка 90
голы́тысь 106
голю́шка 90
го́ман 38
го́ні 258
го́ншчык 220
го́ньшчык 220
го́пад 147
го́пад кіда́е 147
го́ршчнік 214
го́ршчэр 214
горшчя́р 214
горя́чэ врэ́мне 268
гаспада́рка 152
го́сты(э) 271
го́сці 271
го́сці зва́ныя 271
госці́на 271
готу́ха 282
гра́ба́р 212, 226
граба́рнік 212
грабкі́ 293
гра́дам пот сцяка́е 107
гра́зная вада́ 116
грізь 69
гроб 290
груд 247
грудаво́е 247
грудкі́ 43
грунт 258
грыбазво́н 2
грыба́сты 2
грыба́ты 1, 2
грыбашлёп 2
грыбу́н 2
гры́жа 38, 69
грыз 69
грызня́ 38
грызо́та 38
грысь 69
грыш 69
губа́ль 2
губа́р 2
губа́сты 2
губа́ты 2
губа́ч 2
губашлёп 2
губе́ль 2
губрэ́й 2
гу́бы 52
гудзе́ль 2
гуды́р 60
гуз, гуз 69
гуза́к 69
гузачо́к 69
гузла́к 69
гузо́ўка 69
гузь 69
гузя́к 69
гузя́ка 69
гук 190, 198
гука́е 195
гука́ць 197
гулі́нка 90
гулы́ 198
гу́лька 69
гульта́й 34
гульта́йка 34
гульця́йка 34
гу́ля 69
гу́скі 68
густэ́на 272
гызыка́ті 80
гэ́каўка 140

Д

дабаві́на 290
дабраду́шны 6, 12
дабрахво́чы 6, 12
дабрахо́чы 12
дабра́чы 12
дабро́ 253
дабро́слівы 12
дабрэ́нны 6
дава́ці цы́цку 177
дава́ты(э) цы́цкы(э) 177
да́вні роді́телі 163
дае́длівы 31
дае́сці 39
дажы́нкі 270
дакляра́ваць 194
даку́члівы 31
даку́чнік 31
даку́чны 31
даку́шлівы 31
даку́шны 31
дале́ка радня́ 163
дале́ка руды́на 163
далёкія ро́дзічы 163
дало́нь 95
дало́ня 95
дамаві́на 290
дамату́р 25
дамату́рка 25
дамаўё 290
дамо́ўка 290
дані́на 154
дань 264
дарава́нне
дараге́й 266
дарагі́й 266
дара́ць 4
даўбня́ 25
да́ўнія ро́дзічы 163
даць грудзе́й (цы́цкі) 177
даць грудзі́ (цы́цкі) 177
даччані́ца 169
дая́да 31
дая́длы 31
дба́йлі́вы 14
дба́йнік 14
дба́йны 14
дба́йчлівы 14
дба́лы 14
дба́льны 14
дбаць 15
двайро́дны 176
дваю́радны 176
дваю́ранныя 176
дваюро́дныя 176
дваяро́дныя 176
двор 260
дво́рная зямля́ 260
двухро́дныя 176
двыравы́й 252
дёгольшчык 220
дёгэ́ 107
джа́ўгаць 185
джвэ́ньгаць 185
джо́гаць 218
джу́гаты 112
джу́гаць 218
джы́гаць 218

джэ́гаць 218
дза́га 148
дзе́вачка 173
дзе́вгаты 185
дзе́дава 257
дзе́дава аста́лась 257
дзе́дава дабро́ 257
дзе́дава насле́дства 257
дзе́дава спа́дчына 257
дзе́даўская зямля́ 257
дзе́даўскія спа́дкі 257
дзе́даўшчына 257
дзе́жка 115
дзе́йка 190
дзе́йкаць 185, 188
дзе́ла 261
дзе́лалі прыго́н 263
дзе́лаць 277
дзе́ньгаць 185
дзе́рава(о) 77
дзеравíшча 290
дзе́ржыць 102
дзе́ўка 173
дзе́ўча́ 173
дзеўчанё 173
дзеўчанёнка 173
дзеўчанётка 173
дзеўчанёшка 173
дзеўчаня́ 173
дзе́ўчына 173
дзеўчынёха 173
дзе́цкая 147
дзе́шавы(й) 265
дзе́шыў 265
дзёгаць 218
дзёсны 53
дзёўкаць 187
дзёшавы 265
дзіда́ ўбраць 270
дзізянціра 138
дзік 25
дзікава́ты 24
дзіка́р 25
дзікі 68
дзікі́ 24
дзіклíвы 124
дзіля́нка 258
дзісе́нцэ́рія 138
дзіўга́ 173
дзіч 25, 68, 69
дзіча́р 25
дзíчка 68
дзічлíвы 24
дзічо́к 68
дзішаве́й 265
дзю́гаць 218
дзю́гі 107
дзюк 24
дзя́бацць 185
дзюх-дзюх 218
дзя́вгаты 185
дзяво́цкій 167
дзя́гі 107
дзягця́р 280
дзягця́рка 221
дзягця́рнік 220
дзягця́рня 221
дзя́дзіна 175
дзя́дзінка 175
дзя́дна 175
дзядо́ўскія спа́дкі 257
дзядо́ўшчына 257
дзяды́ 163
дзялíмы 12
дзялíца 13
дзя́лка 243, 258
дзяля́нка 243
дзя́нна 175
дзяннíк 127
дзярга́ч 125
дзяржы́ць 102
дзярка́ч 125
дзя́слы 53
дзя́сны 53
дзя́тна 175
дзя́ўгаць 185
дзя́ўкаць 185
дзяўча́ 173
дзяўча́ці 185
дзяўчо́ 173
дзяўчо́нка 173
дзяўчу́к 173
дзяўчы́на 173
дзя́ўчынёшка 173
дзяўчы́нка 173
дзяхця́рык 220
дзяцíнчык 147
дзяцю́к 172
дзя́чыць 185
дзяшо́вы(й) 265
длю́паць 218
до́бра по́мніць 201
до́бра разбіра́ецца 200
до́бры 6, 12, 14
дол 291
до́лань 95
до́лы 291
до́ля до́брая каго́ 17
до́ляцца 182
дом 290
дох 280
дочá нка 169
драба́ч 125
дражнíк 127
дражнíць 76
дра́зка 77
дразнíць 76
драпа́ч 125
драпка́ч 125
драч 125
дра́чка 65
драчы́ць 125
друг 10
дружа́к 10
дружа́ка 10
дру́жаскі 6, 12
дру́жаствіны 6
дружа́цкі 6
дружба́к 10
дружба́нт 10
дружба́цкі 6
дружбíст 6, 10
дружбíсты 6
дружбя́к 10
дружбя́чка 10
дру́жны 6
дружы́ць 11
дрывíць 208
дрыжэ́нь 127
дрызнíць 138
дры́сня 138
дрыстава́нец 138
дрыста́чка 138
дрысту́н 138
дрысту́ха 138
дрэ́нна 137
дря́зка 77
дудава́ты 27
ду́жацца 182
дуло́нь 95
дуло́ня 95
дунду́к 26
дура́к 151
дура́чыцца 39
дурне́ць 152
дурны́(й) 151
дурнэ́й 151
дурня́к папада́е 17
дуро́шчый 266
дурэ́ць 39
душэ́ўны 12
дыражэ́й 266
дысэ́тэ пукулíнне 163
ды́хавіца 130
дыхавíчлівы 131
дыхавíчны 131
ды́хаўка 130
дэ́йка 190
дэ́йкаты 188
дэ́рво 77
дэрка́ч 125
дя́вкаты 185
дя́вкать 185
дя́гы 107

Е, Ё

е́душлівы 131
ёмкі 5

Ж

жабра́к 250
жабра́чка 251
жа́га 142
жа́днік 32
жа́дны 32
жа́лаваць 19
жале́ць 19
жа́лка 20
жалкава́ць 19
жалта́чка 139
жаль 20
жаля́ска 118
жанцы́ 235, 237
жартаблíвы 7
жартава́ць 9
жартаўлíвы 7
жартаўнíк 8
жартаўны́ 7
жартлíвы 7
жарто́ўлівы 7
жарто́ўнік 8
жарту́н 8
жаўкляні́цы 139
жаўла́к 69
жаўло́ка 69
жаўта́чка 139
жаўту́ха́ 139
жаўце́чка 139
жаўцюха́ 139
жаўцяні́ца 139
жаўця́нка 139
жаўця́чка 139
жа́цка 236
жаць 113
жа́чка 234
жа́чкі 235, 237
жва́вы 5
жва́нькаць 184
жджо́га 142
жлу́кта 115
жлу́кціць 113, 115
жмыха́ць 112
жмаць 112
жмо́тка 138
жне́і 235, 237
жней 236
жне́йка 234, 236
жне́йкі 235, 237
жнец 234, 236
жне́чка 234
жнея́к 236
жнеяры́ 237
жнíца 234
жнíцы 235
жняцы́ 235, 237
жняя́ 234, 236
жняя́р 236
жняя́рка 234, 236
жняя́ркі 235
жо́га 142
жо́цка 68
жо́сткі 5
жу́лік 28
журлíвы 14, 18
журы́цца 15
жутлíвы 7
жуха́ты 112, 113
жыво́т 88
жывы́ 5
жы́гну́ць 181
жы́жавка 70
жы́жкі 90
жылава́стыя ру́кі 96
жы́лава́тыя ру́кі 96
жы́лавые ру́кі 96
жылí за паншчы́знай 262
жылí за па́ншчынай 262
жылí за, пад прыго́нам 262
жылí пры пана́х 262
жылí пры па́ншчыня 262
жы́лíстыя ру́кі 96
жыллё 96
жы́лля 96
жы́лы 96
жы́льныя ру́кі 96
жыля́стыя ру́кі 96
жэ́жавка 70
жэ́шкі 5

З

заба́ўнік 8
заба́ўны 7
забíць 78
забо́тлівы 14
забо́тны 14
забо́тшы 14
забо́цішца 15
забо́чы 14
забува́етця 204
забу́ты(э) 204
забу́тысь 204
забу́тыся(са) 204
забу́цца 204
забу́ць 204
забыва́цца 204
забыва́ць 204
забы́тіс 204
забы́ці 204
забы́цца 204
забы́ць 204
зава́дка 38
заве́ 195
завíдаваць 33
завíдлівы 32
завíднік 32
завíдны 5, 32
завідро́сны 32
завіду́шчы 32
завíдчывы 32
завíжаваць 33
завíжы 32
завíслівы 32
за́вісны 32
за́вісць 32
завíца 157
за́га 142
за́га 142
за́гарадзь 127
загэ́йкавацца 11
загíн 258
загна́ті 78
загна́ты(э) 78
загна́ці 78
загна́ць 78
загне́вацца 35
заго́н 258
за́гырыда 127
зада́ць кло́пату 16
за́драсны 32
задро́ны 32
задро́снік 32
задро́сны 32
задро́сціць 33
зады́шка 130
зады́шкаваты 131
зады́шлівы 131
зажа́ць 269
зажо́н 269
зажы́н 269
зажы́нак 269
зажына́ты 269
зажына́ць 269
зажы́начны дзень 269
зажы́нкі 269
зажы́нькі 269
заздро́ны 32
заздро́сны 32
заздро́сціць 33
за́здрывы 32
заздры́ць 33
зазро́ны 32
зайдро́ны 32
зайдро́сны 32
зайдро́сціць 33
зайздрава́ць 33
за́йздрасны 32
за́йздрасць 32
зайздро́нік 32
зайздро́ны 32
зайздро́сціць 33
зайздро́слівы 32
зайздро́сліць 33
зайздро́сны 5, 32
зайздро́сціць 33
зайздро́сы 32
за́йздры 32
зайздры́вы 32
зайзрава́ць 33
зайзро́сны 32
зайзро́сціць 33
зайшо́в з ума́ 152
закало́ць 78
зако́лка 77
закры́ўдзіць 35
зала́ 111
залавíца 157
залвíца 157
залíць 112, 113
зало́ўка 157
заля́ско 118
за́мка 77
замкнёны 27
замо́ўклы 27
заназíць 78
зано́за 77
зано́зіць 78
зану́да 133
зану́дзіць 134
заны́дзіць 134
заны́ць 134
запа́мятаваць 204
запа́мятаць 204
за пана́мі 262
запаро́шыў 51
запару́сіў 51
запару́ха 50
запару́шыў 51
запата́ць 191
запе́слівы 32
запле́сніць 120
запо́мніць 204
запрусíў 51

запута́ть 191
запыта́ць 191
зару́пкі 45
засары́ў 51
заска́біць 78
засо́рыў 51
застраміць 78
за́страмка 77
застро́ма 77
засуры́ў 51
засце́нчывы 21, 24
зата́нны 265
затрусі́ў 51
заты́ннік 25
заўзе́нты 5
заўзя́ты 5
заўро́чыць 279
за́ўшы маўчы́ць 27
захлудзіць 78
захраміць 78
зацяру́сіў 51
зацяру́шыў 51
зашчаміць 78
заю́ха 5
зая́да 32
зая́длы 5
зая́дны 32
збале́лыя ру́кі 97
збатле́ць 120
збор 264
збрадзе́тныя 176
збрадзе́ці 176
збратдзе́ці 176
збро́дваць 39
збры́дзець 39
збры́днуць 39
збу́кнуць 120
збутве́ць 120
збутле́ці 120
збуцве́ць 120
збу́цее 120
збыткó́уны 7
збэсы́тыся 162
збясі́ўшый 152
збясі́цца 152
зва́да 38
зва́дзіцца 38
зва́дка 38
звар'я́лы 151
звар'яце́лы 151
звар'яце́ць 152
звац 197
зве 197.
звераваты 24
звінны 5
звішчэ́ніе 206
звод 38
зво́да 38
зво́дзіць 29
зво́дкі 38
зво́днік 28
зво́ды 38
зво́зчык 229
з воч стаць 279
звуро́кі 278
звяга́ 31
звяглі́вы 31
звярэ́дзіць 76
зга́га 142
зглаз 278
згла́зіць 279
згра́йня 34
згук 198
згу́ла 70
згу́лка 70
зда́тны 5
зда́ча 267
здзе́ллевы 12
здзе́льны 12
здзе́шні 245
здзівіць 278, 279
здо́льнік 170
здрачо́к 46
здурі́ты(э) 152, 269
здурне́ць 152, 269, 270
здурэ́ці 152
здурэ́ць 152, 269
зеля́ско 118
землякóп 226
землярóб 226, 227
зе́нка 46
зе́ркала 103
зе́ркальца 46
зе́ркейло 103
зе́рнетка 46
зёшовы 265
зікра́ты 1
зікра́ч 1
зірка́ты 1
зішаве́й 265
злава́цца 35
злава́ць 35
злаката́ць 80
зле́каны 145
зле ро́біцца 134
злі́шок 267
зло́кат 79
злосць 37
злы 24
злы́дны 32
зляк 146
злякá́нне 146
зляка́ны 145
зляка́цца 144
злякну́цца 144
змаршчы́ны 45
зме́ціць 200
змо́ршычыны 45
зму́ліцца 206
зму́лкі 116
змуля́цца 205
змы́длíны 116
змы́ліны 116
змы́лкі 116
змыша́вса 152
знабі́ць 129
знайдзён 167
знайду́н 167
зна́тны 6
зна́хар 275
знахарава́ць 277
зна́харка 276
знахорка 276
знелюбе́ць 39
золы́ты 113
зольніца 115
зомле́ці 120
зпадаля́ку 146
зрака́нне 278
зралко́ 46
зрачко́ 46
зрачо́к 46
зрачы́ 279
зрачы́ць 279
з ро́зуму тро́нуцца 152
зрэ́нка 46
зрэнька́ты 1
з ума́ зыйшо́ў 152
зуро́чыць 279
зы́бка 178
зыгна́ць 78
зымня́ 258
зыназіць 78
зыска́біць 78
зягравáты 1
зягра́ты 1
зямля́ 258
зянгра́ты 1
зяро́к 46
зя́ўкаць 185
зяшо́вый 265

I

ідзе́ на руку́ 17
ідзе́ руко́й 17
ідзе́ ў дзе́ла 17
ідзе́ ў жыццí 17
ідзе́ ў руку́ 17
іжжо́га 142
ізбы́тнік 147
ізво́зчык 229
ізлёк 146
і́кавіца 140
і́калка 140
і́катка 140
і́каўка 140, 141
і́каці 141
іка́ўка 141
іка́ць 141
іко́віца 140
іко́та 140
іко́тка 140
ікра́ 91
ікраніца 91
ілганнё 30
ілга́нства 30
ілга́р 28
ілга́ць 29
ілга́ч 28
ілгу́ль 28
ілгу́н 28
ілгу́ня 28
ілжэ́нства 30
ільслíвае 180
іме́ння 260
іму́шчыства 252
ірдзіцца 72
іспужа́цца 144
іса́ 97

Й

йікра́ 91
йікры́нка 91

К

кабцю́р 93
кава́лачак гро́шай 267
кавяла́ 101
кагало́ 162
каду́к 280
каду́х 280
кадучэ́нь 280
кадучэ́ня 280
кады́к 79
кадыка́ць 80
кажаду́б 212
кажамя́ка 212
кажа́н 172
кажу́рнік 212
кажэ́ўнік 212
каза́ 270
казёл 270
кізі́ная барада́ 270
казлыта́ць 80
казыта́ць 80
казю́лі 179
калага́ны 179
каладзе́й 222
калама́шнік 222
калантры́га 38
калану́ціць 134
калатня́ 38
калатэ́ча 38
калаце́ча 38
калга́с 240
калга́снік 241
калдава́ць 277
калдаўні́ца 276
калдо́ўшчыца 276
калду́н 275
калдуні́ха 276
калдуні́ца 276
калду́нка 276
калду́ння 276
калду́ха 276
калдыка́нья 79
калдыка́ць 80
кале́га 10
калегава́цца 11
калегава́ць 11
кале́нцы 94
кале́снік 222
калёснік 222
кало́днік 229
кало́ціць тра́сца 129
калубе́ль 178, 179
калхо́з 240
калхо́знік 241
калыбе́ль 178, 179
калы́ска 178, 179
калыха́лкі 179
калыха́нка 179
кальбе́ль 178, 179
калюбе́ль 179
каляда́ 281, 282
калядава́ць 282
каля́дкі 282
каля́ды 281
каляжа́нка 10
каляжа́нскі 6
каляснік 222
каме́ль 125
ка́меншчык 217
ка́меньшчык 217
каме́рчаскі 6
камі́чны 7
кампаён 6
кампанава́цца 11
кампане́йскі 6
кампанёр 6
кампані́скі 6
кампаністы 6
кампані́часкі 6
кампа́нка 10
кампа́нскі 6
кампаньён 10
кампаньённы 6
кана́ўшчык 226
кана́ць 286
канву́льсія 147
каню́х 230
канюха́ 231
канюхі́ 231
каняры́ 231
капава́ць 200
капа́льнік 226
капа́нец 226
капа́ннік 226
капа́ч 226
капцю́р 93
кара́ 63
карабаны́ 45
карабы́ 45
карапу́зы 171
караслíва́ты 66
карасли́выя 66
карасля́вы 66
карачу́н 125
карду́паль 171
карлю́к 171
карлю́чка 173
карміць 177
каро́слівыя 66
каро́ставыя 66
карп 68
карпачэ́ 45
карпі́цца 15
карплі́вы 14
ка́рта 206
касі́на́ 105
касмо́ццяб 104
касмы́лля 104
касту́ль 101
касты́ль 101
кастэля́к 101
ката́лка 178
ката́нка 178
като́шнік 222
каўду́н 275
кацік 79
кача́лка 178
качанні́ца 178
качэ́ль 178
качэ́лька 178
качэ́ля 178
кашто́ўны 266
кашту́ль 101
кашту́р 101
кашты́ль 101
кашу́лі 108
кашута́ 63, 64
квялі́ў 76
ке́міць 200
ке́пацт 93
ке́пшыць 200
ке́пяць 93
кіда́е (эпілепсія) 149
кіда́е ў хо́лад 129
кі́дальніца 147
кі́пацт 93
кі́пецт 93
кіпцю́р 93
кіслагу́бец 2
кі́ткат 79
кі́ткаці 80
кіціка́ті 80
кладзе́й 222
клапатлі́вы 14
клапаці́цца 15
клапаці́ць 15, 16
клапачава́ць 15
кле́каты 195
клешня́ 92
клі́каты 195
клі́каць 195
клі́ча 195
клуб 92
клуба́ты 1
клы́каты 195
клю́чыць 134
клюшня́ 92
клюшня́к 92
кме́ціць 200
кмі́тыць 200
ко́гаць 93
ко́дло 162
коёчка 178
ко́жа 59
коза́ 270
ко́злыт 79
ко́зыт 79
ко́зытка 79
ко́ічка 178
калібі́ль 179
кожу́шнік 212
ко́каць 93
ко́кці 93
колі́сных 222
колубі́лька 179
ко́ляды 281
ко́мік 8
ко́ннік 230
ко́нюх 230

ко́нюхі 231
коня́р 230
коро́бка з дране́ 179
коро́сцевыя 66
коро́сценыя 66
косі́на 105
ко́стачкі 94
ко́сы(э) 104
ко́шарсць 63
ко́шасць 63, 64
ко́шуць 63, 64
кпіць 9
крава́вый мазо́ль 85
крава́тка 178
кравяны́ мазо́ль 85
крапатлі́вы 14
крапі́ўнік 167
кра́сна 71
красната́ 71
краснiна́ 71
крашчэ́нская каляда́ 282
крі́ва́вы(й) мазо́ль 85
кро́ўныя 162
кро́ўю набе́г мазо́ль 85
кро́шкі падабра́ў 4
кругі́ 43
кру́мплі 94
крутасве́т 28
крутня́ 30
круты́ 5
круце́ль 28
круце́нь 28
круце́ньства 30
круці́ць 29
круцю́н 28
кру́цяць ру́кі 97
кру́чаный 151
крывава́ць 33, 35
крыва́вы 138
крыва́вы(й) мазо́ль 85
крыва́ўка 137
крыва́ць 178
крыві́цца 35
крыво́сны 32
крыво́та 37
крыво́тлівы 32
крыво́ўка 138
крывы́ 100
крывяны́ 138
крывяны́ мазо́ль 85
крыж 284
кры́ўда 37
крыўдава́цца 35
крыўдава́ць 35, 36
кры́ўдзіцца 35
кры́ўдзіць 36
крэст 284
крэсцьяні́н 244
крэ́ўная радня́ 162
крэ́ўныя 162
кудзе́льніца 239
кудзя́льніца 239
ку́длы 104
куз 69
ку́зік 69
кукуру́знік 167
кульба́ка 101
кульга́вы 100
ку́льша 92
кульшня́ 92
ку́ля 101
куля́вы 100
куля́пка 145
куля́снык 222
куме́каць 200
кумпя́к 92
кунпя́к 92
кураня́ты 67
курду́пкі 68
курду́пыя 173
ку́рово 110
курчукі́ 67
куса́ 270
кусі́к 267
ку́таці 112
ку́тнік 247
куціня́ня 79
куціня́ць 80
ку́цы 171
ку́ча 104
кушне́р 212
кушня́р 212
кы́пыць 93
кыржа́ 63, 64
кы́тка 90
кы́точкы 94

Л

лага́ры 107
лаго́дны 6, 180
ла́дзіцца 17
ладо́нь 95
ладо́ня 95
ладо́шка 95
ла́зня 121
ла́йдзіць 187
ла́йны 107
ла́пікі 108
ла́піна 109
ла́сая каляда́ 282
ласка́ва 180
ла́ска́вае(ё) 180
ла́ска́вы 6
ласката́ць 80
ласкі́тка 79
ластаві́нне 44
ла́стаўкі 44
ла́стаўчына рабаце́нне, рабаці́нне, рабацце́ 44
ла́стаўчына рабі́нне 44
ласто́венне 44
латакі́ 107
ла́тка 109, 267
ла́ты 108
ла́хі(ы) 108
лахманы́ 108
лахна́ 28, 34
лахні́ць 29
ла́хта 34
ла́шчая, як лісі́ца 180
ла́янка 38
леда́іць 135
ле́йдзіць 187
ле́птух 217
ле́слівая 180
ле́тка 91
ле́ткі 5
ле́чыць 277
лё́зная 180
лё́зны 6
лё́кат 198
лідаві́к 195
ліда́йкава 135
ліда́йна 135
ліда́шна 135, 137
лідка́ва 180
лізлі́вае 180
лізу́н 180
лізу́ха 180
лі́нар 210
ліса́ва 180
ліса́вае(ё) 180
ліса́вое 180
ліса́вы 6
ліса́вэ 180
ліслі́вае 180
ліслі́ве 180
ліслі́во 180
ліслі́вы 6
ліст 207
лі́стэчка 103
лісу́н 180
лісу́нка 180
лісці́вае 180
лі́ха 133, 147
ліхара́дзіць 129
ліхара́дка 128
ліцо́ 41
лі́шніца 267
Ллі барада́ 270
Ллі на бараду́ 270
лодо́ня 95
лож 30
ло́жачак 178
ло́жачка(о) 178
ло́йны 108
ло́паўка 82
ло́скат 79
лу́бка 179
лубя́нка 179
луг 111
лу́га́ 111
лугаво́е 247
луго́ўка 111
луна́ 198
луніва́ты 153
лунь 153
лунькава́тый 153
лунява́ты 153
лу́па 2, 3
лупа́ 63, 64
лупава́ты 1, 3
лупаво́кі 1, 3
лупану́ць 181
лупа́ты 1, 2, 3
лупа́ч 2, 3
лупе́ш 64
лупсе́й 2, 3
лупі́ны 63, 64
луска́ 63, 64
лускі́тка 79
лускота́ті 80
лушая́ 63, 64
лушпакі́ 63, 64
лы́га 28
лыга́ць 29
лыгу́н 28
лы́жычко 178
лы́жычок 178
лы́мар 210
лы́нда 34
лы́тка 90, 91, 92
лыслы́вэ 180
лыча́ты 2
лю́дны 6
лю́дскі́ 6
лю́лька 178, 179
лю́стра(о) 103
люстэ́рак 103
люстэ́рка(о) 103
ляда́ек 135
ля́лечка 46
ля́лька 46
ляпе́й 216
ляпе́йка 216
ляпе́нік 216
ляпе́ш 216
ляпі́ла 216
ляпі́та 216
ляслі́вое 180
лясні́к 224
ля́хат 198
ля́шка 92

М

магі́ла 291
маё́масны 252
маё́масць 252
маё́мство 260
маё́н 260
маё́нтак 260
мазна́я пе́чка 221
мазна́я я́ма 221
мазні́к 220
мазо́ль 82, 83, 84
мазо́ль балю́шчы 97
мазо́ль с кро́ўю 85
майда́н 221
ма́йка 252
майна́чыты 189
майна́чыць 189
майня́чыць 189
ма́йстар 215
ма́йстра 215
ма́йстэр 215, 217, 222
ма́йсцер 215
макрэ́ц 135
ма́ла 267
малаву́мны 151
маладзьбаві́к 233
малале́тка 173
маламо́ўны 27
малата́р 233
малато́к 233
малацэ́бнік 233
малаце́льнік 233
малаце́льшчык 233
малаце́ннік 233
малацэ́ц 233
малаці́льнік 233
малаці́льшчык 233
малацьбі́к 233
малацьбі́т 233
мала́я 173
ма́лец 172
мало́тнік 233
мальчанё́нак 171
мальчаня́тка 171
мальчо́нак 171
мальчу́к 171
маляры́я 128
маляра́я 128
маме́й 26
мамру́га 26
мамру́к 26
мамэ́ка 26
мана́ 30
мане́й 28
мане́ка 28
манё́к 28
мані́ца 193
мані́ць 29, 208
манту́н 28
манце́ль 28
манцю́к 28
манцю́шка 28
мань 28
маню́ка 28, 34
маня́ 30
маня́ка 28
марге́ 258
мармо́ль 26
мармо́н 26
марму́за 26
марму́ла 26
марму́ль 26
мармуля́ва́ты 27
марма́за 26
мармы́ла 26
ма́рмы́ль 26
марма́ра 26
маршкі́ 45
маршчакі́ 45
маршча́стае ліцо́ 45
маршча́ты 45
маршчлі́вы 45
маршчы́ 45
маршчы́ністы 45
маршчы́ны 45
ма́стэр 215
маталы́га 28
ма́ткіна 256
ма́ткіна дабро́ 256
ма́ткіны спа́дкі 256
мато́н 28
ма́тчын спа́дак 256
ма́тчыны спа́дкі 256
маты́га 28
матыры́нске 256
маўду́к 26
маўклі́вы 24, 27
маўку́н 26
маўму́ра 26
ма́ўмыр 26
маўмы́ра 26
маўча́ 199
маўча́к 26
маўчака́ 199
маўчако́м 199
маўчалі́вы 27
маўчаулі́вы 27
маўчко́м 199
маўчлі́вы 27
маўчу́н 26
маўчу́ня 26
махлява́нне 30
махлява́ць 29
махля́р 28
махля́рства 50
ма́церынае спа́дкі 256
мацеры́зніна 256
мець кіда́льніцу 147
мацяры́зна 256
мацяры́зніна 256
ма́цяры́на 256
мацяры́на спа́шчына 256
мацяры́нскае насле́дства 256
мацяры́нскія спа́дкі 256
мацяры́ншчына 256
ма́цярыны спа́дкі 256
ма́чан 212
ма́ччынае 256
ма́ччына спа́ччына 256
ма́ччыны спа́дкі 256
маячо́к 179
ме́ло 110
ме́льмецень 34
ме́льнік 213
мергава́цца 13
мергуі́шны 12
ме́ртвы 286
ме́рці 285
ме́сны 245
мець абі́ду 35
мець зло́сць 35
мець крыво́ту 35
мець кры́ўду 35
мё́ртвы 286
мё́ткі 5
міжлю́дны 24
мікішэ́ўя 91
міласэ́рны 12
мі́ло 110
мі́лы 6
младні́ць 134
младно́ты 133
млына́ж 213
млына́р 213
мля́віці 134
мля́выя ру́кі 97
мля́мка 137
мля́мчыць 134
мля́ўка 137
мля́ўкасць 139

мóва 190
мóвачкам 199
мóвчкы 199
мозы́ль 83, 84
мозэ́ль 83
мозю́ль 83, 84
молоды́к 171
мóрда 171
морокла́ты 45
морслякí 45
морхлé 45
мóршчкі 45
мóршчыны́ 45
мот 28
мóтачка 137
мóташна 137
мóўча 199
мóўчака 199
мóўчакам 199
мóўчыкі 199
мóўчынька 199
мрэц 189
мудрава́ць 39
му́дры 6
мужы́к 244
музы́ль 83
му́ла(о) 116
мулéнік 82, 83
му́лкая вадá 116
мульмó 83
муля́к 82, 83
му́ляр 216, 217
муля́цца 205
муля́ч 83
му́мра 26
му́ня 26
му́рмаль 26
мурмéль 26
му́рнік 216, 217
муровны́к 217
му́ршчык 216
му́сарніца 127
му́сурнік 127
му́сорнік 127
мутня́ 30
муту́н 28
муцéль 28
муцíць 29
муцíць няпра́ўду 29
муцю́н 28
му́ця 28
муця́р 28
муцяры́ска 28
мы́длыны 116
мы́дло 116
му́частва 252
му́шэство 252
му́шчество 252
мы́ла(о) 116
мы́ліны 116
мы́ліца 101
мы́лкая вадá 116
мы́льная вадá 116
мыслíвец 225
мыслíвы 225
мысля́вец 225
мыту́ха 138
мы́ты 112
мыцé 108
мыць 113
мы́шкылкі 94
мы́шчыкылыткі 94
мы́шчылк 94
мы́шчылка 94
мэ́ло 116
мя́каць 91
мя́кіш 91
мя́коць 91
мяркóваны 12
мяркóвы 12
мяркóўны 12
мярлíны 293
мя́ртвы 286
мярцвéц 289
мярцвíк 289
мярцвя́к 289
мярцвя́к 289
мярцвя́ц 289
мярэ́ц 289
мяша́ць 16

Н

набóй 84
набра́кшыя ру́кі 96
на бясéдзе 271
нава́льваецца тра́сца 129
навасéлле 271
наверадзíла 76
навэрадíті 76
навярэ́дзіць 76
навярэ́дíті 76
нагаварíць 277
на гасця́х 270
на́глы 5
надаéдлівы 31
надаéдлы 31
надаéдны 31
надаéсці 39
надакучáе 31
надаку́члівы 31
надаку́чны 31
надаку́чыць 39
надаку́шлівы 31
надая́да 31
надаяда́ць 16, 31
надая́длівы 31
надая́длы 31
надая́дны 31
надзéл 258
надзéльная зямля́ 258
надзёл 258
надзённіца 249
надзёншчыца 249
надóйдлівы 31
надражнíць 76
наéжджы 246
наéзны 246
на́жмы 138
назалле 31
назéл 258
назóйлівы 31
назóла 31
назóлісты 31
назóллівы 31
назóлы 31
назóльны 31
назэ́ллівы 31
назю́йлівы 31
найдзён 167
на́йміт 249
на́ймітка 249
на́йміца 249
на́ймічка 249
налóх 264
наму́льваннік 84
напада́юць урóкі 278
напру́джаныя ру́кі 96
напру́жастыя ру́кі 96
напячэ́ душу́ 16
нарабíць клóпату 16
на́рас 69
на́расль 69
на́расля 69
на́расцень 69
на́расць 69
на́рась 69
на́расліна 69
на́росля 69
на́рослячка 69
на́рост 69
на́росць 69
на́ругéнь 31
на́рысіль 69
на́рысць 69
нарэ́з 259
наслéднікі 164
наслéдства 164, 253, 255, 256
наслéннікі 164
наслéства па дзéду 257
наслéства пу ма́церы 256
насмéхіч 8
насмéшлівы 7
на́ські 245
насты́рлівы 17
насу́паваты 17
насты́рны 31
на удрóбок ходы́лы 261
наўрóчыць 274, 277
наха́льны 31
нахóдчывы 6
нацэпліць 122
на́цíск 81, 82, 84
на́ча на рвóты 134
начóска 65
наш 245
нашлíся 62
нашто́ мне лíшні клóпат забіва́ць галаву́ 16
нашча́дкі 164
наяжджа́лы 246
неабóлны 32
неадва́жны 21
нéба 55
негаваркí 27
негаварлíвы 27
негавару́чы 27
негаманкí 24, 27
нéготь 93
недабры́цца 134
не даé (даю́ць) спакóю (пакóю) 16
недалу́гі 24
нéдарасцень 171
недарóсла(я) 173
недарóслік 171, 173
недарóслы 171
недарóстак 171
недарэ́зак 267
не жа́дны 12
нежытóўка 60
некампанíсты 24
нéлад 38
нéлюд 25
нéлюдзень 25
нелюдзíвы 24
нелюдзíм 25
нелюдзíмы 24, 27
нелюдзíн 25
нéлюдзь 25
нелюдзя́ны 24
нелюднíвы 24
нéлюднік 25
нелю́дные 96
нелюдскí 24
нéмец 26
неміжлю́дны 24
неналю́днік 25
ненасы́тны 32
нéнёчка 178
нéнька 178
непакóіць 16
непасяду́ха 34
непрыёмны 24
непрылю́да 25
непрылю́дак 25
непрылю́дзік 25
непрылю́дны 24
не пры па́мяці 151
неразгавóрны 27
неразгавóрчысты 27
неразгавóрчывы 27
неразу́мны 151
не скупы́ 12
неспакóіць 16
неспакóй 16
нéсын 170
нéўледдзе 25
нехарóшае ліха 147
нехарóшая балéзь 147
нешкадлíвы 12
нёба 55
нíгот 93
нідажóн 270
нізакóнный 167
нінырма́льны 151
ніразу́мны 151
нíцкó 26
нíцу́н 25
нíцы 24, 27
нíшкам 199
нішкóм 199
нíшчачкам 199
нíшчая 251
нíшчы 250
нíякі 151
новосéлле 271
новосéлье 271
новосíлле 271
новосы́лле 271
нóвосць 190
нóгаць 93
нóкаць 93
нóхаць 93
нуд 133
нуда́ 63, 133
ну́жда 133
ну́дзіць 134
нудлíвы 16, 137
ну́дна 137
ну́днасць 133
нудóта 133
ныегець 93
нызабы́ўный 180
ны́ркі 87
ны́тка 137
ныць 134
ны́шчкам 199
нэ́нечка 178
нэ́нька 178, 179
нэ́шком 199
ню́нька 26
ню́ня 26
нябóга 174
нябóж 174
нябóжа 174
нябóжчык 287, 288
нявéста 156
нявéстка 159
нявéсткі 160
нявéтлы 24
нявéхна 156
нягóрды 6
нядба́йка 34
нядру́жаскі 24
нядýжы 149
нязгóда 38
нялю́ддзе 25
нялю́днік 25
нялю́дны 24
нялю́дскі 24
нямкó 26
няна́вісць 38
няпра́ўда 30
нясмéлы 21, 27
нястра́ўнасць 133
няўбóліць 33
няўда́ліца 26
ня ўсе дóма 151

О

обеца́ць 194
обешча́ць 194
обру́к 264
обрэ́к 264
обыця́ты 194
обышча́ты 194
обышчя́ты 194
óгнявка 90
огразы́лыть 76
огразы́ты 76
од дíда спа́дшчына 257
оджыма́ты 112, 113
одзéжа 108
одмэ́ршчына ма́церына 256
одурэ́ць 152
одэ́жа 108
óйчым 168
óпадзь 147
óпух 81
óпухлё 81
опу́хло 81
óпухля 81
óпухоль 81
оста́лось 267
оста́нок 267
оста́нці 267
острэ́нец 77
óсці 272
óтчым 168
охóтнічый 225
оццы́м 168
óччым 168
очшы́м 168
очы́м 168

П

пабіру́ха 251
пабóй 75
пабэру́шка 251
пабягу́ха 34
пабягу́шка 34
павадзю́шча 34
павала́ня 206
павéйка 47
павéка 47
павéстка 206
павéчка 47
павíдаваць 33
павíдлівы 32
павуступа́лі 62
павылазíлі 62
павязлó 17
павяртқі 5
павярэ́дзіць 76
пагавóр 189
пагавóрка 190
пагалóска 190, 198
пага́ны 31
пагóршнік 214
паграбéнне 293
паграбíны 293
падабра́ць 123
пада́рак 154
падарóванная 154
падарóнкі 154
падманёха 28
падма́ніваць 29
пада́так 264
пада́ткі 264
пада́тлівы 12
пада́чка 264
пада́чка кíдае 147
падашва́ 86
падбóй 86
падвéй 147

падво́зчык 229
паддзе́лаваць 277
падзабо́рнік 167
падзе́лаць 277
падзе́лашніца 276
падзе́лісты 12
падзе́ліць 13
падзе́ллевы 12
падзе́льны 12
падзе́льчывы 12
падзе́нніца 246
падзе̂нніца 249
падзі́вак 278
падзі́вец 278
падзіві́ць 278, 279
падзі́вы 278
падзі́ў 278
падзі́ўкі 278
падзю́шчая бале́зь 147
падзялі́цца 13
падзяля́шчы 12
падзярэ́ўніца 34
падко́паннік 226
падле́так 171, 173
падлё̂так 171, 173
падлі́знік 6
падлі́чча 43
падма́н 30
падма́нваць 29
падманё̂ха 28
падма́ніваць 29
падма́ншчык 29
падма́ньваць 29
падняббе́нне(ё) 55
падо́біе(ё) 4
падо́бны 4
падо́шва 86
падра́джваць 277
падро́стак 171, 172
падро́стка 173
падру́га 173
падру́жка 10
падру́чная бале́зь 149
падсу́се́д 247
падсу́се́дак 247
падсу́седзь 247
падсусе́днік 247
падсусе́дства 247
падты́ннік 167
паду́жаемся 182
паду́мка 206
падуро́сла 173
падуро́стак 171, 173
падуро́чыцца 279
паду́чае(ё) лі́ха 147
паду́чая 147
паду́чая хваро́ба 147
паду́чка 147
паду́чка б'ець 147
паду́шная 264
паду́шча бале́сць 147
падхо́длівы 6
падхо́дны 6
падхо́дчывы 6
па́дчарка 169
па́дчарыца 169
падчо́рка 169
падшпа́рак 171
падыхо́дны 6
падэ́шва 86
пажа́р 43
пажы́ткі 253
па́залкі 116
пазня́к 171
пазо́лкі 111, 116
пазо́р 23
па́зулкі 111
па́зыліны 111
пакале́нія 164
пакале́нне 164
пакале́ня 164
пакало́ліся 67, 99
пакаме́чанае лі́цо́ 45
пакары́ца 142
пакла́да́цца 13
пакла́дзісты 12
пакла́длівы 12
пакла́дчывы 12
пако́йнік 287, 288
пако́йны 288
пакрасне́нне 71
палатня́начка 179
палатня́нка 179
палву́мны 225
пале́шнік 225
палі́ці 122
палі́ць 122
палі́чына 71
пало́паліся 67, 99
пало́ска 259
пало́сная зямля́ 250
пало́сы 259
пало́хацца 145
паляв́аннік 225
палявý́шка 179
паляндэ́ра 34
палясо́ўшчык 224
палята́йка 34
паляўні́к 225
паляўні́чы 225
па́мата́ць 203
па́матлівы 202
па́маць харо́ша 202
паме́нтлівы 202
паме́нтны 202
памергава́цца 13
памеркава́цца 260
паме́ткі 202
паме́шаны 147, 151
памё̂ршы 286
памі́ра́ць 285
памі́ры́цца 13
па́міткій 202
па́міткывы 202
па́мітлівы(й) 202
па́мітнаваць 203
памі́ша́нія мазо́к 151
памі́ша́ння ў галаве́ 151
памі́ша́ны 151
памі́ша́цца 152
памнетлы́вый 202
памнята́тэ 203
па́мнятлывы 202
памняту́шчы 202
памо́ршчаны 45
памы́длíны 116
памы́і 116
памы́йкі 116
памы́ліцца 205
памы́лкі 116
памы́льніцы 116
памытю́шчый 202
памыша́тыся 152
памышэ́тыся ро́зумом 152
памяргá́тны 12
памярго́ўны 12
памярка́тны 12
памярко́ўны 12
па́мятаваць 203
па́мята́ць 203
па́мятлівы 202
па́мятны 202
памяту́шлівы 202
памяту́шчы 202
па́мяць до́брую ма́я 202
па́мяць харо́шаяя 202
памяша́ны 151
памяша́цца 151
памяша́ць 16
панабі́га́лі 6
панара́ўны 6
панахо́дзілі 62
панімá́ці 200
панімá́ць 200
пано́с 138
па́нская зямля́ 260
па́нскі узно́с 264
пану́рысты 24
пану́ра 25, 26
пану́раваты 27
пану́ры 24
панхе́р 82
панхі́р 82
панчо́рка 169
панчу́р 170
па́нчэрыца 169
паншчы́зна 261, 262, 263
па́ншчына 261, 262, 263, 264
папераліна́ца 96
папо́каць 114
папра́духа 239
папраду́шніца 239
папыта́ці 191
папыта́ць 191
папэ́нкала 67
папэ́нкаліся 99
парабча́нка 249
пара́да 192
пара́дзіць 193
пара́іць 193
парасліна́цца 96
парашо́к 50
парашы́на 50
паро́да 164
парусі́на 50
парушо́к 50
парушы́на 50
па́рхі 63
пархота́ 63, 64
пархоты́нне 63, 64
па́рхы 64
парша́ 64
паршакы́ 63
па́ршы 73
парэ́паліся 99
пасаве́таваць 193
паса́г 153, 154
паса́га 153, 154
паса́жная жывё̂ла 154
паса́жніца 154
пасачы́ў ба́цьку 4
пасачы́ў ма́тку 4
пасе́лі 62
па́се́рба 169, 170
па́сербіца 169
па́серніца 169
пасі́лкі 138
паскіпа́ліся 99
пасоро́біца 169
паспе́шны 5
па́срыця 169
пасту́шка 173
пасты́лы 31
пасу́днік 223
пасу́седак 247
па́сха 283
па́сылныца 169
па́сынак 170
пасынчо́ва 169
па́сыныця 169
пасяду́шка 34
пасялда́ 34
пасяле́нь 34
пасялу́н 34
пасялу́ха 34
пасялу́шка 34
пасялу́шнік 34
пасялу́шніца 34
пасялы́нда 34
пасяльні́чая 34
пасяльні́чы 34
пасяля́йка 34
па́сярб 170
пасяўні́к 228
пасяўшчы́к 228
патайні́к 32
патайны́ 24
патарча́ка 77
патаску́ха 34
патле́ць 120
патні́ца 128
пато́мкі 164
пато́мства 164
патровкы́ 160
патрэ́ба 272
патрэ́скалася 67
патрэ́скаліся 99
патстро́іць 277
пату́гі 138
паўкавале́ра 171
паўпіна́цца 96
паўро́з 107
паўро́зы 107
паўро́чыць 279
паўска́квалі 62
паўспры́гвалі 62
паўсхва́тваліся 62
паўхі́р 82
пахава́нне 293
пахаджа́йка 34
пахадзе́нька 34
пахадзю́нка 34
пахадзю́ха 34
пахадзя́ка 34
пахадзя́ха 34
пахаду́ха 34
пахаду́шчая 34
пахады́ня 34
па́хар 227
пахаро́н 293
пахаро́нкі 293
пахаро́ны 293
па́хат 227
па́хатнік 227
паха́тнік 34
паха́тніца 34
паха́ту́ха 34
пахвэ́стая 34
пахо́джы 4
пахо́дзіць (на каго́) 4
пахо́жы 4
пахо́ны 4
паца́н 172
паца́нка 173
пацві́сці́ 120
паце́раны 151
пацера́цца 152
паце́реный 151
пацё̂ка 149
паці́хай 199
пацэ́ллы 265
пацяга́ка 34
пацяга́чка 142, 152
пацяра́цца 142, 152
пача́йка 142
па́чарка 169
пача́так жні́ва́ 269
пачо́ска 978
пачэ́лька 142
пашні́к 227
пашчакі́ 54
пашчапа́ліся 67, 99
пашчаслі́віла 17
пашчока́, пашчо́кі 43
пашчэ́нкі 54
пе́йсы 104
пекары́ца 142
пе́ката́ 142
пельсць 63, 64
пе́на 117
пераво́дзіць 277
перадзе́ліцца 13
пералё̂к 146
перамо́ўка 38
перапало́х 146
перапо́й 154
перапо́ўзіны 271
перапу́д 146
перахо́дзіны 271
перацягну́ць 181
пе́рвай стрэ́чы 176
перга́ 63, 64
персць 63
пе́рхаўка 63
пе́рхаць 63, 64
перхута́ 63, 64
пе́ршай стрэ́чы, устрэ́чы 176
пе́рша стрынь 176
пе́рша стрэч 176
першастрэ́чныя 176
пе́ршая стрынь 176
пе́ршая стрэч 176
пе́рыць 114
пе́рьга 64
перэля́к 146
пета́ 98
пе́тна 43, 109
пе́тріць 200
пе́ўнікі 67
пе́чанік 216
печа́я 142
пі́до́шва 98
пілава́ннік 291
пілаўшчы́к 219
пі́ле́чнік 219
пі́лны 5
пі́льная рабо́та 268
пі́льнік 219
пі́льчак 219
пі́льчык 219
пі́льшчык 219
пі́ля́р 219
пі́рыць 114
пі́сьмо́ 207
пі́ся́гі 107
пі́ця́гі 107
пламе́тны 151
план 243
пла́нік 243
плахі́я во́чы 278
плац 258
пла́ццё, пла́цця 108
пле́ва 63, 64
пле́ма 109
племо́ 109
плеснí́выя 44
пле́сня 44
пле́тніца 34
плё̂ськня 90
плё̂сьня 90
плё̂тка 34
пло́тнік 222
плугаві́к 227
плуга́та́р 227
плуга́тнік 227
плут 28
плэ́тінка 270
плюсна́ 98
плю́сна 90, 98
плюсня́ 98
пляйма 109
пляймо́ 109
пля́ма 109
пля́міна 109
плямо́ 109
плямо́к чо́рны 75

пля́мы 43, 75
плямы́ 64
пляткáрка 34
пляц 256
пляцёнка 34
пну́цца 138
пове́стка 206
поволя́нне 206
поволя́ня 206
по́галас 190
по́галаска 190, 198
по́граб 293
по́даці 264
по́дацъ 264
по́дач 264
по́длятак 173
по́до́шва 98
по́драстак 172, 173
по́думка 278
по́думы 278
поды́ч 264
по́залкі 111
по́зва 206
покі́рнэ 180
покормі́ць 177
пометкі́ 202
помешáцца 152
поме́шэны 151
помі́шаны 151
по́мніць 203
по́мыслы 278
помышáны 203
помыту́шчый 203
по́прадка 239
по́рах 50
по́рацца 123
по́рхаць 63, 64
по́рця 108
по́ршні 63
по́сілкі 138
по́сная калядá 282
по́сял 34
по́тугі 138
пот цячэ́ жураём 107
по́ўніць 23
по́харан 293
по́хараны 293
по́цікі 107
по́чкі 87
по́чта 34
по́шасць 64
по́шта 34
правады 282
правóрны 5
праджэ́нніца 239
прáдзеды 163
прадзе́льніца 239
прадзе́нніца 239
прадзёха 239
прадзі́льшчыца 239
прáдка 239
прáднік 239
праду́ха 239
праку́да 39
праку́дзіцца 39
праку́дзіць 39
прáлля 239
прáльніца 239
прáльня 239
прáльшчыца 239
прас 118
прасавáці 119
прасавáць 119
прасаві́дла 118
прáско 118
прасме́шнік 8
прасмі́ха 8
прасовáты 119
прасты́ 6, 12
прасця́к 6
прáтаць 114, 123, 124, 292
прáты 112, 114
прáўнукі 164
прáха 239
працаві́ты 5
праць 112, 113, 114
прáчка 239
прашку́дзіць 39
прáшчур 164
прідáнства 153
про́вад 293
про́дкі 163
прошóны го́сты 272
пру́днік 213
пру́ткі 5
прыбаўля́ць кло́пат 16
прыбірáць 123
прыбрáць у хáце 123
прыбыгны́й 167
прыве́тліві 6
прыве́тны 6
прыве́тчы 6
прыве́тчывы 6
прыві́тлывэ 180
прывядзёнка 169
прывязáцца 32
прыгаво́р 278
прыго́н 261, 262, 263
прыгрэ́бці 123
пры́дáнае 153
пры́данаё 153
прыдáнка 154
пры́даннё 153
пры́дання 153
прыдáнства 154
пры́дань 153, 154
прыдумлёны 7
прыдумля́ць 9
прыдуркавáты 151
прые́жджы 246
прые́зны 246
прые́мны 6
прыёмны 6
прыёмчасты 6
прызе́львацъ 277
прызнахаравáць 277
прыкі́длівы 6
прыкі́дчывы 6
пры́клы 31
пры́кры 31
прылёпістая 180
прылёпісты 6
прылі́цы 6
прылуне́лы 150
прылуне́ўшы 150
прылю́дны 6
пры́маўка 278
прымі́рлівы 12
прынёмчасты 6
прыпáдак 147
прыпáдак бярэ́ 147
прыпáдак шыбáе 147
прыпáдочна хваро́ба 147
прыпáдачны 149
прыпадкавáты 149
прыпадко́вы 149
прыпáло пы́лом 120
пры́пар 268
пры́парка 268
пры́парніца 268
пры́пацъ 71
пры́пільніца 268
прырабі́ць 277
прырабля́ць 277
пыро́да 162
прыстрачы́ць 278
прыстрэ́к 278
прыстрэ́кі 278
прысцёбісты 5
прыу́лесная 180
прыхі́льная 180
прыхі́льны 6
прыце́міць 200
прычму́ра 8
прычмуро́ны 7
прычыні́ў хло́пату 16
прычыня́е неспако́й 16
прычыня́ць кло́пат 16
пры́шлы 246
прышч 60
пры́шча 60
прышчаі́ 61
прышчáй 60
прышчáйка 60
пры́шчайкі 61
пры́шчакі 61
прышчаé 61
пры́шчаўка 60
пры́шчаўкі 61
прышчвá 60
пры́шчвы 61
пры́шчолка 60
прышчы́ 61
пры́шчык 60
пры́шчыкі 61
пры́шчынак 60
пры́шчынка 60
пры́шчынкі 61
прышчэ́ 61
прыю́тлівы 6
прыю́тны 6
прыю́тнэе 180
пры́тны 6
пры́цел 10
пры́цель 10
пры́целька 10
прэ́нкі 5
прэ́нткі 5
прэс 118
псіх 151
псіхі́часкі 151
псіхі́чны чалаве́к 151
пуг 146
пу́га 34
пу́гі 96
пудашвá 98
пудо́шва 98
пужáнне 146
пу́за 88, 89
пу́зачка 91
пузі́чка 91
пу́зца 91
пузы́р 82
пул 110
пулуны́чка 278
пуль 110
пулькáты 1
пуля́ты 1
пумішáны́й умо́м 151
пуні́мáты 200
пустальгá 28
пустасме́х 8
пусці́ць во́здух 277
пусці́ць ду́х 277
пухе́р 82
пухі́р 82
пухлі́на 81
пу́хло 81
пухля́ціна 81
пу́цікі 107
пу́цкі 43
пуцугі́ 107
пучке́ 94
пучкі́ 43, 94
пучо́к 91
пучо́к лы́ткі 91
пу́шкі 91
пыгало́с 198
пыдышвá 98
пыл 110
пыль 110
пы́рхоть 63, 64
пырыля́к 146
пырыпі́й 153
пырыпі́йнэ 153, 154
пысахі́ 179
пэл 110
пэ́рхоцень 63, 64
пятá 98
пяке́рыца 142
пяко́та 142
пяко́тка 142
пяко́тка пáліць 143
пяко́тка пячэ́ 143
пяко́тка смáліць 143
пяку́р 216
пя́рыць 114
пярэ́маўка 38
пярэ́палах 146
пятло́ 43
пя́тна 109
пятно́ 109
пятухі́ 67
пячáйка 142
п'я́чка 138
пячкáр 216
пячку́р 216
пячні́к 216
пячу́р 216
пячу́ра 216
пячу́рнік 216

Р

рабаві́нне 44
рабацавáтая 68
рабаце́на 44
рабаце́нне 44
рабаці́на 44
рабаці́нне 44
рабацё 44
рабаця́га 5
рабі́лі дзе́ла пáну 263
рабі́лі на пáншчыне 263
рабі́лі паншчызну 263
рабі́лі пáншчыну 263
рабі́лі прыго́н 263
рабі́лі пры прыго́не 263
рабі́лі то́лакі 263
рабі́нне 44
рабі́ны 44
рабі́ць жáрты 9
рабі́ць прыстрэ́кі 277
рабі́ць суро́кі 277
рабо́е 45
рабо́талі на прыго́н 263
рабо́талі пáншчыну 263
рабо́тнік 5
рабо́цька 5
рабо́чы 5
рабы́ 44
раваку́п 226
рагáзы 107
рагату́н 8
рáгі 107
рáда 192
радзі́ма 162
радзі́ма слáбасць 147
радзі́на 162
радзі́цілі 163
рáдзіць 193
радня́ 162, 163
ражаство́ 281
раждзяство́ 281
ражо́н 77
ражство́ 281
ражтво́ 281
разáнка 138
разáчка 138
разбірáць 200
развярадзі́ць 76
разгаво́рчлівы 6
разгаво́рчывы 6
раздве́ншчына 281
раздво́ 281
раздражні́ці 76
раздражні́ць 76
раздражны́ты 76
раздразні́ць 76
разуме́ць 200
разу́нка 138
разу́ха 138
рáна балю́шчая 97
ранні́я 162
ранця́кі 45
расквялі́ць 76
раство́ 162
раставі́ць 76
растро́віць 76
расцвялі́ць 76
расце́раны 151
расцярáны 151
рáта 264
ратáй 227, 229
раўчакі́ 107
рая́ ўбрáць 270
род 162, 164
родакі́ 162
ро́дзімка 43
ро́дзіна 162
ро́дзінка 43
ро́дзічы 162, 163
ро́дные 162
ро́дства 162
розгразы́ты 76
роздрáжнюваты 76
розразы́ты 76
розуме́ті 200
ро́льнік 227
роскве́літь 76
росте́раный 151
росцвілі́ць 76
ро́сцвіннікі 162
рубáшкі 108
руганíна 38
ру́гань 38
ругня́ 38
рудáя мо́рда 43
рудзякі́ 44
ру́жа 43, 71
ружо́ва пятно́ 43
ружо́вы твар 43
рузумі́тэ 200
румя́нец 43
румя́ны твар 43
ру́патлівы 14
ру́патны 14
ру́післивы 14
ру́пісты 14
ру́піцца 15
ру́плівы 14
ру́пнік 14
ру́пніца 14
ру́пны 14
рухáвы 5
рухлі́вы 5
рухо́мы 5
рухомо́сць 252
ручаí 107
ры́бак 211
рыбáлка 211
рыбало́вец 211
рыбало́ў 211
рыбало́ўнік 211
рылáты 2
ры́мар 210, 212

ры́хлы 5
ры́хтык 4
рыштóкі 107
рэ́зас 259
рэ́звы 5
рэзь 138
рэ́йдаць 187
рэ́йдзіць 187
рэ́йсамі пот цячэ́ 107
рэ́йшта 267
рэ́кpуцкія 264
рэ́паўкі 67
рэ́ска 259
рэ́ха 198
рэшт 267
рэ́шта 267
рэ́штачка 267
рэ́штка 267
рэ́шткі 267
рэ́шты 267

С

саба́ка 28
саве́т 192
саве́таваць 193
саву́ля 10
савясці́ць 22
садану́ўся 181
сазна́цельны 12
саі́ць 177
сакру́шны́ 12
салапа́й 2
сам 18
самаво́льнічаць 39
сам адзі́н 18
самалю́бец 25
самалю́бівы 24
самаро́жздзяня́ц 167
самасе́йка 167
самашы́на 63, 64
самашэ́дчы 151
самашэ́ччый 151
самоку́рка 221
само́тнік 18
само́тны 18
сам сабе́ 18
самяшы́на 63, 64
са́натка 70
са́нкі 54
са́пка 130
сараматлі́вы 21
сарамаці́ць 22
сараміць 22
сарамлі́вы 21
сарамя́гі 21
сарамя́жлі́вы 21
сарамя́жны 21
сарамя́жы 21
сарамя́жыць 22
сарамя́злівы 21
саро́міць 22
саро́млівы 21
саро́мны 24
сары́на 50
сасі́ць 177
саста́вы 94
саўга́с 242
саўма́ч 25
саўхо́з 242
сачу́ствуючы 14
свaво́ліць 39
свaво́льнічаць 39
сваé 162, 163
сваі́ 162
свайство́ 162
сва́нька 161
сва́нькі 161
свар 38
сва́ра 38
сва́рба́ 38
сва́рка 38
сва́ха 161
сва́хі 161
свацéі 161
свацéя 161
сва́ці 161
сва́цці 161
сва́цця 161
сва́ця 161
сва́шка 161
сва́шкі 161
свая́ бале́зь 147
сваякі́ 162
свая́ сла́басць 147
све́цкі 6
свіры́бы 24
свой 245
сво́йскі 6
святы́ ве́чар 282
свяце́льнік 2
сегале́тка 173
се́йбік 228
се́йбіт 228
селядо́рша(я) 166
селядо́ршы 165
селянíн 244
серадня́к 165
серадня́чка 166
серадо́льша(я) 166
серадо́льшы 165
сердава́ць 35
се́рдзіцца 35
се́рдзіць 36
сеўбаві́к 228
се́ўбіт 228
се́ўшчык 228
се́яльшчык 228
се́яннік 228
се́яншчык 228
се́яцель 228
сігале́так 172
сікану́ць 181
сі́леюцца 182
сі́ліцца 138
сіне́кь 75
сіне́ць 75
сіняжы́лы 26
сіня́к 75
сіня́ка 75
сіня́ўка 75
сіня́чча 75
сірання́чка 166
ска́бка 77
сканда́л 38
скі́віцы 54
скла́дкі 45
склеп 290
скны́ры 32
ско́ры 5
скрамата́ 23
скро́мны 21
скры́ты 24
скры́нька 290
скудзе́льніца 239
скула́ 70
скула́ балю́чая 97
скула́ балю́шчая 97
ску́ла баля́чая 97
скула́ баля́шчая 97
скула́ палю́чая 97
скула́ пяку́чая 97
скулёнкі 70
ску́ліна 70
ску́лка 70
ску́лка балю́шчая 97
скуллё 70
ску́лля 70
ску́ля 70
скуля́ўка 70
скуля́ўкі 94
скуля́чка 70
скуля́чачкі 68
скуля́чкі 68
ску́ра 59
ску́чны 18
слаката́ць 80
слата́ 31
слеката́ць 80
слі́на 56
слі́нькі 56
слі́ня 56
сло́кат 79
слокота́ць 79
служа́нка 249
служо́нцая 249
служы́лі па́ншчыну 263
служы́лі прыго́н 263
служэ́бка 249
слух 189
слыды́ 107
слы́хі 190
слюна́ 56
слю́нькі 56
слю́ня 56
слядо́ршая 166
слядо́ршы 165
смалаго́н 220
смалаку́р 220
смалаку́рка 221
смалаку́рнік 220
смалаку́рны заво́д 221
смалаку́рня 221
смалзаво́д 221
смальні́к 220
смаля́ны́ заво́д 221
смаля́р 220
смаля́рка 221
смаля́рнік 220
смаля́рня 221
смарні́чны 45
смаршкі́ 45
смерць 289
сме́тнік 127
сме́тнішча 127
смеці́на 50
сме́цце 126
сме́шны 7
смі́тныско 127
смо́льнік 220
смо́льная 221
смэ́кса 34
смярцве́ц 286
смятні́к 127
смяху́н 8
смяцце́ 126
смяццё 126
смяці́шча 127
смяшлі́вы 7
смяшны́ 7
смяшы́ць 9
со́бственнасць 252
со́бственная 252
со́весны 21
со́лясны 252
со́рам 23
со́ткі 243
со́чыць ба́цьку 4
со́чыць ма́тку 4
спага́длівы 12
спага́дны 12
спа́дак 253
спа́дак па ма́цца 256
спа́дкі 253, 254, 255, 256
спа́дчына 253, 254, 256
спако́йны 27
спало́ханы 145
спало́хацца 145
спамылі́цца 205
спамыля́цца 205
спарня́ 270
спастыле́ць 39
спата́ць 191
спа́ткі ад ма́ткі 256
спа́ткі мацяры́знэ 256
спа́ткі па ма́цяры 256
спахало́вый 151
спахашэ́цца 145
спіра́ць 114
сплёснець 120
сплётнік 34
сплётніца 34
сплёткі 38
спо́лах 146
спо́ры 5
спор 38
спо́рка 38
спраклі́віць 4
спраку́дзіцца 39
спраку́дзіць 39
спрасі́ць 191
спра́ўны 5
спраці́вець 39
спраці́віцца 39
спрацо́ваны ру́кі 96
спры́краць 39
спры́тны 5
спуг 146
спу́ганы 145
спуд 146
спужа́нне 146
спу́жаны 145
спужа́ты 145
спужа́цца 144
спух 146
спыта́ць 191
сраміць 22
сраство́ 162
сра́чкі 68
сро́дзічы 162
сро́дсцвіннікі 163
сро́сцвеннікі 162
сро́тство 162
срэ́дні 165
срэ́дня(я) 166
стальма́х 222
стапня́ 98
стара́йлівы 14
стара́нны 14
стара́тлівы 5, 14
ста́рац 250
стара́цельны 14
стара́цца 15
старча́нка 251
старчо́ўка 251
ста́рчы́ха 251
старэ́нны 5
ста́ць біс па́мяці 152
ста́ць з вачэ́й 279
стаю́чка 178
стая́к 178
стая́нка 178
стая́чка 178
стёгно́ 92
сто́йка 178
сто́лер 215
стра́жнік 224
стракатá́ць 80
страле́ц 225
страм 23
страма́ка 77
страма́та́ 25
страмаці́ць 22
стра́міць 22
страмлі́вы 21
стра́мны 21
страмо́цце 23
страмя́к 77
страмя́ка 77
страпа́чка 34
стро́іць жа́рты 9
стро́іць збы́ткі 9
стро́іць ко́мікі 9
стро́іць ко́нікі 9
стро́іць кпі́ны 9
стро́іць сме́шкі 9
стро́іць чудака́ 9
стро́мка 77
строне́ный 151
стру́п'е 64
стрые́чныя 176
стрыко́т 79
стрынэ́чныя 176
стрэ́днія 176
стрэ́мка 77
стрэ́чныя 176
сту́кнуці 181
сту́кнуць 181
студе́ць 120
ступа́ 98
ступа́к 98
ступе́нь 98
ступі́нь 98
сту́пка 98
ступня́ 98
ступы́нь 98
сту́хнуць 120
стыгно́ 92
стыд 23
стыда́ць 22
сты́дзіць 22
стыдлі́вы 21
стэ́льмах 222
сувяро́дала 76
сукале́нкі 94
сукале́нцы 94
сулі́ць 194
с ума сыйсці́ць 152
с ума сыйшо́ў 152
с ума́ тро́нуцца 152
сумашэ́дчы(й) 151
сумашэ́дшы 151
сумашэ́чы 151
сумашэ́чшы 151
су́мны 18
сурагі 107
суро́ка 279
суро́кі 278
суро́ца 278
суро́цы 278
суро́чыць 279
суру́гі 107
сурына 50
суста́вы 94
суста́вчіке 94
суста́вчыкы 94
суста́ўкі 94
суста́ўчікі 94
суста́ўчыкі 94
сухі́ мазо́ль 84
сухо́е 247
сухо́та 132
сухо́тка 132
сухо́тнік 132, 147
сухо́ты 132
сухы́й мазо́ль 84
су́чка 28
схе́ўрыў до́бра 6
схо́длівы 12
схо́дства 54
схо́жы 4
сцельма́жнік 222
сцёбнуць 181
сцёгны 90
сці́ранне 108
сціра́ць 112

сцісніцельны 21
сціхама́ 199
сцягно́ 92
сцягня́к 92
сынава́ 156
сынава́я 156
сыно́ва(я) 156
сыно́вец 170
ся́бар 10
ся́бер 10
ся́бра 10
сябраваць 11
сябро́ўка 10
сябры́ᵊ 10
ся́бэр 10
сява́к 228
сява́ты 228
сява́ч 228
сяве́ц 228
сяві́к 228
сяву́н 228
сяйба́к 228
сямідво́рка 34
сярэ́дні 165
сярэ́дня(я) 166
сястру́хі 176
сяўба́к 228
сяўбе́ц 228
сяўбі́к 228
сяўбі́т 228
сяўшчы́к 228
сяю́к 228

Т

тавары́йскі 6
тавары́скі 6
тавары́ствавацъ 11
тава́рыш 10
таварышава́цца 11
таварышава́ць 11
тавары́шаскі 6
тава́рышка 10
таварышкава́цца 11
таварышкава́ць 11
тава́рышч 10
тавары́шчаскі 6
тавары́шчацкі 6
тавары́шыцца 11
тавары́шы́ць 11
тага́н 179
тага́ны 179
та́дны(й) 265
тала́н 17
тала́ніць 17
та́нны(й) 265
тапі́ць ла́зню 122
тарава́ты 12
тарапллі́вы 5
тарбе́шніца 251
тарну́е (эпілепсія) 149
тарпатынніца 221
таўстагру́бы 2
таўстагу́бы 2
таўсталу́пы 2, 3
тачні́ць 134
ташната́ 133
ташні́ць 134
ташно́та 139
твар 41
твар(ь) 41
те́тэ 181
тлумі́ць 16
тлу́стая куцця́ 258
то́кар 223
толака́ 261
тонкапра́ха 239
топы́ты 122
то́шна 137
тра́йла 34
трапа́лка 239
трапа́льніца 238
трапа́льня 238
трапа́льшчык 238
трапа́льшчыца 238
трапа́нніца 238
трапа́тальніца 238
трапа́ха 238
трапа́ць 29
трапа́ч 238
трапа́чка 238
трапе́ц 238
трапло́ 28, 238
трапля́ 238
трапу́ха 238
трапцы́ 238
трапясллі́вы 5
трасе́ тра́сца 129
трасе́ (эпілепсія) 149
трасу́ха 128
тра́сца 128
трач 219
тро́нутись 152
тро́нутый 151
тро́нутый з ума́ 152
тро́нуўся ума́ 152
тро́нуцца 152
тро́нуць ума́ 152
тро́пальніца 238
труна́ 290
трусі́цца 147
трусі́ць тра́сца 129
труця́га 5
трыбу́х 89
трыбушо́к 88
трывінкі 160
трыво́жны 16
трыво́жыць 16
трыгры́бы 2
трызні́ць 208
тры каралі́
трыма́е 102
трыно́г 115
трэ́йка 238
тубы́лец 245
тубы́льнік 245
ту́жыцца 138
ту́марнік 25
тур 26
турбава́цца 15
турбава́ць 16
турбо́тны 14
ту́ташні 245
тутэ́йшы 245
тутэ́чны 245
тырмазы́ 179
ты́хынько 199
тэсцёва 155
тэ́сцява 158
тэ́шком 199
тэ́шча 158
тя́міть 200

У

у барца́ хо́дзяць 182
убіва́ць 114
убі́ць 78
убо́гая 251
убо́гі 250
увало́ка 258
уве́сь ба́цька 4
уве́сь у ба́цьку 4
уве́сь у ма́тку 4
уве́ртка рабо́тае 5
уве́рткі 5
уві́шны 5
увярэ́дзіць 76
угнявіць 76
у гасця́х 270
угразі́ць 76
угразы́ты 76
удае́цца 17
удало́ся 17
уда́лы 5
уда́рыті 181
уда́рыць 181
уда́ўся 4
уда́ча 17
уда́ча яму́ 17
удражні́ць 76
удразні́ць 76
удрачы́ць 76
удро́бок 261
у ду́шкі дра́ліся 182
у ду́шкі пашлі́ 182
уду́шлівы 131
уду́шша 130
уды́рыць 181
уе́длівы 31
уе́длы 31
у запо́лы хо́дзяць 182
узбясі́цца 152
узвярадзі́ць 76
уздражні́ць 76
узду́шлівы 131
узду́шша 130
укало́ць 78
укво́ліла 76
укваллі́ць 76
уклявіць 76
ула́звіны 271
ула́зіні 271
ула́зіны 271
ула́зні 271
ула́снасць 252
ула́сны 252
уле́злі ў ха́ту 271
уле́слівая 180
улі́слівая 180
уля́к напа́ў 146
улякну́цца 144
ума́ тро́нуцца 152
уме́рлы 286
уміра́ць 285
умíру́шчы 286
умэ́ршчына 293
у́пар 26
у пе́ршай страчы́ 176
у пе́ршай стры́і 176
у пе́ршай стрэ́чы 176
упо́р 31
у пры́го́не былі́ 262
упу́д 146
урабі́ць 277
ура́зіць 76
уразы́ты 76
уракну́ць 275
уракці́ 275
урачы́ 275
урачы́ць 275
уро́к 278
уро́кі 278
уро́ц 278
уро́цы 278
уро́чыць 279
у руку́ 17
урэ́дзіць 277
урэ́дны 16, 31
усадзі́ць 78
уса́дзьба 243, 260
уса́зьба 260
усамашэ́чала 152
усе́ кро́шкі падабра́ў 4
усе́рдзіць 76
успіра́ць 114
уста́ток 267
у́сты 52
усты́д 23
устыдлі́вы 21
усхапі́ліся 62
уся́ ма́тка 6
уся́ ў ба́цьку 4
уся́ ў (на) ма́тку 4
утю́жыць 119
ухі́дчыны 271
ухо́д 271
ухо́дзіны 271
ухо́жчыны 271
ухо́тшчыны 271
ухо́ччына 271
ухо́шчына 271
ухэ́дшчына 271
уцвялі́ць 76
уцю́г 118
уча́стак 243, 259
уя́духі 130
уя́душлівы 131

Ф

фальва́рак 260
фамі́лія 162
фатыгава́ць 16
фу́рман 229
фу́тар 258

Х

ха́бры 5
хава́ць 292
хадзі́ць адрабля́ць па́ну 263
хадзі́лі адрабля́ць па́ну
ты́ждзень 263
хадзі́ць на прыго́н 263
хадзі́ць у прыго́н 263
хадзі́ць у дво́р рабі́ць 263
хадзі́ць на рабо́ту к па́ну 263
хадзя́ства 254
хадо́вы 6
хазя́ін 227, 229
хазя́йлівы 14
хазя́йства 252, 253
халю́к 28
хара́кцерны 6
хаму́тнік 210
хараніць 292
харо́шы 6, 12, 14
ха́та 290
ха́тніца 34
хайту́ры 293
хаўту́рыны 293
хаўхлі́вы 32
хвалі́варак 260
хво́тнік 225
хі́жы 5
хі́ндэя 128
хінцу́га 128
хіньцю́ха 128
хі́нця 128
хі́трэнька 180
хлапа́к 171
хлапатлі́вы 14
хлапаці́цца 15
хлапе́ц 179
хлапе́чык 171
хлапі́на 171
хлапча́к 171
хлапчаня́ 171
хлапчу́к 171
хлебапа́хар 227
хлебаро́б 227
хлебасо́ллівы 12
хло́пец 172
хло́пцы бра́ліся (бяру́цца) 182
хло́пчык 171
хлуд 77
хлус 28
хлусі́ць 29
хлусні́ць 29
хлусня́ 30
хлуст 28
хлусці́ць 29
хлушня́ 30
хо́даліся, хо́даюцца 182
хо́дзіць па ха́тах 34
хо́ндзя 128
хо́тнік 225
храмы́ 100
хрост 284
хрэст 284
ху́да 137
худа́я бале́знь 147
худзі́цца 137
худзі́ць 134, 137
ху́рма́н 229
ху́сты 108
ху́сця 108
хут 280
ху́тар 258
ху́тка рабо́тае 5
ху́тка ро́біць 5
ху́ткі 5
хы́трэ 180
хэнцу́е 17

Ц

цахо́тка 132
цвёрды мазо́ль 84
цвісці́ 120
це́пліць 122
церусі́на 50
це́сель 215
це́сля 215
це́тка 128
це́ўка 90
це́шча 158
цёўкаць 185
ці́вка 90
ціса́ньнік 215
ці́сне тра́сца 129
ці́ха 199
ціхама́ 199
ці́ханька 199
ці́хі 27
ціхма́н 26
ці́хманнё 26
ціхо́м 199
ціхо́ня 25, 26
ціху́н 26
ці́шка́ 199
ці́шкам 199
цішко́м 199
цуркі́ 107
цуру́балкі 90
цынш 264
цы́пкі 67
цыпля́та 67
цырь 70
цэ́бар 115
цэ́ва 90
цэ́нны 266
цэ́ўка 90
цяга́лка 34
цяга́шчая 34
ця́глі 92
цягло́ 258
ця́мацъ 200
ця́міць 200
ця́мніць 200
цяплі́ць 122
цясля́р 215
ця́ўкаць 185
цяцю́ха 128

Ч

чагó мянé трóгаеце 16
чалавéчак 46
чалавéчка 46
чаля́дка 249
чаля́дніца 249
чамбáр 212
чапáць 16
чапля́ць 16
чаравáць 16, 277
чарадзéец 275
чарадзéй 275
чарадзéйка 276
чараўнéца 276
чараўнíк 275
чараўнíца 276
чарня́к 75
часáльнік 215
часóтачны 66
часóтка 65
чась 254, 257
чахóтка 132
чвáрыць 183
чвэ́рыць 183
члóнкі 94
члункé 94
члýнкі 94
чмуры́ць 277
чмут 8
чоп 221
чóрная балéзнь 147
чóрны знак 75
чóрны луг 116
чóрная вадá 116
чóрныя пля́мы 182
чóска 65
чувáць 190
чудáк 8
чудзíць 9
чудлíвы 7
чýдны 7
чýжнік 272
чýтка 190
чýчай 94
чýчаланкі 94
чучкé 94
чýчкі 94
чыкóдкы 94
чы́колодкі(ы) 94
чымбáр 212
чымбáрня 210
чынш 264
чыр(ь) 70
чы́ра(я) 70
чырáк 70
чырáнка 70
чы́рвань 71
чырвóна 71
чырвóны твар 43, 63
чырвóныя твáркі 43
чы́рка 70
чырóк 70
чы́ры 70
чы́рык 70
чыры́чка 70
чы́рэй 70
чырякí 70
чы́сціць 123
чы́целенкі 94
чы́чылінкі 94
чышов'я́ 63, 64
чышуя́ 63, 64
чэ́люсці 54
чэ́мбар 212
чэ́мер 138
чэ́рава 88, 89
чэрáк балю́чы 97
чэрнéнік 75
чэсць 272
чэ́шча 158

Ш

шабáн 80
шавелíць 80
шалашая́ 886
шалехтáць 80
шалéць 39
шалухá 63, 64
шалýцькі 63
шалуя́ 63
шалшая́ 63, 64
шальмíць 29
шамашэ́ччы 151
шамухá 63, 64
шамяшы́на 64
шáніць 17
шанцýе 17
шаптáць 277
шаптáр 275
шаптáрка 276
шаптýн 275
шаптýр 275
шаптýрка 276
шаптýха 276
шапятýха 276
шары́на 50
шары́ны 44
шарэ́нне 44
шашуя́ 64
швíдкі 5
шілéмкаці 80
шількотáті 80
шкадá 20
шкадавáць 19
шкóда 20
шкýра 59
шкурáт 217
шкурáтнік 212
шкýрнік 212
шкýцця 108
шлакатáць 80
шлакóтка 79
шлекатáць 80
шлёкат 79
шлóкат 79
шлýнкі 24
шлыкатáць 80
шмáтье 108
шмéтнік 127
шмóцця 108
шнур 258
шнурóк 258
шнурóчак 258
шнут 258
шнюр 258
шóладзь, шóлаць 63, 64
шóлак 116
шóлудзі 63, 64
шóлудзь 63
шóрнік 210
шóхля 128
шпáга 77
шаáрка рóбіць 5
шпáркі 5
шпунт 171
шпы́чка 77
штукавáць 9
штукáр 8
штуклíвы 7
штэльмáх 222
штэ́льмах 222
шулóта 30
шулóціць 29
шулудзí 63, 64
шум 38, 117
шýмá 117, 126
шумíха 38
шýпіць 200
шурунá 50
шурэ́цкі 5
шýстры 5, 6
шут 8
шутáр 8
шутáрыць 9
шуткавáць 9
шутлíвы 7
шýтнік 8
шухáрны 7
шýхля 128
шуцéйны 7
шуцíць 9
шуця́р 8
шчадзёр 282
шчáдра 282
шчадравáць 282
шчадравíк 282
шчáдраная 282
шчадрóўка 282
шчадрýхá 282
шчадрэ́ц 282
шчадырэ́ц 282
шчакá 42
шчакатáць 80
шчакóтка 79
шчалачы́ць 113
шчаслíвіцца 17
шчаслíвіць 17
шчаслíвы 17
шчáсце 17
шчасцíцца 17
шчасцíць 17
шчаўкáць 141
шчóдра 282
шчóдры 12
шчóдры вéчар 282
шчóдрык 282
шчóдры пяюць 282
шчóка 42
шчóкат 79
шчóкі 43
шчóлак 111
шчóўкаць 141
шчы́калакі 94
шчы́калаткі 94
шчы́калкі 94
шчыкатáць 80
шчы́каўка 140
шчы́какаць 141
шчы́колодкі 94
шчыкóтка 79
шчы́ры 5, 12
шчэдровáць 282
шчэ́дрый вéчор 282
шчэ́дрык 282
шчэ́лепі 54
шчэ́лепы 54
шчэ́люшчы 54
шчэ́піна 77
шчэ́пка 77
шыб 5
шы́бкі 5
шыбя́сты 5
шы́дзіць 9
шыкýе 17
шылькатáць 80
шылькíтка 79
шымашэ́ччый 151
шы́мка 50
шы́хля 128
шыхýе 17
шы́шка 69
шэ́вел 79
шэвелíць 76
шэ́лехт 79
шэлкíтка 79
шэ́лыхт 79
шэ́лэст 79
шэ́мрыць 189
шэмяшы́на 63, 64
шэ́ндзіць 17
шэ́нціць 17
шэ́ркі 44
шэ́хва 128
шэ́хля 128

Э

эканóмія 260
э́ха (о) 198

Ю

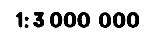
юстро 103
юстэ́рка 103

Я

я́гавіцы 43
я́гадзіна 43
я́гадзіцы 43
я́гадкі 43
я́гадніцы 43
ядóмае сéна 3
я́духа 130
я́духі 130
я́душлівы 131
яздóвы 229
языкáстая 34
язы́чнік 34
язы́чніца 34
я́к агóнь 5
як адзíн 5
як браты́ 4
як дзвé кáплі вады́ 4
як рóдныя браты́ 4
як у таракáна вóчы 1
я́лкі 53, 131
я́ма 291
я́мка 291
я́слі 53
я́слы 53
я́сны 53
ятрá 71
я́трасць 71
я́трась 71
ятраўкí 160
ятрóвіцы 160
ятрóўка 160
ятрóшкы 160
ятрынюўкі 160

Карта № 1

- ◎ ВІРЛА́ТЫ
- ⊙ ВІРЛА́СТЫ
- ВІРЛАВО́КІ
- ВІРЛАПО́КІ
- ВАЛАВО́КІ
- ВАЛАПО́КІ
- ◇ ЛУПА́ТЫ
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ■ ЗІКРА́ТЫ
- ЗІРКА́ТЫ
- ВЫРАЧКА́ТЫ
- ВЫРАЧКАВА́ТЫ
- ПУЛЯ́ТЫ
- БЯЛЬМА́ТЫ
- ІІ апісальныя канструкцыі
- ✱ адзінкавыя назвы

- ЛУПА́ТЫ
- ТАЎСТАЛУ́ПЫ
- ГУБА́ТЫ
- ГУБА́СТЫ
- ТАЎСТАГУ́БЫ
- ГУБА́Р
- ГУБА́Ч
- ГУБЕ́ЛЬ
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ГРЫБА́ТЫ
- ГРЫБА́СТЫ
- ТАЎСТАГРЫ́БЫ
- ГРЫБАЗВО́Н
- ЛЫЧА́ТЫЙ

ЛУПАТЫ (значэнне слова)

Карта № 3

- ● 'ЧАЛАВЕК З ТОЎСТЫМІ ГУБАМІ'
- ○ 'ЧАЛАВЕК З ВЫПУКЛЫМІ ВАЧАМІ'
- — адсутнасць лексемы з коранем -ЛУП-

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · ПОЛЬШЧА · УКРАІНА · РАСІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · СМАЛЕНСК · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ЧАРНІГАЎ · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

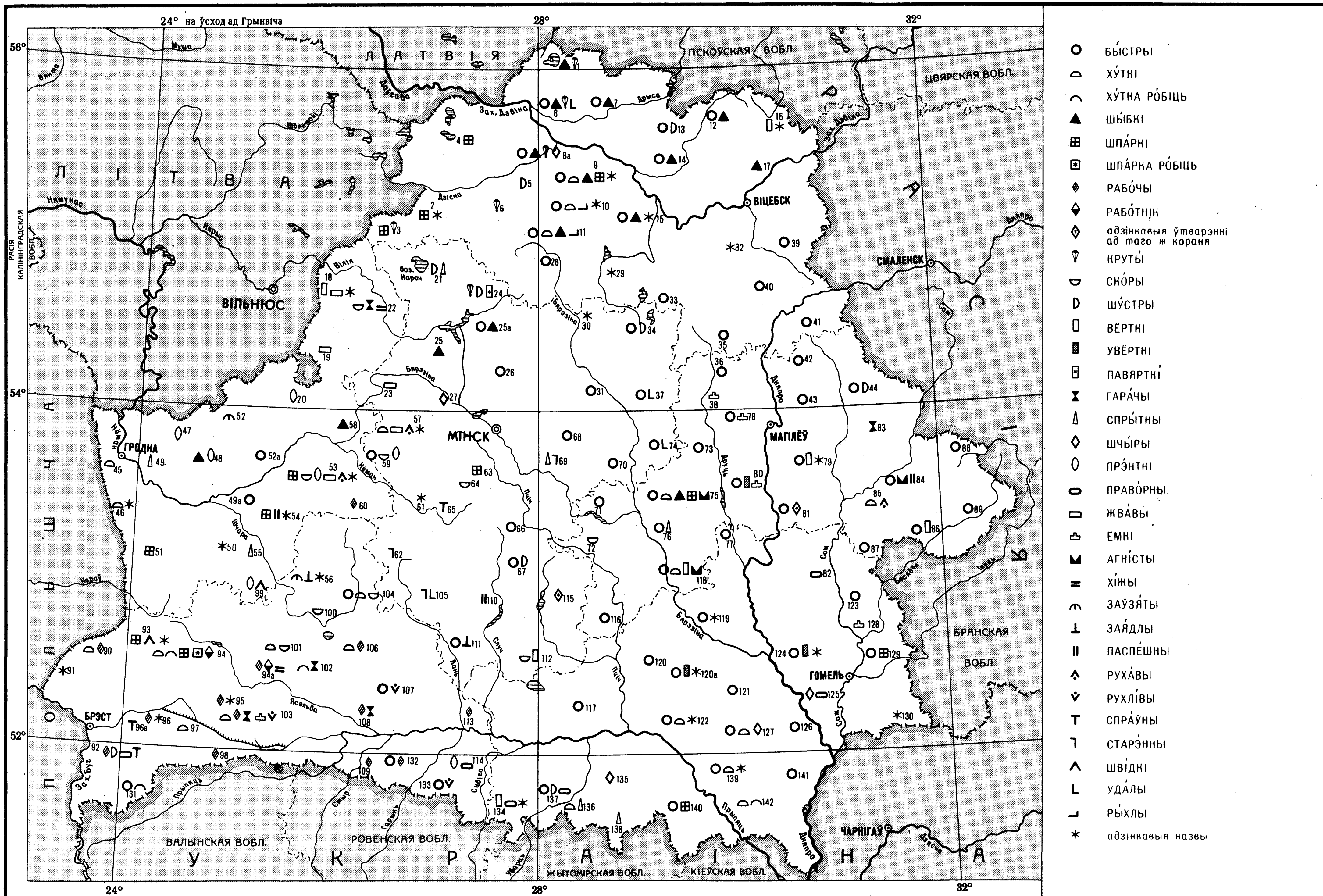
ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · МІНСК · ГРОДНА · МАГІЛЁЎ · ГОМЕЛЬ · БРЭСТ

- ○ ПАХОЖЫ
- ● ПАХОДЖЫ
- ⊗ СХОЖЫ
- ⌒ ПАХОДЗІЦЬ
- ⊙ СХОДСТВА Ё
- ▲ ПАДОБНЫ
- △ ПАДОБІЯ Ё
- ⊞ ДАРАЦЬ 'БЫЦЬ ПАДОБНЫМ'
- ◊ СОЧЫЦЬ...
- L ВЫКАПАНЫ...
- ˥ ВЫЛІТЫ...
- T РЫХТЫК...
- ⊥ УВЕСЬ...
- V КРОШНІ ПАДАБРАЎ...
- ᴠ̇ ЯК ДЗВЕ КАПЛІ ВАДЫ...
- II ЯК БРАТЫ
- = УДАЎСЯ
- * адзінкавыя назвы

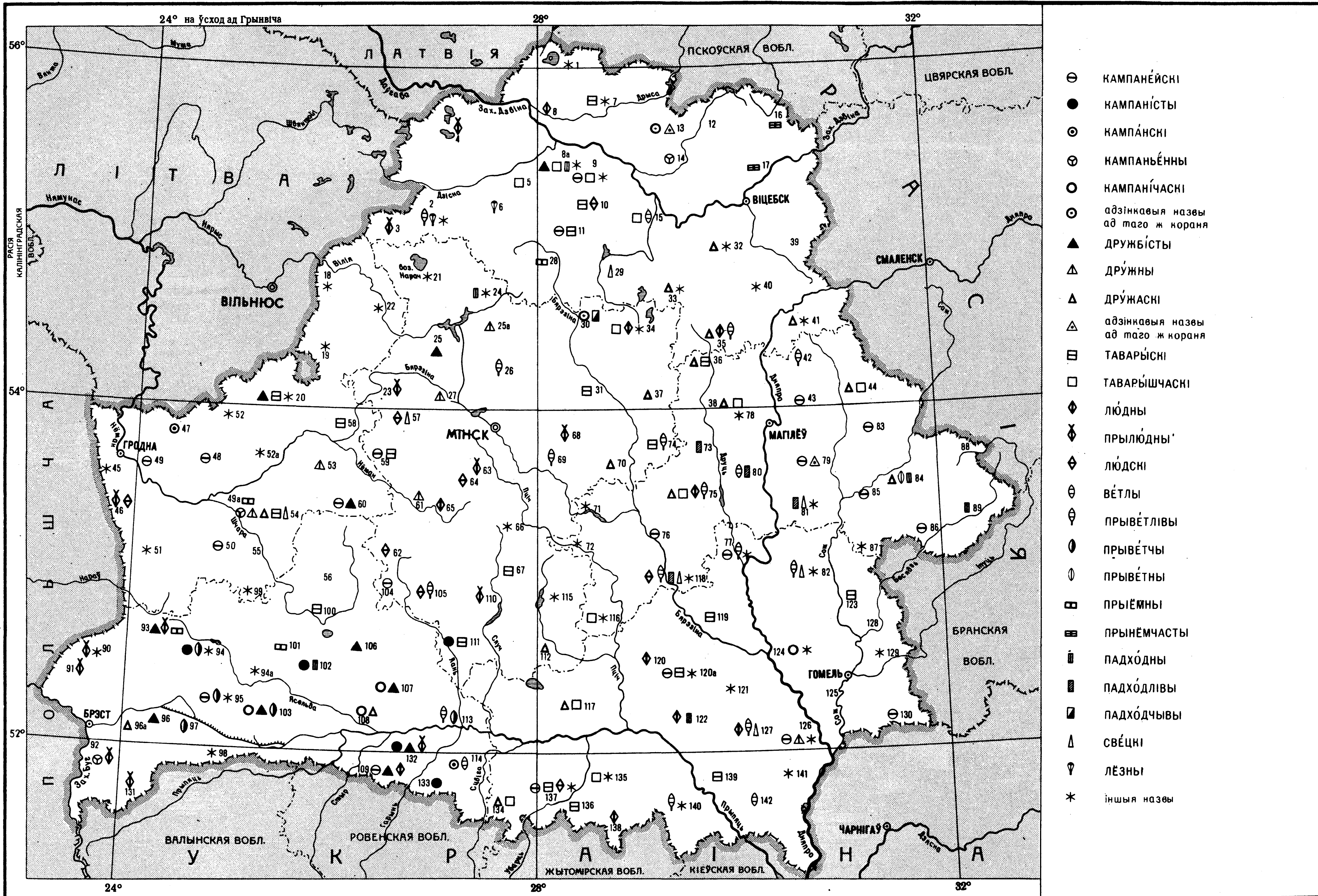

ХУТКІ (у рабоце)

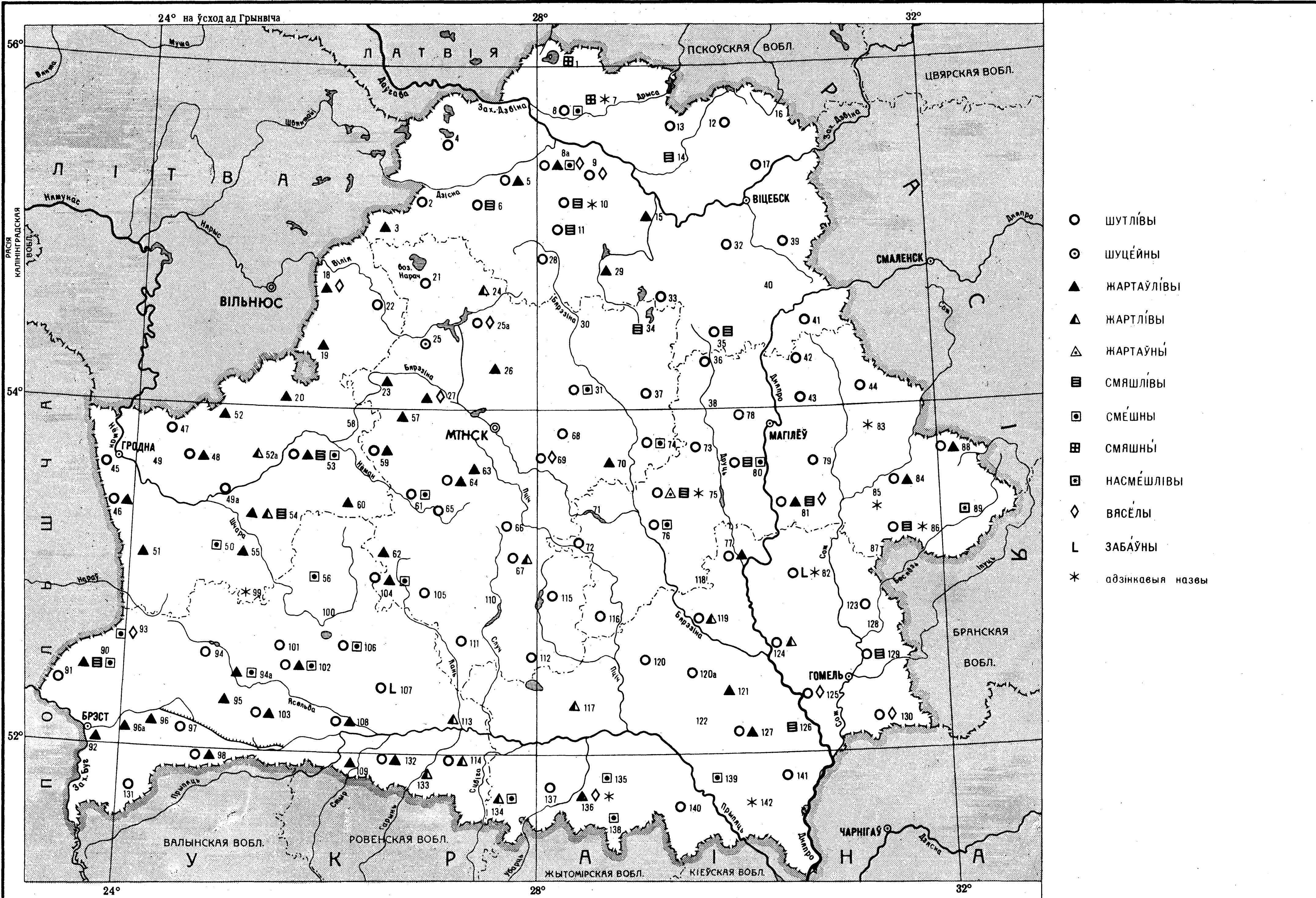
Карта № 5

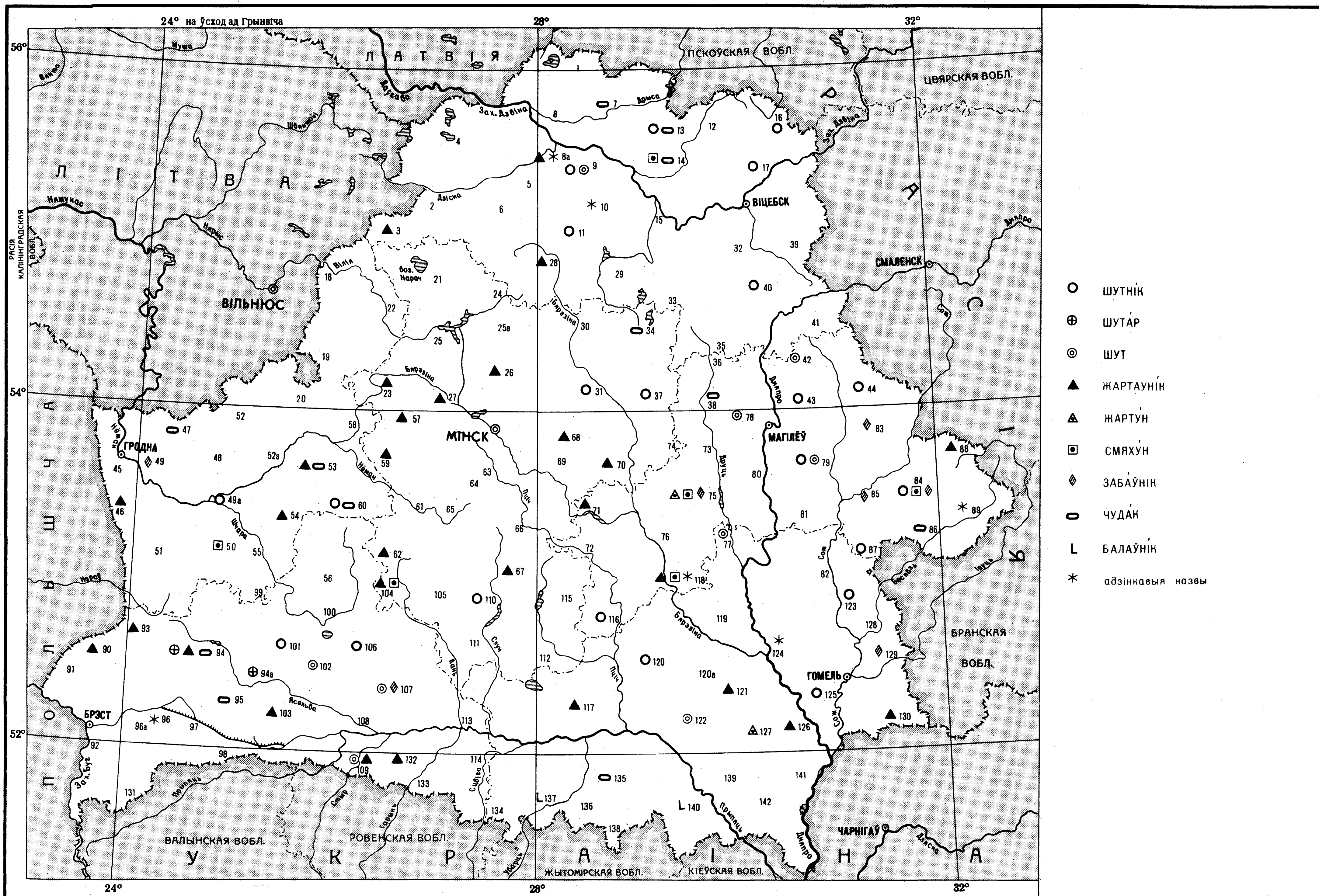
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Нёман
Дняпро
Прыпяць
Сож
Бярэзіна
КАМПАНЕЙСКІ
КАМПАНІСТЫ
КАМПАНСКІ
КАМПАНЬЁННЫ
КАМПАНІЧАСКІ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ДРУЖБІСТЫ
ДРУЖНЫ
ДРУЖАСКІ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ТАВАРЫСКІ
ТАВАРЫШЧАСКІ
ЛЮДНЫ
ПРЫЛЮДНЫ
ЛЮДСКІ
ВЕТЛЫ
ПРЫВЕТЛІВЫ
ПРЫВЕТЧЫ
ПРЫВЕТНЫ
ПРЫЁМНЫ
ПРЫНЁМЧАСТЫ
ПАДХОДНЫ
ПАДХОДЛІВЫ
ПАДХОДЧЫВЫ
СВЕЦКІ
ЛЁЗНЫ
іншыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
шутлівы
шуцейны
жартаўлівы
жартлівы
жартаўны
смяшлівы
смешны
смяшны
насмешлівы
вясёлы
забаўны
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
Воз. Нарач
шутнік
шутар
шут
жартаўнік
жартун
смяхун
забаўнік
чудак
балаўнік
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

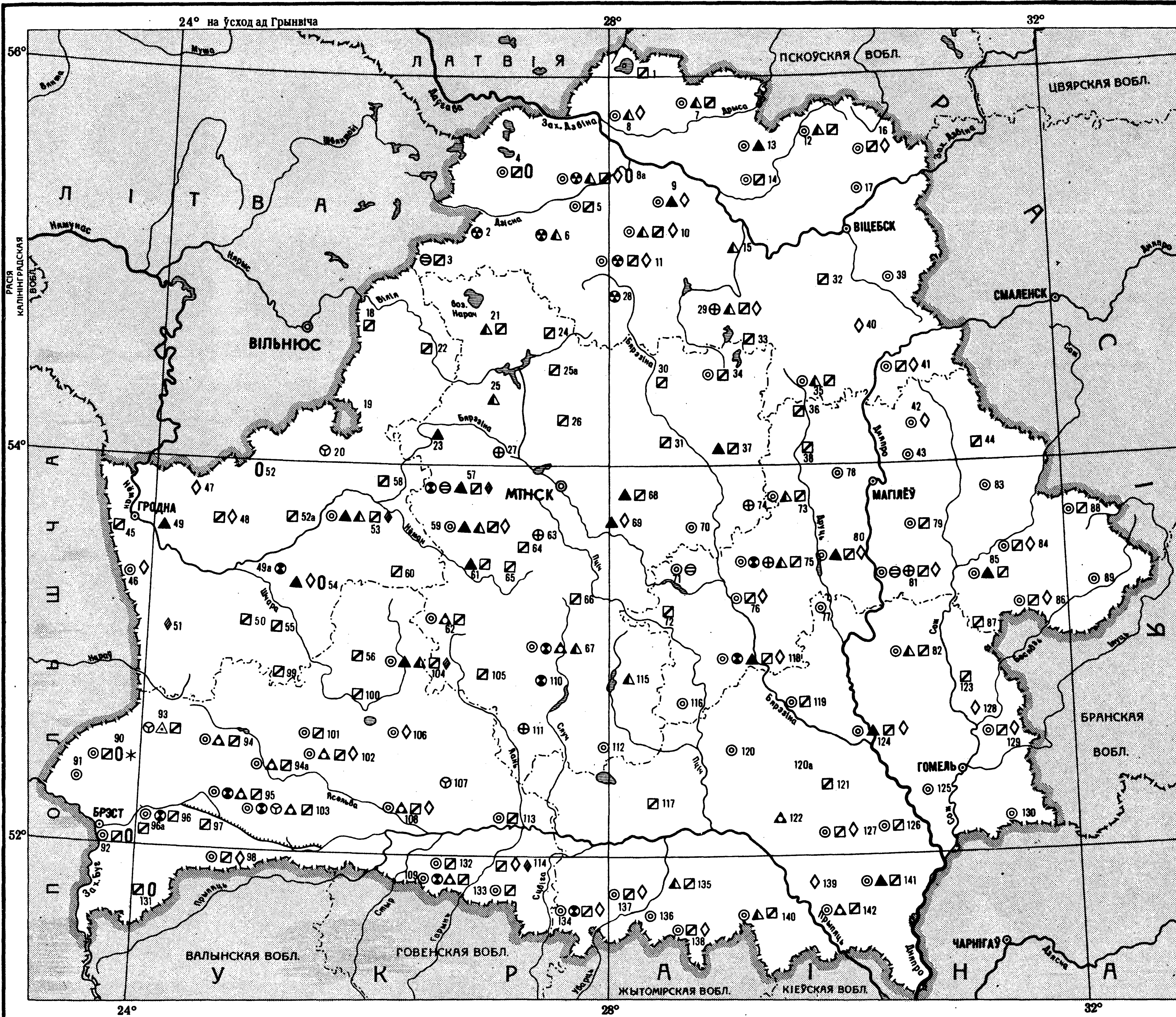
ЖАРТАВАЦЬ

Карта № 9

- ○ ШУТКАВА́ЦЬ
- ⊙ ШУЦІ́ЦЬ
- ▲ ЖАРТАВА́ЦЬ
- ◈ ЧУДЗІ́ЦЬ
- СТРО́ІЦЬ ЖА́РТЫ
- СТРО́ІЦЬ ЧУДАКА́
- СТРО́ІЦЬ ЗБЫ́ТКІ, КО́НІКІ, КПІ́НЫ, СМЕ́ШКІ
- ⧗ ВЫКІ́ДВАЦЬ КО́НІКІ
- РАБІ́ЦЬ ЖА́РТЫ
- ✳ адзінкавыя назвы

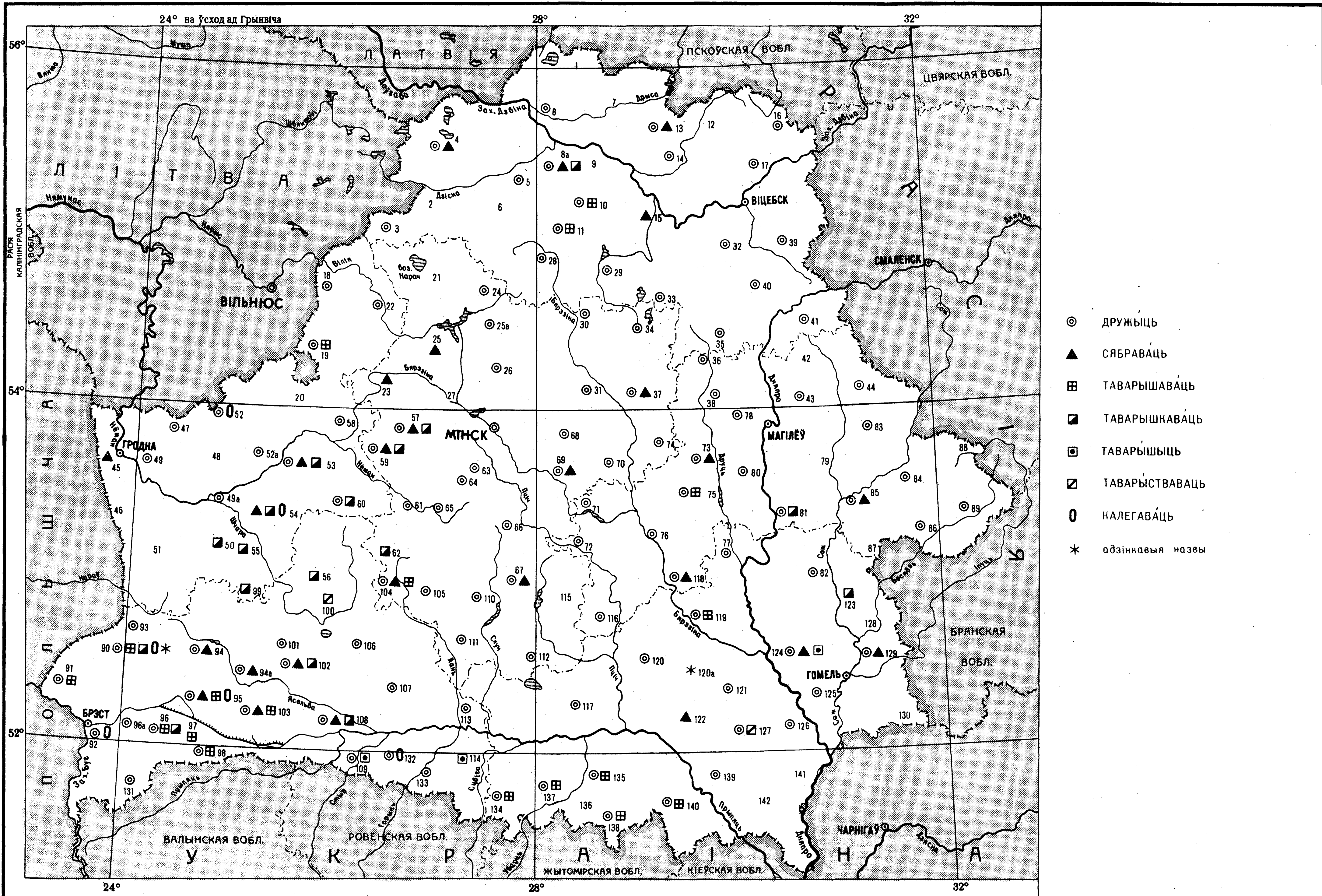
Карта № 10

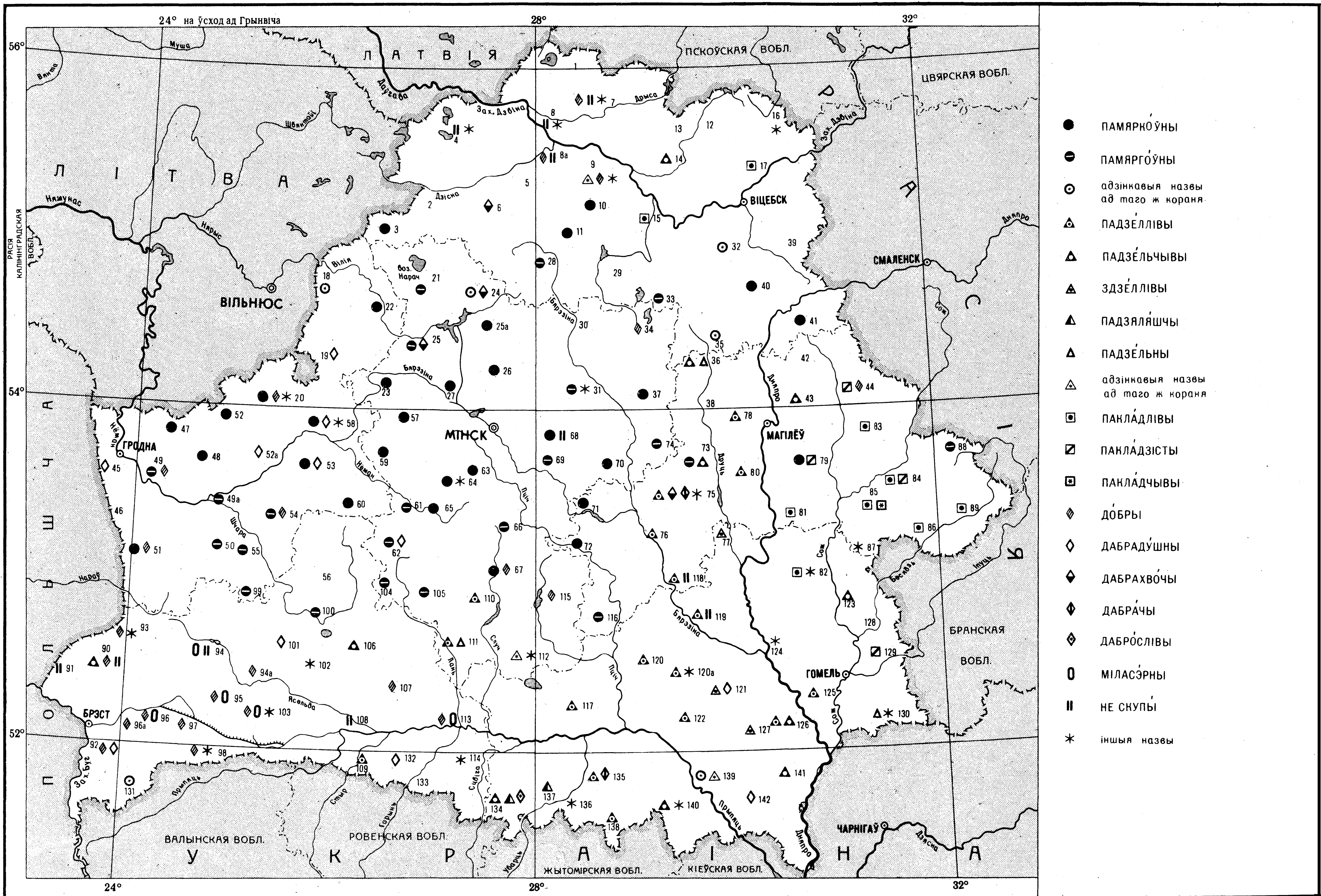
1:3 000 000

СЯБРАВАЦЬ

Карта № 11

1:3 000 000

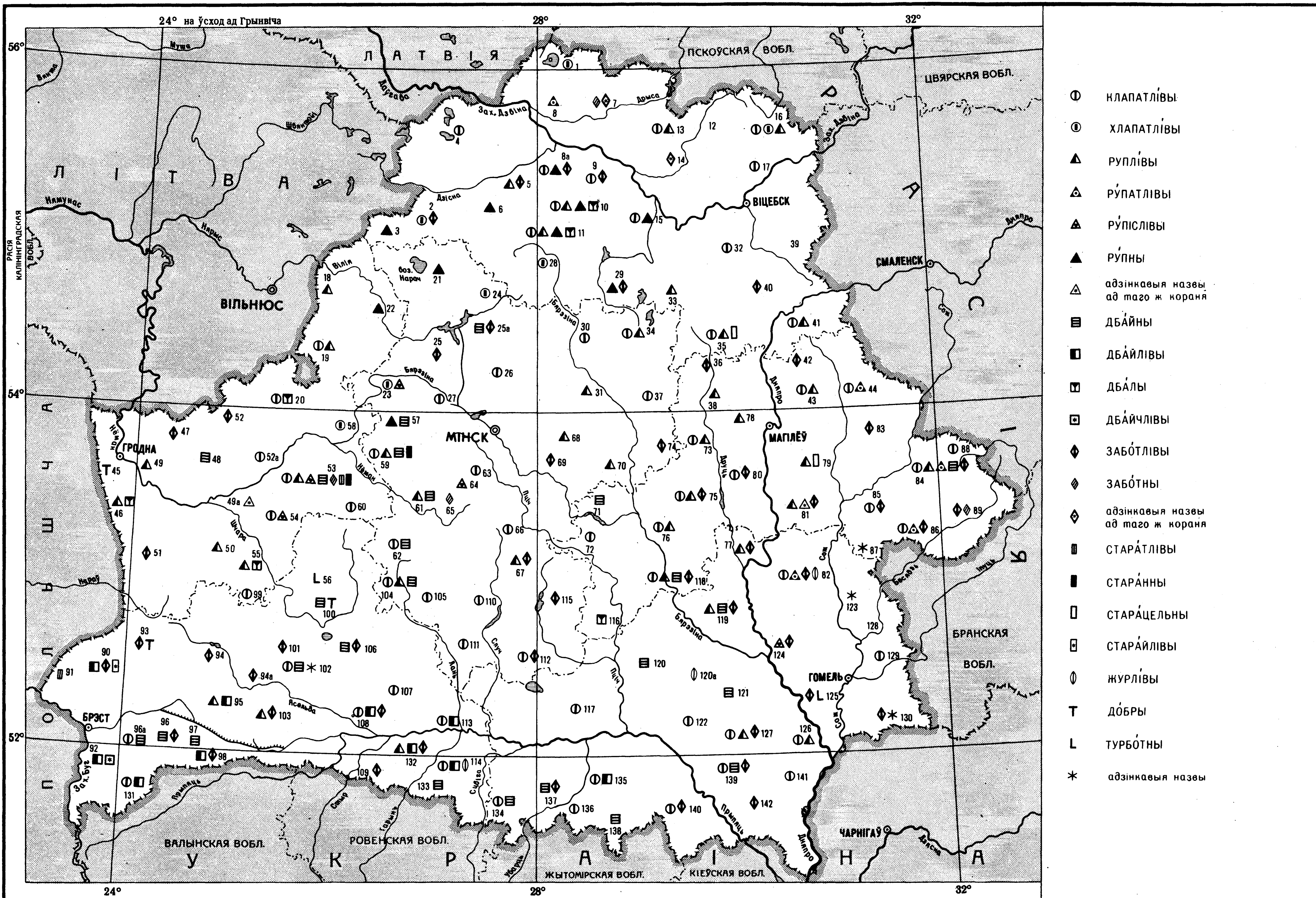

ПАМЯРКОЎНЫ
ПАМЯРГОЎНЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПАДЗЕЛЛІВЫ
ПАДЗЕЛЬЧЫВЫ
ЗДЗЕЛЛІВЫ
ПАДЗЯЛЯШЧЫ
ПАДЗЕЛЬНЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПАКЛАДЛІВЫ
ПАКЛАДЗІСТЫ
ПАКЛАДЧЫВЫ
ДОБРЫ
ДАБРАДУШНЫ
ДАБРАХВОЧЫ
ДАБРАЧЫ
ДАБРОСЛІВЫ
МІЛАСЭРНЫ
НЕ СКУПЫ
іншыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Дрыса
Вілія
Нямунас
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Птыч
Случ
Друць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Зах. Буг
Нараў
Горынь
Стыр
Убарць
воз. Нарач

1: 3 000 000

- ● ПАМЕРКАВА́ЦЦА
- ⊖ ПАМЕРГАВА́ЦЦА
- △ ПАДЗЯЛІ́ЦЦА
- ◬ ПЕРАДЗЯЛІ́ЦЦА
- ⊘ ПАМІРЫ́ЦЦА
- ✳ адзінкавыя назвы

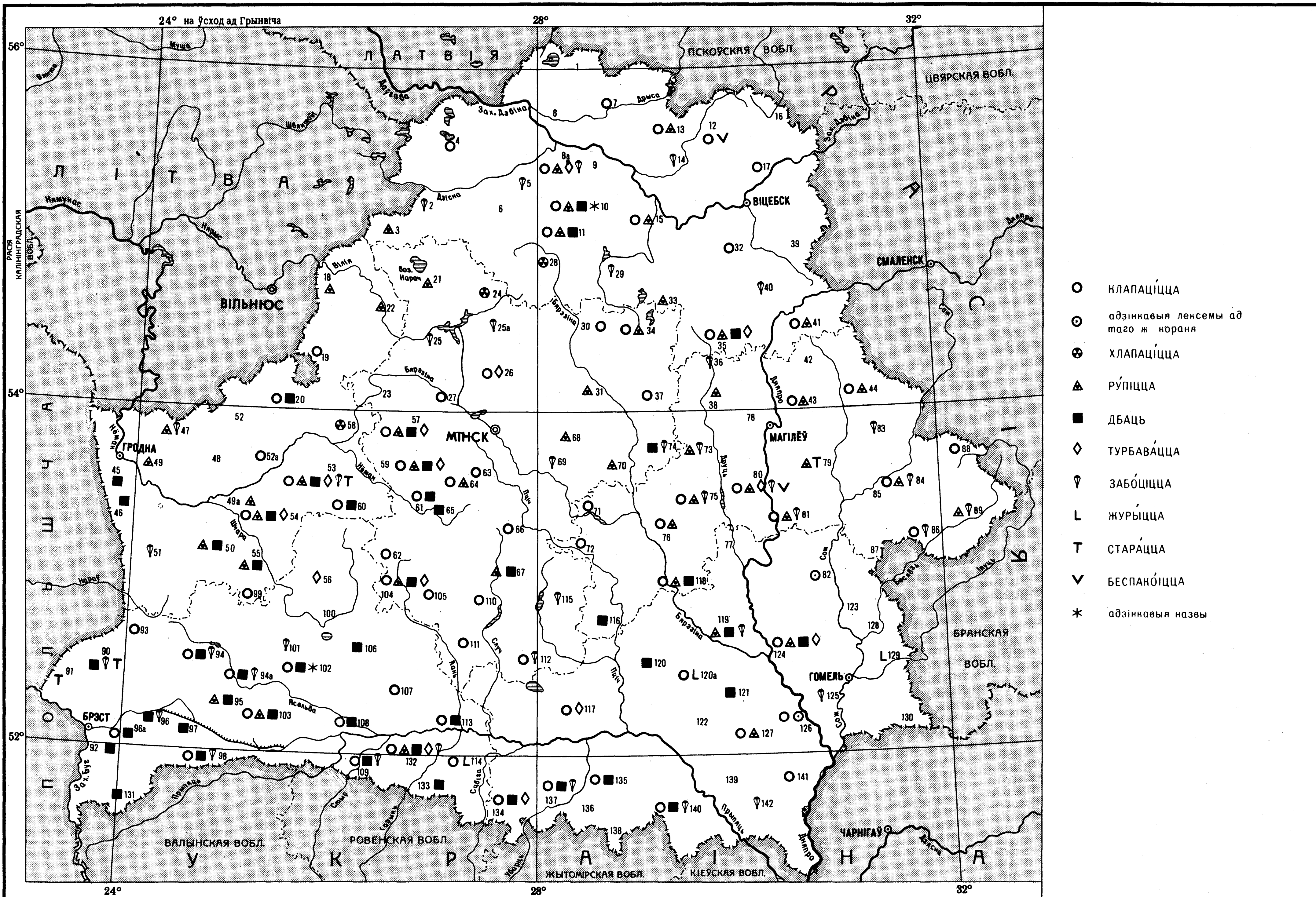

1:3 000 000

КЛАПАТЛІВЫ
ХЛАПАТЛІВЫ
РУПЛІВЫ
РУПАТЛІВЫ
РУПІСЛІВЫ
РУПНЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ДБАЙНЫ
ДБАЙЛІВЫ
ДБАЛЫ
ДБАЙЧЛІВЫ
ЗАБОТЛІВЫ
ЗАБОТНЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
СТАРАТЛІВЫ
СТАРАННЫ
СТАРАЦЕЛЬНЫ
СТАРАЙЛІВЫ
ЖУРЛІВЫ
ДОБРЫ
ТУРБОТНЫ
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Іпуць
Бесядзь
Дрыса
Даўгава
Муша
воз. Нарач
24°
28°
32°

1:3 000 000

КЛАПАЦІЦЦА
адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня
ХЛАПАЦІЦЦА
РУПІЦЦА
ДБАЦЬ
ТУРБАВАЦЦА
ЗАБОЦІЦЦА
ЖУРЫЦЦА
СТАРАЦЦА
БЕСПАКОІЦЦА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
24° на ўсход ад Грынвіча

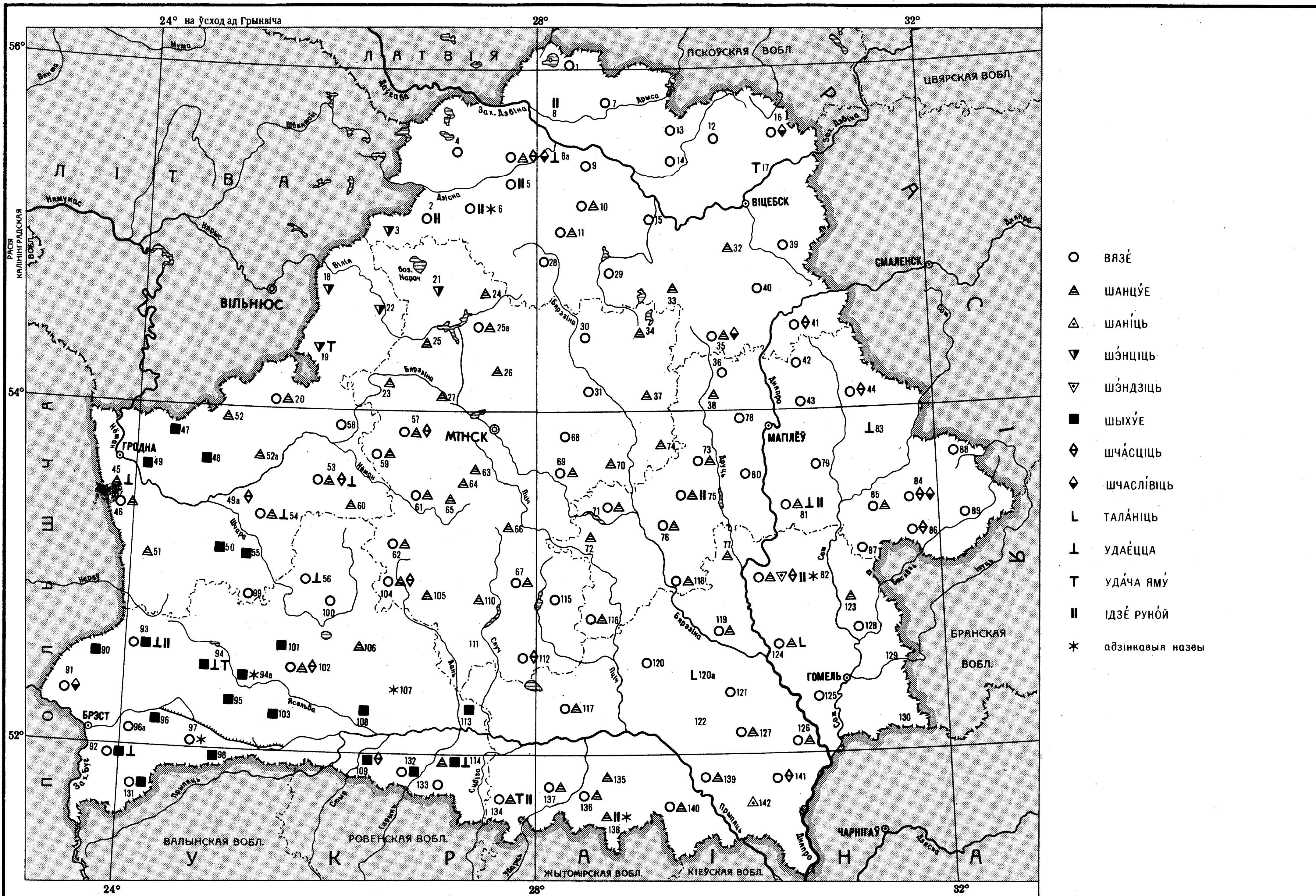
1:3 000 000

ТУРБАВАЦЬ

Карта № 16

○	трывожыць
▲	турбаваць
□	беспакоіць
◧	непакоіць
◩	неспакоіць
◊	валнаваць
♀	фатыгаваць
L	клапаціць
⊥	мяшаць
˥	прычыняць клопат
II	не даваць спакою
*	адзінкавыя лексемы

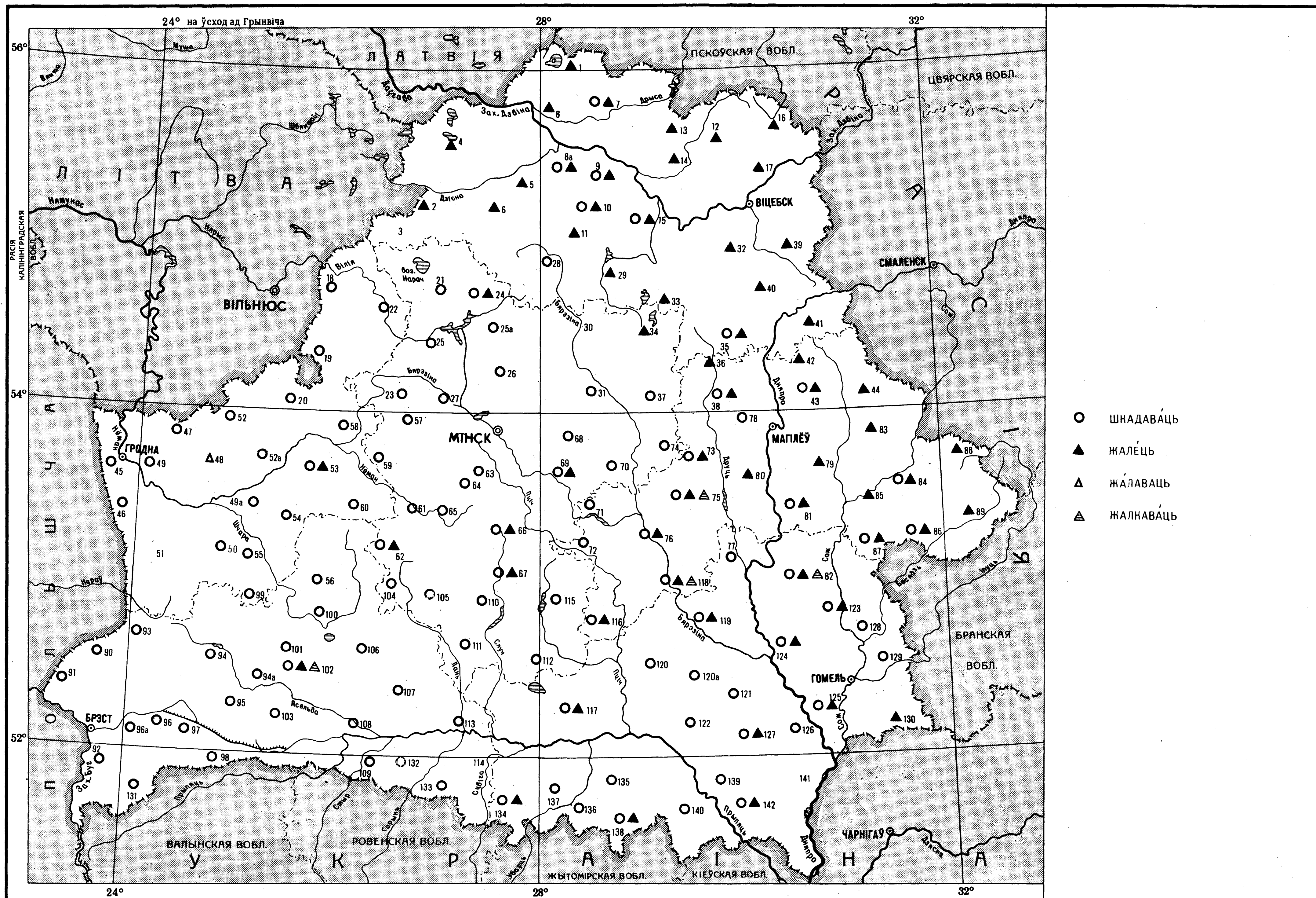

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Нёман
Прыпяць
Сож
Вілія
воз. Нарач
ВЯЗЕ
ШАНЦУЕ
ШАНІЦЬ
ШЭНЦІЦЬ
ШЭНДЗІЦЬ
ШЫХУЕ
ШЧАСЦІЦЬ
ШЧАСЛІВІЦЬ
ТАЛАНІЦЬ
УДАЕЦЦА
УДАЧА ЯМУ
ІДЗЕ РУКОЙ
адзінкавыя назвы

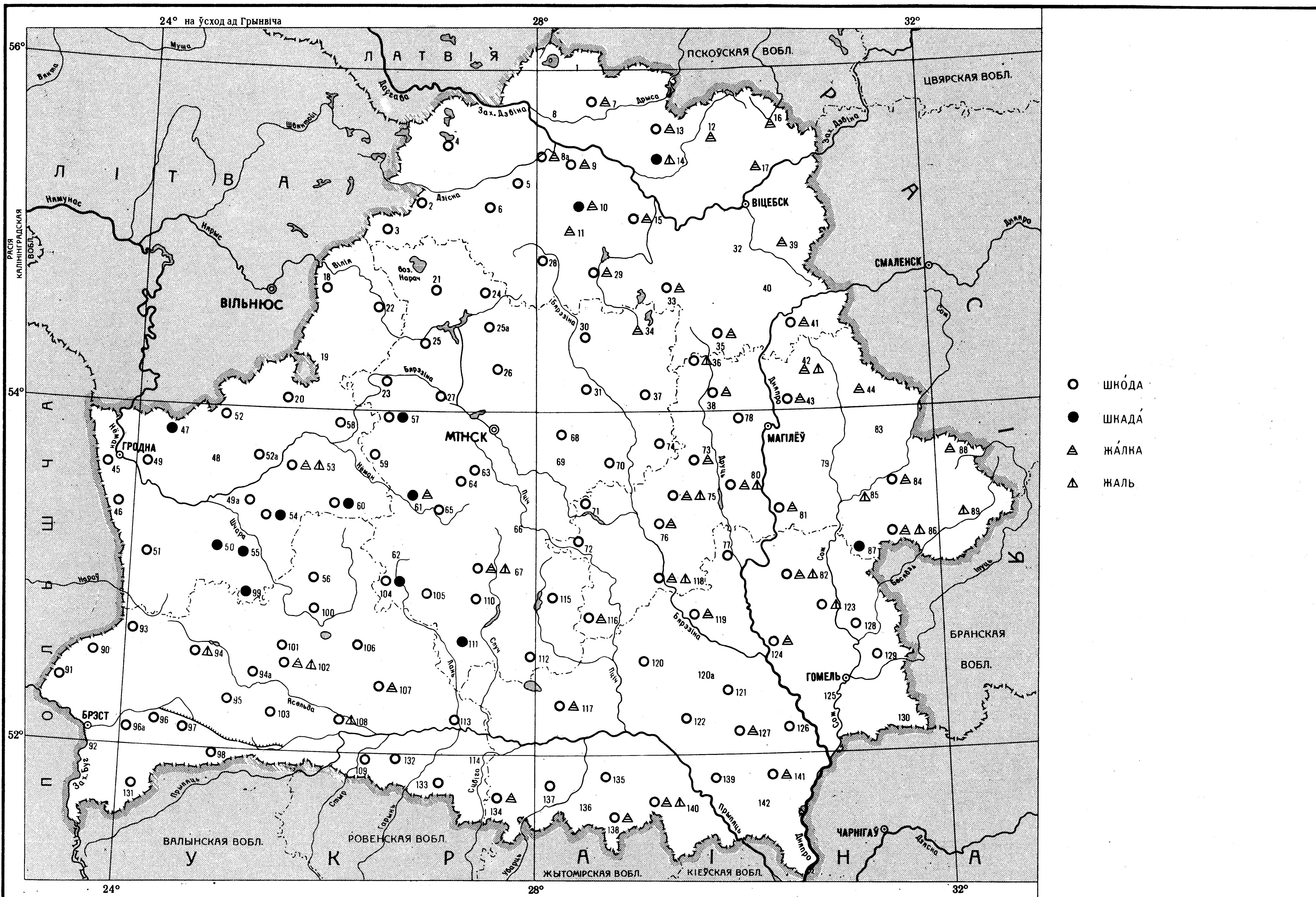
1:3 000 000

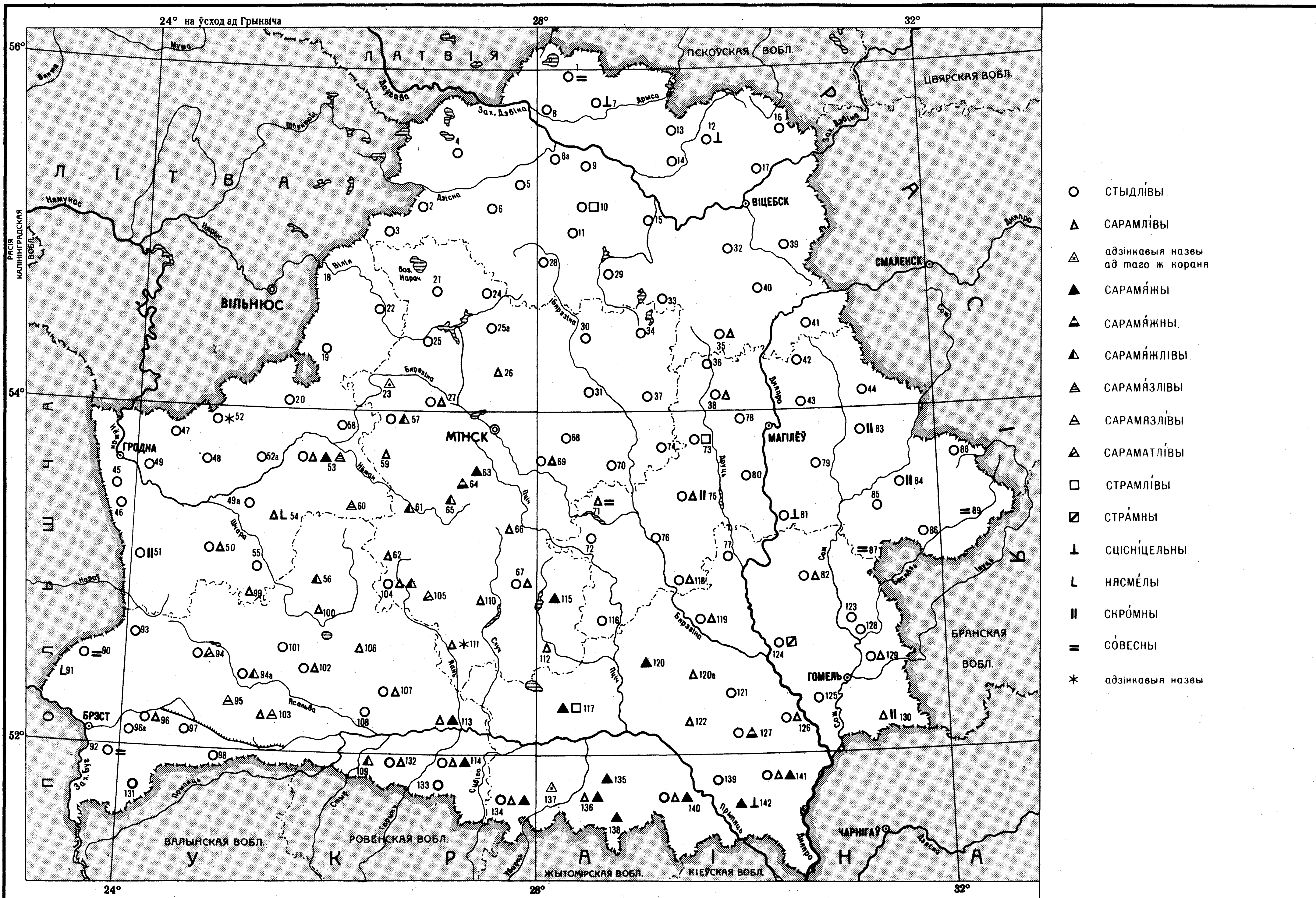
- ○ АДЗІНО́КІ
- ⊙ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
- ⊜ АДЗІ́Н
- ⊖ АДЗІНЕ́Ц
- САМ АДЗІ́Н
- ▲ САМО́ТНЫ
- △ САМО́ТНІК
- САМ
- САМ САБЕ́
- ✳ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Прыпяць
Гарынь
Стыр
Случ
Пціч
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Нараў
Іпуць
Бесядзь
Арэса
Дзясна
Дзвіна
Дзвіна
Мяжа
Намунас
Нярыс
Вента
Шчэрва
Лань
Сьвіга
Убарць
Воз. Нарач
ШКАДАВА́ЦЬ
ЖАЛЕ́ЦЬ
ЖА́ЛАВАЦЬ
ЖАЛКАВА́ЦЬ

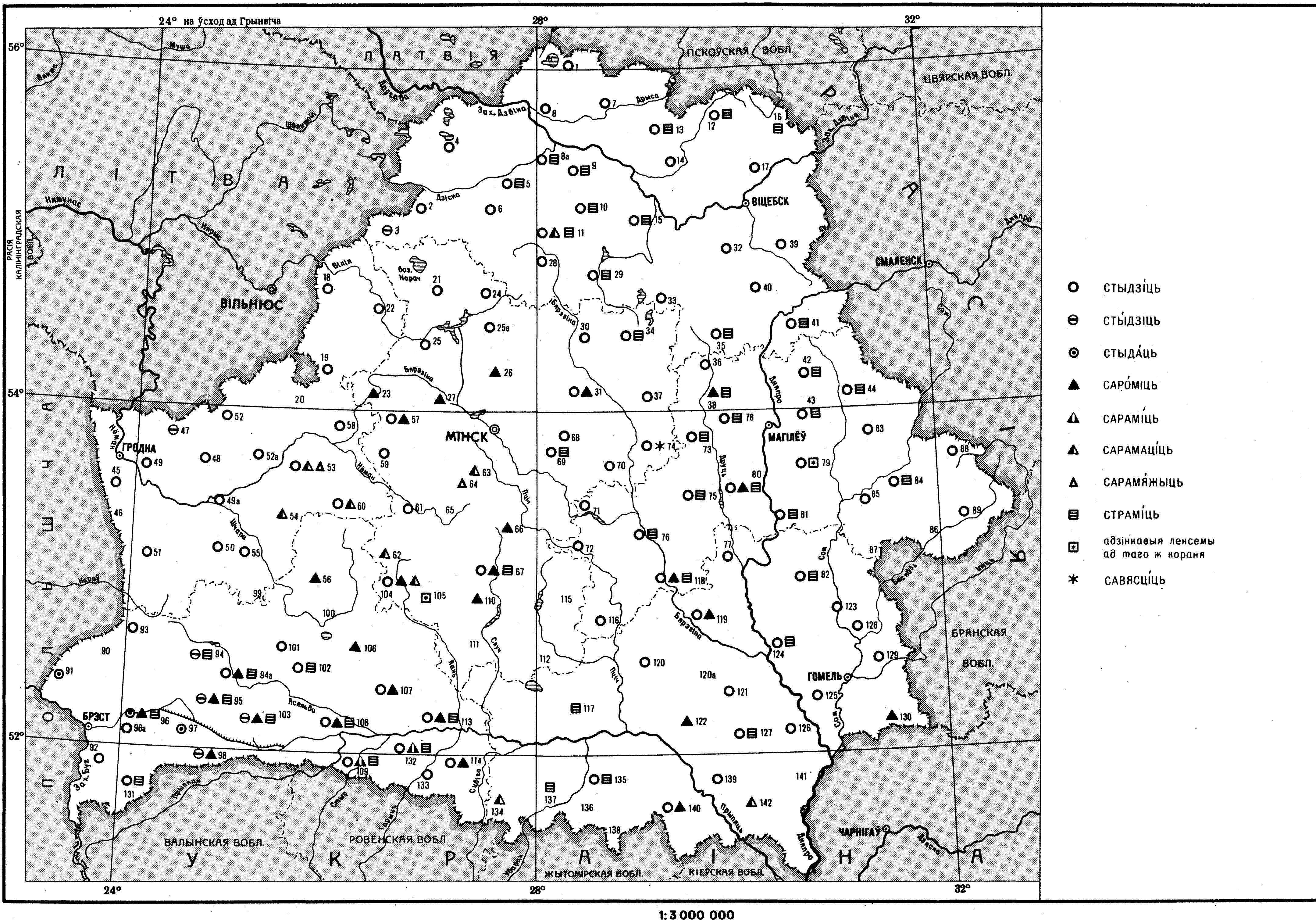
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Ясельда
Зах. Буг
Горынь
Стыр
Сож
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Нарач
Воз. Нарач
ШКО́ДА
ШКАДА́
ЖА́ЛКА
ЖАЛЬ
1:3 000 000

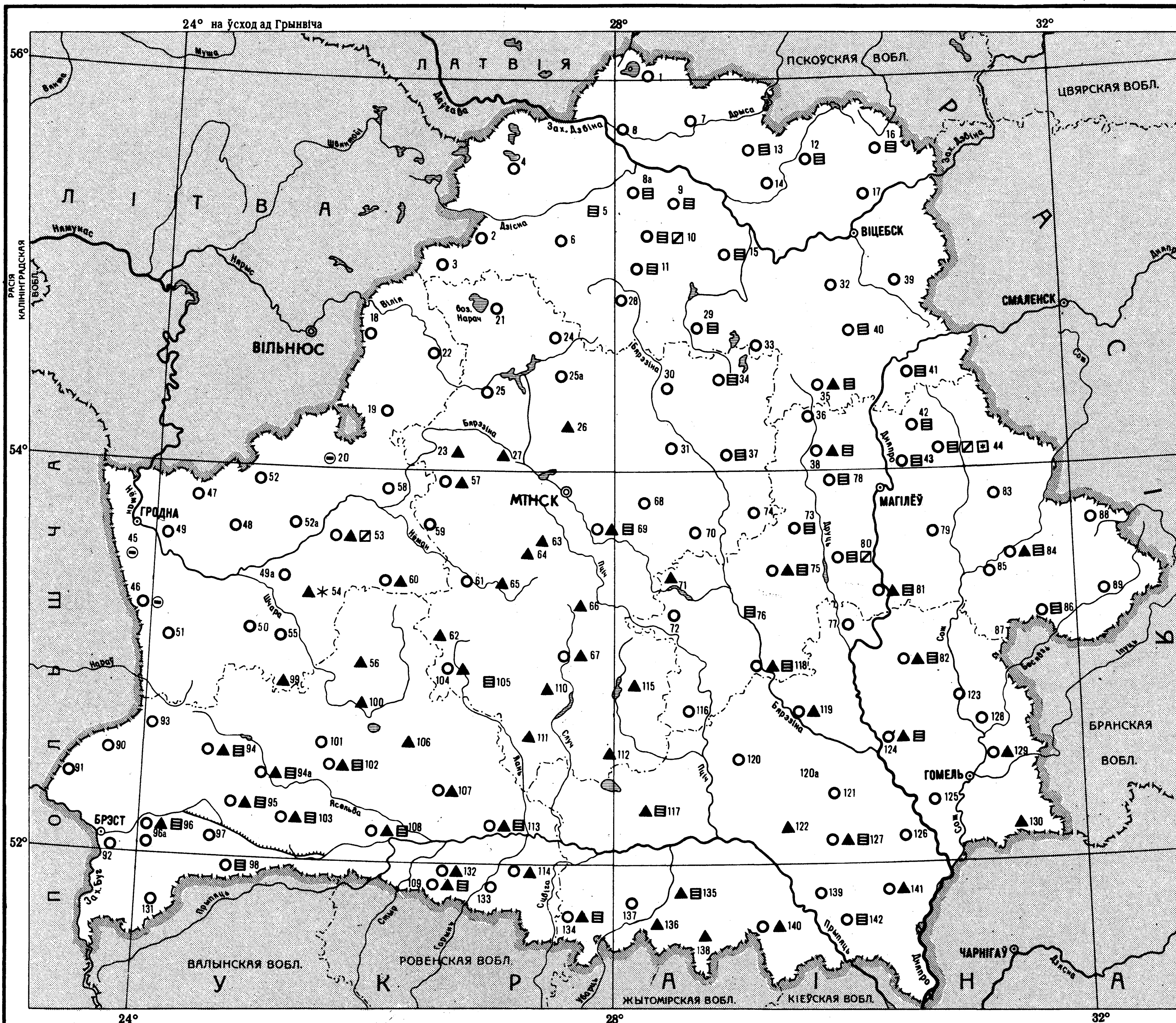

стыдлівы
сарамлівы
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
сарамяжы
сарамяжны
сарамяжлівы
сарамязлівы
сарамязлівы
сараматлівы
страмлівы
страмны
сцісніцельны
нясмелы
скромны
совесны
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
стыдзíць
сты́дзіць
стыда́ць
саро́міць
сарамíць
сарамацíць
сарамя́жыць
страмíць
адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня
савясцíць

1:3 000 000

○ СТЫД

⊖ УСТЫ́Д

▲ СО́РАМ

▤ СТРАМ

◪ СТРАМАТА́

⊡ СТРАМО́ЦЦЕ

✳ ПАЗО́Р

1:3 000 000

● нелюдзі́мы

⊙ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня

⊖ непрылю́дны

⊛ нялю́дскі

○ нялю́дны

бязлю́дны

△ дзі́кі

дзіклі́вы

▽ дзічлі́вы

дзікава́ты

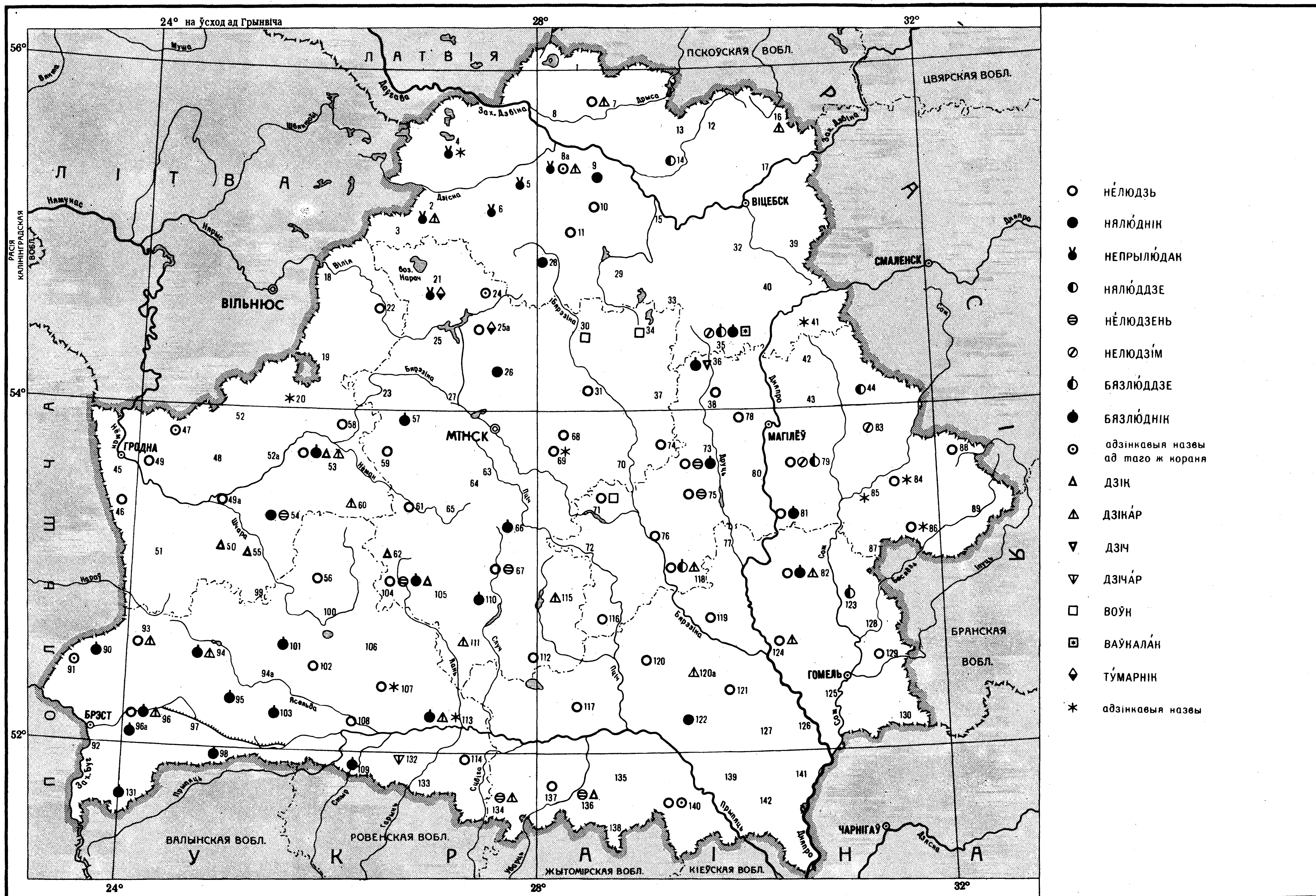
⊡ ваўкава́ты

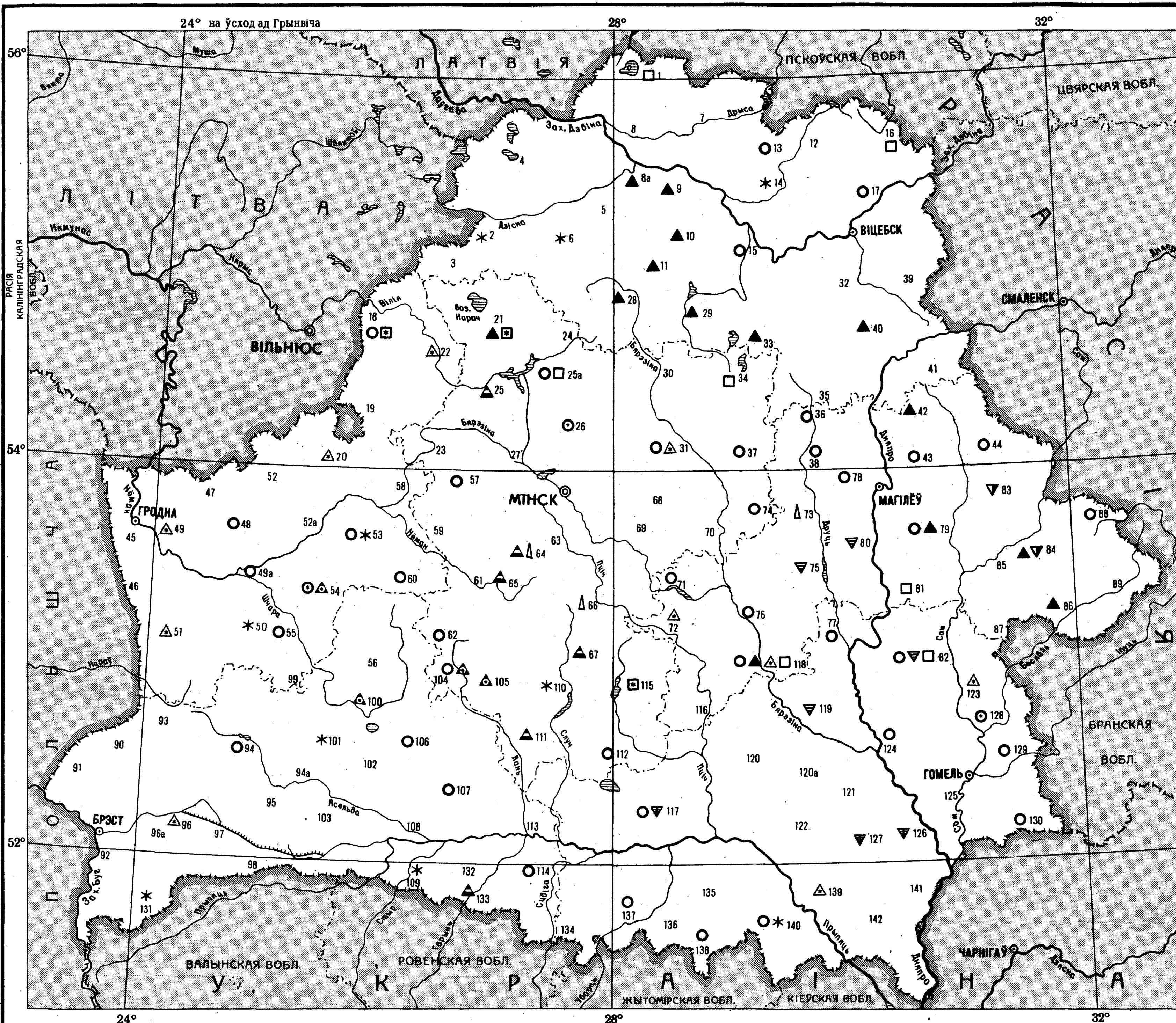
ні́цы

⊥ пану́ры

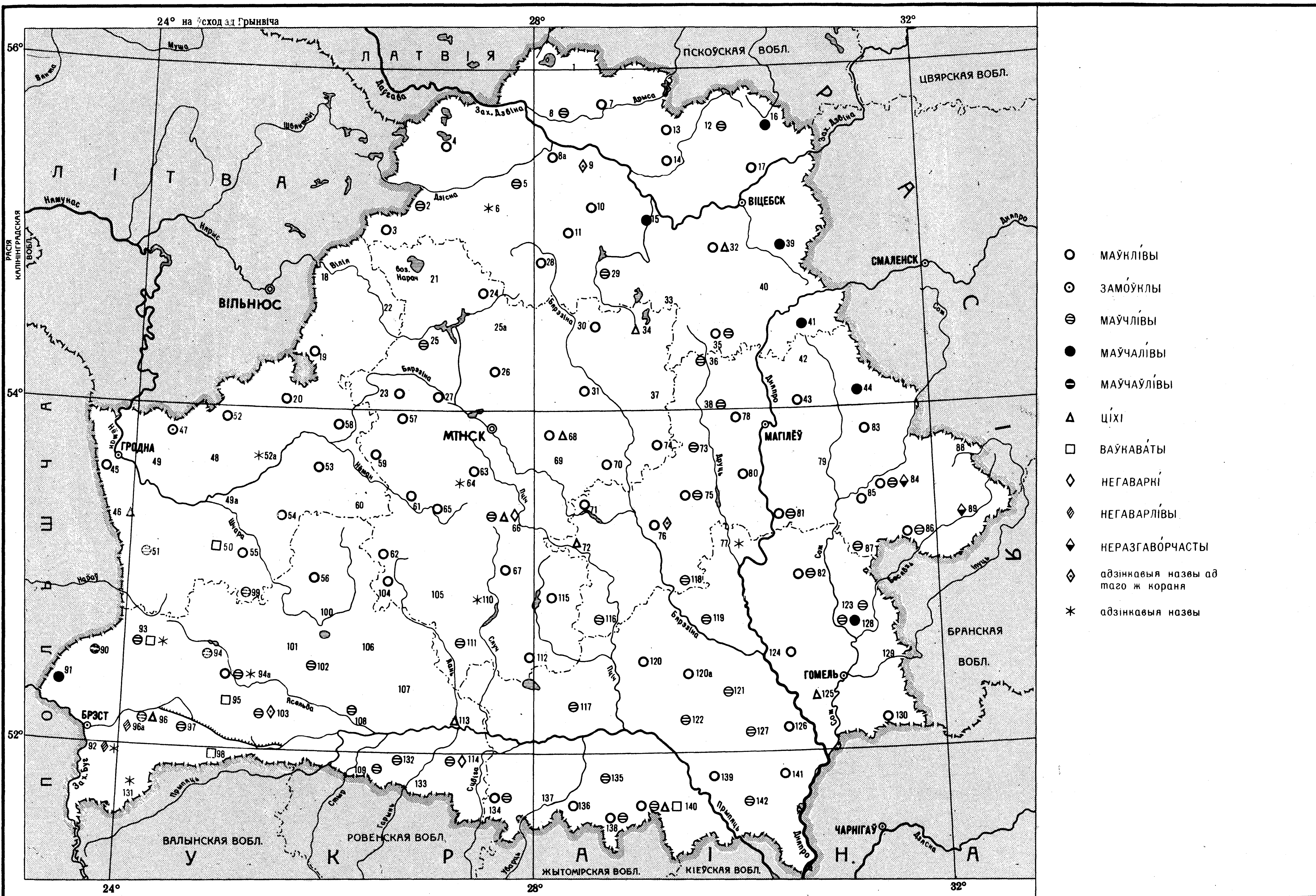
✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

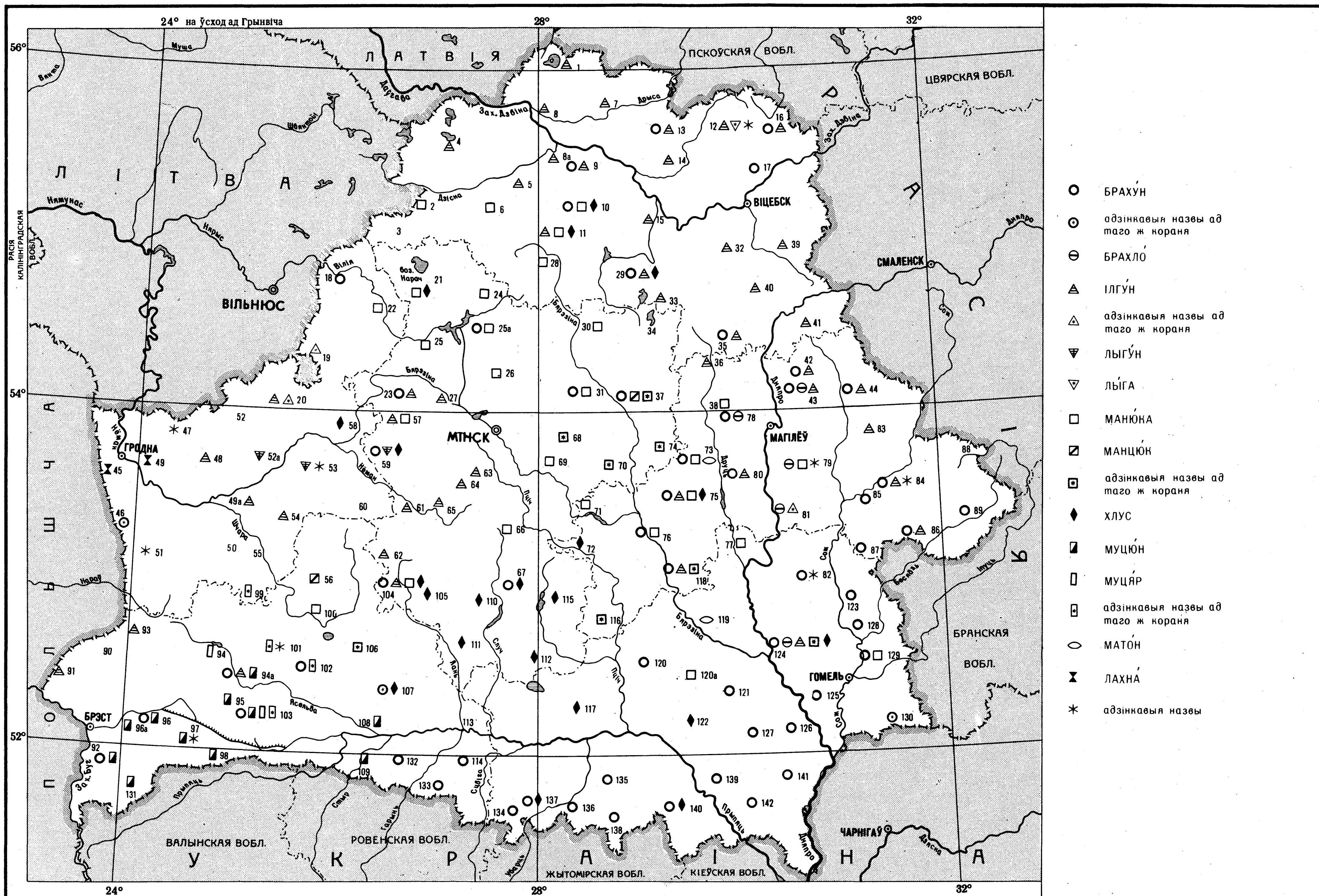

НЕ́ЛЮДЗЬ
НЯЛЮ́ДНІК
НЕПРЫЛЮ́ДАК
НЯЛЮ́ДДЗЕ
НЕ́ЛЮДЗЕНЬ
НЕЛЮДЗІ́М
БЯЗЛЮ́ДДЗЕ
БЯЗЛЮ́ДНІК
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ДЗІК
ДЗІКА́Р
ДЗІЧ
ДЗІЧА́Р
ВОЎН
ВАЎКАЛА́К
ТУ́МАРНІК
адзінкавыя назвы
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
1:3 000 000

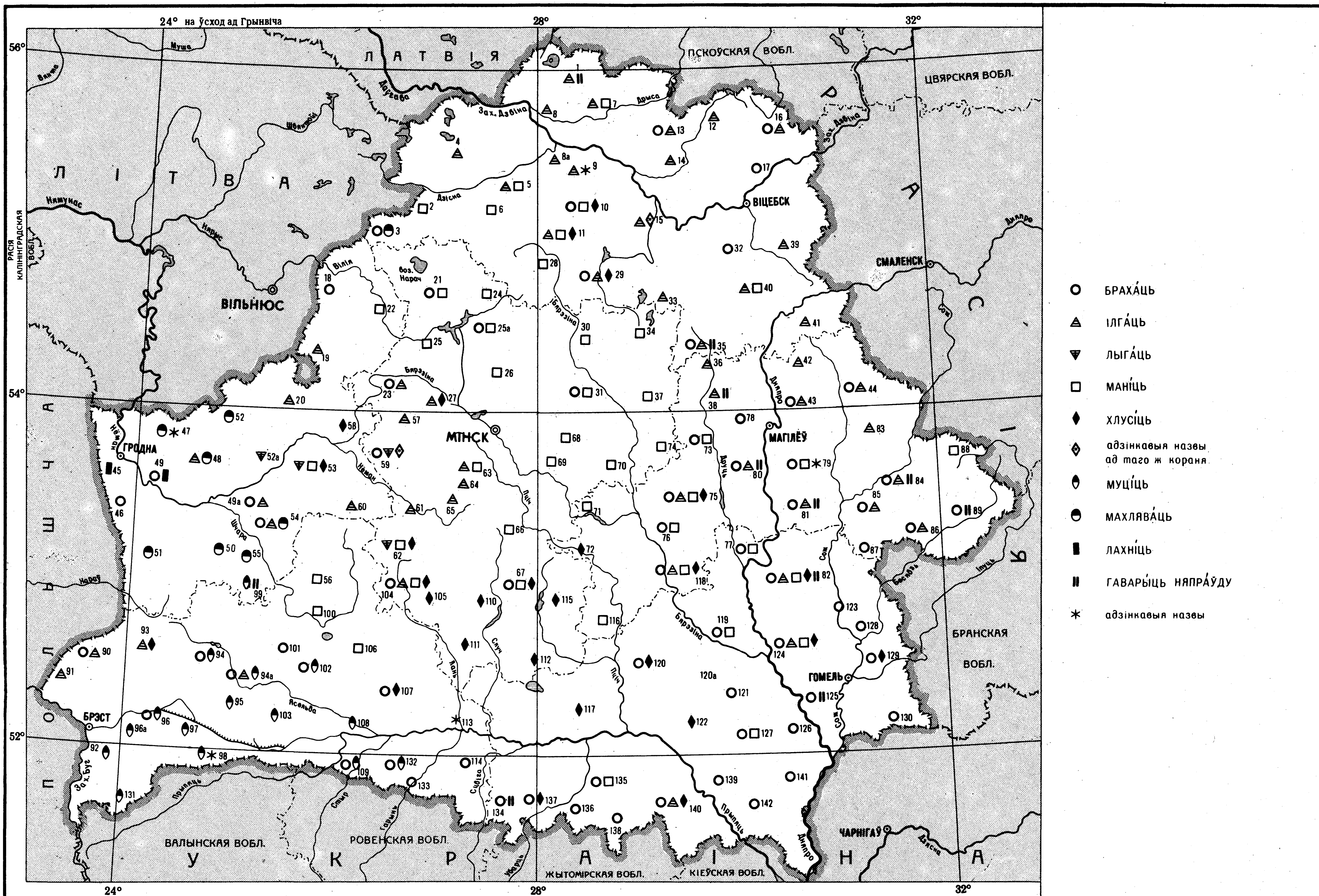

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Гарынь
Стыр
Нарэў
Мушa
Вента
Шушупе
Нямунас
Нярыс
Даўгава
Убарць
Ланя
Сцвіга
Дзясна
воз. Нарач
○ МАЎЧУН
⊙ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
▲ МАРМЫЛЬ
△ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
МАРМУЛЬ
МАРМОЛЬ
▽ МАЎМЫР
МАЎМУРА
▼ МАМРУН
□ ЦІХОНЯ
⊡ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
НЮНЬКА
✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

МАЎКЛІВЫ
ЗАМОЎКЛЫ
МАЎЧЛІВЫ
МАЎЧАЛІВЫ
МАЎЧАЎЛІВЫ
ЦІХІ
ВАЎКАВАТЫ
НЕГАВАРКІ
НЕГАВАРЛІВЫ
НЕРАЗГАВОРЧАСТЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Дняпро
Сож
Друць
Птич
Случ
Нямунас
Нярыс
Мушэ
Зах. Буг

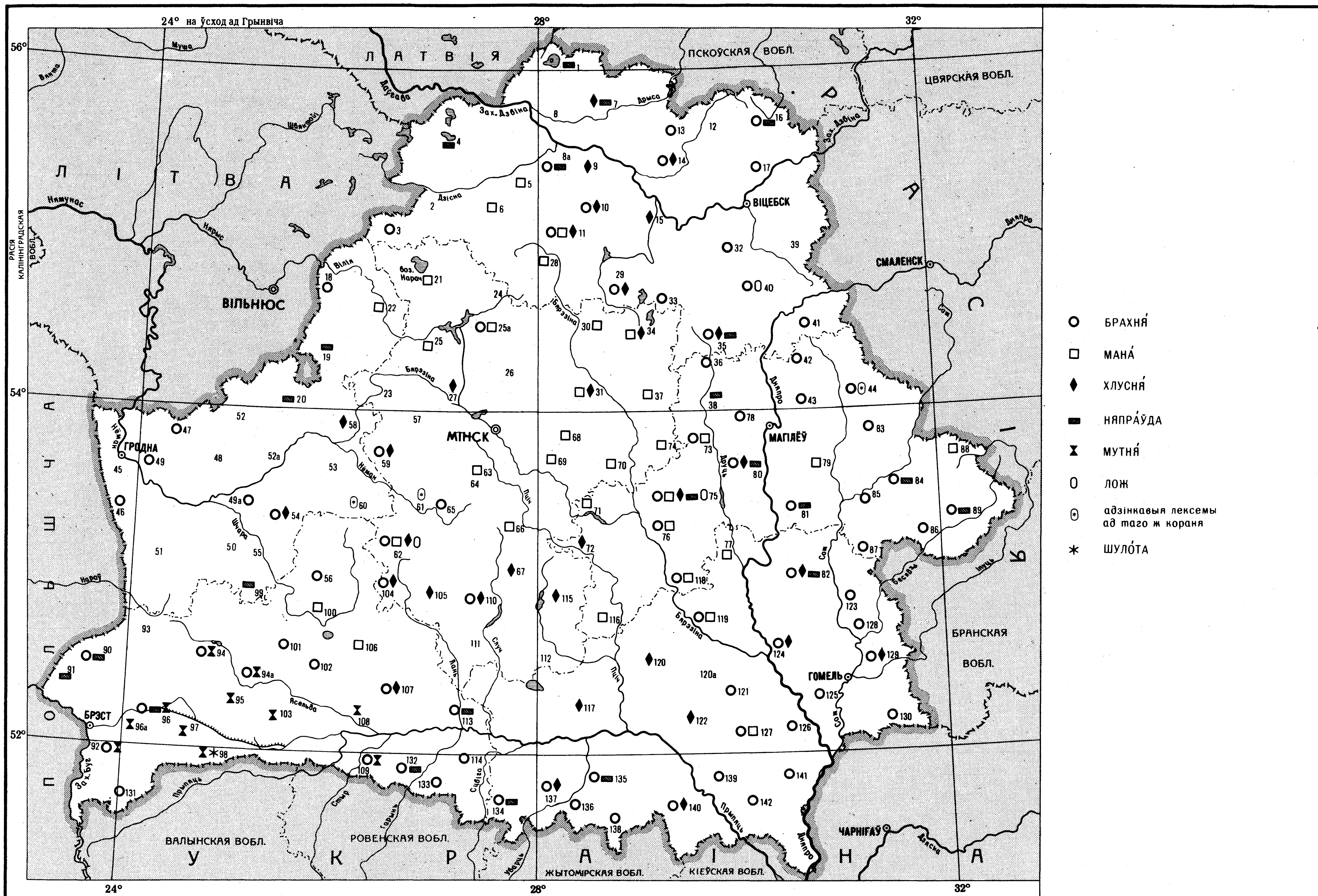
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даугава
Нямунас
Нярыс
Вілія
Нёман
Шчара
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Зах. Буг
Случ
Пціч
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Вяльля
Мўша
Швянтоі
Нарач
воз. Нарач
Нараў
Горынь
Стыр
Убарць
Бярэзіна
Лань
БРАХУН
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
БРАХЛО
ІЛГУН
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ЛЫГУН
ЛЫГА
МАНЮКА
МАНЦЮК
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ХЛУС
МУЦЮН
МУЦЯР
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
МАТОН
ЛАХНА
адзінкавыя назвы
1:3 000 000

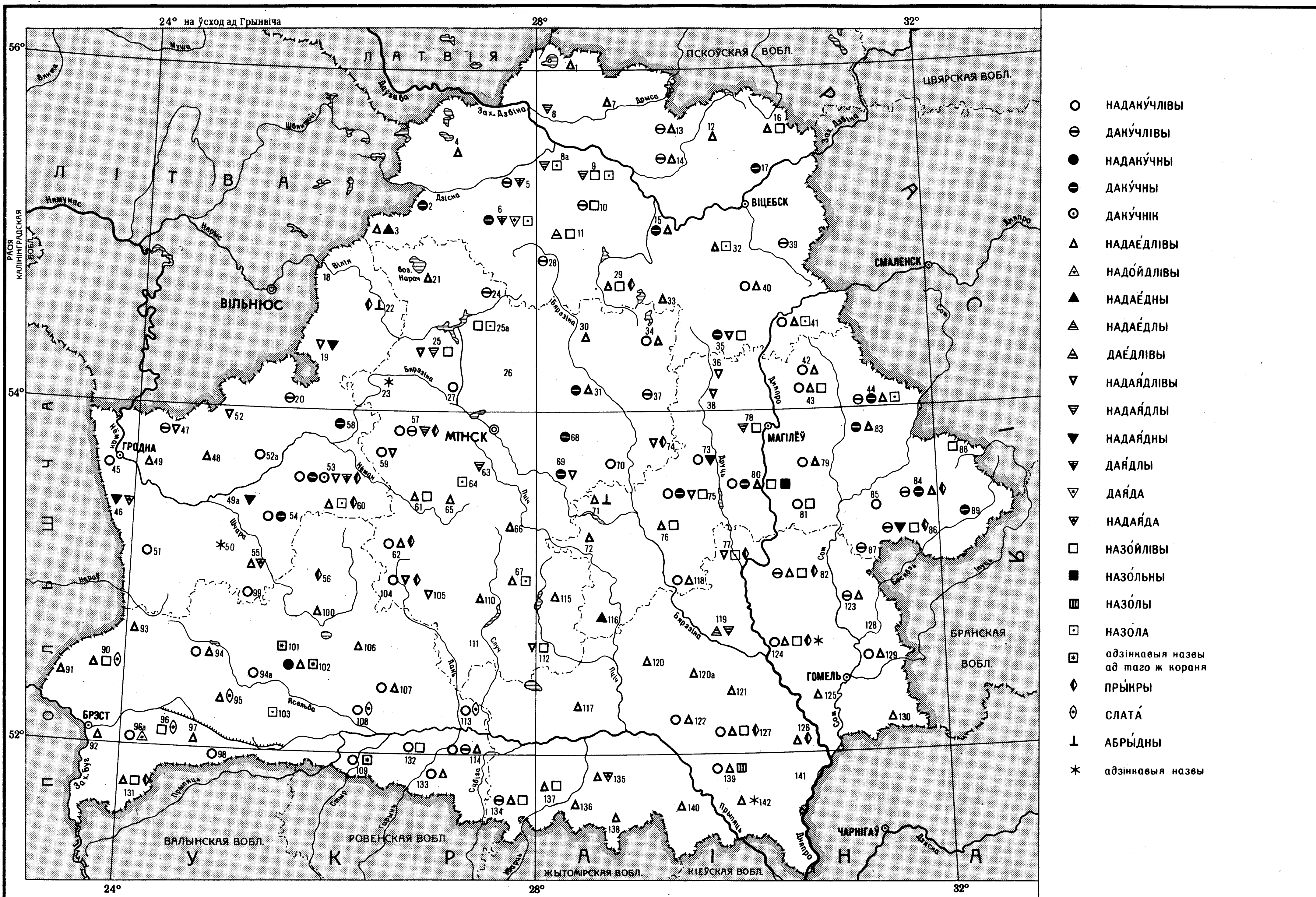

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Нямунас
Нарач
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Дняпро
Сож
Прыпяць
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Случ
Пціч
Друць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Сула
Брахаць
Ілгаць
Лыгаць
Маніць
Хлусіць
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
Муціць
Махляваць
Лахніць
Гаварыць няпраўду
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

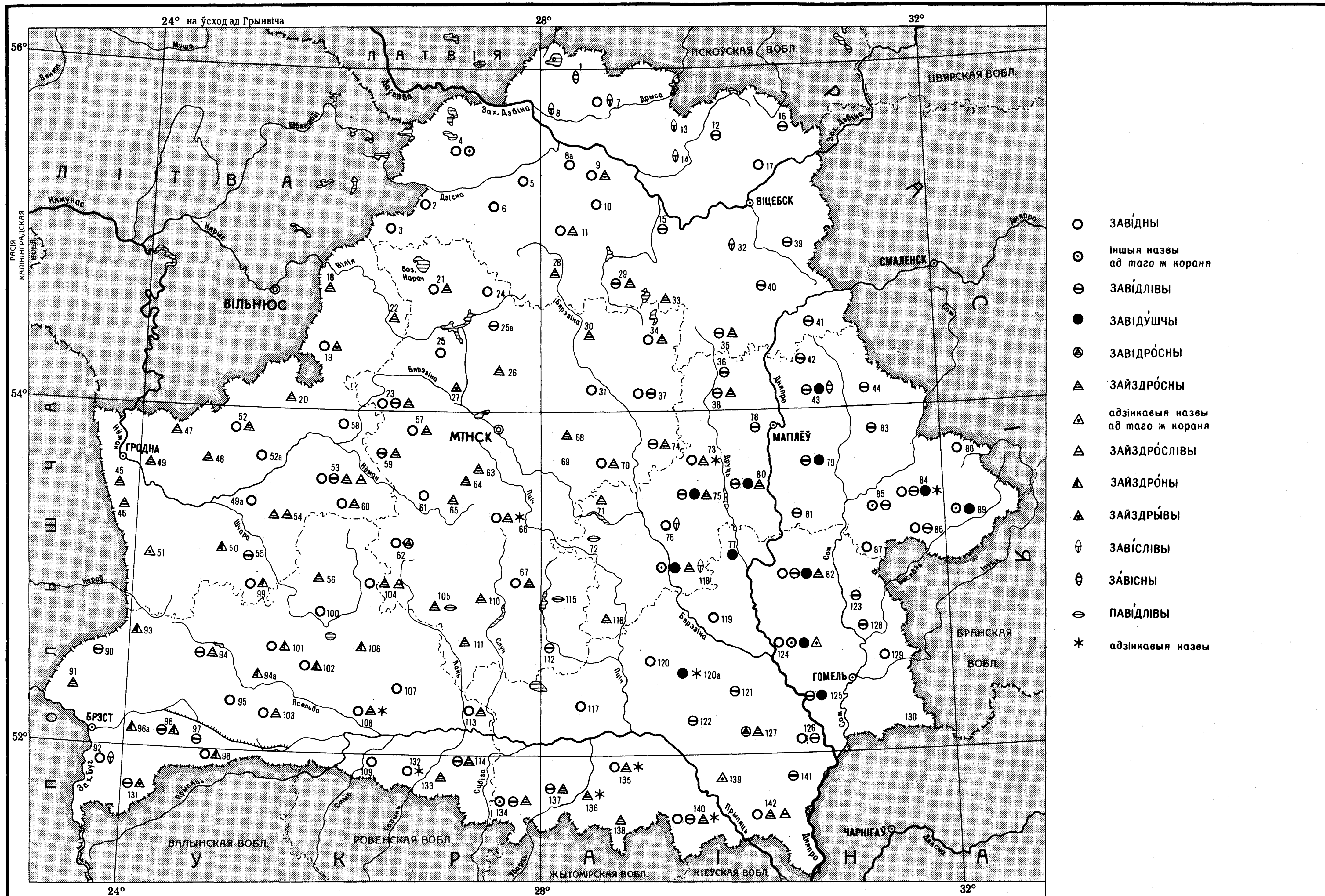
Карта № 30

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Нямунас
Нярыс
Дзісна
Дрыса
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Піна
Стыр
Горынь
Случ
Лань
Пціч
Друць
Дняпро
Сож
Бесядзь
Іпуць
Дзясна
Убарць
Сцвіга
НАДАКУЧЛІВЫ
ДАКУЧЛІВЫ
НАДАКУЧНЫ
ДАКУЧНЫ
ДАКУЧНІК
НАДАЕДЛІВЫ
НАДОЙДЛІВЫ
НАДАЕДНЫ
НАДАЕДЛЫ
ДАЕДЛІВЫ
НАДАЯДЛІВЫ
НАДАЯДЛЫ
НАДАЯДНЫ
ДАЯДЛЫ
ДАЯДА
НАДАЯДА
НАЗОЙЛІВЫ
НАЗОЛЬНЫ
НАЗОЛЫ
НАЗОЛА
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПРЫКРЫ
СЛАТА
АБРЫДНЫ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дняпро
Прыпяць
Бярэзіна
Сож
Нёман
ЗАВІДНЫ
іншыя назвы ад таго ж кораня
ЗАВІДЛІВЫ
ЗАВІДУШЧЫ
ЗАВІДРОСНЫ
ЗАЙЗДРОСНЫ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ЗАЙЗДРОСЛІВЫ
ЗАЙЗДРОНЫ
ЗАЙЗДРЫВЫ
ЗАВІСЛІВЫ
ЗАВІСНЫ
ПАВІДЛІВЫ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЗАЙЗДРОСЦІЦЬ

Карта № 33

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

УКРАІНА

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

ГРОДНА

МІНСК

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

○ ЗАВІ́ДАВАЦЬ

⊙ ПАВІ́ДАВАЦЬ

▲ ЗАЙЗДРАВА́ЦЬ

△ ЗАЙЗДРО́СЦІЦЬ

△ ЗАЙЗДРО́СІЦЬ

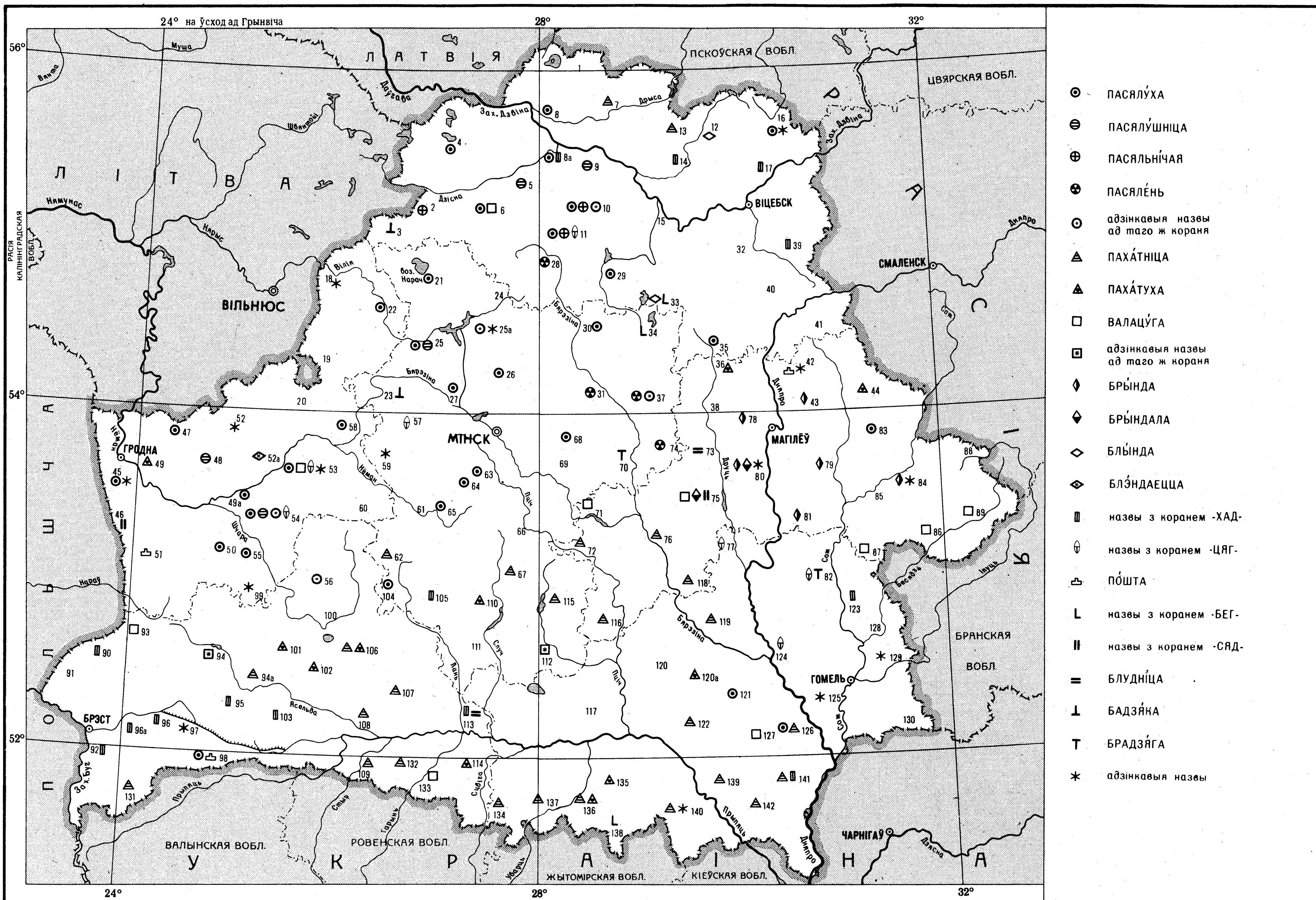
△ адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня

▲ ЗАЗДРО́СЦІЦЬ

* адзінкавыя назвы

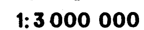
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ПАСЯЛУ́ХА
ПАСЯЛУ́ШНІЦА
ПАСЯЛЬНІ́ЧАЯ
ПАСЯЛЕ́НЬ
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПАХА́ТНІЦА
ПАХА́ТУХА
ВАЛАЦУ́ГА
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
БРЫ́НДА
БРЫ́НДАЛА
БЛЫ́НДА
БЛЭ́НДАЕЦЦА
назвы з коранем -ХАД-
назвы з коранем -ЦЯГ-
ПО́ШТА
назвы з коранем -БЕГ-
назвы з коранем -СЯД-
БЛУДНІ́ЦА
БАДЗЯ́КА
БРАДЗЯ́ГА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КРЫЎДЗІЦЦА

- ○ АБІЖА́ЦЦА
- △ КРЫ́ЎДЗІЦЦА
- △ адзінкавыя лексемы ад таго ж кораня
- ▲ КРЫЎДАВА́ЦЬ
- ▮ ГНЕ́ВАЦЦА
- ⊥ МЕЦЬ АБІ́ДУ
- ॥ МЕЦЬ КРЫ́ЎДУ
- ✱ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ЛІТВА

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

РАСІЯ

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

УКРАІНА

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ГРОДНА

МІНСК

ВІЦЕБСК

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

СМАЛЕНСК

ЧАРНІГАЎ

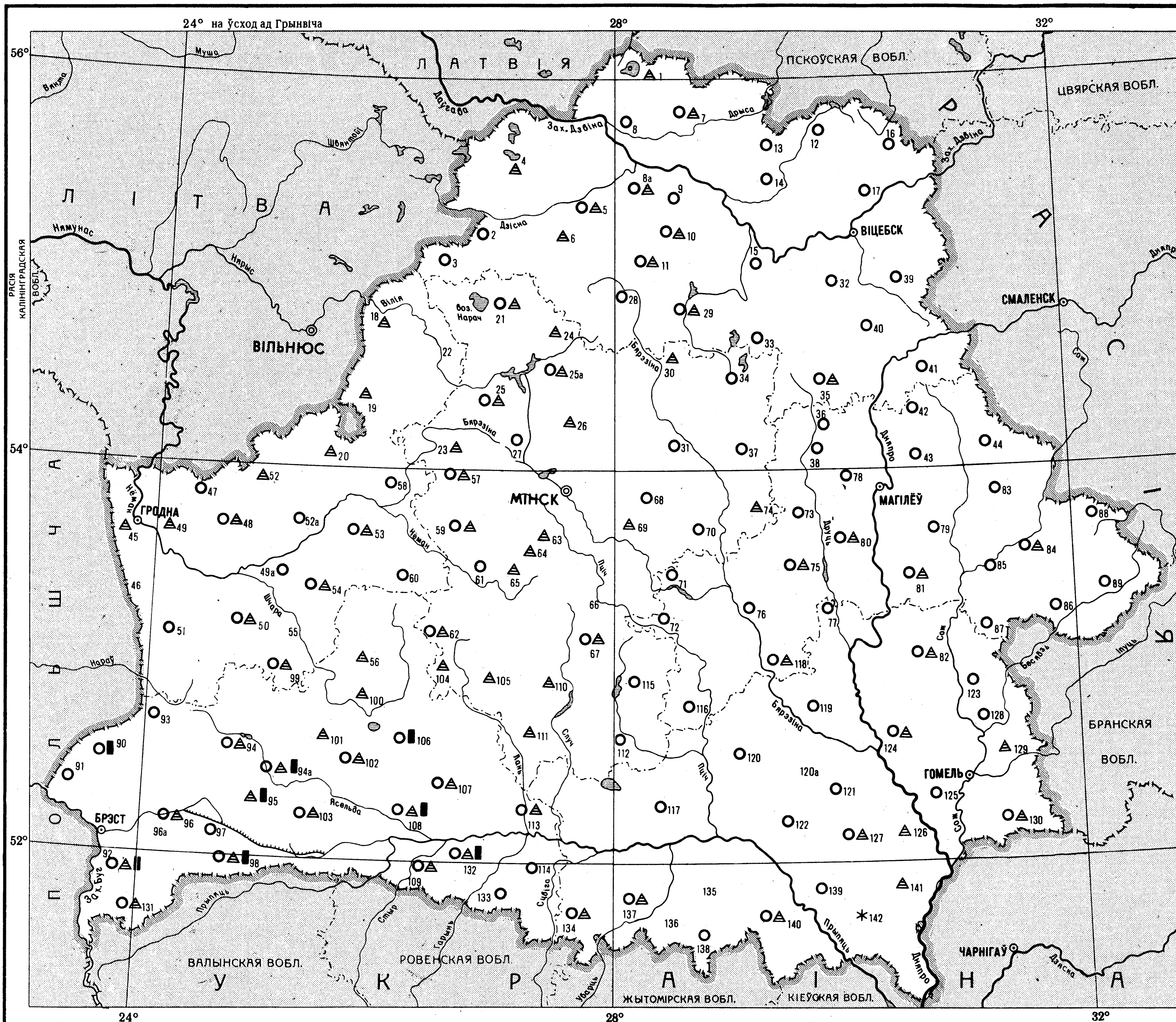
Мушa, Вяста, Нямунас, Нярыс, Швянтойі, Даўгава, Зах. Дзвіна, Дрыса, Дзісна, Вілія, воз. Нарач, Бярэзіна, Нёман, Шчара, Нараў, Зах. Буг, Ясельда, Прыпяць, Стыр, Гарынь, Случ, Сцвіга, Убарць, Лань, Пціч, Друць, Дняпро, Сож, Беседзь, Іпуць, Дзясна

○ АБІЖА́ЦЬ

△ КРЫЎДЗІЦЬ

△ КРЫЎДАВА́ЦЬ

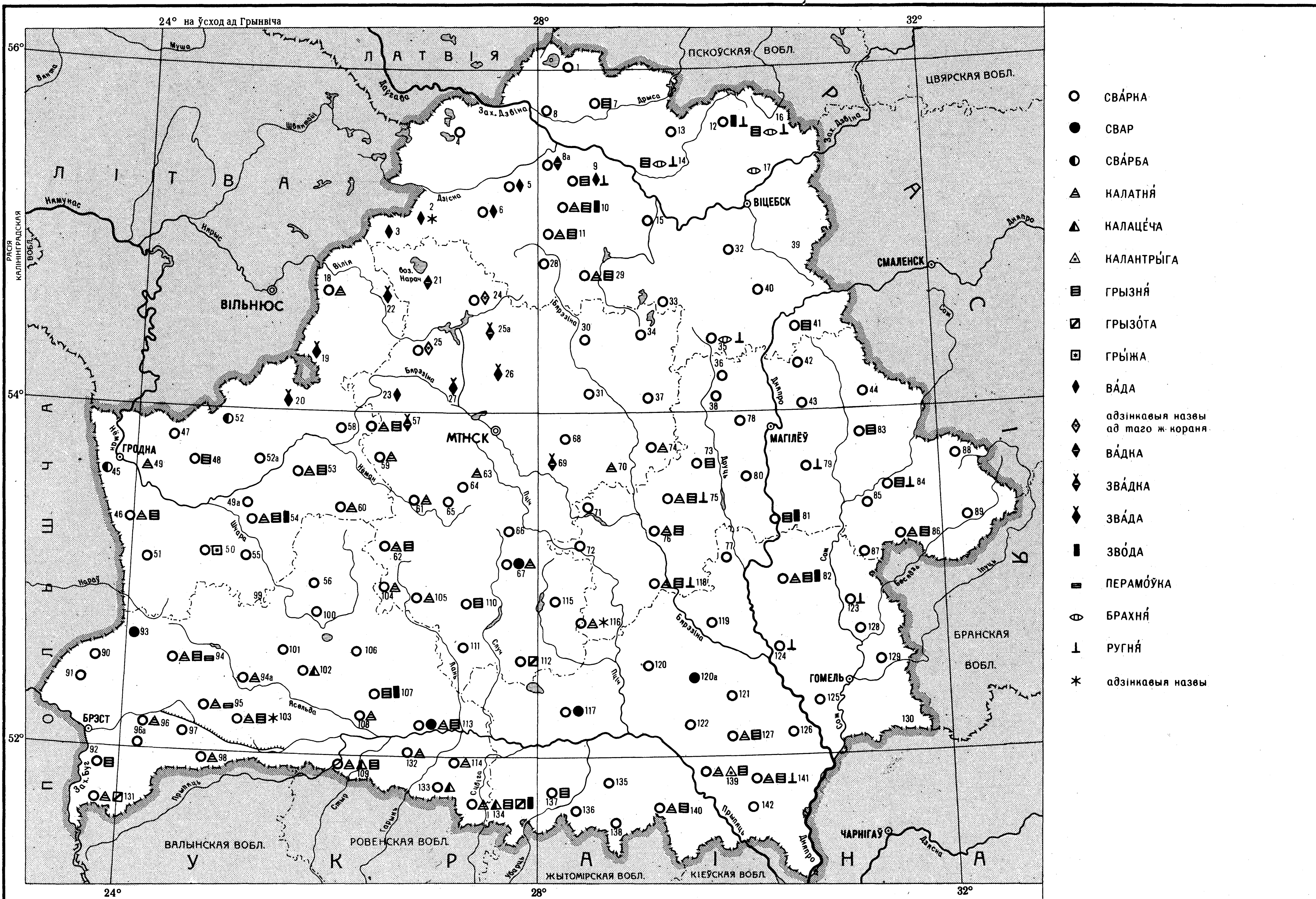
○ АБІ́ДА

△ КРЫ́ЎДА

▮ ГНЕЎ

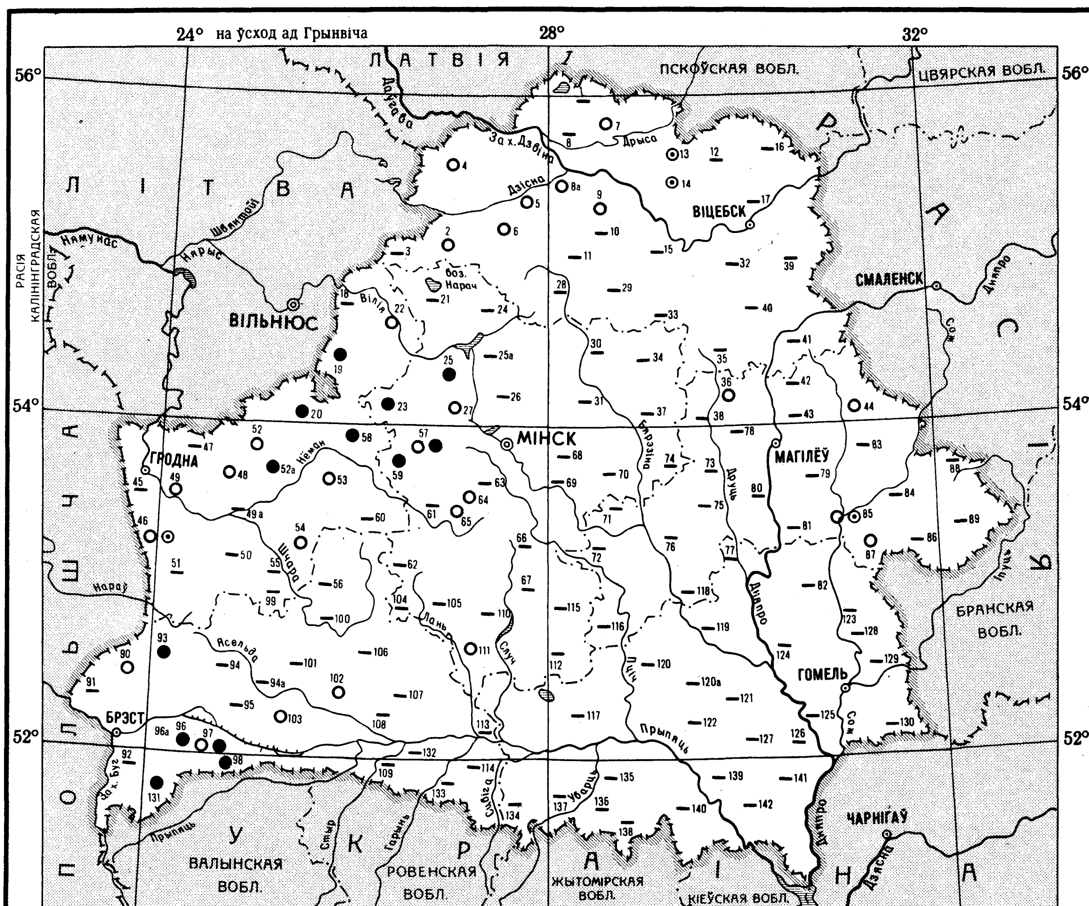
✱ КРЫВО́ТА

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Сож
Нёман
Вілія
Дзісна
Друць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Зах. Буг
Гарынь
Убарць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Нарач
воз. Нарач
СВА́РКА
СВАР
СВА́РБА
КАЛАТНЯ́
КАЛАЦЕ́ЧА
КАЛАНТРЫ́ГА
ГРЫЗНЯ́
ГРЫЗО́ТА
ГРЫ́ЖА
ВА́ДА
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ВА́ДКА
ЗВА́ДКА
ЗВА́ДА
ЗВО́ДА
ПЕРАМО́ЎКА
БРАХНЯ́
РУГНЯ́
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

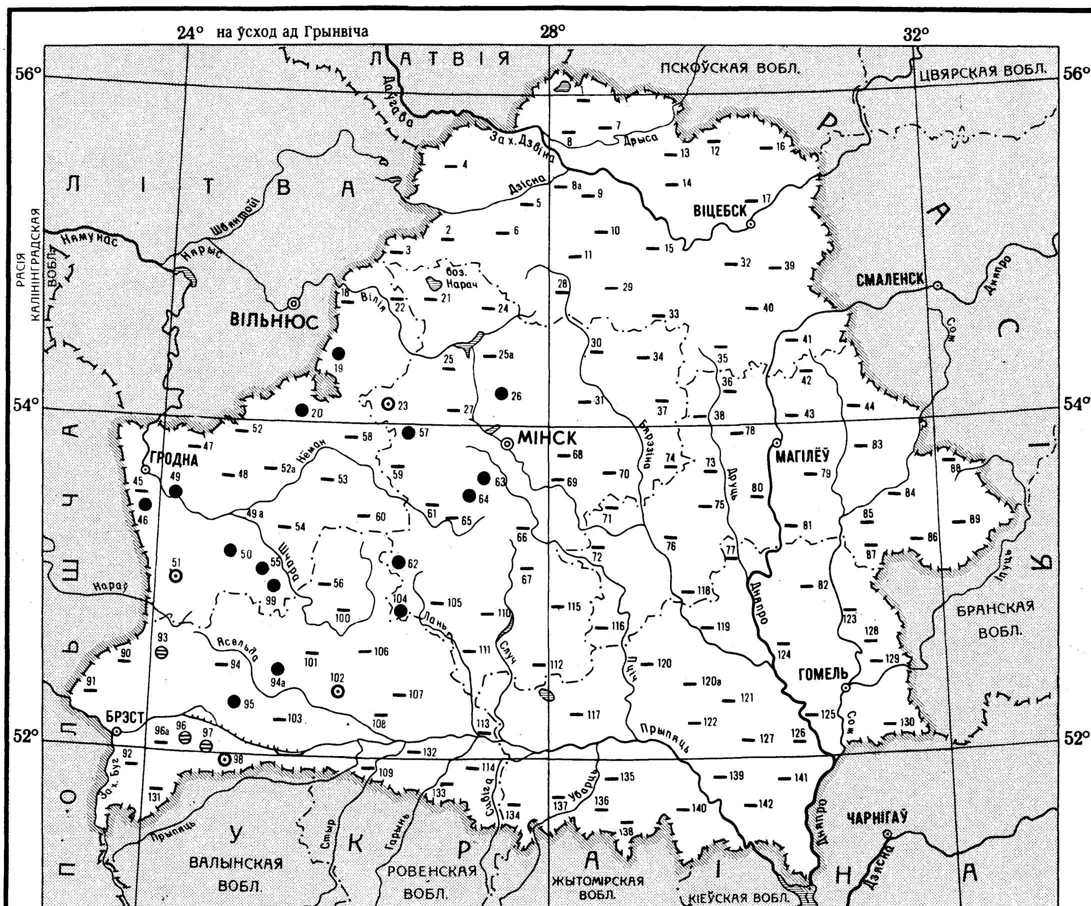
ο СПРАКУ́ДЗІЦЬ

● СПРАКУ́ДЗІЦЦА

⊙ ПРАКУ́ДА

– адсутнасць лексемы з коранем -*ПРАКУД*-

1:5 000 000

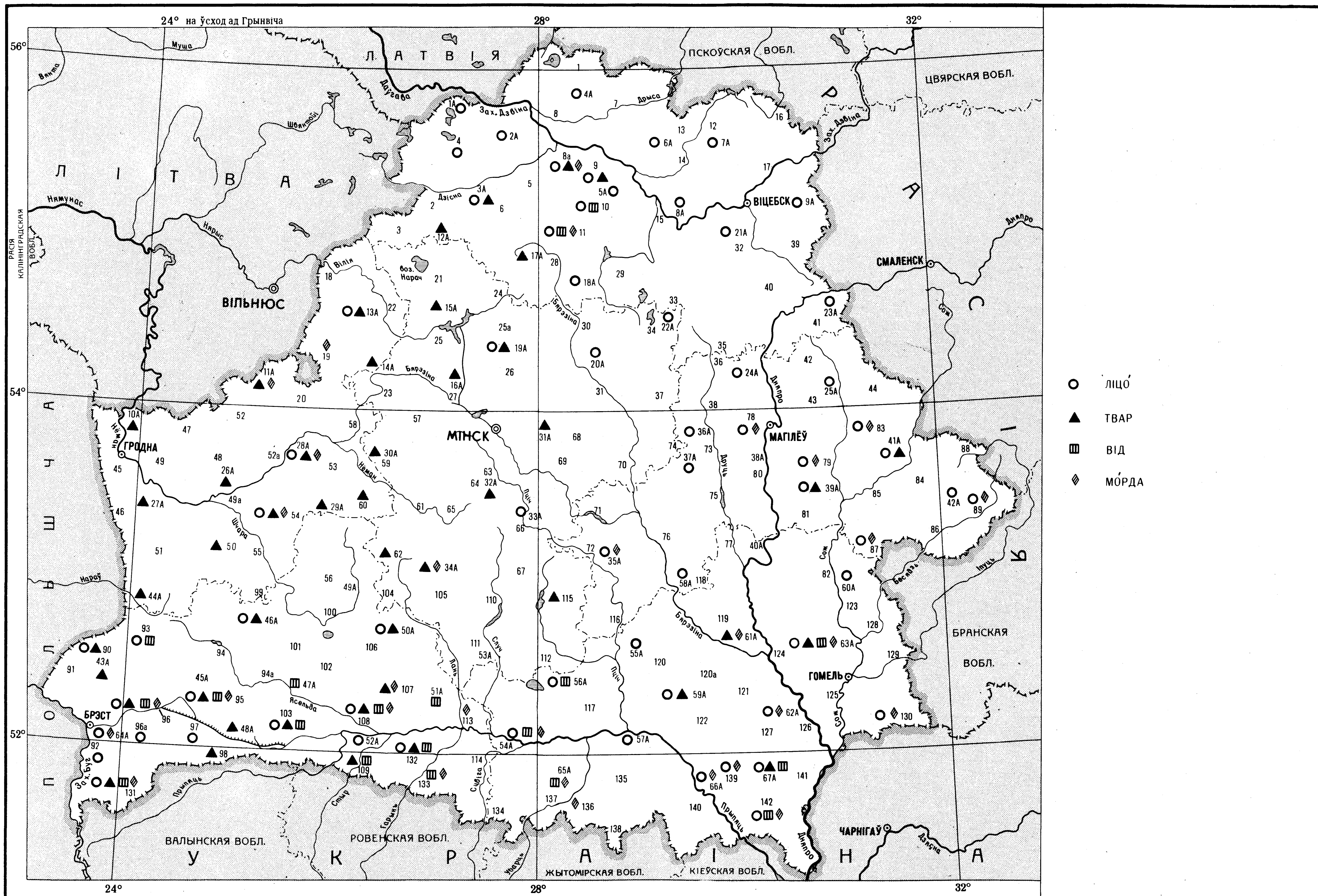
● 'БУЯНІЦЬ, БУШАВАЦЬ, ЛАЯЦЦА, ХУЛІГАНІЦЬ'

⊖ 'ЛЕНАВАЦЦА ПРАЦАВАЦЬ, ГУЛЬТАЯВАЦЬ'

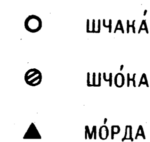
⊙ 'РОЗНЫЯ АДЗІНКАВЫЯ ЎЖЫВАННІ СЛОВА *БУНАВА́ЦЬ*'

– адсутнасць слова *БУНАВА́ЦЬ*

1:5 000 000

ліцо
твар
від
морда
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
Л А Т В І Я
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
Л І Т В А
Р А С І Я
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
П О Л Ь Ш Ч А
У К Р А І Н А
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нарач
Бярэзіна
Нёман
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Друць
Шчара
Ясельда
Случ
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
Беседзь
Іпуць
Дзясна

1:3 000 000

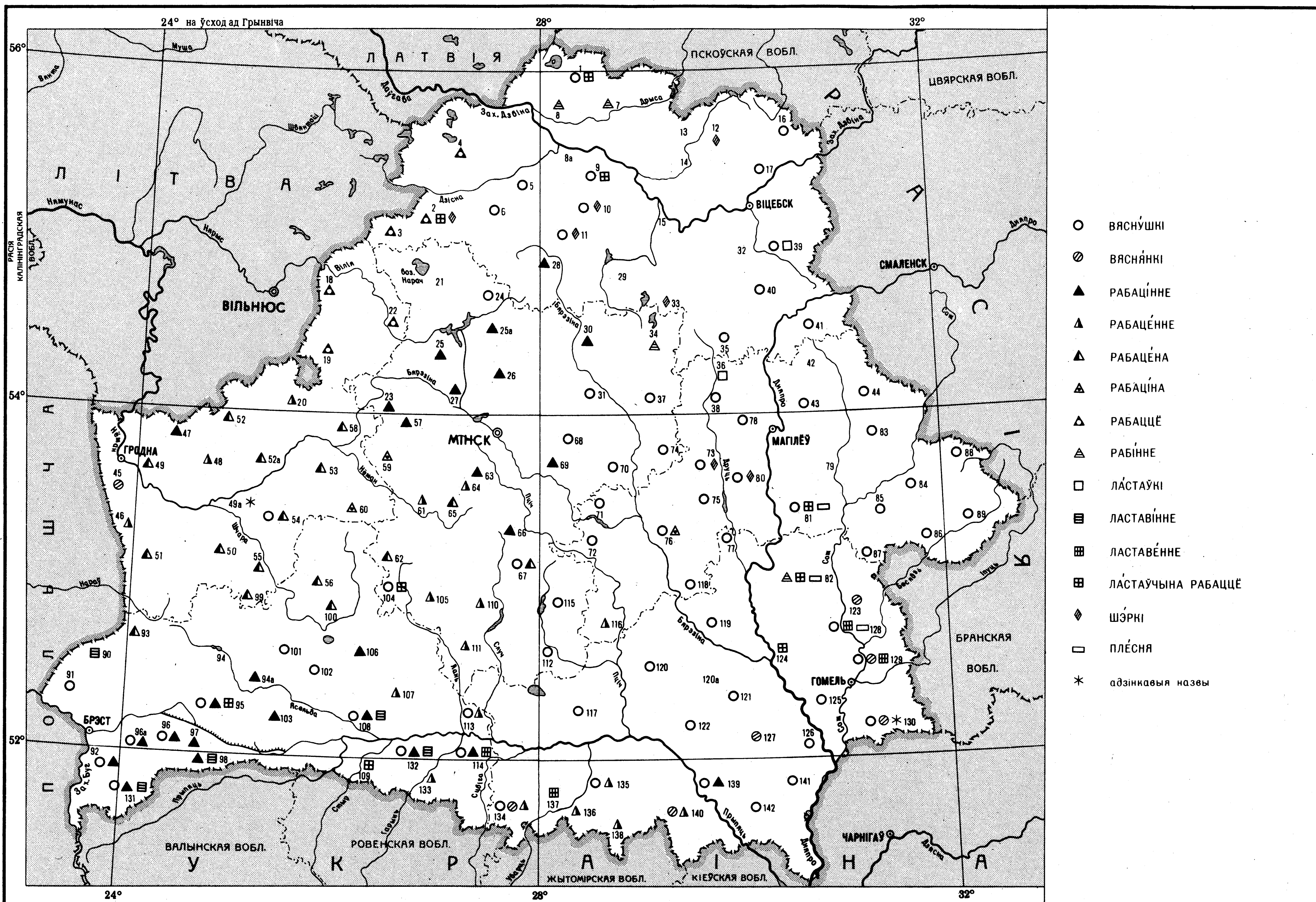

1:3 000 000

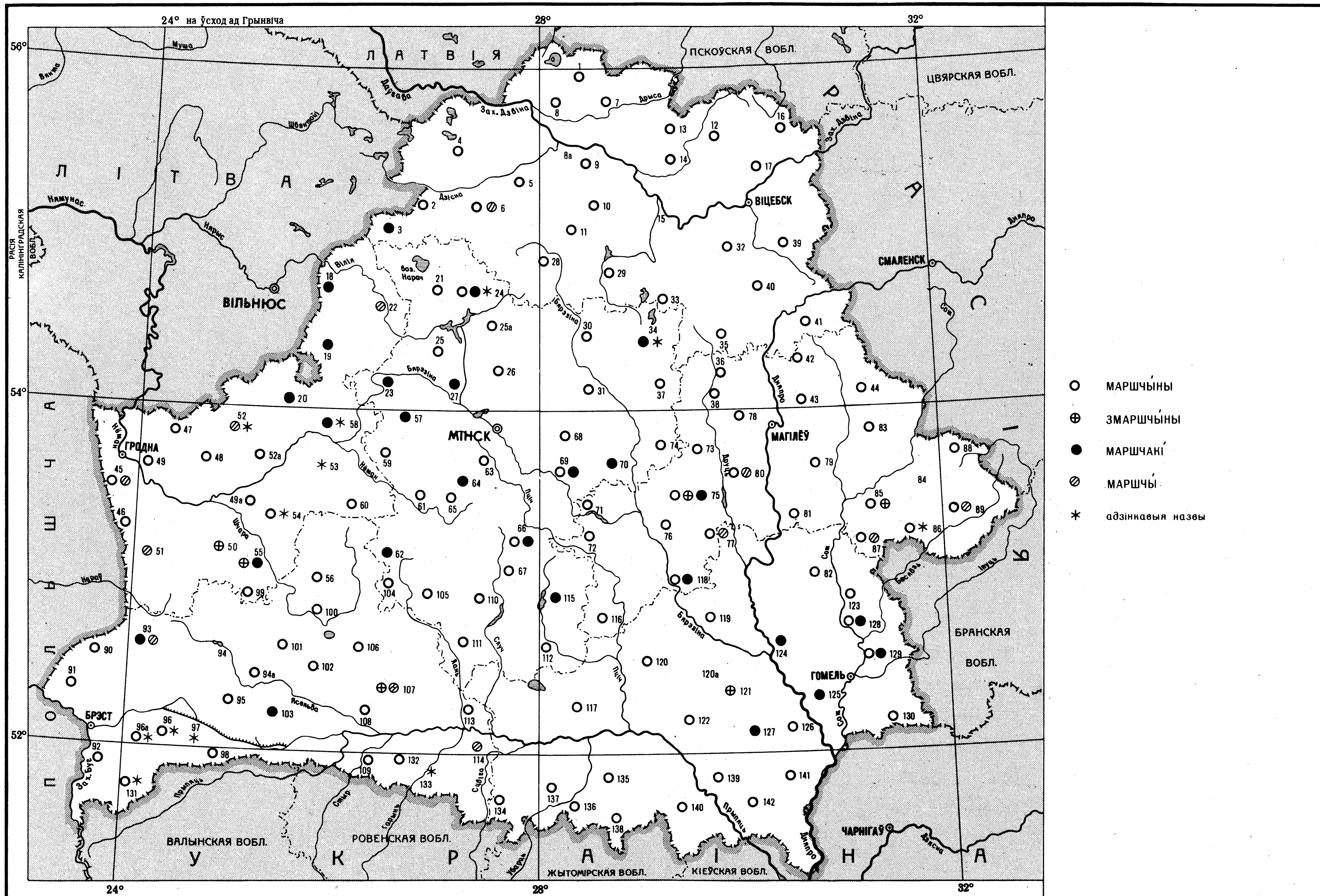
24° на ўсход ад Грынвіча

- ○ ЯГАДКІ
- ● ЯГАДЫ
- ⊘ ЯГАДНІЦЫ
- ◎ ЯГАДЗІЦЫ
- ⊕ ЯГАВІЦЫ
- ◒ ЯГАДЗІНА
- △ ШЧОКІ
- □ ПУЦКІ, ПУЦА
- ⊞ ПУЧКІ
- ◆ ГРУДКІ
- * адзінкавыя назвы
- — адсутнасць назвы

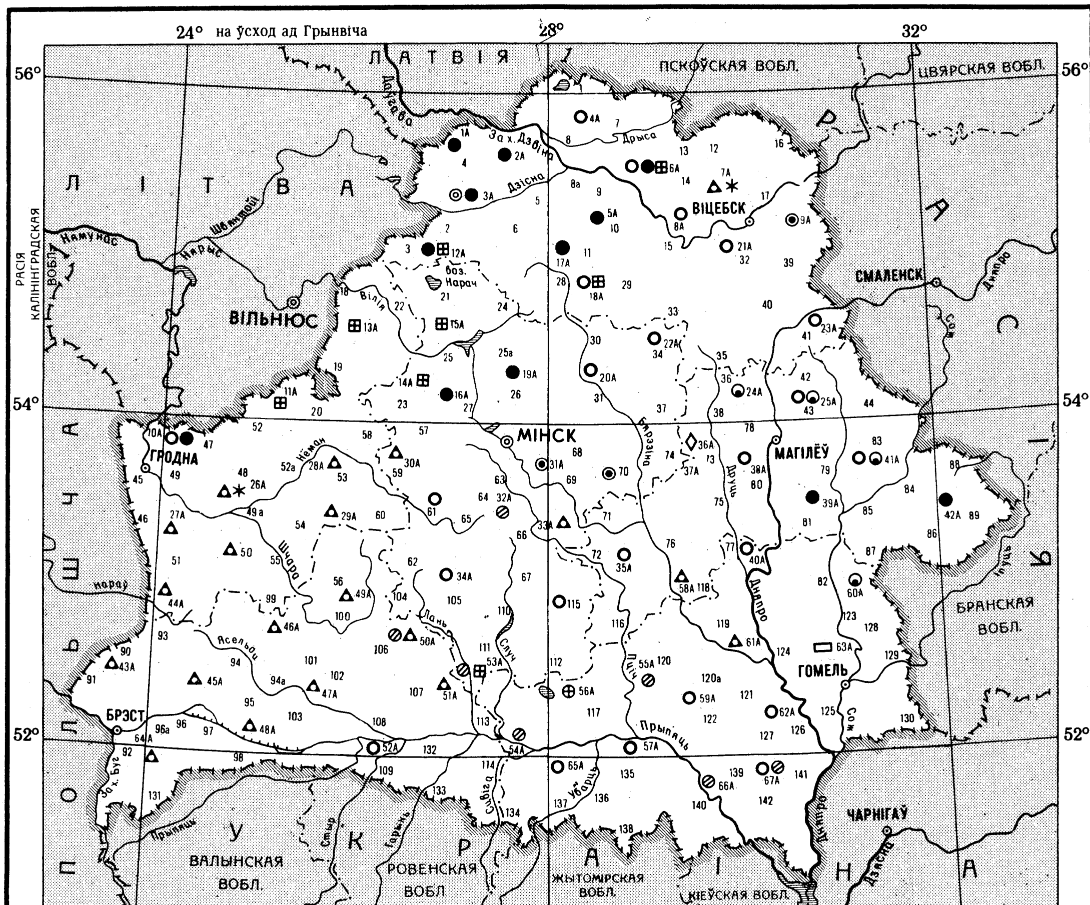

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Муша
Швянтоі
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Нараў
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Убарць
Случ
воз. Нарач
ВЯСНУШКІ
ВЯСНЯНКІ
РАБАЦІННЕ
РАБАЦЕННЕ
РАБАЦЕНА
РАБАЦІНА
РАБАЦЦЁ
РАБІННЕ
ЛАСТАЎКІ
ЛАСТАВІННЕ
ЛАСТАВЕННЕ
ЛАСТАЎЧЫНА РАБАЦЦЁ
ШЭРКІ
ПЛЕСНЯ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

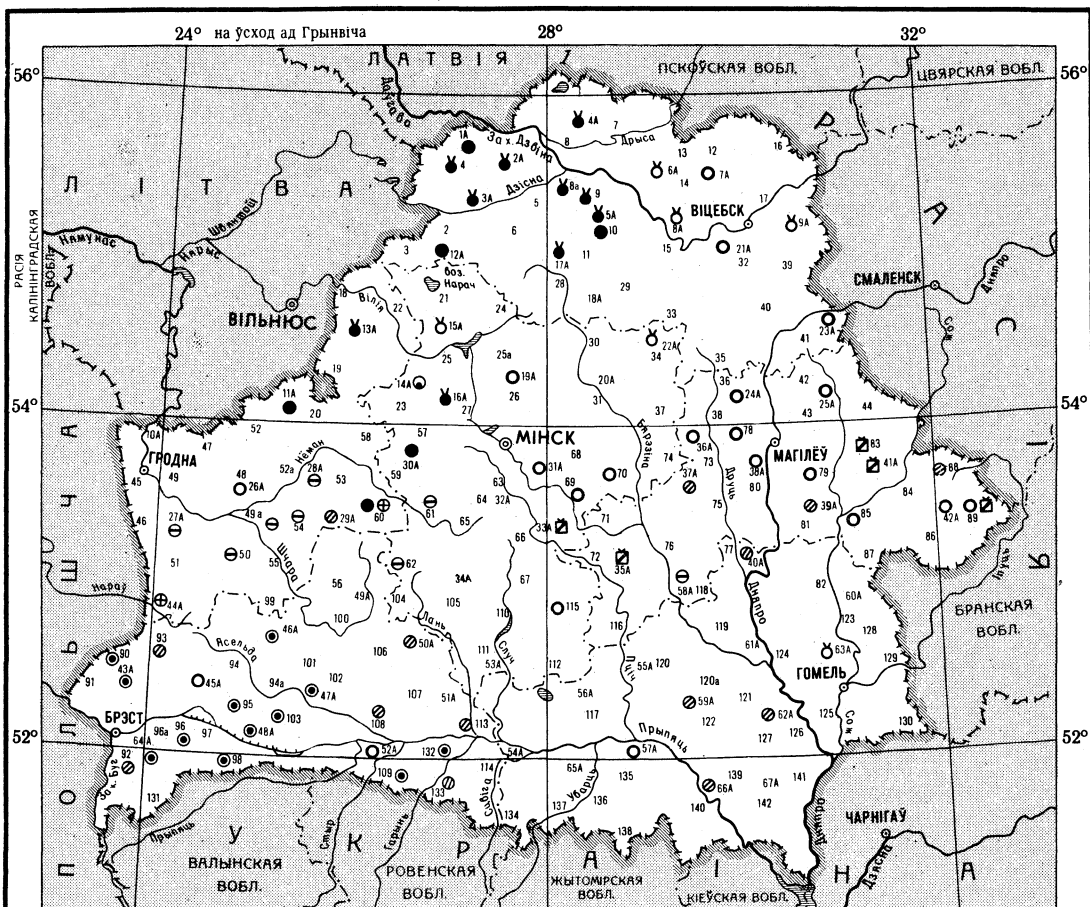

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Даўгава
Нёман
Вілія
Нарач
Воз. Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Шчара
Прыпяць
Зах. Буг
Ясельда
Случ
Піч
Іпуць
Беседзь
МАРШЧЫНЫ
ЗМАРШЧЫНЫ
МАРШЧАКІ
МАРШЧЫ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ЗРАЧО́К
ЗДРАЧО́К
ЗРАЧКО́
ЗЯРО́К
ЗРЭ́НКА
ЗРАЛКО́
ЗЕ́НКА
ЧАЛАВЕ́ЧАК
ЛЯ́ЛЬКА
ЗЕ́РНЕТКА
ЗЕ́РКАЛА
адзінкавыя назвы

1:5 000 000

● ПАВЕ́КА
ПАВЕ́ЧКА
○ ВЕ́КА
ВЕ́ЧКА
ВЕ́ЙКА
◉ ВЕ́Я
⊕ ВЕ́ЯНКА
⊖ ВЕ́ЯЛКА
ПАВЕ́ЙКА
АБЕ́ЧКА

1:5 000 000

БРОЎ

БРОВА

БРАВА

БРАВІНА

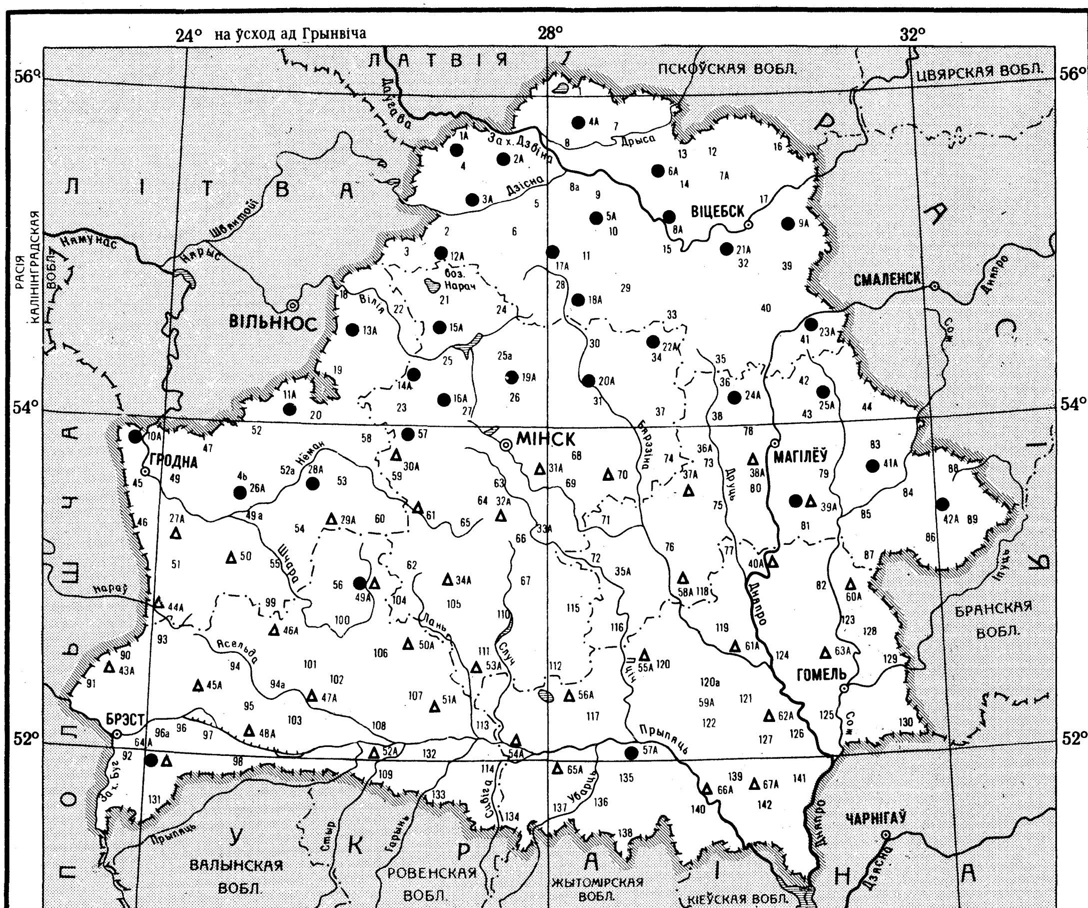
БРАВІНА

БРОВІНА

БРЫВА

БРЫВО

1:5 000 000

● ВІДЗІЦЬ

△ БАЧЫЦЬ

1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

БРЭСТ

ГОМЕЛЬ

ЧАРНІГАЎ

РАСІЯ

ПОЛЬШЧА

УКРАІНА

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

Дзвіна, Зах. Дзвіна, Дрыса, Дзісна, Вілія, Нямунас, Нярыс, Нёман, Мяча, Вента, Швянтоі, Бярэзіна, Друць, Дняпро, Сож, Беседзь, Іпуць, Шчара, Нарач, Ясельда, Пціч, Случ, Лань, Прыпяць, Стыр, Гарынь, Сцвіга, Убарць, Зах. Буг, Дзясна

ПАРУШЫНА

ПАРАШЫНА

ПОРАХ

ПАРАШОК

адзінкавыя ўтварэнні

САРЫНА

СУРЫНА

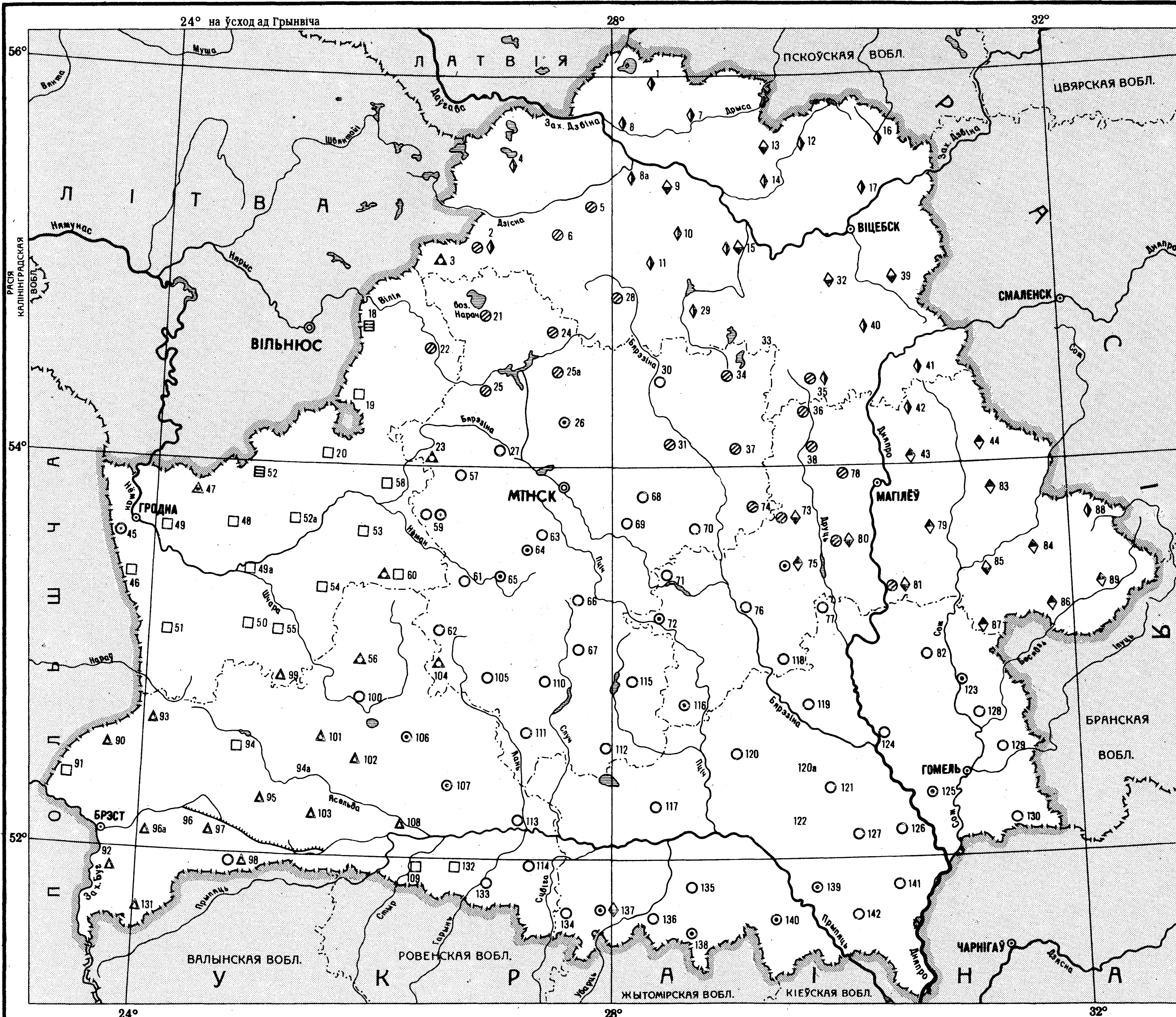
ШУМІНА

СМЯЦІНА

ЦЯРУСІНА

адзінкавыя назвы

ЗАПАРУШЫ́Ў

ЗАПАРУ́ШЫЎ

ЗАПАРО́ШЫЎ

адзінкавыя ўтварэнні з той жа асновай

ЗАЦЕРУСІ́Ў

ЗАЦЯРУСІ́Ў

ЗАЦЕРУШЫ́Ў

ЗАТРУСІ́Ў

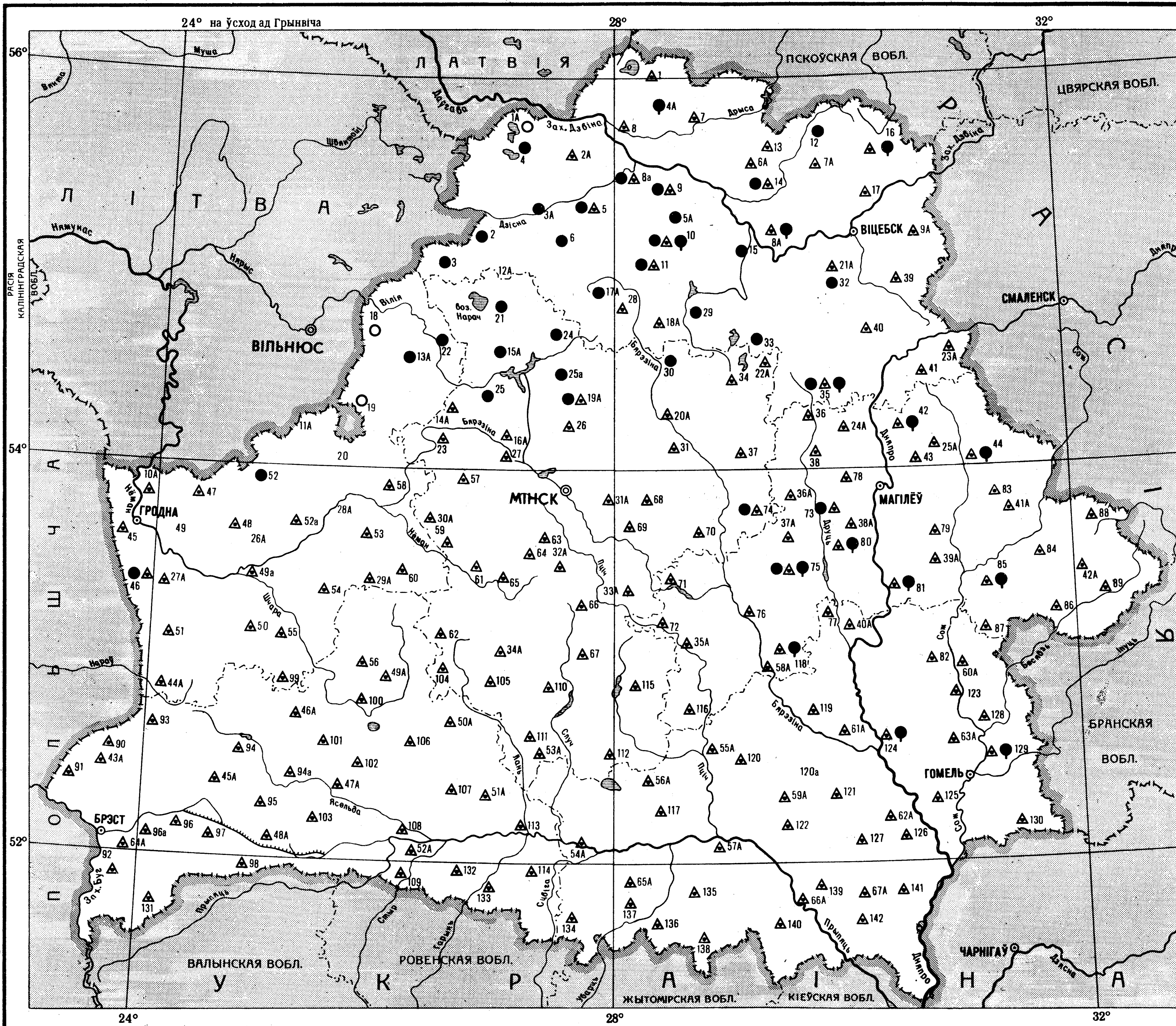
ЗАТРО́С

ЗАСО́РЫЎ

ЗАСАРЫ́Ў

ЗАСУРЫ́Ў

1:3 000 000

1:3 000 000

● ву́сны
○ у́сты
△ гу́бы
♦ грыбы́

ДЗЯСНЫ

Карта № 53

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

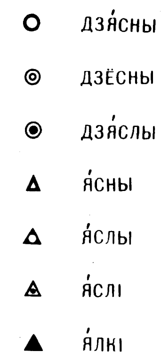
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

РАСІЯ

УКРАІНА

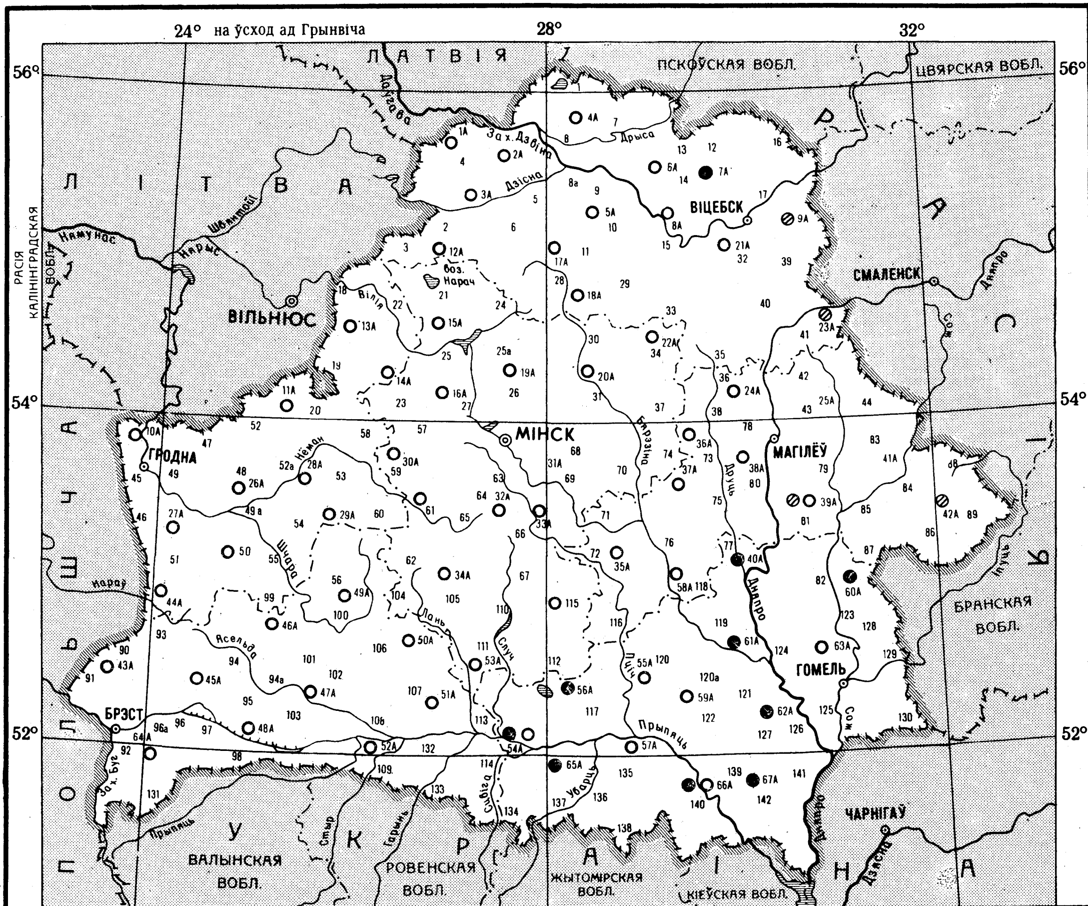

1:3 000 000

- ○ скі́віцы
- △ пашчэ́нкі
- ◬ па́шчакі
- ▨ шчэ́лепы
- ⊡ шчэ́леты
- ◆ са́нкі
- 0 чэ́люсці
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

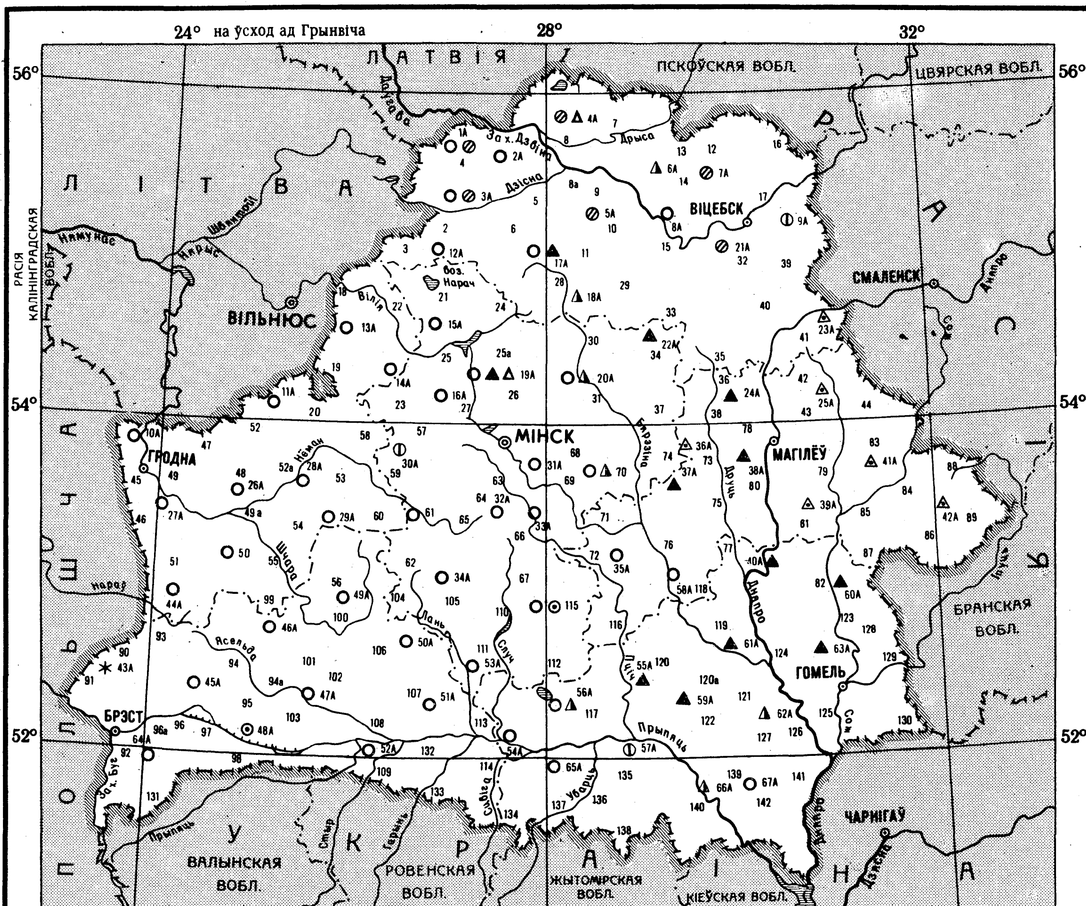

НЕ́БА

НЁБА

ПАДНЯБЕ́ННЕ

1:5 000 000

○ СЛІ́НА

⦶ СЛІНА́

⊙ СЛІ́НЯ

⊘ СЛІ́НКІ

▲ СЛЮ́НА

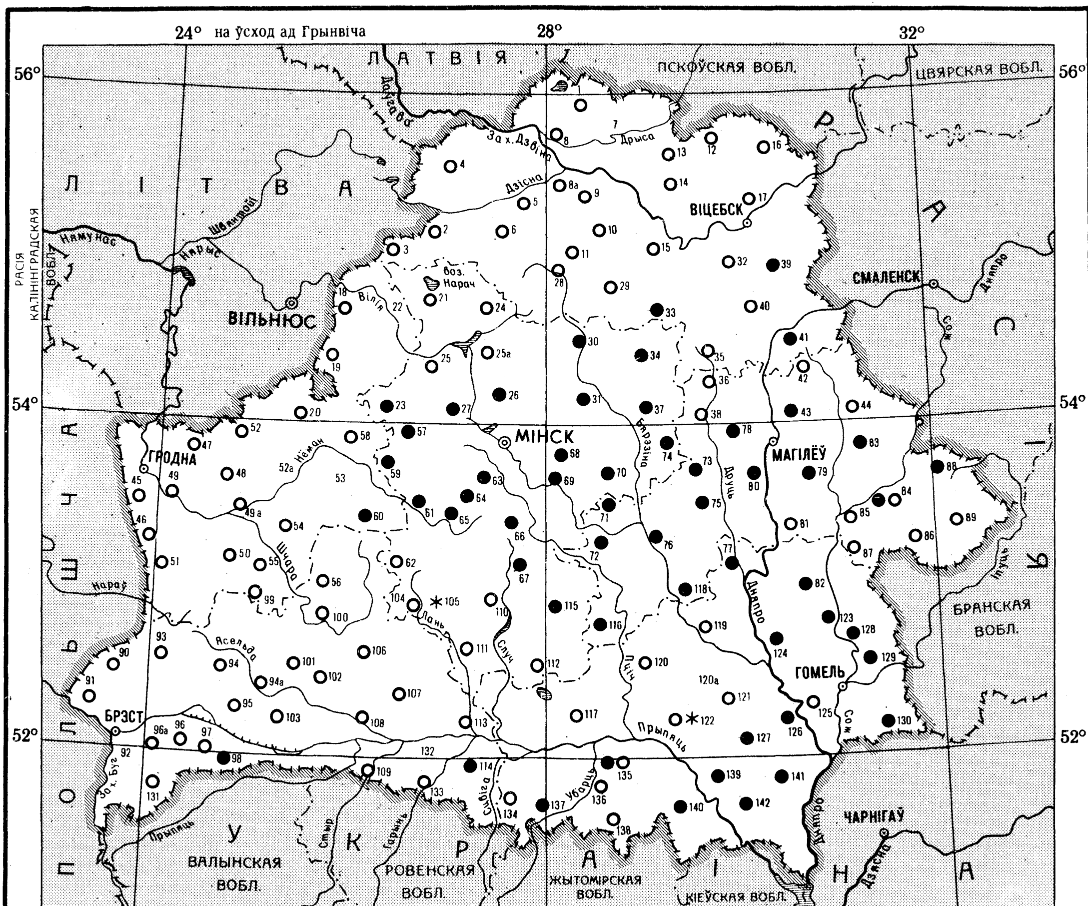
◭ СЛЮНА́

◬ СЛЮ́НЯ

△ СЛЮ́НКІ

✶ адзінкавая назва

1:5 000 000

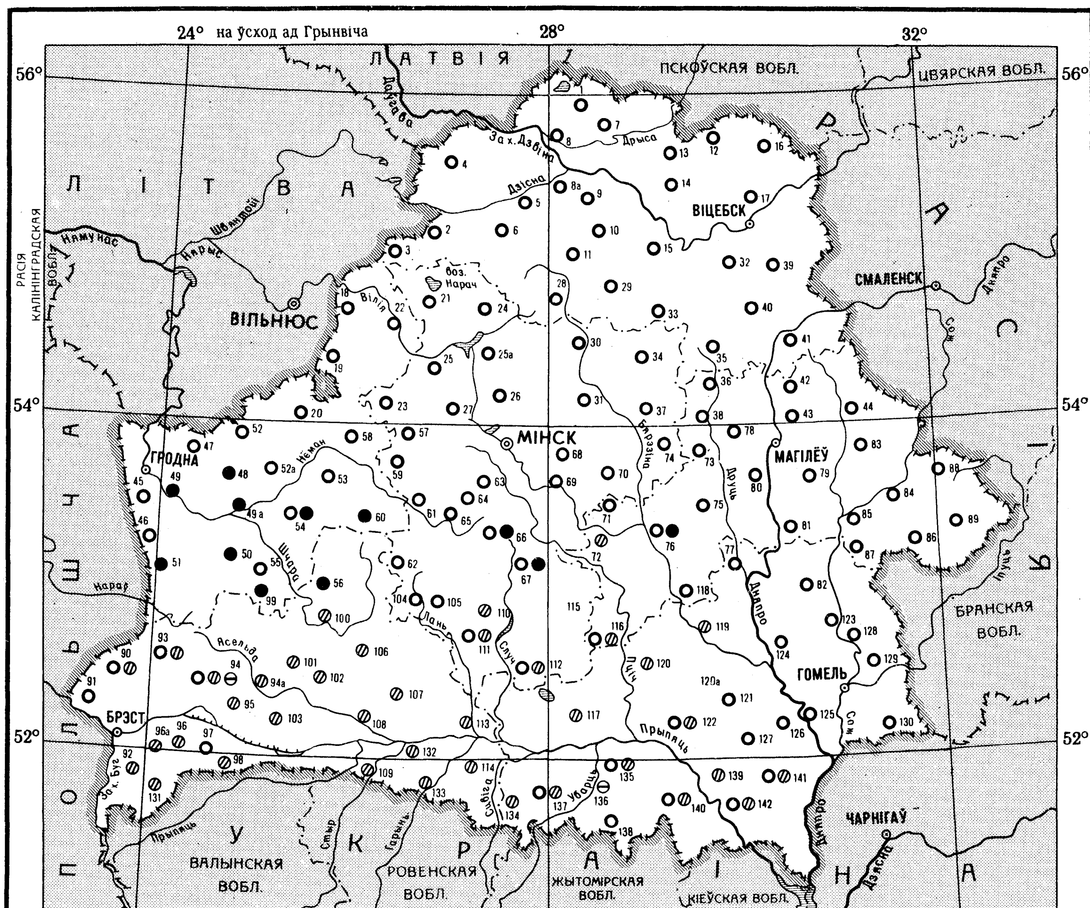
● АГЛУ́ХНУЦЬ

○ АГЛО́ХНУЦЬ

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ВЫСМАРКАЦЬ (нос)

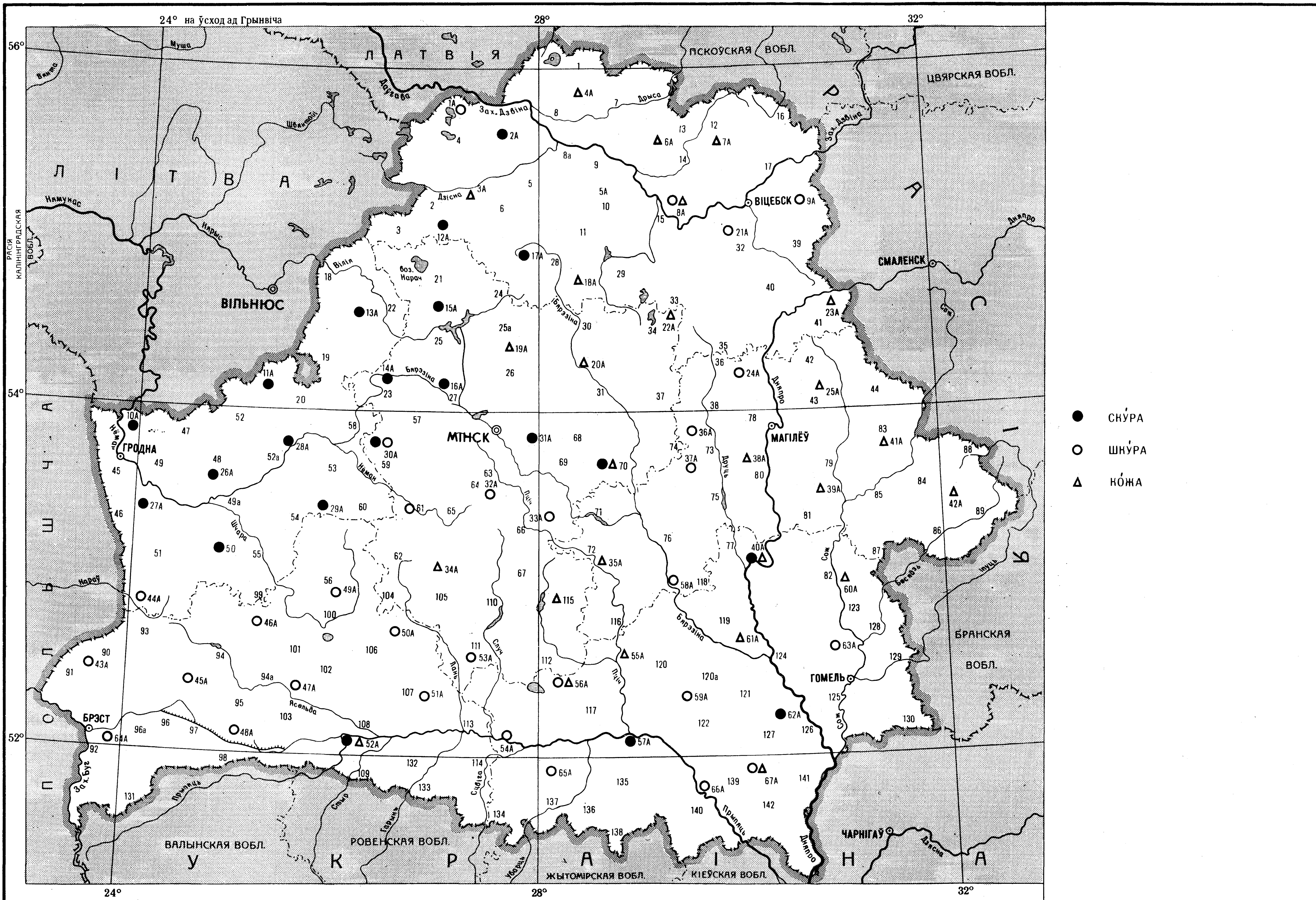
ВЫСМАРКАЦЬ

ВЫСНЯКАЦЬ

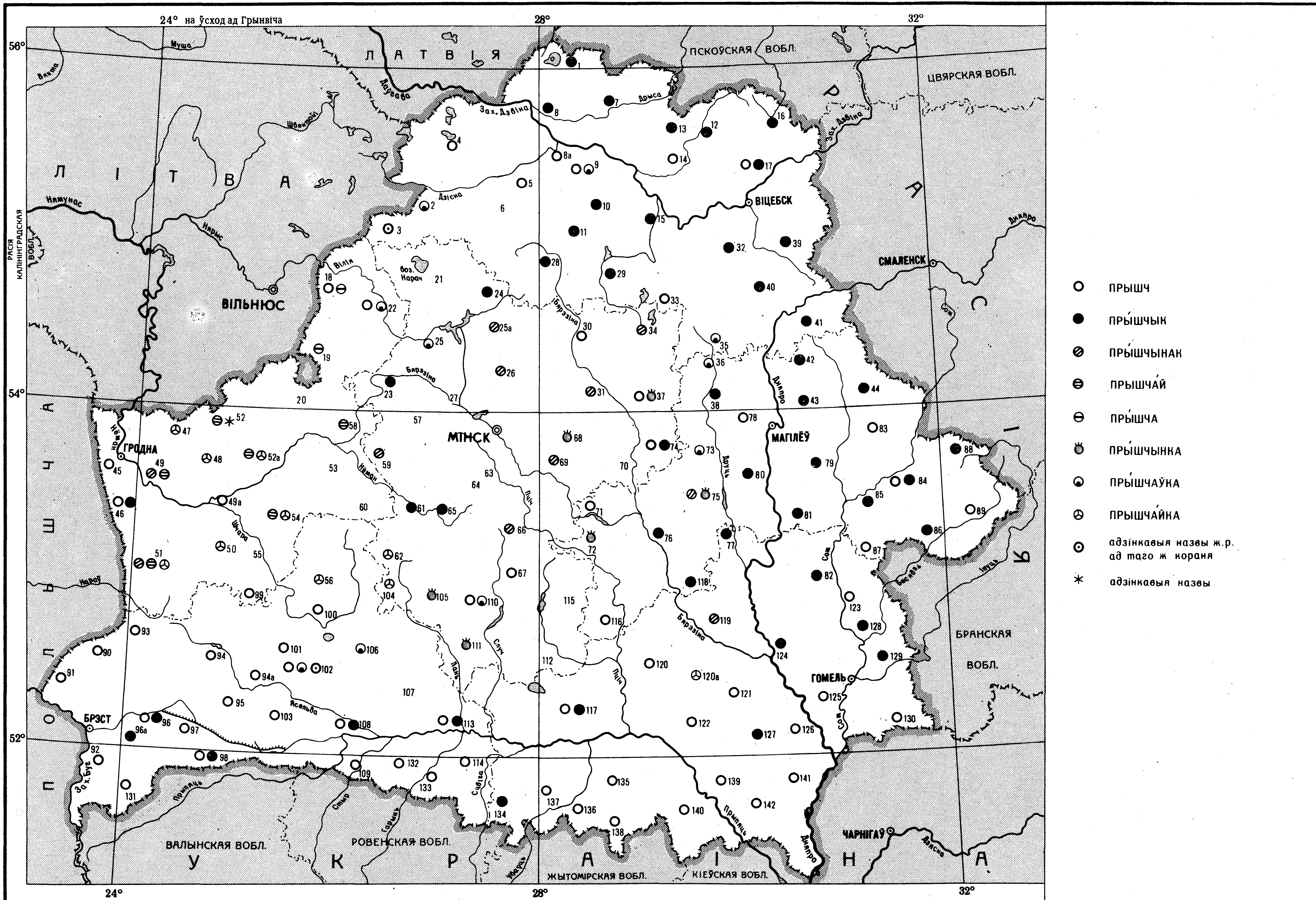
ВЫСЯКАЦЬ

ВЫСАКАЦЬ

1:5 000 000

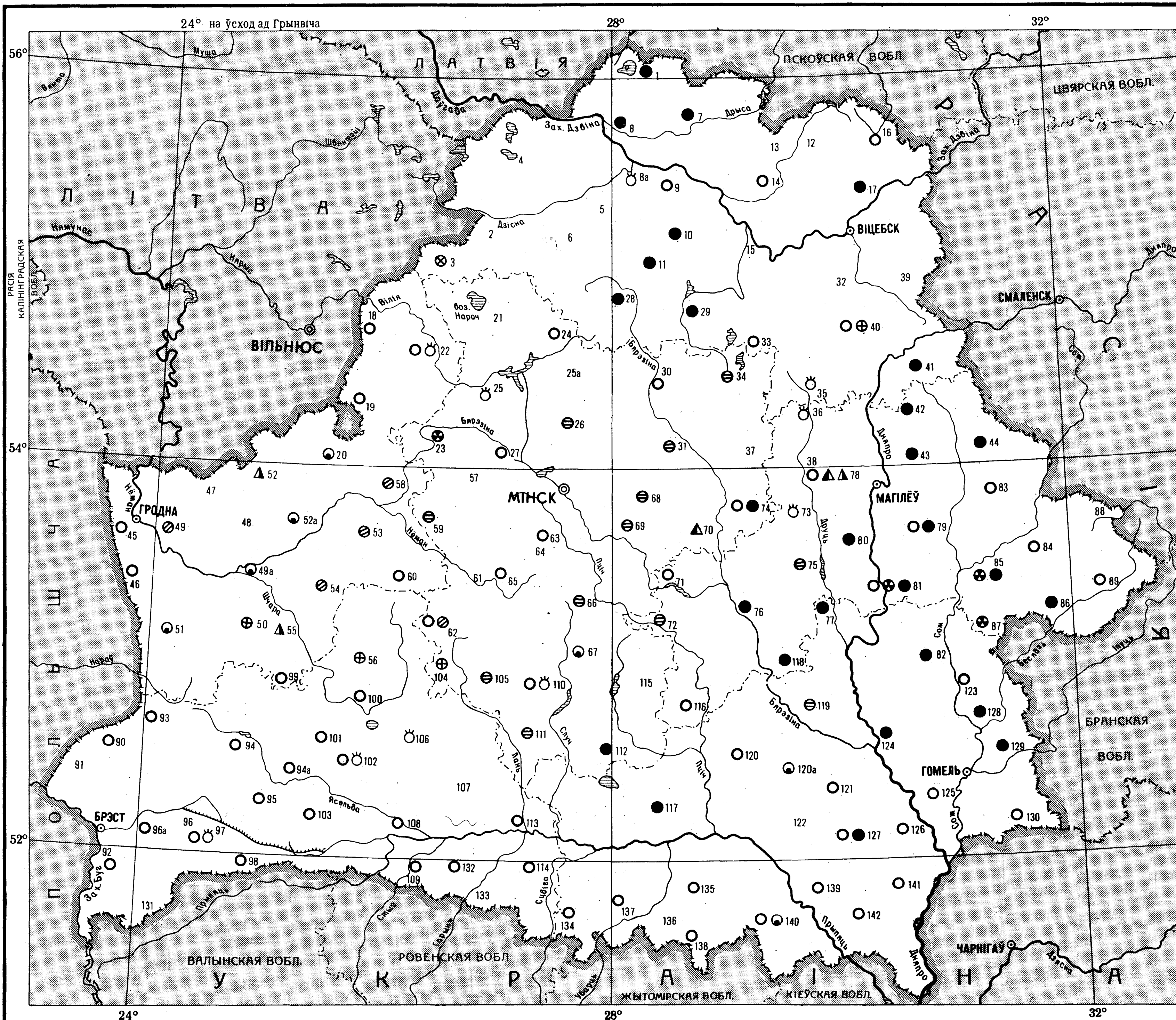

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нарач
Шчара
Нараў
Ясельда
Лань
Случ
Пціч
Друць
Дняпро
Сож
Бесядзь
Іпуць
Прыпяць
Стыр
Гарынь
Убарць
Сцвіга
Зах. Буг
Мухавец
Дзясна
Шальчэ
Мушa
Вянта
Дaўгава
СКУ́РА
ШКУ́РА
КО́ЖА

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Нараў
Ясельда
Зах. Буг
Прыпяць
Стыр
Гарынь
Случ
Лань
Птыч
Друць
Дняпро
Сож
Іпуць
Бесядзь
Мёрыч
Убарць
Дзясна
прышч
прышчык
прышчынак
прышчай
прышча
прышчынка
прышчаўка
прышчайка
адзінкавыя назвы ж.р. ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

ПРЫШЧЫКІ (мн. л.)

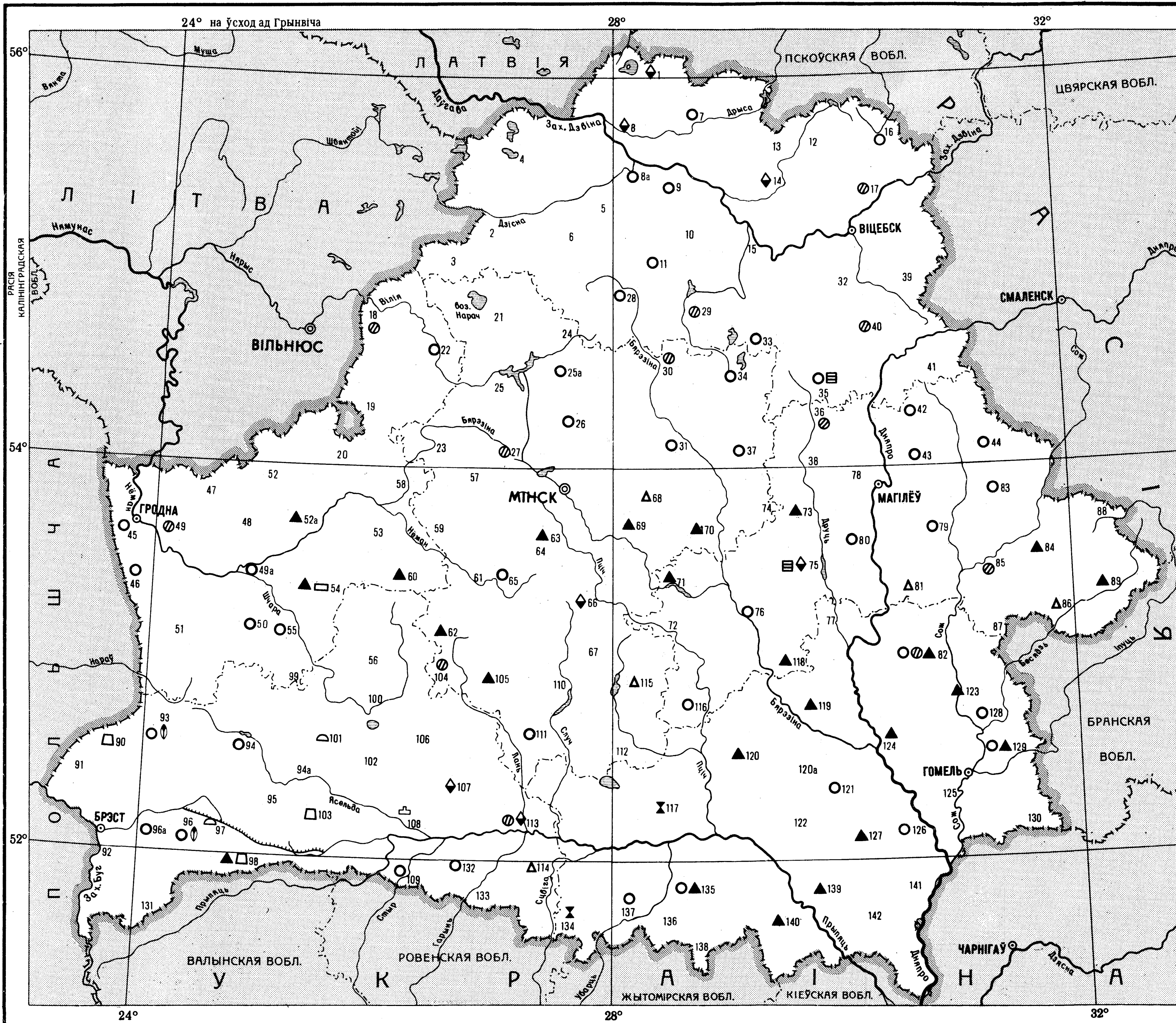

- ПРЫШЧЫ
- ПРЫШЧАІ
- ПРЫШЧАЕ
- ПРЫШЧАКІ
- ПРЫШЧЫКІ
- ПРЫШЧАЎКІ
- ПРЫШЧЫНКІ
- ПРЫШЧАЙКІ
- ПРЫШЧВЫ
- БОЛЬКІ
- БАЛЯЧКІ

1:3 000 000

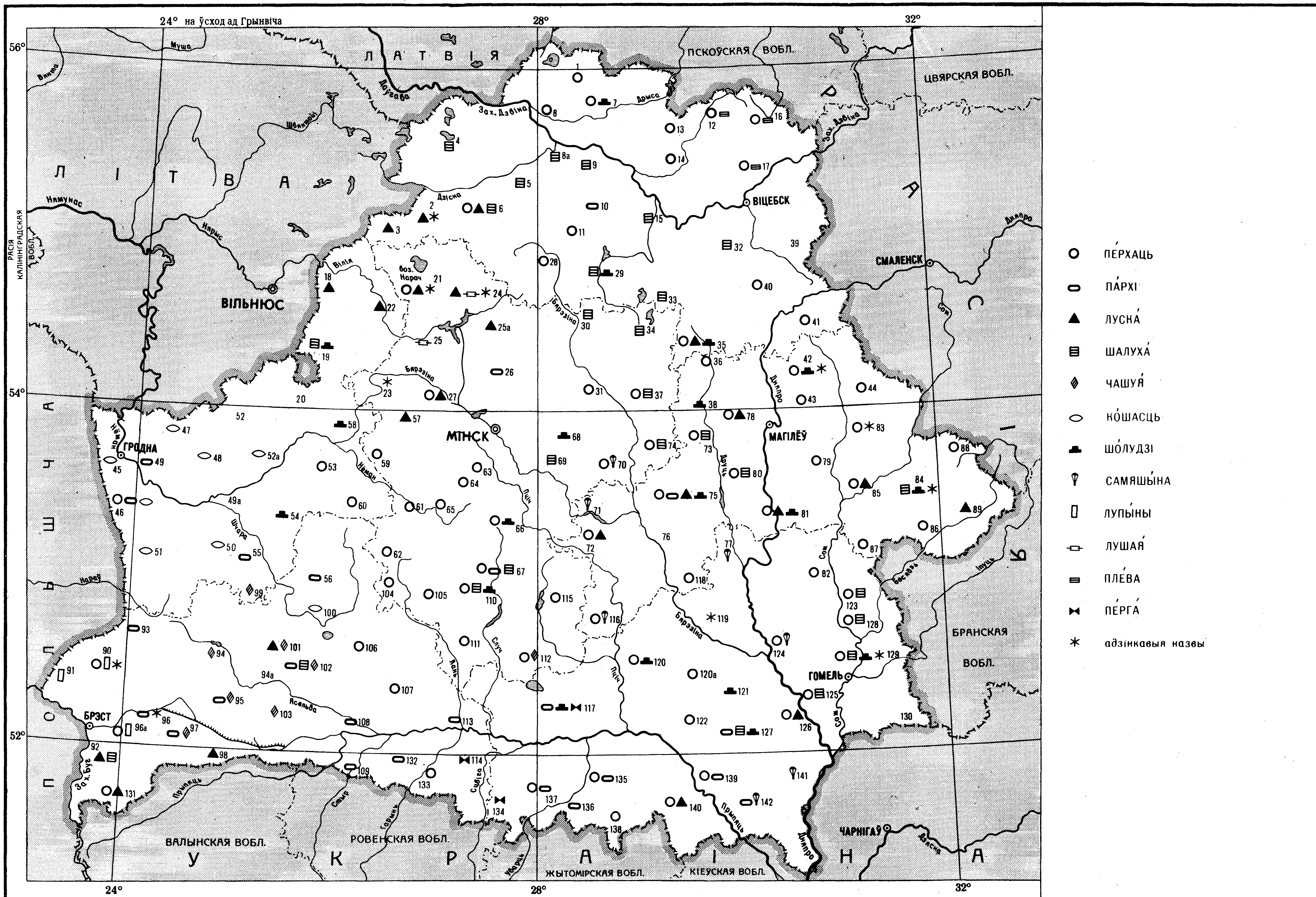
ПРЫШЧЫКІ ПАЎСКАКВАЛІ

Карта № 62

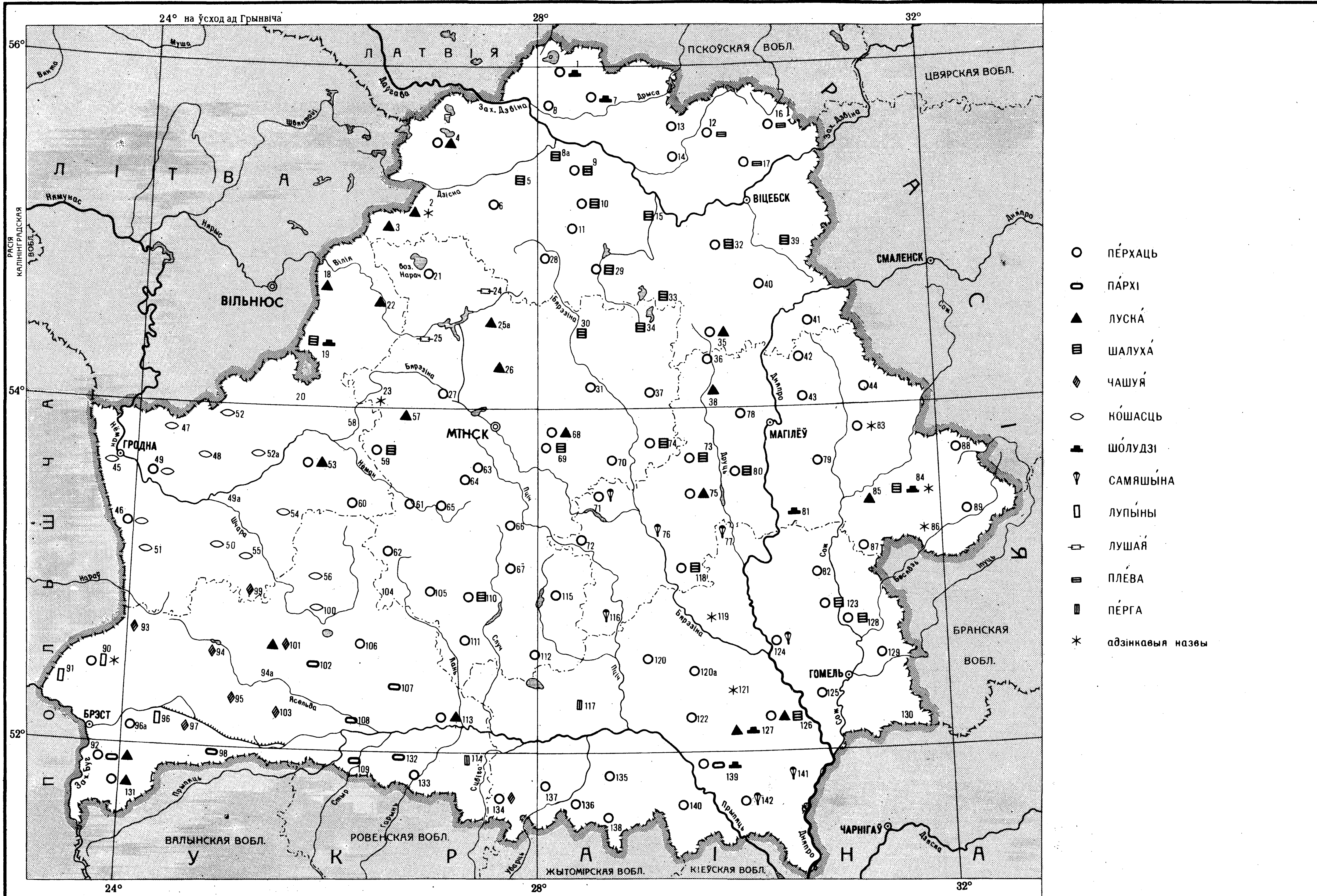
ПАЎСКАКВАЛІ
УСКОЧЫЛІ
ПАЎСХВАТВАЛІСЯ
ПАЎСХАПВАЛІСЯ
ПАЎСПРЫГВАЛІ
ПАСЕЛІ
ПАЗБЯГАЛІ
ПАВЫЛАЗІЛІ
ПАВЫСТУПАЛІ
ВЫСЫПАЛІСЯ
ПАВЫХОДЗІЛІ
НАШЛІСЯ

1:3 000 000

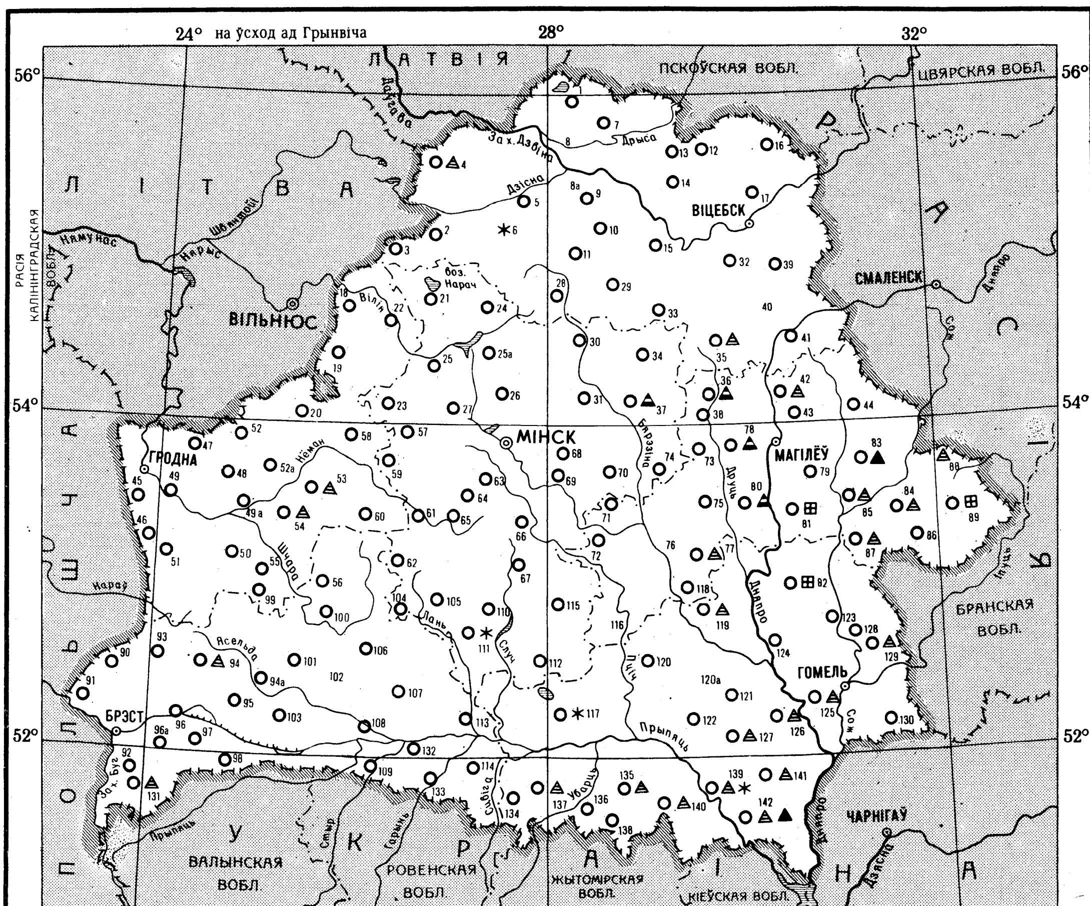

ПЕРХАЦЬ
ПАРХІ
ЛУСКА
ШАЛУХА
ЧАШУЯ
КОШАСЦЬ
ШОЛУДЗІ
САМЯШЫНА
ЛУПЫНЫ
ЛУШАЯ
ПЛЕВА
ПЕРГА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
ПЕ́РХАЦЬ
ПА́РХІ
ЛУСКА́
ШАЛУХА́
ЧАШУЯ́
КО́ШАСЦЬ
ШО́ЛУДЗІ
САМЯШЫ́НА
ЛУПЫ́НЫ
ЛУШАЯ́
ПЛЕ́ВА
ПЕ́РГА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ

1:3 000 000

КАРОСТА

ЧАСОТКА

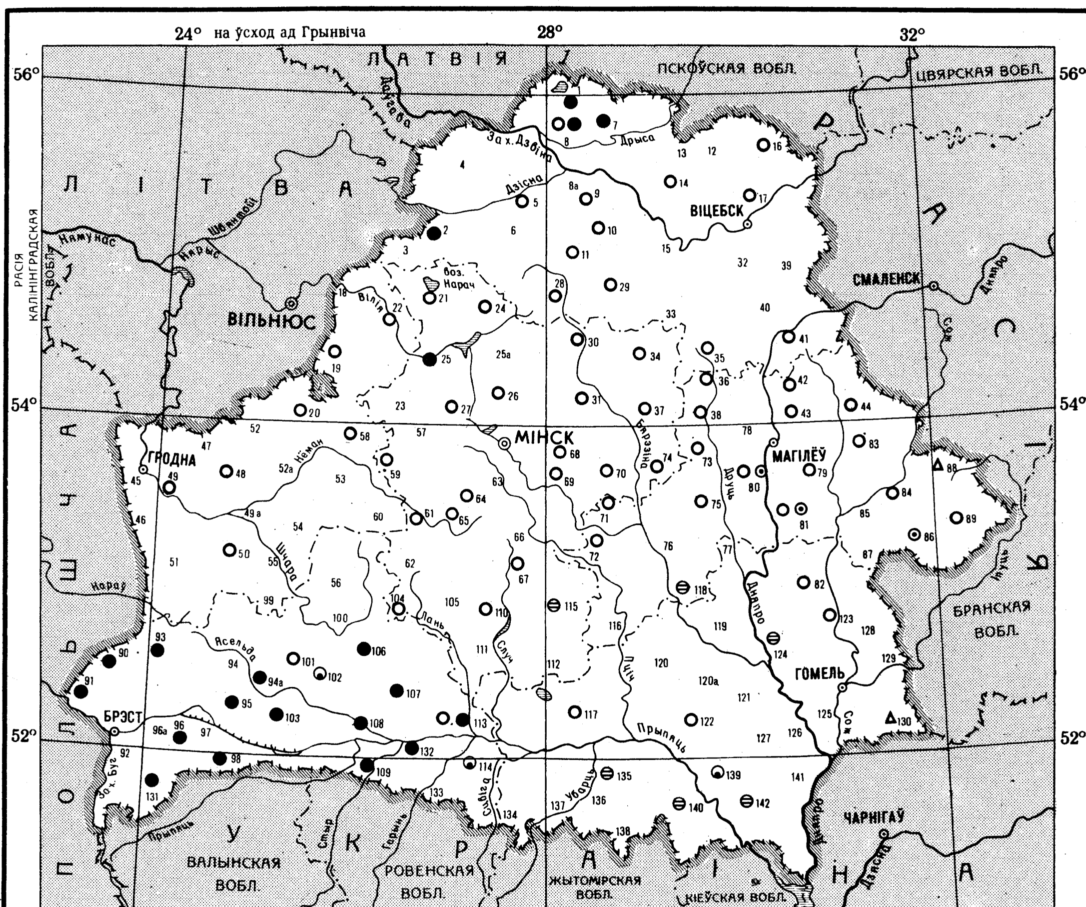
ЧОСКА

НАЧОСКА

НЕЧЫСЦЬ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КАРО́СЛІВЫЯ

КАРО́СТАВЫЯ

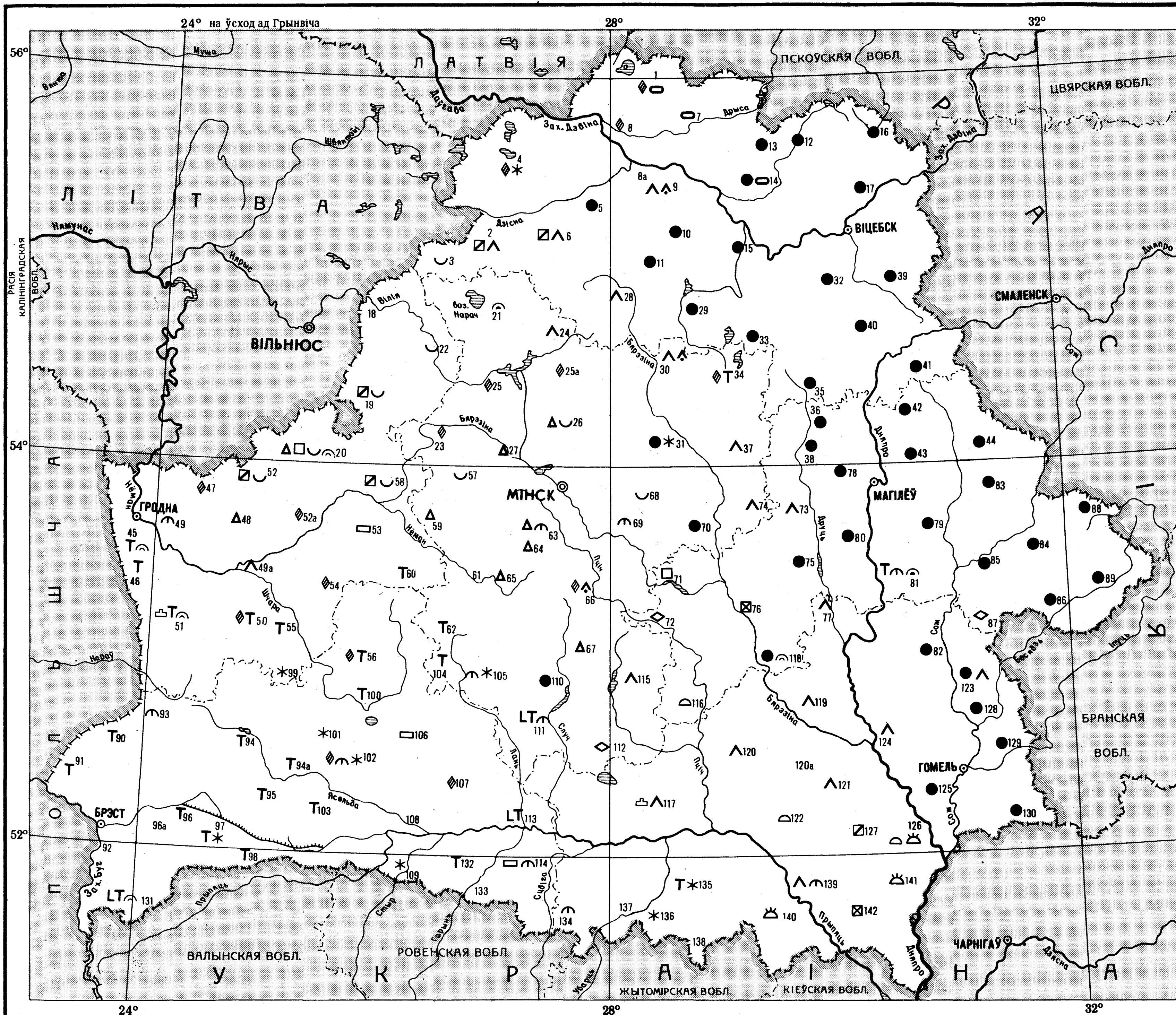
КАРО́СЦЕВЫЯ

КАРАСЛІ́ВЫЯ

КАРАСЛЯ́ВЫЯ

ЧАСО́ТАЧНЫЯ

1:5 000 000

НАЗВЫ ДРОБНЫХ ТРЭШЧЫНАК, ШУРПАТАСЦІ І ЧЫРВАНІ НА СКУРЫ НОГ

- ● ЦЫ́ПКІ
- △ КУРАНЯ́ТЫ
- □ ЦІПЛЯ́ТЫ
- ◪ ПЕТУХІ́
- ⊠ ПЕЎНІКІ́
- ▭ РАСКО́ЛІНЫ
- ◈ РЭ́ПЫ
- ◇ РЭ́ПАЎКІ
- ⊂⊃ ЖУРАВЫ́
- ⌓ СЕ́ВЕРКА
- ⌓ СІ́ВЕРКА
- ⏊ ВЕ́ТРАНІЦА

ДЗЕЯСЛОВЫ ПАШКОДЖАННЯ ПАВЕРХНІ СКУРЫ НА НАГАХ АД ВЕТРУ І ВАДЫ

- Λ ПАСЕ́ВЕРЫЛІ
- Λ ПАСІ́ВЕРЫЛІ
- L ПАЛО́ПАЛІСЯ
- T ПАТРЭ́СКАЛІСЯ
- ◡ ПАШЧАПА́ЛІСЯ
- ⌒ ПАКАЛО́ЛІСЯ
- ⌒ ПАПЕ́НКАЛІСЯ
- ⌒ ПАСКЯПА́ЛІСЯ
- ✱ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ

КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

Зах. Дзвіна

Дзвіна

Дзісна

Вілія

Нёман

Бярэзіна

Днепр

Сож

Прыпяць

Ясельда

Шчара

Піна

Случ

Птыч

Друць

Беседзь

Іпуць

Зах. Буг

Гарынь

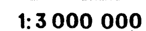
Стыр

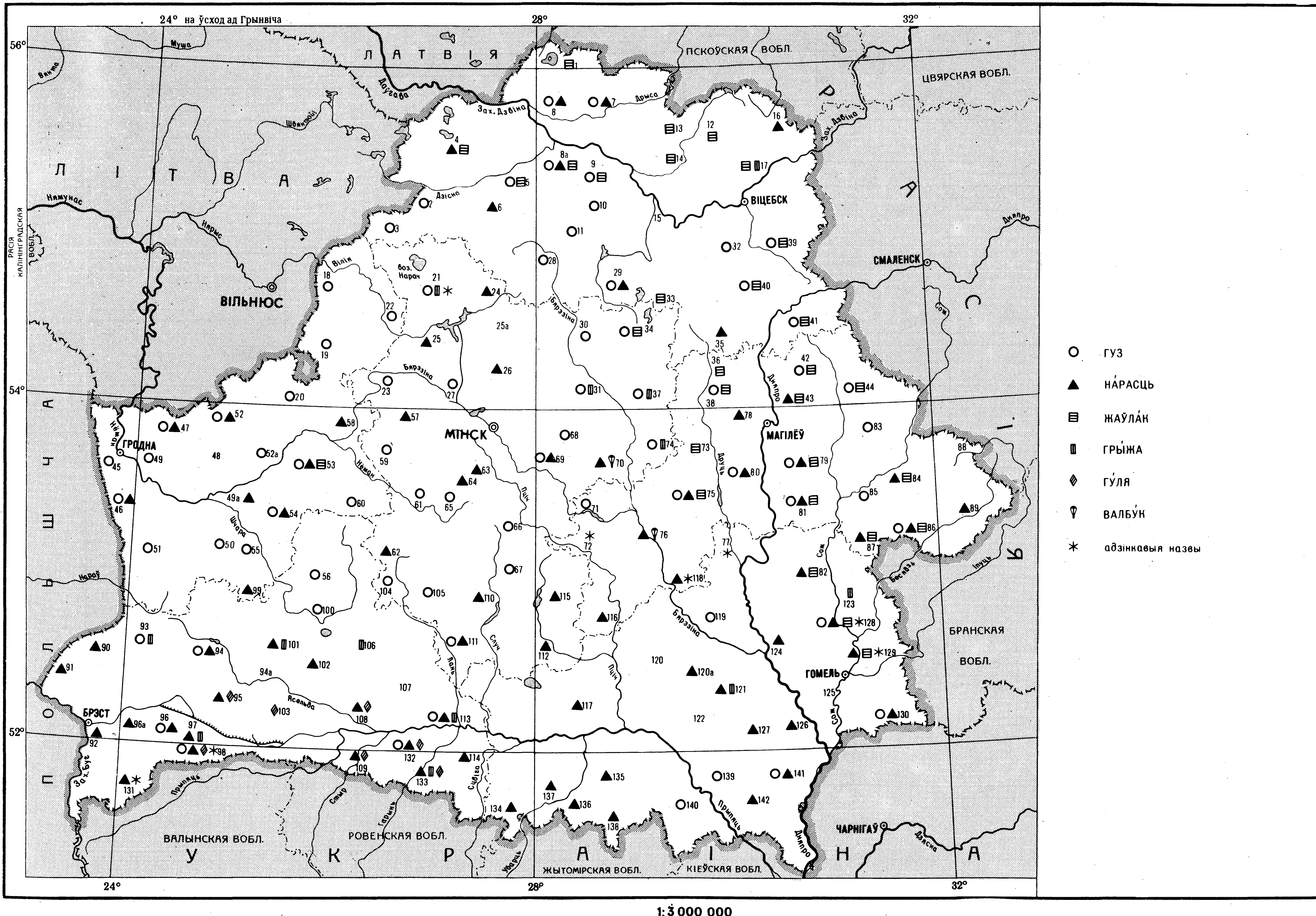
Убарць

Дзясна

Нарач

- ○ БАРО́ДАЎКІ
- ● БАРАДА́ЎКІ
- ⊖ БАРО́ДЗЯЎКІ
- ◒ БАРАДЗЕ́ЎКІ
- △ ДЗІЧ
- ▲ ДЗІ́ЧКА
- ⊞ СРА́ЧКІ
- ⌂ КАРП
- ✶ адзінкавыя назвы

ГУЗ
НА́РАСЦЬ
ЖАЎЛА́К
ГРЫ́ЖА
ГУ́ЛЯ
ВАЛБУ́К
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1: 3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · ВІЛЬНЮС · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. · ПОЛЬШЧА · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ · СМАЛЕНСК · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · УКРАІНА · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · ЧАРНІГАЎ

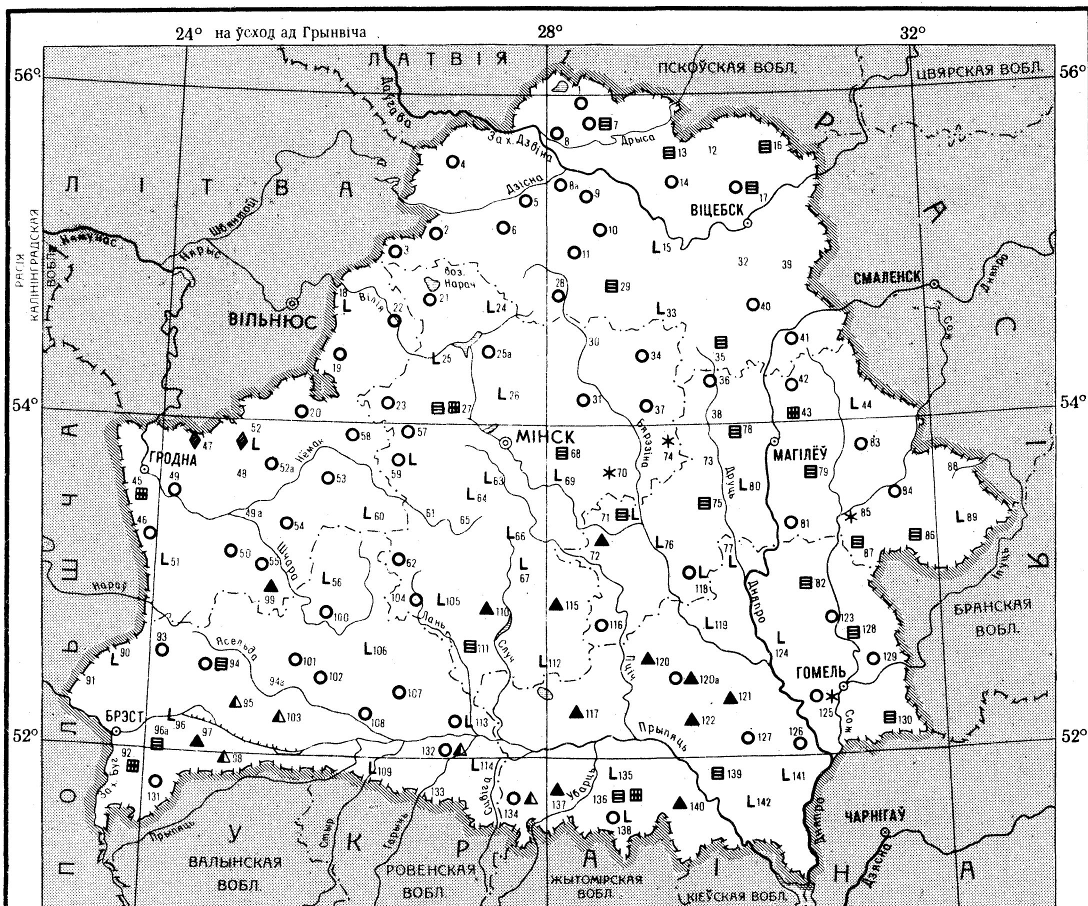
ВІЦЕБСК · МІНСК · ГРОДНА · МАГІЛЁЎ · ГОМЕЛЬ · БРЭСТ

- ○ СКУ́ЛА
- СКУЛА́
- СКУ́ЛКА
- СКУЛЯ́НКА
- СКУ́ЛІНА
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ▲ ЧЫР
- ЧЫ́РЫ
- △ ЧЫ́РА
- ЧЫРА́К
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ◐ ЗГУ́ЛА
- ✳ адзінкавыя назвы

ПАЧЫРВАНЕННЕ ВАКОЛ СКУЛЫ

Карта №71

○ во́гнік

▲ я́трась

◭ ятра́

▤ красната́

⊞ пакрасне́нне

♦ злосць

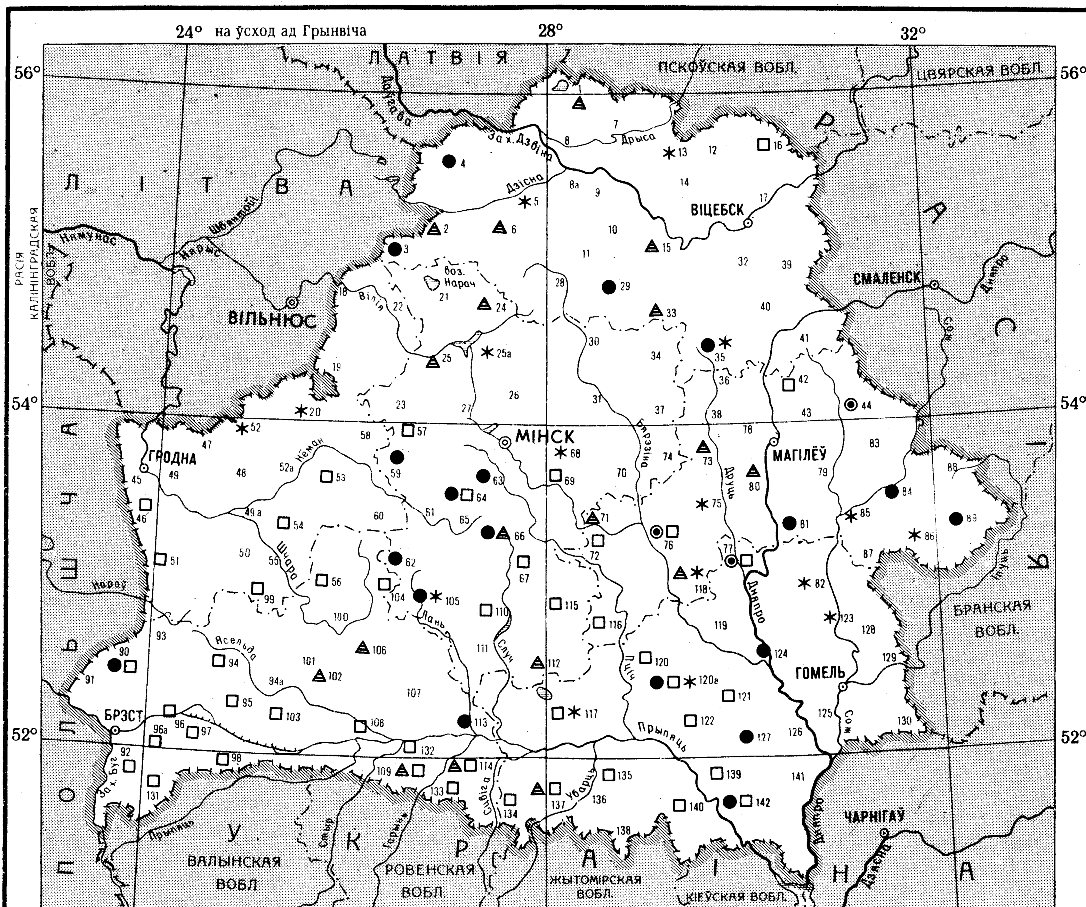
L апісальныя назвы

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ЧЫРВАНЕЕ (вакол раны)

Карта №72

СЛОВЫ З КОРАНЕМ

● -ЧЫРВ-

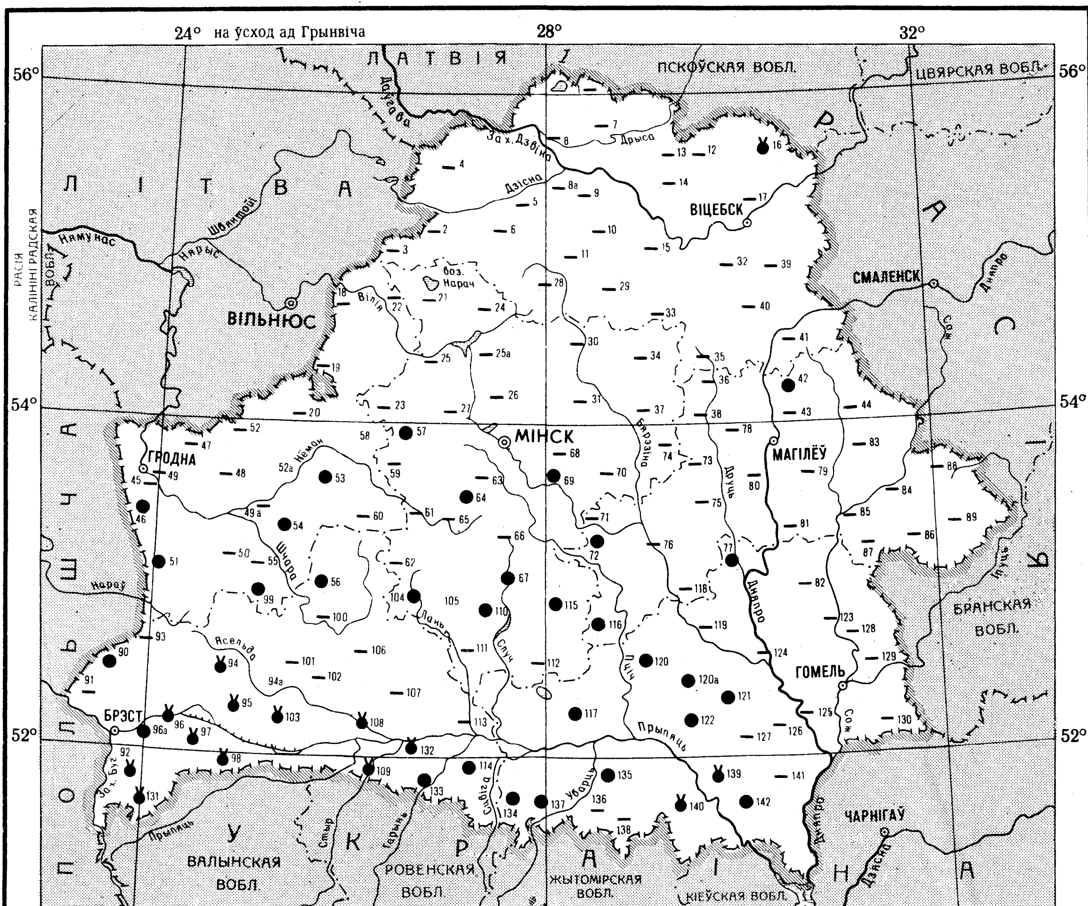
◉ -КРАСН-

▲ -РДЗ-

□ -ЯТР-

* адзінкавыя лексемы

1:5 000 000

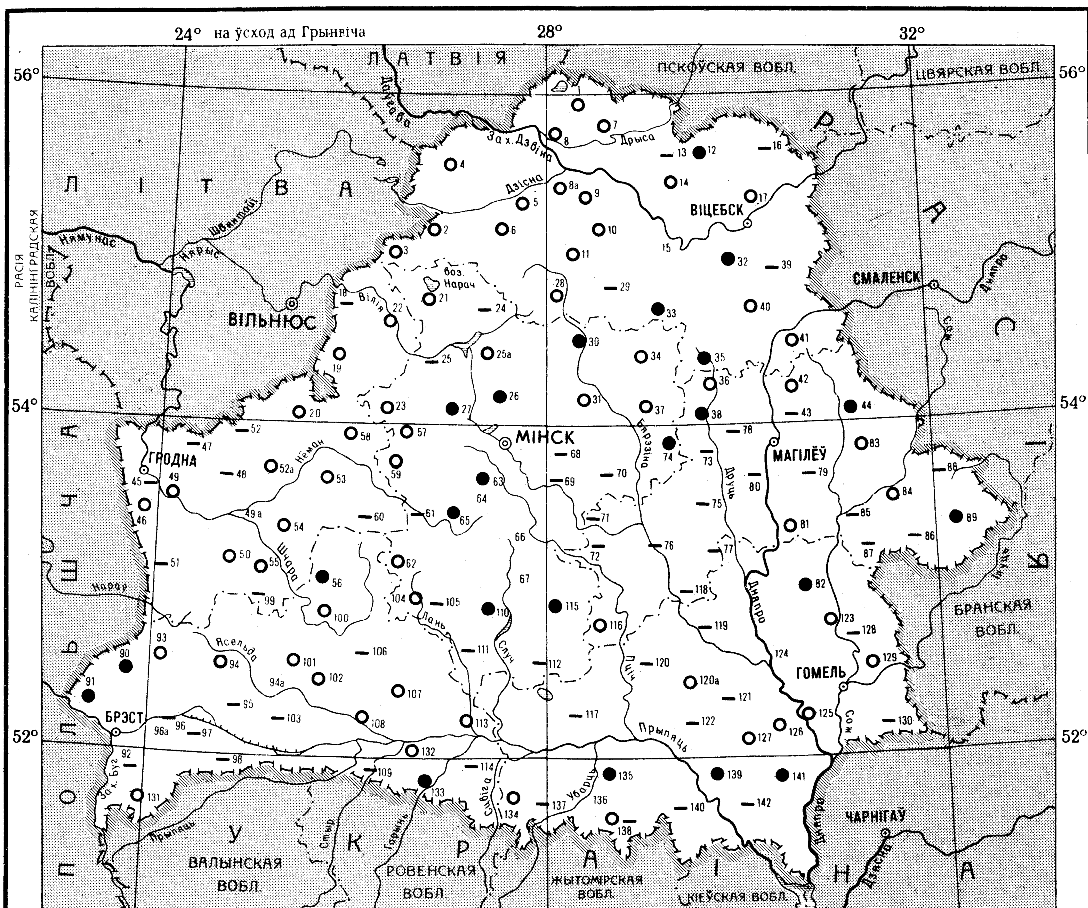

Я́ТРЫЦЦА

ЯТРЫ́ЦЦА

адсутнасць лексемы

1:5 000 000

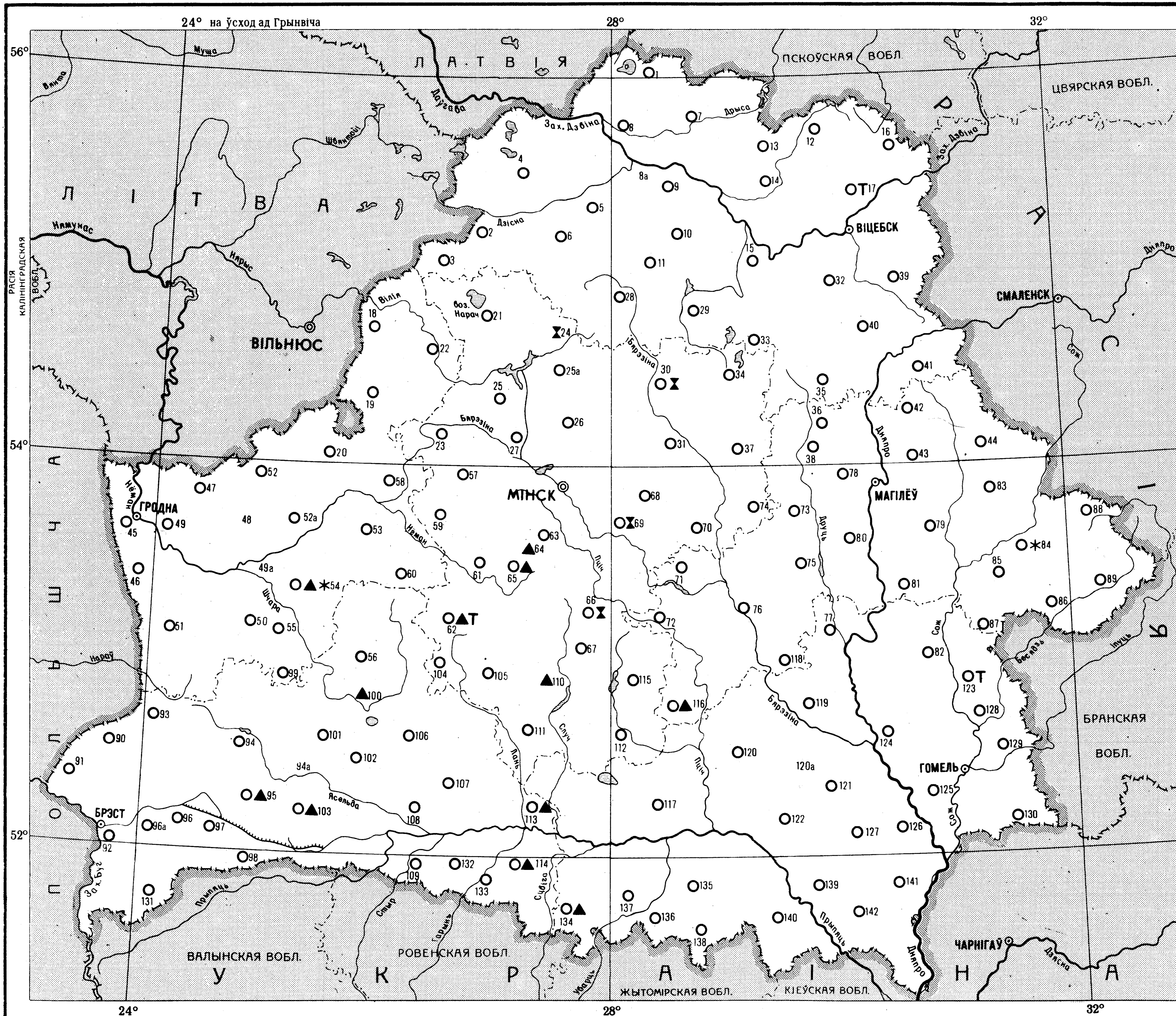

○ 'РАЗДРАЖНЕННЕ ВАКОЛ СКУЛЫ, РАНЫ'

● ВЫСЫПКА НА ТВАРЫ ПРЫ ПРАСТУДНЫХ І ВІРУСНЫХ ЗАХВОРВАННЯХ'

– слова не зафіксавана

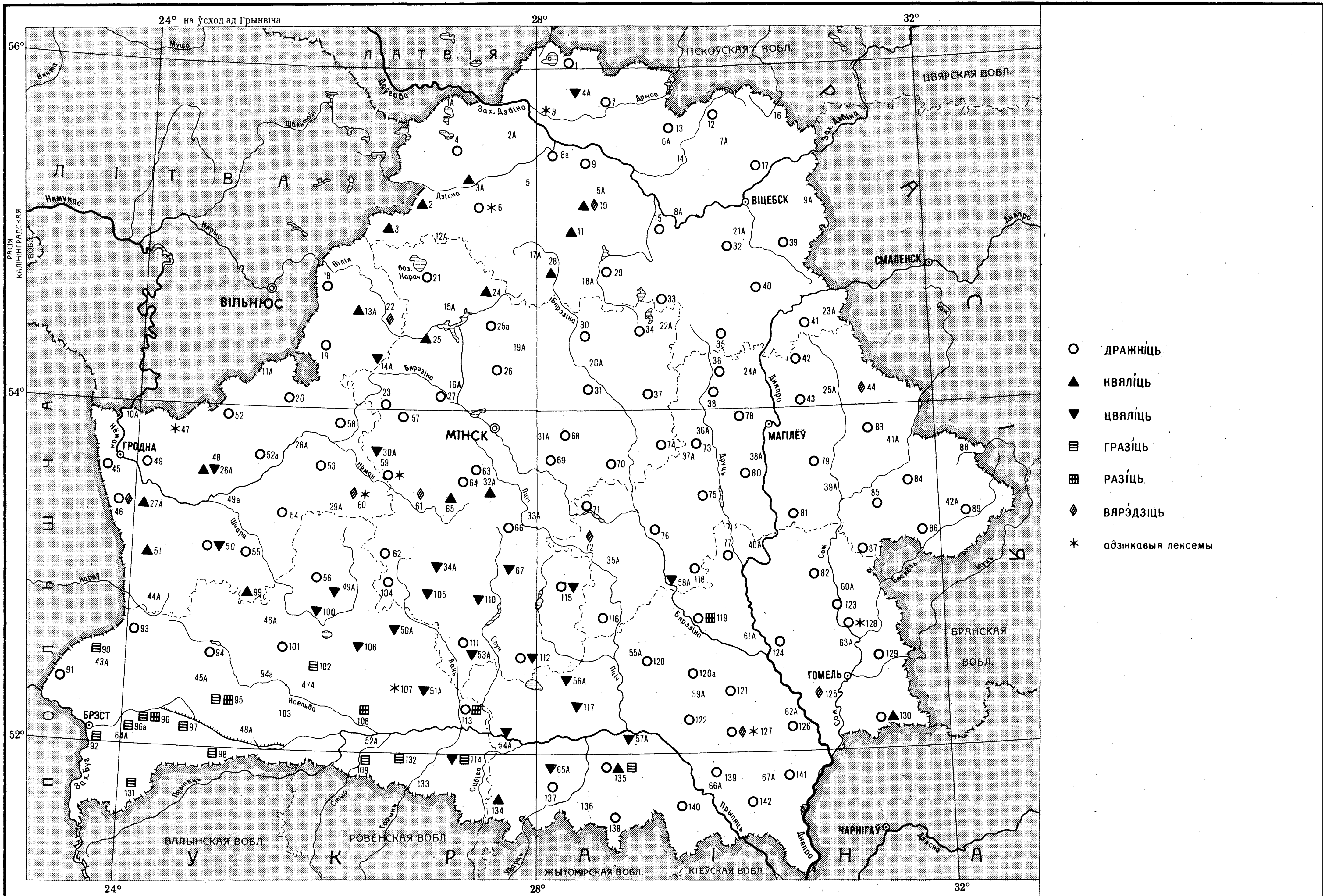
1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Друць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Гарынь
Стыр
Убарць
Лань
Сцвіга
Нарач
Мяца
Вянта
Швянтоі
Нярыс
Нараў
воз. Нарач

1:3 000 000

сіня́к
чарня́к
чо́рныя пля́мы
пабо́й
адзінкавыя назвы

РАЗДРАЖНЯЦЬ (рану) Карта № 76

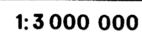

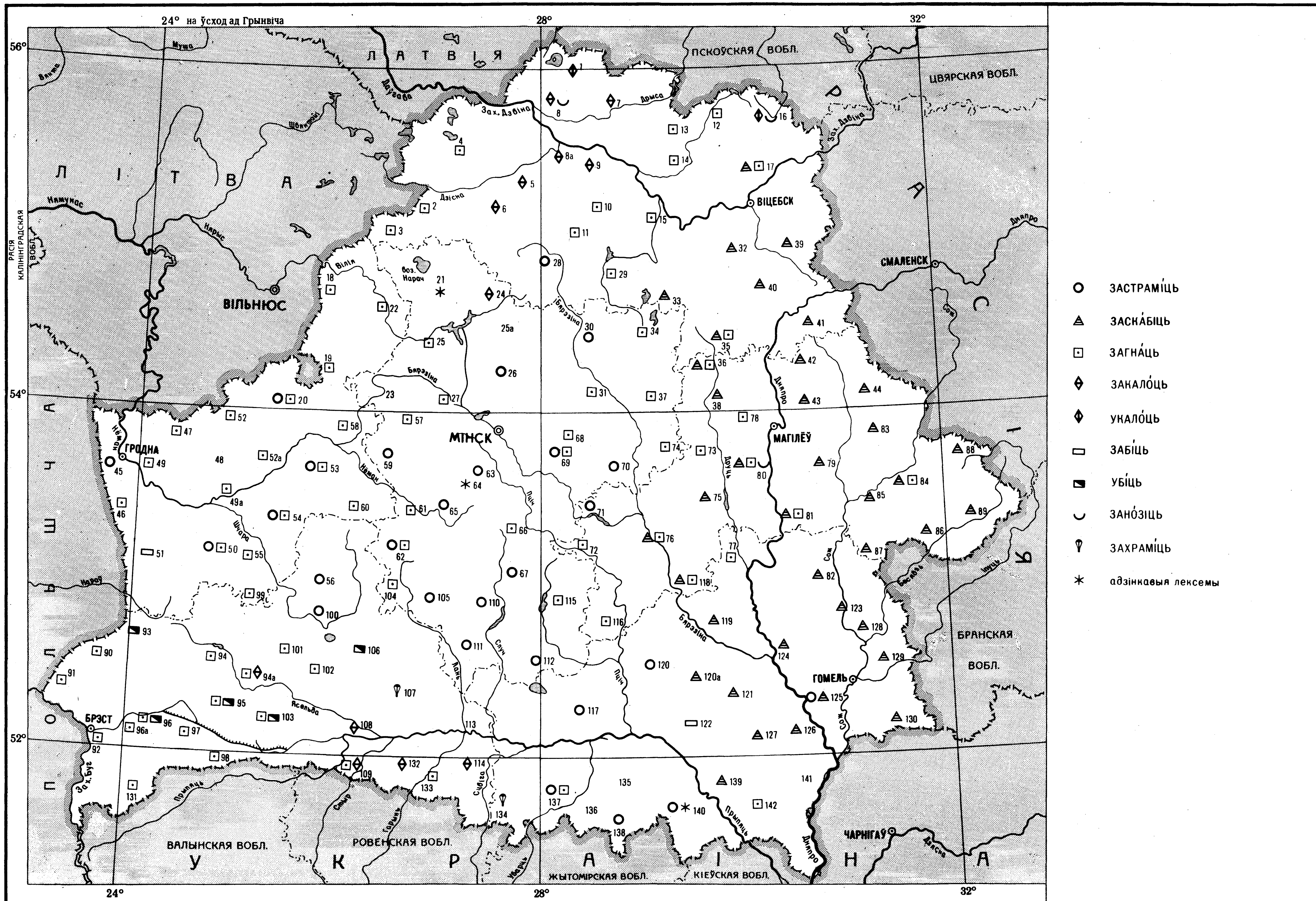
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

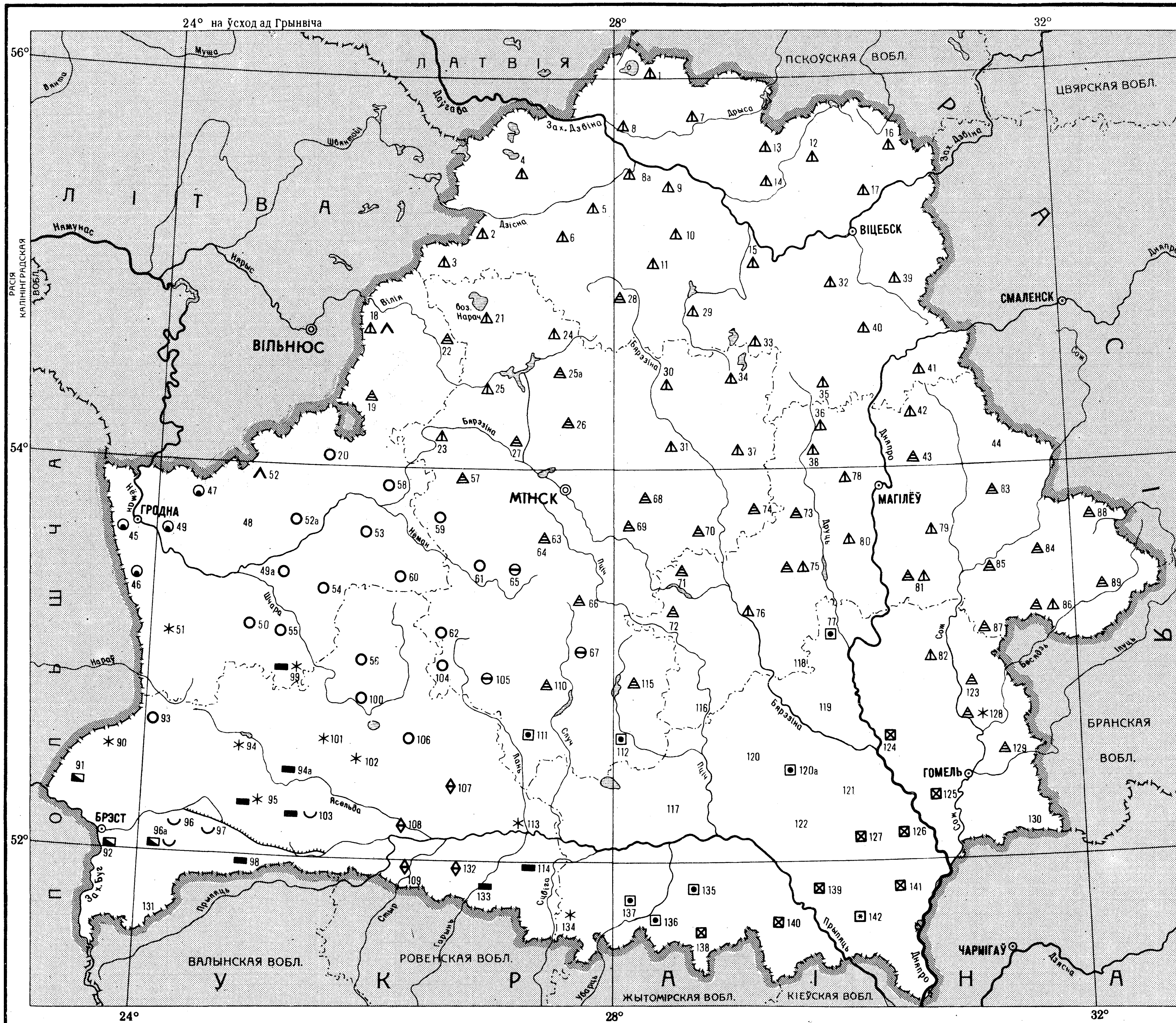
- ○ СТРЭ́МКА
- ⊙ СТРО́МКА
- ⊕ ЗА́СТРАМКА
- СТРАМЯ́КА
- СТРАМЯ́К
- ЗАСТРО́МА
- △ СКА́БКА
- ДЗЕ́РАВА
- ШЧЭ́ПКА
- ШЧЭ́ПІНА
- ▯ ЗАНО́ЗА
- Т РАЖО́Н
- ◡ ХЛУТ
- ШПА́ГА
- ДРА́ЗКА
- ШПЫ́ЧКА
- ЗАКО́ЛКА
- ✶ адзінкавыя назвы

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · ВІЛЬНЮС · РАСІЯ · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · СМАЛЕНСК · ВІЦЕБСК · МІНСК · МАГІЛЁЎ · ГРОДНА · БРЭСТ · ГОМЕЛЬ · ЧАРНІГАЎ · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · УКРАІНА · ПОЛЬШЧА · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
24° на ўсход ад Грынвіча
ЗАСТРАМІЦЬ
ЗАСКАБІЦЬ
ЗАГНАЦЬ
ЗАКАЛОЦЬ
УКАЛОЦЬ
ЗАБІЦЬ
УБІЦЬ
ЗАНОЗІЦЬ
ЗАХРАМІЦЬ
адзінкавыя лексемы

1:3 000 000

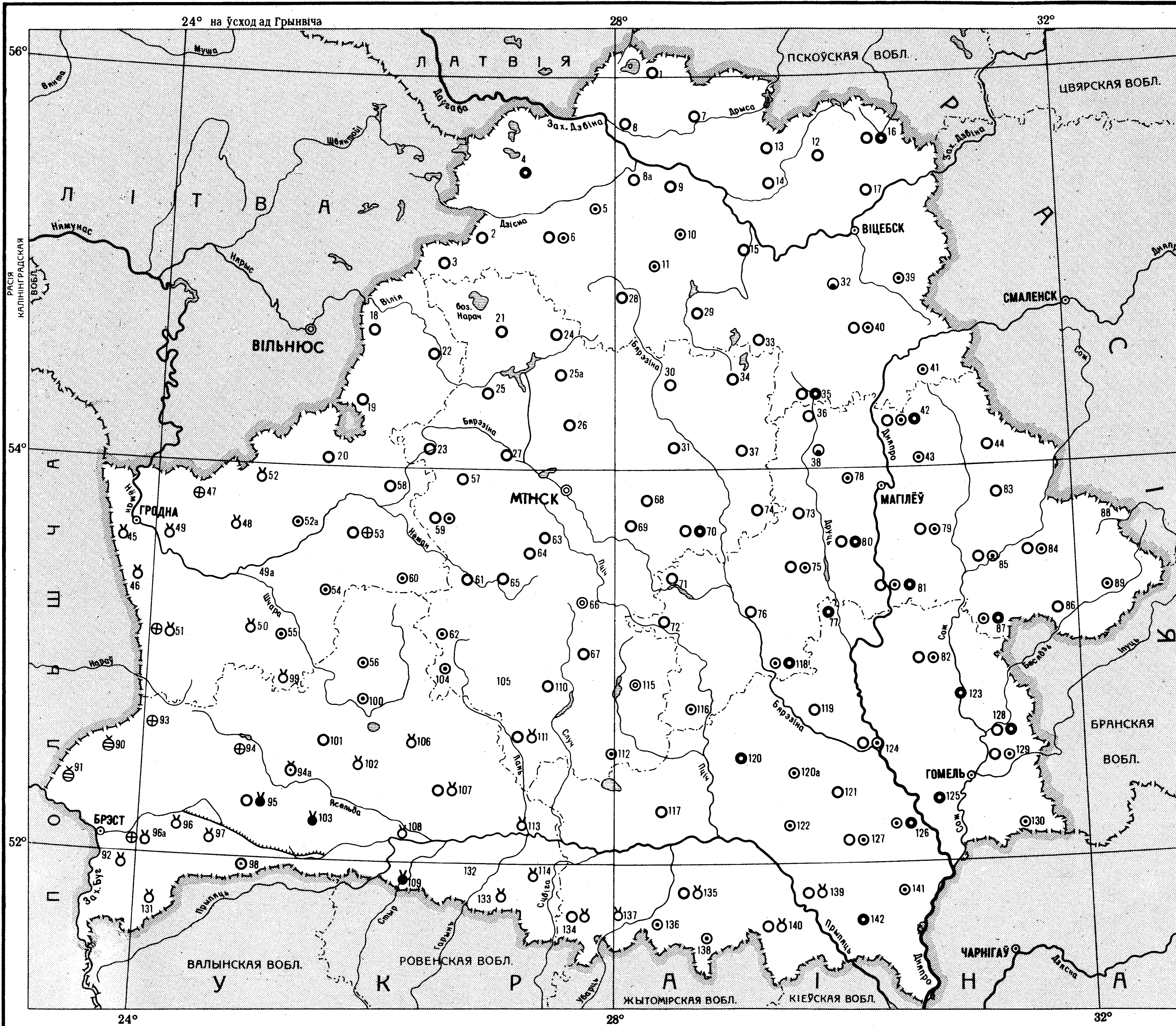

- О ко́зыт
- ⊖ ко́злыт
- ◉ ко́зытка
- шчо́кат
- шчако́тка
- ⊠ сло́кат
- ⊡ шло́кат
- шлако́тка
- ▬ ло́скат
- ласкі́тка
- шэ́лехт
- ◡ шылькі́тка
- Λ куціня́ня
- ✳ адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

- ○ казыта́ць
- ⊖ казлыта́ць
- △ шчыката́ць
- ⊠ слаката́ць
- ⊡ шлаката́ць
- ▬ ласката́ць
- ◡ шылькатаць
- ◊ шаляхта́ць
- ∧ куціня́ць
- ✳ адзінкавыя назвы

- ПУХЛІ́НА
- ПУХЛЯ́ЦІНА
- ПУ́ХЛА
- ВО́ПУХ
- ВО́ПУХАЛЬ
- ВО́ПУХЛЯ
- ВО́ПУХА
- О́ПУХ
- О́ПУХОЛЬ
- О́ПУХЛЯ
- АПУ́ХЛА

1:3 000 000

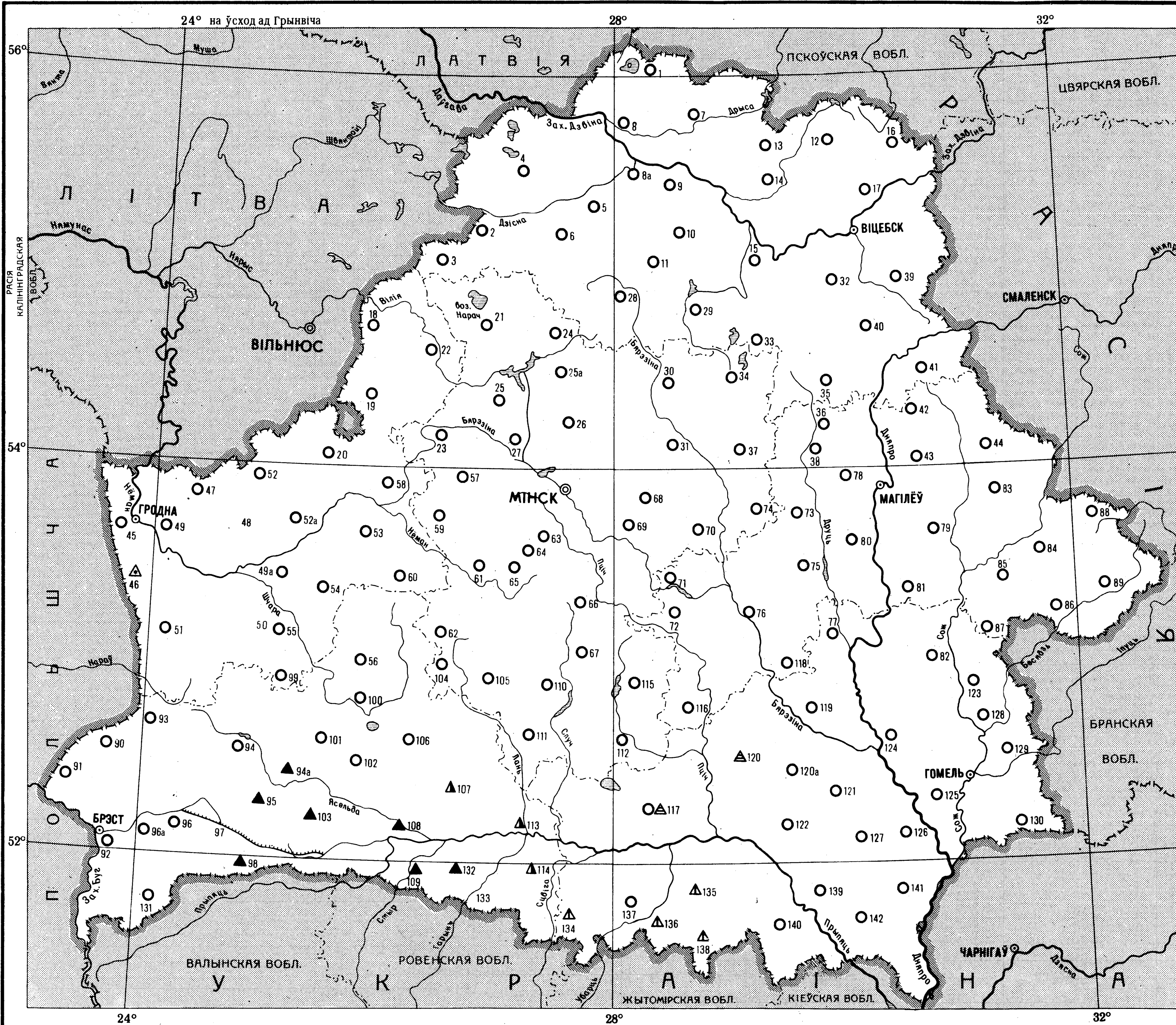
ПУХІР

Карта № 82

- ○ пухір
- ◎ паўхір
- ⊙ панхір
- вадзяны пухір
- ▲ вадзянка
- △ вадзянік
- ▼ вадыр
- ⊞ пузыр
- ⊟ вадзяны пузыр
- ▭ мазоль
- ▬ вадзяны мазоль
- мулякі
- ✶ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

МАЗО́ЛЬ

МУЛЯНІ́К

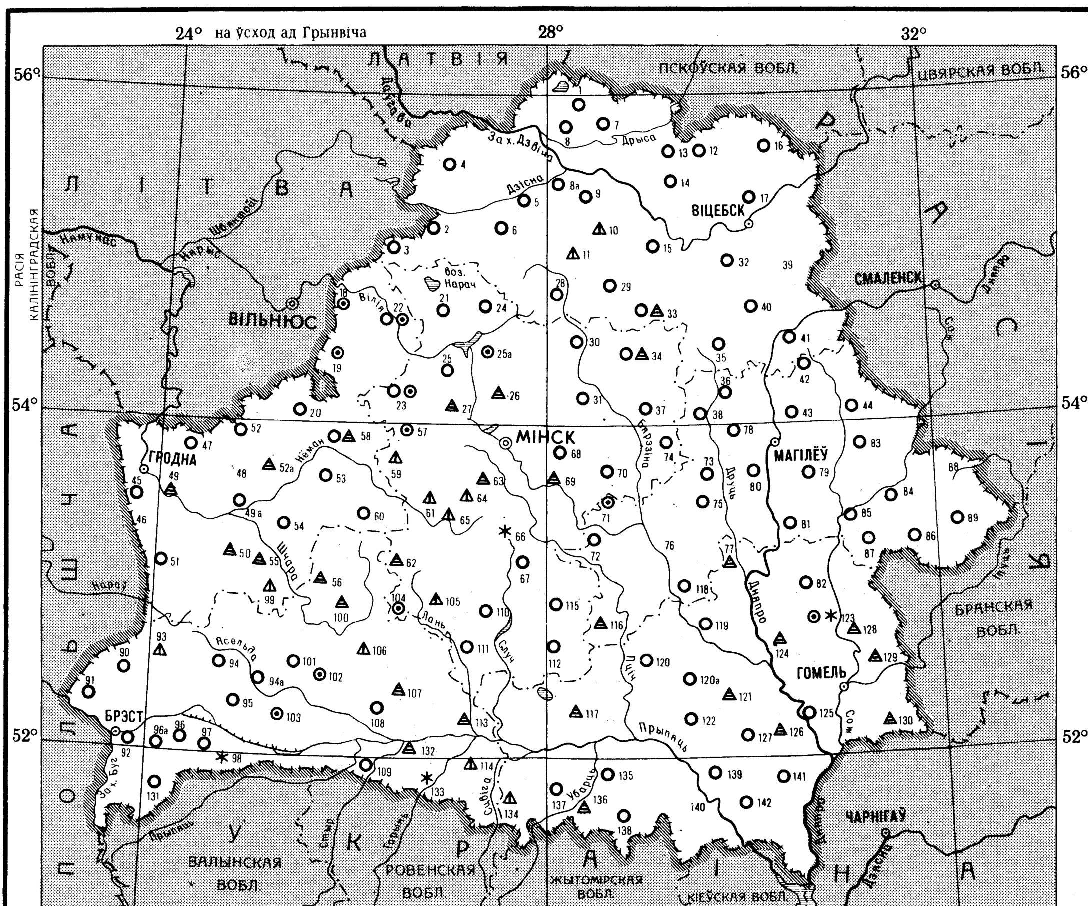
МУЛЕ́НІК

МУЛЯ́К

МУЛЬМО́

МУЛЯ́Ч

1:3 000 000

○ СУХІ́ МАЗО́ЛЬ

⊙ МАЗО́ЛЬ

▲ НАБО́Й

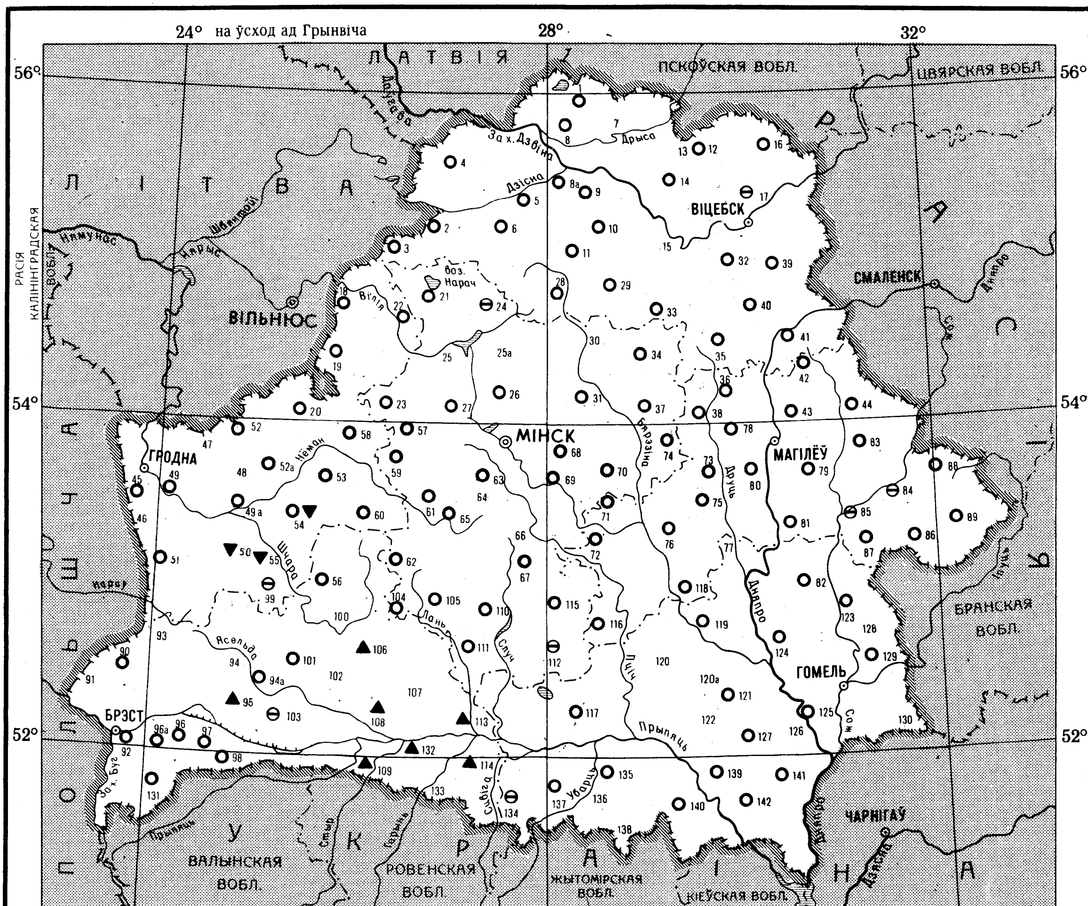
△ ПАДБО́Й

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

КРЫВАВЫ МАЗОЛЬ

Карта №85

о КРЫВА́ВЫ МАЗО́ЛЬ

⊖ КРЫВЯ́НЫ МАЗО́ЛЬ

▲ КРО́ЎЮ НАБЕ́Г МАЗО́ЛЬ

▼ МАЗО́ЛЬ З КРО́ЎЮ

1:5 000 000

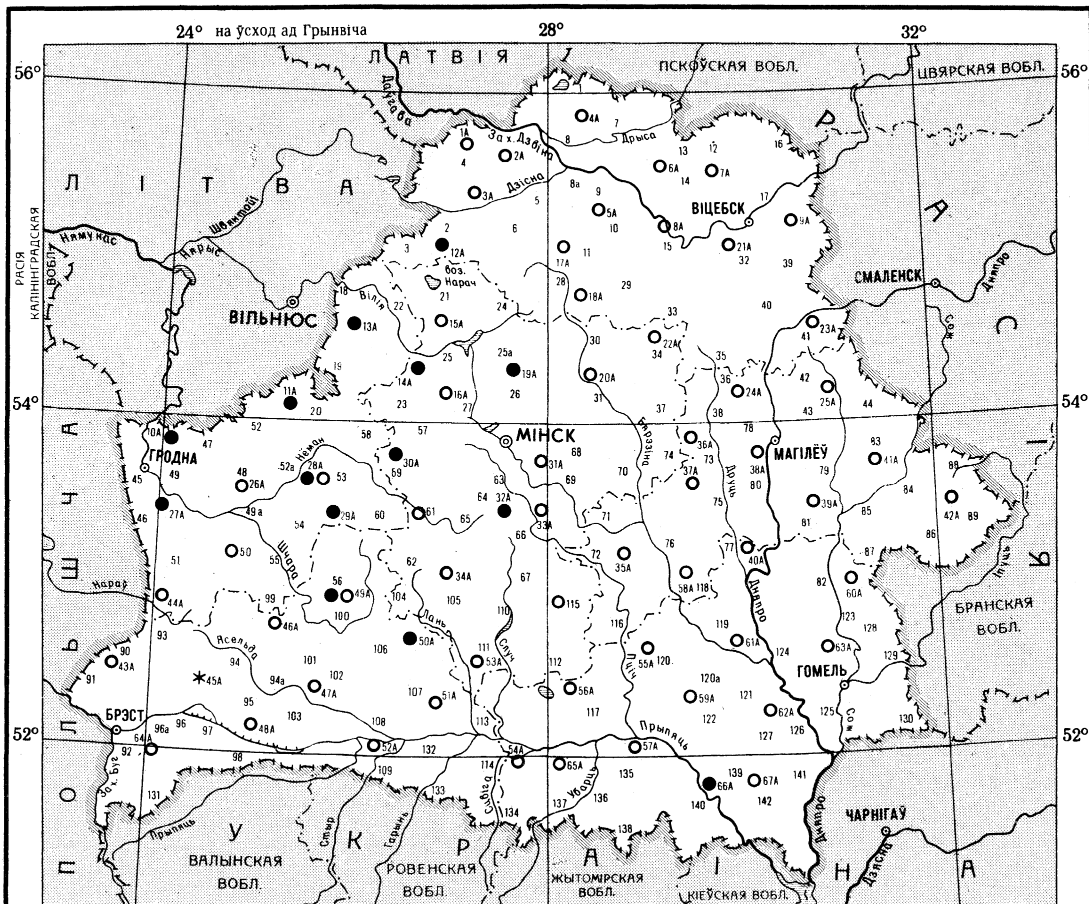
ПАДЭШВА

Карта №86

24° на ўсход ад Грынвіча

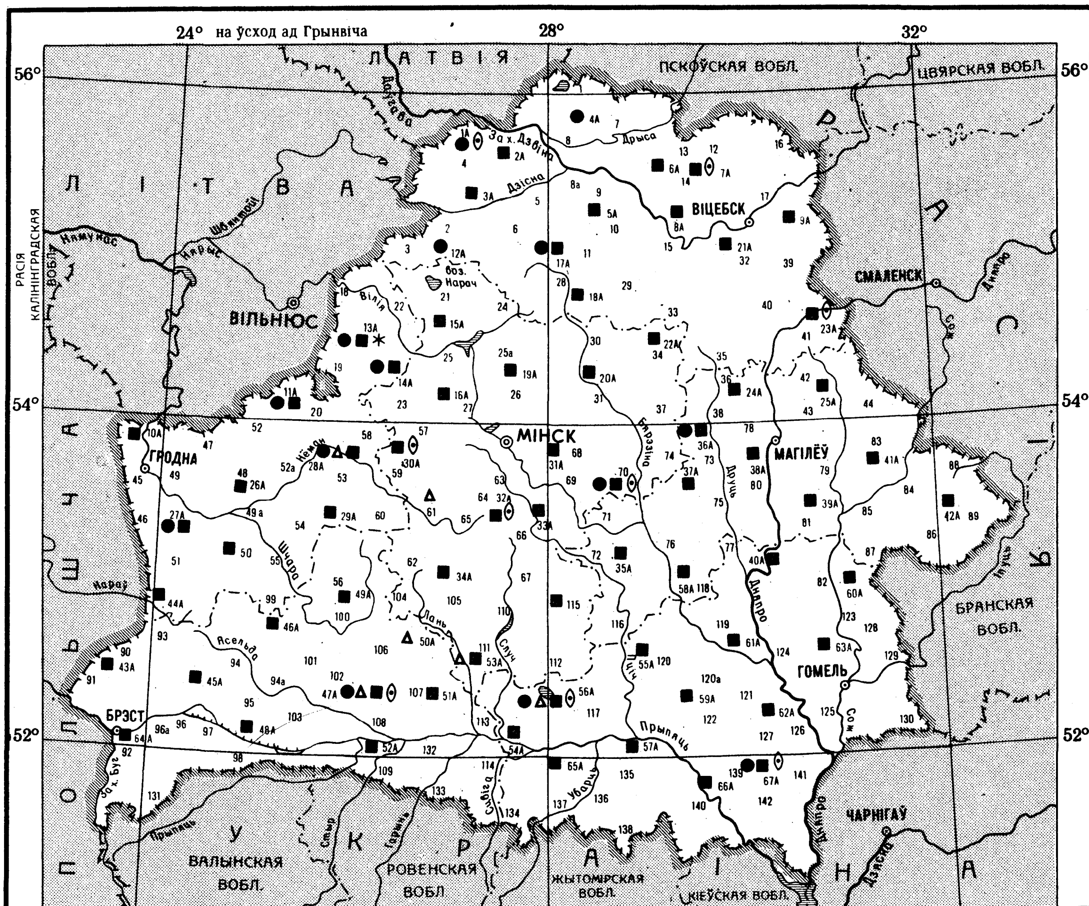
- ● ПАДЭ́ШВА
- ⊘ ПАДО́ШВА
- ○ ПАДАШВА́
- ✶ адзінкавыя назвы

● НЫРКІ
○ ПОЧКІ
✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

● БРУ́ХА

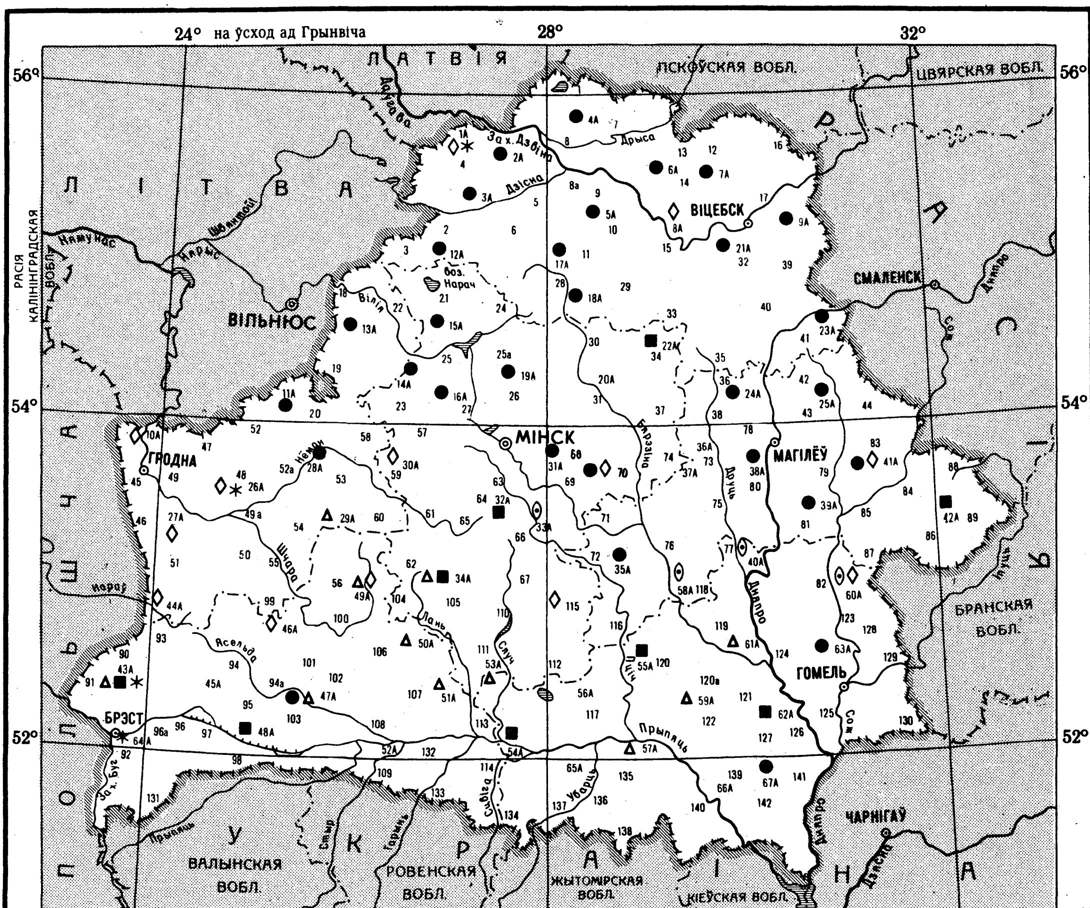
▵ ЧЭ́РАВА

■ ЖЫВО́Т

⊙ ПУ́ЗА

∗ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

● БРУ́ХА

△ ЧЭ́РАВА

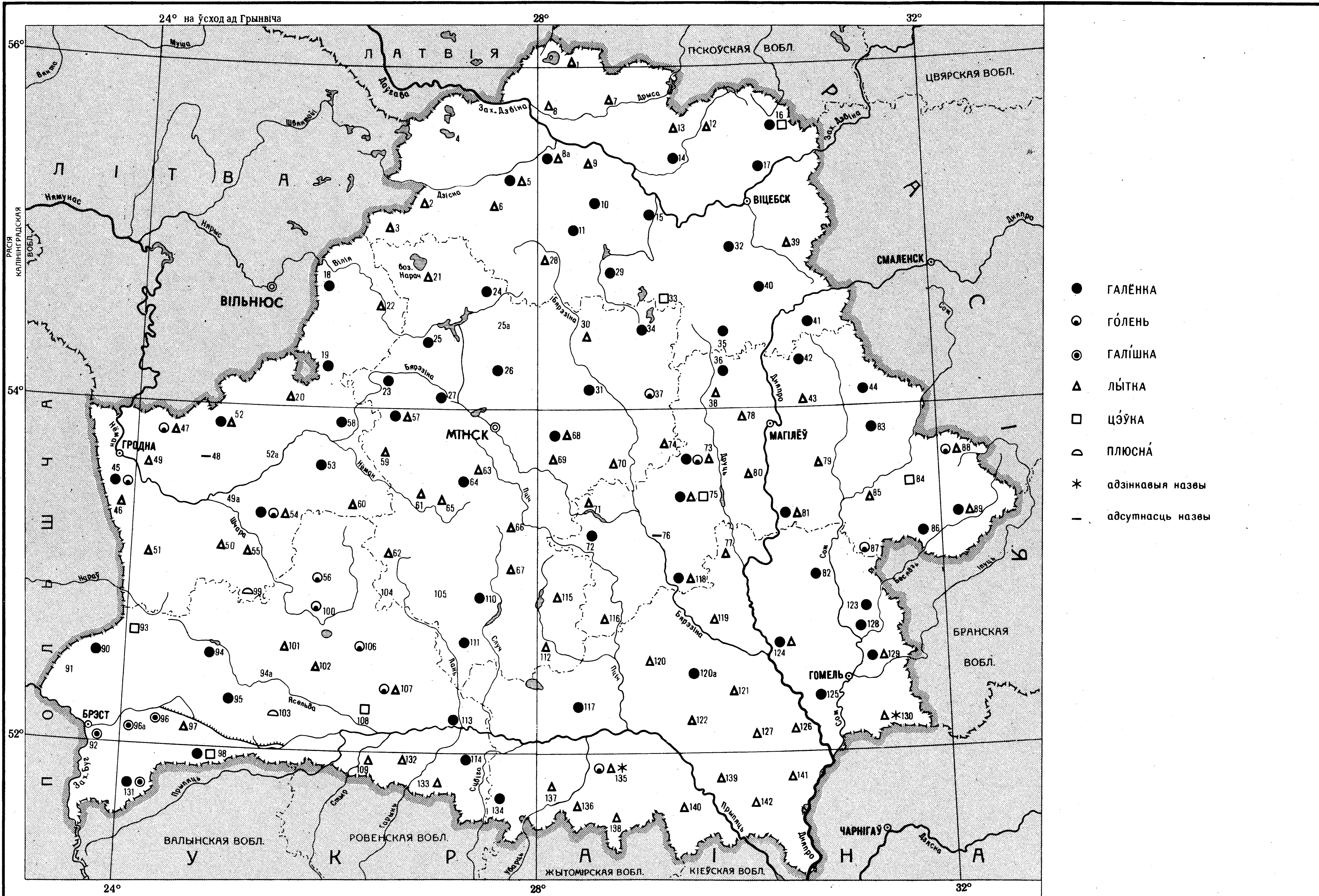
■ ЖЫВО́Т

⊙ ПУ́ЗА

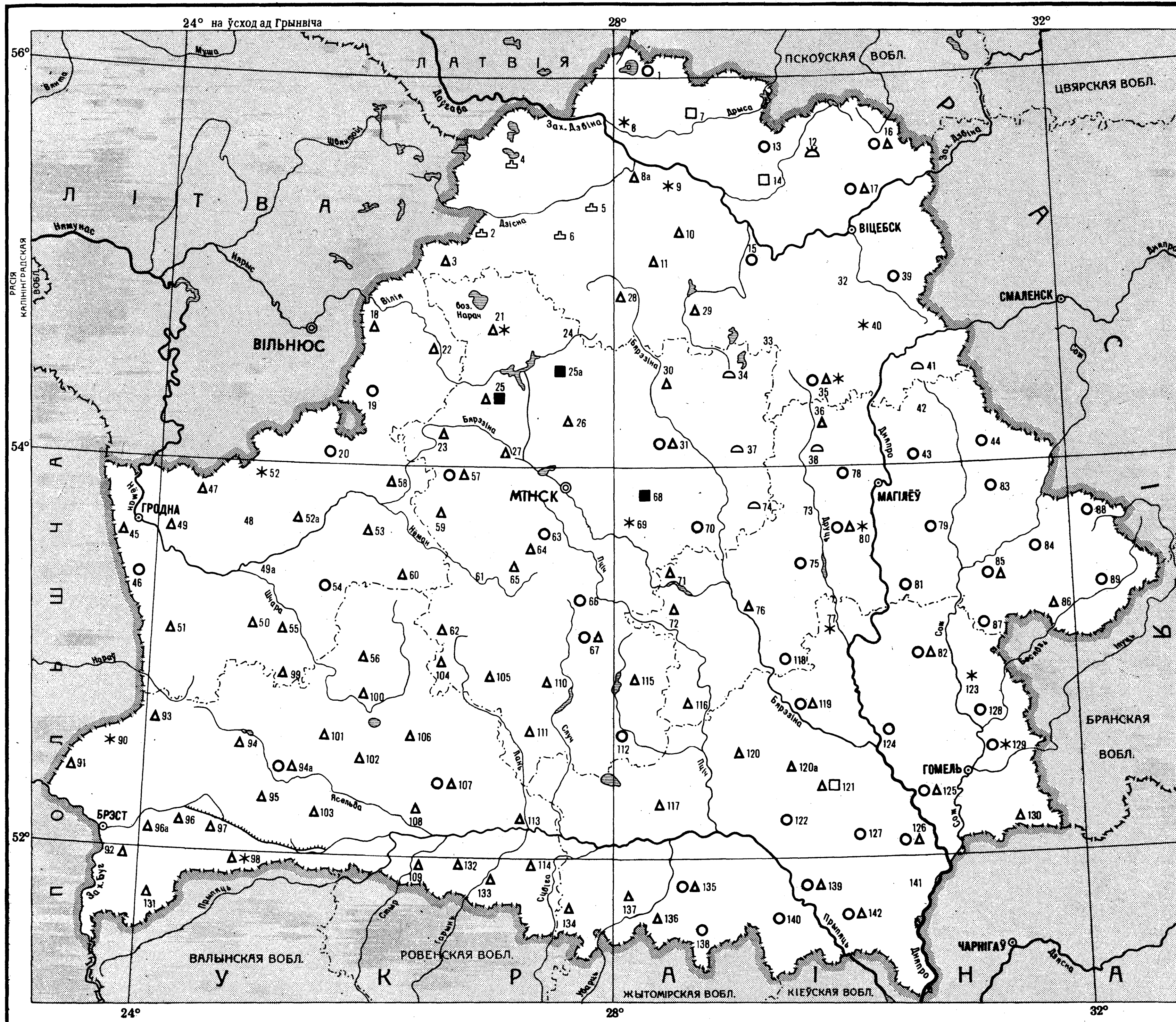
◊ ТРЫБУ́Х

✳ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

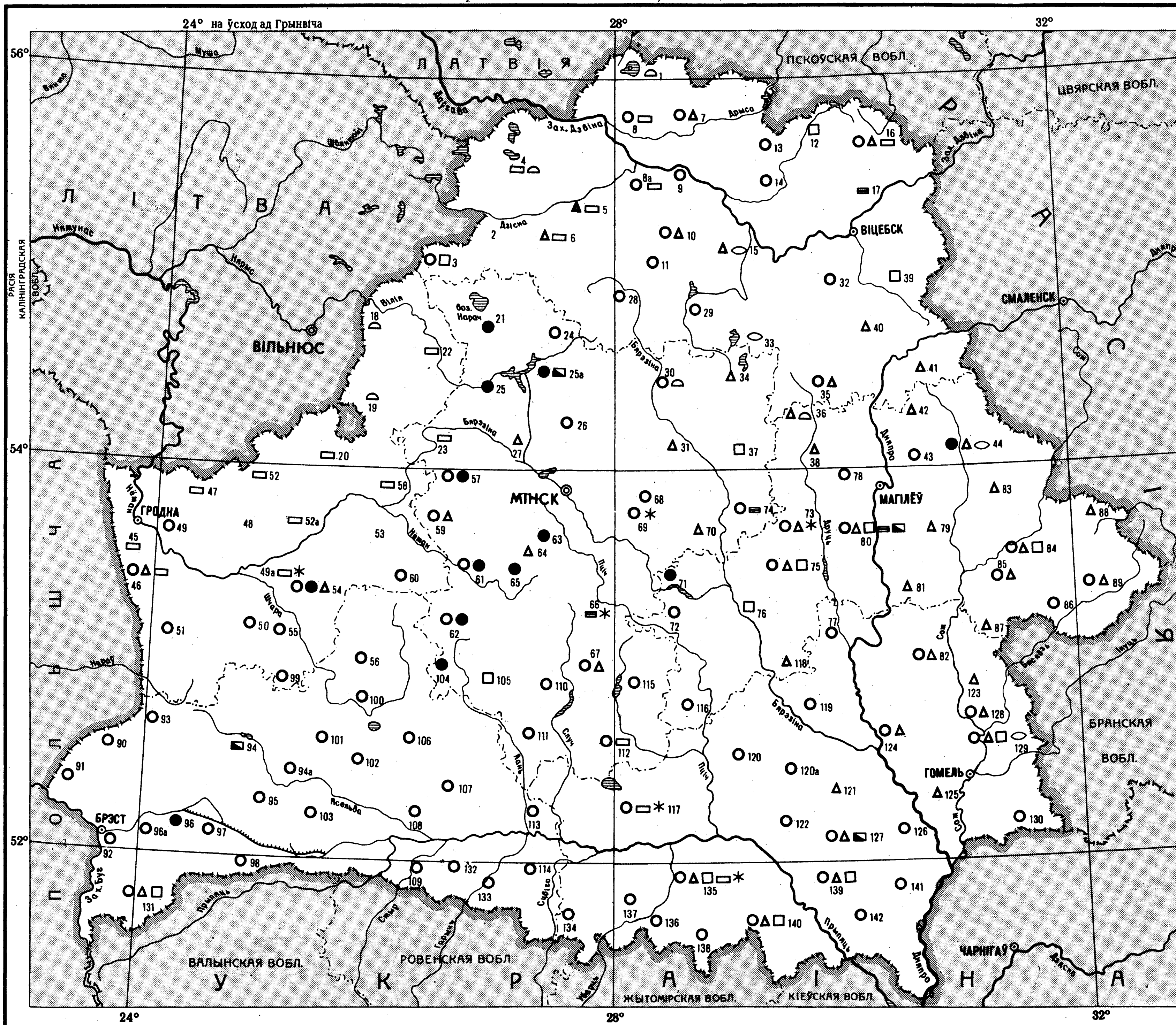

ГАЛЁНКА
ГО́ЛЕНЬ
ГАЛІ́ШКА
ЛЫ́ТКА
ЦЭ́ЎКА
ПЛЮСНА́
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

1:3 000 000

○	ІКРА́
△	ЛЫ́ТКА
□	МЯ́КАЦЬ
■	МЯ́КІШ
◠	ПУ́ЗЦА
⩍	ПУ́СКА
⏛	БРУ́ШКА
✳	адзінкавыя назвы

- ○ сцягно́
- ● сцягня́к
- △ ля́шка
- □ гале́нка
- ▭ ку́льша
- ▬ кульшня́
- ◪ клю́шня
- ⌓ кумпя́к
- ⬭ лы́тка
- ✱ адзінкавыя назвы

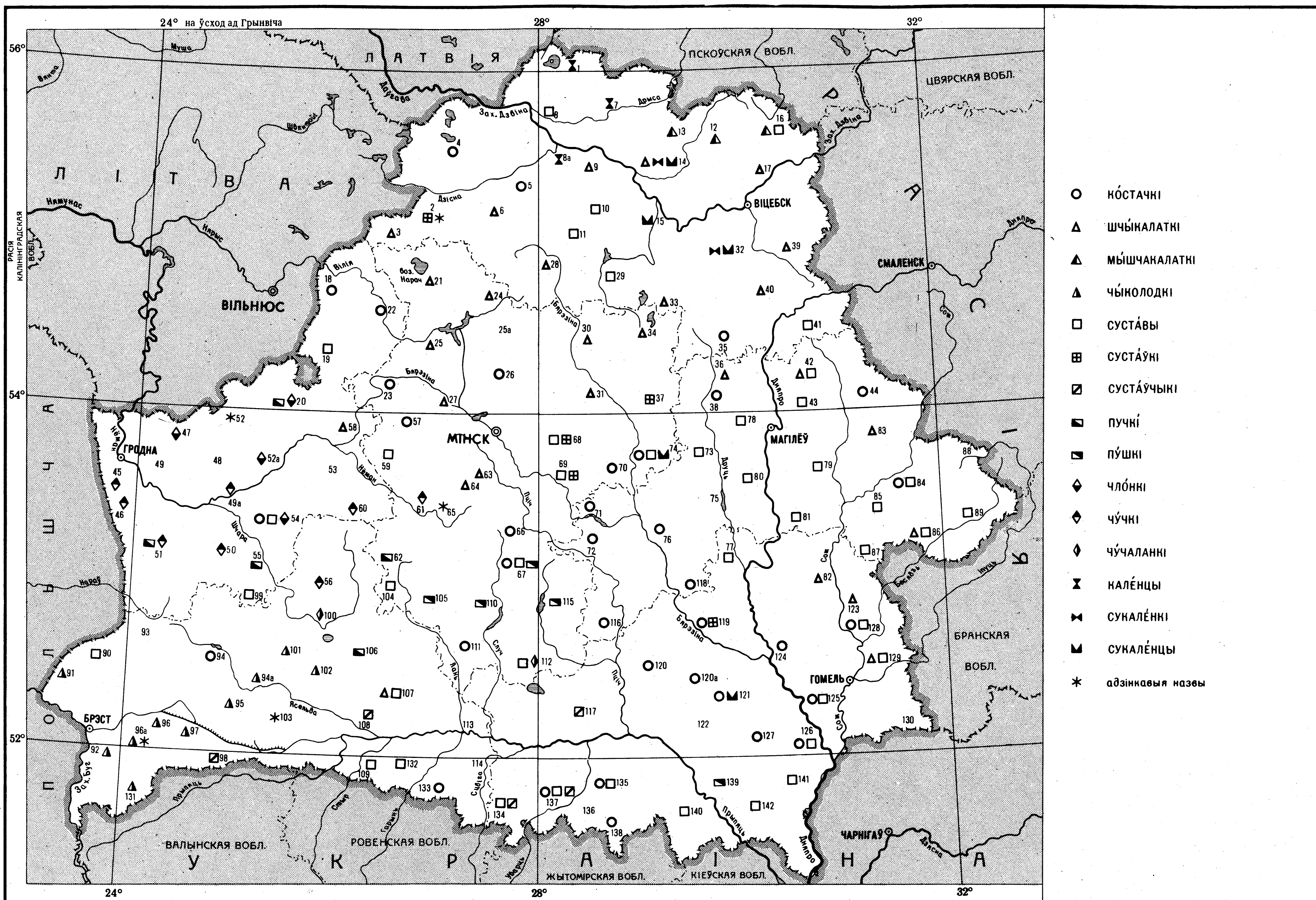
1:3 000 000

- ○ НО́ГАЦЬ
- ● ПАЗНО́ГАЦЬ
- △ КІ́ПАЦЬ
- ◭ КАПЦЮ́Р
- ▭ ПАЗУ́Р
- * адзінкавыя назвы

СУСТАВЫ ПАЛЬЦАЎ РУКІ

Карта № 94

1:3 000 000

○ ДАЛО́НЬ ж.р.

◎ ДАЛА́НЬ

⊖ ДАЛО́НЬ м.р.

⊕ ДО́ЛАНЬ м.р.

● ДАЛО́НЯ ж.р.

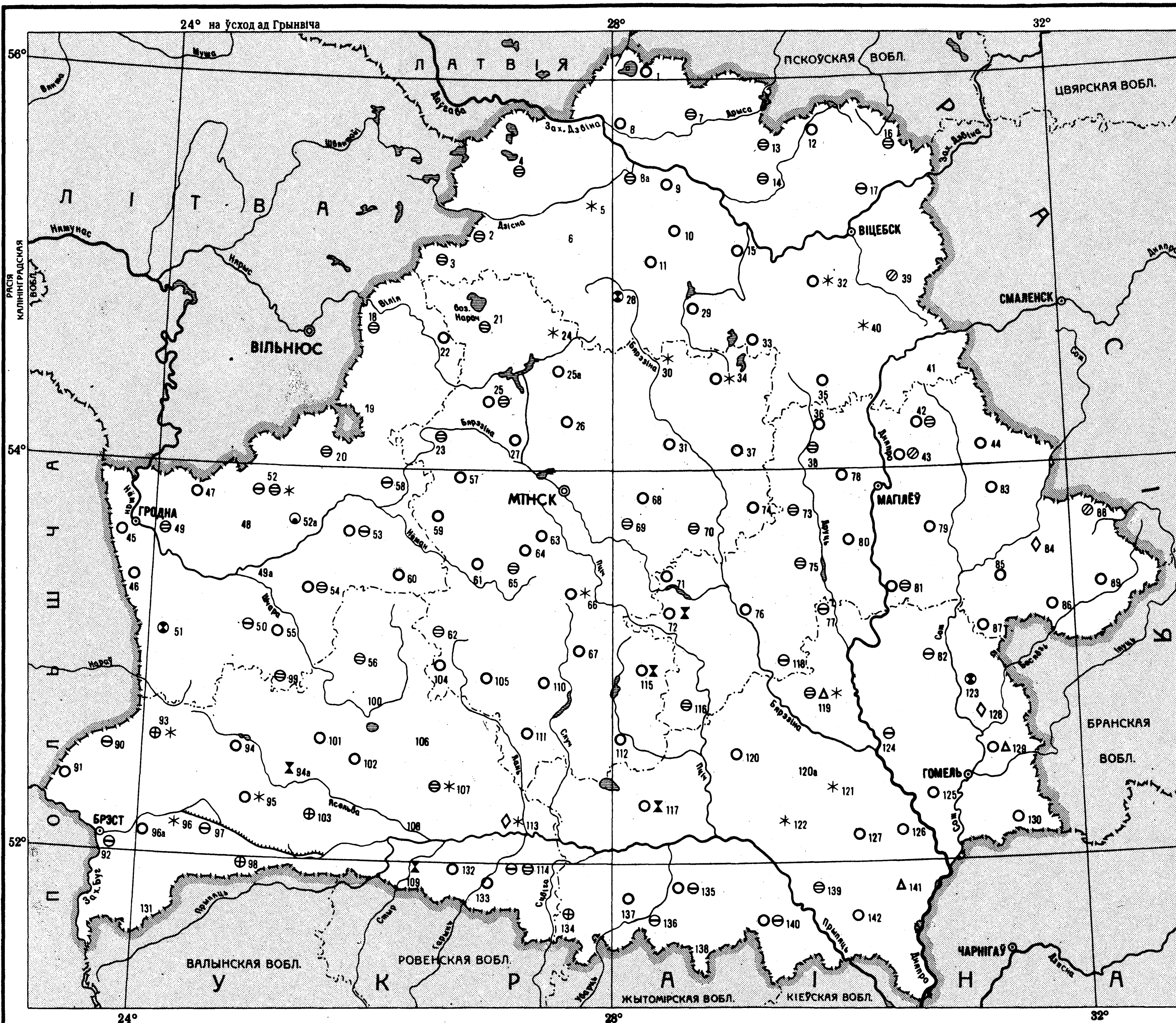
△ ЛАДО́НЬ ж.р.

▲ ЛАДО́НЯ ж.р.

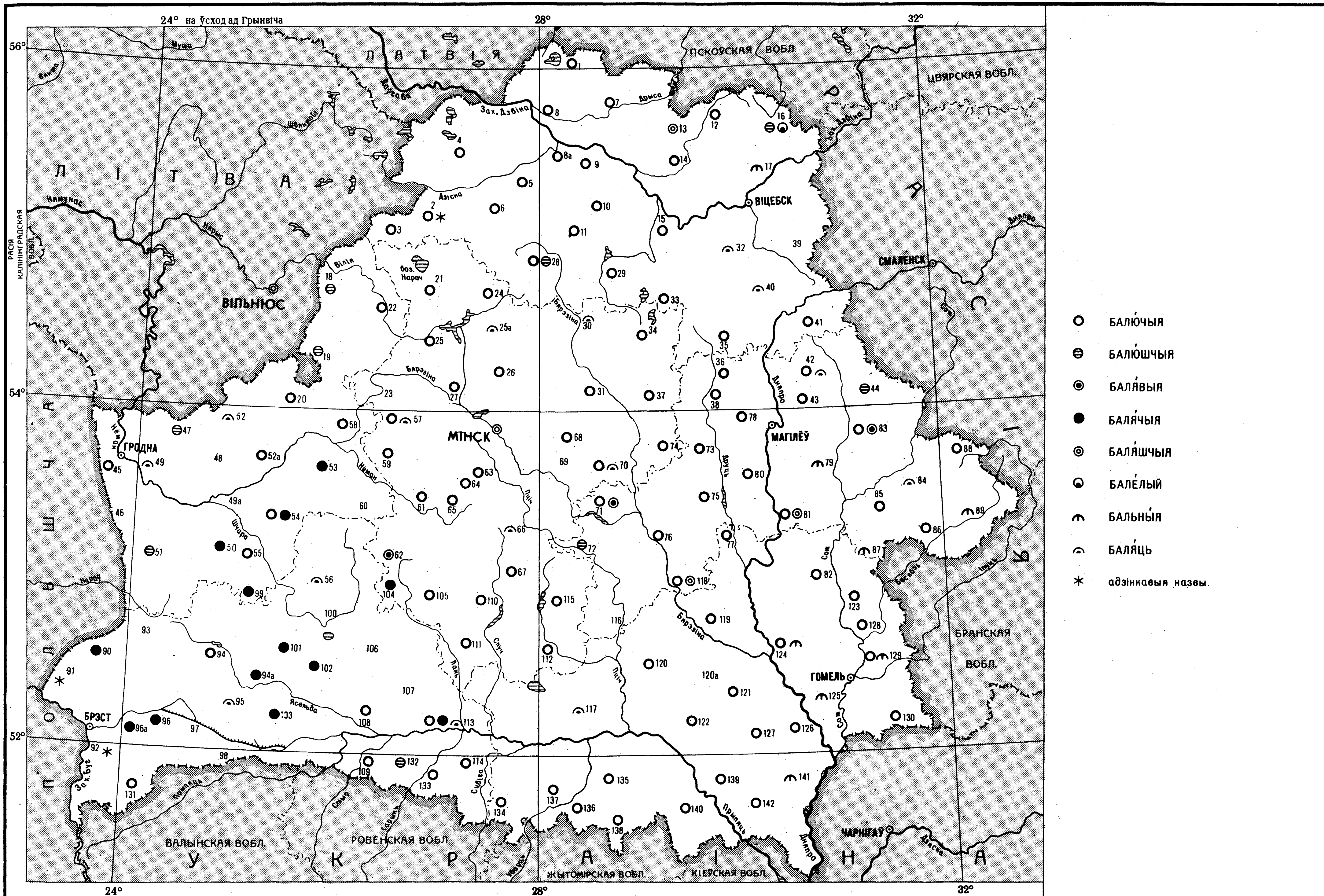
◬ ЛАДО́ШКА ж.р.

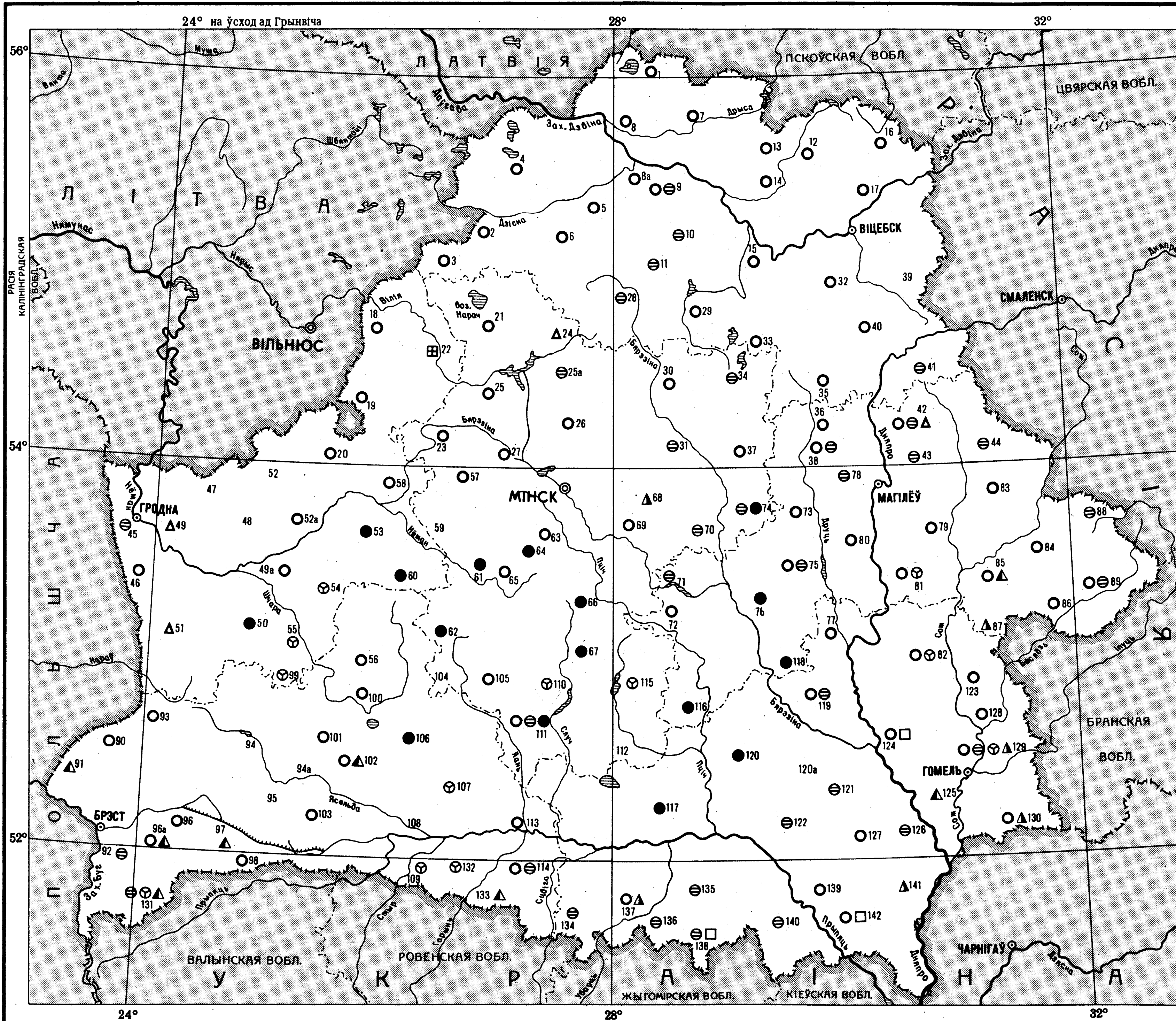

РУКІ З НАБУХЛЫМІ ВЕНАМІ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
БАЛЮЧЫЯ
БАЛЮШЧЫЯ
БАЛЯВЫЯ
БАЛЯЧЫЯ
БАЛЯШЧЫЯ
БАЛЕЛЫЙ
БАЛЬНЫЯ
БАЛЯЦЬ
адзінкавыя назвы.
1:3 000 000

○ СТУПЕ́НЬ

⊖ СТУПНЯ́

● СТУПА́К

⊗ СТУПА́

△ ПАДЭ́ШВА

◭ ПАДО́ШВА

▲ ПАДАШВА́

□ ПЛЮСНА́

⊞ ПЛЮСНО́

1:3 000 000

НАЗВЫ ПАШКОДЖАННЯ НА ПАДЭШВАХ НОГ

- ○ ПАШЧАПА́ЛІСЯ
- △ ПАРЭ́ПАЛІСЯ
- ■ ПАТРЭ́СКАЛІСЯ
- ▭ ПАКАЛО́ЛІСЯ
- ◇ ПАСКІПА́ЛІСЯ
- ⬭ ПАПЭ́НКАЛІСЯ
- ◠ ПАЛО́ПАЛІСЯ

НАЗВЫ ТРЭШЧЫНАЎ НА ПАДЭШВАХ НОГ

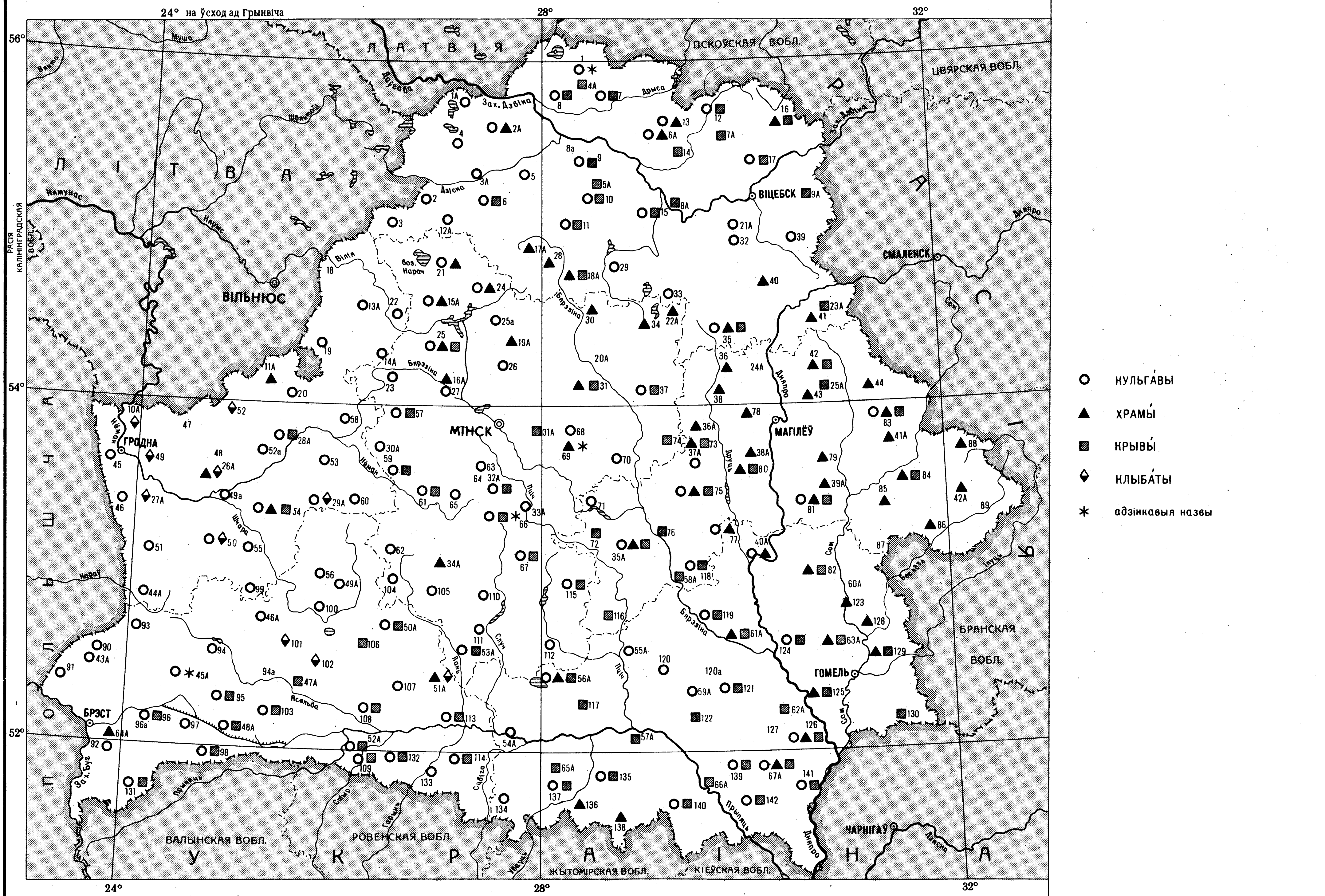
- L РЭ́ПЫ
- Λ РЭ́ПАЎКІ
- T РЭ́ПАНКА
- ✱ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча · 28° · 32° · 56° · 54° · 52°

ЛАТВІЯ · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ · ЛІТВА · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. · ПОЛЬШЧА · ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · СМАЛЕНСК · МІНСК · ГРОДНА · МАГІЛЁЎ · БРЭСТ · ГОМЕЛЬ · ЧАРНІГАЎ · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · УКРАІНА

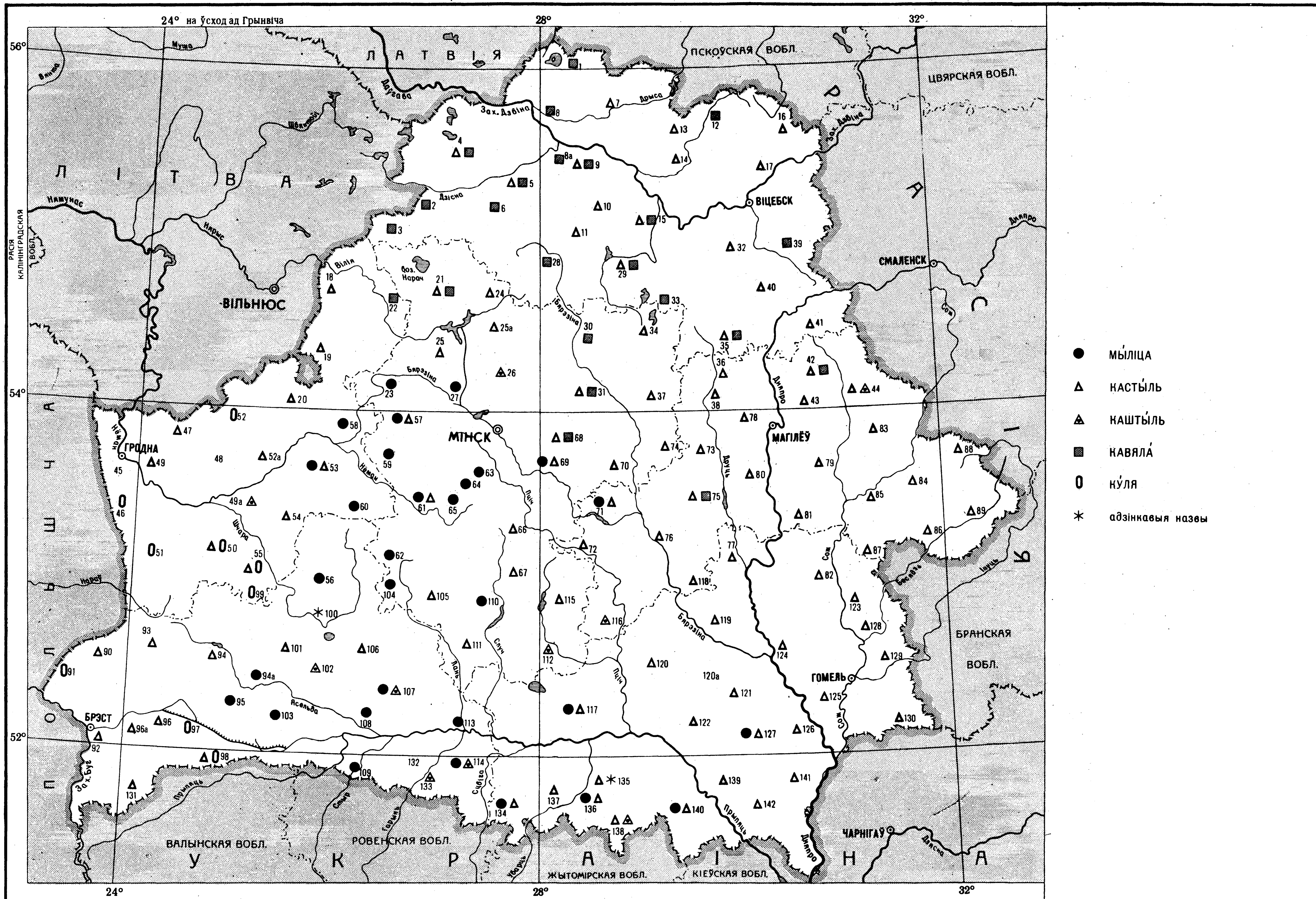

1:3 000 000

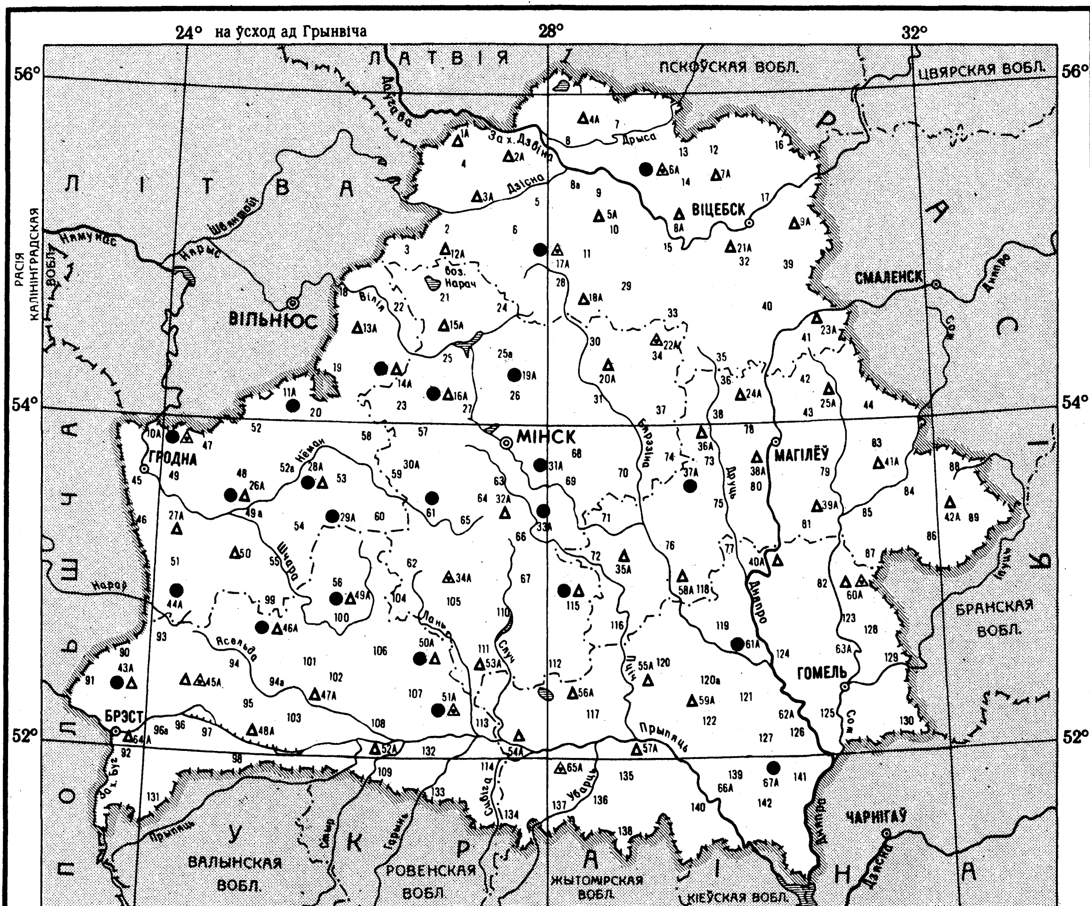
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Дняпро
Сож
Друць
Пціч
Случ
Іпуць
Беседзь
Гарынь
Стыр
Убарць
Зах. Буг
воз. Нарач
КУЛЬГАВЫ
ХРАМЫ
КРЫВЫ
КЛЫБАТЫ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

мыліца
касты́ль
кашты́ль
кавяла́
ку́ля
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

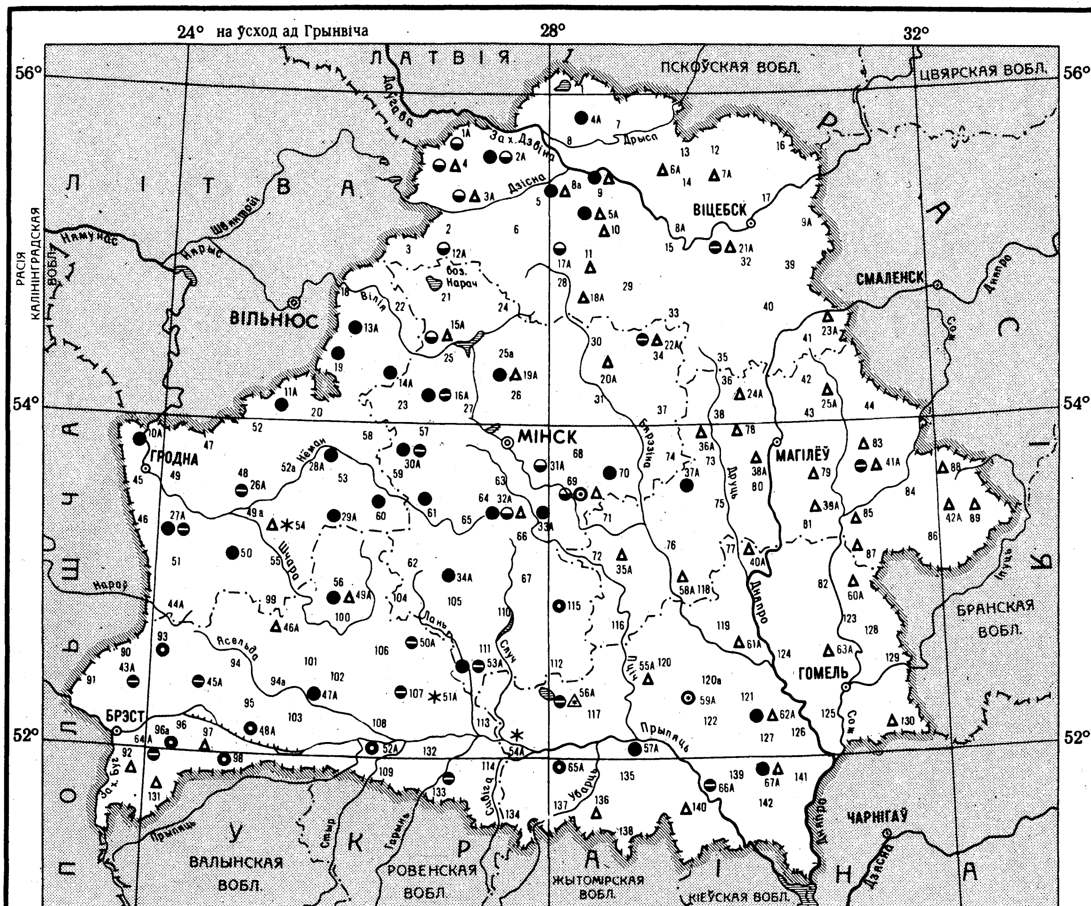
1:3 000 000

● ТРЫМА́Е

△ ДЗЯРЖЫ́ЦЬ

▲ ДЗЕ́РЖЫЦЬ

● ЛЮСТЭ́РКА

◒ ЛЮСТЭ́РАК

⊖ ЛЮ́СТРА

◉ Ю́СТРА

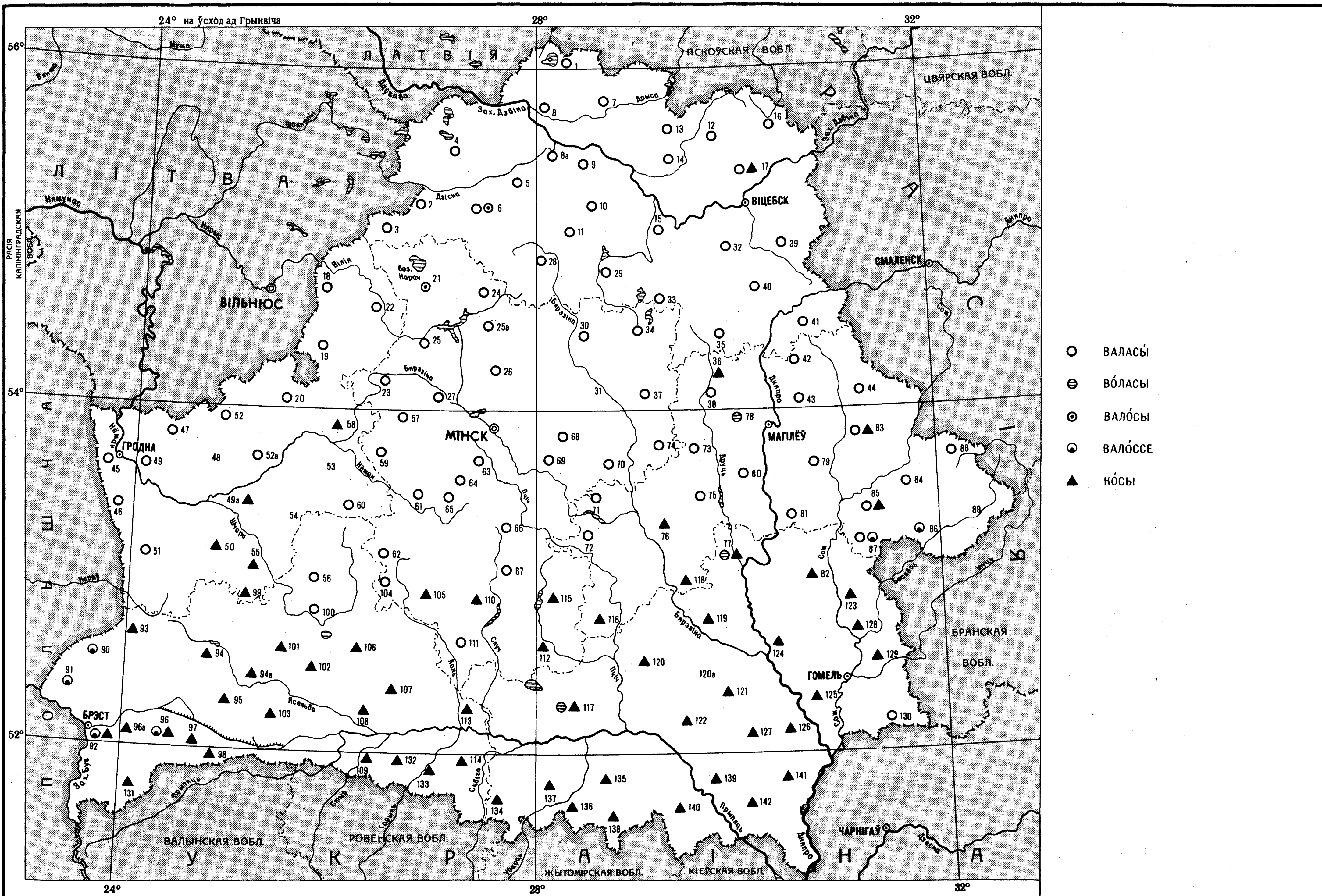
⊙ адзінкавыя назвы ад таго ж кораня

△ ЗЕ́РКАЛА

◬ ЗЕРКЕ́ЙЛО

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нёман
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Друць
Зах. Буг
Дзясна
Нарач
Нарыс
Нямунас
Мушa
Дысна
Дрыса
воз. Нарач
Іпуць
Бесядзь
Гарынь
Сцвіга
Стыр
Убарць
Лань
ВАЛАСЫ́
ВО́ЛАСЫ
ВАЛО́СЫ
ВАЛО́ССЕ
КО́СЫ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

РАСІЯ

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ПОЛЬШЧА

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ЧАРНІГАЎ

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

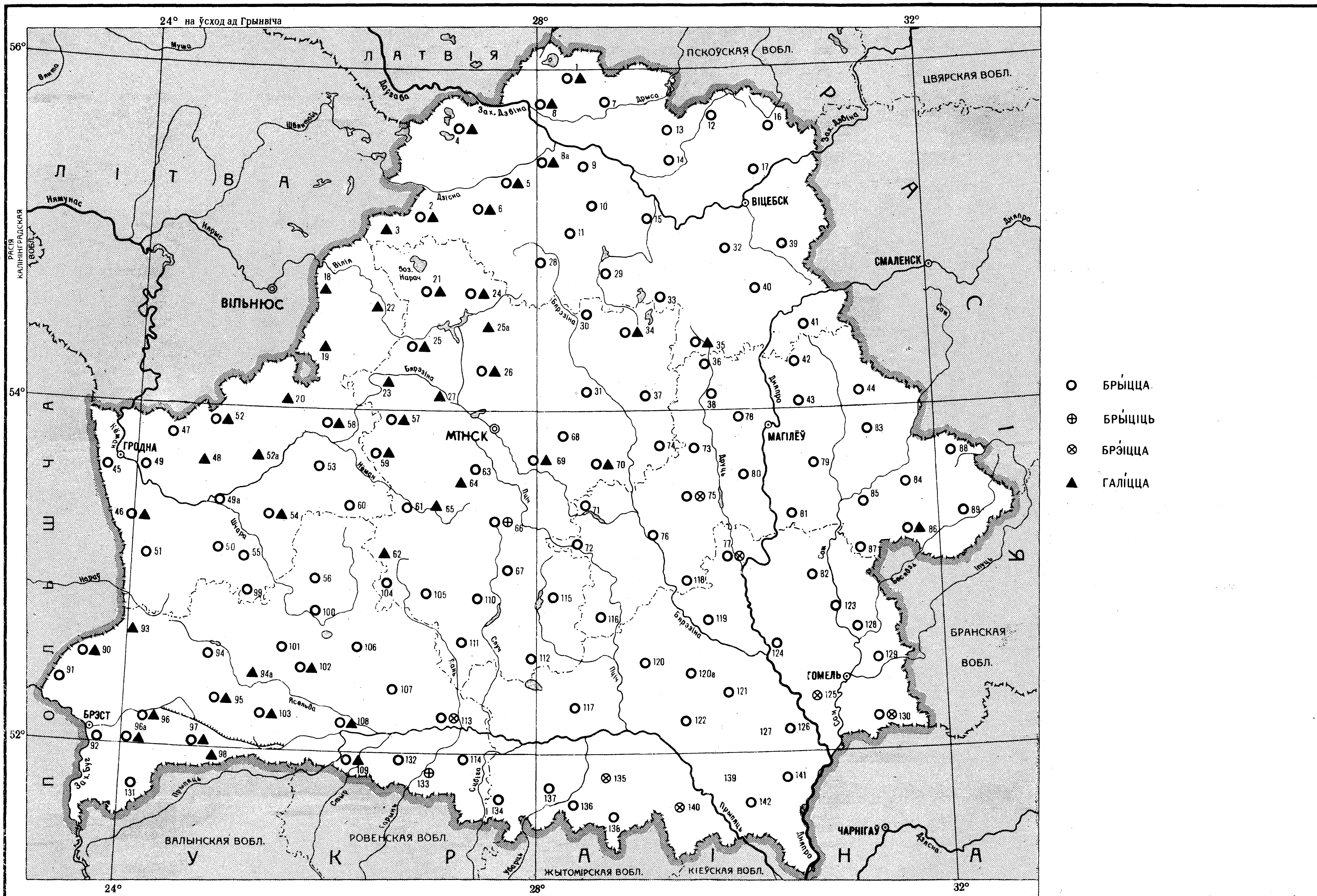
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

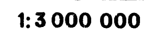
- ○ ВО́ЛАС
- ⊖ ВАЛАСІ́НА
- ВАЛАСІНА́
- ⊙ ВАЛАСІ́НКА
- ▲ КАСІ́НА
- КАСІНА́
- КО́СІНА
- КАСІ́НКА
- ✳ адзінкавыя назвы

ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
БРЫЦЦА
БРЫЦЦЬ
БРЭЙЦА
ГАЛІЦЦА

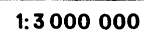
1:3 000 000

- ○ РА́ГІ
- ⊕ РАГА́ЗЫ
- ⊗ СУРА́ГІ
- ▲ ПУ́ЦІКІ
- △ ПУЦУГІ́
- ПАЦЁКІ
- ДЗЯ́ГІ
- РУЧАІ́
- ПАЎРО́ЗЫ
- ЛАТАКІ́
- Λ ПІ́СЯГІ
- ◡ ПАСЫ́
- L ЦУРКО́М
- ✳ адзінкавыя назвы

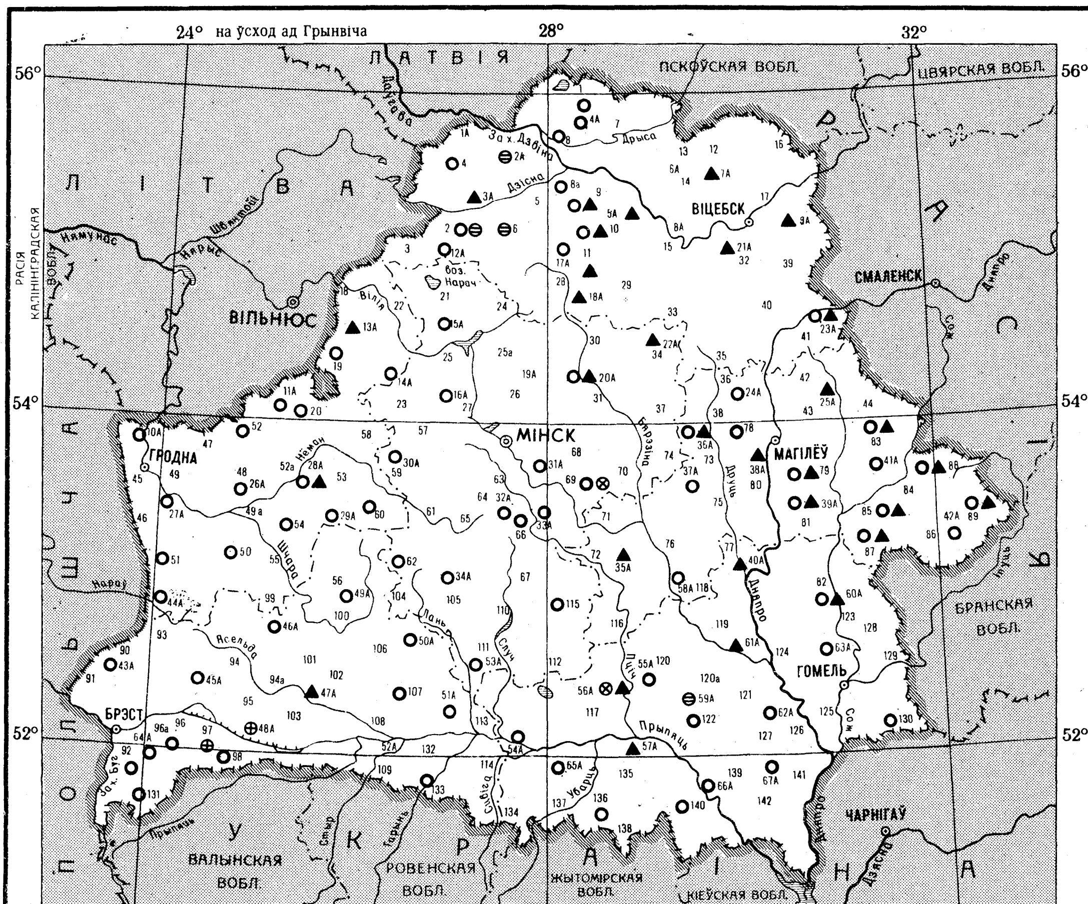
БРУДНАЯ БЯЛІЗНА

- ○ БЯЛІ́ЗНА
- ⊖ БЯЛЛЁ
- ▲ ПЛА́ЦЦЕ
- ⊡ АДЗЕ́ЖА
- ⊡ АДЗЕ́ННЕ
- ◊ КАШУ́ЛІ
- ▭ ХУ́СТЫ
- ♀ ПО́РЦЯ
- ⊥ ЛА́ХІ
- ∧ ШКУ́ЦЦЯ
- ⌒ ЛА́ЙНЫ
- ✶ адзінкавыя назвы

ПЛЯМА НА АДЗЕННІ

Карта №109

○ ПЛЯ́МА

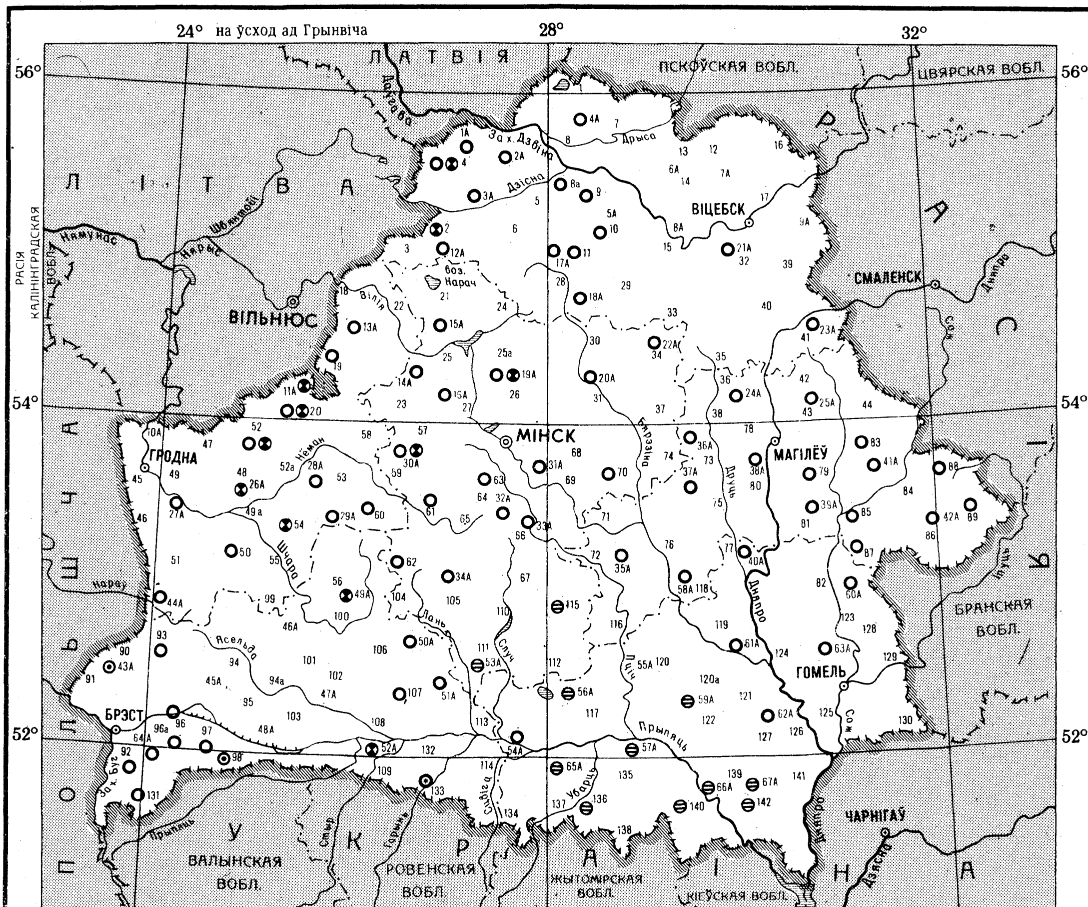
⊕ ПЛЕ́МА

⊗ ПЛЯМО́

⊖ ПЛЯ́МІНА

▲ ПЯТНО́

1:5 000 000

○ МЫ́ЛА

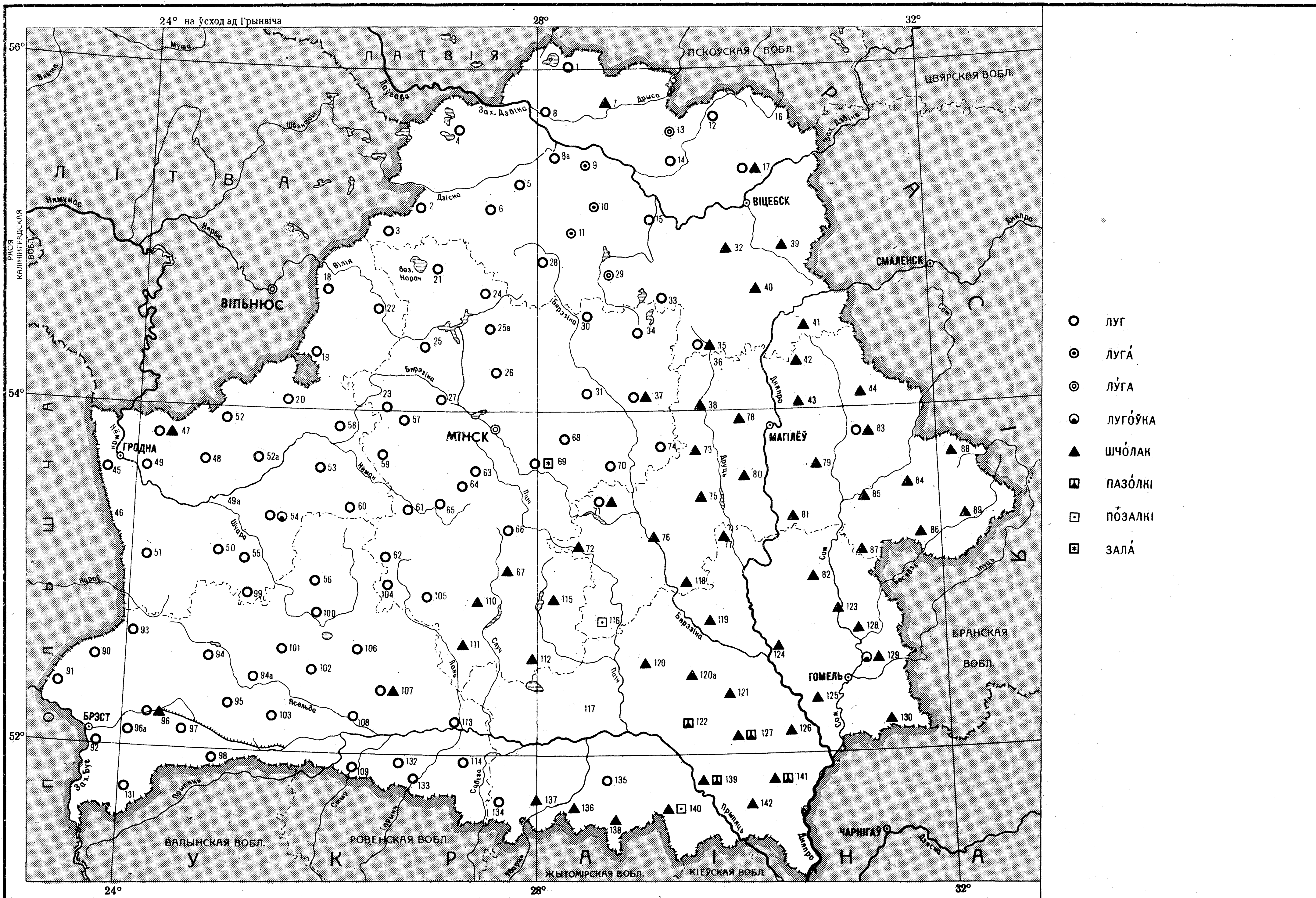
⊖ МУ́ЛА

⊙ МЭ́ЛА

◉ МІ́ЛА

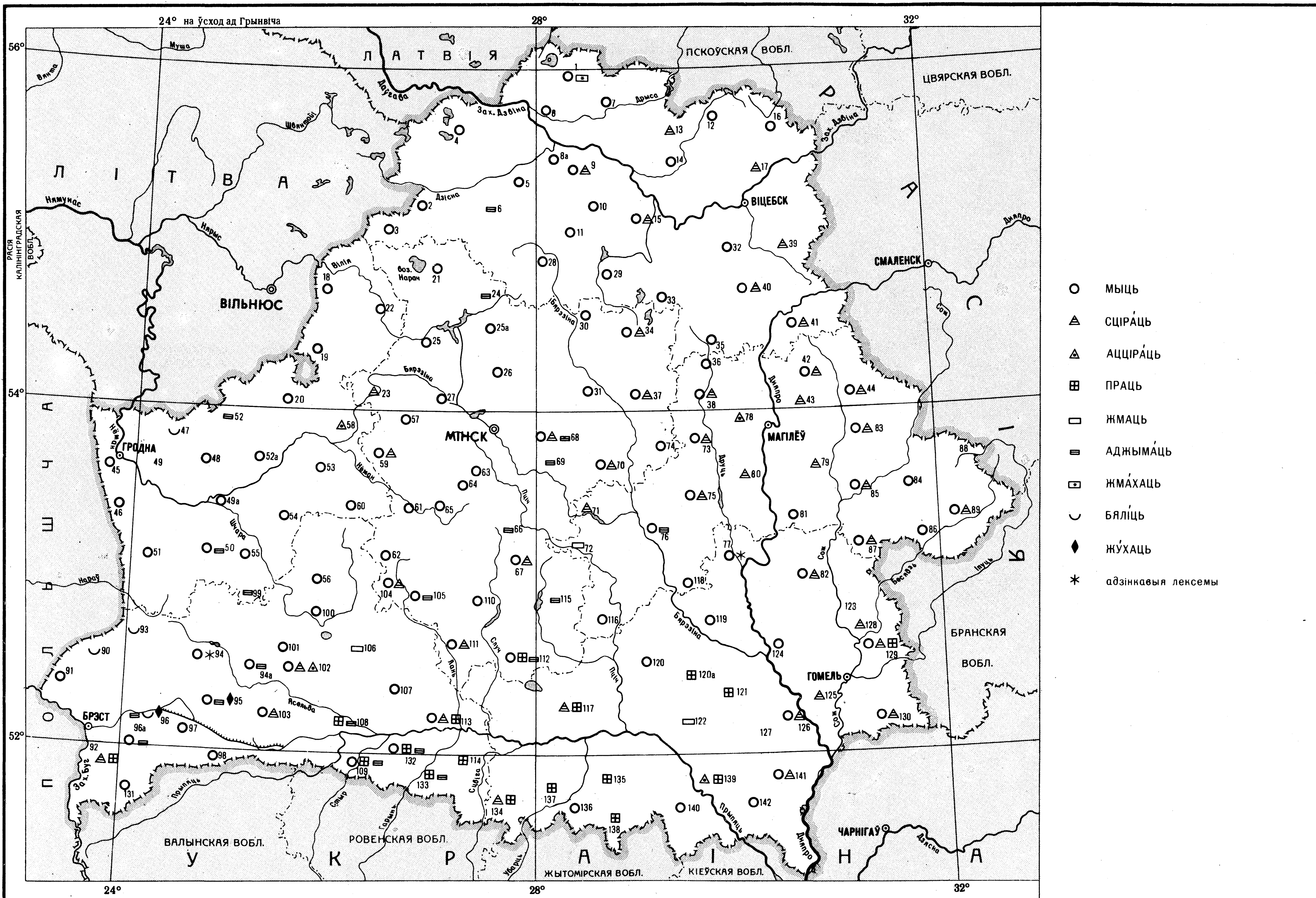
⊗ МЫ́ДЛА

1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ЛУГ
ЛУГА́
ЛУ́ГА
ЛУГО́ЎКА
ШЧО́ЛАК
ПАЗО́ЛКІ
ПО́ЗАЛКІ
ЗАЛА́

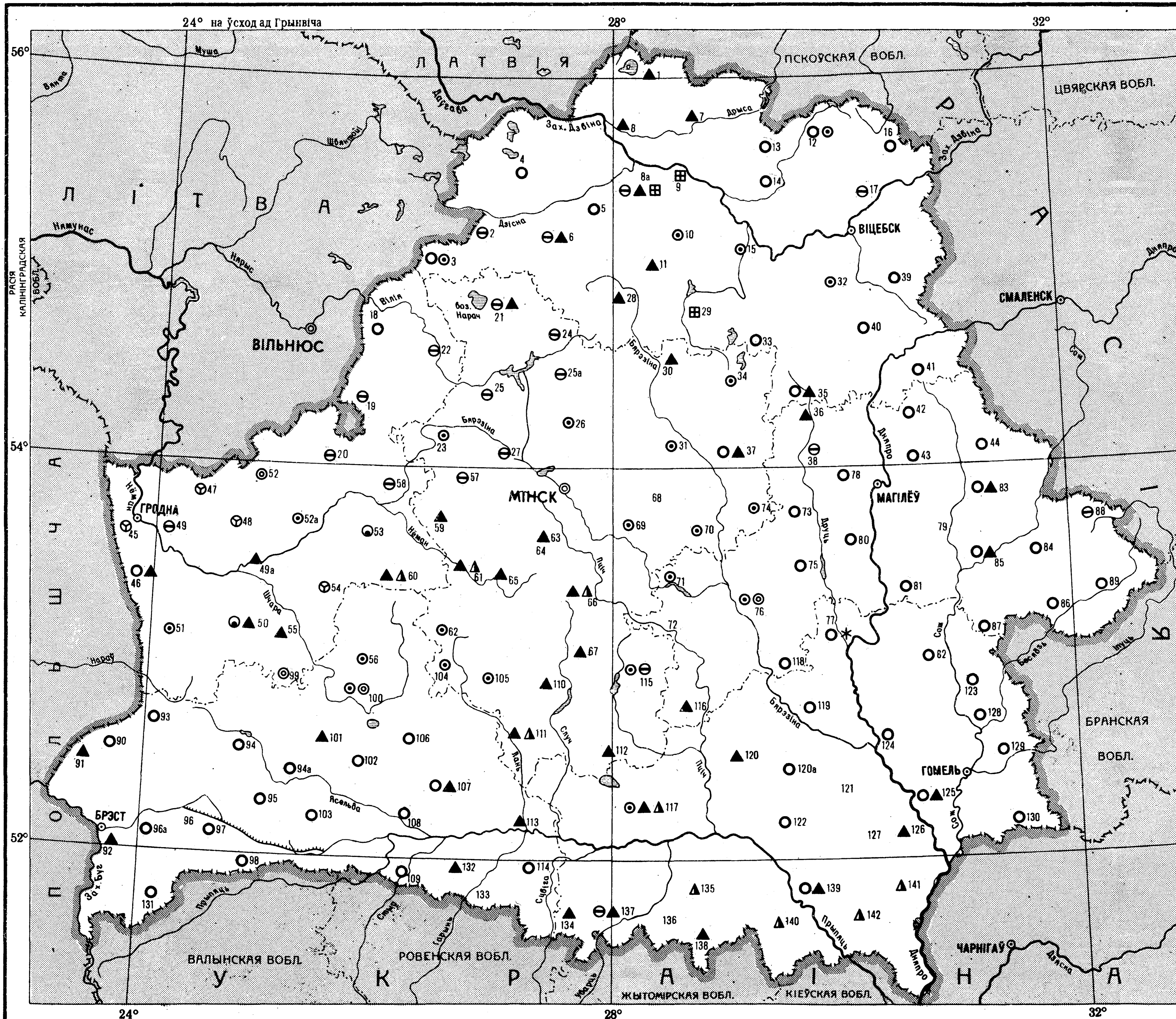
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
воз. Нарач
МЫЦЬ
СЦІРА́ЦЬ
АЦЦІРА́ЦЬ
ПРАЦЬ
ЖМАЦЬ
АДЖЫМА́ЦЬ
ЖМА́ХАЦЬ
БЯЛІ́ЦЬ
ЖУ́ХАЦЬ
адзінкавыя лексемы

1:3 000 000

- ○ мыць
- △ заліць
- ■ жлукціць
- бучыць
- ◡ бяліць
- ∧ мачыць
- заліваць
- ⊥ парыць
- выварваць
- L шчалачыць
- жаць
- ✳ адзінкавыя лексемы

ПРАЦЬ
ПЕ́РЫЦЬ
ПЯ́РЫЦЬ
ПІ́РЫЦЬ
ПЯРЫ́ЦЬ
АТПЯРА́ЦЬ
БІЦЬ
ВЫБІВА́ЦЬ
ПРА́ТАЦЬ
ПАПО́КАЦЬ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча 28° 32°

56° 54° 52°

ЛАТВІЯ ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА ВІЛЬНЮС РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

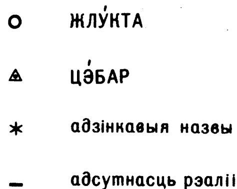
РАСІЯ СМАЛЕНСК БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

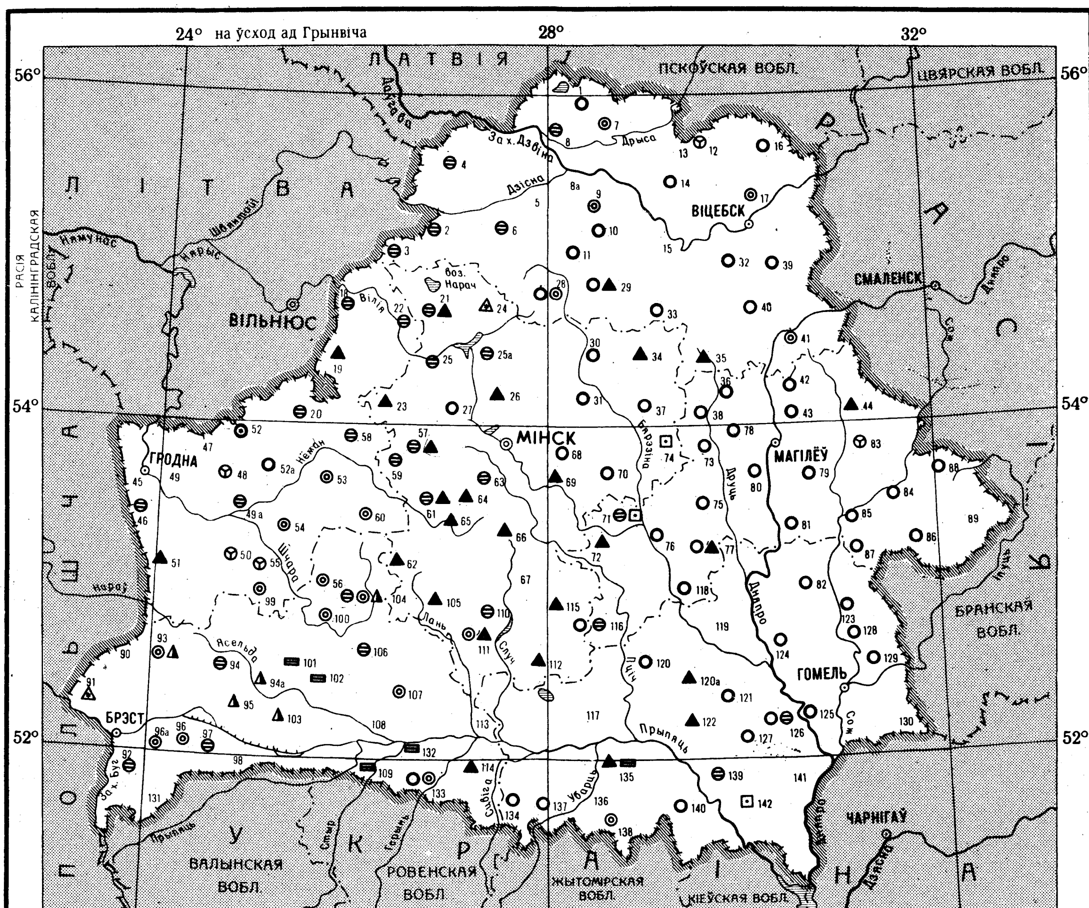
УКРАІНА ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. ЧАРНІГАЎ

ВІЦЕБСК МІНСК ГРОДНА МАГІЛЁЎ БРЭСТ ГОМЕЛЬ

Дзвіна Дзісна Дрыса Вілія Нёман Шчара Ясельда Лань Случ Пціч Бярэзіна Друць Дняпро Сож Іпуць Прыпяць Убарць Гарынь Стыр Зах. Буг Нарач Нараў Дзясна

1:5 000 000

АБМЫЛКІ

МЫДЛІНЫ

МЫЛІНЫ

ПАМЫІ

ПАМЫЛЬНІЦА

ПАЗАЛКІ

ПАЗАЛЫ

адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

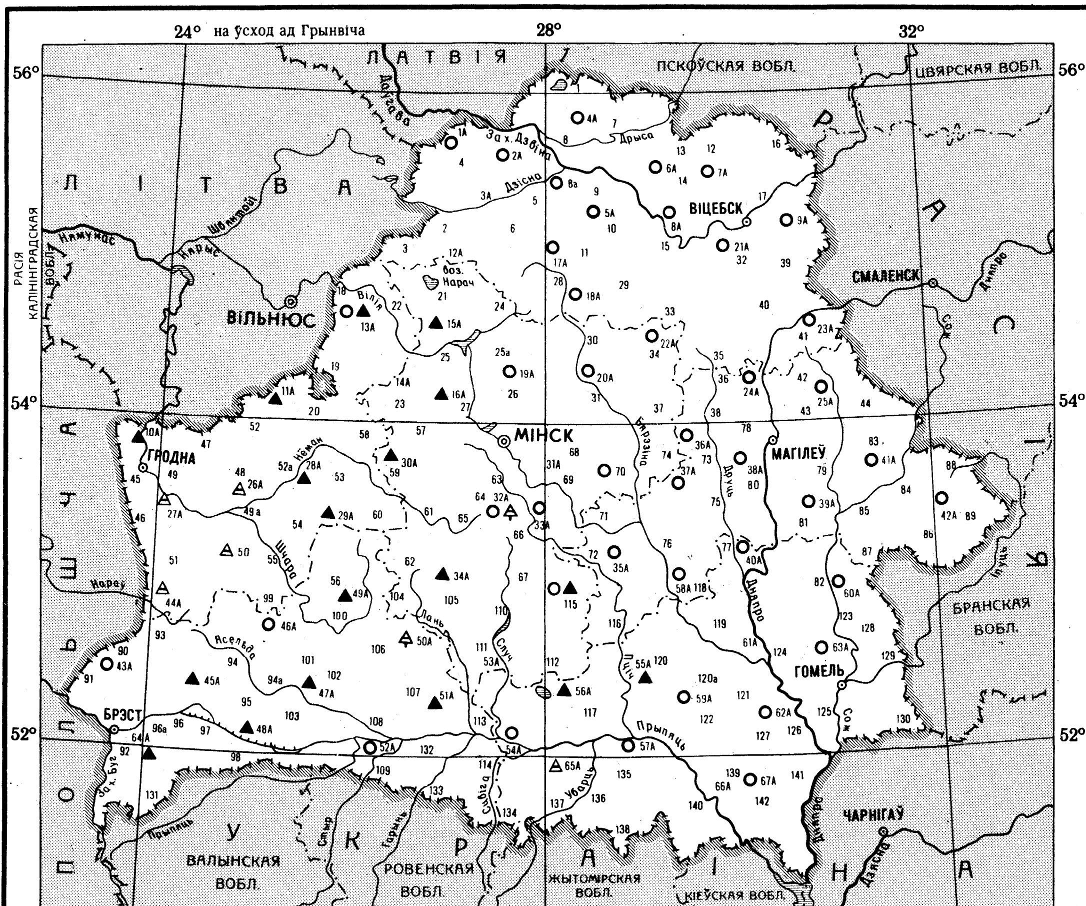
ШЧОЛАК

ЛУГ

1:5 000 000

ПЕНА НА МЫЛЬНАЙ ВАДЗЕ

Карта №117

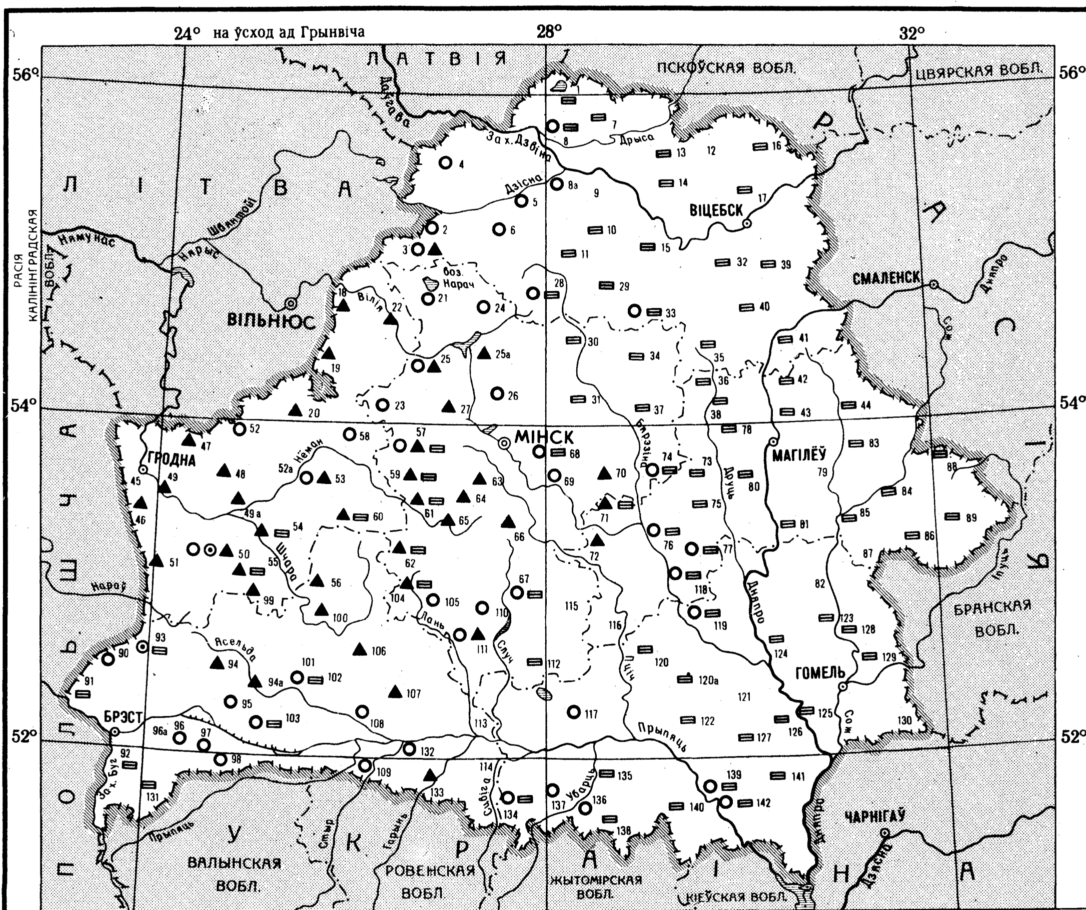
○ ПЕ́НА

▲ ШУМ

ШУМА́

ШУ́МА

1:5 000 000

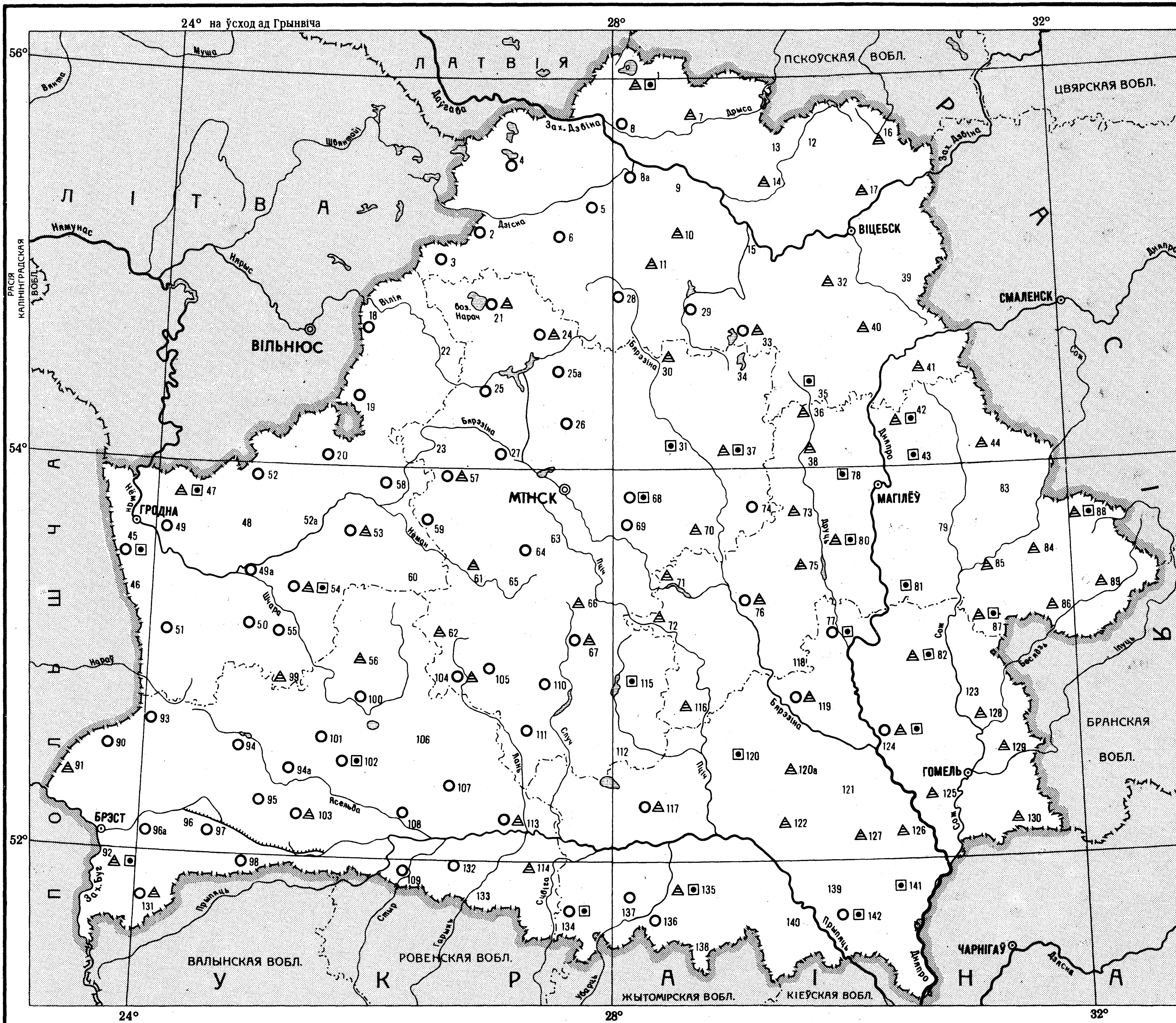
ПРАС

ПРАСАВІ́ДЛА

ЖАЛЯ́СКА

УЦЮ́Г

1:5 000 000

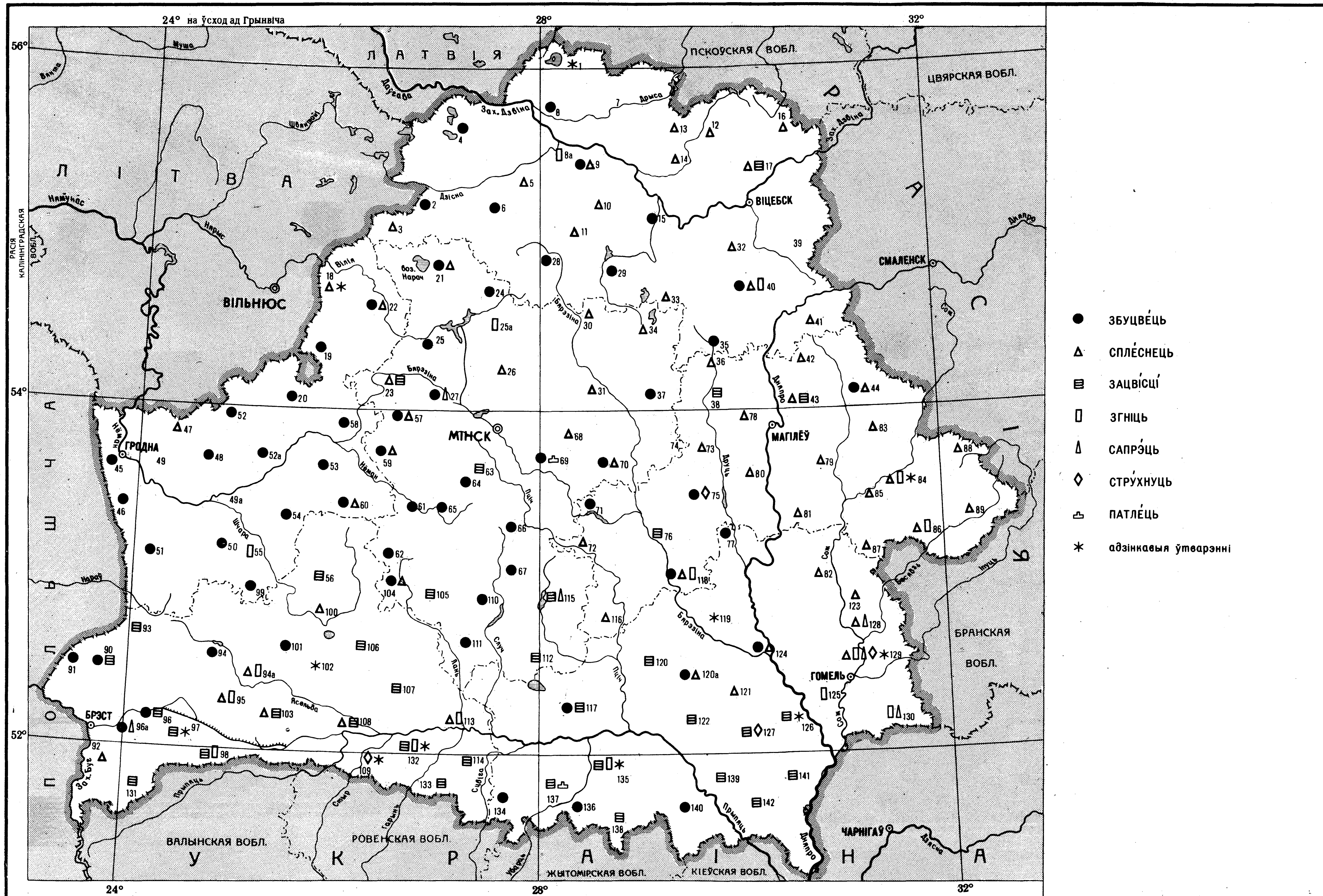

ПРАСАВА́ЦЬ

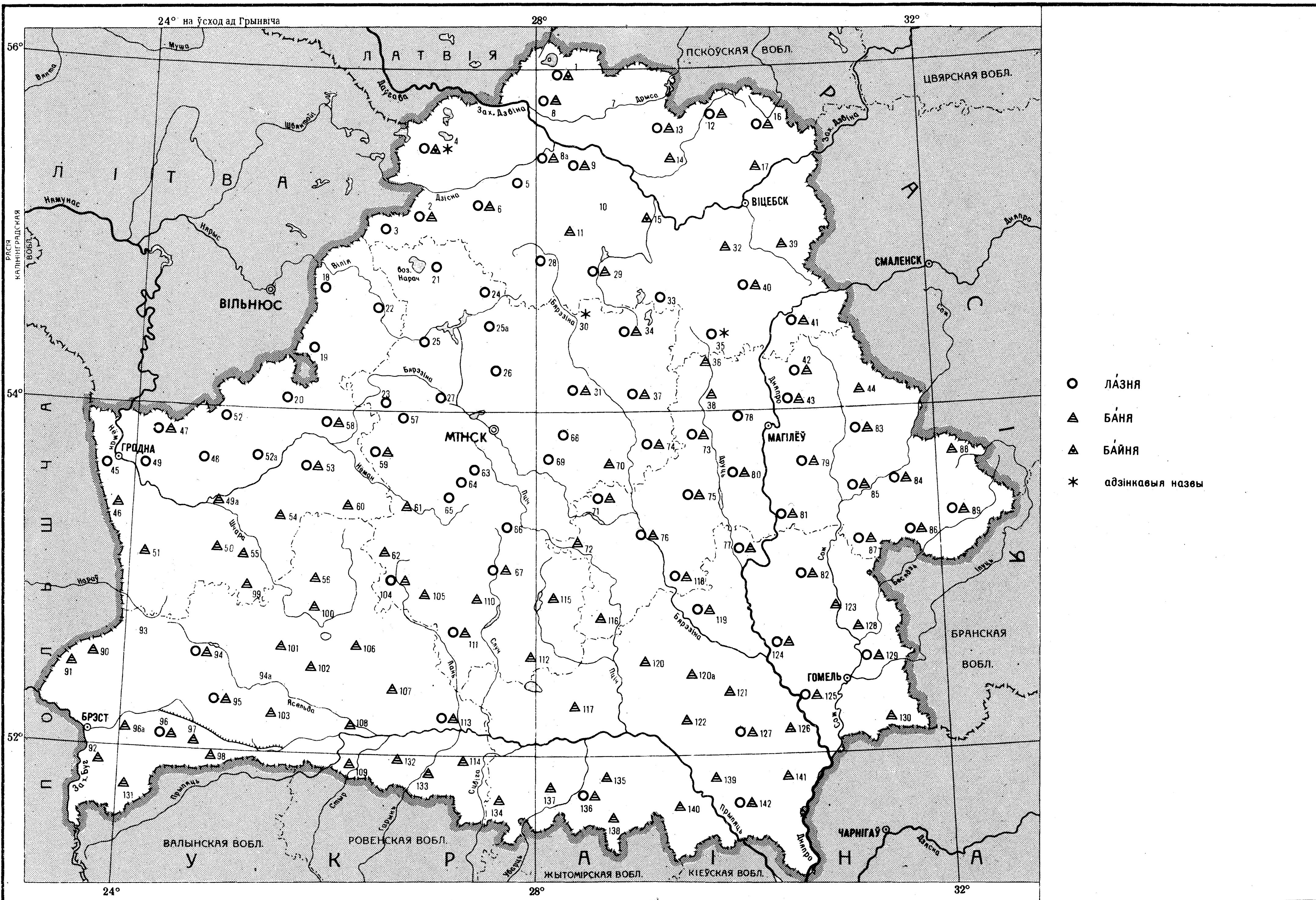
ГЛА́ДЗІЦЬ

УЦЮ́ЖЫЦЬ

1:3 000 000

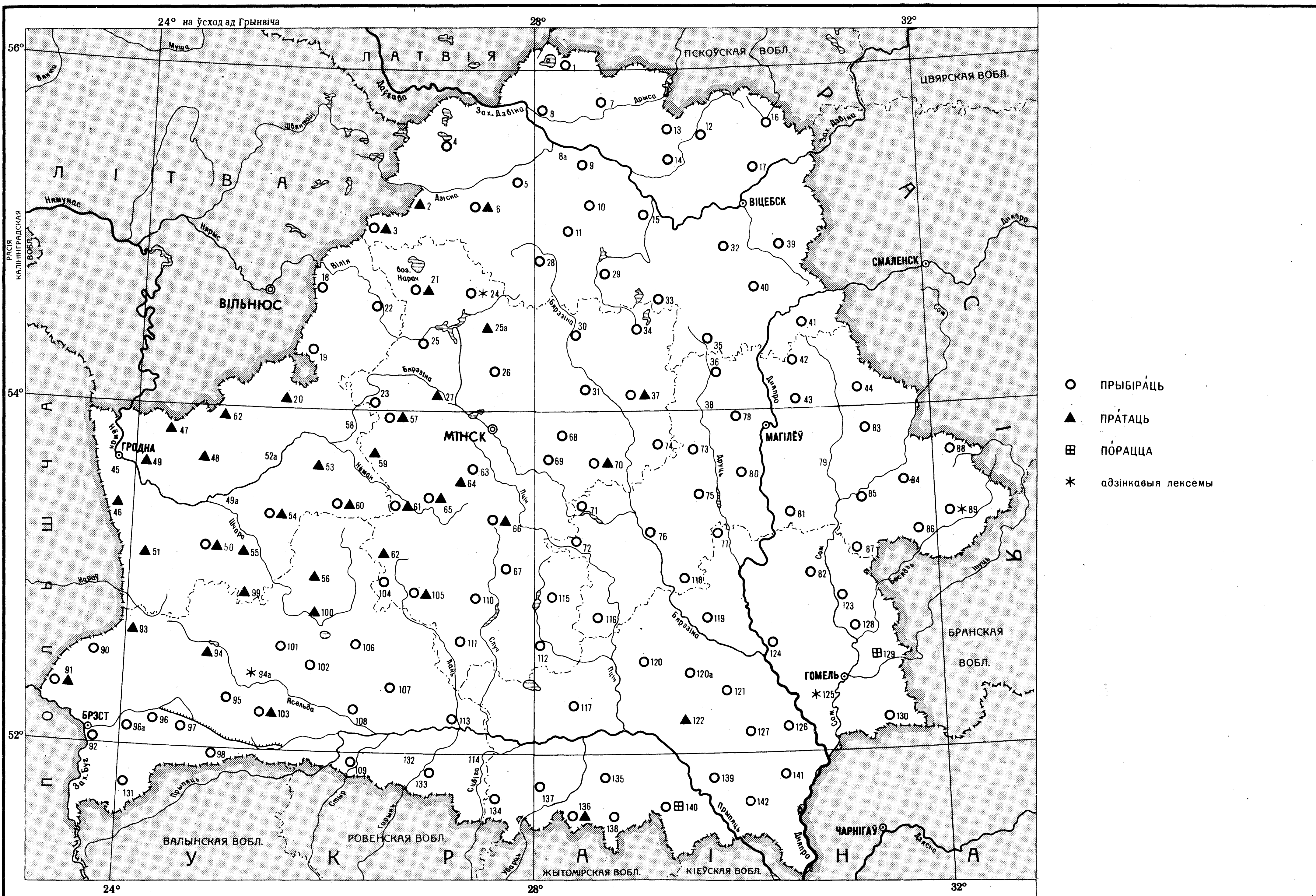

ЗБУЦВЕ́ЦЬ
СПЛЕ́СНЕЦЬ
ЗАЦВІ́СЦІ́
ЗГНІЦЬ
САПРЭ́ЦЬ
СТРУ́ХНУЦЬ
ПАТЛЕ́ЦЬ
адзінкавыя ўтварэнні
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
24° на ўсход ад Грынвіча
1:3 000 000

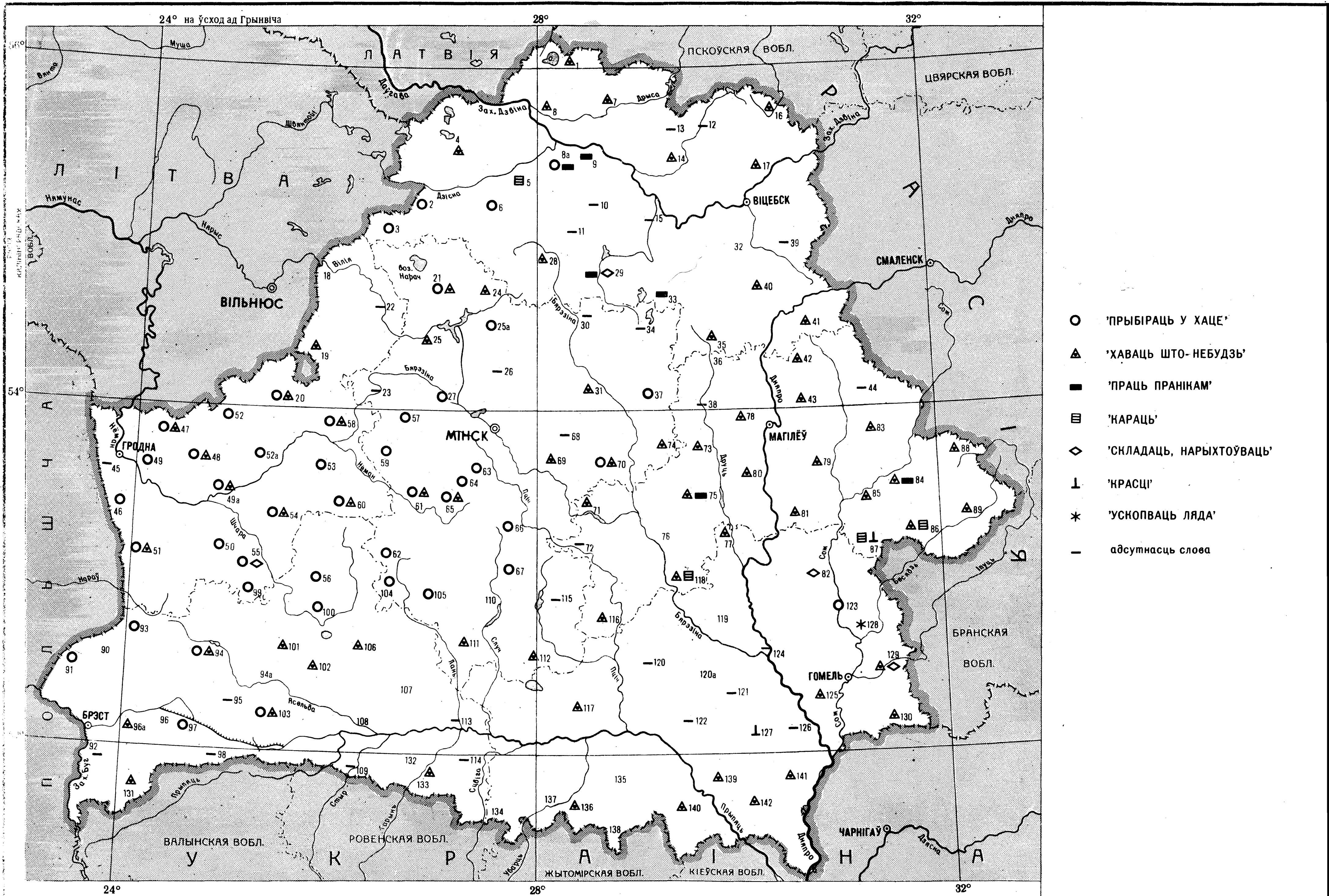

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Нямунас
Нарач
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Дняпро
Друць
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Убарць
Гарынь
Стыр
Лань
Сцвіга
Воз. Нарач
ла́зня
ба́ня
ба́йня
адзінкавыя назвы
1:3 000 000

1:3 000 000

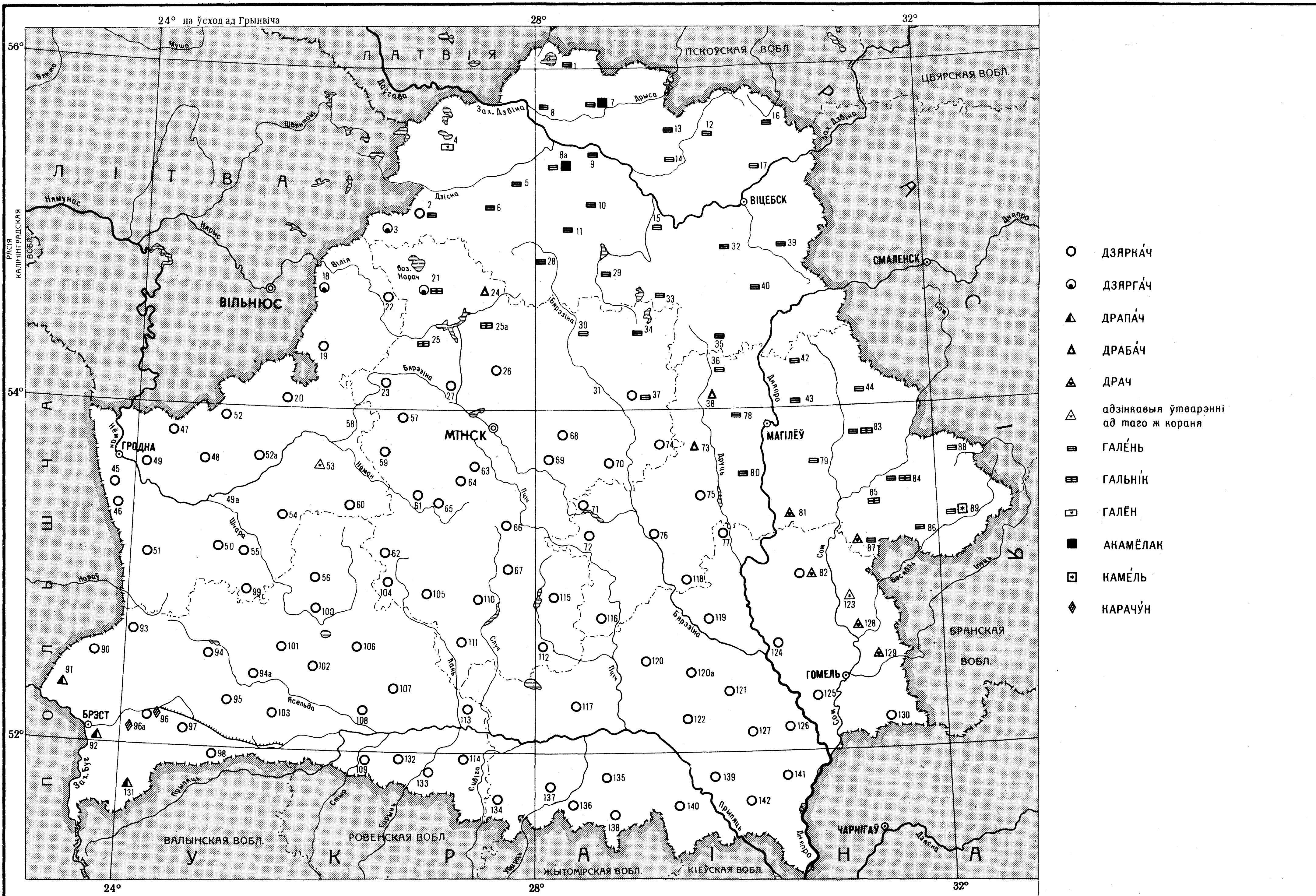

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Случ
Пціч
Ясельда
Шчара
Нарач
воз. Нарач
Зах. Буг
Стыр
Гарынь
Убарць
Дрыса
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Мушa
Вента
Швянтоі
Лань
Смаргь
Сбуча
ПРЫБІРАЦЬ
ПРАТАЦЬ
ПОРАЦЦА
адзінкавыя лексемы

1:3 000 000

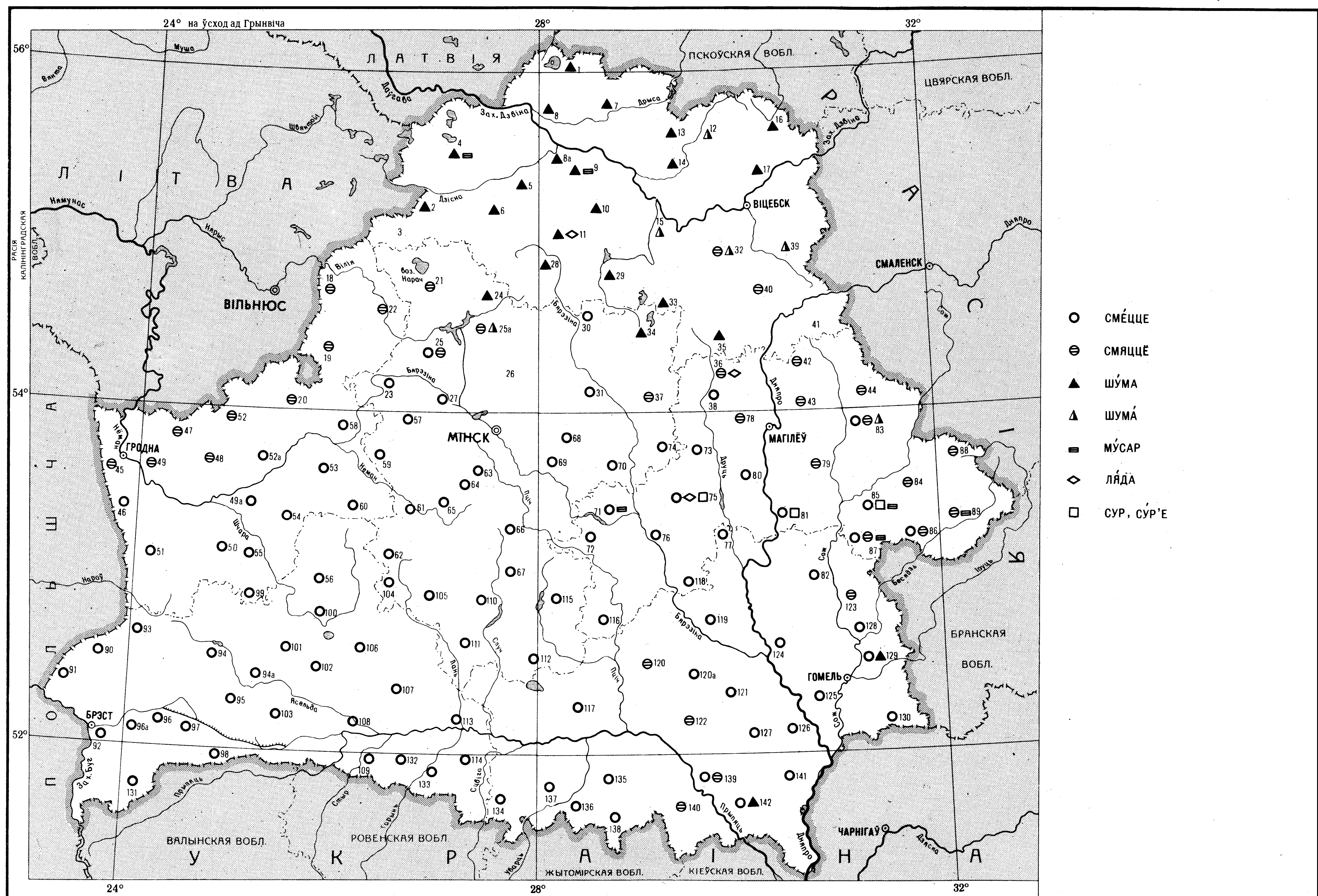

'ПРЫБІРАЦЬ У ХАЦЕ'
'ХАВАЦЬ ШТО-НЕБУДЗЬ'
'ПРАЦЬ ПРАНІКАМ'
'КАРАЦЬ'
'СКЛАДАЦЬ, НАРЫХТОЎВАЦЬ'
'КРАСЦІ'
'УСКОПВАЦЬ ЛЯДА'
адсутнасць слова
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
54°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Бесядзь
Прыпяць
Шчара
Ясельда
Случ
Лань
Пціч
Гарынь
Стыр
Случ
Убарць
Зах. Буг
Нараў
Нямунас
Нярыс
Дзвіна
Дзісна
Муша
Даўгава
Воз. Нарач

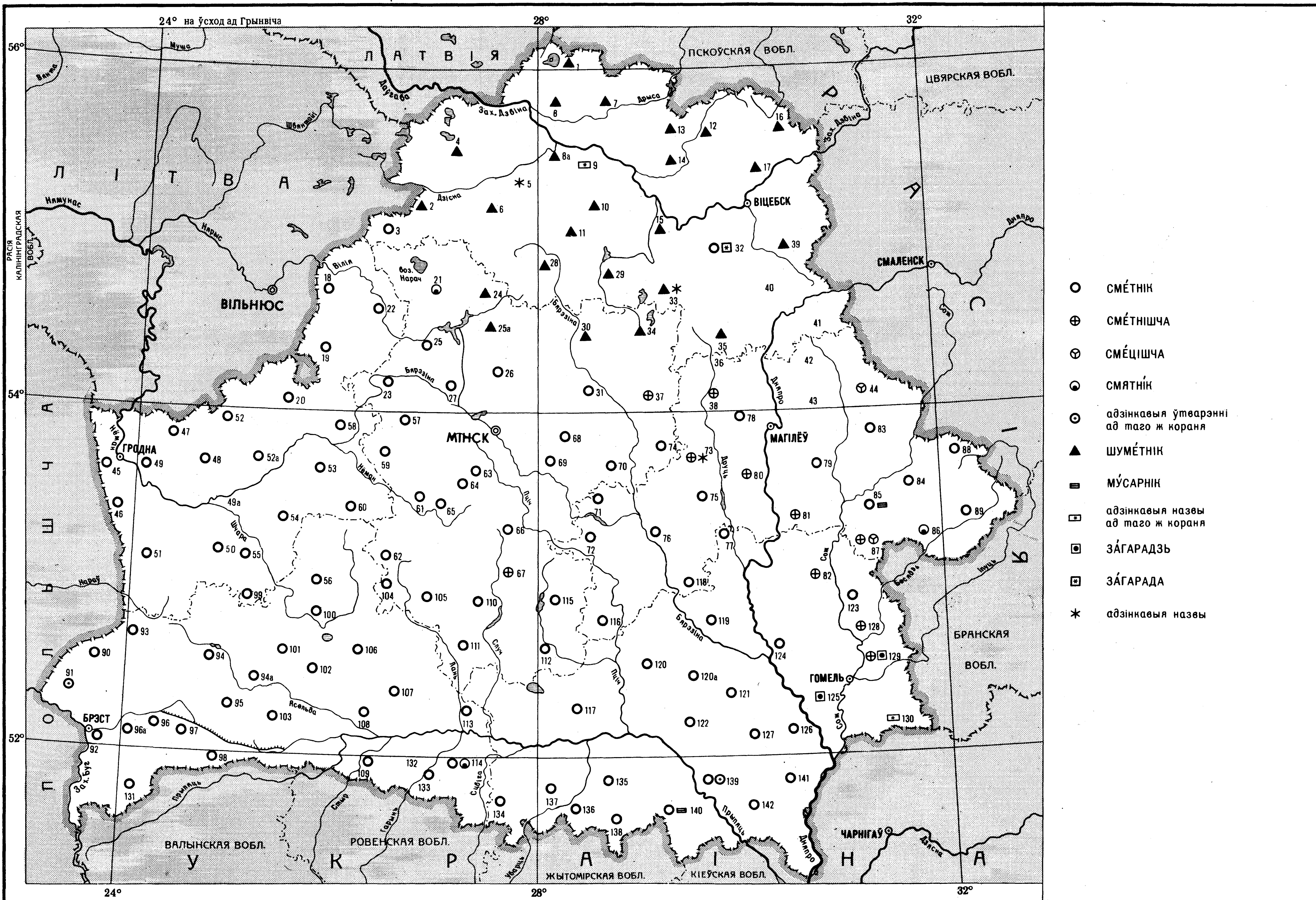
1:3 000 000

ДЗЯРКА́Ч
ДЗЯРГА́Ч
ДРАПА́Ч
ДРАБА́Ч
ДРАЧ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ГАЛЕ́НЬ
ГАЛЬНІ́К
ГАЛЁН
АКАМЁЛАК
КАМЕ́ЛЬ
КАРАЧУ́Н
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°

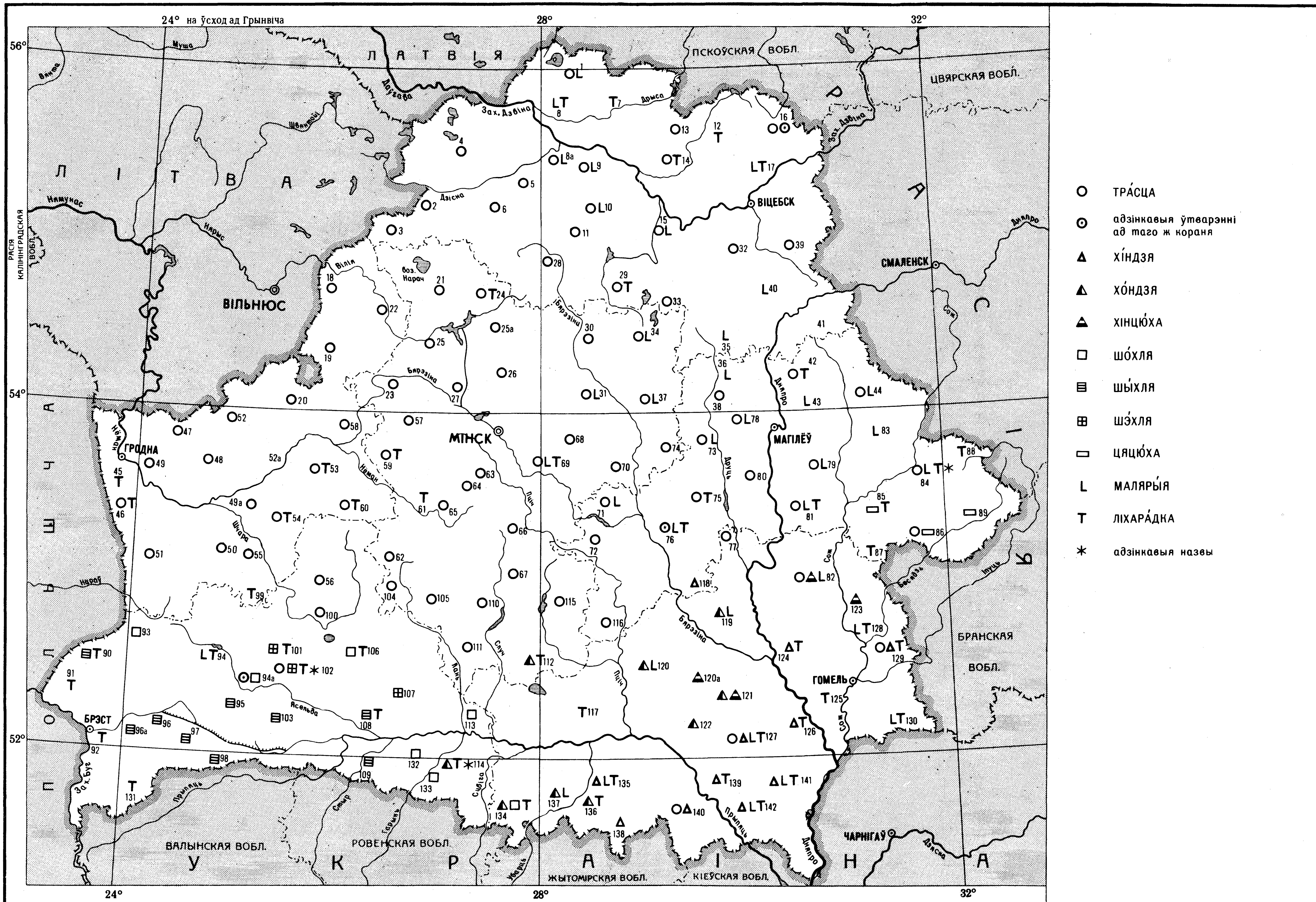
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
СМЕ́ЦЦЕ
СМЯЦЦЁ
ШУ́МА
ШУМА́
МУ́САР
ЛЯ́ДА
СУР, СУ́Р'Е

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
Л А Т В І Я
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
Л І Т В А
Р А С І Я
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
П О Л Ь Ш Ч А
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
У К Р А І Н А
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Нараў
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Случ
Пціч
Друць
Дняпро
Сож
Іпуць
Бесядзь
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
Мяча
Вянта
Швянтойі
Нямунас
Нярыс
Сьвіга
Лань
СМЕ́ТНІК
СМЕ́ТНІШЧА
СМЕ́ЦІШЧА
СМЯТНІ́К
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ШУМЕ́ТНІК
МУ́САРНІК
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ЗА́ГАРАДЗЬ
ЗА́ГАРАДА
адзінкавыя назвы

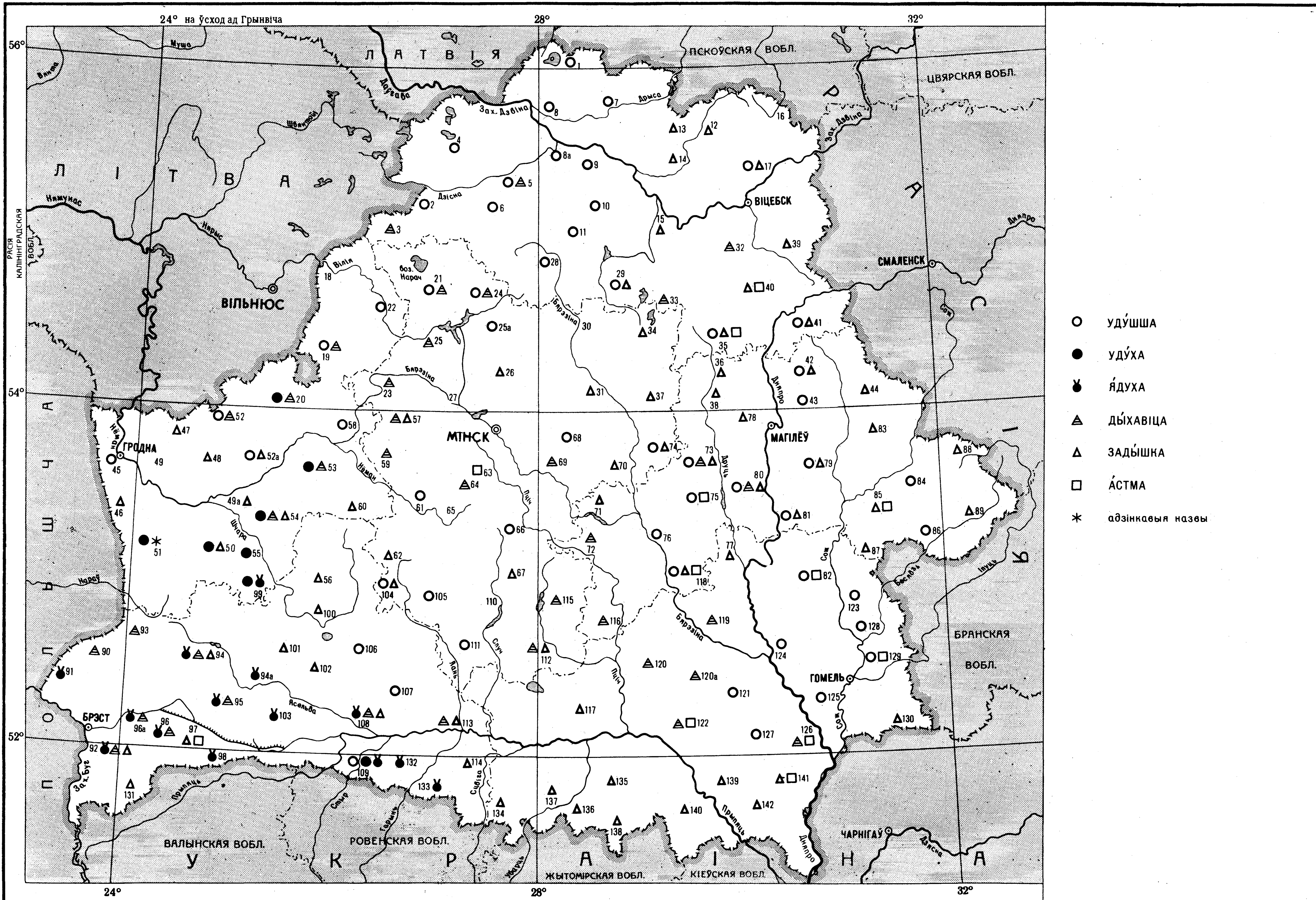
1:3 000 000

ТРА́СЦА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ХІ́НДЗЯ
ХО́НДЗЯ
ХІНЦЮ́ХА
ШО́ХЛЯ
ШЫ́ХЛЯ
ШЭ́ХЛЯ
ЦЯЦЮ́ХА
МАЛЯРЫ́Я
ЛІХАРА́ДКА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°

1:3 000 000

- ○ ТРАСЕ́
- ▲ КАЛО́ЦІЦЬ
- ⊞ ТРУ́СІЦЬ
- Б'Е
- ЛІХАРА́ДЗІЦЬ
- ЗНАБІ́ЦЬ
- КІ́ДАЕ
- ✳ адзінкавыя назвы

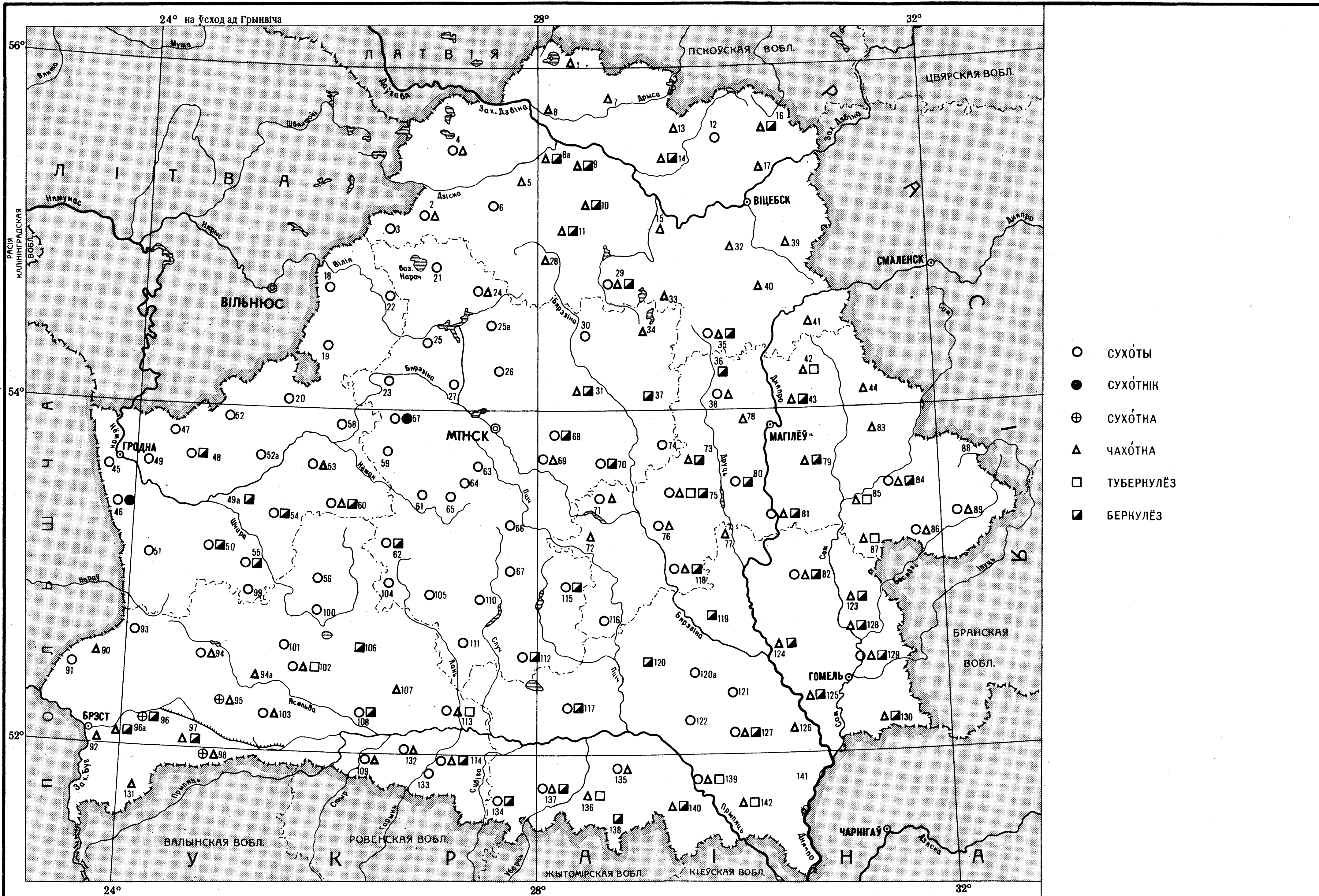

УДУ́ШША
УДУ́ХА
Я́ДУХА
ДЫ́ХАВІЦА
ЗАДЫ́ШКА
А́СТМА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°

1: 3 000 000

- ○ УДУ́ШЛІВЫ
- ● ЯДУ́ШЛІВЫ
- ▲ ДЫХАВІ́ЧНЫ
- ▲ ДЫХАВІ́ЧЛІВЫ
- ▲ ЗАДЫ́ШЛІВЫ

24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
СУХО́ТЫ
СУХО́ТНІК
СУХО́ТКА
ЧАХО́ТКА
ТУБЕРКУЛЁЗ
БЕРКУЛЁЗ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

РАСІЯ

УКРАІНА

Зах. Дзвіна

Дняпро

Нёман

Вілія

Прыпяць

Сож

Бярэзіна

Зах. Буг

Ясельда

Шчара

Пціч

Случ

Друць

Іпуць

Беседзь

Гарынь

Стыр

Убарць

Дзясна

Дрыса

Дзісна

Нярыс

Нямунас

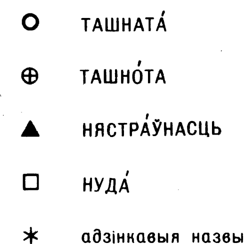
Муша

Лань

Нараў

Сабіла

воз. Нарач

24°

28°

32°

1:3 000 000

○ ТАШНІ́ЦЬ

△ НУ́ДЗІЦЬ

■ ВА́ДЗІЦЬ

▭ ГАЛАМУ́ЦІЦЬ

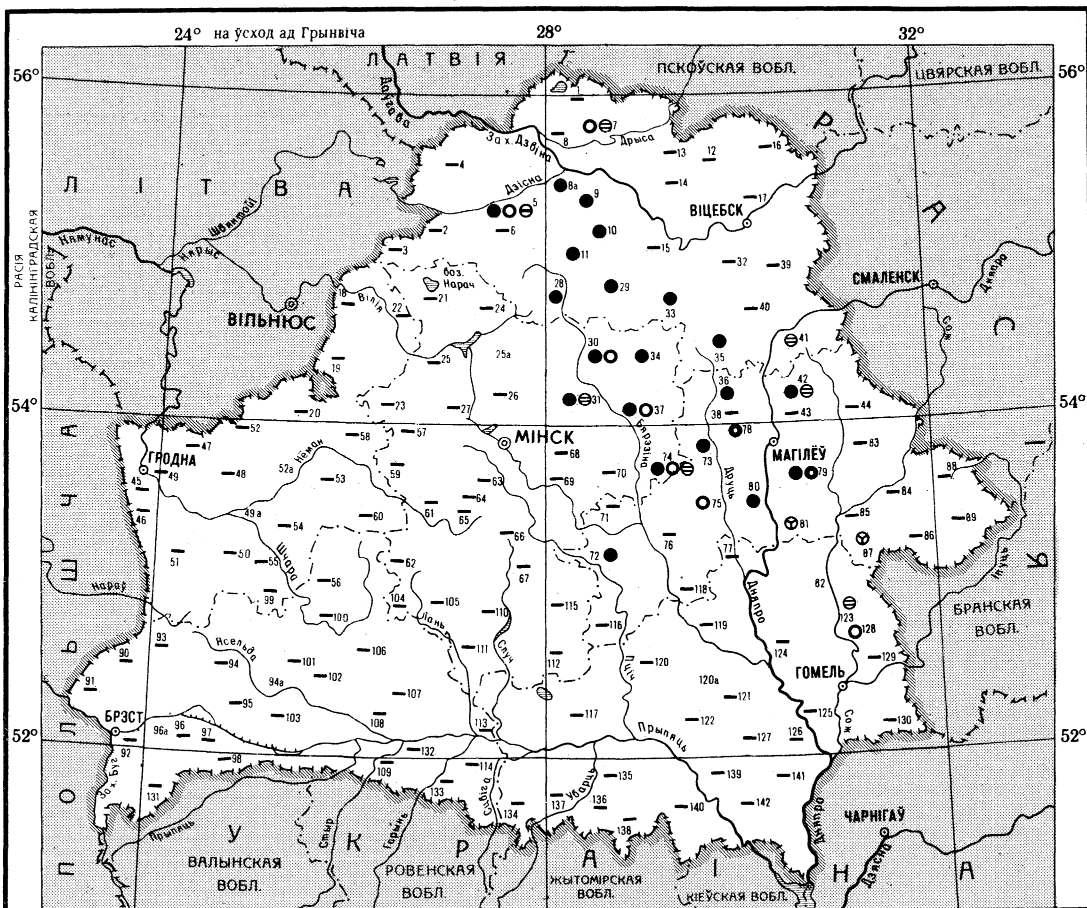
◈ БЛА́ЖЫЦЬ

⌂ ХУДЗІ́ЦЬ

⧗ ГА́ДЗІЦЬ

✳ адзінкавыя назвы

● ЛЯДА́ЕК

ЛЕДАВІ́К

○ ЛЯДА́Е

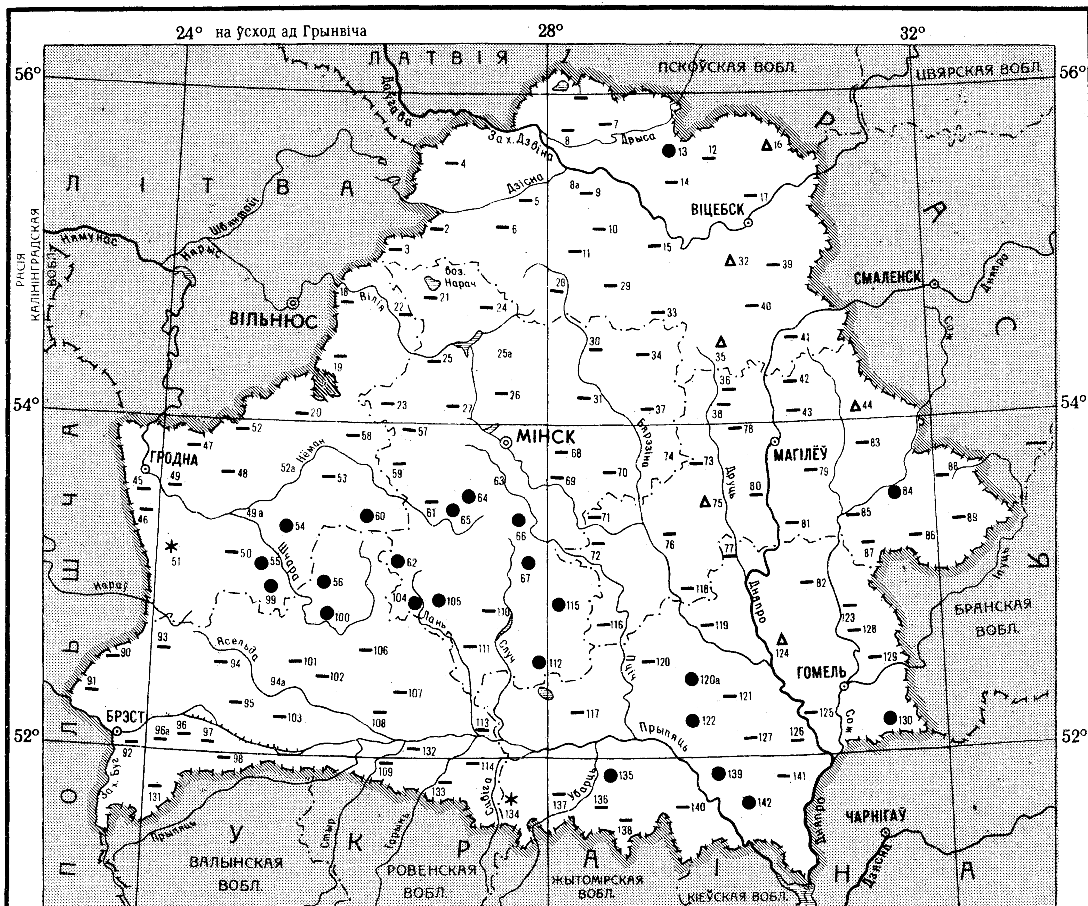
ЛЯДА́ШНА

ЛЯДА́ЙКАВА

ЛЯДА́ЙНА

— адсутнасць слова

1:5 000 000

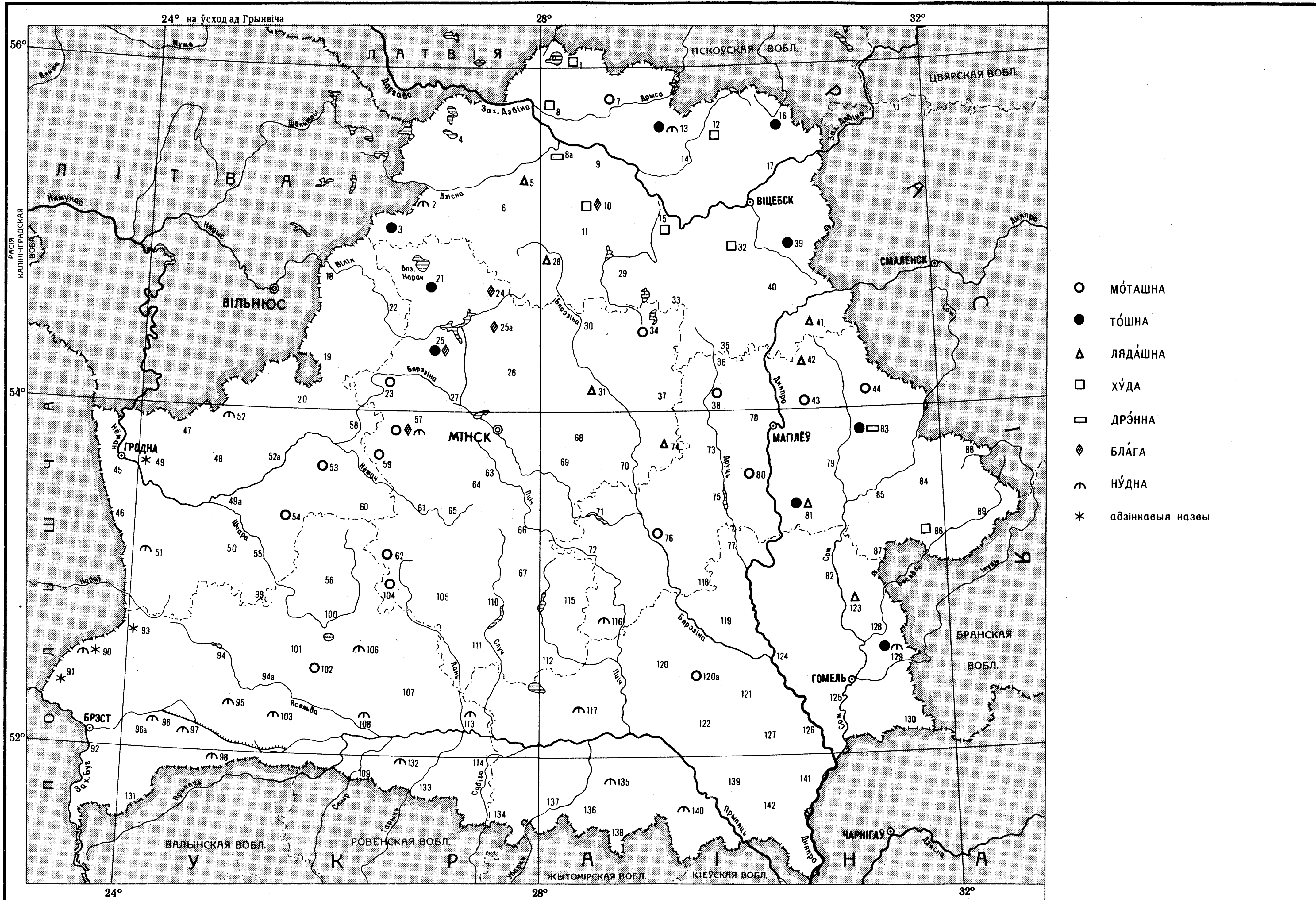
● 'СЛІНА'

Δ 'МОКРЫ ЛІШАЙ'

✳ іншыя назвы

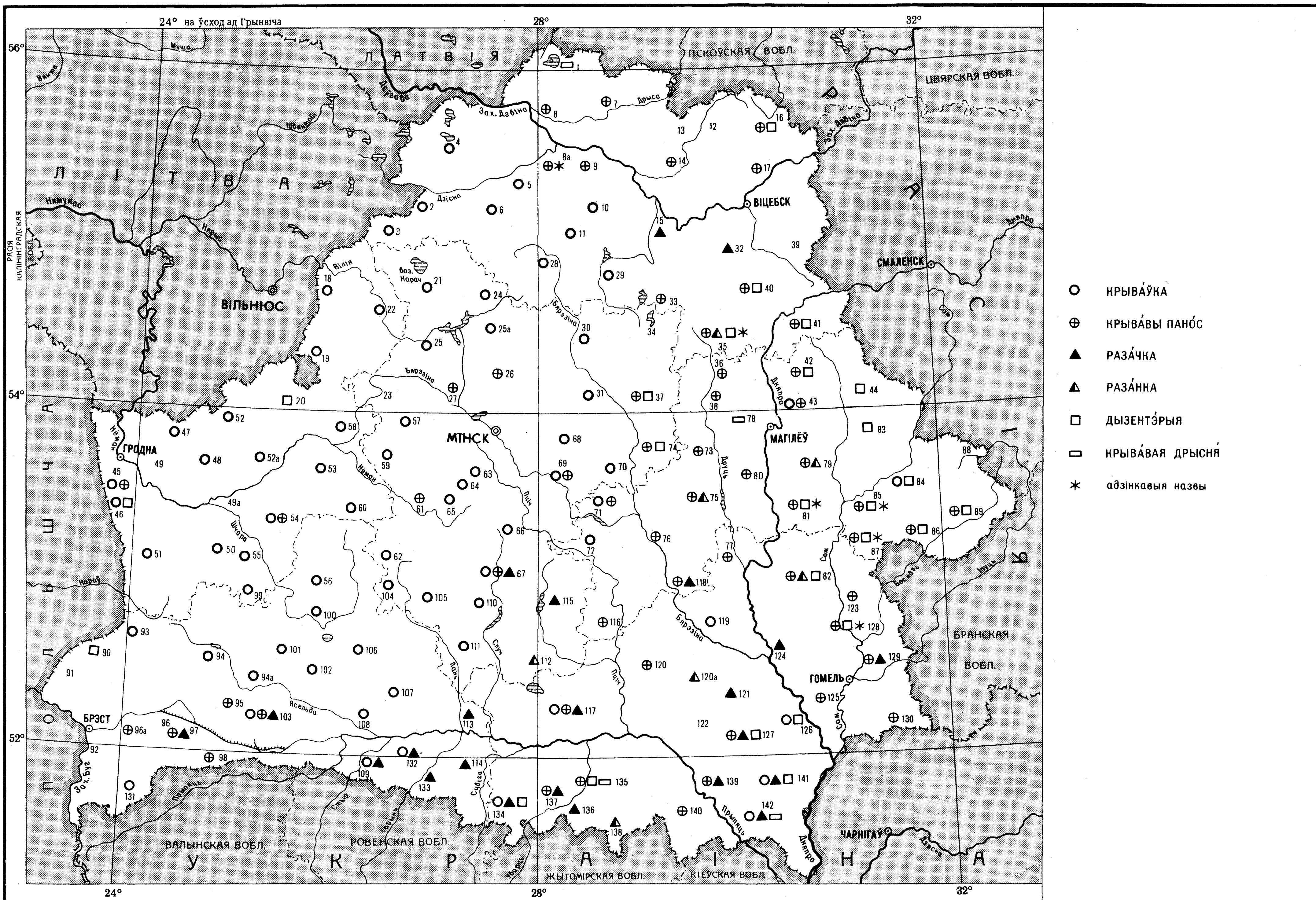
– адсутнасць слова

1:5 000 000

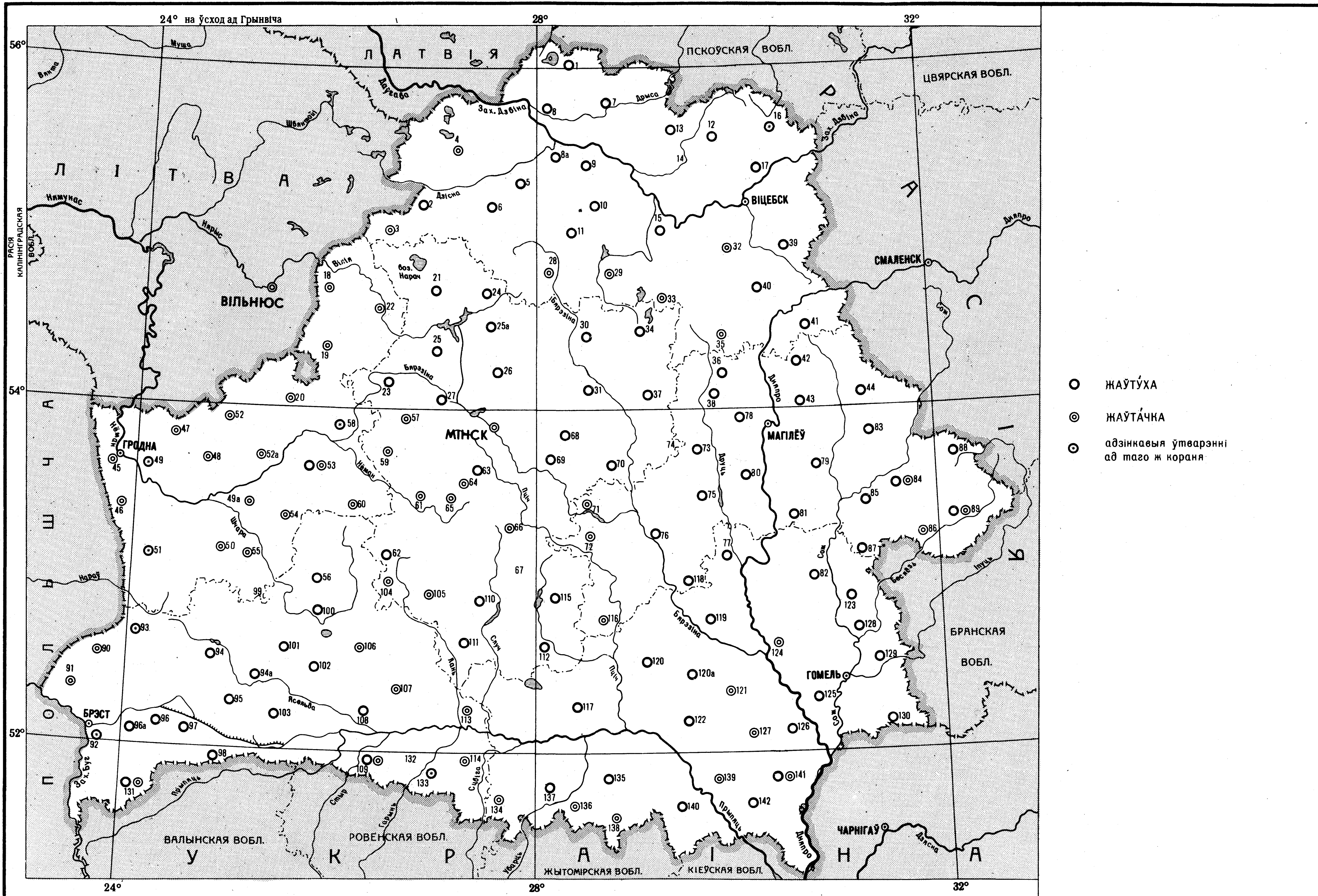

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Друць
Пціч
Случ
Горынь
Стыр
Зах. Буг
Воз. Нарач
МО́ТАШНА
ТО́ШНА
ЛЯДА́ШНА
ХУ́ДА
ДРЭ́ННА
БЛА́ГА
НУ́ДНА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

КРЫВАЎКА
КРЫВАВЫ ПАНОС
РАЗАЧКА
РАЗАНКА
ДЫЗЕНТЭРЫЯ
КРЫВАВАЯ ДРЫСНЯ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Бярэзіна
Днепр
Друць
Сож
Іпуць
Беседзь
Пціч
Случ
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
воз. Нарач
ЖАЎТУХА
ЖАЎТАЧКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:3 000 000

ІКАЎКА

○ ІКАЎКА

ГІКАЎКА

● ІКАВІЦА

ГІКАВІЦА

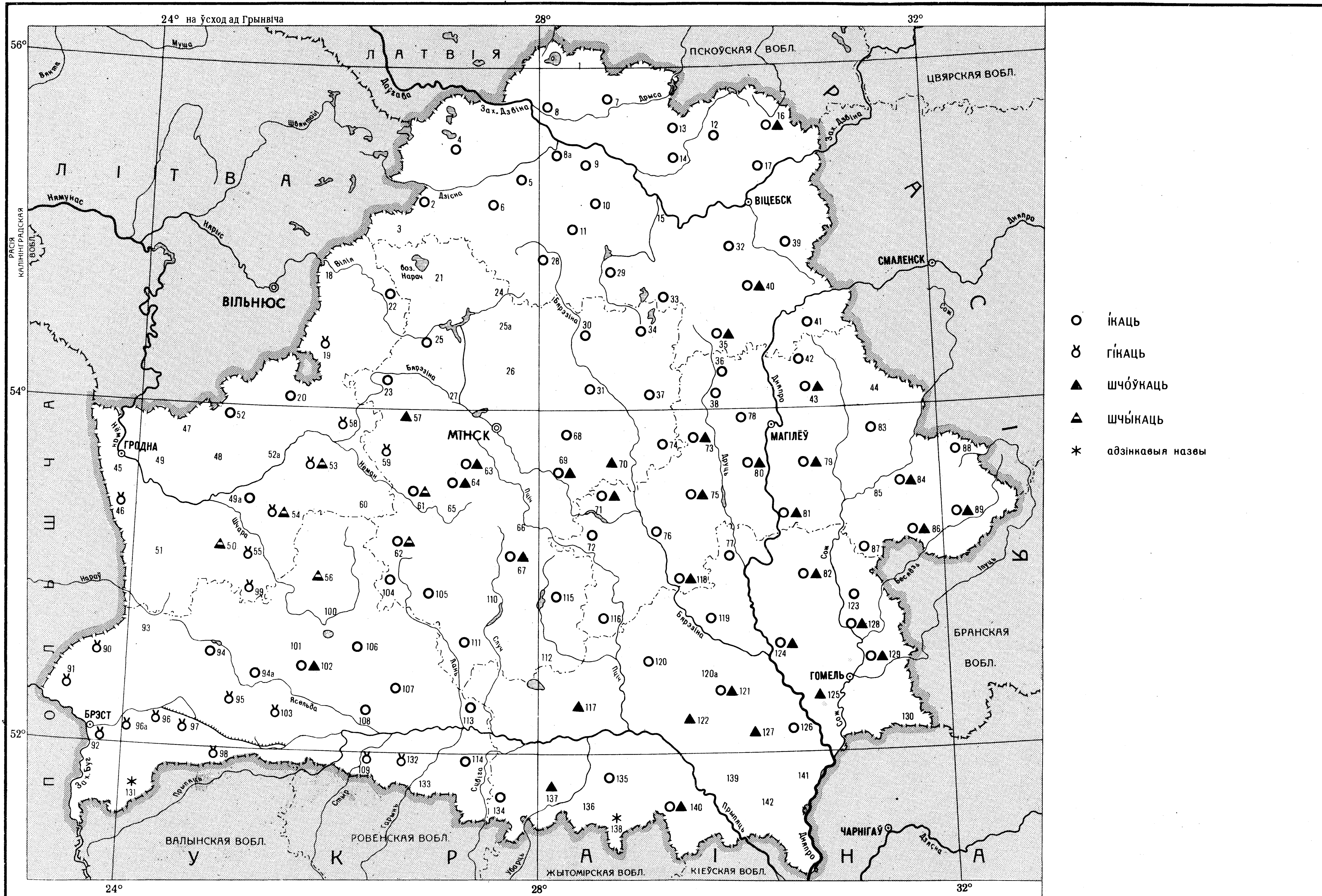
⊕ ІКАТКА

⊗ ІКО́ТКА

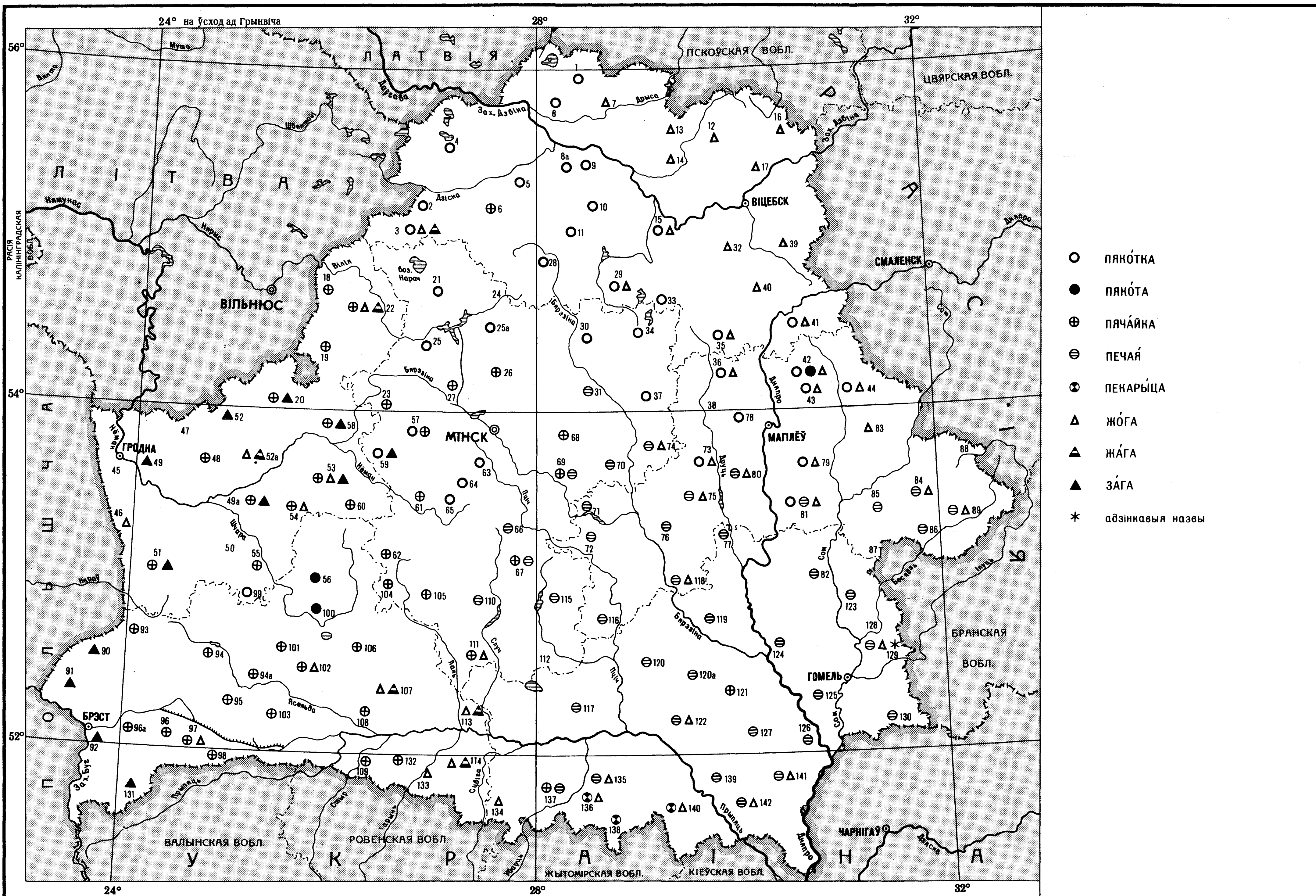
△ ШЧЫКАЎКА

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нямунас
Дзісна
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Дняпро
Сож
Друць
Пціч
Случ
Зах. Буг
Дрыса
Муша
Дзісна
воз. Нарач
ІКАЦЬ
ГІКАЦЬ
ШЧОЎКАЦЬ
ШЧЫКАЦЬ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Нёман
Нямунас
Нярыс
Вілія
Бярэзіна
Днепр
Сож
Прыпяць
Птыч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Бесядзь
Іпуць
Дзясна
Друць
воз. Нарач
ПЯКО́ТКА
ПЯКО́ТА
ПЯЧА́ЙКА
ПЕЧАЯ́
ПЕКАРЫ́ЦА
ЖО́ГА
ЖА́ГА
ЗА́ГА
адзінкавыя назвы
1:3 000 000

ПЯКОТКА ПЯЧЭ

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · ПОЛЬШЧА · УКРАІНА · РАСІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · СМАЛЕНСК · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ЧАРНІГАЎ · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. · ВІЛЬНЮС

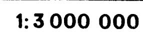
ВІЦЕБСК · МІНСК · МАГІЛЁЎ · ГРОДНА · БРЭСТ · ГОМЕЛЬ

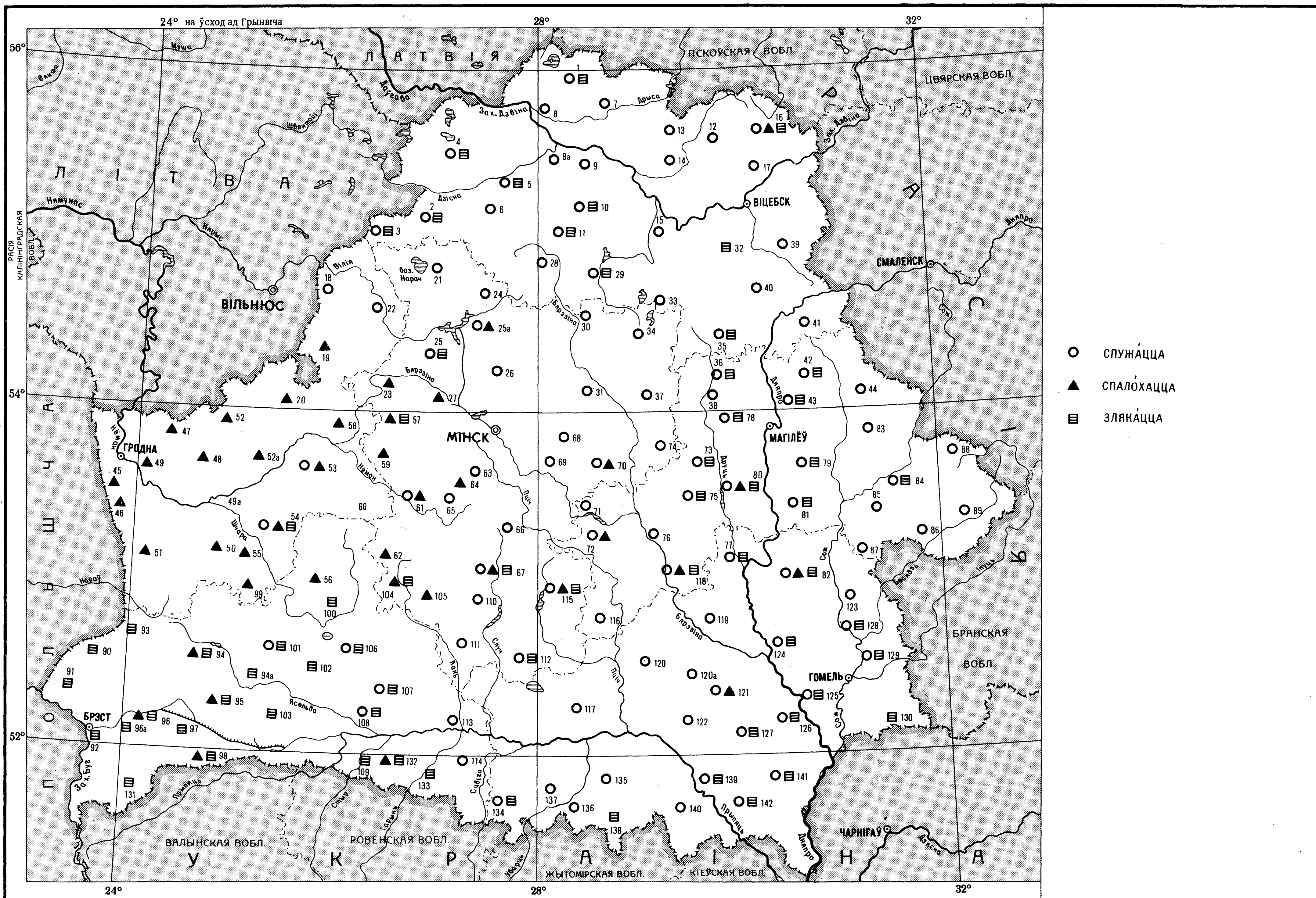
○ пячэ́

⊖ пячэ́ць

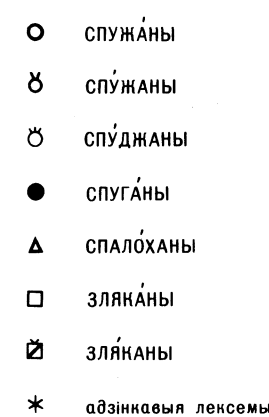
▲ па́ліць

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Нёман
Прыпяць
Сож
Вілія
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Друць
Дзясна
Іпуць
Бесядзь
Гарынь
Стыр
Убарць
Нарач
СПУЖА́ЦЦА
СПАЛО́ХАЦЦА
ЗЛЯКА́ЦЦА

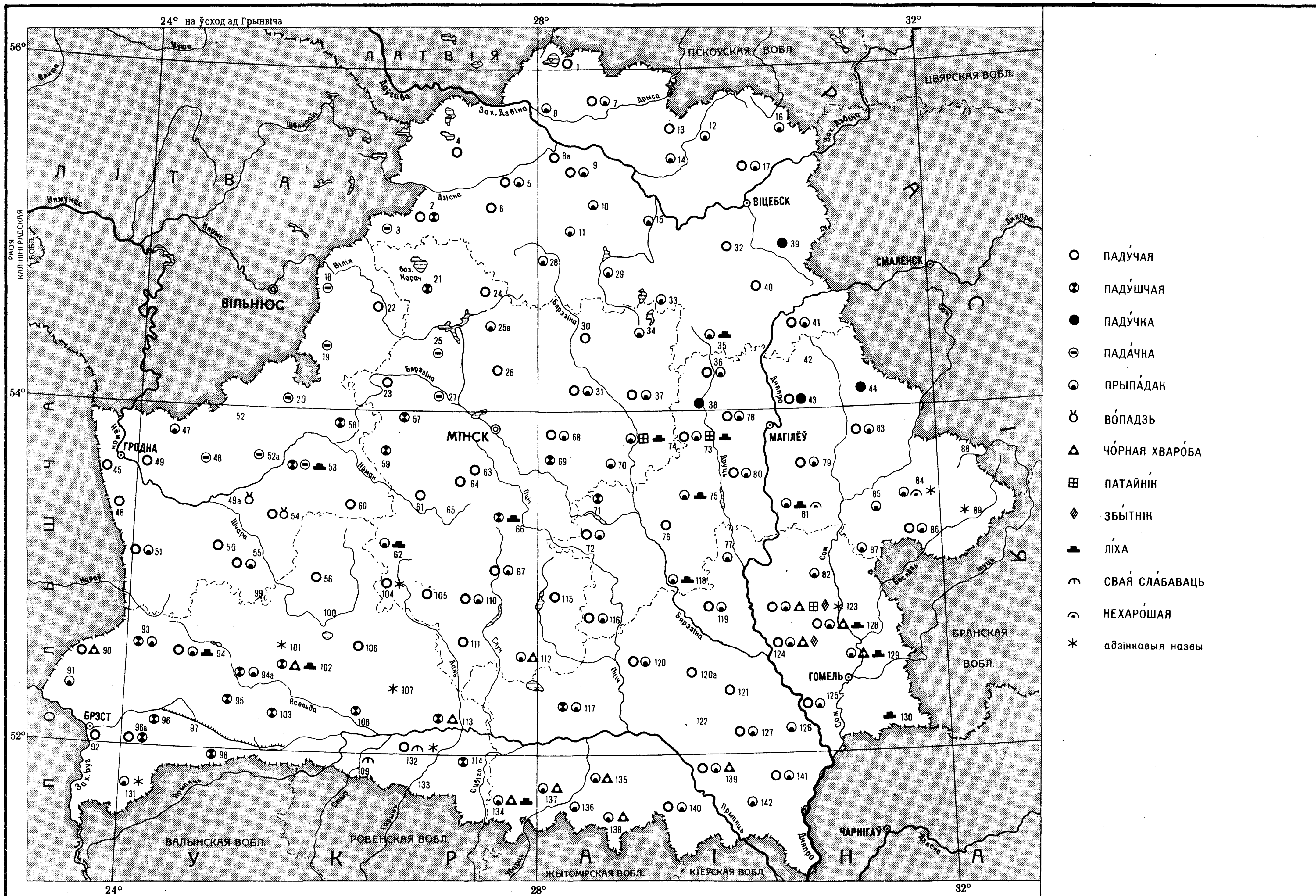
1:3 000 000

спужа́ны
спу́жаны
спу́джаны
спуга́ны
спало́ханы
зляка́ны
зля́каны
адзінкавыя лексемы

1:3 000 000

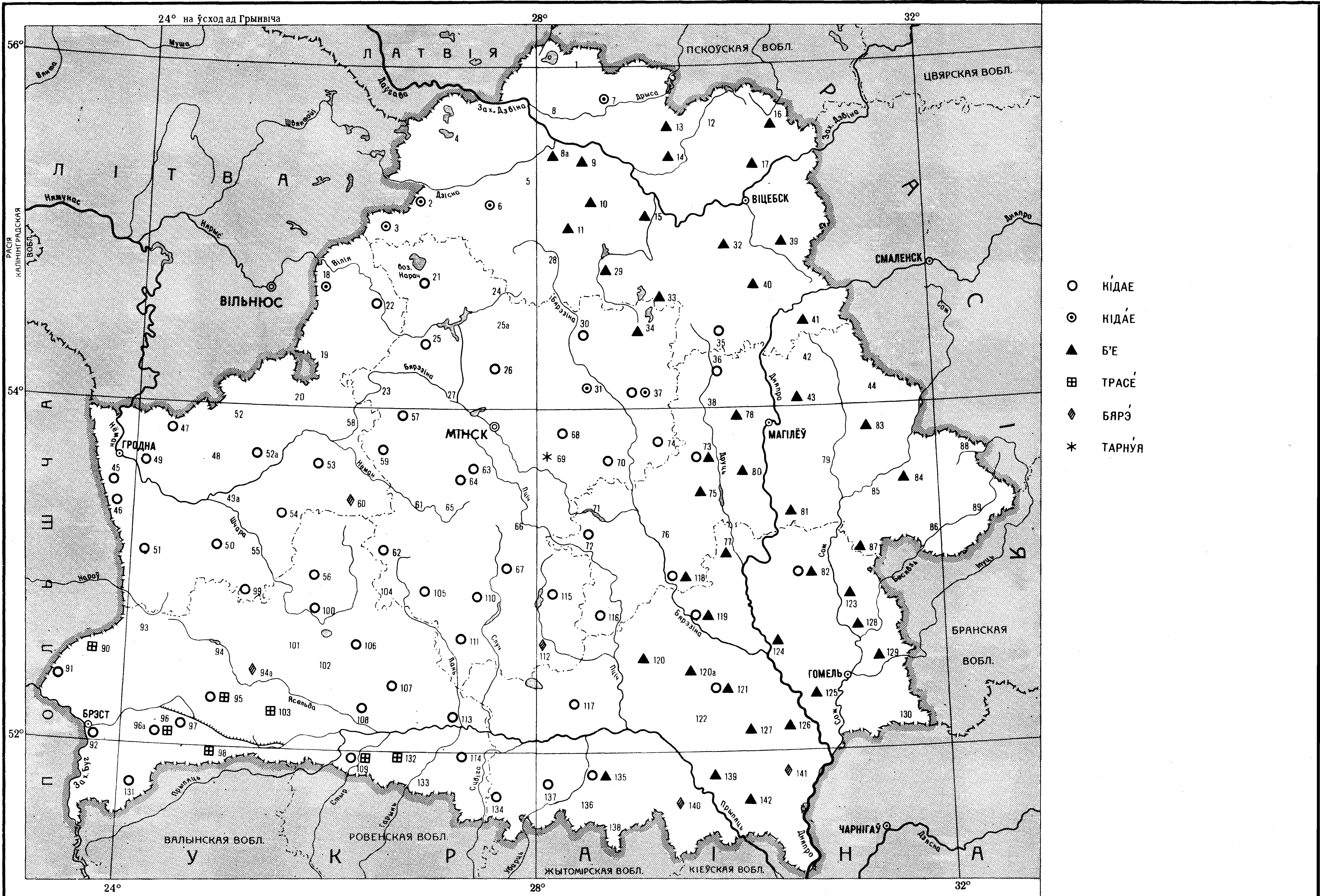
- ○ АД (З,СА) СПУ́ГУ, ПУ́ГУ
- ⊙ АД (З) СПУЖА́ННЯ, ПУЖА́ННЯ
- ▲ АД (З, С) ПЕРАПАЛО́ХУ, ПЯРЭПАЛОХУ, СПО́ЛАХУ
- ◊ АД (З, С) СПУ́ДУ, УПУ́ДУ, ПЕРАПУ́ДУ
- ⊟ АД (З) ЗЛЯ́КУ, ЗЛЯКА́ННЯ, УЛЯ́КУ, ЛЯ́КУ
- ⊞ АД ПЕРАЛЯ́КУ

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Нёман
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Буг
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Друць
Іпуць
Бесядзь
Арэса
Ніжні
Сцвіга
Стыр
Гарынь
Убарць
Нарач
воз. Нарач
Мяды
Дрыса
Нарва
Нарыс
Нямунас
Венто
Зах. Буг
1:3 000 000

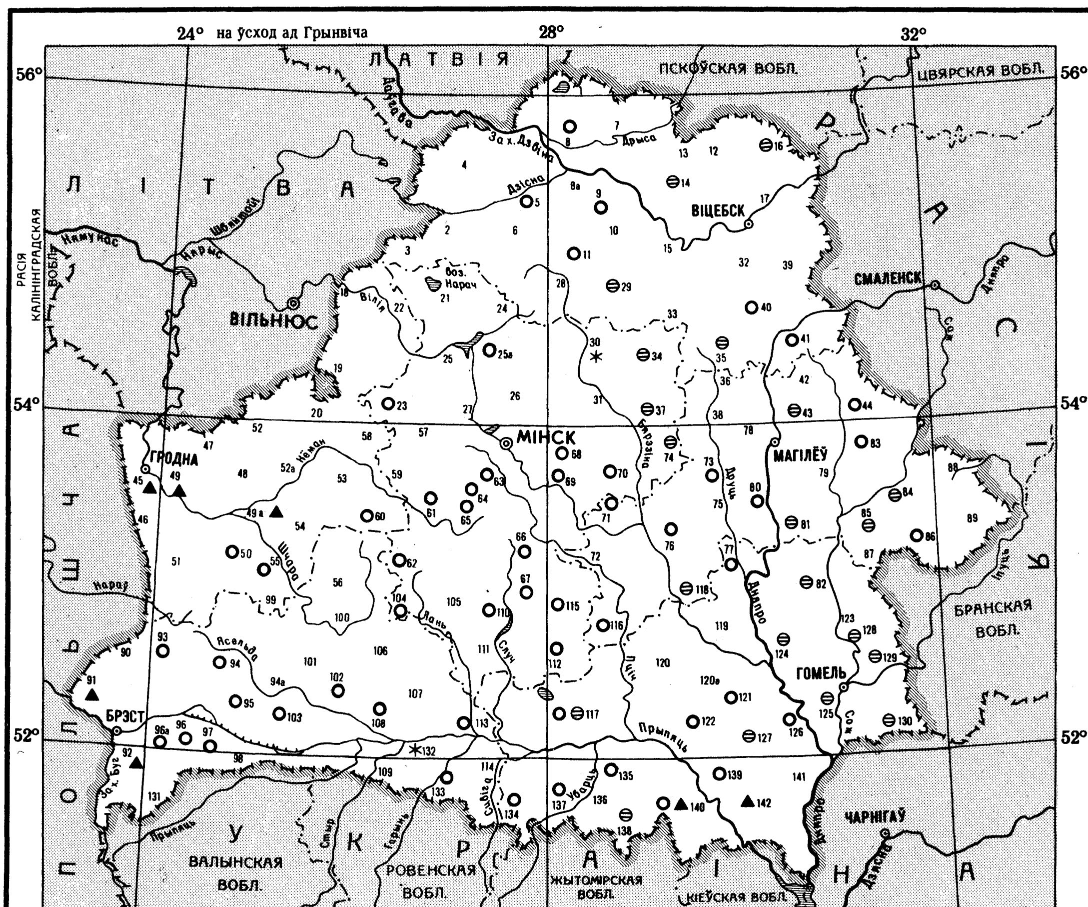
ПАДУ́ЧАЯ
ПАДУ́ШЧАЯ
ПАДУ́ЧКА
ПАДА́ЧКА
ПРЫПА́ДАК
ВО́ПАДЗЬ
ЧО́РНАЯ ХВАРО́БА
ПАТАЙНІ́К
ЗБЫТНІ́К
ЛІ́ХА
СВАЯ́ СЛА́БАВАЦЬ
НЕХАРО́ШАЯ
адзінкавыя назвы

КІДАЕ
КІДАЕ
Б'Е
ТРАСЕ
БЯРЭ
ТАРНУЯ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

ХВОРЫ НА ЭПІЛЕПСІЮ

Карта №149

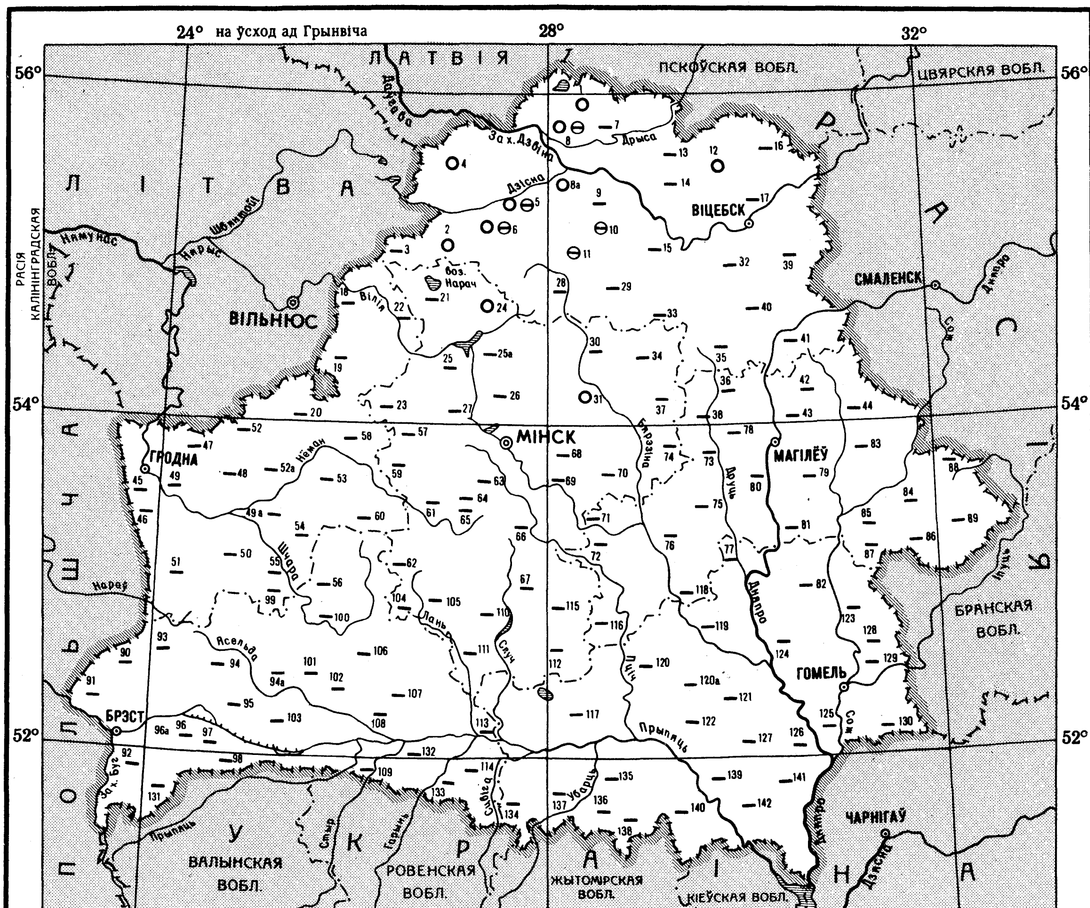
ПРЫПАДАЧНЫ

ПРЫПАДАШНЫ

ПРЫПАДКОВЫ

адзінкавыя назвы

1:5 000 000

ПРЫЛУНЕ́ЛЫ

ЛУНЬ

адсутнасць слова

1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ЛІТВА

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

РАСІЯ

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ЧАРНІГАЎ

ПОЛЬШЧА

УКРАІНА

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

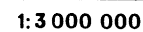
Умоўныя знакі:

- ○ дурны́
- ▲ паме́шаны
- ▤ паце́раны
- ◊ сумашэ́дчы
- вар'я́тны
- вар'я́т
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

- ○ здурне́ць
- ⊖ адурне́ць
- ⊕ здурэ́ць
- ⊗ адурэ́ць
- ▲ памяша́цца
- ⊞ пацяра́цца
- ◊ з ума́ сышо́ў
- ♀ звар'яце́ць
- ▯ тро́нуцца

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ ЛІТВА РАСІЯ УКРАІНА ПОЛЬШЧА

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. БРАНСКАЯ ВОБЛ. ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС МІНСК ГРОДНА БРЭСТ ВІЦЕБСК МАГІЛЁЎ ГОМЕЛЬ СМАЛЕНСК ЧАРНІГАЎ

Зах. Дзвіна, Дзісна, Дрыса, Віція, Вілія, Нарач, Нёман, Нямунас, Бярэзіна, Днепр, Друць, Сож, Беседзь, Іпуць, Шчара, Ясельда, Лань, Случ, Пціч, Прыпяць, Стыр, Гарынь, Убарць, Зах. Буг, Дзясна, Мяша, Вента, Швянтоі, Нярыс, Даўгава, Нараў

○ ПАСА́Г

⊘ ПАСА́ГА

▲ ПРЫ́ДАНАЕ

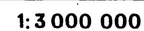
◭ ПРЫ́ДАННЕ

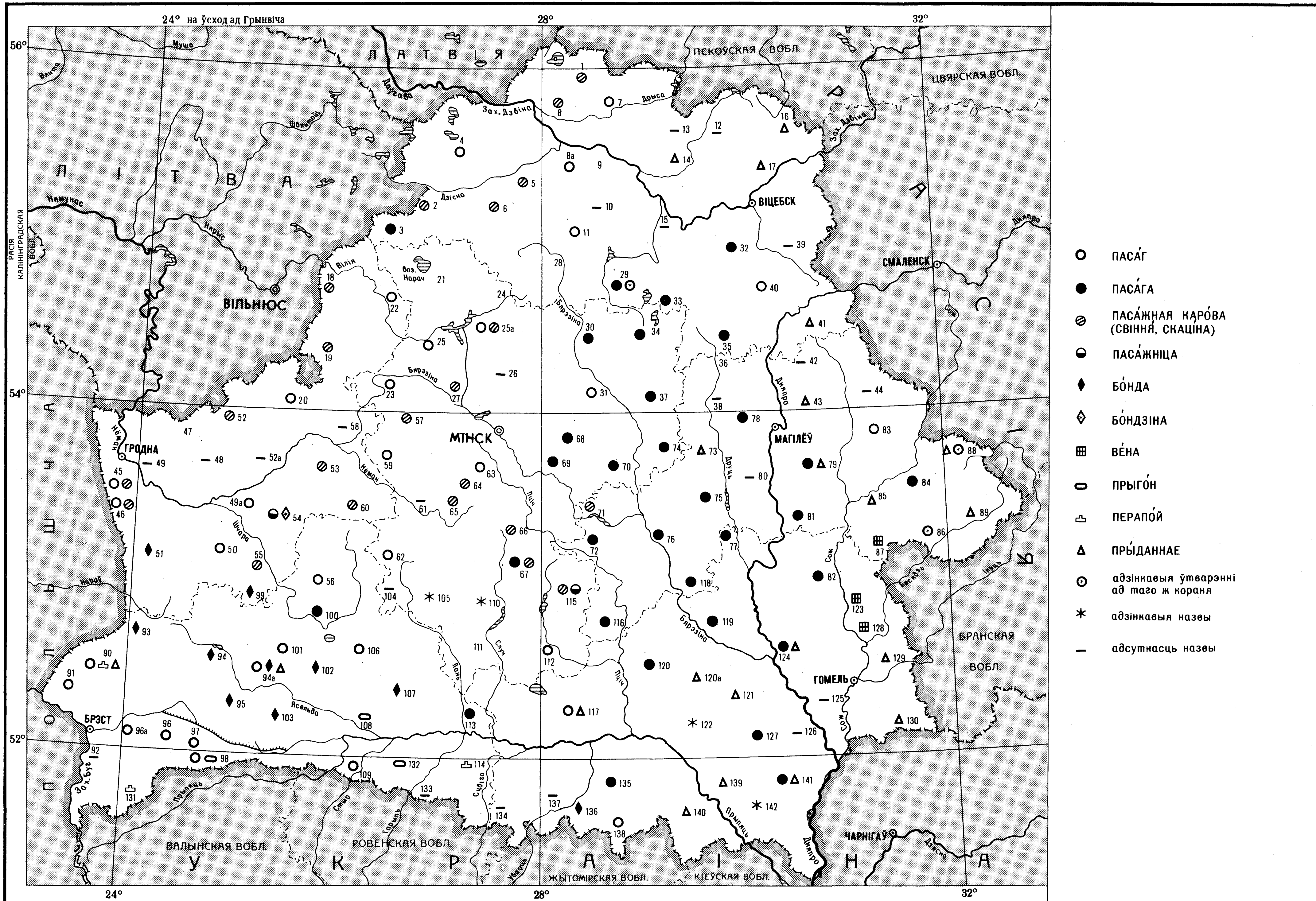
◬ ПРЫДА́НАЕ

▤ ДАРАВА́ННЕ

⌂ ПЕРАПО́Й

✶ адзінкавыя назвы

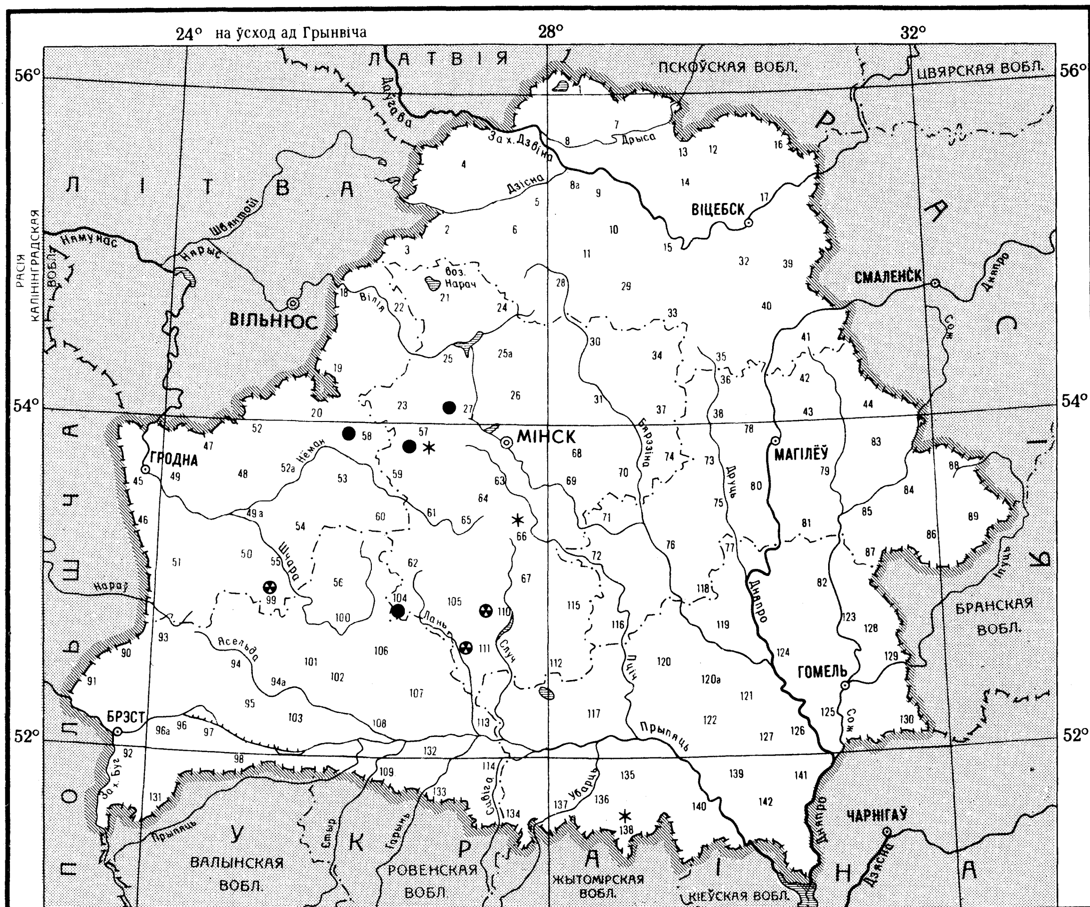

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Муша
Вента
Швянтоі
Нямунас
Нярыс
Нёман
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Бесядзь
Шчара
Ясельда
Лань
Случ
Пціч
Прыпяць
Зах. Буг
Нараў
Стыр
Горынь
Сцвіга
Убарць
Дзясна
ПАСА́Г
ПАСА́ГА
ПАСА́ЖНАЯ КАРО́ВА (СВІННЯ́, СКАЦІНА)
ПАСА́ЖНІЦА
БО́НДА
БО́НДЗІНА
ВЕ́НА
ПРЫГО́Н
ПЕРАПО́Й
ПРЫ́ДАННАЕ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

АТА́РЫЦА (значэнне слова)

Карта №155

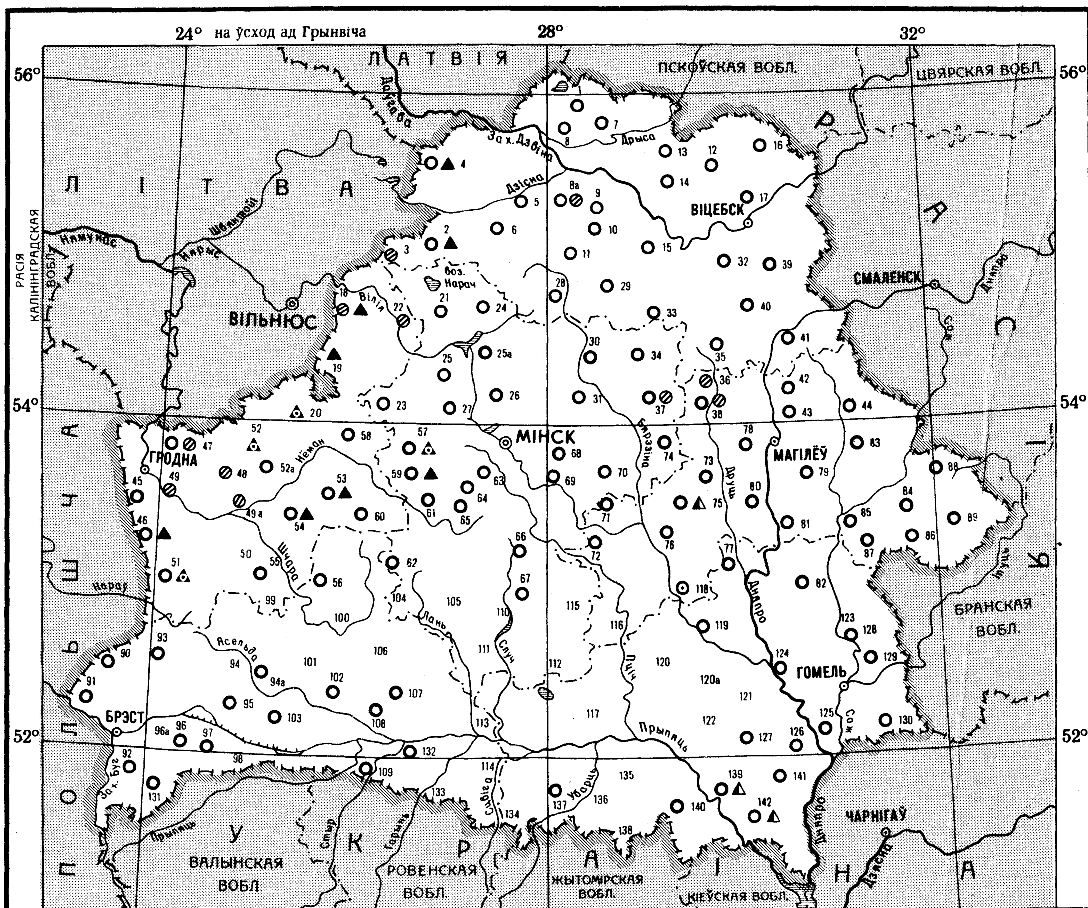

● 'УЧАСТАК ЗЯМЛІ'

⊗ 'ПАСАГ'

✶ іншыя значэнні

1:5 000 000

НЯВЕ́СТКА

НЯВЕ́СТА

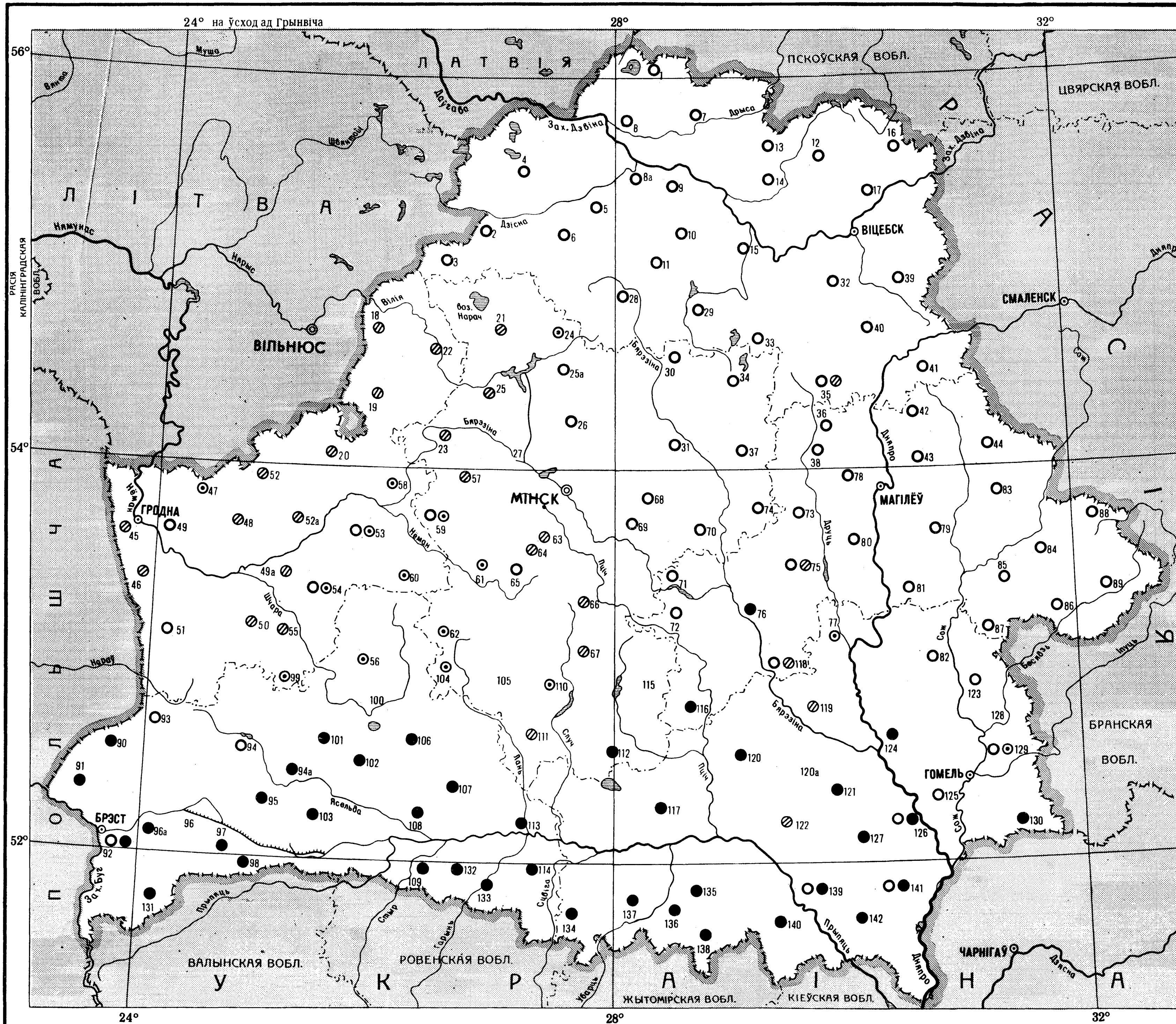
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

СЫНО́ВА

СЫ́НАВА

СЫНАВА́Я

1:5 000 000

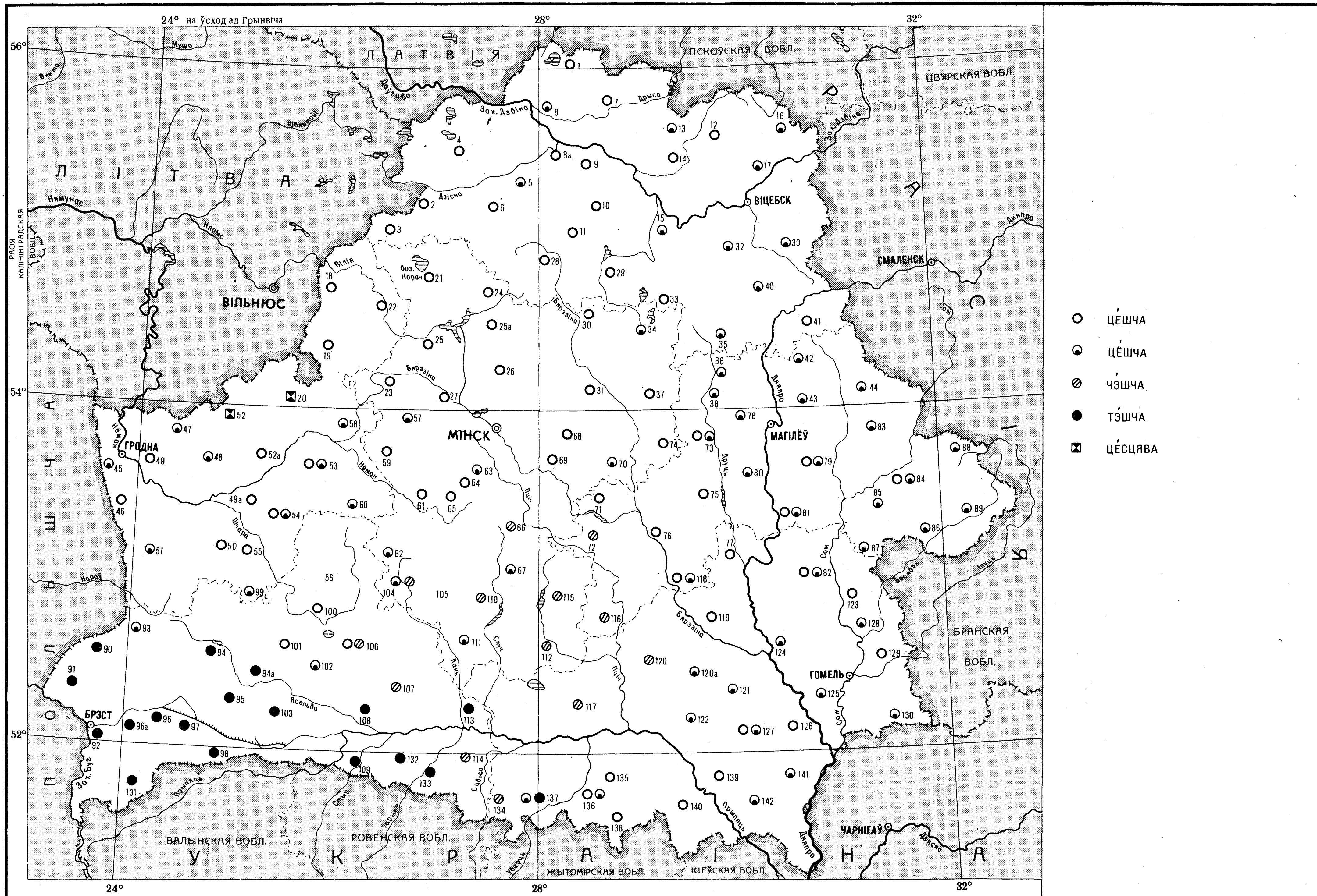
○ ЗАЛОЎКА

⊘ ЗАЛВІЦА

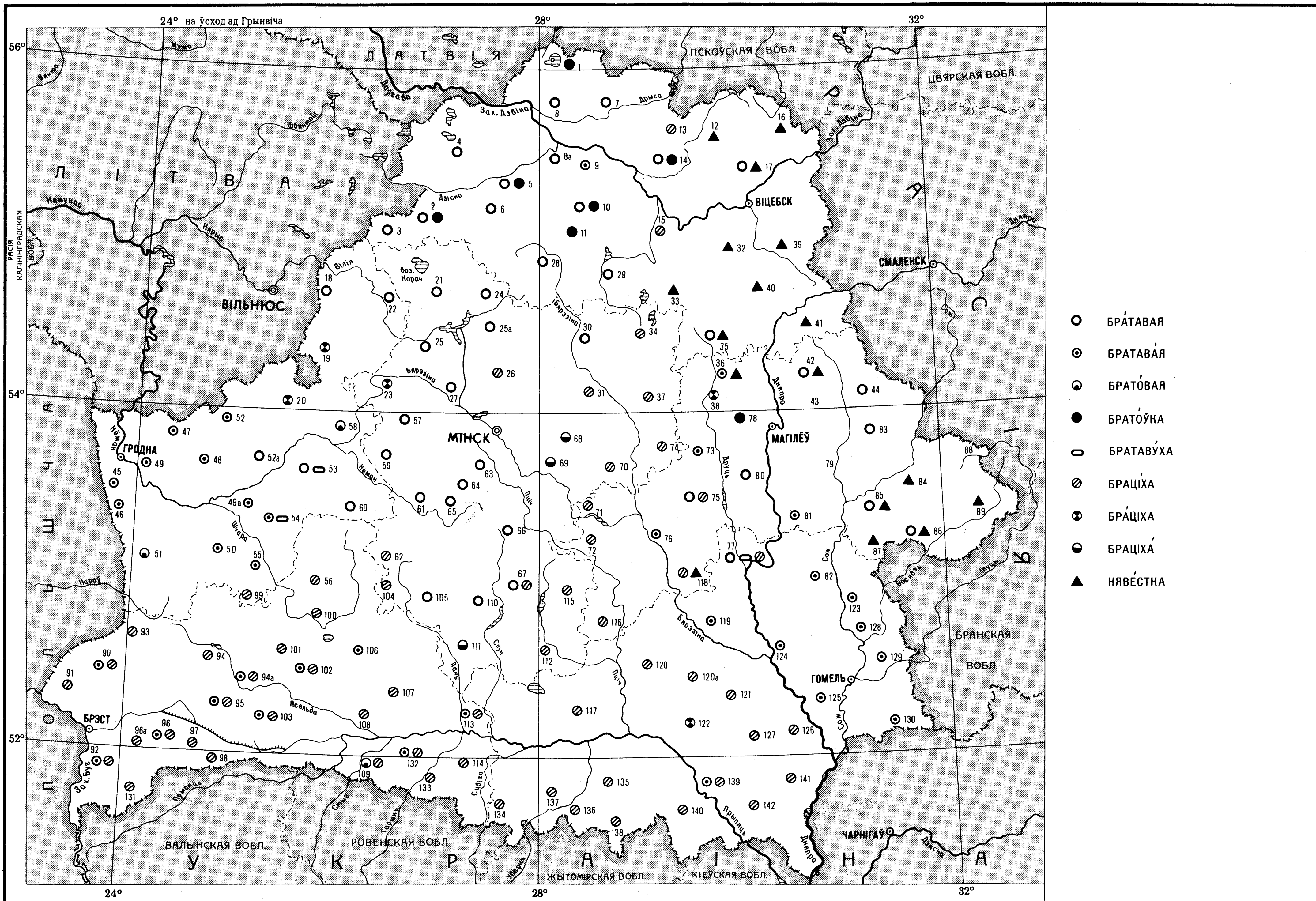
⊙ ЗАЛАВІЦА

● ЗАВІЦА

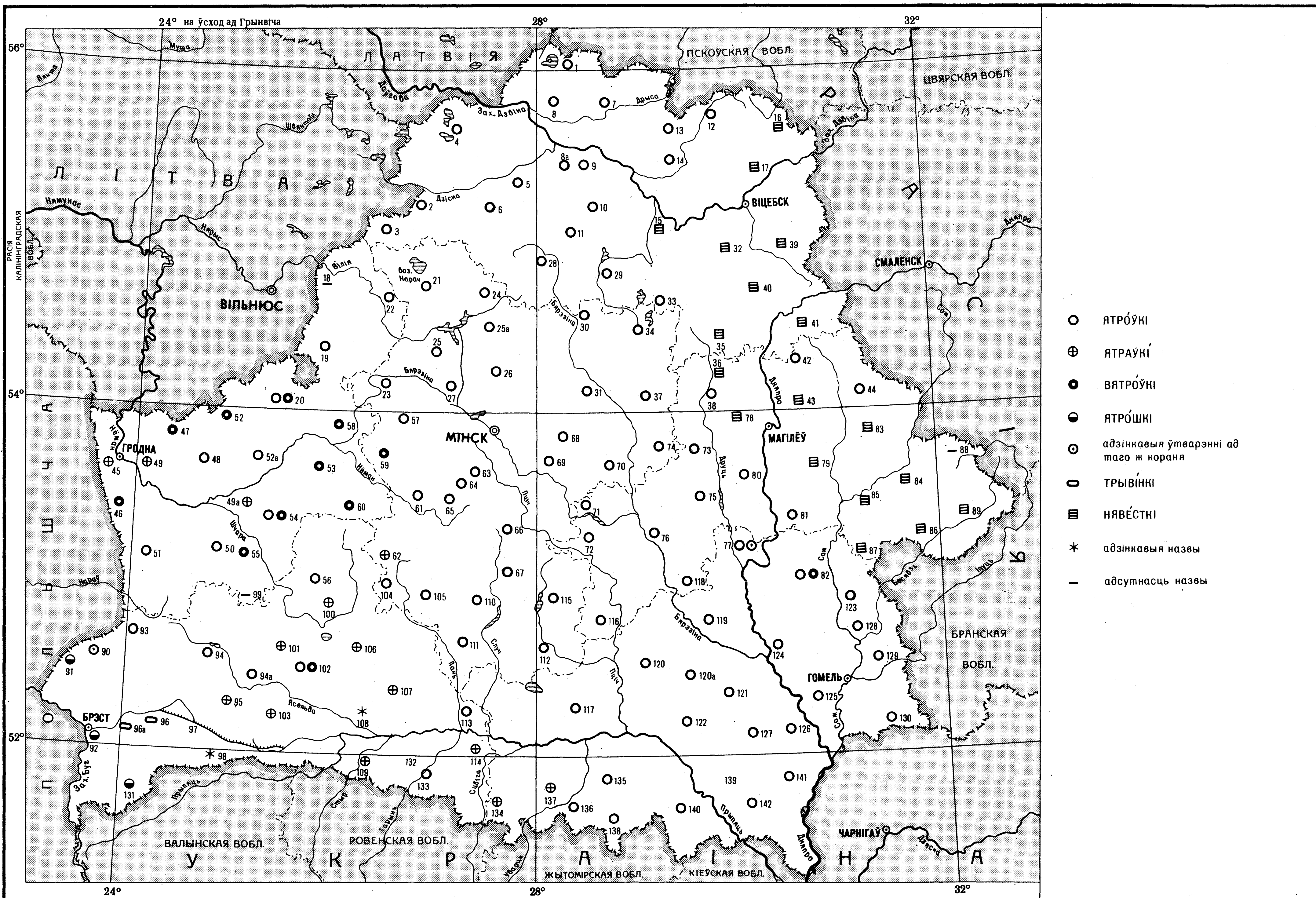
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ЦЕ́ШЧА
ЦЁШЧА
ЧЭ́ШЧА
ТЭ́ШЧА
ЦЕ́СЦЯВА

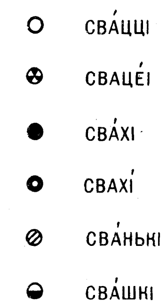
1:3 000 000

БРАТАВАЯ
БРАТАВАЯ
БРАТОВАЯ
БРАТОЎКА
БРАТАВУХА
БРАЦІХА
БРАЦІХА
БРАЦІХА
НЯВЕСТКА
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
ГРОДНА
БРЭСТ
ВІЛЬНЮС
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Воз. Нарач
Нямунас
Нярыс
Нёман
Бярэзіна
Свіслач
Дняпро
Друць
Сож
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Прыпяць
Пціч
Случ
Лань
Гарынь
Стыр
Убарць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
ЯТРО́ЎКІ
ЯТРАЎКІ́
ВЯТРО́ЎКІ
ЯТРО́ШКІ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ТРЫВІ́НКІ
НЯВЕ́СТКІ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

ГРОДНА

МІНСК

МАГІЛЁЎ

ПОЛЬШЧА

РАСІЯ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

Муша

Вента

Даўгава

Зах. Дзвіна

Дрыса

Шавянта

Нямунас

Нярыс

Вілія

Дзісна

воз. Нарач

Бярэзіна

Нёман

Шчара

Нараў

Ясельда

Лань

Случ

Пціч

Друць

Дняпро

Сож

Бесядзь

Іпуць

Зах. Буг

Прыпяць

Стыр

Горынь

Сцвіга

Убарць

Дзясна

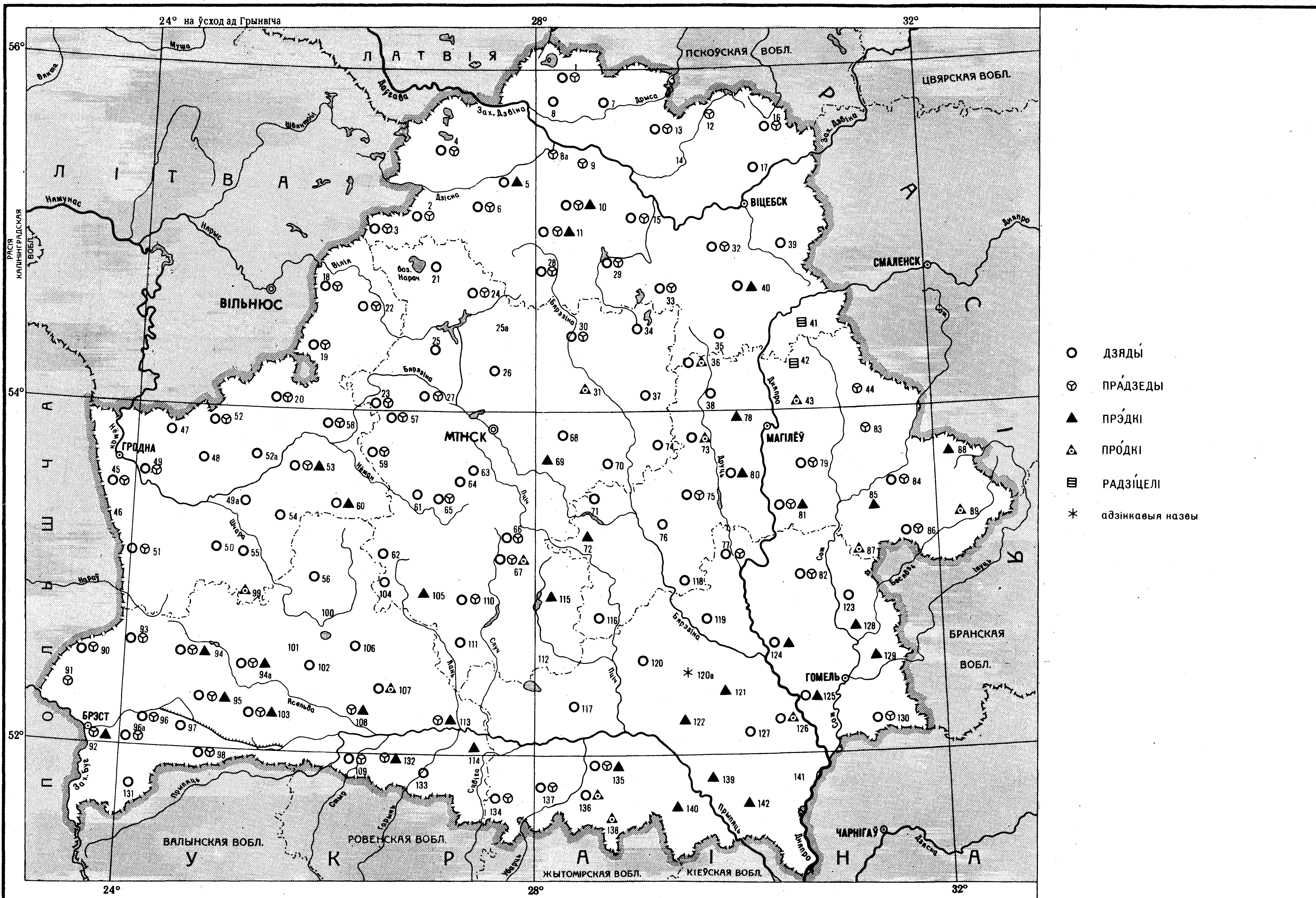
○ РАДНЯ́

▲ СВАЕ́

⊟ КРЭЎНЫЯ

✱ адзінкавыя назвы

ДЗЯДЫ
ПРАДЗЕДЫ
ПРЭДКІ
ПРОДКІ
РАДЗІЦЕЛІ
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1: 3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ

КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

ПОЛЬШЧА

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

Зах. Дзвіна

Дзвіна

Даўгава

Дрыса

Мяша

Вілія

Нямунас

Нярыс

Шырвінта

Вока

воз. Нарач

Бярэзіна

Нёман

Шчара

Птыч

Случ

Лань

Друць

Дняпро

Сож

Іпуць

Бесядзь

Прыпяць

Ясельда

Нараў

Зах. Буг

Стыр

Гарынь

Сцвіга

Убарць

Дзясна

Лучоса

ПАТО́МСТВА

ПАТО́МКІ

ПАКАЛЕ́ННЕ

НАСЛЕ́ДНІКІ

НАСЛЕ́ДСТВА

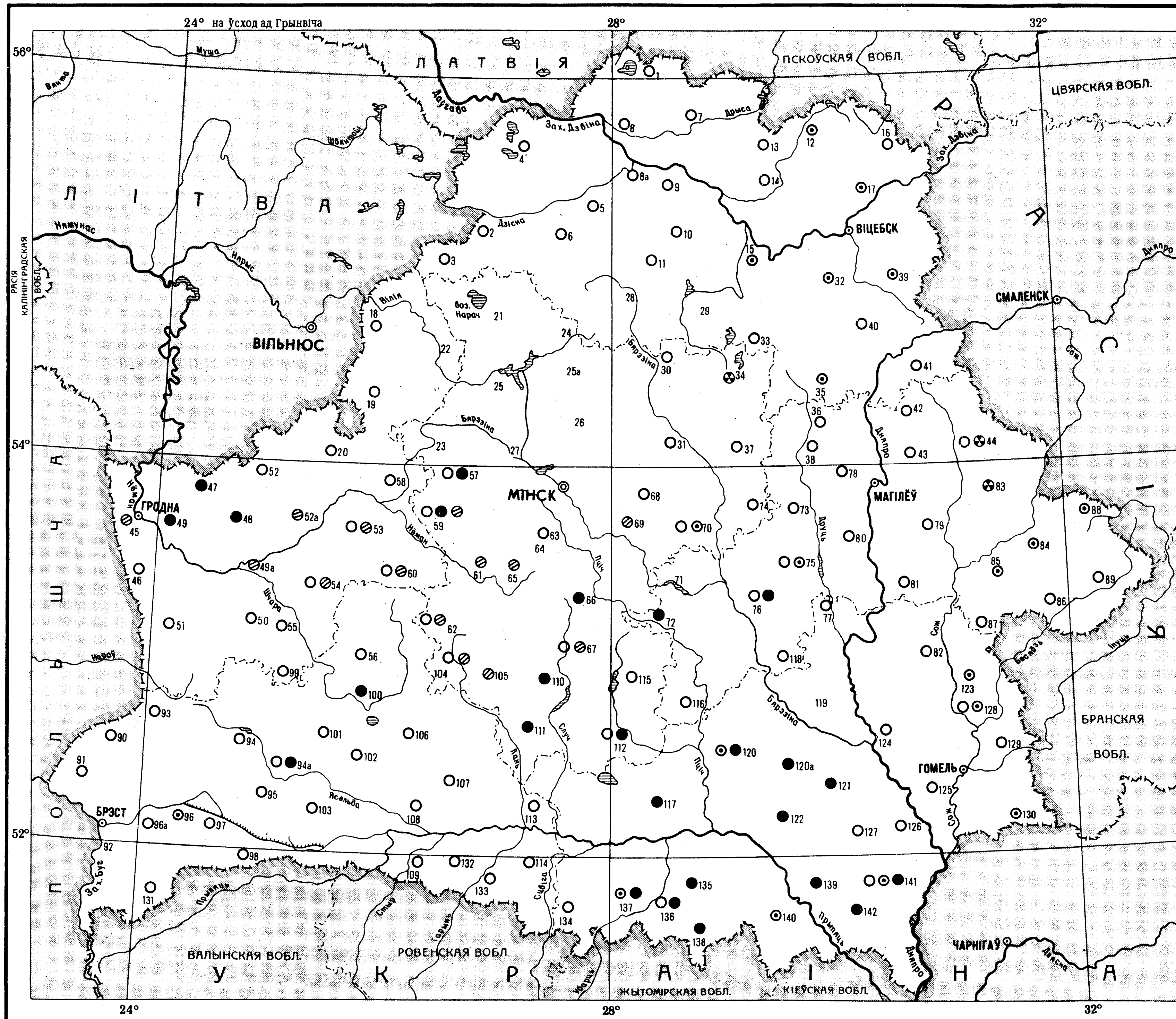
НАШЧА́ДКІ

АДРО́ДДЗЯ

ПРАЎНУКІ

адзінкавыя назвы

○ СЯРЭДНІ

⊙ СРЭДНІ

● СЕРАДОЛЬШЫ

⊘ СЕЛЯДОРШЫ

☢ СЕРАДНЯК

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

УКРАІНА

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ГРОДНА

МІНСК

ВІЦЕБСК

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

СМАЛЕНСК

ЧАРНІГАЎ

Нямунас

Нярыс

Вілія

Дзісна

Зах. Дзвіна

Дрыса

Даўгава

Дняпро

Бярэзіна

Нёман

Шчара

Ясельда

Прыпяць

Зах. Буг

Сож

Друць

Пціч

Случ

Гарынь

Стыр

Іпуць

Беседзь

Дзясна

Убарць

Нараў

боз. Нарач

○ СЯРЭ́ДНЯЯ

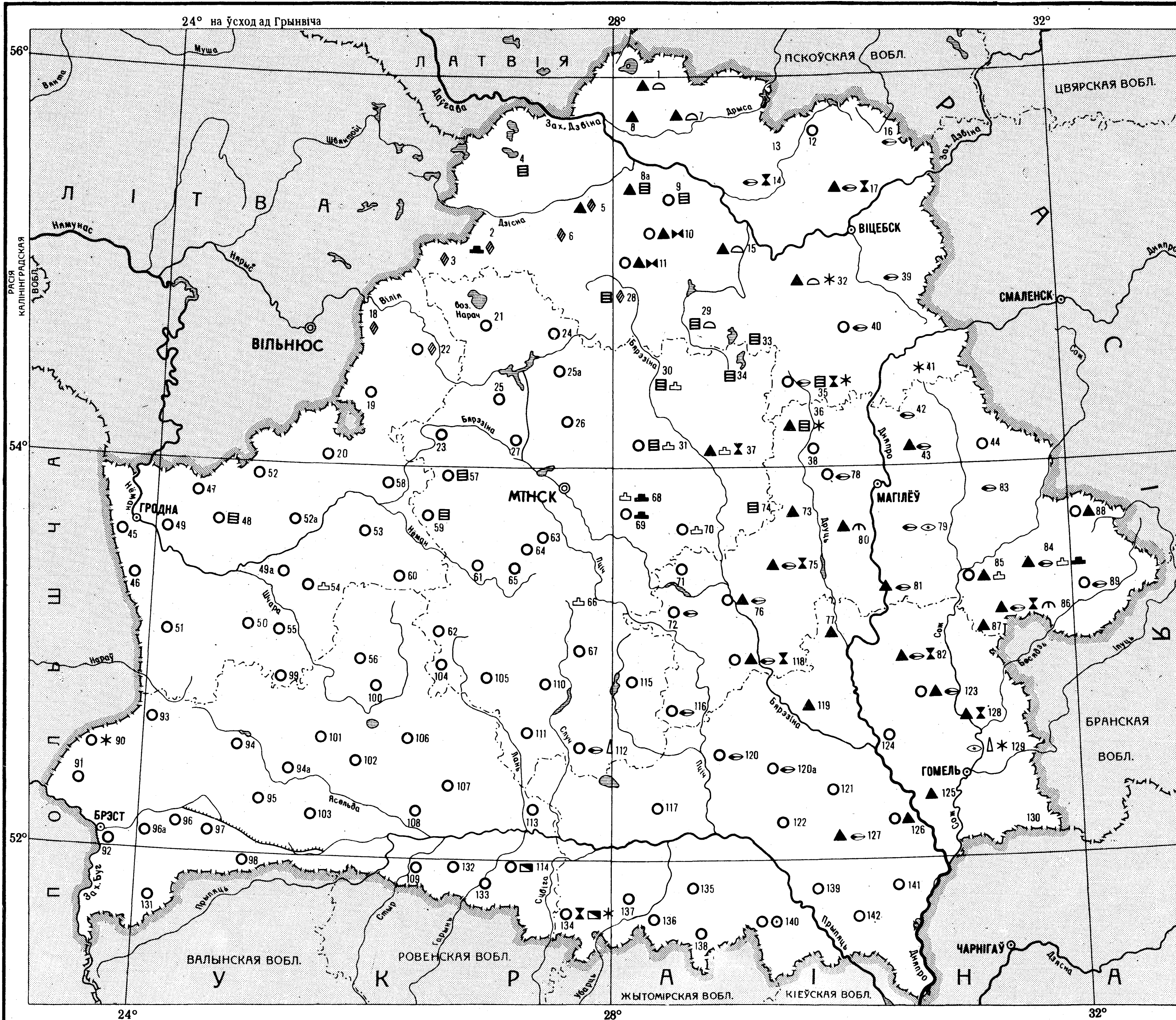
◉ СРЭ́ДНЯЯ

● СЕРАДО́ЛЬШАЯ

⊘ СЕЛЯДО́РШАЯ

⊛ СЕРАДНЯ́ЧКА

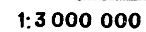

- БАЙСТРУ́К
- БА́ЙСЦЕР
- КРАПІ́ЎНІК
- ВЫ́БЛЕДАК
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- БАНКА́РТ
- БЭНСЬ
- БАНСЮ́К
- ЗНАЙДЗЁН
- ЗНАЙДУ́Н
- БАХУ́Р
- БАГДА́Н
- БЕНО́К
- БАРКА́Н
- БЯЗБА́ЦЬКАВІЧ
- адзінкавыя назвы

1:3 000 000

- АЙЧЫ́М
- О́ЙЧЫМ
- ВО́ЙЧЫМ
- АТЧЫ́М
- ВАТЧЫ́М
- О́ТЧЫМ
- ВО́ТЧЫМ
- * адзінкавыя назвы

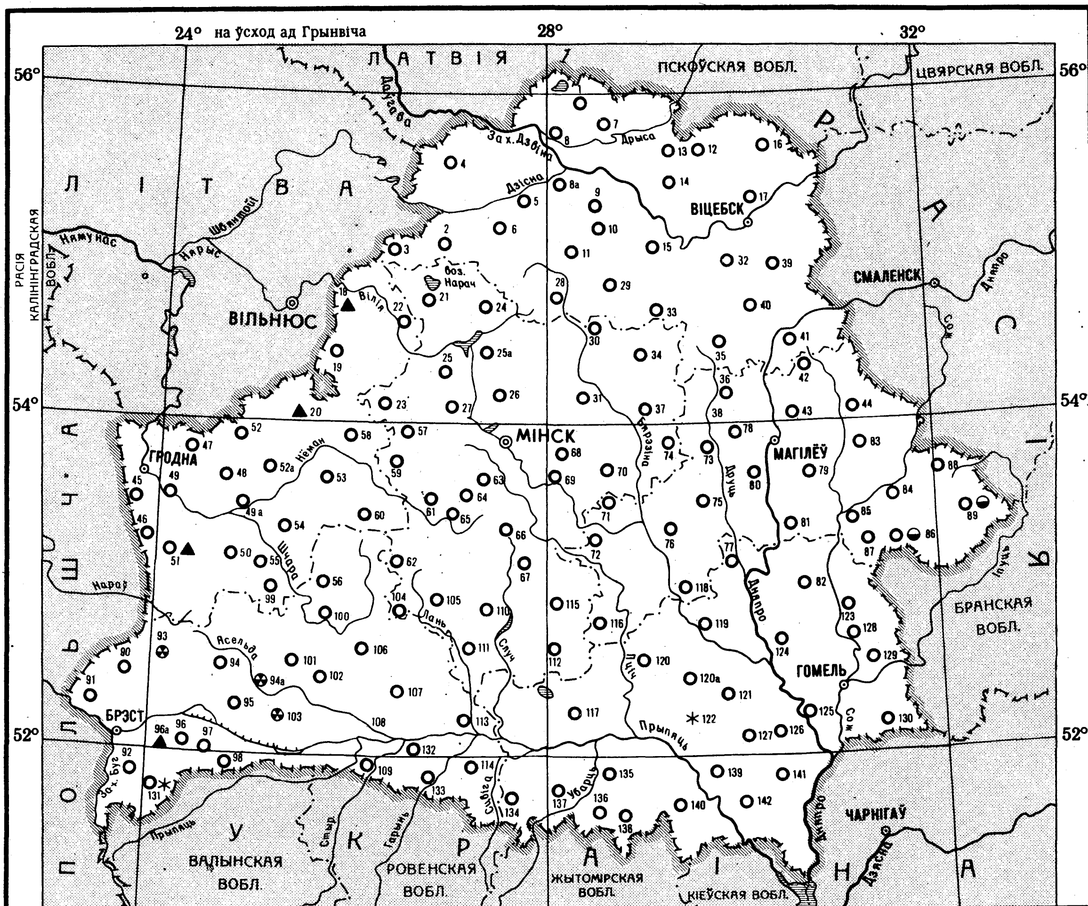

1:3 000 000

- ○ ПА́ДЧАРЫЦА
- ◒ ПА́НЧЭРЫЦА
- ● ПА́ДЧАРКА
- ⊖ ПА́НЧАРКА
- ПАДЧО́РКА
- ПАНЧО́РКА
- ◭ ПА́СЭРБА
- ▲ ПА́СЯРБІЦА
- ⊞ ПА́СЫНІЦЯ
- ДОЧА́НКА
- ✶ адзінкавыя назвы
- – адсутнасць назвы

ПАСЫНАК

○ ПА́СЫНАК

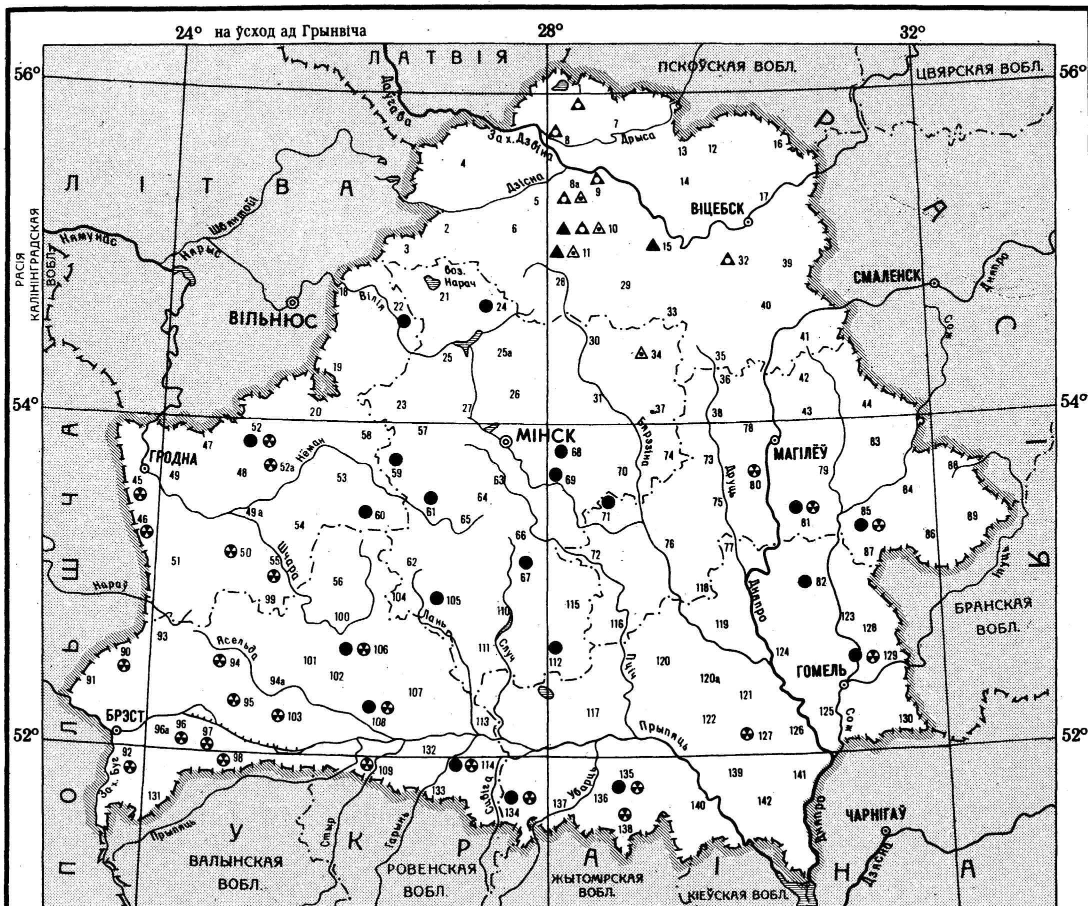
◒ НЕ́СЫН

⊗ СЫНО́ВЕЦ

▲ ПА́СЕРБ

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

● ХЛАПЧУ́К

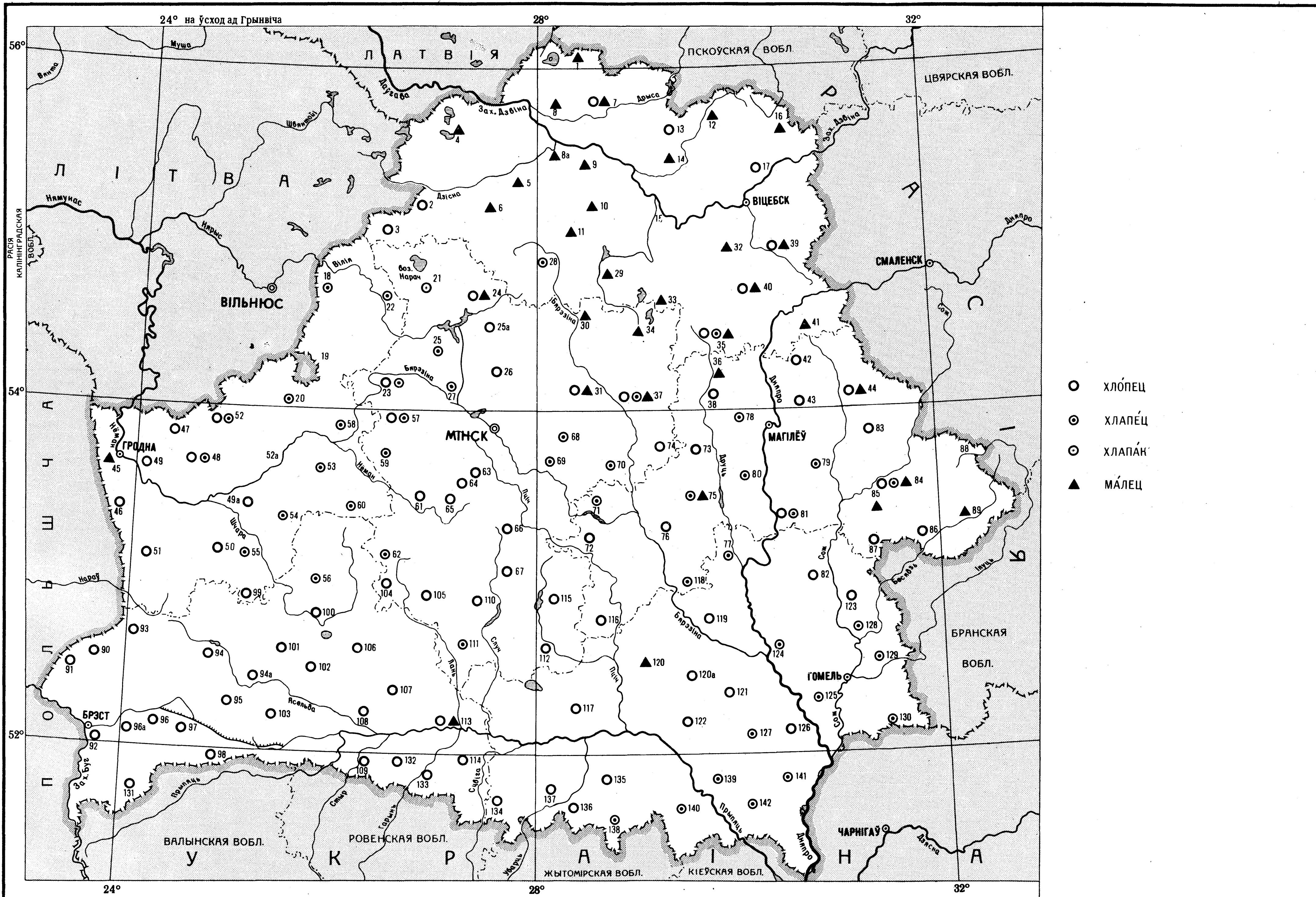
⊛ ХЛАПЧА́К

▲ МАЛЬЧУ́К

△ МАЛЬЧО́НАК

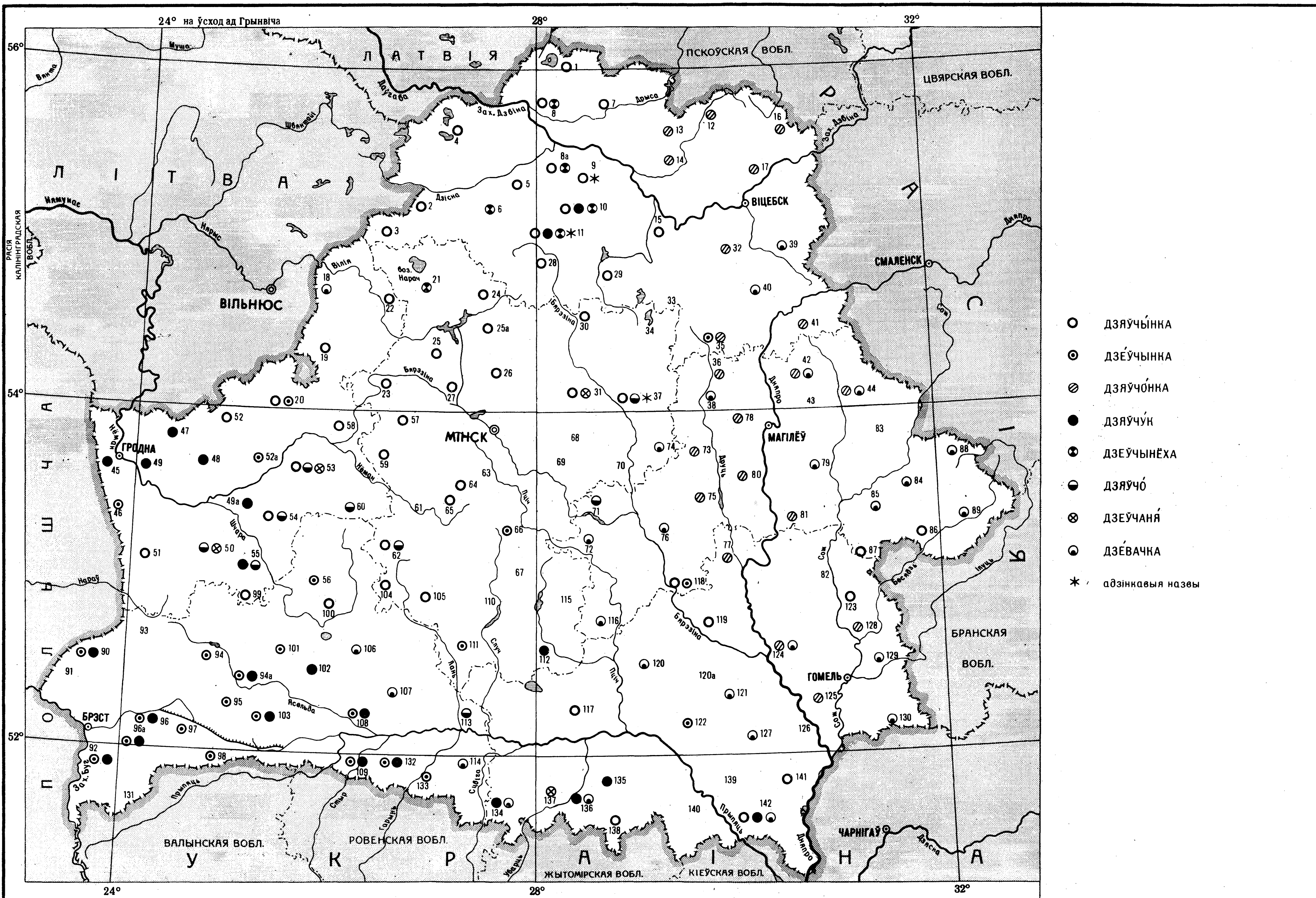
◬ МАЛЬЧАНЁНАК

1:5 000 000

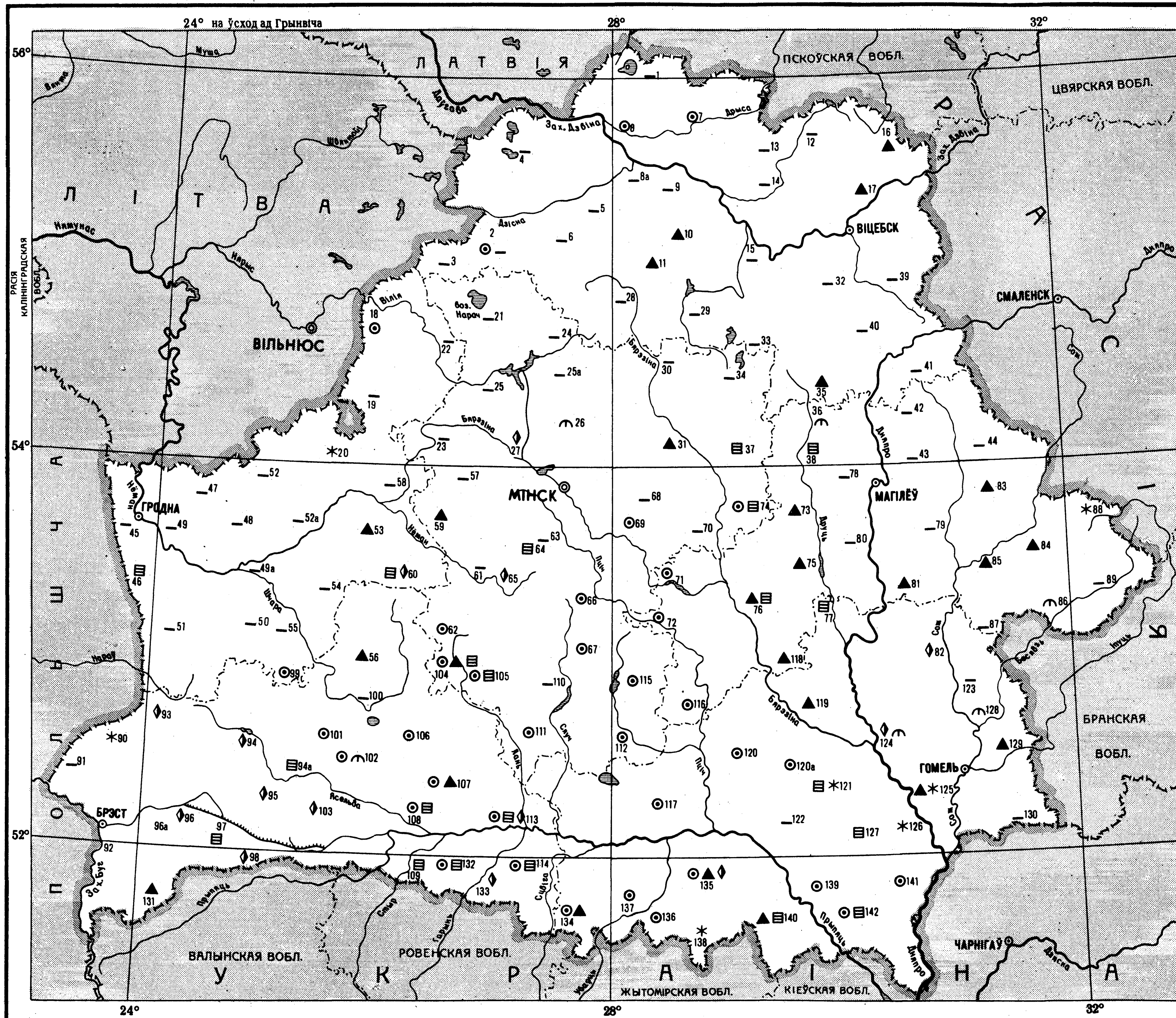
ХЛО́ПЕЦ
ХЛАПЕ́Ц
ХЛАПА́К
МА́ЛЕЦ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

ДЗЯЎЧЫ́НКА
ДЗЕ́ЎЧЫНКА
ДЗЯЎЧО́НКА
ДЗЯЎЧУ́К
ДЗЕЎЧЫНЁХА
ДЗЯЎЧО́
ДЗЕЎЧАНЯ́
ДЗЕ́ВАЧКА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

НЯБÓЖ, НЯБÓГА (пры звароце)

◎ ПРЫ ЗВАРОЦЕ ДА ПЛЯМЕННІКАЎ

▲ ПРЫ ЗВАРОЦЕ ДА НЕБАРАКІ

▤ ПРЫ ЗВАРОЦЕ ДА ДЗЯЦЕЙ

◊ ПРЫ ЗВАРОЦЕ ДА ЛЮДЗЕЙ З АДЦЕННЕМ ЛАСКАВАСЦІ

⌒ СЛОВЫ *НЯБÓЖ, НЯБÓГА* Ў ПРЫКАЗКАХ

✳ іншыя выпадкі

— адсутнасць назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

РАСІЯ

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

МАГІЛЁЎ

ГРОДНА

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

Зах. Дзвіна

Дзісна

Вілія

Нёман

Шчара

Ясельда

Прыпяць

Бярэзіна

Дняпро

Сож

Друць

Пціч

Случ

Зах. Буг

Дзясна

Бесядзь

Іпуць

Гарынь

Стыр

Убарць

Дрыса

Мяча

Нарач

Нярыс

Нямунас

Віння

Швянтаі

Даўгава

Нараў

Лань

Цна

Свіслач

Дзвіна

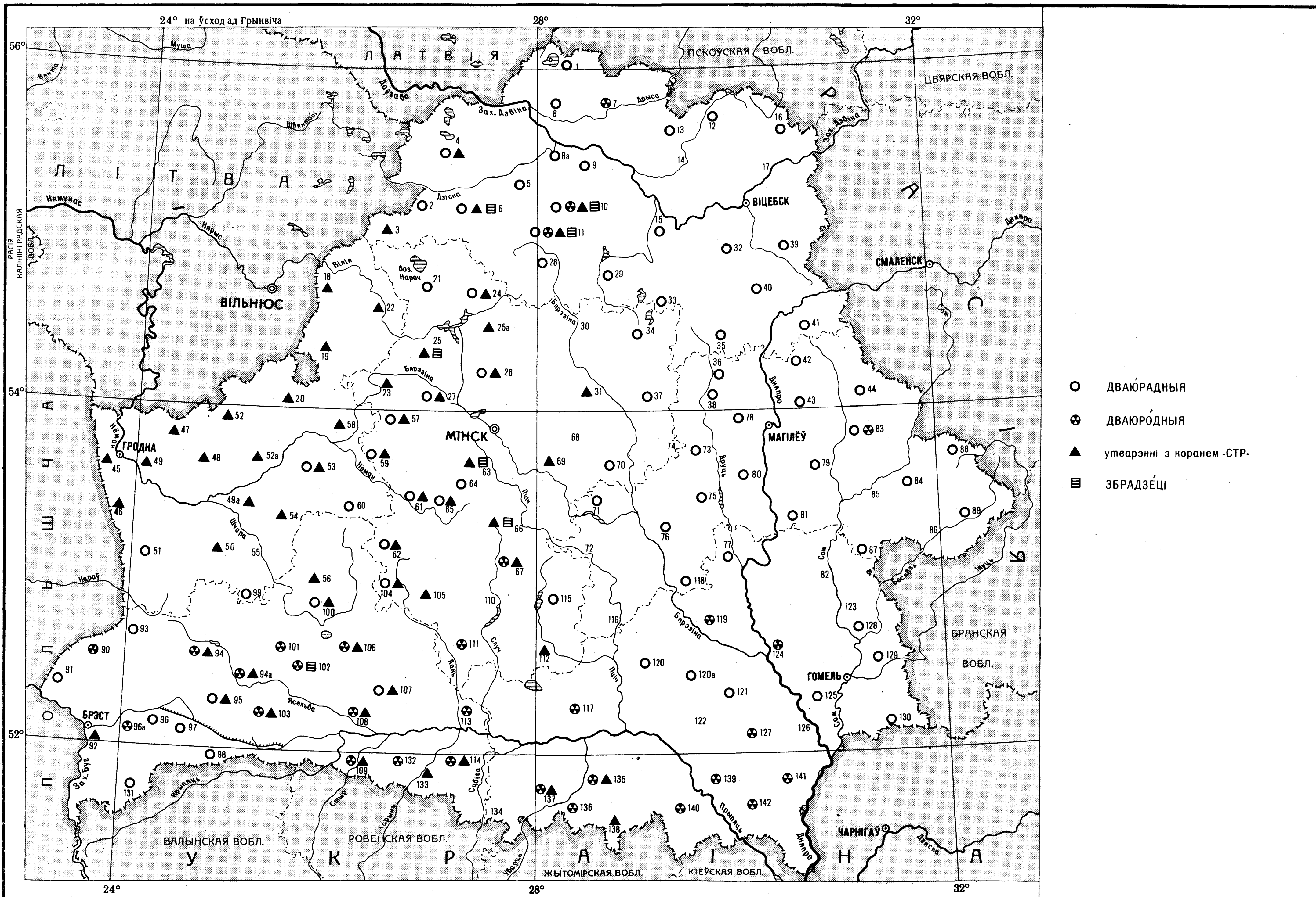
○ ДЗЯ́ДЗІНА

⊛ ДЗЯ́ДЗІНКА

⊘ ДЗЯ́ДНА

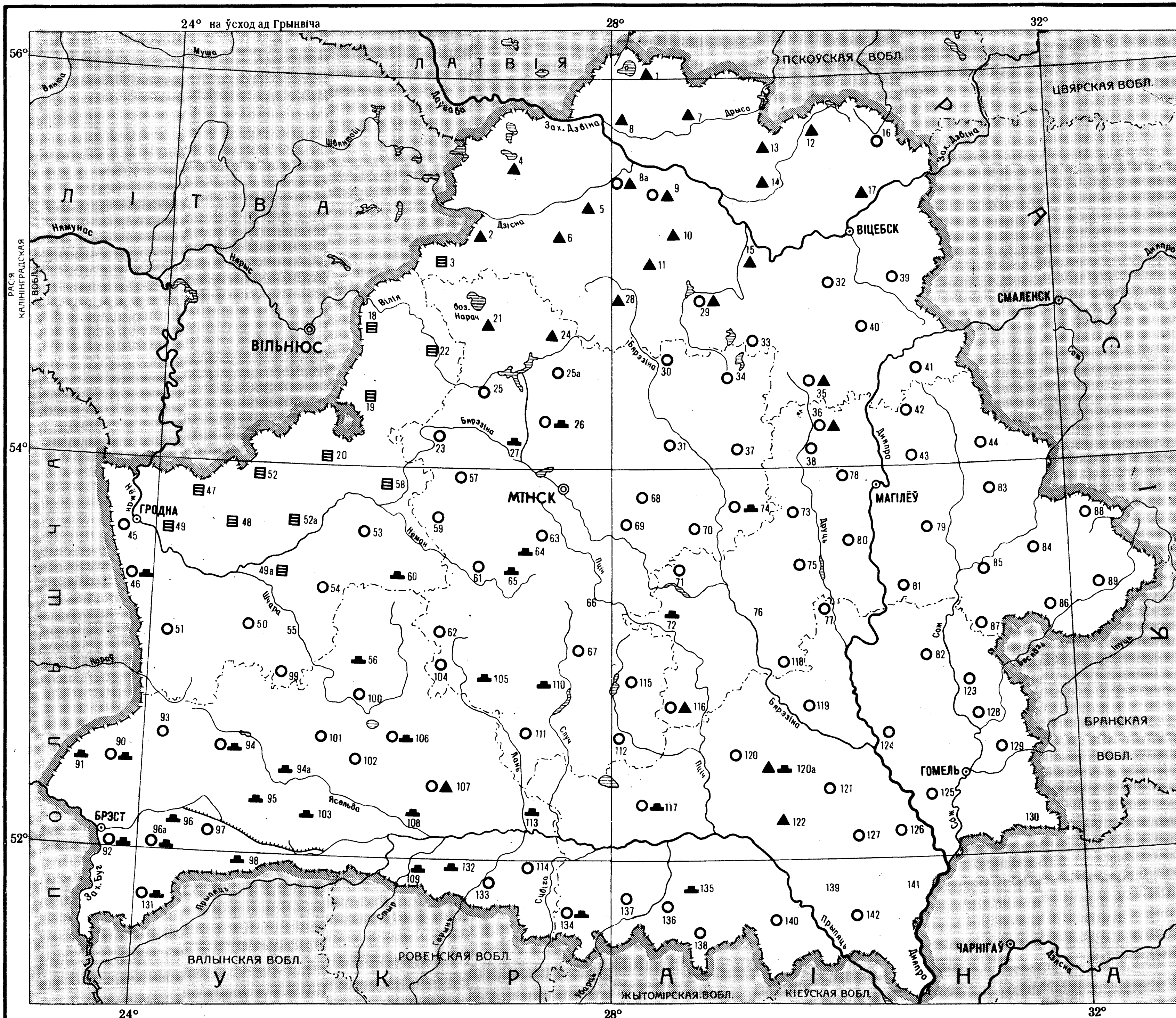
▲ ЦЁТКА

ДВАЮ́РАДНЫЯ
ДВАЮРО́ДНЫЯ
утварэнні з коранем -СТР-
ЗБРАДЗЕ́ЦІ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
Л А Т В І Я
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
Л І Т В А
Р А С І Я
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
П О Л Ь Ш Ч А
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
СМАЛЕНСК
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
У К Р А І Н А
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Муша
Вілія
Нямунас
Нярыс
Вілія
Воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Шчара
Нараў
Дняпро
Друць
Сож
Беседзь
Іпуць
Пціч
Случ
Лань
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Стыр
Гарынь
Убарць
Сцвіга
Дзясна

О КАРМІЦЬ
▲ САСІЦЬ
САІЦЬ
ДАЦЬ ЦЫЦКІ

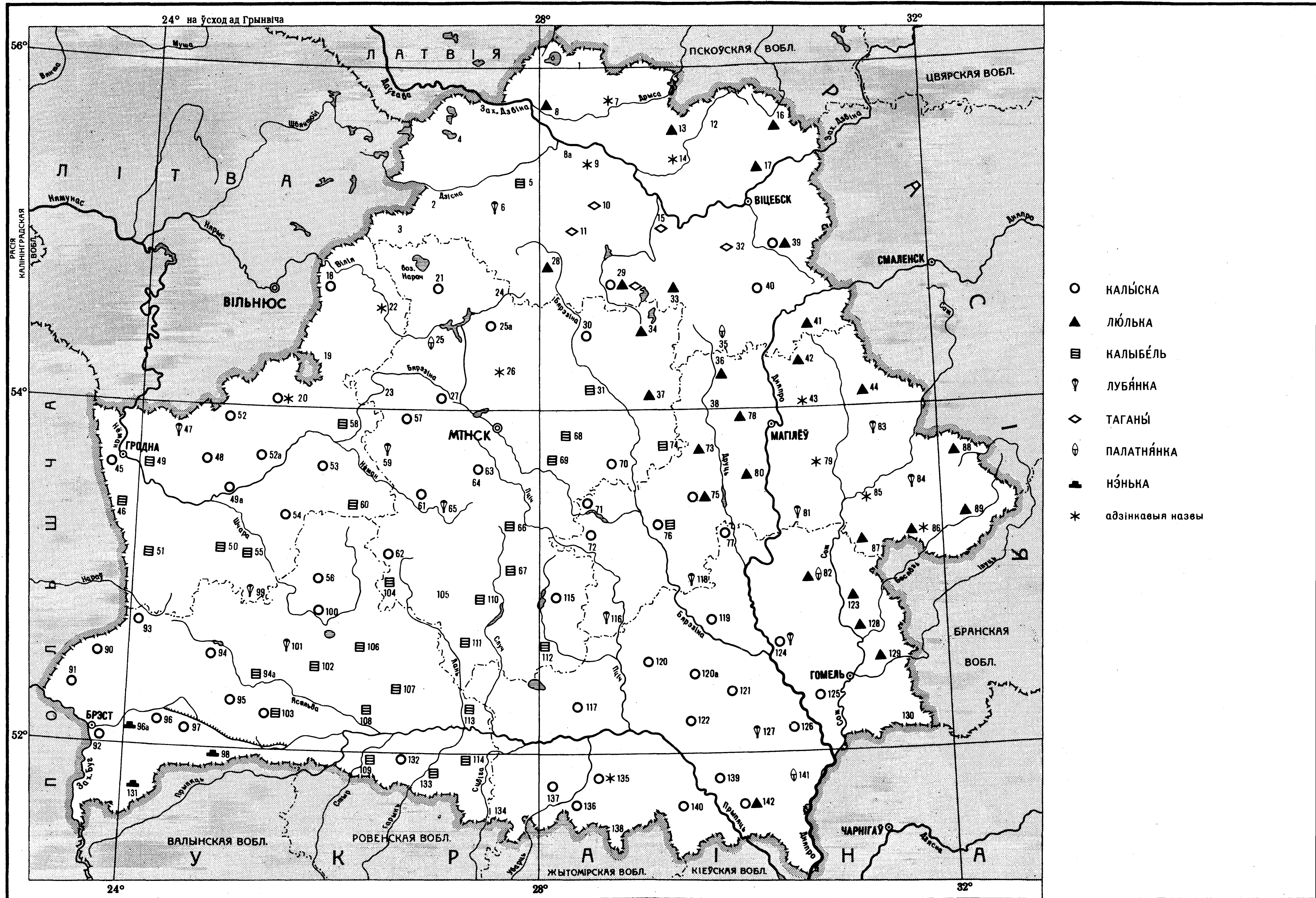
1:3 000 000

ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ЧАРНІГАЎ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ

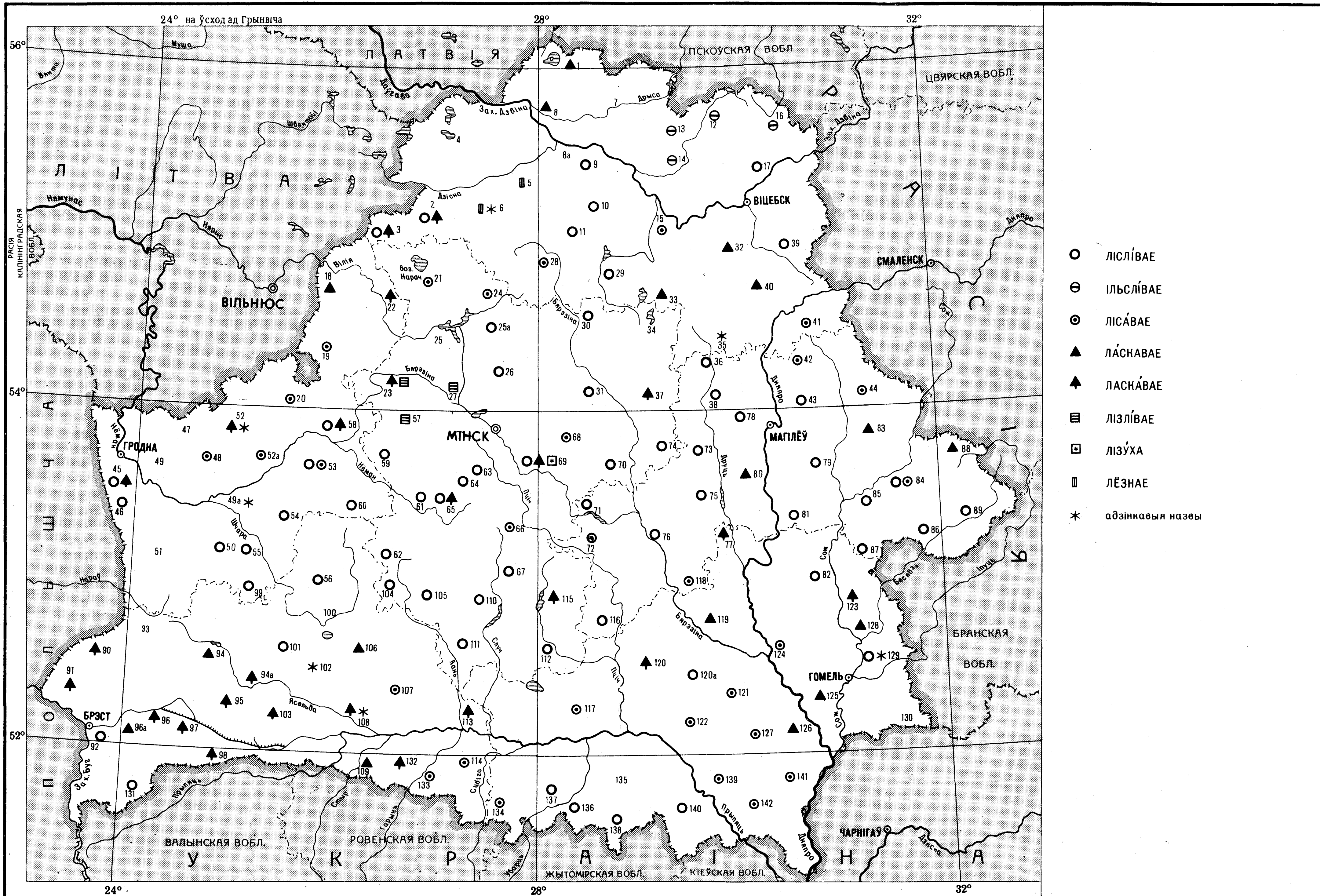
24° на ўсход ад Грынвіча

- ○ КАЛЫ́СКА
- ▲ ЛЮ́ЛЬКА
- ▤ КАЛЫБЕ́ЛЬ
- ◈ КАТА́НКА
- ▬ ЛО́ЖАК
- СТАЯ́К
- ЗЫ́БКА
- ⬭ КРАВА́ТКА
- КО́ЙЧКА
- ✱ адзінкавыя назвы

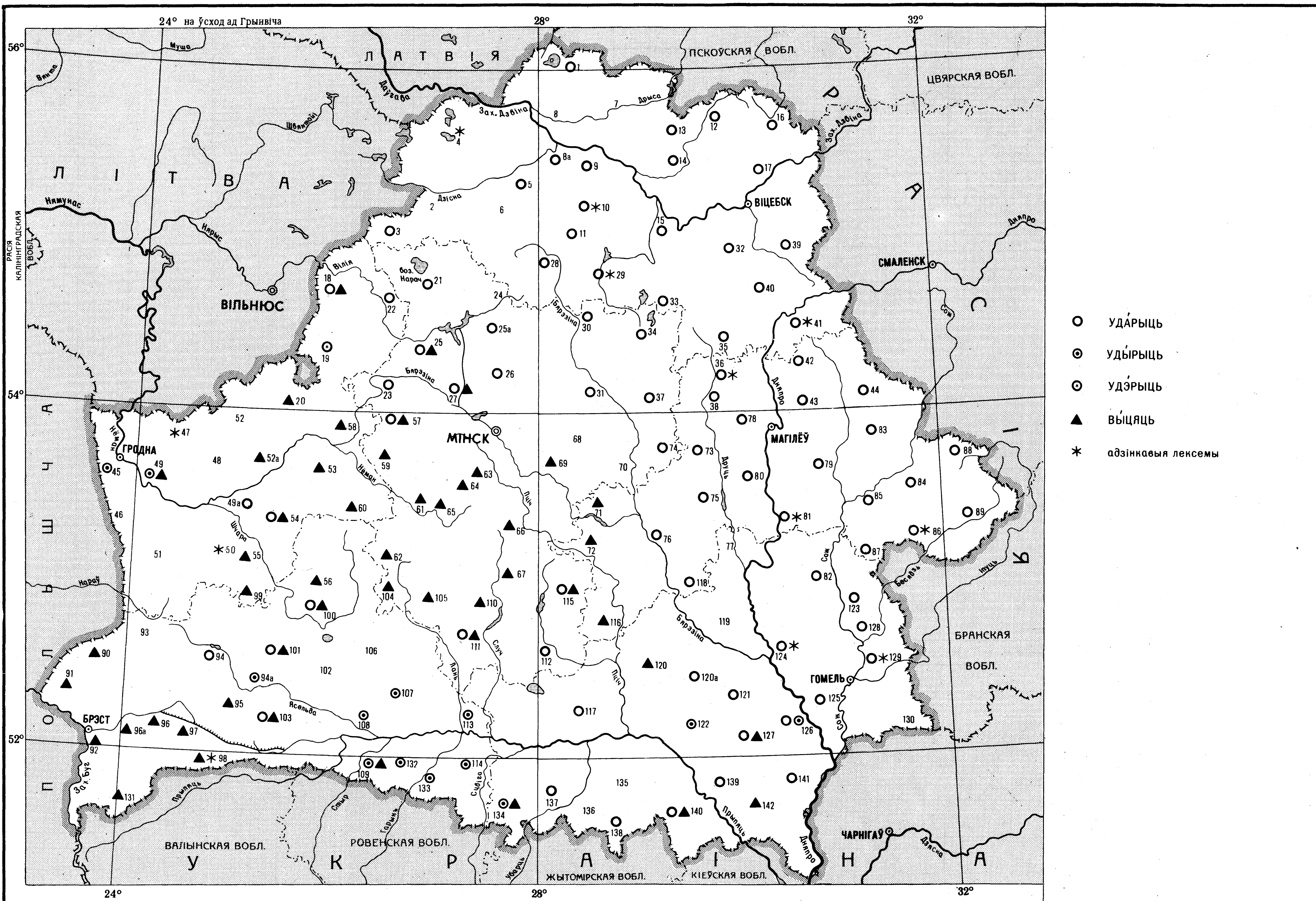

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нямунас
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Прыпяць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Нёман
Зах. Буг
Воз. Нарач
КАЛЫСКА
ЛЮЛЬКА
КАЛЫБЕЛЬ
ЛУБЯНКА
ТАГАНЫ
ПАЛАТНЯНКА
НЭНЬКА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нарач
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нарыс
Шчара
Нараў
Ясельда
Зах. Буг
Прыпяць
Стыр
Гарынь
Случ
Пціч
Дняпро
Друць
Сож
Бесядзь
Іпуць
Дзясна
Убарць
Мyшa
Вента
Швянтоі
ЛІСЛІВАЕ
ІЛЬСЛІВАЕ
ЛІСАВАЕ
ЛАСКАВАЕ
ЛАСКАВАЕ
ЛІЗЛІВАЕ
ЛІЗУХА
ЛЁЗНАЕ
адзінкавыя назвы

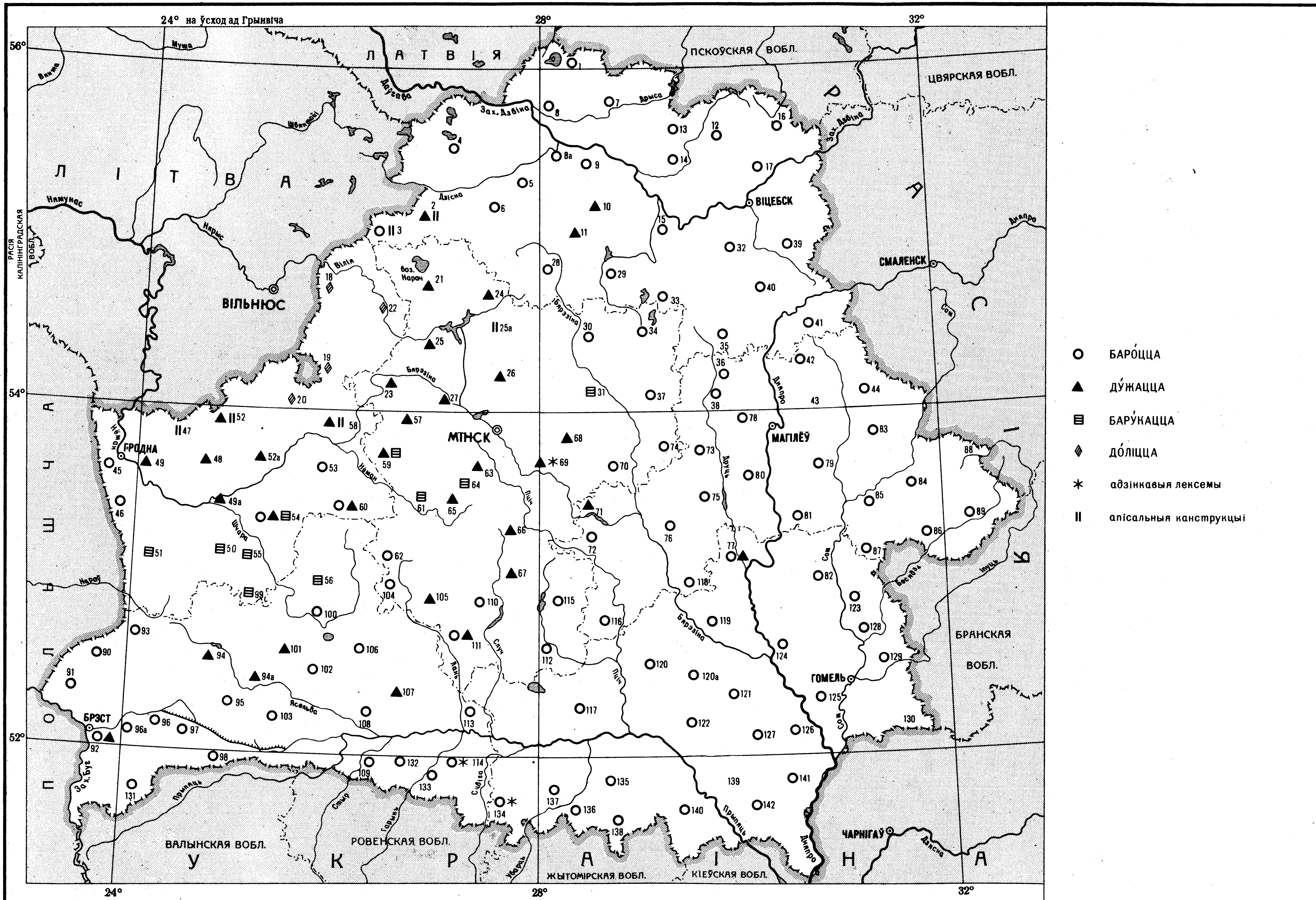
1:3 000 000

ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
УДА́РЫЦЬ
УДЫ́РЫЦЬ
УДЭ́РЫЦЬ
ВЫ́ЦЯЦЬ
адзінкавыя лексемы

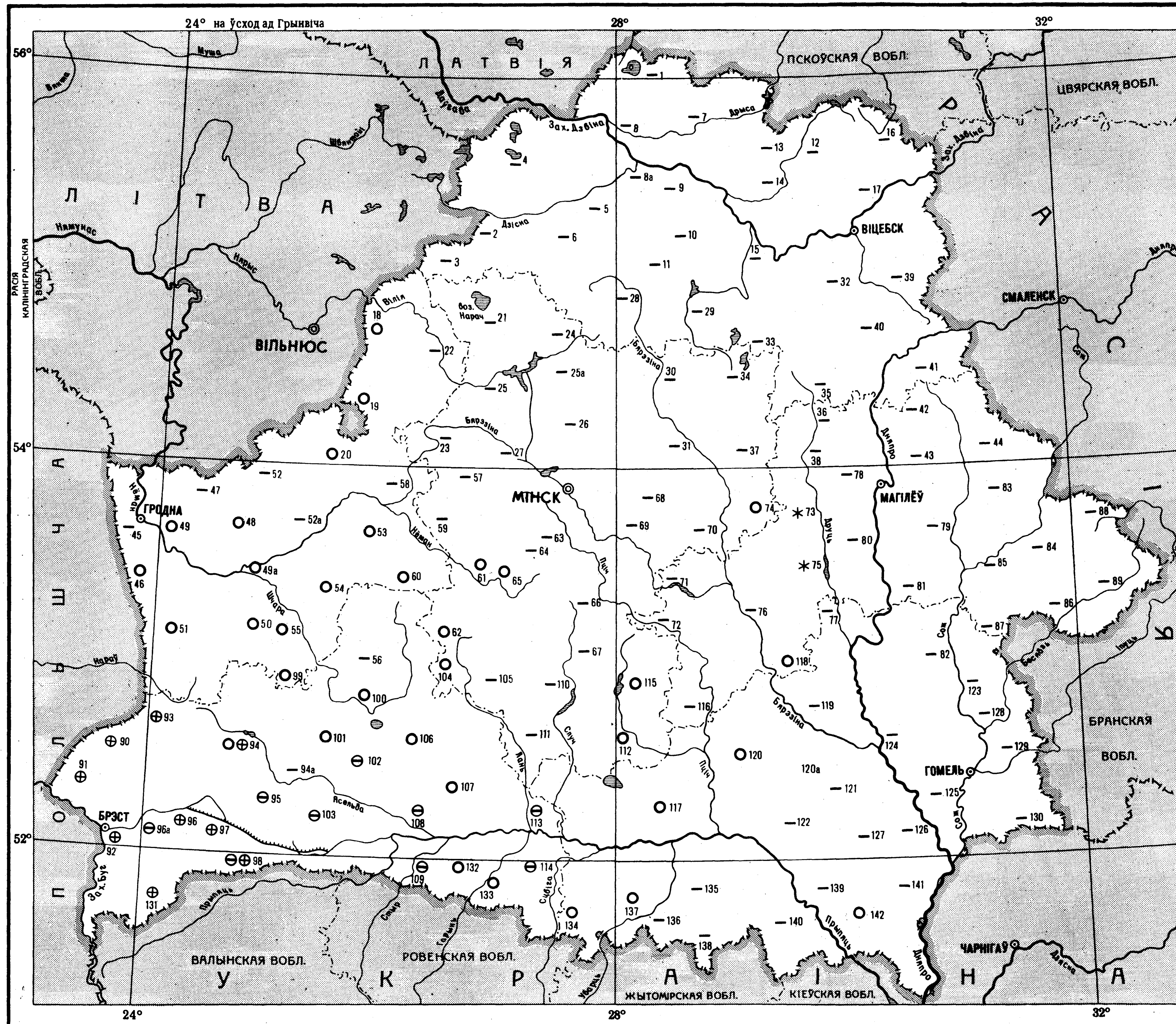
1:3 000 000

ДУЖАЦЦА, БАРУКАЦЦА

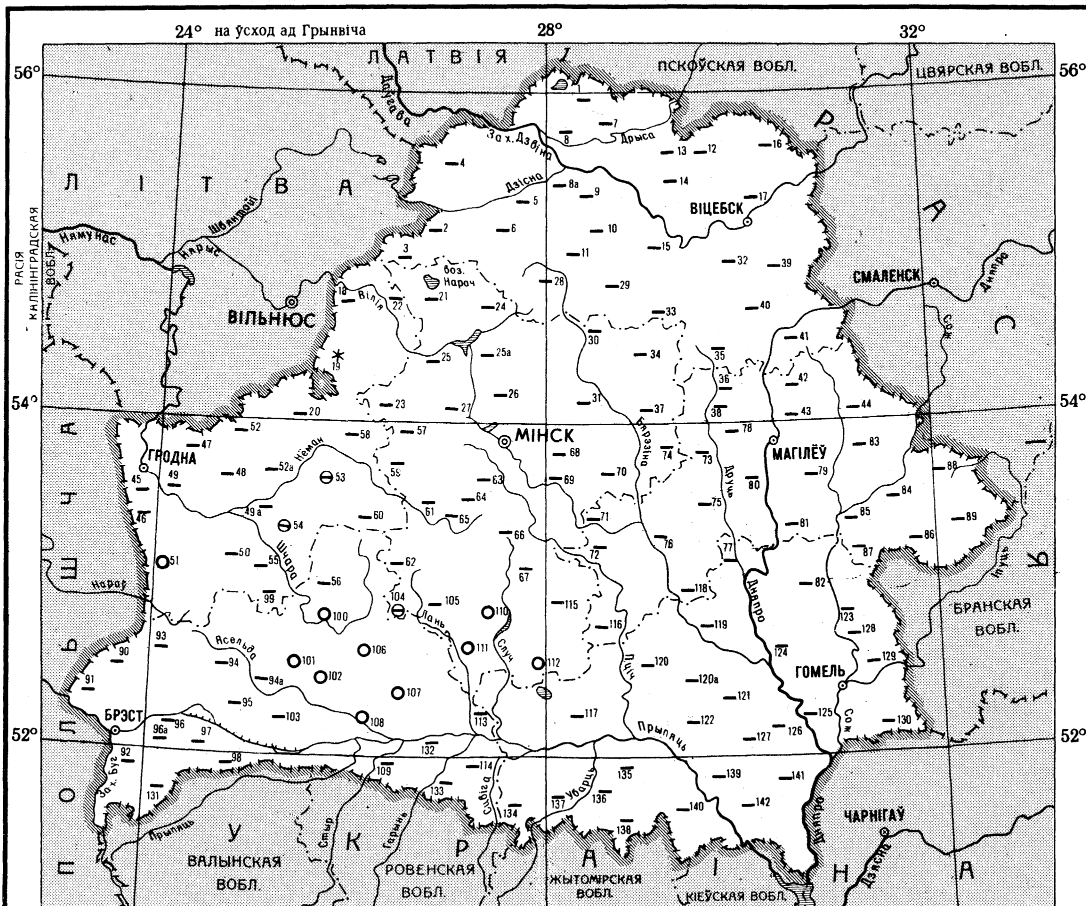
Карта № 182

1:3 000 000

- ○ 'ГАВАРЫЦЬ НЕПАТРЭБШЧЫНУ, ГЛУПСТВА'
- ⊖ 'ВЫРАБЛЯЦЬ ШТУКІ, ДУРЭЦЬ'
- ⊕ 'ПАВОДЗІЦЬ СЯБЕ НЕПРЫСТОЙНА'
- * адзінкавыя значэнні
- – адсутнасць слова

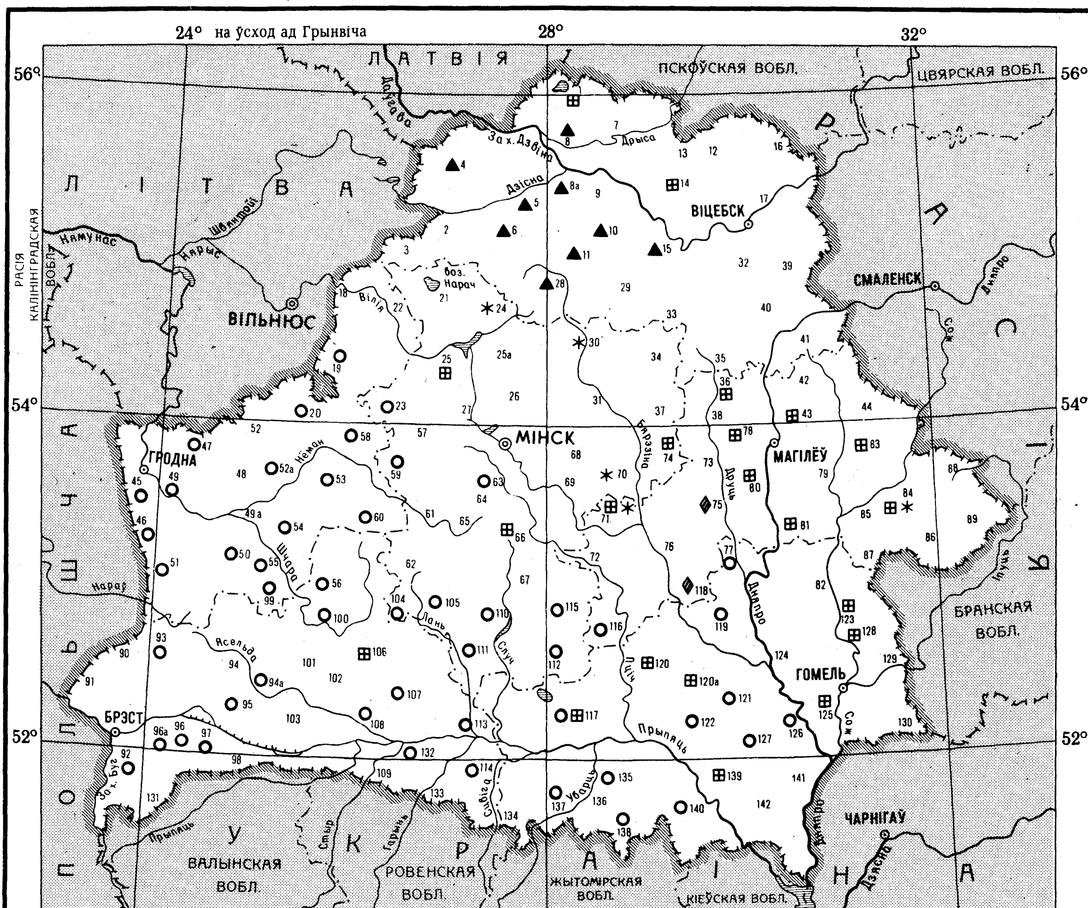
○ 'ЛАЯЦЦА'

⊖ 'НАСМІХАЦЦА'

✶ 'ФАНАБЭРЫЦЦА'

— адсутнасць слова

1:5 000 000

○ ДЗЯЎКАЦЬ

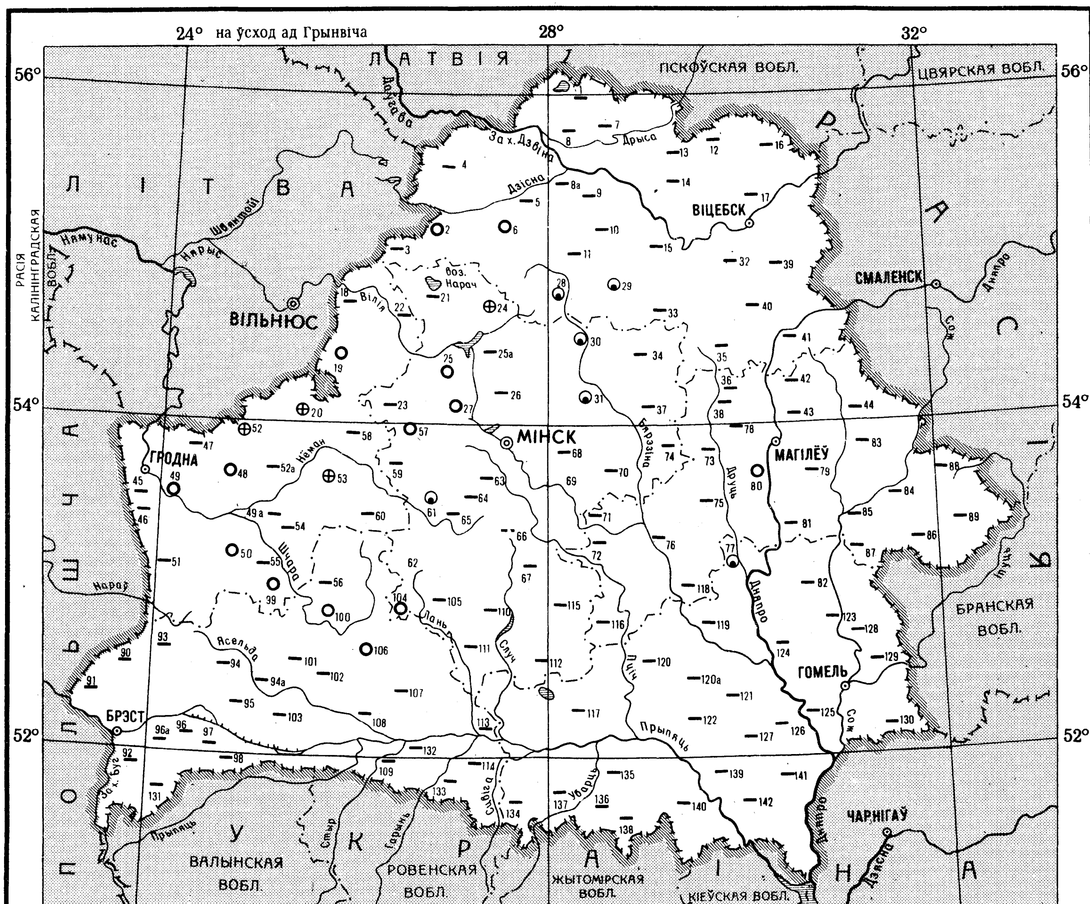
▲ ЗЯЎКАЦЬ

⊞ ЦЯЎКАЦЬ

◆ ЖВАНЬКАЦЬ

* адзінкавыя словы

1:5 000 000

○ 'УПІКАЦЬ, ВЫКАЗВАЦЬ КРЫЎДУ'

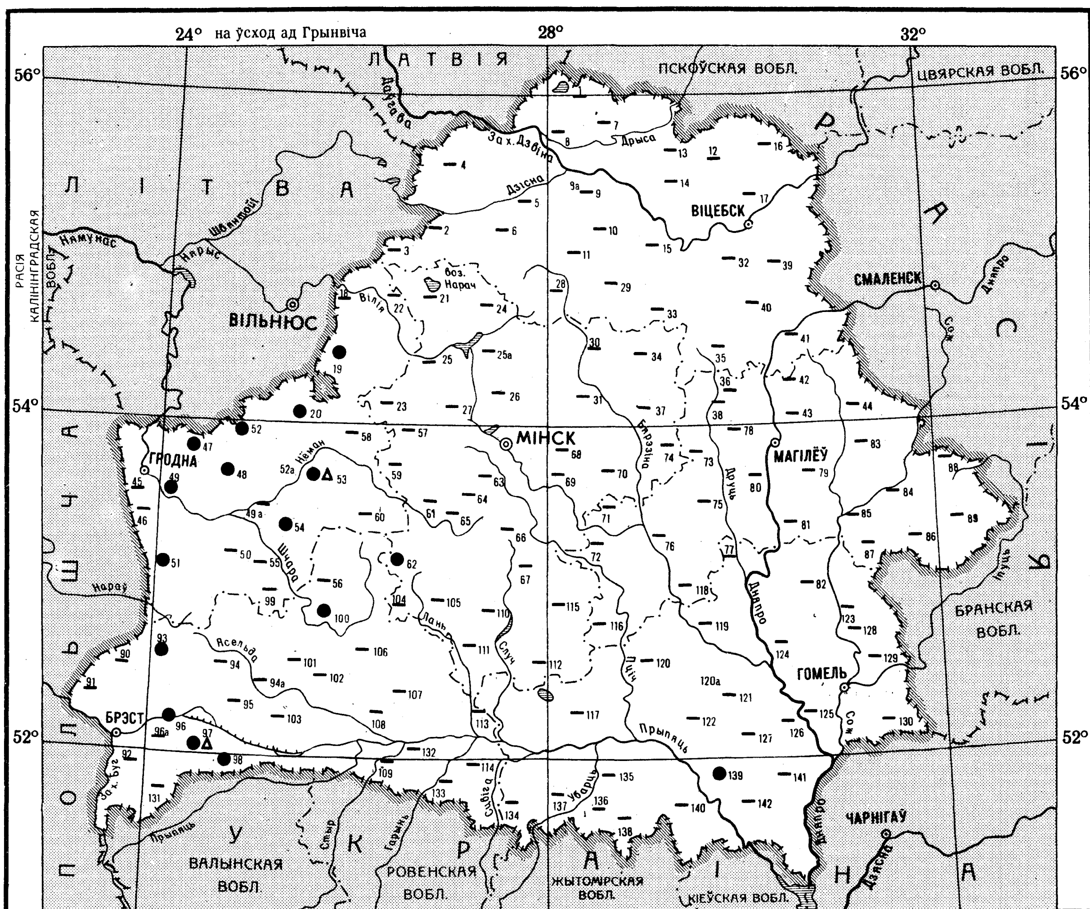
⊕ 'ЛАЯЦЬ КАГО-НЕБУДЗЬ'

◉ 'ГАВАРЫЦЬ НЕДАРЭЧНАЕ'

— адсутнасць слова

1:5 000 000

РЭ́ЙДЗІЦЬ, ЛЕ́ЙДЗІЦЬ

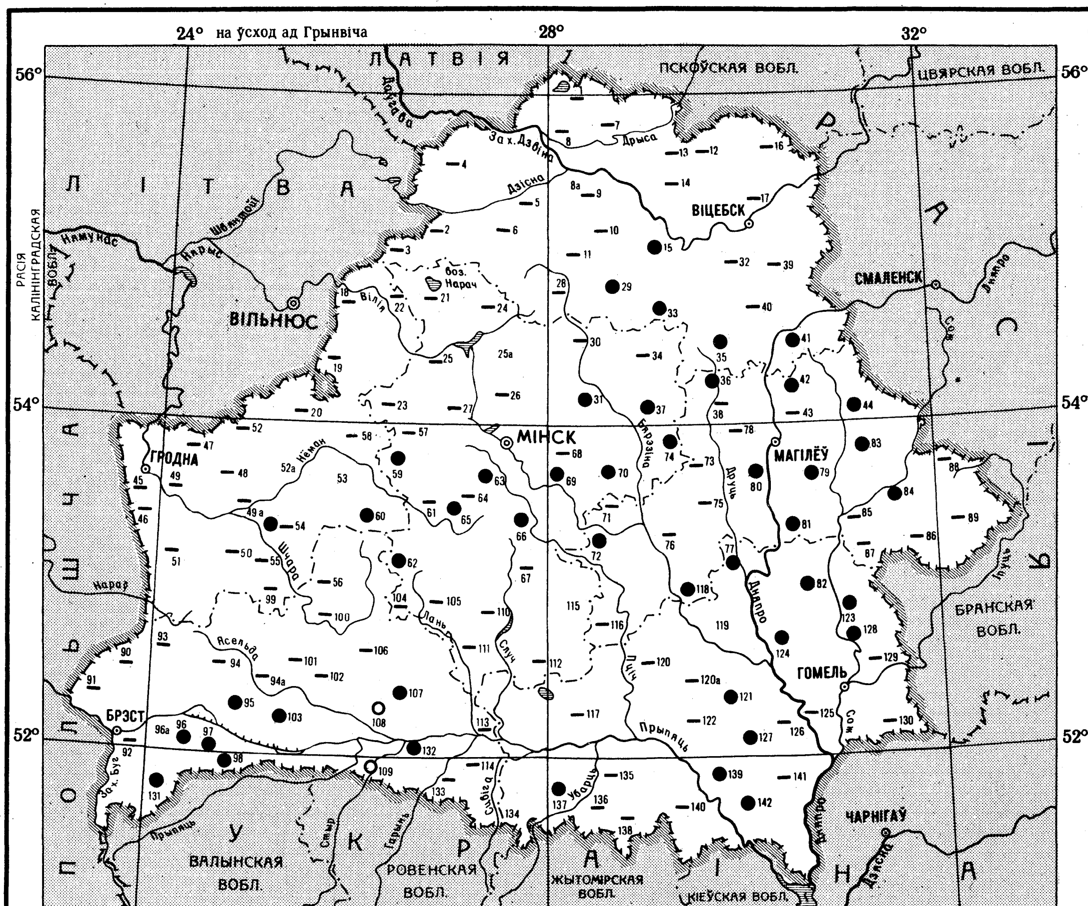

● РЭ́ЙДЗІЦЬ

∆ ЛЕ́ЙДЗІЦЬ

– словы адсутнічаюць

1:5 000 000

● 'ПЕРАДАВАЦЬ НЯПЭЎНЫЯ ЗВЕСТКІ, ПЛЁТКІ'

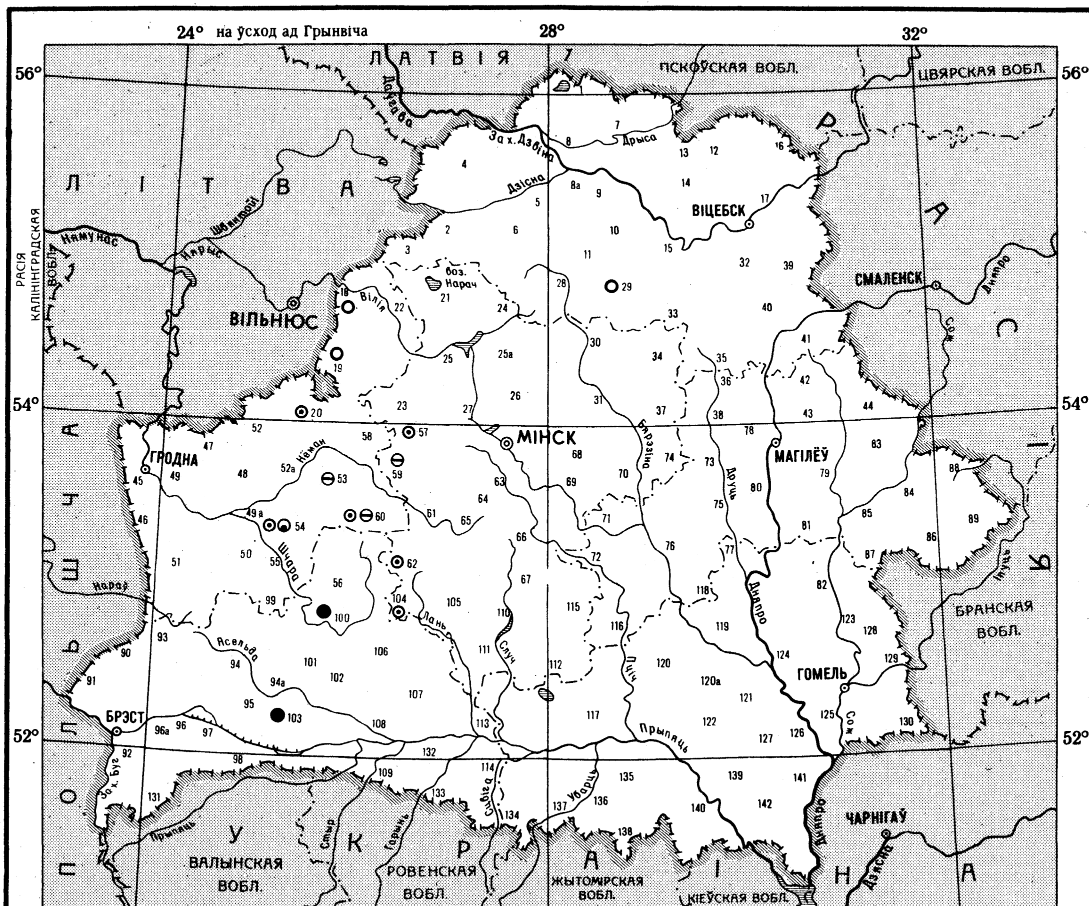
○ 'ГАВАРЫЦЬ НЕРАЗБОРЛІВА'

– слова адсутнічае

1:5 000 000

МАЙНА́ЧЫЦЬ (значэнне слова)

Карта №189

'ГАВАРЫЦЬ НЯПРАЎДУ'

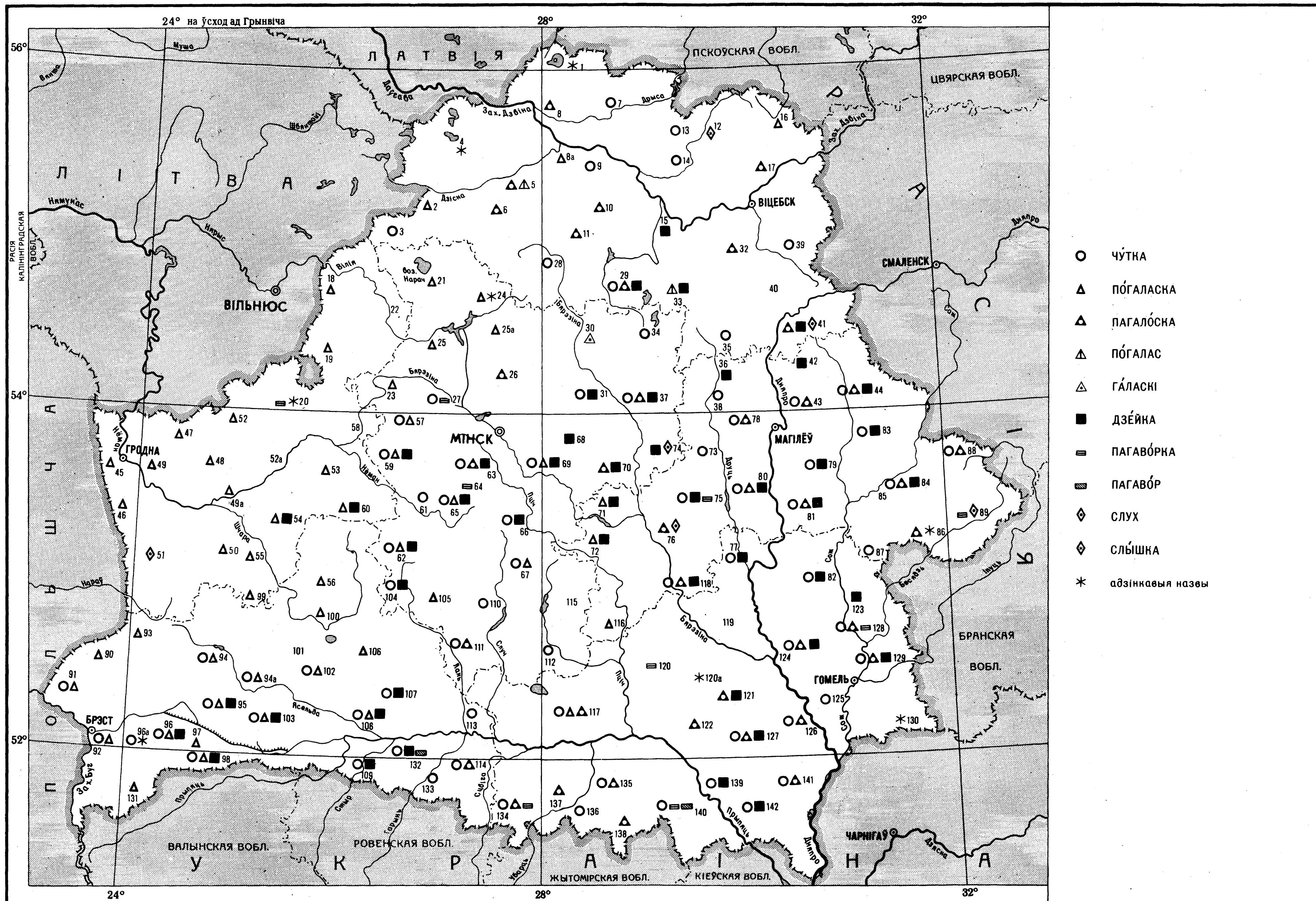
'ТРЫЗНІЦЬ'

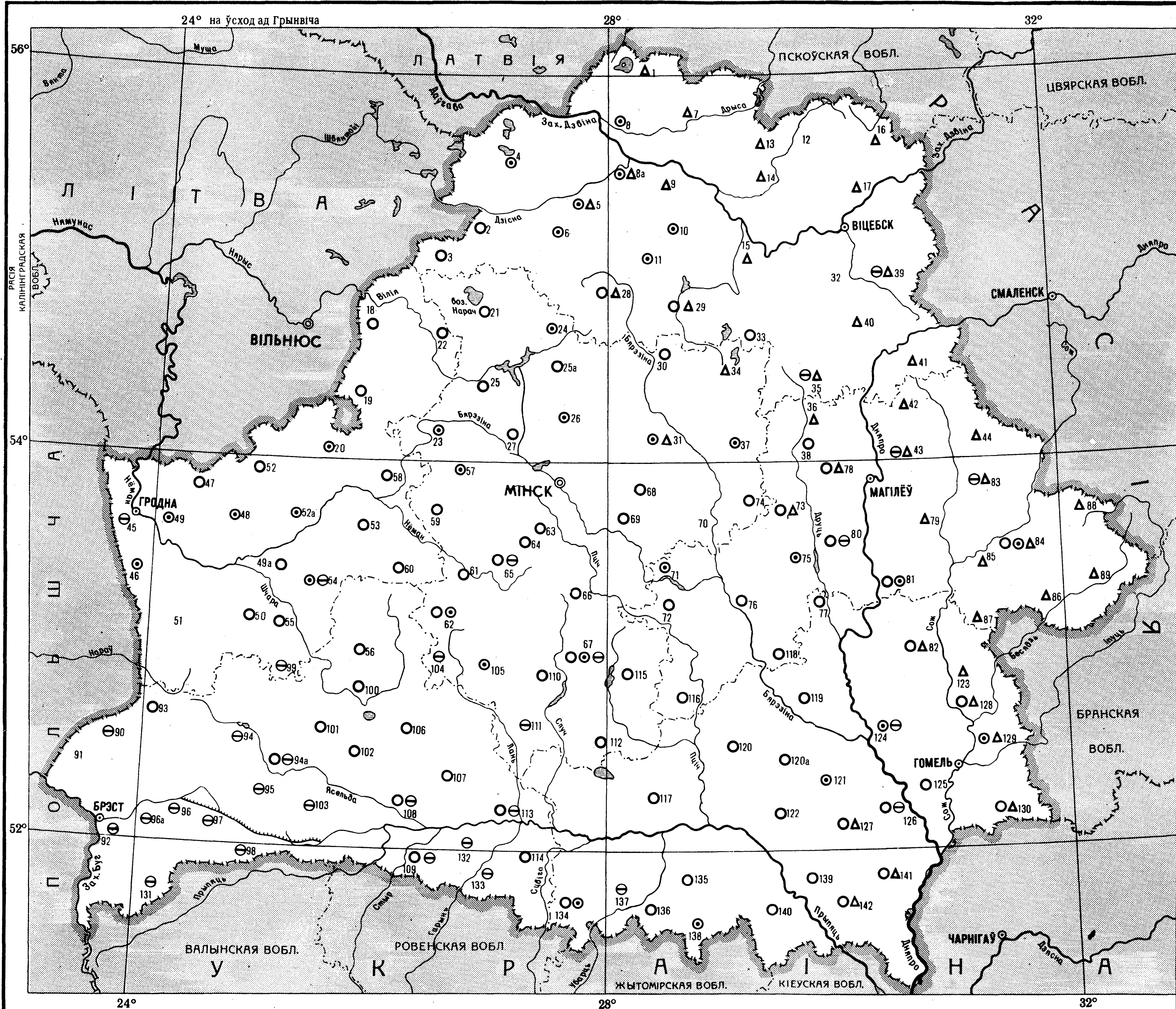
'ГАВАРЫЦЬ АБЫ-ШТО'

'ЗНІШЧЫЦЬ, УКРАСЦІ'

'ГАВАРЫЦЬ І РАБІЦЬ НЯДОБРАЕ'

1:5 000 000

ЧУ́ТКА
ПО́ГАЛАСКА
ПАГАЛО́СКА
ПО́ГАЛАС
ГА́ЛАСКІ
ДЗЕ́ЙКА
ПАГАВО́РКА
ПАГАВО́Р
СЛУХ
СЛЫ́ШКА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
ВІЛЬНЮС
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
1:3 000 000

ПАПЫТА́ЦЬ
ЗАПЫТА́ЦЬ
СПЫТА́ЦЬ
СПРАСІ́ЦЬ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

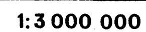
24° на ўсход ад Грынвіча

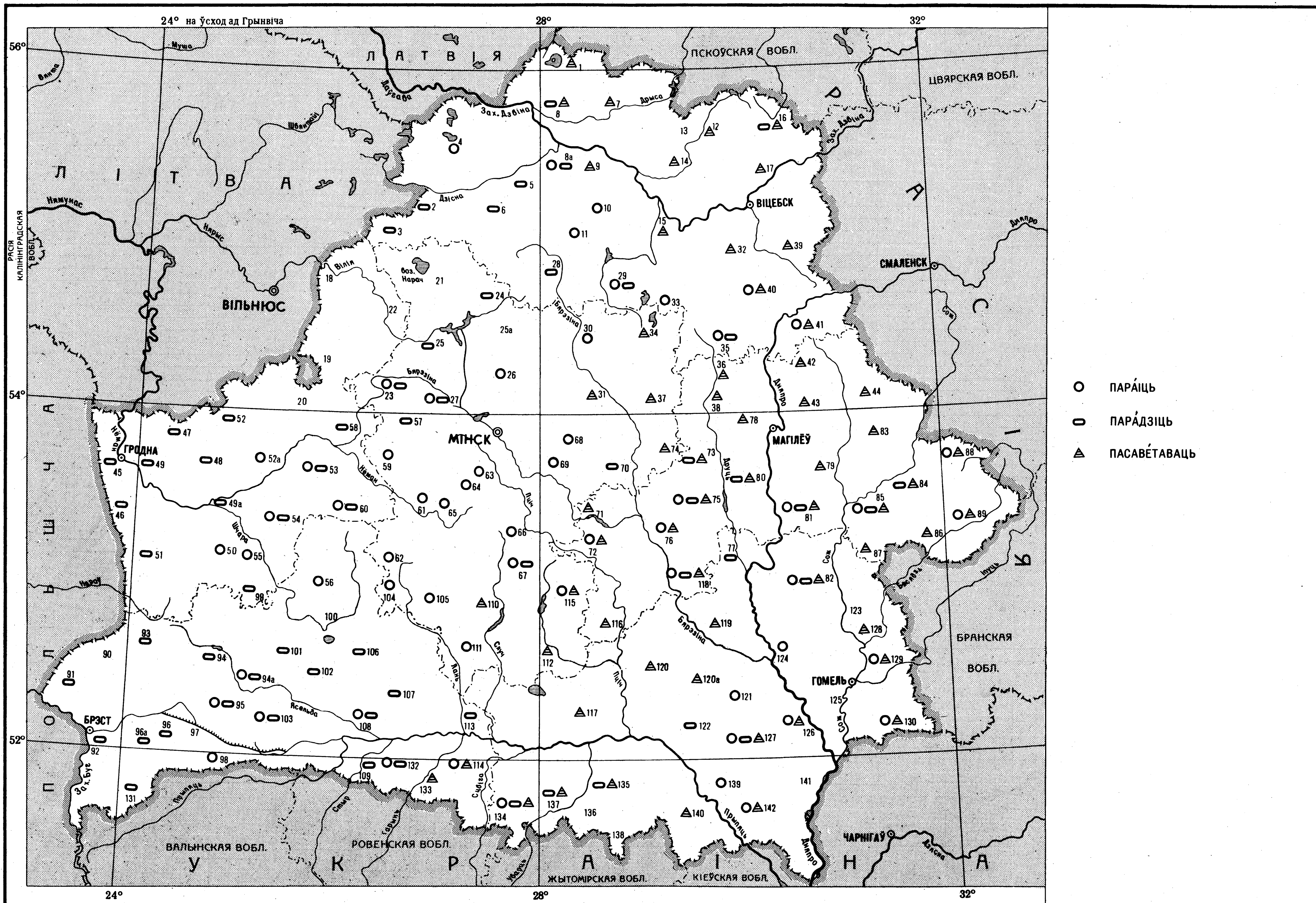
ЛАТВІЯ · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · ЛІТВА · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. · ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · СМАЛЕНСК · МІНСК · ГРОДНА · МАГІЛЁЎ · ГОМЕЛЬ · БРЭСТ · ЧАРНІГАЎ · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ПОЛЬШЧА · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · УКРАІНА · РАСІЯ

○ ПАРА́ДА

⊖ РА́ДА

△ САВЕ́Т

1:3 000 000

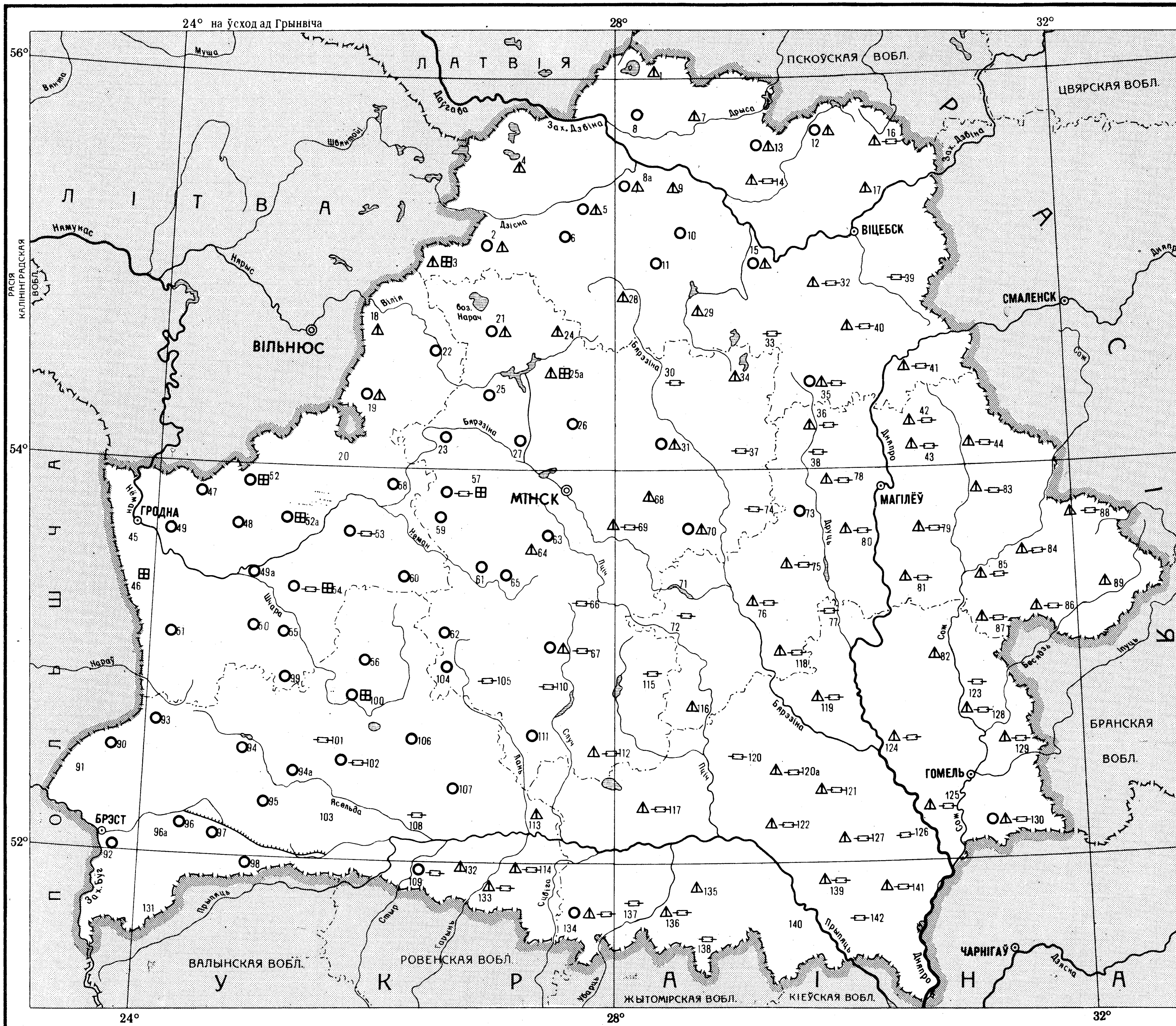

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
28°
32°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нярыс
Мушэ
Даўгава
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Днепр
Друць
Сож
Іпуць
Беседзь
Піціч
Птыч
Случ
Лань
Убарць
Гарынь
Стыр
Случ
Дзясна
воз. Нарач
ПАРАІЦЬ
ПАРАДЗІЦЬ
ПАСАВЕТАВАЦЬ

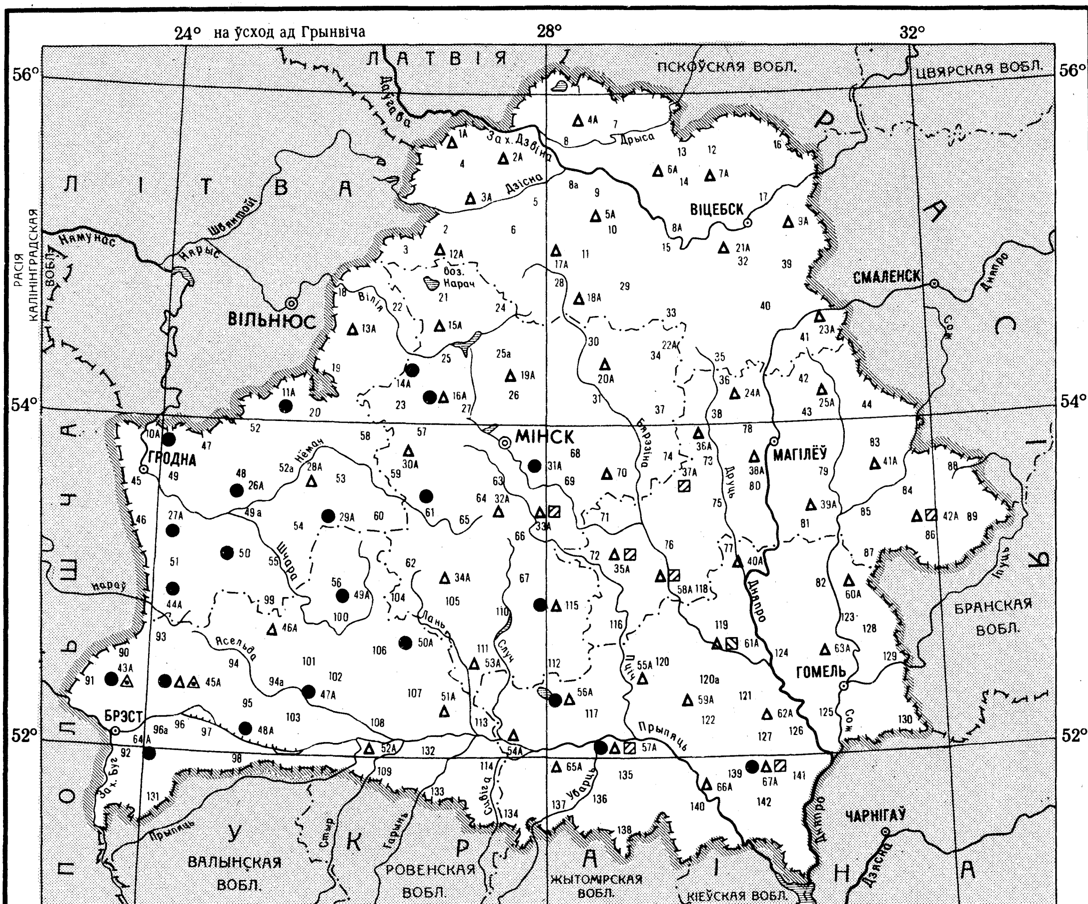
1: 3 000 000

- АБЯЦА́ЦЬ
- АБЯШЧА́ЦЬ
- ДАКЛЯРАВА́ЦЬ
- МАНІ́ЦЦА
- МАНІ́ЦЬ
- СУЛІ́ЦЬ

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Прыпяць
Птыч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Сож
Іпуць
Бесядзь
Нарач
Нарач
Мяры
Нямунас
Нярыс
Швянтоі
Муша
Вянта
Дрыса
Лань
Убарць
Сіўіца
Дзісна
КЛІКАЦЬ
ЗВАЦЬ
ГУКАЦЬ
ВАЛАЦЬ

1: 3 000 000

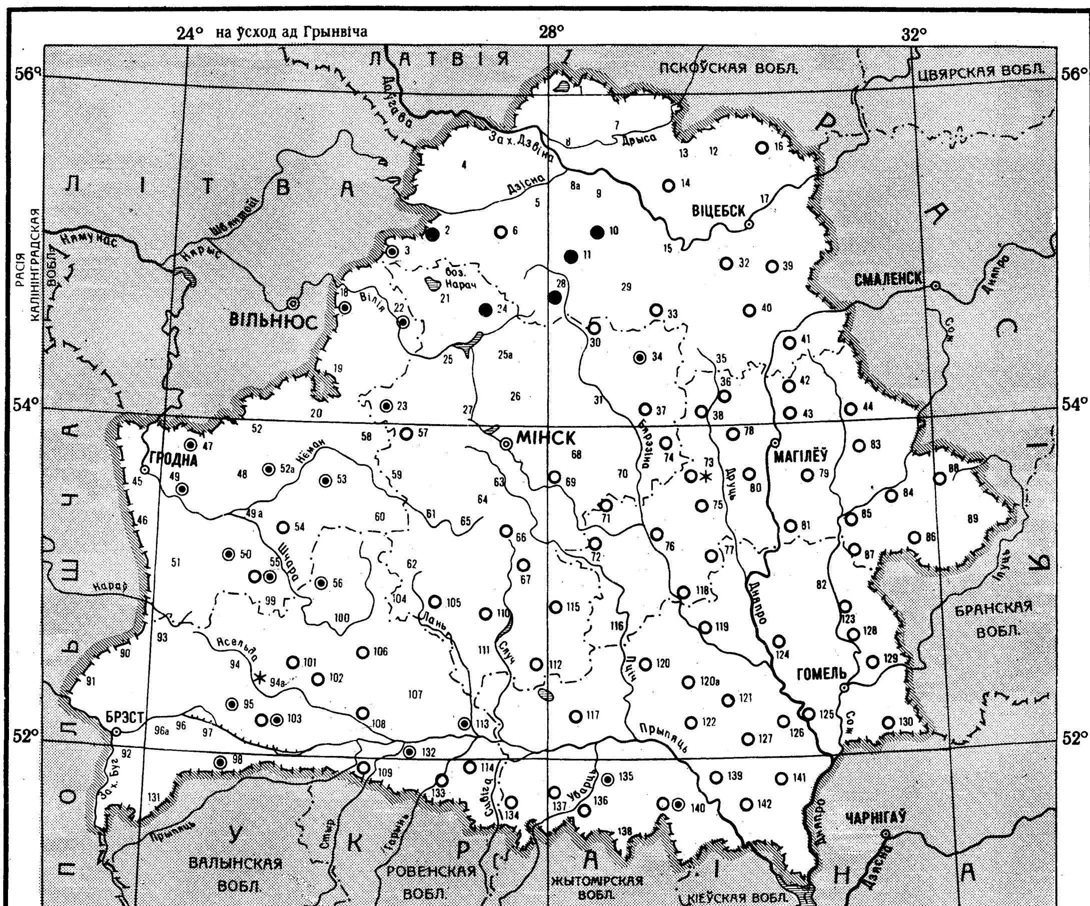

● КЛІ́ЧА

△ ЗАВЕ́

△ ЗВЕ

▨ ГУКА́Е

○ 'ГОЛАСАМ ЗАПРАШАЦЬ ПАДЫСЦІ З БЛІЗКАЙ АДЛЕГЛАСЦІ'

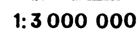
◉ 'ГОЛАСАМ ЗАПРАШАЦЬ ПАДЫСЦІ З ДАЛЁКАЙ АДЛЕГЛАСЦІ, КРЫЧАЦЬ'

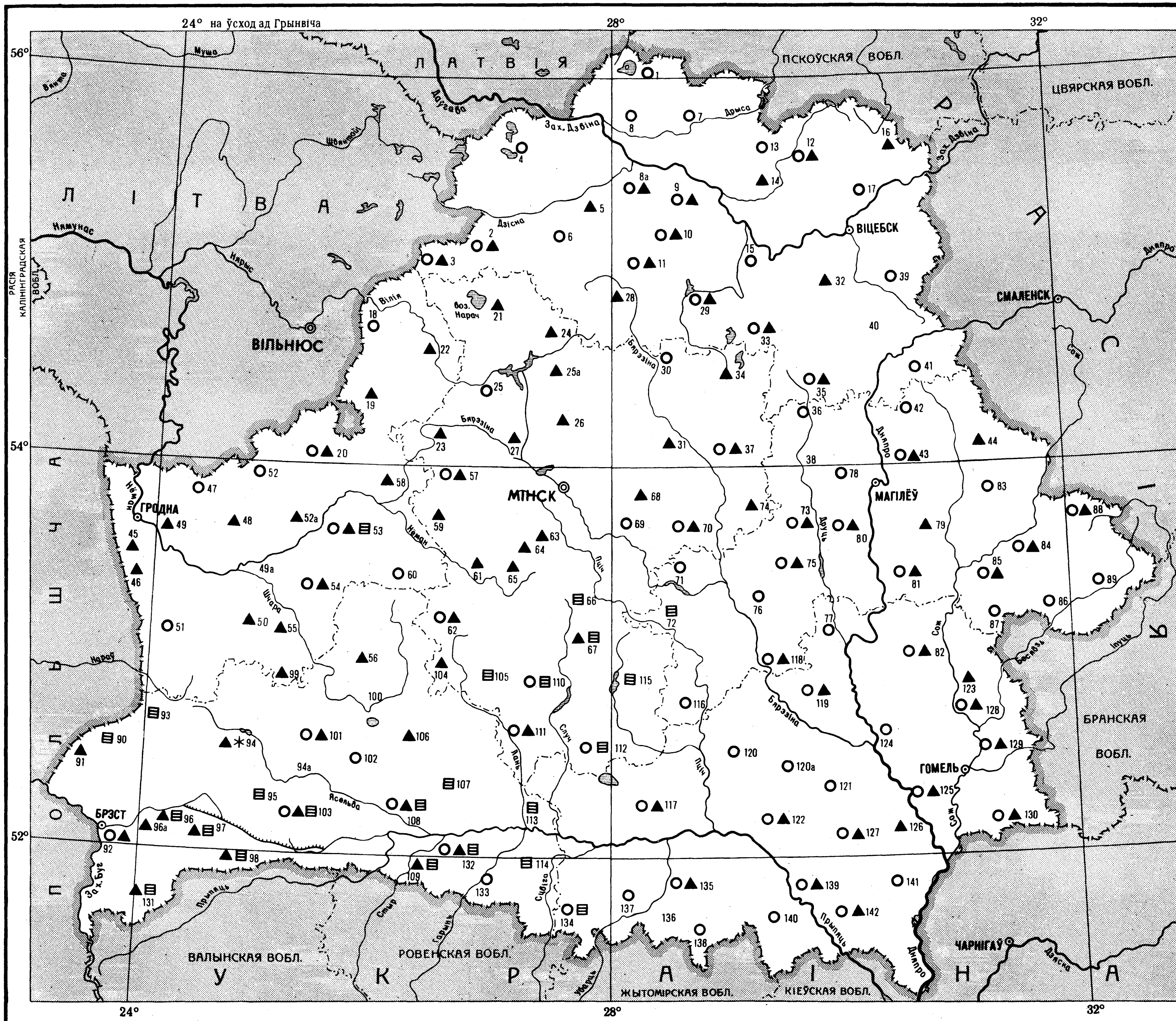
● 'РАЗМАЎЛЯЦЬ, ГАМАНІЦЬ'

✱ адзінкавыя назвы

1:5 000 000

- ○ РЭ́ХА
- ⊙ ВЭ́ХА
- Э́ХА
- Я́ХА
- ЛЯ́ХАТ
- АДГАЛО́СКІ
- ПАГАЛО́СКІ
- ПО́ГАЛАСКІ
- ПАГАЛО́С
- ВО́ДГАЛАСКІ
- ГО́ЛАС
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ⊞ ГУК
- ЗГУК
- ⊥ ГУЛЫ́
- ЛУНА́
- Λ ВЭ́ДРА
- ✳ адзінкавыя назвы

- ○ маўчко́м
- ▲ цішко́м
- ⊟ ні́шко́м
- ✶ бязмо́ўныя

1:3 000 000

○ ПАНІМА́ЦЬ

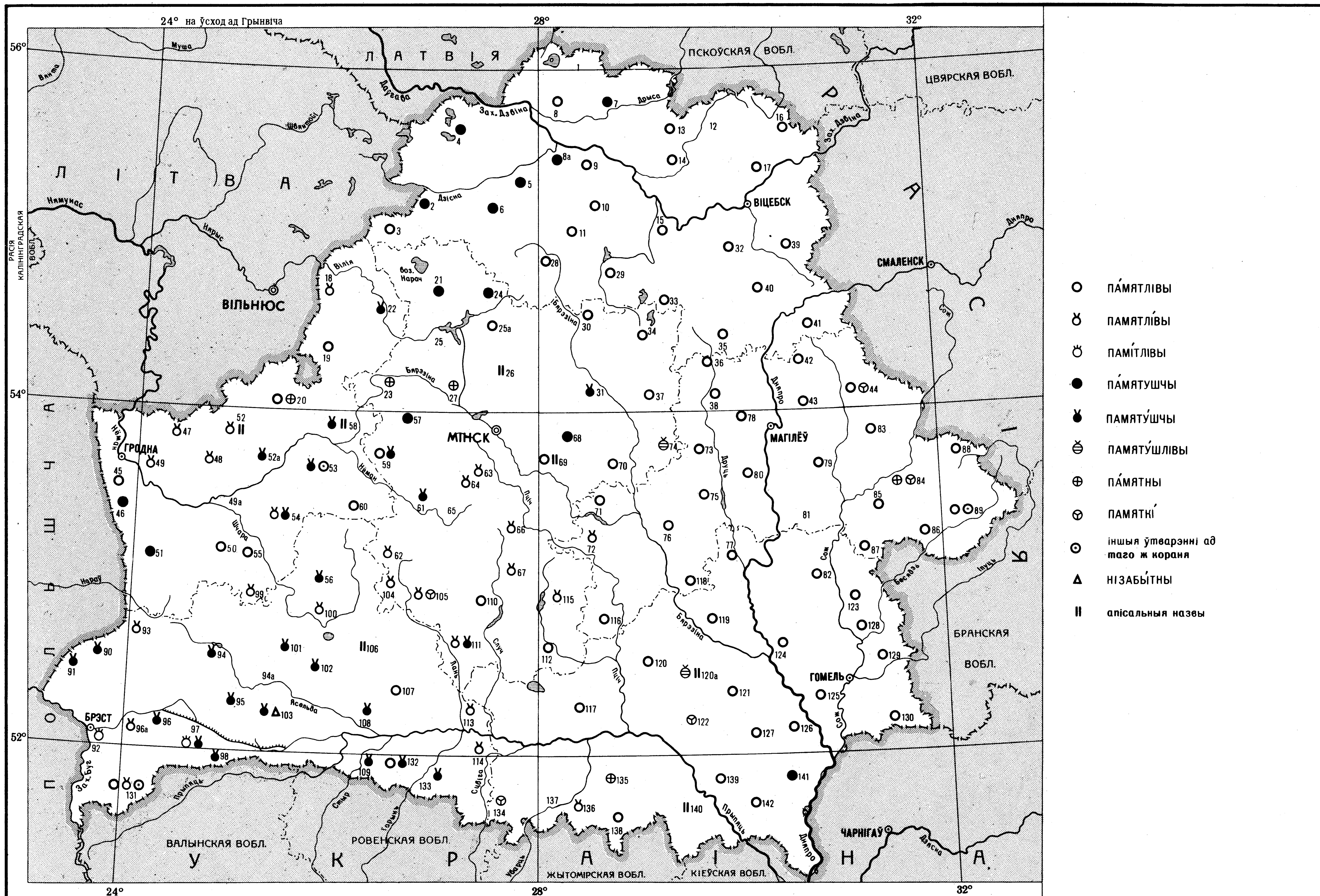
▲ РАЗУМЕ́ЦЬ

- ○ ЦЯ́МІЦЬ
- △ КЕ́МІЦЬ
- ⊞ КМЕ́ЦІЦЬ
- ◆ КУМЕ́КАЦЬ
- САБРАЖА́ЦЬ
- ШУ́ПІЦЬ
- ✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
РАСІЯ
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ПОЛЬШЧА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Нарач
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Ясельда
Шчара
Случ
Птыч
Друць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Гарынь
Стыр
Убарць
Дрыса
Мёша
Нямунас
Нярыс
Свіслач
Ланa
Нараў
Пціч
Ptичь
ПА́МЯТЛІВЫ
ПАМЯТЛІ́ВЫ
ПАМІ́ТЛІВЫ
ПА́МЯТУШЧЫ
ПАМЯТУ́ШЧЫ
ПАМЯТУ́ШЛІВЫ
ПА́МЯТНЫ
ПАМЯТКІ́
іншыя ўтварэнні ад таго ж кораня
НІЗАБЫ́ТНЫ
апісальныя назвы

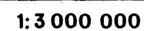
1:3 000 000

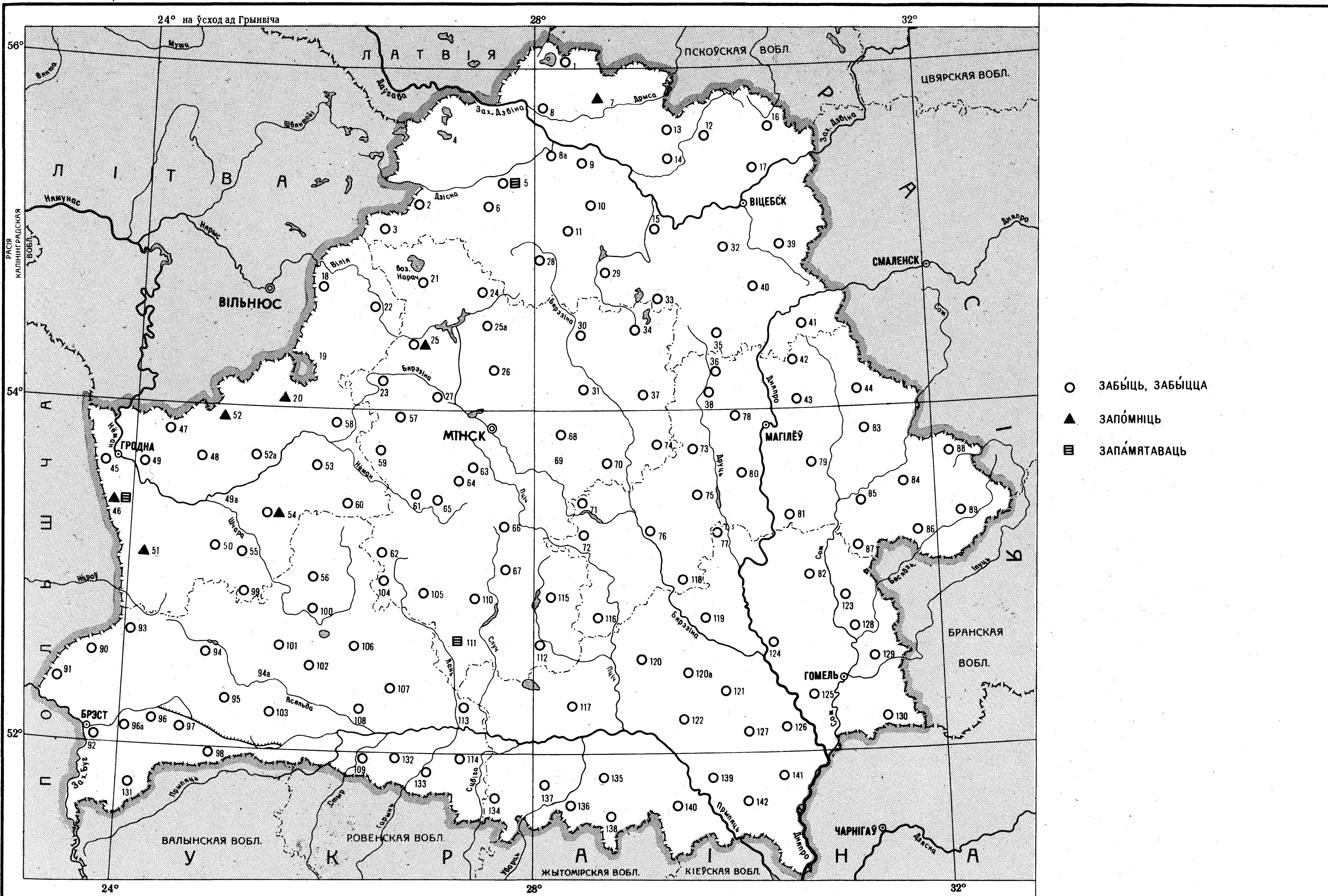
24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ · ПОЛЬШЧА · УКРАІНА · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · СМАЛЕНСК · ГРОДНА · МІНСК · МАГІЛЁЎ · ГОМЕЛЬ · БРЭСТ · ЧАРНІГАЎ

- ○ По́мніць
- ● Па́мятаць
- ◐ Па́мятаваць
- ● (з рожкамі) Памята́ць
- ⊙ Па́мітнаваць
- △ По́ўніць

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ЗАБЫЦЬ, ЗАБЫЦЦА
ЗАПОМНІЦЬ
ЗАПАМЯТАВАЦЬ

1:3 000 000

ПАМЫЛІЦЦА (3 ас. адз. л.)

Карта № 205

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

РАСІЯ

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ПОЛЬШЧА

ЧАРНІГАЎ

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

Зах. Дзвіна

Дзвіна

Дысна

Дрыса

Вілія

воз. Нарач

Нёман

Нямунас

Нярыс

Бярэзіна

Друць

Дняпро

Сож

Іпуць

Беседзь

Шчара

Ясельда

Лань

Случ

Пціч

Прыпяць

Зах. Буг

Стыр

Гарынь

Убарць

Мухавец

Нараў

Дзясна

⊖ ПАМЫЛІЦЦА

⊙ АБМЫЛІЦЦА

⊜ ЗМУЛІЦЦА

⊗ СПАМЫЛІЦЦА

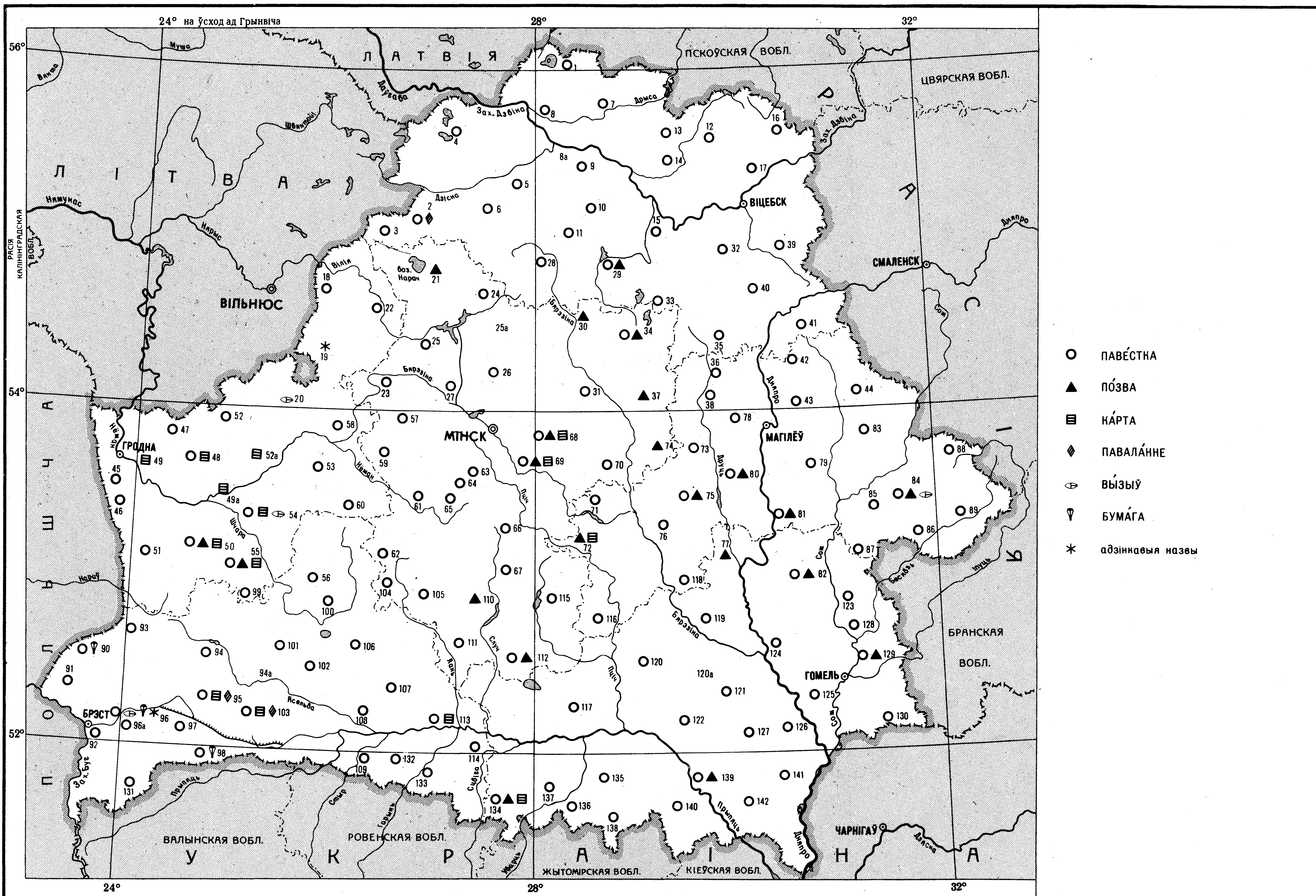
○ МУЛЯЕЦЦА

▲ АШЫБЕЦЦА

◭ АШЫБНЕЦЦА

▤ АШУКАЕЦЦА

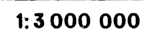

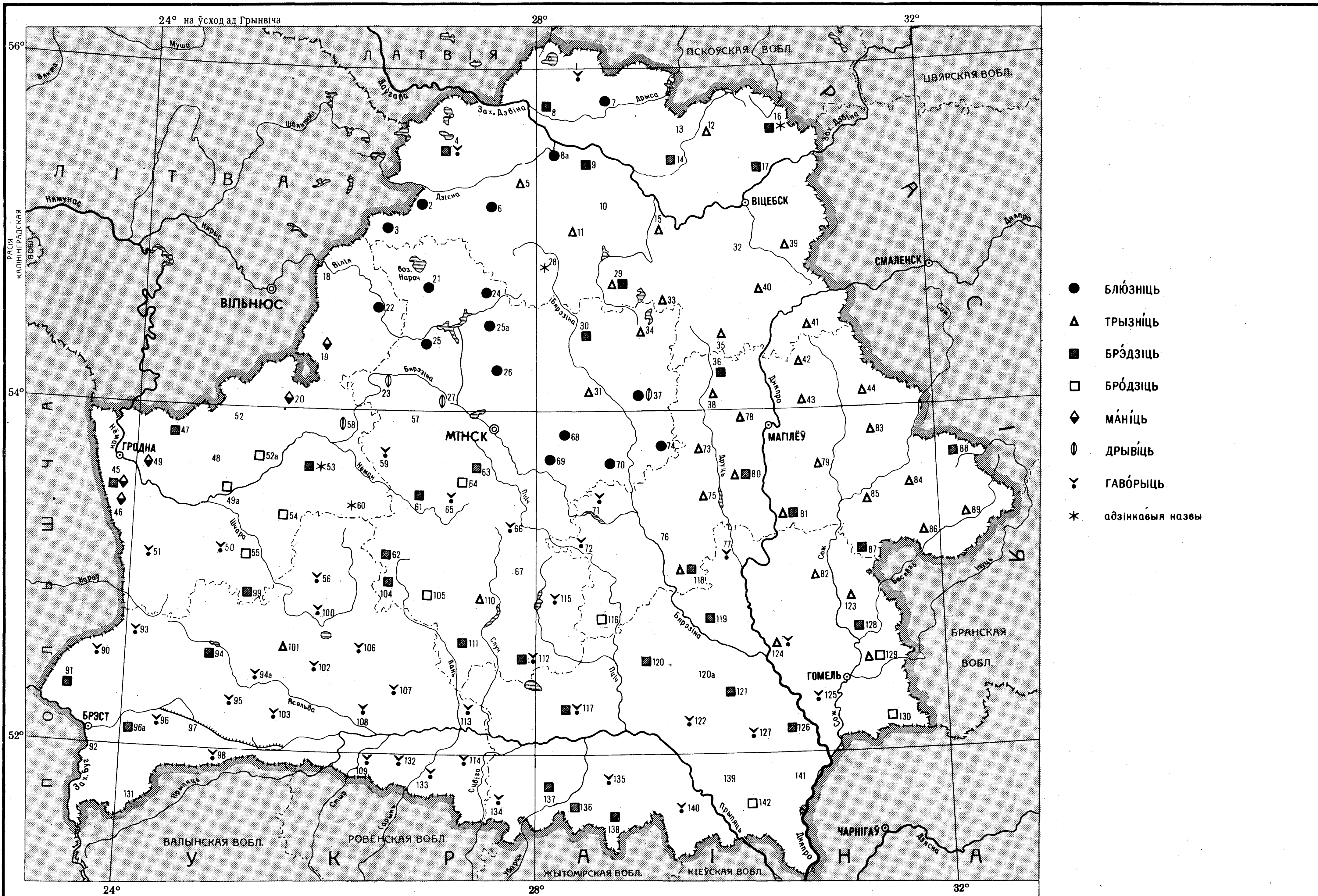

ПАВЕ́СТКА
ПО́ЗВА
КА́РТА
ПАВАЛА́ННЕ
ВЫ́ЗЫЎ
БУМА́ГА
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

○ пісьмо́

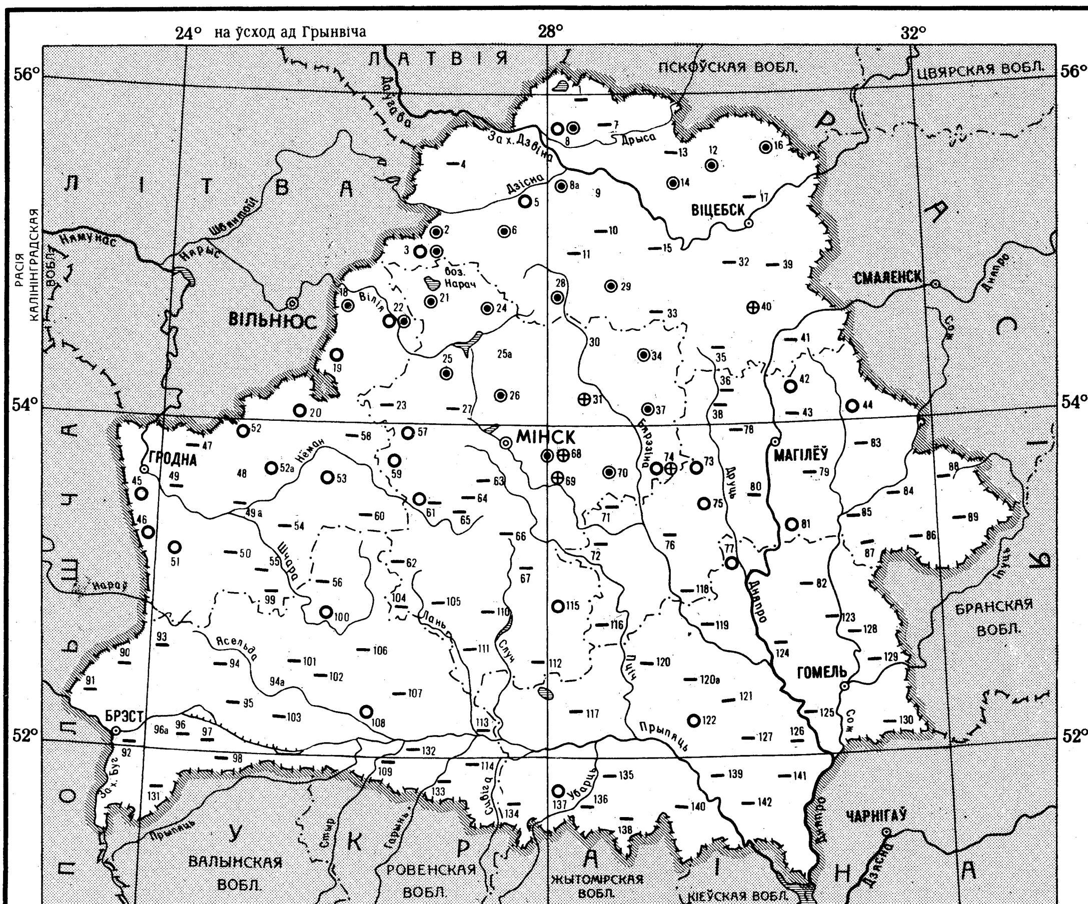
▲ ліст

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Дняпро
Сож
Друць
Пціч
Случ
Лань
Стыр
Гарынь
Іпуць
Бесядзь
Зах. Буг
Нараў
Дзясна
Убарць
Случ
БЛЮ́ЗНІЦЬ
ТРЫЗНІ́ЦЬ
БРЭ́ДЗІЦЬ
БРО́ДЗІЦЬ
МА́НІЦЬ
ДРЫВІ́ЦЬ
ГАВО́РЫЦЬ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

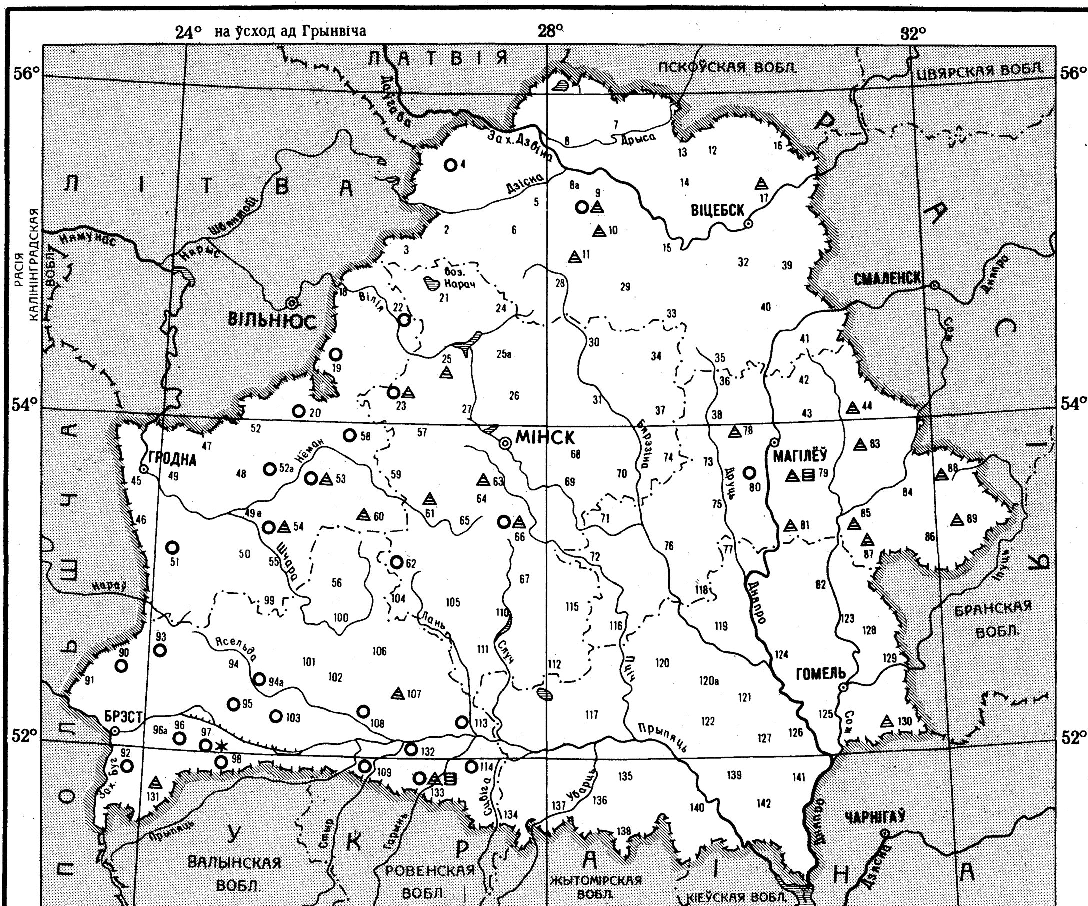
○ 'ГАВАРЫЦЬ ЛУХТУ'

◉ 'ТРЫЗНІЦЬ'

⊕ 'ГАВАРЫЦЬ СПРАСОНКУ'

— адсутнасць слова

1:5 000 000

○ РЫМАР

△ ШОРНІК

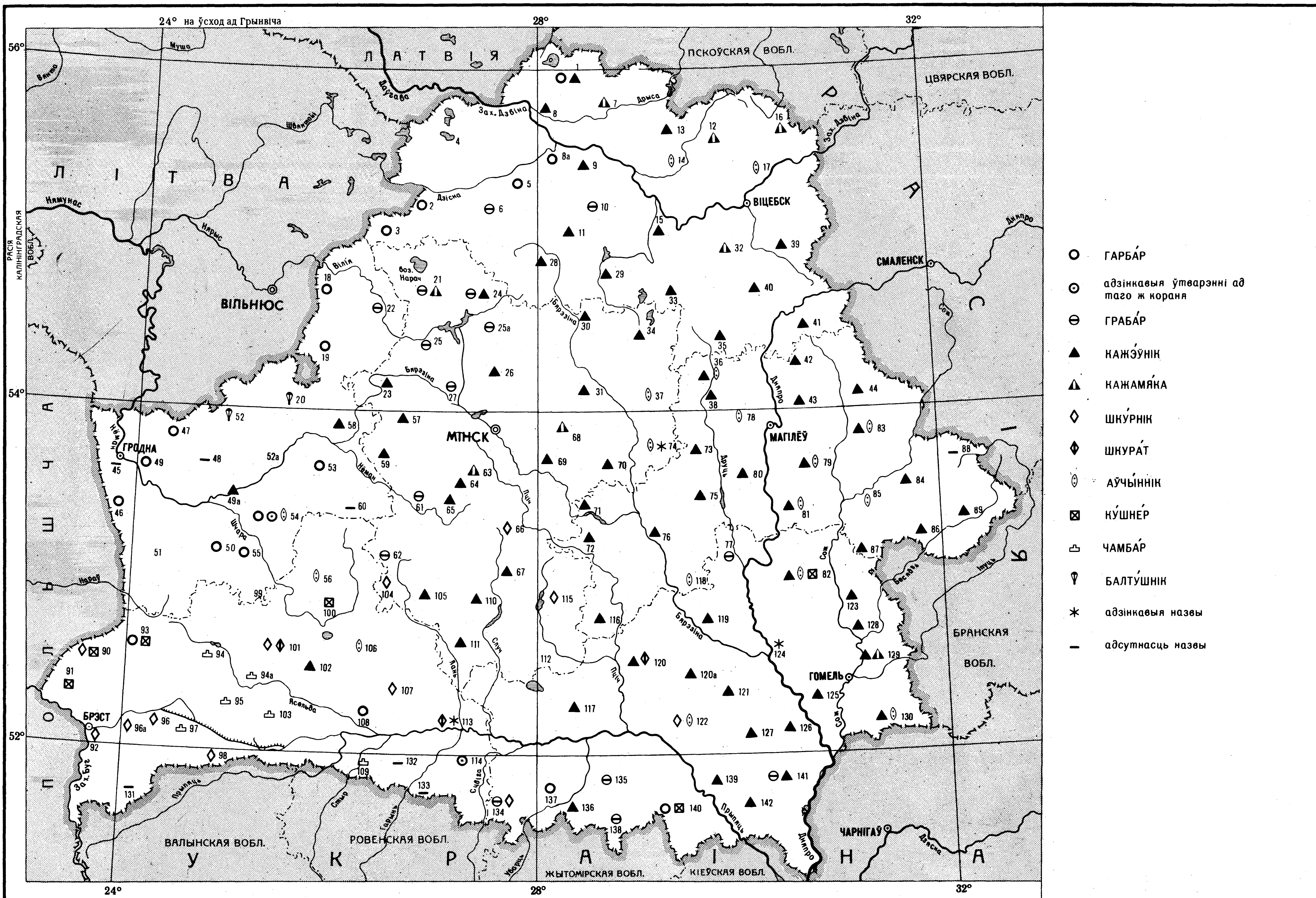
▤ ХАМУТНІК

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

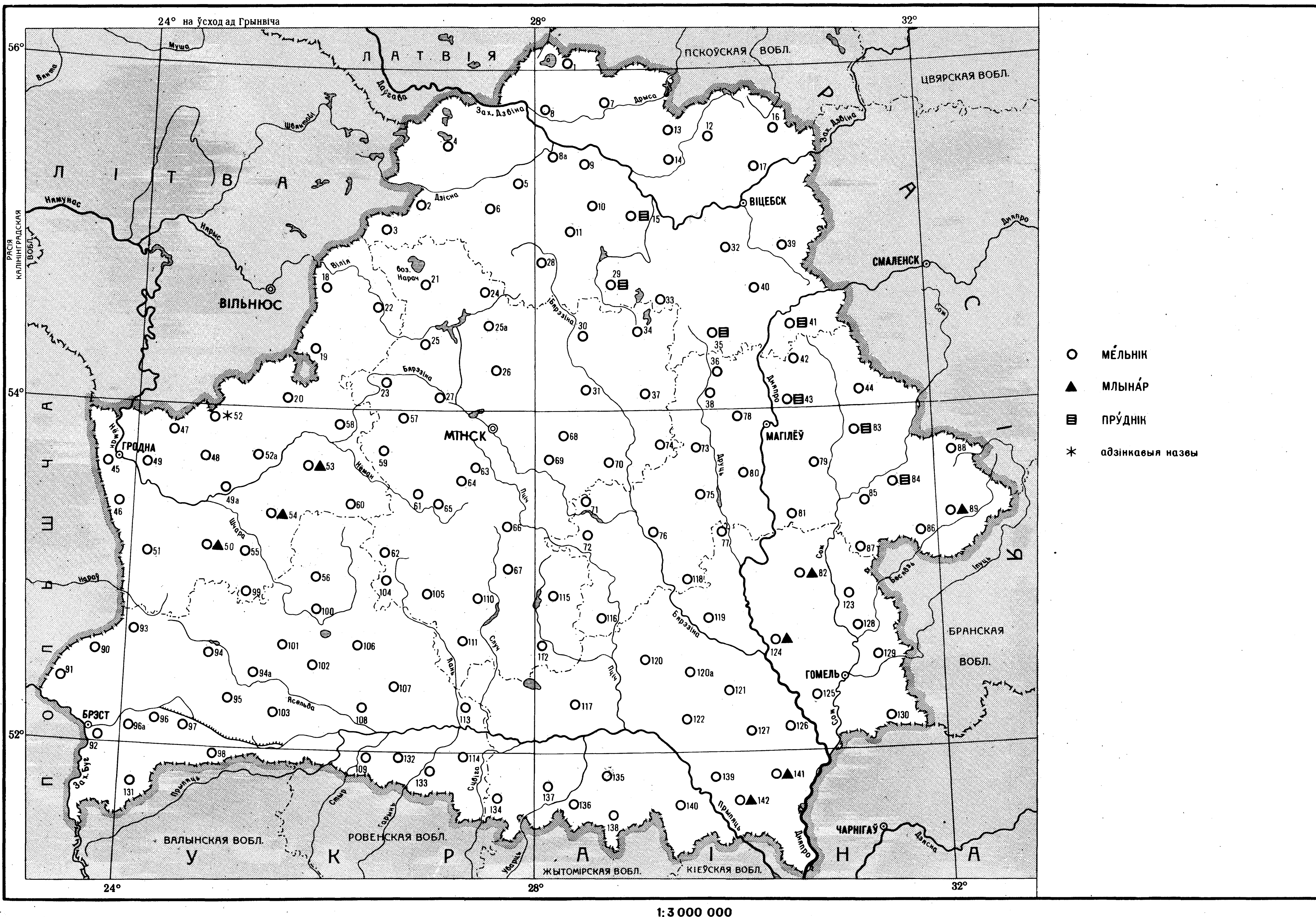
- ⊖ РЫБА́К
- ○ РЫБАЛО́Ў
- ● РЫБАЛО́ВЕЦ
- ◓ РЫБАЛО́ЎНІК
- ⊙ РЫБА́ЛКА

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Беседзь
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Пціч
Случ
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Дзясна
Воз. Нарач
ГАРБА́Р
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ГРАБА́Р
КАЖЭ́ЎНІК
КАЖАМЯ́КА
ШКУ́РНІК
ШКУРА́Т
АЎЧЫ́ННІК
КУ́ШНЕР
ЧАМБА́Р
БАЛТУ́ШНІК
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

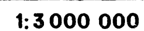
1:3 000 000

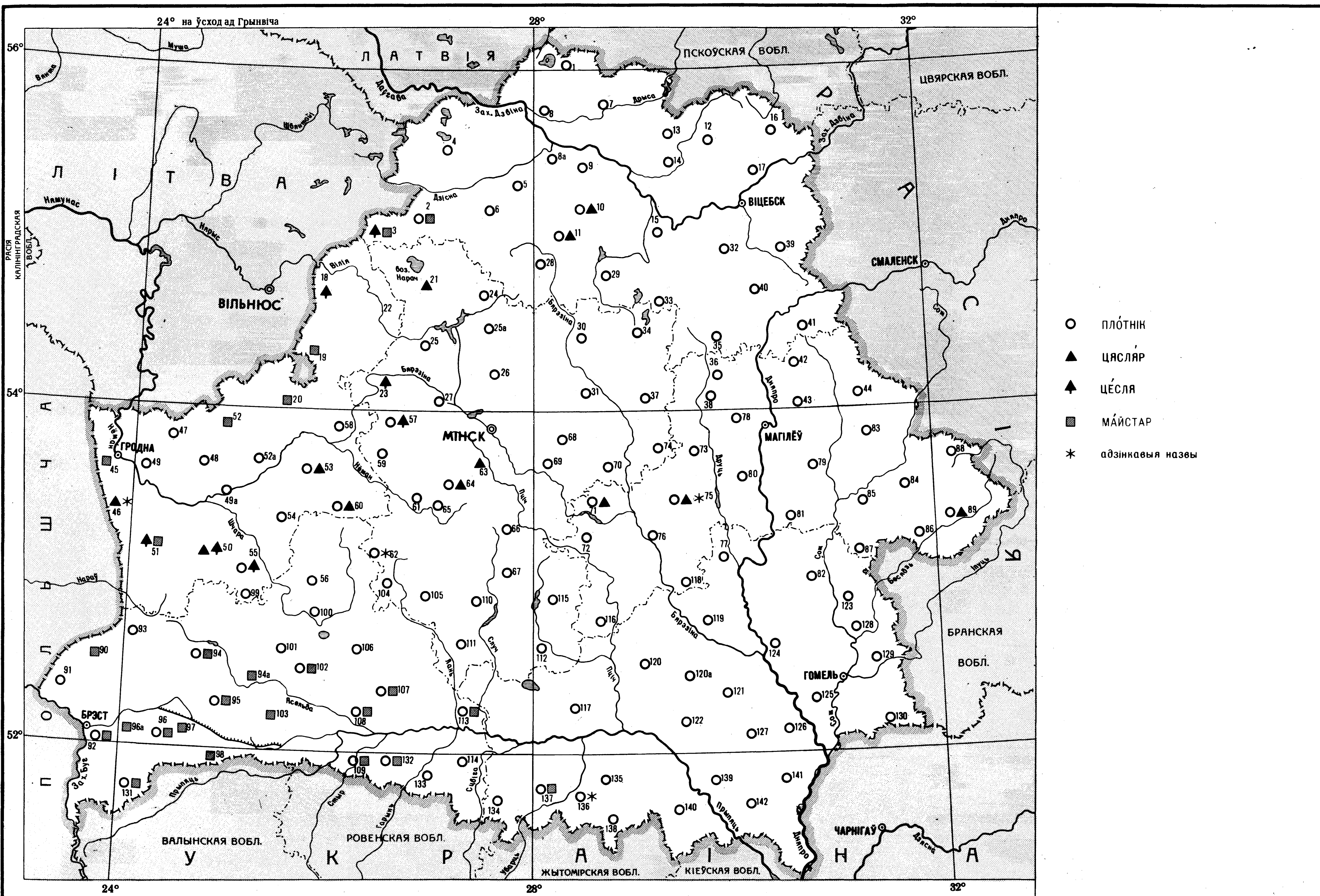

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
МІНСК
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Нёман
Нарач
Шчара
Ясельда
Случ
Птіч
Іпуць
Бесядзь
Друць
Нарва
воз. Нарач
МЕЛЬНІК
МЛЫНАР
ПРУДНІК
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

- ○ ГАНЧА́Р
- □ ГАРШЧЭ́ЧНІК
- ⊠ ГАРШЧЭ́ЎНІК
- ▥ ГАРШЧА́НІК
- ◪ ГАРШЧА́Й
- ⊟ ГАРШЧА́Н
- ⊞ ГАРШЧЭ́Р
- ▤ ГАРШКА́ЛЬ
- ▦ ГАРШКАЛЕ́П
- ⊠ ПАГО́РШНІК
- ∗ адзінкавыя назвы

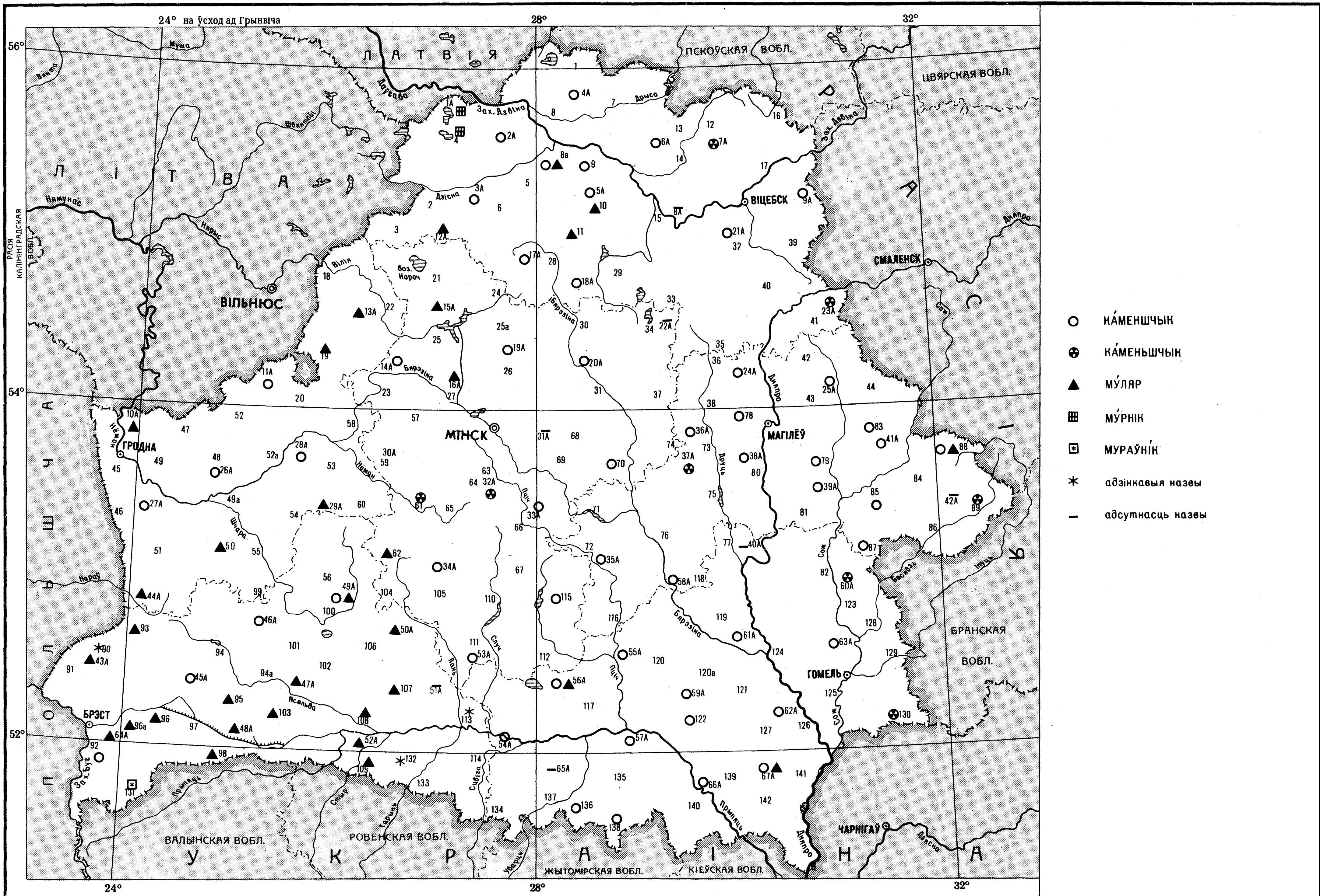

ПЛО́ТНІК
ЦЯСЛЯ́Р
ЦЕ́СЛЯ
МА́ЙСТАР
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

1:3 000 000

- ○ пячні́к
- ● пячку́р
- ⊙ пячу́р
- ◎ пячу́ра
- ◐ пячка́р
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- △ му́ляр
- △ му́рнік
- △ му́ршчык
- ⊞ ляпе́й
- ⊡ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ✳ ка́меншчык

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
Л А Т В І Я
Л І Т В А
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
Р А С І Я
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
П О Л Ь Ш Ч А
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
У К Р А І Н А
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзвіна
Нямунас
Нёман
Вілія
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Случ
Пціч
Зах. Буг
Дзісна
Бесядзь
Іпуць
Горынь
Стыр
Убарць
КА́МЕНШЧЫК
КА́МЕНЬШЧЫК
МУ́ЛЯР
МУ́РНІК
МУРАЎНІ́К
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

ДЖО́ГАЦЬ (значэнне слова) Карта № 218

ЗНАЧЭННЕ СЛОЎ *ДЖО́ГАЦЬ, ДЖЫ́ГАЦЬ, ДЖЭ́ГАЦЬ*

- ● 'СЕКЦІ СЯКЕРАЮ'
- ◉ 'КАСІЦЬ КАСОЮ'
- ◓ 'БІЦЬ ДУБЦОМ, ПУГАЮ'
- ◐ 'БІЦЬ КРАПІВОЮ'
- ⊖ 'КРЭСІЦЬ КРЭСІВАМ'
- ⊜ 'ІСЦІ'

ЗНАЧЭННЕ СЛОЎ *ДЗЁГАЦЬ, ДЗЮ́ГАЦЬ*

- △ 'СЕКЦІ СЯКЕРАЮ'
- ▲ 'КАСІЦЬ КАСОЮ'
- △ 'СТУКАЦЬ'
- — адсутнасць фіксацыі

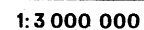
○ пільшчык

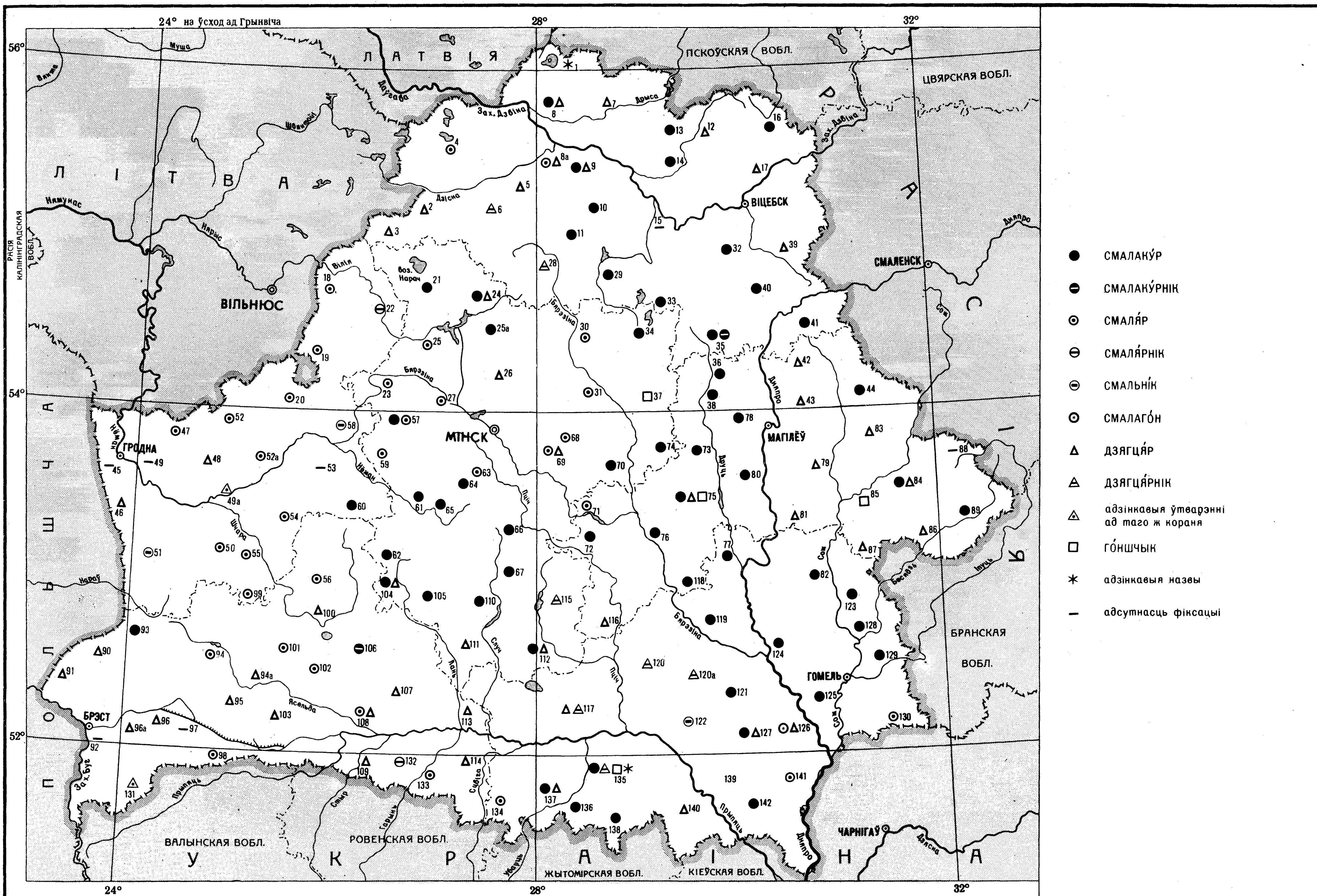
◐ пільнік

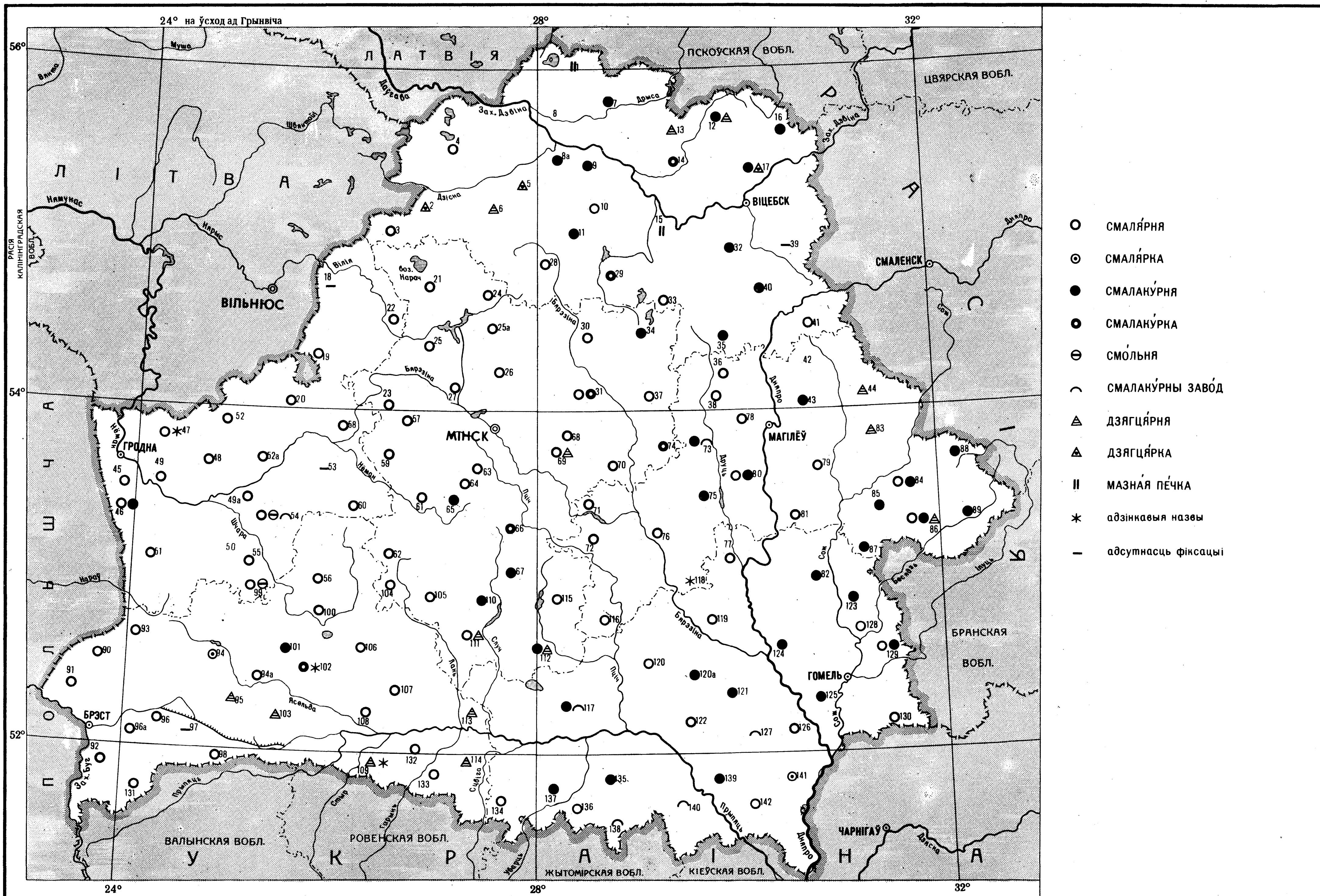
⊘ пільчак

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ трач

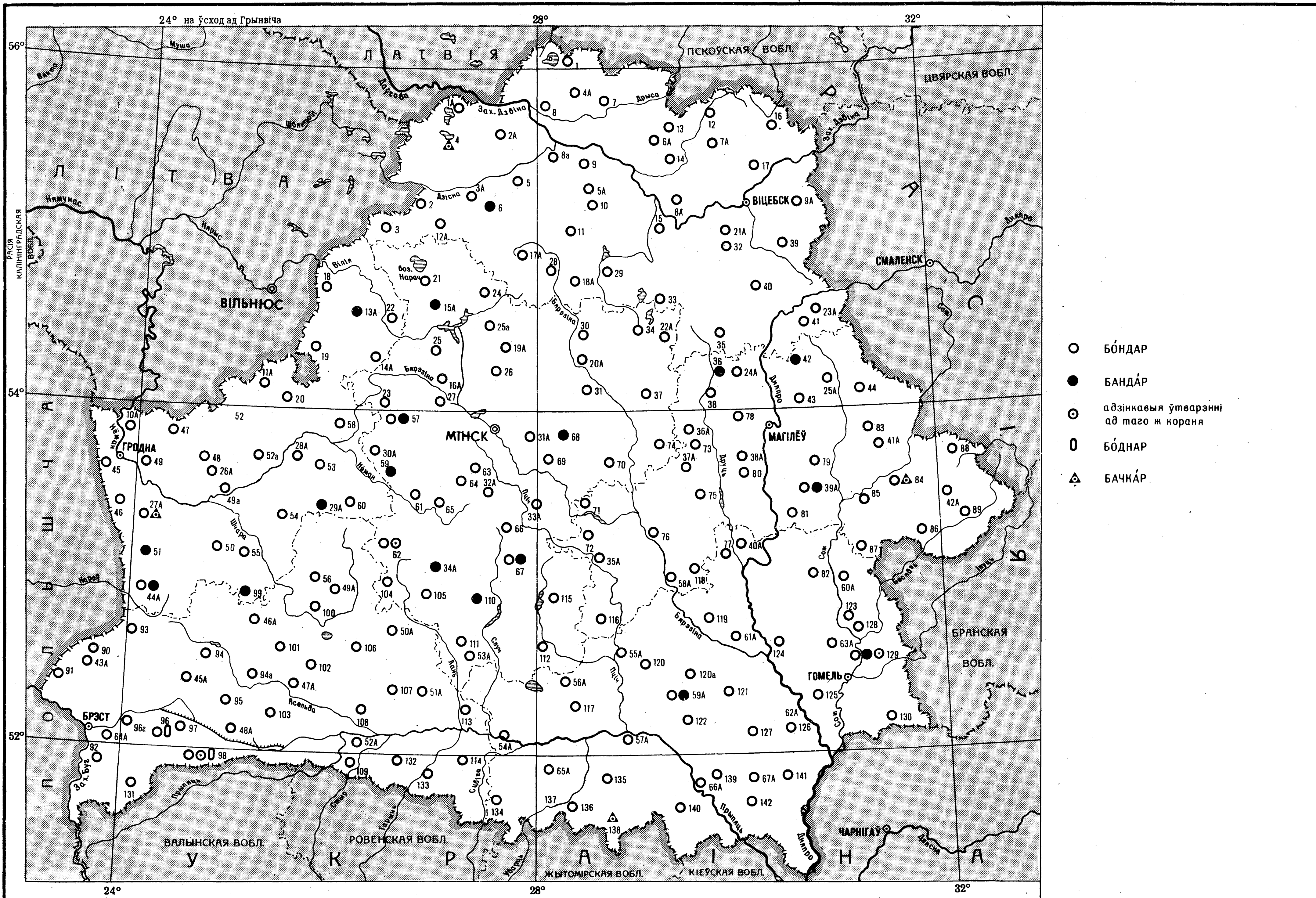

СМАЛАКУ́Р
СМАЛАКУ́РНІК
СМАЛЯ́Р
СМАЛЯ́РНІК
СМАЛЬНІ́К
СМАЛАГО́Н
ДЗЯГЦЯ́Р
ДЗЯГЦЯ́РНІК
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ГО́НШЧЫК
адзінкавыя назвы
адсутнасць фіксацыі
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Воз. Нарач
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дняпро
Прыпяць
Бярэзіна
Сож
Нёман
Вілія
Зах. Буг
Ясельда
Птыч
Случ
Шчара
Дзісна
Друць
Іпуць
Бесядзь
Нарач
воз. Нарач
Дрыса
Дзвіна
Муша
Нямунас
Нярыс
Венца
Швянтэйі
Дэсна
Убарць
Сцвіга
Гарынь
Стыр
Ланя
Случ
Нараў
СМАЛЯ́РНЯ
СМАЛЯ́РКА
СМАЛАКУ́РНЯ
СМАЛАКУ́РКА
СМО́ЛЬНЯ
СМАЛАКУ́РНЫ ЗАВО́Д
ДЗЯГЦЯ́РНЯ
ДЗЯГЦЯ́РКА
МАЗНА́Я ПЕ́ЧКА
адзінкавыя назвы
адсутнасць фіксацыі

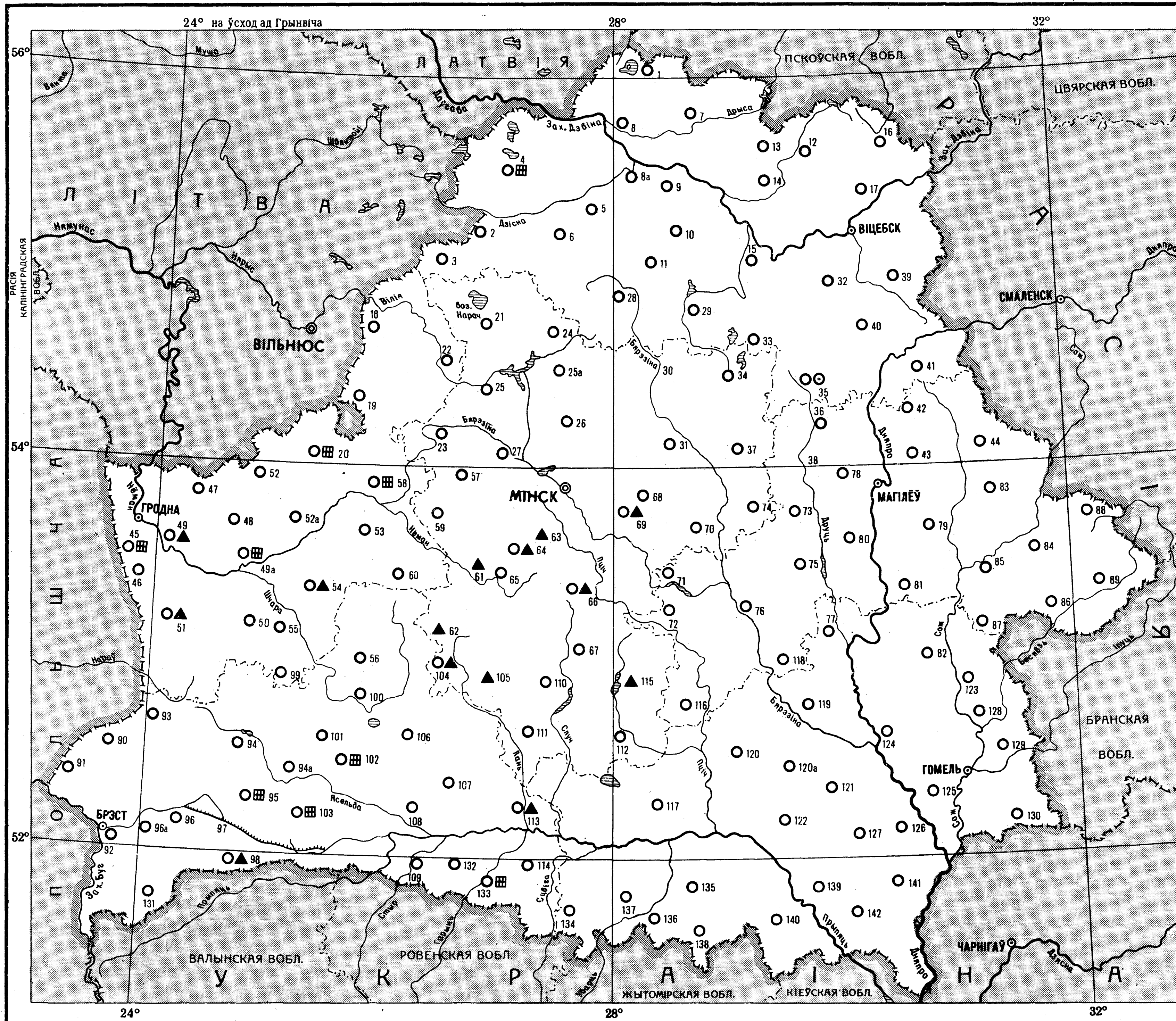
1:3 000 000

- КАЛЕ́СНІК
- КАЛЕ́СНІК
- КАЛЯСНІ́К
- КАЛЯ́СНІК
- СТЭ́ЛЬМАХ
- ШТЭ́ЛЬМАХ
- СТАЛЬМА́Х
- СЦЕЛЬМА́ЖНІК
- КАЛАДЗЕ́Й
- АБО́ДНІК
- адзінкавыя назвы
- адсутнасць назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дняпро
Сож
Бярэзіна
Нёман
Прыпяць
Зах. Буг
Шчара
Птич
Вілія
Нарач
Случ
Ясельда
БО́НДАР
БАНДА́Р
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
БО́ДНАР
БАЧКА́Р

1:3 000 000

ЛЯСНІК

ПАЛЯСОЎШЧЫК

СТРА́ЖНІК

ГАЕ́ВЫ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

РАСІЯ

СМАЛЕНСК

ВІЦЕБСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

БРЭСТ

ГОМЕЛЬ

ЧАРНІГАЎ

ПОЛЬШЧА

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

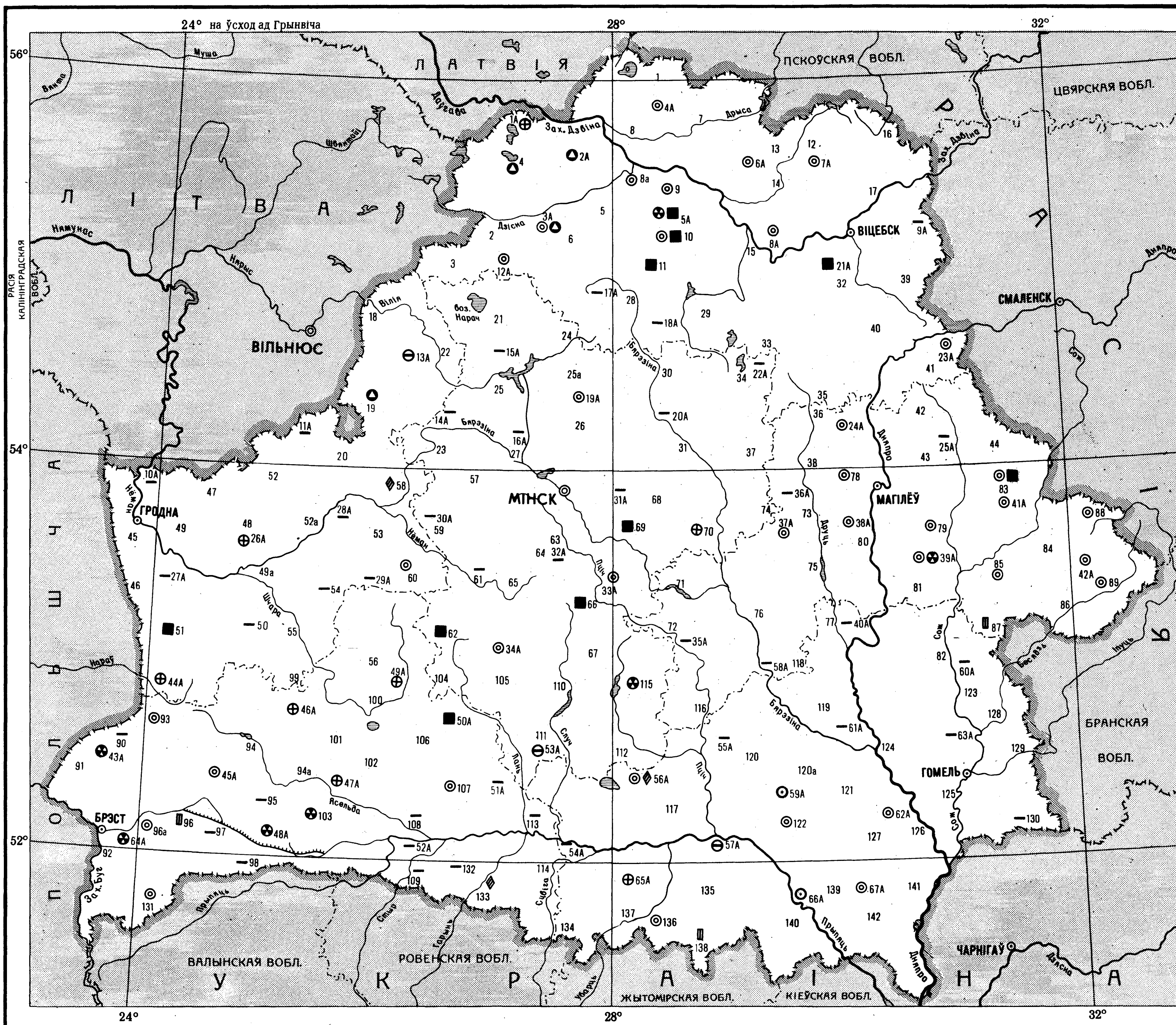
УКРАІНА

Зах. Дзвіна, Даўгава, Мушо, Вянта, Швянтойі, Нямунас, Нярыс, Вілія, Дзісна, Дрыса, Бярэзіна, Нёман, Шчара, Ясельда, Нараў, Зах. Буг, Прыпяць, Стыр, Гарынь, Случ, Сцвіга, Убарць, Пціч, Лань, Друць, Дняпро, Сож, Іпуць, Бесядзь, Дзясна

воз. Нарач

- ○ АХОТНІК
- ⊘ АХВОТНІК
- ХОТНІК
- ХВОТНІК
- ⊙ АХОТНІЧЫ
- ▲ ПАЛЯЎНІЧЫ
- ◭ ПАЛЯЎНІК
- △ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ⊞ СТРАЛЕЦ
- ◇ МЫСЛІВЕЦ

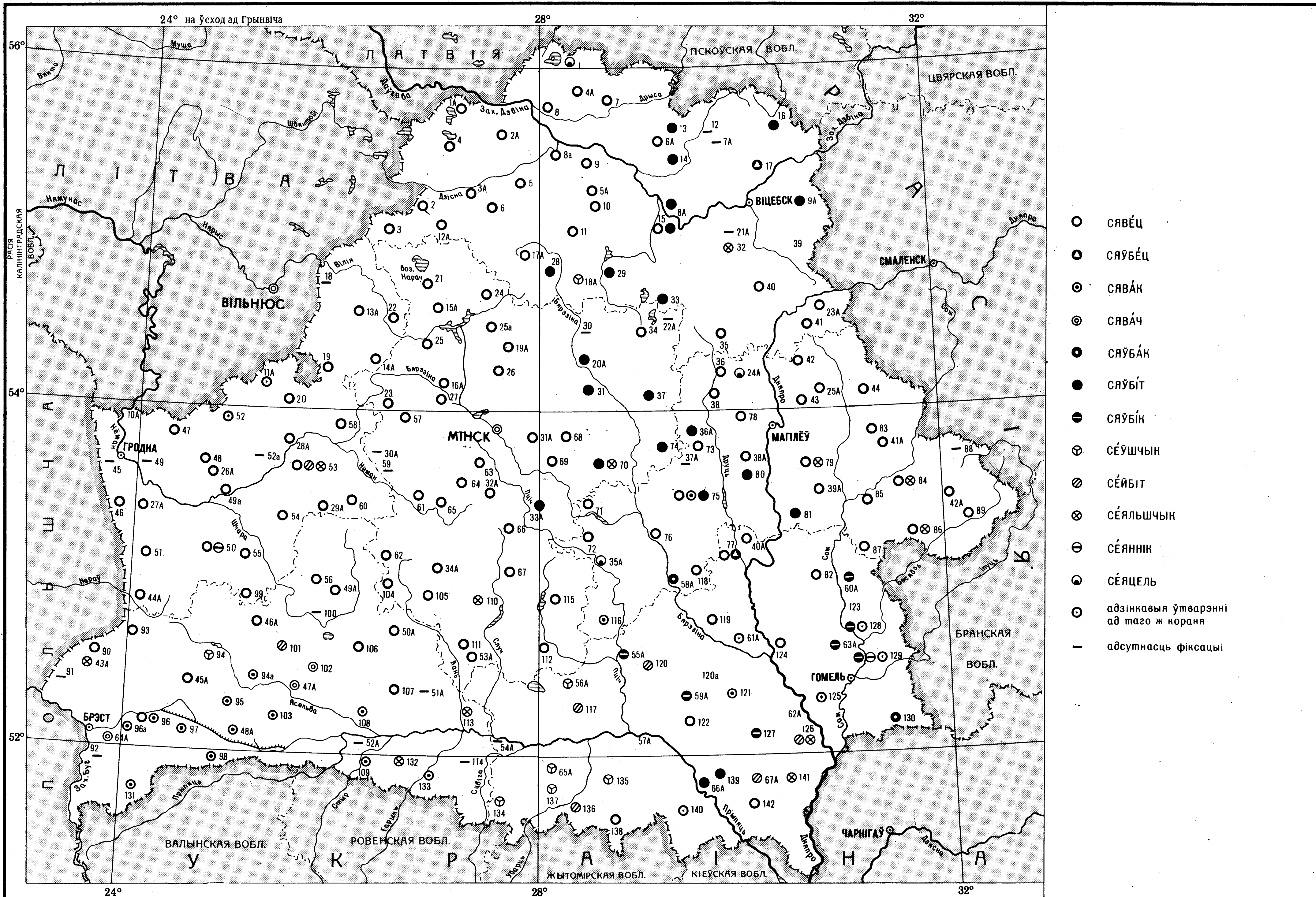
1:3 000 000

◎ землякоп
капач
⊕ капальнік
⊖ капаннік
▲ равакоп
⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
■ грабар
◆ канаўшчык
▮ земляроб
— адсутнасць назвы або апісальнае абазначэнне

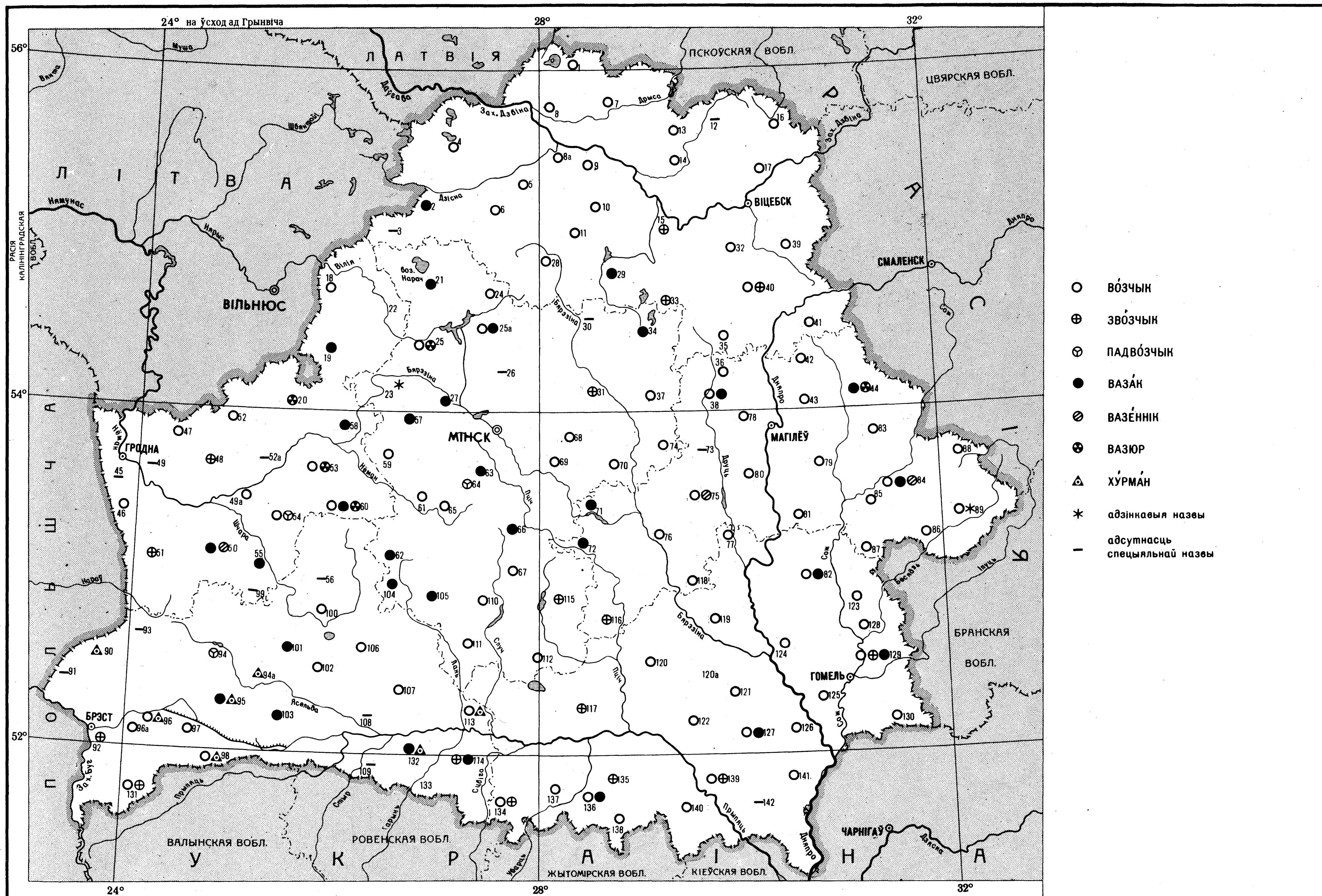
- ● — АРА́ТЫ
- АРА́ТА́Й
- РАТА́Й
- АРАДЗЬБЫ́Т
- АРА́ННІК
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- АРТА́Й
- △ — ПА́ХАР
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ПЛУГА́ТА́Р
- адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ◇ — РО́ЛЬНІК
- L — ЗЕМЛЯРО́Б
- ✱ — адзінкавыя назвы
- — — адсутнасць фіксацыі

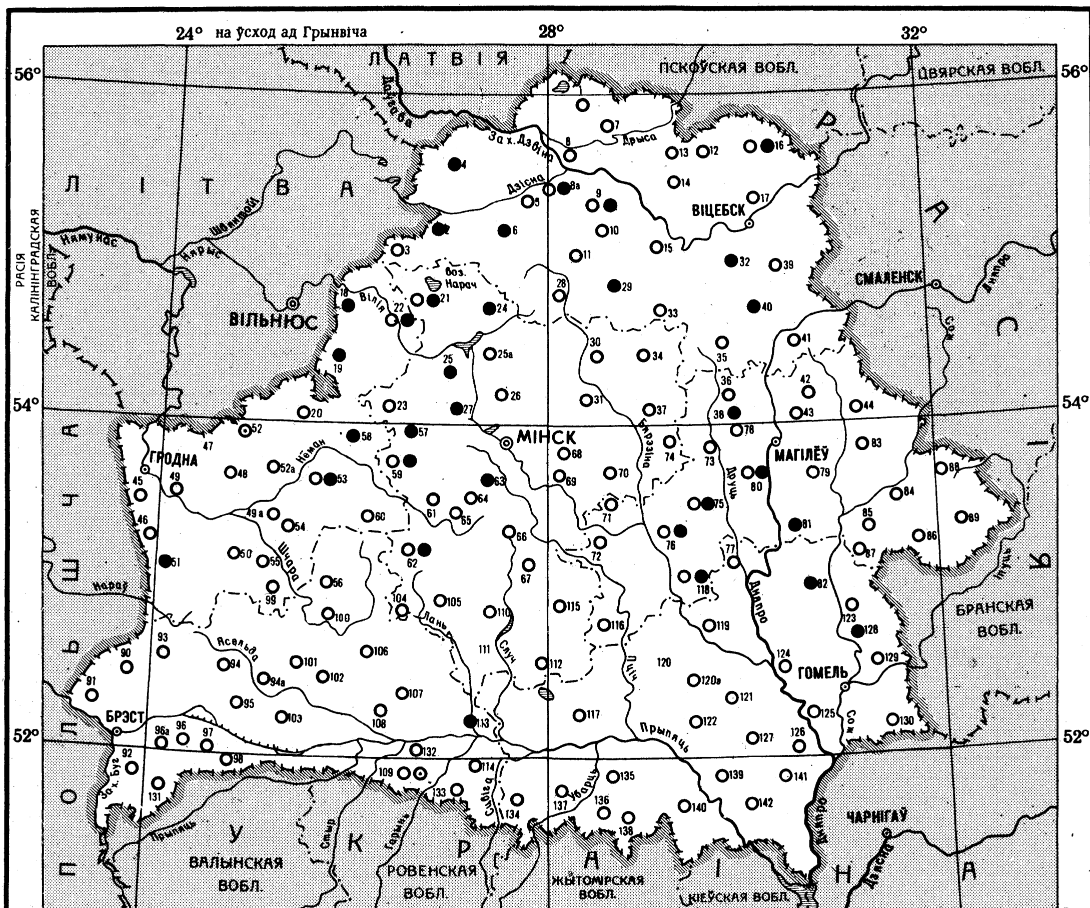
1:3 000 000

СЯВЕ́Ц
СЯЎБЕ́Ц
СЯВА́К
СЯВА́Ч
СЯЎБА́К
СЯЎБІ́Т
СЯЎБІ́К
СЕ́ЎШЧЫК
СЕ́ЙБІТ
СЕ́ЯЛЬШЧЫК
СЕ́ЯННІК
СЕ́ЯЦЕЛЬ
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
адсутнасць фіксацыі
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
1:3 000 000

ВОЗЧЫК Карта № 229

1:3 000 000

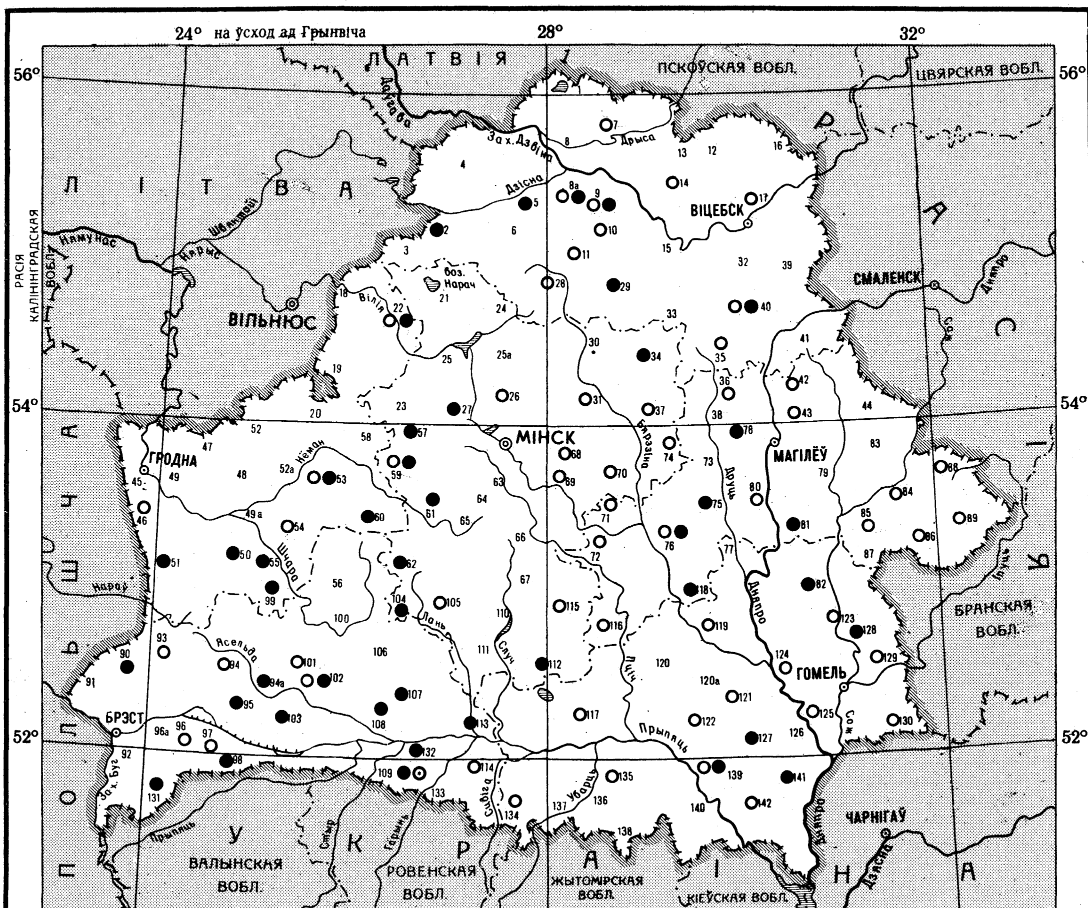

○ ко́нюх

● каню́х

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:5 000 000

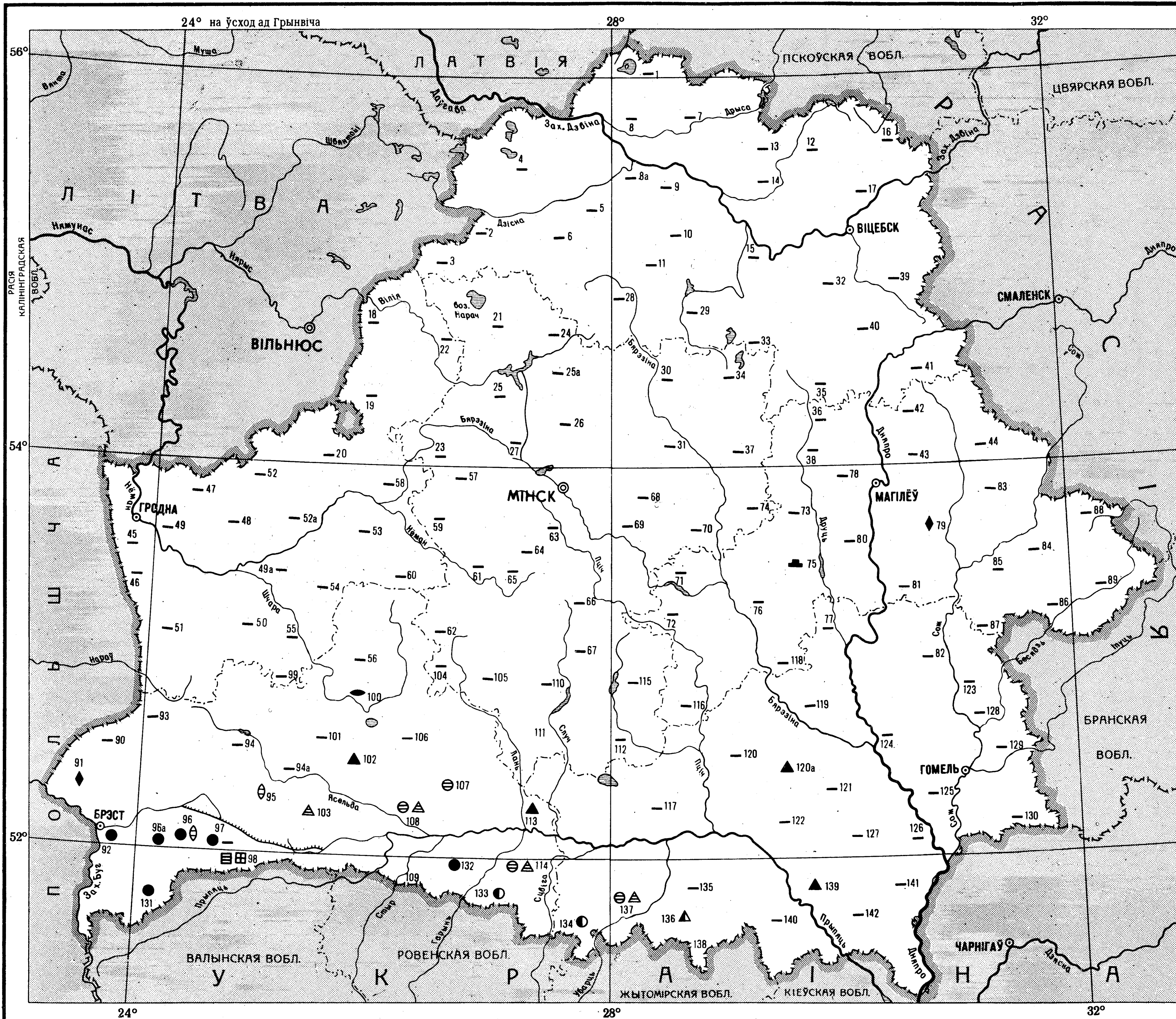

КОНЮХІ

КАНЮХІ

КАНЯРЫ

1:5 000 000

ГАЙДА́Р

● 'ХТО ГОНІЦЬ ЖЫВЁЛУ'

▲ 'ХТО ПАГАНЯЕ ВАЛОЎ'

'ХТО ДАГЛЯДАЕ ВАЛОЎ'

♦ 'ФУРМАН'

'АБРАЗЛІВАЕ'

ГАЙДА́Й

'ХТО ГОНІЦЬ ЖЫВЁЛУ'

'ХТО ПАГАНЯЕ ВАЛОЎ'

'ХТО ПАСЕ ЖЫВЁЛУ, ПРЫЗНАЧАНУЮ НА ПРОДАЖ'

'БЕЗЗЯМЕЛЬНЫ ЧАЛАВЕК'

ГАЙДА́Ш

◐ 'ХТО ГОНІЦЬ ЖЫВЁЛУ'

'ХТО ПАГАНЯЕ ВАЛОЎ'

ГАЙДА́К

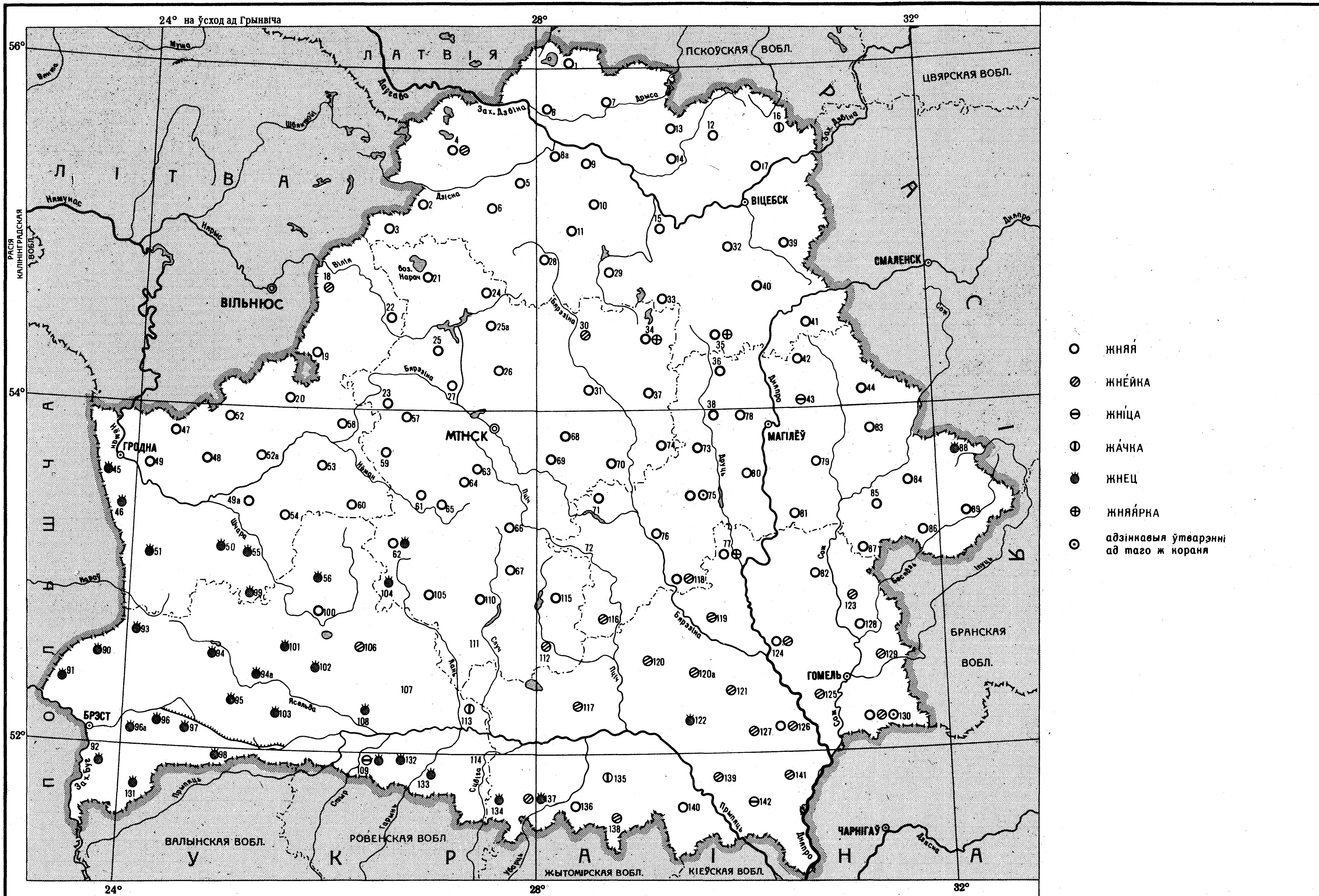
⊞ 'БЕЗЗЯМЕЛЬНЫ ЧАЛАВЕК'

— адсутнасць назвы

1:3 000 000

- ○ МАЛАЦЬБІТ
- ⊘ МАЛАЦЬБІК
- ⦶ МАЛАЦІЛЬШЧЫК
- ⊖ МАЛАЦЕЛЬШЧЫК
- МАЛАЦІЛЬНІК
- МАЛАЦЕЛЬНІК
- МАЛАЦЕБНІК
- ⊕ МАЛАЦЕННІК
- ● МАЛАТАР
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- — адсутнасць назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Друса
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Пціч
Случ
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Сцвіга
Убарць
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
воз. Нарач
жняя́
жне́йка
жні́ца
жа́чка
жнец
жняя́рка
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча 28° 32°

56° 54° 52°

ЛАТВІЯ ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА ВІЛЬНЮС РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

РАСІЯ СМАЛЕНСК БРАНСКАЯ ВОБЛ.

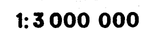
ПОЛЬШЧА БРЭСТ ГРОДНА

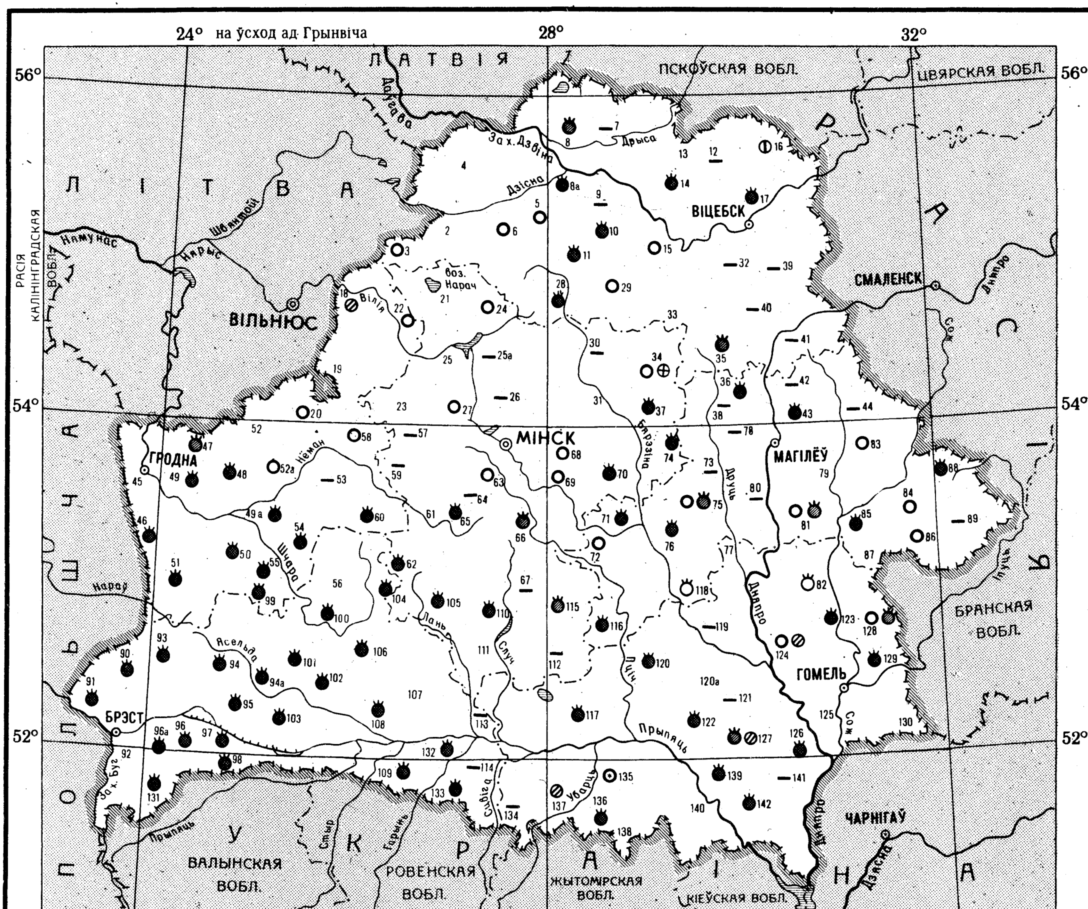
ВІЦЕБСК МІНСК МАГІЛЁЎ ГОМЕЛЬ

УКРАІНА ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. ЧАРНІГАЎ

Муша, Даўгава, Зах. Дзвіна, Дрыса, Нямунас, Нярыс, Вілія, Дзісна, воз. Нарач, Бярэзіна, Нёман, Шчара, Нараў, Днепр, Друць, Сож, Іпуць, Беседзь, Прыпяць, Ясельда, Лань, Случ, Пціч, Гарынь, Стыр, Убарць, Зах. Буг, Дзясна, Сцвіга

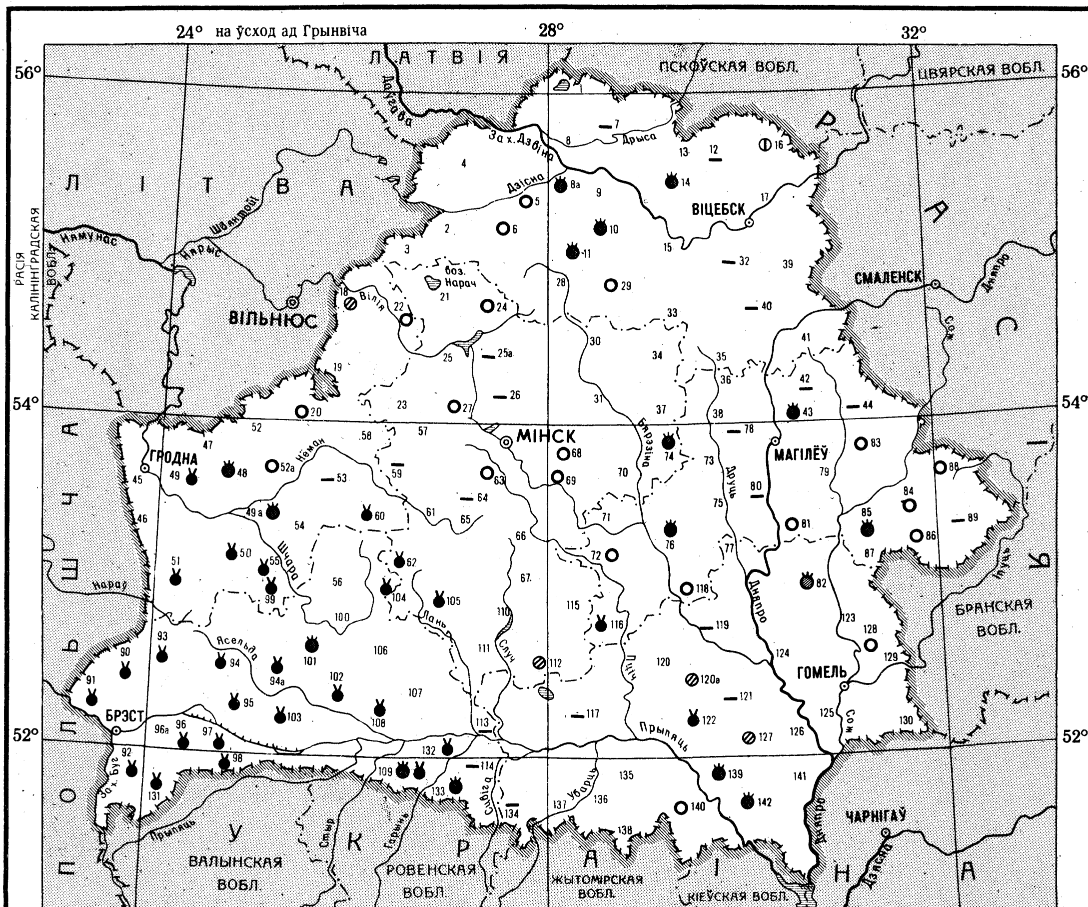
- ЖНЕ́І
- ЖНЕ́ЙКІ
- ЖАНЦЫ́
- ЖНІ́ЦЫ
- ЖНЯЦЫ́
- ЖА́ЧКІ
- ЖНЯЯ́РКІ
- адсутнасць назвы

- ЖНЕЦ
- ЖНЯЯ́
- ЖНЯЯ́Р
- ЖНЕ́ЙКА
- ЖНЕЙ
- ЖНЯЯ́РКА
- ЖА́ЧКА
- ЖНЯЯ́К
- адсутнасць назвы

1:5 000 000

ЖНЯЦЫ́

ЖАНЦЫ́

ЖНЕ́І

ЖНЕ́ЙКІ

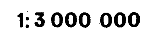
ЖНЕЯРЫ́

ЖА́ЧКІ

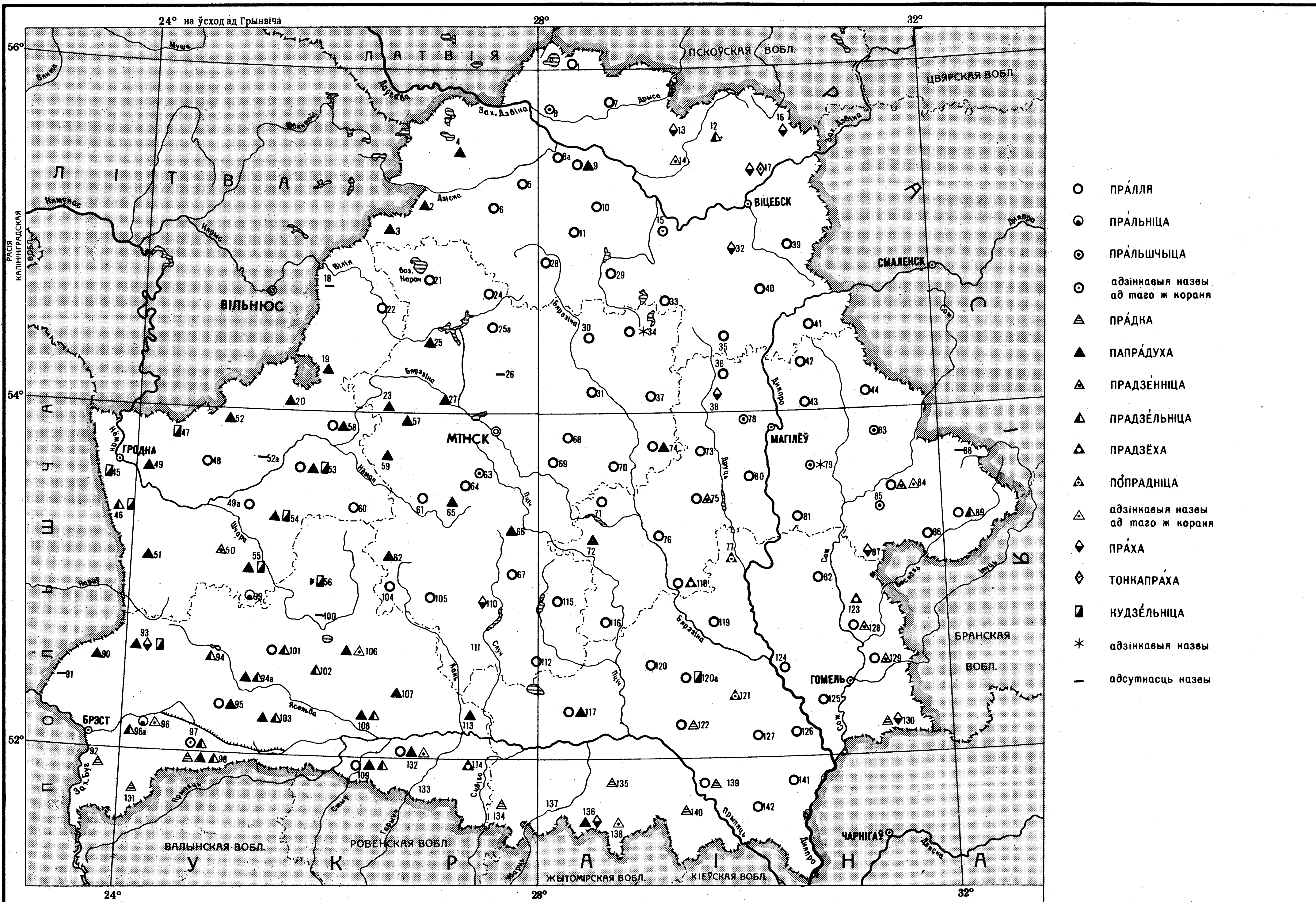
адсутнасць назвы

1:5 000 000

- ○ трапа́льшчыца
- ☢ трапа́льніца
- ⊘ трапа́чка
- ⊙ трапа́нніца
- Φ трапло́
- ⊕ трапа́лка
- ◒ трапа́льня
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- * адзінкавыя назвы

1:3 000 000

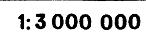

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
РАСІЯ
ПОЛЬШЧА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Зах. Буг
Ясельда
Шчара
Друць
Піціч
Случ
Іпуць
Бесядзь
Дрыса
Нарач
воз. Нарач
ПРА́ЛЛЯ
ПРА́ЛЬНІЦА
ПРА́ЛЬШЧЫЦА
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПРА́ДКА
ПАПРА́ДУХА
ПРАДЗЕ́ННІЦА
ПРАДЗЕ́ЛЬНІЦА
ПРАДЗЁХА
ПО́ПРАДНІЦА
адзінкавыя назвы ад таго ж кораня
ПРА́ХА
ТОНКАПРА́ХА
КУДЗЕ́ЛЬНІЦА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

○ калхóз

⊘ калгáс

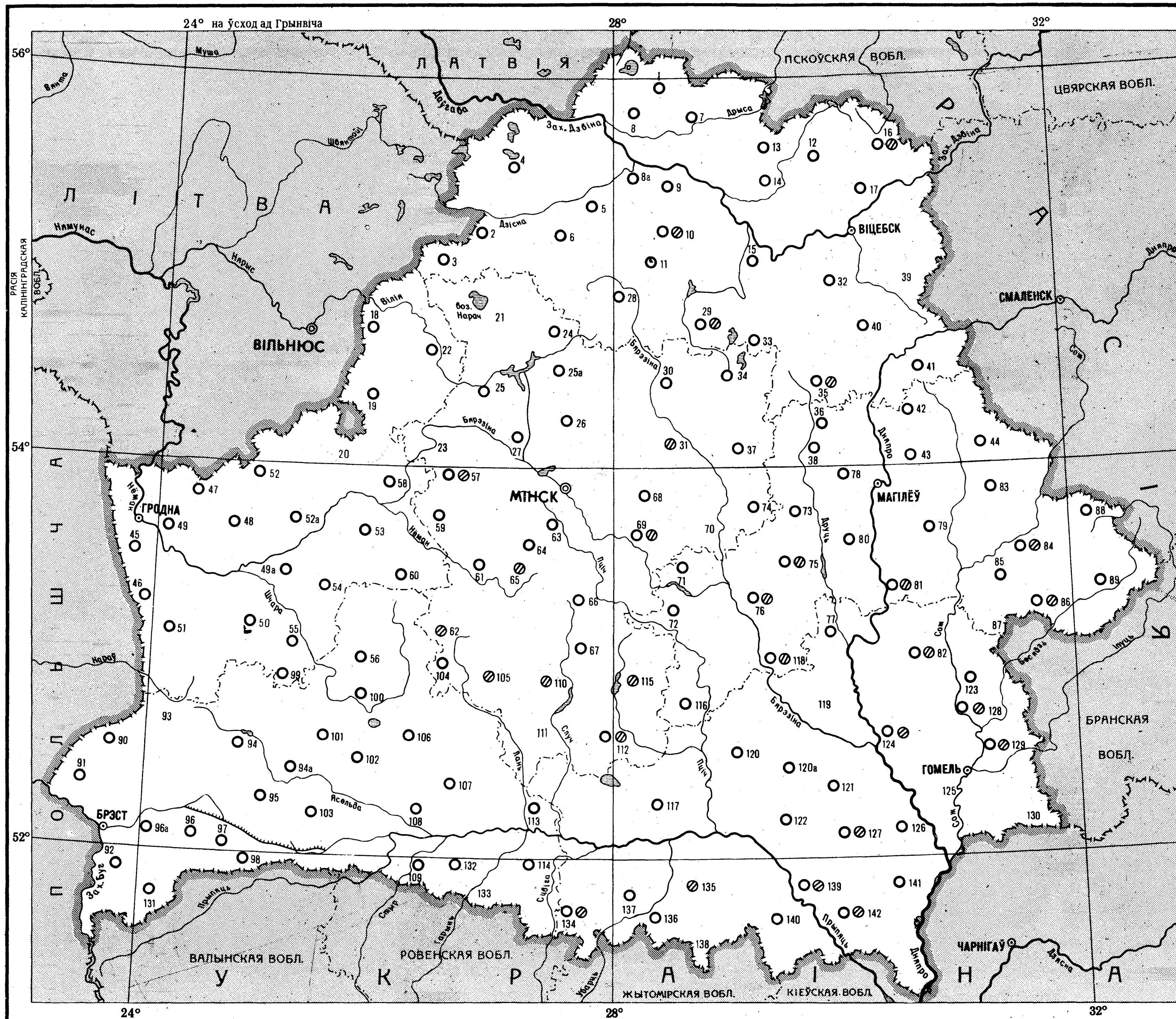
1:3 000 000

○ КАЛХО́ЗНІК

⊘ КАЛГА́СНІК

✶ адзінкавыя назвы

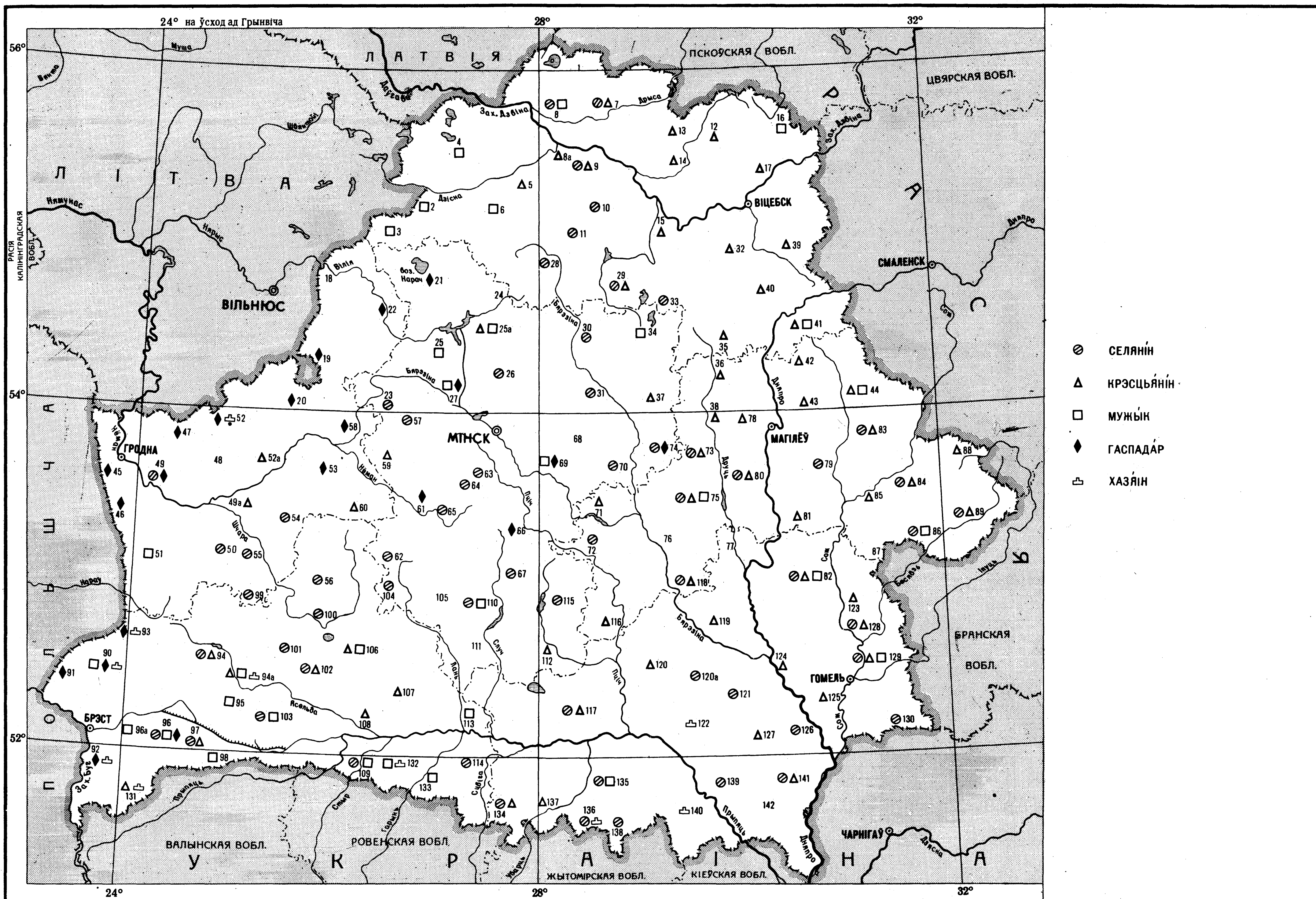
САЎХОЗ

САЎГАС

1:3 000 000

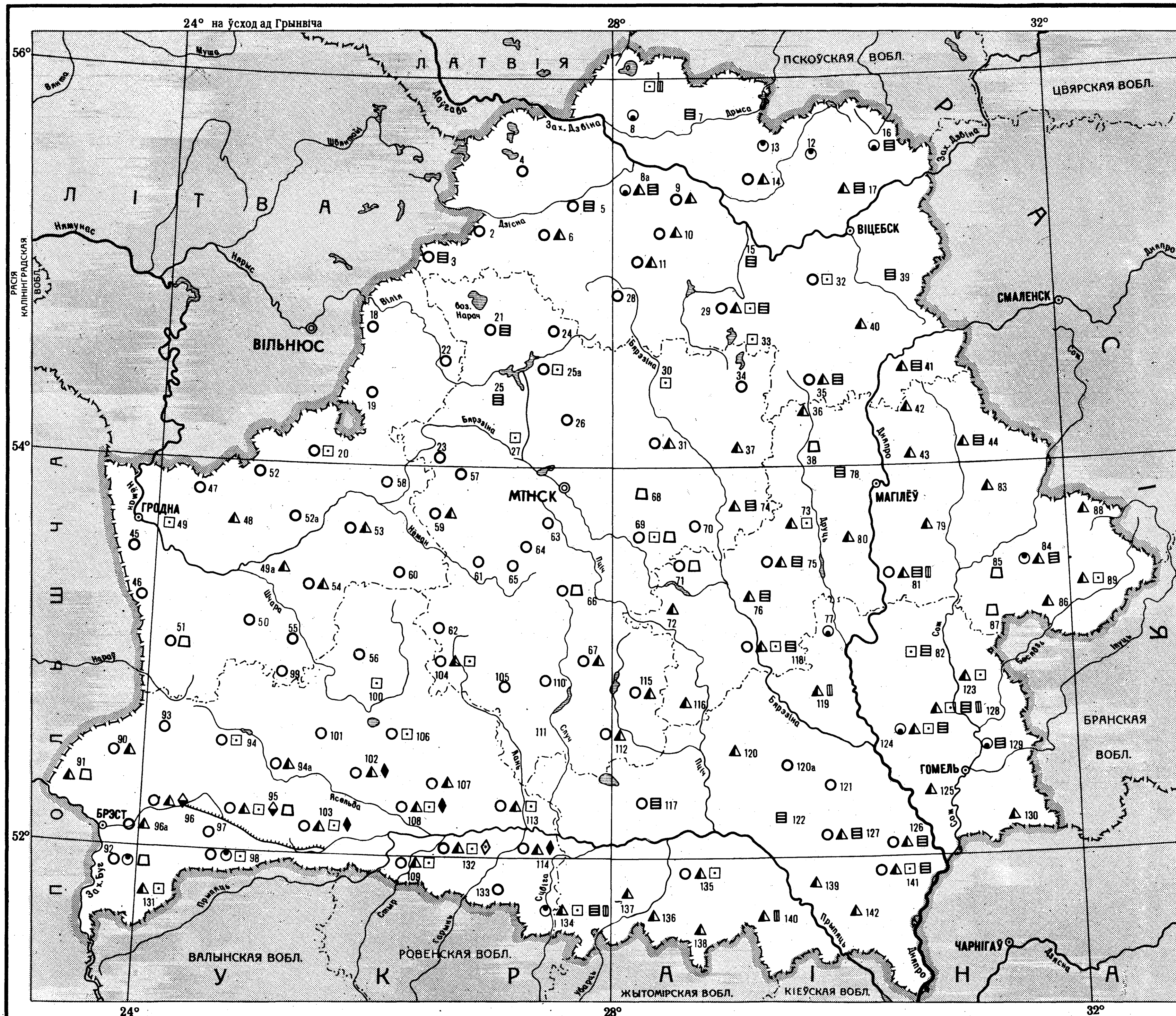
- ○ СО́ТКІ
- △ ПЛЯЦ
- ▤ УСА́ДЗЬБА
- ◇ УЧА́СТАК
- АГАРО́Д
- ▮ ПЛАН
- ✳ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА
СЕЛЯНІН
КРЭСЦЬЯНІН
МУЖЫК
ГАСПАДАР
ХАЗЯІН

1:3 000 000

ТУТЭЙШЫ

ТУТЭ́ЙШЫ

ТУТЭ́ЧНЫ

ТУ́ТАШНІ

МЕ́СНЫ

НАШ

НА́СЬКІ

ТУ́БЫЛЕЦ

ТУ́БЫЛЬНІК

ТУ́БЫЛЬНЕЦ

ЗДЗЕ́ШНІ

СВОЙ

1:3 000 000

- ▲ ПЕРАСЯЛЕНЕЦ
- △ ПЕРАСЕЛЯНІН
- ⊖ НАЕЖДЖЫ
- ⟡ НАЯЖДЖАЛЫ
- ⊙ НАЕЗДНЫ
- ⊙ НАЯЖДЖОМЫ
- ○ ПРЫЕЖДЖЫ
- -○ ПРЫЕЗНЫ
- ⌑ ПРЫШЛЫ
- ◊ ЧУЖЫ
- ◊ ЧУЖАК
- * адзінкавыя назвы

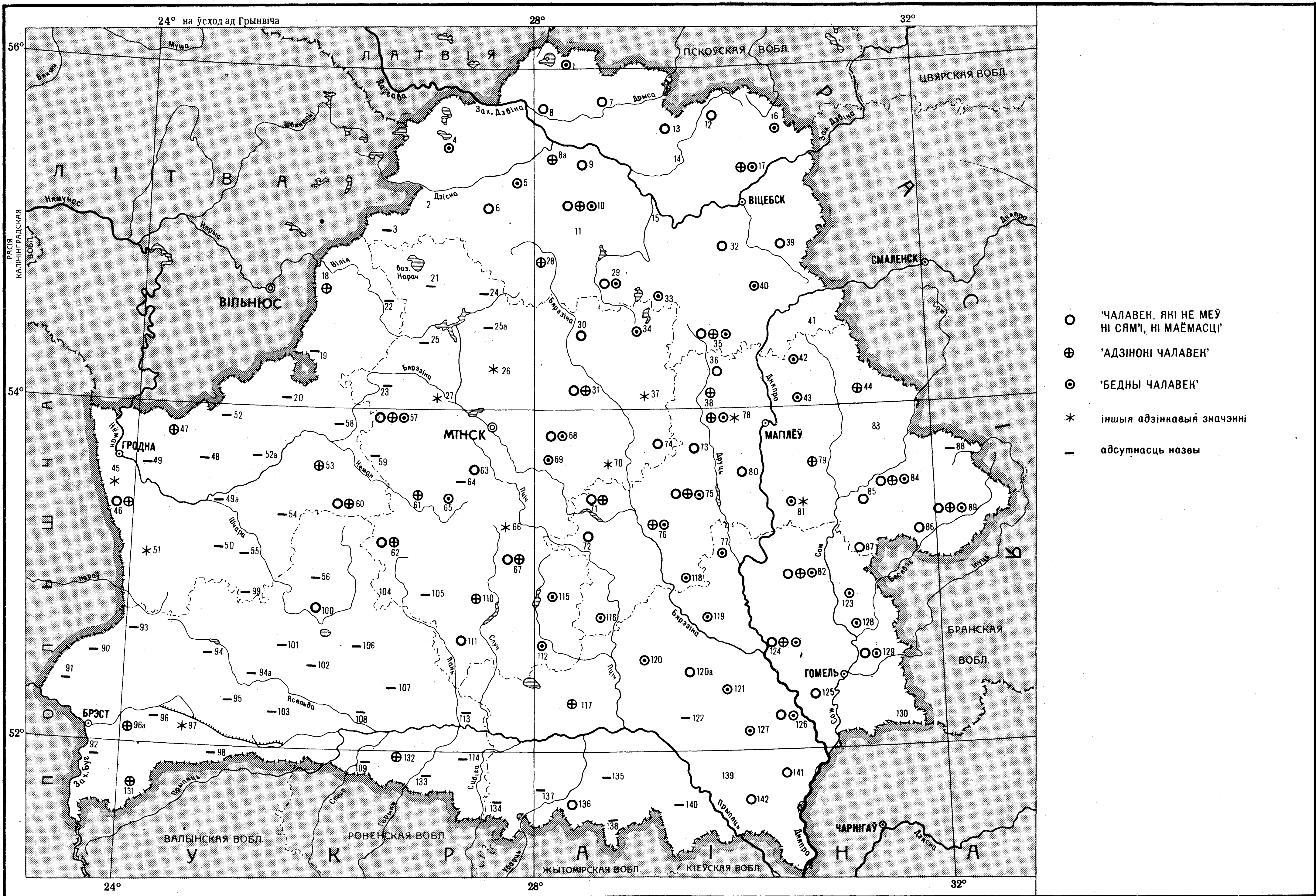
БАБЫЛЬ

Карта № 247

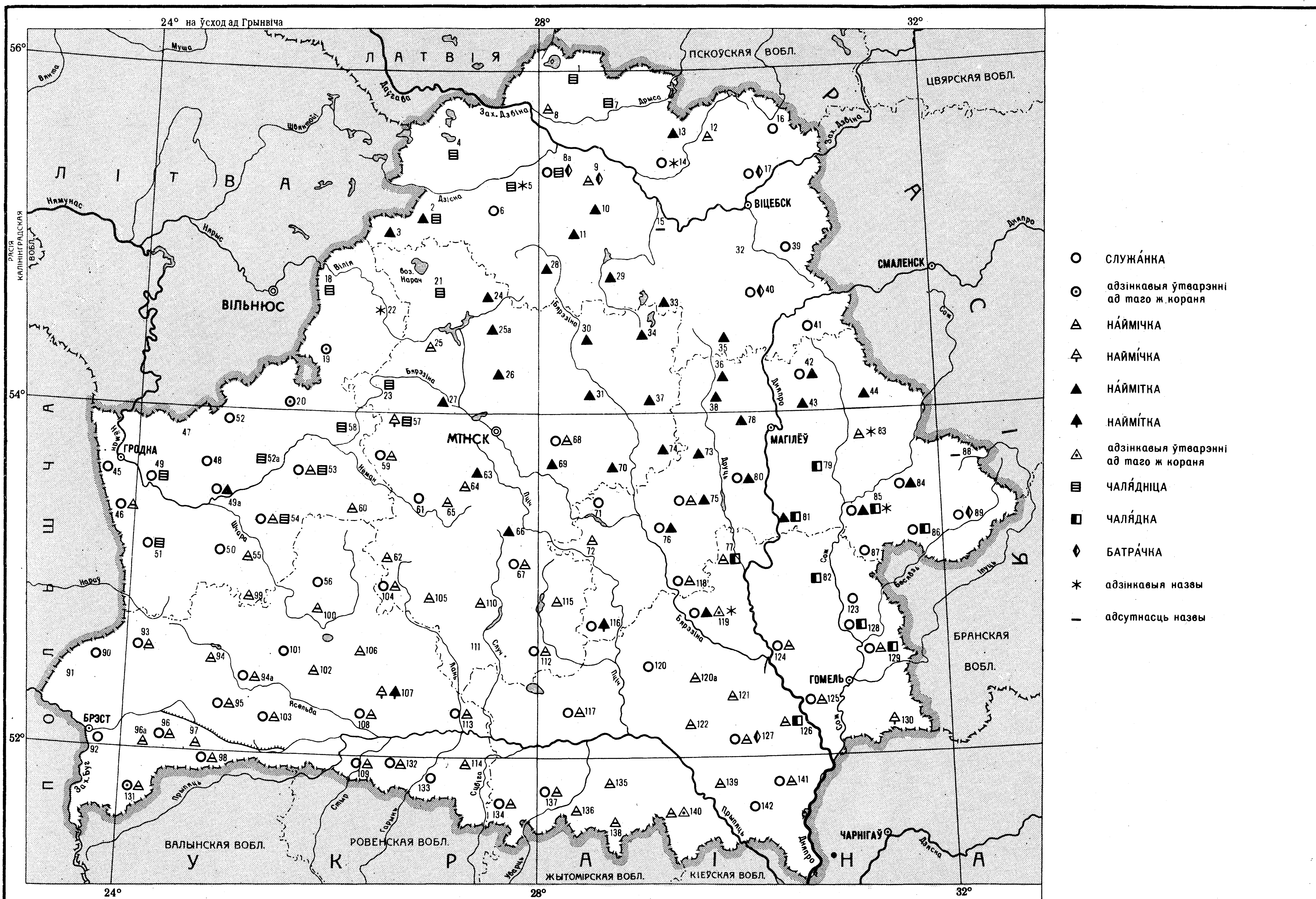
- ⊙ КУ́ТНІК
- ПАДСУ́СЕД
- ПАДСУСЕ́Д
- ПАДСУ́СЕДАК
- ПАДСУСЕ́ДАК
- □ БАБЫ́ЛЬ
- △ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- — адсутнасць назвы

БАБЫЛЬ (значэнне слова)

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Воз. Нарач
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Прыпяць
Гарынь
Стыр
Случ
Пціч
Ясельда
Шчара
Нараў
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Мяча
Нярыс
Нямунас
Мушa
Швянтоі
Драса
Вента
Убарць
Сьвіга
Лань

СЛУЖА́НКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
НА́ЙМІЧКА
НАЙМІ́ЧКА
НА́ЙМІТКА
НАЙМІ́ТКА
адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
ЧАЛЯ́ДНІЦА
ЧАЛЯ́ДКА
БАТРА́ЧКА
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

РАСІЯ

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

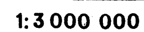
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

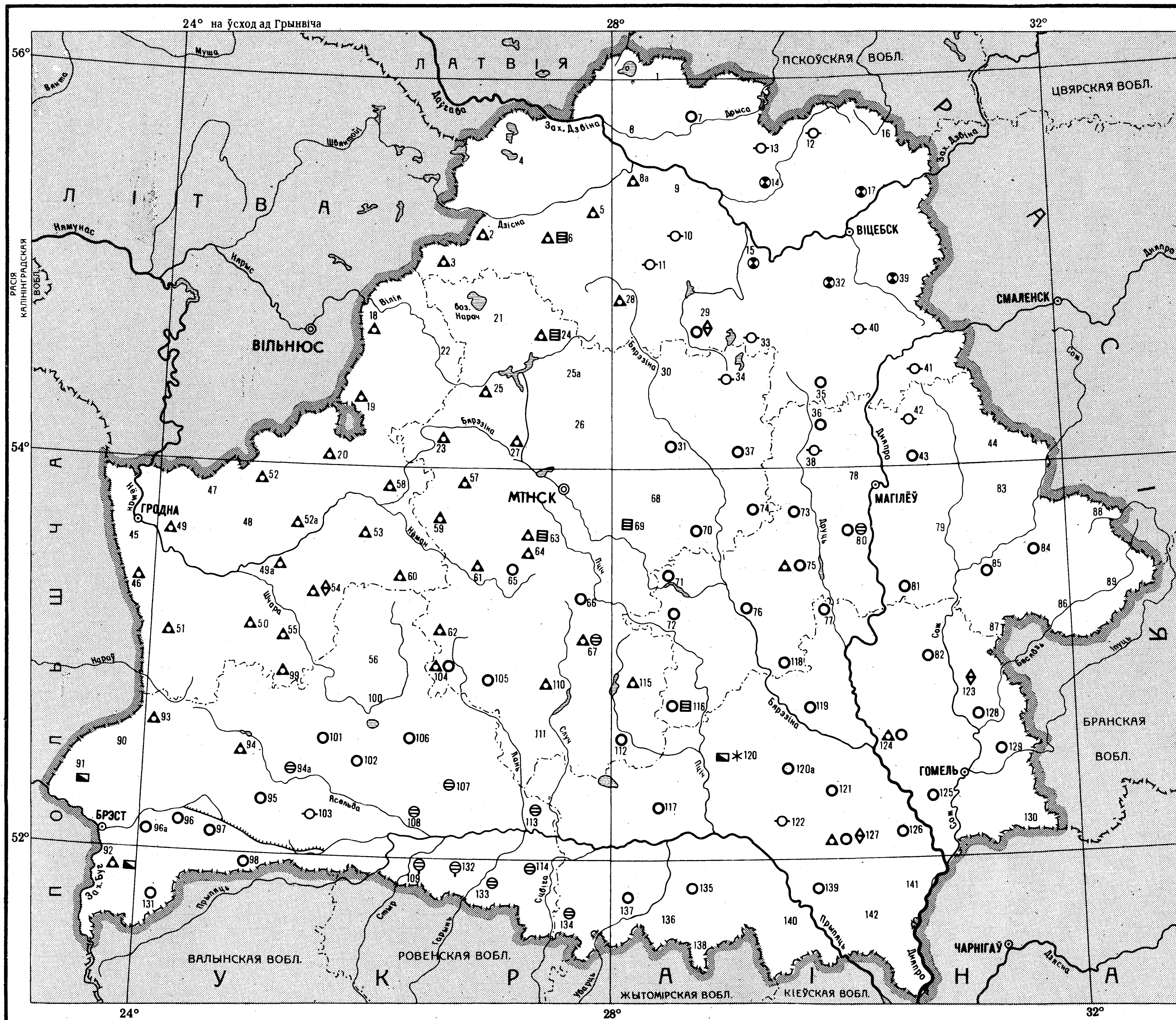
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

- ○ СТА́РАЦ
- △ ЖАБРА́К
- ♦ НІ́ШЧЫ
- ◘ УБО́ГІ

ЖАБРАЧКА Карта 3 251

Жабра́чка

Старчу́ха

Ста́рчыха

Старча́нка

Ста́рчанка

Старчо́ўка

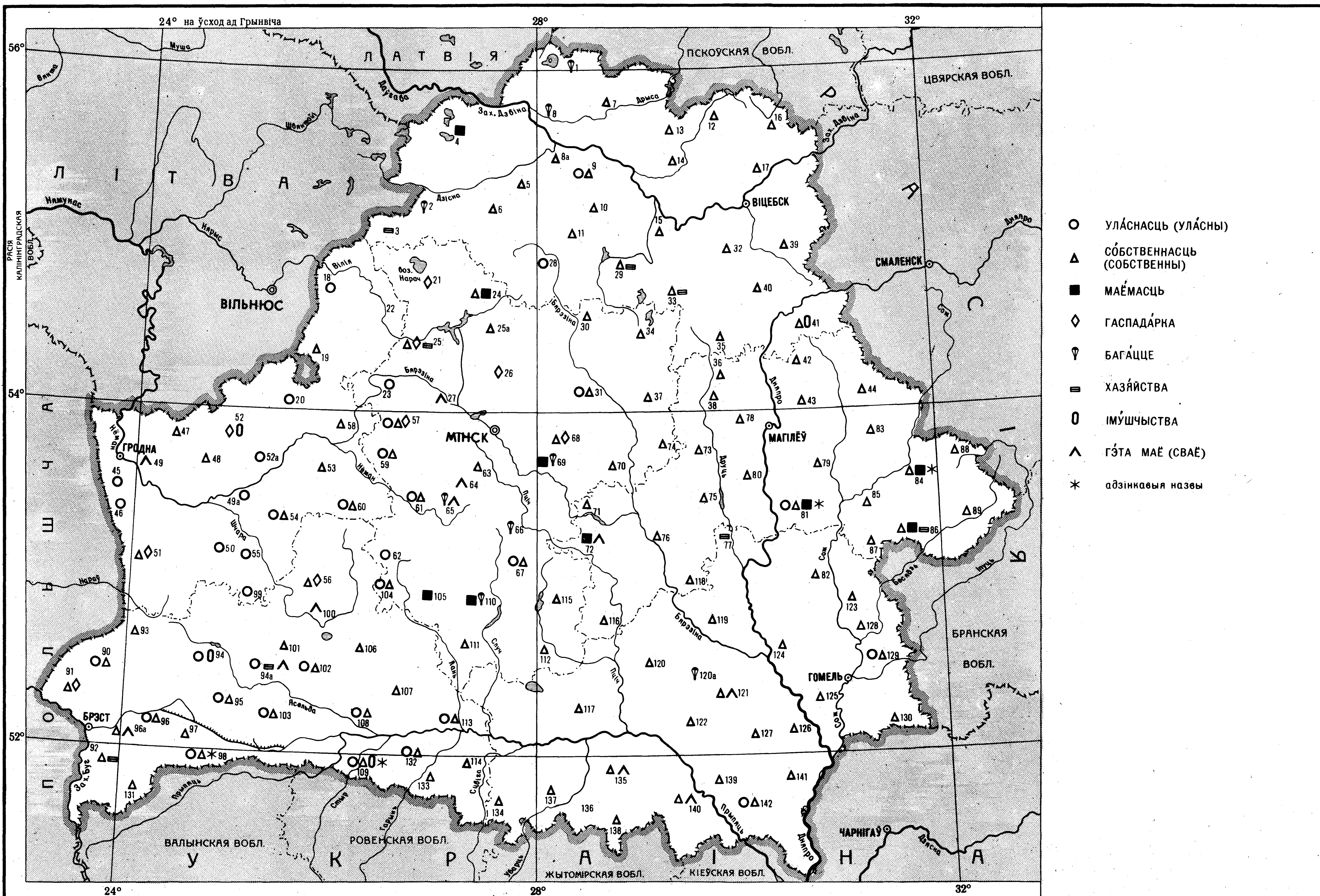
Ні́шчая

Пабіру́ха

Убо́гая

адзінкавыя назвы

1:3 000 000

УЛА́СНАСЦЬ (УЛА́СНЫ)
СО́БСТВЕННАСЦЬ (СОБСТВЕННЫ)
МАЁМАСЦЬ
ГАСПАДА́РКА
БАГА́ЦЦЕ
ХАЗЯ́ЙСТВА
ІМУ́ШЧЫСТВА
ГЭ́ТА МАЁ (СВАЁ)
адзінкавыя назвы
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

28°

32°

56°

54°

52°

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

ГРОДНА

МІНСК

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

ПОЛЬШЧА

РАСІЯ

УКРАІНА

Даўгава

Зах. Дзвіна

Дрыса

Муша

Вента

Швянтоі

Нямунас

Нарыс

Дзісна

Вілія

воз. Нарач

Бярэзіна

Нёман

Шчара

Нараў

Ясельда

Зах. Буг

Прыпяць

Стыр

Гарынь

Случ

Лань

Пціч

Друць

Дняпро

Сож

Беседзь

Іпуць

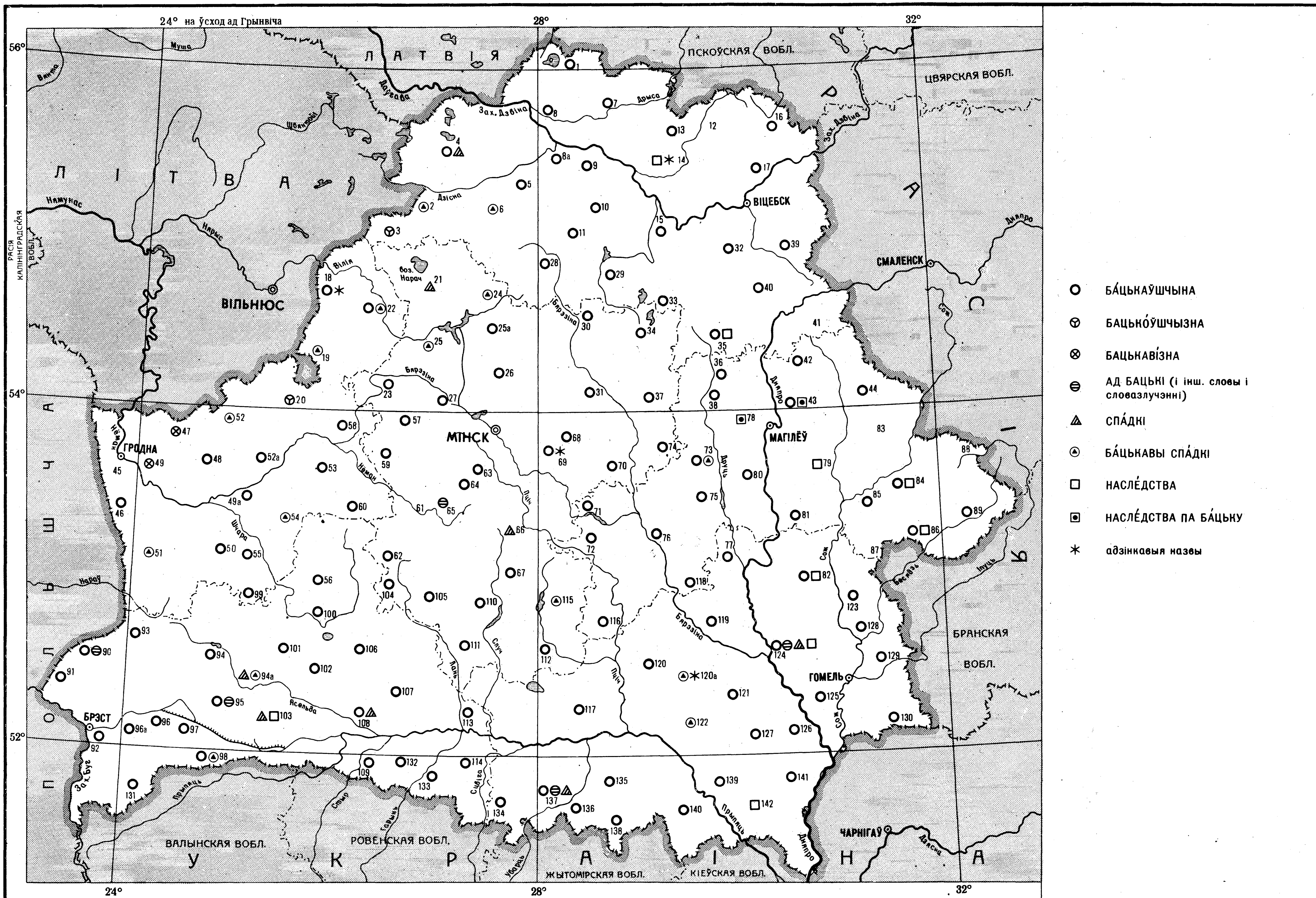
Дзясна

Убарць

Сцвіга

- ○ спа́дчына
- ◎ спа́дкі
- ▲ насле́дства
- ⊟ ба́цькаўшчына
- ◊ хазя́йства
- * адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Мушa
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Іпуць
Бесядзь
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Гарынь
Уборць
Стыр
Дзясна
Лань
Нарач
воз. Нарач
БА́ЦЬКАЎШЧЫНА
БАЦЬКО́ЎШЧЫЗНА
БАЦЬКАВІ́ЗНА
АД БАЦЬКІ (і інш. словы і словазлучэнні)
СПА́ДКІ
БА́ЦЬКАВЫ СПА́ДКІ
НАСЛЕ́ДСТВА
НАСЛЕ́ДСТВА ПА БА́ЦЬКУ
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ · ЛІТВА · РАСІЯ · ПОЛЬШЧА · УКРАІНА

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

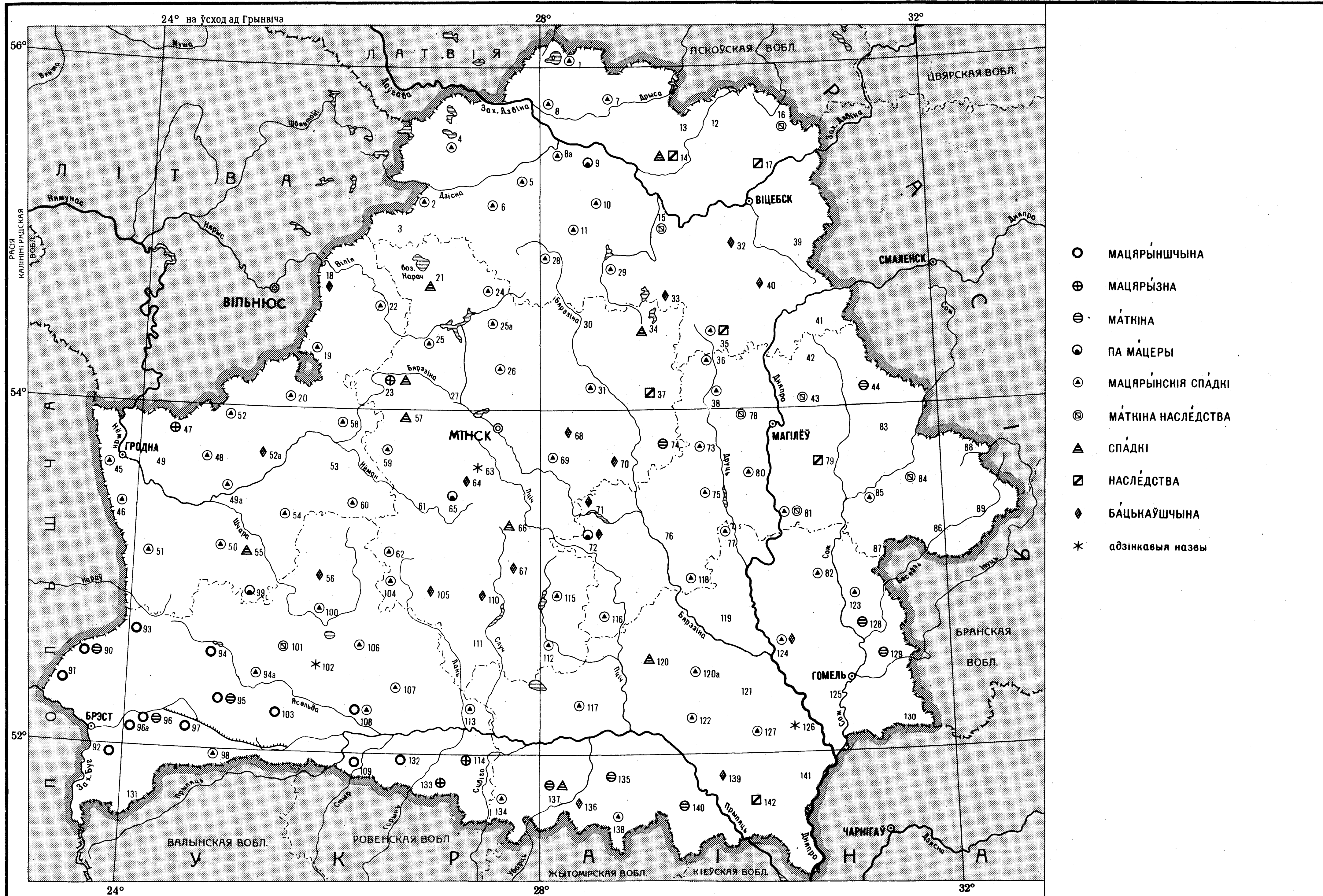
ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · СМАЛЕНСК · МІНСК · МАГІЛЁЎ · ГРОДНА · БРЭСТ · ГОМЕЛЬ · ЧАРНІГАЎ

Зах. Дзвіна · Дзвіна · Даўгава · Дзісна · Дрыса · Нёман · Нямунас · Нярыс · Вілія · воз. Нарач · Бярэзіна · Дняпро · Друць · Сож · Іпуць · Бесядзь · Шчара · Нараў · Ясельда · Прыпяць · Зах. Буг · Гарынь · Случ · Пціч · Лань · Убараць · Стыр · Дзясна · Мяша · Вента · Шушупе

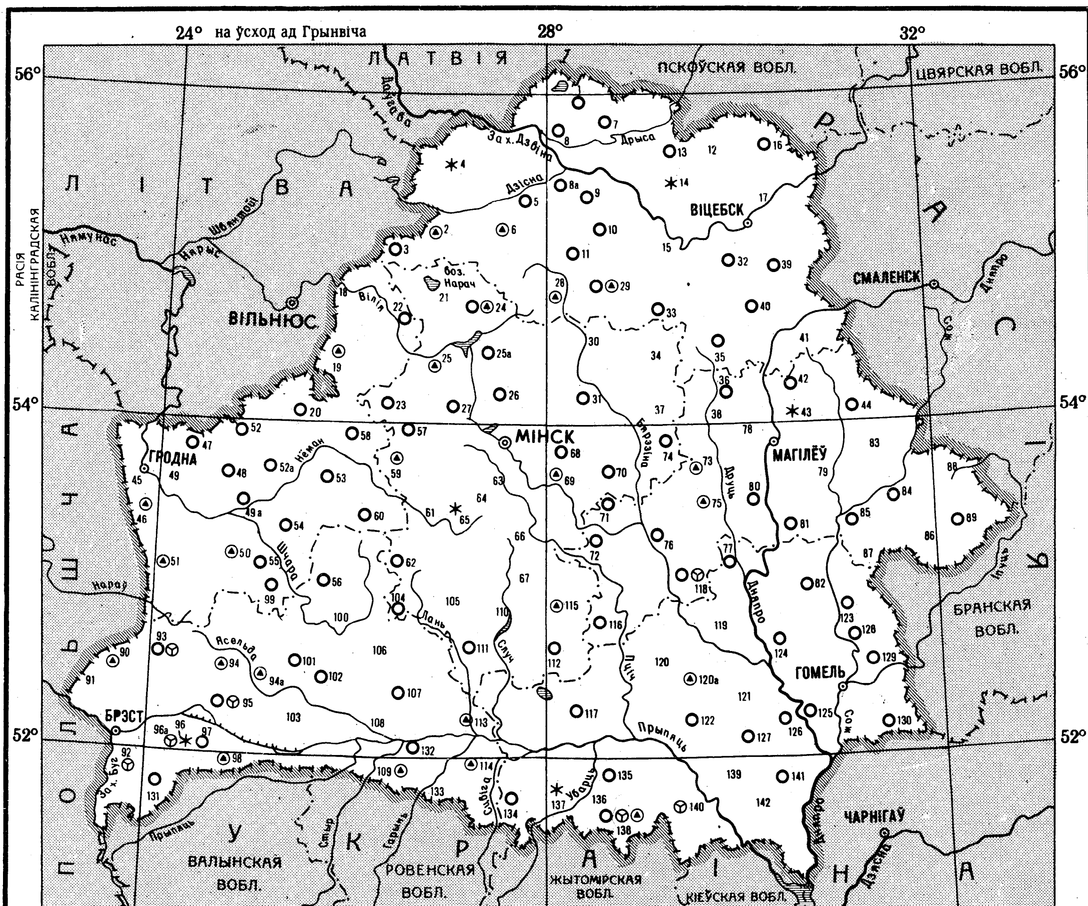
Умоўныя пазначэнні:

- ○ БА́ЦЬКАЎШЧЫНА
- ⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ◉ БАЦЬКО́ЎШЧЫЗНА
- △ СПА́ДКІ АД БАЦЬКО́Ў
- ✳ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
ВІЦЕБСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Дрыса
Вілія
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Ясельда
Шчара
Нёман
Нарач
Нярыс
Нямунас
Птыч
Случ
Друць
Іпуць
Беседзь
Зах. Буг
Стыр
Гарынь
Убараць
Сцвіга
Лань
Нараў
Даўгава
Мушa
Шавентойс
Вента
Дзясна
воз. Нарач
МАЦЯРЫНШЧЫНА
МАЦЯРЫЗНА
МАТКІНА
ПА МАЦЕРЫ
МАЦЯРЫНСКІЯ СПАДКІ
МАТКІНА НАСЛЕДСТВА
СПАДКІ
НАСЛЕДСТВА
БАЦЬКАЎШЧЫНА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

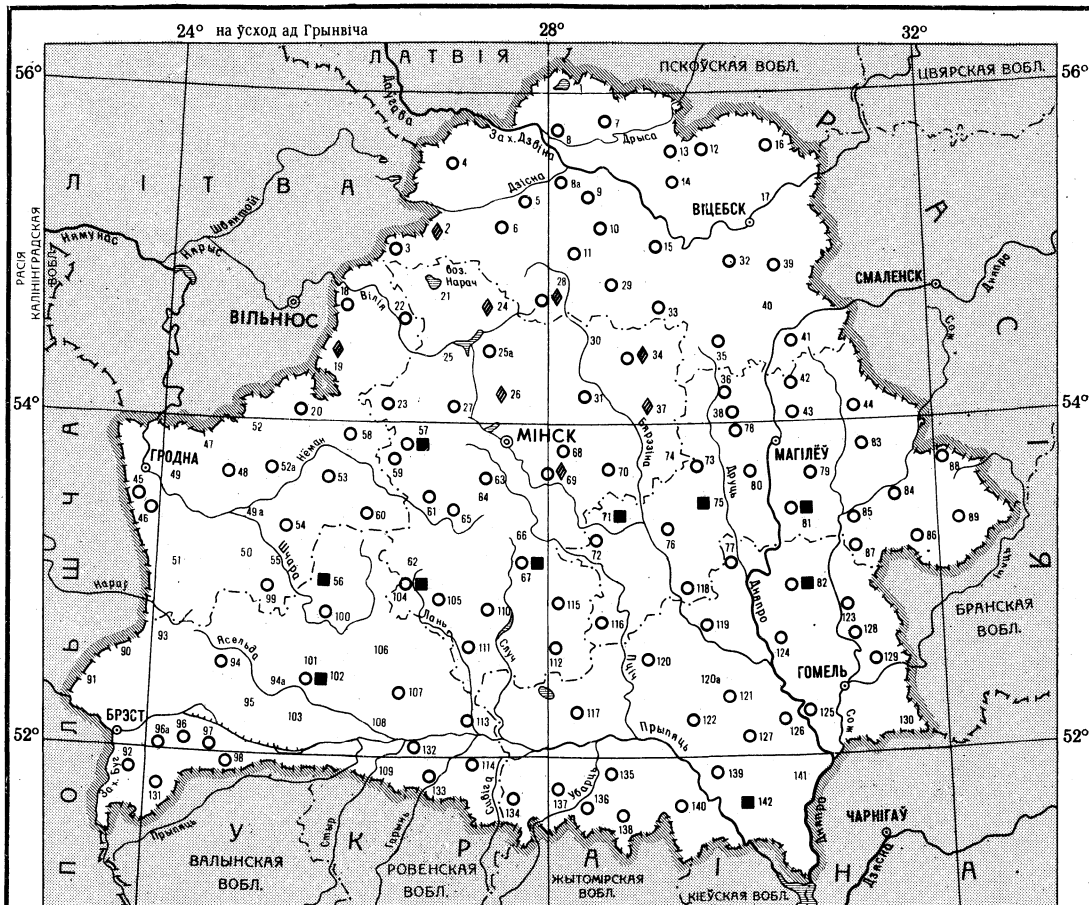
О ДЗЕ́ДАЎШЧЫНА

ДЗЕ́ДАВА

ДЗЕ́ДАВЫ СПА́ДКІ

* адзінкавыя назвы

1:5 000 000

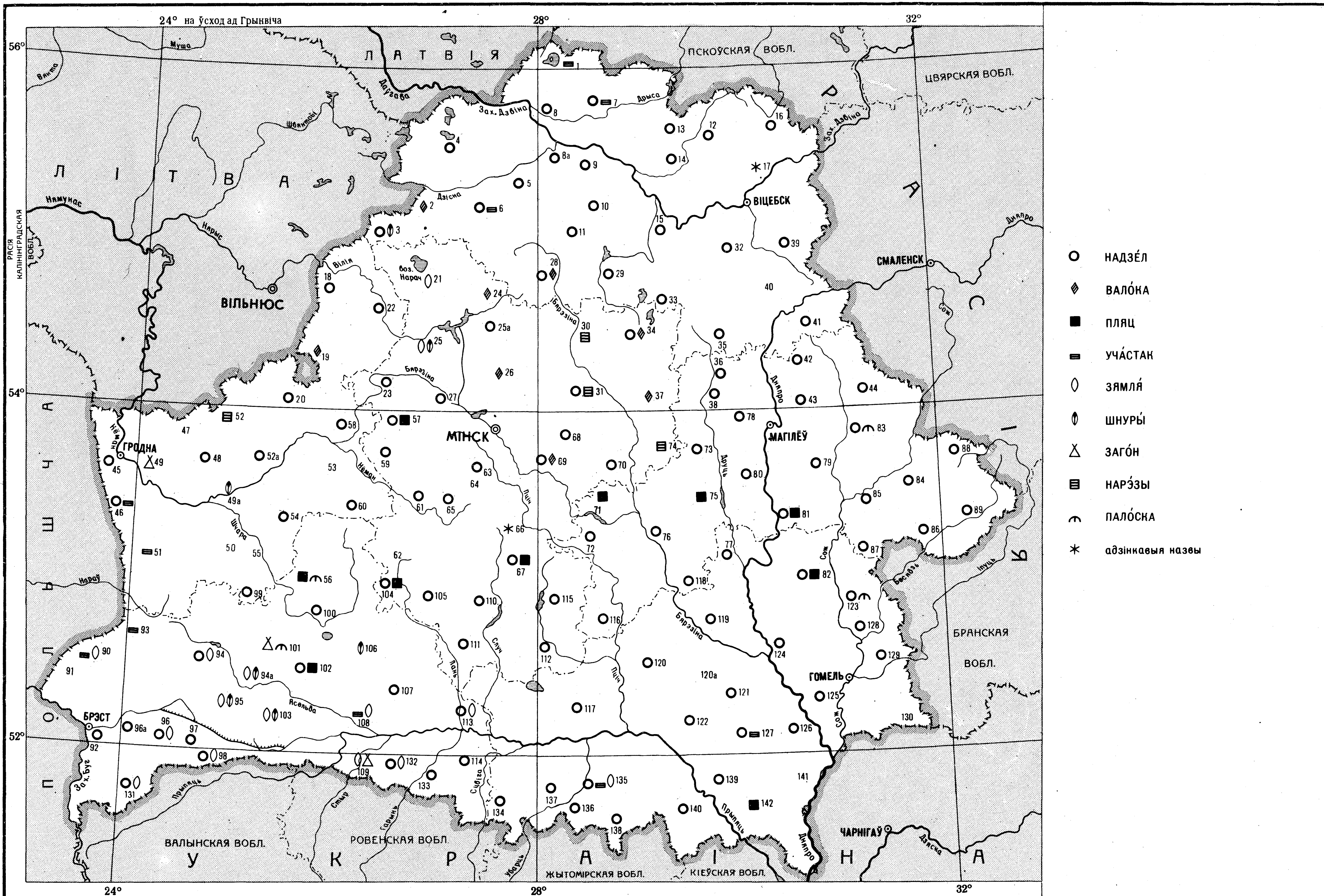

○ НАДЗЕ́Л

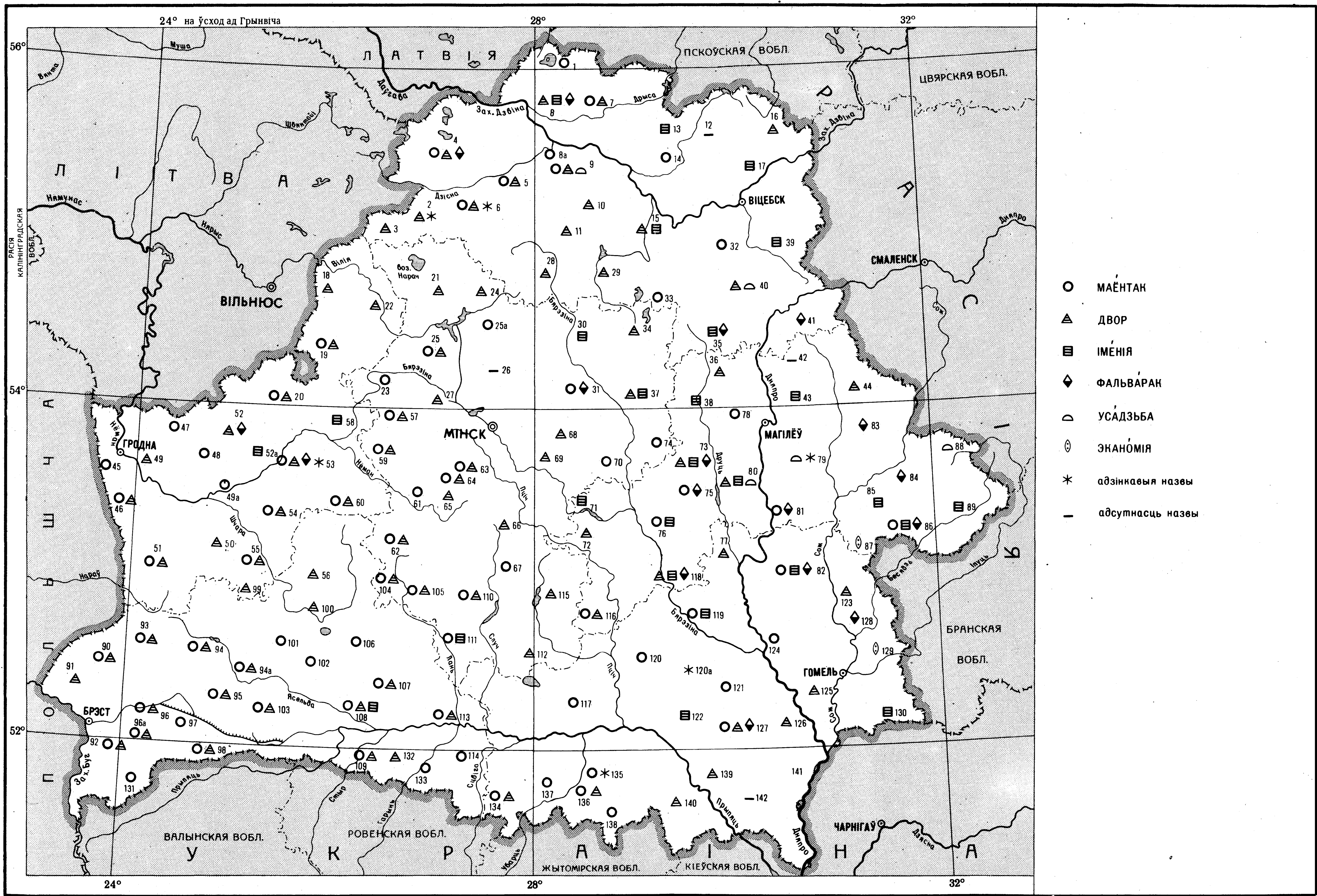
◈ ВАЛО́КА

■ ПЛЯЦ

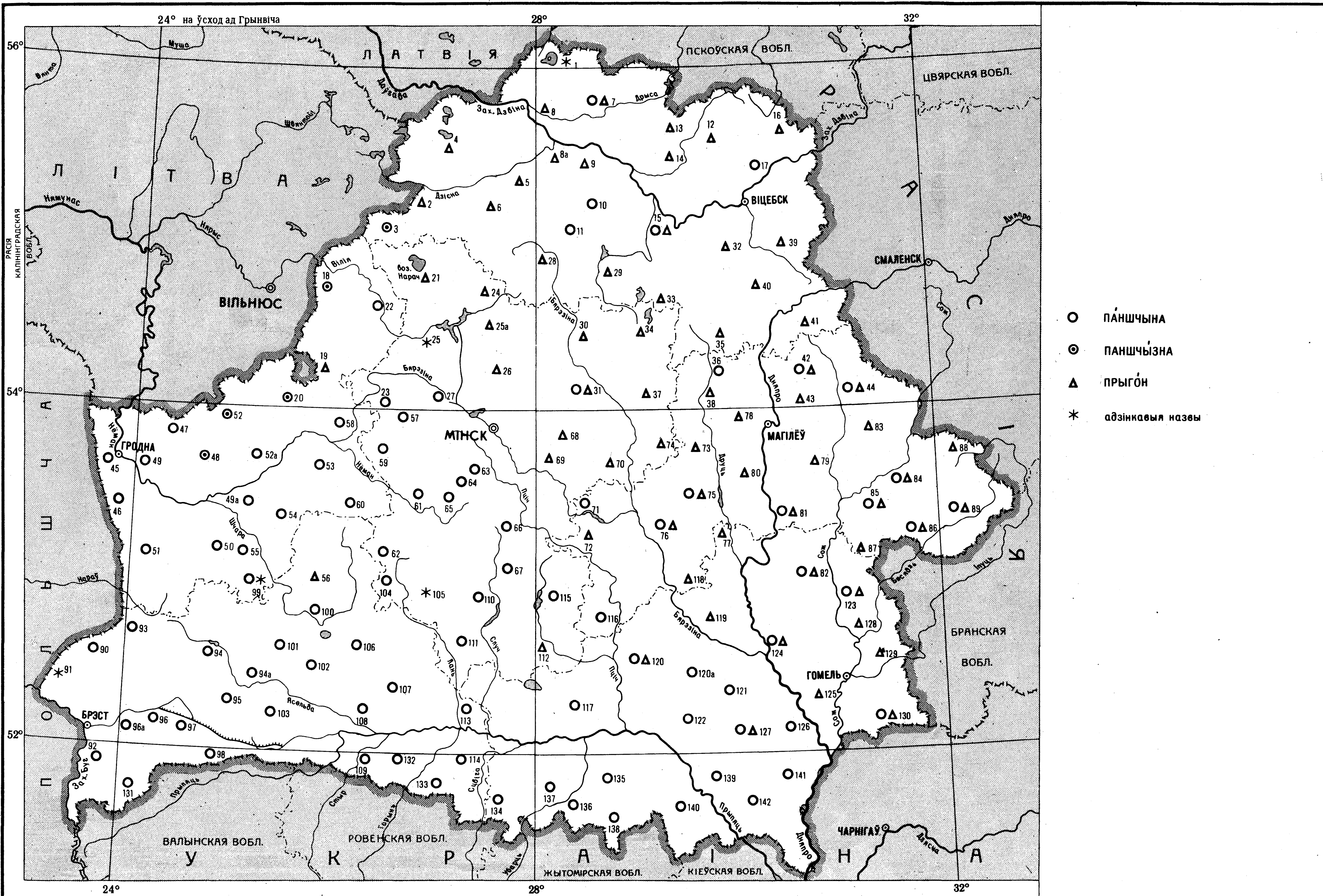
1:5 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
НАДЗЕ́Л
ВАЛО́КА
ПЛЯЦ
УЧА́СТАК
ЗЯМЛЯ́
ШНУРЫ́
ЗАГО́Н
НАРЭ́ЗЫ
ПАЛО́СКА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

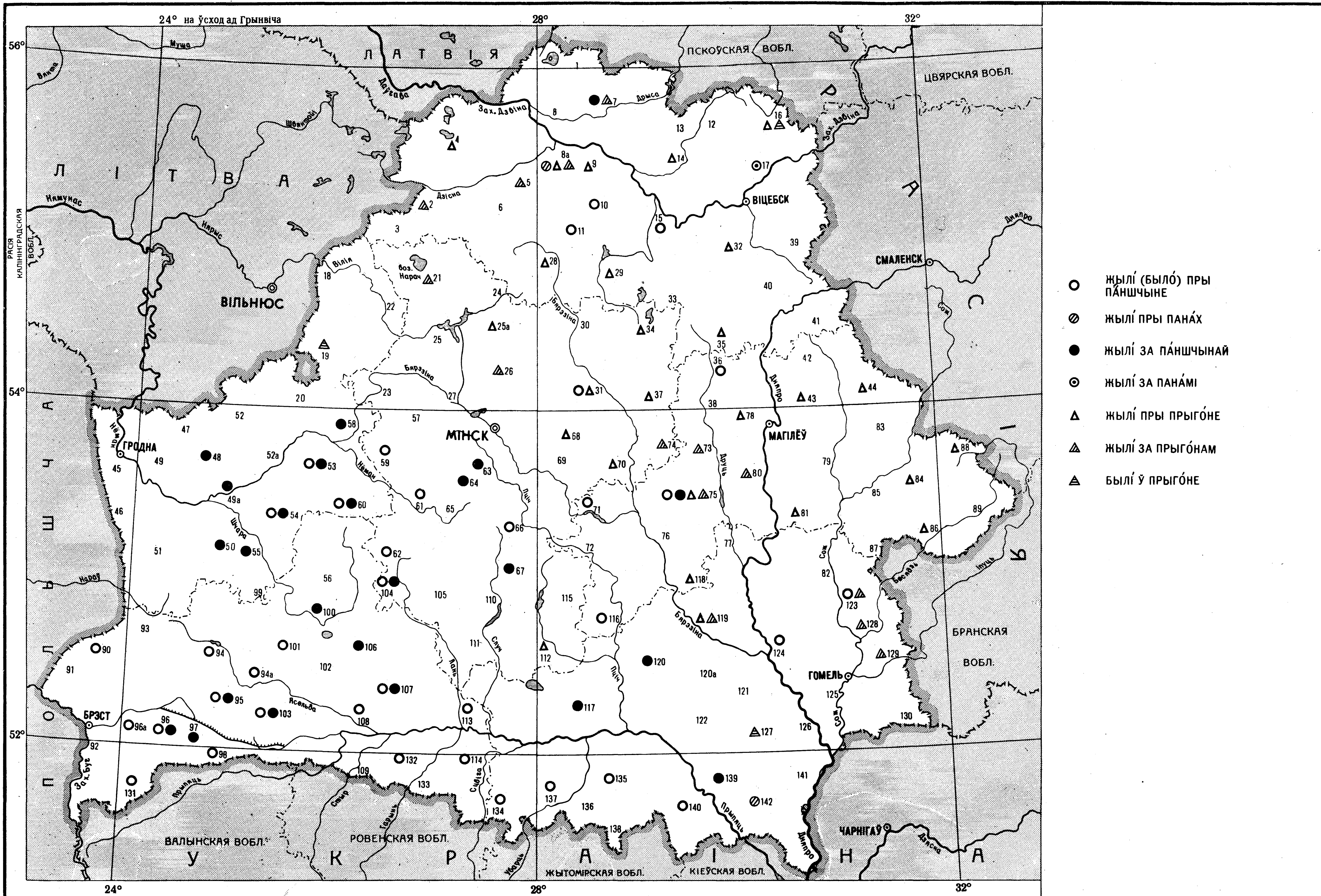

МАЁНТАК
ДВОР
ІМЕННЯ
ФАЛЬВАРАК
УСАДЗЬБА
ЭКАНОМІЯ
адзінкавыя назвы
адсутнасць назвы
МІНСК
ГРОДНА
БРЭСТ
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
ВІЛЬНЮС
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча

1:3 000 000

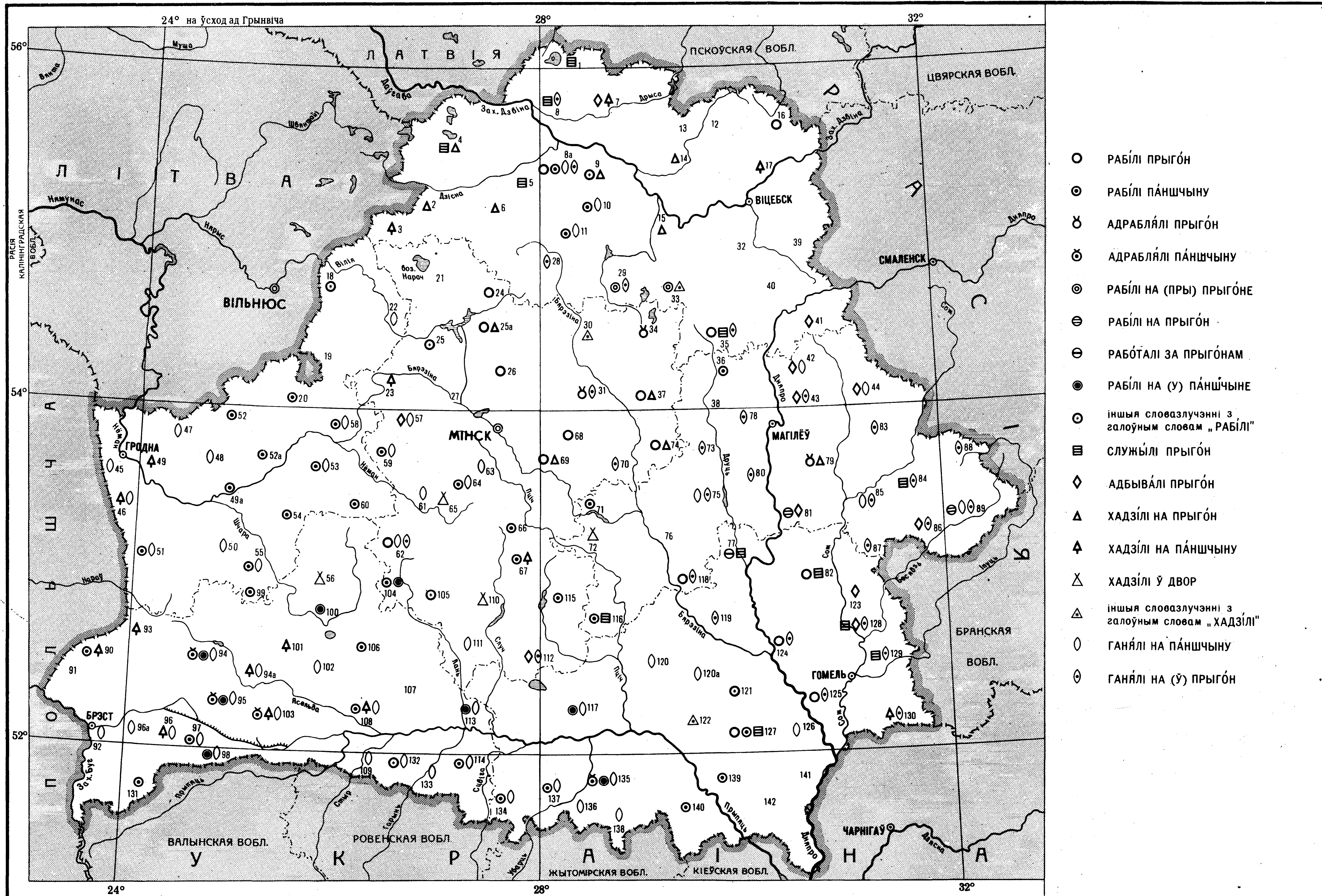

ПА́НШЧЫНА
ПАНШЧЫ́ЗНА
ПРЫГО́Н
адзінкавыя назвы
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
РАСІЯ
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

ЖЫЛІ (БЫЛО́) ПРЫ ПА́НШЧЫНЕ
ЖЫЛІ ПРЫ ПАНА́Х
ЖЫЛІ ЗА ПА́НШЧЫНАЙ
ЖЫЛІ ЗА ПАНА́МІ
ЖЫЛІ ПРЫ ПРЫГО́НЕ
ЖЫЛІ ЗА ПРЫГО́НАМ
БЫЛІ Ў ПРЫГО́НЕ
24° на ўсход ад Грынвіча
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дняпро
Бярэзіна
Прыпяць
Нёман
Сож
Вілія
Дзісна
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Случ
Пціч
Друць
воз. Нарач

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
ГРОДНА
БРЭСТ
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
СМАЛЕНСК
ЧАРНІГАЎ
РАСІЯ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Мяддзяца
Нёман
Віліс
Нарач
Бярэзіна
Шчара
Нарач
Птіч
Случ
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Днепр
Сож
Друць
Іпуць
Беседзь
Стыр
Гарынь
Случ
Убарць
Дзясна
воз. Нарач
РАБІЛІ ПРЫГО́Н
РАБІЛІ ПА́НШЧЫНУ
АДРАБЛЯ́ЛІ ПРЫГО́Н
АДРАБЛЯ́ЛІ ПА́НШЧЫНУ
РАБІЛІ НА (ПРЫ) ПРЫГО́НЕ
РАБІЛІ НА ПРЫГО́Н
РАБО́ТАЛІ ЗА ПРЫГО́НАМ
РАБІЛІ НА (У) ПА́НШЧЫНЕ
іншыя словазлучэнні з галоўным словам „РАБІЛІ"
СЛУЖЫ́ЛІ ПРЫГО́Н
АДБЫВА́ЛІ ПРЫГО́Н
ХАДЗІЛІ НА ПРЫГО́Н
ХАДЗІЛІ НА ПА́НШЧЫНУ
ХАДЗІЛІ Ў ДВОР
іншыя словазлучэнні з галоўным словам „ХАДЗІЛІ"
ГАНЯ́ЛІ НА ПА́НШЧЫНУ
ГАНЯ́ЛІ НА (Ў) ПРЫГО́Н

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

- ○ абро́к
- △ пада́так
- ▲ по́даць
- ⊠ чынш
- ◇ нало́г
- аре́нда
- ✱ адзінкавыя назвы

○ та́нны

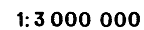
⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

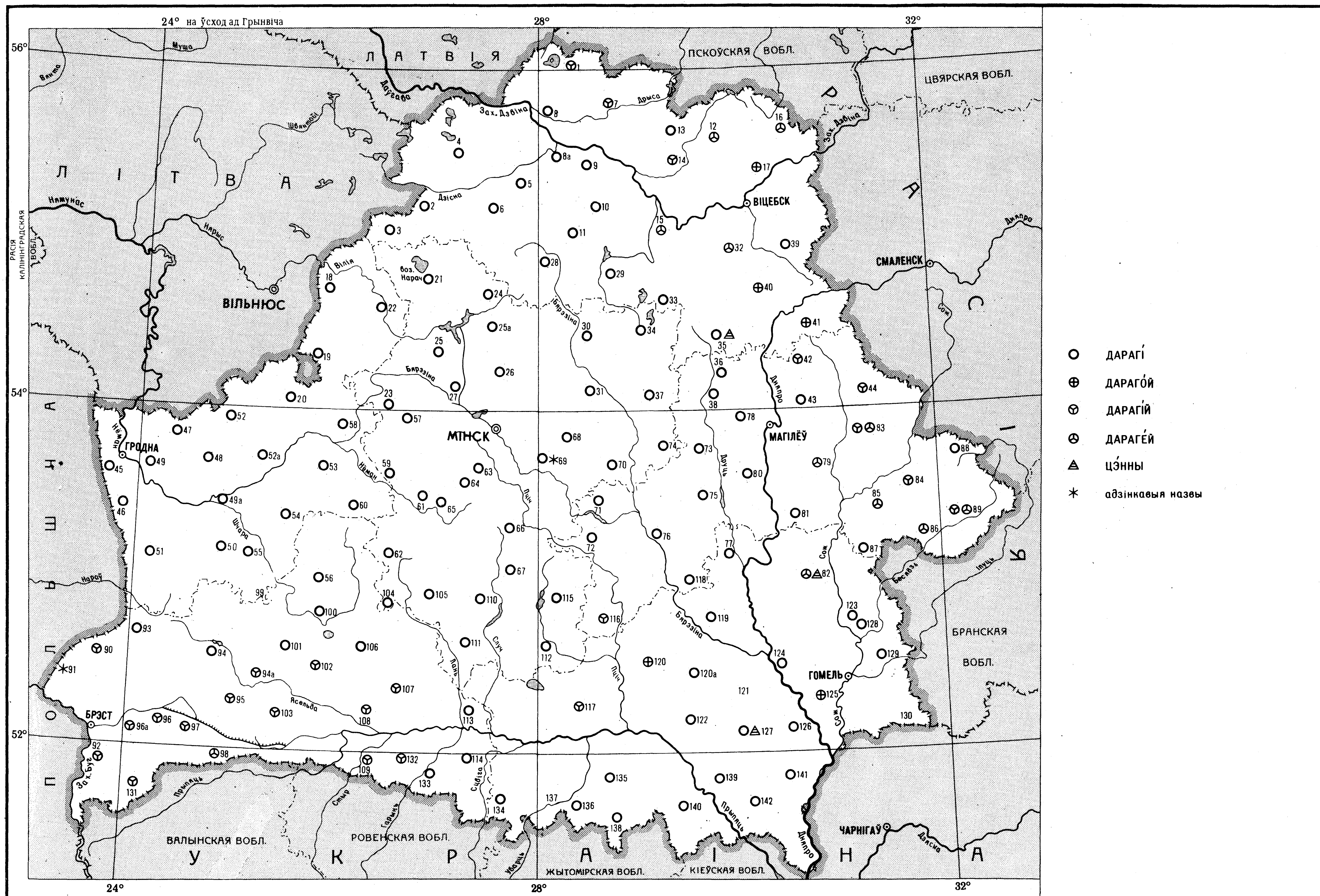
△ дзяшо́вы

ᐃ дзешавы́

◭ зяшо́вы

✳ адзінкавыя назвы

1:3 000 000

○ РЭ́ШТА

▲ АСТА́ТАК

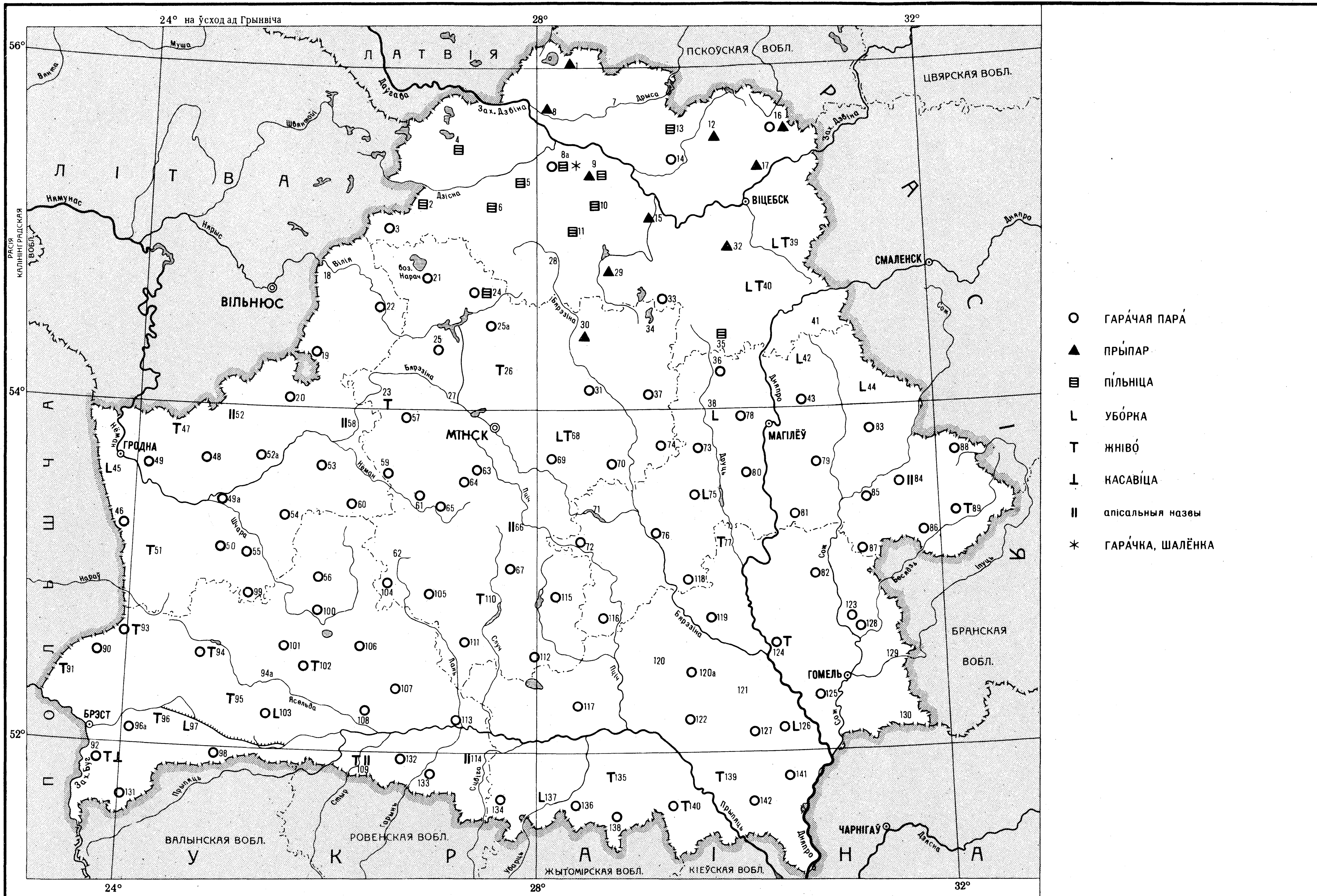
◭ АСТА́ЧА

⊟ ЛІ́ШНЕЕ

ǁ іншыя адзінкавыя назвы ў адносінах да тканіны

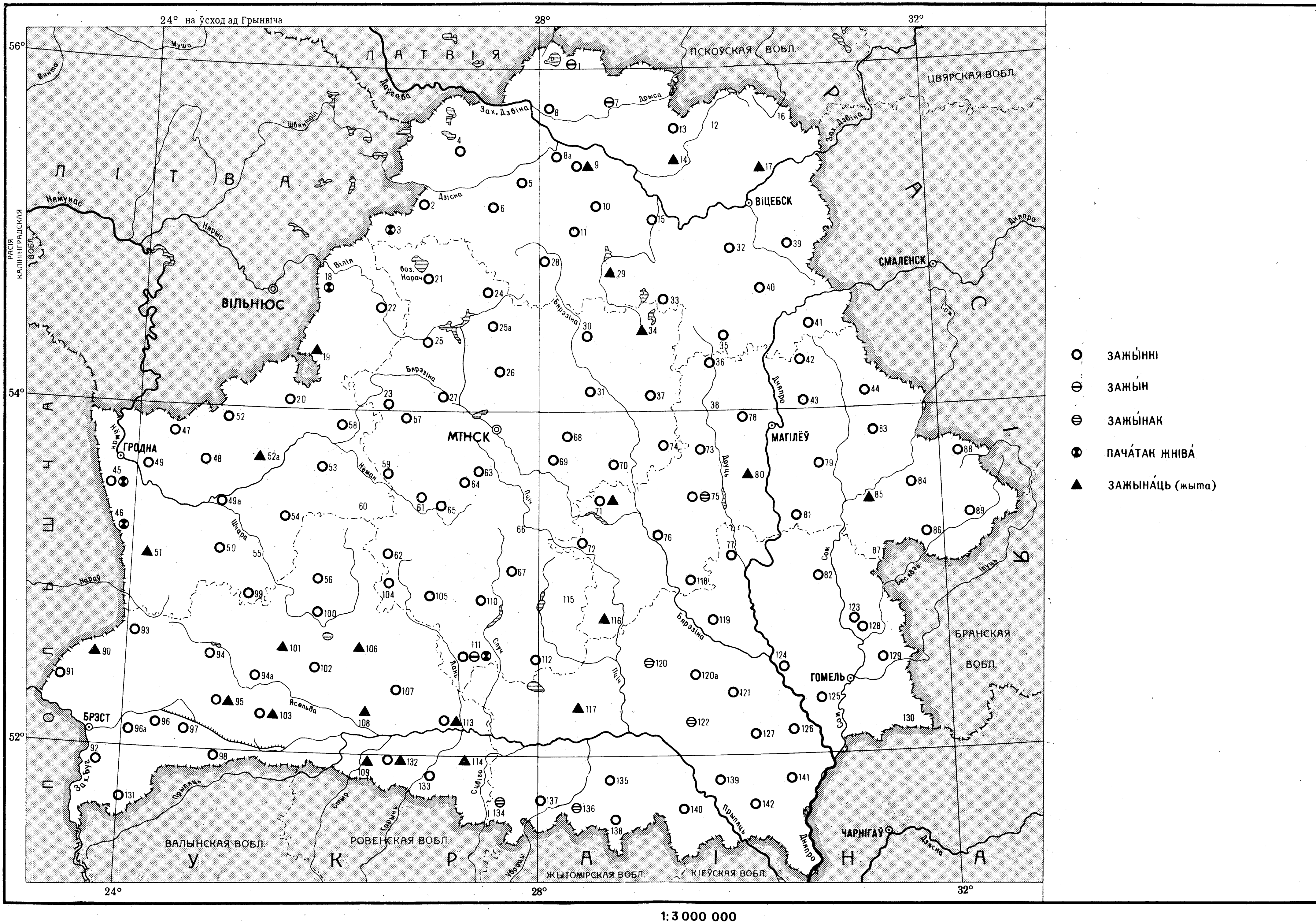
✳ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
ПОЛЬШЧА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Пціч
Случ
Ясельда
Шчара
Зах. Буг
Гарынь
Стыр
Убарць
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Мyша
Швянтойі
Вянта
Нарач
воз. Нарач
ГАРА́ЧАЯ ПАРА́
ПРЫ́ПАР
ПІ́ЛЬНІЦА
УБО́РКА
ЖНІВО́
КАСАВІ́ЦА
апісальныя назвы
ГАРА́ЧКА, ШАЛЁНКА

1:3 000 000

ЗАЖЫ́НКІ
ЗАЖЫ́Н
ЗАЖЫ́НАК
ПАЧА́ТАК ЖНІВА́
ЗАЖЫНА́ЦЬ (жыта)
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°

1:3 000 000

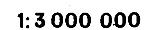
БАРАДА (абрад у час жніва)

Карта № 270

- БАРАДА́
- БО́ГУ БАРАДА́
- ЛЛІ БАРАДА́
- КАЗІ́НАЯ БАРАДА́
- КАЗА́
- ДАЖЫ́НКІ
- КУ́КЛА
- КВІ́ТКА
- ДЗЕТ
- ПЕРАПЁЛКА
- СПАРНЯ́
- адзінкавыя назвы
- адсутнасць абрада або не адзначана назва

- ○ УХО́ДЗІНЫ
- ◉ УХО́ШЧЫНЫ
- ◎ УХО́ШЧЫНА
- ⊗ ПЕРАХО́ДЗІНЫ
- △ УЛА́ЗІНЫ
- ⧗ ВЯСЕ́ЛКІ
- Λ НАВАСЕ́ЛЛЕ
- * адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ

ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.

ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА

РАСІЯ

КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЛЬНЮС

ВІЦЕБСК

СМАЛЕНСК

МІНСК

ГРОДНА

МАГІЛЁЎ

ГОМЕЛЬ

БРЭСТ

ЧАРНІГАЎ

БРАНСКАЯ ВОБЛ.

ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.

РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.

ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.

КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА

ПОЛЬШЧА

Зах. Дзвіна

Дзісна

Вілія

Нёман

Бярэзіна

Дняпро

Сож

Прыпяць

Ясельда

Шчара

Друць

Пціч

Случ

Іпуць

Зах. Буг

Воз. Нарач

56°

54°

52°

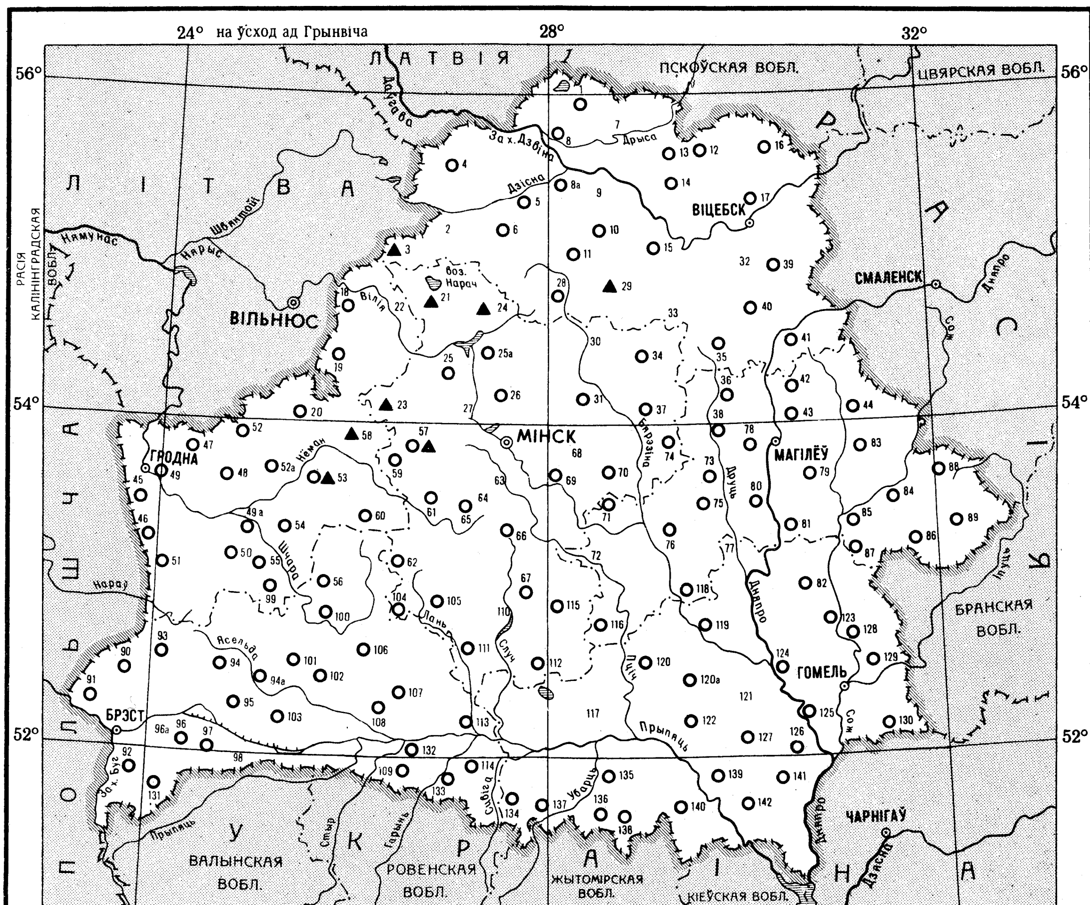
28°

32°

- ГО́СЦІ
- О́СЦІ
- ГАСЦІ́НА
- БЯСЕ́ДА
- ПАТРЭ́БА
- ЧЭСЦЬ
- адзінкавыя назвы

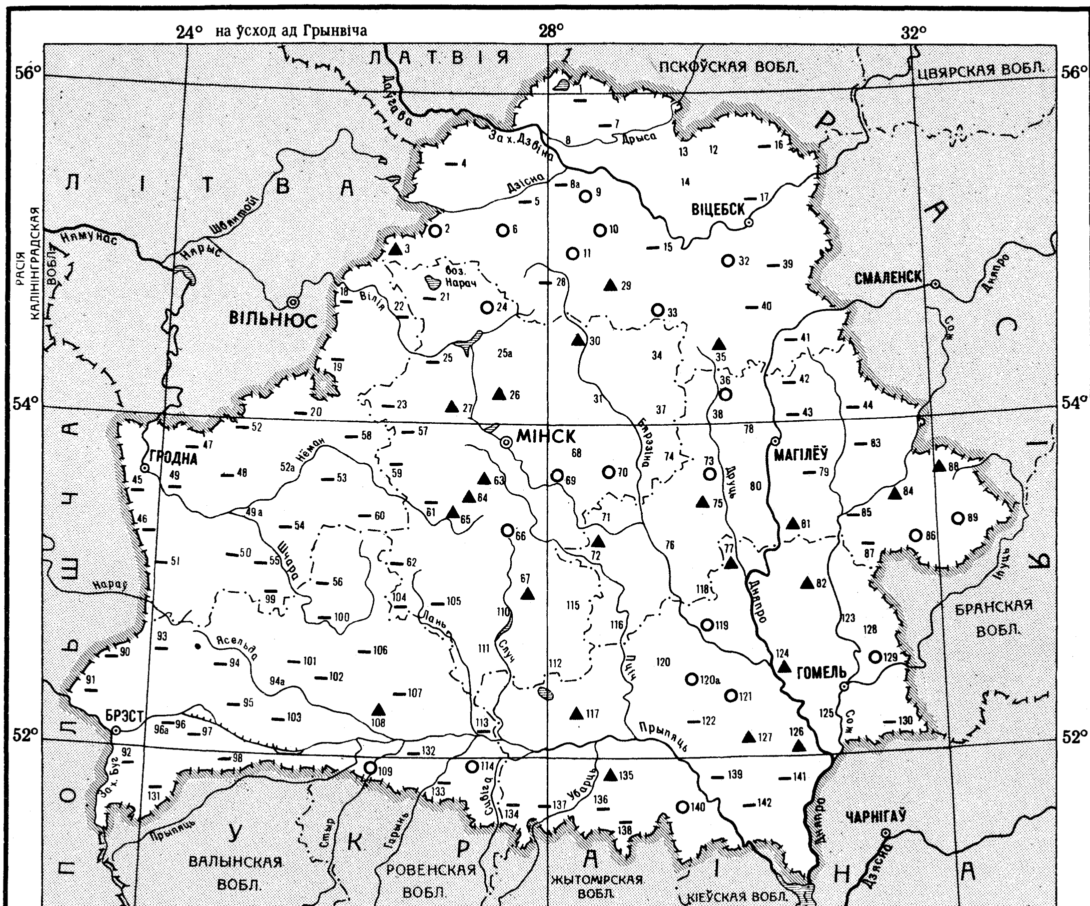
1:3 000 000

○ БЫЦЬ У ГАСЦЯХ

▲ БЫЦЬ НА ГАСЦЯХ

1:5 000 000

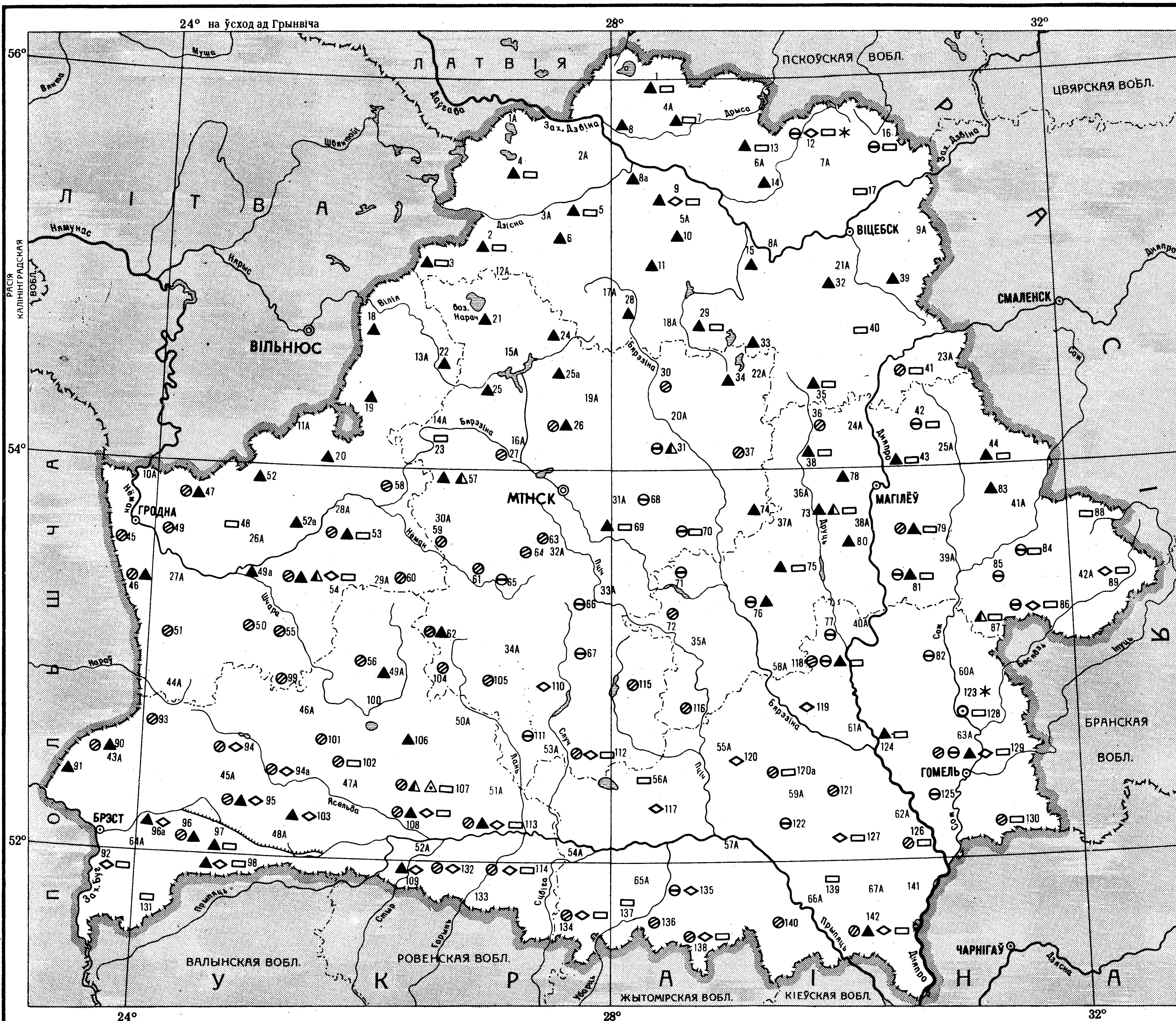

БЫЦЬ У БЯСЕ́ДЗЕ

НА БЯСЕ́ДЗЕ

адсутнасць выразу

1:5 000 000

Ⓧ ВЯДЗЬМА́Р

⊖ ВЯДЗЬМА́К

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

▲ ЧАРАЎНІ́К

◭ ЧАРАДЗЕ́Й

△ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

◇ ЗНА́ХАР

▭ КАЛДУ́Н

✱ адзінкавыя назвы

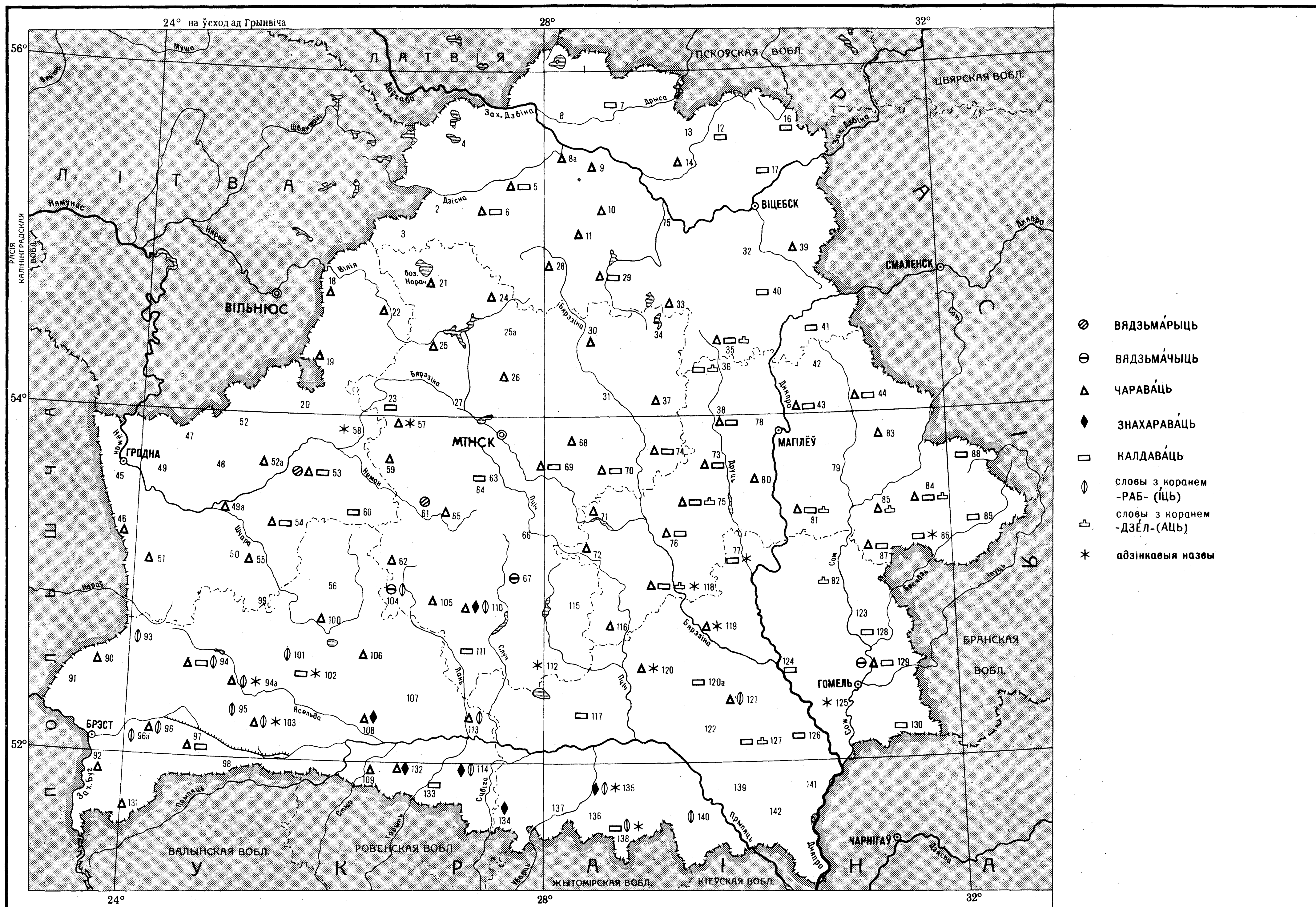
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча

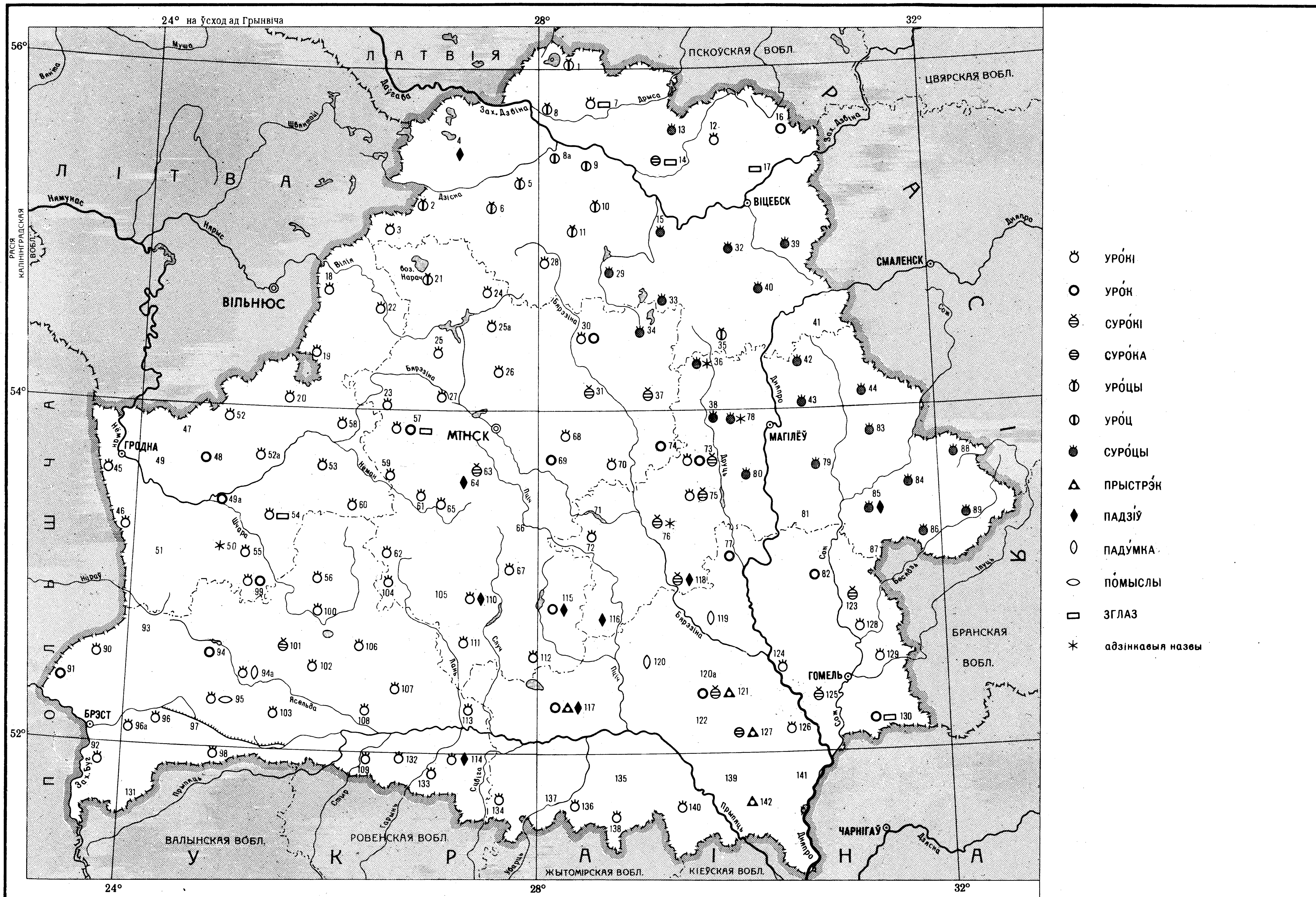
ЛАТВІЯ · ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. · ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ. · ЛІТВА · РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ. · ВІЛЬНЮС · ВІЦЕБСК · СМАЛЕНСК · МІНСК · ГРОДНА · МАГІЛЁЎ · ГОМЕЛЬ · БРЭСТ · ЧАРНІГАЎ · БРАНСКАЯ ВОБЛ. · ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. · РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. · ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. · КІЕЎСКАЯ ВОБЛ. · УКРАІНА · РАСІЯ · ПОЛЬШЧА

- ⊘ ВЯДЗЬМА́РКА
- ⊖ ВЯДЗЬМА́ЧКА
- ○ ВЕ́ДЗЬМА
- ▲ ЧАРАЎНІ́ЦА
- ◭ ЧАРАДЗЕ́ЙКА
- ◇ ЗНА́ХАРКА
- ▭ КАЛДУ́ННЯ
- ▣ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня
- ✳ адзінкавыя назвы

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
ГРОДНА
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
Дзвіна
Зах. Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Бярэзіна
Друць
Днепр
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
Ясельда
Беседзь
Іпуць
Дзясна
боз. Нарач
ВЯДЗЬМАРЫЦЬ
ВЯДЗЬМАЧЫЦЬ
ЧАРАВАЦЬ
ЗНАХАРАВАЦЬ
КАЛДАВАЦЬ
словы з коранем -РАБ- (ІЦЬ)
словы з коранем -ДЗЕЛ-(АЦЬ)
адзінкавыя назвы

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
Зах. Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
УРОКІ
УРОК
СУРОКІ
СУРОКА
УРОЦЫ
УРОЦ
СУРОЦЫ
ПРЫСТРЭК
ПАДЗІЎ
ПАДУМКА
ПОМЫСЛЫ
ЗГЛАЗ
адзінкавыя назвы

1: 3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча 28° 32°

ЛАТВІЯ ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ. ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.

ЛІТВА ВІЛЬНЮС РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.

ВІЦЕБСК СМАЛЕНСК МІНСК МАГІЛЁЎ ГРОДНА БРЭСТ ГОМЕЛЬ ЧАРНІГАЎ

ПОЛЬШЧА РАСІЯ БРАНСКАЯ ВОБЛ.

УКРАІНА ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ. РОВЕНСКАЯ ВОБЛ. ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ. КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.

24° 28° 32°

- ○ УРАЧЫ́
- ⊖ У́РАКНУ́ЦЬ
- УРО́ЧЫЦЬ
- ⊘ СУРО́ЧЫЦЬ
- АСУРО́ЧЫЦЬ
- ПАЎРО́ЧЫЦЬ
- ♦ ПАДЗІВІЦЬ
- ▭ ЗГЛА́ЗІЦЬ
- ‖ З ВОЧ СТАЦЬ
- = З УРО́КАЎ СТАЛА

○ КАДУ́К

✶ адзінкавыя назвы

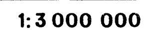
— адсутнасць слова

24° на ўсход ад Грынвіча

ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
СМАЛЕНСК
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ЧАРНІГАЎ
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ГРОДНА
БРЭСТ
МІНСК
ВІЦЕБСК
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ

○ каля́ды
● ко́ляды
△ раждзаство́ (заштрыхаваны трохвугольнік)
△ ражаство́
▲ раздво́
✳ адзінкавыя назвы

ШЧАДРЭЦ

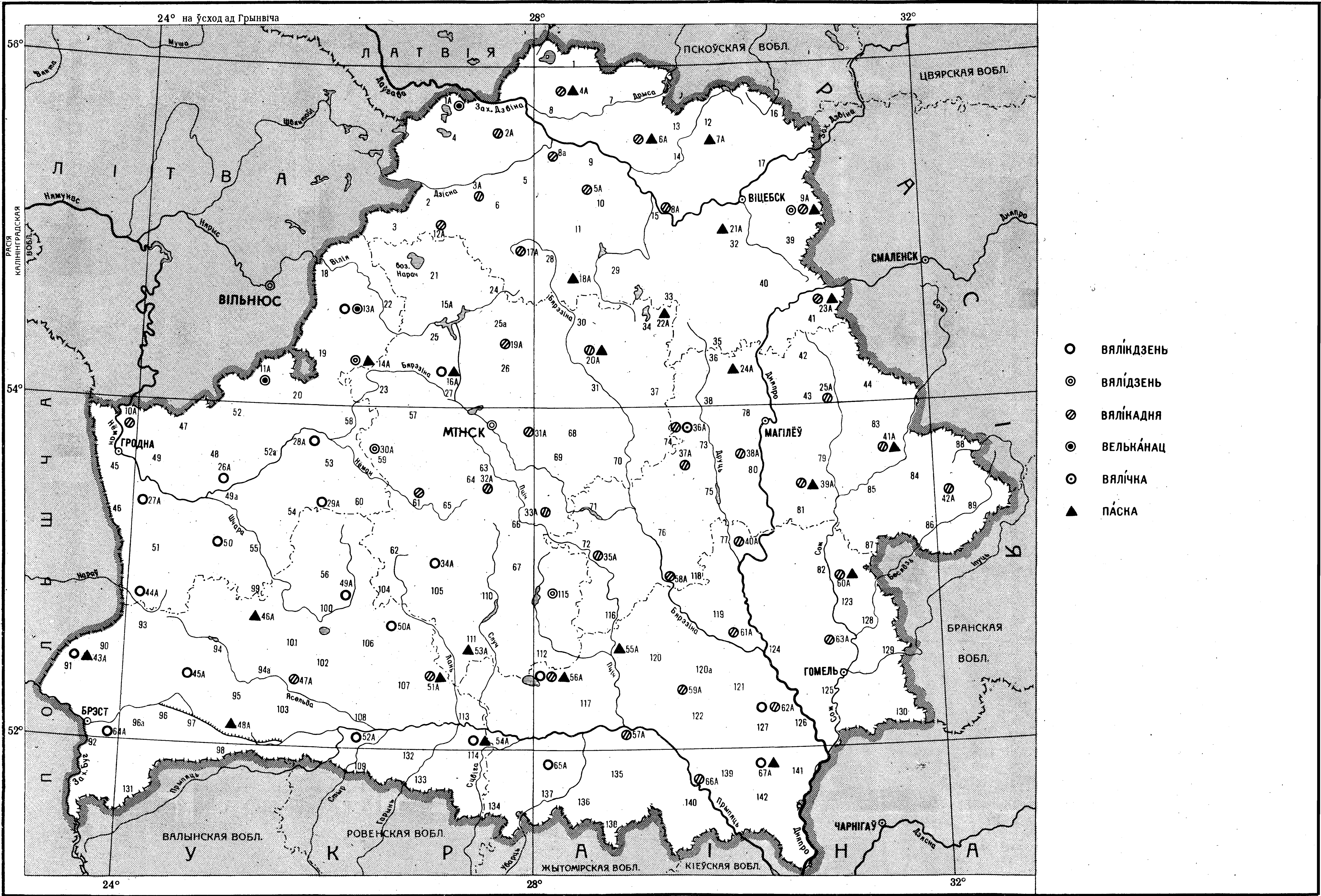
24° на ўсход ад Грынвіча

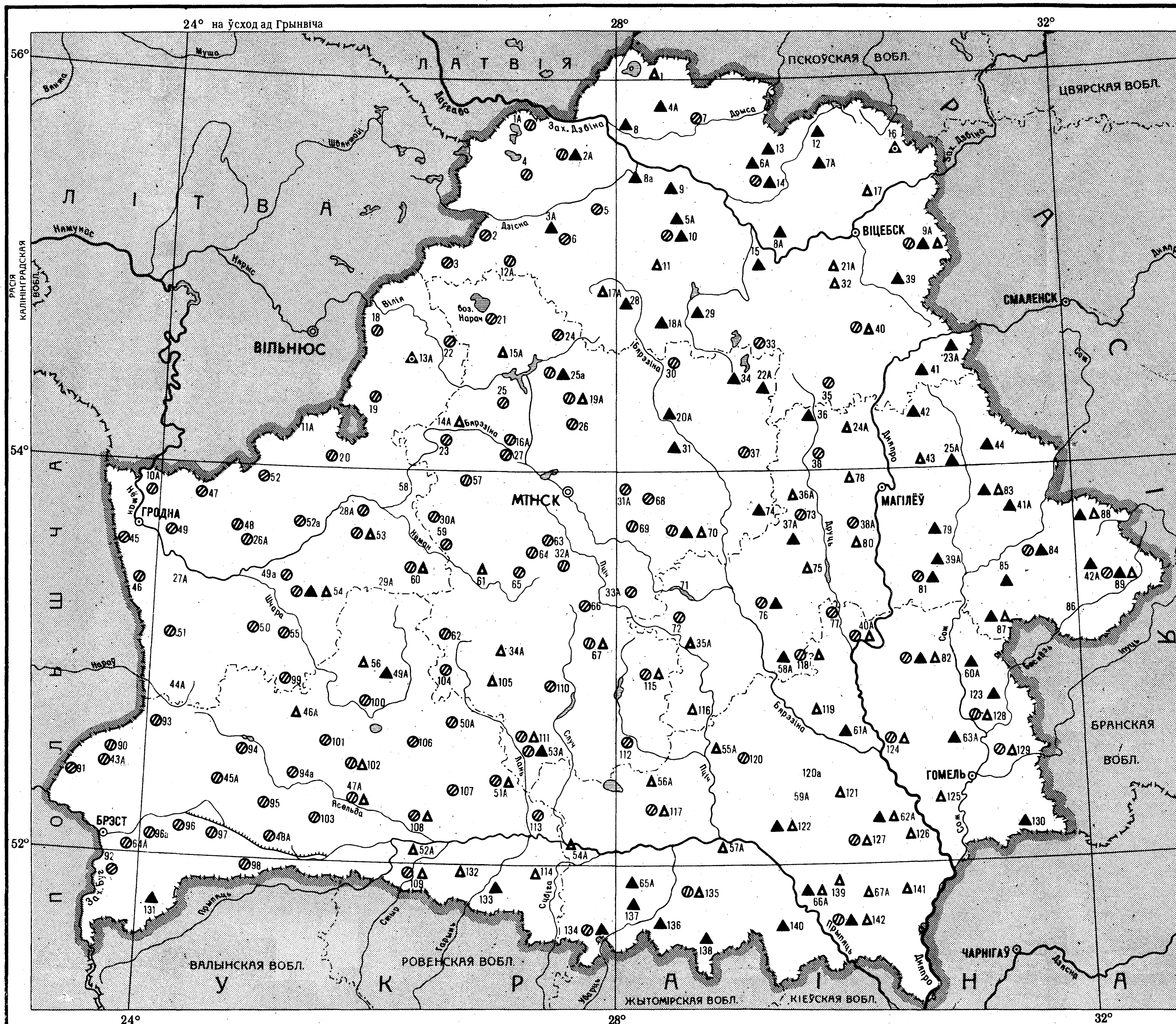
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
УКРАІНА

Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нарач
Бярэзіна
Друць
Дняпро
Сож
Беседзь
Іпуць
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Пціч
Случ
Лань
Гарынь
Стыр
Убарць
Зах. Буг
Нараў
Дзясна

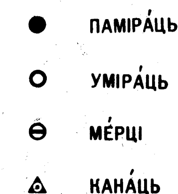
Знак	Назва
●	ШЧАДРЭЦ
⊖	ШЧОДРЫК
⊜	ШЧАДРАВІК
◉	ШЧАДЗЁР
⊙	ШЧОДРА
⊕	ШЧАДРОЎКА
⊘	ШЧАДРУХА
○	ШЧАДРАНАЯ
▯	БАГАТАЯ КАЛЯДА
△	ЛАСАЯ КАЛЯДА
◪	БАГАТЫ ВЕЧАР
⊠	ШЧОДРЫ ВЕЧАР
◆	СВЯТЫ ВЕЧАР
⌂	БАГАТАЯ КУЦЦЯ
✳	адзінкавыя назвы

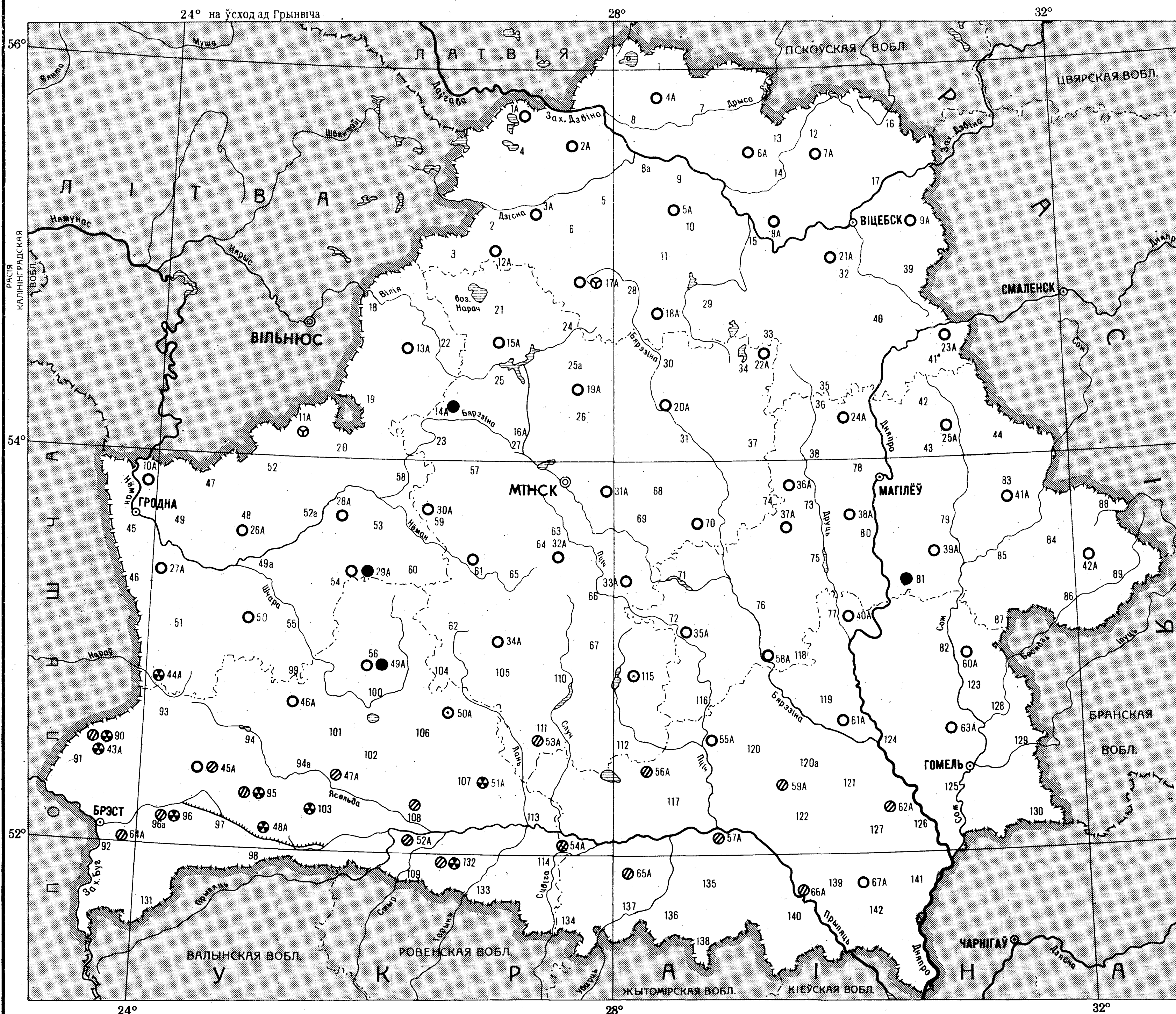

ВЯЛІКДЗЕНЬ
ВЯЛІДЗЕНЬ
ВЯЛІКАДНЯ
ВЕЛЬКАНАЦ
ВЯЛІЧКА
ПАСКА
1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
24°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
ВІЛЬНЮС
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Дзісна
Вілія
Нёман
Бярэзіна
Дняпро
Друць
Сож
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Гарынь
Стыр
Зах. Буг
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Нарач
Мяча
Мушa
Нямунас
Нярыс
Нараў
Ваз. Нарач
КРЫЖ
ХРЭСТ
ХРОСТ
КРЭСТ

1:3 000 000

1:3 000 000

О МЁРТВЫ

⊘ МЕ́РТВЫ

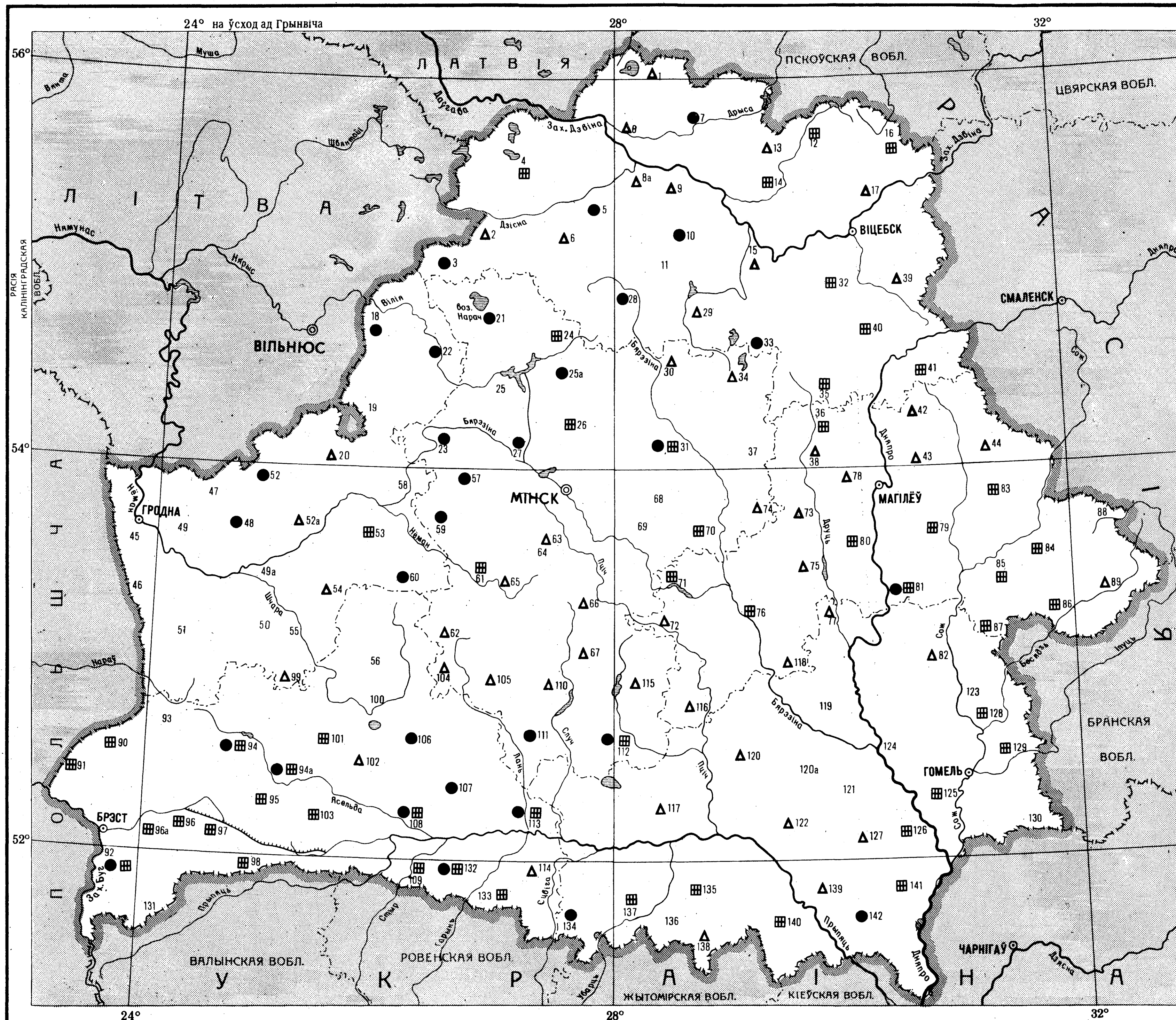
● МЯ́РТВЫ

☢ УМЕ́РЛЫ

Ⓨ ПАМЁРШЫ

⊙ адзінкавыя ўтварэнні ад таго ж кораня

1:3 000 000

НЯБОЖЧЫК

ПАКОЙНІК

МЯРЦВЕЦ

1:3 000 000

НЯБОЖЧЫК (пасля пахавання)

Карта № 288

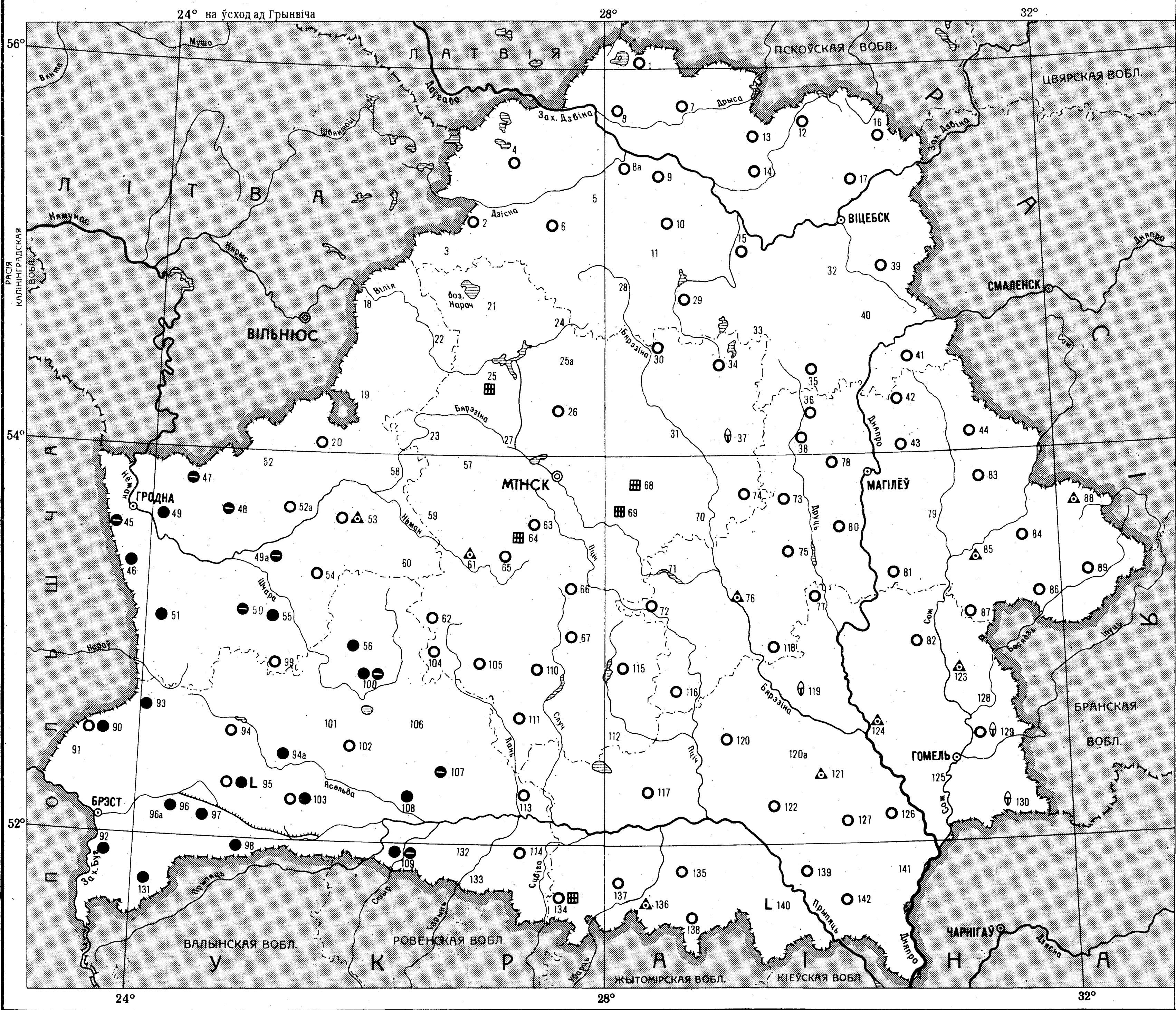
● НЯБО́ЖЧЫК

⊞ ПАКО́ЙНІК

□ ПАКО́ЙНЫ

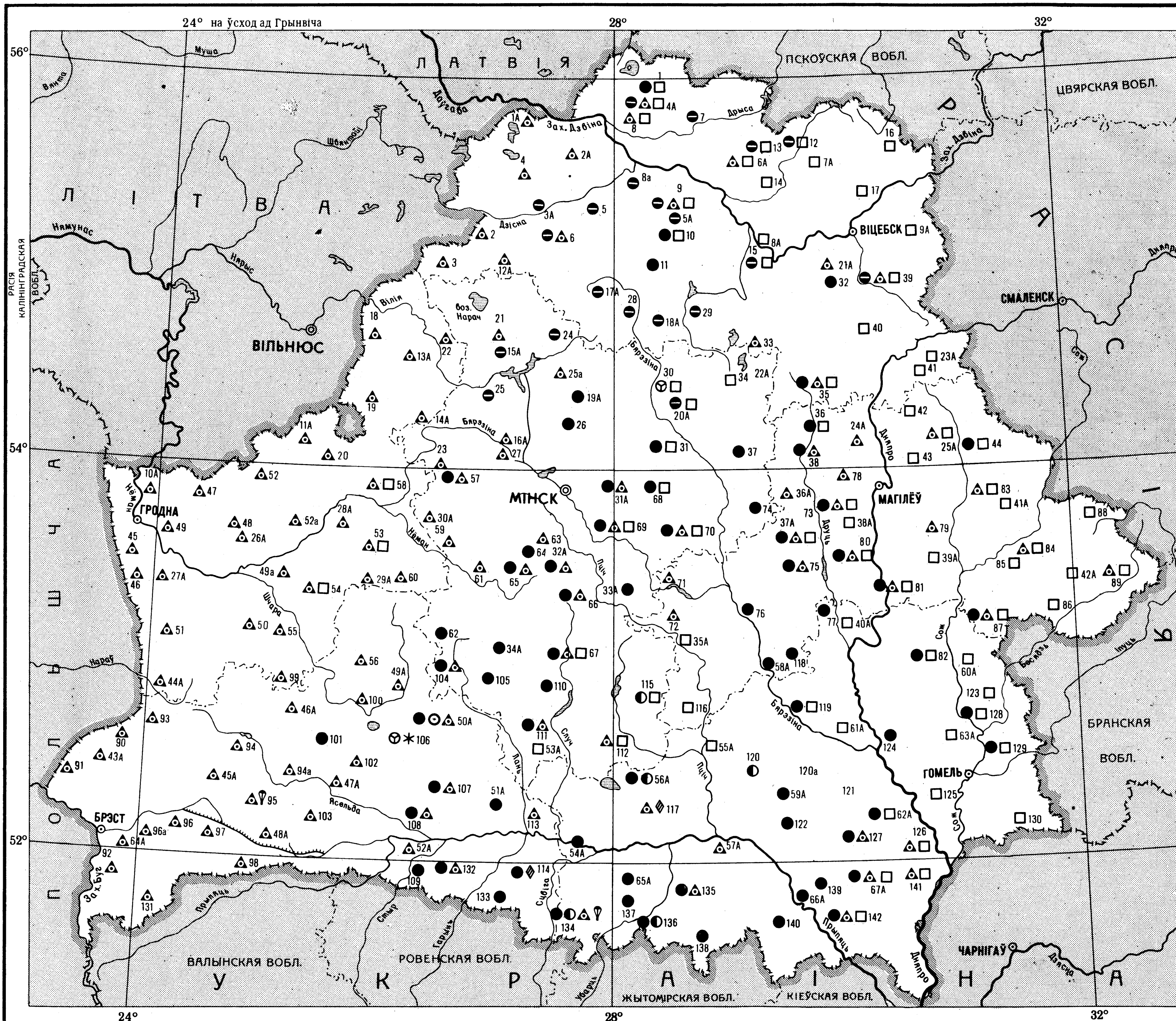
1:3 000 000

- ○ МЯРЦВЕ́Ц
- ● МРЭЦ
- ⊖ МЯРЭ́Ц
- МЯРЦВЯ́Ц
- △ МЯРЦВЯ́К
- ⊞ МЯРЦВІ́К
- L СМЕРЦЬ

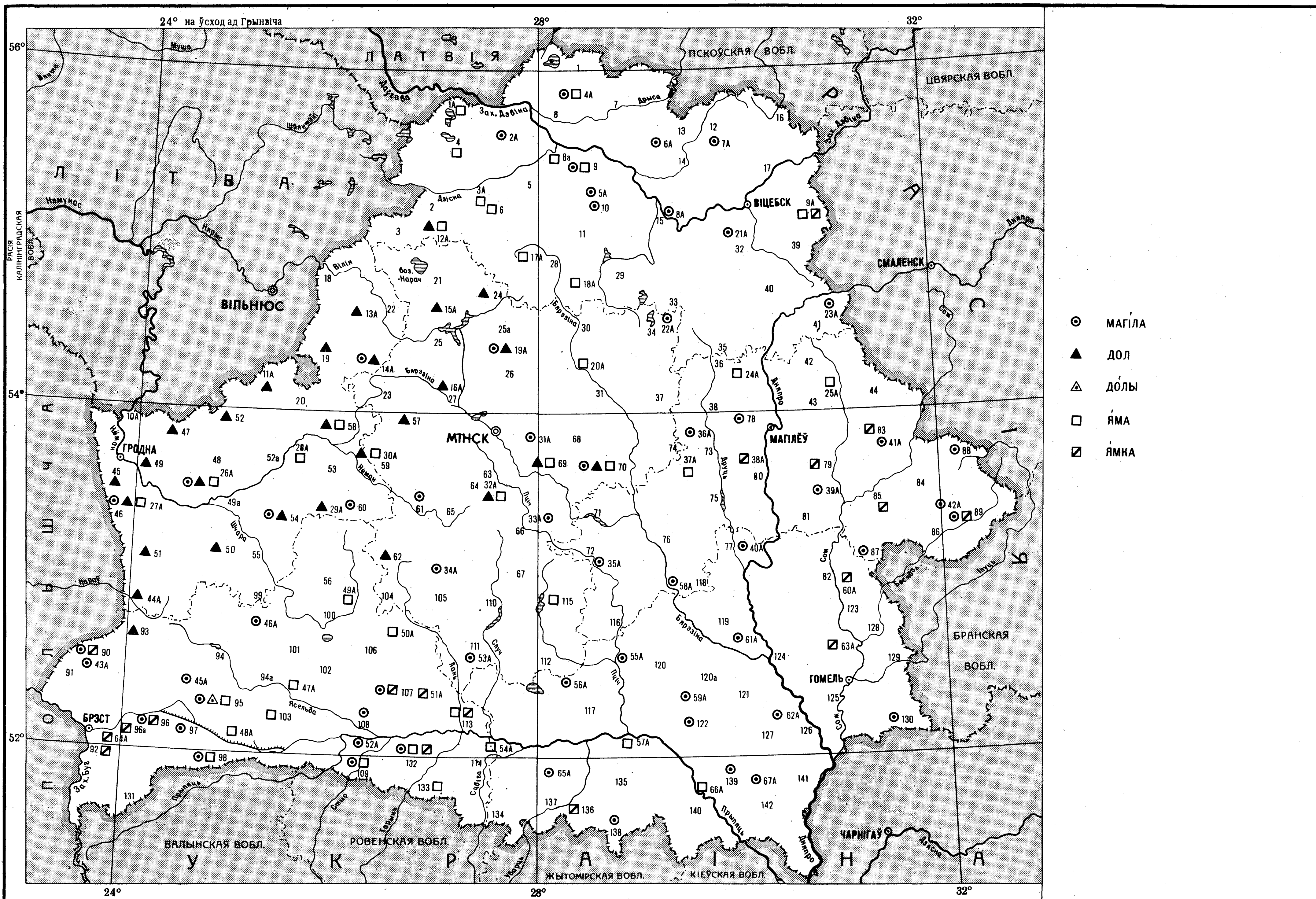
1:3 000 000

ТРУНА, ДАМАВІНА Карта № 290

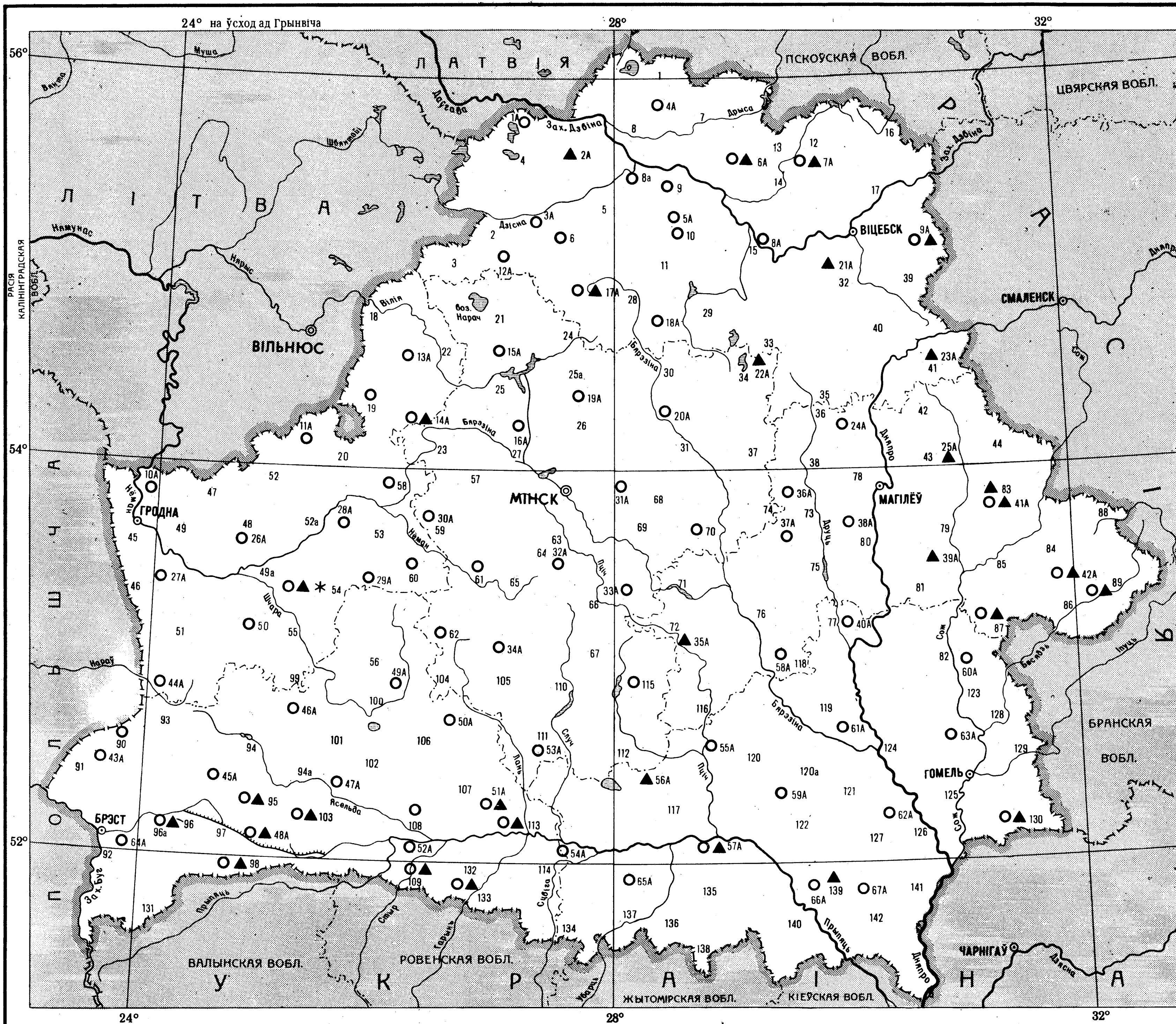

● ДАМАВІНА
⊖ ДАМАЎЕ
◐ ДАМОЎКА
⊗ ДОМ
⊙ ДАБАВІНА
△ ТРУНА
□ ГРОБ
♀ ДЗЕРАВІШЧА
◈ СКЛЕП
✶ СКРЫНЬКА

1:3 000 000

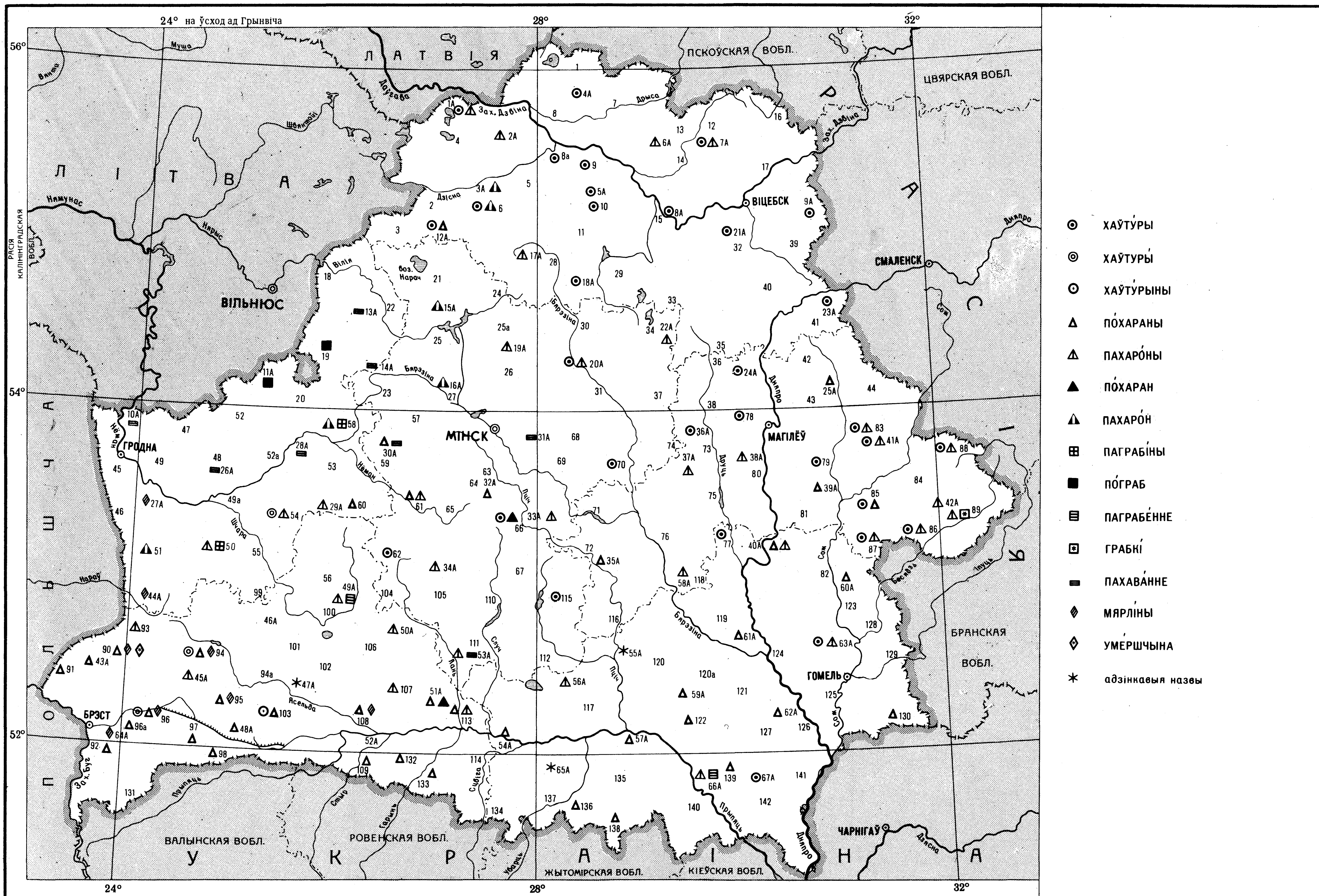

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
ЛІТВА
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
ГРОДНА
МАГІЛЁЎ
ГОМЕЛЬ
БРЭСТ
ЧАРНІГАЎ
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
УКРАІНА
ПОЛЬШЧА
РАСІЯ
Зах. Дзвіна
Дзвіна
Даўгава
Дрыса
Дзісна
Вілія
Нёман
Нямунас
Нарач
Бярэзіна
Дняпро
Сож
Друць
Прыпяць
Пціч
Случ
Шчара
Ясельда
Зах. Буг
Нараў
Іпуць
Бесядзь
Дзясна
Гарынь
Стыр
Убарць
Сцвіга
Лань
МАГІЛА
ДОЛ
ДОЛЫ
ЯМА
ЯМКА

1:3 000 000

ХАВАЦЬ
ХАРАНІЦЬ
ПРАТАЦЬ

1:3 000 000

24° на ўсход ад Грынвіча
28°
32°
56°
54°
52°
ЛАТВІЯ
ЛІТВА
ПСКОЎСКАЯ ВОБЛ.
ЦВЯРСКАЯ ВОБЛ.
РАСІЯ
РАСІЯ КАЛІНІНГРАДСКАЯ ВОБЛ.
ПОЛЬШЧА
УКРАІНА
БРАНСКАЯ ВОБЛ.
ВАЛЫНСКАЯ ВОБЛ.
РОВЕНСКАЯ ВОБЛ.
ЖЫТОМІРСКАЯ ВОБЛ.
КІЕЎСКАЯ ВОБЛ.
ВІЛЬНЮС
ВІЦЕБСК
СМАЛЕНСК
МІНСК
МАГІЛЁЎ
ГРОДНА
БРЭСТ
ГОМЕЛЬ
ЧАРНІГАЎ
Даўгава
Зах. Дзвіна
Дрыса
Дзісна
Вілія
воз. Нарач
Бярэзіна
Нёман
Нямунас
Нярыс
Шчара
Ясельда
Прыпяць
Зах. Буг
Нараў
Днепр
Сож
Друць
Пціч
Случ
Лань
Іпуць
Беседзь
Дзясна
Стыр
Гарынь
Убарць
Случ
ХАЎТУ́РЫ
ХАЎТУРЫ́
ХАЎТУ́РЫНЫ
ПО́ХАРАНЫ
ПАХАРО́НЫ
ПО́ХАРАН
ПАХАРО́Н
ПАГРАБІ́НЫ
ПО́ГРАБ
ПАГРАБЕ́ННЕ
ГРАБКІ́
ПАХАВА́ННЕ
МЯРЛІ́НЫ
УМЕ́РШЧЫНА
адзінкавыя назвы

1:3 000 000